

Hēwandam Hiek

New Testament in Woun Meu

Hēwandam Hiek New Testament in Woun Meu

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Woun Meu

Dialect: standard spelling

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Woun Meu

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

f93ebb7a-0e54-5698-b564-14e525ed9c9f

Contents

MATEO	1
MARCOS	115
LUCAS	188
JUAN	315
HECHOS	401
ROMANOS	514
1 CORINTIOS	565
2 CORINTIOS	614
GÁLATAS	644
EFESIOS	663
FILIPENSES	680
COLOSENSE	693
1 TESALONICENSES	704
2 TESALONICENSES	713
1 TIMOTEO	719
2 TIMOTEO	735
TITO	745
FILEMÓN	752
HEBREOS	756
SANTIAGO	795
1 PEDRO	809
2 PEDRO	824
1 JUAN	833
2 JUAN	846
3 JUAN	848
JUDAS	851
APOCALIPSIS	856

SAN MATEO

Maach peerd^λ haaujem Jesucristo higwia jöoi Mateoou p'ā p^λatarr

Chi p'ātarr. Hich m^λg libro p'ātarr wounpaita Mateo ha t'ñrnaa hñchab Leví ha t'ñr sñejim, Jesús d^λi hi b^λ hogd^λba wëñrraajerr k'^λan heem h^λb. Jesús d^λi k'apeerk'aju naweran s^λi Romaam gobierno hat'ee hõrag dëbpaar jëeujem p'idagta wai sñejim.

Chijā k'^λan hat'eeta p'ājī. Mateoou m^λg libro p'ātarran judionaan hat'eeta p'ājim, hajapcharan hich meeun hat'eema. Judionaanau warrgarwe Hëwandamau woun h^λb ham hee Reik'amk'ñir p^λiju jaaujerr k'ap^λ narr haawai haata n^λajeejim haajem. Hich maata judionaanau hamach meúa "Mesías" haajeejim, maimua griegonaan meúa "Cristo" haajeejim.

Mam^λ mag hamau hi n^λajerrta ya Jesús Mesíask'a pierrwajā judionaan chi pörnaanau pöd bñl^λrjā hi k'aug hauba-jierram. Maguata s^λi jñrram k'^λan naun, "Jā s^λi maestro k'abahab" haawai, deeum k'^λanau jñrr, "Jā s^λi Hëwandamau hich hi jaaupibaawai hõrag jaaujem k'abahab" haajeejim. Mam^λ mag n^λm hee hñaur k'^λan naun chadcha Mesías gaai hi t'^λajeejim haajem. Hõrau mag k'augba hi jaaujerr haawaita Mateoou m^λg hësap p'ājim, hag gaai hich meeunag Jesuun chadcha mag hamau Mesías n^λajerrau ha k'ap jawaag.

K'an jawaag hajī. Mateon hich Hëwandam Hiewaa Jesús d^λicha n^λrrarr haawai hirua mag nem jaaumamjā chadcha hich j^λg^λucha hñrwi hirua nem wau n^λrrarr hich daúacha hoojerrta jñrr jaau sim. Mag hich j^λg^λucha Jesusu hiek'amatarr hñurjerr haawai haata hich meeunag k'ap hamk'ñir p'ājim (5:1-7:29; 10:1-42; 13:1-53; 18:1-35; 24:1-25:46). Mam^λ hñrcha hirua hõrag k'ap hapim k'ñsi sñerran Jesuta chadcha hõrau n^λajerr Reik'a bëetarr haawai hi hiek hñk'a n^λmuata hichd^λeu jaaujerrjö Hëwandamagta hñd^λraa dich t'^λaar hee chi Pörk'apiju haai n^λm hajim. Maata hñrcha t'umaam k'^λan nag k'ap hapim k'ñsi sñejim.

*Jöoin Jesucristo dau naweram k'^λan
(Lc 3:23-38)*

¹ Mua p^λrag hñg'ak'im, j^λga warrgar David reik'a sñerrjö, Hëwandamau jñrr hich Hiewaa Jesucristoogta m^λg durr gaai chi Pörk'amk'ñir hichd^λeucha p^λijī. Mag Jesucristojā mag rey David k'ararr hag chaain hewagam k'^λan d^λen hajim ha k'ap

hamk'īir, hag nawe jöoi Abrán k'ararr sīejerr haigmua hewag pawi k'īeb chi Jesús t'aabatarr haig pārag jaauk'im.

² Maataa, hich jöoi Abrán, Isá haai hajim hanaabá; maagwai, Isá jūrr Jacob haai; Jacob jūrr Judá haai.

Mamʌ mag Judá hich happai k'aba, tagam hich k'odnaanpa doce naajim haajem, hich k'urau, hich jöoi Jacob chaainpai.

³ Mag hich Judá, Fares haai hanaa hīchab Zara haai hajim haajem; ham hād, Tamar ha t'ār sīejim haajem.

Mag Fares, Esrom haai hajim; maagwai chi Esrom jūrr Aram haai.

⁴ Hich Aram, Aminadab haai hajim haajem; maagwai chi Aminadab jūrr Naasón haai.

Naasón jūrr Salmón haai hajim haajem.

⁵ Chi Salmón, Booz haai hajim haajem, Rahab dāím; maagwai chi Booz, Obed haai, Rut dāím.

Obed jūrr Isaí haai hajim haajem;

⁶ maagwai chi Isaí jūrr mag rey David k'ararr hag haai hajim haajem.

Mag chi rey David, Salomón haai hajim haajem, Urías juá heem hʌli k'echeu hautarr dāím.

⁷ Salomón, Roboam haai hajim haajem; maagwai Roboam jūrr Abías haai; maimua chi Abías jūrr Asa haai.

⁸ Hich Asa, Josafat haai hajim haajem; maagwai Josafat jūrr Joram haai; maimua chi Joram jūrr Uzías haai.

⁹ Uzías, Jotam haai hajim haajem; maagwai chi Jotam jūrr Acaz haai; maimua Acaz jūrr Ezequías haai.

¹⁰ Chi Ezequías, Manasés haai hajim haajem; maagwai Manasés jūrr Amón haai; maimua chi Amón jūrr Josías haai.

¹¹ Chi Josías, Jeconías haai hajim haajem.

Mag chi Jeconías k'od hābam k'ʌn k'apan sīejim hanaabá, maach jöoin israelnaan Babiloniapienau hamach durrag pʌrk'a harr nʌm jaar.

¹² Mag ham chik'amnau hamach durr pʌrk'a harrtarr k'ur, Jeconías chaai paarpajim haajem.

Ma, Salatiel ha t'ārjim haajem, Zorobabel haai.

¹³ Hich Zorobabel, Abiud haai hajim haajem; maagwai chi Abiud jūrr Eliaquim haai; maimua chi Eliaquim jūrr Azor haai.

¹⁴ Hich Azor, Sadoc haai hajim haajem;

maagwai chi Sadoc, Aquim haai;
maimua chi Aquim jūrr Eliud haai.

¹⁵ Chi Eliud, Eleazar haai hajim haajem;
maagwai chi Eleazar, Matán haai;
maimua chi Matán jūrr Jacob haai.

¹⁶ Chi Jacob, José haai hajim haajem.

Mag Joseeta, María jaai hajim hanaabá;
maimua chi María, Jesús hād.

Mag Jesuuta maadēu hich Hēwandamaucha pāiwia bēejim haajem hag Jesuu,

hamach peerdā haumk'īir warrgarwe hōrau nāajerr.

¹⁷ Wajapcharan, mag jōoi Abrán k'ararr sīerr haigmua hewag pawi David reik'a sīsiju jaar pa nām haar, catorce generaciones dichjim hanaabá. Mag David sīsiewaim haigmua hewag nassi pawi maach jōoin israelnaan Babiloniapienau park'a harrtarr jaar pa nām haar hagjō catorce generaciones dichjim haajem. Mag maach jōoin Babiloniapien durr narr haigmua hich Hēwandamaucha pāiju jaaujerr hewag nassi pawi t'aabachē nām jaar pa nām hora hagjō catorce generaciones dichjim hanaabá; hajapcharan maach Pör Jesús t'aabachē nām jaarma.

*Jesucristo t'aabatarr
(Lc 2:1-7)*

¹⁸ Mag Jesucristo t'aabatarran māgta hajim haajem:
Chi María, hewag pawi hi hādpaju, ya Joseeu hiek dee wai sīejim haajem, hag dāi paag. Pari mag sīi hiek dee wai sīewai hagt'a hag dāijā k'aba nāmta bi hee pabaadējim hanaabá. Pari ma chan chik'am dēnjā k'aba, hich Hēwandam Hak'arauta hich hiiu haawai mag hi bi hee papijim hanaabá.

¹⁹ José chi jaaipajuun Hēwandam dau na nem hagchata waaujerr haawai, sīi warre hich hāli chi t'et'emnaanag jaauju k'āyau, hichta warag sīi k'īuu höbérju k'īirjubaadējim haajem.

²⁰ Ya hirua mag pāaju k'īirjubaadēmta, Hēwandam chog hāgt'armua bēewi hirig, —José, David k'ararr chaain hewagam k'ān bi heem, hoob pāch hāli pāaju k'īirju chiram hajim hanām. Jāg chaai hirua bi hee wai sim chan deeum dēn k'aba, hich Hēwandam Hak'arauta jōorpitarr k'abahab hajim hanām.

²¹ Mariaau jāg chaaidam hat'aawai hi t'ārdam Jesús ha t'ārbá. Hi t'ār magta t'ārju, hichdēuta hich p'ōbōr hamach pekau hee t'ānām peerdā hauju haawai ha jaaumajim hanaabá chi Hēwandam chogau.

²² Mama t'um mamagk'arran, hich hi jaaujem k'ānag maach Pör Hēwandamau p'āpitarr gaai jaau simjōo höbēberg mamk'īrta magpibajieb. Mag hirua p'āpitarr gaai mag sim:

23 “HΛλι hΟor meraa k’itΛm bi hee pawi chaai hooju.

Mag chaai t’Ξrdam Emanuel ha t’Ξrju” ha p’ã sim. (Is. 7:14)

Mag Emanuel ha simΛn, “HΕwandam maach dΞi sim” haawaiu.

24 Maimua mag chi José k’Ξi werba t’Λnaawi dauk’apawi p’iidΛbaadeeu, HΕwandam chogau hichig jaautarrjö tag María pΛaju k’Ξirjuba, hich mag hag dΞi sΞsijim haajem.

25 Pari mag hag dΞi ya hich hΛlik’ a wai sΞerrjä, chi chaai hauba nΛwe chan José bΛlrjä hich hΛli dΞi k’apes haba haajeejim hanaabá. Ya maimua chadcha chi HΕwandam chogau jaautarrjö chi chaaidam hat’awai, Joseeu hi t’Ξrdam Jesús ha t’Ξrjim haajem, hichig t’Ξrpí jaautarrjö.

2

Hedau höbeerjem bi garmua reinaanau chaai hoot’urtarr

1 Mag Jesús t’aabaaawai p’öbördam Belén hanΛm heeta t’aabajim haajem, Judea durr. Mag jaar Herodeeta mag Judea durr reik’ a sΞejim haajem. Hich mag jaar hΙchab k’Ξirjug k’aug hat’ee chi machnaan magonaan hanΛm k’Λn hedau höbeerjem bi garmua bΞejierram haajem, Jerusalén p’öbörög. Mak’Λn, hedjä heem p’ĩdagta estudiejem k’Λn hajim haajem.

2 Mag bΞewi bardatk’achëwi, judionaanag, —PÃar rey t’aabatarr, ¿jamta wai nΛma? Hi t’aababarm jaau sim p’ĩdag maach daúacha hootarr haawai hiita marau jΛr wΞdurumgui haajeejim hanΛm, hiita judionaan reik’aju haawai hi hajaug t’ö hiek’aan.

3 Mag judionaan rey t’aababarm hanΛm hΥr hat’awai chi rey Herodes warre k’ak’aisamjö haadëjim hanaabá. Mag nΛm dΞi tagam k’Λn chi Jerusalenpienjä jΛgderraata hap’öbaadëjim hanΛm.

4 Magbaawai chi rey Herodeeu p’adnaan chi pörnaan t’um Moiseeu HΕwandam hiek p’ã pΛarr jawaag chi machnaanpa t’Ξrk’ΛlirpΛiwia hamag, —¿Jamta mag warrgarwe HΕwandamau pΛiju jaaujerr t’aabaju haajë? hajim hanΛm.

5 Magbaawai hamachdëu hirig, —Judea durr p’öbördam Belén hanΛm heeta t’aabaju haajem hanaabahab, hich magta HΕwandamau hich hi jaaumie Miqueas k’ak’itarrag jaaupitarr haawai hajim hanΛm. Mag hirua jaautarr hiek gaai,

6 “PÃar, Judá durram p’öbördam Belenpien, pΛaran chadcha k’apan k’aba durrum.

Mag durrab mamΛ, pÃar hee hÃb t’aababarmuata israelnaan mΛ hΟork’ a t’ΛnΛm k’Λn gobernaaju haawai, pΛach durr hagjö p’öbör t’ΛnΛm hee pÃar p’öbör chan chi serbiibam k’abam” ha p’ã simgui hajierram hanΛm, chi Herodeeg. (Mi. 5:2)

⁷ P'adnaan chi pörnaanau maestronaan däimua hichig mag jaaubaawai, chi rey Herodeeu jürr mag chi magonaan hed höbeerjem garmua bëetarr k'ɻɻn hamach happai t'ärk'an aa wajap'a hichig jaaupijim hanaabá, jäägwaichata mag p'ídag hamau hoo naají.

⁸ Mag wajap'a hichig jaaupinaan chadau hamag, —Hīsin chad hērëubaadët hajim hanɻm, Belenag. Hērëubaadëwi t'umaa jëeu hoopetat hajim hanɻm, wajap'a mag chaai k'ap haag. Maimua ya päächdëu wajap'a k'ap'ɻ naisiewai mau mɻ haik pääbapäit, muajä mawia hīchab pääar dënjo hi hajaug t'ö hiek'aimaag hajim hanaabá, juau hogt'om.

⁹ Mag chadcha chi rey Herodeeu hamachig jaautarrta jāg t'öba hērëubaadëjim haajem. Mag wëtumua, warrcha hamach t'agdɻawai hamachdëu p'ídag hootarrta deeu hūwaai ham na p'uu jöisijim hanaabá. Magbaawai hag hëudee hoo warrmamua, ya chi chaai sim haig pabaimaawai, hag hār hedjä hee bar jöisijim hanɻm.

¹⁰ Mag hamach chi magonaanau chi p'ídag hoo hat'aawai honee hap'öbaadëjim hanɻm.

¹¹ Mag barwia, chi chaai k'érarr haar dubnaa hooimaawai, chadcha chi chaaidam hich María däi hooimajierram hanaabá. Magbaawai hag k'irp'ee jiepor p'öbk'an aa hi hajaug t'ö hiek'ajierram haajem, hich reik'aju higwi. Magnaa hamach nem wai bëetarr heem p'ir maimua incienso mirra däi t'üp'a k'it'ëem haunaa hirig deejierram haajem.

¹² Mag hagt'a ham haig nám hee, hich chi Hēwandam chogau k'ääi k'örg hee tag hamag Herodes gar dichpiba jaautarr haawai, hag garjä dichba, deeu k'ad garta p'ɻardɻ dichwi hamach durrag wëtjierram haajem.

Egiptoog chaai dår harrtarr

¹³ Mag chi magonaan hērëutarr k'ur Hēwandam chogau deeu José k'ääi k'örk'api hauwia hirig jaaujim haajem, Herodeeu chaai t'öörlyaaag järpiju. "Mamä magju nawe p'iidatk'awi jöpk'aa chaai däi Egiptoog hērëubaadët" hajim hanaabá. "Mua jaaubam haig chan hoob mammua bëemiet" hajim hanɻm.

¹⁴ Magbaawai José dauk'anpawi, chadcha hag bärre nem k'ir k'augwia, hagt'a häspaju wají nawe, jöpk'arraa hamach chaai hat'aadëjierram haajem, Egiptoog.

¹⁵ Mammua da bëeba, ya chi Herodes meebaaradëm ha hürbaawaita deeu bëejierram haajem. Pari mam mag chaai harrtarran, maan maach Pör Hēwandamau hich hi jaaumie Oseas k'ararrag jaaupitarrjö hamk'ir hajiebma. Magju higwiata chi Oseas k'ararrag Hēwandamau,

"Egipto durrmuata mua mch Chaai t'ärpäiju" ha p'äpójim.

(Os. 11:1)

Herodeeu chaain k'ëchpi jaautarr

¹⁶ Herodeeu chi k'ëirjug k'ap'äm k'äm nə sim hee, hïchab k'aug hat'ajim haajem, ya jürr deeum k'äd garta p'ärdə hërëubaadém. Mag hich k'ügurbapääiwai, k'ëir machgau warm k'ämna hichig jaautarr k'ëirjunaa, Belén p'öbör heem chaain maimua hag bigaau p'öbördam nənəidäm heem chaaindampa t'umaa aňo numiiumua heegam k'ämndam k'ëchpi jaaujim hanaabá.

¹⁷ Mag k'ëchpi jaautarran, maan mag chaain höbarm gaaimua Hëwandamau hich hi jaaumie Jeremías k'ararrag p'äpitarr gaai jaaau simjöta hajim. Hirua p'ä pñatarr mag hajim:
¹⁸ “Ramá p'öbör hee hälí bïep jëhbə hök'ëirjug machgau hidawaa hläpëpér k'aju.

Ma Raquel hajim, hich chaain hewagam k'äm nə hat'ee bïewai. Mag sim chan par k'ëir jäsenk'a nəmjä k'ëupaba, waragta bïe t'ännaaju hich chaaindam hötarr hat'ee” ha p'ä sim Hëwandam hiek gaai. *(Jr. 31:15)*

¹⁹ Pari chi Herodes meetarr k'ur, hagt'a chi José mam Egípto nəm hee, Hëwandamau hich chog päiwi k'ääi k'ork'a t'änäm heeta hirig,

²⁰ —José, p'iidäm haichëjim hanäm. Chaai t'ðoju hëk'a narr k'ämnejä hamachta ya k'ëchp'öbaadeewai ya deeu pääch durrag chaai harju haai nəmgui hajim hanäm.

²¹ Magbaawai José p'iidämia Jesudam däi chi hëdpa deeu hüwaai Israelag bëejierram haajem.

²² Pari mag chi rey meebaraadeewai, chi hiewaa Arquelao ha t'är sïerrta jürr Judea durr hich haaijö reik'a sïsim ha hürbaawai, hagag maju högk'ajim haajem. Mag nəm hee hïchab deeu Hëwandamau k'ääipi hat'aawai, Hëwandam chogaujä magag mapiba jaautarr haawai jürr Galileaagta hërëujim hanaabá.

²³ Galilea durr barwi, sii k'ajap'a Nazaret p'öbördamagta wëtwi, mamta naaimajim haajem. Pari mag Nazaret p'öbör heeta naaimarran, maan Hëwandamau hich hi jaaumienag jaaujerrjö, Jesús Nazaretpierr ha t'ärju harr haawai hajima.

3

*Juan chi hõor pör choomieu Hëwandam hiek jaau narrarr
 (Mr 1:1-8; Lc 3:1-9,15-17; Jn 1:19-28)*

¹ Warrcha Juan chi hõor pör choomieu Hëwandam hiek jaubaadém jaar, Judea durr bñärjä hõor chukag heeta sïejeejim haajem. Mam hich sim haar hõor maawaita hamag jaauumamua,

² “Pääch k'aibag häsie hewag k'ëirjuwia Hëwandamagta chug-paapi jëeubat'ä” haajeejim hanäm. Magnaa hïchab, “Ya

maigmua jöpcha hich Hēwandamau maach t'umaam k'lan Pörk'apiju maach hee päiju" haajeejim hanaabá.

³ Mamλ maan Juanau mag jaau nərraju higwiata chi Hēwandam hi jaaumie Isaías k'ararrau Hēwandam hiek p'āawaijā mag p'ājebma:

"Woun hāb hajappai hōor barba haajem haar sīejemuata, hich haar hōor barbaimaawai, 'Maach Pörön ya bēeimla sim' ha jaau nərraju.

'Hi bēju nawe pāach t'āar k'īir k'augbat' haju, 't'āraucha k'ōsi hi hiek hāk'aag' " ha p'ā sim. (Is. 40:3)

⁴ Hich chi Juan k'ajūa camello k'aar dēnta k'a sīejim haajem; maagwai hi hāi jāajemjā nemhēu dēn hajim haajem. Hichin pabā hee hasp'itjō sim langosta hanlmta pa miel dāi k'ō nərram hiiuta sīejeejim haajem, tag deeum nem k'oojem chuk'u haawai.

⁵ Hirua mag jaau nərram k'aug hat'aawai, Judea durram k'lan Jordán higau joobaajerr k'lan dāi Jerusalenpienpa hi hiek hūraan bēejeejim haajem.

⁶ Mag bēewia hamach pekau Hēwandamag chugpaapi jēubaawai hichdēu ham pōr choopāimaajeejim haajem, Jordán hee.

⁷ Pari Juanau hoowai hich haig Moiseeu Hēwandam hiek p'ā platarr wajapcha hārk'aajerr k'lan k'apan bēe t'lanam dāi hīchab tagam k'lan chi machnaan saduceo hanlmta k'lanpa bēe t'lanam hoobaawai, hamag magjim hanlmta:

—Chi k'aibagnaan, ¿k'aiu pārag jaauwai Hēwandamau maach hi hagk'am hed sīi pōr chootarr gaaimuapaita pāar hi juu machag hāwatbaju ha jaaujī?

⁸ Sīi pāach pōr choopi nəmuapai chan hirua pāar haubam hajim hanlmta. Hēwandam juu machgau dau hap'la hamap'a nəm k'ai, pāach k'aibag t'umaa hāsie hewag k'īirjuwia, Hēwandamag hisegpi jēeuwia, chadcha Hēwandam hiek hāk'aajem k'lanjō habat hajim hanlmta, pāach k'apeen dāijā.

⁹ Hoob pārau chik'amnaan dēnjō, pāachjā warrgar pāach jōoi Abrán k'ararrjō Hēwandam dāi k'apeerk'a nəm hawi, "Maran Abrán chaainau; mag hi chaalink'a nəmta, ¿jāga Hēwandamau mag maar dau hap'la hapibarju?" ha k'īirjumiet hajim hanaabá. Sīi mag Abrán chaalink'a nəm gaaimuapaita mag hāgt'ar höbeerjem hak'iin, mokdau māg t'lanamjā Hēwandamau hōrag paapāiwia, māk'lanjā hīchab Abrán chaainau haju haai sim. Mamλ mag Abrán chaain chaar hawiajā hichiita Hēwandam juu machag hāwatab k'aba hāwatju. Mag k'ōch k'aba nəm k'ai, pāach k'aibagta warre Hēwandamag hisegpi jēeut hajim hanlmta.

¹⁰ Pārau k'ap'Λ naabá, nemjīirjā k'aigbaman t'u wērpmaajem. Hich hagjöta hajugui hajim hanΛm hīchab Hēwandamau pāar dāijā. Ya hirua pāar chachimΛ sim. Har hōor hamach k'aibag hisegwia Hēwandamag chugpaapi jēeuba nΛm k'Λnan, har pa t'upāiwia jaser haadee hōrpäi nΛmjöta haju hich Hēwandamau ham dāi.

¹¹ Mua chan pōd pāar t'āar wajaug paa haubam. Hēwandamaga pāach k'aibag chugpaapi jēeubaawai muan sīi dōdamaupaita pāar pōr choo chirΛmgui hajim hanΛm. Pari mΛ hēudee hāb hurumΛn chadau mΛ k'āaijā jua t'eeg hārpai sīewai, jāguan chad Hēwandam Hak'aarjā pārag deewi pāar k'aibagjā hōtdau hee warre hōrbapāimjöta haju hajim hanΛm. Ma chan mΛg chirΛm haig sīi hi chogk'aagpajā serbiibata chirΛmgui hajim hanΛm.

¹² K'ūir k'ap'Λ habat hajim hanΛm: Hi bēem hed hi hiek hāk'a nΛm k'Λnan, arroz pōm p'ierrwia wajap'a hāk'a t'ΛnΛubarmjöta haju. Maagwai hi hiek hāk'amap'a harr k'Λn, jūrr chi arroz bā t'Λtarra sīi hābamΛg pāardΛnaa hōrbapāimjö haju. Magbarm chan hōtdau t'ōo k'augba sīerrΛm heeta hich Hēwandamaucha bark'Λipāijugui ha jaaujeejim hanΛm Juanau hich haig bēe nΛm k'Λnag.

Juanau Jesúś pōr choottarr

(Mr 1:9; Lc 3:21-22)

¹³ Biek hāb Galilea durrmua Jesúś Jordanag majim haajem, Juanau hōor pōr choo sīerr haar hichjā hagjö Juanag hich pōr choopien.

¹⁴ Mag mawia, hich pōr choopienta bēejim habaawai, Juanau hi pōr choomap'apaim hiek'au hirig, —Pachdēuta mΛ pōr chooju haai chirΛmta mag muata pΛ pōr choobaadējupá hajim hanΛm, Juan garmua.

¹⁵ Magbaawai Jesuu, —Hidēu magma hajim hanΛm. Hichiita maadēu Hēwandamau jaau simjö hi hipier t'umaa nem wauju haai naabahab hajim hanΛm.

Magbaawai Juanau, —Magan chadau hajim haajem.

¹⁶ Mag, chadcha Juanau hi pōr choopāijim haajem. Mag hich pōr choobapāaiwai, durr waaidΛnaa hoowai, hedaujāata weeudΛbaadēm heemua Hēwandam Hak'aar duburjöö k'itΛmta bēewia hi gaaijupchējim haajem.

¹⁷ Magbarm hee hīchab hāgt'armua woun hiekjö, “MΛtta mΛ Chaai mΛchdēu jāsehne wai chitΛmΛu; hi gaaimua mΛ honee chiraajemgui” habarmjā hūrjim hanaabá.

4

Dōsātau Jesúś k'ūgur hauju hēk'atarr

(Mr 1:12-13; Lc 4:1-13)

¹ Maimua hich Hēwandam Hak'araupai Jesú斯 warp hōor chukag ch̄lai warrjim haajem, hich garmua mepeer pōdju k'ap'Λ sīerr haawai juau hogt'om mam chi dösātag hich k'ūgur hauju hēk'apieg.

² Mam hich happai cuarenta días y cuarenta noches b̄l̄rjā t'ach k'öba chirajim haajem. Maimua k'āai k'apan mag dichdi-maawaita, hi hiek hi jāsōo haadējim haajem.

³ Magbaadēm heeta dösāt chi dau lōk bēejim hanaabá, hi himeerk'a hi k'ūgur hauwia Jōoi dau na nem k'aigbam waupiju hēk'aag. Mag bēewi hirig, —PΛ chadcha Hēwandam Hiewaa k'ai, magan mΛ dak'īir mokdau mΛg t'ΛnΛm panag paabapxi haichējim hanΛm.

⁴ Pari hichig magbaicheewai jūrr hichdēu chi dösātag, —Hēwandam hiek p'ā sim gaai jaauwai, "Sīi t'ach k'öju happai k'ap hamk'īir hirua maach hompaabajim" ha sim. "Hirua maach hompaatarran, t'ach happai k'īirjuju k'āai, hich hip-ierraā wēn̄rramk'īirta maach hompaajim" ha p'ā sim ha chirajim haajem hirig.

⁵ Mag hijējēb naawi, chi dösātagta Hēwandam Hak'arau hñd̄raa Jesú斯 harrpijim haajem, Jerusalenag. Mag hat'aadēwi, Haai hi jēeujem dihēu hñr hñgt'aa harrnaa,

⁶ hirig magjim hanaabma, chi dösātau:

—PΛ chadcha Hēwandam Hiewaa k'ai, magan mΛg hee baubaad hajim hanΛm. PΛ chig haba k'abahab. Hēwandam hiek p'ā sim gaai, "Hich Hēwandamau hich chognaan pāiju" ha sīebahab hajim hanΛm, "pΛ t'Λa wēn̄rramk'īir." Maagwai mΛg hee pΛ baudak'iinjā, "hamau sīi hamach jua heeta pΛ jāau haubajup, buju haimaau pΛ chig ham hugua." ¡Baubaad! hajim hanΛm, chi dösātau hirig.

⁷ Magbaawaita jūrr hichdēu chi dösātag, —Hīchab Hēwandam hiek p'ā sim gaai jaauwaijā, "Hēwandamau chadcha pāach t'āaju hawi hoob nem parhoob hamiet" ha sīebahab ha chirajim haajem hirua.

⁸ Maimua hābmiecha paawai deeu chi dösātaupai durr pōoma sim gaai hi harrjim haajem. Mag durrsī gaaimua dawaa durr warp'am magwe t'um hag gaai nem t'ΛnΛm dāi hirig hoopinaa,

⁹ —Pua mΛ bāk'Λrr p'ōbk'anāa mΛrΛgta Hēwandamagamjō jēeumΛn, har pΛchdēu nem hoo sim t'umaa mua pΛrΛgta dee-jugui hajim hanaabá, chi dösāt garmua.

¹⁰ MamΛ mag nΛΛ paawaita Jesuu hirig, —Hēwandam hiek p'ā sim gaai jaauwai, "Pāar Pörön Hēwandamau; hāba hirigpaita jēeubat, maimua hāba hi hiekpaita hipierraā habat" ha sim. Magnaa mag sīebnaa pΛdēu pΛchta jöpk'aa mΛ haigmua sīubaad ha chirajim haajem hirua.

Mag, bñärjä hi hipierraa habajim hanaabá Jesuu.

¹¹ Magbaawain chadau chi dösät siiubaadeewai hi hiek hich happai chirsijim haajem. Mag hich happai haadeewai Hēwandum chognaanauta hñgt'armua bëewi häu hi kñir jäsenk'a naaichëjim haajem.

*Jesuu warrpem Galilea durr Hēwandum hiek jaaubaaderr
(Mr 1:14-15; Lc 4:14-15)*

¹² Juan chi hñor pör choomie ya cárcel deg p'ääar wai nám ha hürbaadeewai, Jesús Galileaag majim haajem.

¹³ Pari hich bääutarr p'öbör Nazaret heepai sñeba, warag Capernaumag petajim haajem, t'arrdö higaau joobaan, warrgar maach jöoin Zabulonnaan Neftalinaan däi joobaajerr durr.

¹⁴ Pari mag hi mam matarran, Hēwandum hi jaaumie Isaías k'ararrau p'ä plarr heyaa höbërmk'tir hajim. Mag hirua p'ä plarr gaai mag sim:

¹⁵ "Zabulonnaan joobaajerr perás maimua Neftalinaan joobaajerr perasta hñor peerdaju woun nñrraju" ha sim, "Jordán higaau t'oom higar, p'üas higaau, maimua kñeb Galilea hee judionaan k'abam k'ññn joobaajem haram magwe.

¹⁶ Magbaawain sii kñ t'ññm hee naajerr k'ññn haarta hôt bñ harar haimamjöta haju.

Peerdaju k'augba haawai pöd hñgt'ar höbërbaju haajerr k'ññn hat'eeta hedau haardbaadëmjöta haju." (Is. 9:1-2)

¹⁷ Magtarr haigmua Jesuu hich Haai hi jajawagmamua, "Pääch k'aibag hisegwia, Hēwandumagta chugpaapi jëeubat, maimua hirigta hñdlraa pääch Pörk'apibat" haajeejim haajem hñrag.

*Dö hñamien jayap Jesuu hich däi p'ë harrtarr
(Mr 1:16-20; Lc 5:1-11)*

¹⁸ Biek hñb Jesús t'arrdö Galilea higaau nñrramua, hñor numí hooimajim haajem. Mak'ññn k'od hñbam k'ññn hajim: haaijä hñba, hñdjä hñba. Ham t'ñr, hñb Simón hajim, hich mäpai hñchab Pedro ha t'ñr sñejim. Maagwai hñbak'ai Andrés ha t'ñr sñejim. Hamach dö hñamien harr haawai, hirua hooimaawai, hatarraai bar k'odjörrajim haajem.

¹⁹ Mag hoobaimaawai Jesuu hamag, —Mñ däi wëttarrau hajim hanñm. Hich jäg pääch mñg sii dö hña gaaipai nñmjö, mñg hatag jñrr mñ hiek hñrag jaau gaaipaita nñsisijugui hajim hanñm hamag.

²⁰ Magbaawai hamach hatarraai p'ëplawi chadcha hi däi hñréubaadëjim haajem.

²¹ Maimua mag Galilea higaau mamua hag hatag deeu hñwaai hñor numí hooimajim haajem, hagjö hñbam

k'odpai. Mak'ʌn Santiago hajim haajem Juan däi, jöoi Zebedeo chaain. Mak'ʌnjä dö haamien harr haawai, hirua hooimaawai, hamach red t'ʌrrdʌ s̄isidʌmta k'a naajim haajem, bote hee hamach haai däi. Mag hoobaimaa, mak'ʌnagjä Jesuu,

²² "Mʌ däi wëttarau" habarm bärre s̄i hamach redjä k'augba, bote däi hamach hayag p̄awi hi däi wëtjim haajem.

Hōor p̄om t'ʌnʌmʌg Jesuu maach peerdʌajem hiek jaautarr
(Lc 6:17-19)

²³ Mag nʌrrʌmua Galilea higaau Jesuu jaau p'ʌlrdʌ nʌrraajeejim haajem, p'öbördam k'æk'ëdʌm hee judionaan Hēwandam hiek jaaujem di s̄isidʌmpier. Mag jaau nʌrrʌmʌn maach peerdʌajem hiekta jaaunaa hīchab Hēwandamagta dich Pörk'apiju haai nʌm haajeejim haajem. Mag nʌm däi hōor hamach k'amor machagpierr hich haig wai bëe nʌmʌn monaaupäinaa s̄i k'a mamachdögpa chugpaapäi maajeejim hanaabá.

²⁴ Siria durram magwe Jesús mag nʌrrʌmʌn b̄i wëjorr haawai, hōor k'amor machag k'ürpierram k'ʌnta hi haig waibéejeejim hanaabá: s̄i k'ajap'am k'amor machag paraam k'ʌn, k'a mamachdög paraam k'ʌn, dösät bën paraam k'ʌn, pör bënmeie paraam k'ʌn maimua b̄ wa juu k'āijä j̄serm k'ʌnpa waibéeemamʌn, Jesuu monaaupäi maajeejim hanaabá.

²⁵ Hōor p̄ooma Galilea durram k'ʌn, Decápolis durr p'öbör nʌnʌidʌm heem k'ʌn, Jerusalenpien, Judea durram k'ʌn maimua Jordán hi hatag hed höbeerjem garm k'ʌnpa Jesús hēudee pos haajeejim haajem.

5

Durrsī gaai hich Haai hiek jaauamua chijā k'ʌnta honee haju haai nʌ ha jaautarr

(Lc 6:20-23)

¹ Mag hōor p̄om hich hēudee noodʌbaadëm hoobaawai hich Jesús warag durrsī gaai waaidʌ höbérwi hoo s̄isijim hanʌm. Magbaawai hi k'apeen hi däi wënʌrraajerr k'ʌn hich bigaau hohood hap'öbaadeewai

² jāga chadcha Hēwandam däi hajap'a wënʌrraju haai nʌ ha jaauamua magjim hanʌm, t'umaam k'ʌnag:

³ —Pāar har pāach k'aigba nʌm k'ap Hēwandamagta pāach heeg hoopim k'ōsi durrum k'ʌn, honee habat hajim hanʌm, pāachta hi däi hāba jooba wënʌrraju haawai.

⁴ 'Pāar har pāach pekau p̄om nʌm k'aug hauwi hök'ürjunaa Hēwandamagta chugpaapi nʌm k'ʌn, honee habat hajim

han^lm, hich Hēwandamauta pāar k'^lir jāsenk'awi pāar k'^lir honee hapiju haawai.

⁵ 'Pāar har b^llr habarm gaaimua meeuk'aba k'^lir t'^luu Hēwandamagta pāach d^li hichdēu hampierr hapiejem k'^lan, honee habat hajim han^lm, pāach mag n^lm paar hirua durr hiur deeju ha simjā pāachdēuta jāaju haawai.

⁶ 'Pāar har Hēwandamau waupim k'^losim nem wawaagta jāsog t'^lnlm^lmjōnaa höbichag t'^lnlm^lmjō n^lm k'^lan, honee habat hajim han^lm, mag nem wajap'a waum k'^lochk'a n^lm k'^lan juagta Hēwandamau d^li hoojeeawai.

⁷ 'Pāar har wir haig pāach k'apeendamjā dau haug k'aug paraa haajem k'^lan, honee habat; pāachdēu ham d^li jāagjem paran Hēwandamaujā hagjō pāar dau haug k'aug paraa hajugui hajim han^lm.

⁸ 'Pāar har t'^lāar hajap'a n^lm gaaimua hāba Hēwandam dawa-gaata nem waaujem k'^lan, honee habat hajim han^lm, pārauta pāach mag n^lm gaaimua Hēwandam k'^lir hooju haawai.

⁹ 'Pāar har pāachdēu Hēwandam hiek hāk'atarr gaaimua pāach k'^linnaa n^lmjō k'^linnaa hamk'^lir hōrag jaau durrum k'^lan, honee habat, pāachta Hēwandamau hich chaalink'a hauju haawai.

¹⁰ 'Har Hēwandamau nem waipi sim hipierraar nem wau n^lm gaaimua jūrr hōrav pāach d^lita k'aigba haawai dau hap'^lan durraajem k'^lan, honee habat hajim han^lm, pāachta m^lag hatagjā Hēwandam d^li hāba jooba wēn^lrraju haawai.

¹¹ 'Har m^l gaaimua hōrav pāach k'^lir hiek'anaa pāach gaiijā juu k'^laba n^lm d^li hīchab sīi pāach k'aibag waum k'^lochgau pāach d^li chad k'abam hiekta chadam hiekjōo haadēp haawai, warag honee habat.

¹² Pari pāach d^li maagwaijā, hoob hōk'^lirjuu hamiet hajim han^lm. Magju k'^lāai warag honee habat; pāar mag n^lm jūrran hāgt'arin pāar hat'ee nem wajap'am pōomata t'^lnlm. Hīs jāg pāar d^li k'aibag t'^lnlm^lmjō haba haajeejeb hajim han^lm warrgarwejā ham jōoinau Hēwandam hi jaaujerr k'^lan d^li. Pari magtarr hīs ham hāgt'ar Hēwandam d^li honee naabahab ha jaaumajim haajem.

*T'ak'aar hanaa hōor hat'eem hararag
(Mr 9:50; Lc 14:34-35)*

¹³ Mag hiek'ak'agmamua hich Jesuupai, 'Pārau k'ap'^l n^lmgui hajim han^lm, t'ak'aar nak'a haadēk'iin, tag b^llrjā maadēu nem higba sīsiju. Magbaawai sīi hōrav hag hār hērēu dich t'^lnaawiajā, hausīuba hich mag bā hee sīeju, tag higba sīewai. Jāg nem hārpimaaugau t'ak'aar hiigjemjō, pārauta hōor hōk'ooju harrijā hāu m^l juapierr k'aigpēr durraba haajeeb hajim han^lm hōk'oopimaaugau.

¹⁴ Jāg durrsī gaai p'öbör sim pöd dau merju k'aba haajemjō, pāraujā pāachdēu mΛ hiek k'augtarr chan pöd meerju k'aba nΛmgui hajim hanaabá, pāach nem wajap'a wau nΛm gaaimua pāachta mΛig heegarm k'ΛΛn hat'ee k'īchag hee lámpara paa dΛnΛmjō naawai.

¹⁵ Pārau k'ap'Λ nΛm, lamparaan paanaa sīi nem bā hee hausīuba, dau garta hausīuijem, dijā t'um hararaa hamk'īir.

¹⁶ Hich jāgta haju haai nΛmgui hajim hanΛm pāarjā. Magua pāachdēu nemdam wajap'a wau nΛm gaaimua pāachta hōtdau p'uu dΛnΛmjō habat hajim hanΛm, t'umaam k'ΛΛn na harar hamk'īir; mag pāach nem wajap'a wau nΛm gaaimua maach Haai hāgt'ar chirΛmta t'umaam k'ΛΛnau t'ömk'īir.

Moiseeu ley p'ā pΛatarr Jesuu jaautarr

¹⁷ 'Hoob pārau mua mag Moiseeu ley p'ā pΛatarr warre hisegpääin wa sīi warrgar Hēwandam hi jaaujerr k'ΛΛnau nem jaaujerr k'āijā hisegpääinta bēejim hamiet hajim hanΛm Jesuu. Magju k'āai muan warag chadcha hag gaai jaau sim t'umaa wawaanta bēejim.

¹⁸ Cha mΛ hiek'a chirΛm hiek'au, mΛg durr jōoita hedaujā dīi Hēwandamau hi hagk'abam haig chan, ley gaai jaau sīsidΛm hiek bōdam hābjā hok'oopibaju. Hichiita nem t'umaa hich jaautarrjō hōbēberg majugui hajim hanΛm.

¹⁹ Magua, hābmua k'āijā leidam bΛt'Λ k'itawiajā hag gaai jaau sim hiek bā hāb k'āijā hΛlrk'aba, ni hag gaai jaau simjō hamk'īir hich paarmua deeum k'ΛΛnagjā jauba sim chan, Hēwandam maach Pörk'a sim durr paauk'aimaawaijā hichta t'umaam k'ΛΛn k'āajā juu heegpai sīrraju. Pari magba, har hichdēujā mag ley gaai jaau simjō hiperraanaa warm k'ΛΛnagjā hagjō hag gaai jaau simjō hiperraanaa hamk'īir jaau simΛn chadau, mag Hēwandam durr paimaawaijā hīchab hichta warm k'ΛΛn hārpai sīsjugui hajim hanaabá.

²⁰ Magnaa hichdēupai, Pārauta hich Hēwandamau nem waipi jaau simjō nem wauba, sīi jāg Hēwandam hiek jawaag chi machnaan haajem k'ΛΛnjöpai nem waunaa Moiseeu ley p'ā pΛatarr hΛlrk'ajem k'ΛΛn dēnjöpaita nem wau nΛm chan, pāar hāgt'ar hōbērbamgui hajim hanΛm.

Dich k'apeen dīi meeuk'a nΛmpaijā pekauu

(Lc 12:57-59)

²¹ Maimua hich Jesuu magjim haajem: 'Pārau k'ap'Λ nΛmgui hajim hanΛm, warrgarwejā pāar jōoinau, "Hoob hōor t'ōom; chi hōor t'ōo simΛn hich hagjō t'ōopäiju haai sim" ha jaaujeejim.

²² Pari mua mag chirΛmgui hajim hanΛm: Hōor t'ōoba hawiajā sīi dich k'apeendam dīi meeuk'a nΛmpaijā hich hagjō pekauk'a hōbēr sim. Sīi dich k'apeer meeuk'amk'īir hi k'īir hiek'a nΛmjā pekauu; chi mag hiek'a sim k'ΛΛn, t'et'emnaanau

k'aibag waupi jaauju. Maimua har sii chik'am t'õp hiek'a simjä ya sii k'õmie durr barpäijuuta sim; hõor t'õoba hab mam₮ hich hagjö s̄iebahab hajim han₮m, pekauta wau s̄iewai.

²³ 'Maguata mag chir₮m: P₮, H̄ewandamag nemchaaita ofrendak'a deenaa jëwaan mam; pari mag mam hee p₮ k'ñir hee dñhnaisim, hãbmua p₮ch däi hiekk'õrdam paraa sim.

²⁴ Magbaawai p₮ch ofrenda chi nemchaain p'aajem haig p₮awi, mag p₮ch däi k'aigba sim haar mawi, hit'ũu hi däi hiyäa hawi, k'õinaa n̄isit ha jaaumajim hanaabá. Maimuan chadau deeu mawia p₮ch ofrendadamau H̄ewandamag jëeubamí hajim han₮m.

²⁵ 'Wa hãbmua k'ãijä leinaanag p₮ k'aibag waumk'ñir p₮ch jawaan harrwai, chi t'et'emnaan haar barwi jaauju nawe, hi däi wajap'a hiyäa hawi k'õinaa n̄isit hajim han₮m. Magbam₮ chi t'et'emnaanau guardianaanag p₮ p₮r deebaawai jürr mak'ɻnau p₮ cárcel deg p̄ljugui hajim hanaabá.

²⁶ Cha m₮ hiek'a chir₮m hiek'au, ya p₮lta hamau mag p'är hat'am₮n, p'atk'on gaaimua hatarr k'ai, hãbmiecharam centaaudam p'agpäibam haigjä hamau p₮ höbeerpäibajugui hajim han₮m. Mua mag chir₮m₮n, pāach k'aibag H̄ewandamag chugpaapiju haai n̄we chugpaapiwi hi däi k'õinaa hajuuta hẽk'abat ha chir₮m.

Jesuu dich hõor k'abam däi k'apes hapiba jaautarr

²⁷ Mag hiek'amamua hich Jesuupai hamag magjim haajem: 'Pārau k'ap'₮ n̄mgui hajim han₮m h̄ichab, warrgarwejä pāar jöoinau, "Hoob pāach hõor k'abam däi k'apes hamiet" ha jaaujeejim.

²⁸ Pari h̄is mua mag chir₮m: Warre k'apes haba hawiajä, hãbmuuta h̄ll̄i hoowi hich hödegpai k'ãijä, "Jäg h̄ll̄ita magju haa'i k'itaba" ha k'ñirju sim₮n, mag k'ñirjubarmuapai ya hich t'âar hee pekau waubarm mag h̄ll̄i däi.

²⁹ 'Magam huguata, p₮ juachaar garm daúa k'ãijä p₮ pekau waupi sim k'ai, jëunaa warre warp barbapäi. Mag dau hãbpaim gaaimua p₮ch mor t'um k'õmie durr maju k'ääi, dau happaita hok'oobarm₮n, häu simgui hajim han₮m.

³⁰ Wa p₮ juachaar garm juau k'ãijä p₮ pekau waupi sim k'ai, warre t'lapnaa warp barbapäi. Jua hãbpaim gaaimua p₮ch mor t'um k'õmie durr maju k'ääi, mag sua happaita hok'oobarm₮n häu simgui hajim haajem. Wajapcharan magam pekau waumaaugau dau chuk'umjö hoobamjönaa magam nem k'aigbam wawaagjä sua chuk'umjö habá, bñlrgjä wauba. Magju k'ääi H̄ewandam dau na p₮ch morta s̄ark'abá ha chir₮mgui hajim han₮m.

*Jesuu h̄ll̄i p₮lapiba jaautarr
(Mt 19:9; Mr 10:11,12; Lc 16:18)*

³¹ 'Pārau k'ap'Λ nΛmgui hajim hanΛm hīchab, pāar jöoinau jaauwai, "Hābmua k'āijā hich hΛli pΛagpam k'ai, warre hēsap gaai 'Mua pΛ pΛa chirΛm' ha p'ānaata hirig deeju haai sim" ha jaaujeejim.

³² Pari hīs jūrr mua mag chirΛmgui hajim hanΛm: Hābmua k'āijā hich hΛli deeum dāi chadcha magba simta pΛa simΛn magan warag juau deeum dāi magamk'īrjöta pΛa simgui hajim nΛm, magΛm gaaimua warag pekau waumk'īir. Mag hich hap sim hawi chik'amnau pΛatarr hΛlita hau sim wounjā pekauta wau simgui hajim hanΛm, hagt'a chik'am hΛlīk'a simta hau sīewai.

Chadcha dichdēu nem wauju jawaag jāga haju haai sī

³³ 'Hīchab pārau k'ap'Λ nΛm, warrgarwejā pāar jöoinau jaauwain, sīi parhoobam nem higwiata dichdēu nem waum k'ōsim wauju ha hiek'aawain, naspawiajā deeu waubam haju haai sim ha jaaujeejim. Magarrau "Maach Pör Hēwandam higwiata mua mag nem wauju ha hiek'abarmΛn chadau pōd naspawiajā dich hiek'atarr chaaur haju k'aba sim" ha jaaujeejim.

³⁴ Pari hīs mua pārag mag chirΛmgui hajim hanΛm hich Jesuu: Hoob bΛlrjā nem hinagdam higwia k'āijā mag gaaimuata nem wauju ha hiek'amiet. Hedjā Hēwandam k'u juupjem haawai hoob hedjā higwiajā mag gaaimuata nem wauju hamiet.

³⁵ MΛg durrjā sīi Hēwandam bā dΛnΛujem haawai ni mΛg durr higwiajā hoob mag gaaimuata nem wauju ha hiek'amiet ha jaaumajim hanΛm. Wa Jerusalén p'ōbōr higwia k'āijā, jāg p'ōbōr t'umaam k'Λn k'āajā chi hΛrΛlchararam Rey sīejem p'ōbōr haawai, hoob mag gaaimuajā nem wauju ha hiek'amiet hajim hanΛm.

³⁶ Wa dich pōr higwia k'āijā hoob mag hiek'amiet; magΛmjā pekauu. Pāach hip'it'ur mag hiek'awiajā pārau pāach pōrbā hābjā bāp'ā paa hauba ni p'āisijā paa haubamgui hajim hanΛm, hich Hēwandamaupaita magpiejewai. Mag nem parhooba higwiata hiek'a nΛm haig, Hēwandam higwiata pāar mag hiek'a nΛm k'abahab, nem t'um hichdēuta homparr haawai.

³⁷ Magju k'āai chadcha nem wauju k'ai, warre wauju habat. Wa wauba k'āijā haju k'ai, warre hich hagjō waubam habat, mag nem hinag higwia magΛm gaaimuata wauju ha hiek'aba.

Dich dāi hōrau k'aigba haawai hagjō ham dāi k'aigba hapiba jaautarr

(Lc 6:29-30)

³⁸ 'Pārau k'ap'Λ nΛm hīchab, warrgarin pāar jöoinau jaauwai, "Chik'amnau pΛch dau suawai puajā hagjō hi dēn suju haai

sim" ha jaaujeejim; wa "Chik'amnau p^λ k'ierr hāb k'āijā buat'ēupääiwai p^λchdēujā hi dēn hagjō haju haai sim" ha jaaujeejim.

³⁹ Pari hīs mua mag chir^λmgui hajim han^λm deeu hich Jesuu: Hābmua k'āijā pāach dāi k'aigba haawai hoob ham dāi hagjō k'aigba hamiet. Mag^λmjā hagjō pekauu. Magju k'āai p^λ k'iidadcha deetarr k'ai, t'oom garjā hagjō deemk'īr hirig k'īr h^λabá hajim hanaabá warag.

⁴⁰ Hābmua k'āijā leinaanag p^λ jaauwia p^λ camis k'āijā k'echt'āg haum hig sim k'ai, warag tagam k'ajūajā h^λd^λraa hirig harrpibá.

⁴¹ Nem ch^λk'^λm k'āijā hajués p^λchig kilómetro hāb harrpi sim k'ai, mag^λm haba warag kilómetro numí hat'aad hajim hanaabá.

⁴² Hōrau p^λchig nem jēeuwai hö hajap'a mag^λm haba deebá. Maimua sīi p^λchig nem prestaa k'āijā jēeuwai deeb k'aba deebapäi hajim han^λm.

*Dich k'a huk'urm k'^λn k'a k'ōsi hapi jaautarr
(Lc 6:27-28,32-36)*

⁴³ 'Hīchab pārau k'ap'^λ n^λm, warrgar pāar jöoinau jaauwain, "Pāach k'apk'^λnta k'a k'ōsinaa pāach k'a huk'urm k'^λn hoomap'a habat" ha jaaujeejim.

⁴⁴ Pari hīs mua mag chir^λmgui hajim han^λm hich Jesuu: Pāach k'a huk'urm k'^λnjā daupii habat; maimua hagjō m^λ hiek gaaimua pāach k'aibag wauju hēk'aajem k'^λn kōitjā warag Hēwandamagta jēeubat.

⁴⁵ Pārau magta ham^λn magan chadcha pāar hāgt'ar Hēwandam chiraajem chaainau. Hich hag Hēwandamauta hōor wajap'am k'^λn hat'eejā hedau w^λapinaa k'aigbam k'^λn hat'eejā w^λapiejem. Hichdēuta hīchab hich daar hagpierra hajem k'^λn hat'eejā noseg chēpinnaa sīi parhoob hamach k'ōchagpierr nem waaujem k'^λn hat'eejā noseg chēpiejemgui hajim han^λm. Magua pāraujā hagjō t'um pāach dāi k'aigba hajem k'^λnnpata daupii haju haai n^λmgui hajim haajem, hichdēu haajemjō.

⁴⁶ Pārau sīi pāach daupiim k'^λnpaita hagjō daupii ham^λn, ¿maig k'an wajaug sī? ¿Sīi Romaam gobierno hat'ee dēbpaar jēeujem k'^λn chi k'aigbam k'^λnaujā hich hagjō haba haajē? hajim han^λm.

⁴⁷ Wa sīi pārau pāachjō judionaank'a t'^λn^λm k'^λnagpai k'āijā saludaak'iin, ¿maigjā k'an wajaug sī? ¿Hich hagjō haba haajē judionaan k'abam k'^λnaujā? Pāach meeun k'abam k'^λn hawiajā hoob hamag saludaamap'a hamiet hajim han^λm.

⁴⁸ Pāach Haai hāgt'ar chiraajemjā chi wajap'am haawai pāach chi chaainaujā hīchab pāach Haaijō hō wajap'a habat pāach k'apeen dāi ha jaaumajim hanaabá.

6

Jesuu nem wajap'amta waupi jaautarr

¹ 'Sīi pāach hō wajaug p'ēmk'īirpai chan hoob chick'am dak'īir nem waumiet hajim hanam. Bigaaum k'ānnag mag-amk'īirpaita pārāu mag nem wau nām paar chan, maach Haai hāgt'ar simua pāar wajap'a hig hiyāl habaju, ya mlig heegarwe hōrau pāar wajap'a hig hiyāl nāmua ya hamau pārag p'ag nāmjöta naawai.

² 'Magam huguata, dau hap'ām k'āndamag nemdam deewaijā hoob t'umaam k'ānnag k'ak'apdö hapimiet, sīi jāg hamach hēugar wajap'a hig hiyāl hamk'īirpai culto hee wa kaaijā hee k'āijā hōor k'apanag dak'īir haajem k'ānn dēnjo. Har jāg hamach hēugar wajap'a hig hiyāl hamk'īirta hap'ām k'āndam dāi hō wajap'a haajem k'ānnan, ya hōrau hamag p'agbarmjöta nāmgui hajim hanam, ham hēugar wajap'a hiek'a nāmua. Jāgam k'ānnag k'anii Hēwandamau tag p'agbarju.

³ Dau hap'ām k'āndamag nem hinagdam deewai hoob pāach k'apeen pāach dāi chi wajapcharam k'ānnagjā jaaumiet.

⁴ Magju k'āai warag pāach k'augpimap'amjō meraata debat hajim hanam. Pārāu mag meraa deewiajā, pāar Haai hāgt'armua pāar hoo sim haawai, hichdēujā pāar heeg hoob k'aba heeg hooju ha jaaujim hanaabá.

Jesuu jāgata maadēu Hēwandamag jēeuju haai nā ha jaautarr (Lc 11:2-4)

⁵ Mag nem jajawagmamua hich Jesuu magjim hanam: 'Pāach Hēwandamag jēeuwai, hoob jāg sīi chadcha magba nāmta Hēwandamag jēeu nām hamk'īir jāg hōor dak'īirpai jēeujem k'ānnjō hamiet hajim hanam. Jāk'ānnan sīi hōrag hamach hoomk'īirpaita culto hee maimua sīi kaaijā heejā hagjō Hēwandamag jēeu nām hanamua bājāupaita hijējēb haajer-ramgui hajim hanaabá. Jāg hamach hēugar wajap'a hig hiyāl hamk'īirta jāg nām k'ānnan, ya hōrau hamag p'agbarmjöta nāmgui hajim hanam, ham hēugar wajap'a hiek'a nāmua.

⁶ Pari pārag mua jaauk'im: Hēwandamag jēeuwai, ham dēnjo k'aba, pāach k'āaijem t'uur wai nām k'ai, haar dubnaata pāach happai hirig jēeubat. Mag pāach happai nāmjō naab mamā, maig pāar dāi sim pāar Haai. Mag pāar Hayau pārāu pāach happai hichig jēeu nām hoobaawai pārag hirua pāachdēu nem jēeu nāmjā deeb k'aba deejugui hajim hanam.

7 'Mag hirig jëeuwaijā hoob jäg par hiiupai Hēwandam hiek häk'a nám hanám k'áan dënjo parhoobam hiek maadéu higbaju hayaampata hiek'a náa hamiet hajim hanaabá. Hamachigan jäg jëeubaadém púa cháuu haawaita Hēwandamau hárcha hamach hiek húurjempii haajerram hajim hanám.

8 Párau hichig jëeuju nawe pääar Hayau ya párau nem hig námjä k'ap'á sim haawai, hoob ham dënjo hatcha hiek'a náa hamiet.

9 Magju k'ääai pääachdëu hirig jëeuwai mágta jëeubat hajim hanám:

"Hēwandam, pálta maar Haai hág'tar chiraajemlu.

Pách happaita chadcha pekau chuk'u chitám.

10 Pálgtä marau maach dái pächdëu hampierr hapinaa páchta t'umaam k'áan Pörk'apim k'ösi nám.

Hág'tarjä jäg pächdëu nem waipi jaau nám happai waau-jemjö, mág heegarjä t'um pächdëu jaau simjöta hapim k'ösi nám.

11 Hed hëepierr pua marag hich jäg k'öjudam deebarju.

12 Hēwandam, maar pekau t'um chugpaabapäi, maimua har marau maach dái k'aigba habarm k'áan dái tag magám hiek higba hich mag k'íir hok'oopäajemjö, maar dënja k'íir hok'oopäapäi.

13 Hoob pua hädrraa chan maar pekau hee burrpi chiram.

Mag k'ääai warag maar t'áa wai chirsí, p'it'urg chuk'u dösätau maar hichig paa haum hugua.

[Hēwandam, pächdëuta nem t'ánamán t'um k'ap chirám.

Páchta chi juu t'ierriu,

maagwai pächpaita t'umaam k'áanau t'ö hiek'aju haai nám, mág hatag pawiajä hich mag.]"

'Magta jëeubat hajim hanaabá hich Jesuu.

14 Magnaa híchab, Chik'amnau pääch dái k'aigba haawai, párau ham dái magám hiekjä higba sii k'íir hok'oopäimán, magan maach Haai hág'tar chiraajemuajä híchab pääar pekau chugpaapäiwia tag magám hiek higba hich mag k'íir hok'oopäijugui hajim hanám.

15 Mamá päräuta pääch k'apeen wir haig perdonaabam chan, maach Haai Hēwandamaujä pääar pekau chugpaabamgui ha jaaumajim haajem.

Jesuu sark'api jaautarr

16 'Pääch Hēwandamag jëeu k'ëwaag t'ach k'öba sark'aawai, hoob jäg sii hamach hëugar wajap'a hig hiyáa hamk'íirpai nem waaujem k'áanjo jásogau hök'íirjuumjö hamiet hajim hanám, mag hoowi bigaum k'áanau "Jää Hēwandamag jëeu námuua sark'a naawaita jäg nám" ham hugua. Jäg hamach sark'a nám k'ap hamk'íirpaita hök'íirjuumjö haajem k'áanan, ya hõrau

hamag chi p'agamjöta n̄amgui hajim hanaabá, ham higwi chadcha s̄ark'aajem k'ɻnau han̄m gaaimua.

¹⁷ Magju k'āai Hēwandamag jēwaag s̄ark'aawai, warag wajap'a pāach k'īir sūgp̄linaa pōr megbap̄ait,

¹⁸ bigaauum k'ɻnau mag pāach s̄ark'a n̄am ni hābmuajā k'ap ham hugua. Pārau magta hamn̄, hāba maach Haai pāar d̄ai simuapaita k'ap haju; maagwai hichdēuta hīchab pāar heeg hoojugui hajim hanaabá.

Hāgt'ar haugchëba naaimaag

(Lc 12:33-34)

¹⁹ M̄ig heegarwe chan hoob p'atk'on wa nem hinag pōm k'āijā paarpaju hēk'amiet. M̄iguin nem t'um polieu hārnnaa k'uk'ungaujā jēeumaajem; mag n̄am d̄ai nem jīgmienaujā s̄ii dubwia jīgk'amaajemgui ha jaaumajim han̄m.

²⁰ Magju k'āai nem wajap'a wau n̄amuata p'atk'on hāk'a p'iemam d̄ai nem hinag pōm paarpamamjö habat, hāgt'ar paimaawaijā chadcha paraa naaimaag. Pāach jam paauk'aimaawaim hat'eeta pārau p'atk'on p'ie n̄mjö nem wajap'amta wau n̄amn̄ häu simgui hajim han̄m. Jam chan polieujā hārba, k'uk'ungaujā jēeuba, ni nem jīgmienaujā pōd jīgk'abam.

²¹ M̄ig jēb gaai n̄lweta nem t'um paraa haju k'īirjuju k'āyau hāgt'ar paawaita nem t'um paarpaju k'īirju wēnrr̄lm̄n̄, magan chadcha pāar k'īirjug hāba Hēwandam gaaita sim hajim han̄m.

Jesús hiek maach daun hōtdaujöta sim haajem maach mor gaai

(Lc 11:34-36)

²² Maach daun hōtdaujöta sim maach mor gaai. Maach daujāata wajap'a sim haiguin, nem t'um dawaata hoojem. Hich hagjöta sim maach t'āarjā. Hēwandam hiek hēk'anaa maach t'āarta wajap'a sim haiguin, nem t'um Hēwandamau k'ōsimjöta waaujem. Mag n̄am haiguin hararag hee n̄mjöta n̄amgui hajim han̄m.

²³ Mam̄ magba hagt'a pāach pekau hee n̄amn̄, magan pāran s̄ii hagt'a k'īchag hee j̄ark'a j̄ark'a n̄mjöta n̄am. Mag n̄am haig pōd Hēwandam d̄ai naaju k'aba n̄amgui hajim hanaabá, pekau heeta naawai.

Jesús hiek Hēwandamag w̄rp̄anaa pōd p'atk'onagjā w̄rp̄aju k'aba n̄am haajem

(Lc 16:13)

²⁴ Ni hābmuajā pōd patronnaan numiim k'ɻn̄ chogk'aju k'aba simgui hajim han̄m. Patronnaan numí hak'iin, hiwiir hābpaita h̄rcha k'a k'ōsi haju. Hich hagjöta sim hīchab

Hēwandam dāijā. Pōd pārau Hēwandam k'īrag wərpanaa, p'atk'onag k'āijā wərpaju k'aba nəm. Pāar magta nəm chan Hēwandam hipierraajā k'aba nəmgui hajim hanaabá.

*K'ani k'öju wa k'ani jūaju k'īrjupiba jaautarr
(Lc 12:22-31)*

²⁵ Mag nem k'īir pogk'e jajawagmamua magjim hanəm hich Jesuu: 'Hoob pārau "¿k'ani k'öju wa k'anta dōjuuta maach məg nəmua?" ha k'īrjumiet. Wa magbam k'ai, ya k'ajūa chuk'u nəm "¿K'ani jūajuuta məg nəmua?" ha k'āijā k'īrjumiet hajim hanəm. Pāarta nem k'oojem nem k'āaijā wajapchanaa k'ajūa k'āyaujā Hēwandam dau na hārəncha balee sīsid haawai, hirua pārag hoobamjōo habajugui hajim hanaabá.

²⁶ Pāadē har nemchaaindam hedjā hee hūrr p'op'og haajem k'ān hoobat. Ham p'idk'ajā p'idk'aba haajeewai hamach p'at'audam hāk'aagjā dī chuk'u nəm. Mag p'idk'aba sīi naajeeb mamə, maach Haai hāgt'ar chiraajemuata hamag p'at'audam daumeraa dee wai simua ham k'ee wai sīejemgui hajim hanəm. Magəm pāar chará nemchaain jāg t'ənəm k'āaijā hārcha balee naawai, ¿jāga hirua bālrjā pārag hooba habarju? ha jaumajim hanaabá.

²⁷ Hoob hatcha pāachdēu nem hig nəmta k'īrju nən hamiet. Mag pārau pāachdēu k'ōsimta hig nən hak'iinjā, ¿k'aíuta məg nəm haig mag hichdēu k'īrju sim gaaimuapai hich meeju harr hār horadam hābpai k'āijā hich hiiupiju haai sī? hajim hanəm.

²⁸ 'Mag nəmta k'ajūa chuk'u haawaijā ¿k'ant'ee hatcha k'īrju nən haajē? Pāadē har pamaardam hooihmə t'ənaajem k'īrjubat. Hamjā hīchab bālrjā p'idk'ajā p'idk'aba, ni hamach k'ajūa jūaju k'īrjuwia hēk'ak'a nən jāhaba haajem.

²⁹ Mag naab mamə hōor hābmuajā ham dāi barba haajem, hooiməg hat'ee. Warrgar rey Salomón k'ararrawajā p'atk'on pōm paraanaa nem wajap'am pōm paraa haajerraujā pamaardam hooiməgjō chan pōd k'ajūa jūaba haajeejimgui hajim hanəm.

³⁰ Pamaar jāg hooihmə t'ənəm hedau wālbaadēmuapai k'iugp'ēbaadeewai sīi k'āijemjā Hēwandamau jāg hooihmə wai sīejemta, ¿jāgwi pāar pamaar k'āai hārcha balee nəmua nem jēeu nəmta hirua deeba habarju? ¿Wa pāachdēu jēeu nəmjā pōd deebajupi haajēwa? hajim hanəm.

³¹ Hoob hatcha "¿k'anta k'oogáwa?" wa "¿k'anta doogáwa?", wa magbam k'ai, "¿k'andamta jūabaraag k'ai?" hamiet hajim hanaabá.

³² Pārau k'ap'ə nəmgui hajim hanəm, hōor Hēwandam hiek hāk'abam k'ānta magəm nem t'um k'īrju p'ōbaadēmjā pāava sīerrjēem. Mamə pāar Haai hāgt'ar chiraajemuata pārau nem

hig n̄m̄jā t'um k'ap'Λ sim haawai pāar chan warm k'ΛΛn̄jō magbaju haai n̄mgui hajim han̄m.

³³ Hāba Hēwandamau nem waipi jaau simpaita waunaa hirigpaita pāach d̄ai hichdēu hampierr hapibat. Pārau chadcha magta hamn̄, tagam nem pāachdēu higbarmjā hirua deeb k'aba deejugui hajim han̄m.

³⁴ Hoob hatcha “¿K'anta nan k'ōbarju wa k'anta jūabarju?” ha k'īrjumiet. Hag nawe k'īrjuwiajā par k'abahab hajim han̄m. P'it'urgan hāspapak'ampierr hoojem. Magua maadēu hag nawe k'īrjuba hawiajā, hichiita maadēu nem hig n̄m chan chuk k'abajugui hajim hanaabá, maḡm k'īrjuju haag.

7

Chik'am jaaupiba jaautarr

(Lc 6:37-38,41-42)

¹ 'Chik'am hīgk'am k'ōchgaupai chan hoob chik'am pekau p'ēmiet, heeu Hēwandamau pāach chach n̄m hed maḡm hiek pāachig higduk'am hajim han̄m Jesuu.

² Pārauta chik'am jaaum k'ōchgau “Jāan magta s̄ierram” hamn̄, pāachdēu chik'am jaau n̄mjō haju Hēwandamaujā pāar d̄ai. Pāachdēu chik'am jaau n̄mjō hich hag jaautarr hiek'au Hēwandamaujā pāach k'īr pāar jaau t'Λn̄llujugui hajim hanaabá.

³ Mag simta ¿jāgwi pua s̄i p̄ch k'apeer dau hee pasurdam wai simta heerpa n̄ll haajēma, p̄ch dau heejā hagjō pasur pōmk'am wai sim k'augba? Maachin nacha dich k'īrjunaata hiek'a n̄mgui hajim han̄m.

⁴ ¿Jāga pua p̄ch k'aperag, “Daai kakē, mua pΛ dau heem pasur noi hauk'im” haju, p̄ch dau heejā hag k'āyau nem pōm sim joot'Λ t'Λn̄am noi hauba simta?

⁵ K'īrjug chukdam, nacha dich dau heem pasurta noi hauba haajeeb hajim han̄m, wajap'a hoog; maimuan chadau jūrr dich k'apeer dau heemjā hagjō noip̄ai n̄m. Magua dichta nacha k'īrjuba haajeeb chik'am jawaag. Dichjā hagjō chiram chan pōd dich k'apeen jaauju k'abam hajim han̄m.

⁶ Magnaa mag jajawagmamua hichdēupai, 'Saak k'ōriimjō s̄isidam k'ΛΛn̄ag hoob m̄g pāach peerd̄ajem hiek jaau-miet, heeu magbam jāḡm k'ΛΛn̄au warag pāach gaai mas haduk'am hajim hanaabá. Mag hiekta nem t'umaam k'āai chi wajapcharam haawai k'ūsnaanjō nem wajap'amjā haai habam k'ΛΛn̄agjā hoob m̄g hiek jaau-miet, heeu warag s̄i nem parhoobamta jaau n̄mjō hag higwia k'aigba hiyāΛ haduk'amgui hajim han̄m.

Jāga haju haajē Hēwandamag jēeuwai
(Lc 11:9-13; 6:31)

7 Maimua hīchab hich Jesuupai magjim hanam: 'Pāaba jēebat; pāachdēu nem higbarm Hēwandamau deeju. Pārau hi jārmān, hi baauju; hi sim haar dubaag pāach weeu haipi jēeumān, hirua pāar weeu hauju hajim hanam.

8 Pārau k'ap'Λ nāmgui hajim hanam, har hōor nem jēeu paraam k'Λnagan deeb k'aba deejem; har hamachdēu nem hinag hig nām pāaba jār nām k'Λnau baaujem; maagwai hīchab chi puertdi sirbaichēm k'Λjā weeu hauwia dubpiejem ha jaaumajim haajem.

9 'Pārau hābmua k'āijā pāach chaairau t'achdam jēeubaawai, ḡmokdauta p'ēdeeju k'ai, t'ach hawi?

10 Wa magbam k'ai, chaairau hāwarrdam k'āijā jēeu k'itaawai, ḡnemk'ōrta hāwarr hawi t'ōo deeju k'ai? Ni hābmujā mag chan habajugui hajim hanam hichdēupai.

11 Magnaa, Pāar jāg hö hāk'āraa k'it'ēem k'Λnaujā pāach chaainau nem jēeuwai, ḡnem wajap'amjā hīgk'aba deeba haajē? hajim hanam. Pārau jāg deejem k'ai, pāar Haai hāgt'ar simua chará pārau pāach chaainag nem deejem k'āijā wa-japcharamta deebajup hajim hanam, hichig jēeu nām k'Λnag.

12 'Magua mua pārag hīchab mag chirāmgui hajim hanam: Chik'amnau pāach dāi k'aigba hapimap'a nām k'ai, pāach garmuajā hoob chik'am dāi k'aigba hamiet. Hōrau pāach dāi hapim k'ōsimjöta pāach garmuajā ham dāi habat hajim hanam. Moiseeu ley p'ā pātarr gaajjā magta jaaunaa hīchab Hēwandamau hich hiek jaaupiejerr k'Λnaujā hich magta jaaupiejerr haawai, magta haju haai nāmgui hajim hanaabá.

Hāgt'ar maajem k'Λdan p'īrk'i k'itam haajem

(Lc 13:24)

13 'Hāgt'ar hōbērm k'ōsi nām k'ai, puertdi p'īrk'im garta dubju hēk'abat hajim hanam Jesuu. ḡjāgwí? Dösāt haar maajem k'Λdta k'Λdjā pōmnaa chi puertdijā nem wāg sījeewaima. Mag sim garta hōor pōm hērērēu haajem.

14 Pari jūrr hāgt'ar harrjem k'Λdan p'īrk'ināa chi dub nām haram puertdijā p'īrk'i k'itam. Mag sim haawai chadcha dubju p'it'ur sīerrāmgui hajim hanam. Magua hīchab mag gar chan hōor pōm wētba haajem hajim hanaabá.

Jāga hōor hö hajaug k'ap'Λ haajē

(Lc 6:43-44)

15 'K'arin Hēwandamau hich hiek jaaupibaawaita hi hiek jaaau wēnārrām haajem k'Λnan chi sēumienta mag wēnārraajem. Magam k'Λn dāi k'īir k'ap'Λ habat hajim hanam. Mag sīsidāmta pāar k'ūguraag sīi ovejadamjō daumeraa pāar haig bēejem. Pari ham hōdiin sīi k'um nem hoo wai simjöta sīsidāmgui hajim hanam, pāarjā hamachjō hamk'īir hamach gar t'ereu hawaag.

¹⁶ Hich jāg miu gayam uva p'ierrba ni higojā hag bā gayam k'abam p'ierrba haajemjō, hamau nem wau nām gaaimua pārau ham k'ap'ā haju haai nām, hōor wajap'am k'ānnā wa hōor k'aigbam k'ānnā.

¹⁷ Pārau k'ap'ā nām, nemjīir bānn hich chē sim gaaimuata k'ap'ā haajem, nemjō hajap'amā wa nemjō k'aigbamā.

¹⁸ Nemjō hajap'am chan mie neeme chēba ni nemjō hāk'āraamjā mie chukk'u k'aba sīerrām.

¹⁹ Pārau k'ap'ā nāmgui hajim hanām hīchab, nemjō hāk'āraa cheejemān t'u wērpnaa jālubaadee hörpäijem.

²⁰ Hich hagjöta hajugui hajim hanām Hēwandamau mag sēuk'a nārrjēem k'ānn dāijā, mag nemjō hāk'āraamjöta naawai. Magua k'ap'ā habat: Hōran hamachdēu nem wau nām gaaimuata hamachdēupai hamach jaaujem, hōor wājääunā wa hōor k'aigbam k'ānnā.

*Hōor t'um chan hāgt'ar höbērbam haajem
(Lc 13:25-27)*

²¹ Mag hiek'ak'agmamua Jesuu magjim hanām hīchab: 'Har mārlāg "Señor, Señor" haajem k'ānnjā t'um chan Hēwandamta t'umaam k'ānn Pörk'a sim haar höbērbam. Chi höbērju k'ānnan, har mā Haai hāgt'ar simua nem jaau sim hipierra haajem k'ānnpaita hi sim haar höbērjugui hajim hanām.

²² Mag hed paawai hōor pōm t'ānām heemua mārlāg par hamach hip'it'ur, "Señor, pua maar k'augbata sīeba. Pā t'ār gaai marau pā hiek hōrag jaauba haajeejieb. Pā juapaau k'abajieb, marau hōor mor heem mepeerjā jār wērpnaa hag na hōrau hooba haajem nempa waaujerr. ¿Magtarrta pua maar k'augba chirā?" hajurau hajim hanām.

²³ Pari magbaawai mua hamag, "Mua chan bālrjā pāar k'augba chitām. Pāach sīi pāach k'ōchagpierr nem k'aigbampai wau sīerrjēe harr k'ap, pāadē warag pāachta mā haigmua hērēubaadēt" haju ha jaaumajim hanām, hich Jesuu.

*Wounaan numí di hēutarr k'ānn
(Mr 1:22; Lc 6:47-49)*

²⁴ 'Magua, hābmiecha paawai pārag mag chirāmgui hajim hanām, hich Jesuu: Chi māg mā hiek hūrnaa mua jaau-mam hipierra nem wau sim wounan, woun hāb k'īrjug k'aug sīrrau durrk'udau hee hich dibā juk'anāa di hēutarrjöta simgui hajim hanām.

²⁵ Mag durrk'u hee hēu sīerr haawai, noseg pōm chēwia, dō pōm bēewia, p'ūhād pōm wētarjā, chābababa hich mag sīsijim hanām, durrk'u heeta wajap'a juk'a dānarr haawai.

²⁶ Pari jūrr har sīi par jāgāupai mā hiek hūrnaa mua nem jaau chirāmjā mā hipierra wauba sim wounan, jūrr hagjō

woun hāb k'īirjugjā chuk'u sīi k'ōmarii mosjā hee di hēutarrjöta simgui hajim hanam.

²⁷ Ya hēu dñalism hee noseg pōm chëwia, dō pōm haadēm dāi p'ūpa wēbaadeewai, sīi hap'ēbaadējim hanam. Mag, nem t'umaa hok'oojim haajem.

²⁸ Chadcha Jesuu mag nem k'īir pogk'e jaaubarm hūrwia sīita hōor jāgderraa naajim hanaabá,

²⁹ hamachdēu hūrwai Jesuu Moiseeu ley p'ā pñarr jawaag chi k'ap'ām k'ap'ām haajem k'ān k'āyaujā jaau k'ap'ācha jaumatarr haawai.

8

*Jesuu woun hāb kokobé bēnēu sñerr monaautarr
(Mr 1:40-45; Lc 5:12-16)*

¹ Mag durrsí gaai Jesuu hōrag jaau sīi hawia hñrbaau, hōor pōoma hi hēudee wētjim hanam.

² Mag hi mamta hi k'īirp'ee woun hāb kokobé bēnēu bar sim höbérchëwia hi k'īirp'ee jīepör p'ōbk'anāa hirig, —Señor, pua k'ōs chirām k'ai, mñg p'ñedau warre mñ gaaimua chugpaabapái haichéjim hanaabá.

³ Magbaa Jesuu hi gaai pñrnāa, —Mua pñ monaaupäim k'ōsi chirām; monaau chirsí magan hajim hanam hirig.

Magbarm bärre chi p'ē k'a dodos chirarr monaau sñsiewai mor wajapp'a haadējim hanaabá.

⁴ Magbaadeewai chi Jesuu hirig, —Pñch mñgbarm hoob chik'amnag jawamgui hajim hanam. Magju k'āai nacha Jerusalén mawia Haai hi jēejem degam p'adēg pñch mor hoopibaimá. Maimuan chad pñch chadcha monaau sñsim t'umaam k'ānag k'ap hamk'īir, Moiseeu hiek p'ā pñarr gaai jaau simjö nemchaain ofrendak'a deebá hajim hanam.

*Jesuu Romaam capitán chog monaautarr
(Lc 7:1-10)*

⁵ Mag kokobé bēnēu sñerr monaaupäiwia petaau, p'öbördam Capernaum hanam hee dubimajim haajem. Mag barbaimam k'aug hat'aawai capitán soldaaun pör hi haig bëewia

⁶ hirig chaigpamamua, —Señor, mñ di haar haaunaan wai chirām, mñ chog. Sīi put heepai pōd p'iidlba k'érām, k'a chlk'ā k'itaawai. Mag nñm dāi k'a machagaupata warag heeg pamam hajim hanam, chi capitanau Jesuug.

⁷ Magbaawai Jesuu jūrr hirig, —Hoob k'īirjum; mua pñ chog monaaupääin majugui hajim hanam.

⁸ Pari magbaa chi capitán garmua deeu Jesuug, —Señor, pñ mapimaaugau k'abam, pari mñ chadcha Hēwandam dau na hñu k'aba chirām, pñ mñ deg dubaag. Hich maupaimua

mΛ chog monaaupi jaaubá. Pua mag jaaumΛn, pΛch hiek'au haawai hi monaaubajupa hajim hanΛm Jesuug.

⁹ Muajā mΛch gaaita k'ap'Λ chitΛmgui hajim hanΛm, mΛchjā hīchab mΛch pörnaan juu heegarpai chiraawai. Mag chirab mamaΛ, mΛchdēujā hīchab soldaaun mΛch juu heegar p'ë wai chirΛm. Mak'ΛΛn hee hābamΛg k'āijā mua "Pet" haawai maa-jem, mΛ hipierra; maimua deeu mΛgjā "Pidú" haawai bēejem. Wa mΛch chogag k'āijā "MΛgtā habá" haawai mΛ hipierr haajem. Magua, maupaimua pua monaaupi jaaumΛn chadcha monaauju k'ap'Λ chirΛmgui hajim hanΛm hirig.

¹⁰ Chi capitanau hich jāg daar mag hiek'abaawai jāgderra haadēmuu hich hēudee wētmarr k'ΛΛnagta, —Keena, pāadē hoobat: MΛg maach israelnaan hee mΛg woun dēnjo hāk'a nΛm chan mua hagt'a hooba chitΛmgui hajim hanΛm hich Jesuu.

¹¹ Chadcha mΛg hatag hōor pōm durrpierram k'ΛΛnta maach jöoin Abrán k'ararr dīi, Isá k'ararr dīi maimua Jacob k'ararrpa hāgt'ar Hēwandam dāi hābam mes gaai hohood hap'ōbaadēju, hi dīi hāba t'ach k'oog. Maig t'Λnaaju: hed höbeerjem garm k'ΛΛn dīi hedau burrjem garm k'ΛΛnpa maach meeun dīi hāba.

¹² Pari mag hed pāar chi israelnaanta chadcha Hēwandam t'umaam k'ΛΛn Pörk'a sim haar naaju haai nΛmta, pāachdēu hāk'aba nΛm gaaimua pāachta jūrr k'īmie durr bark'ΛΛipāiju hajim hanaabá, hamach k'īircha. Mam bark'ΛΛibapääiwaita hicharaucha pāar bīep jēhbΛ habarju. Maigta mamag k'ap'ōbaadēmΛn hich maig hich mag naisim hiek'au ha jaaumajim hanaabá.

¹³ Mag hiek'apäiwi deeu chi capitanag heerpanaa, —PΛch diig petā; pΛchdēu hāba mua pΛch chog monaaujupaita k'īirju sīewai chadcha pΛ chog monaaujugui ha hajim hanΛm hirig.

Mag Jesuu "PΛ chog monaauju" habarm bärre mam warp mor mas k'ērarrta chadcha monakk'a haadējim hanaabá.

Jesuu Pedro p'aauhūan monaautarr (Mr 1:29-31; Lc 4:38-39)

¹⁴ Maimua petaau, hich Jesús jūrr Pedro di haar majim haajem. Mam barwi hooimaawai, hich chi Pedro p'aauhūan mor mas k'ΛΛumie paar t'ΛnΛm hooimajim haajem.

¹⁵ Mag hoobaimaawai Jesuu hi haar mawi hi juu gaai pΛrbaawai, warre chi k'ΛΛumie meeudΛbaadējim hanaabá. Mag k'ΛΛumie meeudΛbaadee, p'iidΛwi ham jāhogaagpajim haajem.

Jesuu hōor pōm monaautarr (Mr 1:32-34; Lc 4:40-41)

¹⁶ Maimua ya hedau k'ëubaadëm hee, hõor dösät bënëu s̄isidäm k'ɻan k'apaana Jesús haig waibëemajierram hanäm. Mag hich haig waibëe näm k'ɻnan, sii par hiek'aupai höbeerpi jaaubaawai, mag ham mor heem bën k'aigbamjä höbeerpiinaa sii k'ajap'am k'amor machgau s̄isidämjä monaaupäi maajeejim haajem.

¹⁷ Mag hirua hõor monaaumaajerran, warrgar Hēwandum hi jaaumie Isaías k'ararrau jaautarrjö, "Hichdëuta maach k'a t'üg hich gaai hauwia, maach k'amor machagjä chug-paapäijim" ha simjö, chadcha hich hag heyaa höbërmk'ür hajim.

*Jesús däi wënärram hig narr k'ɻan
(Lc 9:57-62)*

¹⁸ Mag hõor pöm bëe t'änäm k'ɻnau hich p'älär t'uurbaadeewai Jesuu hich hag t'arrdö heepai t'oom higar hich harrpijim haajem, hich k'apeenag.

¹⁹ Pari mag näm hee Moiseeu ley p'ä pəarr jawaag chi mach-naan heem hāb bëewi hirig, —Maestro, mälan pə mampierr pə däi chitam k'ösi chiräm haichëjim hanäm.

²⁰ Magbaa jürr Jesuu hirig, —Pəchdëu mag mə däi mam k'ösi chiräm k'ai, marrau magan; mama pərləg jaauk'imgui hajim hanäm: Mə k'äyau pabä heem nemchaain hamach k'ääijem jébdi paraam; nem hichpanjä k'eeupaawai hamach k'ääijem k'äidu wai s̄isidäm. Mama məch chi Hemk'ooi Hiewaa chan məg chitäm haig k'ëubaadeewai k'äyaag wajap'a werba chiraju didamjä chuk'u chitamgui hajim hanäm. Pəjä məjö magta chitam k'ösi chiräm k'ai, marrau magan hajim hanäm.

²¹ Magbaawai hāb mag k'apan t'änäm hee däi hi hiek hūraag hi hēudee nərrajerrau jürr hirig, —Señor, məjä pə däi chitam k'ösi chiräm, pari hidëu nacha məch haai haar mawia hi däi chirəl hapibä hajim hanäm. Mag hatag məch juadamaucha jöoi hauk'ér pəabajeen chadau mə pə däi hogdəba chitajugui hajim hanäm.

²² Magbaa jürr Jesuu hirig, —Magju k'äai warre mə dəita marrau hajim hanäm. Hidëu har jäg hamach Hēwandum hiek hök'amaaugau chi t'ömjö nəm k'ɻnagta hamach binaan bëppibä hajim hanäm hirig.

*Jesuu p'ü däi p'üas t'umbapitarr
(Mr 4:35-41; Lc 8:22-25)*

²³ Mag hich harrpibaawai, ya wëtumua Jesús ham na jap hee waaidəbaadeewai, chi k'apeenau hi harrjim haajem.

²⁴ Ya mag döjärr paauk'abaadëm heeta, dëgölp p'üas meeuk'abaadëwi p'üas t'eega japau pöd hāwatbajujö haadëjim haajem. Pari mag t'änäm hee hich Jesús k'äi jörrajim hanaabá.

25 Magbaawai hi k'apeen hääur k'ɻɻnau hi p'iriupäyaan wëtwia hirig, —Señor, p'iidɻbaad. Ya maach k'öogpabahaba. Maar k'aigpér hat'á hajierram hanɻm.

26 Magbaawai hichdëu hamag, —¿K'ant'eeta hatcha jãp'ierr nɻma? hajim hanaabá. Jägan pârau chan mɻ pâach dãi chitɻmjã k'augbata naab hajim hanɻm, jägcha jãp'ierraag.

Magnaa p'iidɻwia p'üug meeurrau s̄iunaa h̄iñhab chi p'üasagjã meeurrau s̄iubaawai, tag p'üjã wëba, p'üasdaujã baupa k'aba, warre s̄ii döjã meuu jöisijim hanaabá.

27 Jesuu hamach dak'ír magbarm hoowia dauderraan nɻmuu hamach wir haigpaita, —Keena, ¿k'anim wounta jãg mɻag p'üasaujã hi hipierraanaa p'üujã hi hipierraata nɻma hirua hiek'aawai? hanaajim haajem.

Gadara durr dösät dau heerpamieu baarjerr k'ɻɻn numí Jesuu monaautarr

(Mr 5:1-20; Lc 8:26-39)

28 Mag wëtmaa hawia, ya t'oom higar Gadara durr paauk'abaimaawai, wounaan numí dösät dau heerpamieu bar s̄isidɻm k'ɻɻnta hujã haarmua höbördat̄k'achëwi, chi Jesús sim dak'a bëejierram haajem. Mag s̄isidɻm s̄ii pabä heem nem maach k'oojem k'ɻɻnjöta s̄isid harr haawai mag ham nɻm gar hõor dichju hak'är haajeejim hanaabá.

29 Mag hi dak'a bëewi hi t'ärcha t'ärtnaa hirig, —Jesús, Hëwandam Hiewaa, ¿k'ant'eeta pɻ maar dãi mɻagbaichëma? Mɻagwaiwe chan hoop maar chig ha chiram hajierram hanɻm, mag chi dösät bën wai narr k'ɻɻnau.

30 Maigmua warpcha k'aba k'ünsnaan k'apan p'at'au jär k'ö wënr̄rajim haajem.

31 Chi mepeenaujã mak'ɻɻn k'ünsnaan maig wënr̄rr̄l̄m k'ap'ä narr haawai warag Jesuug chaigpanaa hirig, —Pua maar järk'nyaagpam k'ai, hidëu warag jãk'ɻɻn k'ünsnaan heeta marag dubpibä hajierram hanɻm.

32 Magbaawai Jesuu hamag, —Magan jãk'ɻɻn k'ünsnaan hee dubjurauma hajim hanɻm.

Magbaawai mak'ɻɻn mepeen mak'ɻɻn wounaan heemua höbördat̄k'awi jürr mak'ɻɻn k'ünsnaan heeta dubp'öbaadëjim hanaabá. Magbaawai s̄ii pör lököomjö parhooba t'arrdöog k'ap'ig p'öbaadëwi dö hee därbagk'a s̄ii k'ünsnaan k'apan k'ëu k'uurbä k'ëchjierram haajem.

33 Magbarm hoowi, chi k'ünsnaan t'ä narr k'ɻɻn jãp'ierrwi, p'öbörög k'ap'ig p'öbaadëwi, mag wounaan numí dösät dau heerpamieu s̄isid harr mor heem mepeen höbördat̄k'awia jürr k'ünsnaan hee dubtarr t'umaa p'öbör heem k'ɻɻnag jaaumajierram haajem.

³⁴ Magbaawai chi p'öbör heem k'ʌn k'apan hag bärre chi Jesús haar wëtwi warag hichta maigmua jürr deeum durrag mapi jaaujierram haajem.

9

*Jesuu woun hāb k'apá jaser k'itam monaautarr
(Mr 2:1-12; Lc 5:17-26)*

¹ Mag hōor mor heem mepeen jark'ʌniwi, deeu hich k'apeen dāi jap hee pawi durbabaadeeu, deeu t'oom higar hich sīerr p'öbör hee sēimajim haajem, Capernaum p'öbör hee.

² Mag hi barbaichém k'aug hat'aawai woun hāb sī k'apá jaser k'itamta pa bʌrk'am gaai hi haig haibëejierram haajem. Mag hich haig haaunaan wai barbaichém hoowia, chi wounaan hö hak'aar hāba hiruata hamach haaunaan monaaupäiju k'ap'ʌ sīerr haawai, chi k'apá jaser k'itamʌgta, — Honee habá, pʌ pekau ya t'um chugpaa sīsimgui hajim hanʌm.

³ Pari Jesuu mag hiek'abarm hürwia, Moiseeu ley p'ā pʌarr jawaag chi machnaanjā haig t'ʌnarr haawai, hamach hödegpai, "Mag woun maachjöpai sīewai mag hiek'aju k'aba simta hichta Hēwandamjö mag hiek'a sim" ha k'irju naajim hanaabá.

⁴ Mamʌ hamau mag k'irju nʌmjā Jesuu k'ap'ʌ sīerr haawai magbaawai hamag magjim hanʌm:

—¿K'ant'eeta pāar jāg t'āar k'aigbata k'irju sīsid haajēma?

⁵ ¿Wa mag pekau chugpaabarmjā dau daau hooba naawai pārau k'irjuawai chadcha p'it'urg chuk'u t'umaam k'ʌnau mag hiek'aju haai nʌm ha nʌwa? Chadcha t'umaam k'ʌnau mag hiek'aju haaima. Mamʌ mua hirig "P'iidʌwi dardar habá" hak'iin, hōrau hamach daúacha hooju, hi monaau sīsi wa monauba k'āijā hich mag sīsim. Magua pārau cha mua jawaagpamjö chan habaju.

⁶ Mamʌ mʌch chi Hemk'ooi Hiewaata chadcha Hēwandamau juapá deetarrau mʌig heegar hōor pekau chugpaagjā jua t'eeg chirʌm k'ap hamk'ir, pārag hoopik'imgui hajim hanʌm.

Magna chi k'apá jaser k'itamʌgta, —P'iidʌbaad, maimua pʌch put juurwia pʌch diig petá hajim hanʌm.

⁷ Jesuu hichig magbaa chadcha chi k'apá jaser k'itarrau hi hipierr nem moná p'iidʌbaadëwi hich diig petajim hanaabá.

⁸ Magbarm hoowia haig narr k'ʌn dauderraa nʌisijim hanʌm. Mag nʌm hiek'au warag Hēwandamagta, "Häuhcha jāgbarm, Hēwandam. Jāan pʌch jua t'eegauta mʌg wounag jāgpibarm" hajierram haajem.

*Jesuu Leví hich dāi hēeurrattar
(Mr 2:13-17; Lc 5:27-32)*

⁹ Mag hāb k'apá jāser k'itarr monaaupäwi bēeuta, hōrau gobiernoog dēbpaar p'agaan bēejem mes gaai mā hoo chirām hoochējim hich Jesuu, mag gobiernoog hōrau dēbpaar paraa nām jēeu nām p'idagta p'idx'a chirarr haawai. Maig mā hoobaicheewaita hich Jesuu mā t'ārcha t'ārnāa, —Mateo, mā dāi marrau hajim.

Magbaa chadcha mā hi dāi mawia hich mag hi bā hogdāba chirsijim.

¹⁰ Hag k'ur maach hich dāi hogdāba wēnarrāajerr k'ānn t'um hāba hich Jesús dāi mā di haig t'ach k'ö naajim. Mag maar t'ach k'ö nām haig hīchab hōor k'apan mā k'apeen mā p'idx'aajerrjō Romaam gobierno hat'ee dēbpaar jēeujem k'ānn dāi sīi hōor hamach k'aigba nām gaaimua hagjō t'ārp'ōo haajem k'ānnpa bēewi maar haig hābam mes gaai hohood haichējim.

¹¹ Mag hoobaawai, Moiseeu p'ā pātarr wajapcha hālark'aajem k'ānnjā haig narr haawai, jūrr mag maach chi Jesús dāicha wēnarrāajerr k'ānnagta, —Jāga jāg pāar maestro sīi dēbpaar jēeumien dāi pekau pōm sīsidām k'ānnpata hāba t'ach k'ö sī? ha jēeuierram.

¹² Pari hamau mag jēeubaichēm hich Jesuujā hūr sīerr haawai hamag magjim:

—Chi k'a monak'a nām k'ānnau chan doctor higba haajem; mor masi nām k'ānnauta doctor hiigjem hajim hamag.

¹³ Maimua magjim hīchab:

—Wajap'a k'īirjuna Hēwandam hiek p'ā sim gaaim mua jawaagpam k'ap habat. Chi p'ā sim hiek gaai Hēwandamau mag sim: “Muan pāragan sīi nemchaainta k'ēchnaa mārlāg jēeu nān haju k'āai, pāach k'apeenta hārcha dau haug k'aug paraa hapim k'ōsi chirām” ha simgui hajim Jesuu. Maguata muajā ham pekau pōm nāmjā higba, ham dāi t'ach k'ö chirāmgui hajim. Mā chan bālārjā pekau chuk'u wajap'a k'it'ēem haajem k'ānn jāraanjā bēeba, māllān hōor pekau pōoma k'it'ēem k'ānn peerdā hawaanta bēejimgui hajim, k'īirjug hiiur haumk'īir. Maguata mag hōor pekau pōm nāmjā higba, ham dāi t'ach k'ö chirabahab hajim, hamjā Hēwandam dēnk'a hawaag.

¿K'ant'ee t'ach k'ōba sark'aju haai nā?

(Mr 2:18-22; Lc 5:33-39)

¹⁴ Maimua ya hōbēr p'ōbaadēm hee, Juan chi hōor pōr choomie dāi wēnarrāajerr k'ānn bēewia Jesuug jēeuchējieram:

—Jāgwi maar maimua fariseonaanjā hagjō Hēwandamag jēeu k'ēwaag hāiba sark'aajemta, pā k'apeenta sark'aba haajemma? haichējieram hirig.

¹⁵ Magbaa Jesuu hamag magjim:

—¿Pārau k'īirjuawai juua pər nəm haig hōor t'ārk'ālitarr hök'īirjuu t'ach k'öba naaju haai nə chi juua pər sim woun ham dāi sim haig? hajim hamag. Magnaa hichdēupai, Hich hagjöta nəmgui hajim mə k'apeenjā. Hām hök'īirjuu hajuun, mə ham jaaijō ham dāi chitəm pər hat'am hed gayan chadau hamach k'īrauta sərk'awia hīchab ham t'achjā k'öba nəisip haju, gaai machgau. Mamə məlgwaiwe chan ham sərk'aju k'aba nəmgui hajim, hagt'a mə ham dāi chiraawai.

¹⁶ 'Pāadē k'īirjubat. Pāran chadcha pāach jöoinau jaaujerrjö t'ach k'öba sərk'a nəm. Mamə pārau jāg mua hiek hiiur jaau chirəmjā k'ōsinaa hagjō warrgarm k'īirjug chi jōojā hagt'a k'ōsi wēnərrəmən, magan mag k'īirjugan sīi put hiiur hauwia jūrr k'ajūa jōoi gaai p'ēek'abarmjöta sīsimgui hajim. Hābmua k'ājjā put hiiur k'ajūa jōoi gaai p'ēek'ak'iin, mag put hiiur hi pächdəbaadēmu chi k'a sim hee t'ārrdəbaadeeu, warag hich warr sīerr k'āaijā nem wāg sīsijugui hajim hamag. Magua chi mə hiek hāk'a simua chan məg hiek hiiur mua jaau chitəmjā hāk'anaa pōd hamach jōoin hijā hagjō hārk'aju k'aba simgui hajim, chi Jesús garmua.

¹⁷ Mag mə hiek hāk'a nəmən vino nemhēu hiiur hee pərajemjöta simgui hajim. Pārau k'ap'ə nəm, vino hōrr pōd nemhēu jōoi ya chi pərajem hee pəju k'aba sim. Mag pək'iin, chi vino hōrr hachpabaadeewai, chi nemhēu jōoiraasīewai, hāwatba jēgdəbaadee, chi vinojā hārbaadēm dāi chi nemhēujā ya tag serbiiba sīsijugui hajim. Maguata vino hōrran hagjō nemhēu hiiur heeta pərajem; maagwai nemhēujā jēgdəba, chi vinojā hārbamgui hajim, mag hichig jēuechētarr k'ānnag.

*Jairo k'a, maimua hāl'i hābmua Jesús k'ajūa gaaipai pərtarr
(Mr 5:21-43; Lc 8:40-56)*

¹⁸ Mag Jesús hagt'a Juan pōr choomieu hōor pāitarr dāi hiyāl dənəm hee, maach meeun heem judío hāb chi pōrk'a sim bēewi sīi hi k'īirp'ee kanieu p'ōbk'abachējim. Mag p'ōbk'achēwi hirig chaigpamamua, —Chaigpai mə k'adam chugpajimgui hajim. Pari pua mə di haar manaa hi gaai pərimak'iin, mua k'ap'ə chirəmgui hajim, pua deeu hi hiiu hauju.

¹⁹ Magbaawai Jesús p'iidəwi petaawai maach chi k'apeenjā hi dāi wētjim.

²⁰⁻²¹ Pari mag wētum hee, hāl'i hāb p'ōmieu bar sim bēewi meraa hēugarmua hi k'ajūa hi gaai pərchējim, hich hödegpai "Nau hi k'ajūa gaai pərbarmuapai mə monaauju" ha k'īirjuwia. Hich mag hāl'i doce años mag p'ōmie dāi sīejim, bālrjā chugpaa k'augba.

²² Pari mag hich gaai pərbaichēmjā k'ap'ə sīerr haawai hich chi Jesuu hirig hewag p'ārba hoona, —Hoob chigaa ham;

mua pλch monaauju k'ap'Λ mλ gaai pλrch tarr gaaimua, h  u pλ monaauwi peerd j  peerd  h isibahab hajim chi h  lirag.

Mag, chadcha Jesuu magbarm b rre mag h  l i monaau s sijim.

²³ Maimuan chad warag h  ubaad wi, chi binaandam wai narr di haar barwi hooimaawai, h  k  irjuu n m hiek'au s i h  rrsirpa j  b t'  n m d i gaai machgau b  ep sereu t'  n mta hooimajim, hamach hi harr haawai.

²⁴ Magbaawai hamag, —¿K'ant'eeta j  g t'  n ma? Chaai meeba s iita k'  i s ebahab hajim. Magnaa, J  pcha dawag h  ubaad t hajim hamag.

Pari hirua mag hiek'a sim h  rwia haig t'  n r r k'  n au warag hi wau hiek'a naajim.

²⁵ Maimua h  or t'um dawag h  beerk'ap  iwia, chi binaandam haar dubwi, hijuadam gaai p  rbaimaawai warag d i p r p'iid baad jim.

²⁶ Mag hirua chaai p'iriu hautarran hich hag durr hee warp'am magweta b i j  sijim.

Dau k'  su k'it  e harr k'  n num   Jesuu dau monaautarr

²⁷ Mag Jairo k'a deeu hiiu hauwia petaau, dau k'  su k'it  em k'  n ta num   hi h  udee h  h  ag w  t  jim. Mag h  h  ak'amua, —Jes  s, p  lta rey David k'achitarr hag chaain hewagam k'  n Hiewaa marau n r narr; maar hapdurrum maar dau haug k'augbahur haajeejim, hamach dau monaau  p  in b  emk  ir.

²⁸ Pari Jes  s warag hich j  er s ierr diig majim. Pari mag  m  j   plaba hi h  udee w  twi, hich haar bard  tk'abaimaawaita, hamag, —¿P  rau k'  irjuawai mua chadcha p  ar dau monaau  p  iju chir  ? ha j  eujim.

Magbaawai hamachd  u, —H  era, marau k'ap'Λ n mgui hajierram, chadcha pua maar dau monaauju.

²⁹ Magbaawai Jesuu ham dau h  u haait'Λ haait'  naa, —Mua p  ach dau monaau  juuta p  achd  u k'  irju narr haawai chadcha p  ar dau monaau  p  ik'imgui hajim hamag.

³⁰ Mag chadcha hirua magbarm b  rre hamach numwe s i dauj   wajapp'a hap'  baad  jim. Maimua Jesuu hamag b  lr  j   bit'urgam k'  n nag jaaup  bjim mag hamach dau monaau  barm.

³¹ Pari magtarra, s i haigmua h  b  r p'  baad  wi hich mag durr heepain hamach w  n rr  ampierr jaumajierram hanaabá, j  ga Jesuu ham dau monaauj  .

Woun h  b p  d hiek'aba k'it  rrta Jesuu hiek'apitarr

³² Mag dau k'  su k'it  e harr k'  n Jes  s haig naawi daau paauk'  baad  m hee, j  rr woun h  b p  d hiek'aba k'it  mta hi haig haibëejierram. Ma p  r b  enmie paraa s ejim, d  s  t b  n.

³³ Mag hich haig waipierrwai mag bēnja Jesuu jēu werbajim. Magbaa mag meu meraa sīrrta nem meu höp'ērg hich māg hiek'a sīsijim. Magbarm hoowi hōor dauderraan nām hiek'au, "Keena, māig Israel durr chan maach hee hag na maadēu māg hooba haajerr hīsta chadcha maadēu māg hoo nāmwai" haajeejim jūrram k'ānnau.

³⁴ Pari bit'urgam k'ānnau sīi mag durrum hee, jūrr fariseonaanau warag ham hichaaur, "Jā sīi dösātnaan pōr dāi k'apeerk'a sīewaita hag juapaaauta hirua jāg hōor mor heem mepeenjā dau daau jārk'āli sīebahab" haajeejim.

Hēwandum hiin jaauju pōoma t'ānām; mamā chi jaauju k'ānta chuk'um

³⁵ Jesús p'öbörpierr nārrāmuua didam k'apan k'aba k'ēk'ēdām heem magwe p'ārdānārraajeejim. Mag nārrāmuua Hēwandum hiek jaaujem deg dubwi maach peerdāajem hiek jaauam-mua, "Hēwandumta maach t'umaam k'ān Pōrk'aimā sim; magua hirigta hidēu pāach t'āar hajaug paapibat" ha jaau-jeejim. Mag nām dāi hīchab hōor k'amor machagjā k'īrpierri monaumaaajeejim, k'a mamachdögpa.

³⁶ Mag nārrāmuua sīi hōor pōoma oveja chaaindamta chi t'āajā chuk'u sīi dau hap'ān parhoob haaidā t'ānāmjō hoobaawai, ham dau haug k'augwi,

³⁷ maar hich k'apeenagta, —Chadcha Hēwandum hi jaau nāmān, arrozdō pōm p'ur wējōmjōta p'idag pōoma simgui hajim. Mag simta chi jaau wēnārraju k'ān chan k'apan k'abata durrum.

³⁸ Magua muan pāragan Hēwandumag jēeubat ha chirāmgui hajim, warag hich hi jaauju k'ān k'apan jōp'ēecha hich hi jawaan pāimk'īir.

10

*Jesuu hich dāi hogdāba wēnārramk'īir doce jār hautarr
(Mr 3:13-19; Lc 6:12-16)*

¹ Biek hāb Jesuu maach hich k'apeen doce hich dāicha hogdāba wēnārraju k'ān hich haig t'ārk'a hauwi maachta mepeen k'āajā jua t'eeg hārcha hapijim, bēn hōor mor hee sīsidāmjā maach jua jāmpiba jār wērpnaa, haaunaanjā hamach k'amor machagpierr monaunaa, sīi pa mamachdögjā monaumamk'īir.

² Mag maach hich hiek jaumk'īir hichdēucha doce jār hautarr k'ān māk'ān hajim:
Simón, (hichpai Pedro ha t'ālrjem);
Andrés, chi Simón heeum;
Santiago, jōoi Zebedeo hiewaa, (hichpai hīchab Jacobo haajem);

Juan, hagjö jöoi Zebedeo hiewaa, Santiago heeum;

³ Felipe,

Bartolomé,

Tomás,

Mateo, gobierno dëbpaar jéeumie harr, (hajapcharan mächma, mächpai hïchab Leví haajem);

Santiago, jöoi Alfeo hiewaa, (hichpai hïchab Jacobo haajem);

Tadeo, hichpai hïchab Lebeo ha t'ññrjem;

⁴ Simón, celotenaan hee sñerr; maimua

Judas Iscariote.

Maagwai maadëu k'ap'ñ chirarr hak'iin, hiin mag Judas Iscar-ioteuta t'et'em k'ññnag Jesús pñr deeju hajima, hi t'õomk'ñir.

Mag doce hichdëu jñr hauwi pñitarr k'ññn

(*Mr 6:7-13; Lc 9:1-6*)

⁵ Mak'ññn doce hich Jesuucha jñr hautarr k'ññnta hichdëucha pñijim. Pari mag maar pñyaaggpamua marag, judionaan k'abam k'ññn hee chan wëtpiba, ni Samaria durram p'öbör heejä wëtpiba jaaujim.

⁶ —Magju k'ññai maach judionaan hee Hëwandam hiek hñk'abagau oveja pap chuk'u hok'oo wëññrramjö t'ñññm k'ññn heeta hérëubaadët hajim.

⁷ Mag wëññrramua hamag, “Hëwandamta t'umaam k'ññn Pörk'aimññ sim; pñar peerdñju k'ai, hirigta hñdñraa pñach Pörk'apibat” ha jaaupetat hajim marag.

⁸ Magnaa haaunaanjä monaaunaa, kokobé bënëu sñsidlmjä monaaunaa, hñor chi meemjä deeu p'iriu haunaa, hñor mor heem bënjä jëu wérppetat. Pñrag magamk'ñir mua mñch juapá sñi parta dee chirñm haawai pñachdëu hñor dñi mag nñm paarjä hoob jéeumiet hajim marag.

⁹ Mag jajawagmamua, ‘Hoob hagñmua nem përk'oog hawi p'atk'on k'ññjä harrmiet.

¹⁰ Ni k'ñd jñrr t'ach k'oojä hoob p'iejäb harrmiet hajim. K'ajñujä pñach mor gaaim happai harrwi zapatjä pñachdëu jña nñm happaita hat'aadët. Bordonjä chuk'u hich jäg hérëubaadët hajim. Mua pñrag mag chirñmñ, pñachdëu ham dñi wajap'a nñm k'ññn hñraupai hagjö pñrau nem higbarmjä k'ap naaju haawaita bññrjä nem harrpiba chirñmgui hajim.

¹¹ P'öbör hee pñach dubimaawai, wa sñi didam k'apan k'abam haig k'ññjä pñach barimaawai, k'ap haag nacha jëeu hoobat, k'ai di haigta pñach jëerimaju haai nñ ha k'ap haag. Mag pñach jëerbaimam degpai naawia hérëubaadët ha jaaumajim, sñi parhoob dipierr k'ñi wëññrraba.

¹² Mag pñach jëerimaju di haig barimaawajä wajap'a saludaabat hajim chi di k'ññn dñi.

¹³ Chadcha hamau mag pāar hamach haig jēerpimʌn, pāach Hēwandam dāi k'ōinaa wēnʌrrʌmjō hamachjā hi dāi k'ōinaa naaju. Magbam chan hamachta warag Hēwandam dāi k'ōinaa hajujā k'augba n̄isisiju.

¹⁴ Maagwai pāach hamach haig barpiba ni s̄i pāach hiek-paijā hūrmap'a habaawai mag di haigmua wa mag p'öbör heemua k'āijā hērëubaadët hajim. Mamʌ mag wētaagpamuajā warre hamach dak'īirwe pāach bā gaaim jēb hʌlarp'ē hʌlarp'ēnaa hamag, "Pāachdēu jāg hūrba habarm gaaimua Hēwandam dāita k'īir k'ap habat" ha hiek'awia hērëubaadët hajim.

¹⁵ Mʌ cha hiek'a chirʌm hiek'au, mag hamau pāar higba, ni pāar hiekjā hūrmap'a habarm jūrran warrgar Hēwandamau Sodomapien dāi maimua Gomorrapien dāi hatarr k'āaijā ham gaai hat'uuchata burrju ha jaaumajim hich Jesuu maachigcha.

Mag hichdēu p̄itarr k'ʌʌn p'it'urg wauju jaautarr

¹⁶ Mag maar p̄yaagpamua hīchab marag magjim: 'Mua chadcha pāar p̄i chirʌm, pari mʌ hiek hūrbat hajim: Pāran s̄i oveja chaaindam k'um nem t'ʌnʌm hee plak'ʌlibarpl̄imjöta habarm, hōor k'aibagk'am heeta wēnʌrraju haawai. Magua, mʌch himeerba muan pāragan, k'īirjug k'aug hichk'umjöta habat ha chirʌm. Mag naab mamʌ hīchab k'īir machag chuk'u duburdamjö habat hajim.

¹⁷ K'īir k'ap'ʌ wēnʌrrat'ʌ. Pāran hōrau p̄ar harrwi Hēwandam hiek jaaujem degam chi t'et'emnaanag deebaimap haju. Mag-baa hamau pāar wʌjā wʌmaju.

¹⁸ Mʌ gaaimua pāar k'aibag waumk'īir, hōrau pāar gobernadornaan haarjā harrnaa reinaan haarjā haharr haju. Pari mag chi t'et'emnaan haar pāach harrwai, hāu pārau hamag hūrmk'īir mʌ jaaunaa s̄i judionaan k'abam k'ʌʌnagjā mʌ jaau-jurau.

¹⁹ Pari mag chi t'et'emnaanag pāach p̄ar deewaijā hoob pāach kōit pāachdēupai hiek'aju k'īirjuwia hag nawe, "Mʌ k'an hata hiek'ajuwa?" ha k'īirjumiet hajim, ya pāar hiek'aagpaawai hich Hēwandamauta hichdēu k'ap pārag hiek'apiju haawai.

²⁰ Mua pārag mag chirʌmʌn, pāar Haai hāgt'ar sim hag Hak'arauta pārag hiek'amk'īir k'īirjug deeju haawaita mag chirʌmgui hajim.

²¹ 'Mag jarān wir haig k'od hābam k'ʌʌnjā chi hāk'aba sim garmua hāu mʌ hiek hāk'a k'ērʌm t'et'emnaanag jaaup̄aimajugui hajim, hich k'odpai wir haig t'ōomk'īir. Hamach dēnnaanjā hagjō mʌ gaaimua t'ōomk'īir t'et'emnaanag jaaup̄aimaawai chi dēnnaanaujā hich hagjō haju hamach chaain dāi wir haig.

²² MΛ gaaimua t'umaam k'ΛΛnau pāar hoomapp'a haju, pari hōrau pāach dāi mag nΛmjā magΛm hiek higba warag Hēwandum dāita hubΛnaa hich gaai magΛm dichpi hat'amΛn, häu peerdΛwi hāgt'archa höbērjugui hajim.

²³ Pāach nΛm p'öbör hee pāach t'et pΛrbaihee jūrr deeum p'öbörög hērēupetat. Mag wēnΛrramua mΛg Israel durr p'öbör k'apan nΛnΛidΛm hee dΛrju jΛr wēnΛrrawiajā, pārau p'öbör t'um p'ΛΛrpāiju nawe mΛch chi Hemk'ooi Hiewaa deeu pāar hee chiraichējugui hajim, magbarm haigmua Hēwandumta hōor t'āar hee chi Pörk'aju haai sim k'ap hapieg.

²⁴ 'Mag pāach dau hap'ΛΛ haju hanΛm hūurwaijā hoob jĀgderra hamiet hajim. Pārau k'ap'Λ nΛmgui hajim, heeu nem k'aug simua chan hich maestro k'āai hatcha nem k'aug k'aba, ni sii chik'am chogk'a simjā hich patrón k'āai hĀrpai k'aba sīejem.

²⁵ Magua, hāb k'āijā chadcha hich maestroou jaau simjöta nΛrram k'ai, magan chi maestro dāi haajemjö haju hi dāijā. Jāga chi patrón jōoi dau hāauk'a nΛm hee chi chognaanta daupii habarju. Maguama, mΛch pāar Pörk'a chirΛmΛg hōrau mΛΛn mepeen pör Beelzebū dāita chirΛm ha hiek'aajeewai pārag charā hamau hat'uucha k'aigba hiek'ajugui ha jaaumajim maachigcha.

K'aita hōk'ō haju haai nΛ (Lc 12:2-7)

²⁶ 'MΛg jēb gaai maach wounaan hāba t'ΛnΛm k'ΛΛn hoob högk'amiet, pāach t'ōoju k'īirjuwia. Hamaun mΛig heegar hamachdēu pāar dāi mag k'aigbanaa parhooba k'āijā hiek'abarmjā sii hich mag k'īir hok'oojupii haju. MamΛ magtarr hiek'an mΛg hatag paawai Hēwandumta deeu heeupemjö hēudΛ hauwia t'umaam k'ΛΛnag hūrpjugui hajim.

²⁷ Mag pāar dau hap'ΛΛ hajujā chadcha hīs mua meraamjöta jaau chirΛm, maach happai. MamΛ pāach peerdΛajem hiek pāachig jaaujem chan hik'la jaauba, t'etta jaaupetat hajim, t'umaam k'ΛΛnag hūrmk'īir, mag chi hūr nΛm k'ΛΛnau pāach dāi k'aigba hajujā k'īirjuba.

²⁸ Hamau pāar chi hĀrlamΛn chadcha t'ōoju hawiajā t'ōoju; pari pāar hak'aar chan pōd t'ōo haubam. MagΛm k'ΛΛn hoob högk'amiet hajim. Magarrau högk'aju hawiajā pāach chi hĀrlamjā t'ōowia pāach hak'aarjā k'īmie durr hich mag sierramk'īir barpäyaagjā jua t'eeg simΛn chadau, chadcha hōk'ō habat hajim, Hēwandum higwi.

²⁹ Pārau k'ap'Λ nΛm, nemchaaindam par herraam gaai pēr haaujem. Pari mag baleebamjö k'it'ēe hab mamΛ, maach Haai hāgt'ar chiraajemua t'ōpibam haig chan hābjā t'ōba haajemgui hajim.

30 Magλam pāar chará nemchaain k'āaijā hārcha balee naawai pāarta hirua wajapcha t'la wai sīejem. Hichdēun pāar pōrbä k'apanagjā k'app'la wai sīejem.

31 Magua, hoob hatcha pāach k'īrjumiet; pāarta nemchaain k'āaijā hārcha balee naabahab hajim.

*Meerba Jesú斯 dēn hamλn hichdēujā hamjā hi dēnēu haju
(Lc 12:8-9)*

32 'Hāb k'āijā mλ higar sīewai hōor dak'īrjā meerba mλ hiek hāk'aajem ha jaau sim wounan, muajā hīchab mλch Haai hāgt'ar sim dak'īr, "Jāan chadcha mλ garmλu" hajugui hajim.

33 Mama jūrr hābmua k'āijā hōor dak'īr mλ higwi "Mλ chan hi higarm k'abam" ha sim wounan, muajā hīchab mλch Haai hāgt'ar sim dak'īr, "Jā chan mλ dēn k'abam, mua hi k'augba chitλm" ha hiek'aju hajim.

*Chi chaairaujā hich dēnnaan higar k'aba haju jaautarr
(Lc 12:51-53; 14:26-27)*

34 'Hoob pārau, mλλn sīi mλg durr gaai hōor k'ōinaa bibigagjā chuk'u hapiegta bēejim hamiet. Mλ chan pāar k'ōinaa hapiieg k'aba, warag hiek p'it'urg hapiegjöta bēejimgui hajim hich Jesuu.

35 Mλ mλig mλg durr gaai bēetarran, mλch hiek gaaimua chaain chi hemk'oojinjā hamach haai dāi k'aigba, chi hālinaujā hamach hād dāi k'aigba maimua chi hāignaanjā hamach p'aauhūan dāi k'aigba jūrr chik'am hichaaur haadēp'λm gaaimua hiek p'it'urg hapiegta bēejimgui hajim.

36 Wajapcharan deeum k'λλnjā k'aba, dich wir haiguim k'λλnpaita k'a huk'ur t'λnaajugui hajim, hiwiir hābmua mλ hiek hāk'amap'a haadēp'λm gaaimua.

37 'Hābmua k'āijā hārcha hich haaita mλ k'āai k'ōsi wa hich hād k'āijā mλ k'āijā hārcha k'ōsi sim chan magan mag woun chan mλ dēn haju k'aba simgui hajim. Wa magba mλlta hārcha k'ōsi haju k'āai, hich hiewaa wa hich k'a k'āijā hārcha k'ōsi wai sim wounjā mλ dēn haju k'aba simgui hajim hīchab.

38 Chi mλ dāi nλrram k'ōsi simuan warre hich p'it'urg hau nλrrajujā k'ap'la haju haai sim, mλ gaaimua chik'amnau hich t'ōoju k'ap'la hawiajā hich mag mλ bā hogdλba nλrraju haawai. Mag hāwatbaju chan parta hidēu k'ōs mλ dāi sim ha hiek'ajugui hajim.

39 Har mλ gaaimua bāλrjā p'it'urg haumap'a sim chan meem hedjā hāgt'ar höbērbam. Mama har mua nem jaau chirλm waum k'ōchgau wa mλ gaaimua k'āijā dau hap'λλ habarmλn chadau hāgt'archa höbērjugui ha jaaujim maachigcha.

*Regalo deeju
(Mr 9:41)*

⁴⁰ Mag hiek'ak'agmamua marag, 'Pāar mΛ hiek jaau wēnrram haig, hōrau hāuta pāar hamach haig baarpinaa pāar hiek hūr nāmΛ magan māpata hīchab hādΛr hamach haig barpi nāmgui hajim, muata pāar pāi chiraawai. Mag hamau mājā hamach haig barpi nām haig, hich chi mΛ pāitarr Jōoipata barpi nāmgui hajim, māchjā hichdēuta pāitarr haawai.

⁴¹ Hēwandamau hich hiek jaaumk'ir jar hauwi pāitarrta häu hamach haig hau nām k'ΛΛn dāin, mag hichdēu pāi sim dāi hajap'a habarmjö haju ham dāijā; maimua sīi woun wajap'am k'āijā hagjö hamach haig haumΛn, hi dāi hajap'a harrjö hajugui hajim hīchab ham dāijā.

⁴² Maimua hābmua k'āijā māg mΛ hiek hāk'awi mΛ hiek jaau durrum k'ΛΛn hamach haig barimaawai nemdam bārΛm k'āijā deem k'ōsi deemΛn, magtarr paar hagjö hīchab Hēwandamau hirig nem wajap'am deeb k'aba deejugui ha jaaumajim.

11

*Juan chi hōor pōr choomieu hich k'apeen pāitarr
(Lc 7:18-35)*

¹ Mag maach doce hich dāi hogdΛba wēnrraajerr k'ΛΛnag mag nem jaaudubwi, wētpi jaaubaawai, maar wētjim. Magbaawai jūrr hich deeum p'ōbōr nānqidΛmāg petajim, hich hag durr heepai, mamaam k'ΛΛnagjā hagjö maach peerdΛajem hiek jawaag.

² Hich maagwai Juanau cárcel deg simua Cristoou nem wau nārram hūr sīejim haajem. Magbaawai hich k'apeen heem hāaur k'ΛΛn hich haig t'ārk'a hauwi chi Jesús haar pāijim haajem,

³ hi haar mawi, hiita chadcha hich Hēwandam hi jaau-mienau jaauwai Hēwandamau pāiju jaaujerrá wa har k'abam k'ai hich jāg nāg ha k'ap jēeumk'ir.

⁴ Mag bēewi, chadcha hichig jēebaicheewai, hich Jesuu hamag, —Hērēubaadēwi Juanag jaaubaimat hajim hanΛm, pāach jāgΛucha hūrnaa pāach daúacha māg hoobarm.

⁵ Hirig, "Dau k'augba k'ēk'ēd harr k'ΛΛn dau wajap'a t'ΛnΛm" habat. "Bā wēdΛ wēdΛ sīsid harr k'ΛΛnjā ya wajap'a nārrjēem. Kach k'īsu sīsid harr k'ΛΛnjā wajap'a hūr sīsidΛm. Chi meem harr k'ΛΛnjā deeū hiiu nārrjēem, maimua hap'ΛΛm k'ΛΛnagjā hīchab hōor peerdΛajem hiek jaau chirΛm" ha jaaubaimat hajim.

⁶ Magnaa hīchab hirig, “Chi mΛ hiek hāk'awi hogdΛba mΛ gaai hāk'a chirΛm wounan honee hich mag chitaju ha jaaubaimat” hajim hanΛm, mag hichig jēeuwimarr k'ΛΛnag.

⁷ Mag chi Juan k'apeen hich haig naawi deeu hērēubaadeewai, hich haig narr k'ΛΛnagta Juan higwi hiek'amamua hamag magjim hanΛm:

—Pārau Jordán higaau woun Hēwandam hi jaau nΛrrΛm hoon weetwai, ¿sīi woun hiek t'eeg chuk'u p'ūu choomaar sōsōii jūurba hahau haajemjök'amta hoon wētjierrá? MagΛm woun k'abajim.

⁸ Magan, ¿k'anim wounta hoon wētjīma? hajim hanΛm hamag. ¿Woun k'ajūa wajap'a jūa simta hoojupii hawi hoon wētjierrá? Pārau k'ap'Λ nΛmgui hajim hanΛm, k'ajūa wajap'a jūajem k'ΛΛnan sīi p'öbör hee di hooimΛm heeta naajem, reinaan dāi hāba.

⁹ MamΛ pārau magjömta hooimabajierram. Pārau hooimatarran woun hāb Hēwandam hi jaau nΛrrΛm hajim. MamΛ pāadē hūrbat: Juan chan warrgar Hēwandam hi jaaujerr k'ΛΛnjöpai k'aba, ham k'āajā hārpaita simgui hajim hanaabá.

¹⁰ Hi higwia Hēwandamau hich hi jaaumienag warrgarwe hich hiek p'āpitarr gaai jaauwai,

Jāata hirua mΛ na pāiju hajim, hichdēuta mΛ na mΛ maju hee hōrag jaau peetwai t'umaam k'ΛΛnau mΛ hiek hūrm k'ōsi sīi mΛ nΛ naamkīir. (Mal. 3:1)

¹¹ Magua, mua pārag mΛch himeerba jaau chirΛmgui hajim hanΛm hich Jesuu: Warrgar Hēwandam hi jaaujerr k'ΛΛn heejā Juan chi hōor pōr choomie k'āai hārΛΛcharam chan hābjā chuk'u hajim. MamΛ chi mΛ hiek hūrwia, mua nem waubar-mjā k'ap'Λnaa, Hēwandama hich t'āar hee hau sim wounan chadau, maadēu nem higba k'itawiajā, Juan k'āyau k'apcha hajugui hajim hanΛm, jāga Hēwandam hichdēu hōor peerdΛ hat'am t'āar hee sīeicheejē.

¹² Mag jaaumamua, 'Pārag jaauk'imgui hajim hanΛm: Juan sīsierr haigmua hīs hewagjā chadcha hōor pōm Hēwandamagta hamach t'āar hajaug paapinaa hamach Pōrk'a haum k'ōchk'a t'ΛnΛm. Pari hamau mag hēk'a durrum dāi hīchab chi t'et'em k'ΛΛnau jūrr k'ajap'am nemjō mag Hēwandam hamach Pōrk'a hauju hiekta warre chugpaapxiju hēk'aajem.

¹³ Warrgar Hēwandam hi jaaujerr k'ΛΛnau jaaujerr hiek dāi Moiseeu ley p'ā pΛatarran, sīi Juan bēe nΛm hora Hēwandamauta mag hōor t'āar hajaug paanaa ham Pōrk'aan bēju k'ap jawaag hajim. Magtarr haawai Juan bēewi jaauchētarran mag warrgarwe mΛ higwi hamau jaaujerrjō haadēm hajim.

¹⁴ Maagwai mag hi hiek hāk'am k'ōsi nām k'ānau k'ap'ā hajugui hajim hanām, Juanan warrgarm profeta Elías haajerr bēeju jaaujerr kōit pāiwiata jāg nārrajim.

¹⁵ Magnaa hich Jesuupai, 'Keena, jāg hārānnaa cha mua jaau chirām wajap'a hūrbat hajim hanām.

¹⁶ Mag hiek'ak'agmamua, maach Pör Jesuu haig narr k'ānnag, 'Mua pārag jaauk'imgui hajim hanām, pāar jāga nām habarí. Magnaa, Pāar har Juan hisegwi mājā hiseg nām k'ānan, chaain jemk'a nāmua hamach k'apeen dāi k'īir haup'ōbaadēmjöta nāmgui hajim hanām. Warm k'ān garmua, "Maar dāi karris sir nām gaai honee jemk'abahut" haawaijā jemk'amap'a nām.

¹⁷ Maimua jūrr, "Magan sīi hōk'īirjuu hōor mee wai nām haiguimjō hohood habat" haawaijā magjā k'ōchk'aba nāmgui hajim hanām. Paarjā magta naawai, ¿k'ani k'ōsi nāmma? hajim hanām.

¹⁸ Pāar hee Juan chi hōor pör choomie nārraajeeawai hirua Hēwandamag jēwaag sārk'aajeejim, hajap t'ach k'ōba. Magām vino chará bālārjā dōbjim. Mamā mag hoowi pārau, "Jāan mepeer dāi k'apeerk'a sīewaita sīi hich jāg haai t'ach k'ōba nārraajem" ha hiek'aaejem pārau.

¹⁹ Mamā hīs māch chi Hemk'ooi Hiewaa chaar bēewi, pāach dāi parhooba t'achdamjā k'ōnaa vinodampa dō k'itaawai, jūrr magjā k'ōchk'aba warag pārau mā hēugar, t'ach bipöm k'ōnaa vino pigjā chitām haajem. Magnaa gobieno dēbpaar jēeu nāmua hōor k'ūguurjem k'ān dāijā k'apeerk'anāa pekau pōm sīsidām k'ān dāipa k'apeerk'a chitām ha hiek'aaejerramgui hajim hanām, mājā hiseg nām hiek'au. Pari har chi Hēwandamau k'īirjug deetarraucha k'īirju nām k'ānau chan magba, hamau chadcha k'ap'ā nām, chijā k'ānta hich Hēwandamaucha pāitarr k'ān hagā ha hiek'amajim haajem.

Jesuu hich nārraajerr p'ōbōr higwia hiek'atarr (Lc 10:13-15)

²⁰ Jesuu hoowai hirua hārcha hag na hōrau nem hooba haajem nem waumatarr p'ōbōr heem k'ānauta bālārjā Hēwandam higba ni hi hiekjā hāk'aba naajim hanaabá. Magbaawai k'īesir hiek'amamua mak'ān p'ōbōr heem k'ān higwiata magjim hanām:

²¹ —jHēh, hapdurr, Corazinpien! ¡Hēh, hapdurr, Betsaidapi-enjā hagjō, Hēwandamau ham hi hagk'am hed! Ham hee nem hooba haajem nem wau nāmua Hēwandamau hich juapá hoopitarr Tiro p'ōbōr heeta wa Sidón p'ōbōr hee k'āijā wau-tarr hamuan, nawe hamau hamach k'īirjug k'aigbām hisegwi sārk'ak'amgui hajim hanām. Magtarr hamuan hamau t'eerju t'eerwia, hār jupnaa, putiu pör börrnaa, k'oopa nām k'ān

sərk'aajemjö sərk'ak'am. Mag nəmua hamau hamach mor häsie hewag k'īirjuwia Hēwandamag jēeuk'am, hamach k'aibag chugpamkīir.

²² Pari cha mə hiek'a chirəm hiek'au Hēwandamau məg durr hi hagk'am hed Corazinpienta Betsaidapien dəi hirua ham gaai masiicha waupāijugui hajim hanəm, Tiropien dəi Sidonpien k'āaijā, hamachdēu hūrtarrta hää'aba harr gaaimua.

²³ Maagwai Capernaumpien higwiajāh, ¿k'an habarju? hajim hanəm. Magnaa hichdēupai, ¡Hēh! Hamaun hamach t'ö nəmgui hajim hanəm, hamachta chi wäjäaun hawia. Hamaun hägt'ar paauk'abaimaa jāh hamachta chi pörnaan k'ajupii nəm. Mamə jāk'ən chan Hēwandamau hich haar höbeerpi, k'īmie durrta warag bark'əlīipāijugui hiek'amajim haajem. Sodoma p'öbör heeta jāg pāar hee hōrau hooba haajem nem waumatarr wautarr hamuan, jāg p'öbör hag'ta sīrrak'am, Hēwandam hiek hää'atarr gaaimua.

²⁴ Pari mə cha hiek'a chirəm hiek'au Hēwandamau məg durr hi hagk'am hed gaai, pāar gaaita Hēwandamau hat'uucha mas deejugui hajim hanəm, Sodomapien k'āaijā.

Jesuu, "Mə hiekta hää'abat, mua pāar k'īir meeupiju" ha hiek'atarr
(Lc 10:21-22)

²⁵ Hich mag jaar hīchab hich Jesuu hich Hayag jēeumamua, —Tata, mua pərəg häu hajim ha chirəmgui hajim hanəm, pəchta hägt'arm magwe nem t'um məg wējöm Pör haawai. Mə honee chirəmgui hajim hanəm, hōor hamach k'īirjug k'aug t'owia, nem t'um k'ap'əm k'ap'əm haajem k'ənaujā hamach peerdəju hiek k'augba harrta, jūrr pua k'īirjugdam meraa chaainjö k'it'ēem k'ənagta häu k'augpibaawai.

²⁶ Chadcha puata nem wajap'a waaujem Tata, pəchdēu juau ham dəi magju hatarr haawai hajim haajem mag jēeumamua.

²⁷ Mag hich Hayag häu hajim hawia jūrr haig narr k'ənagta, 'Nem t'um məg t'ənəmən mə Hayau mərəgta deejimgui hajim hanəm. Mamə hābmuajā k'augba sim, k'ai hagá hi Hiewaa. Hāba hich mə Hayaupaita k'ap'ə sim, chadcha mə hi Chaairau. Məg nəm haig hābmuajā k'augba sim, k'ai hagá mə Haai. Hāba məch chi Chaairaupaita məch Haai k'ap'ə chitəm. Bigaaum k'ənau k'ap'ə haju hawiajā, məchdēu hamag jaaubarm k'ənau paita hīchab k'ap'ə haju haai nəmgui hajim hanəm.

²⁸ Magua, muan pāragan, chadcha mə Haai k'ap ham k'ōsi nəm k'ai, mə hiekta hää'abat ha chirəmgui hajim hanəm. Pāach pekau pōmag k'ap'ənaa hōk'īirjugau gaai machaaga nəm k'ən, məlta pārau pāach t'āar hee haumən, muata pāar hōk'īirjug meeupijugui hajim hanəm.

²⁹ Hidëu mərləgtä hədəraa päächig nem jaaupibat; muan hök'ar hit'ūuta jaaumaajem. Pärau mua jaau chirəm hipieraata hamən, hëu pääar k'ir meeū nəisiju.

³⁰ Mua nem jaaau chirəm chan hatcha p'it'urg haawai pärau pödbajööom k'abam. Muan nem t'um pääachdëu pödju hayaam nemta jaaujemgui ha jaaumajim haajem.

12

*Jesús k'apeenau jua hñlijem hed trigo p'ierrtarr
(Mr 2:23-28; Lc 6:1-5)*

¹ Hich mag jaar biek häb jua hñi nəm hedcha maach hi däi wënərraajerr k'ənn t'um hi hiek jaaut'urwia deeu hi däi narr haawai, hich Jesuu trigo p'ur wëjöm hee maar p'ë wai dichjim. Magbaawai maar hee häaur k'ənnau chi bich t'ərrünaa, jua heepai sigt'ənnaa k'ö wënərrajim.

² Maig hñchab fariseonaanjä däi narr haawai mag hoowi hich Jesuugta, —Pädë hoobá, jua hñi nəm hed haawai bñlrjä p'idk'aju k'aba nəmta, pə k'apeenau jäg trigo p'ierrnaa k'ö wënərrəm. ¿Pua chan k'augba hab, jägpai p'ierr nəmjä nem pöm heeu nəm däi häba sim? hajierram hirig.

³ Magbaawaita jürr Jesuu hamag, —Mamə ¿k'ani mə k'apeenau k'aigba habar? hajim. ¿Magan pärau chan Hëwandam hiek p'ä sim gaai t'əlrwai hooba haajeeb, Daviu hich däi wënərrarr k'ənn däimua hamach jäsöö p'öbaadeewai Hëwandam hat'eem pan k'ötarr?

⁴ Mag pan parhoobam k'ənnau k'öju k'aba, häba p'adnaanaupaita k'öju haai naajim. Mamə pärau k'ap'ə nəm, jäga hirua Hëwandamag jëeujem deg dubwi Hëwandam hat'eem pan nasäd gaai p'ë sieri hauwi k'öjí. Mamə mag k'ötarr paarjä Hëwandamau hi chig habajim.

⁵ ¿Wa pärau Moiseeu ley p'ä pəatarr gaai t'əlrwai hooba haajëwa? Jua hñlijem hed hawiajä p'adnaan Haai hi jëeujem deg p'idk'aawai pekau k'abam ha sim.

⁶ Mag Haai hi jëeujem deg p'idk'aju haai sim k'ai, ¿jägwí mə mag Haai hi jëeujem di k'ääjä hich Jöoiraucha pëitarrauta sabarhed hawi məch k'apeenag trigo p'ierr k'öpi jaauju k'aba chirá?

⁷ Wajapcharan jäg Hëwandam hiek p'ä sim gaai jaaau sim pärau k'augbata naabahab, Hëwandamau hich hiek gaai "Nemchaain t'ōonaa mərləg jëeuwai häu sieri mama, muan pääach k'apeenta hñrcha dau haug k'aug paraa hapim k'ösi chirəm" ha sim. Pärau hirua mag sim wajap'a k'ap'ə naak'iin, jäg hõor hiek k'õr chuk'um k'əndampa pärau k'aigba nəm ha jaaubajugui hajim.

⁸ Maimua ham jāgdaar mag hiek'apäiwia deeu hichdëupai, 'Mān Hēwandam Hiewaa Hemk'ooirau. Muata t'umaam k'ānag k'an nemta wauju haai nā wa wauju k'aba nā ha jaauju haai chirāmgui hajim, jua hālajem hed hawiajā.

*Woun hāb jua jāser k'itarr Jesuu monaaupäitarr
(Mr 3:1-6; Lc 6:6-11)*

⁹ Mag trigodö hee fariseonaan dāi hijējēb s̄ewi petaau, haigmua dak'a maach meeun Hēwandam hiek jaaujem di s̄ierr hee dubimajim.

¹⁰ Mag Haai hi jaaujem deg woun hāb jua jāser k'itāmjā s̄ejim. Hamach chi fariseonaanau Jesús hipeerdāwi nem hagcha k'aba jaaubarm gaaimua hi himeraa pār hauju hēk'ajerr haawai, juau hogt'om hirig, —Jua hālajem hed hawiajā, hōor mor masim k'ān monaauju haai sī? ha jēeujierram.

¹¹ Magbaawai hichdēu hamag magjim:

—Pār māg nām haig pār ovejadam dau hāb k'āijā jēbdeg buudimaawai, ḡk'aúta jua hālajem hed hawia jēu hawaan maba haajē? Mag sim, ḡpārau hoowai maach wounaanta nemchaain k'āajā hārcha balee naabá? hajim.

¹² Mag sim haawai jua hālajem hed hawiajā hichiita muan hōor dau haug k'augju haai nām ha chirām hajim hamag.

¹³ Magnaa hich Jesuupai chi woun mag jua jāser k'itarraga, —Dayag jua hābabá hajim.

Magbaa chadcha jua hāabaa jua monakk'a warm chi wajap'a s̄ierr dāi hāba s̄isijim.

¹⁴ Mamā jua hālajem hedta magbarm hoobaawai, haigmua hōbēraau, chi fariseonaanau Jesús t'ōopäyaag jāga hak'iina ha k'īrju nāisijim hanaabá.

Jesús higwia warrgarwe jaautarr

¹⁵ Mag hich t'ōopäiju k'īrju p'ōbaadēm hich Jesuu k'aug hat'aawai hichta warag haigmua petajim. Mag hi petaawai hōor pōm dāi hi hēudee wētjim. Jesuu mor masim k'ān t'um hich haig waibēe nām monaaupāi maajeejim.

¹⁶ Mamā hichdēu mag hōor monaaupāi k'apanag hee parhooba hich jaaujiba haajeejim.

¹⁷ Pari magtarran, Hēwandam hi jaaumie jōoi Isaías k'ararrau hich Jesús higwia jaautarrjō hamk'īr hajim. Chi Hēwandam hiek gaai hi higwia mag sim:

¹⁸ "Hachá sim mā chog" ha sim Hēwandamau, "māchdēu jār hautarr māchdēu k'ōsim.
Hi gaaimuata mā honee chirām.

Hi gaai, mua māch Hak'aarta p'ēs deeju.

Magbaawai hirua jaauju, jāga hōor mā dāi wēnrraju haai nā.

¹⁹ Hí chan hōor dājā meeurraunaa k'īesir hijējēbjā haba, ni kaajā hee hōor dāi meeuk'arrjā chuk'u hajū.

20 Mag hi pāibarm chan hōor dau hap'ΛΛ k'it'ēem k'ΛΛn warag
dau haug waupiegjā k'aba, ni hich hiek gaai hubΛ k'aba
k'it'ēem k'ΛΛn hok'oopiegjā k'aba,
warag hich meebar maaaimua hōor hāu peerdaju hayaa
hapietga pāiju.

21 Magbaawai durrpierram k'ΛΛnau hi higwia, 'Jāguata chad-
cha hāu maach peerdΛ hauju k'abahab' hajrāu" ha
sim Hēwandamau hich hiek gaai. *(Is. 42:1-4)*

Fariseonaan hiek meperauta Jesuug juapá dee sīejim haajem
(Mr 3:20-30; Lc 11:14-23; 12:10)

22 Biek hāb woun hāb dösät bēnēu sim Jesús haig
haibējierram. Mag woun hich hag bēnēu meu meraanaa
daujā k'īsu k'itajim. Mag hich haig haipierrwai Jesuu hi dau
monaaupāiwia mag meu meraa sīerrjā wajap'a hiek'apijim.

23 Mag hoowi hōor dauderra nām hiek'au hamach
wir haigpai, "¿Keena, māg woun jōoi David k'ararr chaain
hewagam k'ΛΛn heem maach peerdΛ haumk'īir pāiju haajerr
k'abam k'ai?" haajeejim, Jesús higwia.

24 Pari hōordamau sīi mag nām hūrbaawai fariseonaanau
jūrr ham hichaaur, —Dösätnaan pör Beelzebú dāi bēn dötarr
haawaita hag juapaauta jāg hōor mor heem mepeenjā dau
daau jark'ΛΛi nārrām haajeejim.

25 Pari hamau hamach heepai mag nāmjā Jesuu k'ap'Λ sīerr
haawai jūrr hich garmua hamag magjim:

—Pārau hoowai, gobiernoou hich higar nām k'ΛΛn jārrcha
t'ōonaa hamach wir haigpai wērbΛpik'iin, ¿mag gobierno
warre k'at mabaju k'ai? Wa hābmua k'āijā hich chaain
dāipai meeuk'awi hamach wir haigpai wērbΛk'iin, ¿warag
haaidΛbaju k'ai?

26 Pāar hiek mag mājā dösät dāita chirΛm hanaawai,
dösätauta wir haig dösätpai jār wērpk'iin, pōd hich mag jua t'eeg
sīrrabajgui hajim.

27 Chadcha mag dösätnaan pör Beelzebuuta mārāg hich jua
t'eeg dee sim k'ai, magan har pāach higar t'ānām k'ΛΛnaujā
hagjō hi juapaauta mepeen jār wērp nām. Mag nāmta ¿jāgwí
pārau mak'ΛΛnag chan bālārjā magām haba nā? ¿Chadcha
hich Hēwandamauta hamag magamk'īir hich juapá dee sim
pāachdēu k'ap'Λ naawai k'abá? Pāar hiek mag chi dösätaupaita
wir haig hich k'aibag waaujem hanΛpí, magan jāg chi mā
dēnjo dau daau mepeen jār wērp nām k'ΛΛnagchata jēeu
hoobat, daau hamau chadcha dösät juapaauta jāg jār wērp
nām habarju. Pāach chi mārāg mag hiek'a nām k'ΛΛnta hag
heyaajā k'aba hiek'a naabahab.

28 Muan chadcha Hēwandam jua t'eegauta mepeenjā jāg jār
wērp chitΛmgui hajim. Mag mepeen mua jār wērp chirΛm

gaaimua pārau k'ap'Λ haju haai nΛm, ya hich Hēwandam chi jua t'ierrta mΛig pāar hee s̄iechēm. MamΛ magΛmjā pārau k'augba nΛmgui hajim.

²⁹ Pāadē k'īirjubat. Ni hābmuajā mΛg nΛm haig s̄i hāb jierrnem wajap'am dāi hich di t'Λa sim haig dubwi hi nem jīgk'abaju. S̄i k'apanaam k'ΛΛnau wa hi k'āai hārΛΛcharamua hi hibΛΛr hauwi k'abam chan, pōd hi nem jīgk'abamgui hajim. Hich hagjöta simgui hajim mepeerjā. MΛ hi k'āai jua t'eeg hār k'aba chirak'iin, muajā pōd hōor mor heem mepeen jāg dau daau jΛr wērbaju. MamΛ mua chadcha Hēwandam juapaauta mΛg nem wau chitaawai meperaujā mΛ jua jΛmba haajem.

³⁰ Magua, mua mag chirΛm: Har chi mΛ higar k'aba sim wounan hichta dösāt higar sim; maimua Hēwandam hiek hāk'api hawaag mΛ hipierr hōor hābamΛg jΛr p'ēba simuan waragta jΛr wērp simjö simgui hajim.

³¹ 'Magua, mua mag chirabma hajim hich Jesuupai: Hēwandamaun chadcha hōor k'aibag t'umaa chugpaaju, ham parhoob hiek'amatarrpa t'um. MamΛ pekau hāb sim, maan mua Hēwandam Hak'aar jua t'eegau nem wau chitΛm hoo nΛmta warag mepeer gaai t'Λ nΛmta. Mag pekau chan Hēwandamau bΛΛrjā k'īir hok'oobamgui hajim.

³² MΛch chi Hemk'ooi Hiewaa higwiata k'aigba k'āijā hiek'a nΛm pekaun hāu chugpaaju; mamΛ chaig pārau mua mag Hēwandam Hak'aar juapau k'aba Beelzebū jua t'eegauta mepeenjā jΛr wērp chitΛm hanarr chan mΛig heegarjā chugpaaba, ni mΛg hatag Hēwandamau deeu jēb hiiur hompaabarm gaaijā chugpaaba hich mag s̄isijugui hajim, Hēwandam Hak'aar higwiata mag hiek'a naawai.

Jāga hōor wajaug k'ap'Λ haajē

(Lc 6:43-45)

³³ Mag hiek'ak'agmamua hīhab hamag magjim Jesuu: 'Pāadē mΛ s̄eu hawia nemjīir jīirwaijā wajap jarba s̄i hich jāg bāaupibat. Mag nemjīir wajap chēbjugui hajim. MamΛ wajap'ata p'āichichagau bā k'uanaa jar bāaumΛn, mag nemjō wajap'a chēju. Wajapcharan hich chē sim gaaimuata k'ap'Λ haajemgui hajim, jāga s̄i mag nemjō. Hich jāgta naabahab hajim pāarjā hagjō. Pāach nem wau nΛm gaaimuata pāachdēupai pāach jaaun naabahab, hōor wājāunā wa hōor k'aigbam k'ΛΛnā.

³⁴ K'īirjug chuknaan, jāg pāar hō k'aibag s̄isidΛm k'ΛΛnau, jāga pārau nem wajap'am hig hiyāΛ habarju? Nem dich k'īirjug hee k'īirju hahauk'amta dich hiiu jaauba haajeeb.

³⁵ Hōor k'īirjug wajap'am k'ΛΛnau nem wajap'am nemta hiek'a nΛm, hamau nem wajap'amta wauju k'īirju naawai. MamΛ hō k'aigbam k'ΛΛnaun, hiek'aawaijā k'aigbata hiek'a nΛm, ham hödi s̄i nem k'aigbamta wauju k'īirju s̄isid haawai.

³⁶ Pari mΛ cha hiek'a chirΛm hiek'au, Hēwandamau hōor hi hagk'am hedan, mΛig heegar haawai pāach hiek k'aibgam hiek'aajerr t'umaa pāach hidamaucha hirig jaaujugui hajim, k'an jāgwia mag hiek'aajeejī.

³⁷ Wajapcharan mΛig heegar haawai pāach hiek'amaajerr hiek'aupaita wir haig pāach hiekk'ōr chuk'u nΛm ha jaaupiju, wa warag pāach k'aibag k'āijā waupi jaaujugui ha jaaumajim chi fariseonaanag.

Fariseonaanau hamachdēu nem hooba haajem waupijaau-tarr

(*Mr 8:12; Lc 11:29-32*)

³⁸ Biek hāb fariseonaan heem k'ΛΛnau maestronaan heem k'ΛΛn dāimua Jesuug, —Maestro, maraun maach dak'īirta prlrāg hag na bālrjā maadēu hooba haajem nemta waupim k'ōsi nΛmgui hajierram.

³⁹ Magbaawai hich Jesuu hamag magjim:

—Pāran pāachdēu Hēwandam hiseg nΛm gaaimua warag chi hajaugjā chuk'u t'Λnaawaita warag pāachdēu nem hooba haajem nempata pāach dak'īir waupi nΛm. MamΛ mua waubamgui hajim. Mag k'āai warrgar jōoi Jonás haajerr nem-meeurrk'an buch hee k'āai t'ārjup sīerr gaaimua Nínivepienau Hēwandamau hi pāitarr k'aug hautarrjöta, hīchab mΛchjā Hēwandamau pāitarr pārag k'ap hapijugui hajim, mΛch hiiu p'iidΛbarm gaaimua.

⁴⁰ Hich jāg Jonás nemmeeurrk'an bi hee hāsdawam k'āai t'ārjupnaa hedaramjā k'āai t'ārjup sīerrjō, hich hagjō mΛch chi Hemk'ooi Hiewaajā hīchab hāsdawam k'āai t'ārjupnaa hedaramjā k'āai t'ārjup chirajugui hajim, jēb hee. MamΛ mag hoobarmjā pārau hāk'abajugui hajim hamachigcha.

⁴¹ Magua, Hēwandamau hōor hich haar p'ē hauju wa p'ē hauba k'āijā haju jaau nΛm hed, Nínivepien p'iidΛtk'awi hamach hipaaarmua pāar k'aibagta warag Hēwandamag hīgk'a t'ΛΛΛuju, warag pāar k'aibag waumk'īir. ¿K'an jāgwi? Jon-aau Hēwandam hiek hamach haar jaaubaimaawai hamau magΛmjā haba hāk'atarr haawaima. MamΛ hīs mΛ Jonás k'āaijā hārΛΛcha chirΛmuata Hēwandam hiek jaau chitΛmjā pārau bālrjā hāk'amap'a nΛmgui hajim.

⁴² Mag Hēwandamau ham p'iriutk'a hauwia chachbarm jaar hīchab Sabá durrmua rey Salomón hoon bēetarr hāliraujā hich hipaaarmua hīchab pāar k'aibagta Hēwandamag hīgk'a t'ΛΛΛujujugui hajim, hí pāar k'āaijā warpamuata Hēwandamau Salomonag k'īirjug deetarr hiek'a sim hūraan bēetarr haawai. Mag k'āai mΛ Salomón k'āai hārpai chirΛmuata mΛig pāach nΛm haig Hēwandam hiek jaau chirΛmjā pārau hūrmap'a nΛmgui hajim, mag hamachdēu nem hooba haajemta hamach dak'īir waupi narr k'ΛΛnag.

*Bën häk'är deeu hőor mor hee s̄teicheewai jāga haajē ha jaau-tarr
(Lc 11:24-26)*

⁴³ Mag hiek'ak'agmamua, 'Hīs m̄g m̄ hiek hūrbarmjā häk'aba habarm gaaimua warram k'āaijā warag Hēwandum dāi hiekk'ör pōm n̄lisim k'ap hamk̄ir, pārag m̄g ejem-
plo jaauk'imgui hajim. Magnaa hichdēupai, Bën k'aigbam hőor mor heemua j̄lrpääiwain warp hőor chukag hee p'lrēu n̄rraajem. Mam̄ pōd hich s̄leimaju baauba habaawai k'irju s̄i hawia,

⁴⁴ "Deeu m̄ch chiraajerr deg chiraimaag majugui" hawia,
deeu hich hag woun j̄lrmajemgui hajim. Mag mawia hooimaawai, chadcha di chaarta wajap t'ūapwi hābam̄g nem jölk'anaa hau s̄sidlm̄jö dijā parii hooimaajem.

⁴⁵ Mag hoobaimaawai, deeu mawia, hich daumaai hich k'apeen hich k'āaijā k'aigbacharam k'āan siete j̄l p'ē hauwia,
deeu mag woun mor hee naaicheejemgui hajim. Magbarm haigmua chi wounjā warr hich s̄ierr k'āai warag hat'uuchata k'aibag s̄isiejem. Hīsim k'āan jāg k'aibag s̄isidlm̄ k'āanjā hich magta hajugui hajim meperau ham dāi, Hēwandum hiek hūrtarrta häk'aba harr gaaimua.

Jesús heeugpeenau hamach hād dāimua hi dāi hiek'am hig narr

(Mr 3:31-35; Lc 8:19-21)

⁴⁶ Hagt'a Jesuu hōrag hiek'a sim hee, hi hād hi heeugpeen dāi bardatk'achēwia hi dāi hiek'am hig naajim. Mam̄ hi sim haar dubba daaugajārpai naaichētarr haawai

⁴⁷ hābmua chi Jesuug, —P̄l hād p̄ heeugpeen dāi daaugajār n̄mwai; ham hiek p̄ dāi hiek'am k'ōsi n̄m haajem ha jaau-jim.

⁴⁸ Magbaa jūrr hichdēu, —¿Chijā hagá mag m̄ hād, maimua chijā k'āan hagá mag m̄ heeugpeen? hajim.

⁴⁹ Magnaa maach hich dāi hogdla ba wēnrraajerr k'ānagta juu hñanaa, —Cham̄ k'ānta m̄ hād hanaa m̄ heeug-peenauwai hajim.

⁵⁰ M̄rāgan m̄ Haai hñgt'ar chiraajemua k'ōsimjö nem wau n̄m k'ānta m̄ hād hanaa m̄ hñp'ālinau, maimua hñchab mak'ānta m̄ k'odnaanaugui hajim, hich Jesuu.

13

*Woun hābmua nemjūr dau p'ötarr hag nem hñgk'aa
(Mr 4:1-9; Lc 8:4-8)*

¹ K'āai hāb Jesús hich jēer s̄ierr degmua mawia t'arrdō hi-gaau hoo s̄isijim.

² Maigmua hich bigaau hōor pōm p'ʌrbaadeewai hichta warag bote hee waaid̄wi dōjārraa barjōisijim. Maagwai chi hōran durr mos gaaipaita pos t'ʌnaajim.

³ Mag mam barjopnaata ejemplodam jaaumamua nem k'īir pogk'e jaaumajim. Mag jajawagmamua magjim:

—Woun hāb nemjīir dau p'oон majim haajem.

⁴ Mag sīi p'ömam hatarr haawai hāaurag chi nemjīir daudam bā diichjem hee burrjim haajem. Magbaa nemchaain bēewia sīi k'ök'ʌlirp̄ijim hanaabá.

⁵ Maimua hāaur k'ʌn sīi mok pōr jojoodög heeta burrjim haajem, wajappai jēb chuk'u sīerr hee. Mak'ʌnanan chi t'arrp̄'een hāu jöpcha t'arrp̄'ē höbērjim haajem.

⁶ Pari hedau pechag wʌ́baadeeu sīi hēnanauk haadēmu p'uabaadējim hanaabá, mokdau k'urau pōd hierr k'aar jērk'aba hārʌ́ta k'aark'a k'it'ēe harr haawai.

⁷ Maimua hīchab tagam p'ötarr miudō harr hee burrwia, chi miuta nemjīir k'āajā bāau k'ap'í bāauwia, sīi chi nemjīirdam hichdēuta pōr pʌréu haujim haajem.

⁸ Mamʌ tagam hāu jēb wajaug hee burrtarran, wajap'a höbērwia hāu nem wajaug p'ur jopjim hanaabá, nem bich dapag maimuajā bich t'ʌ, maimua pogk'a bich daii; mamʌ mag sīsid̄m chan bālrjā chi vano chuk'u.

⁹ Mag nem hīg'adam jaau höp̄liwi haig narr k'ʌnnag, 'Keena, jāg hārʌ́naa chamʌg nem hīg'adam mua jaau chirʌ́m wajap'a hūrbatgui hajim hich Jesuupai.

*K'an jāgwi ejemplodamauta Jesuu hōrag nem jaaujeejī
(Mr 4:10-12; Lc 8:9-10)*

¹⁰ Mag hi nem hīg'adam naau höp̄liwi haig narr k'ʌnnag, —Jāgwiata pua jāg ejemplodam jaaumamuata hōrag nem jaaujē? ha jēeu naajim.

¹¹ Magbaawai hichdēu marag magjim:

—Pārau k'augam k'ōsi hūr naawai warre mʌchdēuta pārag k'ap'ʌ hapi chirʌ́mgui hajim, jāgata Hēwandam hōor t'āar hee sīeicheejē. Pari warm k'ʌnnag mag k'augpibamgui hajim, hamau k'augam k'ōsi hūrbamjō naawai.

¹² Mag k'āai har chi t'āar honee hūrm k'ōsi hūr nʌm k'ʌnnagta Hēwandamau warag k'īirjug deeju, hich hiek k'apcha hamk'īir. Mamʌ har mag nem waumap'a nʌm k'ʌnnag chan deeba, warag ham jua heem k'echeu haumaju hajim.

¹³ Maguata mua sīi ejempla jaaumamuata hamag nem jaauhaajeeb, mua nem wau chitʌ́m hamau hoo nʌmta hoobamjōnaa mua nem jaau chitʌ́mjā hūr nʌmta hūrbamjō naawai.

¹⁴ Hamach jāg nām gaaimua ham gaaita pa sīebahab Hēwandamau hich hiek gaai jōoi Isaías k'ararrag p'āpitarr. Hirua p'ātarr mag sim:

“Par hamau hūrwiajā hūrbamjō k'augbajurau.

Par wajap hoo nāl hawiajā hoobamjō hajurau.

¹⁵ Mlk'ān wounaan k'īrjukan sīta hār sim; kachjā k'īnaa daupata k'ī sīsidam.

Mag naawai pōd hūrjā hūrba ni hoojā hooba, ni mārlagjā hamach pekau chugpaapi jēeba nām, hamach peerdā haumk'īr.” (Is. 6:9-10)

¹⁶ Mag hiek'apāinaa deeu maragta, 'Pari pāar honee habat hajim; pārau pāach daúacha mua nem wau chitām hoonaa pāach jāglucha mā hiekjā hūrjeewai mak'ān jōoi Isaiaau jaautarrjō k'aba nāmgui hajim.

¹⁷ Magnaa, Chadcha māch himeerba pārag mag chirāmgui hajim: Warrgar k'apan Hēwandam hi jaaujerr k'ānau cha mua nem wau chitām pāar dēnjō hamach daúacha hoom k'ōsi hatarrjā pōd hoobajierram. Cha pārau hūr nāmjā hamach jāglucha hūrm k'ōsi hatarrjā pōd hūrba durrajimgui hajim.

K'ani jaau sī nemjīr dau p'ōtar hag nem hīg'auu

(Mr 4:13-20; Lc 8:11-15)

¹⁸ Maimuan chadau hich Jesuu, 'Hūrbat, mua pārag jaauk'imgui hajim, k'ani jaau sī chaig māchdēu nemjīr dau jaau chirarr hag ejemplou.

¹⁹ Har māg Hēwandam hiek jaau nām hūr nāmjā pōd k'augbam k'ānan, chi nemjīr daudam k'ādjā hee burrwia nemchaainau k'ōpāitarrjōta nāmgui hajim: Meperau bēewia, sī k'ūgurbaicheewai, Hēwandam hiek hāk'atarrdam deeu hūrba harrjō hapāaijem.

²⁰ Maimua har Hēwandam hiek jaau nām hūrbaawai hāk'am k'ōsi hāk'atarr k'ān, jūrr nemjīr daudam mok pōr jooodög hee burrtarrjōta nāmgui hajim.

²¹ Mamā jēb chukag gaaimua chi nemjīrdam wajap k'aark'aba harrjō, hīchab mag hūrm k'ōsi hūrnaa hāk'atarrjā wajappai hubā k'aba nām. Mag k'uk'urpai naawai, mag hiek wajap'am gaaimua chik'amnau k'aigbanaa p'it'urg haawaijā, deeu Hēwandam hiekta hisegwi, warr hamach naajerrjōta wēnārram k'ōsi nām.

²² Maagwai maach k'apeen hihāsisisdōm k'ān, jūrr mag nemjīr dau miu hee burrwia chi miúa pōr pārēu hautarrjōta nāmgui hajim. Hamau Hēwandam hiek hūrm k'ōsi hūrjem, mamā deeu hamach k'īrjug heepai, “Jāglam gaaimua pōd mā p'atk'on hauba k'ājjā chitaju,” wa magbam k'ai, “Mua chadcha hāk'ak'iinjā, pōd parhooba māchdēu hampierr habaju” ha k'īrjuajem. Mag gaaimua mag nemjīrdam hap'āl bāauwia

pöd chëba harrjö, Hēwandam hat'ee nem wajap'a wawaagjā pödba, sīi serbiibata n̄mgui hajim.

²³ Magarrau har Hēwandam hiek hūrwia t'āraucha hāk'aajem k'ānnan chad, jūrr mag nemjīir jēb wajaug hee burrtar-rjöta n̄mgui hajim. Magam k'ānn Hēwandam hat'ee nem waum k'ōsi wau naawai, hamachdēu nem wauju hayagierr waaujemgui hajim: hāaur k'ānnau nemjīir chi chēmiejō dārrcha, hāaur k'ānnau hagpierrpai maimua hāaur k'ānnau bāch'k'unpai. Mamā t'umaam k'ānnau hichiita hichdēu k'ōsimjō haajemgui hajim.

P'ūak dau k'aigbam trigo heeu jīr wējōm hee p'ötarr

²⁴ Mag jaauwia, deeu hichdēupai māg ejemplodam jaaumamua magjim: 'Hīs mua pārag jaauk'imgui hajim, Hēwandamau hichdēu hōor hi hagk'am hed jāga k'aigbam k'ānn chi wājāaun heemua hisegju. Maan māgaugui hajim: Woun hābmua trigo jīrjim haajem.

²⁵ Mamā mag trigo hap'a sīrrta, hōor t'um k'āip'ōbaadēmich, mag chi nemjīir pap k'a huk'urm bēewia jūrr hi nemjīir hee p'ūak dau k'aigbam hagjō trigojōo simta p'öt'urjim hanaabá.

²⁶ Maimua chi trigo bich baupa haadeewai chi p'ūakjā hagjōo dāi bich baupa jōisijim hanām.

²⁷ Magbaadēm chi chognaanau hoo hat'aawai hamach patrón haar wētwi hirig, "Patrón, pua jīrwai trigo happai jīrtarrta, ḥāga hīs jāg p'ūak k'aigbampata hag hee bich baupa wējō?" hajim hanām.

²⁸ Magbaawai chi papk'ānu, "Jā, maach dāi hiekk'ōr paraam k'ānnau k'āijā hag hee p'ūak dau p'ōwia k'abahab" hajim hanām. Magbaa chi chognaanau deeu p̄laba hirig, "Pua hoowai marau hag happai chi k'aarpa jēu wērp'oон maju haai nā?" hajierram hanām.

²⁹ Mamā magbaa chi nemjīir k'ā jōoirau, "Hoob jēwaan wētmiet" hajim hanām, "magba hak'iin heeu pārau chi trigo k'aardampa k'āijā t'arrēuduk'am.

³⁰ Magju k'āai hidēu warag hāba bāaupibat" hajim hanaabá. "Maimua ya p'ierr nām jaar paawaita mua hag hat'ee hōor pāijugui hajim hanām, nacha hag happai t'arrp'ēnaa, k'ōorjānaa hōrpāimk'īir. Maimuan chadau hagjō chi trigo happai p'ierrwia chi hausīujem hee hausīujugui" hajim hanaabá. Magtarr haawai hichdēu jaautarrjō hidēu bāaupiwia, p'ierr jaar paawaita hich mag chi p'ūak t'arrp'ēnaa, hag happai k'īet hōrpāijim hanaabá. Maagwai hōor hi hagk'am hedjā hich magta haju Hēwandamaujā hich hiek hāk'abam k'ānn dāi. Mamā hich hiek hāk'a nām k'ānnan, mag trigo wajap hāk'a sītarrjō hich haarchata p'ē hauwi hich dāi hich mag wai sīsiju ha jaaumajim, hich Jesuucha.

*Mostaza dën nem hīgk'aadam
(Mr 4:30-32; Lc 13:18-19)*

³¹ Mag nem k'īir pogk'e jaaumamua hich Jesuupai hīchab māg nem hīgk'aadamjā jaaujim, mostaza daudam bārāl k'itām higwi: 'Pārau k'ap'ā nā, jāga sim habarí Hēwandam hiek mua jaau chitām, maimua k'anjöta sim ha mua pārag jaaubark'iin hajim. Māg Hēwandam hiek mua jaau chitāmān, mostaza daudam jēb hee jīr sīubarmjöta simgui hajim.

³² Hiin chadcha tagam nemjīir dau k'āajīā hichta bārālcha k'itām. Mamā mag k'itāmān nem bāau k'ap'ī bāauwia, nem bā pōm hādēe haadeewai, sīi nemchaaindam bēewi hag gaai di hēuchejemgui hajim. Hich hagjöta sīebahab hajim hīchab māg Hēwandam hiek mua pārag jaau chitāmjā: Mālgwaiwe chan k'apan k'abata hāk'a durrum; pari mag durrumuuta warag nem pōm haaidābapäaiwai hōor k'apank'am k'ānnau hāk'ajugui hajim.

*Levadura dën nem hīgk'aa
(Lc 13:20-21)*

³³ Mag jaaumamua hich Jesuupai, 'Hēwandamau hich hiiu haawai mag hich hiek haaidāpi nāmān, hāli hābmua harin dārrcha sim hee levadura pāitarrjöta simgui hajim. Pārau k'ap'ā nāmgui hajim, levadura bārāl pāitarrjā haaidāmam hooba simta, harin t'um hārpi haaujem. Hich hagjöta sīebahab hajim hīchab Hēwandam hiek māg mua jaau chitāmjā. Mālgwaiwe chan hōor pōm māg wējōm hee hagt'a pōmcha haaidāba sim. Mamā māg hatag paawaita durr warp'am magwe haaidābaadee t'umaam k'ānnau hūrab k'aba hūrjugui ha jaaumajim.

*Jāgwi ejempla jaaumamuata Jesuu nem jaaujeejī
(Mr 4:33-34)*

³⁴ Magta Jesuu nem k'īir pogk'e jaaumajim, ejemplodam deemamua. Ejemplo chuk chan hōrag nem jaauba haajeejim.

³⁵ Mamā mag ejemploopai nem jaaujerran, warrgar Hēwandam hi jaaujerrau Jesús higwia jaautarrjö, exemplo deemamuata hōrag nem jaauju harr haawai hajim. Mag hirua ejemplouu nem jaaumaju hatarran, warrgarwe Hēwandamau hōrag k'augpiba hich t'āar heepai wai sīsierrta jūrr hewag pawi hōrag k'ap hamk'īir jaaumaju hajim. Magtarr haawaita mag exemplo jaaumam haigjā chadcha hag heyaa hōbēbērgmajim.

Jesuu jaaujim, k'anta jaau sī mag p'ūak k'aigbam trigo hee p'ōtarrau

³⁶ Mag hōrag ejemploou nem jaau höbaadeewai hōrag wëtpi jaaujim. Maimua t'um hērëubaadee hich jēer sïerr di haar majim. Maig maach happai hap'öbaadee, marau hirig maachig jaaupijim, mag p'üak dau k'aigbam trigo heeu jïir wëjom hee p'ötarr.

³⁷ Magbaa hichdëu jaaubaadëwi magjim:

—Har mag chi nemjïir dau wajap'am p'öjim ha chirarr, jā mächchpaíugui hajim, mäch chi Hemk'ooi Hiewaa.

³⁸ Maagwai hirua p'ötarr jēb, jā mäg hōor pöm wëjomta jaau sim. Chi nemjïir dau wajap'am, hōor Hēwandamagta hädraa hamach Pörk'api näm k'lanaugui hajim. Maagwai chi p'üak k'aigbam, har sii Hēwandam higar k'aba mepeer higar näm k'lanau.

³⁹ Maagwai chi patrón k'a huk'ur hi nemjïir hee mag p'üak dau p'öt'urtarr, jā chi meperaugui hajim. Maimua chi trigo p'ur jöisiewai t'lanju ha jaautarr, Hēwandamau mäg durr hi hagk'ajuuta jaau sim. Chi trigo t'laa nämjo hōor dajëk haju k'lan, hich Hēwandam chognaanaugui hajim, angelnaan.

⁴⁰ Pärau k'ap'la naabá, p'üak p'lanaa, jllupinaa hörpääjim. Hich jägtä haju hīchab Hēwandamaujä hōor däi hichdëu mäg durr hi hagk'abarm hed.

⁴¹ Mag hed mäch chi Hemk'ooi Hiewaaau mua mäch chognaan päijugui hajim, sii bigaaum k'lanagjä pekau waupinaa hamachdëupa nem k'aigbam wau sïerrjëem k'lan t'um hääbamäg jär p'ëmk'ir.

⁴² Mag hääbamäg jär p'ënaa horno paa dñamjö sim heeta bark'laniju. Magbaawai mag heeta hicharaucha bïenaa gaai machgau ham k'ierr hujäkk'ar habarjugui hajim.

⁴³ Mama warm k'lan mamagk'am hee, jürr Hēwandamagta hädraa hamach wajaug paapi námua hi dën'k'a narr k'lanan maach Haai t'umaam k'lan Pörk'a sim däita náisijugui hajim. Magnaa hichdëupai, Keena, jäg härllnaa cha mua nem jaau chiräm wajap'a hürbat hajim, mag hiek'amamua.

Jesús dën'k'aag jäga haju haai nla

⁴⁴ Mag jajawagmamua hīchab mäg nem hïgk'aadamjä jaaujim, hich Jesuu: 'Woun hääb chik'am jēb gaai p'idk'a sïejim haajem. Mag p'idk'a simuata jēb heem nem wajap'am hoobaadëjim hanaabá. Magbaawai pöd hichdëu harrju k'aba haawai, sii hoo plawia, hich nemta warag hisegamjö t'umaa përk'lanipäiwia, hag p'atk'onauta mag hichdëu nem hoo platarr chi jëbpa pér haujim haajem.

Maimua hich Jesuupai mag hich nem hïgk'a sim hür narr k'lanag magjim: 'Chi mä dën'k'aju k'lanau mag wounau mag p'ir haum k'ochgau hich nem t'um përk'lanitarrjö hamach nem

wai n̄amjā t'umta hiseg n̄amjō haju haai n̄amgui hajim, m̄lta jūrr mag nem hajap'am hamachdēu hig n̄amjō paarpaag.

⁴⁵ 'Mag m̄lta nem wajap'am hamachdēu hig n̄amjō paarpaagan, chihöö chi h̄lr̄lcha balee simta p̄er hawaag j̄r wēn̄rr̄lmjō haju haai n̄amgui hajim.

⁴⁶ Mag j̄r n̄amua chi baau hat'am k'ɻ̄lu hich nem wai sim t'umaa p̄erk'ɻ̄iwi jūrr mag chihöö mag hich nem p̄erk'ɻ̄itarr k'āaijā h̄lr̄cha balee simta p̄er hat'amjöta haju, chadcha m̄l dēnk'am k'ōsi m̄l j̄rwia baau hat'aawai.

Hōor hi hagk'am hedan reeu dō h̄lr̄eu n̄amjō haju jaautarr

⁴⁷ Mag jajawagmamua, 'Hēwandamau hōor hi hagk'am hedan, hāwarr p̄raag reeu dōjārr dō h̄lr̄eu n̄amjöta hajugui hajim, hich Jesuupai.

⁴⁸ ¿Pārau hoowai mag h̄lr̄eu wai jörröö hawia jiir haunaa, chi hāk'āar t'eernaa barpäiwia, chi wajap'am happaita hauba haajē? hajim.

⁴⁹ Hich jāgta hajugui hajim h̄ichab Hēwandamau pāar dāijā, mag durr hichdēu hi hagk'abarm hed. Hēwandamau hich chognaanag hōor k'aigbam k'ɻ̄ln chi wājāaun heemua k'īet t'eerpi jaauju;

⁵⁰ magnaa mag chi hāk'āraam k'ɻ̄ln mag horno paa simjö sim hee bark'ɻ̄līp̄iju. Mag bark'ɻ̄libapäaiwai mamta hicha-raucha b̄ienaa gaai machgau ham k'ierr hujākk'ar hajugui hajim, hamach k'aigba wēn̄rrarr jūrr.

⁵¹ Mag jaau dichwia hich Jesuupai maach hich dāi wēn̄rrarr k'ɻ̄lnagta, —¿Pārau cha mua jaau chir̄lm wajap'a k'ap'Λ n̄l? ha jēeujim.

Magbaawai marau, —Hēera, maraun k'ap'Λ n̄amgui hanajim.

⁵² Magbaa hichdēu marag magjim:

—Mag hiek hiiur mua jaau chir̄mjā p̄rau chadcha k'ap'Λ naawai deeum k'ɻ̄lnag jawaagjā ya chi machnaank'a n̄amgui hajim. Jāg n̄am haig hōor Hēwandam higwia hi j̄r n̄am k'ɻ̄lnag p̄rau jaauju haai n̄amgui hajim, chadcha p̄āachdēuta nawe Hēwandamau hich hi jaaumienag p̄āpitarrjā k'ap'Λnaa m̄g hiek hiiur mua jaau chit̄mjā k'ap'Λ naawai.

Jesús Nazaret p'öbör hee

(Mr 6:1-6; Lc 4:16-30)

⁵³ Mag ejemplodamau nem jaau s̄iewi jaau haaipabaadeewai haigmua mawia

⁵⁴ jūrr Nazaret p'öbörög petajim, hich bāautarr haar. Mam pabaimaa, Hēwandam hiek jaau n̄am hūraag maach meeun biird̄ajem deg dubwi, hōrag Hēwandam hiek jaaubaadējim. Mag hirua jajawagmam hūrwia j̄gderraaj n̄am hiek'au warag

hamach heepaita, —¿Magám hichdëu jamta k'augjimta mag jaaumáma? ¿Jäga hichdëu jäg hõor monaau nãrráma? hanaa híchab,

⁵⁵ Keena, ¿pãrau hoowai jäg woun José pa waumie hag hiewaa k'abá, María däím? ¿Jä Santiago däi k'od k'abá, José däi, Simón däi maimua Judas däijä hagjö?

⁵⁶ Hi hãp'ãlin t'um mäig maach däi hich mág p'öbör hee naajem; maagwai hichjä maadëu k'ap'ã nãmgui hajierram, hich mäiguim haawai. Mag simta, ¿jam k'augt'urwiata jäg nem jaau k'aauga hichdëu jaaumaajëma? haajeejim jürram k'ãnau.

⁵⁷ Hamachdëu mag nám gaaimua hirua nem jaau simjä hasekasba, warag hi däi k'íir k'ãnuk'a p'öbaadëjim. Pari mag-baa hich Jesuu hamag, —Chadcha deeum durram k'ãnaun mág Hëwandam hiek jaau wëñrram k'ãnnag heenaa ham däi hajap'a haba haajeeb hajim. Mamá mag sim, jürr dich di haig wa dich bääutarr durrpai chan magjä magba warag ham k'a hisëe haajerramgui hajim, jürr hamach k'íircha.

⁵⁸ Mag, warag maig chan Jesuu hõor mor masim k'ãnn póm monaaubajim, hamachdëu hi hiek hák'amap'a narr haawai.

14

*Juan chi hõor pör choomie t'õotarr
(Mr 6:14-29; Lc 9:7-9)*

¹ Mag Jesús nem k'íir pogk'e hõor dak'íir wau nãrram jaar híchab Herodeta Galilea durr reik'a sïejim. Mag hag na hõrau nem hooba haajempa hich Jesuu wau sim sii bii wëjöm chi Herodeeu hûr hat'aawai

² hich däi hãbam degam k'ãnnag, —Maan Juan chi hõor pör choomie k'ararrta deeu hiiu p'iidawia mag nãrramgui hajim hanám; maguata mag hõor mor masim k'ãnnpa monaau nãrrabahab hajim hanaabá.

³⁻⁴ Hirua mag sïerran mágä hajim haajem: Maata hich Herodeeu hich naam Felipe hãli Herodías hanalma k'echeu hauwi sïejim hanaabá. Mag hat'eeta Juanau chi reíg, “Pua pöd pach naam hãli k'echeu hauwi pach hãlik'a hauju k'aba simgui” hajim hanám. Mamá sii hichig magbaawai warag Juan par haupi jaawi, cárcel deg p'âar sãupinaa cadenau jâ sãupijim hanaabá.

⁵ Hichig mag hiek'atarr haawaita chi Herodeeu hi t'õopäim hiigjeejim hanám. Mamá t'umaam k'ãnnau Juanau Hëwandam hiekta jaau sim k'ap'ã narr haawai, hirua t'õopäik'iin, jürr hõrau hichta k'aigbaju ha k'íirjuwia pöd t'õoba haajeejim haajem.

⁶ Mamá mag nám hee, biek hãb chi Herodes año cumpliitarr hag p'iesta k'a nám hee chi Herodías k'a jemk'ajim haajem,

hōor k'apan t'ʌnʌm na. Mag hi jemk'a sim hoowia, hich Herodeeu k'ōchk'a t'ʌnʌisiwi,

⁷ hich bāaurrag, "Pʌchdēu nem k'ōsim mʌrʌg jēeubá; mʌch himeerba mua deeb k'aba deejogui" hajim hanaabá.

⁸ Mamʌ magbarm chi hādaujā hūrtarr haawai hich chaai wawí sīujim hanʌm. Magbaawai chi chaairau hich bāaurr jōoyag, "Magan mʌ hat'ee Juan chi hōor pōr choomie pōrta t'ēp hee haudeebá; jāata mua k'ōsi hʌmgui" hajim hanʌm.

⁹ Mamʌ mag Juan pōrta hichig jēeubaawai warre chi rey hōk'īirjuu haadējim hanaabá. Mamʌ hichdēu hōor t'ārk'ʌlitarr dāi hābam mes gaai nʌmuata mag hichig jēeubarm nem deeju ha hiek'atarr haawai

¹⁰ chadcha Juan cárcel deg sīerr haar hōor pāiwiā t'ōonaa, chi pōr happai t'ēp hee waibéepi jaaujim hanaabá.

¹¹ Magbaawai hi hipierr wētwi, chadcha hichdēu jaautarrjō t'ōonaa, chi pōr t'ʌapnaa haibéewi, chi daupeer mag chi jemk'a sīerrag deechējierram haajem. Magbaa hichdēu jūrr hich hādag deejim hanaabá.

¹² Mag chi Juan hö t'ʌapbapāim habaawai, hi dāi wēnʌrraajerr k'ʌndamau bēewi, harrwi, hauk'ērjierram hanaabá. Maimua ya mag hamau hi t'ōobapāaiwaita maar haig Jesuug jawaan bēejierram.

*Jesuu hōor cinco mil jāhogtarr
(Mr 6:30-44; Lc 9:10-17; Jn 6:1-14)*

¹³ Mag Juan hö t'ʌap t'ōobarm hich haar jaaubaimam hūrwia, hōk'īirjugau warag chawag hōor chukag haar maju habaawai, marau hi joo harrjim. Pari mag wētumua ya maar dōjārr paauk'abaadēm hōrau hooplāitarr haawai hag dak'a p'ōbōr nʌnʌidʌm heem k'ʌnʌau jūrr k'ʌd garmua maar na hērēubaadējim.

¹⁴ Maimua ya jopimawia hooimaawai hi na hōor pōoma t'ʌnaajim. Magbaawai ham dau haug k'augwi ham haau-naanjā monaaupāimajim.

¹⁵ Mag nʌm hee, ya k'eeuraa haadeewai maach garmuata hirig, —Mag hōorjā chukag heeta ya k'eeuraa haadēm; hamag wētpi jaaubá, p'ōbōr hee wētwi hamach hat'ee k'ōjudam pēr haumk'īir hanaajim.

¹⁶ Magbaawai, —K'ōju jʌraanpai chan ham wētju k'aba nʌm. ¿Jāg pāachdēuta ham jāhogbamma? hajim, hich Jesuu maachigta.

¹⁷ Magbaawai marau, —Maar k'ōju chuk'u nʌmgui hajim hamag deeg. Hāba pandamta cinco wai nʌm dāi hāwarrdamta dau numpai wai nʌm hajim hirig.

¹⁸ Magbaawaita hichdēu, —Mak'ʌndam mʌ haig haipidut hajim.

¹⁹ Mag chadcha hich haig haipierrwai hōor pōm mag t'ñnarrag, —P'ñak hee hohood habat hajim.

Maimua mag pandam cinco narr dāi chi hāwarrdampa p'ē hauwia hāgt'aag heerpanaa, Hēwandamag hag paar hāu hajim hanaa, hichdēupai chi pan t'orreunaa marag hālapāimajim. Magbaawai jūrr maachdēuta hōrag jigmajim.

²⁰ Mag jigmamua, jigmamua, hich hīu haawai t'umaam k'ñnau hamachdēu k'ñm haig k'ötarrjā dārr hapiwi, pan pōm sobjim, chi hāwarrjā hagjö. Mag chi sobtarr p'ē haunaa hoowai t'ñbñt k'apan docen hāb hōbērjim chi hipiirk'am.

²¹ Mag hed mag Jesuu jāhogtarr k'ñn chi k'apanag cinco mil naajim, hemk'ooin happai, hñlin beerba ni chaainjā beerba.

Jesús dōjā hār narrarr

(*Mr 6:45-52; Jn 6:16-21*)

²² Mag hōor pōm t'ach k'öpiwi jūrr maachta hich na maach dñrbagk'atarr jap hee wëtpi jaaujim, hich na t'oom higar naaimamk'ñir. Maagwai hichin hagt'a hich haig sñsijim hōor hoopäaiwai.

²³ Maimua hōor t'um hērëuwia hich happai haadeewaita, hi hiek buchag gaai hich happai hich Hayag jéwaan majim haajem. Maagwai ya hedau k'ëubaadeewajā mam hich happai chirajim haajem.

²⁴ Magñmich maran ya dōjārr naajim. Mamña maar k'ñir garmuata p'ñ wë t'ñnarr haawai maar japan p'ñasau höpp'ërtä juir hahau k'ajim.

²⁵ Maimua ya hāspa hurumuata hich Jesús maar hēudee bëejim. Pari mag hurumjā sñi dōjā hārta jēb t'etag gayamjö hurajim.

²⁶ Mag dōjā hārta jēb gayamjö maachig hurum hoobaawai jāp'ierrwi maar hähäi k'ap'öbaadëjim. Mag jāp'ierrnaa hähäik'amua, —Keena, hak'aar k'abahaba hanaajim marau.

²⁷ Pari magbaawai hich Jesuu, —Keena, hoob jāp'ierrmiet; mñ k'abahab hajim marag.

²⁸ Magbaa Pedroou hirig, —Señor, chadcha pñchta Jesús k'ai, magan mñjā pñchjö dōjā hār pñch haar mapibá hajim.

²⁹ Magbaawai hirig, —Bëejuma hajim Jesuu.

Magbaawai chadcha Pedroou jap heemua waaidñbaadëwi Jesús k'ñirp'ee dñdñrgmaa hajim, dōjā hārta durramjö.

³⁰ Pari p'ñas dau dapag hoowi jāp'ierrbaadëjim. Mag jāp'ierrbaadëm hee hñchab ya hierrpamajim. Magbaawaita maach Pörög, —Señor, mñ hoobahur, mññn hierrpamamgui hajim.

³¹ Magbarm bärre Jesuu hi juu gaai pñrñaa, —¿K'ant'ee pua pñch hierrpaju k'ñirjujñ? Jägan pua chan mua pñchig nem mag haawaijā mñ hiek hñk'aba chirabma hajim hirig.

³² Maimua ya ham jap hee waaidatk'abaadee chi p'ū meuu haadējim.

³³ Mag chi Jesús jap hee pabaadee hi k'iirp'ee kanieu p'ōbk'anaa, —Chadcha pʌta Hēwandam Hiewaau hanaajim, marau hirig.

Genesaretpien Jesuu monaauk'atarr

(*Mr 6:53-56*)

³⁴ Mag wëtumua t'oom higar Genesaret durr p'ēebaimajierram.

³⁵ Mag Jesús barbaimam hōrau k'augp'öbaadee, sīi hag perás bīi jōisijim. Mag hamachdēu k'augp'öbaadee hi haig hōor mor masim k'ʌn haibéenaa hirig,

³⁶ —Maar haaunaanag pach k'ajūahidam gaaipai k'āijā p̄arpibá haajeejim, monaumk'īir.

Mag chadcha t'um hi k'ajūa gaai p̄armam k'ʌnan warre monaauk'a maajeejim, mag sīi p̄rbarmuapai.

15

Sīi juu sūgba t'ach k'ö n̄muapai chan maach hārba haajem ha jaautarr

(*Mr 7:1-23*)

¹ Hīchab Moiseeu p'ā p̄atarr hiek wajapcha hʌrk'aajem k'ʌn dīi Hēwandam hiek jawaag chi machnaan hi haig bējierram. Mak'ʌn Jerusalemua bēetarr k'ʌn hajim.

² Mag bēewi hirig, —¿Jāgwi p̄a k'apeenau maach jōoin hi p̄a n̄? ¿Jāgwi t'ach k'oowaijā juu h̄bata t'ach k'oojē? ¿Pārau k'augba naab jāg hāu k'aba sim? haichējierram.

³ Magbaawai Jesuu hīchab, —¿K'ant'ee p̄raujā hagjō Hēwandamau jaau sim t'um hipierra habanaa sīi pāach jōoin hiita h̄rcha hʌrk'aju hēk'ajerráma? hajim hamag.

⁴ Magnaa hamag, ¿Pārau k'augba n̄ hajim, Hēwandam hiek p'ā sim gaai jaauwai, “Pach haaijā p̄ach hād dīi jāsenenaa hōk'ö habá” ha sim? Maimua “Har hiwiir hābmua k'āijā hich haai wa hich hād k'āijā t'ōpnaa hāauk'a hiek'a simn̄ warreta t'ōopäiju haai n̄m” ha sim, ¿majā p̄rau k'augba n̄? hajim hamag.

⁵ Magnaa hichdēupai, Pari Hēwandamau hich hiek gaai mag jaau simta, jūrr pāar hiek mag hābmua k'āijā dich hayag wa dich hādag k'āijā, “Pārau hig n̄m mua wai chirab mam̄, pōd mua deeju k'abam, ya t'um Hēwandam hat'eem haawai” ha hiek'aju haai sim han̄m, dich dēnnaan dau haug k'augba.

⁶ Pari p̄rau hōrag mag jaau n̄m haig, Hēwandamau nem jaau sim hisegnaa jūrr pāach jōoin hiita h̄rcha hʌrk'a naabahab hajim Jesuu, hamach k'īrcha.

⁷ Magnaa, Chadcha jāg Hēwandum hiek gayam pāachdēu nem jaaujemjō k'aba jūrr hag chaaur nem wau sīerrjēem k'apta Hēwandum hich hi jaaumie jōoi Isaías k'ararrag pāach higwia hich hiek'atarr hiek māg p'āpijimgui hajim.

Magnaa chadcha hag gayam jaaubaadēmu,

⁸ "Pāran, sīi par hiek'aupaita Hēwandum hiek hāk'a nām hāk'a nām haajemgui" hajim Jesuu hamag.

"Pari mag nām chan par chadcha t'āraucha hāk'abamta mag sīerrjēem.

Pāach mag nām gaaimua pāar t'āar chan hi dak'ajā k'aba, sīi hi warpta t'ānāmgui" hajim.

⁹ "Jāg nām haiguin parii pāach hip'it'ur pārāu hirig jēeju.

Pārāu jaau nāmja sīi wir haig pāach k'īrjugpai; jā hi hiek k'abamgui" hajim Jesuu hamag, warrgarwe Hēwandum jaautarr higwia. (Is. 29:13)

¹⁰ Magnaa hōragta heerpanaa, 'Wajap'a mā hiek hūrbat hajim.

¹¹ Maadēu nem parhooba k'ō nāmuapai chan Hēwandum dau na maach hārpiba haajemgui hajim. Hēwandum na hōor hārpiejemān hiek'aju k'abam nempa k'īrjunaa hiek'a nāmuata hōor hārpiejemgui hajim.

¹² Hirua magbapāiwei maach chi k'apeenauta hirig, — Fariseonaan hiek, mag pua magbarm haig, ham k'īrta hiek'abapāim haajem hanaajim.

¹³ Magbaawai jūrr hichdēu maachigta hiek'amamua, — Hoob ham hiek hasekasmiet hajim. Pārāu k'ap'ā nām, nemjīir hee p'ūak k'aigbam höbeerwai t'ārrēupāajem. Hich jāgta hajugui hajim mā Hayau ham dāi. Ham hichdēu jār hau sim k'ānn k'aba haawai nemjīir hajap'am heemua p'ūak chi k'aarpa t'ārrēunaa barbapāimjōta hajugui hajim.

¹⁴ Magua, hidēu warag k'īuu sīubat hajim. Jāk'ānnan hamachjā dau k'īsu nāmta hagjō dau k'īsum k'ānn jua gaai pārnāa hēudā harrijem k'ānnjōta nāmgui hajim. Pārāu hoowai merag chuk'u sīebá, dau k'augba k'itāmua hagjō dau k'īsu k'itām jua gaai pārnāa harrk'iin, hāb bāhēu subaadee hamach numwe burrjugui hajim.

¹⁵ Magbaawaita maar heem hāb Pedro haajemua hirig, — Señor, cha pāchdēu jaaubapāim deeu marag wajap'a jaaubá; marau pōd k'augba habarmgui hajim hirig.

¹⁶ Magbaawai Jesuu marag jaaubaadēwia magjim:

—¿Wa pārāu hagt'a k'augbata nāwa? hajim.

¹⁷ ¿Pārāu k'ap'ā naabá, maadēu nem k'ō nām t'um maach bi hee mawia chēbapāiwei deeu chuk'u haadeejem? Magua dichdēu t'ach k'ō nāmuapai chan maach hārba haajemgui hajim.

¹⁸ Maach hārpi nəmən t'āar heemua k'īirjug k'aigbam hiek'a nəmuata Hēwandam na maach hārpiejemgui hajim, ya k'īirjunaata hiek'amaawai.

¹⁹ Nem t'um maach k'īirjug heemuata höbér t'ənəm: k'īirjug k'aigbam, hōor t'ōju, dich hōor k'abam dāi k'apes haju, dich k'amān hap'a k'āijā dich hōor dāímjō haju, nem jīgk'ajū, sēuk'ajū maimua chik'am hēugar chad k'abam hiek hiek'ajū.

²⁰ Magəm nemeuta chadcha Hēwandam na hōor hārpiejem. Mamə chi machnaanau jaau nəmjō sīi juu sūgba t'ach k'ö nəmuapai chan Hēwandam dau na maach hārba haajem ha jaaujim marag, hich Jesuu.

*Canaanpie həlirau Jesuu hich chaai monaauju k'ap'ə sīerr
(Mr 7:24-30)*

²¹ Maigmua higbaadeeu jūrr p'öbör numí Tiro Sidón dāi nəməg petaawai maarjā hi dāi wētjim.

²² Maimua ya mam paauk'abaimamta, həli hāb Israel durram k'aba Canaanpie həli mag perás sīejerra hähäag bēewia Jesuug, —Señor, mə hap hərrəm mə dau haug k'augbá hajim. Mua k'ap'ə həmgui hajim, pəlta chadcha Hēwandamau pəjju haajerrau. Maagwai mə chaai monawaagjā pə juu t'eeg sim. Mə k'a dösät bēnēu baarjemta pərləg monaaubapəi ha həmgui haichējim, hirig chaigpamamua.

²³ Pari par hūnanau mag chaigpa k'itəmjā Jesuu bələrjā hi hiek hāk'abajim. Magbaawaita marau hirig, —Señor, ¿jāg pua hirig mapi jaaubamma? Ya hatcha magaajā marau hūrmap'a nəm. Magbamən hich jāg maach hēudee hähäag majuwai hanaajim.

²⁴ Pari magbaawai jūrr Jesuu chi həliragta, —Hēwandamau mə pəitarran, maach meeun israelnaan sīi oveja hok'oo durrumjō durrum k'ən peerdə haumk'īrta mə pəjim hajim.

²⁵ Pari mag nəm hee, warag hi haigcha bēenaa kanieu p'öbk'anaata, —Señor, mə hap hərrəm mə chaai monaaubapəi hajim.

²⁶ Magbaa, judionaan k'abam k'ən chan monaauju k'abam hawi juau hogt'ompai chi Jesuu warag, —¿Pua mə hiek'a chirəm hūrbata sī? hajim. Pa deeum durram haawai, mua pə chaaita nacha monaauk'iin, mua hoowai dich chaainag deeju harr panta k'echeunaa saakienag deebarmjō hajugui hajim hirig.

²⁷ Pari magbaa hūnanau dāi, —Señor, jāan chadaugui hajim. Mamə pua hoowai, ¿saakienaujā hamach pap juasur mes heegar k'əlimam k'öba haajē? hajim. Maagjeewai mə Israelpie həli k'aba həab mamə, ¿pua mə chaaijā dau haug k'augbaju k'ai? Mua k'ap'ə həm, pua hi monaaupəjju haai simgui hajim hirig.

²⁸ Magbaawaita, —¡Jöö! Jägan chadchata mua pʌch chaai monaauju k'ap'anaata pua häk'a hʌmgui hajim. Magan chadcha pʌchdëu jaau simjö pʌ chaai monaauju hajim hirig Jesuu.

Mag, chadcha Jesuu mag hiek'abarm bärre chi chaai monakk'a haadëjim haajem.

Jesuu hõor põm monaautarr

²⁹ Mag Sidonmua deeu maar bëewia hūwaai mag t'ʌrrdö põm sim Galilea haajem higaau naaichëjim, hich Jesús däi. Maimua buchag gaai waaidʌwia hoo sīsijim.

³⁰ Mag hamach dak'ir jupbaimaaawai hõor põm hi haar wëtwi hi bigaau p'ʌlrbaadëjim. Mag hõor põm t'ʌnʌm hee hi haig haibëemajim: bã wëdʌ wëdʌ k'it'ëem k'ʌnʌ, dau k'īsum k'ʌnʌ, bëdam wa juadam k'āijä häk'äraam k'ʌnʌ, meu meraam k'ʌnʌ maimua tag haaunaan k'amor machag k'īrpierr hi haig haibëenaa hi bãk'ʌrr hauslumaajeejim. Maagwai magʌm t'um hichdëu monaaupäi maajeejim.

³¹ Hamach daúacha mag meu meraa k'it'ëe harrjä hijëb nʌrrjëe, juadam wa bëdam k'āijä häk'äraa k'it'ëe harrjä monak'a, maimua dau k'īsu k'it'ëe harr k'ʌnʌpa dau wajap'a nʌrrjëem hoowia, sī hõor dauderraajaa naajim. Mag hamachdëu hoo nʌm gaaimua maach meeun k'abam k'ʌnʌnaupata maach meeun israelnaan Hēwandamag jéeup'öö t'ʌnaajim.

Hemk'ooin happai cuatro mil Jesuu jähogtarr

(Mr 8:1-10)

³² Maimua mag maach hich däi hogdʌba wënʌrraajerr k'ʌnʌnagta, —Hõor põm mʌg t'ʌnʌm mʌ dau hee dau hap'ʌn durrumgui hajim. Ya k'āai t'ärjup pam ham maach haigmua bãlrjä hogdʌba, t'achdam k'öujä chuk'u nʌm. Hich jäg t'ach k'öba chan mua hamach diig p'īmap'a chirʌmgui hajim. Hich jäg pæk'iin, di haar barba k'āijä k'ʌd hee jädaúa p'ʌrëubajupa hajim, hich Jesuu.

³³ Magbaawaita marau hirig, —Mamʌ mʌg hõorjä chuk sim hee, ¿jam maadëu k'öju bawaagauma? hanaajim, hõor põm mʌg t'ʌnʌm k'öpieg.

³⁴ Magbaawai hich Jesuu marag, —¿Pärau pan dau k'arr wai nʌma? ha jéeujim.

Magbaa marau, —Sietepai, maimua hãwarrdamjä har dau k'apan k'aba durrumgui hanaajim.

³⁵ Magbaawai hichdëu hõrag k'ʌt jupk'api jaauwia,

³⁶ mag pandam siete narrjä chi hãwarrdam däi hãba jua hee p'ë hauwia, Hēwandamag häu hajim hanaa t'orreubaadëjim. Magnaa maachig hlapäimaawai marau jürr hõrag jigmajim.

³⁷ Mag jig p'ʌardʌdʌgmamua t'umaam k'ʌnau hamachdëu k'öm haig k'ötarrjä, pan pöm sob t'ʌnisijim. Mag chi sobtarr, t'ʌbt siete marau hipiirk'a haujim.

³⁸ Mag hed mag chi t'ach k'ö narr k'ʌn cuatro mil naajim, hemk'ooin happai, hʌlinjä beerba ni chaainjä beerba.

³⁹ Maimuan chadau hōrag wëtpi jaaubaawai hagdaujö hamach majupierr haaidjierram. Mag t'umaa hérëubaadeewain chadau, hichjä jap hee waaidʌbaadee, marau hi Magadanag harrjim.

16

T'et'emnaanaau hamach dak'ir hamachdëu nem hooba haajem hompaa haipi narr

(*Mr 8:11-13; Lc 12:54-56*)

¹ Mag Magadán durr paauk'abaimaawai fariseonaanau Saduceonaan dñimua Jesús hoon bëejierram. Pari mag bëetarran sii hi himeraa pər haum k'õchgaupai harr haawai hirig hamachdëu bʌlrjä hooba haajem nemta hamach dak'ir hedjä hee waapi jaau naajim, mag gaaimus chadcha Hēwandamau päwiata mag nʌrrʌm ha hamachig k'ap jaaumk'ir.

² Pari Jesuu ham hipierraajä k'aba, warag sii hamag, — „K'an jāgwi pārau k'eeurag hedau dubmamua hedjä p'ur waau t'ʌnʌm hoowia, “Nan hedau wärjäp'ä haju” haajē;

³ maimua jürr hedau'errejä hagjö hedau hōber hurum bʌlu hedjä p'ur t'ʌnʌm hoowi, “Nan hedau k'ork'aju” ha jaaujē? hajim. Pārau jāg hedjä hoobarm gaaimuapai hed wärjäug haju wa hed k'ork'ajujä nem k'aug nʌmta, jāga jāg pārau pāach daúa mua nem wau chitʌm hoo nʌmjä pöd k'aug hauba nʌ mʌ chadcha Hēwandamau pāiju jaaujerr? hajim hamag.

⁴ Pāran pāachdëu Hēwandam hiseg nʌm gaaimua warag chi hajaugjä chuk'u t'ʌnaawaita warag pāachdëu nem hooba haajem nempata pāach dak'ir waapi nʌm. Mamʌ mua waubamgui hajim. Mag k'ääi warrgar jöoi Jonás haajerr nemmeeurrk'an buch hee k'ääi t'ärjup siet'urtarr gaaimua Nínivepienau Hēwandamau hi pāitarr k'aug hautarrjöta, hīchab mʌchjä Hēwandamau pāitarr pārag k'ap'ʌ hapijugui hajim, mʌch hiiu p'iidʌbarm gaaimua. Mamʌ magʌmjä pārau hæk'abajugui hajim.

Mag hiek'apet hawi hichta warag chaaug higbaadëjim.

Jesuu hich k'apeenag fariseonaanjö hapiba jaautarr
(*Mr 8:14-21*)

⁵ Mag higbaadëwi ya t'oom higar paauk'abaimaaawaita maar k'ür hee dlahnisijim, panjā haibëeba sii hich jägtä wënlrram.

⁶ Magbarm däichata hich Jesuujā marag, —K'ür k'ap'Λ wënlrrat'Λ hajim. Fariseonaan bënta saduceonaan bën däi jäg levadurajö sim pääch gaai därbapimiet hajim marag.

⁷ Mag hûrwia, chadcha levadurata jaau simpii hawi, maach happaijā, —Keena, maach chan chadchata pan haibëebajimwai hanaajim.

⁸ Mamλ maar mag hiyäλ námjā hich Jesuu k'ap'Λ sñerr haawai, —¿K'ant'eeta pääar mag pan haibëebajim hanáma? Pärau chan jägan mua nem wau chitñmjā hoobamjöta haajeeb hajim, mλg mλ däi hääba wënlrramjā hæk'aba haag.

⁹ ¿Pärau k'ür hee paba nλ, mua pandam cincopai narrau hñlinjā beerba, chaainjā beerba, hemk'ooi happai cinco mil jähogtarr? Maimua ¿t'ΛbΛt k'arr hipiirk'a haujī chi sobau?

¹⁰ ¿K'ür hee paba nλ hajjö, pan sietepai narrau hðor póm cuatro mil narr jähogtarr? Maimua jäg hedjä, ¿t'ΛbΛt k'arr hipiirk'a haujierrá chi sobau? Pan chaarta hig nám hak'iñjä, ¿pärau k'ürjuawai hñsjä mua pöd pääch jähog haubajupii nλ?

¹¹ ¿Jäga jäg pärau bñlrjä k'aug hauba nλ hajim, mua päächig, "Fariseonaan bën saduceonaan bën däi levadurajö simta pääch gaai därbapimiet" haawai? Mua mag chirñm haig chan pan chaar higwiata pärag mag hiek'aba chirñm; wajapcharan muan maiguin, hoob hamjö chik'am k'ür haawaipaita chadam hiekjö hiek'amiet ha chirñmav hajim marag.

¹² Magbaawaita marau k'augp'öbaadëjim, Jesuu levadura chaar jaauwa, sii fariseonaanau saduceonaan dñimua nem jaaujemta jaau sim.

Pedroou jaauwai Jesuun warrgarwe hich Hñwandamau pñiju haajerrau ha jaautarr

(Mr 8:27-30; Lc 9:18-21)

¹³ Mag wëtwia deeum durr Cesarea de Filipo hanñm paauk'abaimaaawai hich Jesuu marag, —Hñrau mλch chi Hemk'ooi Hiewaa higwia hiyäλ nám hñurwai, ham hiek ¿mλ k'ai haajë? ¿Pärau hñrba haajë? ha jëeujim.

¹⁴ Magbaawai marau hirig, —Ham hiek pλ Juan chi hðor pör choomie haajem; deeum k'Λnau jaauwai pλta Elías haajem, warrgar Hñwandam hi jaaujerr; wa magba Jeremías k'abam k'ai, dewam k'äijä haajem, hagjö Hñwandam hi jaaujerr.

¹⁵ Marau hichig magbaawai jürr maachigta, —¿Ma päächdëujäma? Pärau k'ürjuawai, ¿mλ k'ai hagá? hajim.

¹⁶ Magbaawai Simón Pedroou, —Pλ Cristo k'abahab hajim hirig, hich Hñwandam Hiewaa warrgarwe hichdëu jλr hauwia hðor peerdλ haumk'ür pñiju ha jaaujerr.

¹⁷ Magbaawai Jesuu hirig, —Simón Pedro, Jonás hiewaa, hōrau bālrjā p̄rl̄g jaautarr k'abamta chadcha pua hag heyaa jaaubap̄limkē hajim. Jāg pua k'ap'Λ jaaubap̄imΛn, jāan hich mΛ Haai hāgt'ar chiraajemuata p̄rl̄g mag k'īirjupiwi hajim. Maguata pua hag heyaa jaaubap̄ibahab hajim.

¹⁸ Pedro, maagwai p̄l̄n chadcha p̄l̄ch t'āriu jaau simjö mokdauu hajim hirig. Pua mΛ hiek jaaubaadēm gaaaimuata mua mΛch hiek hāk'a nΛm k'Λn k'apaana hapiju. Mag k'apaana haadēm chan pāach chi hārΛm k'Λnnan k'ēchwajā, pāar hak'aar chan hok'ooba hich mag Hēwandam dāita nΛisiju hajim.

¹⁹ Pedro, p̄rl̄gta mua mΛch hiek jaaumk'īir jaau chirΛmgui hajim. Pua mΛ hiek jaaubaadēm hūrwi hāk'a nΛm k'Λn mΛ dēnk'a nΛisiju. MamΛ hīchab pua jaau k'itΛm hūr nΛmjā hasekasba warag hiseg nΛm k'Λnnan hamach mag nΛm gaaaimua warag hich mag hok'oo wēnrrajugui hajim. Mag nΛm haiguin pua chi mΛ haar hōbērju haai nΛm k'Λnnag puertdi weeu deenaa pōd dubbaju haai nΛm k'Λn hat'ee sīi warag p'āar sīsiuk'amjōta haju.

²⁰ MamΛ Jesuu mag hich chadcha hich Hēwandamau jār hauwia pāitarrk'a simjā bālrjā hōrag jaaupiba jaaujim marag.

Hōrau hich t'ōju jaautarr

(*Mr 8:31-9:1; Lc 9:22-27*)

²¹ Maimua jaaumamua hich Jerusalenag majujā jaaujim. Mag Jerusalén pabaimaawai jōoin chi pōrk'a nΛm k'Λnnau p'adnaan chi pōrk'a nΛm k'Λnnau Moisés hiek jawaag chi machnaan dāimua hich dau hap'Λ wai naawi hich t'ōujā jaaujim. MamΛ mag hamau hi t'ōowiajā deeu hūwaai k'āai t'ārjup nΛm hee deeu hich hiiu p'iidljujā jaaujim.

²² Mag jaaumam hūrwia, Pedroou hich happai chaaur t'ārnnaa, —Señor, ¿k'anii Hēwandamau p̄l̄ dāi magpibarju? P̄l̄ dāi chan hōrau magju k'aba nΛmgui hajim hirig.

²³ Pari Pedroou hichig magbaawai, jūrr chi Jesuu hirig, —Jōpk'aa mΛ haigmua chaaug petā hajim. Meperauta p̄rl̄g mag hiek'api sīebahab. Puan mag sim haig sīi warag k'aibag hee mΛ burrpijuuta hēk'a simgui hajim. Pua chan Hēwandamau nem waum hig simjā k'augba, sīi parhoobam k'Λnnjōta k'īirju simgui hajim hirig.

²⁴ Maimua hichdēupai jūrr maach t'umaam k'Λnnagta, —Chadcha pārau mΛ hiek pāach t'āraucha hāk'a nΛm k'ai, magan mua nem waipi jaau chirΛm happaita waubat, “MΛchdēuta k'ap chirΛm mΛchdēu nem wauju” ha hiek'aba. MΛ gaaaimua chik'amnau pāach dau hap'Λ t'ōju k'īirjuwia k'āijā magΛmjā higba waragta hāk'anaat hajim.

²⁵ Har m^{la}ig heegarjā m^{la} gaaimua p'it'urg haumap'a n^{la}m k'^{la}n chan b^{la}lrjā h^{la}gt'ar höb^{la}rbam. Magarrau har chi mua nem jaau chir^{la}m waum k'^{lō}chgauta hamach nemjā k'^{lō}irjuba, sī warag m^{la} gaaimuata dau hap'^{la} han^{la}m k'^{la}nan chadau h^{la}gt'archa höb^{la}erju jaaujim.

²⁶ Pārau hoowai, ¿k'an wajaug sī hajim, hābmua m^{la}g durr t'um hichdēupai jāa wai sīsim, mam^{la} mag sim meeabaadee k'^{lō}mie durr petam? ¿Hirua hich durr t'um hich dāi harrju haai sī? Pōd harrbam. ¿Pārau k'^{lō}irjuawai hābmua k'^{lō}āijā h^{la}gt'ar höb^{la}eraag p'atk'on pōm p'agju haai sī? Mag p'agwiajā pōd dubbamgui hajim.

²⁷ M^{la}gnaa m^{la} Hayau m^{la}g durr hi hagk'am hedjā m^{la}chta hichdēu jua t'eeg deetarr dāi hi chognaan angelnaanpa b^{la}ewi, m^{la}ig heegar hamach nem waaujerrpierr haju ham dāi: chi nem wajap'a waaujerr k'^{la}n dāijā hich hagjö maimua nem k'aigba waaujerr k'^{la}n dāijā hich hagjö.

²⁸ Cha m^{la} hiek'a chir^{la}m hiek'au hāaur k'^{la}n cha m^{la} hiek hūr n^{la}m k'^{la}n chan m^{la}ch chi Hemk'ooi Hiewaa t'umaam k'^{la}n Pōrk'a b^{la}ejju hedamjō haadēm hoobam haigjā meeabajui ha jaaumajim.

17

*Jesús sī b^{la}lmjō haaderr
(Mr 9:2-13; Lc 9:28-36)*

¹ Mag hich Jesús maar dāi hiyā^{la} simua mag maar k'apeen hāaur k'^{la}nnag hamach daúa hich hoopiju jaautarr k'ur seis días haadēm hee, cerro pōm sim gaai petajim. Mag hich mam dāi p'^{lō}e harrjim: Pedro, Santiago maimua Juan, hich Santiago heeum.

² Mag mam wētwi ham dak'^{lō}rita Jesús k'^{lō}ir chaaupabaadējim haajem. Hi k'^{lō}ir hoowai m^{la}g hedau hāsdawam k'^{lō}irjōta b^{la} t'^{lō}nlisijim haajem; maagwai hi k'^{lō}ajūa chará p'uumjō haadējim haajem, hich b^{la}pgau.

³ Hi magbaadēm hee hoowai warrgarm jōoin Moiseeta Elías dāi hiyā^{la} d^{la}nnalihd^{la} naajim haajem, Jesús dāi.

⁴ Mag hoobaawaita Pedroou Jesuug, —Señor, hāu chi hagamjō nem wajaug maar m^{la}ig n^{la}mgui hajim haajem. Pua k'^{lō}s hak'iin mua rāichdidam t'^{lō}ärjup hēuk'am hajim han^{la}m: hāb p^{la} hat'ee, hāb Moisés hat'ee maimua hāb Elías hat'ee.

⁵ Mam^{la} Pedro mag hiek'a d^{la}nm hee, j^{la}nt'umie baug b^{la}ewi ham jōod^{la} hat'aichējim hanaabá. Magbarm hee mag chi j^{la}nt'umie heemuata woun hiekjō, "Cham^{la}ta m^{la} Hiewaa m^{la}chdēu jāsehne wai chit^{la}m^{la}, hōor peerd^{la} haumk'^{lō}ir m^{la}chdēu j^{la}r hautarr. Hirua nem jaau simta hipier-raa habat" ha hiek'abarm hūrjierram han^{la}m.

⁶ Hamach chi däi wëñrrarr k'ɻñaucha jaauwai, hamachdëu mag hürbaawaita jāp'ierr p'öbaadëm hiek'au warag kanieu t'ak'ök'anaa heeg k'ök'ood hap'öbaadëjim hanaabá, k'ieb jēb gaai dagau därk'a.

⁷ Magbaa Jesuu ham haig bëenaa ham gaai juau s̄ies̄enaa, — P'iidatk'abat, hoob jāp'ierrmiet hajim hanam.

⁸ Magbaawai chadcha hamau p'iidatk'anaa hoowai, tagam k'ɻña chuk'u, hāba Jesús happaita s̄ejim hanaabá.

⁹ Maimua deeu jerag bëejierram haajem. Mag hñrrbagk'a wëdurumua chi Jesuu hamag, —Mag päächdëu hootarr hoob deeum k'ɻña nag jaauumiet. Ya mäch chi Hemk'ooi Hiewaa meewia deeu p'iidbaawain chadau jaaubat hajim haajem.

¹⁰ Magbaawaita jūrr hamach garmua hirig, —Jägwi Hēwandam hiek jawaag chi machnaanau jaauwai, mag Eliata hich Hēwandamaucha p̄äju jaaujem na bëeju haajē? hajierram haajem hirig.

¹¹ Magbaawai hich Jesuu, —Chadcha chi bëen Eliata nacha bëema hajim hanam. Pari mag hi bëeju jaautarran, mag Hēwandamaau p̄äju haajerr hōrag napi jaaumk'irta bëeju jaaujimgui hajim hanam.

¹² Pari Elías ya bart'urjim. Mag hi bart'uurwaijā hamau hi k'aug hauba, s̄ii warag deeum k'ɻñpi hawi hi däi hamachdëu hampierr hawi warag hi t'ðopäijierramgui hajim hanam. Hamachdëu hi däi jägtarrjö mäch chi Hemk'ooi Hiewaa däjä hajugui hajim hanaabá. Mag chiramán mán wajap ham juu machag hāwatjugui hajim hanam hamag.

¹³ Pari Jesuu hamachig magbaawai warre k'aug hat'ajierram hanaabá, warrgar Hēwandam hi jaaujerr Elías k'aba, Juan chi hōor pör choomie higwiata mag sim.

Jesuu chaai mor heem mepeer jēupäitarr

(Mr 9:14-29; Lc 9:43-45)

¹⁴ Mag wëdurumua ya maar tagam k'ɻña däi narr haig jér paauk'abaichëm hee, woun hāb bëewi hi k'firp'ee p'öbk'anaa hirig chaigpamamua magchëjim:

¹⁵ —Señor, mā chaai wai chiram t'öt'örrsö k'itam. Ma hap chitam mā chaai dau haug k'augwia monaaubapäi haichëjim. Jäg k'itamn nem t'eegta baarjem. K'ar chará hooju chuk'u haawai barbaadëmua hōt heejä burrjem; wa magbamán dō heejä s̄ii dobojo haimaajemgui hajim.

¹⁶ Mua māig pā k'apeen haig haibëetarrjā hamau pödbajierramgui hajim.

¹⁷ Magbaawai Jesuu magjim, hōrag heerpanaa:

—Pāran chadcha pāach t'āar k'aibag gaaimuata Hēwandamaau jäg chaai monaaujujā k'firjūba nám. Pārau jäg Hēwandam juu t'eeg simjā k'augbamjö nám, ¿hich jägtä s̄ii mua hāwat chitaju

haai chirá pārau hoowai? ¿K'an hatchata pārau mΛ pāach däi chitapim hig nΛma? hajim, hajapcha häk'aag. Magnaa, MΛ haig mag chaai haipidut hajim.

¹⁸ Magbaa chadcha chi chaai hich haig haipierrwai chi meperag meeurraunaa höbérpi jaaubaawai, hi hipierr höbérbaadéjim. Magbarm haigmua chi chaai monak'a hich mag sīsijim.

¹⁹ Mag chi chaai monaautarr k'ur maach hap paauk'awi marau hich Jesuug, —Jāgwi marau pöd jāg chaai mor heem mepeer höbeerpi haubajī? ha jēeujim.

²⁰ Magbaawai hich Jesuu marag magjim:

—Jāan pāachdēu mΛg chaai Hēwandamau monaaujujā k'irjuba narr gaaimuaugui hajim. Pārau Hēwandam juat'eeg sim k'ap'Λnaa pāachdēu nem mag habarmjö hapiju k'irjunaata nem wauk'iin, Hēwandam hat'ee chan p'it'urm nem chuk'u haajeewai, chadcha pāachdēu jajaauk'ampierr hich mag pāachdēu jaau nΛmjö hapiju. Pāar k'irjug hoojem hanaa chi pömag mostaza daudam har maach dau hee paba k'itaajemjö k'āijā k'itak'iin, chag durrsīig k'āijā, "Jöpai mΛigmua mawia chum dΛnΛubaimā" habaawai chadcha p'it'urg chuk'u mawia pāar hipierr pāachdēu jaaubarm haar dΛnΛuwimajugui hajim. [

²¹ Magnaa hichdēupai, Jāg mepeer k'ir chan sīi hiek'abarmuapai höbérba sīerram. Jāg höbérpi hawaagan, bΛlrjā t'ach k'ōba sīi Hēwandamagpai jēeu nΛΛ hawiata höbérpi jaaubaawai höbeerjemgui hajim marag.]

Paabaa Jesuu chik'amnau hich t'ōoju jaautarr

(Mr 9:30-32; Lc 9:43-45)

²² Galilea durr maach hich Jesús däi hāba wēnΛrraajeewai hichdēu marag magjim:

—MΛch chi Hemk'ooi Hiewaa mΛg chirΛmΛn chi t'ierrnaanag pΛr deebaawai

²³ sīi hamau mΛ t'ōopräiju. MamΛ mag hamau mΛ t'ōowiajā k'āai t'ärjup nΛm hee deeu mΛ hiiu p'iidΛjugui hajim.

Maachigcha mag jaaubaawai chadcha maar hök'irjuu hap'ōbaadéjim.

Haai hi jēeujem di paarjā p'agju haai narr

²⁴ Jesuu maar hich däi p'ë harrwi Capernaum p'öbör bari-majim. Magbaawai Haai hi jēeujem di paar p'atk'on jēeujem k'ΛΛnau Pedro hich happai sim haar wētwia hirigta, —¿PΛ maestroou chan Haai hi jēeujem di paar p'agju haai simta p'agba haajeeb? haimajierram haajem.

²⁵ Magbaawai hirua, —Keena, mΛ maestroou p'agba haajeeb ha chirajim haajem hamag.

Maagwai ya maar maach jēer narr di haar naajim. Maimua ya chi Pedro maach haar barbaimaawaijā jūrr Jesuu hirig hich hag hiekpai, —¿Pua jäga k'īirju chirá Simón? hajim. ¿Pua hoowai māg durr gaai reinaan t'ānām k'ānnau chijā k'ānnagta dēbpaar jēejē: hamach k'odnaanag wa sii parhoobam k'ānnag?

²⁶ Magbaawai Pedroou hirig, —Hamach k'od k'abam k'ānnagma hajim.

Magbaata Jesuujā, —Chadcha chi k'odnaanau chan p'agba haajemgui hajim. Magua muajā māch Haai gaaimua hagjō p'agbaju haai chirabahab. Chi Haai hi jēejem di hi dēn haawai muajā p'agba, pāraujā p'agbaju haai nāmgui hajim.

²⁷ Mamā hamag maach hēugar hiek'am hugua maadēujā hichiita p'agju haai nāmgui hajim Pedroog. Maimua, T'ārrdō hee dō hāabamí hajim. Nau nacha pāch juu gaai k'ōbaichēm pua jiir hat'am hö hee p'atk'on sīeju. Mag p'atk'onau hāu pua mā kōitjā p'agwi, pāch dēnjā p'agpāijugui hajim Jesuu Pedroog.

Magbaawai Pedroou chadcha hichig jaautarrjō hajim.

18

Chijāata hārāacha haju haai sī ha jaautarr

(*Mr 9:33-37; Lc 9:46-48*)

¹ Hich mag hiyāl nāmuua marau hich Jesuug jēeu naajim, hichta māg hatag t'umaam k'ānn Pörk'abaadeewai maach māg wēnārrām heem k'aita hārāacha sīsiju k'ai ha k'ap haag.

² Magbaawai Jesuu chaaidamta t'ārnāa maar jārr dānāupināa magjim:

³ —Mā cha hiek'a chirām hiek'au pārau pāachta hārāacha ham k'ōchgau pāachdēu mag k'īirju nām hisegnaa chaain māgāmdam hagt'a serbiibamjōo habam chan, pāar pōd mā dāi chi pōrnaan k'aju k'aba nām.

⁴ Mag māchta chi Pörk'a chirsim hed mā garcha joot'āimaju k'īirju nām k'ānnan warag hamachta serbiibamjōnaa chaain māgāmdamjōta haju haai nāmgui hajim, mag hamachta hārāacha hajujā k'īirjuba.

⁵ Pārau mā dēnjō māg k'it'ēem hāb k'āijā jāsenk'awia pāach di haig haumān magan pārau māchchata k'īir jāsenk'abarmjō habarmgui hajim, marag hiek'amamua.

Jāga nā Hēwandamau chik'am k'aibag hee burrpiejem k'ānn dāi

(*Mr 9:42-48; Lc 17:1-2*)

⁶ Mag warag hiek'ak'agmamua magjim: 'Hābmua k'āijā mā chaai māg mā hiek hāk'a k'ērāmta pekau hee burrpimān, Hēwandam dāi hiekk'ōr pōomata sīsiju. Mag mā chaai hābam gaaimua k'āijā warag Hēwandam dāita hiekk'ōr paarpaju

k'ääi, hichdëupai hich hö gaai mokpör pööm jñnaa p'üas hee baudʌk'iin häucha hajugui hajim.

⁷ Mag jēb gaai hichiita hich jäg höor dich k'apeen pekau waupiejem k'ʌn paraa haju. ¡Mama hëh, hapk'iit, chi mag dich k'apeendam pekau hee burrpiejem k'ʌn!

⁸ 'Magua, mua pāragjā mag chiram: Pāach juau wa pāach bʌlu k'äijā pekau hee burrpiju sim k'ai, warag t'lapnaa barbapäit hajim. Pāach t'um monak'a hok'oowi hötdau hich mag t'ōojā k'augba sñerram hee maju k'ääi, häucha simgui hajim, sii juu bisi wa bë k'äijā bisi hägt'ar höbérju.

⁹ Wa pāach daúapai k'äijā pekau hee burrpiju sim k'ai, hag dau jēunaa warag barbapäit hajim. Dau numwe wajap'a simta k'ümie durr maju k'ääi, häucha simgui hajim, dau häbpaim däipai hägt'ar höbérju. Wajapcharan magam pekau waumaaugau, dau chuk'umjö hoobamjönaa magam nem k'aigbam wawaagjā juu chuk'umjö habat hajim, bʌlrgjä wauba. Magju k'ääi Hëwandam dau na pāach morta sark'abat ha jaaumajim marag.

Oveja hok'ootarr nem h̄igk'aa

(Lc 15:3-7)

¹⁰ Mag jajawagmamua h̄chab, 'Mag daumeraa k'it'ëem k'ʌn hoob häb k'äijä hisegmiet hajim. Ham t'la ma Haai haar t'ʌnäm k'ʌnaun hamag dau par k'aba t'ʌnämgui hajim.

[
¹¹ 'Mach chi Hemk'ooi Hiewaan chadcha höor hamach k'aibag gaaimua hok'oo k'it'ëem k'ʌn peerdʌ hawaanta bëejim ha jaaujim.]

¹² Magnaa, Mua pārag jëeu hook'imgui hajim, jäga sim k'ai pārag: Woun häbmua cien ovejas wai sim. Mag k'apan t'ʌnäm heem häb hok'oobaadee, žhirua tagam k'ʌn häbam haig p'ëplawia mag chi hok'oo k'ërmata jaraan mabaju k'ai? hajim.

¹³ Mag jär nʌrrʌn hawi baau hat'ak'iin, mag häbpai hok'ootarr baau hat'am paarta härcha hi honee hajugui hajim, tagam k'ʌn k'apan hok'ooba narr paar honee haju k'ääijä.

¹⁴ Hich jäg häbmuajä hich nemchaain hok'oopimap'a haajemjö, h̄chab ma Haai hägt'ar simuajä mag ma hiek häk'a durrum k'ʌn chan häbjä hok'oopimap'a simgui hajim.

Jäga dich k'apeen perdonaaaju haai na ha jaautarr

(Lc 17:3)

¹⁵ Mag nem k'ir pogk'e jajawagmamua, 'Pārag k'ap hamk'ir jaauk'imgui hajim Jesuu. Pāachjö ma hiek häk'a simua pāach hee hiwiir häbam däi k'äijä k'aigba habaawai hi däi hiyälmamua wajap'a hirig jaaubat hajim, jäga sii mag k'aigba

haawai. Pāachdēu mag hiek'abaawai hāu hūrwia hāk'amān magan pārau pāach k'apeer mā hat'ee gan hat'am hajim.

¹⁶ Mamā par pāachdēu hiek'a nāmājā hūrbamān magan pāach daumaai hōor numí k'āijā t'ārk'a hat'at, maagwai hiek'amamjā hōor numí wa t'ārjup nām dak'īrrta mag hiek'amamk'īir.

¹⁷ Mag numí wa t'ārjup nām dak'īir hiek'amamta bālārjā hasekasbamān magan warre t'um chi hāk'a nām k'ānn jāgdaarta hiek'aju haai nāmgui hajim. Mag t'umaam k'ānn dak'īir hiek'abarmjā hasekasba habaawain chadau, Hēwandam hiek hāk'aba haajemjō wa Romaam gobierno dēn dēbpaar jēejem k'ānn chi k'aigbam k'ānn dāímjō habat hajim ham dāi, tag pāach dāi k'apeerk'apiba.

¹⁸ 'Mag māig heegar haawai hamach jāg t'eeg gaaimua pāachdēu nem jaau nām hūrba haawai mag pāach dāi k'apeerk'apiba habarmjā hich Hēwandamau hīchab pāar higar sīeju. Maimua deeu hich k'aibag hisegwi hūwai pāach hee pāach k'apeerk'api haauwaijā hīchab Hēwandamau pāar higar sīejugui hajim.

¹⁹ Mag hiek'amamua, 'Mua pārag mag chirāmgui hajim: Māig heegar hōor numí hamachdēu nem hig nām mārlāg jēwaag hāba hibēpwia jēeumān, mā Haai hāgt'ar chirāmuu hamag deeb k'aba deeju.

²⁰ Mag jēwaagta numí wa t'ārjup k'āijā hāba biirdānaa mārlāg jēeu nāmān mānn maig chirāmgui hajim, ham jārr.

²¹ Magbaawai Pedroou Jesuug, —Señor, magan māchjō pā hiek hāk'a nām k'ānnau hābmua k'āijā mā dāi k'aigba haawai, ¿biek k'arr mua perdonaajuma? ha jēejim. ¿Siete veces?

²² Magbaa Jesuu hirig, —Mag siete vecespai k'abam. Muan pārlāgan, setenta veces sieteta perdonaaju haai sim ha chirām hajim. Hajapcharan dich dāi k'aigba habarmpierrma.

Woun hābmua hich k'apeer perdonaaba harr hag nem hīgk'aa

²³ Maimua hich Jesuupai magjim:

—Mua mag pāraujā pāach k'apeen perdonaaju haai nām ha chirāmān, Hēwandamaujā maach perdonaabam haba haajewaita mag jaau chirām hajim. Hēwandaman rey hāb sīerrau hich chognaan hich garcharam k'ānn wajap'a p'idk'a nām k'ap haag hāhābdō t'ārk'anaa k'ap jēeu hoomatarrjöta sīerrāmgui hajim.

²⁴ Ya chi reíu t'ārk'ānibaadēm hee hi haig haibējierram haajem, hāb hirig p'atk'on pōm diez mil talentos paar sīerr.

²⁵ Mag dēbpaar pōm sim pōd hichig p'ag hauba habaawai chi reíu mag woun hichig dēbpaar paar sīerrta warag hich hālī dāi hich chaain maimua hich nem wai sīerrpa t'um pērpāipi

jaaujim hanaabá, jūrr deeum chogk'amk'íir, magbarmua chi dëbpaar p'ag höbërmk'íir.

²⁶ Magbaawai chi chogau chi rey bák'arr p'öbk'an aa chaigpa jöchk'érəmua, "Señor, hidëu hoo hat'á. Mua hök'ar p'agmamua pΛ dëbpaar t'um höbeerpäibajupa" haajeejim hanaabá.

²⁷ Pari mag hichig chaigpa jöchk'érəm hoobaawai, chi reíu hi dau haug k'augwi, mag dëbpaar póm sierriā tag hichig p'agpiba, sii warag k'íir hok'oopi jaaunaa, p'ääru harrjā p'äära, sii hää mapijim haajem.

²⁸ 'Pari mag hich päibapääiwai, maigmua higbaadeeu, deeum hagjö chi rey chogk'a sim däi t'ëujim haajem. Magua jūrr hichig cien denarios paraa sierriā haawai, pərnāa hö t'at'aik'amuata, "Jöpk'aa pachdëu mərəg paar sim p'agbá" hajim hanaabá hirig.

²⁹ Pari magbaawai hichdëu reíg hatarrjö warmuajā hi bák'arr p'öbk'an aa chaigpa k'itəmua, "Pua k'ös hak'iin, hidëu hoo hat'á hak'am; hök'ar p'agmamua mua pΛ dëbpaardam t'um p'agpäibajupa" haajeejim hanəm.

³⁰ Pari chi dëbpaar jéeu sierriā garmua mag k'öchk'aba, sii warag hich k'apeer dau haugjā k'augba cárcel deg päiwia, häbmiecharam centaaudam p'agbam haigjā höbeerpiba jaaujim hanaabá.

³¹ Mag hirua hich k'apeer däi magtarr hoowi, warm k'ən hagjö chi rey chogk'a t'ənarr k'ənau hoowai, ham gaai masi hajim haajem. Mag gaai masi nəm hiek'au chi reígcha magtarr t'umaa wajap'a hürripäijierram hanaabá.

³² Mag hichig jaaubaa chi reíu t'ärpäiwia hirig magjim hanəm: "Wounta chadcha k'aigba chitəmá" hajim hanəm. "Maachig dau hap'ən chaigpabaadeewai, mua pΛ perdonaaawi chi dëbpaarjā tag məchig p'agpiba hich jāg k'íir hok'oopijim.

³³ Magtarr haawai puajā hagjö pach k'apeer dau haug k'augwi hi perdonaaaju haai siejimgui" hajim hanəm. "Pari puia bəlrjā hi däi magbajimgui" hajim hanəm.

³⁴ Mag, warag chi rey meeuk'abaadëwi mag dëbpaar sii k'íir hok'oopiju hatarrta deeu heeupemjö t'umaa p'agpi jaaujim hanaabá.

³⁵ Mag nem hīg'aadam jaauwi deeu hich Jesuupai magjim: 'Mə cha hiek'a chirəm hiek'au pərauta pāach k'apeendam chadcha perdonaaawi tag magəm hiekjā higba hich mag k'íir hok'oobam chan, mə Haai hāgt'ar chirəmuajā hich hagjö pāar perdonaabamgui hajim.

19

*Jesuu həlli pəlapiba jaautarr
(Mr 10:1-12; Lc 16:18)*

¹ Mag marag nem jaau sīi hawi, Galileamua mawia jūrr Judea sīejim, Jordán higaau t'oogar dərba hedau höbeerjem bi gar.

² Mag hi petamjā hōrau k'augpāitarr haawai hōor pōoma hi hēudee wētjim. Mag hōor pōm t'Λnām hee haaunaan k'apan t'Λnār haawai magΛm k'ΛΛnpa monaaupäi maajeejim.

³ Mag nām hee fariseonaan heem k'ΛΛn hich Jesūs haigcha bēewi juau hogt'om hirig, —¿Pua hoowai sīi nem bālr habarm gaaimua maadēu dich hālī p̄laju haai nā? haichējierram.

⁴ Magbaawai Jesuu hamag magjim:

—Hēwandam hiek p'ā sim gaai t'ΛΛrwai, ¿pārau hooba haajē, warrcha chi hompaatarr Jōoiraujā hemk'ooi hālī dāita hompaajim ha sim?

⁵ Magtarr haawaita hemk'ooi hich hālī dāi pabaadēmān hich dēnnaan k'a hogdlaejem, ya hich hālī dāita hāba nārraag. Ya magbarm haigmua warran hagdaujō hamach happai naajerrta, hōor hābpaimjō hich mag nāisiejemgui hajim.

⁶ Mag nāsim chan ya tag hamach hāhābdö nārrjēe haba, hōor hābpaimjō nāsijugui hajim. Mag warrgarwejā hich Hēwandamauta mag papitarr haawai pōd hiwiir hābmuajā hi hichaaur hawi dich hōor p̄laju k'aba nāmgui hajim hamag.

⁷ Magbaawai jūrr hamach garmua hirig, —Pari pua mag simta, ¿k'an jāgwi Moiseeu jaauwai dich hālī p̄lagpaawai hēsap gaai “Mua ya p̄l̄ p̄la chirām” ha p'ānaa hirig deeju haai sim ha simma? hajierram hirig.

⁸ Magbaawaita Jesuu hamag, —Pari jā, nem jaauwaijā pāach jāg t'eeg sīerrjēem gaaimua k'abahab hajim. Moiseeu chadcha hādlraa hālin p̄lapiejeejim, pari warrcha hich Jōoirau hompaawai chan mag p̄lamk'īir k'abata hompaajimgui hajim.

⁹ Pāadē mā hiek hūrbat: Hālī bālrjā deeum dāi p̄l̄p̄l̄ k'aba simta sīi p̄lam k'ōchgaupai p̄lawia deeum hālī hau simān maan pekauta wau simgui hajim. [Mag hich hap sim hawi chik'amnau p̄latarr hālīta hau sim wounjā pekauta wau sim, hagt'a chik'am hālik'a simta hau sīewai hajim jūrr hamag.]

¹⁰ Magbaawaita maach heem k'ΛΛnaupai hāaur k'ΛΛnau jūrr, —Maach hemk'ooin dich hālī dāi magta haju haai nām k'ai, magan warag hālī haubajuuta simgui hajierram.

¹¹ Magbaa jūrr hich Jesuu marag, —T'umaam k'ΛΛnau chan cha mua jaau chirām hiek pōd k'augbam; hāba hich Hēwandamau k'augpi sim k'ΛΛnaupaita k'ap hajugui hajim.

¹² Maimua, Pārag jaauk'imgui hajim, jāgwi mag t'umaam k'ΛΛn pōd hālī hauju k'aba nā. Hāaur k'ΛΛn bi heeweta mag hālin hawaag k'aba t'aaba nāmgui hajim. Pogk'a ya chi jōoin pawiajā p'ārr jāpāi nām, k'apes hapimaaugau. Maagwai

pogk'a mag p'arr jaba n̄amta, pari hamachdēupai Hēwandamau nem jaau sim wajapcha wawaag hawi, bñl̄rjā k'apes haba hich mag t'ñnñmgui hajim, hñlinjā k'ñirjuba.

Mag jaauwi hñbmiecha paawai hichdēupai magjim: 'Dichdēu hoowai hñlijā chuk'u chitaju hñu pödþjöö sim k'ai, magan hich magta nñrraju haai simgui hajim, hñli chuk'u.

Jesuu chaain kõit Hēwandamag jéeutarr

(*Mr 10:13-16; Lc 18:15-17*)

¹³ Mag nñm hee, jñrram k'ñnnau Jesús haig chaain haibëe t'ñnaajim, ham gaai pñrñaa Hēwandamag ham kõit jéeumk'ñir. Pari mag jñrram k'ñnnau chaain haibëbëek'am hoowi chi haibëe nñm k'ñnnagta maachdëuta meeuk'a naajim, tag haibëepimaugau.

¹⁴ Mamñ mag marau hiek'a nñm hñrbaawai Jesuu jñrr maachigta, —Hidëu mñ haig chaain haibëepibat. ¿K'ant'ee pñrau ham bëepimap'a nñ? hajim. Chi jöoin hawiajä, chamñ k'ñnn chaainjö mñ hiek hñk'ak'arrsö hñk'a nñm k'ñnta mñg jéb gaaijä hñu wénñrrawi hñgt'arjä honee wénñrrabajup hajim.

¹⁵ Magnaa warag ham pör hñr juu hausñunaa, Hēwandamag ham kõit jéeuwi, warag haigmua chawag maar p'ë harrijim.

Hñwan p'atk'on paraam Jesús dñi hiyññ hat'urtarr

(*Mr 10:17-31; Lc 18:18-30*)

¹⁶ Biek hñb woun hñb hñwan sñerrau Jesús haig bëewi hi dñi hiyññmamua, —Maestro, ¿k'an nem wajap'amta mua wauju haai chirá hñgt'ar höberaag? Mñrlñg jaaubá hajim.

¹⁷ Magbaawai Jesuu hirig, —¿K'ant'ee mag nem wajap'amta wawaag pua mñrlñg jéeu chirá? Nem wajap'amñ hñba hñbpaita sim; ma Hēwandamau. Mamñ pñ chadcha hñgt'ar höberm k'ñs chirñm k'ai, Hēwandamau hich hiek p'ñnaa Moiseeg deetarr gaai jaau sim hipierraahabá hajim hirig.

¹⁸ Magbaa, —Pari hag gaai jaau sim heem, ¿chijäg higwiata pua mag jaau sñ? hajim, chi hñwan mag hi dñi hiyññ haan berrau.

Magbaa Jesuu hirig magjim:

—Hoob hñor t'ññ chitam; hoob pñch hñor k'abam dñijä k'apes ha chitam; nem jñgk'am; sñuk'ajä chik'am hñugar nem jaau chitam;

¹⁹ pñch haaijä daupiinaa pñch hñdjä daupii habá, maimua pñch k'apeenjä wir haig pñchdëu pñch k'ñsi simjö daupii habá hajim hich Jesús garmua.

²⁰ Magbaawai chi hñwanau, —Mua magñm t'um hñark'a chitabahab. ¿K'ani mua wauju hagt'a waaur chirá? hajim.

²¹ Magbaawai deeu hich Jesuupai hirig, —Pñ chadchata wajapcha ham k'ñsi chirñm k'ai, pñch nem përk'ññipäinaa chi p'atk'on hap'ññm k'ñndamag jígbapñi hajim. Mag k'aita

hāgt'ar pawiajā pΛ hich mag nem wajap'am paraa chitaju. Mag pērk'ΛΛipäinaa jigpäiwi, mΛ dÄi marrau hajim.

²² Pari hich mag woundam chadcha p'atk'on paraam harr haawai Jesuu hichig magbarm hūrwia warre hök'irjuu petajim.

²³ Mag woundam hök'irjuu petam hoobaawai jūrr maragta hich Jesuu, —P'atk'on paraam k'ΛΛanta Hēwandam chi Pörk'a sim haar höbéraagan chadchata t'et'e simgui hajim.

²⁴ P'atk'onpanta hāgt'ar Hēwandam chi Pörk'a sim haar höbérju k'āyau, camello pōm jäg maach wounaan k'āaijā hārpai sīerrämota p'it'urg chuk'u nobeeu kach hee t'oogar höbér dichjugui hajim.

²⁵ Mag hi hiek'abapäm hūrwia chadcha jāgderraal n̄lmuu maach hi dÄi wēnrraaajerr k'ΛΛn heem hāaur k'ΛΛnau, —Mag k'ai, magan j̄k'aita peerdʌagáwa? hanaajim.

²⁶ Pari magbaa hich Jesuu marag hoonaa, —Hōragan chadcha p'it'urgma mag hūrwai. MamΛ Hēwandamag chan bʌlrgā p'it'urg chuk'u simgui hajim.

²⁷ Jesuu magbaawai mag chi hēwan p'atk'on paraam dÄi hiyān narr k'irjuwia, —Maraun chad pΛ dÄi wēnrrram k'ōchgau maach nemdam wai narrjā k'irjuba, sīi t'umaa p'ērlawi pΛ dÄi hogdʌba wēnrrrabma. M̄ag pΛch dÄi hogdʌba wēnrrram jūrr j̄k'andamta marau hau durrajuma m̄ag hatag paawaijā? hajim Pedroou.

²⁸ Magbaawai Jesuu magjim:

—Cha mΛ hiek'a chiräm hiek'au m̄ag durr jöoi hedaujā dÄi t'um chi hiiurig pawia mΛch chi Hemk'ooi Hiewaa hōor Pörk'aag k'u juupjem wajapp'a k'itäm gaai hoo chirsim hed, pāar m̄ag mΛ hogdʌba mΛ dÄi wēnrraaajem k'ΛΛanta mΛ jup chiräm bigaau pörk'au doce n̄lm gaai hohood hajugui hajim. Pāachdëuta mΛ dÄi pāach hipaarmua jöoi Jacob k'ararr chaain doce narr k'ΛΛn hag chaain hewagam k'ΛΛnagjā k'ap jajaau haju, jāgaju Hēwandamau ham dÄi.

²⁹ Maimua har t'um chi mΛ gaaimua wa mΛ hiek jaaum k'ōchgau k'āijā hamach di, hamach naamk'ΛΛn, hamach heeugpeen, hamach haai, hamach hād, hamach chaain wa sīi hamach jēb k'āijā k'augba pΛa n̄lm k'ΛΛnagjā hamach nem hok'ootarr k'āyaujā hār hag hatcha deewi mΛch dÄita hich mag wēnrrramk'ir mΛch haarcha p'ē haujugui hajim.

³⁰ Pari mag hed hāaur k'ΛΛn har m̄aig heegar haawai hamachta chik'am k'āaijā hārΛcha n̄lm haajerr k'ΛΛanta hāgt'ar Hēwandam haar paauk'aimaawaijā jūrr serbiibacha haajerrjōo n̄lisijugui hajim. Maimua jūrr har mΛ gaaimua chik'amnau serbiibag p'eejerr k'ΛΛanta jūrr warm k'ΛΛn

k'ääijä härcha nisisijugui ha hiek'amajim hich Jesuu, marag hürmk'ir.

20

Woun häbmua piyonnaan jëertarr hag nem hïgk'aa

¹ Mag hatag mäch hiek hök'a durrum k'änag hamach p'it'ur hatarr jürr mua nem deeju hedan, woun häb uvadö papau hich piyonnaanag nemjö p'ierrtarr jürr p'agtarrjöta hajugui hajim. Mag wounau nacha piyón jëraag hedp'erre hoor jaraan majim haajem.

² Mag mawi, chi nacha hooimatarr k'än däi hiek'aawai, k'ää häb p'idk'abarm paar p'aagjemjö denario häb p'agju hajim haajem. Mag hiek'awi p'idk'amk'ir päijim haajem.

³ Maimua ya hedau hägt'arraa las nuevejö haadäm hee, deeu hoor jaraan mawia kaaijä hee sii hoor p'idagjä chuk'u par nám hooimajim haajem.

⁴ Magbaa mak'änagjä, "Päarjä hïchab mä p'idag hee p'idk'abamit; mua pärag päach p'idk'abarmpierre p'agjugui" hajim hanäm. Magbaa mak'änjä hïchab p'idk'aan wëtjim haajem.

⁵ Maimua hedausëe haadee, hich chi mork'ä jöoiraupai deeu hüwaai hoor jaraan mawi, k'eeuragjä las tresjönaa deeu hich-pai majim haajem. Maimua mak'än däijä hiek'awi hich hagjö p'idk'aan päijim haajem.

⁶ Maimua ya k'eeuraacha las cincojö haadäm hee, deeu hüwaai nacha hichdëu hoor hooimatarr haar majim haajem. Maimua hooimaawai sii hoor p'idagjä chukk'u haig naajim haajem. Magbaawai hamag, "¿K'ani jäg k'ëumaamta jäg sii p'idk'ajä p'idk'aba, parta k'ëudatk'amaama?" hajim hanäm.

⁷ Magbaa hamachdëu, "Marag ni häbmujä p'idag jaauba haawaita mäg maar par naabahab" hajierram hanäm. Magbaa jöoirau mak'änagjä, "Magan mä nemjir hee uva p'ierrbamit" hajim hanäm, "k'ëu nám hora."

⁸ Maimua ya hedau k'ëubaadee chi uva papau hich chog mag hoor p'idag hee wai jëer sëerragta jürr, "Jäimua p'idk'a narr k'än t'ärk'a haunaa hamag p'agk'abá hajim hanäm. Hëudeecha dubtarr k'änagta nacha p'agnaa maimua nacha dubtarr k'änagta jürr hëudeecha p'agbá" hajim hanäm.

⁹ Mag, chadcha hëudeecha k'eeuraa las cincojö dubtarr k'änanta nacha t'ärk'a hauwi k'ää häb p'idk'a k'ëutarr k'änagamjö denario hähabdö p'agk'amajim hanaabá, hagdaujö.

¹⁰ Maimuata jürr nacha dubtarr k'än t'ärk'a haujim haajem. Ya mag hamach t'ärk'änibaadee, warm k'änag mag denario häb deematarr haawai, hamaun jürr hamachigta

hār p'agjupii naajima, hamachta hedp'erre dubtarr haawai. Pari magba hamagjā hēudeecha dubtarr k'ɻnag p'agtarrjöpai p'agk'ajim hanaabá.

¹¹ Mamañ hamachig magpai p'agbaawai k'īujā hāwatba, chi mork'ɻngchata jūrr hābmua,

¹² “Jāk'ɻn ya maar hōbéraagpam heeta bardatk'achétarr haawai hora hābpaita p'idk'ajierram. Magtarrta maar hed durr pōm p'idk'a k'ēuwi hed pechagjā jemer k'ēudatk'amaam k'ɻn dāi hābata pua hamag p'agbarbma, jūrr hamag herraapai p'agju haai simta” hajim hanñm hirig.

¹³ Pari magbaawai chi p'idag k'ɻ jōoirau jūrr ham heem hābak'aíg, “Kakē pari warr maach hiek'aawaijā, ¿denario hābpaita pñrlag p'agju habají, pñl p'idk'abarm paar? Magtarr haawai mua pñl k'ügurba chirñm perá” hajim hanñm.

¹⁴ “Pñch p'atk'ondam hauwia petá” hajim hanñm. “Pari mua hichiita k'eeuraacha dubtarragjā pñrlag p'agtarrjö p'agam k'ōsi chirñmgui” hajim hanñm.

¹⁵ “Mñch p'atk'on haawai mñchdëu p'agam haig p'agju haai chirñmgui” hajim hanñm, “pōm p'idk'aba harr k'ɻnag hawaijā. ¿Wa sñita pua mñrlag hōor dāi hö wajap'a hapimap'ata chirñwa?” hajim hanñm chi p'idag k'ɻ jōoirau.

¹⁶ Mag nem hīg'adam jaauwi hich Jesuupai, 'Hich jāgta hajugui hajim hīchab mñg hatagjā. Hēudeecha p'idag hee dubtarr k'ɻnagta nacha dubtarr k'ɻnag p'agtarrjö, hēudeecha mñch hiek hōk'atarr k'ɻnagjā nacha hōk'atarr k'ɻnagamjö hagdaujö nem deemaju. Maiguin Hēwandam hat'ee pōm nem wauba harr k'ɻnagjā warm k'ɻnagamjö p'agmajugui hajim.

Hōrau hich t'ōju Jesuu jaautarr

(Mr 10:32-34; Lc 18:31-34)

¹⁷ Maimua mag Jerusalenag mam harr haawai ya k'ɻd hee paauk'abaadee, hich Jesuu maar maach hap t'ärk'a hauwi marag jaauumamua magjim:

¹⁸ —Pñrau hoo nñmgui hajim, maach Jerusalenag wëtum. Mamañ nau maach barbaimaawai mñch chi Hemk'ooi Hiewaa mñg chirñmñ t'et'emnaanag mñl pñr deeju. Magbaawai mak'ɻnau mñl t'ōopi jaauwi

¹⁹ jūrr maach meeun k'abam k'ɻn jua hee mñl t'asñepäijugui hajim. Magbaawai mak'ɻnau mñl wau hiek'anaa mñl gaai mas waunaa pakuls gaai mñl meerp'ëpäijugui hajim. Pari hamau mag mñl wau t'ōowiajā k'āai t'ärjup nñm hee deeu mñl hiiu p'iidñju ha jaaumajim maachigcha.

Jōoi Zebedeo hūanau hich chaain hat'ee k'āidu jēeutarr

(Mr 10:35-45)

²⁰ Maimua hi hiek'a höbaadëm hee, jöoi Zebedeo hūan hich chaain däi bëewi nem hinag jëwaagpamjö Jesús k'üirp'ee p'öbk'a t'anaaichëjim.

²¹ Magbaawai Jesuu hirig, —¿K'andamta hig hñ? hajim.

Magbaa hich hūanau, —Señor, magan ya pachta t'umaam k'ññn Pörk'abaadeewai mñ chaain mñk'ññn numiita pach bigaau juppihajim, pach däi hiek'teeg hamk'ñr: hñb pach juachaar gar, maagwai hñb pach juawë gar, Santiago Juan däi higwi.

²² Magbaawai Jesuu warre chi chaainagta, —Pärau chan päächdëu jëeu nñmjä k'augbata nñmgui hajim. ¿Pärau k'üirjuawai mag päächta warm k'ññn k'ääi hñrpai haag chik'amnau pääch dau haug wau nñmjä mñ dënjo hñwatju haai nñ? hajim hamag.

Magbaawai hamachdëu, —Hëera, marau hñwatbajup hajierram.

²³ Magbaa deeu Jesuu hichdëupai hamag, —Chadcha pärau hñrau pääch dau hap'ññ wau nñm hñwatma hajim. Pari mag mñch juachaar gar wa juawë gar k'äijä mñch däi hñba juppiju chan mua pöd jaaju k'aba chirñmgui hajim, ya jäig paawain mñ Hayauta hichdëu k'ap jaaju haawai.

²⁴ Maach tagam k'ññn hagjö hich Jesús däi hogdëba wëñrraajerr k'ññnau hñurwai, mag warm k'ññnau hi bigaau jupimaag k'äidu jëeu nñm hñrbaawai, chadcha ham däi maar t'aar hee k'aba naajim.

²⁵ Pari magbaa deeu hñwaai maach happai k'it t'ärk'anaa marag magjim, hich Jesuu:

—Pärau k'ap'ñ nñm, mñig heegar har hamachta chi pörk'a nñm k'ññnan hamachta chi pörnaan haawai hiek'teeg nñm hawi hamach k'ääi jua heegpaim k'ññn däi hat'uu haajerram.

²⁶ Pari jürr pärau ham dënjo magju k'aba nñmgui hajim pääch heepai. Magju k'ääi hñbmua k'äijä pääch heepai hichta t'umaam k'ññn k'äijä hñrññ ham k'ösi sim k'ai, magan hürr hich garmuata hich k'apeenau nem mag habaawaijä ham hipierr nñnnlu haju haai simgui hajim.

²⁷ Maagwai har hichta hñgt'ar pawiajä Hëwandamau hich garcha juppi hahau hapim k'ösi sim k'ai, magan hichta sñi parhoobam k'ññn chogk'aju haai sim hajim.

²⁸ Mñ pääar k'ääi Hemk'ooi Hiewaak'a chirñmjä mag sñi mñch garmua chik'am chogaagjä bëebajim. Mñ bëetarran sñi chik'amnag mñch chogamk'ürtä bëejimgui hajim, mag chitñmuua chik'am jua machgau t'öowi mag t'öobarm gaaimua hñor pöm sñi hamach pekau hee preso sñsidamjö nñm k'ññn höbeerk'apääin.

*Hñor numí dau k'isu k'it'ëem Jesuu monaautarr
(Mr 10:46-52; Lc 18:35-43)*

²⁹ Mag wëtumua Jericó p'öbör hee naaimawi, deeu hërëu p'öbaadeeu, hõor pöoma Jesús hëudee wëtjim.

³⁰ Mag hõor pöm wëtum k'ad bigaau dau k'ísu k'it'ëem numí hohoodö durrajim. Mag durrumua Jesús dichmam k'aug hat'aawai hähäak'amua, —Señor, palta rey David k'ararr hag chaain hewagam k'lan Hiewaau marau nə narr. Maar hapdurrum maar dau haug k'augbahur hanaajim.

³¹ Mamə mag ham hähäak'am hürwia haig dich wëtum k'lanau hamag meeurrarau haajeejim, k'íupamk'íir. Pari magamjä waragta Jesuug huhuuk'amua, —Señor, jöoi David k'ararr Hiewaa, maar hapdurrum maar dau haug k'augbahur haajeejim.

³² Magbaawai Jesuu dñnisiwi mag chi dau k'augba k'it'ëe harr k'lan t'ärk'anaa, —¿K'ani pārau mrlag pāach däi hapim k'ösi nə? hajim hamag.

³³ Magbaawai hamachdëu, —Señor, maraun prlag maach dauta daujä wajaug paapim k'ösi nəmgui hajierram hirig.

³⁴ Magbaa chadcha Jesuu ham dau haug k'augwi, ham dahuëu haait'ə haait'ə habaawai, warre daujä wajaug sii bi heewe hich magta t'aabatarrjö nlisijim. Mag hamach dau monaaubapäiwai warag hi däi hërëubaadëjim.

21

*Jerusalén p'öbör hee Jesús dubimatarr
(Mr 11:1-11; Lc 19:28-40; Jn 12:12-19)*

¹ Mag wëtumua ya Jerusalén dak'a Olivo durrsi gaai deeum p'öbödam Betfagé hanəm paauk'abaimaawai hich Jesuu maach hich däi wënrraajerr k'lan heem numí t'ärnaa hamag,

² —Cha maach k'írp'ee p'öbödam sim hee hërëubaadët hajim. Nau pārau burro chi hñlidam pabä gaai jä sim hooimajugui hajim. Hag bigaau hñchab chi chaaidamjä sñju. Mag pāachdëu hoobaimam hñerwi haipidut hajim hamag.

³ Mag pāachdëu hñer waidurum hoowi häbmua k'ñijä pāachig hiek'aawai hirig, mua hig chiraawaita harrum, mamə deeu jöpcha deepäiju habat ha jaaujim, chi mag hichdëu päi sim k'lanag.

⁴ Pari mag burrodam hawaan mamk'íir hich k'apeen pñitarran, Hëwandam hi jaaumie Zacarías k'ararau p'ä platarr heyaa höbërmk'írta magjim. Mag hirua p'ätarr gaai mag sim:

⁵ “Jerusalenpienag jaaubat:

‘Pārau warrgarwe nñajerr Reita sii parhoobam k'lanjö k'íir machag chuk'u burrodam hagt'a chi jöoicha k'aba

k'itäm gaaita ya päär haig hurum' " ha p'ä sim. (Is. 62:11; Zac. 9:9)

⁶ Mag hamach chogbapääiwai chadcha hëréubaadëjim.

⁷ Mag wëtwi hooimaawai, chadcha hich Jesuu jaautarrjö chi burro hælidam hich chaai däi hooimajierram hanaabá. Maimua hëer hauwi, harrwi, ya hich Jesús sim haar pabaimaawai, hamach k'ajüa hëerk'anaa chi burrodam p'õ gar t'eerk'abapääiwai hag gaai Jesús waaidbaadëjim.

⁸ Maagwai hőor pöm t'änarr haawai, hääaur k'ännaau hi maju hee hamach k'ajüa hëernaa t'eerk'amaawai, hääaur k'ännaau jürr papiujöm t'arrpnaa t'eerk'amajim.

⁹ Maagwain na wëtum k'ännaujä serereu k'aawai hëudee wëdurum k'ännaujä serereuk'amua, "Häucha habarm Hëwandam. Rey David k'ararr hag hiewaajöm chan chuk'uk'um" haajeejim. "Hëwandam, hich mäta pachdëu pach jürr päibarmäu. Mag Rey päibarm gaaimua hägt'arm magwe honee haju haai nám" haajeejim jürram k'ännaau.

¹⁰ Mamagag wëtumua ya Jerusalén hee Jesús dubbaimaawai sii p'öbör hee hőor t'umta p'ogdabaadëmjö hajim. Magp'öbaadëmän jürram k'ännaau hamach heepai, —Keena, jään ¿chijäg wounta jäg hurúma? haajeejim.

¹¹ Magbaawai mag hi däi hőor pöm wënlrräm k'ännaau, —Hëwandam hi jaaumie Jesús k'abahab haajeejim, Galilea durr Nazaret p'öbör hee bääutarr.

*Haai hi jëejem degmua Jesuu hőor järk'änitarr
(Mr 11:15-19; Lc 19:45-48; Jn 2:13-22)*

¹² Mag barwia Haai hi jëejem deg hooimaawaijäh, sii merrkau heemjö t'änämta hooimajim. Magbaa mag hag hee Hëwandamag ofrendak'a deeg nem pér nám k'än dawag järk'änipäinaa, p'atk'on cambienaa dubur pér nám k'än mesjä jëk'at sëpäimajim.

¹³ Magnaa hamag, —Hëwandamau hich higwia hich hiek p'ä sim gaai "Mä diin sii märlag jëejem diiu" ha simta, pachdëuta hag hee mag nem parhëpag pér námua sii chik'am k'üguurjem dik'a wai naabma hajim.

¹⁴ Mag hőor dawag järk'änipäwi, hichta hag hee sësiewai, dau k'augba k'it'ëem k'än däi bë wëdë wëdë k'it'ëem k'änprä hich haig bëemam Jesuu monaaupäi maajeejim.

¹⁵ Mama mag hirua hőor monaaupäik'am p'adnaan chi pörk'a nám k'ännaau Moiseeu ley p'ä parr jawaag chi mach-naan däimua hamach daúacha mag hirua hőor monau sim hoo nám däi, chaainaupa hi t'ö hiek'a nám hiek'au "Rey David k'ararr hag Hiewaajöm chan chuk'uk'umk'am" hürbaawai,

¹⁶ meeuk'a nám hiek'au k'íir mor chigpai chi Jesuugta, —
¿Mag serereuk'am k'áanau hiek'a nám pua hür chirá? hajier-
ram hirig.

Magbaa hichdëu, —Muak'a hür chiramgui hajim. Pari pārau Hēwandum hiek p'ä sim gaai t'áarwai hooba haajeeb, hamau mag serereu haju higwi David k'ararräu,

“Chaaín daumeraam k'áan däi hag't'a jüd dö k'it'ëem
k'áandamaupa hirig jëeujem” ha p'ä pñatarr. (*Sal. 8:3*)

Ma chan pārau báarjä k'íir hee paba naabma hajim hamag.

¹⁷ Magnaa warag hichta haigmua mawia jürr hag dak'a p'öbördam Betania hanamag petajim. Mag mawia hich mam warag k'äi hëejim.

Jesuu higo p'uapitarr

(*Mr 11:12-14,20-26*)

¹⁸ Mag mam k'äi hëewi deeu hedp'erre Jerusalenag huru-
mua Jesús hiek hi jásöö haadëjim haajem.

¹⁹ Mag hi jásog t'áanam hee, k'ad bigaau higo bá dñanam
hoo hat'aawai hag gaai chi jõ simpii hawi haar hoon majim.
Mamñ hoon maawai sii bá parii dñnaajim. Mag hag gaai
hooba habaa pablägta wounagamjö, —Pa jäg sim k'ai, jägan
mag hatagjä hich jäg chëba sñerrajugui hajim.

Pari hirua mag hiek'abaawai chi higo bá warre
p'uabaadëjim.

²⁰ Maachdëu mag hoobaawai dauderraan nám hiek'au ma-
rau hirig jëeu naajim, jäga jäg warre dëgölpta jäg p'uabaadë.

²¹ Magbaa hichdëu marag magjim:

—Pärau päächdëu Hēwandumag jëeuwaijä päächdëu jëeubarmjö
haju k'íirjunaata jëeuk'iin, mua mag pabá p'uapibarmjöpajä
k'aba, hag k'äai p'it'urcharam nemjä wauju. Jägk'iin pärau
mag Olivo durrsñigjä, “Mäigmua mawia jürr p'üas hee hier-
rpabaad” hak'iinjä, chadcha päächdëu hiek'abarmjö hajugui
hajim, pär hipier.

²² Mag päächdëu jëeubarmjö haju k'ap'ánaata pääch nem
jëeuwaijä jëeumän, päächdëu jëeubarm nem pärau paarpaju ha
jaaujim marag.

Jesús juu t'eeg

(*Mr 11:27-33; Lc 20:1-8*)

²³ Maimua bëewi deeu Jesús Haai hi jëeujem deg dubchëjim.
Hi maig hõrag Hēwandum hiek jaau sim hee, p'adnaan chi
pörk'a nám k'áan däi judionaan Asamblea heem chi pörnaan
hi haig bëewi hirig jëeuchëjierram:

—¿K'ai t'öwiata jäg mag nem pér narr k'áan pua dawag jár
wérppäijä? ¿K'aiuta jäg pñrág pñchta nem hiek t'eeg hapiji?
Marag jaaubá hajierram.

²⁴ Magbaawai jūrr Jesuu hamag, —Magan nacha m̄lr̄ag jaaubat, muajā hīchab pārag jēeu hook'imgui hajim: Mua jēeubarm pārau m̄lr̄ag jaaum̄n, magan muajā pārag jaau-jogui hajim, cha pāachdēu m̄lr̄ag jēeu n̄m. Magnaa chadcha hamag,

²⁵ —Pārau hoowai, ¿k'aíuta Juan pāijī hajim, jāg hamach k'aibag Hēwandamag chugpaapi jaaunaa hōorjā pōr choo n̄rramk'ir? ¿Hēwandamau hajī, wa sīi m̄g jēb gayam k'ānnau chogpāwiata jāg n̄rrajīwa? hajim.

Magbaa hamach happai hiyāl n̄mu, —Maadēu hirig, “Hēwandamauta pāijim” hak'iin, magan jūrr hirua maachig, “¿Jāg maḡmta pārau hirua jaau n̄rrarr hiek hāk'abajierráma?” haju.

²⁶ Pōd maadēu, “Hōrauta pāijim” hajujā k'abamgui hajier-ram. Maadēu magk'iin t'umaam k'ānnau hi higwia “Jāan chad-chā hich Hēwandam hi jaaumieta jāg n̄rrajim” haajeewai, heeu dēgōlp hōrau maach mokou bar t'ōoduk'amgui hajierram.

²⁷ Mag warag hirig jaaujujā k'augba haawai, —Marau pōd jaauju k'augbamgui hajierram.

Magbaawaita hichdēu hamag, —Mua pārag nem jēeutarr pārau m̄lr̄ag jaauba haawai muajā pārag jaaubamgui hajim, k'ai t'ōwiata mua jāg nem wau chitā.

¿Chijā k'ānta hāgt'ar hōbērju k'ai?

²⁸ Mag hichig jaauba habaawai m̄g nem hīgk'aadam jaau-jim:

—Woun hāb chaain numí wai sīejim haajem. Biek hāb chi jōoirag, “Hiewaa, hīs m̄ uvadō hee p'idk'abamí” hajim han̄m chi hayau.

²⁹ Magbaa chi hiewaa, “M̄ mamap'a chir̄mgui” hajim haajem. Maimua k'irju sīi hawiata, “Magan m̄ majugui” hawia majim haajem, p'idk'aan.

³⁰ Maimua jūrr hich hiewaa chi hēudeem̄gjā hich hagjō p'idk'aan mamk'ir jaaujim haajem. Magbaawai maguan chadau k'ōchag, “Magan m̄ p'idk'aan majugui” hajim han̄m. Pari mag maju hatarrta chadcha mabajim haajem.

³¹ Mag nem hīgk'aadam jaauwia, haig hūr narr k'ānnag jūrr, —¿Chijāguia pārau hoowai hich hayau k'ōsi sīerrjō hi hipieraaj hajī? ha jēejim hich Jesuu.

Magbaa, —Chi hiewaa chi jōoirau hajierram, chi cuento hūr narr k'ānnau.

Magbaa deeu hich Jesuupai hiek'ak'agmamua, —Roma durram gobierno hat'ee dēbpaar jēejem k'ānn chi k'aibam k'ānta hālin hamach durpa t'eegau parhooba sīerrjēem k'ānn dāi pāar k'āai hāgt'archa hōbērjugui hajim.

³² Ḷjāgwi mag chirá? Juan chi hōor pōr choomieu, jāga Hēwandam dau na wēnʌrraju haai nʌ ha jaauamam hūrwi pārau hāk'abam daar, hamauta pāar k'āaijā hāk'atarr haawaima. Pari pārau magba hirua jaau narramjā hūrnaa hirua nem waaujerrjā pāach daúacha hoojerrta, pāach k'aibag k'īrjuvia Hēwandamajā chugpaapi jēeubajierramgui hajim hamach k'īrcha.

*K'aibag s̄isidʌmta nemjīr t'ʌa narr
(Mr 12:1-12; Lc 20:9-19)*

³³ Maimua hich Jesuupai, 'Hūrbat, deeum nem hīgk'aadam pārag hīgk'ak'imgui hajim.

Maimua hīgk'abaadēmua magjim: 'Woun hābmua uvadö jīrjim haajem. Mag jīrwi, hag higaau t'uur p'ʌʌrdʌpāiwi, chi uva chō piirjʌujūjā waunaa, didamjā nasādjō hāgt'aa hēu dʌnʌlujim haajem, hag gaaimua warp dawaa hoo p'ʌʌrdʌdʌ haag. Mag t'um wajap'a wau s̄iunaa, chawag mam k'ōchh'abaadeewai, chi nemjīrddö deeum k'ʌʌnag alquilaapāiwia, hichin jūrr deeum durr warp petajim haajem.

³⁴ Maimua ya chi uva waaubaadēmcha k'īrjunaa jōoirau hich chognaan pāijim haajem, hich paatēm hagjō hich hat'ee deepāimkīir.

³⁵ Pari mag chi chognaan hamach haar bardʌtk'abaimaawai, chi uva t'ʌa narr k'ʌʌnau p̄lp'ōbaadēwi, hāaur k'ʌʌn gaai s̄ii mas waunaa, hāaur k'ʌʌn warre k'ēchpāināa maimua pogk'a mokoujā barmaajeejim hanaabá.

³⁶ Magbaawai deeu jōoirau jūrr k'apanaa pāijim haajem. Pari mak'ʌʌnjā hamach haar barpinaa chi nacha bēetarr k'ʌʌn dāi harrjōo hajierram hanaabá.

³⁷ Maimua ya hābmiecha paawai jōoirau hich chaai pāijim haajem. Hi k'īrjugan hich chaai haawai hi högk'aju hawiata pāijiebma.

³⁸ Pari warm k'ʌʌnau mag hi högk'ajujā k'īrjuba, s̄ii warag hamach haar barpinaa, "Keena, chamʌʌta chi hiewaa haawai m̄guata m̄g hatagjā jūrr hich haai nemjīr jāaju k'abahab" hajierram hanʌm. "Jāg s̄ipí warre maadēu hi t'ōopāiju, m̄g uvadö jūrr maach dēnk'a hawaag" hajierram hanʌm, hamach happai.

³⁹ Mag, chadcha k'apanaam k'ʌʌnau p̄lp'ōbaadēwi chi nemjīrddö chaaur warp harrnaa t'ōopāijierram haajem, hich jōoi hiewaa hāba.

⁴⁰ Mag jaaunaa jūrr hich hiek hūr narr k'ʌʌnagta, hichdēu nem hīgk'atarr higwi, 'Pārau k'īrjuawai hīsjā hagt'a mag uvadö sim hanaa chi t'ʌa narr k'ʌʌnjā hich hak'ʌʌnpai hak'iin, Ḷjāgaju k'ai jōoirau magʌm wounaan dāi? ha jēeujim Jesuu hamag.

⁴¹ Magbaa hamachdëu, —Mag hamach k'aibag s̄isidäm paar hamachdëu warm k'ɻan däi haajerrjö hamach dënjö ham dau haug k'augba, hirua hagjö ham k'ëchpäijuuta. Magnaa jürr chadcha hichig p'agju k'ɻanagta hirua alquilaa p̄ajugui hajierram, hag jaar paawaijä chi nemjödam hichig hich paat deemk'ür.

⁴² Hamachdëu magbaawaita Jesuu hamag magjim:

—¿Pārāu chan bāl̄rjā Hēwandamau hich hi jaaumienag hich hiek p'āpitarr gaai jaau s̄isidäm t'āl̄rwai hooba haajeeb,
“Di hēu narr k'ɻanau hisegtarr dibigta jürr chi dihād jārramk'a s̄isim” ha sim?

“Hēwandam maach Pöröuta mag dibig wajap'amjö hapi s̄iewai hōrau hoowaijä hāuuta hoo nām” ha sim, hich hiek gaai jaauwai. (Sal. 118:22-23)

⁴³ Magua mua pārag mag chirāmgui hajim: Hēwandam pāar t'āar hee hichta chi Pörk'aju hatarr chi Pör k'aba, deeum k'ɻan judionaan k'abam k'ɻan hichdëu k'ōsi simjö nem wauju k'ɻan dāita ham Pörk'aju hajim. [

⁴⁴ Maimua mag mua dihād ha chirāmjä māch higwiapaita mag chirāmgui hajim. Chi mā hiek hāk'aba sim wounan, juau hogt'om mag dibig hār burrwi hichdëupai hich gaai mas wau simjöta sim; maimua mag hāk'aba nārrāmta meemān, jürr mā mag dibig pōmaamjö chirāmta hi hār buudimamjö hajugui hajim.

Jesuu mag s̄ierran mag hi hiek hāk'aba sim meebaraadeewai warre k'īmie durr barpäijuuta jaau s̄ejim.]

⁴⁵ Mamā mag hirua jajawagmam hūrwi p'adnaan chi pōranaanau Moiseeu p'ā p̄atarr wajapcha hārk'aajem k'ɻan dāimua k'aug hat'ajierram, hamachdëu hich hiseg nāmta jaau sim.

⁴⁶ Mag hamach k'īir hiek'a simta k'aug hat'aawai jürr hichta p̄ar harram k'ōchk'a p'ōbaadējim. Pari Jesuu chadcha Hēwandamau nem jaaupi simta jaau nārrām t'umaam k'ɻanau k'ap'ā narr haawai hamachta jürr k'aigbaju k'īirjuwi hi chig habajierram.

22

Hōor jua p̄artarr p'iestä
(Lc 14:15-24)

¹ Maimua deeu nem hīgk'amamua hōrag nem jaaumamua magjim:

² —Hēwandamagta hamach t'āar hee hichta chi Pörk'api nām k'ɻan, rey hāb simua hich hiewaa jua p̄armk'īir p'iestä wautarr hee hōor bēetarr k'ɻanjöta nāmgui hajim.

³ Mag p'iesta hee bëemk'íir ya hõrag jaauk'a t'ñnarr haawai hag hed pabaadee chi reíu deeu hich chognaan päijim haajem, mag bëeju harr k'ññn haar jaaubat'uurwai bëemk'íir. Pari mag jaaubat'urmjä bëebajierram haajem.

⁴ Magbaawai jûrr deuem k'ññn pñiwia hamag, “T'achin ya sñi k'öjupaita sim, mñch nemchaain hõtpaa wai chirarr k'ëch hauwi haata wau t'ññm; jua par nñm p'iesta hee wëttarau' ha jaaubat” ha jaaupäimajim haajem hamag.

⁵ Pari par mag deeu hiek jaaupäitarrjä bëebajierram hanaabá. Mag chi bëeju harr k'ññn heem hääur k'ññn warag hamach nemjíir hoon hëréubaadee tagam k'ññn pogk'a hamach p'idag hee wëtierram haajem.

⁶ Maimua hääur k'ññnau warag mag chi rey hiek jaau wëññrarr k'ññn par haunaa parhooba ham gaai mas waunaa warag k'ëchpäijierram hanaabá.

⁷ Magbaawai chi reíu k'íir machgau hich soldaaunag mag hich chognaan k'ëchtarr k'ññnjä hagjö k'ëchpi jaunaa ham p'öbörjä warre hörpi jaaujim haajem.

⁸ Maimuan chadau deeu hich chognaanag, “Nemen t'um k'íir k'aug t'ññm, jua parju p'iesta hat'ee; pari chi t'ñrpäitarr k'ññn chadcha chi bëeju k'ññn k'aba harr haawai ham bëebajierramgui” hajim.

⁹ “Jägan jägbarpí kaaijä hee wëtwi mñ chaai jua par nñm p'iesta hee bëemk'íir, t'um päächdëu hoomam k'ññnag jaau-petat” hajim hanñm hamag.

¹⁰ Magbaa chadcha chi chognaan wëtwi kaaijä hee hamachdëu hoomam k'ññn t'umaa haibëijierram hanaabá, hõor wäjääun däi chi k'aigbam k'ññnpa. Deg pachënaa hoowai sñi dijä póm simta hõrau p'ëu wëjoojim hanñm.

¹¹ Maimua mag hõor t'umaa deg paauk'apinaa chi reíu hoon maawajäh, bëe nñm k'ññnag jüamk'íir hawia hirua k'ajüa p'ëderrjä jüaba, woun hãb hag hee sñerrau sñi parhoobam k'ajüata jüa sim hooimajim hanñm.

¹² Magbaawai chi reíu hirig, “¿Pñ jäga jäg warm k'ññnjö p'iesta heem k'ajüa jüaba simta mñig dubjí?” hajim hanñm hirig. Pari magñmjä bññrjä hi hiek jññ haba, hichig k'abamjö sñsjim hanñm.

¹³ Mag par jëeu hahauk'amjä hich hiek hãk'aba habaawai mes gaai t'ëp paa narr k'ññnagta, “Hi bñ däi juapa bññrnaa daaugajär k'íchag hee barbapäit” hajim hanñm chi reíu, “hi gaai wajaugau hicharaucha bññnaa hich mag hagää hagää sñerramk'íir.”

¹⁴ Mag nem hñg'adam jaauwia hich Jesuupai, 'Hñgt'ar höbérjujä mag p'iesta hee hõor póm t'ñrk'ññiwia k'apan k'aba bëetarrjöta sim hajim. Hëwandamaun hich haar hõor pómta

wëtpim k'ōsi sim, mama chi chadcha höbérju k'lan chan k'apan k'abata durrumgui hajim.

*Reígjā deenaa Hēwandamagjā hich paat deepi jaautarr
(Mr 12:13-17; Lc 20:20-26)*

¹⁵ Pari mag hirua nem hīgk'a sim hamach jāgaagaa k'aba haawai fariseonaan hamach hap hiek'awi hibéjierram haajem, jāga Jesús hich hiek'a sim gaaimuapai himeraa pər hawaag hawi hirig jēeucheeg.

¹⁶ Mag ya hibéwi narr haawai hamach hee hamach higar narr k'lan heem p̄ijierram, deeum k'lan hagjö chi rey Herodes higar narr k'lan dāi. Mag hamach p̄ibaawai bēewi magchējierram:

—Maestro, marau k'ap'la nəm, pua chadcha hag heyata nem jaaunaa hīchab jāgata haju haai nə ha jaaujem, Hēwandamau nem jaaum haig nem jaaum nəmāgjā pəch k'ūgurpiba wa sii pəchdēu hoowai magjōo habaawai hag bärre sii magau haba haajem.

¹⁷ Magua marau pərləg jēeum hig nəm: ¿Pua hoowai chadcha maach meeun judionaanaujā durrpierram k'lan rey Roma s̄iējemāgta impuesto p'agju haai nə, wa p'agju k'aba nə? haichējierram hirig.

¹⁸ Pari Jesuu ya mag ham hibéwi k'irju nəmjā k'ap'la s̄ierr haawai jūrr hich garmua hamag, —Pāraun pāach k'augbampii naabma, ¿k'ant'ee pārau jāg mə himeraa pər hauju hēk'a nəma? hajim.

¹⁹ Magnaa, Mərləg hoopibat hajim, k'aniuta pārau dēbpaa p'aagjē.

Magbaa hirig p'atk'on denario hanəm hāb hoopijierram.

²⁰ Mag hichig denario hāb hoopibaawai, —Pārau hoowai, ¿k'ai k'irta k'ai t'xr dāi hag gaai sī? hajim.

²¹ Magbaa hamachdēu, —Romaam rey César k'ir k'abahab hajierram, hich t'xr dāi.

Magbaawaita Jesuu hamag, —Mag k'ai magan reíg hich paat deenaa Hēwandamagjā hagjö hich paat deebat hajim.

²² Hamachig mag hiek'abapāiwei sii jāgderraa nəm hiek'au warag hamachta k'iu hērēubaadējim.

Hēwandam chan hoop mag chi k'ēcham k'lan Hēwandam k'abam

(Mr 12:18-27; Lc 20:27-40)

²³ Hich mag hedcha hīchab saduceonaan heem k'lanjā hagjö Jesús haig bējejierram. Mag saduceonaanaa jaauwai, maach meebaadēm chan maach hak'aar tag hiiuba haajem haajem. Hamach mag nem jaaum s̄ierrjēem gaaimua, hiyāmamua juau hogt'om hirig magjierram:

²⁴ —Maestro, jöoi Moisés k'ararrau Hēwandam hiek p'ā plarr gaai jaauwai, woun hāb hāli wai simta chaaijā chuk'u meemān, magan mag chi meetarr k'od hābam wai sim k'ai, magua hich k'ojaau hauju haai sim ha sim, hag dāi hich naamān chaain hooba harr haawai jūrr hi hat'ee hoo deeg, mag hoo deebarm hi chaaink'a nāisimk'īir hajierram hirig.

²⁵ Maimua hamachdēupai warag hirig nem hīg'amamua magjierram: 'Biek hāb māig maach meeun hee hemk'ooin siete naajim haajem, hābam k'od happai. Ham naam chi nacharamua hāli hauwia chaaijā chuk'u meejim haajem. Magbaawai hag hēudeemua hich k'ojaaupai wir haig haujim haajem, hich naam t'ār hok'oopimaaugau hawi.

²⁶ Pari majā pōd hag dāi chaai hooba meejim haajem. Hich mag hewagam k'ānānjā hābam hāliraupai warm meemam hēudee t'eg hahaugmamua mag siete narr t'um t'egdāpāijim hanaabá.

²⁷ Maimua ya hābmiecha paawai chi hālijā meejim haajem.

²⁸ Mag hābam hāliraupai hābam k'od happai siete p'ēpāitarr haawai māg hatag t'umaam k'ānān hiiu p'iidātk'abarm hedjā, ḡmag hāli chijāg dēn'k'a sīsijuma, chi nacha hautarr dēn wa hēudeegam k'ānān dēn? ha jēeujierram hirig, juau hogt'om.

²⁹ Magbaata hūr nām jāg heyaa Jesuu hamag, —Pāran hok'oota hiek'a nāmgui hajim, Hēwandam hiek p'ā sīsidām gaai jaau simta hi jua t'eegjā k'augbata hiek'a naawai.

³⁰ Meetarr k'ānāndam t'umaam hiiu p'iidātk'a p'ōbaadēm chan bālārjā jua pāpār habajugui hajim, ya ham hāgt'arm Hēwandam chognaan t'ānām k'ānānjō nāisiju haawai.

³¹ ḡPārau hooba haajē, Hēwandamau hich hiek p'āpitarr gaai mag hōor hōtarra k'ānān deeu hiiu p'iidātk'aju higwi,

³² "Hichta jōoingar jöoi Abrán k'ararr Hēwandam hanaa hīchab jöoi Isá k'ararr hag Hēwandamau maimua Jacob k'ararr dēnjā hagjō" ha sim? Hirua mag mak'ān jōoin hagt'a meeiba nāmjō hiek'atarr haawai Hēwandam chan hoob mag chi k'ēcham k'ānān Hēwandam k'abam. Hēwandaman chi hiwam k'ānān Hēwandamaugui hajim. Hirigan nawe k'ēchtarr k'ānān hawiajā hagt'a hiiu nāmgui hajim.

³³ Mag nem jaaumam hūrwia, chadcha t'um chi hūrmam k'ānān jāgderraan naajim.

*Hēwandamau nem waipi jaau sim chi wajapcharam
(Mr 12:28-34)*

³⁴ Jesuu mag saduceonaan warre k'īupaa sīsubarm fariseon-aanau hoobaawai, jūrr hamaun chadau hi p'it'urg chuk'u pār hauju hawi,

³⁵ hāb ham heem Moiseeu ley p'ā pātatarr jawaag chi mach hich Jesús haig bēewi hirig,

³⁶ —Maestro, Moiseeu ley p'ā p̄atarr gaai, ¿chijāg hiekta tagam k'ān k'āaijā chi wajapcharamāwa? ¿K'anta hārācha Hēwandamau maachig waupim k'ōsi sī? hajim hirig.

³⁷ Magbaawai Jesuu hirig, —Chi wajapcharamān, “Maach Hēwandam sī par hiiupai k'aba, p̄ach t'ārauchata k'ōsi habá” ha p'ā simlu hajim hirig.

³⁸ Tagam ley hārk'api jaau nām k'āaijā maata chi wajapcharamāugui hajim.

³⁹ Magnaa deeu hichdēupai, Hāb hagjö hich hagjōpaimā simgui hajim. Ma sīi “Pach k'apeenjā wir haig pachjō daupii habá” ha sim.

⁴⁰ Moiseeu ley p'ā p̄arr t'um tagam k'ān hagjö Hēwandam hi jaaumienua jaaujerrpa māk'ān dau numiim gaaimuata höberdātk'a nām. Māk'ān numiita wajap'a hārk'a simān magan tagam k'ān hārk'api jaau simjā t'um hārk'a simgui hajim hich Jesuu.

¿Mesías k'ai hiewaa hajī?

(Mr 12:35-37; Lc 20:41-44)

⁴¹ Mag chi fariseonaan hagt'a hāba biirdā t'ānām hee,

⁴² Jesuu hamag, —Pārāu mag hōor peerdā hawaag Mesías hanām bēju hig hiyān haawai, ¿k'ai chaai haju k'ai ha k'īrjuba haaejē? ha jēeujim.

Magbaawai hamachdēu, —Jāan warrgar jōoi David k'ararr hag chaain hewagam k'ānauta hoodeejugui hajierram.

⁴³ Magbaata hich Jesuu hamag, —¿Pari jāga mag David chaain hewagam k'ān dēn habarju, hich Daviujā mag hich Hēwandamau pāiju haajerr higwi hi Pör ha hiek'atarrta? Hirua mag hiek'aawai, ¿hich Hēwandam Hak'arauta mag hiek'apibajī? hajim.

⁴⁴ ¿Pārāu k'augba nā, hich Hēwandamaucha hiek'atarr Daviū p'ātarr? Mag hirua p'ātarr gaai mag sim:

“Maach Pör Hēwandamau mā Pörög, ‘Māch hiek t'eeg chirāmjō haag mā dāi hāba mā juachaar gar jupbā’ hajim ‘pach hoomap'a haajem k'ān t'um mua pach jua hee pārk'a dee nām hora.’” (Sal. 110:1)

⁴⁵ Mag hich David k'ararrauchajā Hēwandamau pāiju haajerr higwi “maach Pör” ha hiek'atarrta, ¿jāga pāar hiek mag hí David chaain hewagam k'ān dēnpai haju hanā? Mag sīi hi chaapai haju hak'iin, hich paarmua mag “maach Pör” habak'amgui hajim Jesuu hamag.

⁴⁶ Mamā par hirua mamagk'amjā hābmua jā bādam hābjā jān haba haajeejim. Magtarr haigmua hatag ni hābmua jā tag hirig hiek chigaapaijā jēeuba haajeejim.

23

Jesuu fariseonaanag hiek'anaa chi machnaanagjā hiek'atarr

(Mr 12:38-40; Lc 11:37-54; 20:45-47)

¹ Magtarr k'ur Jesuu hōragjā hūrmk'īir hiek'amamua maragjā magjim:

² —Chi machnaanta fariseonaan dāi Moiseeu ley p'ā pāarr jaaujem k'ānnau.

³ Magua hamau jaau nām hūrnaa pāachig jajaauk'am hipiera ra habat. Mamā hoob hamau haajemjō chan hamiet hajim. Jāk'ānnan hamach hiparmua Hēwandam dau na hajap'a nem waapi jajaau haajemta hamachdēu chan hamachdēu jaau nāmjō nem wauba sīerrjēem.

⁴ Magnaa nem jawaagjā hamachdēu nem jaauum haigta jaau sīerrjēem. Jāg nām haig hōor hār nem chāk'āmta ji-irpāpāik'amjöta naabahab hajim, hōrau wauju k'aba hatcha p'it'urgk'amta waapi jaauwai. Hōrag mag nem jaauwaijā hamaun hamach hiperraata hapi nām, mama mag nām chan hamachdēujā hamachdēu nem jaau nāmjō waujōjōopaijā k'aba nāmta mag sīerrjēemgui hajim.

⁵ Ham nem waubaadēmān, hōrag sīi hamach hoomk'īrpaita nem wau sīerrjēem, hamachdēuta wajapcha Hēwandam hiek hāk'a naawai hi dāi wajapcha nām hamk'īir. Hamach mag nām hawi, Hēwandam hiek p'ā sīsidām gayamjā jūrr deeum gaai p'ānaa, chādam gaai hēupāinaa, hamach piudau gaai jāpāinaa dag gaaijā jūrapāimaajemgui hajim. Mag nām dāi hīchab hamach k'ajūahi gaaijā nem bābārgta jijiraa jūajemgui hajim.

⁶ Hōor k'apanag hee t'ach k'oowai, wa sīi Hēwandam hiek jaaujem deg k'āijā biirdālawai, hamachta sie wajapcharam gaai juupjemgui hajim, hōor k'īrp'ee t'umaam k'ānnag hamach hoomk'īir.

⁷ Magnaa kaaijā hee hōrau hamach saludaawaijā hamaun hamach t'ō hiek'apinaa hamachig maestro hapim k'ōsita sīerrjēemgui ha jaaumajim.

⁸ Mag jajawagmamua, 'Pari pāar mā dāi k'apeerk'a nām k'ānn chan mā hiek hāk'a nām gaaimua t'um hagdaujōpai naawai, pāachig "maestro" hapiju k'aba nāmogui hajim, chik'amnag. Mālta pāar Maestroou hajim.

⁹ Pāar Haaijā hābpaita wai nām; ma hāgt'ar sīejemāu. Magua, māig heegar chan pāach garmuajā hoob parhoobam k'ānnag Hēwandamagamjō "haai" hichēmiet hajim.

¹⁰ Hāba māch chi Cristopaita pāar Pōrk'a chiraawai, hoob pāachigjā "maach pōr" hapimiet hajim, dich k'apeen hāba t'ānām k'ānnag.

¹¹ Magju k'āai hāb k'āijā pāar hee hichta chi pōrk'am k'ōsi sim k'ai, warag t'umaam k'āan chogk'aju haai sim. Mag nām haigta Hēwandamau hoowai chi wajapcharamk'a simgui hajim.

¹² Mua mag chirāmān, har hamach t'ōwia chik'am dāi hat'uu haajem k'āan māg hatag paawai jūrr Hēwandamag chaigpa hoo sīsid haju haawaita mag chirām; maimua har mag hamach dāi hat'uu nāmjā bālrjā ham hichaaur haba sīi warag serbiibamjō haajerr k'ānta jūrr Hēwandamau warm k'āan k'āijā hārpai hapiju haawaita mag chirāmgui hajim hich Jesuu.

¹³ Maimua mag hiek'ak'agmamua magjim: 'jHēh, pāarjā hagjō chi machnaan dāi Moiseeu p'ā platarr hiek wajapcha hārk'aajem k'āan! Pāran pāachdēuta hārcha Hēwandam hiek k'ap'ām hanāmta Hēwandam haar hōbērjujā k'augba nāmgui hajim, pāachdēu hāk'aba nām gaaimua. Mamā mag nāmta hōrau hi haar hōbērju hēk'aawaijā warag chi hōbeerjem dōig chawag k'echeu hahauk'amjō haajem, hōor k'ūgur wai nāmua, Hēwandam hiek hāk'apimaaugau.

[
¹⁴ 'jHēh, hapdurr, pāar chi machnaan dāi Moiseeu p'ā plarr hiek hajapcha hārk'aajem haajem k'āan! Pāraun sīita k'oopaa hālin juagam nemdamjā k'echt'āg haumaajerramgui hajim; magnaata sēuk'a warag ham kōit Hēwandamag jēeu nāa haajer-ram, juau hogt'om pāach magba nām hamk'īir. Mamā pāach jāg nām paar jūrr Hēwandamau hīchab pāar gaai jua k'ābabajugui ha jaaujim.]

¹⁵ 'jHēh pāar Moiseeu ley p'ā plarr jawaag chi machnaan chi mag ley wajapcha hārk'aajem haajem k'āan dāi! Pāachdēuta Hēwandam hiperraacha nām hawi pāach dēnjo hāk'api hawaag warp'am magwe jaau wēnārraajemgui hajim. Mamā mag nāmān, chadcha pāach hiek hāk'abaadee pāach k'āijā hat'uuchata k'aibag paaplīmaajem, pāachjō hamjā Hēwandamau k'īmie durr bark'āliju hayaa hamk'īir.

¹⁶ 'jHēh, pāran sīi pāachjā dau k'augbamjō nāmta hagjō dau k'augba k'it'ēem k'āan jua gaai hēudā harrumjō nāmgui! hajim hamach k'īrcha. Pāach mag nām gaaimuata pāar hiek mag "Haai hi jēejem di higwia nem wauju ha hiek'atarr chadcha wauba hawiajā hidēu mag sim" ha hiek'aajemgui hajim hamag. Mamā jūrr "Chi Haai hi jēejem deg p'īr t'ānām higwiata nem wauju ha hiek'aawain chad hichiita waub k'aba wauju haai sim" haajem, "Hēwandam dēnk'a sim higwiata mag hiek'a naawai."

¹⁷ jPāran warag k'īrjugjā chuk'unaa dau k'augbamjōta t'ānām! Pāar k'īrjug paraa naak'in, chi Haai hi jēejem diita hajapcha sīebahab, chi p'īr k'āai. Mag sim hee sīewaita hag heem p'īrjā hagjō Hēwandam dēnēg pa sīebahab hajim.

¹⁸ Pāar hiek hīchab mag “Sī chi Haai hi jēeujem deg nemchaain p'aag nasādjō wau sim higwia nem wauju hatarr wauba hawiajā hidēu mag sim” hanam. “Pari mag nasād gaai ofrenda sim higwiata nem wauju habarmān chadau hichiita waub k'aba wauju haai sim” haajem.

¹⁹ ¡K'augabnaan! ¿Magan pāragan chi nasād k'āijā chi ofrenda wajapcha sīeb? Nemchaai hich happai chan wajaug chuk'u simgui hajim; hāba mag nasād gaai hausūubaawaита wajaug haadēp sīebahab, Hēwandamau hich dēnk'a hat'aawai.

²⁰ Chi mag nasād Haai hi jēeujem degam higwiata nem wauju ha simua chan hāba chi nasād higwiapai k'aba, hag gaai chi ofrenda paa sim higwiapata hiek'a sīebahab hajim.

²¹ Maagwai chi Hēwandamag jēeujem di higwia nem wauju ha hiek'a simuajā sīi mag chi di higwiapai k'aba, Hēwandam higwiapata hiek'a sīebahab, mag degta Hēwandam sīejewai.

²² Maagwai hedjā higwia k'āijā nem wauju ha hiek'a simuan mag hedjā higwiapai k'aba Hēwandam higwiapata hiek'a sim, chi hedjā Hēwandam k'u juupjem haawai. Mag hi k'u juupjem higwiapa hiek'aawai hich Hēwandam higwiapata hiek'a sīebahab hajim hamag.

²³ ¡Hēh, pāar Moiseeu ley p'ā plarr jawaag chi machnaan hag hiek wajapcha hārk'aajem haajem k'ām dāi! Pāraun pāachdēuta Hēwandam na wajapcha nem wau nām hawia, hi paat hagjō deeg pāach nemjīr bā daiicharam gayampa Hēwandamag ofrendak'a deejem: pārau anis heemjā deenaa comino heemjā deejemgui hajim. Pari mag nāmta jūrr mag ley Moiseeu p'ā plarr gaai hag k'āai nem wajapcharam jaau simjō haju chan k'īr heejā paba haajemgui hajim. Pārau chan wir haig pāach k'apeen dāi hagpierraanaa ham dau haug k'aug paraa nām dāi hīchab Hēwandam hiekta hogdāba hich jāg hāk'a wēnrraju haai nāmjā k'īrjuba haajemgui hajim, majā magamta hārcha wauju haai nāmta. Magnaan chad tagam nem pāachdēu wau nām plaba hich jāg dee wēnrraju haai nām.

²⁴ ¡K'īrjug chuknaan! Pāach pem haawai pāran dō dō nām dāi sīi pagatjōm k'āijā dōbāpāimua pekaudam waumaaugau hawi, hajap'a sānaata doojerram. Pari jūrr pekau pōm camel-lojōk'amta sīi hāripāi nāmjō nām chan pāar gaai mas k'aba haajemgui ha hiek'ajim hamach k'īrcha.

²⁵ ¡Hēh, pāar Moiseeu ley p'ā plarr jawaag chi machnaan maimua mag ley wajapcha hārk'aajem haajem k'ām! Pāach hi haawai pāran sīi pāach juagam nem hārām chi memerk'ögpaита hāk'ak'a haju k'īrju sīerrjēem, mag memerk'ōm hee k'āijā dōbaawai Hēwandam dau na pekau waumaaugau hawi. Mamā pāachdēu chik'am nemdamjā pāach dēnk'a haunaa waragta p'atk'onjā nem pōm paarpam

k'ōchk'a t'ʌnʌm gaaimua pekau pōm nʌm chan hisegba, ni Hēwandamag chugpaapi jēeujujā k'īirjuba sīerrjēemgui hajim.

²⁶ ¡Moiseeu ley p'ā plarr wajapcha hʌrk'aajem k'ʌnʌ hanʌmta k'augabnaan! Jāg t'ach k'oopierr nem jā hʌk'ak'a haajemjō, ¿jāg pāach t'āarta nacha Hēwandamag hʌpibamma? Pārau magta hamʌn chadau hārpai k'aba pāar t'āarpata wajap'a wēnʌrrajugui ha jaaujim.

²⁷ ¡Hēh, pāar Moiseeu ley p'ā plarr hajapcha hʌrk'aajem haajem k'ʌnʌ hag ley jawaag chi machnaan dā! Pāran sīi hōor hauk'ērtarr jēbdjōta sīsidʌm. Sīi daaugajārpai hoowain wajap'a jarnaa hooimʌ wau sīsidʌm; pari mag sim hag hee hierr wa hook'iin, sīi maach hinaa pa happaita t'up'āau nʌnʌidʌm.

²⁸ Pāarjā magta t'ʌnaabahab hajim: Sīi k'īir heerpaawain hōor wajaauga t'ʌnʌm; pari pāar t'āran k'aibagauta sīi hār sīsidʌm.

²⁹ ¡Hēh, pāar Moiseeu ley p'ā plarr jawaag chi machnaan maimua mag ley wajap'a hʌrk'aajem haajem k'ʌnʌ! Pāraun pāach magba nʌm hamk'īir, warrgar pāach jōoin Hēwandam hi jaaujerr k'ʌnʌ chadcha hōor wājāun harr haawai hagt'a k'īir heyaa wai wēnʌrrʌm hawia, ham hauk'ērtarr jā hārjā sirppapiba warag nem hooimʌ wau sīsiu haajemgui hajim.

³⁰ Magnaa pāar dēn, “¡Hih! maachta maar jōoinau mag Hēwandam hi jaaumien k'eechjerr jaar narr hak'iin, marau chan ham dēnjō mag maach jua paarmua dāi ham k'ēchbak'am” ha hiek'aajem.

³¹ Pari sīi pāachdēu mag nʌmuapai pārau pāachdēujā k'ap'ʌ naabá, pāach mag warrgar Hēwandam hi jaaujerr k'ʌnʌ k'ēchmien chaalink'a nʌm.

³² Mag hak'ʌnʌ chaain haawai hīs pāachdēujā hagjō haju-rama mʌ dāijā hajim hamag.

³³ ¡K'aibag, nemk'ōr chi benen paraamjōnaan! K'anii pāar jāg t'ʌnʌmta k'īmie durr wētba peerdʌbajupa. Pāar chan peerdʌbam.

³⁴ K'ap'ʌ habat: Mua pāar hee mʌch hi jaaumien pāiwia k'īrjug k'augk'am k'ʌnʌnjā maestronaan dāi pāiju. Pari mag mua ham pāibaawai hāaur k'ʌnʌn pārau k'ēchpāiwia hāaur k'ʌnʌ sīi pakuls gaaijā bʌlʌrnnaa k'ēchmaju; hāaur k'ʌnʌn pārau pʌrnnaa pāach Hēwandam hiek jaaujem deg wʌjā wʌmaju; maagwai hāaur k'ʌnʌ hamach pʌr haupiba deeum p'öbör hee k'āijā dʌr wēnʌrraawai hagpierr pārau ham hēudee k'oojem nem hēudeemjō hēk'ajū.

³⁵ Pāach mag t'ʌnʌm gaaimua, warrgar Abel t'ōotarr haigmua hewag pawiajā hōor Hēwandam na wajap'a durrarrta k'ēchmatarr bag hārtarr t'um jōoi Zacarías Berequías hiewaa Haai hi jēeujem deg t'ōo naawai bag hārtarrpa Hēwandamau t'um pāach gaaita t'ʌpāiju.

³⁶ Cha mΛ hiek'a chirΛm hiek'au warrgarwe pāach jöoinau maagjerran pāach chi hīs hewagam k'ΛΛn gaaita pajugui hajim, pāachdëujā hamau nem waaujerrjöta wau naawai.

*Jesuu Jerusalén p'öbör hlapörtarr
(Lc 13:34-35)*

³⁷ Mag Jerusalén p'öbör hee Haai hi jēeujem deg simua hlapärmamua magjim: 'jHēh! jAay, Jerusalenpien! Pāraun chadcha warrgarweta Hēwandamau hich hi jaaumk'ir chogpāi nāmu k'ΛΛnjā k'a k'ōchk'aba, warag mokoujā bar wai nāmu k'ēchpāimaajemgui hajim. Biek k'apan mua pārag jaaujejjimgui hajim, hāt'ārr hālairau hich chaaindam t'umaa hich hich heegar t'oor wai juupjemjö pāar t'Λa wai chitaag. MamΛ magtarrjā pāachdēuta bālrjā mag k'ōchk'abajierram.

³⁸ Jāgtarau nau pārāu hoomaa habarju. Nau mΛ māg chitΛ hawia petaawai pāar sīi di pariim hee wouchnaan p'ēplabajēmjöta pāach happai nāisijugui hajim, k'aigpērjujā chuk'u.

³⁹ Magbarm haigmua tag pārāu mΛ hoobam hajim. Pārāu mΛ hoojuun, hāba ya pāachdēucha deeu mΛ hurum hoowi, "Hāuchata Hēwandam pua pāch jūrr pāch Chaai maar hat'ee Reik'a pāibarm" hanΛm haigta deeu mΛ hoojugui hajim.

24

*Haai hi jēeujem di hōrau pogueupāiju Jesuu jaautarr
(Mr 13:1-2; Lc 21:5-6)*

¹ Jesuu Haai hi jēeujem deg mag hōrag nem jaau sīi hawia hōberbaadeeu mag chi Haai hi jēeujem di hig hiyāl nāmuata marau hirig jaau naajim, di pōoma sīi joot'at'ānd hēu dānām.

² Magbaawai hichdēu marag magjim:

—Pārāu jāg di wajap'a hēu dānām hoo naabá. Jāg t'ānām chan mok pōr hābjā hābam hār hich jāg hajap'a joot'at'ānd sīerrabam. Jāg t'ānāman sīi t'umaa hōrau pogueupāijuuta jāg dānāmgui hajim.

Hēwandamau maach hi hagk'aimΛ paawai nem hoomaju jaautarr

(Mr 13:3-23; Lc 21:7-24; 17:22-24,37)

³ Mag Haai hi jēeujem degmua hōberwi hēreubaadeeu jūrr Olivo durrsīg wētjim. Maimua barwi maar na jupbaimaawai maach chi k'apeenjā dāi hi bigaau hohood haimajim. Maimuata marau hirig jēeu naajim:

—Jāagwaichata mag pāchdēu jaau simjö mag Haai hi jēeujem di pogueupāijuma? Maimua mag pā deeu bēeju hanΛmjā, jk'an gaaimuata mag pā deeu bēeju dakpapak'amjā marau k'ap hajuma? hanaajim.

⁴ Magbaawai jaaubaadëmu hichdëu marag, —K'ir k'ap'haajeet keena; hoob chik'amnag hädäraa pääch k'ügurpimiet hajim.

⁵ Mag hatag paawai hõor pöm sii chik'am k'ügurm k'öchgau hamach hiekpai mä hiek gaai t'awia, "Mäta hag Cristoou Hëwandamau päju haajerr" ha hiek'a närrjëe haju. Mag närrjëem gaaimua hõor pöm k'ügur haumaju hajim.

⁶ Juurhi p'iidaju t'eeg jajaauk'amjä päräu hürjogui hajim. Mamä päächdëu mag hürwai hoob jäp'ierrmiet. Hichiita jerrba chadcha hich mag haju. Magjup mama ma chan hagt'a Hëwandamau pääar hi hagk'a näm k'abamgui hajim.

⁷ Magbaadëmä durr mäg wëjom hee durr chaauram k'än däi wërbäp'oo haadëju, hamachta jürr chik'am k'ääi härpái ham k'öchgau. Magbaadeewai jädau t'eeg haadëm däi häaur t'eegjä duuimaju, durrpierr.

⁸ Pari mamagk'amä maan sii warrpem Jöoirau hõor dau haug waupi simlugui hajim.

⁹ Ya magbaadeewai pääar chi mä hiek hæk'a durrum k'än t'et'emnaanau pärnaa hamachjöm k'änag pääar par deemaju, pääar däi hamachdëu hampierr hamk'ir. Mag par deebaa pääar gaai mas waunaa pääar t'oojä t'oomajogui hajim. Mag näm däi hïchab t'umaam k'änau pääar hoomapp'a haju mä hiek hæk'a durrum gaaimua.

¹⁰ Mag jaar paawai hõor pöm mä hiek hæk'a t'änarr hamachdëu hæk'a narr hiek hisegwi deeu hewag wëtju, warr hamach narrjö. Magbaadee wir haig hamach heepaijä chik'am hoomapnaa wir haig chik'am t'oomaju hajim.

¹¹ Hëwandam hiita jaau näm hanäm k'än k'apaana höberdätk'aju. Pari mag t'änäm sii hõor k'üguraagpaita mag wënärraju haawai hõor pöm k'ügurmajujä jaaujim.

¹² ¡Ay, mag hed gaaita nem k'aigbam pömaata t'änaisijupa! Ya mag nem k'aigbamta härpái haadeewai hõrau hamach k'apeen k'a k'ösi haajerrjä tag k'öchk'aba hap'öbaadëju.

¹³ Pari warm k'än mag t'änäm hee, häu hichdëu mä hiek hæk'atarr gaaita hogdäba k'eräm wounan häu peerdäjugui hajim.

¹⁴ Hëwandamau mäg durr hi hagk'aju nawe, durrpierr t'umaam k'änag mäg hiek wajap'am hõor peerdä haaujem jaaudubju. Mag jaaubaawai t'umaam k'änau hürbaawain chadau warre hich Jöoirau mäg durr juu k'ëgk'apäiju ha jaaumajim.

¹⁵ Mag hich Jesuu jajawagmamua magjim: 'K'ir heyaa habat, Hëwandam hi jaaumie Daniel k'ararräu p'ä parr gaai jaauwai Haai hi jëeujem deg hierr hich Hëwandam sëejem haarcha högk'aba dubwi häbmua parhooba hichdëu ham haig haju

jaautarr. Magtarr haawai chi hūr nām k'ānnau wajap'a k'ap'ā habat hajim: chadcha Danielau jaautarrjō woun hāb chi k'aigbamta Hēwandum hawi ya Haai hi jēeujem deg sīeichēm hoobaawai

¹⁶ māg chi Judea durr nām k'ānn warag pabā hee durr dapag hee dārbat hajim.

¹⁷ Maagwai hich dihēu hār hāgt'aa k'āijā sim k'ai, hoob hich nem hawaan hawi hierrag mam.

¹⁸ Wa magba di chaaur hich p'idag hee k'āijā sim k'ai, hoob tag degag mam, hich k'ajūajöm k'āijā hawaan hawi.

¹⁹ Mamā jhēh, hapdurr mag jaar hālin jōor k'it'ēem k'ānn maimua har sīi chaain daumeraa wai k'it'ēem k'ānn!

²⁰ Hedau k'ōrgk'am hee wa juu hāi nām hed k'āijā pāach mag dau hap'ā dār wēnrram hugua, Hēwandumagta jēeu durruu habatgui hajim.

²¹ Mag jaar mag wajap'a hōor dau haug waujujō chan mag durr hompaatarr haigmua hewagjā mag hooba, ni mag dichtarr k'urjā hagjō chan dau haug waubajugui hajim.

²² Mag Hēwandumau hōor dau haug waubaadēm hidēu hich mag sīuk'iin, hōor hābjā peerdābaju. Mamā hichdēu jār hauwia hich hiek hāk'a durrum k'ānn hichdēu k'ōsi p'ē wai sim gaaimua, hirua hich mag wai sīi habajugui hajim.

²³ 'Mamagk'am hee hābmua k'āijā pāachig, "Hoobat, chamānta warrgarwe Hēwandumau pāiju haajerrauwai", wa magbam k'ai, "Pāadē hoobat, har sī; jāata haruuwai" haawai hoob hāk'amiet.

²⁴ Mua mag chirāmān, hamach hiiupaita hamta Hēwandumau pāijim hanām k'ānn dāi Hēwandum hi jaaumien hanām k'ānn k'apan sīi sēuk'a chik'am k'ūgur wēnrraju haawaita mag chirāmgui hajim, k'ap hamk'īir. Mak'ānnau chadcha Hēwandumauta hamach pāijim hamk'īir, hag na hōrau hooba haajempa hōor dauderra wau wēnrraju. Mag nem wau wēnrramua hich Hēwandumauta jār hauwi hich hiek hāk'api hautarr k'ānnpa k'ūgur hēk'aju hajim.

²⁵ Chadcha magju haawai hag nawe k'ap hamk'īir ya mua pārag jaau chirāmgui hajim.

²⁶ Ya mag k'ap'ā naawai hābmua k'āijā pāachig, "Hōor maba haajem haarta sim" ha jaauwai hoob haar hoon wētmiet hajim. Wa magbam k'ai, "Māig simta hich hoopiba sim" ha jajaauk'awiajā hoob hāk'amiet hajim.

²⁷ Māch chi Hemk'ooi Hiewaa bēewain, t'umaam k'ānnauta mā hoojugui hajim, hich jāg hedau hōbeerjem garmua hed burrjemāg sīi pagt'ām dau p'ar jēer hat'aawai hedjā t'um harar hat'am hoojemjō. Magua hōrau mag pāachig ya barbaichēm ha jaauwaijā hoob hāk'amiet hajim.

28 Pārau k'ap'Λ nΛm, nemmí sim haig hākōs hich k'īrau jupcheejem. Hich hagjöta habajup hajim hīchab muajā mΛch hiek hāk'a nΛm k'ΛΛn dāi; ham p'ē harraag mΛch bēem hed ham haigta dau daau hurum t'umaam k'ΛΛnau mΛ hoojugui ha jaaumajim hich Jesuu.

Jāga Hemk'ooi Hiewaa deeu bēeju haajē

(*Mr 13:24-37; Lc 21:25-33; 17:26-30,34-36*)

29 Mag jajawagmamua hīchab, 'Mag hich Hēwandamau wajap hōor dau haug waapiwi ya tag magba haadēm hee, mΛg hāsdawam hedau k'ījugui hajim. Magbaawai hedau chi hedaramjā hararaa wΛΛ jēerba warag k'ībaadēm dāi p'īdagjā hedjā heemua sīi k'āijugui hajim. Magbaawai hedjā hee nem sīsidΛmjā sīi parhooba hamach nΛnΛid harr chaaurta haaidΛ jōrrjēe t'ΛnΛisijugui hajim.

30 Magbaadēm heeta hedjā heejā mΛch chi Hemk'ooi Hiewaa hurum dauchach dawaa hoopijugui hajim. Mag hoowi durrpierram k'ΛΛn jāp'ierr nΛm hiek'au hicharaucha bīe nΛmuata mΛch chi Hemk'ooi Hiewaa nem jua t'eeg t'umaam k'ΛΛn Pōrk'a hurum hoojurau.

31 Mag hurumua mΛch chognaanag nem jēbag churo hiekjō trompeta sirpijugui hajim, mag sirbarmua mΛchdēu jār hauwia mΛch hiek hāk'atarr k'ΛΛn t'umaan durrpierram k'ΛΛn hābam haig biirdΛ hawaag.

32 Mag jaaumamua hich Jesuupai, 'K'ap hamk'īir pārag jaauk'imgui hajim: Pārau k'ap'Λ nΛm, mΛig Israel durr higo bā jāga haajē. Ya jāata k'ēr k'uk'uur haadēmān t'umaam k'ΛΛnau ya chadcha dōchΛumie burruj Dakpapak'am haajem.

33 Hich hagjöta hajugui hajim hīchab mΛch chi Hemk'ooi Hiewaa bēeju gaai paawaijā. Cha mΛchdēu jaau chirΛm t'um hich hag hee hōbērgmam pāach daúa hoobaawai k'ap'Λ habat, ya mΛch chi Hemk'ooi Hiewaa jā deeu bēeimΛΛ chirΛmgui hajim.

34 Mua pārag mag Haai hi jēeujem di hōrau pogueupāiju ha chirΛmΛn, cha hōor t'ΛnΛm k'ΛΛn k'ēchju nawe cha mΛchdēu jaau chirΛmjō t'umaan chadcha hajugui ha jaaujim.

35 Hedaujājā mΛg jēb dāi t'um chuk'u haadēju, mama cha mua pārag jaau chirΛm chan sēuk'aawai k'abam. Jāan t'umaan hich hag hee hōbērjugui hajim.

36 Mama mag mΛ bēeju hed chan ni hābmuajā k'augbam. Hāgt'ar Hēwandam chognaanaujā k'augba, ni mΛchdēujā k'augba, hāba hich mΛ Hayaupaita mag mΛ bēeju horajā k'ap'Λ simgui hajim, hich Jesuu.

37 'Jōoingar Noé k'ararr jaar dōhādau hōor hōpāaiwai t'Λnaajerjō t'Λnaaju hīchab mΛg hatag mΛch chi Hemk'ooi Hiewaa bēe nΛm jaarjā.

³⁸ Jöoi Noé sim jaar mag döhäd pöm bëeju nawe, hagt'a hðor p'iestajä waunaa, t'achjä k'önaa, döjä dönaa, sii sua pər k'odt'anaajim, bñlrljä hamach höujä k'üirjuba.

³⁹ Mamä ham mag honee bñlrljä hamach chig hajuja k'üirjuba nñm hee, döhäd pöm bëewi, jëb hierrpawi, t'umaa hödubjierram. Mñch chi Hemk'ooi Hiewaa bëe nñm jaarjä hich hagjöta hajugui hajim. Hamau bñlrljä hamach chig haju k'üirjuba nñm hee, dëgölp mñnn dñnñluchëju ha jaaujim.

⁴⁰ Mag mñ pierrum dñicha hemk'ooin numí pabä hee hamach p'idag hee naaju: mag numí nñm heem hñb mua harrwi hñb werpñajugui hajim.

⁴¹ Hñlinjä hñchab numí hñbam molin gaai ba naaju: mamä mua hñbpai mñch dñi harrwi hñbak'ai werpñajugui hajim.

⁴² Pärau mñ pääach Pörk'a barchëju hed bñlrljä k'augba naawai pñaachjä hagjö t'ñbagk'am huguata muan päragan, wajap'a k'ñir k'aug nñosit ha chirñmgui hajim.

⁴³ Pärau k'ap'ñ nñm, hñbmua k'ñijä hich di haig nem jñgmienau nem jñgk'aan bëeju hora k'ap'ñ hak'iin, k'ñijä k'ñiba hich mag dau p'ug hëeju hñdñlr hich nem jñgk'apiba.

⁴⁴ Magua muan päragjä hich hagjöta, hajap'a k'ñir k'aug nñosit ha chirñm. Pärau hñbmua jä mñ bëeju hora k'augba nñm. Pärau mñ da bëebajupii nñm hee, mñch chi Hemk'ooi Hiewaan dëgölp dñnñluchëjugui hajim marag hichdëucha jaaumamua.

*Chi chogau hichig nem jaau pñarr t'um wautarr
(Lc 12:41-48)*

⁴⁵ Mag jajawagmamua hñchab hich Jesuupai deeu hich bëe nñm hora jäga naaju haai nñm k'ap hamk'ñir hawi magjim: 'K'anim nemjö patrón hñb simua hich chaaug maagpaawai hich chog hñb simñg warm k'ñnn pörk'apinaa hich magñgpai hich nem t'umaa jaau pñabajëm.

⁴⁶ Maimua mawia mam sii hawia deeu bëewi hichdëu jaau pñarrjö p'idx'a sim hoobaicheewai, ¿mag jöoi hich chog dñi honee sim dñi chi chogjä honee habaju k'ai? hajim.

⁴⁷ Mag hajap'a p'idx'a sim hoobaicheewai jöoirau warag hich nem t'um magñcta t'ñsñepñijugui hajim, hich dënjo k'ap hamk'ñir.

⁴⁸ Mamä magba, mag hichig nem jaautarrjä hich hödegpai "Mñ patrón chan da bëebam" hawi

⁴⁹ nem k'aibag hich k'apeen jürr hich sua heegpaim dñi hichdëu hampierr hanaa, nagjä hichdëu döm haig dönaa, t'achjä hichdëu k'öm haig k'ömñn,

⁵⁰⁻⁵¹ chi dik'ñ bñlrljä hirua nñba sim hee pierrwai, magk'am hoobaichee, jürr hichdëu warm k'ñnn dñi haajerr k'ñaijä hi gaai hat'uucha wñnaa, p'idag heemuajä barpñinaa, chi k'aigbacharam k'ñnn dñi hñba sñujugui hajim. Magbaawai

gaai machgau hicharaucha b̄iemamua hi hagäa hagäa habar-jugui hajim. Magnaa maachigta, Maguata pāraujā m̄l deeu b̄eeju k'ap'Λ naawai mag hichig nem jaau plarr t'um wau s̄ierrjöta haju haai n̄amgui hajim, pāach k'apeen d̄ai, hich Jöoirau k'ōsimjö.

25

Daupeen diez narr hag nem hīg'aa

¹ Mag Hēwandamau m̄ag durr hi hagk'am hed hichdēu hauju wa hauba k'āijā hisegju k'λλnan, biek hāb daupeen diez narr k'λλn hōor jua pl̄r n̄am p'iesta hee wētaag chi jua pl̄rju hemk'ooi n̄ narr k'λλnjöta n̄amgui hajim hich Jesupai. Mak'λλn daupeenau m̄agta hajim haajem: Hamachdēu ya chi jaai paju hurum ha hūrbaawai hagdaujö hamach lámpara panhap'a hi k'īirp'ee wētju haadējim haajem.

² Mam̄ mag k'īirju narrta cincopaita k'īirjug k'ap'Λ naajim haajem, maimua hagjö cinco sīi k'īirjug chuk'umjöta s̄isid hajim hanaabá.

³ Mag k'īirjug chuk'umjö narr k'λλnaujā hamachpierr hamach lámpara harrjierram haajem. Mam̄ mag harrtarra chi aceite höbaadeewai deeu hag hee choo hawaag hawi k'īet chi aceite pl̄ harrbajierram haajem.

⁴ Pari chi k'īirjug k'ap'Λ narr k'λλnaun chadau hamach lámpara panhap'a wētum d̄ai hīchab k'īet hamach pipied deuem boteedeg aceite pl̄k'a harrjierram haajem, höbaadeewai deeu hag hee choo hawaag hawia.

⁵ Mam̄ mag chi hemk'ooi da b̄eba haawai, n̄ n̄ hawi dap'ögk'abaadee k'āidatk'a p'öbaadējim haajem.

⁶ Mag ham k'āidatk'a t'λn̄am heeta, ya hedacha pamamua, "Ya pārau n̄ narr wounan hurum; p'iidatk'abat'Λ hi k'īirp'ee hoon maag" hajim han̄am hābmua.

⁷ Magbaawaita p'iidatk'awi hapuraa hamach lámpara k'īir k'aug n̄rrjëe haadējim hanaabá.

⁸ Magbaawai mag cinco k'īirjug chuk'umjö narr k'λλnau hāu hamach k'āai k'īirjugdam paraa narr k'λλnag, "Keena, pāach aceitedam heem marag b̄lchk'un choo deebat, ya maar lámpara t'ōogpam" hajierram han̄am.

⁹ Pari magbaawai chi k'īirjug paraa narr k'λλnau hamag, "Marau pārag deebamgui" hajierram han̄am. "Marau pārag deek'iin, pōm deeба haawai, pāarjā waaurwi maachjā waau-rju. Mag k'āai chi peerjem di haar mawi pāach hat'ee pēr hat'amit" hajierram han̄am hamag.

¹⁰ Hamachig magbaawai hamach hat'ee aceite pēr hawaan hērēubaadēmich, hamau n̄ narr hemk'ooi barchējim haajem. Mag barchēwi hoocheewai hich d̄ai dubaag hāu k'īir k'aug

narr k'ʌnhan häu hich dxi wai dubjim haajem, hich juu pərju haar. Mag p'ë wai dubwi chi puertdijä p'är s̄lujim haajem.

¹¹ Maimua hag k'ur nʌn hawiata mag cinco hamach lámpara hat'ee aceite j̄raan wëttarr k'ʌn bëewi, "Señor, Señor, maar weeu hat'á, ya maar bëejimgui" hajierram hanʌm.

¹² Pari magbaawai chi hemk'ooirau, "Mua pāar k'augba chitʌm. Mua dubpibamgui" hajim hanʌm.

¹³ Mag nem h̄igk'aadam jaauwi deeu marag magjim: 'Pāarjä daupeen k'īrjug chuk'u narr k'ʌnjö daaugajär t'ʌbagk'amap'a nʌm k'ai, dauk'ananaa k'īr k'aug nʌisit. Pārau mʌch chi Hemk'ooi Hiewaa bëeju hedjä k'augba, ni chi horajä k'augba nʌm. Mʌn dëgölpta barchëjugui ha jaumajim marag.

Hābmua hich chognaanag p'idk'amk'īr p'atk'on dee pʌatarr (Lc 19:11-27)

¹⁴ Mag jaaumamua deeu hich Jesuupai magjim: 'Mʌchta mʌg durr gaai chi Pörk'a pierrum hed mʌch hat'ee wajap'a p'idk'aajerr k'ʌnag hamachpierr nem wajap'am jiggjuun, hābmua hich piyonnaan dxi harrjöta hajugui hajim. Mag hich piyonnaan dxi mʌgta hajim haajem: Mag wounau deuem durr maagpamua hich piyonnaan hābam haig t'är'anaa hich p'atk'onau p'idk'amk'īr hamag jaau pʌajim haajem.

¹⁵ Hābak'aíg p'atk'on cinco mil deewi, hābak'aíg dos mil maimua hābak'aíg mil deejim haajem, hichdëu hoowai häu hamachdëu p'idk'amajupierr. Mag hamachpierr p'atk'on jiggäwi petajim haajem.

¹⁶ Mag hi petaawai chi piyón mag cinco mil hautarrau hag p'atk'onau p'idk'abaadëwi hag h̄r deeu cinco mil gan haujim haajem.

¹⁷ Maimua hābak'ai dos mil hautarraujä hagjö haguia p'idx'awi deeu hag h̄r dos mil gan haujim haajem.

¹⁸ Mamʌ hābak'ai milpai hautarraun mawia, jëbdi k'örnaa warag hag hee bëp s̄lujim hanaabá.

¹⁹ 'Maimua hag k'ur nʌn hawia deeu bëejim haajem, chi p'atk'on pap. Mag bëewi mag hich maagpamua p'atk'on jigtarr hautarr k'ʌn deeu t'är'ʌlpiräijim haajem, k'arrchata hagdaujö ganmají ha k'ap haag.

²⁰ Nacha chi cinco mil hautarr bëejim haajem. Mag bëewi hag h̄r hichdëu cinco mil gan hautarr chi papag deechëwia hirig, "Señor, pua mʌrag cinco mil werplarrau hag h̄r mua hagjö cinco mil gan haujim; cha k'érʌm pʌ p'atk'on" hajim hanʌm.

²¹ Magbaawai chi patrón jöoirau hirig, "Häu k'érʌmgui" hajim hanʌm. "Pʌ chadcha piyón wajap'amʌ; pua mua jaattarr t'um hagjö habarm. Mag p'atk'on pööm k'aba deetarrau

pua jāgbarpí, jāgtarr jūrr mua p̄l̄r̄g warag hār deek'imgui" hajim han̄m. Magnaa hirig, "Hierrag dubwia m̄ d̄i honee habá" hajim haajem.

²² Mag k'ur dos mil hautarr bēewi maguajā hagjö, "Señor, pua m̄l̄r̄g dos mil deetarr hār muajā hagjö dos mil gan haujim; cha k'ēr̄m p̄ p'atk'on" haichéjim han̄m.

²³ Magbaawai chi patronau maḡgjā, "P̄jā chadcha piyón wajap'am̄u; pua mua jaautarr t'um hagjōo habarmgui" hajim han̄m hirig. "P'atk'ondam pōm k'aba deetarrau pua hāu jāgbarm k'ai, hag jūrr mua p̄l̄r̄g warag hār deejugui" hajim han̄m. "Jāgbarpí p̄jā hīchab hierrag dubwi m̄ d̄i honee habá" hajim haajem maḡgjā hagjö.

²⁴ 'Maimua milpai hautarrjā bēejim haajem. Pari magua chan warm k'ān dēnjö p'idx'awi gan hauba harr haawai sīi warag, "Señor, mua p̄ k'ap' chit̄mgui hajim han̄m, p̄ hōor d̄i hatcha sīerr̄m. Mua p̄ p'atk'onau p'idx'awi gantarr hak'iin, pua sīi chi hār̄m m̄ jua heem k'echeu hauk'amgui" hajim han̄m, "p̄ dēn sīi chik'am jua p'it'ur hatarrta p̄ch dēnjö haajeewai.

²⁵ M̄chdēu mag k'ap' chitaawai, p̄ p'atk'onau m̄ p'idx'aba, warag mua jēb heeta bēp sīujim. Magtarr haawai cha simgui" hajim han̄m, "p̄ p'atk'on p̄chdēu werp̄atarrpierr."

²⁶ Magbaawai chi patronau hirig, "Pān p̄chta k'aibagna k'uſeug sīerr̄mgui" hajim han̄m. "Pua m̄ hōor d̄i mag chit̄m k'ap' simta,

²⁷ ḥjāgwi m̄ p'atk'on warag banco hee deen mabajī" hajim han̄m jūrr hirig, "mag m̄ch barbaicheewai hār̄l̄p̄ai bāau sim hoochēmk'īir?"

²⁸ Magnaa haig narr k'ānag warag mag mil wai sīerr hi jua heem k'echeunaa jūrr diez mil wai sīerragta deepi jaaujim haajem.

²⁹ Mag nem hīg'aa jaau höwia hich Jesuu magjim: 'Hich hagjöta sīebahab hīchab Hēwandam hat'ee nem wau nāmjā. Har Hēwandam hat'ee nem wawaag nem par daúa hooba haajem k'ān d̄iin hirua hich garmuajā hajap'a haju, hamau chok'ōgba hi hat'ee nem wau naawai. Mam̄ mag nem waumap'a nām k'ān d̄i chan magba, hichdēu hamag nem deetarrjā warag ham jua heem k'echeu haumaju.

³⁰ Magnaa, Mag chi patronau chi k'uſeumie d̄i harrjö, hamach k'īrcha ham serbiibag p'ēnaa k'īchag hee bark'āipi jaaujugui hajim, mamta ham gaai wajaug bēemk'īir.

Mag hirua k'īchag ha sīerran k'īmie durr higwiata mag sīejim.

Jāga haju k'ai hōor d̄i Hēwandam Hiewaau hich bēem hed

³¹ 'Mʌch chi Hemk'ooi Hiewaata h̄agt'armua mʌch chog-naan angelnaanau p'ʌlr t'uur b̄eem hedan, mʌchta chi Rey haawai mʌch k'u juupjem wajapp'a sim gaaita jupch̄ejugui hajim, h̄oor d̄ai mʌchd̄eu k'ap nem wawaag.

³² Magbaawai h̄oor durrpierram k'ʌnnta t'um mʌch chog-naanag mʌch haig p'ë hau b̄eepiju. Mag t'um h̄aba bi-irdʌbaicheewaita oveja t'ʌajem pastorrau chi ovejanaandam hamach hag hap'a k'ët paanaa ch̄ibjā hagjö hamach hag hap'a k'ët paajemjö hajugui hajim, h̄oor d̄ai.

³³ Mag jaaumamua hich Jesuu hi hiek mag hed hich d̄enk'a nʌm k'ʌnnta hich juachaar gar t'ärk'ʌninaa jürr k'aigbam k'ʌnnta k'ët hich juawë gar t'ärk'ʌnimaju haajem.

³⁴ Magnaa mag hich juachaar gar nʌm k'ʌnnag hichta Rey haawai hichd̄euta hamag, "Pääar, mʌ Hayau h̄ä habarm k'ʌn, hierrag dubbat mʌ d̄ai jooba w̄enarraag" haju hanaabá. "Mʌg durr hompaa nʌwe mʌch Haai d̄kimua p̄rag nem deeju hatarr h̄ista chadcha mʌ Hayau p̄aachigcha deegpamgui" haju hanʌm, "p̄aachd̄eu mʌ d̄ai h̄ä habarr jürr."

³⁵ Magnaa hamag, "P̄rauta mʌ j̄söö j̄eedə k'itaawaijā h̄ä mʌrl̄g t'achdam deejierramgui" haju hanaabá; "höbichaaga t'ʌnaawaijā h̄ä mʌrl̄g d̄odam döpijierram; mʌch maba haajem k'ʌn hee chitaawaijā p̄rauta p̄aach haig j̄eramk'ir h̄ä mʌrl̄g didam jaaujierramgui" haju hanʌm;

³⁶ "k'ajūadam chukk'u chiraawaijā p̄rauta h̄ä mʌrl̄g deek'érjierram; mʌ mor mas chiraawaijā p̄rauta h̄ä mʌ hoot'urjierram; cárcel deg preso chiraawaijā hagjö p̄rauta h̄ä mʌ hoot'urjierramgui" haju hanaabá hich Jesuucha, ham k'ir j̄asenk'a hiek'amamua.

³⁷ Mag hamachig magbaawai mag hi juachaar gar nʌm k'ʌnnau jürr hirig "Señor, ¿j̄äagwai mag pʌ j̄söö k'itʌm marau pʌ j̄ahogjí?" ha j̄eeuju hanaabá, hamachd̄eu hi k'ircha hooba haajerr haawai. "¿J̄äagwai mag pʌ höbissi k'itʌm hoobaawaijā marau pʌrl̄g d̄odam döpójí?" haju hanʌm.

³⁸ Pʌ hiek mag maach haig j̄eramk'ir marau pʌrl̄g maach dijā jaunaan k'ajūadamjā chukk'u haawai deejeejim hanʌm, ¿ma j̄äagwai hají, marau pʌ hooba haajerrta?" haju hanaabá, jürr hirig hamach garmua.

³⁹ "Pʌ hiek mag pʌ mor mas s̄iewaijā marau hoot'urwi, cárcel deg preso s̄iewaijā hagjö marau pʌ hoot'urjim hanʌm, ¿ma j̄äagwai hají, marau pʌ hooba haajerrta?" haju hanaabá, jürr hirig hamach garmua.

⁴⁰ Magbaawai deeu hich Jesuu hamag, "P̄rau chadcha mʌchcha chan hoobajierram, pari p̄rau j̄äg dau hap'ʌ k'it'ee harr k'ʌndam dau haug k'augwi ham d̄ai j̄ägtarr haig, mʌchchata dau haug k'aug nʌmjö naabajieb" haju haajem hamag.

⁴¹ Warm k'ʌʌnag mag hiek'awi hichdëupai jürr mag chi k'aigbam k'ʌʌn hich juawë gar nʌm k'ʌʌnag, "Jöpai mʌ haigmua chawag hërëubaadët" haju hanʌm. "Pääar mʌ Hayau chi maldisiem k'ʌʌn haawai päädëu k'īmie durr mepeer hich chognaan däi s̄iemk'ir wautarr haarta hërëubaadët" haju hanʌm, "hõtdau huu wëjöm t'ōojā k'augba hich mag s̄ierrʌm hee naaimaag."

⁴² Mag hiek'amamua h̄ichab hamag hamach k'īircha, "Pärau chan mʌ jäsöö jeedʌ k'itaawaijā mʌrʌg t'achdam k'öpibajierram; höbichag k'itʌmjā maachig, 'Cha k'ērʌm dödam döju k'ai' habajierram" haju hanʌm hamag.

⁴³ "Hõor mʌch k'augbam k'ʌʌn heemjö p'ʌʌrda chitaawaijā pärau mʌrʌg didam deebajierram, pääch haig jēermk'ir. K'ajüadam chukk'u daaupamaa haawaijā put sördamjā deeba; mor massi chiraawaijā mʌ hoon wëtba; ni cárcel deg chiraawaijā mʌ hoon wëtbajierramgui" haju hanʌm hamag hamach k'īircha.

⁴⁴ Pari hamachig magbaawai jürr hamau hirig, "Señor, Ɂjāagwai mag pʌ jäsöö höbissinaa pʌch maba haajem heeta jēerju dijā chukk'u k'itʌm marau b̄ʌlrjā pʌ hasekasbajī?" haju hanʌm. "Ɂjāagwai mag pʌ k'ajüadamjā chukk'u daaupamam marau pʌ hoojī? Ɂjam mag pʌ mor massi marau hoojī, wa cárcel deg sim k'āijā marau pʌ hoon wëtbajī?" haju hanaabá, hamachdëu magbajim hamk'ir.

⁴⁵ Pari hichig magbaawai, mak'ʌʌnagjā hirua magju hanʌm: "Chadcha mʌk'ʌʌn wounaan dau hap'ʌʌ wënʌrraawai pärau b̄ʌlrjā ham dau haug k'augba harran, jāan mʌchchata pärau dau haug k'augba nʌm k'abajieb, ham mʌchdëu p̄iwiata jāg wënʌrrarr haawai" haju hanʌm h̄ichab hamachigcha.

⁴⁶ Maimua ya hābmiecha hiek'a hoogpamua maar dak'ir, 'Muata mag hiek'abarm k'ʌʌnan k'īmie durrta wëtjugui hajim, mamta hich mag dau hap'ʌʌ wënʌrraag. Mamʌ hõor wäjääun mag mʌch juachaar gar hat'am k'ʌʌnan, mʌch d̄ita hich mag hiiu nʌisijugui hajim, hich mag wënʌrraag.

26

*Jesús par hawaag hibëptarr
(Mr 14:1-2; Lc 22:1-2; Jn 11:45-53)*

¹ Jesuu mag mʌg hatag deeu hich bëeju k'ap hamk'ir mag jaau dictarr k'ur, maach hich däi hogdʌba wënʌrraajerr k'ʌʌnagta deeu magjim hich higwi:

² —Pärau k'ap'ʌ nʌmgui hajim, mʌigmua k'āai numí nʌm hee p'iesta Pascua burrju. Mag p'iesta heeta hõrau mʌch chi

Hemk'ooi Hiewaa par deejugui hajim, pakuls gaai meerpë t'õomk'ir.

³ Ya mag p'iesta burru k'ääi numpai waaur nam hee, p'adnaan chi pörk'a nam k'ann jöoin chi t'ierrnaan däi haba biirdajierram haajem, p'adnaan t'umaam k'ann pör Caifás di haig.

⁴ Mag haba biirdattarran, Jesús himeraa par hauwi t'õopäyaag haba hibepaag hajim hanam.

⁵ Mamla mag hi t'õopäyaag hek'a namta hamachdëupai deeu, —Hoor pom mag t'annam meeuk'apimaaugau, mag p'iesta hee chan hi chig haba, p'iesta dictarr k'urta t'õopäijugui hajierram hanam.

*Hallirau Jesús pör hee jägdeeu chootarr
(Mr 14:3-9; Jn 12:1-8)*

⁶ Mag nam hee Jesús woundam Simón hanam di haig siejim, Betania p'öbör hee. Hich mag Simón hanampai hibalar wauwi "p'ie paraa k'itarr" ha t'ñlrijeejim.

⁷ Mag di haig mes gaai hi t'ach k'ö hoo simta, hali hab jägdee didam durrk'udau alabastro hanam den boteedidam wau k'itam däi dubchejim. Mag jägdee nem parhepaaga sierram. Mag waibewi Jesús pör hee sii choopäichejim.

⁸ Mag hi pör hee choobapäim hoobaawai maach chi Jesús däi wenrrarr k'ann hee haur k'ann mla k'apeen meeuk'a p'öbaadewi, —¿K'ant'eeta jäg jägdee parhepagk'am sii här choobapäima? hajierram,

⁹ nem parhepag perpäwi hag p'atk'onau dau hap'anm k'anndamag häu nemdam hau deeu hab sierrtá.

¹⁰ Mamla ham mag hiek'a nam hich Jesuu hür sier haawai, —¿K'ant'eeta pärav chik'am k'ir naaupi nama? Hirua hauta jägdeeu mla pör k'ooi sebahab hajim hamag.

¹¹ Mlaig heegar dau hap'ank'itëem k'annan pärav hich jäg päach däi hoo wai wenrraju, mamla chan tag päar k'ir chitabamgui hajim.

¹² Mag hallirau jägdeeu mag mla k'ooibarman maach jöoin hi haawai maach meeunau haajemjö mla hauk'ërju hedam hat'ee hag nawe ya mla k'a p'uur sim k'abahab hajim.

¹³ Cha mla hiek'a chiram hiek'au mag hatag pawiajä durpierr Hewandamau hoor peerdajem hiek jaau wenrram däi hichab mag hallirau mla däi magbarmjä jaaub k'aba jaaujugui hajim. Mag, hooba harr k'lanaujä hichab hi hiigjeeju ha jaaujim hich Jesuu.

*Judaau Jesús përtarr
(Mr 14:10-11; Lc 22:3-6)*

¹⁴ Maach hi k'apeen hi däi doce hogdaba wëñrraaajerr k'lan hee hääb Judas Iscariote ha t'är sñerrau p'adnaan chi pörnaan haar mawia

¹⁵ hamag, —Mua päächig Jesús par deebaawai, ¿pärau k'arr marag p'ag nñ? haimajim haajem.

Magbaawai hamachdëu, —Marau parag treinta piezas dee-jugui hajim hanaabá.

Magbaawai chadcha hich magam gaai hi hëugar hi përpäijim hanaabá.

¹⁶ Magtarr haigmua Judaan sñi hääba p'adnaan chi pörnaanag Jesús par deejuuta hëk'a nñrraajeejim.

Häbmiecha Jesús hich k'apeen däi t'ach k'ötarr

(*Mr 14:12-25; Lc 22:7-23; Jn 13:21-30; 1 Co 11:23-26*)

¹⁷ Maach jöoin hi haawai pan levadura chuk'u wauwia k'oojem hag seman hee ya warrpem k'ääi hääb hääspa hëebaadëm hed maach hich däi wëñrraaajem k'lanauta marau hich Jesuug, —¿Jamta nemk'oo jaram ovejadam t'öonaa k'ö nñ? ha jëeu naajim, k'ap haag.

¹⁸ Mag hichig jëeubaawai hichdëu marag, —Jerusalén woun hääb sim haar hëréubaadët hajim. Maimua magag mua jaaupäi chiram habat: “Ya mäch t'öju gayaa pamaawai, pa di haigta nemk'oo jaram ovejadam wauwi pääar däi hääba k'öm k'ösi chiram” habat hajim chi wëtju k'lanag.

¹⁹ Magbaawai chadcha hichdëu jaautarrjö, maar k'apeenau wëtwi, hichdëu jaaupäitarrjö jaauwimawi, hi na mag nemk'oo jaram ovejadam wauwimaajierram.

²⁰ Maimua hich hëudee hök'arta bëewi, ya k'ísu haadëm hee maach doce hi däi wëñrraaajerr k'lan t'um hääba hi däi t'ach k'ö naajim.

²¹ Mag hääba k'ö nñmuata hichdëu marag magjim:

—Cha mä hiek'a chiram hiek'au mäig maach hääba nñm k'lan hee hääbmua wir haig mä hoomap'am k'lanag mä par deeju hajim.

²² Mag hürbaawai, chadcha maar hök'íirjuu hap'öbaadëjim. Mag nñm hiek'au jürram k'lanau hirig, “Señor, hësin mua k'äijää hagam” haajeejim.

²³ Mag jürram k'lanau hichig jëjëeu k'aawai magjim:

—Chi mag wir haig mä k'aibag waujuun nau mä däi hääbam t'ëp hee pan sñ k'öbarmugui hajim.

²⁴ Magnaa hichdëu, —Hoo nñm dau heyaa Hemk'ooi Hiewaa chadcha Hëwandam hiek p'ä sñsidam gaai jaau simjö wajapp'a dau haug wawaagpaama hajim. Pari hapk'iit mä mag hap'lan hamk'íir wir haig mä përtarr woun. Jägäm wounaan t'aababa harr hak'iin häucha hak'amgui hajim.

²⁵ Magbaawai Judaaū hichdēu k'abajim hamk'īir, — Maestro, hīsin mua k'āijāa hagam hajim.

Magbaa Jesuu hirig, —Chadcha pachdēu k'abá pua k'ap'Λ jaaubapālīm; pachdēu k'abahab hajim.

²⁶ Mag hiyāl t'ach k'ō n̄muā Jesuu pandam juā hee hau-nāa, Hēwandamag hag paar hāu hajim hanaa k'ōreunaa marag hlaapājīm. Magnaa, —K'ōbat, mΛ mΛ morou hajim, chi pan higwi.

²⁷ Maimua jūrr vino jarrdam hauwi, hag paarjā hagjō Hēwandamag hāu hajim hanaa deeu marag hlaapājīm. Magnaa, —Döbat, mΛn mΛ bagau; hich jāg hābam jarr heepai döpetat hajim.

²⁸ Mag jarr heem vinodam döbarmta warrgarwe Hēwandamau hōor dāi hiek deeu haajerrau. MamΛ mΛg hiek'an hiek hiiuriugui hajim. MΛ bag mΛg vinojō k'itΛm hārbarmuata Hēwandamau hōor k'aibag t'um chugpaa haujugui hajim.

²⁹ Pari mΛg döbarmjō chan tag döba, hāba mΛchta mΛch Hayau t'umaam k'Λn Pörk'apibarm hedta deeu hūwaai pāar dāi döjugui hajim. Pari mag hed maach hoobarm chan hīsimjōpai k'aba, honeechata haju, nem t'ΛnΛm t'um chi hiiur haju haawai ha jaaujim hich Jesuu maachigcha.

*Jesuu jaauwai Pedroou bālrjā hi k'augbam haju jaautarr
(Mr 14:26-31; Lc 22:31-34; Jn 13:36-38)*

³⁰ Mag maach hich dāi hāba wēnrraajerr k'Λn hich dāi hāba mes gaai hiyāl t'ach k'ō haaipawi, meuk'aarjā Hēwandam hiek Salmos hanΛm gayam hauwia, Olivo durrsīg wētjim.

³¹ Mam panaa Jesuu marag, —Hēwandam hiek p'ā sim gaai, “Mua chi pastor t'ōbabapāaiwai chi ovejanaandam parhooba haaidaju” ha simjō, hīsim hedaar pārau mΛ mΛch hap barpΛawi t'umaa haaidatk'ajugui hajim.

³² MamΛ hūwaai p'iidΛwia mΛch hiiu chirsiewai pāar na mawia Galilea chiraimajugui ha jaaujim.

³³ Magbaawaита Pedroou jūrr hirig, —T'umaam k'Λnau pΛch hap barpΛawiajā mua chan pΛ barpΛabamgui hajim.

³⁴ Magbaa Jesuu jūrr, —Pedro, cha mΛ hiek'a chirΛm hiek'au nau hāt'ārr bīeju nawe biek t'ārjup pua hōrag bālrjā mΛ k'augba chitΛm hajuwai hajim.

³⁵ Mama Jesuu hichig magbaawai chará warag Pedroou hirig, —PΛ t'ōbaimam haar dāi t'ōimaju hawiajā mua chan pΛ k'augba chitΛm ha hiek'abamgui hajim.

Hirua magbarm dāi maach chi k'apeenaujā t'umaam k'Λnau hich mag hiek'ajim.

*Nemjīrdö Getsemaní hanam hee Jesús oraatarr
(Mr 14:32-42; Lc 22:39-46)*

³⁶ Maigmua jūrr nemjīrdö Getsemaní hanamag maar p'ë harrjim. Maimua mam barwi, —Mlig n̄isit, m̄ chum h̄gt'aag jēwaak'emgui hajim.

³⁷ Maimua t'ärjuppaim k'lan däi petajim. Mag hich däi p'ë harrtarr k'lan hāb Pedro hajim, maimua tagam k'lan numí jöoi Zebedeo chaain hajim, Santiago Juan däi. Mam paauk'abaimaawai ham hiek hök'irjuuga haadämua gaai machaaga haadëjim haajem, chi Jesús.

³⁸ Mag simua hamag, —Mlan dëgölp gaai machgau hök'irjuuga haadäm; hāba m̄ch t'ōjuuta k'irju chiramgui hajim. Pāar m̄lig n̄isit, mama m̄ däi dauk'ana habat. Hoob k'äimiet hajim hanam.

³⁹ Hamag mag jaau p̄awi hichin ham bigaau ham warp'aapai s̄eimajim haajem. Magnaa jēk'at t'ak'öonaa k'eb jēb gaai dagau d̄rnaa h̄gt'aag jēeumamua, "Tata, pua k'ös hak'iin, hatcha m̄ dau hap'la hapibak'amgui" hajim hanam. "Deeum nem waubarmuajā hagjö hōor peerdā hauju hayaa hak'iin, m̄ gaai machag m̄gcha hāwatbak'am. Pari m̄chdēu k'osi chiramjö k'aba, p̄achdēu k'osimjöta m̄ däi habá" ha jēeumajim haajem.

⁴⁰ Mag hich Hayag jēeu s̄i hawi ham hoon bēejim haajem. Maimua hoocheewai ham k'äi n̄amta hoochëjim hanaabá. Magbaawai Pedroogta, —Pāar chan horadam hābjāta m̄ däi dauk'ana k'aba n̄am.

⁴¹ Jāg k'äi n̄al haju k'ääi Hēwandumagta jēeu n̄al habat'ā hajim hanam, dösätag hādlar pāach t'la haupim hugua. Mua hoowai pārāu pāach hödiwan chadcha jēeum k'osi durrumta, pari dap'ökgauta pödbam hajim haajem hamag.

⁴² Maimua hichin deeu hūwai mawia jēubaadëmua hich Hayag, "Tata, pua m̄ m̄g dau haug waupibaju hayaa hak'iin hāu hak'amgui" ha k'itaajeejim hanam; "mama hichiita m̄ hap'la haju haai chiram k'ai, hagjö hāu sim. M̄ däi p̄achdēu ham haig habá" ha jēeumajim haajem.

⁴³ Mag jēeu s̄i hawi deeu ham hoon bēewajāh, mag hi k'apeen hirua p'ë harrtarr k'lan dap'ökga pödjā dau hēeba s̄i k'aidatk'a t'anamta hoochëjim hanaabá.

⁴⁴ Mag k'aidatk'a t'anam hoobaichee deeu hich s̄ierr haar mawia hich hag hiekpai deeu hich Hayag jajawagmajim haajem. Ma biek t'ärjupam hajim haajem, mag jēeu sim.

⁴⁵ Maimua hūwai hoon bēewajāh hagt'a hich k'apeen k'aidatk'a t'anam hoobaichee hamag, —Hagt'a pāar s̄i k'äi gaaita n̄? hajim hanam. Ya pekau pōm s̄isidam k'lanag m̄ch chi Hemk'ooi Hiewaa p̄l deedu hora pabaichëbab.

⁴⁶ P'iidatk'abat'č, maimua maach k'apeen haar wëttarraugui hajim hanam. Ma hoomap'am k'lanag ma par deeju wounan ya dakpa hurumgui hajim hanam hamag.

Jesús par harrtarr

(*Mr 14:43-50; Lc 22:49-53; Jn 18:2-11*)

⁴⁷ Mag maar haig bëewi hagt'a hich Jesús maar däi hiyän dñnam hee, hich mag maach hi k'apeen doce narr heem hää Judas hanamta hoor pochag hurajim. Mag wëdurum k'lanan hääur k'lan espaar sua panhap'a bëe t'anaawai tagam k'lan pa däijä bëe t'anaajim. Mak'lan, p'adnaanau jöoin chi pörnaan däimua pätarr k'lan hajim.

⁴⁸ Mag chadcha hoor pochag bëewi ya chi Judaau hag nawe, "Nau mua pääch dak'ir k'ir hän hat'amta par hat'at" ha jaau wai sïerr haawai

⁴⁹ hich däi wënnarram k'lan dak'ira hichdëu jaautarrjö Jesús däi hääba dñnlauwimawi hirig, —Maestro, ¿jägpai chirá? hanaa hi k'ir hän hat'ajim.

⁵⁰ Magbaa Jesuu hirig, —Pach hoor hawaan bëetarr jöpai par hat'aad perá hajim.

Magbaawai tagam k'lanau däi haig bëewi Jesús parp'öbaadëjim.

⁵¹ Mag hi parp'öbaadëm hoobaawai maar heem k'lanau häämuu hich espaar sarr ha jëu hat'awi chi p'adnaan t'umaam k'lan pör hag chog haig sïerr kachta hoort'ubap'ijim.

⁵² Magbaawai Jesuu hirig, —Jöpai pach espaar hich deg p'i sïubá hajim. Pua k'augba sïeb hajim, esparau wérblnaa hoor k'ech nám k'lan hagjö esparauta k'echmaju.

⁵³ Mua mäch chig hapibaju hak'iin, mäch Hayag jéeubaawai hirua ma t'lamk'ir Hëwandam chognaan pöoma milam k'lan hap'a doce ejéritos k'ajijä deepäijugui hajim.

⁵⁴ Mamä mäch t'lamk'ir mua jéeubaawai mag hoor pöm deepäik'iinjä, ¿jäga Hëwandam hiek p'a sïsidäm gaai ma higwia jaau sim t'um hich hagjö habarju? hajim Pedroog.

⁵⁵ Mag hiek'apäiwia jürr hich par hawaan bëetarr k'lanagta, —Pärau hoowain män sii hoor nem jïg'anaa hoor t'oomiejöta chirab hajim jäg pärau sii ma haig sua hee jierrnempan happai bëeg hat'ee? Hag na hed hëepierr pärag mua Haai hi jéeujem deg Hëwandam hi jaaujeewai bñarjä pärau ma par haubajierram.

⁵⁶ Pari pärau his ma däi mälgk'amän, jääan warrgar Hëwandam hi jaauinenau jaautarr t'um hag heyaa höbërmk'irau hajim.

Ya hirua mag hiek'abarm hee, hichab maach chi k'apeenaujä chi Jesús hich happai werpławia parhoob därmid p'öbaadëjim.

Jesús judionaan Asamblea hee wai narr

(*Mr 14:53-65; Lc 22:54-55,63-71; Jn 18:12-14,19-24*)

⁵⁷ Mag hi par hawaan bëetarr k'llnau warre p'adnaan pör Caifás haarta hat'aadéjierram, mamta Moiseeu ley p'ã plarr jawaag chi machnaan däi jöoin chi t'et'emnaanpa däi häba biirdñ narr haawai.

⁵⁸ Mag hamau hi hat'aadeewai Pedro hiek hiruata warp-paimua hoopäpigmamua mag chi p'adnaan pör haig di hüjärr dubimajim haajem. Mag dubwi, “Mäigmua hook'im jäga haju k'ai” hawia, Haai hi jëeujem di t'ajem k'lln hohoodö näm haig däi jupimajim haajem.

⁵⁹ Maagwai p'adnaan chi pörnaanau judionaan Asamblea heem k'lln däimua chi Jesuu nem wauba harrta sëuk'a hi gaai t'apëiju hëk'aajeejim hanaabá, magam gaaimua hi t'öopäaig.

⁶⁰ Mamñ par mag jürram k'llnau sëuk'a hi gaai nem parhooba t'apëiju hëk'a nämjä pödba haajeejim haajem. Magk'am hee, hõor numí chi sëumien bëewi,

⁶¹ —Mag wounau maar dakñir, hiruan mag Haai hi jëeujem di pogueupäinaa k'äai t'ärjuppaim hee deeu hëu danllaju ha hiek'a sëejimgui hajierram hanaabá.

⁶² Magbaawai chi p'adnaan pöröu danllaunaa Jesuug, —¿Pua ham hiek'a näm hür chirñ? ¿K'an jägwí jäg pñ hiek'amp'a sí? ¿Pua chadcha mag hiek'ajñ wa hiek'abajñ? Jaaubá hajim hanam hirig.

⁶³ Pari magamjä Jesús bñlrjä jäa haba, warag k'íuu sësijim haajem. Mag hich hiek häk'aba habaawai deeu hirig chi p'adnaan pöröu, —Maach Hëwandam hich mag hiiu sëerram hiek gaai t'awi muata parlag “Jaaubá” ha chirñm. ¿Palta chadcha Hëwandam Hiewaa hichdëucha jar hauwia pñiju jaaujerrá? Marag jaaubá hajim hanam.

⁶⁴ Magbaa Jesuu hirig, —Pua k'abá hag heyaa jaaubapñim hajim hanam. Mñ cha hiek'a chirñm hiek'au mag woun Hemk'ooi Hiewaa Hëwandam chi jua t'ierr bigaau hi juachaar gar hoo sim pärau päach daujäau hoowi hedjä baug hee humjä hoojurau ha hiek'ajim haajem, haig narr k'lln dakñir.

⁶⁵ Mag hürbaawai chi p'adnaan pöröu hich k'ajña mor gayamta sarr habarmñn, warre nem pöm jë werbpäijim hanaabá. Magnaa, —Mag wounau hiek'a sim chan häu k'aba sim. Maach wounaan t'um häba t'ñnamta hiita mag Hëwandam Hiewaa hanaab. Ya pärau päach jäglucha hürbarm.

⁶⁶ ¿K'ani maadëu tag hürm hig nñ? hajim hanam, hich k'apeenag.

Magbaawai mag k'apan haig pos t'ñnarr k'llnau, —Hí chadcha kulp pöm sëebahab; magua warre t'öopäiju haaita simgui hajierram hanam.

⁶⁷ Magnaa hi k'īir gaaijā hichö t'unaa hi gaai mas waumajim hanaabá. Pogk'a hi k'īidadcha juajāau deenaa

⁶⁸ hirig, —Pachta chadcha warrgarwe hich Hēwandamaucha jar hauwia pāiju haajerr k'ai, magan jaaubá: ḥk'aíuta pā k'īidadcha dee sī? haajeejim hanam jūrram k'ānau.

*Pedroou bārjā Jesús k'augba chitam ha hiek'atarr
(Mr 14:66-72; Lc 22:56-62; Jn 18:15-27)*

⁶⁹ Mag chi t'et'em k'ānau Jesús dāi mamag k'aawai Pedro hiek hi daaugajār hūjārr hoo chirajim haajem. Mag hi hoo chiram haigta, mag degam hālī chi di k'ān chog bēewia hirig, —Pajā hīchab jāg Jesús Galileapierr dāi nārraajemāugui haichējim hanam.

⁷⁰ Pari hichig magbaicheewai hi hiek hirua t'um haig narr k'ān dak'īir, —Mua k'augbam pā k'an hata hiek'a sim k'ai; mua magam wounan k'augba chitam ha chirajim hanaabá.

⁷¹ Hichig magbaicheewai hi hiek mag hich chirarr haigmua daaugajārm puertdi haar majim haajem. Mamā mamjā hagjō deeum hālirau hi hoobaawai maguajā hich haig narr k'ānag, —Jāg wounan Jesús Nazaretpierr dāi nārraajemāuwai hajim hanam hirig.

⁷² Pari magbaawai magagjā hichdēu, hirua magam Jesús k'augbam ha chirajim haajem.

⁷³ Maimua magtarr k'ur nālpai hawi hi hiek maig hich dāi di hūjārr narr k'ānaupai deeu hirig, —Marau hoowai pājā chadcha hi dāi wēnārraajerr k'ān heemlu. Pā hiek'a sim gaaipai merag chukk'u simgui hajierram hanaabá.

⁷⁴ Magbaawaita hirua warag k'īir mor chigpai hiek'amamua, —Chadcha mua magam wounaanjā k'augab chitamta pārau mārlag mag naaba ha chirajim hanaabá hich Pedroou.

Mamā hirua mag hiek'abapāim dāicha hāt'ārrta kekerekee hahbar.

⁷⁵ Mag hāt'ārr hiek hūrbaawaita hich Pedroou jaauwai hi k'īir heyaa dāhnaisijim hanam, Jesuu hichig “Nau hāt'ārr bēju nawe pua biek t'ārjup hōrag mā k'augba chitam ha hiek'aju” hatarr. Mag k'īir hee dānāsim habarmān chadau gaai machaaga haadēmuu dawag hōbērwi warre hö jāsenag haadēmuu bē chirā hajim haajem, hichdēu jaauwai.

27

*Jesús Pilato haar harrtarr
(Mr 15:1; Lc 23:1-2; Jn 18:28-32)*

¹ Maimua ya hāspabaadeewai p'adnaan chi pōrnan judion-aan tagam k'ān hagjō chi t'et'em k'ān dāi biirdānaa deeu hiek'awi warre Jesús t'ōopāiju k'īirju p'ōbaadējim haajem.

² Mag hamach hap hiek'awi, jāgadau juu bālark'anāa, Pilatoota Romaam reiu pāwiia gobernadork'a sīerr haawai, hirigta t'ōopi jaaumk'īir hi haar harrjierram.

Judaau hichdēupai hich hö jorrkaa t'ōotarr

³ Mag Jesús t'ōopi jawamk'īir Pilato haar juu bālrrnaa hat'aadēm hūrbaawai chi Judaau deeu hūwaa'i t'umaa hewag k'īirjuwia, chi p'adnaan pōrnan chi t'ierrnaan dāi nām haar mawi, mag Jesús paar hichig p'atk'on p'agtarr t'um hūwaa'i hamag deeimajim hanaabá.

⁴ Mag deeimawia magjim hanām:

—Jāg woun bālrrjā nem k'aigba wautarrjā chuk'u k'itāmta pārag pār deetarr gaaimua, mān chadcha pekau pōoma waubarm. Jā chan bālrrjā hiekk'ōr chuk'u sīejimgui hajim hanām.

Pari magbaawai hamachdēu jūrr hirig, —¡Hidēu mag simgui hajim hanām; maata magan maar gaai mas sīeba! Maigjā pāchta pā mag chirabahab hajierram hanām.

⁵ Hamachdēu hichig magbaawai mawia chi p'atk'on Haai hi jēeujem deg barpāawi higbaadējim haajem. Mag mawi, hichdēupai pa gaai hāgt'aa jāgad jānaa, t'oom k'ēu hich hö gaai jānaa, baudā hich hö jorrkaa t'ōojim haajem.

⁶ Mag barpābabajeewai p'adnaan chi pōrnanau chi p'atk'on p'ē hauwi, —Mag p'atk'on hōor t'ōoju paarta p'agtarr haawai pōd maadēu ofrenda hee hausīubamgui hajierram hanām.

⁷ Maimua hag k'ur deeu hamach hap hiek'awia hag p'atk'onau jēbta pēr hauju hajierram haajem, durr warpmua hōor bēe nām k'ān meebaawai hag hee hauk'ēraag. Mag p'atk'on Jesús param harrau jēb pēr hautarr, Campo del Alfarero ha t'ār sīerrām.

⁸ Mag jēb gaaita Judaau hich t'ōotarr haawai hīs hewag pawiajā mag jēb hag'ta "bag hārtarr param p'atk'onau jēb pēr hautarr" ha t'ār sīerrām.

⁹ Hamau mag p'atk'onau mag jēb pēr hat'am haig, hīchab magju nawe Hēwandam hi jaaumie Jeremías k'ararrau hiek'atarr heyaa hōbērjim hagjō. Hirua nawe hiek'atarr mag hajim:

"Israelnaanau chi precio jaautarrpierr treinta piezas hauwi
¹⁰ hag p'atk'onau el Campo del Alfarero pēr haujierram,

maach Pōr Hēwandamau mārāg jaautarr hipierr" ha p'ā sim.

(Zac. 11:12-13)

Jesús Pilato k'īrp'ee wai narr

(Mr 15:2-5; Lc 23:3-5; Jn 18:33-38)

¹¹ Mag harrwi chadcha Pilato na wai naaimajim haajem. Magbaa Pilatoou hirig, —¿Chadcha pālta judionaan Reí? ha jēeujim hanām.

Magbaawai Jesuu hirig, —Pua k'abá k'ap'Λ jaaubapäimgui hajim hanΛm.

¹² MamΛ hirua mag hiek'abarm hūrbaawai p'adnaan chi pörnaanau chi t'et'em k'ΛΛn däimua warag hi hëugar sëuk'a hi k'aibag jaaup'öbaadëjim hanaabá. MamΛ hich k'íir magk'amjä Jesuu bädam hähjä hiek'aba, warag k'íuu sëejim haajem.

¹³ Mag ham hiek hæk'aba haawai deeu hich Pilatooupai hirig, —Pua chan pΛch k'íir mag hiek'a nΛmjä hürbahab, sii k'íuu jΛmaag hajim hanΛm.

¹⁴ Pari par hich Pilatooucha magtarrjä, ni bā hähjä jΛΛ habajim haajem. Mag hich k'íircha hiek'a nΛmjä sii k'íuu hichig k'abamjö sim hoowi Pilatoou hich hödegpai, “Mua hðor mΛg hooba chitΛmgui” hajim hanΛm.

Hamach chi judionaanaupai Jesús t'ðopi jaautarr

(Mr 15:6-20; Lc 23:13-25; Jn 13:38-19:16)

¹⁵ Mag hag nawejä mag p'iesta hee paawai hðrau jaaubarm presota chi gobernadorrau sii hich jäg höbeerpaajeejim.

¹⁶ Maagwai preso hðb sii t'ðrp'öö sïerram sëejim, Barrabás ha t'ñr sim.

¹⁷ Mag hðrau jaaubarm presota sii höbeerpaajerr haawai, Pilatoou hich hödegpain Jesuuta sii höbeerpäim k'ðsi sïerr haawai, mag hðor póm wëjomag jéeumamua, —¿Chijäata pïrau sii hich jäg rïapräipim k'ðsi nΛ: Barrabás, wa Jesús hich Hëwandamau pïiju haajerr hanΛm? ha jéeujim haajem hamag.

¹⁸ Chi Pilatoou k'ap'Λ sëejim haajem, hamau hamachdëu Jesuu nem wau nΛrrarrjö pöd nem waubam gaaimuata mag hi pΛr dee wai narr.

¹⁹ Magnaa hðor dak'íir hich juupjem sie gaai hoo sïsijim hanΛm. Mag hoo simta hi hñlirau hirig, —Jäg wounan hðor wajap'amluwai; hoob jã chan k'aibag waupi jaaum. Hedaar mΛ k'ääi k'ork'aa k'aibag k'ääi k'ork'a hñajim hi gaaimua ha jaaupäijim hanaabá.

²⁰ MamΛ mag nΛm hee, chi p'adnaan pörnaanau tagam k'ΛΛn chi t'et'em k'ΛΛn däimua warag hðor wawik'a t'ΛnΛluujim hanΛm, sii Barrabaata höbeerpi jaaunaa Jesús t'ðopi jajaau hamk'íir.

²¹ Ya mag wawik'a t'ΛnΛm hee, deeu chi gobernadorrau jéeumamua hamag, —Mag numí nΛm haig, ¿chijäata pïrau sii chigjä haba höbeerpaipim k'ðsi nΛ? ha jéeujim hanΛm.

Magbaawai hamachdëu Barrabaata höbeerpi jajaau haajeejim hanaabá.

²² Magbaa deeu Pilatoou hamag, —Magan jäg Jesús mag warrgarwe hich Hëwandamau pïiju jaaujerrta mΛg nΛrram hanΛm däi ¿mua jägajuma? hajim hanΛm.

Magbaawai t'umaam k'ɻɻnau hihāba, “Pa gaaita meerpbap̄p̄r̄i” haajeejim hanaabá.

²³ Magbaa, —¿Pari k'an nemta hirua k'aigba waujīma, pārau mag warre hi t'ðopi jaau nɻm? hajim hanɻm chi Pilatoou.

Hichdēun sīi p̄lap̄p̄iim k'õchgau par mag j̄eu hohook'amjā warag pa gaaita meerppi jajaau haajeejim hanɻm.

²⁴ Pilatoou Jesúus p̄lap̄p̄iju hēk'a nɻm p̄odba sīi waragta hōor p'ogd̄l̄mam hoobaawai dō haibēepiwi t'umaam k'ɻɻn dak'īir juu sūgp̄ajim haajem. Magnaa, —Pārau m̄ag woun hiekk'ōr chuk'u simta t'ðomɻn m̄ chan b̄l̄rjā kulp chuk'u chirɻm, maan ya pāach happaim nemeu; m̄ gaai t'ɻmiet hajim hanɻm hamag.

²⁵ Magbaawai t'umaam k'ɻɻnau sereu p'öbaadēmu warag, —Marau p̄ gaai t'ɻbam; maachta maach chaain dāi kulp paraa nɻisibajupa hajierram hanaabá.

²⁶ Mag chadcha hamachdēu jaau narrjō, Pilatoou Barrabaata sīi höbeerpp̄iwig, Jesúus w̄api jaaunaa, pakuls gaai meerpp̄äimk'īir warre soldaaun juu hee t'ɻslep̄ijim haajem.

²⁷ Magbaawai gobernador di haar harrwi mam pabaimaawai chi soldaaunau hamach k'apeen k'apan t'ärk'a hauwi hamach jārrcha wai naajim haajem.

²⁸ Magnaa hi k'ajūa hārɻm hēerp̄inaa, jūrr dewam p'uríhi simta jūapip̄inaa,

²⁹ miu dēn wērjūchk'a simta pōrsirk'a jūapip̄iijeram haajem. Magnaa hīchab hi juachaar gar padamjā joot'ɻp̄äijierram hanaabá. Magnaa mag hamach rey hanɻmua hi wau nɻmuata hi k'īirp'ee j̄lep̄ör p'õbk'anaa, —¿Jāgpai chirā Judionaan Rey? haajeejim hanɻm.

³⁰ Magnaa jūrram k'ɻɻnau bēewi, hi gaai hichō t'unaa, hi juu hee hamachdēu padam joop̄äitarraupai hi pōrčajā w̄maajeejim haajem.

³¹ Mag hi dau hap'ɻl wau wai nɻl hawia, hamachdēu hirig k'ajūa jūapitarr deeu hēer hauwia, hich k'ajūa chaardamta deeu jūapināa, maimuan chadau pa gaai meerpp̄äain hat'aadējierram haajem.

Jesúus pakuls gaai meerpp̄etarr

(Mr 15:21-32; Lc 23:26-43; Jn 19:17-27)

³² Mag wai höberwi hag dāi wētumua k'ad hee woun hāb Simón hanɻm deeum p'obördam Cirene hanɻm heem dāi t'ēuijerram haajem. Mag dāi hoobaawai chi soldaaunau jūrr hajués maḡta Jesuu pakuls harrmatarr harrpijerram.

³³ Mag harrmamua buchagdam Gólgota hanɻm haar paauk'abaimajim. Mag Gólgota haawai “pōrpá durrsī” haawaiu.

³⁴ Mag mam paauk'abaimaa vino hiel hanam däi nem hachaaga waaurëu simta dömk'ir deejieram. Mam Jesuu sii bäräa dö hoowi tag döbajim.

³⁵ Ya pakuls gaai meerp'ënaa jiirjop sruwia, hamach chi meerp'ë narr soldaunaupai, k'aiuta chi k'ajua jabarju k'ai hawi, jëb gaai mokdaudam baraag paauk'ajieram haajem, mag námua gan haumaag.

³⁶ Maimua mag chi k'ajua hamachpierr wai náisiewai t'la námua warag k'at hohoodö hap'öbaadëjim hanaabá, chi pakuls dak'a.

³⁷ Hi meerp'ë jiir wëjom pör hár hësapdau p'ák'a sim gaai jaau sëejim, k'an gaaimuata hi mag wai naají. Chi hësapdau gaai "Chamäta Jesuu, Judionaan Rey" ha p'ä sëejim.

³⁸ Mag hi meerp'ë wai nám däi hichab hi bigaau chi nem jïgmien numí hagjö pa gaai hamach k'ik'ietdö meerp'ë srujieram: hääb hi juachaar gar, hääb hi juawë gar.

³⁹ Mag hi meerp'ë wai narr hõor diichjem dak'a harr haawai dich nám k'annaujä hi wau nám hiek'au warag hirig heerpanaa hääi p'ärlr'ärlraa,

⁴⁰ —Wa jägam k'aba puan mag Haai hi jëeujem dijä t'um pogueupäinaa deeu k'äai t'ärjuppaim hee hëu dñpñluju haajerra, jäg pua wir haig pachpai peerdä haubama. Pa chadcha Hëwandam Hiewaa k'ai, magan jäg pakuls gaaimua heeg hñrbabaad haajeejim hirig.

⁴¹ Mag nám däi chi p'adnaan pörnaanau, Moiseeu ley p'ä pñarr jawaag chi machnaanau tagam k'ann chi t'ierrnaan däimua hirig,

⁴² —Deeum k'annan peerdä hautarrta pachta pödbahabma. Pa judionaan rey k'abá; maar dak'ir jäg pakuls gaaimua heeg hñrbabaad. Mag hoobaawain chadau marau hæk'aju haajeejim.

⁴³ Pa hiek mag Hëwandamau pa chig hapibaju hanarr haawai, chadcha hichdëu pa k'ösi sim k'ai, nau hirua pa k'aigpér hauju. Magaag pachdëuchajä pa Hëwandam Hiewaa hanarrau haajeejim hirig, ya pakuls gaai pawiajä.

⁴⁴ Jürram k'annau hirig mamagk'am hürwi mag chi k'aibagnaan numí hi bigaau hagjö jiir hñid t'annarr k'annaupa warag hi wau hiek'a naajim hanaabá.

Jesús meetarr

(*Mr 15:33-41; Lc 23:44-49; Jn 19:28-30*)

⁴⁵ Hedausëe t'annam hee, dëgölp hedau k'ibaadëm habarmän sii warre hedaramjöta jösisijim. Mag k'í t'annä hawia hedau p'älibaajér las tres naata deeu haardbaadëjim.

⁴⁶ Magbaadëm hee Jesuu t'et, "Elí, Elí, ¿lema sabactani?" hajim hanaabá. Mag sim haig maach meúan, "Aay, Hëwandam,

¿k'ant'eeta pua m_λ m_λg dau hap'_{λλ} chir_λmjā m_λr_λg hoobamjöö haadëma?" ha k'it_λm hajim.

⁴⁷ Hääur k'_{λλ}n haig narr k'_{λλ}nau mag hi hiek'abarm hūrtarr haawai jürr hamach k'apeenag, —Keena, päädë hūrbat: Maguan warrgar Hēwandam hi jaaujerr Elías k'ararrta hich haig t'_λr simwai hanaajim, hirua hiek'atarr k'augbam gaaaimua.

⁴⁸ Hirua magbarm bärre hääbmua k'ap'igbaadëwi, putjö hühüp'_λ k'it_λm gaai vino hadchuchúhu simta dorrd_λnaa waibëewi, pa gaai b_{λλ}rnaa hi hi haig h_λa haujim, hag gaaim bereu dömk'_λir.

⁴⁹ Pari hääbmua hi d_λi mamagk'am hee, hääur k'_{λλ}nau jürr, —Hidëu hi s_λubá, daau nau Eliaau hi jäigmua heeg jiirpäyan pierrju haajeejim.

⁵⁰ Mag jöchk'_{λλ} hawia, t'et häa ha k'itawia, warag chaau-pabaadëjim.

⁵¹ Mag hi chaaupabaadëm d_λi h_λchab Haai hi jëeujem deg hierrgajärcha put nem parrg t'uur hëu wëjorrta h_λgt'aamua heeg s_λrr habarm_λ warre järrcha t'oop'em numiita jijirar jösisijim. Magbarm d_λi h_{λλ}ur t'eega duuibaadëmua mokpörpa t'örrchëchëuk'am d_λi

⁵² hõor hauk'ërtarr jëbdipa weeud_λtk'amam hee, k'ëchtarr k'_{λλ}nta deeu p'iid_λtk'awi hiiu n_λrrjëe haadëjim. Mag deeu hiutarr k'_{λλ}n h_λu wajap'a Hēwandam hiek h_λk'a durrumta hötarr k'_{λλ}n hajim.

⁵³ Mak'_{λλ}n Jesús hiiu p'iid_λtarr hëudee hamach jëbdegmua höbörd_λtk'awi Jerusalén p'öbör hee wëtjierram. Mag ham p'öbör hee naaimatarrjä hõor k'apank'am k'_{λλ}nau hoojierram.

⁵⁴ Magbaawaita capitán soldaaun d_λi Jesús pakuls gaai jiir wëjöm heegar narr k'_{λλ}nau mag h_{λλ}ur t'eeg duuibaadëm hee, mamagk'am hoop'öbaadee jäp'ierr n_λm hiek'au warag, —Mag wounan chadchata Hēwandam Hiewaa hajim hajierram.

⁵⁵ Mag hi p_λr hauju nawejä h_λchab h_{λλ}in hi juag hoojerr k'_{λλ}n k'apan Galileamua hi d_λi bëetarr haawai mak'_{λλ}nau hi d_λi mamagk'am warpmua hoo naajim.

⁵⁶ Mag warpmua hoo narr hee naajim: María Magdalena, hăbak'ai María, Santiago d_λi Josenaan ham hăd, maimua jöoi Zebedeo chaain hădjä d_λi haig s_λejim.

Jesús hauk'ërtarr

(Mr 15:42-47; Lc 23:50-56; Jn 19:38-42)

⁵⁷ Maimua ya p'äärmam hee, rik José han_λm bëejim. Hich mag woun Judea durr p'öbördam Arimatea han_λm haram hajim. Chi Jesús t'ðoju nawe ya hichdëujä Jesús higar s_λejim.

⁵⁸ Mag s̄iewai Pilato haar mawia ya Jesú斯 mee k'ērām mordam hauk'ēraan maag jēeuwimajim haajem. Mag jēeubaimaa Pilatoou hich soldaaunag deepi jaaujim haajem.

⁵⁹ Magbaa Joseeu mawia, ya chi meemdam heeg paa hauwi, harrwi, dīesdam memerk'ögjā chuk'u bæpp'ā k'itām hee præunaa,

⁶⁰ hag nawe hichdēu hich hat'ee durrbā k'ōpag hee jēbdi hi-iur k'ōrpitarr hee hauk'ērt'urjim, wajapcharan hich jēb gaaima. Magnaa mokpör pōm simua chi jēbdi hi hee wajap'a joot'ā præwia higbaadējim.

⁶¹ Mama mag chi José Arimateapierr petamjā María Magdalena chan maba, hābak'ai María dāi hamach numpai chi hap'āmmdam hauk'ērtarr jēbdi haig hohoodō naisijim.

Soldaaunag Jesú斯 hauk'ērtarr jēbdi t'āpitarr

⁶² Hag noram sīi juu hālajerr hed, wajapcharan sabarhedma, chi p'adnaan pōrnaan Moiseeu Hēwandam hiek p'ā prærr wajapcha hālark'aajerr k'ān dāi Pilato haar wētwia

⁶³ hirig, —Marau k'īir heyaa nāmgui hajim hanām, jāg sēunem nem jaau sīerrarrau jaauwai, hiin meewiajā k'āai t'ārjup nām hee deeu hiiu p'iidāju ha hiek'atarr.

⁶⁴ Magtarr haawai k'āai t'ārjup soldaaunag chi jēbdi haig t'āpitabá; magba hak'iin heeu dēgölp chi k'apeenau hedaar bēewia, chi binaan hamach juu k'ap hausūnaa, naspawia chadchata deeu hiiu p'iidājim haduk'am. Magta haju hat'een magan warram k'āai warag hatchata sēuk'a nem jaau naisijugui hajierram haajem, Pilatoog.

⁶⁵ Magbaawai Pilatoou hamag, —Pāachdēu mag nām k'ai, magan soldaaunan har t'ānām. P'ē harrwi pāachdēu k'ōchagpierr chi jēbdijā wajap'a p'āarnaa jālart'ā prabajēt hajim hanām.

⁶⁶ Magbaawai chadcha soldaaun p'ē harrwi mag chi jēbdi hee mokdau joot'ā sīerr hārjā wajap'a dusnagjō simua jālart'āprāijierram hanaabá. Magnaa chi soldaaunag k'āai t'ārjup hogdāba haig t'āapi jaaujierram haajem.

28

Jesú斯 p'iidātarr

(*Mr 16:1-8; Lc 24:1-12; Jn 20:1-10*)

¹ Jua hāi k'ēutarr noram, domighed hedp'erre hagt'a k'īsu nāwe María Magdalenaau deeu hālai hagjō María ha t'ār sīerr dāi Jesú斯 hauk'ērtarr jēbdi haar hoon wētjim haajem.

² Mag nām hee Hēwandam chog hāgt'armua bēewi mag mokpör chi jēbdi hee joot'ā sīerr chaaug præubapääiwai hālaur t'eega duuijim. Mag chi mok chaaug præupäiwia warag hag hār hoo sim hooimajierram haajem.

³ Chi Hēwandam chog k"ūir heerpaawai sīi pagt'ām dau p'ār jēer hat'am bā hoo nāmjō sīejim hanām, maimua hi k'ajūa sīi bāpp'ā sīejim haajem.

⁴ Soldaaun chi jēbdi t'āa narr k'ān mag hoobaawai jāp'ierr wajaugau k'a duuip'ōbaadēwi sīi warag chi meemjō jēk'āt t'up'āau hap'ōbaadējim hanaabá.

⁵ Pari mag chi soldaaun t'up'āau hap'ōbaadēm hee, chi Hēwandam chogau chi hāinag, —Hoob jāp'ierrmiet hajim hanām. Mua k'ap'ā chirāmgui hajim hanām, pārau Jesuuta jār wēnārrām, har hamau pakuls gaai meerp'ē t'ōotarr.

⁶ Māig hich hauk'ērtarr heemua p'iidāwi petaawai ya māig k'aba sim. Pāach daujāau hi hauk'ērtarr hee hoon bēejurauma hajim hanām.

⁷ Magnaa hamag, Hērēubaadēt, maimua hi k'apeen haar, "ya hiiu p'iidāwi pāar na Galileaag petajim, nau jamta pārau hi hooimajugui" ha jaaubaimat hajim hanām chi Hēwandam chogau.

⁸ Ham hiek hamachig magbaawai haigmua hapuraa hērēubaadējim hanaabá. Jāp'ierraa naajieb māmā hagjō honee naajim haajem, hamachig mag Jesús p'iidābarm ha jaaubaawai. Mag warag k'ajap'a bā chāp wētjim haajem, maach chi k'apeenag jaauwimaag.

⁹ Mag ham heerpamjō wētumta hich Jesús ham k'ūirp'ee höbērčēwi hamag saludaachējim hanaabá. Mag hamachig hiek'abaichee hi k'aug hat'aawai hi bāk'ārr p'ōbk'anāa hi bālta hud hat'ajierram haajem, hirig jēeumamua.

¹⁰ Magbaawai hichdēu hamag, —Hoob nem hōk'ō hamiet hajim hanām. Jāg jāp'ierr wēnārraju k'āai, mā k'apeen haar wētwi Galileaag wētpi jaaubat, nau jamta hamau mā hooimaju ha jaaubaimat hajim hanām.

P'adnaan chi pörnaanag soldaaunau nem hīg'atarr

¹¹ Mag hich dāicha hoowia chi k'apeen haar jawaan dādārk'amich, soldaaun chi jēbdi t'āa narr k'ān heem hāaur k'ānau p'ōbōr hee wētwi chi p'adnaan pörnaanag jaauwimaajierram hanaabá, mag chi mok chawag pārēupāinaa hag hār jup sim hamachdēu hootarr maimua chi Jesujā hich hauk'ērtarr hee hooba k'āidu parii haadēm.

¹² Māmā magbaawai chi p'adnaan pörnaanaujā hag bārre tagam judionaan chi t'et'emnaan t'um t'ārk'anāa hibēpjierram hanaabá, soldaaunag Jesús hiiu p'iidābarm higwi sēuk'a nem hīg'apieg. Magnaa hīchab chi soldaaunau sēuk'a nem jaaubarm paarjā p'atk'on pōm p'agju hajierram haajem.

¹³ Ya mag hamach hap chi hiek'am harr haawai chi soldaaun wawimamua hamag magjierram hanām:

—Hōrag jaauwai hedaar pāach k'āi nāmich chi k'apeen bēewiata chi hauk'ērtarr heem jīg'a harrwi hamachdēu k'ap wai nām ha jaaubat hajim hanaabá.

¹⁴ Mag pāar k'āitarr gobernadorrau hūrwia pāar dāi k'aigba hamān, marau maachdēuchata hi dāi hiek'awi maachig paa hauju. Magbaawai pāar chig habajugui hajierram hanām hamag.

¹⁵ Mag, chadcha hamachig p'agbaawai, hōrag jaauwaijā, ham k'āi nāmichta chi k'apeen bēewi jīg'a harrjierram ha jaaujim hanaabá. Magtarr haawaita hīs hewag pawiajā judionaan heyan hagt'a Jesús chan p'iidāba maach chi k'apeenauta harrwi maach juu k'ap bēp sīujim ha jaaujem.

Hābmiecha Jesuu hich k'apeenag nem jaau pāatarr

(*Mr 16:14-18; Lc 24:36-49; Jn 20:19-23*)

¹⁶ Mag Marianaanau maachig Galileaagta wētpi naajim ha jaubaawai maach chi k'apeen t'um once Galileaag wētjim, hich Jesuu maachig nāpi jaautarr buchagdam gaai hāba hi dāi hoog.

¹⁷ Maimua mam pawia ya hich Jesús warp hurum maachdēu hoop'ōbaadeewai Hēwandam chi Hayagamjō hirig jēeu naajim; mama mag hirig jēeu nām hee, maar k'apeen hāaur k'ānnau har k'abampii naajim.

¹⁸ Mag nām hee warag maar haig bēewi maar dāi hiyāmamua magjim:

—Ya mā Hayau mārāg hāgt'arm k'ānn dāijā hiek t'eeg hapināa māig heegarm k'ānn dāijā hiek t'eeg hapibarmgui hajim.

¹⁹ Magua mua pāragan, mā matarr k'ur pāach hap paauk'abaadee durrpierr haaidābaadēt ha chirāmgui hajim; magnaam t'umaam k'ānnag hamach meupierr māg pāach peerdātarr hiekta jaaunaa chi hāk'amam k'ānnagjā pāach dēnjō māchta hamach Pörk'apibat hajim. Magnaa hīchab Hēwandam chi Haai t'ār gaai, chi Hiewaa t'ār gaai maimua hich Hēwandam Hak'aar t'ār gaai pōr choopetat hajim, mag chi hāk'amam k'ānn.

²⁰ Mag nām dāi hīchab mua pāachig jaaujerrjō Hēwandamau nem waupi jaaumamta hi hipierraawwaupi jaaubat hajim, hich jāg pāachdēujā mā hipierr wēnārrāmjō. Mānn māchin Jōoirau māg durr hi hagk'a nām haar hich mag hed hēepierr pāar dāi chitajugui ha jaau pāajim maachigcha.

SAN MARCOS

Maach peerd^λ haaujem Jesucristo higwia jöoi Marcoou p'ã p^λatarr

Chi p'ãtarr. Marcos chan Mateojö Jesús däi hâba hiyäλ t'ach k'öba, hirua nem jaaumamjä t'um hich jäg^λucha hûrba, ni hirua hôor dauderra nem waaujerrjä t'um hoobajim hich daúacha. Magua chi m^λg maach meúa traduciitarr k'^λlnau pöd sii negöon meúa simjö t'um hich daúa hootarrjö p'ãbajim, hichdëujä chi Jesús däicha wënlrraajerr k'^λlnag jéeu hoowi hamau jaaumamta p'ãtarr haawai. Mam^λ Jerusalenpierr harr haawai tale hirua chi hoon hich daúacha Jesús hoojim. Mam^λ maagwai hagt'a chi jöoicha k'aba sii hëwan s^λeojim. Hôrau k'^λirjuawai hich k'^λijä hajim haajem Jesús t'õopääig p^λr hau-tarr hedhaar hëwan hâb börrjöou h^λop^λlrrnaa hi hëudee matarr (14:51-52).

Simón Pedro k'apeer hanaa (1 Pe. 5:13) Bernabé k'od hajim haajem (Col. 4:10), hich Marcos. Mag Pedro k'apeer harr haawai hirua hôrag jaau n^λrrarr h^λurjerrta jürr hichdëu p'ãjim hanaabá. Hich m^λg Marcopai hîchab Juan ha t'^λlrjeejim; hajapcharan Juan Marcos hajim hi t'^λr (Hch. 12:12).

K'an jawaag hají. Chadcha Marcoou Jesuu hiek'amatarra jaau sim, mam^λ hârcha hôrag jaaum hig sim^λn hirua nem waumatarrta dawaacha hoopí sim. Magua Marcoou hoowai Jesús chadcha hich Hêwandam Hiewaa hatarrta sii hich Haai chogk'a bëejim; mag hi chog haawai hich Jöoirau nem waupim k'^λosimpier wawaagta bëejim. Magua chadcha hichdëu ley jaaunaa, mepeenjä hôor mor heemua dau daau h^λbeerpäinaa, hamag meeurrtau haadëp'äm haig hirua dawaata hich juu t'eeg hôrag hoopiejeejim. Mag hirua nem waumatarr gaai hich juu t'eeg hoopijieb mam^λ, chik'amnau hi juau t'õotarrjä deeu hiiu p'iid^λbarm gaaita hârcha hôrau hi juu t'eeg hoojier-ram. Maguata peer libro jârrchapaím Marcoou haata jaau sim (11:1-16:18).

*Juan hôor pör choomieu Hêwandam hiek jaau n^λrrarr
(Mt 3:1-12; Lc 3:1-9; Jn 1:19-28)*

¹ Warrcha maach peerd^λajem hiek jawaag Jesucristo Hêwandam Hiewaa bëetarran m^λgta hajim haajem:

² Warr jöoingar Hêwandam hi jaaumie Isaías k'ararrag Hêwandamau hich hiek p'äpiewai hich Chaai p^λijuuta jaaujem hanaabá. Pari mag hich Chaai p^λiju na deeum higwia hich Chaairagta magjim han^λm:

“Hiewaa, mua p^λ na m^λch hiek jaaujem p^λiju.

Mag wounauta p_A na p_A maju hee hōrag p_A barju jajawag-maju, t'umaam k'_Annau p_A hiek hūrm k'ōsi sīi p_A n_A naamk'iir" hajim han_Am. (Mal. 3:1)

³"Mag woun hajappai hōor barba haajem haar sīejemuata hich haar hōor barbaimaawai p_A jaaumamua, 'Ya maach Pör bēeim_A sim' ha jaaumaju, p_A higwia.

Mag p_A higmamua, 'Hi bēeju nawe pāach t'āar k'iir k'augbat' ha jaaumaju, t'āraucha k'ōsi p_A hiek hāk'amk'iir." (Is. 40:3)

Magta hajim haajem Hēwandamau hich Hiewaag, Juan higwia.

⁴ Mag chi Hēwandam Hiewaa maju na hi jaau n_Arrarr Juan hajim haajem, chi hōor pör choomie. Warrgarwe chi Juan higwia mag n_Arraju jaautarr haawaita chadcha t'um hich hagjōo hōbēbergmamua Juanau hōrag, "Pāach k'aibag hāsie hewag k'iirjuwia, Hēwandamag chugpaapi jēeuwia, m_Arlag pāach pör choopibat; magbaawai Hēwandamau chadcha pāar k'aibag chugpaapāiju" ha jaaujeejim hanaabá.

⁵ Mag hirua jaau n_Arram hūrbaawai bēejeejim haajem: Judea durram k'_Ann dāi Jerusalén p'ōbōr heem k'_Annpa, hi hiek hūraan. Mag hamach jāg_Aucha hūrwia, hāsie hewag hamach k'aibag k'iirjuwia, meerba jaaunaa hamach pör choopibaawai, Juanau ham pör choopāmajim haajem, dōjā Jordán hee.

⁶ Juan chi hōor pör choomie k'ajūan camello hēu dēnta k'a sīejim haajem. Hi hāi jāajemjā nemhēu dēn hajim haajem. Maagwai hirua k'oojerr, hasp'it hajim hanaabá pamiel dāi.

⁷ Mag wounau hōrag jaauwai, "Mag hed gaai m_A hēudee jōpcha woun hāb bēejugui" haajeejim han_Am. "Ma m_A k'āaijā hārcha hiek t'eeg sim. Mag m_A k'āaijā hār_Alcha hiek t'eeg sīewaita m_A chan m_Ag chir_Am haig sīi hi chogk'aagpajā serbi-iba chir_Am.

⁸ Muan sīi dōdamaupai pāar pör choo chir_Am. Pari hichcha bēem hed gaai hichdēun pārag hich Hēwandam Hak'aarchata deejugui" haajeejim haajem hōrag, mag Jesús bēeju higwia.

Juanau Jesús pör chootarr

(Mt 3:13-17; Lc 3:21-22)

⁹ Mag Juanau hōor pör choo narram jaarta Jesucristo Hēwandam Hiewaa bēejim haajem, Galilea durram p'ōbōr Nazaretmua. Mag hich haig pierrwai Juanau dōjā Jordán hee hi pör choopājim haajem.

¹⁰ Mag pör choowia dō heemua hōberaau hoowai, hedaujāata weeud_Abaadēm heemua Hēwandam Hak'aarta duburjōo k'it_Am hi gaai jupcheeg wēwēwē hurum hoojim han_Am.

¹¹ Magbarm hee hīchab hāgt'armua hōor hiekjō, "Hiewaa, p_Alta m_A Chaai m_Achdēu jāsehne wai chit_Amlu; p_A gaaimua m_Ahonee chiraajem" habarmjā hūrjim haajem.

*Dösātau Jesús k'ūgurju hēk'atarr
(Mt 4:1-11; Lc 4:1-13)*

¹² Mag pör choo haaipawi hi durrpabaadëm hee, hich Hēwandam Hak'araucha warp hōor chukag hee hi warrjim haajem.

¹³ Mag mam mawia cuarenta días s̄ejim hanaabá, durr warp hōor chukag hee, maach k'oojem nemk'am hee. Mag hi sim haigta dösātau b̄ewia hirig s̄euk'abaichéjim hanaabá, hi k'ūgur hawaag. Maigmua chi dösät petarr hēudee jūrr Hēwandam chognaanauta h̄gt'armua b̄ewia hi k'īir jāsenk'achéjierram haajem.

*Jesuu warrpem Galilea durr Hēwandam hiek jaaubaaderr
(Mt 4:12-17; Lc 4:14-15)*

¹⁴ Mag k'ur Jesús majim haajem Galilea durr, hōrag "Hēwandamau hōor t'umta hich dēnk'a haum k'ōsi sim" ha jawaan. Mag hi maawai rey Herodeeu Juan p̄ar hauwi cárcel deg p̄itarr k'ur hajim haajem.

¹⁵ Mag Hēwandam hiek jawaanta marr haawai hichpai higwia jaaumamua, "Warrgurwe Hēwandamau Juan hēudee woun hāb p̄iju ha jaaujerr h̄sta barbaichéngui" hajim hanam. "Maagwai h̄sin chad Hēwandamau t'umaam k'ān hich dēnk'a haum k'ōsita sim. Pari magaagan pāach k'aibag h̄sie hewag k'īirjunaa hiseg nām dāi t'āraucha maach peerdāajem hiekta hāk'abat" haajeejim haajem hich Jesuucha hōrag.

*Dō h̄lamien jayap Jesuu hich dāi t'ārp'ē harrtarr
(Mt 4:18-22; Lc 5:1-11)*

¹⁶ Biek hāb Jesús t'ārrdö Galilea hanam higaau nārramua hōor numí dö hārēu nām hooimajim haajem. Mak'ān Simón hajim haajem hich naam Andrés hanam dāi. Hich mak'ān dö h̄lamien hajim haajem.

¹⁷ Mak'ānag Jesuu, —Hidēu pāach red p̄awia mā dāita wēttarau hajim hanam. Hich jāg pāach māg s̄i dö h̄la gaaipai nāmjö, māg hatag jūrr mā hiek hōrag jaau gaaipaita nāsisijugui hajim hanam hamag.

¹⁸ Mag chadcha hamachig magbarm bärre hamach red p̄awia Jesús dāi hērēujim haajem.

¹⁹ Mag hērēubaadeeu hag hatk'ajārpai deeu hōor numí botedam hee hamach red t'ārrdā s̄isidām k'a nām hooimajim haajem. Mak'ān jōoi Zebedeo chaain hajim haajem, Santiago Juan dāi.

²⁰ Mak'ānjā Jesuu hēurrjim hanaabá hich dāi. Magbaa hamach haai Zebedeo hich p'idk'aajem k'ān dāi bote hee p̄awia hi dāi wētjim haajem.

*Jesuu woun hāb dösāt bēnēu baarjerr monaautarr
(Lc 4:31-37)*

²¹ Mag wëtwi, Capernaum p'öbör hee barwia, jua hñlijem hed haadeewai, judionaan Hēwandam hiek jaaujem hee mawia, hōrag Hēwandam hiek jaubaadëjim haajem, hich Jesuu.

²² Mag hirua jaaumam hūrwia, haig hōor hi hiek hūr narr k'lan jāgderraal naajim haajem, hamachdëu hūrwai Jesuu jūrr Moiseeu ley p'ā plarr jawaag chi k'ap'äm k'ap'äm haajem k'lan k'āyaujā jaau k'apcha jaaumam hūrwia.

²³ Mag Jesuu Hēwandam hiek jaau sim haig woun hāb mor hee bēn k'aigbam wai sim sīejim haajem.

²⁴ Mag wounau Jesús hoo hat'aawai chi bēn hi mor hee simuata t'et häa hanaa hirig, —¡Jesús Nazaretpierr! Hidëu maar sīi k'ajap'a sīubá hajim hanäm. Puan sīi maar höpääinta hurum. Mua pə k'ap'ä chirəmgui hajim hanäm, pə jammua hurú. Pə Hēwandam Hiewaa hāgt'armua bëetarr k'abahab, warrgurwe Hēwandamau pāiju ha jaaujerr hajim hanaabá hirig chi mepeer garmua.

²⁵ Magbaawai jūrr Jesuu chi meperagta meeuk'anaa, —K'iu habá. Pachta warag jāg woun mor heemua höbérbaad hajim hanäm.

²⁶ Jesuu mag hiek'abaa, chi mepeer mag woun mor heemua wiwiug höbérbaadeeu, warre jēk'at p'ap'argpäiwia, chi wounta hiek chuk plajim hanaabá.

²⁷ Hōrau hamach daúa mag hoobaawai dauderraal näm hiek'au hamach wir haigpai, “¿Jāga jāg wounau hiek'aawai meperaupa hi hipierraal nāma?” hanaajim haajem.

²⁸ Jesuu mag woun mor heem mepeer jārbapäim jöpchata Galilea durr hee maimua hag bigaau p'öbördam nānlidäm heem magwe k'ak'apdö jōisijim haajem.

*Simón p'aauhūan Jesuu monaaupäitarr
(Mt 8:14-15; Lc 4:38-39)*

²⁹ Mag judionaan Hēwandam hiek jaaujem deg Jesuu hōrag Hēwandam hiek jaau sīewia höbéraau higbaadëjim haajem, Simón Andrés dāi joobaajerr di haar. Mag hi mam dāi hi k'apeen numí wëtjim haajem. Mak'lan, Santiago hajim haajem Juan dāi.

³⁰ Mag wëtwia Jesús deg pabaimaawai haiguim k'lanau hirig jaaujim haajem, Simón p'aauhūan put hee k'lanumieu mor mas sim.

³¹ Hichig mag jaaubaa, haar dubwia, hi juu gaai plarnaal hāgt'aag p'iri haujim hanaabá. Mag p'iri hat'am bärre chi k'lanumiejā t'umbabaadeewai warag p'iidwia ham jāhogjim haajem.

*K'ëubaadëm hee Jesuu hõor põm monaaupäitarr
(Mt 8:16-17; Lc 4:40-41)*

³² Maimua ya hedau k'ëubaadëm hee, hõrau hamach haanuaan k'amor machag k'irpierr wai narr k'lan däi dösät bënëu sïsidlampa Jesús haig waibëemajim haajem.

³³ Mag warag t'um p'öbör heem k'lan bëewia hi sim di haig puertdi higaauta daaugajärm magwe pos hap'öbaadëjim hanaabá.

³⁴ Mag, sii k'ajap'am k'amor machag k'irpierr wai sïsidäm hich haig haubëemarr k'lan monaaumam däi hïchab mepeenpa hõor mor hee sïsid harr jär wërpmajim haajem. Chi mepeenau hi k'ap'a naajim hanaabá, hi chadcha Hëwandum Hiewaak'a sim. Mam hich Jesuu bñlrjä hamag hiek'apiba haajeejim haajem.

*Jesuu Galilea durr Hëwandum hiek jaau p'lanrdä narrarr
(Lc 4:42-44)*

³⁵ Jesuu hichdëu mag hõor põm monaautarr hag noram hedaraawe p'iidäwia p'öbör higaau warp'aapai hich hap ma-jim haajem, hõor chukag hee, Hëwandumag jëwaan.

³⁶ Magbaawai Simonau tagam k'lan hich k'apeen däimua hi jär wënlrrawi hoobaimaawai

³⁷ hirig jaaujierram haajem, hõor t'umaam k'lanau mag hi jär wënlrram.

³⁸ Mam magbaawai jürr hichdëu hamag magjim hanam:

—Chawag dewam p'öbör dak'apaim haarta wëttarau, jürr mamaam k'lanagjä Hëwandum hiek hagjö jawaag. Warrjä mag jawaanta mä bëejimgui hajim hanaabá.

³⁹ Hich mag Jesuu Galilea durr hõor nänidämpier Hëwandum hiek jaau nänranan judionaan Hëwandum hiek jaaujem degjä jaaujeejim haajem. Mag nänramua hõor mor hee mepeer k'aigbam wai sïsidämjä warre dau daau höbeeräi maajeejim hanaabá.

*Jesuu woun häb kokobé bënëu bar sïerr monaaupäitarr
(Mt 8:16-17; Lc 4:40-41)*

⁴⁰ Biek häb woun p'ie k'a dodoso sim Jesús haig bëewia hi k'irp'ee kanieu p'öbk'achëwia hirig, —Pua k'ös chiräm k'ai, mag p'iedau warre mä gaaimua chugpaabapäi haichëjim hanam hirig.

⁴¹⁻⁴² Magbaa Jesuu hi dau haug k'augwi hi gaai pärnaa hirig, —Mua pä monaaupäim k'osi chiräm. Monaau chirsí magan hajim hanam hirig.

⁴³⁻⁴⁴ Magwia Jesuu hirig, Mua mag pach monaaubarm hoob hõrag jawam hajim hanam. Magju k'ää nacha Jerusalén mawia Haai hi jëeujem degam p'adëg pach mor hoopibaimá.

Maimua Moiseeu hiek p'ātarr gaai jaau simjö pach monaaubarm paar nemchaain ofrendak'a deebá hajim hanam, pach mág monak'a chirsim hōrag k'ap hamk'íir.

⁴⁵ Mamá Jesuu mag hich monaautarr hōrag jaaupiba harrta hich narrampierr jaaubaadéjim hanaabá. Mag gaaimua Jesús tag p'óbör hee parhooba höbérju k'aba, hōor chukag chllita sísijim haajem. Mamá magám hāba, mam p'óbör higaau hi sim haar durrierram k'lan hi haarbaarjeejim hanaabá.

2

*Jesuu woun hāb k'apá jaser k'itam monaautarr
(Mt 9:1-8; Lc 5:17-26)*

¹ Jesuu mag woun monaaupítarr k'ur k'ääi k'apancha k'aba nám hee, p'óbör Capernaum hanamág majim haajem. Mag mawia barbaimaawai sii p'óbör heem k'lanau hi barbaimam k'ak'apdó jöisijim hanaabá.

² Mag hamachdëu hi deg pabaichém k'aug hat'aawai haig bëe t'anamua hōor póm pos sii puertdi higaum magwe p'ëu t'anlisijim hanam. Jesuu mag pos t'anam k'lanag Hēwandum hiek jaau sijim haajem.

³ Mag nám hee hōor jayapam k'lanau woun hāb k'apá jaser k'itamta pa bllrk'am gaai jiir haibëejierram haajem.

⁴ Mag haibëewi Jesús sim haar mag woun wai dubaag hēk'a naajim haajem; pari mag puertdi higaau hōor p'ëu t'anam k'urau pód hierrag wai dubju k'aba haawai, hāgt'aa dihéu hār waaidatk'awia, chi Jesús sim hārla dihéu magar hauwi, chi pa bllrk'am gaai jāgadau jāk'anaa mag chi k'apá jaser k'itam heeg jiir burrpäijierram hanaabá, Jesús sim haigcha, hamach haunaan monaaupáju k'ap'ñ narr haawai.

⁵ Jesuu hamau mag k'irju námjä k'ap'ñ sier haawai chi k'apá jaser k'itamagtä, —Pá pekau t'um ya mua chugpaabap'imgui hajim hanam.

⁶ Mamá mag hiek'abarm hūrwia Hēwandum hiek jawaag hit'ee chi machnaan haig narr k'lanau hamach wir haigpai,

⁷ “¿Ma chijág wounta Hēwandum dau na mag k'aigba hi jūr hiek'a sīma? Hāba Hēwandamau k'abam chan maach pekau chugpaa hauba haajem” hajierram hanam.

⁸ Mamá hamau hamach hödegpai mag k'irju námjä Jesuu k'ap'ñ sier haawai hamag, —Párau k'ant'ee pāach hödeg jāg k'aigbata k'irju nám? hajim hanaabá.

⁹ ¿Wa mag pekau chugpaabarmjä dau daau hooba naawai párav k'irjuawai chadcha p'it'urg chuk'u t'umaam k'lanau mag hiek'aju haai nám ha náwa? Mamá mua hirig, “P'iidawia pach pa bllrk'am hābamág p'ë hauwia petá” hak'iin, hōrau hamach daúacha hooju, hi monaau sisi wa monaauba k'āijä

hich mag s̄̄sim. Magua pārau m̄ dēn̄jō chan cha mua jawaag-pamjō habajugui hajim han̄m.

¹⁰ Mam̄l m̄ch chi Hemk'ooi Hiewaa Hēwandamau hich juapā deetarrau chadcha m̄g jēb gaai hōor pekaujā chugpaaju haai chir̄m pārag k'ap hamk'īir, mua pārag hoopik'imgui hajim han̄m.

¹¹ Magnaa chi k'apá j̄aser k'it̄m̄gta, —P'iid̄awia, p̄ch put hābam̄g juurwia, p̄ch diig petá hajim han̄m.

¹² Magbaawai hag bärre chadcha p'iid̄awia, hich wai b̄etarr pa b̄ark'am d̄i hich putpa hābam̄g p'ē hauwia, t'umaam k'lan dak̄īir nem moná dawag hōberbaadējim hanaabá. Mag hōberbaadēm hoowi haig narr k'lan dauderraā n̄isijim han̄m. Mag n̄m hiek'au Hēwandam t'ō hiek'amamua, “Hēwandam, hag na marau b̄lr̄jā m̄g nem hooba haajemta h̄ista chadcha pua marag p̄ch jua t'eeg hoopibarm. P̄chta chadcha chi jua t'ierriu Hēwandam” hanaajim haajem, hirig j̄eumamua.

*Jesuu Leví hich d̄i hēeurtarr
(Mt 9:9; Lc 5:27-28)*

¹³ Jesuu Capernaum p'öbör hee mag woun monaautarr k'ur petajim haajem deeu Galilea t'rrdöog. Mag mawia hi barbaimaawai, hich haig jūrram k'lan p'ēp'ēuk'amua hōor pos haadeewai, hamag Hēwandam hiek jaaubaadējim haajem.

¹⁴ Mag jaau s̄̄wei petaau jōoi hāb Alfeo han̄m hiewaa Leví han̄mta hooimajim han̄m. Mag Leví Romaam gobierno dēn dēbpaar j̄eeujem harr haawai hōrau hichig dēbpaar p'agaan b̄eejem hag mes bigaau p̄ar s̄ejim han̄m. Mag hoobaimaawaita Jesuu hirig, “M̄ d̄i marrau” habaawai, p'iid̄wi, chadcha hi d̄i petajim hanaabá, hi k'a hogd̄ba n̄rraag.

*¿K'an jāgwia Jesús pekaupan d̄i t'ach k'oojeej̄i?
(Mt 9:10-13; Lc 5:29-32)*

¹⁵ Biek hāb Jesús hich k'apeen d̄i Leví di haig t'ach k'ō s̄ejim haajem. Maig naajim haajem h̄ichab hich Leví k'apeen hagjō gobierno dēn dēbpaar j̄eeujem k'lan. Maimua h̄ichab hōor k'apan hi hēudee b̄etarr haawai hamach k'aibagau t'̄rp'ōok'am k'lanp̄a haig t'naajim haajem, Jesús d̄i hābam mes gaai t'ach k'oowai.

¹⁶ Mag hi mak'lan d̄i hāba t'ach k'ō sim haig fariseonaanau Hēwandam hiek jawaag chi machnaan d̄imua chi Jesús d̄i wēn̄rrajerr k'lanagta j̄eeuchējierram han̄m:

—Jāga jāg pāar maestro s̄i dēbpaar j̄eeujem k'lan d̄i pekaupom s̄̄sid̄m k'lanp̄a hāba t'ach k'ō s̄i? hajierram han̄m.

¹⁷ Mam̄l hamau mag hiek'abarm hūrwia Jesuu hamag magjim han̄m:

—K'a monak'a nʌm k'ʌnau chan doctor higba haajem. Mor masim k'ʌnta doctor hiigjem. Mʌ chan bʌlrjā pekau chuk'u wajap'a k'it'ēem haajem k'ʌn jʌraanjā bēeba, mʌn hōr pekau pōoma k'it'ēem k'ʌn peerdʌ hawaanta bēejimgui hajim hanaabá, k'īrjug hiiur haumk'īir. Maguata mag ham pekau pōm nʌmjā higba, ham d̄ai t'ach k'ö chirabahab hajim hanʌm, hamjā Hēwandam dēnk'a hawaag.

¿K'an jāgwi Jesú斯 k'apeen sark'aba haajeejī?
(Mt 9:14-17; Lc 5:33-39)

¹⁸ K'āai hāb fariseonaan higar nʌm k'ʌn Juan chi hōr pōr choomie k'apeen d̄ai t'ach k'öba sark'a naajim haajem. Mag nʌm hee hōrau Jesú斯 sim haar wētwia hirig maguimajierram hanʌm:

—Fariseonaan higar nʌm k'ʌn maimua Juan k'apeenjā sark'a nʌmta, ¿k'an jāgwia pʌ d̄ai wēnrraajem k'ʌnta jāg sark'aba nʌ? hajierram hanʌm.

¹⁹ Magbaa Jesuu hamag magjim hanʌm:

—Pārau hoowai, ¿chi juu pʌr sim woun honee hich hʌlai d̄ai t'ach k'ö nʌmich, hirua hōr hich juu pʌr nʌm hee t'ārtarr k'ʌn sīi bēewia hōk'īrjuu hohoodō naajē, sark'aawai bʌlrjā t'ach k'öba? Magba haajem.

²⁰ Magua hich hagjō mʌ d̄ai wēnrraajem k'ʌnjā sark'aba nʌm. Ham sark'ajuun, mʌg hatag mʌ ham jaaijō ham d̄ai chitʌm pʌr hat'am hed gayan chadau ham hamach k'īrauta sark'awia hīchab t'achjā k'öba nlisip haju, gaai machgau. Mamʌ mʌngwaiwe chan ham sark'aju k'aba nʌmgui hajim hanʌm, hagt'a mʌ ham d̄ai chiraawai.

²¹ Magnaa, 'Pāadē k'īrjabat hajim hanʌm. Pāraun chadcha pāach jōoinau jaaujerrjō t'ach k'öba sark'a nʌm. Mamʌ pārau jāg mua hiek hiiur jaau chirʌmjā k'ōsinaa hagjō warrgarm k'īrjug chi jōojā hagt'a k'ōsi wēnrrʌmʌn, magan mag k'īrjugan sīi put hiiur hauwia jūr k'ajūa jōoi gaai p'ēek'abarmjōta sīsim. Hābmua k'āijā put hiiuriu k'ajūa jōoi gaai p'ēek'ak'iin, mag put hiiur hi pāchdʌbaadēmu chi k'a sim hee t'ārrdʌbaadeeu warag hich warr sīerr k'āaijā nem wāg sīsiju. Magua chi mʌ hiek hāk'a simua chan mʌg hiek hiiur mua jaau chitʌmjā hāk'anaa pōd hamach jōoin hijā hagjō hārk'aju k'aba simgui hajim hanʌm.

²² Wa magbam k'ai, vino hōrr hachpamk'īir nemhēu jōoi dēn t'ūrk'a sim hee pʌbarmjōta haju: Chi vino hōrr hachpabaadeewai, chi nemhēu jōoiraa sīewai, hāwatba jēgdʌbaadee chi vinojā hārbaadēm d̄ai chi nemhēujā ya tag serbiiba sīsiju. Maguata vino hōrr hachpamk'īran, hagjō nemhēu hiiur heeta pʌajemgui hajim hanʌm hamag.

*Jesuu k'an nemta jua hñlijem hed wauju haai sī ha jaautarr
(Mt 12:1-8; Lc 6:1-5)*

²³ K'āai hāb jua hñlijem hed Jesús hich k'apeen dāi trigodö hee dich wëtumua chi k'apeenau trigo p'ierr hahaug wëtmajim haajem.

²⁴ Mag trigo p'ierr nám hoowia Moiseeu Hēwandam hiek p'ā platarr wajapcha hñrk'aajem k'ñnnau Jesuug, —Pādē hoobá: Jua hñi nám hed haawai bñlrjā p'idk'aju k'aba nñmta pñ k'apeenau jäg trigo p'ierrnaa k'ō wënlrrñmwai hajierram hanñm. ¿Pua chan k'augbahab hajierram hanñm, jägpai p'ierr nñmjā nem póm heeu nám dāi hāba sim?

²⁵ Magbaa jūrr Jesuu hamag magjim hanñm:

—Mamñ ¿k'ani mñ k'apeenau k'aigba habar? Magan ¿pārau chan Hēwandam hiek p'ā sim gaai tñlrwai bñlrjā k'augbata haajeeb, rey David k'ak'itarrau hich k'apeen dāimua hamach jāsöö hap'öbaadee pan k'ötarr?

²⁶ Pārau k'ap'ñ nñmgui hajim hanñm, warr Abiatar p'adnaan pörk'a sim jaar David hich k'apeen dāi Haai hi jéejem deg dubwia hag hee pan ofrendajō Hēwandam hit'ee wai narr k'öpäitarr. Mag pan parhoobam k'ñnnau k'öju k'aba, hāba p'adëupaita k'öju haai sñejim hanaabá. Mag sñerrta hichdëujā k'öwi hich k'apeenagjā deejimgui hajim hanñm hamag. Mamñ mag k'ötarr paarjā Hēwandamau ham chig habajim.

²⁷ Jesuu hamag mag hiek'awi hichdëupai deeu hñmaai hamag magjim hanñm:

—Jua hñlijem hedan, hāu hñordam jua hñi wënlrramkñirta Hēwandamau deejim; mamñ mag nám chan mag jua hñlijem hed sñrk'a wënlrrñm gaaimuata maach hāu wënlrrñm hanñm k'abam.

²⁸ Maguata mñch chi Hemk'ooi Hiewaa mñg jēb gaaijā hiek t'eeg chirñmuata t'umaam k'ñnnag k'an nemta wauju haai nñ ha jaauju haai chirñmgui hajim hanñm, jua hñlijem hed hawiajā.

3

*Woun hāb jua jñsar k'itarr
(Mt 12:9-14; Lc 6:6-11)*

¹ Biek hāb deeu jua hñlijem hed Jesús mawi Judionaan Hēwandam hiek jaaujem deg dubimajim haajem. Maig woun hāb hooimajim hanñm t'oom juadam jñsar k'itñm.

² Maig naajim haajem hñchab fariseonaan, Moiseeu Hēwandam hiek p'ā platarr wajapcha hñrk'aajem k'ñnn. Mak'ñnnau Jesuug bñlrjā dau t'õba naajim hanñm, hamach dakñir Jesuu jua hñlijem hed mag woun monaabapääiwai hirig, "Jägan pua chan jua hñlijem hedjā hñrk'abata chirab"

ha hiek'aag, mag nám däi hīchab magám gaaaimua t'et'em k'ɻnagjā hi k'aibag waipi jawaag.

³ Mamá Jesuu hamau mag k'īirju nám k'ap'ɻ sīerr haawai warag chi jua jasar k'itamagtä, —P'iidawia dayag pidú, maimua mau hōor jārr dñanlubaichë hajim hanám.

⁴ Magnaa jūrr chi fariseonaanagta, —Pārau hoowai ɯk'an nemta maadēu wauju haai nɻ hajim hanám, jua hñlijem hed? ɯHōordam däi hajap'a haju wa hōor k'aibag wauju? ɯHōor peerdɻ hauju, wa hōor t'ōoju? ɯK'ani hñucha sī? ha jēeujim hanám hamag.

Mamá hamachig mag jēeutarr ni hñbmuajā bñlrjā hi hiek hñk'abajierram hanaabá.

⁵ Mag ni hñbmuajā hich hiek hñk'aba habaawai hamag k'īir masi heerpanaa warag hñk'īirjuu haadējim hanám, hichdēu hoowai hamau bñlrjā wir haig hamach k'apeen dau hee haug k'augba nám hoowia. Magwia chi jua jasar k'itamagtä, —Dayag jua hñlabá hajim hanám.

Mag chadcha hi hipierr hñgt'aag jua hñabaawai warre jua monakk'a sñsijim hanaabá.

⁶ Mag chi fariseonaanau hamach dak'īir mag woundam monaaubapñim hoobaawai k'īir machgau warag hamachta daau paauk'abaadējierram haajem. Maimua rey Herodes higarm k'ɻn chi t'et'emnaan däi hñba biirdawia, “Jäga hak'iin maadēu jäg Jesúus pñr hauwia t'ōopäik'amgui” ha k'īirju nñsijim hanaabá.

Jesuu Galilea t'arrdö higaau hōor pöm monaaupñitarr

⁷ Maigmua Jesuu hich k'apeen hich däi p'ë harrijim haajem, hich hag Galilea heepai t'arrdö pöoma simñg. Mag hi mam däi hōor k'apaana Galileapien Judeapienpa wëtjim haajem.

⁸ Jesuu mag hōor mor masim k'ɻn monaau nñrram ha hñrp'öbaadeewai hōor pöoma hi haig bëe t'ñnlisijim hanaabá: Jerusalenpien, p'öbör Idumea hanám haram k'ɻn, döjä Jordán hanám hee hedau höbeerjem garm k'ɻn, maimua p'öbör Sidón hanám däi Tiro dak'a p'öbördam nñnqidam heem k'ɻnra bëejierram haajem.

⁹ Mag hōor pöm bëe t'ñaawaita Jesuu hich k'apeenag ya hag nawe jaau wai sñejim haajem, sñi hich hit'ee bote k'īir k'aug wai naamk'īir, hatcha hōor pöm haadeewai t'et hich p'ëeut'ɻ haum hugua hag hee waaidñag.

¹⁰ Hich mag hed Jesuu hōor pöoma monaauk'apñijim haajem. Mag hōor pöm monaaumam hamach daúa hoo narr haawaita warag jñrram k'ɻnau hi gaai juaucha pñrchëm higjeejim hanaabá, hamachjā monaauk'īir.

¹¹ Mag hōor pöm wëjöm hee naajim haajem hīchab, mor hee t'öt'örrsöm bën paraa sñsidam k'ɻn. Magám k'ɻnau Jesúus

hoowai warag haig bëenaa, hi k'irp'ee kanieu p'õbk'anaa wi-wiuk'amuata, "PΛΛN chadcha Hēwandum Hiewaau" haajeejim hanΛm.

¹² Mama Jesuu chi mepeenag meeurraru siiujeejim hanaabá, t'umaam k'ΛΛN jāgdaar mag hich jaau wēnΛrram hugua.

*Jesuu hich dāi hogdaba wēnΛrramk'īir doce jār hautarr
(Mt 10:1-4; Lc 6:12-16)*

¹³ Mag Jesuu hōor pōm monaau narrarr k'ur durrsī gaai waaidΛwia hich dāi wēnΛrrarr k'ΛΛN heem hichdēu k'ōsim k'ΛΛN hich haig t'ārk'a haujim haajem.

¹⁴ Mag hich haig t'ārk'a hauwia mag hōor k'apan hich dāi wēnΛrram k'ΛΛN heem hichdēucha doce jār haujim haajem, hich hiek hōor hee jaau wēnΛrramk'īir pāyaag. Hich mak'ΛΛnta hich hiek jaaujem k'ΛΛnk'a t'ārjim haajem, apostol-naan.

¹⁵ Maimua mag doce jār hautarr k'ΛΛnag hīchab hich juat'eegjā deejim haajem, hich dēnjō hōor mor masim k'ΛΛN mon-aunaa mor hee mepeer k'aigbam sīsidampā jār wērpamak'īir.

¹⁶ Mag hichdēu doce jār hautarr k'ΛΛN t'ār, māk'ΛΛN hajim: Simón, (hichpai Jesuu Pedro ha t'ārjim);

¹⁷ Santiago, jöoi Zebedeo hiewaa, (hichpai hīchab Jacobo haajeejim);

Juan, hagjö jöoi Zebedeo hiewaa, chi Santiago heeum; (Mak'ΛΛN Santiago Juan dāita hamach numwe Jesuu "Boanerges" ha t'ārjim haajem, ham hibΛlr wau t'ār; mag "Boanerges" ha sim haiguin, k'ōrg pagt'Λmjö sīerjēem ha simΛu.)

Maimua mag tag

¹⁸ Andrés,

Felipe,

Bartolomé,

Mateo, (hichpai Leví ha t'ār sīejim);

Tomás,

Santiago, chi Alfeo hiewaa, (hichpai hagjö Jacobo ha t'ār sīejim);

Tadeo, (hichpai Judas hanaa Lebeo haajeejim);

Simón chi Cananista, maimua

¹⁹ Judas Iscariote, (hich maguata hewag pawi t'et'em k'ΛΛnag Jesús pār deeju hajima, hi t'ōomk'īir).

Mag hich k'apeen hich dāicha hogdaba wēnΛrraju k'ΛΛN jārk'a hauwi degag bējierram haajem.

*Hōor hiek meperauta Jesuug juapá dee sīejim haajem
(Mt 12:22-32; Lc 11:14-23; 12:10)*

²⁰ Mag bēewi hōrau hi deg pabaichēm k'aug hat'aawai hi haig hōor pōoma biirdΛbaadējim haajem. Mag hōor pōm bēe

t'anaawai bñlrljä juua par k'abam gaaimua Jesujä t'ach k'öba ni hi k'apeenjä pöd t'ach k'öba naajim haajem.

²¹ Jesús haar mag hõor pöm jürr p'ëp'ëeuk'am gaaimua pöd t'achjä k'öba sim ha hûr hat'aawai chi k'odnaanau hi hawaan wëtjierram haajem, lökiebaadeewaita mag t'achjä k'öba simpii hawia.

²² Mag nám däi hñchab Moiseeu Hëwandam hiek p'ä pñatarr jawaag chi machnaan Jerusalén p'öbör heemua bëetarr k'ñnaujä hi higwia, "Jääan dösätnaan pör Beelzebú haajem däi k'apeerk'a sñewai hag juapauta jäg hõor mor heem mepeenjä dau daau järk'ñni nñrrabahab" hanaajim haajem.

²³ Mam ham mag hiek'a nám hich Jesuu k'ap'ñ sñerr haawai warag hich haig ham t'ärk'a hauwi hamag, —Mua pärag jéeu hook'imgui hajim hanám: ¿Pärau k'ñirjuawai meperau hichdëupai wir haig hichjöm k'ñnn dawag järk'ñliju k'ai? Meperau chan bën k'aigbam chawag järba haajemgui hajim hanám.

²⁴ Gobiernoou k'ñijä hõor pöm hich higar t'ñnám järrcha t'önnaahamach wir haigpai wërbäpik'iin, hamach wir haigpai höbäpäiwai mag gobierno hich mag nem juua t'eeg sñerrabaju.

²⁵ Wa magbam k'ai, woun hãb hich chaain däipai meeuk'awi hamach wir haigpai wërbäk'iin, warag haaidñju.

²⁶ Hich hagjöta simgui hajim hanám, mepeerjä. Meperau wir haig hamach heepai juurhi p'iriupäk'iin, magan warre hamach hõpäijuuta hëk'a p'öbaadëm.

²⁷ Magnaa hamag, 'Päädë mñ sëu hawi wajap'a k'ñirjubat hajim hanám. ¿K'aiu mág nám haig sñi hãb jierrnem wajap'am däi hich di t'ña sim haig dubwi hi nem jïgk'aju k'ai? Sñi k'apanaam k'ñnau wa hi k'ñai hñrlñacharamua hi hibñrl hauwi k'abam chan pöd hi nem jïgk'abam. Hich hagjöta sñebahab hajim hanám, mepeerjä. Mñ hi k'ñai juua t'eeg k'aba chirak'iin, muajä pöd hõor mor heem mepeen jäg dau daau jär wërbajugui hajim hanám.

²⁸ Mag hiek'amamua hich Jesupai hamag magjim haajem: 'Päädë pääch jäglucha wajap'a hûrbat cha mua jawaagpam: Hëwandamaun chadcha hõor k'aibag t'umaa chugpaaju, ham parhoob hiek'amarrpa t'um.

²⁹ Mam pekau hãb sim, maan mua Hëwandam Hak'aar juua t'eegau nem wau chitñm hoo nñmta warag mepeer gaai t'ñ nñmnu. Mag pekau chan Hëwandamau bñlrljä perdon-aabamgui hajim hanám, hi Hak'aar higwiata mag hiek'a naawai. Magua Hëwandam Hak'aar higwiata mag k'aigba hiek'amñ, mag wounan Hëwandam däi hiekk'õr pöomata hich mag chirsijugui hajim hanám, perdonaajä k'augba.

³⁰ Jesuu hamag mag hiek'atarran, Moiseeu Hëwandam hiek p'ä pñarr jawaag chi machnaanau hich Jesús higwia "Jääan

Beelzebú däi k'apeerk'a s̄lēwaita jāg nem jua t'eeg hōor mor heem mepeenjā järk'āli nārrām" ha hiek'a narr haawai hajim haajem.

Jesús heeugpeenau hamach hād dāimua hi däi hiek'am hig narr

(Mt 12:46-50; Lc 8:19-21)

³¹ Mag nām hee hich Jesús hād hi heeugpeen däi hi haig bēejierram haajem. Mamā sīi hōor pōm t'ānām k'urau pōd hi haar dubba, daaugajārpai nāsiwia jūrr hamach garmuata dawag hi t'ār naajim haajem.

³² Magbaawai hi haig narr k'ānnau hirig, —Pā hādau pā heeugpeen dāimua pā hāp'ālinpa daaugajār pā jār wēnārrām, pā däi hiek'aag haajem ha jaaujierram hanām hirig.

³³ Magbaa hichdēu hamag, —¿Chijā hagá mag mā hād, maimua chijā k'ān hagá mag mā heeugpeen? hajim hanām.

³⁴ Magnaa hich bigaau hohoodö narr k'ānnag heerpanaa magjim hanām:

—Chamā k'ānta mā hād hanaa mā heeugpeenau.

³⁵ Mārgan Hēwandamau k'ōsimjō nem wau nām k'ānta mā hād hanaa mā hāp'ālinau, maimua hīchab mak'ānta mā k'odnaanau hajim hanām hamag.

4

Wounau nemjīr dau p'öt'urtarr hag nem hīgk'aa

(Mt 13:1-9; Lc 8:4-8)

¹ Deeu hūmaai Jesuu Galilea t'ārrdö higaau Hēwandam hiek hōrag jaaubaadējim haajem. Mag hirua jaau sim hūrwai, sīi hōor pōoma hich bigaau pos p'ārbaadeewai, haig bote sīerr hee waaidāwia, dō jārraapai hoo jōisijim haajem, jūrr mammua jawaag. Magbaawai hōor pōm mag t'ānarrau durrpaimuata hi hiek hūr naajim haajem.

² Mag mos higaau hōor pos t'ānāmg ejemplodampa jaau-mamua, —Mua pārag nem hīgk'aadam jaauk'im; wajap'a mā hiek hūrbat hajim hanām.

³ Maimua magjim haajem:

—Biek hāb, woun hāb trigo dau p'ōon majimgui hajim hanām.

⁴ Mag mawi chi nemjīr dau hirua p'ötarr, hāaurag bā di-ichjem hee burrijim haajem. Magbaa nemchaain bēewia sīi t'umaa k'ök'ālīpjim haajem.

⁵ Maimua hāaur k'ān sīi mokpör jojoodög heeta burrijim haajem, hajappai jēb chuk'u sīerr hee. Mak'ānan chi t'arrp'ēen hāu jöpcha t'arrp'ējim haajem.

6 Mam^λ mag durrk'u h^λr^λta sim hiek'au pöd hierr k'aar jērk'aba h^λr^λta k'aark'a k'^λek'^λed harr haawai, hed pechag w^λbaadeeu, sⁱⁱ h^λe nanauk haadēmua p'uubaadējim haajem.

7 Maigmua h^λchab tagam p'ötarr, miudö harr hee burrwia, chi miiuta nemjⁱⁱr k'^λaijā bāau k'ap'í bāauwi, sⁱⁱ chi nemjⁱⁱrdam hichdēuta pör p^λréu hich magpai dau hap'^λ naisijim haajem, sirp'ag hee hag gaaí jopjā jopba.

8 Mam^λ tagam h^λäu jēb wajaug hee burrtarran wajaug höb^λrwia h^λäu nem hajaug sⁱⁱ p'ur jopjim haajem, nem bich dapag maimuajā bich t'^λ, maimua pogk'a bich daii; mam^λ mag sⁱⁱsid^λm chan b^λlrjā chi vano chuk'u.

9 Mag h^λigk'a höbaadeewai haig hich hiek h^λur narr k'^λnnag, 'Keena, jāg h^λr^λnaa cham^λg nem h^λigk'aadam mua jaaubarm wajap'a h^λurbat hajim han^λm hamag.

K'ant'ee ejemploouta Jesuu mag nem jaaujeejī

(Mt 13:10-23; Lc 8:9-15)

10 Mag Jesúus haig h^λor pos t'^λnaawia ya h^λor jigid^λd^λ k'abaadēm hee, h^λordam hagt'a hi dak'apai hi k'apeen d^λi hāba hohoodö narr k'^λnau k'ap haag hirig jⁱⁱeujierram haajem:

—Ma chaig pua nem h^λigk'aadam jaau sⁱⁱerrau ¿k'ani jaau simma? Marag jaaubá hajierram han^λm, wajapcha k'ap'^λ haag hit'ee.

11 Magbaa Jesuu hamag magjim haajem:

—P^λrau k'augam k'^λosi h^λur naawai m^λchdēun warre p^λrag k'ap'^λ hapi chir^λm, jāgata Hēwandam h^λor t'^λaar hee sⁱⁱelcheejē. Pari har hi hiek b^λlarpaijā h^λk'abam k'^λnnag sⁱⁱ nem h^λigk'a n^λmuapaita jaaujemgui hajim han^λm,

12 maagwai mag sⁱⁱ k'ajap'am nem h^λigk'aadamjöpai h^λurwai par hamau hamach jāglucha h^λurnaa hamach dak'^λir nem wau n^λm hoo n^λmjā hoobamjö hamk'^λir; mag n^λm gaaimua Hēwandamagjā hamach k'aibag chugpaapi jⁱⁱeuba haawai Hēwandamau ham k'aibagjā chugpaaba hamk'^λir.

13 Maimua hamag, '¿M^λg nem h^λigk'aadam merag chuk'u k'it^λmjā p^λrau k'augbata n^λ? hajim han^λm. M^λg p'it'ur k'aba simjā k'augba n^λm chan magan deeum nem jaauk'iinjā ¿p^λrau jāga k'augjuma? hajim han^λm.

14 Cha mua nem h^λigk'aadam p^λrag jaaubarm^λn m^λga simgui hajim han^λm: Chi nemjⁱⁱr dau p'ö n^λrrarr woun, woun h^λab Hēwandam hiek h^λor hee jaau n^λrr^λmjöta sim.

15 Maagwai mag chi nemjⁱⁱr dau h^λor b^λ diichjem hee burrtarr, sⁱⁱ har Hēwandam hiek jaau n^λm h^λurjem k'^λanta jaau simgui hajim han^λm. Mag h^λurnaa b^λch^λk'un k'augtarrdam meperau b^λewia pör heem warre k'^λir hak'oopibapääiwai h^λurba harrjöö t'^λba n^λmgui hajim han^λm.

¹⁶ Maagwai hāaur k'ɻn, chi nemjīir dau har mokpör jooodög hee burrtarrjöta naabahab hajim hanɻm. Hēwandum hiek hōrau jaau nɻm hamach jāglucha hūurwai warrpemɻn hamau k'ōchag hāk'a nɻm.

¹⁷ Pari mag chi nemjīir wajap k'aar k'aba harrjö hagt'a Hēwandum hiek gaai hubɻ k'aba naawai, mag Hēwandum hiek hamachdēu hāk'a nɻm gaaimua hamach p'it'urg haunaa, bigaaum k'ɻnaujā hamach dāi k'aigbajujö haadeewai, sīi warag hagag hoobamjö hōbērwi weetjemgui hajim haajem.

¹⁸ Maagwai hāaur k'ɻn sīi nemjīir dau miudō harr hee burrtarrjöta nɻmgui hajim hanɻm. Hamau hīchab Hēwandum hiek hūrm k'ōsi hūr nɻm,

¹⁹ pari hāsie deeu hewag k'īirjuajerram. Ham k'īirjugan hāba riknaan k'ajuuta k'īirju sīsidɻm, nem t'um paraa haag. Mag k'īirju sīsidɻm gaaimuata hīchab, mag nemjīir sirp'āg hee haadeewai sīi dau hap'ā chēba n̄isierrjö, Hēwandum hiekjā t'āraucha hāk'awi hi hit'ee nem wajap'a wawaagjā serbiiba t'ɻnaabahab hajim hanɻm.

²⁰ Pari hāaur k'ɻn t'ānamlgui hajim hanɻm, har Hēwandum hiek t'āraucha hāk'awi, hi dau na hagchanaa, nem wajap'a waaujem k'ɻn. Magɻm k'ɻnau har Hēwandumau nem wajap'a waupi jaauwaijā nem par daúa hooba haajem. Mag waum k'ōsi wau naawai hamachdēu nem wauju hayagpierr waaujem: hāaur k'ɻnau nemjīir chi chēmiejö dārrcha, hāaur k'ɻnau hagpierrpai, maimua hāaur k'ɻnau bāchk'unpai. Mamɻ t'umaam k'ɻnau hichiita hichdēu k'ōsimjö haajem ha jaaumajim haajem.

*Lámpara nem hīgk'aa
(Lc 8:16-18)*

²¹ Mag jaautarr k'ur hamag magjim haajem: 'Pārau hoowai, ḥk'aíu hōtdau paanaa sīi bat'ee heegar wa nem bā hee k'āijā hausīuijē? Hōrau mag hausīuba haajemgui hajim hanɻm. Hōtdaun paanaa dau garta hausīuijemgui hajim hanɻm, dau hararaa hoog.

²² Hich jägtä sīebahab hajim hanɻm hagjö Hēwandum hiekjā. Hīswe chan hōrau hagt'a wajappai k'augba nɻm, jāga Hēwandumau hōor peerdā hauju. Mamɻ jāg hōt bālāg nem hoowai dawaa hoojemjö, māg hatagta hamau wajapcha k'ap'ā n̄aisijugui hajim hanɻm. Chi mag k'augba nɻm k'ɻnan hagt'a k'īchag hee nem hoo nɻmjöta nɻmgui hajim hanɻm, bālārjā k'augba.

²³ Magwi hich Jesuupai, Jāg hārlānnaa cha mua jaau chirāmjö habat hajim hanɻm hamag.

²⁴ Maimua magjim haajem: Pārau mua nem jaau chirāmta pāach t'āraucha hāk'am k'ōsinaa, pör hee haunaa warag

k'augam k'ōsi hamₙ, hich Hēwandamau hagjō pāar pōr höp'ēr hapiju, hich hiek hajapcha k'ap'ₙ hamk'īir.

²⁵ Har chi t'āar honee hūrm k'ōsi hūr nₙm k'ₙnag Hēwandamau warag k'īrjug deejudui hajim hanₙm, hich hiek k'apcha hamk'īir. Mamₙ har hūrmap'apai hūr nₙm k'ₙn k'īrjug heemₙ, cha mua jaaau chirₙmjō deeu hich hiek s̄epiba, k'echeu haumajugui ha jaaumajim haajem.

Nemjīir dau bāaumam hag nem hīgk'aa

²⁶ Mag jajawagmamua hīchab hich Jesuupai, 'Pārag deeum ejemplodam jaauk'imgui hajim hanₙm, jāga haajē hōrau mag mₙ hiek hāk'am k'ōsi hāk'awi hamach t'āar hee haauwai. Mag mₙ hiek hamach t'āar hee hau nₙmₙ, woun hābmua nemjīir daudam jīir s̄ubarmjōta simgui hajim hanₙm.

²⁷ Mag jīir s̄ubaawai t'arrp'ēwia hedaram magwe bāau hēhēek'am. Mamₙ mag bāau hēhēek'am chan chi jīirtarraujā bālrljā k'augba sim, jāga mag hich happai bāaumamua hāgt'aa papagmā.

²⁸ Maan mag simₙ, ya jēb hee s̄ewai chi jēbēuta hich hap-paimua mag bāaupi sim k'abahab. Nacha t'arrp'ēwi bāau sim, maimua dārrcha haadeewai bi p'ūp'uid haadēwi hūhūi jōsim.

²⁹ Maimua mag t'ₙpₙll hawi ya p'ur haadēm. Mag p'ur haadeewai t'umaam k'ₙnau ya k'ap'ₙ nₙmgui hajim hanₙm, t'ₙlju haai haadēm. Magbaawai t'ₙlwi deg paa t'ₙpₙlujem. Hich hagjōta simgui hajim hanₙm hīchab mₙ hiekjā: Hōrau k'augmampierr bābāwagmamjōta sim, warag hich Hēwandamau k'ōsimjō wēnrraa k'ap'ₙ paauk'amaawai.

Nemjīir mostaza dau hag nem hīgk'aa

(Mt 13:31-32; Lc 13:18-19)

³⁰ Jesuu mag jaaumamua, 'Pārau k'ap'ₙ nₙ, jāga sim habarí Hēwandam hiek mua jaaau chitₙm, maimua k'anjōta sim ha mua pārag jaaubark'iin? hajim hanₙm.

³¹ Mₙg mua jaaau chitₙm hiek'an, mostaza daudam woun hābmua hich dik'u gaau jīir s̄ubarmjōta simgui hajim hanₙm. Hichta nemjīir daudam t'umaam k'ₙn k'āaijā bālrlcha k'itₙm.

³² Pari mag bārₙll k'itₙmta jēb hee jīir k'ērbarmₙ s̄ii pabā pōm hādēe bāaujem. Magbaawai nemchaain bēewi chi piu gaai hamach di hēejem. Hich hagjōta simgui hajim hanₙm hīchab mₙg Hēwandam hiek mua pārag jaaau chitₙmjā: Mₙlgwaiwe chan k'apan k'abata hāk'a durrum; pari mag durrumuata warag nem pōm haaidₙbapāaiwai hōor k'apank'am k'ₙnauta hāk'aju ha jaaumajim haajem.

Jāgwi ejemplo jaaumamuata Jesuu nem jaaujeejim haajē
(Mt 13:34-35)

³³ Mag ejemplodampa jaaumamuata Hēwandamau maach peerd^λ haaujem hiek Jesuu jaaujeejim haajem, mag^λm gaaimua wajapcha k'ap hamkⁱⁱr.

³⁴ Mam^λ ejemplo chuk chan mag hōor pōm wējōmg bālrjā nem jaauba haajeejim hanaabá. Mag ejemplodamaupa nem jaaumatarrta hich k'apeen dāi hamach happai haadeewain deeu wajap'a hamag jaaujeejim haajem, wajapcha k'ap hamkⁱⁱr.

Jesuu p'ū dāi p'ūas t'umbapitarr

(Mt 8:23-27; Lc 8:22-25)

³⁵ Hich hag hedpai ya k'eeuraa haadēm hee, Jesuu hich k'apeenag, —Wēttarau hajim haajem, dō k'īijār t'ārrdō higaau.

³⁶ Maimua chadcha hōor haig narr k'ān p'ēp^λawi, ya hich Jesús bote hee waaid^λwia hoo wējorr haawai, chi k'apeenau hi joo harrjim haajem. Mag ham wētum dāi deeum bote haig narrjā hagjō ham dāi wētjim haajem.

³⁷ Mag ham dōjārr paauk'a p'ōbaaderr hagt'a pōm k'aba nām hee, p'ū t'eeg wēbaadēmu sīi p'ūasdau baupa jōisijim hanām. Mag p'ūas baupa haadēmu bote hee p'ūasdau sog bēbēk'amua ya chi boteeu hāwatbajujō hierrpamaa hajim hanaabá.

³⁸ Mam^λ mag nām hee hich Jesús bote k'ua pōrk'au gaai sīuba k'āi jōrrajim haajem. Magbaawai hi k'apeenau jāp'ierr nām hiek'au hi p'iriup^λiwia hirig, —¡Maestro, p'iid^λbá! Pua chan m^λg maach k'ōomamjā k'augbahab hajim hanām hirig.

³⁹ Magbaa Jesús p'iid^λwia mag p'ū t'eeg t'ānām^λg meeurraru sīunaa hīchab p'ūas meeuk'a t'ānām^λgjā “T'umbabaad” habaawai, warre dōjā meuu sīsijim hanaabá.

⁴⁰ Magwi hich k'apeenagta, —¿K'an jāgwi pāar jāg hatcha jāp'ierr nāma? ¿Pārau m^λ m^λg pāach dāi m^λ chit^λmjā k'augbata n^λ hajim hanām, jāgcha jāp'ierraag?

⁴¹ Jesuu hamach dakⁱⁱr mag p'ūas dāi p'ūpa meeuk'a t'ānarr t'umba hat'am hoowia dauderraā nām hiek'au, “Keena, ¿m^λan k'anim wounta jāg p'ūujā p'ūas dāimua hi hipierraā nāma?” ha jējēeu haajeejim hanaabá hamach wir haigpai.

5

Jesuu woun hāb dōsāt bēnēu baarjerr bēn chugpaatarr

(Mt 8:28-34; Lc 8:26-39)

¹ Mag k'odjörröö hawia Gadara durr p'ēubaimajierram haajem, hich hag t'ārrdō heepai t'oom higar.

² Mag p'ēubaimawia Jesús bote heemua waaid^λwia durrpabaadēm hee, hi k'īirp'ee woun hāb dōsāt bēnēu bar simta durr hujā haarmua hi haig k'ap'ig bēejim haajem.

³ Mag woun sīi hujā hee hōor hauk'eerjem jēbdegpai sīejeejim hanaabá. Mag sim chan par hōrau p̄ar haunaa cadenau jā sīsiuk'amjā pōd jā wai naaba haajeejim hanam.

⁴ Mag juapa t'eeg sīewaita biek k'apan parii hōrau cadenau bā jñaa juapa jā sīsiuk'amjā, sīi warag chi cadenta t'arrēu p̄apla haajeejim hanam, ni hābmuajā pōd p̄ar wai sīeba.

⁵ Mag siml̄n hedaram magwe sīi pabā heeta n̄rranaa hujā hārām magwe n̄rraajeejim hanaabá. Mag n̄rrāmān sīi parhooba hāhāggamua mokdau juajā gar haunaa hichdēupaita hich p'ārmaajeejim hanam.

⁶ Mam̄ mag n̄rrāmua warpwe Jesús hoo hat'aawai sīi warag hi sim̄gta k'ap'ig bēewia hi k'īrp'ee p'ōbk'abaichējim hanam.

⁷ Mag p'ōbk'achēnaa t'et wiu hanaa hirig, —¡Jesús, cha Hēwandam hāgt'aa p'uū nām Hiewaa! ¿K'ant'eeta pua m̄l̄ m̄g k'aibag waubaichēma? hajim hanam.

⁸ Chi wounau hich garmua Jesuug mag hiek'atarran, maan Jesuu ya hag nawe chi mepeer mag woun mor hee sim̄g chawag höbērpi jaautarr haawaita hirua mag hiek'ajim hanaabá.

⁹ Magbaa Jesuu hirig, —¿P̄l̄ k'an ha t'ārjēwi? hajim hanam.

Magbaa chi wounau, —Mān “Mepeen P'ōbōr” ha t'ārjemgui hajim haajem, maar nem k'apan sīerrjēe haawai.

¹⁰ Hich mag wounau hirig hö bārl̄l̄ haadēp haajeejim hanam, maigmua warp chi mepeen jark'āl̄ipāim hugua.

¹¹ Maig dak'a durr bāk'ārr k'ūsnaan k'apan p'at'au jār k'ō wēnārrarr haawai

¹² chi mepeenau, —Magan har chum k'ūsnaan k'apan t'ānām haar maar pāwi jūrr jāk'ān k'ūsnaan heeta marag dubpi jaaubá hajierram hanam Jesuug.

¹³ Magbaa chadcha Jesuu mag chi woun mor heem mepeenag höbeerpi jaawi, jūrr mag k'ūsnaan k'apan dos miljō narr heeta dubpi jaaubaawai, chadcha mak'ān heeta dubp'ōbaadējim hanaabá. Mag mepeen k'aigbam pōm k'ūsnaan hee dubp'ōbaadeewai sīi parhooba k'ap'ig p'ōbaadēwi hit'urmāg hārmua t'ārrdō hee dārbagk'a sīi dō hee jogaa k'ēchdubjim haajem.

¹⁴ Mag hoobaawai hajap jāp'ierrwi chi t'ā narr k'ān parhooba k'ap'ig p'ōbaadējierram hanam, hōrag jawaan. Mag wētwia p'ōbōr heejā jaawi maimua p'ōbōr higaau di hāhābdō nānāidām heem k'ānagjā t'umwe jaaumajierram haajem. Hamachig mag jaaumaawai hag bārre hōrau haar hoon weetjeejim hanam.

¹⁵ Mag wētwia Jesús haar barimawia hooimaawai, chi woun mag dōsāt dāi sīerr k'ajūa wajap'a jūawia maach k'īr hich m̄g jup hoo sim hooimajierram hanaabá, sīi magām bēn k'aigbam

pöm mor hee chuk'u sїerrjö, monak'a. Mag hoowai hõor dauderraanajim hanam.

¹⁶ Mam mag hamach daúacha Jesuu mag woun bën chugpaapäiwia chi k'üsnaanjä lökiewi dö hee jogaa k'ëchtarr horr k'lanau jürr deeum k'lanag nem hïgk'amajierram haajem.

¹⁷ Chi hag perás joobaajerr k'lanau mag hürbaawai Jesuug jajaau haajeejim hanam, hamach durrmua chawag mamk'ir.

¹⁸ Mag hich järbaadeewai, deeu maag hawi, hich bëetarr boteeg mawi hag hee waaidbaadëjim haajem. Mag hi mam hoobaa mag chi dösät bën wai sїerrau hich harrmk'ir hirig jéeujim hanaabá.

¹⁹ Pari Jesuu hich däi harrabajim haajem. Sii hirig warag, —Pach diig mawia pach k'odnaanag jaaubamí hajim hanam, jäga Hëwandamau häu pəl dau hee haug k'augwia pəl monaubar.

²⁰ Jesuu hichig magbaawai chadcha hi hipierr mawia Decápolis durr p'öbör nñnidam hee hõrag jaaumajim hanam, Jesuu hi dau haug k'augwi häu hi bën chugpaatarr. Mag jaaumam hürwi t'umaam k'lannta jãgderraanajim haajem.

*Jairo k'a maimua hñli hñbmua Jesús k'ajüa gaaipai partarr
(Mt 9:18-26; Lc 8:40-56)*

²¹ Mag chadcha Jesús deeu Gadaramua därbawia, t'oom higar nacha hich sїerr haar barbaimaawai, hõor pöm hi bigaau p'lanbaadëjim hanam. Magbaawai pöd durragjä maba, hich haigpai dö higaau sїsjim haajem.

²² Mag hõor pöm p'ëp'ëek'am hee, woun hñb Jairo ha t'är sim hi haig bëejim haajem. Mag jöoi judionaan Hëwandam hiek jaaujem deg chi pörnaan t'lanam heem hajim haajem. Mag bëewia, Jesús bñk'arr p'öbk'achëwia,

²³ chaigpamamua, —Mə k'aan parba jä heemuapai k'ërlamtä hoo pñajim, mə di haar marraugui hajim hanam. Mua k'ap' chiräm, puata mə k'a jua pñrmən häu hi peerdə haujugui hajim hanam hich Jairoou.

²⁴ Mag Jairoou hich di haar hëeurrbaicheewai Jesús chadcha hi däi majim haajem. Mag hi mam däi hñchab hõor pöm hi hñudee p'ëeudə wëtmajim hanaabá.

²⁵ Mag hõor k'apan pos wëtum hee hñli hñb sñejim haajem, doce años sii p'õmieu bar sim.

²⁶ Mag k'itłamən wajap hñli dau haug waaujeejim hanam, doctornaanag hich monaaupiju hñk'a nñmjä pödba haawai. Parii bënhë gaai hich p'atk'ondam wai k'ërarr t'um gas-taapäitarrijä bñlrjä monaauba, waragta heeg pamaa hajim hanaabá.

²⁷ Hich mag hñlyau hür hat'ajim hanam, Jesuu hõor mor masim k'lan monaaau nñrram. Hichdëu mag hürbaawai hi haar

hōor pos t'Λnʌm hee t'et p'ēeudʌ mawia hēugarmua meraa hi k'ajūa gaaipai sīi pʌrimajim hanaabá.

²⁸ Hirua mag meraa pʌrimatarran, hich hödegpai, "Sīi mua hi k'ajūadam gaai pʌrbarmuapai mʌ monaau h̄lisiju" ha k'īirjuwiata mag pʌrimajim hanaabá.

²⁹ Mag chadcha hirua Jesús k'ajūa gaai pʌrbarm bärre chi p'ōmie mag t'Λnarrijā warre t'Λbabaadee warre hich mag monaau sīsijim hanʌm. Magbaa h̄llyau h̄chab warre hich k'a j̄lubaadēmjā k'aug hat'ajim hanaabá.

³⁰ Mamʌ h̄chab mag hich gaai pʌrbaichëm bärre Jesuu k'aug hat'ajim hanʌm, Hēwandam juapá hich gaai simua h̄lli h̄b monaaubapäim. Magbaa Jesuu mag hōor pos t'Λnʌm ag heerpanaa, —¿K'aíuta mʌ k'ajūa gaai pʌrbaichëma? hajim hanʌm.

³¹ Magbaawai jūrr hich k'apeenaupai hirig, —¿Jāga mag k'aíuta mʌ gaai pʌrbaichë haju? Pua hoobahab, hōor k'apan pʌch haig p'ēp'ēuk'am. Mag nʌmʌ mag "K'aíuta mʌ gaai pʌrbaichë" ha s̄eb hajim hanʌm hirig.

³² Mamʌ mag jēeu buburk'amjā ni h̄bmuajā hichig jaauba haawai hich bigaau hōor nʌm k'Λnagta hoop'Λrdʌdʌ haajee-jim hanʌm, mag hich k'ajūa gaai pʌrchëtarr hook'aawai.

³³ Mamʌ mag meraa hi gaai pʌrtarrta hich k'aug hat'aawai jāp'ierr nʌm hiek'au sīi k'ap' duui Jesús haig bēewia hi k'īirp'ee kanieu p'ōbk'abaichëjim hanaabá. Magwi chadcha meerba jaaujim hanʌm, mag hichdēu hi k'ajūa gaai pʌrtarr.

³⁴ Mag hichig meerba jaaubaawai Jesuu hirig, —Mua pʌch monaauju k'ap' mʌ gaai pʌrchëtarr gaaimua, h̄äu pʌ monaauwi peerdʌjā peerdʌ h̄lisimgui hajim hanʌm. Ya pʌ monak'a h̄lisiewai pʌch diig maju haai h̄amgui hajim hanʌm hirig.

³⁵ Jesús hagt'a mag hiek'a dʌnʌm hee, mag judionaan Hēwandam hiek jaaudem degam chi pör Jairo hanʌm di haarmua hōor bēewi hirig, —Kakē, ya haaunaanaujā pöd h̄watba habarm; hidēu Maestro sīubá hajierram hanʌm hirig. Ya par maach haar hi mabajup hajierram hanʌm.

³⁶ Pari Jesuu hamau mag jaaubaichëmjā hasekasba, chi Jairoogta, —Hoob k'īirjum; sīi mag k'āai warag pʌch chaai hoo wai chitaju k'īirjugta wai chirsí hajim hanʌm hirig.

³⁷ Maimua ya warag Jairo d̄ai hi di haar mam harr haawai hich mam d̄ai hōor k'apan harrbjim haajem. Hāba hich d̄ai harrtarr k'Λnanan Pedro d̄ai Santiago hajim haajem, maimua Juan; mak'Λn t'ārjuppai harrjim haajem hich d̄ai.

³⁸ Mag wētwia di haar barimawia hooimaawai Jairo deg sīi b̄iep sereu t'Λnʌm d̄ai hōor p'ogdʌ t'Λnʌm jō t'Λnʌm hee jūrram k'Λnau h̄lapēpērk'amta h̄urimajierram haajem.

³⁹ Magbaa hich Jesuu hierr mag ham sereu t'ʌnʌm̥ haar dubwia hamag, –¿K'ant'eeta mag hatcha sereu t'ʌnáma? hajim hanʌm̥. Hoob bñemiet. Chaai meeба sii k'äi k'ërlam k'abahab hajim hanʌm̥ hamag.

⁴⁰ Mama Jesuu mag chaai meeба sii sim habaawai haig narr k'ʌnʌnau warag hi wau hiek'a naajim hanaabá. Mama hich gaai hiuk'a nʌmjā ham hiek hasekasba, warag t'umaam k'ʌnʌnag dawag höberpi jaauwi, chi binaandam dënnan maimua hich k'apeen t'ärjup hich däi p'ë harrtarr k'ʌnʌnpaita hich däi hierrag dubpijim haajem.

⁴¹ Mag chi binaandam haar dubwi, hi juadam gaai p'ë haunaa hirig, –Talita, kum hajim hanʌm̥. (Mag sim haiguin maach meúan, “Hñlik'aardam, p'iidʌbaad” ha simʌu.)

⁴² Magbarm bñerre chadcha p'iidʌwia hñor dak'ñir monak'a dñr nʌnʌlu k'abaadéjim hanaabá. Mag hoobaawai chi dënnan maimua hich Jesús k'apeenpa warre dauderraan nñisijim hanʌm̥. Hich mag chi daupeerdam Jesuu p'iriū hautarr, doce años sñejim haajem.

⁴³ Mag p'iriū hauwi chi chaairag t'achdam deepi jaaujim hanʌm̥, k'ömk'ñir. Mama mag daupeerdam hichdëu p'iriū hautarr chan bñlñrjä haig narr k'ʌnʌnag jaaupibajim haajem.

6

Nazaret p'öbör heem k'ʌnʌnau Jesús hisegtarr

(Mt 13:53-58; Lc 4:16-30)

¹ Mag chaai chi meem harrta deeu p'iriū hauwia, Jesús hich bñautarr durr p'öbör Nazaret hanʌm̥ag petajim hanʌm̥. Mag hi petam däi hi k'apeenjä hi däi wëtjim haajem.

² Mag mawi barimawia, ya juu hñlijem hed pabaadee, maar meeun Hñwandam hiek jaaujem deg mawi Hñwandam hiek jaaubaadéjim haajem. Mag hirua jaaumam hñrwia haig hñor póm t'ʌnarr k'ʌnʌnau jägderraan nám hiek'au hamach wir haigpai jëjëuk'amua mag naajim hanʌm̥:

–¿Magʌm hiek hichdëu jamta k'augjimta mag hiek póm jaaumáma? Jäga jäg hñor monaau nñrráma? hanaajim hanʌm̥.

³ Keena, pñrau hoowai, ¿hich mág woun kalpinter k'abá hanaajim hanʌm̥, María hiewaa? Hi heeugpeenauwai, Santiago, José, Judas maimua Simón. Hi hñp'ʌlin k'abahab hñchab har mñig hich mág p'öbör hee naajem k'ʌnʌn; maagwai hichjä maadëu k'ap'ʌ nám, hich mñiguim haawai.

⁴ Pari magbaa Jesuu hamag magjim hanʌm̥:

–Chadcha deeum durram k'ʌnʌnaun mág Hñwandam hiek jaau wënlñrám k'ʌnʌnag heenaa ham däi hajap'a haba haajeeb. Pari mag sim jürr dich bñautarr durrpai chan ham k'a

k'öchk'abanaa hamach k'odnaanau ni hamach däi hääbam deg joobaajem k'älnaujä ham k'a hisée haajemgui hajim hanäm hamach k'üircha.

⁵ Mag warag maig chan Jesuu hõor mor masi narr k'äln t'um juua pärabajim haajem, hamachdëu mag hirua jaau sim hää'aba harr gaaimua. Daudam k'apan k'aba hichdëu juu pärtaarr k'älnpai monaaupäijim haajem.

⁶ Mag hichdëu Hëwandam hiek jaau k'itäm hää'aba näm hoowi hich Jesúpata warag t'umaa k'üirjuwi hök'üirjuu haadëjim hanaabá.

Magbaawai hichta warag mawi jürr haigmua p'öbördam dak'a sisiäm hee Hëwandam hiek jaau närraajeejim haajem.

Jesuu hich k'apeen doce Hëwandam hiek jawamk'üir päitarr

⁷ Mag närrämua Jesuu biek hää hich k'apeen doce hich däi hogdlaa wënärraajerr k'äln hääbam haig t'ärp'ë hauwi nunumdo päyaagpajim haajem. Mag päyaagpamua hïchab hich juapa t'eegjä hamag deemajim hanäm, mag juapaau hõor mor heem dösät bën k'aigbampa hich dënjo jár wérpmamk'üir.

⁸ Magwia hïchab k'ad hee k'ömaagjä bäljräjä hamag nem hinag harrpiba, ni talegdijöm, t'achjöm, ni p'atk'onjä harrpibajim haajem. Hääba harrpitarran bordondampaita harrju haai näm hajim hanäm.

⁹ Hich hagjö zapatjä hamachdëu jüa narrdampai harrpiwi k'ajüajä hamach mor gayam däipaita wëtju haai näm ha jaaujim haajem, deeum t'eg jüjüa haagjä harrba.

¹⁰ Mag jaauwi hïchab, —Päach wënärrämpierr päächig di jaaubarm degpai k'eeupaawai k'äibat hajim hanaabá, pääch maigmua chawag wët nám hora.

¹¹ Dëgölp k'äijä hõrau hamach deg pääch dubpiba habaawai, wa päächdëu hamachig Hëwandam hiek jaau nám k'äijä hürba habaawai, warre hamach dak'üirwe pääch bë gayam jëb hllrp'ë hllrp'ënaa päächta hëréubaadët hajim hanäm. Pärau magmän magbarmuapai hamag, "Päach jäg Hëwandam hiek hürba habarm gaaimua hich däita k'üir k'ap'ähabat" hanämäugui hajim hanäm.

¹² Hamachig magbaawai chadcha hëréubaadëwia p'öbörpieri hõrag Hëwandam hiek jaauämua, "Päach pekau pöoma nám häsie hewag k'üirjuvia Hëwandamagta chugpaapi jëeubat" haajeejim hanäm.

¹³ Mag jaau wënärrämua hïchab dösät bënëubaarjerr k'äln mor heem bën k'aigbampa jár wérpnaa, pabë olivo hanäm k'aúa hõor k'amor masim k'älnjä k'a p'urnaa, Hëwandamag jëeubaa hõor póm monaaupäi maajeejim haajem.

*Rey Herodeeu Jesuuta Juan hōor pōr choomie k'ararrpii sīerr
(Mt 14:1-12; Lc 9:7-9)*

¹⁴ Jesuu mag hōor mor masim k'ān pōm monaau nārrām gaaimua sīi hōor hee t'ārp'ōo sīejim haajem. Mag nām hee Rey Herodeeu hūr hat'ajim hanām, hirua nem wau nārrām. Mag hichdēu hūr hat'aawai Jesuuta Juanpii hawi, “Maan Juan hōor pōr choomie k'ararrta deeu hiiu p'iidāwia mag nārrām; maguata mag hōor mor masim k'ānpa monaau nārrabahab” haajeejim hanām.

¹⁵ Mamā hirua mag sim hee bigaaum k'ānau, “Jā warr jōoingar Hēwandam hi jaaumie Elías haajerr k'abahab” haajeejim hanām, Jesús higwia. Mamā jūrr magbaawai hāaur k'ānau, “Jā sīi warr jōoingar Hēwandam hi jaaujerr k'ānjo Hēwandam hiek jaaujem k'abahab” haajeejim hanaabá.

¹⁶ Jūrram k'ānau mamagk'am hūrbaawai chi rey Herodeeu, “Mārlāg chan ma chan deeum k'abam. Mua k'īrjuawain maan Juan chi hōor pōr choomieu, har mua hi hō t'āppāipitarr. Hichta deeu hiiuwia mag nārrabahab” haajeejim hanām.

¹⁷⁻¹⁸ Hirua mag sīrran māg hajim haajem: Maata hich Herodeeu hich naam Felipe hālī Herodías hanāmta k'echeu hauwi hag dāi sīejim hanaabá. Mag hit'eeta Juanau chi reíg, “Pua pōd pāch naam juu heem hālī k'echeu hauwi pāch hālik'a hauju k'aba simgui” hajim hanām. Mamā sīi hichig magbaawai warag Juan pār haupi jaauwi, cárcel deg pāar sīupinaa, cadenau jā sīupijim hanaabá.

¹⁹ Mamā mag nām hee chi Herodes hālī Herodías hanāmuān Juanau mag hiek'atarr gaaimua t'ōopimjā k'ōsi t'ānaajim hanaabá. Pari mag nāmta pōd t'ōoba haajeejim hanām, mag chi jayau t'ōomk'īr jaaubam haawai.

²⁰ Mag nām dāi chi rey Herodeeu Juan hōk'ō haajeejim hanaabá, hirua hoowai Juanau chadcha Hēwandam dau na nem hagcha waunaa hāba hi hiekpai jaaujerr haawai. Maguata Juanau hichigcha hik'āba hiek'amamjā magamjā higba, warag hūrm k'ōsi hi hiek hūrnaa sīi hich hödegpai, “Jāgata hak'iina?” haajeejim hanām.

²¹ Mag nām hee Herodeeu hich año cumplii nām hed p'iejāb pōm waupijim haajem, p'iesta k'aag. Magwi chi t'et'emnaan hich garcharam k'ān dāi, comandantenaan maimua Galileapien hagjō chi t'ierrnaanpa hāba t'ārk'ālāipāijim haajem, hich haig t'ach k'oone bēemk'īr. Magbarm heeta hīchab Herodiaaujā Juan k'aibag wauju dawaa p'it'urg chukk'u hoo hat'ajim hanaabá.

²² Mag ham t'ach k'ō nāmta, chi Herodías k'a bēewia hōor dak'īr jemk'abaichējim hanām. Mag jemk'abarm chi reíu hich dāi hāba t'ach k'ō narr k'ān dāimua k'ōigierram haajem.

Mag wajap'a jemk'abarm hoobaawaita chi reiu hich bāaurrag, —Pachdēu nem k'ōsim mārlag jēeubá, mua pārlag deeju pachdēu nem higbarm hajim hanam.

²³ Mam̄ mag hichig nem jēeupipik'amjā chi dauperau bālrjā jēeuba haawai hichdēuta deeu pāaba hirig, —Chadcha māch himeerba parhoobam nem pachdēu k'ōsim mārlag jēeubarm mua pārlag deebajupa. Pua māg durr māchdēu jāa chirām heem jārrcha k'āijā mārlag jēeuk'iinjā, hichiita mua deeb k'aba pārlag deejugui hajim hanam.

²⁴ Chi rey Herodeeu pāaba hichig mag jēeupipik'amjā jēeuju k'augba haawai hich hād haar mawi jūrr hich hādagta jaauwimajim hanaabá, hichig k'īrjugdam deemk'īr. Magbaa chi hādau hich k'aag, —Pachig Juan pōrta t'lapnaa t'ēp hee deepi jaaujuma hajim hanam.

²⁵ Hich hādau hichig mag jaaubarm bārre deeu hich bāaurr jōoi haar mawia hirig, —Rey hajim hanam, muan nauwe pārlag Juan hōor pōr choomie pōrta t'lapnia māchig t'ēp hee deepim k'ōsi hāmgui hajim hanaabá.

²⁶ Mam̄ hich bāaurrau mag hichig Juan pōrta jēeubaawai chi rey warre hōk'īrjuu haadējim hanam. Pari mag hich bāaurrau hichdēu nem k'ōsim t'umwe jēeuwiajā hōor dak'īr hich himeerba deeju ha hiek'atarr haawai mag hāsie deebamjā habajim haajem.

²⁷ Magbaa hag bārre hich soldaan hāb pāijim hanam, Juan hō t'lapnaa hich haig chi pōr happai haibēemk'īr.

²⁸ Magbaawai chi soldaanau chadcha Juan cárcel deg sim haar mawia, hi hō t'lapplinaa, chi pōr happai t'ēp hee chi dauperag deechējim hanaabá. Mag hichig deebaicheewai jūrr hich hādag deejim hanam.

²⁹ Mag Juan cárcel deg pār wai narr hō t'lapbapāim ha hūrbaawai hi k'apeenau chi mordam cárcel degmua harrwia hauk'ērt'urjierram haajem.

*Jesuu hōor cinco mil jāhogtarr
(Mt 14:13-21; Lc 9:10-17; Jn 6:1-14)*

³⁰ Magtarr k'ur Jesús k'apeen mag hichdēu pāitarr k'āan deeu hi haig barchējierram haajem. Mag bēewia deeu hābam haig naaicheewai hamachdēu hōrag Hēwandam hiek jaaujerr dāi hōor monaumarrpa t'um hirig jaauchējierram haajem.

³¹ Mam̄ mag jūrram k'āan p'ēp'ēuk'am gaaimua t'achdam k'oogpajā bālrjā juu par k'aba narr haawai mag ham nem hīgk'a hōpināa jūrr hich Jesuu hamag, —Hōor chukag hee maach happai juu hāyaan wēttarau hajim hanam.

³² Magwia chadcha hamach happai haig botedam sīerr hee hērēubaadējim haajem, hōor chukag haar.

³³ Pari mag ham wëtum hõor k'apank'am k'ɻnau hoopäijierram haajem. Hamachdëu mag hoobapääiwai, hi barjujä k'ap'ɻ narr haawai, jürr k'ɻd hee k'ap'ig p'öbaadëwi, hamachta hi barju nawe bardatk'aimawia hi nɻ naaimajim haajem.

³⁴ Maimua barimawia hooimaawai chadcha hõor pöoma pos t'ɻnaajim hanɻm, hi nawe. Hõor pöm mag wëjöm Jesuu hoowai hi dau hee hap'ɻl durrajim hanɻm, sii nemchaain papjä chuk'u wënarrämjö narr haawai. Hichdëu mag hoobaawai hamag Hëwandum hiek jaau wai sii hajim haajem.

³⁵ Mag jaau simua ya k'eeuraa haadeewai hi k'apeenau hirig, —Ya hedau k'ëumamgui hajim hanɻm. Mag nɻmta maach chan t'ach k'öjujä chuk'u nɻm.

³⁶ Maach däi mlig hõor pöm t'ɻnɻm k'ɻnag wëtpi jaaubá hajim hanɻm, hõordam di dak'apaim haar wa magbam k'ai p'öbör dak'am haar k'äijä hamach k'oog t'ach pér hawaan wëtamk'íir.

³⁷ Hichig magbaawai jürr hich Jesuu hamachigta, —Ham päiju k'äyau päächdëuta hamag t'ach deejurauma hajim hanɻm.

Magbaa chi k'apeenau jürr hirig, —Magan hõor pöm mág wëjöm t'um t'ach k'öpiegan doscientos denariota pan gaaipai haupi sïeb? hajierram hanɻm.

³⁸ Magbaa Jesuu hamag, —Pärau pandam k'arr wai nawi? hajim hanɻm. Chuk'u nɻm k'ai, hõrag jëeu hoobat, k'aiu p'iejäb waibëejí hich k'oog k'äijä, maimua märlág jaaubat hajim hanɻm.

Magbaawai chadcha wëtwi, hõrag jëeu hohoogmamua häbmua pandam cinco maimua häwarrdam numí wai sim hoobaawai, deeu hi haig bëewia, hich mag hirig jaauchëjim haajem.

³⁹ Magbaa hich Jesuu hõor k'apan mag t'ɻnarr k'ɻnag p'üak hñr k'apanaa p'ɻr hohoodö juppi jaaujim haajem.

⁴⁰ Hamachig mag juppi jaubaawai chadcha warp'aa poso p'ɻr nɻnlid, p'ɻr nɻnlid, hohood hap'öbaadëjim hanɻm, hamach k'ík'íratdö pogk'a chi k'apanag cincuenta, maagwai pogk'a cien; hõor pöm mag t'ɻnarr t'umaa hich mag hohood t'ɻnlisijim haajem.

⁴¹ Magbaawai Jesuu mag pan cinco narr däi mag häwarr dau numí narrpa p'ë hauwia, hñgt'aag heerpanaa, Hëwandumag häu hajim hanaa chi pan t'orreunaa, jürr hich k'apeenag häapäimajim haajem, tagam k'ɻnag jigmamk'íir. Hich hagjö chi häwarrjä hagdaujö t'umaam k'ɻnag jiggäijim haajem.

⁴² Magdamaupai maig hõor t'ɻnarr k'ɻn t'um biwaauwia himie p'öbaadëjim hanaabá.

⁴³ Mag himie p'öbaadeewai chi pan hāwarr däi sobtarrau t'abat doce hipiirk'a haujim haajem.

⁴⁴ Mag chi t'ach k'ötarr k'lan k'apanag hemk'ooin happai cinco mil naajim haajem, hlanjinjä beerba chaainjä beerba.

*Jesús döjä hár narrarr
(Mt 14:22-27; Jn 6:16-21)*

⁴⁵ Mag t'ach k'ö haaipawia Jesuu hich k'apeenag, —Pääar mäna t'oom higar Betsaidaag därbagk'abaadët hajim hanäm, maimua jam p'öbör heeta mä nälbaimat. Män nau mag hoor hérëu t'anäm t'um hoopäwiata majugui hajim hanäm.

⁴⁶ Maimua chadcha mag hoor wëtum k'lan t'um hoopäwiata durrsi gaai petajim haajem, Hëwandamag jëwaan.

⁴⁷ Mag hich k'apeen bote hee hich na pätarr haawai, ya k'ëubaadeewai, döjärr wëtmajim haajem. Maagwai Jesús hich happai t'abawi hagt'a durrsi gaai Hëwandamag jëeu sëejim hanaabá.

⁴⁸ Mammua Jesuu hoowai hi k'apeen hamach juadamau hök'ar hëk'a wëtmajim hanäm, k'ir garmua p'ü t'eeg wë t'anäm hee. Mag hamach juadamau hëk'a wëtum hoobaawai hëspajuag ham hëk'a hauwimajim haajem, sii döjä hërpai mamua. Pari mag ham hëk'a hautarrjä sii k'ajap'a ham haig dichaagpamjöo sëejim hanäm.

⁴⁹ Mamä mag sii döjä hërta narräm hoo hat'aawai hak'aarpia hawia jäp'ierr nám hiek'au hähää k'ap'öbaadëjim hanaabá.

⁵⁰ Ma chan mag hëbpaimuajä hooba, hamach t'umaam k'lanauta hoo narr haawai, hamach t'umta jäp'ierr naajim haajem. Pari mag sereubaadëm bärre hich Jesús garmua hamag, —Keena, hoob jäp'ierrmiet; mä k'abahab hajim hanäm.

⁵¹ Magnaa ham bote hee waaidibaadee chi p'üjä warre t'umbamamua t'umbabaadëjim haajem. Mag hoobaawai hi k'apeen warre dauderraan lisijim hanäm,

⁵² hag noram Jesuu hamach dak'ir pan hëwarr däi k'apanjä k'aba narraupai hoor pöm t'anarr t'ach k'öpitarrjä k'ir hee paba. Jesuu hich juapá hoopi sim k'ap'la haju haai namtä warag magamjä k'irjuba sii jäp'ierr naajim hanaabá.

Jesuu Genesaret durr hoor mor masim k'lan k'apan mon-aaupäitarr

(Mt 14:34-36)

⁵³ Maimua warag hëba hërëubaadëwi t'oom higar deeum durr Genesaret hanäm p'ëeubagk'abaimaawai warre hamach wëttarr bote jä siijim haajem.

⁵⁴ Mag jä siiuwia ya ham durr paauk'abaadeewai haig hoor narr k'lanau warre Jesús k'aug hat'ajierram hanäm.

55 Hamachdëu mag hi k'augp'öbaadeewai, hamach dak'am k'ʌnag hi barbaichëm k'ap hamk'ir, jürr jaau nərrjëe hap'öbaadëjim hanam. Hamachdëu mag hürp'öbaadeewai p'öbörpierr haaunaanpanau hamach haaunaan pa bəlark'am gaaipa hi sim haig haibëemajim haajem.

56 Jesús nərrampierr p'öbör hee didam k'apan k'aba nənəidam hee maimua sii durr didam hähäbdö nənəidam heem magwe hi na kaaijā hee hamach haaunaan haubëenaa hirig, —Maar haaunaanag pach k'ajüahidam gaaipai k'āijā pərpibá haajeejim hanam, monaaumk'ir.

Mag chadcha t'um hi k'ajüa gaai pərmam k'ʌnan warre monaauk'a maajeejim haajem, mag sii pərbarmuapai.

7

*Sii jua sūgba t'ach k'ö nəmuapai chan maach härba haajem.
(Mt 15:1-20)*

1 K'āai hāb Jerusalén p'öbör heemua Jesús haig bëijierram haajem, Moiseeu Hēwandum hiek p'ā pəlatarr wajapcha həlark'aajem k'ʌn dāi hich hag Hēwandum hiekpai jawaag chi machnaanpa.

2 Mag bëewia hamachdëu hoowai hi k'apeen juajā həbata t'ach k'ö nəm hoobaawai hāu k'abata nəm hajim hanaabá.

3 (Hamau mag hiek'a narran, hamach chi judionaan t'um hamach jöoin hi pəaba warrgarwe t'ach k'oopierr hajap'a jua hñnaa k'oojemta warm k'ʌnau hich jāg juajā sūgba k'ö narr haawaita mag hiek'a naajim hanaabá. Maguata ham meeun chan jua həb k'aba chan t'ach k'öba haajeejim haajem, Hēwandum dau na hamach härju hawia.

4 Maguata merrkau hee hutd'urwia bëejā, hamach jöoinau jaaujemjö, jua həba chan pöd t'ach k'öba haajem haajem. Mag tag hamau nem waaujem k'ir k'apan t'ʌnəm hamach warrgarm k'ʌn jöoin hi pəaba, maguata hamau t'um hamach dö doojem jarr, t'ep, jiedöpjömjā t'um hək'apäwi hīchab hamach k'āaijem putjā t'um jāk'apäaijem hanaabá.)

5 Hamach hich mag siierrjëem k'apta chi fariseonaanau maestronaan dəimua hich Jesuug, —¿K'an jāgwia pə k'apeenau warrgurwe maach jöoinau jaaujem hipierraak'aba, sii juajā həba hich jāgta t'ach k'ö nəma? hajierram hanaabá.

6 Mag hichig jëeubaa jürr hich Jesús garmua hamag magjim hanam:

—Pāach jāg Hēwandum hiek gayam pāachdëu nem jaaujemjö k'aba jürr hag chaaur nem wau siierrjëem k'apta Hēwandamau hich hi jaaumie jöoi Isaías k'ararrag pāach higwia hich hiek'atarr hiek məg p'āpijimgui hajim hanam:

“Pāran sii par hiek'aupaita mə hiek hək'a nəm hək'a nəm haajem.

Pari mag nám chan par chadcha t'āraucha hëk'abamta mag sīerrjëem.

Pāach mag nám gaaimua pāar t'āar chan mΛ dak'ajā k'aba, sīi mΛ warpta t'ānám.

⁷ Jäg nám haiguin parii pāach hip'it'ur pārau mΛrag jēeuju.

Pārau jaau nāmjā sīi wir haig pāach k'īirjugpai; jā mΛ hiek k'abam" hajim warrgarwe Hēwandamau, pāar higwia. (Is. 29:13)

⁸ Mag chirāmān pāachdēujā Hēwandamau nem jaau sim hip-ierra k'aba, sīi pāach jöoin hiigta hee ham k'ōchgau warag hirua nem jaau sim hichaaur sīi pāach juagam nem hëk'ak'a haju happai k'ap sīerrjēe haawaita mag chirāmgui hajim hanám hamag.

⁹ Hamag mag hiek'apäwi hichdēupai hīchab magjim hanám: "Sīi pāach jöoin hiigta hārcha hee ham k'ōchgau pārau Hēwandam hiek chaar gaai jaau simta warag hasekasmap'a haajem.

¹⁰ Jägju k'apta warrgarwe jöoi Moisés k'ararrau, "Pach haai pach hād dāi jāsenenaa hök'ö habá" hajim hanám. Maimua, "Har hiwir hābmua k'āijā hich haai wa hich hād k'āijā t'ōpnnaa hāauk'a simān, maan warreta t'ōpäiju haai nám" ha sim.

¹¹ Pari Hēwandamau hich hiek gaai mag jaau simta jūrr pāar hiek mag hābmua k'āijā dich hayag wa dich hādag k'āijā, "Pārau hig nám mua wai chirab mamΛ pōd mua deeju k'abam, ya t'um Hēwandam hit'eem haawai" ha hiek'aju haai sim hanám, dich dēnnaan dau haug k'augba.

¹² Magnaa pāar hiek mag ya chi mag hiek'abarmua chan mag dich dēnnaan hiwiir hāb k'āijā dau hap'ΛΛ k'ērām hoowiajā hagΛg hoobamjō haju haai sim haajem hanám, bālārjā hagΛg hooba.

¹³ Jäg pāach jöoin hiigta hee nāmuua pārau Hēwandamau nem waupi jaau simta warag hisegpāi nám k'abahab hajim hanám hamag. Mag nāmta hewagam k'ānnagjā pārau hich magta k'augpi wētum; mamΛ magpajā k'aba, mag tag pārau nem k'aigba jaaujem nem k'īir k'apan t'ānaabahab hajim hanám hamag.

T'ach k'ö nāmuapai chan maach hārba haajem haajem

¹⁴ Jesuu mag hiek'awia hich haig hōor t'ārk'a haunaa hamag, —Pāadē t'umaam k'ānnau mΛ hiek wajap'a hūrbat hajim hanám.

¹⁵ Mag jēb gaai chadcha hōor pekaudam paraa k'it'ëem. Pari sīi parhooba t'ach k'ö nāmuapai chan Hēwandam na hōor hārba haajem. Hēwandam na hōor hārpiejemān pāach t'āar hee nem k'aigbam k'īirjunaa hiek'aawaita pāachdēupai pāach hārpiejemgui hajim hanám. [

¹⁶ Magnaa hamag, Jāg hārlānaa wajap'a hūrbat hajim hanām cha mua pārag jaau chirām.]

¹⁷ Jesuu hōrag mag hiek'awia hichta jūrr haigmua chaaug petajim haajem. Maimua ya deg paauk'abaimaawai chi k'apeenauta deeu hich hag hiekpai hirig jēeu naajim haajem, hamachig jaaumk'īr.

¹⁸ Mag hichig jēebaawai jaaumamua, —¿Wa mag chan pāraujā hagt'a mag hiek k'augbata naab? hajim hanām hamag. Mua k'abá pārag, "Sīi t'ach k'ō nām gaaimuapai chan pekau paarpaba haajem" ha chirāmgui hajim hanām.

¹⁹ T'achdam k'ō nāmān sīi buch heepaita sīeimaajem, t'āar heejā dubba. Mag buch heepai sīewi chēbabāaiwai deeu chuk'u haadeejemgui ha jaaumajim haajem.

Hirua mag sīerr haiguin Hēwandamau maachig nem k'ömk'īr deetarr chan ni hābjā k'aigba k'aba sīsidām ha sim hajim.

²⁰ Mag hiek'amamua p̄laba hich Jesuu hamag, —Hōor pekau paarpa nāmān t'āar heemua k'īrjug k'aigbam hōber nāmuata pekau paarpa nāmgui hajim hanām.

²¹ ¿K'an jāgwia mag sī? T'āar heeta magām k'īrjugjā t'um hompaa hauwia mammuata dawag hōber t'ānaawaima hajim hanām. Mammuata hōber t'ānām: dich hāli k'abam dāi k'apes haju k'īrjug, nem jīg'aju k'īrjug, maimua hōor t'ōju k'īrjug.

²² Mag tag hōber nām: chik'am nemta dich dēnk'a haum k'ōsi haju k'īrjug, deeum hālin wauju k'īrjug, parhooba nem k'aigbam nem wauju k'īrjug, chik'am k'ūgurju k'īrjug, chik'am hāauk'a hiek'a nām, wir haig dich t'ō nām, maimua sīi donjō k'īrjug chuk'u nem wau nām.

²³ Magām nem t'um t'āar heemua dawag hōberdātk'a t'ānāmuata Hēwandam dau na hōor pekau paarpapiejem ha jaaumajim haajem hamag.

*Hāli hāb Israelpie hāli k'aba simua Jesuug chaigpatarr
(Mt 15:21-28)*

²⁴ Jesuu maig hōrag jaau sīewia petajim haajem, Tiro durr Sidón dāi nāmāg. Mag mawia hōor haig jēerimajim haajem. Mamā mag hich deg pabaimamjā hōrag k'augpimap'a sīejim hanaabá.

²⁵ Mag hich k'augpimap'a sim hāba, hālik'aardam t'ōt'ōrrsöm bēnēu baarjerr hādau mag hi barbaimam hūr hat'aawai, Jesús haar mawia hi k'īrp'ee kanieu p'ōbk'abaimajim hanām.

²⁶ Mag hāli deeum durr Sirofenicia hanām durram hajim hanaabá. Hich mag hālirau Jesús haar mawia chaigpaimajim hanām, hich chaai mor heem t'ōt'ōrrsöm bēn höbeerpāimk'īr.

²⁷ Magbaa, judionaan k'abam k'ɻɻn chan hagt'a monaauju k'aba chirɻm hawi, Jesuu hich mag hɻlairag hogt'ompai, — Hid u nacha H ewandam chaainta t'achdam k' pi hat' . Mua pua jaau simj  p  chaaita nacha monaauk'iin, mua hoowai dich chaainag deeju harr panta k'echeunaa saakienag debarmj  hajugui hajim han m hirig.

²⁸ Magbaa chi h lyau p aba, —Se or, pua jaau sim n chadau. Pari hiin saakienauj  chaain juu bigaau chi pichag mes heegar k' imam k'oojemgui hajim han m. Maagjeewai m  Israelpie h li k'aba h ab mama,  pua m  chaaij  dau haug k'augbaju k'ai? hajim han m hirig.

²⁹ Magbaata Jesuu hirig, —P ch j g hiek'a hàm gaaimua p  chaai mor heem mepeer ya h b rbaad m. Ya p  p ch diig maju haai h mgui hajim han m hirig.

³⁰ Mag Jesuu hichig “P ch diig maju haai h m” habaawai, chadcha mawia hooimaawai, hi chaai chadcha monak'a put hee werba j er sim hooimajim haajem, Jesuu jaautarrj  chi mepeer ya hi mor heemua h b rbaaderr haawai.

Jesuu woun h b kach k' sunaa meu k' k' aa k'itarr monaauntarr

³¹ Mag chaai monaaup itarr k'ur Jesús majim haajem, Tirmua Galilea t' rrd og. Mag mamua Sid n p' b r hee dichwia Dec polis durrj  hagj  dichjim haajem.

³² Mag Galilea pabaimaawai h rau hi haig waib ejim hanaabá, woun h b kach k' sunaa meu k' k' aa k'it m. Mag chi waib etarr k' nau Jesuug chaigpaimajim han m, hamach haaunaandam gaai p rbarmua monaaup imk ir.

³³ Magbaawai Jesuu chi woun mag kachdam k' sunaa meu k' k' aa k'it m hich hap chawag harrnaa, hi kach hee j gpiriu p' hoonaa, deeu hich j gpir gaaipai hich ouj  homnaa, j rr hi meuk ir gaai j rp ijim haajem.

³⁴ Maimua h gt'aag heerpanaa, j p'  duraa h inaa chi wounag, “ Efatal!” hajim han m. Mag sim haiguin maach me  n “ Kach haard baad!” ha sim hajim hanaab .

³⁵ Jesuu mag hiek'abarm b rre mag kach k' su s errj  warre kach haard baad m d i chi meuk irj  hagj  nem wajaug hagua hiek'a s sijim hanaab .

³⁶ Magbaawai h or haig narr k' nag, —Mag mua j g woun monaaubarm hoob chik'amnag jaaumiet hajim han m hich Jesuu.

Mama mag hamachig jaaupiba harr h ba, warag hamachd u jaaum haig jaaujeejim hanaabá.

³⁷ Mag hoowia h or t'um dauderra  n m hiek'au hi higwia, “Jesuuwan nem t'um wajap'ata wau n rraajem. Maguata

kach k'īsum k'ānja kach haardapinaa meu meraam k'ānja wajap'a hiek'apimaajem" ha hiek'a naajim hanam.

8

*Jesuu hōor cuatro mil jāhogtarr
(Mt 15:32-39)*

¹ Biek hāb deeu hūmaai Jesús haig hōor pōoma biirdabaičejim haajem. Mag nām hee bālrgā t'ach k'ōju chuk'u narr haawai Jesuu hich k'apeenta hich haig tārk'a haunaa hamagta magjim hanam:

² —Hōor pōm māg t'ānām mā dau hee dau hap'āā durrum. Ya k'āai t'ārjup pam ham maach haigmua bālrgā hogdāba, t'achdam k'ōjujā chuk'u durrumgui hajim hanam.

³ Hich jāg t'achdamjā k'ōpiba hamach diig pālik'iin, k'ād hee wētumua jādaúa p'ārēuju, pōd hamach di haarjā barba. Magām hāaur k'ān chará warpmua bēe nām haawai pōd barba k'āijā hajugui hajim hanam.

⁴ Mamā Jesuu hamachig magbaawai jūrr chi k'apeen garmuata hirig, —Māg maach hōor chukag hee nām, ḥjamaam t'ach maadēu hamag deebarju? hajierram hanam.

⁵ Magbaawaita Jesuu hamag —Pārau pan dau k'arr wai nā? habaawai, hamachdēu, —Marau pandam sietepai wai nāmgui hajim hanaabá.

⁶ Mag pan siete wai nām habaawai Jesuu mag hōor pōm wējōmāg, —Jēk'āt jupk'abat hajim hanam.

Magnaa mag pan siete narrdam jua hee p'ē haunaa, hag paar Hēwandamag hāu hajim hanaa t'orreuwia, jūrr hich k'apeenag hārapāimajim haajem, mag hōor pōm t'ānāmāg jigmamk'īir.

⁷ Mag dāi hīchab hāwarrdamjā daudam k'apan k'aba wai narr haawai mag paarjā Hēwandamag hāu hajim hanaa jūrr deeu hamag hārapāimajim haajem, hōrag jigmamk'īir. Magbaawai chadcha chi k'apeenau hichdēu jaautarrjō t'umaam k'ānag jiggājiierram haajem.

⁸ Mag jig p'ārldāgmamua hagdaujō hamachdēu k'ōm haig k'ōwi, k'ād biwaau p'ōbaadee t'umjā k'ōpāiba, t'ābat siete hipiirk'a haujim hanaabá.

⁹ Mag k'ōjujā chuk'u narr hee hirua jāhogtarr k'ān chi k'apanag cuatro mil naajim haajem. Mag k'ō dichwi hamachig wētpi jaubaawai, hērēubaadee,

¹⁰ hich Jesujā deeu bote hee waaidājim haajem. Magbaawai chi k'apeenau deeum durr Dalmanutaag hi joo harrjierram haajem.

*Fariseonaanaau hamachdëu nem hooba haajem waupijaau-tarr
(Mt 16:1-4; Lc 12:54-56)*

¹¹ Mag mawia ya chi Jesús barbaimam k'augp'öbaadeewai hi haig bëejierram haajem, fariseonaan. Mag bëewia hogt'om daau chadcha hi Hëwandamau pëitarrta jäg nñrram k'ai ha k'ap haag hawi hirig, —Magan maar dau na hag na hõrau nem hooba haajem nem waubá haichëjierram hanam hirig, marau hoog hit'ee.

¹² Hichig magbaicheewai chadcha ham hipierr wauk'iinjä hich hiek hëk'abaju k'ap warag sii jäp'ö duraa hñinaa, —K'an hatchata mua päär dak'ir nem wau chitajuuta päärau mag märläg nem waupi jaau nama? hajim hanam hamag. Mua chan päär dau na bñlrjä nem waubamgui hajim hanam.

¹³ Hamag mag hiek'apöwi hichta warag ham haigmua petajim haajem. Maimua mag mawi hich k'apeen däi bote hee waaidawi hag k'ürp'ee därbajim haajem, hich hag t'arrdö heepai.

Jesuu hich k'apeenag fariseonaanjö hapiba jaautarr

¹⁴ Mag wëtumjä k'üir hee pab jap hee k'oogjä k'öju harrba hawi pandam dau hëbpaita wai k'odjörrajim haajem.

¹⁵ Mag hërëu p'öbaadëwia k'odjörröm hee, Jesuu hich k'apeenag, —K'üir k'ap'ä wënarrat hajim hanam. Hoob fariseonaan bëen maimua Herodes bënja jäg levadurajö sim pääch gaai därbapimiet hajim hanam.

¹⁶ Hamachig mag hiek'abaawai hamach k'oog panjä chuk'u naawaita mag hiek'a simpii hawi jürr wir haig hamach heepai mag pan haubëeba harrta hig naajim hanaabá.

¹⁷ Pari Jesuu hamachig mag hiek'abarmjä bñlrjä k'augba naajim haajem. Mag hichdëu hiek'abarmjä k'augba warag sii hich hichaaur hiyäa nám k'aug hat'aawaita hamag magjim hanam:

—Pääch hödegan pääraun sii pan chuk'um gaaimuata mua päächig magjimpii naab? hajim hanam. Mua maata päärag jauba chiram. Jägan jäg nám haiguin päärau chan mua nem waaujemjä hagt'a k'augbata naabma hajim hanaabá.

¹⁸ Päär dau paraanaa kachjä wai nám; pari mag nñmta sii dau k'isumjönaa kachjä k'isumjöta nám. Päärau mua nem wau chitam hoojemjä, —k'üir hee paba n,

¹⁹ har pandam cincopai narrau mua hõor cinco mil narr jähogtarr? T'umaam k'än k'ö dichwia himie p'öbaadeewai, —t'abat k'arr hipiirk'a haují, chi sob?

Hamachig mag jéeubaa hi k'apeenau, —T'abat k'apan docen hãb hipiirk'a haujimgui hajierram hanam hirig.

²⁰ Magbaawai deeu hichdëu hamag, —Maimua hagjö har pandam sietepai narrau mua hõor cuatro mil narr jāhogtarr hedjä, ¿hamau k'ötarr sob t'abat k'arr p'ë haujíwi? hajim hanam.

Magbaawai, —T'abat siete hipiirk'a haujimgui hajierram hanam.

²¹ Magbaawaita hichdëu, —Chadma hajim hanam. Mam pan higju hawiajä, ¿pärau chan deeu mua hompaa haujujä k'iirjubata naab? hajim hanam. Mua chan levadura chaar jauba, fariseonaanau nem k'aigba jaaujemta jaau chiram; pari mag namtä pärau pöd k'aug hauba namgui hajim hanam hamag.

Jesuu woun hääb dau k'is u siierr monaaupäitarr

²² Mag wëtmamua Betsaida p'öbör hee barimajim haajem. Mag barbaimaaawai hõrau woun hääb dau k'is u k'itam hi haig waibëewi hirig chaigpachëjierram haajem, hi gaai parbaawai hi dau monaumk'üür.

²³ Magbaa Jesuu mag chi daudam k'is u k'itam juu gaai parnaa chawag p'öbör higaau harrjim hanam. Mag harrwi hi dau hichöou p'uurnaa hi gaai parnaa hirig, —¿Pua hää hoo chirawi? hajim hanam.

²⁴ Magbaa chi dau k'is u k'itamua, —Hëera, mua hõor pabäjo sisiidamta därdär nürrjëem hoo chiramgui hajim hanam.

²⁵ Magbaawai deeu Jesuu hi dau hëudam haait'la haait'anaa hirig, —Deeu dau hëe hoobá hajim hanam.

Magbaawai chadcha deeu dau hëe hoobarau warre warp dawaa hich mag hoo sisijim hanaabá.

²⁶ Mag dau k'is u siierr monaau sisiewai Jesuu hich diig päyaagpamua hirig tag p'öbör hee bëepiba jaaujim haajem.

Pedroou jaauwai Jesuun warrgarwe hich Hëwandamau päiju haajerrau ha jaautarr

(Mt 16:13-20; Lc 9:18-21)

²⁷ Jesús mag woun hääb dau k'is u siierr monaaupäitarr k'ur hich k'apeen däi durr Cesarea de Filipo hanam heem p'öbödam nünnidamag majim haajem. Mag wëtumua hich Jesuu hamag, —Hõrau ma higwia hiyyä nám húurwai, ¿ham hiek ma k'ai haajë? ¿Pärau húrba haajë? ha jëeujim hanam.

²⁸ Jesuu hamachig mag jëeubaa chi k'apeenau hirig jürram k'lanau, —Ham hiek pa Juan chi hõor pör choomie haajem. Deuem k'lanau jaauwai, plata Elías haajem, warrgar Hëwandam hi jaaujerr. Maagwai pogk'a jaauwai, pa sii warrgar hagjö Hëwandam hi jaaujerr k'lan heem haajemgui hajierram haajem hirig.

²⁹ Magbaa jürr hamachigcha, —¿Ma päächdëujäma? ¿Pärau k'iirjuawai ma k'ai hagá? ha jëeujim hanam hamag.

Magbaawai Pedroou, —PΛΛΝ Cristoou hajim hanΛΜ, warrgarwe hich HĒwandamaucha jΛr hauwia hōor peerdΛ haumk'ir pāiju jaaujerr.

³⁰ MamΛ Pedroou hichig magbaawai, —Chadcha pua hag heyaa jaaubapΞim, mamΛ hoob bĒlrjā chik'amnag jawam hajim hanΛΜ.

Warm k'ΛΛnagjā jaaupibajim haajem.

Hōrau hich t'ōoju Jesuu jaautarr

(Mt 16:21-28; Lc 9:22-27)

³¹ Maimua Jesuu wir haig hichpai jaaumamua magjim hanΛΜ hich k'apeenag:

—MΛch chi Hemk'ooi Hiewaa chadcha dau hap'ΛΛ haju haai chirΛΜ. MΛ dau hāauk'a hisegwia Jerusalenpie jōoin chi t'et'em k'ΛΛnau pādnaan chi pōrk'a nΛΜ k'ΛΛnaupa Moisés hiek jawaag chi machnaan dāimua mΛ t'ōomk'ir pΛr deejugui hajim hanΛΜ. MamΛ hamau mag mΛ t'ōowiajā k'āai t'ārjupam hee p'iidΛwi deeu mΛ hiiu chirsijugui ha jaaujim haajem hich k'apeenag.

³² Mag, hich dau haug wauju hich k'apeenag hūramk'ir hajap'a jaaumajim haajem. Mag hirua hiek'abarm hūrbaawai Pedroou Jesús chawag warrwia hirig, —¿K'ant'eeta pΛ mag hiek'a sīma? Hōrau pΛ dāi magju k'aba nΛmgui hajim hanΛΜ hirig.

³³ Pedroou mag hiek'abaawai Jesuu tagam k'ΛΛn hich k'apeenag hewag p'ΛΛrba heirpanaa jūrr Pedroogta k'ir masi, —Jöpk'aa mΛ haigmua chawag petá hajim hanΛΜ. Pua chan Hēwandamau nem waum hig simjā k'āugba, sīi parhoobam k'ΛΛnjöta k'irju simgui hajim hanΛΜ. Meperauta pΛrΛg mag hiek'api sīebahab hajim hanaabá hirig.

Jāga haju haai nΛ Jesús dāi k'apeerk'aag

³⁴ Magwia Jesuu hich haig hōor t'Λnarr k'ΛΛn dāi hich k'apeenpa hāba t'Ārk'a haunaa magjim hanΛΜ:

—Chadcha pārau mΛ hiek pāach t'Āraucha hāk'a nΛΜ k'ai, hed hēepierr magan mua nem waipi jaau chirΛΜ happaita waubat hajim hanΛΜ, “MΛchdēuta k'ap chirΛΜ mΛchdēu nem wauju” ha hiek'aba. MΛ gaaimua chik'amnau dau hap'ΛΛ pāach t'ōoju k'irjuwia k'āijā, magΛmjā higba, waragta hāk'anaat hajim hanΛΜ.

³⁵ Har chi mΛg jēb gaai mΛ gaaimua bĒlrjā pit'urg haumap'a wēnΛrram k'ΛΛn chan meem hedjā hāgt'ar höbērbamgui hajim hanΛΜ. Magarrau har chi mua nem jaau chirΛΜ waum k'ōchgauta hamach nemjā k'irjuba sīi warag mΛ gaaimua wa mΛg hōor peerdΛajem hiek gaaimua k'āijā dau hap'ΛΛ hanΛΜ k'ΛΛnan chadau hāgt'archa höbērgjugui hajim hanΛΜ.

³⁶ Magnaa hamag, Pārau hoowai Ɂk'an wajaug sī hajim hanam, woun hābmua māg durr t'um hichdēupai jāa wai sīsim, pari mag sim meeabaadee k'īmie durr petam? ɁHirua hich durr t'um hich dāi harrju haai sī? Pōd harrbam.

³⁷ ɁK'anta māg jēb gaai hatcha nem parhēpagcha sīerrá hajim hanam, hagua dich hak'aar hāgt'ar p'ag wai höbéraag?

³⁸ Maimua hābmua k'āijā hīs māg hōor pekau pōomanaa Hēwandam hiekjā t'āraucha hāk'aba t'ānām heeta mā gaaimus wa sīi mā hiekdam jaaujupai k'āijā hōor dak'īir chigaa hamān, māg māch chi Hemk'ooi Hiewaajā t'umaam k'ānān Pōrk'anāa māch Haai juu t'eeg dāi hāgt'ar hi chognaan t'ānām k'ānāra māg durr chachaan bēem hedjā hīchab hich k'īircha heerpanaa chigaa warag, "Mua bālrjā pā k'augba chitām" ha hiek'ajugui hajim hanam.

9

¹ Mag hiek'amamua hīchab, 'Mā cha hiek'a chirām hiek'au hāaur k'ānān cha mā hiek hūr nām k'ānān chan māchta nem juu t'eeg t'umaam k'ānān Pōrk'a bēeju hedamjō haadēm hoobam haigjā meeabajugi ha jaaumajim hanaabá.

*Jesús Moisés dāi Eliapa hiyāl narr
(Mt 17:1-13; Lc 9:28-36)*

² Mag hich k'apeen hāaur k'ānānag hamach daúa hich hoop-iju jaautarr k'ur seis días nām hee Jesús durrsī pōm sim gaai majim haajem. Mag hich mam dāi hōor t'ārjuppai p'ē harrjim haajem. Mak'ānān Pedro hajim haajem Santiago dāi, maimua Juan. Mag wētwi ya durrsī gaai nāmta hamau hoo nām dak'īraa Jesús k'īir chaaupabaadējim hanaabá.

³ Magbaadēmuu sīi hi mor gayam k'ajūa jūa sīerrpa bālnaa p'uumjō haadējim hanam hich bāpgau. K'ajūa hatcha bāp'ā magjō chan hōrau bālrjā jā hauba haajem haajem.

⁴ Magbaadēm hee hoowai warrgarm jōoin Moisés dāi Elíata hiyāl dānānālihdā naajim haajem Jesús dāi.

⁵ Hamachdēu mag hoobaawaita Pedro hiek hirua Jesuug mag chirajim hanam:

—Maestro, nem hajaug chi hagamjō maar māig nām. Mārau pāar hit'ee rāichdidam t'ārjup hēu deeju: hāb pā hit'ee, hāb Elías hit'ee, maimua hāb Moisés hit'ee.

⁶ Mamā Pedroou Jesuug mag di hēu deeju ha hiek'atarran, maan hamach chi k'apeenta jāp'ierr nām hiek'au pōd hiek'ajujā k'augba haawaita hirua mag hiek'ajim hanaabá.

⁷ Mag ham jāp'ierr nām hee, dēgōlp sīi hedjā heemua jānāt'umie baug bēewi, ham jōodā hat'aicheewai, sīi hag hee hierr paauk'abaadējim hanam. Magbarm hee woun hiekjō,

"Cham^{la}ta m^{la} Hiewaa m^{la}chdëu jäsehne wai chit^{la}m^{la}ugui" hajim han^{la}m, "hõor peerd^{la} haumk^{üir} m^{la}chdëucha j^{ar} hautarr. Hirua nem jaau simta hipierra habat" hajim han^{la}m.

⁸ Maimua deeu chi j^{aa}nt'umie chuk'u haadëm hee, hamau hoowai hi d^ai mag hõor numí narr hooba, Jesú斯 hich happaita hoo d^an^{la}m hoojierram hanaabá.

⁹ Mag durrs^{ie} naawia jerag wëdurumua Jesuu mag hich k'apeen t^{är}jup hich d^ai harrtarr k'^{la}nag hamachdëu hootar-rjä deeum k'^{la}nag jaaupiba, sⁱ hamach t^äär heepaita k'ap^{'la} hapijim haajem, hich chi Hemk'ooi Hiewaa meewia deeu hiiu p'iid^{la} n^{la}m hora.

¹⁰ Magtarr haawai chadcha chi k'apeenau b^{äl}jrjä hõrag jaauba haajeejim haajem. Pari mag n^{la}m^{an} wir haig hamach heepain hiyy^{äl} n^{la}mua, —¿Ma k'ani maachig jaau sⁱejimta mag hi meewia deeu hi hiiu p'iid^{la}ju ha sⁱej^üma? haajeejim hanaabá hamach happai.

¹¹ Mag hamach happai mamag n^{la} hawi halp'in hichigcha, —¿K'an jägwia H^éwandam hiek jawaag chi machnaanau jaauwai mag H^éwandamau Cristo p^äiju na Eliata b^{ee}ju haajë? ha j^{ee}ujierram hanaabá.

¹²⁻¹³ Magbaawaita Jesuu hamag, —Chadma, chi mach-naanau jaaujemjö, Eliata nacha b^{ee}ma hajim han^{la}m. Pari mag hi b^{ee}ju jaautarran, mag H^éwandamau p^äiju haajerr hõrag n^{la}pi jaaumk^{üir}ta b^{ee}ju jaaujim. Pari Eli^{an} ya hudit'urjim. Mam^{la} mag hi hudit'uurwai, H^éwandam hiek p^ä sim gaai jaau simjö, hõrau hi d^ai hamachdëu hampierr hawi warag hi t^öop^älijierram. Magtarr haawai ¿p^är^ürau k^{üir}juawai hõrau m^{la} d^aijä hi d^ai hatarrjö habaju k^{ai} hajim haajem, hich jäg H^éwandam hiek p^ä sⁱsid^{la}m gaai m^{la}ch chi Hemk'ooi Hiewaa higwia wauju ha jaau simjö?

*Jesú斯 k'apeenau chaai mor heem mepeer pöd jëup^äiba harr
(Mt 17:14-21; Lc 9:37-43)*

¹⁴ Mag hiy^{äl} wëdurumua tagam hich k'apeen nueve narr haig pachënaa hoowai, hõor pöm warp'am magwe p^{'la}r t^{'la}n^{la}m järrta H^éwandam hi jawaag chi machnaan garmua ham d^ai hij^äebk^{'am} hoochëjim haajem.

¹⁵ Mag hõor pöm t^{'la}narr k'^{la}n^{la}nau hamach dak^{üir} Jesú斯 barbaichëm hoop^{'ö}baadee hnegau hi k^{üir}p^{'ee} pochag p^{'ö}baadëwi hi d^ai saludaa n^{la}mua, "Häuchata jäg p^{la} barbaichëm" hajier-ram han^{la}m.

¹⁶ Mag chi machnaan garmua hich k'apeen d^ai hij^äebk^{'am} hoobaicheewai, —¿P^äar k^{an} hiekta hig n^{la}ma? hajim han^{la}m hamag.

¹⁷ Magbaa mag hõor pos t^{'la}n^{la}m heemua h^äbmua magjim han^{la}m:

—Maestro, mua mʌch hiewaa haibëejimgui hajim hanʌm, hi mor heem bënëu pöd hiek'apiba sīi hichʌp wai s̄ewai, pʌrlʌg warre jēu werbamk'īir.

¹⁸ Mʌg k'itʌm barbaadeewain sīi jēk'ʌt bäßä haimaajem. Magbaadëmu a sīi hisap'un bau haadëm däi t'et k'ierrpa küküerr k'abaadëmu a p'it'ierrii haadeejemgui hajim hanʌm. Mag bar nʌmu a warag nem dau haauga pabaadëmgui hajim hanʌm. Mua pʌ k'apeenag jaaujim, hamag mʌch chaai mor heem bën warre jēupläimk'īir. Pari ni hâbmuajä pödbajim ha jaaumajim haajem.

¹⁹ Magbaawai Jesuu hich k'apeenagta magjim hanaabá:

—Pärau chan jäg chaai Hëwandamau monaaupäiju jā k'īrjubata nʌm. Pärau jäg Hëwandam ju a t'eeg simjä k'īrjubamjö nʌm, ḡhich jägtä sīi mua häwat chitaju haai chirʌ pärau hoowai? hajim hanʌm. ḡK'an hatchata pärau mʌ pääch däi chitapim hig nʌma hajim hanʌm, hajapcha hök'aag? Magnaa, Mag chaai mʌ haig haipidut hajim hanaabá hamag.

²⁰ Magbaawai chadcha chi chaai hi haig haibëijierram haajem. Mag haipierrwai, chi chaai mor hee mag chi mepeer simua Jesús k'īr heerpa hat'aawai, sīi heeupemjö hich bënëu barbaadëmu a warre jēk'ʌt bäßä haimajim hanʌm. Mag bäßä haimaa sīi parhooba bʌ t'ʌt'ʌg k'abaadëm däi hipëgchöö hisap'un bau haadëjim hanaabá.

²¹ Hich dak'īir magbaadeewaita Jesuu chi hayag, — ḡPʌ chaai jäg bënëu barbaaderr ya därräa sīwi? hajim hanʌm.

Magbaa chi hayau, —Jää hich bärʌll k'itʌwe hich jäg baarjemgui hajim hanʌm.

²² K'ar chará jäg barbaadëmu a chi meperau hōtdau heejä barpäinaa dö heejä barpäaijimgui hajim hanʌm, hi t'ōpääig. Maagjeewaita mua pʌrlʌg chaigpa chirʌmgui hajim hanʌm. Pua häu hi monaaupäiju haai chirʌm k'ai, maar dau haug k'augwi mʌ chaai monaaubapäi hajim hanʌm hirig.

²³ Magbaawai Jesuu hirig, — ḡJägwí mag pua mʌrlʌg "häu hi monaaupäiju haai chirʌm k'ai" ha sīwi? hajim hanʌm. Har Hëwandam gaaita hök'a nʌm k'ʌlln hit'ee chan bärʌll jā p'it'urm nem chuk'um. Maagwai puajä chadcha t'äräucha hök'amʌn, pʌ chaaijä monaaubajup hajim hanʌm hirig.

²⁴ Magbaa chi hayau, —Muan chadcha hök'a chirʌmgui hajim hanʌm. Mamʌ pua mʌch chaai monaauju k'īrjugta härcha mʌrlʌg k'īrjupibä hajim hanʌm, warag Hëwandamag hök'aag.

²⁵ Mag nʌm hee Jesuu hoowai hich haig hōor pöm bিirdʌdʌk'am hoobaawai chi chaai mor hee mepeer simʌgta meeurrtau haadëwi, —Mepeer, pʌchdëuta mʌg chaai jäg kach k'isunaa meu meraa wai simgui hajim hanʌm. Magnaa, Mʌ

hiek'au jöpai chaai mor heemua höberbaad, maimua tag hi mor hee dubaag k'abamgui hajim hanam.

²⁶ Mag Jesuu hichig meeurraru haadeewai chi mepeer wiiu ha baubaadëjim hanaabá. Mag baubaadémua chi chaai deeu hich bënëu barbaadëwi, jék'at bätä haimawia, warre chi meemjö bältjä mimig chuk'u hapläijim hanam. Mag haig hoor pöm pos t'lnarr k'lnnau hamach dak'ir mag chi t'omjö haadëm hoobaawai, "Chadcha ya meebaaradëbahab" hanaajim hanaabá.

²⁷ Mamä hamau mag meebaaradëm hanam hee, Jesuu chi chaai juu gaai parnaa hñgt'aag p'iriu hat'ajim hanam. Mag hich juu gaai parnaa p'iriu hat'aawai däi p'iidä warag bätäau dñnisijim hanaabá.

²⁸ Mag chaai mor heem mepeer järpäwi hérubaadeeu, ya hamach hap deg paauk'abaimaawai, hiyälnamua Jesuug, —¿K'an jägwi jäg chaai mor hee bën k'aibgam wai sïerr marau pöd höbeerpi haubaj? ha jéeujierram hanam chi k'apeenau.

²⁹ Mag hichig jéebaawaaita, —Mua pärag jaauk'imgui hajim hanam: Jäg mepeer k'ir hoor mor heemua järpääigan, jän sii t'achjä k'öba häba Hëwandalagpai jéeu nall haawaaita järpääijemgui hajim hanam.

*Plaba Jesuu chik'amnau hich t'ðoju jaautarr
(Mt 17:22-23; Lc 9:43-45)*

³⁰⁻³¹ Maig naawia héräu p'öbaadëwia Galilea durr dichjim haajem. Mamä Jesuu mag hörar hich par hauwi hich t'ðoju hanamta hich k'apeenag jaau sïerr haawai hamach námjä hörag k'augpimap'a sïejim haajem. Mag jaaumamua hamag maagjeejim hanam:

—Maach chi Hemk'ooi Hiewaan hörar hich t'ierRNAANAG par deeu. Mag par deebaawai hamau mä t'ðopäiju. Mamä mag hamau mä t'ðojup mamä, hag k'ur k'ääi t'ärjup nám hee deeu hiiu p'iidäjugui ha jaaumajim haajem.

³² Mamä hamachig mag jaaumamjä pöd hi hiek'a sim k'augba haajeejim hanaabá. Mag hamachdëu pöd k'augba haawai jëwaag hëk'ajeejim hanam; mamä hinagau hawi hich mag jéebajierram haajem.

*Chijäata härächa haju haai sii ha jaautarr
(Mt 18:1-5; Lc 9:46-48)*

³³ Mag hiyälnamua p'öbör Capernaum hanam hee barimajim haajem. Mag barwia ya deg paauk'abaimaawai hichdëu hamag, —Maach k'ad hee daaig wëduraawai pärar ¿k'an hata hiyälnamua haj? hajim hanam.

³⁴ Mamä hamachig mag jéebaawai, chi k'apeenau ni häbmuajä hi hiek häk'aba, sii k'uu náisijim hanam, k'ad

hee wēdurumua chijāata hamach heepai t'umaam k'ʌn k'āai hārʌcha sī ha chik'am hipeer hahaug wēdurarr k'ap.

³⁵ Mag hich hiek hāk'aba habaawai ham na jēk'at jupwi dāi hamach t'um hich bigaau t'ärk'a hauwia hamag magjim haajem:

—Hābmua k'irjuawai hichta tagam k'ʌn k'āaijā hārpai ham k'ōsi sim k'ai, magan hichta warag t'umaam k'ʌn k'āaijā serbiibachanaa sī hich k'apeen chogk'aju haai simgui hajim hanʌm.

³⁶ Magnaa chaaidam t'är hauwia, ham dak'ir chi chaaidam juu hee jiir hauwi hamag magjim hanʌm:

³⁷ —Mag chaai hag'ta hich juau paba haawai serbiiba k'itʌmjö hōor t'ʌnʌm t'um mua k'ōsi chitʌm. Pārau mʌ dēnöö mʌg k'it'ēem hāb k'āijā jāsenk'awia pāach di haig haumʌn magan pārau mʌchchata k'ir jāsenk'abarmjö habarm hajim hanʌm. Mag pārau hʌdʌraa pāach haig mʌbaarpi nʌm haiguin magan pārau mʌ Haaijā k'ōsi nʌmgui hajim hanʌm, hichdēuta mʌ pāitarr haawai.

Maach hichaaur k'aba simʌn maach higar s̄iewaiu ha jaau-tarr

(Mt 10:42; Lc 9:49-50)

³⁸ Mag hūrwia Juanau, —Maestro hajim hanʌm. Marau woun hāb hoojim, mag wounau hiek'amamua pʌ t'är t'ärnaa hōor mor heem mepeenag höbeerpi jaubaawai chadcha höbeerpi maajeejim. Mamʌ maarjö pʌ dāi nʌrraba haaje-muata mag s̄iewai marau hirig tag hōor mor heem mepeen järk'ʌripiba jaaujimgui hajim hanʌm.

³⁹ Magbaa Jesuu hamag, —¿K'ant'ee pārau hirig magjierrá hajim hanʌm, hidēu hōor jua pʌrpiba? Mag wounau mʌ t'är gaaita mag hōor monaau nʌrrʌm k'ai, magan hirua wajap'ata nem wau sim k'abahab hajim hanʌm, mʌ hēugar k'aigba jauba.

⁴⁰ Maadēu nem wau nʌm hoo simjā maach hichaaurjā k'aba warag maach juapierr hoo sim wounan, magan maan maach dāi s̄iewaiu hajim hanʌm.

⁴¹ Maimua hich hagjö hābmua k'āijā pāar Cristo k'apeen haawai pārag nemdam bʌrʌm k'āijā deebarm wounan, Hēwandamau hagjö hirig nem wajap'am deeb k'aba deeju ha chirʌmgui hajim hanʌm.

Nem k'aigbam wau nʌmuān maach pekau hee burrpiejem
(Mt 18:6-9; Lc 17:1-2)

⁴² 'Pari magba hābmua k'āijā mʌ chaai mʌg mʌ hiek hāk'a k'ērʌmta pekau hee burrpimʌn, Hēwandam dāita hiekk'ōr pōoma s̄isju. Mamʌ mag Hēwandam dāita hiekk'ōr paarpaju

k'ääi, hichdëupai hich hö gaai mokpör pömk'am jñnaa p'üas hee baudłk'iin häucha hajugui hajim hanłm.

⁴³ Maimua hagjö płch juaupaita pł pekau waupi sim k'ai, hag garm jua warag warre t'lapbapäi. Hidëu pł jua bisi Hëwandam haar barwiajä häu simgui hajim hanłm, płch jua numwe monak'a k'ímie durr hötdau huu t'õojä k'augba wëjöm hee maju harr k'ääi. [

⁴⁴ Mam chan mag hötdau huu t'łnłm jä błłrjä t'õba ni hag heem hödömiejä k'ëchaa k'augba sñerramgui hajim hanłm.]

⁴⁵ Wa pł bäßu k'äijä hagjö pł pekau hee burrpi sim k'ai, magan mag bäßä warag t'lapbapäi. Bäß numwe monak'a k'ímie durr maju harr k'ääi, Hëwandam haar bäß bisi höberwiajä häucha simgui hajim hanłm. [

⁴⁶ Mam chan mag hötdau huu t'łnłm jä t'õba ni hag heem hödömiejä k'ëchba hich mag sñerramgui hajim hanłm.]

⁴⁷ Wa pł daúa k'äijä pł pekau waupi sim k'ai, magan mag dau warag jëubapäi. Płch dau numwe monak'a k'ímie durr Hëwandamag płch barpäipiju k'ääi, dau bese k'äijä płalta Hëwandam dënök'a simłn häucha simgui hajim hanłm.

⁴⁸ Mam k'ímie durr chan hödömiejä k'ëchaa k'augba hich mag domk'a t'łnłm däi mag hötdau huu t'łnłm jä t'õba hich mag sñerramgui hajim hanłm. Maguata muan pärigan, pekau waumaaugau dau chuk'umjö hoobamjönaa magłm nem k'aigbam wawaagjä jua chuk'umjö habat ha chiramgui hajim hanłm, błłrjä wauba.

⁴⁹ 'Mua päräg mag chiramłn, chik'amnau pääch t'um pärä wajap dau haug waupiju haawaita mag chiramgui hajim hanłm. Mamł Hëwandamau hłdłraa mag pärä dau haug waupi nłmłn, sñi pääch hich däi chadcha hubł wënlrram k'ai ha k'ap haagta magpi sim. [Pärä däi mag sim haig, nemek mod härm hugua p'ö sñijemjö, mag p'it'ur wënlrram gaaimus warag päräjä hagjö hich däi hajap'a wënlrramk'irta pärä däi mag simgui hajim hanłm.]

⁵⁰ T'ak'aran chadcha nem wajap'amłn. Mamł mag sim nak'a haadék'iin, ¿k'aíu magłm t'ak'aar higju k'ai? hajim hanłm. Jäg t'ak'arauta nem t'um sñp'a hapiejemjö habat, pääch k'apeen däi nem wajap'a wau nłmua hagdaujö t'umaa k'öinaa wënlrraag ha jaaumajim haajem.

10

*Jesuu jaauwai pöd dich hłli płaju k'abam haajem
(Mt 19:1-12; Lc 16:18)*

¹ Jesús mag Capernaum p'öbör heemua deeum durr Judeaag mawia jürr döjä Jordán higaau hedau höbeerjemłg petajim haajem. Mag hamach hee pabaimam k'aug hauwi

hich haig hōor pōoma pos haicheewai hichdēu hag na hōrag jaaujerrjō mag hōor pōm t'ʌnʌmʌg Hēwandam hiek jaubaadējim haajem.

² Mag nʌm hee fariseonaan hi haig bēejierram haajem. Mak'ʌnʌnau juau hogt'om Jesūs himeraa pʌr hawaag hawi hirig jēeumamua, —¿Chadchata pua hoowai maach hemk'ooinau dich hʌli pʌaju haai nʌ wa pʌaju k'aba nʌ? ha jēeuierram hanʌm.

³ Hichig mag jēebaawai jūrr hich Jesūs garmua hamag, —Moiseeu Hēwandam hiek p'ā pʌarr gaai, ¿k'an ha jaau sīwi? hajim hanʌm.

⁴ Magbaa hamachdēu, —Moiseeu jaauwain maadēu dich hʌli pʌaju haai nʌm ha jaau pʌajim haajem. Sīta hʌli pʌagpaawai wajap'a hēsap p'ānaa hag gaai, "Ya mua pʌ pʌa chirʌm" ha jaauju haai nʌmgui hajierram hanʌm.

⁵ Magbaawaita Jesuu hamag, —Pāadē k'īu hūrbat hajim hanʌm. ¿Pārau k'ap'ʌ nʌ, k'an gaaimua Moiseeu mag p'ā pʌajī? Hirua mag p'ā pʌatarran, pāach jāg t'eeg sīsidʌm gaaimuata mag p'ā pʌajimgui hajim hanʌm, chadcha.

⁶ Pari warrgarwe hich Hēwandamau maach hompaawaijā hemk'ooi hʌli dāita hompaajimgui hajim hanʌm.

⁷ Magtarr haawaita hemk'ooi hich hʌli dāi pabaadēmʌn hich dēnnaan k'a hogdʌajemgui hajim hanʌm, ya hich hʌli dāita hāba nʌrraag.

⁸ Ya magbarm haigmuun warran hagdaujō hamach happai naajerrta hōor hābpaimjō hich mag nʌisiejem. Ya mag nʌisim chan ya tag hamach hāhābdö nʌrrjēe haba, hōor hābpaimjō nʌisiejem.

⁹ Mag warrgarwejā hich Hēwandamauta mag papitarr haawai pōd hiwiir hābmuajā hi hichaaur hawi dich hōor pʌaju k'aba nʌmgui hajim hanʌm Jesuu hamag.

¹⁰ Maimua magtarr k'ur deg paauk'awijā chi k'apeen garmuata deeu hich hag hiekpai hirig jēeu naajim hanʌm.

¹¹ Mag hichig jēebaawaita Jesuu hamag, —Hich hʌli plawia deeum hʌlita hau simʌn magan pekauta wau simgui hajim hanʌm, hich hʌli chaar k'abam dāita mag sīewai.

¹² Wa magba chi hʌlirau k'ājjā hich jaai plawia deeum hemk'ooita haumʌn magan hagjō pekauta wau simgui hajim hanʌm, hich jaai chaar k'abam dāita sīewai.

*Jesuu chaain kōit hiek'atarr
(Mt 19:13-15; Lc 18:15-17)*

¹³ Mag nʌm hee hōrau Jesūs haig hamach chaain waibēe t'ʌnʌsijim haajem, ham gaai pʌrnaa ham kōit Hēwandamag jēeumk'īir. Pari mag jūrram k'ʌnʌnau chaain waibēbēk'am

hoowi jūrr chi Jesús k'apeenauta chi haibée nám k'ɻnag meeurrau s̄lujierram haajem, tag haibéepimaugau.

¹⁴ Mam₳ hamau mag hōrag meeuk'a hiek'a nám hoobaawaita Jesuu jūrr hamachigta hagjō meeurraunaa, —Hidēu hōrag hamach chaaindam m₳ haig waibéepibat hajim hanám. ¿K'ant'ee pārāu hamag bēepiba jaau n₳? Chi jōoin hawiajā cham₳ k'ɻn chaainjō m₳ hiek h̄k'ak'arrsö h̄k'a nám k'ɻnnta mag jēb gaaijā h̄au wēn̄rrawia h̄gt'arjā honee wēn̄rrabajup hajim hanám.

¹⁵ Mam₳ chi h̄gt'ar hōbērju k'īirju nám k'ɻnaujā m₳k'ɻn chaain dēnjō h̄k'abam chan pōd hōbērbamgui hajim hanám.

¹⁶ Mag hiek'apāinaa, Jesuu ham dak'īir warag chi chaain hich juu hee jiirk'a haunaa, ham pōr h̄r juu hausūnnaa, ham kōit wajap'a Hēwandalamag jēuemajim haajem.

*Woun hāb p'atk'on paraam Jesús dāi hiyāa hat'urtarr
(Mt 19:16-30; Lc 18:18-30)*

¹⁷ Maigmua Jesús chawag maagpam hee, woun hāb hi haig k'ap'ig bēejim haajem. Mag bēewia hi k'īirp'ee kanieu p'ōbk'achēwia hirig magchējim hanám:

—Maestro, p̄lta chadcha maestro hajap'am haawai p̄lrag jēwaan bēejim: ¿Mua k'ani jāgju haai chirā h̄gt'ar hōbēraag? M̄lrag jaaubá hajim hanám.

¹⁸ Magbaawai Jesuu hirig, —¿K'ant'ee pua m̄lrag chi hajap'am ha s̄? Hōor hajap'am chan chuk'um. Hajap'amn hāba Hēwandalma hich happai hajap'a s̄lerr̄mgui hajim hanám.

¹⁹ ¿Pua k'ap'ā s̄lebá hajim hanám, Hēwandalma hich hiek Moiseeg p̄āpitarr gaai: “Hoob dich hōor k'abam dāi k'apes ham; hoob hōor t̄ōom; hoob nem jīgk'am; hoob chik'am hēugarjā s̄euk'a nem hīgk'am; hoob s̄euk'a chik'amnaanjā k'ūgurm; maimua p̄lch dēnnaanjā jāsene habá” ha sim?

²⁰ Magbaawai chi woun mag hirig jēuechētarrau —Maestro, m̄lch b̄lrlwe mag pua jaaubarm t'um mua h̄lark'a chitabahab hajim hanám.

²¹ Mag wounau mag hiek'abaawai Jesuu hi dau hee haug k'aug paraa heerpanaa hirig, —Mam₳ hagt'a pua nem k'īir hāb wauju waaur wai s̄lebahab hajim hanám. P̄lch diig mawia, nem t'um p̄lchdēu wai sim pērk'ɻnipāinaa, mag p'atk'on jūrr dau hap'ɻn k'it'ēem k'ɻnag t'um jīgbapāi hajim hanaabá. Maimuan chadau m₳ hēudee pidú hajim hanám, chadcha m₳ dāi chitam k'ōsi chirām k'ai. Pua magm̄n h̄gt'ar pawiajā b̄lrljā haugchēba p'atk'on k'āai nem hajap'am pōmta wai chirsijugui hajim hanám hirig.

²² Jesuu hichig mag hiek'abaawai warre hōk'īirjuu hich diig petajim hanaabá, chadcha p'atk'on paraam harr haawai.

²³ Hichdëu mag nem jaaubarm hipierraam hamaaugau warag hök'firjuu petam hoowi, hich bigaau narr k'lan k'fir heerpa p'ardanaa, hich däi hogdaba wënlrrarr k'lanagta, — Keena, päädë hoobat hajim hanam. P'atk'on paraam k'lananta Hëwandam chi Pörk'a sim haar höbëraagan, chadcha t'et'e simgui hajim hanam.

²⁴ Jesuu mag hiek'abarm hürwia warre jägderraal hap'öbaadëjim hanaabá. Pari magwi deeu hich Jesuupai hamag, — Ay, chaaina! Har p'atk'on hit'ee warpa haajem k'lananta Hëwandam chi Pörk'a sim haar höbëraagan, chadcha p'it'ur sìerramgui hajim hanam.

²⁵ P'atk'onpanta hægt'ar Hëwandam chi Pörk'a sim haar höbërju k'ayau, camello pöm jäg maach wounaan k'ääijä hærpai sìerramta p'it'urg chuk'u nobeeu kach hee t'oogar höbër dichjugui hajim hanam.

²⁶ Jesuu mag jaaubaawai chará warag jägderraacha nám hiek'au jürr hamach heepai wir haig hamach k'apeenag, — Mag k'ai, magan k'aita peerdlaagáwa? hanaajim haajem.

²⁷ Magbaa Jesuu hamag heerpanaa, — Hõragan chadcha p'it'urgma hajim hanam, mag hürwai. Maml Hëwandamag chan bälrijä p'it'urg chuk'u simgui hajim hanam.

²⁸ Magbaaawai Pedroou hirig, — Maraun chad maach nem wai narrjä hewag k'firjuba, t'um p'ëplawi p' däi hogdaba wënlrrabma hajim hanam.

²⁹ Magbaa jürr hich Jesuu magjim hanam:

— Pedro, mua chadcha mag chiram: Har mä gaaimua wa mä hiek jaaum k'ochgau k'ääijä hamach di, hamach heeugpeen, hamach hälplin, hamach dënnaan, hamach hälvi, hamach chaain, wa hamach nemjir k'ääijä k'uchpaim hit'ee werplak'am k'lanagan,

³⁰ mäg jëb gaai hagt'a naeweja hamach heeugpeen, hamach hälplin, hamach häd, hamach chaain, hamach nemjirpa t'um mä gaaimua hok'oomarr k'ayaujä här warag hag hatcha deejugui hajim hanam. Hajap hõrau ham dau haug wauwiajä mag wënlrramta chadau, mäg hatagjä durr hiiur gaai mäch däita hich mag wënlrramk'ir mäch haarchata p'ë haujugui hajim hanam.

³¹ Pari mag hed hääur k'lan har mäig heegar haawai hamachta chik'am k'ääijä hälrlächa nám haajerr k'lananta hægt'ar Hëwandam haar paauk'aimaawajä jürr serbiibacha haajerrjöö nasisijugui hajim hanam. Maimua jürr har mä gaaimua chik'amnau serbiibag p'eejerr k'lananta jürr warm k'lan k'ääijä hälrlächa nasisijugui ha jaaumajim haajem.

*Hõrau hich t'ðoju Jesuu jaautarr
(Mt 20:17-19; Lc 18:31-34)*

³² Maigmua p'öbör Jerusalenag k'ʌdau ma sim hee majim haajem, hich k'apeen däi deeum k'ʌʌnra. Mag wëtumua hich Jesuuta pör garcha ham na maa hajim hanʌm. Mamʌ mag chi hëudee wëtmarr k'ʌʌnan t'äär paraata wënʌrrajim haajem, hich Jesuucha hag nawe hõrau hich t'õoju jaautarr ya k'ap'ʌ narr haawai. Mamʌ mag ham t'äär paraa wënʌrram Jesuu k'ap'ʌ s̄ierr haawai, hich däi hogdaba wënʌrraajerr k'ʌʌn doce k'iet t'ärk'a hauwia Jerusalén p'öbör heem k'ʌʌnau hich däi k'aigba haju jaumamua magjim haajem:

³³ —Pärau k'ap'ʌ nʌm, maach Jerusalenag wëtum; nau maach mam barbaimaawai mʌch chi Hemk'ooi Hiewaa mʌg chirʌmʌn t'et'emnaanag mʌ pr̄l deejugui hajim hanʌm. Magbaawai mak'ʌʌnau jürr maach meeun k'abam k'ʌʌnag mʌ t'õopi jaauwi durr chaauram k'ʌʌn juu hee mʌ t'ʌs̄lepäijugui hajim haajem, mak'ʌʌnaujä mʌ däi hamachdëu hampierr hamk'ür.

³⁴ Magbaawai mak'ʌʌnau mʌ wau hiek'anaa, mʌ j̄gadaujä wʌnaa, mʌ gaaijä hichö t'unaa, hamachdëu ham haig mʌ däi hawia, hãbmiecha paawai hamau mʌ t'ðopäijugui hajim hanʌm. Pari mag hamau mʌ t'ðowiajä k'ääi t'ärjup nʌm hee deeu mʌ hiiu p'iidljugui ha jaaujim haajem.

*Santiagoou Juan d̄aimua Jesuug hamach k'ür jäsenk'api narr
(Mt 20:20-28)*

³⁵ Mag wëtum hee jöoi Zebedeo chaainau, hajapcharan Santiagoouma Juan d̄aimua hirig, —Maestro, marau pr̄l ag nemdam jéeum hig naajimgui hajim hanʌm. ¿Pua maar k'ür jäsenk'awi maachdëu jéeubarmjö habaju k'ai? hajierram haajem.

³⁶ Magbaa Jesuu hamag, —¿Pärau jägata mua pääch däi hapim k'ösi nʌma? hajim hanʌm.

³⁷ Magbaawai hamachdëu hirig, —Marau pr̄l ag jaaum hig nʌmʌn mʌg hatag pʌchta t'umaam k'ʌʌn Pörk'a bëewi mʌg durr t'um j̄abaadeewaijä maar numiim k'ʌʌnagta pʌch bi-gaau juppibá hajierram hanʌm, pʌch däi hiek t'eeg hamk'ür: hãb pʌch juachaar gar, maimua hãb pʌch juawë gar.

³⁸ Magbaawaита hich Jesús garmua hamag, —Pärau chan sii päächdëu nem jéeu nʌmjä k'augbata nʌmgui hajim hanʌm. ¿Pärau k'ürjuawai mag päächta warm k'ʌʌn k'ääijä hãrpai haag chik'amnau pääch dau haug wau nʌmjä mʌ dënjö hãwatwi mʌ t'õm hedjä mʌ däi t'õju haai nʌ? hajim hanʌm hamag.

³⁹ Magbaawai chi Santiagoou Juan d̄aimua, —Hëera, marau hãwatbjup hajierram hanʌm.

Mamʌ magbaawaita Jesuu hamag, —Pärau chadcha hõrau pääch dau hap'ʌʌ wau nʌmjä hãwatwi mʌ t'ðbarmjö t'õma hajim hanʌm.

⁴⁰ Pari magbarm gaaimuapai chan mag mʌch juachaar gar wa juawē gar k'āijā mʌch dāi hāba juppiju chan mua pōd jaauju k'aba chirʌmgui hajim hanʌm, Hēwandamauta hichdēu k'ap jaauju haawai.

⁴¹ Mamʌ mag Santiagoou Juan dāimua hamach dak'īir Jesuug magbaawai chi k'apeen diez narr k'ʌʌnaujūrr ham dāita meeuk'a naajim hanaabá.

⁴² Mamʌ magbaawai Jesuu hamach t'um hābam haig t'ārk'a hauwia hamag magjim hanʌm:

—Pārau meraajā k'aba nʌm, chadcha sīi mʌg jēb gaai hōor pōrk'awi hamachdēuta gobernaajem k'ʌʌnaun hamachta chi pōrnan haawai hiek t'eeg nʌm hawia hamach k'āai sua heeg-paim k'ʌʌn dāi hamachdēu hampierr haajem.

⁴³ Pari jūrr pārau pōd ham dēnjo magju k'aba nʌm, pāach heepai. Magju k'āai hābmua k'āijā pāach heepai hichta t'umaam k'ʌʌn k'āai hārʌʌ ham k'ōsi sim k'ai, magan jūrr hich garmuata hich k'apeenau nem mag habaawaijā ham hipierr nʌnʌʌu haju haai simgui hajim hanʌm.

⁴⁴ Maagwai har hichta hāgt'ar pawiajā Hēwandamaau hich garcha juppi hahau hapim k'ōsi sim k'ai, magan sīi hichta parhoobam k'ʌʌn chogk'aju haai simgui hajim hanʌm.

⁴⁵ Mʌ pāar k'āai Hemk'ooi Hiewaak'a chirʌmjā mag sīi mʌch garmua chik'am chogaaggā bēebajim. Mʌ bēetarran, sīi chik'amnag mʌch chogamk'īrta bēejimgui hajim hanʌm, mag chitʌmua chik'am sua machgau t'ōwi mag t'ōbarm gaaimua hōor pōm sīi hamach pekau hee preso sīsidʌmjō nʌm k'ʌʌn hōbeerk'apāain.

Jesuu Bartimeo dau monaaupāitarr

(Mt 20:29-34; Lc 18:35-43)

⁴⁶ Mag wētumua Jericó p'ōbör hee barimajierram haajem. Maig k'ūchpai naawia deeu ham hērubaadēm dāi hōor pōm wētjim haajem. Maimua ya ham p'ōbör heemua hōbērwi wētumta k'ad bigaau woun hāb dau k'īsu k'itʌm Bartimeo hanʌmta hōor hērēu dich nʌm k'ʌʌnag nemdam jēeuwai hoo k'ērʌm hooimajierram haajem. Mag woundam jōoi Timeo hanʌm hiewaa hajim haajem.

⁴⁷ Mag dau k'īsu k'itʌmua hich dak'a Jesús Nazaretpierr dichmam k'aug hat'aawai hähäak'amua, —Jesús, pʌʌta rey David k'achitarr hag chaain hewagam k'ʌʌn Hiewaau marau nʌ narr. Mʌ hap chitʌm mʌ dau hee haug k'augbahur haajee-jim hanʌm, hich dau monawaan bēemk'īir.

⁴⁸ Mag chi dau k'īsu k'itʌmua hähäa k'abaadeewai Jesús dāi hōor wētmarr k'ʌʌnau hirig meeurrarau haajeejim hanʌm, k'īupamk'īir. Mama magbaawai chará warag t'et hähäak'amua, —Jesús, pʌʌta rey David k'ak'itarr hag chaain hewagam k'ʌʌn

Hiewaaau marau nʌ narr. Mʌ hap chitʌm mʌ dau haug k'augbahur haajeejim hanaabá.

⁴⁹ Jesuu mag hähäak'am hūr hat'aawai dʌnʌisiwia chi dau k'isu k'itarr hawaan mapijim haajem. Magbaawai chadcha hi hawaan wëtwi chi wëttarr k'ʌʌnau hirig, –jK'ürdam hubʌ p'iidʌbaad! Jesuu pʌ t'är sïebahab. Hi haar marrau hajierram hanʌm.

⁵⁰ Hichig magbaawai hich hag bärre hich k'ajüa här joot'ʌ jüa sïerr barwerbpäiwi p'iidʌ dʌnʌisinaa Jesús haar petajim haajem.

⁵¹ Mag chadcha hich haar dʌnʌubaimaawai Jesuu hirig, –jK'ani pua mʌrlʌg pʌch däi hapim k'ösi chirá? ha jëeujim hanʌm.

Magbaa chi daudam k'isu k'itʌm garmua jürr hirig, – Maestro, muan pʌrlʌg mʌch dauta monaaupäipim k'ösi chirʌmgui hajim hanaabá.

⁵² Magbaawai Jesuu hirig magjim hanʌm:

–Chadcha muata pʌch dau monaauju k'ap'ʌ k'üirju chirarr gaaimua häu pʌ monaau chirsim. Ya pʌ pʌch diig maju haai chirʌmgui hajim hanʌm.

Hirua mag hiek'abarm bärre chadcha dau heerdʌ sïsiwi hich bi heem daujö daujä wajaug sïsijim hanaabá. Mag hich dau monaaubapäaiwai warag hi däi petajim haajem.

11

Jerusalén p'öbör hee Jesús dubimatarr

(Mt 21:1-11; Lc 19:28-40; Jn 12:12-19)

¹ Jesús hich k'apeen däi mamua durrsí Olivo hanʌm gaai naaimajim haajem, p'öbör numí hääba dak'a nʌm k'ürp'ee. Mag p'öbör numí hääba dak'a narr t'är, hääb Betfagé hajim, maagwai hääbak'ai Betania. Maig durrsí gaai nʌmua hich k'apeen numí t'ärk'a hauwi päyaagpamua magjim haajem:

² –Cha maach k'ürp'ee p'öbördam sim hee hërëubaadët hajim hanʌm. Nau chi p'öbör hee dub nʌm haig pärau burrodam pa gaai jä k'ëräm hooimaju. Mag burrodam gaai chan hagt'a ni hääbmuajä waaidʌba k'itʌm. Ma pärau hëerwia haipidut hajim hanʌm.

³ Hääbmuak'äijä bëewi päächig, “jK'ant'ee jäg nemchaai pärau hëer harraag hëk'a nʌ?” ha jëeubaawai, sii hit'üu hirig, mʌ higwia, mua hig chiraawaita harrum, mama deeu hümaai jöpcha deen bëeju ha jaaubat hajim hanʌm.

⁴ Maimua chadcha hëréu p'öbaadëwia, hamachig jaautarrjö burrodam k'ad bigaau puertdi dub nʌm dak'a hö jä k'ëräm hoobaimaawai, sii hëer hauwimajierram haajem.

5 Magbaawai haig hōor narr k'ʌnau hamag, —¿Pāar k'anta jāig jāg nʌma, jamag pārau chik'am nemchaai hēer harrú? hajierram hanʌm.

6 Magbaawai Jesuu hamachig jaaupäitarrjö jaaubaawai hʌdʌraa warag hamag harrpijierram haajem.

7 Mag chadcha warrwi Jesús sim haar pabaimaawai chi k'apeenau hamach k'ajūa h̄r joot'ʌ jūajemua chi burro p'ōpá h̄r t'eer sūjierram haajem. Magbaawai Jesuu hag h̄r waaidʌbaadëjim haajem.

8 Magbaawai hōor k'apan hi dāi wēdurarr k'ʌnau hamach k'ajūa h̄r joot'ʌ jūa narr hēerk'anua, hi maju k'ʌd hee t'eerk'amam dāi jūrr hāaur k'ʌnaujā k'ʌd bigaau papiujöm bʌbrēunaa, hagjö hi maju hee wērp'ogk'a majierram haajem.

9 Mag hi mam dāi hōor pōm hi na pos wētmaawai hi hēudeejā hagjö k'apaana pʌlərt'ʌmajim hanʌm. Mag hōor pōm sīi wētum k'ʌnau serereugmamua mag naajim hanʌm:

“Hāucha habarm Hēwandum, hich mʌlta pʌchdēu pʌch jūrr pāibarmu. Hijōm k'ʌn chan chuk'um.

10 Pua maar Reik'amk'ir pāiju ha jaaujerr chadcha pierrumgui” haajeejim hanʌm. “¡Hāucha habarm Hēwandum! Warr jöoi David reik'a sīerrjö hichta jūrr Reik'aju k'ap'ʌ nʌm gaaimua, pʌrlag h̄u habarm hanʌm. Hāgt'arm magwe honee haju haai nʌmgui” haajeejim hanʌm, Jesús t'ō hiek'a nʌmuia.

11 Mag wētumua Jerusalén p'ōbör hee barimajierram haajem. Mag barimawia, Haai hi jēeujem diig mawia, hag hee dubwia, dijā t'umaa heerpa p'ʌlərdʌp̄iwigia, deeu hōbērbaadëjim haajem. Mag hōbērbaadëwia ya hedau k'eeuraa haadëm hee Betaniaag petajim haajem, hich k'apeen doceem dāi.

Jesuu higo p'uapitarr

(Mt 21:18-19)

12 Hag noram mag p'ōbör Betania hanʌm heemua Jerusale-nag wētumua Jesús jāsōo haadëjim haajem.

13 Mag hi jāsōo nʌrrʌmta warpmua pabā higo hanʌm hēpōo k'ʌd bigaau dʌnʌm hoo hat'ajim hanʌm. Magbaa haar dak'a hoon majim haajem, hag gaai chi nemjō ya chi wawam nʌmpii hawia. Pari hag chee jaar k'aba harr haawai ni pōr hābjā hag gaai hoobajim haajem.

14 Mag hichdēu hag gaai pōr hābjā hooba habaawai chi pabālgta wounagamjō, —Pʌch jāg sim gaaimua mʌg hatagjā hich jāg chēba sīrrajugui hajim hanʌm.

Hirua mag hiek'atarrjā hi k'apeenau hūrjierram haajem.

Haai hi jēeujem degmua Jesuu hōor jark'ʌlitarr

(Mt 21:12-17; Lc 19:45-48; Jn 2:13-22)

¹⁵ Maimua deeu Jerusalén p'öbör hee barchëwia, Haai hi jëeujem di haar manaa hooimaawajäh, sii Haai hi jëeujem degta nem peerwai hōor pöm pos sereu wëjöm hooimajim hanaabá. Magbaa Jesuu mag nem pér narr k'lan t'um dawag järk'linaa hag hee hōrag p'atk'on cambie narr k'lan mes däi dubur pér narr k'lan mespa jēk'at sïepläimajim hanaabá.

¹⁶ Magnaa tag hiwiir hääbamagjä Haai hi jëeujem deg nem hinag däi dichpibajim haajem.

¹⁷ Maimua hamag, —Pärau k'ap'naabá hajim hanam, Hëwandamau hich hiek p'ä plarr gaai, “Mag diin sii durrpierram k'lanau bëewi hag hee Haai hi jëeujem diiu” ha sim. Mag simta päächdëuta hag hee nem parhëpag pér námua sii chik'am k'üguurjem dik'a wai naabma ha hiek'ajim haajem, hich Jesuu.

¹⁸ Jesuu mag hiek'abarm p'adnaan pörnaanau Moiseeu Hëwandam hiek p'ä plarr jawaag chi machnaan däimua hürbaawai, hamach happai biirdawi, hiek'awi, “Jäga hak'iin maadëu jäg Jesús t'ööpäik'amgui” hanaajim haajem. Mamä hirua nem jaau sim hürwi t'umaam k'lanau hi higar narr haawai hümaai deeu häsie k'üirjuajeejim hanaabá, mag hi higar nám k'lanau jürr hamach däita meeuk'aju k'üirjuwia.

¹⁹ Mama hamau mag k'üirju nám hee, ya hedau k'ëubaadee Jesús hich k'apeen däi mag p'öbör heemua warag hamachta chawag wëtjim haajem.

Jäga Hëwandamag jëeuju haai nám

(Mt 21:20-22)

²⁰ Maimua hag noram deeu Jesuu hich k'apeen däi hich hag k'and hee wëtumua hoowai mag hirua hiek'atarr higo sii chi k'aar haram magwe p'uhu t'anaajim hanam.

²¹ Mag p'uu t'anam hoobaawai Pedroou, —Maestro, pädë hoobá, pua tag chëpiba jaautarr higo bäßä sii p'ua t'anamgui hajim hanam.

²² Magbaawai t'umaam k'lanagta Jesuu magjim haajem:

—Pääch nem wawaag hiek'aawai chadcha Hëwandamau päächdëu jaaubarmjö hapiju k'üirjunaata hiek'abat hajim hanam.

²³ Mua chadcha pärag mag chiram: Hääbmua k'äijä durrsüigta wounagamjö hiek'abaawai chadcha hichdëu jaaubarmjö hich hipieraaj haju k'üirjunaata “Jäigmua mawia jürr p'üas heeta dänlaubaimá” hak'iin, chadcha Hëwandamau hichdëu mag hiek'abarmjö hapijugui hajim hanam, hichdëu mag hiek'abarmjö Hëwandamau chadcha magpiju k'üirjunaata hiek'a siëwai.

²⁴ Maimua hichab, 'Päächdëu Hëwandamag nem hig nám jëeuwai chadcha hirua päächig deedu k'ap'anaa ya pääch

juá hee wai námjöta jéeuvaln, magan chadcha hirua párág päächdëu nem hig nám deeb k'aba deejugui hajim hanám.

²⁵ Maimua päächdëu Hëwandamag jëwaagpaawai pääch garmua wa pääch k'apeenau k'áijä pääch däi k'aigba nám k'ai, hagdaujö perdón jëeuwia, tag magám hiek higba warag k'íir hok'oopáiwiá, magba harrjö ham däi dau parii habat hajim hanám. Päräu magmán híchab maach Haai hág'tar chirámálgjä päräu pääch pekau chugpaapi jëeubaawai hirua chugpaapáiwiá tag pääch däi magám hiek bállrjä higbajugui hajim hanám. [

²⁶ Pari päärauta pääch k'apeen wir haig perdonaabam chan, maach Haai hág'tar chirámuaajä hich hagjö pääar pekau chugpaabamgui ha jaaumajim haajem hamag.]

Jesús juá t'eeg

(Mt 21:23-27; Lc 20:1-8)

²⁷ Maimua deeu Jesú Jerusalén p'óbör hee barchëwia Haai hi jëejem deg dubjim haajem. Mag dubwi hagt'a hierr simta, hi haig p'adnaan chi pörk'a nám k'álln bëejierram haajem, Hëwandam hiek Moiseeu p'á plarr jawaag hit'ee chi machnaan däi judionaan Asamblea heem k'állnra.

²⁸ Mak'állnau bëewia hirig, —¿K'ai t'öwiata jág mág nem pér narr k'álln pua dawag jär wérppájí? ¿K'aíuta jág plarrg pachta nem hiek t'eeg hapíjí? Marag jaaubá haichëjierram hanám hirig.

²⁹ Hichig mag jëeubaicheewaita júrr hich Jesú garmua hamag, —Magan muajä híchab párág jëeu hook'imgui hajim hanám. Mua jëeubarm päräu mág jaaumán, magan muajä hich hagjö párág jaauju, k'ai t'öwiata mua jág nem wau chitá.

³⁰ Maimua hichdëupai, Nacha mág jaaubat hajim hanám: ¿K'aíuta Juan plájí hőor pör choo nárramk'íir; Hëwandamauta plájí wa sii mág jéb gayam k'állnau hají? hajim hanám.

³¹ Hamachig mag jëeubaawai sii warag jaaujujä k'augba, hamach wir haigpai hiyáll námua, —Maadëu hirig, “Juan hőor pör choomien Hëwandamauta plájim” hak'iin, júrr hirua maachig, “Magámta, ¿k'an jágwia päräu hirua jaau nárrarr hák'abajierrá?” hajugui hajim hanám.

³² Wa magba maadëu hirig, “Juanan sii hőrau plájim” hak'iinjä, júrr p'óbörpienta maach däi meeuk'ajugui hajim hanaabá, hamau chadcha Juan hőor pör choomieu Hëwandam hiekta jaau nárraajerr k'ap'á narr haawai.

³³ Mag hamach happai jaauju k'augba hiyáll naawia warag Jesuug, —Marau pöd jaauju k'augbamgui hajierram hanám.

Magbaawai júrr hich Jesú garmua hamag, —Mua párág nem jëeutarr päräu mág jaauba haawai muajä párág jaaubamgui hajim hanám, k'ai t'öwiata mua mág nem wau chitá.

12

*K'aibag s̄isidamta nemjīr t'la narr
(Mt 21:33-46; Lc 20:9-19)*

¹ Maimua Jesuu hich haig hōor pos t'ānām k'ānnag māg nem hīgk'aadam jaaumamua magjim hanām:

—Woun hābmua uvadö jīirjim haajem. Mag jīirwia hag hi-gaau hajap'a t'uur p'ārrdāpāiwi hich hagjō haig di hēu k'ērjim haajem, hag heegar chi uva chō piirjawaag. Magnaa hīchab didamjā nasādjō hāgt'aa hēu dānālujim haajem, hag gaaimus warp dawaa hoo p'ārrdādā haag. Mag nem t'um haaipa s̄iūwi, chawag mam k'ōchk'abaadeewai, chi nemjīrdö deeum k'ānnag alquilaapāiwi, hichin jūrr deeum durr warp petajim haajem.

² Mag mam mawi s̄i hawia, ya uva waaubaadēm k'īrjunaa, jōoirau hich chog hāb pāijim haajem, chi t'la narr k'ānn haar, hich paatēm hich hit'ee deepāimkīr.

³ Pari mag hirua hich chogdam pāitarr di garm k'ānnau s̄i hamach haar barpinaa pārp'ōbaadēwi, wā wai nān hawia, s̄i deeum hich juu k'arraa jārbapāawai, hich juadam parii barjim hanaabá.

⁴ Magbaawai hich mag jōoi chi uva papau dewam hich chog pāijim haajem. Mamā majā hagjō hamach haar barpinaa, warm dāi hatarr k'āajā hatcha wā wai nāmuu pōrjā k'ōoppāiwi, s̄i hi k'īr parhooba hiek'a t'ānāluwia, hīchab jārpāijierram haajem.

⁵ Magbaawai jōoirau deeum pāijim haajem. Ma paawai charā hamach haar barpinaa warre t'ōopāijierram hanaabá. Magtarr k'urjā hich mag hich chognaan k'apan pāajeejim haajem, mamā mak'ānnjā warm k'ānn hatarrjō hīchab k'ar s̄i mas wauwi pāajeejim hanām; magbajuun warre t'ōopāajeejim haajem.

⁶ 'Maimua ya hābmiecha tag pāijujā chuk'u haadeewai hich hiewaa hābpai k'itaawai bālārjā chig haba haajerrta pāijim haajem. Hi k'īrjungan hich chaai haawai hi högk'aju hawiata pāijiebma.

⁷ Mamā par hich jōoi hiewaa hāba s̄i hamach haar barpinaa hamach wir haigpai, "Keena, chamānta chi hiewaa haawai māguata māg hatagjā jūrr hich haai nemjīr jāaju k'abahab" hajierram hanām. "Jāg s̄ipí warre maadēu hi t'ōopāijugui" hajierram hanām, māg uvadö jūrr maach dēnk'a hawaag.

⁸ Mag, chadcha k'apanaam k'ānnau pārp'ōbaadēwi, t'ōopāinaa, chi uvadö higaau hēudā deet'urjierramgui ha jaaumajim hanaabá.

⁹ Maimua mag nem hīgk'aadam hōpāiwia hich hiek hūr narr k'ānnag magjim haajem: 'Pārau k'īrjuawai hīsjā hagt'a mag uvadö sim hanaa chi t'la narr k'ānnjā hich hak'ānnpai

hak'iin, *¿jāgaju k'ai hajim hanam*, magam wounaan däi? Par hirua hich chaai hābpai k'itam pāitarrpata mag t'ðobapäm hoobaawai, mawia warre hamach t'um k'ëchpäiwia, hich uvadö jürr deeum k'ɻnagta jaau p̄labjéjugui hajim hanam hichdëupai.

¹⁰ Magnaa hamag, *'¿Pārau Hēwandam hiek p'ä sim gaai t'ɻnrwai hooba haajē hajim hanam,*

"Di hēu narr k'ɻnau hisegtarr dibigta jürr chi dihäd järramk'a s̄isim" ha sim?

¹¹ "Hēwandam maach Pöröuta mag dibig wajap'amjö hapi s̄iewai hōrau hoowaijā hääuta hoo nám" ha p'ä simgui hajim hanam. (Sal. 118:22-23)

¹² Jesuu mag nem hīgk'aadam jaau simua hamachta jaau sim k'aug hat'aawai chi fariseonaanau maestronaan däimua Asamblea heem k'ɻnauupa hāba hich maigwe hi p̄r haum hig naajim hanaabá; mama mag hi p̄r hat'aawai jürr hōrau hamachta k'aigbaju k'íirjuwia warag hi dichba hamachta hēréujim haajem.

Reígjā deenaa Hēwandamagjā hich paat deepi jaautarr
(Mt 22:15-22; Lc 20:20-26)

¹³ Magbaawai chi pörnaanau Jesús haar fariseonaan päijierram haajem rey Herodes higar narr k'ɻn däi, mak'ɻnau hi däi hiyälmamua nem jéeumam k'äijā k'augba hipeerdä hiek'abapäaiwai magam gaaimua hi p̄r hawaag hit'ee.

¹⁴ Magbaawai mak'ɻnau hēréuwia hi haar barimawia hirig maguimajierram hanam:

—Maestro, marau k'ap'Λ nám, pua nem hagchata jaaujem. Pua mag sii p̄chdëu hoowai magjöo habaawai mag hawi parhoobjä nem jauba, hante pua chadchata t'umaam k'ɻnag jaaujemgui hajim hanam, jāgata haju haai nā Hēwandamau nem jaau sim heyaa wēnrraag. Pua chan sii hōrau hamachdëu nem jaauum haig nem jaau námägjä p̄ch k'ügurpiba, wa sii p̄chdëu hoowai magjöo habaawai hag bärre sii magau haba haajem. Magua marau p̄rlag jéeum hig námgui hajierram hanam: *¿Chadchata maach meeun judionaanaujā durrpierram k'ɻn rey Roma s̄iejemngta impuesto p'agju haai nā wa p'agju k'aba nā?* hajierram hanam.

¹⁵ Mama mag hamau sii hich himeraa p̄r hawaagta mag hichig jéeubaichäm k'ap'Λ s̄ierr haawai hamag magjim hanam:

—*¿Pārau k'ant'eeta sii mā himeraa p̄r hauju hēk'a nāma?* Daaig p'atk'on chi dau daí mā haig haipidut; mua pārag hoopik'imgui hajim hanam.

¹⁶ Magbaawai chadcha hirig p'atk'on chi dau daídam deejierram hanaabá. Mag deebaawai jürr hich Jesús garmua

hamag, —Pārau chamag p'atk'on gaai, ḡk'ai k'īrta hoo nʌ, maimua hīchab hag gaai k'ai t'ārta p'ā sī? hajim hanʌm.

Magbaawai hamachdēu, —Romaam rey César k'īr k'abahab hich t'ār dāi hajierram hanʌm.

¹⁷ Magbaawai Jesuu hamag, —Pārau mag k'ap'ʌ nʌm k'ai, magan reīg hich paat deenaa, Hēwandumagjā hagjō hich paat deebat hajim hanʌm.

Hamachig magbaawai sīi jāgderra nʌsim hiek'au warag hamachta k'īu nʌsim hajim hanʌm.

*Maach meebarra chadcha deeu hiiu p'iidju k'ai ha jēeutarr
(Mt 22:23-33; Lc 20:27-40)*

¹⁸ Biek hāb hagjō Jesūs haig bēejierram haajem saduceon-aan. Mak'ʌnau jaauwai ya maachta meebaraadēm chan tag bñlrjā maach hak'aar hiiuba haajem haajem. Hamach mag nem jaau sñerrjēem gaaimua hiyʌmamua juau hogt'om hirig magjierram hanaabá:

¹⁹ —Maestro, jöoi Moisés k'ararrau Hēwandum hiek p'ā pʌarr gaai jaauwai, woun hāb hʌlī paraa simta mag hʌlī dāi chaajā chuk'u meeman jūrr chi k'od hābam wai sim k'ai, magua hich hag hʌlīpai hauju haai sim ha sim, hag dāi hich naamlu chaain hooba harr haawai jūrr hi hit'ee hoo deeg, mag hoo deebarm hi chaalink'a nʌsimk'īr.

²⁰ Maimua hamachdēupai warag hirig nem hīg'amamua magjierram hanʌm: 'Biek hāb hābam k'od happai hemk'ooin siete naajim haajem. Ham naam chi nacharamua hʌlī hauwia hich mag chaai chuk'u wēnʌrrʌm hee meejim haajem, chi hemk'ooi.

²¹ Magbaawai jūrr chi heeumlu wir haig hich k'ojaupai hauwi mag dāijā hagjō chaai hooba, chi hemk'ooita meejim haajem. Magbaa jūrr hich mag hʌlīpai hag heeumlu hauwia mag dāijā chaai hooba, hagjō hich naamk'ʌnjo meejim haajem.

²² Hich mag hewagjā hābam hʌlīraupai mag siete narr t'um t'egdʌpāitarrjā ni hābam dāijā chaai hoobajim hanaabá. Maimua ya hēudeecha paawai chi hʌlījā hagjō meejim haajem.

²³ Magua marau pʌrlag k'ap haag hit'ee jēeum hig nʌmgui hajierram haajem: K'ēchtarr k'ʌn mʌg hatag Hēwandum deeu p'iriutk'a hat'am hedjā mag hamach t'umaam k'ʌnau hābam hʌlīpai hautarr haawai, ḡchijāata chi jaai k'ʌ chaark'ajuma? hajim hanʌm.

²⁴ Magbaawaita Jesuu hamag magjim hanaabá:

—Pārau chan bñlrjā Hēwandum hiek p'ā simjā k'augba, ni hi juu t'eegjā k'augba nʌm gaaimuata sīi warag k'īrjug chaaurta k'īrju nʌmgui hajim hanʌm.

25 Hötarr k'lan deeu hiiu p'iidlatk'a p'öbaadëm chan bñlrgjä jua pñprl habaju, ya ham hñgt'arm Hëwandam chognaan t'lanlm k'lanjö nlisisiju haawai.

26 Mag hñor hötarr k'lanjä deeu hiiuju k'ap haag ¿pñrau Moiseeu Hëwandam hiek p'ä pñarr gaai t'ñrba haajë? Hag gaai Hëwandamau Moiseeg, "Mñta pñar jöoin Abrán k'ararr Hëwandam hanaa hñchab jöoi Isá k'ararr hag Hëwandamau, maimua Jacob k'ararr dñnjä hagjö" ha sim.

27 "Hëwandam chan hoob mag sñi chi k'ëcham k'lan Hëwandam k'abam. Hëwandaman chi hiwam k'lan Hëwandamau" ha p'ä sim. Hirigan nawe k'ëchtarr k'lan hawiajä hag't'a hiiu nñmgui hajim hanñm. Magnaa, Pñachta chadcha sñi chaaurta k'ñirju nñmgui hajim hanñm hamag.

¿Chijäata mandamiento hajapcha hñrlacha sñ?

(Mt 22:34-40)

28 Moiseeg Hëwandamau hich hiek p'äpitarr hiek jawaag chi machnaan heem hñbmua mag ham hijejëbk'am hñr sñi hawi, Jesuu hich dakñir wajap'a hag heyaa jaaubapääiwai, jñrr hi haig bñewi hirig, —¿Chijäata Hëwandam hiek p'ä pñarr gaai maachig nem waipi jaau sim heem chi hñrlachaaram hagá? ¿K'anta hñrlacha Hëwandamau maachig waupim k'ösi sñ? hajim hanñm.

29 Magbaa Jesuu mag wounag, —Hëwandamau hich hiek gaai nem waipi jaau sim chi hñrlachaaramñ mñgta p'ä simgui hajim hanñm: "Hñrbat'ñ keena, israelnaan: Maach Pör Hëwandaman hichta hñbpai t'umaam k'lan Pörk'a sñerrñm.

30 Maach Pör Hëwandam sñi par hiiupai k'aba, pñch t'ñaucha k'ösinaa pñchdëu wauju hayaampierr hichdëu k'ösimjö habá" ha sim. Maata Hëwandamau nem jaau sim chi hñrlachaaramñugui hajim hanñm.

31 Maimua hñbak'ai hag garm hich hagjöpaimñ sñebahab hajim hanñm. Ma sñi, "Pñch k'apeenjä wir haig pñchjö daupii habá" ha simgui hajim hanñm. Hëwandamau nem waipi jaau sim gaai chamñ k'lan numiim k'ääi hñrpaim chan chuk'umgui hajim hanaabá hirig.

32 Magbaawai mag chi machdamau jñrr hirig, —Maestro, hñu pua hag heyaa jaaubapäim, jän chadaugui hajim hanñm. Maach Hëwandaman hich happaita sñerrñm; hijöm chan tag chuk'um.

33 Hëwandamta dich t'ñaucha k'ösinaa dich k'apeenjä daupii nñmta Haai hi jëeujem deg mawia nemchaain k'apan t'öonaa p'aa nñmuua hñgt'aag jëeu nñm k'ääijä hajapcha simgui hajim hanñm.

34 Jesuu hoowai mag wounau chadcha hagcha hich hiek hñk'abaawai hirig, —Pñln pñm waaurba chirñmgui hajim hanñm, Hëwandamta pñch Pörk'apieg.

Bigaaum k'ɻnau mag hoobaawai hābmuajā tag hirig jēeubajierram haajem.

¿Mesías k'ai hiewaa hajī?

(Mt 22:41-46; Lc 20:41-44)

³⁵ Jesūs Haai hi jēeujem deg Hēwandam hiek jaau sīewia jūrr hich garmua haig narr k'ɻnag magjim hanɻm:

—¿K'an jāgwia Moiseeu Hēwandam hiek p'ā p̄atarr jawaag chi machnaan hiek mag Cristo rey David k'ararr hag chaain hewagam k'ɻn dēn haajē? hajim hanɻm.

³⁶ Hich Daviiuchajā Hēwandam Hak'arau hichig hiek'apibaawai hich hag Mesías higwiapai “maach Pör” habajieb. Hante hirua p'ā p̄arr gaai mag simgui hajim hanɻm:

“Maach Pör Hēwandamau maach Pörög ‘Mach hiek t'eeg chiramjō haag mā dāi hāba mā juachaar gar jupbá hajim, pach hoomap'a haajem k'ɻn t'um mua pach jua hee park'a dee nām hora.’” (Sal. 11:1)

³⁷ Mag hich David k'ararrauchajā Hēwandamau p̄iju haajerr higwia “maach Pör” ha hiek'atarrta, ¿jāga pāar hiek hí David chaain hewagam k'ɻn dēnpai haju haajē? Mag sīi hich chaipai haju hak'iin, hich paarmua mag “maach Pör” habak'amgui hajim hanɻm hamag.

Mag hi hijējēbk'am hōor pōm haig t'ɻnarr k'ɻnau hi hiek hūrm k'ōsi hūr naajim haajem.

Jesuu chi machnaan higwia hiek'atarr

(Mt 23:1-36; Lc 11:37-54; 20:45-47)

³⁸ Jesuu Hēwandam hiek jaauamua magjim haajem:

—Moiseeu Hēwandam hiek p'ā p̄atarr jawaag chi machnaan dāi k'ai, k'ir k'ap'habat hajim hanɻm. Jāk'ɻnanan sīi k'ajūa bā duurg jūanaa kaaijā hee hōrau hamach saludaawijā hamach t'ō hiek'apim k'ōsita sīerrjēem hajim hanɻm.

³⁹ Jāk'ɻnanan hamach Hēwandam hi jaaujem deg weetwaijā hamachta pōr garcha t'umaam k'ɻnag k'ir jark'a juupjem, hamachta warm k'ɻn k'āaijā wajapcha nām hawia. Maimua hōor chaauram k'ɻnau hamach haar t'ach k'ōmk'ir t'ālwaijā, parhooba jupba, hamachdēuta k'āidu wajapcharam jāa hau sīerrjēemgui hajim hanɻm.

⁴⁰ K'oopaa hālin dau hap'ɻm dijā k'echt'ag haumaa-jerram. Mamā mag sīerrjēemta chadcha hamach magba chit'ēem hamk'ir, Hēwandamag jēeup'ōbaadēmjā p̄la chluiu hap'ōbaadeejemgui hajim hanɻm. Pari hamach jāg sīerrjēem paran Hēwandamaujā ham gaai jua k'abāa deejugui ha jaau-majim haajem.

K'oopaa hāli ofrenda

(Lc 21:1-4)

⁴¹ Biek hāb Jesús Hēwandamag jēeujem deg ham p'atk'on p'iejem k'īrp'ee hoo sīejim haajem. Mag hoo simua jūrr bēe t'ʌnʌm k'ʌnʌnau hag hee p'atk'on p̄larp̄i hērēu dich t'ʌnʌmta heerpa hoo sīejim hanaabá. Hirua hoowai riknaanaun p'atk'on pōm dee naajim hanʌm.

⁴² Mamʌ riknaanaun mag p'atk'on dārrcha dee p̄la nʌm hee, k'oopaa hʌli hāb hap'ʌ k'itʌm bēejim haajem. Mag bēewi p'atk'on chi dau daídam numpai wai sīerr warre mag numwe hag hee dee p̄larp̄ijim hanaabá.

⁴³ Mag k'oopaa hʌlyau p'atk'on b̄l̄rʌʌ wai k'ērarrdam t'um deebarm hoowia Jesuu hich k'apeen hich haig t'ärk'a hauwia, —Keena, mua p̄rag jaauk'imgui hajim hanʌm. Jāg k'oopaa hʌli dau hap'ʌ k'itʌmua p'atk'on b̄l̄rʌʌ deejieb mamʌ, Hēwandam dak'īran tagam k'ʌnn k'āaijā h̄l̄rʌʌchata deebarmgui hajim hanʌm.

⁴⁴ Warm k'ʌnʌnaun sīi hamach dēn sobtarr heemta Hēwandamag dee naabahab. Mamʌ jāg k'oopaa hʌli hap'ʌ k'itʌmua chan magba, hich dēn hābmiecha hagua hich t'ach k'öju harrdamta warre t'um deebarmgui ha jaaujim haajem.

13

*Haai hi jēeujem di hōrau pogueupäiju Jesuu jaautarr
(Mt 24:1-2; Lc 21:5-6)*

¹ Mag Haai hi jēeujem deg sīewia höberbaadeewai hi hogdʌba wēnʌrraajerr k'ʌnʌn heem hābmua chi Jesuug, —Maestro, p̄ld̄e hoobá hajim hanʌm, mokpōr dapk'amua sīi di hooimʌ joot'at'ʌnd hēu dʌnʌm.

² Magbaawai Jesuu hirig, —Har jāg di dap dʌnʌnʌidʌm pua hoo chirabá; jāg t'ʌnʌm chan mok pōr hābjā hābam h̄r hich jāg hajap'a joot'at'ʌnd sīerrabam. Jāg t'ʌnʌmʌn sīi t'umaa hōrau pogueupäijuuta jāg dʌnʌmgui hajim hanʌm.

*Hēwandamau maach hi hagk'aimʌ paawai nem hoomaju
(Mt 24:3-28; Lc 21:17-24; 17:22-24)*

³ Maigmua hērubaadeeu mag Haai hi jēeujem di k'īrp'ee durrsī Olivo hanʌm gaai sīemajim haajem, hich k'apeen dāi. Maimua barwi ya hi jēk'at' jupbaimaaawai Pedroou, Santiago, Juan maimua Andrés dāimua hamach jayapam k'ʌnʌnau hirig jēeumamua magjierram hanʌm:

⁴ —Pʌ hiek mag jāg mokdau joot'at'ʌnd t'ʌnʌm t'um hōrau pogueupäiju hanʌm, ɬma jāagwaichata magjuma? hajim hanʌm. ɬK'an jāg nʌm gaaimua cha pʌchd̄eu jaau simjō Hēwandamau hijaurjō hoopijuma hajierram hanʌm, mag Haai hi jēeujem di pogueupäimʌ pam?

⁵ Magbaawai Jesuu hamag, —Magan mua p̄rag jaauk'imgui hajim hanʌm. Maimua jaubaadëwia, Keena, k'īr k'ap'ʌ

wēnərrat'ā; hoob chik'amnag pāach hədəraa k'ūgurpimiet hajim hanəm.

⁶ Mua pārag mag chirəmən, məg hatag paawai hōor k'apank'am k'ənau hamach hiekpai mə hiek gaai t'əwia, "Məlta hag Cristoou Hēwandamau pāiju haajerr" hawia, hōor pōm k'ūgurmaju haawaita mag chirəmgui hajim hanəm. Pari mak'ənau pāachig magwia k'āijā hoob pārau ham hiek hæk'amiet hajim hanaabá, ham wawimamua.

⁷ Juurhi p'iidəju t'eega jajaauk'amjā pārau hūrjugui hajim hanəm. Mamə pāachdēu mag hūrwi hoob jāp'ierrmiet. Hichiita jerrba chadcha hich mag haju. Magjup mamə ma chan hagt'a Hēwandamau pāar hi hagk'a nəm k'abamgui hajim hanəm.

⁸ Magbaadēm dāi hīchab durr məg wējōm hee hamach heepai jūrr durr chaauram k'ən dāi wērbəjurau, hamachta jūrr chik'amnaan k'āyau hārpai ham k'ōchgau. Mag nəm dāi hīchab durripierr həllur t'eega duuimam dāi jādau t'eegjā burrju. Mamə mag nəmən sii warrpem Jōoirau hōor dau haug waapi siməugui hajim hanəm.

⁹ Pāach mordam wir haig hələrk'abat'ā. T'et'em k'ənag pāar pər deewi judionaan Hēwandam hiek jaaujem degjā pāar gaai hamau mas deemaju. Mə gaaimua pāar k'aibag waumk'īir hamau pāar gobernadornaan haarjā warrwi reinaan haarjā warrmaju. Mamə magəm k'ən haar pāar warrwaita warag pārau mə hiek jaauwiməcha hamag jaaujugui hajim hanəm.

¹⁰ Hēwandamau məg durr hi hagk'aju nawe məg hōor peerdə haaujem hiek'an hichiita t'umaa durr warp'am magwe me-upierr jaaudubjugui hajim hanəm hīchab.

¹¹ Mag pāach pər haauwai, t'et'emnaan k'īirp'ee hiek'aagpaawai, hoob pārau, "¿K'an hata mə hiek'ajuta məgbaadēma?" ha k'īirjumiet hajim hanəm. ¿K'an jāgwı mua mag chirā? Ya maig chan pāar pāach k'īirjugdamaupai hiek'abam; magbaadēm haiguin hich Hēwandam Hak'araauta pārag hiek'amk'īir k'īirjug deeju haawaita mua mag chirabahab hajim hanəm.

¹² Mag jaran wir haig k'od hābam k'ənənjā chi hæk'aba sim garmua hāu mə hiek hæk'a k'ērəm t'et'emnaanag jaaupəimaju, hich k'odpai wir haig t'ōomk'īir. Hamach dēnnaanjā mə gaaimua t'ōomk'īir t'et'emnaanag jaaupəimaawai chi dēnnaanaujā hich hagjö hajugui hajim hanəm, hamach chaain dāi wir haig.

¹³ Pāachdēu mə hiek hæk'a durrum gaaimuajā t'umaam k'ənau pāar hoomap'a haju. Mamə magəm gaaimua p'it'ur dau haug wau nəmjā higba mə dāi hubə k'ērəmən hāu peerdəjugui hajim hanəm.

¹⁴ 'Hēwandam hi jaaumie Daniel k'ararrau jaautarrjö, Haai hi jēeujem deg hierr p'adnaank'a nām k'ānjanjā dubba haajem haarta woun hāb bēewia hichta maig hierr sīeichēm hoobaawai, Judea durr nām k'ānn pabā hee durr dapag hee dārbat hajim hanām. (Māg hiek p'ā sim gaai hoonaa tār simua wajap'a k'ap'ā habā.)

¹⁵ Hich maagwai juu hāliwai hich dihēu hār k'āijā sim k'ai, hich nem p'ē hawaan hawi hoob tag hierrag dubam.

¹⁶ Wa magba di chaaur hich p'idag hee k'āijā sim k'ai, hoob tag degag mam, hich k'ajūajöm k'āijā jāraan.

¹⁷ Mamā jhēh, hapdurr hajim hanām, magbaadēm jaar har hālin jōor k'it'ēem k'ānn, maimua hīchab hālin har chaaindam daumeraa jūd döpi wai durrum k'ānn!

¹⁸ Magju nawe pārau Hēwandamagta jēeubat hajim hanām, heeu dēgölp magbaadēwia hedau k'ōrg jaar k'āijā pāach dau hap'ān wēnarraduk'am.

¹⁹ Mag jaarta wajapp'a hōor dau haug waujupa. Mag jaar hōor dau haug waujujō chan Hēwandamau māg jēb hompaaju nawejā hooba, ni hag k'urjā hagjō chan habaju hajim hanām.

²⁰ Mamā magbaadēm hich Hēwandamau bālrjā k'āai heeg bāchdā hauba hich mag warag hapik'iin, ni hābjā peerdābaju. Pari har hich hiek hāk'a nām k'ānn daupigau, hirua k'āai k'apan deeju hatarr hāu magcha deebajugui ha jaaumajim haajem.

²¹ 'Magbaadēm hee hōrau pāachig, "Hoobat, chamāta warrgarwe Hēwandamau pāiju haajerrauwai" haawai, hoob hāk'amiet. Wa magbam k'ai, "Har simta hichiuwai" haawaijā, hoob hāk'amiet hajim hanām.

²² Mua mag chirāman hamach hiiupai hamta Hēwandamau pāijim hanām k'ānn dāi Hēwandam hi jaaumien hanām k'ānjanjā sīi sēuk'a chik'am k'ūgur wēnarraju haawaita mag chirāmgui hajim hanām, k'ap hamk'īir. Mak'ānnnaun chadcha Hēwandamauta hamach pāijim hamk'īir, hag na hōrau nem hooba haajempa hōor dauderra wau wēnarraju. Mag nem wau wēnarramua hich Hēwandamaucha jār hauwi hich hiek hāk'api hautarr k'ānnpa k'ūgur hēk'ajugui hajim hanām.

²³ Magnaa hamag, Mua ya pārag jaaubarmgui hajim hanām, magju nawe k'ap hamk'īir; maagwai pārag māch bēeju nawe k'īir k'ap'ā habat ha chirāmgui hajim hanām.

*Jāga Hemk'ooi Hiewaa deeu bēeju
(Mt 24:29-35; Lc 21:25-36)*

²⁴ 'Mag hōor hajapp'a dau haug wau dictarr k'ur hīchab hāsdawam hedaujā k'īwia hedaram hedau hargjā k'ījugui hajim hanām.

²⁵ Magbaadëm däi p'ïdagjä hedjä heemua k'âibaadeewai tagam nem Hëwandamau nem waumatarr hedjä hee sïsidampata sii parhooba hamach sïsid harr chaaur haaidñ jörrjée t'ñnisijugui hajim hanñm.

²⁶ Magbaawaita t'umaam k'ânnau mäch chi Hemk'ooi Hiewaa chadcha hedjä baug hee dau daau hurum hoojurau. Ya maig mäg jëb gaaim k'ânn t'um chachbaadëm haawai mächta nem jua t'eeg t'umaam k'ânn Pörk'a bëejugui hajim hanñm.

²⁷ Mag mäch pierrum däi mua mäch chognaan durrpierr haaidñpäijugui hajim hanñm, mächdëu mäch hit'ee jär hau-tarr k'ânn t'um hääbam haig biirdñ haumkñir.

²⁸ Mag jajawagmamua, 'Pärag k'ap hamkñir mua jaauk'imgui hajim hanñm: Pärau k'ap'ñ ñam, mäig Israel durr higo k'ér k'uk'uur haadëmñ t'umaam k'ânnau ya chadcha döchläumie burruj dakpapak'am haajem.

²⁹ Hich hagjöta hajugui hajim hanñm hichab, mäch chi Hemk'ooi Hiewaa bëeju gaai paawaijä. Cha mua nem jaau chirñm t'um hich hag hee hübëergmam pääch daúa hoobaawai, k'ap'ñ habat hajim hanñm: ya mäch chi Hemk'ooi Hiewaajä deeu bëeimñ chirñm.

³⁰ Mua pärag mag haai hi jëeujem di hõrau pogueupäiju ha chirñmñ, cha hõor t'ññam k'ânn k'ëchju nawe, cha mächdëu jaau chirñmjö t'umaa chadcha hajugui hajim haajem.

³¹ Hedaujäjä mäg jëb däi t'um chuk'u haadëju, mamñ cha mua pärag jaau chirñm chan sëuk'aawai k'abam; jääan t'umaa hich hag hee hübëergmajugui hajim hanñm.

³² 'Mamñ mag mä bëeju hed chan ni häämuajä k'augbamgui hajim hanñm. Hëwandam chognaan hägt'ar t'ññam k'ânnaujä k'augba, ni mächdëujä k'augba, hääba hich mä Hayaupaita mag mä bëeju horajä k'ap'ñ simgui hajim hanñm.

³³ 'Mag päächdëu mä bëeju horajä k'augba naawai muan päragan, nem parhoobam nem wauba Hëwandamagpaita jëeu ñññ jëeu ñññ habat ha chirñmgui hajim hanñm.

³⁴ Mag mä bëejuun, woun hääb deeum durr maagpaawai hich chognaanag chi mork'ñ dënjo hich di t'ñamkñir jaaunaa, hamachpierr p'ïdagjä jaauk'awi, chi puertdi t'ñajemñgjä hajap'a hoopaar jaau plawi petarrjöta simgui hajim hanñm. Maagwai pääar chi di gar nem t'ñna nñisierrjöta ñamgui hajim hanñm hich k'apeenag.

³⁵ Mamñ pärau ni häämuajä mag mä bëeju k'augba naawai sii wajap'ata kñir k'aug ññsit hajim hanñm, mä bëewaim hit'ee. Pärau k'augbam, k'an horata mä bëeju: k'eeuraa haadëm hee, hedachanaa, hääspa hurumua häärr bïebaadëm hee, wa hedp'erre k'äijä, ni häämuajä k'augbamgui hajim hanñm.

³⁶ Heeu sīi dēgölp mΛ dΛnΛubaicheewai mΛ dāi wētaag pāar hagt'a k'īir k'augba k'āi nΛmjō nΛm k'āijā hoochēduk'am.

³⁷ Cha mua pārag mag jaau chirΛm chan sīi pāragpajā k'abam; maan t'umaam k'ΛΛn hit'eeta mag jaau chirΛmgui hajim hanΛm. Maguata muan pΛaba, k'īir k'augbat'ā ha chirΛmgui hajim hanΛm, mΛ bēewaim hit'ee.

14

*Jesús pΛr hawaag hibēptarr
(Mt 26:1-5; Lc 22:1-2; Jn 11:45-53)*

¹ Jesuu mag hich k'apeenag hich mawia deeu bēeju jaauwai nemk'oo pōmaam burraag k'āaidam numpai waaur sīejim haajem. Mag p'iesta hīchab Pascua ha t'ΛΛrjem; hajapcharan maar meeun judionaanau pan sīi hich jāg levadura chuk'u wauwia seman hēntēr k'oojem hag semanma. Mag p'iesta burruj k'āai k'apan k'aba waaur nΛm hee, p'adnaan chi pōrnaanau Moiseeu Hēwandam hiek p'ā pΛatarr jawaag chi machnaan dāimua hāba biirdΛwi k'īirjug jΛr naajim hanaabá, nemdam bΛΛr habarm gaaimua Jesús himeraa pΛr hauwi t'ōopäyaag.

² Hamach hödegpain mag hi t'ōopäiju k'īirju naajieb mamΛ, jūrr tagam k'ΛΛnau, "Keena, mΛg nemk'oo hee maadēu hi t'ōoba sīuju. Magba hak'iin hōor pōm mΛg wējōm maach dāita meeuk'aju" haajeejim hanΛm.

*HΛΛirau Jesús pōr hee jāgdee u chootarr
(Mt 26:6-13; Jn 12:1-8)*

³ Mag nΛm hee Jesús Betania p'öbördam hee mawi woun Simón hanΛm deg t'ach k'ō sīejim haajem. Hich mag Simón hibΛlr wauwi "p'īe paraa k'itarr" ha t'ΛΛrjeejim haajem. Maig hi t'ach k'ō simta, hΛli hāb jāgdee didam durrk'udau al-abastro hanΛm dēn boteedidam wau k'itΛm dāi dubchējim haajem. Mag hee jāgdee narrdo hanΛm dēn t'ūpaaga sim hipir haibējim haajem. Mag jāgdee k'īir nem parhēpag sīerrΛm. Mag sim dāi juu hee dubchēwi, chi boteedidam hō k'ōorpnaa, hōor dak'īir Jesús pōr hee choopäjim hanaabá.

⁴ Mes gaai hi dāi hāba t'ach k'ō narr k'ΛΛnau hamach daúa mag jāgdee parhēpagk'amta sīi hi pōr hee choobapäim hoobaawai hāaur k'ΛΛnau wir haigpai hamach k'apeenag, — Keena, ¿k'ant'eeta jāg jāgdee parhēpag simta sīi jāg hār choobarma? hajierram hanΛm,

⁵ jāg sīi par hār chooju k'āai, parhēp'Λ pērpäiwia hag p'atk'onau hāu dau hap'ΛΛm k'ΛΛn k'īirdam jāsenk'aju haai sīerrtā.

⁶ Mag bigaaum k'ΛΛnau magbaawaita jūrr hich Jesuu hamag, —¿K'ant'eeta pārau mag hΛli k'īir naau hiek'a nΛma?

hajim hanaabá. Jägbarmua hirua mΛ däi häu habarm k'abahab; hidëu hi sii k'ajap'a sïubat hajim hanam.

⁷ Dau hap'Λam k'Λndaman pārau pāach hee hich jäg hoo wai wēnrrajugui hajim hanam. Maagwai pāachdëu nemdam deem k'osim haig pārau hamag deeju haai naabahab; pari mΛ chan pārau pāach hee hich mag mΛ hoo wai wēnrrabaju.

⁸ MΛg hΛlirau hichdëu k'īirjuawai hajapcha simjöta habarbahab mΛ däi. MΛg mΛ pör hār jāgdeeū choobarmua mΛ meebaraadeewai hauk'eraan harrju nawe ya hirua mΛ k'a p'uur sim k'abahab hajim hanam.

⁹ Magnaa, His mua chadcha pārag mag chiramgui hajim hanam: MΛg hatag pawiajā durrierr Hēwandamau hōor peerdΛ haaujem hiek jaau wēnrram däi hīchab mΛg hΛlirau mΛ däi mΛgbarmjā jaaub k'aba jaauju. Mag, hooba harr k'Λnaujā hīchab hi hiigjeejugui hajim hanam.

*Judaau Jesús pērpāitarr
(Mt 26:14-16; Lc 22:3-6)*

¹⁰ Mag p'adnaan chi pörnaanau Moiseeu Hēwandam hiek p'ā pñatarr jawaag chi machnaan däimua hich Jesús dak'āu wai nΛm hee, hich däi doce wēnrrajerr heem hāb Judas Iscariote ha t'ār sñerrau p'adnaan chi pörk'a nΛm k'Λn däi hiek'aan majim haajem, jāga hichdëu hamag Jesús pñr deeju ha jawaag.

¹¹ Maimua mawia chadcha Judaau hamachig Jesús pñr deeju ha hūrbaawai chi p'adnaan pörk'a nΛm k'Λn honeeu p'ōbaadēwia chi Judaag p'atk'onpa deeju hajierram hanaabá. Hichig mag p'atk'onpa deeju habaawai chará hāba hi himeraa pñr hauwia warre hamag hamach juu hee deeju k'īirjugaita wai sñsijim hanaabá.

*Jesús hābmiecha hich k'apeen däi t'ach k'ötarr
(Mt 26:17-29; Lc 22:7-23; Jn 13:21-30; 1 Co 11:23-26)*

¹² Pan levadura chuk'u wauwia warrpem p'iesta burr nΛm hedcha judionaanau nemk'oo jaram hit'ee ovejadam t'ōowia hedau k'ēubaadeewai k'oojem. Magua hich mag hedcha Jesús k'apeenau hirig, —Jampaita marau pΛ na p'iejāb wauwimaju haai nΛma? hajierram hanam.

¹³ Mag hichig jēebaawai hich k'apeen heem numí hich haig t'ārk'a hauwi pñyaagpamua hamag, —Pāar maar na Jerusalén p'ōbörög hērēubaadët hajim hanam. Nau pāar ya p'ōbör hee paauk'abaimaawai pārau woun hāb döt'ür hee dō jōi harrum hooimajugui hajim hanam. Mag woun döt'ür däi mam hoobaawai hi hēudee wētwi,

¹⁴ hi dubbaimam deg däi dubwia, chi dik'Λg mΛ himeerba, “Maestroou pñrΛg jēeupijim, ¿jamta hí hich k'apeen däi hāba

nemk'oo jaram t'ach k'öju haai chirá?" ha jëeubat hajim hanám.

¹⁵ Magbaawai mag wounau pääar hëgt'aa warrwia dijä pöoma sii wajapp'a jar sim pärag jaauju. Maigta p'iejäb wauwia sii maar na wajap'a nem k'üir k'aug sëubat hajim hanám, mag hich k'apeen hichdëu päiju k'ünnag.

¹⁶ Jesuu hamachig magbaawai, chadcha hi hipierr Jerusalén p'öbörög hëréuwia hooimaawai, chadcha hamachig jaautarrjö hooimajierram hanaabá. Mag hoobaimaawai maig mag nemk'oo jaram ovejadam wai narr wauwia sii hi baraata hoo naisijim haajem.

¹⁷ Mag hich na numí pätarr haawai ya k'eeuraa haadëm hee, tagam k'ünn däi barjim haajem, warm k'ünnau p'iejäb wau wai narr haar.

¹⁸ Mag barbaimaawai t'ach t'öik'awia ya hëba mes gaai k'ö naisijim Jesuu hamag, —Keena, mua warre pärag jaauk'imgui hajim hanám: Mä cha hiek'a chirám hiek'au maach k'apeer mäig maach däi hëba t'ach k'ö simuapai t'et'em k'ünnag mä par deejugui hajim hanám.

¹⁹ Jesuu hamachig mag hiek'abarm hürwia warre hök'üirjuu naisijim hanaabá. Mag hök'üirjuu nám hiek'au jürram k'ünnau hirig jëjëeu haajeejim hanám, chijäguata magju k'ap haag hawi.

²⁰ Mamä par mag hichig jëjëuk'amjä hamag chi t'üjräja jaauba, sii, —Pääach mäg doce nám heem hëb mä k'ö chirám t'ëp hee hich panau sük'ö sim wounauta mä k'aibag waujogui hajim hanám.

²¹ Mä däi magbarmua Hemk'ooi Hiewaan Hëwandam hiek p'ä sim gaai jaau simjö hich hag heyata höbëbergmam. Mamä jhëh, hapk'iitä chi mag mä përpäi sim woun! Hante magju k'apnaa t'aababa harr hamuan hëucha hak'amgui hajim hanám.

²² Maimua mag hiyäa t'ach k'ö naisijim Jesuu pan juu hee hauwia, Hëwandamag häu hajim hanaa k'öreunaa hamag hlaapäinaa, —Mäg pan k'öbat. Mä mä morougui hajim hanám.

²³ Maimua hich hagjö jarrdamjä juu hee hauwia, hag paar Hëwandamag häu hajim hanaa, deeu hamag hlaapäijim haajem. Magbaawai t'umaam k'ünnau hag heem döjierram haajem. Mag hlaapäiwia hich Jesuupai magjim hanám:

²⁴ —Jäg döbarmän mä bagau, warrgarwe Hëwandamau hëor däi hiek deeju haajerr. Mamä mäg hiek'an hiek hiiuriugui hajim hanám. Mäg pääar hit'ee mä bag mäg vinojö k'itäm härbarmuata Hëwandamau, hësmua hatagan chadau päär peerdä wënärraju haai nám ha jaau simgui hajim hanám.

²⁵ Maimua, Mua warre pärag jaauk'imgui hajim hanám: Mäg vino döbarm haigmua mua chan tag döba, hëba

Hēwandamta t'umaam k'ʌn Pörk'a sīsim hedta deeu hag k'āyaujā hajapcharamta dōjugui hajim hanʌm.

*Jesuu jaauwai Pedroou bʌl̥rjā hi k'augbam haju jaautarr
(Mt 26:30-35; Lc 22:31-34; Jn 13:36-38)*

²⁶ Jesū mag hich k'apeen dāi hāba mes gaai hiyʌn t'ach k'ö naawia, meuk'aarjā Hēwandam hiek Salmos hanʌm gaaim hauwia, Olivo durrsīg hērēujim haajem.

²⁷ Mag wētwia mam pabaimaawai hich Jesuu hamag magjim hanʌm:

—Nau pāach t'umaam k'ʌnnaau mʌ mʌch happai barplaju. Jāgwi mag chirā? Hich warrgarwe Hēwandam hi jaaumienu Hēwandam hiek p'ā plarr gaai hich mag haju ha sīewaima. Mag hamau p'ā plarr gaai jaauwai, Hēwandamau hʌdʌraa chi nemchaain pap hōrag t'ōopiju ha sim, mʌ higwia. Mag mʌ t'ōopʌyaag pl̥r hat'aawai pāar sīi nemchaainjō parhoob pāach papjā k'augba, chawag haaidʌju ha p'ā simgui hajim hanʌm.

²⁸ Pari mag mʌ t'ōopʌiwigajā deeu hiiu p'iidʌwia mʌchta pāar na majugui hajim hanʌm, Galileaag. Mamta deeu pāar dāi hoojugui hajim hanʌm hich k'apeenag.

²⁹ Jesuu mag hiek'abaawai Pedroou hirig magjim hanʌm:

—Mʌ k'apeenau pl̥ hogdʌwia chawag haaidʌtk'awiajā mʌ chan bʌl̥rjā pl̥ haigmua chawag hogdʌbamgui hajim hanʌm.

³⁰ Pedroou hichig magbaawai Jesuu hirig, —Pl̥ mag hiek'a chirab mamʌ, cha mʌ hiek'a chirʌm hiek'au nau hāspajuag hāt'ārr biek numí bīeju nawe hōrau pl̥chig jēebaawai pua biek t'ārjup mʌ k'augba chitʌm hajugui hajim hanʌm hichigcha.

³¹ Magbaa Pedroou jūrr hirig, —Pl̥ t'ōbaimam haar t'ōimaju hawiajā mua chan pl̥ k'a hogdʌbajugui hajim hanʌm.

Pedroou mag hijējēb k'aawai tagam k'ʌnnaaujā hich hagjō, “Maraujā pl̥ k'a hogdʌbaju” ha hiek'a naajim haajem.

*Nemjīirdö Getsemaní hanʌm hee Jesús oraatarr
(Mt 26:36-46; Lc 22:39-46)*

³² Jesuu hich k'apeen hich dāi p'ë harrwia nemjīirdö Getsemaní hanʌm hee barwia hamag, —Mʌ chum Hēwandamag jēwaan mamich, pāar mʌig nʌisit hajim hanʌm tagam k'ʌnnag.

³³ Magpet hawi t'ārjuppa hich dāi p'ë harrjim haajem: Pedro, Santiago maimua Juan. Maimua hamach happai hap'ōbaadēm haig, Jesū nem hōk'īrjuuga haadēmua gaai machaaga haadējim haajem.

³⁴ Hich magbaadeewai hichdēu hamag magjim hanʌm:

—Mʌn dēgölp gaai machgau hōk'īrjuuga haadēm; hāba mʌch t'ōjuuta k'īrju chirʌmgui hajim hanʌm. Pāar mʌig nʌisit, mamʌ dauk'ana habat. Hoob k'āimiet hajim hanʌm hamag.

³⁵ Magpet hawi hichin hag hatgajärpai kanieu p'öbk'anaa, jēb gaai dagau dərnnaa, Hēwandamag jēeumamua hi gaai machag hāwatpibaju hak'iin häu hak'am ha jēeumajim haajem. Magnaa,

³⁶ —Tata, pΛ hit'ee chan bñlrljä p'it'urm nem chuk'um. Pua k'ös chiräm k'ai mΛ peerdΛ hat'ā hajim hanäm, mΛ dau hap'Λ haju nawe. PΛrΛg mua jēeu chiräm, mama mΛchdëu k'ös chirämjö k'aba pΛchdëu k'ösimjöta habá mΛ däi ha jēeumajim haajem.

³⁷ Mag jēeu sñewi ham haig bëewi hoocheewai ham k'āi nñmta hoochëjim hanaabá. Magbaawai jürr Simonagta, —PΛn sñita k'āi chirabma. PΛ chan horadam hābjä pöd dauk'ana haju k'abahab hajim hanäm.

³⁸ Sñi jäg k'āi nñ haju k'āai Hēwandamagta jēeubat hajim hanaabá, dösätag hñdlar pääch t'Λ haupim hugua. Mua hoowai pääch hödiawan chadcha pärau jēeum k'ös durrumta pari dap'ökgauta pödba nñmgui hajim hanäm.

³⁹ Mag hiek'a pñawi deeu ham haigmua petajim haajem. Maimua Hēwandamag hichdëu nacha jēeu sñerrjö hich hag hiekpai hiek'amamua deeu jēeumajim haajem.

⁴⁰ Mag jēeu sñi hawia deeu hoon bëewajäh, hi k'apeen dap'ökgau pödjä dau hëeba, sñi k'äidatk'a t'Λnñmta hoochëjim hanaabá. Mag dap'ökgau pödjä dau hëepiba t'Λnaawai Jesuu hamachig hiek'abaichëmjä pöd hi hiek hæk'aju k'augba naajim hanäm.

⁴¹ Mag biek t'ärjupam gaaijä hagt'a k'äidatk'a t'Λnñmta hoobaicheewaita deeu hamag, —¿Hagt'a pääar sñi k'āai gaaita nΛ? K'äigap nem pñabat hajim hanäm. Pekau pöm sñsidäm k'Λnñnag mΛch chi Hemk'ooi Hiewaa pΛr deeju hora pabaichëbab.

⁴² P'iidatk'abat, maimua maach k'apeen haar wëttarau hajim hanäm. MΛ hoomap'am k'Λnñnag mΛ pΛr deeju wounan ya dakpa hurumgui hajim hanäm.

Jesús pΛr harrtarr

(Mt 26:47-56; Lc 22:47-53; Jn 18:2-11)

⁴³ Jesús hagt'a mag hiek'a dñnñm hee, hich k'apeenpai mag doce narr heem hāb Judas hanñmta hñor pochag hurajim hanäm. Mag wëdurum k'Λnñnan hñaur k'Λnñ sñi espaar juu panhap'a bëe t'Λnaawai tagam k'Λnñ sñi pa dñijä bëe t'Λnaajim haajem. Mak'Λnñ p'adnaan chi pörk'a nñm k'Λnñnau Hēwandam hiek jawaag chi machnaanau tagam k'Λnñ jöoin chi pörnaan dñimua pñitarr k'Λnñ hajim haajem.

⁴⁴ Mag chadcha hñor pochag bëewi ya chi Judaau hag nawe, “Nau mua mawia pääch dak'ir k'ir hñlñ hat'amta pΛr hauwia hat'aadët” ha jaau wai sñerr haawai,

⁴⁵ chadcha hich däi wënlrram k'lan dak'ira hichdëu jaau-tarrjö Jesùs däi hâba dñanluwimawia hirig, "Maestro, ¿jägpai chirá?" hanaa hi k'ir hâl hat'ajim hanaabá.

⁴⁶ Magbarm bärre chi soldaaunau Jesùs p'lar t'uur hauwia hi p'arp'öbaadëjim haajem.

⁴⁷ Mamä chi k'apeen hi däi wënlrrarr k'lanau hamach dak'ir mag hamach k'apeer p'arp'öbaadëm hoobaawai hâbmua hich espaar chi baindegam sarr ha jëu haunaa waa p'adnaan t'umaam k'lan pör hag chog kachta bis habarmän hoort'u werbpäjim hanaabá.

⁴⁸ Mag hich p'arp'öbaadeewai Jesuu hamag, —¿Pärau hoowain mälan sii hoor nem jïgk'anaa hoor t'omiejöta chirab hajim hanäm, jäg pärau sii mä haig juu hee jiernem panhappai bëeg hit'ee?

⁴⁹ Hag na hed hëepierr pärag mua Haai hi jëejem deg Hëwandum hi jaaujeewai bâlrjä pärau mä p'ar hauba harrta hista chadcha pärau mä p'ar hauju hed hajimgui hajim hanäm. Pari pärau mä däi mägbarmän, jaan mä higwia hich Hëwandum hiek p'ä sim gaai jaau sim t'umaa hich hag hee hóbëberg mamk'irta chadcha mägbarmgui hajim hanäm hamag.

⁵⁰ Chi k'apeenau mag hamach dak'ir hamach Pör p'arp'öbaadëm hoobaawai tag hirigjä hooba, sii warag k'ap'ig p'öbaadëwia hich happai barpłajim hanaabá.

⁵¹ Mamä mag hamau hich happai hi werpławia hat'aadëm hee, hëwan hâb sierauta sii börrjöoupai höpłarna däi hi hëudee maa hajim haajem. Mamä chi soldaaunau mag woun däi mam hoo hat'aawai hi p'ar hawaag hëk'a naajim hanäm.

⁵² Pari mag hich gaai p'arbaichee sii warag ham juu hee chi börrjö jëu p'lawi hich jäg mor k'arr k'ap'igbaadëjim hanaabá.

Jesùs judionaan Asamblea hee warrtarr

(Mt 26:57-68; Lc 22:54-55,63-71; Jn 18:12-14,19-24)

⁵³ Soldaaunau mag Jesùs p'ar hauwia hâb mag p'adnaan t'um t'lan k'lan pörk'a sim haar warrjierram haajem. Mag mam hi wai dubp'öbaadeewai haig pos haimajierram hanaabá: tagam k'lan chi p'adnaan pörk'a nám k'lan, judionaan Asamblea heem chi pörnaan, maimua hagjö Moiseeu Hëwandum hiek p'ä p'arr jawaag chi machnaanpa t'um hâba.

⁵⁴ Mag hi p'ar hat'aadëm hëudee hîchab Pedroou sii warp-paimua hoopäpäig mawia p'adnaan pör sñejem hag di hûjärr däi dubwi jupimajim haajem, guardianaan Haai hi jëejem di t'ajem k'lan bigaau. Mag jupimawi hi hiek hôt huu t'lan bigaau däi chi guardianaanpa hâba hôt k'ääi hoo chirsijim haajem.

⁵⁵ Maagwai p'adnaan chi pörnaanau judionaan Asamblea heem k'lan däimua chi Jesuu nem wauba harrta sëuk'a hi gaai

t'apr̄iju hēk'aajeejim hanaabá, magam gaaimua hi t'ōopääig. Mam̄ chadcha hirua bālr̄jā nem k'aigba wauba s̄ierr haawai

⁵⁶ parii hi k'aibag waupi jaau n̄am k'ānaujā s̄euk'a nem hīgk'am k'ōchgau hamach hiekpai parhoob jaaubaadēp'āmjā pōd hi p̄r hauba haajeejim haajem, mag hihābajā k'aba s̄i haai'ur nem jaaup'ōbaadēp haawai.

⁵⁷ Warm k'ānau mamagk'am hee, jūrr deeum k'ān bājāau paauk'abaadēwi chi t'et'emnaanag hich k'īircha,

⁵⁸ —Marau maachdēucha hi hiek'a sim hūrwain, hirua m̄ag Haai hi jēejem di hōrau da hēu hauba harrjā s̄i t'um pogueupāiwia, hōor juajā higba, k'āai t'ārjuppaim hee deeu hēu dānāluju ha hiek'a sim hūrjimgui haajeejim hanaabá jūrram k'ānau.

⁵⁹ Mam̄ par jūrram k'ānau mamagk'amjā hihābajā deeba, s̄i warag maadēujā k'augbata jaaup'ōbaadējim han̄m.

⁶⁰ Magbaa chi p'adnaan pōrōu s̄i mag hōor pos t'ānām hee p'iid̄baadēwi Jesuug, —¿Pua ham hiek hūr chir? ¿K'an jāgwī jāg p̄ hiek'amp'a s̄i? hajim han̄m. ¿Pua chadcha mag hiek'ajī wa hiek'abajī? Jaaubá hajim han̄m.

⁶¹ Mam̄ magamjā Jesuu bālr̄jā jālājā haba, s̄i warag k'īuu s̄isijim hanaabá. Mag hich hiek hāk'aba habaawaita deeu chi p'adēu p̄abā jēeumamua hirig, —¿Pālta chadcha Hēwandum Hiewaa hichdēucha jār hauwi p̄liju jaaujerrá? Marag jaaubá hajim han̄m hirig.

⁶² Magbaa Jesuu, —Hēera, chadcha m̄lāugui hajim han̄m. M̄ag hatag pārāu m̄ Hēwandum t'umaam k'ān k'āaijā jua t'eeg hārpai s̄ierrām bigaau hi juachaar garcha jup chirāmjā hoowi hāgt'armua hedjā baug hee hurumjā pāach daúacha deeu m̄ hoobajup hajim han̄m.

⁶³ Jesuu hich dak̄īr mag hiek'abarm hūrbaawai chi p'adnaan pōrōu hich k'ajūa mor gaai jūa s̄ierrta s̄arr habarmān warre jēbpāijim hanaabá, k'īir machgau. Magwia hich k'apeenag, —Keena, ¿k'an hatchata maadēu deeum k'ānau jaau n̄amta hūrm hig n̄ama? hajim han̄m.

⁶⁴ Ya hirua hich hiiucha jaau s̄ebahab hajim han̄m. Pārāu t'umaam k'ānau hi hiek'abarm hūrbarm, chadcha hirua Hēwandum dau na k'aigba hiek'abarm. ¿Pārāu m̄ag woun dāi jāga haju k'īirju n̄ keena? hajim han̄m hich k'apeenag.

Magbaawai t'umaam k'ānau hihāba, —Jāan hiekk'ōr pōm s̄iewai hichiita t'ōopāijugui hajierram haajem.

⁶⁵ Magp'ōbaadēwi hāaur k'ānau warag hi k'īir gaai hichōoujā t'unaa, putiujā hi dau p̄āarjānaa, hi gaai mas waunaa, juajāaujā k'īidadcha deejeejim han̄m. Magnaa hogt'om hirig, —¿K'aiuta p̄ gaai mas deejī? Magan jaaubá haajeejim han̄m.

Mag jūrram k'ɻlnau hi mag wai naawai chi Haai hi jēeujem di t'ɻajem guardianaanaujā dāi hi k'ɻidadcha deejeejim haajem.

*Pedroou bɻlrjā Jesús k'augba chitɻm ha hiek'atarr
(Mt 26:69-75; Lc 22:56-62; Jn 18:15-18,25-29)*

⁶⁶ Mam hierr Jesúus dāi mamag k'aawai Pedro hiek hi di hūjārr chirajim haajem, daaugajār. Maig hi chirɻmta hi haig hɻli hāb bēejim haajem, p'adnaan t'umaam k'ɻln pörk'a sim hag chog.

⁶⁷ Mag hɻlirau Pedro hōt k'āai sim hoobaicheewai hi k'īir heerpa wai dɻnɻl hawia hirig, —Pajā hīchab Jesúus Nazaret-pierr dāi nɻrraajem k'abahab hajim hanɻm.

⁶⁸ Hichig magbaawai hi hiek hirua, —MΛ k'abam, mua k'augbam pua k'aita jaau sim k'ai ha chirajim hanɻm.

Magwia warag dawag mawia puertdi daaugajārm haar hi hoot'ēu chiirbaimamta, hāt'ārrta kekerekee haadējim haajem.

⁶⁹ Maimua deeu hūmaai chi hɻlirau hichdēu hi hoobaawai haig hōor t'anarr k'ɻlnag, —Chamɻg woun chadcha Jesúus dāi nɻrraajerr k'abahab hajim hanɻm.

⁷⁰ Mag, biek numiim gaaijā Pedroou hirua magam Jesúus k'augba chitɻm hajim hanɻm. MamΛ hag k'ur nɻnpai hawia deeu hūwaai haig narr k'ɻlnau, —Chadcha pɻln hīchab Jesúus k'aperau. PΛ Galileapierr k'abahab hajim hanɻm. Maguata pɻ hiek'a sim hūurwaijā pɻ hiek gaai merag chuk'u sīsim k'ap'öbaadējim hanɻm hirig jūrram k'ɻlnau.

⁷¹ Pari hichig mag nɻn paawai Pedro hiek warag hirua chi Jesúus higwia, —Chadcha mua magam woun k'augab chitɻmta mɻrag mag naab. MΛ sēuk'a chirɻm k'ai, Hēwandamau mΛ gaai juu k'aba deeu haai simgui ha chirajim hanaabá.

⁷² Pedroou mag hirua chan bɻlrjā Jesús k'augba chitɻm ha hiek'abarm hee, deeu hūmaai chi hāt'ārrta kekerekee hajim hanaabá. Mag hāt'ārr biek numí bīe dichdimaaawaita Pedroou warre Jesuu hichig hiek'amatarr k'īir heyyaa haadējim hanɻm, "Hāt'ārr biek numí bīju nawe pua biek t'ārjup hōrag bɻlrjā mΛ k'augba chitɻm ha hiek'aju" hichig Jesuu jaautarr. Hichig magtarr t'umaa k'īirju hat'aawaita warre hōk'īirjug machag haadēmua hicharaucha hō jāsehne bīe chirɻl hajim hanaabá.

15

*Jesús Pilato haar harrtarr
(Mt 27:1-2,11-14; Lc 23:1-5; Jn 18:28-38)*

¹ Maimua hag hāspau hedp'erre t'um chi t'et'emnaan hābam haig podpajierram haajem, k'īirjug jarwi Pilato haar paawai Jesúus k'aibag waupiju jaau k'ap'Λ jawaag. Maig naajim haajem: p'adnaan chi pörk'a nɻm k'ɻln, Moiseeu

Hēwandam hiek p'ā plarr jawaag chi machnaan, judionaan heem jōoin chi t'ierrnaan maimua tagam k'ɻɻn hagjō chi Asamblea heem k'ɻɻnnpa t'ɻnaajim haajem. Mak'ɻɻnauta hamach t'umaam k'ɻɻnau Jesús jua jāk'anaa Pilato haar harrierram hanaabá.

² Mag hich haar wai barbaimaawai Pilatoou hich Jesuug – ¿Chadcha pl̄ta judionaan Reí? ha jēeujim hanɻm.

Magbaawai Jesuu hirig, —Pua k'abá k'ap'ɻ jaaubapäim hajim hanɻm.

³ Mag warag chi p'adnaan pörk'a nám k'ɻɻnau hich k'īrcha hiek póm hamachdēu jaaum haig sëuk'a hiek'amatarr higwia

⁴ deeu hūmaai Pilatoou hirig, —¿K'an jāgwi pl̄ hiek'amap'amjō sī? hajim hanɻm. ¿Pua hūrbahab, jūrram k'ɻɻnau pl̄ch k'īrcha pl̄ch k'aibag waipi jaau nám?

⁵ Mamɻ parii Pilatoou hichig mag jēeu hahauk'amjā sīi warag k'īuu habaawai hich hödegpai, "Wounaan mag hoohba chitɻm" hajim hanɻm.

Warre Jesús t'ōopi jaautarr

(Mt 27:15-31; Lc 23:13-25; Jn 18:38-19:6)

⁶ Pilatoou hag nawejā añopier mag p'iesta Pascua hanɻm burrwai presonaan heem hāb parhoobam chi p'öbörpienau jēubarm höbeerpaajeejim.

⁷ Maagjerr haawai hich mag jaar woun hāb Barrabás hanɻmta deeum k'ɻɻn dāi cárcel deg preso sñejim, hichdēu go-bierno dāi hōor meeuk'apiwia hag meeuk'aa hee hōor t'ōotarr gaaimua.

⁸ Mag nemk'oopierr preso hāb sīi höbeerpaajerr haawai chi p'öbörpien hābam haig biirdawia hag na Pilatoou hichdēu haajerrjō preso hāb höbeerpaímk'īr hirig jajaau haajeejim hanɻm.

⁹ Hichig magbaawaita Pilatoou hamag, —¿Pārau judionaan Rey Jesuuta m̄rlag höbeerpaípi nā? ha jēeujim hanaabá jūrr hamag.

¹⁰ Hirua mag Jesuuta höbeerpaím k'ōsi sñerran, p'adnaan chi pörk'a nám k'ɻɻnau sīi hamachdēu Jesuu nem wau n̄rrarrjō pōd nem waubam gaaimua hiekk'ōr wau nám hiek'auta mag hi pl̄r dee wai nám k'ap'ɻ sñerr haawaita mag hiek'ajim haajem.

¹¹ ¡Hih! Mamɻ Pilatoou mag hiek'abaawai chará chi p'adnaan pörk'a nám k'ɻɻnau sīi warag hōor wawik'a t'ɻnlaajim hanɻm, t'umaam k'ɻɻnau hāba Barrabaata sīi hich jāg weeupäipi jajaau hamk'īr.

¹² Mag Barrabaata sīi höbeerpaípm k'ōchk'a nám hūrbaawai deeu Pilatoou, —¿Mag judionaan Rey hanɻm dāi mua jāgajuma? hajim hanɻm.

¹³ Magbaawai warag serereuk'amua Jesús warre pakuls gaaita meerp'ëpi jajaau haajeejim hanaabá.

¹⁴ Magbaa jūrr Pilatoou hamag, —¿Pari k'an nemta hirua k'aigba waujíma hajim hanám, pârau mag warre hi t'ðopi jaau nám?

Mamá hirua magbaawai chará warag hich mag pakuls gaaita meerp'ëpi jajaau haajeejim hanám.

¹⁵ Mag warag serereuk'amjā plaba haawai, hōor póm mag t'ánám jūrr hich däita meeuk'am hugua, chadcha ham hip-ierr Barrabaata weeupäipi jaaujim hanaabá. Maimua chi Jesús jūrr wápi jaunaanpakuls gaai meerp'ëpäimk'íir warre hamach juu hee deepäijim haajem.

¹⁶ Magbaawai chi soldaaunau Pilato sñejem hag di hújárr chi Jesús warrwia soldaaun t'um hâbam haig t'ärk'a haujierram haajem.

¹⁷ Mag warrnaa, hirig k'ajúa k'ichp'ë k'íir júapinaa, hich hagjö miu dën wérjuch p'áart'á waunaa, pör gaai pörsirk'a júapipäijierram haajem.

¹⁸ Mag júapipäinaa juau hogt'om chi soldaaunaupai hi wau hiek'amamua, —¿Jägpai chirá judionaan Rey? haajeejim hanám.

¹⁹ Mag wai námua hi pörchajá paau wánaa, k'írchipajá hichöou t'unaa, sñi hi wau nám hiek'au hi k'írp'eejá kanieu p'öbk'ak'a haajeejim hanám, hamach rey hanámua.

²⁰ Mag hi dau hap'áa wau wai náa hawia, hamachdëu hirig k'ajúa k'ichp'ë k'íir júapitarr deeu hëer hauwia, hich k'ajúa chaardamta deeu júapipäinaa, pakuls gaai meerp'ëpääin hat'aadéjierram haajem.

*Jesús pakuls gaai meerp'ëpäitarr
(Mt 27:32-44; Lc 23:26-43; Jn 19:17-27)*

²¹ Mag Jesús pakuls gaai meerp'ëpääin harrum hee, ham k'írp'ee woun hăb Simón hanám hich p'idag heemua hich diig hurajim haajem. Mag woun Cirenepierr hajim haajem, Alejandro däi Rufo hanám ham haai. Chi soldaaunau mag Simón hoobaawai jūrr hajués hirigta Jesuu pakuls harrmaa hatarr harrpijierram haajem.

²² Mag hëréu p'öbaadëwi buchagdam Gólgota hanámag harjierram haajem. Maach meúan mag Gólgota hanámán Pörpá Durrsí ha simlu.

²³ Maig Jesuug vino mirra hee waaurëu sim döpiku hëk'ajierram hanaabá, k'aparr haadémua gaai machag t'ánám håwatamk'íir. Mamá Jesuu bñárjá döbajim haajem.

²⁴ Mag dee námjá döba habaawai hich mag pakuls gaai meerp'ëpäijierram hanaabá. Mag meerp'ëpäiwia, k'aíuta hi k'ajúa wai sñsiju k'ai hawi, chi soldaaunau hi k'ajúa júajerr

hār p'atk'on bar jemk'a nəmua hamachpierr hagdaujö gan haumajierram haajem.

²⁵ Mag hamau hi pakuls gaai meerp'ëpääiwai ya hedau p'err garm las nueve t'anaajim haajem.

²⁶ Mag hi meerp'ë wai narr pakuls gaai hi pör hār hēsapdau p'ā sīejim hanaabá. Mam̄ mag nem k'aigbam wautarr jaauju chuk'u harr haawai sīi "Judionaan Rey" ha p'ā sīejim.

²⁷ Mag hi meerp'ëbapäim däi hīchab hagjö nem jīgk'aajem k'ān numí hamach k'īk'īetdö hi bigaau pakuls gaai meerp'ëgk'apäijierram haajem: hāb hi juachaar gar, maagwai hābak'ai hi juawē gar. [

²⁸ Mag nām haiguin warrgarwe Hēwandam hi jaaumienu p'ā p̄aarr gaai, "Chi k'aigbam k'ān jārr wai naaju" ha hiek'atarrijā t'um chadcha hag heyataa hōber sim.]

²⁹ Mag hi pakuls gaai meerp'ë wai nām haig dich nām k'ānaujā hi wau nām hiek'au hirig heerpanaa, hāip'ālrp'ārnaa, "Wa jāgām k'abá, puan mag Haai hi jēeujem dijā t'um pogueupäinaa deeu k'āai t'ārjuppaim hee hēu dānnauju haajerrta,

³⁰ jāg pua wir haig pachpai peerdā hauwia jāg pakuls gaaimua heeg hārbabáma" haajeejim hanām, dich nām k'ānau.

³¹ Sīi dich nām k'ānaujā hirig mag hiek'a hērēu dich t'ānaawai hich hagjö p'adnaan chi pōrnanaujā Moiseeu Hēwandam hiek p'ā p̄aarr jawaag chi machnaan däimua hamach hee wir haigpai, "Bigaaum k'ānan peerdā hautarraa jūrr wir haig hichpai chan pōd peerdā hauba sim" ha hiek'a naajim hanaabá, hi waauwai.

³² Magnaa hichigcha hiek'amamua, —Israelem Rey, ¿pach k'abá hōor peerdā haumk'īir Hēwandamaa pāitarr? Magan pakuls gaaimua heeg hārbabaad hanaajim haajem. Pāchadcha maar dak'īir heeg hārbamān, maach daúacha hoobaawai marau pā hiek hāk'aju hanaajim hanām hirig.

Hich däicha mag hāba hōor numí hagjö pakuls gaai narr k'ānaujā hirig hiek k'aigba hiek'a naajim haajem.

Jesús meetarr

(Mt 27:45-56; Lc 23:44-49; Jn 19:28-30)

³³ Hich mag hed hedausē t'ānām hee dēgölp hedau k'ībaadēm habarmān sīi warre hedaramjöta jōisijim hanaabá. Mag k'ī t'ānāl hawia hedau p'ālibaajér las tres naata deeu hedau haardābaadējim haajem.

³⁴ Hich mag hedau k'ībaadēm hee Jesuu t'et hāa ha k'itawia, "Eloi, Eloi, ¿lema sabactani?" hajim hanām. Mag sim haig maach meúan: "Aay Hēwandam, ¿k'ant'eeta pua mā māg dau hap'ā chirāmjā mārlāg hoobamjöo haadēma?" ha simluu.

³⁵ Magbaawai haig hōor narr k'ʌʌnau Jesuu mag hiek'abarm hūrbaawai jūrr hamach k'apeenag, —Keena, pāadē hūrbat. Maguan warrgarm Hēwandum hi jaaumie Elías k'ararrta hich haig t'är simwai hajierram haajem.

³⁶ Magbaawai hābmua k'ap'igbaadëwia, putjö hūhūpp'ë k'itʌm gaai vino hadchuchúhu simta dorrdʌnnaa haibëewi, pa gaai bʌʌrnnaa, hi hi haig hla haujim haajem, hag gaaaim bereu dömk'ür. Magnaa hichdëupai warm k'ʌʌnag, —Jägnaan chad hidëu sīi hootarraugui hajim hanʌm, daau chadcha Eliaau bëewi hi heeg jiirbapäichëju.

³⁷ Pari mag nʌm hee deeu Jesuu t'et häa ha k'itawia warre chaaupabaadëjim hanaabá.

³⁸ Magbarm bärre hīchab Haai hi jëeujem deg hierr dijā garcha put nem parrg sim hēu wëjorrta sīi hāgt'aamua heeg sʌrr habarmʌn warre jārrcha t'oop'em numí jijirar jöisijim hanʌm.

³⁹ Mag Jesús häa hawia meebaaradëm hoobaawai chi soldaun ham capitán chi Jesús jiir wëjöm k'ürp'ee hoo dʌnarrau, —Chadchata jägan mag wounan Hēwandum Hiewaugui hajim hanaabá.

⁴⁰ Maig hīchab hʌʌinjä naajim haajem. Mak'ʌʌn hʌʌinau sīi warppaimua heerpa durruu hajim hanʌm. Chi maig narr k'ʌʌn, María Magdalena hajim haajem, hāb hagjö María ha t'är sīerrpa. Mag María Santiago hād hanaa hīchab José hād hajim haajem. Maig deeum hʌʌli Salomé hanʌmjä dāi sīejim haajem.

⁴¹ Hich mak'ʌʌn hʌʌinauta hi Galilea hee nʌrraawaijä hi dāi wënlrrʌmuu hirua nemdam hiigwaijä t'umaa hirig hau dedee haajeejim haajem. Maagjerr haawai Jerusalenagjä hi dāi bëewia dāi haig naajim hanaabá. Pari mak'ʌʌn happaijä k'aba, mag tag hʌʌin k'apan ham dāi bëetarr k'ʌʌnjä hīchab haig naajim haajem.

Jesús hauk'ërtarr

(Mt 27:57-61; Lc 23:50-56; Jn 19:38-42)

⁴² Hamau mag hi dau hap'ʌʌ wai k'ëumaa harran sīi nem t'um k'ür k'aug sīiujem hed hajim, jua hñi k'eeujem noram.

⁴³ Mag ya k'eeuraa haadëm hee, woun hāb judionaan Asamblea heem José Arimateapierr majim haajem, Pilato haar. Mag woun hīchab chi t'et'em hajim hanaabá. Mag wounaujä hīchab Hēwandumau maach peerdʌ haumk'ür päiju jaaujerr bëeju hanʌmta nłajeejim haajem. Hich mag wounauta Pilato haar mawia

⁴⁴ hirig jëeuwimajim haajem, chi meemdäm harrwi hauk'ëraan maag. Mag Jesús meebaaradëm ha hūrbaawai Pilato warre jāgderraas haadëjim hanʌm, hirua k'ürjuawain Jesús meebara hag'ta hiiu sīeju haai simta mag meebaaradëm ha

hūrbaawai. Magbaa Pilatoou chi capitán mag däi meerp'ë nám haar sīerrjä t'ärpäijim haajem, mag k'ap jēeu hoog.

⁴⁵ Maimua chi capitán bëewia chadcha meebaaradäm ha jaaubaawai Pilatoou Joseeg harrmk'fir jaaujim haajem.

⁴⁶ Magbaawai Joseeu dñesdam pér hauwia, mawia, mag Jesús chi meemdam pakuls gaaim heeg jiir haunaa hagua hajap'a präupäijim haajem. Magnaa hag nawe jēbdi durrbä k'öpag hee chi k'örm sīerr hee hauk'ärwia chi jēbdi hi hee hajap'a mok pör pöm simua joot'ä prajim haajem.

⁴⁷ Mag chi binaandam jēbdeg hauk'ärbarm hñlin numiim k'ñnau warppaimua hoo naajim haajem. Mak'ñn hñlin hāb María Magdalena hajim hanám, maimua hābk'ai José hād hagjö María ha t'ñlrjerr hajim haajem.

16

Jesús hiiu p'iidلتار

(Mt 28:1-10; Lc 24:1-12; Jn 20:1-10)

¹ Mag t'umaam k'ñn Juan hñi k'eeujem hed k'ëubaadeewai María Magdalena, hābak'ai María Santiago hād maimua Salomé däi hamach t'ärjupam k'ñnau jāgdee pérk'a sñuierram haajem, hagua Jesús k'a p'uraan maag.

² Maimua hag noram domighed hāspa hëebaadeewai hedau'erre hōor mor dawaa haadäm hee, hi hauk'ërtarr jēbdi haan wëtjierram haajem, mag jāgdeeu hi k'a p'uraag.

³ Mag wëtwi hamach happai k'nd hee, —Keena ñk'aíuta chi jēbdi hñram mok maachig chawag präeu deejuuta mag wëtúma? ha hiyäa wënrärajim haajem.

⁴ Mamá mag hiyäa wëtmamua barimanaa hooimaawai, chi jēbdi hi hee mok pör pöm simua joot'ä sīerr jürr chawag präupäi t'ñnám hooimajieram hanaabá.

⁵ Magbaawai warag hierr dubwi hooimaa, woun hāb hëwanaa k'itñmta sīi k'ajüa bæpp'ä k'ajüa bæ het'err jüa simta mag jēbdeg juachaar gar jup hoo sim hooimajieram haajem. Hamachdëu mag hoobaawai warre jāp'ierr p'öbaadëjim haajem.

⁶ Mag hñlin jāp'ierr p'öbaadäm hoowi chi woun k'ajüa bæpp'ä jüa sīerrau hamag, —Hoob jāp'ierrmiet hajim hanám. Mua k'ap'ä chirám, päräu Jesús Nazaretpierr har pakuls gaai meerp'ë t'ötarrta jär wënräram. Pari hi mñig k'aba sñebahab hajim hanám, ya hiiu p'iidawi petarr haawai. Päädë hoobat hi hauk'ërtarr hee sīi k'ñidu parií simgui hajim hanám.

⁷ Maimua hamag, Hërëubaadëwi hi k'apeen tagam k'ñnagjä jaauwi Pedroogjä jaubat hajim hanám: "Hichin ya päär nawe Galileaag petam. Nau jamta hi hooimaju" ha jaaubat hajim hanám, hichdëu hamachigcha hag nawe jaautarrjö.

⁸ Hamachig magbaawai jāp'ierr nám hiek'au bā duui durumta heerpamjō dawag höbördatk'awi k'ap'ig p'öbaadéjim haajem. Maimua chi Jesús k'apeen haar bardatk'aimaawaijā, hagt'a jāp'ierr narr haawai, bālrjā hiwiir hābam k'lanagjā jaaubajierram haajem.

*Jesuu María Magdalenaag hich hoopitarr
(Jn 20:11-18)*

[
⁹ Maimua mag domighed hāspaau Jesús hiiu p'iidawia María Magdalenaagta nacha hich hoopijim haajem, hi haig höberchewia. Hich mag hāli mor heem hajim haajem, hag nawe hich Jesuu mepeen k'aigbam k'lan siete dau daau jark'lanipäitarr.

¹⁰ Hichdēu mag hoobaawai chi Jesús dāi wēnrraajerr k'lan gaai machgau bīe durrum haar mawia hamag jaauwimajim hanaabá.

¹¹ Mamā mag hamachig hich daúacha Jesús hiiu p'iidawi nem moná narram hoojim ha jajaauk'amjā hi hiek hāk'abajierram haajem.

*Jesús hōor numí k'ad hee wētmarr k'lan haig höberchétarr
(Lc 24:13-35)*

¹² Magtarr k'ur deeu hūwaai deeum k'ir t'egnaa hich k'apeen numí p'öbör heemua k'ad ma sim hee wētmarr k'lanagjā hich hoopijim haajem.

¹³ Mag hamachig hich hoopibaawai mak'lanaujā hagjō deeu hewag wētwi hich hagjō chi hi dīcha hogdaba wēnrraajerr k'lanag jaauwimajierram haajem. Pari mak'lan hiekjā bālrjā hāk'abajim hanaabá.

*Jesuu hich k'apeen once narr haig bēewia hich hoopitarr
(Mt 28:16-20; Lc 24:36-49; Jn 20:19-23)*

¹⁴ Maimua hābmiecharam gaai paawai Jesuu hich k'apeen once hābam haig t'ach k'ö narr haig bēewia hich hoopijim haajem. Maimua hiyāmamua hamag meeurrau sūujim hanaabá. Mag meeurrau sūutarran, maan hich hiiu p'iidawi narram hootarr k'lanau jaau narram hābam jāg t'eegau bālrjā hāk'aba harr gaaimuata mag meeurrau sūujim haajem.

¹⁵ Maimua hich Jesuu magjim hanam hamag:

—Jāimua hērēu p'öbaadéwi Hēwandamau hōor peerdā haajem hiekta durrpierram magwe t'umaam k'lanag jaaupetat hajim hanam.

¹⁶ Chi mā hiek hāk'awi hich pōr choopi sim k'ā hāu peerdāju. Mamā chi mā hiek jaau narram hūr simjā hāk'aba sim chan Hēwandamau hi peerdā hauba warag hi hisegpāijugui hajim hanam.

¹⁷ Chi mΛ hiek t'āraucha hāk'a nΛm k'ΛΛnau mΛchdēu haajerjö, mua mΛch juapá deebarmua hōor mor heem mepeerjä höbeerpi jaaubaawai chadcha dau daau höbeerpāimajugui hajim hanΛm. Magnaa hīchab deeum meu hich meu k'abamta hag nawe hiek'aajerrjö hiek'aju.

¹⁸ Nemk'ōr benen paraam gaai juau pΛrbaawai k'aak'iinjā bΛΛrjä chig habaju. Hōor t'ōojem pak'ēr k'āijā hōrau dōpīpāiwiajā bΛΛrjä chig habaju; mag nΛm dāi hīchab hōor mor masim k'ΛΛn kōit Hēwandamag jēeunaa ham gaai juadamau pΛrbarmuapai monaaupāimaju ha jaaujim haajem. Mua pārag mag nem waipi chirΛmΛn, mag pāachdēu wau nΛm gaaimua hōraujā mΛ hiekta pārau jaau nΛm k'ap hamk'īraugui hajim haajem.

Jesús hāgt'ar matarr

(Lc 24:50-53)

¹⁹ Jesuu hich bā hogdΛba haajerr k'ΛΛnag mag jaau haaipabaadeewai hich Hēwandamaucha maach Pōr Jesús hich haar haujim hanaabá, hāgt'ar. Mag Jesús hāgt'ar pabaimaawai warre hich Hēwandam bigaau hi juachaar garta jupimajim haajem, hag nawe hichdēu hamag jaaujerrjö.

²⁰ Magbaawai hi k'apeenau wētwi chadcha hamachig jaau-tarrjö durrpierram magwe maach peerdΛajem hiek hōrag jaau wēnΛrrajim haajem. Mag hamau jaau wēnΛrrΛmpier hīchab hich Jesuu ham juag hoojeejim hanaabá, hag na hōrau hooba haajem nempa hamag waipi sim gaaimua. MagΛm gaaimuata hōrau chadcha k'ap'Λ haajeejim haajem, hamau hi hiekta jaau nΛm.]

SAN LUCAS

Maach peerd^λ haaujem Jesucristo higwia jöoi Lucaau p'ã p^λatarr

Chi p'ãtarr. Mag maach peerd^λajem hiek Jesuu jaaut'urtarr jöoi Lucaauta p'ãjim haajem. Hich Lucas médico hajim haajem (Col. 4:14); hiruajā hīchab hichdēu hooba harrta jaau sim. Hi hiek hirua p'āju nawejā hōrau p'āajeejim haajem mag maach peerd^λajem hiek Jesuu jaau nllrarr. Mam^λ sīi parhoob p'āmaaugau k'īeb hi t'aabatarr nawe k'ogreu j^λrmamua hi t'ōotarr haarcha k'ap'^λ haadeeta hirua p'ābaadējim hanaabá (1:1-4).

Chijā k'^λan hat'eeta p'ājī. Doctor Lucas chan warm k'^λanjojudío k'abajim; hiin maachjö sīi parhoobam hajim. Magua hirua mag p'ātarrjā judionaan hat'ee k'aba, hich meeun griegonaan hat'eeta p'ājim: jāga judionaan k'aba hawiajā Hēwandamau t'umaam k'^λanta peerd^λ hauju haai sī; jāga dau hap'^λ k'it'ee hawiajā hāu mag Hēwandamau hōor peerd^λ haaujem han^λm hiek hūrju haai n^λ; maimua jāga dau k'īsum k'^λnau, bā wēd^λ wēd^λm k'^λnau, p'īeu maadēu mor higmap'am k'^λnau, kach k'īsum k'^λnau, hajapcharan hich Hēwandamau k'ōsi simjō t'umaam k'^λnauta hūrwi hōk'aju haai n^λm ha k'ap hamk'īrta p'ājim (7:22).

K'an jawaag hajī. Mag Cristo bēewi judío k'abam k'^λanpata j^λraan bēetarr haawai haata chadcha hārcha Lucaau hīgk'a sim. Maguata Mateou Juan dāimua Jesús sīi hārcha judionaan hat'eeta bēejim han^λm hee, Lucaau hoowai judionaan k'abam k'^λan peerd^λ hawaagpata Jesús bēejim. Hajapcharan maach t'umaam k'^λan peerd^λ haum k'ōchgau bēetarr k'ap hamk'īrta hirua mag libro p'ājim. Maguata hoowai, chadcha parhoobam k'^λan dāi hirua nem waumatarrta dawaa hoopi sim, judionaan k'abam dāipa (4:18,22-27,43; 5:29-32; 7:1-17,34-50; 8:27-39; 10:25-37; 14:12-24; 15:1-32; 17:11-19; 20:9-18; 24:47).

Salud

¹ Teófilo, k'apeer wājāu:

Mag hēsap gaai murua p^λr^λg jawaagpam Jesuu hōrag hiek'amatarr dāi hirua nem waumatarrpa hāba. Pua k'ap'^λ sim, jūrram k'^λnau hich mag hiekpai p'ā hēk'a n^λm warrpem hirua nem waubaaderr haarmua hirua nem jaumatarrpa. Maadēu k'ap'^λ n^λm, mag^λm t'um chadcha hajim. Maagwai hōraujā t'um hich hag hiekpai maach hee k'ak'apdō wējōm,

² har warrcha hirua nem waubaaderr hamach daúacha hootarrta hōrag jaaujerr k'^λnau maachigjā jaautarrjō.

³ Maguata muajā hīchab p'āju k'īrjubaadējim, pΛ hat'ee. MamΛ mΛg p'āju nawe, sīi añō k'apan hi dāi hāba wēnΛrraaajerr k'ΛΛn dāi k'aar haarmua k'īeb hö nΛm haar estudie chirΛΛ hawia hīsta pΛrgag p'ā deepāi chirΛm jōoi Teófilo.

⁴ MΛg murua pΛrgag p'ā deepāi chirΛmΛn, pΛchdēu t'īrbaawai Jesús higwia hōrau jaau nΛm pua hūurjemΛn chadcharam hiek'au ha k'ap hamk'īrau.

Juan t'aabaju jaautarr

⁵ Murua pΛrgag jaaum hig chirΛmΛn mΛgau:

Herodes Judea durr reik'a sim jaar hīchab sīejim haajem p'ad Zacarías ha t'īr sim, judionaan heem. Mag Zacarías warrgar p'ad Abías k'ak'itarr dāi hāba p'adnaan p'idx'aajerr k'ΛΛn chaain hewagam k'ΛΛn dēn harr haawai hīchab Abianaan hajim haajem. Chi Zacarías hΛli Elizabed ha t'īr sīejim haajem. Majā hīchab warrgar p'ad Aarón ha t'ΛΛrjerr hag chaain hewagam k'ΛΛn k'a hajim hanaabá.

⁶ Hich mag jōoi Zacarías hanΛm hich hΛli dāi Hēwandam dak'īir hajap'a wēnΛrraajeejim haajem, hi hipierra. Mag gaaimua hābmuajā ham hēugar hiek chigaapai hiek'aba haajejjim hanΛm.

⁷ MamΛ mag wēnΛrrΛmjā chi hΛli bΛΛrjā chaai hooba k'itarr haawai chaai hābjā chuk'u naajim haajem. Mag chaaijā chuk'u nΛmta ya hamach numwe jōoiraa k'it'ee hajim hanΛm.

⁸⁻⁹ Mag nΛm hee jūrr Abianaanta Hēwandamag jēeujem deg p'idx'aju seman harr haawai mag jōoi Zacarías hanΛmta hag deg p'idx'a semanpierr hich mag p'idx'a diichjerrjō. MamΛ mag p'adnaan k'apan t'Λnaajerr haawai hed hēpierr hāb jār hauwia Hēwandam hat'eem incienso p'aan duubjeejim hanΛm. Hamach warrgarwejā hich maagjerr haawai mag hedjā mag nΛmua jōoi Zacarías t'īrta hōbērjim haajem, mag incienso p'aag.

¹⁰ Mag hich t'īrta hōbērtarr haawai hierr Hēwandamag incienso p'aajem hag nasād wau k'ērΛm haar simich, daaugajār hamach biirdΛajem haigpaita sīi hōor pōm Hēwandamag jēeu k'odt'Λnaajim haajem.

¹¹ Mag hí hagt'a hierr Hēwandamag jēeu sim hee, Hēwandam chogta hāgt'armua bēewia hi k'īrp'ee dΛnΛubaichējim hanΛm, chi incienso p'aajem hag nasād wau sim bigaau juachaar gar.

¹² Zacariaau mag hoo hat'aawai k'īir hēu hawia warag jōoi k'a duuibaadējim haajem, jāp'ierr nΛm hiek'au.

¹³ MamΛ magbaawai chi Hēwandam chogau hirig, —Zacarías, hoob jāp'ierram hajim hanΛm. Pua Hēwandamag jēeu chitΛΛ haajerr hīsta hirua pΛ hiek hāk'abarm: PΛ hΛli Elizabed bi hee pawia pΛrgag chaai hoo deejugui hajim hanΛm. Mag

chaai t'aaba k'ërsiewai pua hi t'ërdam Juan ha t'ërjugui hajim hanam.

¹⁴ Magbaawain chadau pə honee chirsiyu. Mag nəm dəi hīchab hōor pōm honee hajurau, hi t'aababarm habarm hamachdēu hūr hat'aawai.

¹⁵ Mag chaairau bi heewe Hēwandum Hak'aar hich gaai p'ës wai k'itajugui hajim hanam. Mag chaairau hich herraawe vinojā döba, ni nag deeum k'ëir hawia k'äijā bñlrjā hich hi hee hauba hich mag k'itajugui hajim hanam.

¹⁶ Mag chaai jöipawia Hēwandum hiek jaaubaadeewaita israelnaan k'apaana häsie hamach mor k'ëirjuwia deeu hee-upemjö maach Pör Hēwandum hiek hæk'ajurau, warrgar hamach jöoinau hæk'ajerrjö ha jaaumajim haajem.

¹⁷ Hi gaaimuata hōor hee Hēwandum hich juu t'eeeg hoopi-jugui hajim hanam, warrgar hich hi jaaumie Elías k'ak'itarr dəi haajerrjö. Hirua Hēwandum hi jaau nərrəm hūrwia, jöoin hamach chaain dəi k'ajap k'aba wēnərraajerr k'ənnjā k'öinaa wēnərranaa hīchab hi hiek hürmap'a haajerr k'ənnnaujā hamach jöoin warrgarm k'ənn dënjö hi hipierraaj haju, maag-wai Hēwandum mag ham Pörk'aju pääwaijā hamach t'ëraucha k'osi hi hiek hürmk'ëir ha jaauchéjim haajem chi Hēwandum chogau.

¹⁸ Magbaawai jöoi Zacariaau, —Mamə ñjäga magbarju? hajim hanam, chi Hēwandum chogag. Ya məg mə jöoiraa chiram, maimua mə hñlijā hīchab hūanaa k'itamta ñjäga mag chaai hoobarju? hajim hanam.

¹⁹ Magbaa jürr chi Hēwandum chogau hirig, —Zacarías, mənn Gabriel ha t'ëlrjemgui hajim hanam. Məchta Hēwandum garcha hi bæk'ərr p'idx'ajem. Hichdēu mə pəwiata pə haig mə bēejimgui hajim hanam, cha məchdēu hiek jaau chiram jawaan.

²⁰ Mamə məg murua pəchig jaau chiram pəchdēu hæk'aba habarm gaaimua, pə meu meraa chirsijugui hajim hanam, bñlrjā hiek'aba. Maimua ya chi chaai hat'am hedta deeu pə hiek heerdəjugui hajim hanam. Murua pərəg mag jaau chiramən, chadcha t'um məchdēu cha jaau chiramjöo haju ha jaaumajim haajem, chi Hēwandum chog hægt'armua bëetarrau.

²¹ Magəmich daaugajär hōor pōm Hēwandumag jéeuwai pos t'ənarr k'ənnau hi nə nəmuu jürr hamach k'apeenag, —Keena, ñjäga habarmta məg jöoi Zacarías jäg da höbérchëbáma? hanaajim hanaabá.

²² Mamə mag nəm hee höbércheewaijā pōd hōrag hiek'aba, hiek'am hig nəmjā sii juapaita jajaau haajeejim hanam, pōd hiek höbérba haawai. Magbarm haigta k'augaa hap'öbaadējim hanaabá, Hēwendum k'äijā dau daau hirig hiek'achëwiata mag s̄isim.

Maigmua hatag hich mag jöoi meu meraa k'ërsijim hanaabá.

²³ Maimua hich p'idk'a sïerr seman t'um höbér hëebaadeewai hich diig petajim haajem.

²⁴ Maimua mag chi Hëwandam chogau jaaut'urtarr k'ur chadcha jöpcha Elizabed bi heepajim hanaabá. Mag hich jöorbaadeewai dawagjä höbérba, cinco meses sïi degpai sïejim hanam.

²⁵ Mag degpai simua, "Maach pör Hëwandamauta mlan heeg hoobarmgui" haajeejim hanam. "Chaai chuk'u haawai hoor hee k'ir naa hrraajerrjä tag ma chigag chuk'u hrraju. Häucha jägbarm Hëwandamau" haajeejim hanam.

Jesús t'aabaju jaautarr

²⁶ Magtarr k'ur seis meses dichwia nam hee, Hëwandamau hægt'armua deeu hich chog Gabriel pñijim haajem, jürr Galilea durr p'öbördam Nazaret ha t'är sim hee daupeer hoor meraa k'itam María ha t'är sïerr haar.

²⁷ Mag daupeer woun hæb José hanam däi jua pñraag ya hiek deewi sïejim haajem. Mam mag hiek deewi namjä José bñlrjä hagt'a María däi k'apes haba naajim haajem. Chi José hanam warrgar rey David k'ak'itarr hag chaain hewagam k'lan dën hajim haajem.

²⁸ Mag hich chogbapäiwai chi Hëwandam chog bëewi chi daupeer sim haar dubwia hirig, —Jägpai ha María? Honee habá haichéjim hanam. [Hëwandamau nem hajap'a haag hanin k'apan t'anam hee pñta jar hat'am.] María, chadcha Hëwandam maach Pöröu pñta heeg hoobarmgui hajim hanam hirig.

²⁹ Mag hürbaawai k'irju sïi hawia hich hödegpai "Jägwia hirua mrlag mag hiek'abaiché?" hajim hanam.

³⁰ Magbaawai chi Hëwandam chogau, —Hoob k'irjum, pñta Hëwandamau hæb heeg hoobarbahab hajim hanam.

³¹ Pua chaai hemk'ooidam paarpaju. Mag chaai Jesús ha t'rbá hajim hanam.

³² Hichta t'umaam k'lan k'ääi hñrlacha sïerraju, maimua hichpai Cha Hægt'aa P'uu Näm hag Hiewaa ha t'ärjugui hajim hanam. Maagwai maach Pör Hëwandamau hirigta israel-naan t'umaam k'lan Reik'apiju, warrgar pñach jöoin David k'ararrag k'apitarrjö.

³³ Mag hichta t'umaam k'lan Pörk'abaadém haigmua hatag hi jua t'eeg bñlrjä höba, hich mag sïerraju ha jaaujim haajem.

³⁴ Magbaawai Mariaau chi Hëwandam chogag, —Mam mag hagt'a ma hoor meraa jaajä chuk'u hanma, jäga magbar-juma? hajim hanam.

³⁵ Magbaawai chi Hëwandam chogau magjim hanam:

—Jāan hich Cha Hāgt'aa P'uū Nām hag Hak'aar pΛ gaai sñeicheewaita pΛ jōorjugui hajim hanΛm, hich hiiu haawai. Mag gaaimua mΛg chaai pua hoobarm bālrjā k'aibag chuk'u hauwia hich mag k'itaju. Hich Hēwandamauta hich hiiu pΛ bi hee papi sim dēn haawai hi t'ār Hēwandam Hiewaa ha t'ārjugui ha jaaujim haajem.

³⁶ Maimua warag hirig, PΛdē hūrbá hajim hanΛm, pΛ naamhūan Elizabed hūanaa k'itab mamΛ, hiruajā chaai hemk'ooi paarpajugui hajim hanΛm hīchab. Hōrau pōd hirua chaai hoobaju haajerrjā ya seis meses simgui hajim hanΛm, bi hee patarr.

³⁷ Hēwandam hat'ee chan bālrjā p'it'urm nem chuk'umgui hajim hanΛm.

³⁸ Magbaa Mariaau magjim hanΛm:

—MΛn Hēwandamau nem jawaata hūr hΛmgui hajim hanΛm, hichdēu nem jaaubarmpierr haag. Mag k'ai magan Hēwandamau cha pua jaau simjō haju haai sim mΛ dāi hajim hanΛm.

Mag jaau pΛawia chi Hēwandam chog deeu hāgt'ar petajim haajem.

Mariaau Elizabed hoon matarr

³⁹ Mag Hēwandam chogau hichig hiek jaaut'urtarr k'ur k'āai k'apancha k'aba nām hee, Mariaau hich naamhūan Elizabed hoon majim haajem Judea durr, durr dapag hee p'öbördam k'ērΛm hee.

⁴⁰ Mag petawia, jōoi Zacarías di haar barwia, hich naamhūanag, —Jāgpai hΛ Elizabed? haimajim hanΛm.

⁴¹ Mag Mariaau hichig hiek'abaichēm hūrbaawai warre hūan Elizabed bi heem chaaita pogogor k'abaadējim hanaabá. Magbarm dāi hich hūan Elizabed gaaijā Hēwandam Hak'aar p'ēs haicheewai honegau Mariaag,

⁴² —Kadam, pΛchta hāba chadcha hΛin k'apan t'ΛnΛm hee Hēwandamau hāuhcha habarm; maimua pΛ chaaijā hāucha k'itajugui hajim hanΛm, hōor hee Hēwandam na.

⁴³ K'anii mΛg mΛ hap'Λ harrΛmuua mua k'ap hlaejī pΛ maach Pör hādk'a simua mΛch hoon bēeju. Hāu pΛ bēejimgui hajim hanΛm María.

⁴⁴ Jāguata pΛ hiek'abaichēm mΛchdēu hūr hat'am dāi, mΛ chaai hagt'a bi hee k'ērΛmuajā k'aug hat'aawai, t'ΛgdΛdΛ k'abaadējimgui hajim hanaabá, honegau.

⁴⁵ María, Hēwandam chogau pΛchig jaauchētarr hiek pΛchdēu hāk'atarr gaaimua chadcha pΛlta honee harraju. Maach Pör Hēwandamau hich chog dāi pΛrag jaaupāitarr hiek'an t'um hichdēu jaautarrjōo chadcha hōbēbergmajugui hajim hanΛm.

⁴⁶ Magbaawai Mariaau Hēwandamag jēeumamua magjim haajem:

“Hēwandam, pachta hāba maar Pör haawai māch t'ārauchata p̄l̄ag hāu hajim ha hām.

⁴⁷ Mā t'āar honee hām Hēwandam, pach maar peerdāajemuata māch dāi māgbarm gaaimua.

⁴⁸ Chadcha puan mā dāi pachdēu hampierr haju haai sim.

Hōrau hoowai sūi māg maadēu nem higab hārrāmta pua mā jar hat'am.

Pua mā dāi māgbarm gaaimua hīsmua hatag hich mag hōrau mā higwia, ‘Maagwai jāg hāli honee k'aba hābabá!’ hajurau.

⁴⁹ Pachdēupaita chadcha maar t'um wai dānām.

Pachdēu mā dāi māgbarm gaaimua hōrau pā juu t'eeg k'ap'ā nāisiju.

⁵⁰ Māg hatagjā har pach hiperraam k'ānnan hich jāg pua ham dau hee haug k'aug paraa chitaju.

⁵¹ Pā juu t'eegjöm k'ānn chan māg jēb gaai hooba haajem.

Wir haig hamach t'ōo haajerr k'ānnjā ya pā juu heegar paauk'abaadēm.

⁵² Māg jēb gaai chi t'et'em t'et'em haajem k'ānnjā hiek t'eeg chuk'u hisegk'āliwia jūrr hap'ā māadēu higbajöö k'it'ēem k'ānta pua pör p'iriupāimaajem.

⁵³ Hap'ā jādaúa durrumjō k'it'ēem k'ānnnaujā p̄l̄ag jēeuwai pua hamachdēu nem hig nām t'um deejem.

Māmā riknaan, jūrr pua dau haug hee pāaijem, pach higba nām kōit.

⁵⁴ Hēwandam, pua nawe pach hiek'atarr k'ūir hak'ooba, chadcha hīsta pach chognaan israelnaan hāu heeg hoogpam, pachdēu warrgarwe maar jōoinag jaaujerrjō.

⁵⁵ Nacha jōoi Abranag jaauwai, hi chaain hewagam k'ānn heem hāb t'aababarmuata maar peerdā hauju hatarr haawai, hīs hewag nassi pawiata chadcha hich mag habarm.”

Maga hajim haajem Mariaau Hēwandamag jēeumamua hi t'ō hiek'atarr.

⁵⁶ Mag María hich naamhūan Elizabed hoon mawia hi di haig hed t'ārjupjō sīejim haajem. Mag sūi hawiata deeu hich diig petajim haajem.

Juan chi hōor pör choomie t'aabatarr

⁵⁷ Mag María hi haig sīewia petarr k'ur ya hich hauju hed haadeewai hūan Elizabedau chaai chi hemk'oidam hoojim haajem.

⁵⁸ Mag Hēwandamau hāu hi heeg hoowia jōorpitarr chaai hat'am ha hūrbaawai ham dāi di dak'a naajerr k'ānnau chi Elizabed k'odnaan dāimua ham haig bēewia hirig, “Häuta

Hēwandamau pΛ chaai hoopibarm; pΛ chaai gaaimua maarjā honee nΛmgui" haajeejim hanΛm, jūrr bēe t'ΛnΛm k'ΛΛnau.

⁵⁹ Maimua mag hautarr ocho días haadēm hee, deeu chi Elizabed haig hi k'apk'ΛΛn dāi hi k'odnaanpa bēe t'ΛΛnisijierram haajem, chi chaai mehēudam p'ΛΛrbichpāi nΛm hoon. Mag bēewi chadcha p'ΛΛrbichpāijim haajem. MamΛ chi chaai t'Ār chi dēnnaanau hagt'a jaauba narr haawai bigaaum k'ΛΛnaun chi chaaidamjā hich haai gaaita Zacarías ha t'Ārm hig naajim hanaabá.

⁶⁰ MamΛ magbaawai chi hādau, —Hāhā, hi t'Ār chan mag k'abam. MΛ chaairan Juan hata t'Ārjugui hajim hanΛm.

⁶¹ Magbaawai hamachdēu jūrr hirig, —¿K'an jāgwia pua hi mag t'Ārm hig hΛ? Pāar hee hābjā mag t'Ār chuk'u sīebahab hajierram hanΛm, mag gaai hi t'Āraag.

⁶² Magbaawai jūrr chi hayag, —¿PΛ chaai k'an ha t'Ār nΛ? ha jēeujierram haajem.

MamΛ mag jōoi meu meraa k'itΛmta kachpa k'ī t'Λnarr haawai, jūrram k'ΛΛnau mag parhooba juau jajaauk'amua hichig jēeu nΛm k'aug hat'aawai,

⁶³ jūrr hich garmua tabaldam jēeuwia, hag gaai "Hiin Juan hata t'Ārju" ha p'ānaa, hamag hoopijim hanaabá. Mag hoopibaawai t'um haig t'Λnarr k'ΛΛnau hamach hōdegpai, "¿K'an hajaug gaaimuata hāba mag gaaita chaai t'Ārm hig nΛma?" hajierram hanΛm.

⁶⁴ MamΛ mag p'ānaa hirua hoopibarm dāicha hīchab hich jōoi Zacarías hiek heerdΛ sīsijim hanaabá. Magbaawai Hēwandamag jēeumamua magjim hanΛm:

—Hāuhcha jāg pΛchdēu jaautarrjōo habarm, Hēwandam. MΛ hūan chaai t'aabaawaita pua mΛ hiek heerdΛpiju hatarr haawai ya chadcha deeu mΛ hiek heerdΛ chirsim. Hīsin chadau mΛch meuk'udamaucha pΛrlag hāu hajim ha chirΛm Hēwandam hajim hanΛm.

⁶⁵⁻⁶⁶ Mag hoobaawai t'um haig narr k'ΛΛnau, "Jāan hich hiuta jāgpibarm" ha k'īirju nΛisijierram hanaabá. Maimua hērēu p'ōbaadēwia hamach wēnΛrrΛmpier hamachdēu hoomatarr t'um hich mag jajawag wētmarr haawai Judea durr hee didam hāhābdö k'ēk'ēdΛm heem k'ΛΛnaupa k'ak'apdö hich mag sīi bīi jōisijim haajem. MamΛ mag chi jaau wēnΛrrΛm k'ΛΛn hiek hūrmam k'ΛΛnau t'umaa k'īirjuwia hamach wir haigpai, "Mag chaaidam mΛg hatag jōoipabaadeewai, ¿jāgata k'itajuuta mag jaau nΛma, bārΛΛ k'itwe mag nΛm?" haajeejim hanΛm.

Mag, hich Hēwandamau bārΛΛwe hich k'ōchagpierr bāaupāijim hanaabá.

67 Hich hag hed hagtarr k'ur nʌʌpai hawia jöoi Zacarías gaai Hēwandum Hak'aar p'ës haicheewai Hēwandum hi jaaujem k'ʌʌn dënjo hiek'amamua María chaai higwia magjim hanʌm:
 68 "Hēwandum, häuhcha pua pʌch chaain heeg hoowia hīsin chad maar peerdʌ hawaagpam.

Magua maar honee nʌʌmgui hajim hanʌm.

69 Warrgar pʌ chog David k'ak'itarr hag chaain hewagam k'ʌʌn heemta pua chi jua t'ierr maar hat'ee päibapläim, maar peerdʌ haumk'ir,

70 hich warrgarwe pʌch hi jaaugienau hōrag jaaujerrjö.

71 Hamau jaauwai mag 'Pʌchdëu päibarmuata maar peerdʌ hauju' haajeejim, 't'um maach hoomap'a haajem k'ʌʌn jua heemua, maimua hīchab chi dajäumie maach k'ügurwia pekau hee burrpieg hēk'a sīerraajem jua heemuajā hagjō.'

Maagjerr hīsta hāu hag hed pabaichëmgu" hajim hanʌm.

72 "Hēwandum, pʌchdëu maar jöoin israelnaan dīi hiek deetarr bʌʌlrjā k'ir hak'ooba, hāu pua maar dau hee haug k'augbarm.

73 Mag hiek deetarr hed pua pʌch hiiucha jöoi Abranag jaauwai, pua maar peerdʌ hauju hajim,

74 maach hoomap'am k'ʌʌn högk'aba, ni dösätjā högk'aba,

75 hāba pʌch dīipai hajap'a wēnʌrramk'ir, tag bʌʌlrjā pekau wau wēnʌrram hugua."

76 Mag nacha Mariaau chaai hooju higwia hiek'a dictarr k'ur jūrr hich chaai higmamuata jöoirau magjim hanʌm:

"Hiewaadam, pʌata Cha Hāgt'aa P'u Nʌm hag hi jaaumie ha t'ärju.

Puata maach Pör maju hee hi na hōrag, 'Maach peerdʌajem ya béeimʌ sim' ha jaaumaju, ya mag jaaubarm hūrwia hōrau hi pierrwai hamach t'āraucha k'ōsi hi hiek hāk'amk'ir;

77 maimua hamag maach peerdʌajem hiek jaaubaawai hamach k'aibag t'umaa hāsie hewag k'irjuwia Hēwandumag chugpaapi jēeumk'ir.

78 Magaag hat'eeta Hēwandumau maach t'umaam k'ʌʌn k'ir jāsenk'awia hich Chaai pāi sim, peerdʌju k'augba haawai pöd hāgt'ar hōerbaju haajerr k'ʌʌnpa peerdʌ haumk'ir.

79 Mag hamach peerdʌju pierrum k'ap'ʌ haadëmʌn, sīi hōor k'ichag hee nʌmjö nʌm k'ʌʌnau hāspa hurum k'aug hat'amjö warag hāspapiwia k'ʌd chaar hee paauk'abaadëmjö Hēwandum dīi k'ōinaa wēnʌrraju."

Ma hajim haajem jöoi Zacariaau hich hiek heerdʌtarr hed hiek'atarr.

80 Maimua chi Juandam bāaumam dāi Hēwandamau hich Hak'aarta hi gaai p'ēs deejim hanaabá, hich dāi hubə nñrrəmu hich hiek jaau k'aug hamk'īir. Jōipawia, hich hap hōor chukag hee warp mawia sñejeejim haajem. Maimua Hēwandamau hich hiek Israelpienag hūrpiju hed haadeewaita chi Juanau hōrag jaaubaadējim haajem.

2

*Jesús t'aabatarr
(Mt 1:18-25)*

1 Mag Juan t'aaba nñm jaar ya hīchab Mariajā pömcha waaurba sñejim haajem, Jesús gaai. Mag nñm hee chi rey César Augustoou hich t'et'em k'ññnag jaaujim haajem, jūrr mak'ññnau hichdēu durr jña sim hee hōor nñnidampierr jaaubaa hamach t'ñr p'āk'api mamk'īir.

2 Mag hōor t'ñr p'āk'atarr warrpem hajim haajem, Cirenio hanñm Siria durr gobernadork'a sim jaar.

3 Mag hiek haaidə nñm jaar jaautarrjö, t'umaam k'ññn hamach jöoin p'öbörpierr wëtjierram hanaabá, hamach t'ñr p'āk'amk'īir.

4 Magua Josejā hīchab hich jöoin p'öbör hee majim haajem, hich t'ñr p'āmk'īir. Hich José Galilea durr joobaajeejim hanñm, p'öbör Nazareth hanñm hee. Mamə jöoingarm rey David k'ak'itarr hag chaain hewagam k'ññn dēn harr haawai chi David t'aabatarr p'öbör Belén hanñmägta majim hanaabá, Judea durr.

5 Mag hich mam dāi María harrjim haajem, hag nawe hiek deewia jua pñrju hanarr haawai. Maagwai María ya hauwimññ sñejim haajem.

6 Mag wëtwia, Belén bardatk'aimawia, k'ääi k'apan k'aba nñm hee María chaai haujim haajem, warrpemdám.

7 Mamə hamach jëraag di hajap'amjā baauba sñi p'ak k'ääijem degta narr haawai putdam hee pñrëunaa p'ak t'ak'aar sëejemdam hut'ur k'ërñm heeta werba k'ërjim haajem.

8 Mag chaai t'aababarm dak'a p'ññrsä sim hee hōor naajim haajem, hedhaar hamach oveja t'ña nñm k'ññn.

9 Mag hamach nemchaain t'ña nñmta, dëgölp p'ñr jëer hat'am dāi harar jöi sim hee, Hēwandam chog hich Jöoirau pñitarpta ham k'īirp'ee barjopbaichëjim hanaabá. Mag hoobaawai jäp'ierr p'öbaadējim haajem.

10 Magbaachi Hēwandam chogau hamag, —Hoob jäp'ierrmiet. Mññn sñi pñrag hiek hajap'am jawaanta bëejimgui hajim hanñm. Mag murua pñrag hiek jaaubarmua pñar israelnaan t'um honee hajurau, pñachdēu hñrmampierr. Murua pñrag hiek jawaan bëetarran mñgaugui hajim hanñm:

¹¹ H̄ista Belén p'öbör hee chaai t'aababarm, warrgarwe hōor t'umaam k'ɻnau n̄ajerr Chaai. M̄g chaairauta m̄g hatag hōor peerd̄ haujugui hajim han̄m. Hichta Cristoou maach Pör.

¹² M̄ch s̄uk'a chir̄m ham hugua, nauwe h̄erübaadët hajim han̄m, Belén p'öbörög. Mam barbaimaawai chi chaaidam putdam hee p̄rēunaa p'ak t'ak'aar s̄ejem hut'ur k'it̄m hee hauk'ér̄m p̄rau hooimaju ha jaaujim han̄m.

¹³ Chi H̄ewandam chogau mag jaaubarm hee, hi k'apeen hijöm k'ɻan k'apan hedjā hee p̄lart'baichëjim hanaabá, s̄uk'abarmjö habarm hee. Magbaawai mak'ɻnau H̄ewandamag j̄eu n̄mua,

¹⁴ "H̄ewandam, h̄äu habarm h̄gt'arm magwe.

H̄äu pua p̄ch Hiewaa p̄ibarmgui" hanaajim han̄m.

"M̄g p̄chdëu hi p̄ibarm gaaimua m̄g durr jöoi gaaijā p̄chdëu j̄r̄ haumam k'ɻnan p̄ däi k'ōinaa wēnrraju" hanaajim hanaabá, H̄ewandamag j̄eeumamua.

¹⁵ Mag t'ɻnla hawia chi H̄ewandam chognaan deeu h̄gt'ar h̄erübaadeewai chi nemchaain t'ɻa narr k'ɻnau jūrr wir haipai hamach k'apeenag, —Keena, magan Belenag wēttarau hajim han̄m, H̄ewandam chogau jaauwai mag chaaidam heeu hau k'it̄m han̄m hoon.

¹⁶ Mag wēttarau hawia, chadcha heerpamjö h̄erüwia hooimaawai, chadcha chi chaaidam hewaa hau k'it̄m p'ak t'ak'aar s̄ejem hee hauk'ér̄m hooimajierram hanaabá. Maig hi bigaau chi h̄äd José däi naajim haajem.

¹⁷ Mag hamach daúa hoobaimaawai chi H̄ewandam chogau hamachig jaautarr t'um jūrr hamag h̄igk'aimajierram han̄m. Mag jaauwia, hōbērwia, deeu hamach nemchaain haar wētumuajā hamachdëu hōor hoomampierr hich mag jajawag wētjim haajem.

¹⁸ Mag chi oveja t'ɻamienau nem h̄igk'ak'ag wētum h̄ürwia t'um chi h̄ürmarr k'ɻan j̄gderraas n̄isijim han̄m.

¹⁹ Mam̄ mag hamau jaau n̄m h̄urtarr t'um Mariaau k'ap'ɻ s̄ierrjā b̄llrjā b̄ii haba, hich t'āar heepai hich mag k'ap'ɻ wai s̄isijim hanaabá.

²⁰ Mag chi nemchaain t'ɻamienau hamach daúacha hoonaa hamach j̄glucha h̄urtarra p̄ hig wētumua, honee H̄ewandam t'ö hiek'ak'ag wētumua, "H̄ewandam, h̄isin chadau purua h̄äu habarm. P̄jö wajaugk'am chan hōor chuk'um" ha serereug wētwia deeu hamach nemchaain haar p'ɻrsā hee naaimajim haajem.

Jesudam Haai hi j̄eeujem deg harrtarr

²¹ Chi chaai hautarr ocho días haadëm hee, j̄oingarwe hamach hi harr haawai nacha hi mehëudam p'ɻrbichp̄liwia

warre hi t'ārdam Jesús ha t'ārjierram haajem, chi Hēwandum chogau warrcha Mariaag jaaucheewai t'ārju ha jaautarrjö.

²² Maimua hīchab magtarr k'ur hed hābjö haadēm hee, Jerusalén p'ōbör hee Haai hi jēejem deg chi Jesudam haibējierram haajem p'adēg hoopien, Moiseeu Hēwandum hiek p'ātarr gaai jaau simjö hag hipierr. Mag haibēewia Hēwandumag hi kōit hāu hajim hanaa warag hirig jēeumamua, "Hēwandum, cha k'ērām maar chaaidam; puata hi k'ap chirām māg hatagjā. Hi dāi pachdēu hampierr habá" hajierram hanām, "pachigpai k'īrju bāaumk'īr."

Mag hamau jēeutarran hamach chaai Hēwandumag deeg hajim, warrgar Moiseeu jaautarrjö.

²³ Mag Moisés hiek gaai Hēwandumag sim: "T'um hemk'ōi chaai chi nacha hoomamdam pārau mārlag deemaju."

²⁴ Maimua hīchab, "Jābauk'itām wa dubur chaaindam k'āijā dau numí deebat" ha sim "hag chaai paar." Maagjerr haawai chadcha duburdam k'ēchwia chi chaai Hēwandumag dee nām hanāmuua hi kōit jēeuierram haajem.

²⁵ Maagwai Jerusalén p'ōbör hee woun hāb Simeón ha t'ār sim sīejim haajem, Hēwandum dau na hajap'a k'itanaa hi hipierra k'itaajerr. Hich mag jōoirau hīchab nāajejjim haajem, warrgarwe Hēwendumag jōoinag jaauwai hirua hich Chaai pāibarmuata israelnaan peerdā hauju ha jaaujerr Chaai. Mag jōoi gaai Hēwendumag hich Hak'aar p'ēs wai sīejim hanaabá.

²⁶ Magua hich mag Hēwandum Hak'arau hichig jaautarr haawai jōoi Simeonau k'ap'ā sīejim haajem, hich daúacha hooju maach Pör Hēwendumag māg jēb gaai Cristota Reik'amk'īr pāiju ha jaaujerr.

²⁷ Magtarr haawai mag chi Jesudam Haai hi jēejem deg wai nām hedcha hich mag jōoi Simeón hanāmjā hīchab hich Hēwandum Hak'arau hagāg hi harrijim haajem. Mag José María dāimua jōoingarwe Moiseeu hiek p'ā pātatarr gaai jaaujemjö chaai dāi haag Haai hi jēejem deg bardātk'abaimaawai,

²⁸ hich mag jōoi Simeonau chi chaaidam jiir hauwia Hēwandum t'ō hiek'amamua,

²⁹ "Hēwandum, mān pā chogau" hajim hanām, "maagwai pā mā Pörōu;

³⁰ hīsin chad ya pach haar mā hauju haai chirāmgui" hajim hanām, "pā haar k'ōinaa chiraimaag.

Pachdēu nawe mārlag hoopiju ha jaaujerr ya chadcha māch daúacha hoobarmgui" hajim hanām.

"Māg chaairauta jōoipaawai hōor peerdā hauju.

³¹ Chadcha māg chaai hōor t'umaam k'ānn hat'eeta pua pāibarm.

³² Mag, hi gaaimuata durr chaauram k'ɻɻnaujā Israelpien t'ö hiyā hajurau.

Maimua hi jōoipa sīsiewai hīchab Israelpien k'abam k'ɻɻn hat'eejā hōtdaujō sīsiju, hamachdēu jāga hamjā peerdļju haai nā ha k'ap hamk'īir" ha hiek'amajim hanām jöoyau.

³³ Mag chaaidam bārāl k'itlmta jōoipa k'ërsiewai, jāgata hōor heejā sierraju k'ai ha t'umaa jaubarm hūrbaawai, hamach happai, "Maach chaai jāgata k'itajuuta, bārāl k'itwe mag jaaau nāma?" hajierram hanām chi dēnnaanau.

³⁴⁻³⁵ Maimua Simeonau chi dēnnaanagta jūrr, —Pāach numwe Hēwandamau pāar māg hatagjā hāu wai nāisijugui hajim hanām. Magnaa chi hādagcha, María, Hēwandamau māg hich Hiewaa pāibarm gaaimua, chadcha māg Israel durram k'ɻɻn pōm hāgt'ar hōbērjugui hajim hanām. Mamā hīchab Israel durram k'ɻɻnaupai hi hoomap'am hiek'au hamach jārr hi p'ɻɻr t'uur hauju. Pāch chaai mag dau hap'āl wai nām hoobaawai pāchta t'ut'uú t'oobpāpāimjō hap'āl hi hat'ee pā bīe hārrajugui hajim hanām, gaai machgau. Mag hi hap'āl wai nām haigta merag chuk'u hajugui hajim hanām, chijā k'ɻɻnauta hi k'ōsi haju maimua chijā k'ɻɻnauta hi hoomap'a k'āijā haju ha jaaumajim haajem hich chi hādagcha.

³⁶ Maig hīchab hūan Ana hanāmjā sīejim haajem, hagjō Hēwandam hi jaaumie. Mag Ana hapk'āl jōoi Fanuel k'ararr hag k'a hajim haajem. Maagwai hich jōoi Fanuel hanām warr jōoingar Asernaan ha t'ālārjerr k'ɻɻn heem hajim haajem. Mag hūan Ana warrpem hich jaai hautarr dāi siete añospai nām hee k'oopawia hich mag tag jaaijā hauba k'itlmta ya hūanaa k'itajim hanaabá.

³⁷ Mag hūanaa ochenta y cuatro años k'itlmta chawag maba, hedaram magwe Haai hi jēeujem degpaita sīejeejim haajem, sārk'a simua Hēwandamag jēwaag.

³⁸ Mag hagt'a María hich chaai dāi Haai hi jēeujem deg nām hee, mag hūan Ana hanāmjā bēewi Hēwandamau hich Chaai pāitarr k'aug hat'aawai hirig, "Hāu hajim Hēwandam; purua maar peerdā hawaag pāiju haajerr chaai barbaicheewai mā honee hāmgui" hajim hanām.

Magnaa mag hich Hēwandamaucha pāiju ha jaautarr hīchab nāmajerr k'ɻɻnag chi chaaidam higwia, "Hich Hēwandamau jaautarrjō chamāguata māg hatag maach peerdā hauju hag Chaaidamauwai" haajeejim hanaabá.

Deeu Nazareeg wēttarr

³⁹ Maimua Hēwandamau hich hiek Moiseeg p'āpitarr gaai jaau sim hipierraat t'um wau dichdimaawai deeu hamach Nazaret p'ōbörög bējierram haajem, Galilea durr.

⁴⁰ Mag chaai hich därrpapagmampierr warag k'üirjug k'ap'Λ pamajim hanaabá. Mag nΛm däi hich Hēwandamau hich k'öchagpierra bāaupijim haajem.

Jesús Haai hi jēeujem deg chi machnaan däi hiyāΛ hatarr

⁴¹ Jesú dënnaan añopierr Jerusalenag weetjeejim haajem, nemk'oo pömaam jaar paawai.

⁴² Mag añopierr weetjerr haawai, Jesú doce años haadeewai, hīchab Jerusalenag majim haajem, hich dënnaan däi.

⁴³ Maimua chi nemk'oo dichdimaawai hōor pöm hamach durrag héreréuk'am hee, hīchab José María däi hamach p'öbörög wëtjim haajem. MamΛ Jesú ham däi maba, t'λba sīsijim hanaabá. MamΛ hi t'λbabarmjā chi jöoinau k'augbajierram haajem, deeum k'ΛΛn däi hurumpii hawia.

⁴⁴⁻⁴⁵ Mag deeum k'ΛΛn däi hōor k'apanag hee hurumpii hawiata hich mag k'āaim hāb wēnrra k'ëumamua hi jΛΛrjeejim hanΛm. MamΛ hamach k'odnaanag jēeuwia hamach k'ap k'ΛΛnagjā jēuk'a hohook'am hooba habaawai hag noram deeum hewag bēejierram hanaabá, hi jär wēdurumua.

⁴⁶ Hich hag hed k'eeuraa Jerusalén barchējierram haajem. Maimua hag noram hāspaau järp'öbaadeeuta Haai hi jēeujem deg Hēwandum hiek jawaag chi machnaan däita Hēwandum hiek hiigwai hiyāΛ hoo sim hooimajierram haajem.

⁴⁷ Maagwai haig t'um chi hūr narr k'ΛΛn jāgderraat t'λnaajim haajem, chi machnaanau jēeumam chaairauta ham dēnjo nem k'aug ham hiek hāk'apäpäigmam hūrwia.

⁴⁸ Mag chi machnaan jārr sim hoobaicheewai, chi jöoinau hamach wir haipai, —¡Magah! Pädē hoobá, maigta sīebma hajierram hanΛm.

Magbaawai chi hādau magjim hanΛm hich chaairag:

—¿K'ant'eeta magcha maar p'it'urg waupibarma? PΛ jär wēnrramua marau pΛ k'üirju nΛΛ hajimwai hajim hanΛm, hich chaairag.

Magbaawai chi chaairau hamag magjim hanΛm:

—¿Pārau k'augbata nΛ, mΛ mΛig mΛch Haai hiek hōor däi hig hiyāΛ chiraju haai chirΛm?

⁵⁰ MamΛ chi chaairau hamachig mag hiek'abarm chi jöoinau pöd k'augba, parhoobata hūrpäijierram hanΛm.

⁵¹ Maimua hich dënnaan däi hōberwia hāba hamach p'öbör Nazareeg wëtjim haajem. Maimua hewag pawiajā hich dënnaan hipierra hich mag k'itajim hanaabá. MamΛ hich chaairau mamagk'amjā Mariaau hich t'āar heepain t'um k'app'Λ haajeejim hanΛm.

⁵² Mag nΛm hee warag Jesú därrpamampierr hīchab k'üirjug k'aug pamajim hanaabá. Maagwaita Hēwandum dau na hagchanaa hīchab hōor heejā k'ajapp'a nΛrraajeejim hanΛm.

3

*Juan hōor pōr choomieu Hēwandum hiek jaau n̄rrarr
(Mt 3:1-12; Mr 1:1-8; Jn 1:19-28)*

¹ Woun Tiberio hanam reik'abaaderr haigmua quince años haadém hee, gobernadornaan jayap naajim haajem:

Judea durr: Poncio Pilato

Galilea durr: Herodes

Iturea durr Traconite durr dāi: Felipe (Herodes naam, haai gaaimua)

Abilinia durr: Lisanias

² Mak'lan chi gobernadornaank'a nām jaar hīchab p'adnaan pōrk'a narr k'lan Anás hajim haajem Caifás dāi. Hich mag jaarta hīchab Hēwandumau jöoi Zacarías hiewaa Juan hōor chukag hee sīrrag jaaujim haajem, hich hiek hōor hee ja-jawag mamk'ir.

³ Hēwendumau hichig mag jaaubaawai chadcha petawia dōjā Jordán higaau k'ieb jajawagmamua maagjeejim hanam: "Pāar pekau pōoma naawai pāach k'aibag hāsie hewag k'irjuvia Hēwandumag chugpaapi jēeubat. Mag jēeubaa Hēwendumau pāach k'aibag chugpaabapāaiwaita mua pāar pōr choopāimajugui" haajeejim hanam.

⁴ Hi mag n̄rraju higwia warrgarwe Hēwandum hi jaaumie Isaías ha t'ñrjerrau māg p'ā p̄lajim:

"Woun hāb hajappai hōor barba haajem haar sīejemuata hich haar hōor barbaimaawai,

'Maach Pōr ya bēeimla sim' haju.

'Hi bēeu nawe pāach t'āar k'ir k'augbat' haju, 't'āraucha k'ōsi hi hiek hāk'aag.

⁵ Pari mag hāk'aagan pāach k'aibagau pāach t'āar jāg sīi durr dapag heem dō k'ōrgjō hāk'ārag sīsidamjā jēb dau dāii paa nāmjō hajaug paapāipetat' haju.

'Pāach k'irjug k'ād jūjūrk'imjō sīsidamjā k'ād k'ajap'a wālinaa bubuchdōg dau dāii jiirt'ēubapāimjō habat' haju.

⁶ Mag t'um hajaug paapāiwia k'ir k'aug nāisiewain chadau Hēwendumau maach peerdāju p̄libarm t'umaam k'lanau k'ircha hooju" ha p'ā sim. (Is. 40:3-5)

Hich mag Juanau maach t'āarta k'ād wāli nāmjō waipi jaau n̄rrarran, warrgarwejā hirua mag jaau n̄rraju ya chi p'ām harr haawaita nassi pawi chadcha mag jaau n̄rrajim haajem.

⁷ Mag hūrwia hirig hamach pōr choomk'ir hōor pōm bēe t'ānām k'ānag maagjeejim hanam hichdēu:

—Chi k'aibagnaan, ¿k'aú pārag jaauwai Hēwendumau maach hi hagk'am hed sīi pōr chootarr gaaimuapaita pāar hi ju machag hāwatbaju ha jaaujī?

⁸ Sīi pāach pör choopi nāmuapai chan hirua pāar haubam. Hēwandam juu machgau dau hap'āā hamap'a nām k'ai, pāach k'aibag t'umaa hāsie hewag k'ūirjuwia, Hēwandamag hisegpi jēeuwia, chadcha Hēwandam hiek hāk'ajem k'āānjö habat hajim hanām, pāach k'apeen dāijā. Hoob pārau chik'amnaan dēnjo, pāachjā warrgar pāach jōoi Abrán k'ararrjö Hēwandam dāi k'apeerk'a nām hawi, "Maran Abrán chaainau; mag hi chaaink'a nāmta, ḥjāga Hēwandamau mag maar dau hap'āā hapibarju?" ha k'ūirjumiet. Sīi mag Abrán chaaink'a nām gaaimuapaita mag hāgt'ar höbeerjem hak'iin, mokdau mag t'āāmājā Hēwandamau hōrag paapāiwia mak'āānjā hīchab Abrán chaainau haju haai sim. Abrán chaai chaar hawaijā hichiita Hēwandam juu machag hāwatatab k'aba hāwatju. Mag k'ōch k'aba nām k'ai, pāach k'aibagta warre Hēwandamag hisegpi jēeubat hajim hanām.

⁹ Pārau k'ap'ā naabá, nemjīir k'aigbamān t'u wērpmaajem. Hich hagjöta simgui hajim hanām hīchab Hēwandamaujā pāar dāi. Ya hirua pāar chachimāā sim. Har hōor hamach k'aibag hisegwia Hēwandamag chugpaapi jēeuba nām k'āānan pa t'upāiwia jāser haadee hōrpāi nāmjöta hajugui hajim hanām, hich Hēwandamau ham dāi.

¹⁰ Mag jaaumam hūrwia, hōrau hirig —Magan maraujā jāga haju haai nā, Hēwandam juu machag hāwatmaaugau? ha jēeuierram haajem.

¹¹ Magbaa hichdēu magjim hanām hamag:

—K'ajūa t'eg jūaju paraa nām k'āānau bāārjā jūaju chuk'u k'it'ēem k'āānag deepetat. Maagwai hagjö nem k'oojemdam wai nām k'āānau hīchab chuk'um k'āān dāi jig k'ōbat hajim hanām.

¹² Maig hīchab bēejierram haajem gobierno dēn dēbpaar jēeujem k'āān, hagjö hamach pör choopāimamk'īir. Mag bēewia mak'āānaujā hirig jēeumamua, —Maestro, maraujā ḥjāga haju haai nā? hajierram hanām.

¹³ Magbaawai hichdēu hamag, —Hoob leíu jaau sim k'āyau hat'uucha hōor juu heem p'atk'on jēeumiet hajim hanām.

¹⁴ Maimua jūrr soldaan bēewia, mak'āānaujā hirig, —Magbaa maraujā ḥjāgajuma? haichējierram hanām.

Magbaa hich Juanau magjim hanām chi soldaaunag:

—Hoob tag chik'am juu heem nem hajués k'echt'āg haumiet. Wa pāachta hemk'ooin hawia chik'am k'ūgur jāp'ierpināa k'āijā chik'am p'atk'ondam hau chit'ēe hamiet. Maimua hoob pārau, "Māagan bāārāta p'aagjem, muan waragta hig chirām" hamiet hajim hanām. Pāachig p'ag nāmdam dāipai honee nāisit ha jaaumajim haajem.

¹⁵ Mamagk'am hūrwia, hōrau jūrr hamach k'apeenag, "Hīsin hich mΛ k'āijāa Hēwandamau nawe pāiju ha jaaujerrá hagam" haajeejim hanΛm.

¹⁶ Hamau mag hiek'a nΛm Juanau hag nawe hūr wai sīerr haawai t'umaam k'ΛΛn jāg daar magjim hanΛm:

—Mua pōd pāar t'āar hajaug paa haubam. Muan sīi dōdamaupaita pāar pōr choo chirΛmgui hajim hanΛm. MamΛ hēudee hāb hurumta mΛ k'āyaujā jua t'eeg hārcha sim. Jāguan chad hich Hak'aarjā pārag deewia pāar k'aibagjā hōtdau hee warre hōrbapāimjöta haju. Ma chan mΛg chirΛm haig sīi hi chogk'aagpajjā serbiibata chirΛmgui hajim hanΛm.

¹⁷ Magnaa hamag, Kīir k'ap'Λ habat, Hēwandaman ya bēeimΛΛ simgui hajim hanΛm. Hi bēem hed hi hiek hāk'a nΛm k'ΛΛnan arrozdō pōm wējorr p'ierrwia hajap'a hāk'a t'ΛΛΛubarmjöta haju. Maagwai har hi hiek hāk'amap'a harr k'ΛΛn, jūrr chi arroz bā t'ΛΛtarrra sīi hābamΛg pāardΛnaa hōrbapāimjö haju. Mak'ΛΛnan bālrjā hōtdau t'ōo k'augba sīerrΛm heeta hich Hēwandamaucha bark'ΛΛipräju ha jaaujeejim hanΛm, Juanau hich haig bēe nΛm k'ΛΛnag.

¹⁸ Mag jaautarr haigmajā hich mag hiek k'īir pogk'e jaau k'itΛmua hōor wawiejeejim hanaabá, jāga t'umaam k'ΛΛn Hēwandamau peerdΛ hauju haai sī.

¹⁹⁻²⁰ Mag jaar chi gobernador Herodeeu hich naam Felipe hΛi Herodías hanΛm k'echeu hauwia hag dāi sim k'aug hat'aawai Juanau hirig hiek'ajim haajem. MamΛ mag hirig hiek'atarr chan mag sīi hich wach hΛi dāi sim hat'eepajjā k'aba, hich nem parhooba k'aigba waaujem kōitpata hirig hiek'ajim hanaabá. MamΛ magΛmjā bālrjā hi hiek hūrba, warag chi Herodeeu Juan cárcel deg p'āar sīupijim hanaabá.

Juanau Jesús pōr chootarr

(Mt 3:13-17; Mr 1:9-11)

²¹ MamΛ mag Herodeeu chi Juan cárcel deg p'āarpiju nawejā hōor pōm pōr choojerr haawai, k'āai hāb Jesujā bēewia Juanag hich pōr choopibaawai, hīchab hi pōr choopāijim haajem. Mag hich pōr choo haaipabaadeewai Hēwandamag jēeujim hanaabá. Mag hich Hayag jēeu sim heeta hedaujā weeudΛ jōisim heemua

²² Hēwandam Hak'aar duburjö k'itΛmta dau daau bēewia hi hār jupchējim hanΛm. Mag jupbaichēm dāi hedjā heemua woun hiekjö, "Hiewaa, pΛltta mΛ Chaai mΛchdēu jāsehne wai chitΛmΛu, pΛ gaaimua mΛ honee chiraajem" habarmjā hūrjim hanaabá.

Jöoin Jesucristo dau naweram k'ΛΛn

(Mt 1:1-17)

23 Jesuu warrpem Hēwandam hiek hōrag jaauwai treinta añosjö s̄ejim haajem. Hiin Hēwandam Hiewaa hajieb mamʌ, hōraun José hiewaa chaarpii haajeejim. Hich Jesús bāaurrjöoi Joseeta Elí hiewaa hajim haajem.

Maagwai Elí Matat hiewaa hajim;

24 Matat Leví hiewaa;

Leví Melqui hiewaa;

Melqui Jana hiewaa;

Jana José hiewaa;

25 José Matatías hiewaa;

Matatías Amós hiewaa;

Amós Nahúm hiewaa;

Nahúm Eslí hiewaa;

Eslí Nagai hiewaa;

26 Nagai Maat hiewaa;

Maat Matatías hiewaa;

Matatías Semei hiewaa;

Semei Josec hiewaa;

Josec Judá hiewaa;

27 Judá Joanán hiewaa;

Joanán Resa hiewaa;

Resa Zorobabel hiewaa;

Zorobabel Salatiel hiewaa;

Salatiel Neri hiewaa;

28 Neri Melqui hiewaa;

Melqui Adi hiewaa;

Adi Cosam hiewaa;

Cosam Elmadam hiewaa;

Elmadam Er hiewaa;

29 Er Jesús hiewaa;

Jesús Eliezer hiewaa;

Eliezer Jorim hiewaa;

Jorim Matat hiewaa;

30 Matat Leví hiewaa;

Leví Simeón hiewaa;

Simeón Judá hiewaa;

Judá José hiewaa;

José Jonam hiewaa;

Jonam Eliaquim hiewaa;

31 Eliaquim Melea hiewaa;

Melea Mena hiewaa;

Mena Matata hiewaa;

Matata Natán hiewaa;

32 Natán David hiewaa;

David Isaí hiewaa;

Isaí Obed hiewaa;

Obed Booz hiewaa;

Booz Sala hiewaa;
 Sala Naasón hiewaa;
 Naasón Aminadab hiewaa;
 33 Aminadab Admin hiewaa;
 Admin Arni hiewaa;
 Arni Esrom hiewaa;
 Esrom Fares hiewaa;
 Fares Judá hiewaa;
 34 Judá Jacob hiewaa;
 Jacob Isá hiewaa;
 Isá Abrán hiewaa;
 Abrán Taré hiewaa;
 Taré Nacor hiewaa;
 35 Nacor Serug hiewaa;
 Serug Ragau hiewaa;
 Ragau Peleg hiewaa;
 Peleg Heber hiewaa;
 Heber Sala hiewaa;
 36 Sala Cainán hiewaa;
 Cainán Arfaxad hiewaa;
 Arfaxad Sem hiewaa;
 Sem Noé hiewaa;
 Noé Lamec hiewaa;
 37 Lamec Matusalén hiewaa;
 Matusalén Enoc hiewaa;
 Enoc Jared hiewaa;
 Jared Mahalaleel hiewaa;
 Mahalaleel Cainán hiewaa;
 38 Cainán Enós hiewaa;
 Enós Set hiewaa;
 Set Adán hiewaa;
 Adán Hēwandam hiewaa, hich Hēwandamaucha hi homparr
 haawai.

4

Dösätau Jesúš k'ügur hauju hēk'atarr
(Mt 4:1-11; Mr 1:12-13)

1 Mag pör choowia Jesúš Hēwandam Hak'aar hich gaai p'ës wai sim petajim haajem Jordán heemua, mag hich pör chootarr haigmua. Mag mamta hich hag Hēwandam Hak'araupai Jordán higaau durr hōor chukag ch̄lai hi war-rjim haajem.

2 Mam cuarenta días sñejim haajem, bñlrjä t'ach k'öba. Hi mag sim hee dösätau bëewia hi k'üirjug meerk'a Jöoi dau na häu k'abam nem waupiju hēk'aajeejim hanaabá. Mag cuarenta días dichdimaaaita heeupemjö Jesúš jäsöö haadéjim haajem. Mag hi jäsöö haadëm hee, dösätau hi k'ügur hauju k'üirjuwia

³ hirig, —Chadcha p_Λ Hēwandam Hiewaa k'ai, mag mokdau panag paabap_ī hajim han_λm.

⁴ Magbaawai Jesuu magjim han_λm:

—Hēwandam hiek p'ā sim gaai jaauwai, “Sii t'ach k'ōju happai k'ap hamk'īir hirua maach hompaabajim” ha sim. [“Hirua maach hompaatarran, mag t'ach happai k'īrjuju k'āyau hich hipierraas wēn_Λrramk'īrta maach hompaajim” ha p'ā simgui hajim han_λm.]

⁵ Maimua Hēwandamau h_Λd_Λraa warag dösātag Jesús warrpi-jim haajem, durrsī pōm sim gaai. Mag warrwia mag durr pōm hāgt'aa sim gaaimuapai, sēuk'abarmjö habarm hee, mag jēb gayam durr warp'am magwe t'um hirig hoopijim hanaabá.

⁶ Mag hoopiwiia magjim han_λm, chi dösāt garmua hirig:

—Mua p_Λr_Λgta durr mag wējōm dāi hag gaai nem t'_Λn_Λmpa t'um deejugui hajim han_λm, p_Λchta t'umaam k'_Λnn pōrk'anaa t'_Λrp'ōo chirsimk'īir. Mua m_Λchdēu deem k'ōsim k'_Λnnag deeju haa*chir_Λmgui* hajim han_λm, m_Λch dēn haawai.

⁷ Mam_Λ magaagan sii jīepörōu p'ōbk'anaa m_Λr_Λgta Hēwandamagamjö jēeubá hajim hanaabá. Pua m_Λr_Λg mag jēeum_Λn, mag durr t'umwe p_Λch dēnēu hajim han_λm chi dösātau.

⁸ Magbaawai Jesuu chi dösātag, —Hēwandam hiek p'ā sim gaai jaauwai, “Pāar Pörön Hēwandamau; hāba hirigpaita jēeubat, maimua hāba hi hiekpaita hipierraas habat” ha simgui hajim han_λm.

⁹ Maimua Hēwandamau deeu h_Λd_Λraa dösātag Jesús warrpi-jim haajem, jūrr Jerusalén p'ōbörög. Mam barwia Haai hi jēeujem di nem pōm d_Λn_Λm hār chi sī gaai warrwia magjim han_λm chi dösāt garmua Jesuug:

—P_Λ chadcha Hēwandam Hiewaa k'ai, magan mag hee baubaad hajim han_λm. P_Λ chig haba k'abahab.

¹⁰ Hēwandam hiek p'ā sim gaai “Hich Hēwandamau hich chog-naan pāiju” ha sīebahab, “p_Λ t'_Λa wēn_Λrramk'īir.”

¹¹ Maagwai mag hee p_Λbaud_Λk'īinjā, hamau sii hamach juu heeta p_Λ jāau haubajup, buju haimaau p_Λ chig ham hugua. ¡Baubaad! hajim han_λm, chi meperau Jesuug.

¹² Magbaawaita Jesuu magjim han_λm:

—Mam_Λ hīchab Hēwandam hiek p'ā sim gaai jaauwai, “Hēwandamau chadcha pāach t'_Λaju hawi hoob nem parhoob hamiet” ha sīebahab hajim han_λm, chi meperag.

¹³ Hich mag warag chi dösātau Jesuug hich hipierraas hamk'īir nem k'īrpierr jajaauk'am bā_Λljā pōdba habaawai, sēuk'a chi k'ūgur petajim haajem hichta.

*Jesuu warrpem Galilea durr Hēwandam hiek jaaubaaderr
(Mt 4:12-17; Mr 1:14-15)*

¹⁴⁻¹⁵ Jesús hagt'a Hēwandam Hak'aar hich gaai p'ës wai sim majim haajem deeu Galilea durr, hich berrag. Mag barwia judionaan Hēwandam hiek jaaujem di s̄isidampierr jaaujeejim haajem. Maagwai durr chaauram k'ɻnaupa hirua jaau n̄rram k'ak'apdö hap'öbaadeewai t'umaam k'ɻnau hi higar n̄mu, "Häuta mag jaau n̄rrabahab" haajeejim haajem.

Jesús Nazaret p'öbör hee

(Mt 13:53-58; Mr 6:1-6)

¹⁶ Maimua Nazareeg b̄ejim haajem, hich bāautarr p'öbörög. Mag b̄ewia juu h̄lajem hed pabaadeewai judionaan Hēwandam hiek jaaujem deg dubjim haajem, hag na hich duubjerrjö. Mag dubwia, hōrag hūrmk'īir Hēwandam hiek t'̄raag p'iida d̄naisijim haajem.

¹⁷ Mag hi d̄naisiewai hābmua hirig h̄lap̄ijim haajem, jōoingarm h̄esap chi p̄lart'äm, Hēwandam hi jaumie Isaías k'ararrau p'ātarr. Maimua chi h̄esap p̄lart'äm gaai j̄rnaa t'̄rbaadējim hanäm. Hirua t'̄r s̄ierr haig mag s̄ejim haajem:
¹⁸ "Hēwandamauta m̄ jal hautarr haawai hich Hak'aar m̄ gaai p'ës wai sim, hap'ɻam k'ɻnag jāga hichdēu ham peerd̄a hauju ha jaumk'īir.

Hirua m̄ p̄itarran, hōor hamach k'aibag hee presonaanjö n̄am k'ɻnag, 'Ya p̄aar hōbērm hiek hōbērju haai n̄am' ha jaumk'īir hajim;

dau k'̄sumjö n̄am k'ɻnagjā, 'Ya p̄rau wajap'a hooju haai n̄am' ha jaumk'īir;

chik'amnau dau hap'ɻa waaujem k'ɻan dau haug k'augwia peerd̄a haumk'īir;

¹⁹ maimua hōrag, 'H̄is chad m̄g jaarta Hēwandamau p̄aar d̄ai nem hajapcha haju hed barbaichēm' ha jaumk'īirta m̄ p̄ijim" hajim hanäm, t'̄rmamua. (Is. 61:1-2)

²⁰ Maimua t'̄r haaipabaadeewai hichig chi h̄esap p̄lart'äm deetarrag deeu h̄lap̄iwia hoo s̄isijim haajem, hichdēu t'̄r s̄ierr hiekpai jawaag. Magbaawai t'um haig narr k'ɻnau hāba hirigta heerpapaad t'̄naisijim hanaabá.

²¹ Mag hichig heerpapaad hap'öbaadeewai hamag magjim hanäm:

—H̄ista chadcha p̄ach t'umaam k'ɻan dak'īir m̄g Hēwandam hiek p'ā sim gaai hichdēu jaautarrjöo habarmgui hajim hanaabá.

²² Mag hūrwia t'umaam k'ɻnau hi wajap'a hig h̄iyā naajim hanäm. Mag n̄am d̄ai hirua hiekdam hūrima hiek'amam hūrwia t'um jāgderra hap'öbaadējim hanaabá. Mag hūrwia, jūrr hamach wir haigpai, —Keena, ¿m̄g woun José hiewaa k'abamá? ¿K'ani mag hiek'a hoo simma? hanaajim hanaabá.

²³ Magbaawai Jesuu magjim hanäm:

—Pārau mʌchig “Chadcha médico k'ai, pʌchdëupai pʌch mon-aubap'i” ha hiek'aju mua k'ap'ʌ chirʌmgui hajim hanʌm. Magnaa hamag, Pārau hūurwai Capernaum durr mua nem k'ür pogk'e waaujem hanaawai, mʌigjā magan hagjö waupi jaaujugui hajim hanʌm, mʌ hiek hæk'amap'am hiek'au.

²⁴ Mamʌ keena, päädë hoobat, muajā mag chirʌmgui hajim hanʌm: Chi mʌg Hēwandalam hiek jaau wēnʌrraajem k'ʌn chan dich dö hee hāba naajem k'ʌnnaau hābjā k'a k'ōchk'aba haajemwai.

²⁵ Mʌch sëuk'a chirʌm ham hugua pärug jaauk'im: Pārau k'ür heyaa nʌmgui hajim hanʌm, jöoingar Hēwandalam hiek jaaumie Elías k'ararr monak'a haawai Israel durr año t'ärjup hawia jārr bʌlərjā noseg chëba harr hanʌm. Mag gaaimua Judea durr t'um jādau t'eega burrtarr hanʌmjä pārau hūurjem. ¿Pārau k'ürjuawai mag jaar hīchab k'oopaa hūanaan dau hap'ʌm chuk'u hajī Israel durr? Chuk'u hajim haju haai k'aba nʌm; k'apan t'ʌnaajim.

²⁶ Mamʌ magʌmjä ni hiwiir hābam haarjā Hēwandamau Elías päibajim. Mamag päiju k'āyau Sidón durr p'öbör Sarepta hanʌm hee k'oopaa hʌli hāb sīerr haarta Hēwandamau päijimgui hajim hanʌm, magʌcta hi jāhogamk'ür. ¿Jägwí? Hich durram k'ʌn heepai päimuau hi k'ōchk'abaju k'ap'ʌ harr haawaima. Maguata warag deeum durragta päijimgui hajim hanʌm, hich meeun k'abam hee.

²⁷ Hīchab k'ür heyaa habat: Israel durr Hēwandam hiek jaaumie Eliseo k'ararr monak'a haawai hīchab hōor kokobé bënëu bar sīsidlm k'apaana t'ʌnaajim. Mamʌ mag t'ʌnarr k'ʌn hiwiir hābjā Hēwandamau hirig monaaupi jaauba, hāba Siria durr woun Naamán haajerr happaita monaaupijim. ¿Jägwí? Hēwandamau hoowai hamach israelnaan heepai päimuau, hamach heempai haawai bʌlərjā hamach k'amor machag monaauju k'ürjubaju hich Hēwandamau k'ap'ʌ sīerr haawaima hajim hanʌm hich Jesuu.

²⁸ Jesuu mag hiek'abarm hūrbaawai haig narr k'ʌn t'um hi däi meeuk'a p'öbaadëjim hanaabá, hamach k'ür hiek'abapääiwai.

²⁹ Mag meeuk'a nʌmuu warag p'iidatk'a p'öbaadëwia, p'öbör heemua jʌrpäiwia, hich hag p'öbör heepai durrsi gaai durr pör waaidʌ hi warrjierram haajem, mammua hit'urmʌg hee hi sīepääig.

³⁰ Mamʌ mag nʌm hee sīi ham jārr dichwia petajim haajem.

*Jesuu woun hāb dösät bënëu baarjerr monaautarr
(Mr 1:21-28)*

³¹ Maimua magtarr k'ur deeu Jesús Galilea durr p'öbör Capernaum hanʌmʌg bëejim haajem. Mag bëewia hõor jua hñlijem hed pabaadeewai hõrag jaaujeejim haajem.

³² Mag hirua jaau sim haig hi hiek hürwia hõor jãgderraat'ʌnaajim hanʌm, chi k'ap'ʌm k'ap'ʌm haajem k'ʌn k'äyaujä hichdëuta jaau k'ap'ʌcha jaaumam hürwia.

³³ Mag judionaan Hẽwandam hiek jaaujem deg hĩchab sñejim haajem, woun hãb mor hee bën k'aigbam wai sim. Mag wounau Jesús hoobaadeewai chi bën hi mor hee simuata t'et häa hanaa,

³⁴ —¡Jesús, Nazaretpierr! Hidëu maar sñi k'ajap'a sñubá hajim hanʌm. Pʌn warre maar höpääinta hurum. Mua pʌ k'ap'ʌ chirʌm, pʌ jammua hurú. Pʌ Hẽwandam Hiewaa hãgt'armua bëetarr k'abahab, warrgurwe Hẽwandamau pãiju jaaujerr hajim hanaabá, chi mepeer garmua.

³⁵ Magbaawai Jesuu chi bënëg meeurraunaa, —K'íu habá. Pächta warag jãg woun mor heemua höberbaad hajim hanʌm.

Magbaawai chadcha chi mepeer höberbaadëmua warre chi wounta jëk'ʌt barwerbpäijim hanaabá. Mamʌ magtarrjä chig haba, deeu k'íir heerdʌwia, warramjö monak'a sñijim haajem.

³⁶ Mag hoowia t'umaam k'ʌn dauderraat nʌmuu hamach heepai, “¿K'anim wounaan juapa t'eegta jãg mepeenag höbeerpi jaauwijä hi hipierraa höber nʌma? Keena, mñig hag na maadëu mʌg chan hooba haajemwai” ha hiek'ap'oo t'ʌnaajim hanʌm.

³⁷ Jesuu magtarr sñi hag bigaau p'öbördam nʌnʌidʌm heem magwe bñi t'ʌnʌisijim haajem.

Jesuu Pedro p'aauhñan monaautarr

(Mt 8:14-15; Mr 1:29-31)

³⁸ Maimua mag woun mor heem mepeer jär plawia Hẽwandam hiek jaaujem degmua höberwia petajim haajem, Simón di haar. Maimua barimawia hooimaawai, Simón p'aauhñanta k'ʌlumieu mas t'ʌnʌm hooimajim hanaabá. Magbaawai mag hñan monaaupäimk'íir, hõrau Jesuug chaigpa naajim hanʌm.

³⁹ Magbaawai hi werba jëer sim bigaau dʌnʌluuwimawia chi k'ʌlumieg k'ësir hiek'abaawai warre chi k'ʌlumie meeudʌbaadëjim hanaabá. Mag k'ʌlumie meeudʌbaadeewai hag bärre p'iidʌwia ham jähogaagpajim haajem.

Hedau k'ëubaadëm hee Jesuu hõor pöm monaautarr

(Mt 8:16-17; Mr 1:32-34)

⁴⁰ Maimua hedau k'ëubaadeewai haaunaan paraa harr k'ʌnau hamach haaunaan k'amor machagpierr Jesús haig

haubëemajierram haajem. Magbaawai Jesuu chi mor masim k'ʌn gaai pər hoomamuapai t'um monaaupäimajim haajem.

⁴¹ Mag pər hoomamua hōor mor hee bēn paraa harrpa jēu wērpajim hanaabá. Chi mepeenaujā Hēwandamau hi pāitarr k'ap'ʌ narr haawai, “Pʌn Hēwandam Hiewaau” ha hähäag höberdʌtk'a maajeejim hanʌm. Mamʌ Jesuu tag hamag hiek'apiba meeurrau sūmajim haajem, hōrag hich jaaum hugua.

Jesuu maach peerdʌajem hiek Galilea durr jaau p'ʌrda nʌrrarr

(Mr 1:35-39)

⁴² Maimua ya hāspabaadeewai haigmua chawag mawia hōor chukag haar hich happai s̄leimajim hanʌm. Mamʌ Capernaumpienau hi jʌr wēnʌrrʌl hawia baau hat'aimaawai tag hi chawag pāimap'a s̄i hamach haigpaita s̄epim k'ōsi naajim haajem.

⁴³ Mamʌ hichdēu hamag, —Māigpai chiraba mʌ chawag maju haai chirʌngui hajim hanʌm, hīchab deeum p'öbör heejā hōrag “Hēwandamta ya t'umaam k'ʌn Pörk'aimʌ sim” ha jaauwia, hīchab ham peerdʌju k'ürju nʌm k'ai, hirigta hʌdʌraa hamach Pörk'apiju haai nʌm ha jawaan, mag hat'eeta Hēwandamau mʌ pāitarr haawai.

⁴⁴ Mag jaauwia, Capernaumpai s̄ieba, hich mag p'öbörpierr judionaan biirdʌajem deg Hēwandam hiek jaau nʌrraajeejim haajem, Galilea durr.

5

Hāwarr pöoma pərtarr

(Mt 4:18-22; Mr 1:16-20)

¹ Biek hāb Jesús t'ʌrrdö Genesaret hanʌm higaau sim haig hōor pöoma podpachëwia t'et p'eeudʌ hi p'ʌlr t'uur warrma-jierram haajem, Hēwandam hiek hūrm k'ōchgau.

² Mag nʌm hee hichdēu bote numí mos gaai barhʌidʌ nʌm hoo hat'ajim hanʌm. Hag hee chi mork'ʌn chuk'u naajim hanʌm, dö hārēut'urwia dö higaau hamach red hʌ narr haawai.

³ Magbaawai chi bote dau hāb Simón dēn harr haawai hirig jēeuwia, hag hee waaidʌwia, hichigpai bʌchk'un döjärragaa hich warrpijim haajem. Magnaan chadau jupwia mammua hōor k'apan t'ʌnʌmʌg Hēwandam hiek jaaubaadéjim haajem.

⁴ Maimua mag hiek'a höbaadeewai chi Simonag, —Döjärr wēbapäi, maimua chi red dubpäinaa deeu hārēu hoobat hajim hanʌm.

⁵ Magbaawai Simonau jūrr magjim hanʌm:

—Aay, hedhaar maach daúa bñl̄rjā k'āiba parii hñrēu hëedłtk'amaamjā bñl̄rjā marau pñr haubajim. Mamñ pñ hiek haawai deeu mua chach hoojukë hajim hanñm.

⁶ Maimua chadcha mag dubpäiwia jiir hoowai hñwarr pöoma t'ññamua chi red dau t'ñrrdñmaa hajim hanaabá.

⁷ Magbaawai hamach k'apeen deeum bote hee narr k'ññag juu t'õt'õi k'ap'öbaadëjim hanñm, hamach juag hoon bëemk'ñir. Mag chadcha warm k'ññ bëewia jiir hat'aawai bote numwe hipiir haujierram hanaabá. Mag, bote numí narr hñba peer joot'ñpjierram haajem.

⁸⁻⁹ Mag Jesú hipierraar harr gaaimuapai hñwarr pöm pñr hat'am hoobaawai Pedro dñi jap hñbam hee narr k'ññnaupa, “¿Mññ k'anim wounta hag na mñg hooba haajemta hñwarr pöm mñg pñr haupibarma?” ha k'ñirju nñsisijim hanñm. Hich mag bärre Simón Pedroou Jesú bñk'ñrr p'õbk'a t'ñnaaimawia hirig, —Señor, hoob mñ dñi hñba nñrram. Mññ hatcha pekau pöoma chirñm pñ mñ dñi nñrraag hajim hanñm.

¹⁰ Maagwai Pedro k'apeen hñbak'ai bote hee narr k'ññnaujä hñchab hamach k'apeenau k'ñirju narrjö k'ñirju nñsisijim hanaabá. Mag bote hee naajim haajem Zebedeo chaain, Santiago Juan dñi. Mamñ Jesuu chi Simonag, —Simón, hoob k'ñirjum hajim hanñm. Warr pñch sñi dö hñaa gaaipai chitarrjö, hñsmua hatagan pññ jñrr mñ hiekta hñrag jaau gaaipaita chirsijugui hajim hanñm.

¹¹ Maimua dö higaau paauk'achëwia warag hi dñi mam hiek hñrëubaadëjim hanaabá, hamach nem t'um pñrawia.

*Jesuu woun hñb kokobé bññeu sñerr monaautarr
(Mt 8:1-4; Mr 1:40-45)*

¹² Maimua biek hñb Jesú deeum p'öbör hee sim haig woun hñb kokobé bññeu sñi p'ñe k'a dodos sim barchëjim haajem. Mag wounau hoo hat'aawai jëk'ñt p'õbk'anaa, jëb gaai dagau dñrnaa, chaigpamamua hirig, —Señor, pua k'ñs chirñm k'ai, mñg pñedau warre mñ gaaimua chugpaabapäi haichëjim hanñm.

¹³ Magbaawai Jesuu hi gaai pñrnaa, —Mua pñ monaaum k'ñsi chirñm; monaaau chirsí magan hajim hanñm.

Magbarm bärre chi p'ñe k'a dodos chirarr monaaau sñsiewai mor hajapp'a sñsijim hanaabá.

¹⁴ Mag ya monaaau sñsiewai, Jesuu hirig magjim hanñm:

—Pñch mñgbarm hoob chik'amnag jawam. Magju k'ñyau nacha Jerusalén mawia Haai hi jëeujem degam p'adëg pñch mor hoopibaimá. Maimua Moiseeu hiek p'ñtarr gaai jaau simjö pñch monaaubarm paar nemchaain ofrendak'a deebá hajim hanñm, pñch mñg monaaau sñsim hñrag k'ap hamk'ñir.

¹⁵ Hich Jesú斯 mag gaaimua sīi warag hōor hee t'ārp'ōo sīsijim hanaabá. Maagwaita warag hōor pōm biirdādā haajeejim hanām hi hiek hūraag, maimua hīchab hamach monaaupāi mamk'īirjā hagjō.

¹⁶ Mamaɻ magām hāba, Jesú斯 chawag maajeejim haajem, hich happai hōor chukag chāli Hēwandamag jēwaag.

*Jesuu woun hāb k'apá jāser k'itām monaautarr
(Mt 9:1-8; Mr 2:1-12)*

¹⁷ Biek hāb Jesuu Hēwandam hiek jaau sim haig fariseonaan dāi Hēwandam hiek hat'ee chi machnaanpa hohood t'ānaajim. Mak'ān p'öbördam nānāidāmpierrmua bēetarr k'ān hajim haajem: Galilea durrmuia bēetarr k'ān, Judea durrmuia bēetarr k'ān, maimua hīchab Jerusalenpienpa dāi naajim haajem. Maagwai Hēwandam juapa t'eeg hi gaai sīejim hanām, hōor monawaag.

¹⁸ Mag nāmta hōrau woun hāb k'apá jāser k'itāmta pa bālk'am gaai waiduraa hajierram haajem, Jesú斯 sim haar wai dubwia hi k'īirp'ee werba sīwaag, monaaupāimk'īir.

¹⁹ Mamaɻ dubju hēk'a nām hōor pōm t'ānām k'urau pōd dubba habaawai, dihēu hār waaidātk'a p'ōbaadēwia, nem wāg waunaa, chi pa bālk'am gaai jāgadau jāk'anaa, chi haau-naanpa heeg jiir burrpāijierram haajem, hōor jārr Jesú斯 hiek'a hoo sim k'īirp'eecha.

²⁰ Mag hich haig wai burrbaichēm hoobaawai, hirua chi wounaan hō hak'aar hāba hiruata hamach haaunaan monaaupāju k'īirju nām k'ap'ā sīerr haawai, chi k'apá jāser k'itāmāgta, —Pā pekau t'um ya chugpaa sīsimgui hajim hanām.

²¹ Mag hūrwia fariseonaan dāi Hēwandam hiek hat'ee chi machnaanpa haig narr k'ānau hamach hödegpai, “¿Chījāg wouna Hēwandam na mag hiek'a sīma? ¿K'aíu māig pekau chugpaa ju haai sī? Hēwandamau k'abam chan pekau chugpaa hauba haajem” hanaajim hanām.

²² Mamaɻ Jesuu hamau mag k'īirju nām k'ap'ā sīerr haawai hamag magjim hanām:

—¿K'ant'eeta pāar jāg t'āar k'aigba k'īirju sīsid haajēma?

²³ ¿Wa mag pekau chugpaabarmjā dau daau hooba naawai pārau k'īirjuawai chadcha p'it'urg chuk'u t'umaam k'ānau mag hiek'aju haai nām ha nāwa? Chadcha t'umaam k'ānau mag hiek'aju haaima. Mamaɻ mua hirig “P'iidāwi dārdār habā” hak'iin, hōrau hamach daúacha hooju, hi monaaupāwa monaauba k'āijā hich mag sīsim. Magua pārau mā dēnō chan cha mua jawaagpamjō habajugui hajim hanām.

²⁴ Mamaɻ māch chi Hemk'ooi Hiewaata chadcha Hēwandamau juapā deetarrau māg jēb gaai pekau chugpaagjā

juu t'eeg chiram ha k'ap hamk'ir, pārag hoopik'imgui hajim hanam.

Maimua chadcha chi k'apá jaser k'itamagta, —P'iidabá. Pach put juurwia, pach diig petá hajim hanam.

²⁵ Magbarm bärre t'umaam k'lan dak'ir p'iidbaadéwia, hich waibetarr pa bllrk'am däi putpa p'ë hauwia, hich diig petajim hanaabá. Mag mamua, "H̄isin chadau H̄ewandam purua m̄ h̄ä habarm" ha hijēbag majim hanam, honegau.

²⁶ Mag chi woun p'iidbaadém hoowia haig narr k'lan t'um dauderraan nám hiek'au, "Jääan hich hiiuta jägbarm" hanaa h̄ichab, "H̄is H̄ewandamauta maadéu mag hooju k'irjuba narrjä hoopibarm" hanaajim haajem, hamach hap pawiajä.

Jesuu Leví hich däi harrtarr

(Mt 9:9-13; Mr 2:13-17)

²⁷ Maigmua höbérwia higbaadeeu hooimajim haajem, woun h̄äb Leví ha t'är sim. Mag woun h̄orau dëbpaar p'agaan bëejem haig mes gaai pär s̄ejim haajem, gobiernoog h̄orau dëbpaar paraa nám jëeu nám p'idagta p'idx'a s̄err haawai. Magagjä Jesuu, —M̄ däi marrau hajim hanam.

²⁸ Magbaawai chadcha Leviiu p'iidwia hich p'idagjä k'augba, hi däi petajim hanaabá.

²⁹ Maimua hich di haar barwia p'iejäb pöm waupijim hanam, Jesús k'opieg. Mag nám däi h̄ichab hich k'apeen t'irk'lijim haajem, hich haig t'ach k'oone bëemk'ir. Magbaawai dëbpaar jëeujem k'lan k'apan wëdurum däi parhoobam k'lanpa bëewia h̄äba t'ach k'ö naajim haajem, Jesús däi.

³⁰ Mam̄ magbaawai chi hajapcha Moiseeu H̄ewandam hiek p'ä platarr hllrk'aajem k'lanau H̄ewandam hiek hat'ee chi machnaan däimua Jesús k'apeenagta, —¿K'an jägwata pär jäg gobierno dëbpaar jëeujem k'lan däi pekau pöm s̄isidam k'lanpa h̄äba t'ach k'ö nám? ha jëeujierram hanam.

³¹ Magbaawai Jesuu magjim hanam hamag:

—K'a monak'a nám k'lanau chan doctor higba haajem; h̄äba mor masi nám k'lanauta doctor hiigjem.

³² M̄ chan bllrjä pekau chuk'u hajapp'a k'it'ëem haajem k'lan juraanjä bëeba, mllan h̄oor pekau pöoma k'it'ëem k'lan peerdä hawaanta bëejimgui hajim hanam, k'irjug hiiur haumk'ir. Maguata mag ham pekau pöm námjä higba, ham däi m̄ t'ach k'ö chirabahab hajim hanam, hamjä H̄ewandam dën'k'a hawaag.

¿K'ant'ee t'ach k'öba sark'aju haai ná?

(Mt 9:14-17; Mr 2:18-22)

³³ Maigmua Jesús hich k'apeen däi höbér p'öbaadém hee, h̄oor bëewia Jesuug magchëjierram hanam:

—¿K'an jāgwia Juan dāi wēnərraajem k'ʌnnaau t'ach k'ō nʌmñā hñiba sərk'anaata Hēwandumag jēeujem daar, pə k'apeenau sərk'aba haajē? Chi hajapcha Moiseeu Hēwandum hiek p'ā pñatarr hñark'aajem k'ʌnn higar nʌm k'ʌnnaujā hagjō sərk'aajem, mama pə k'apeenau chan hajap magba haajeram. ¿Jā k'an jāgwiauma? ha jēeujierram haajem hirig.

³⁴ Magbaawai hichdēu hamag magjim hanʌm:

—Pārau hoowai chi juu pər sim woun honee hich hñalí dāi t'ach k'ō nʌmich, hirua hñor t'ñrtarr k'ʌnn sərk'a nʌm hawia sñi hñk'ñirjuu hohoodö naajē bñlñrjā t'ach k'öba?

³⁵ Magba haajem. Hich hagjöta nʌmgui hajim hanʌm mə k'apeenjā. Ham magjuun mə ham jaaijō ham dāi chitʌm pər hat'am hed gayan chadau ham hamach k'ñrauta sərk'awia, hñchab t'achjā k'öba nʌisip haju, gaai machgau. Mama mʌngwaiwe chan ham sərk'aju k'aba nʌmgui hajim hanʌm, hagt'a mə ham dāi chiraawai.

³⁶ Maimua hichdēupai magjim haajem:

—Pāach k'ajūa jēbaadeewai, ¿pārau hoowai k'aíu dich k'ajūa hiiur gaaaim jēnaa jñrr chi jöoi gaai k'aajē? Maadēu magk'iin dich k'ajūa hajap'amta hñrpñiju. Maimua mag p'ēebarmjā k'ñir hñba k'aba daau p'ēe wējōm t'umaam k'ʌnnau hooju. Hich hagjöta sim hñchab məg hiek hiiur mua jaau chirʌmñā. Chi mə hiek hñk'a simua chan məg hiek hiiur mua jaau chitʌmñā hñk'anaa pöd hamach jöoin hijā hagjō hñark'aju k'aba simgui hajim hanʌm.

³⁷ Məg mə hiek hñk'a nʌmən maadēu vino nemhëu hiiur hee pñajemjöta sim. Pārau k'ap'ə nʌmgui hajim hanʌm, vino hñrr nemhëu jöoi ya chi pñajem hee pöd pñju k'aba sim. Mag pək'iin chi vino hñrr hachpabaadeewai, chi nemhëu jöoiraa sñewai hñwatba jēgdñaadee, chi vinojā hñrbamgui hajim hanʌm hich Jesuu.

³⁸ Mag hiek'ak'agmamua, Pārau k'ap'ə nʌmgui hajim hanʌm, chi vino hach doo k'aug nʌm k'ʌnnag ham döp'ö t'ʌnʌm haig chi hñrr deeimak'iin, hamau "Hñhñ, maraun chi hachta hig nʌm, jāata marag hajapcha sim" haju. Hich hagjöta pñrau mə hiek hñrmap'a, warag pñach hiita pñaba wēnərram k'ðsi nʌmgui hajim hanʌm.

6

*Jesús k'apeenau juu hñlijem hed trigo p'ierrtarr
(Mt 12:1-8; Mr 2:23-28)*

¹ Biek hāb jua hālijem hed Jesús hich k'apeen dāi trigo p'ur wējōm hee dich wēnarrajim haajem. Mag dich wētumua hi k'apeenau trigo chi bichpa t'ārrēunaa chi dau juajāagpai sigt'ānaa k'ō wētmajim haajem.

² Mag k'ō nām hoowia chi hajapcha Moiseeu Hēwandam hiek p'ā p̄atarr hālrk'aajem k'ānnau hamag, —Pāadē hoobat, jua hāi nām hed haawai bālrjā p'idk'aju k'aba nāmta pārau jāg trigo p'ierrnaa k'ō wēnarrām. ¿Pārau chan k'augbahab hajim hanām, jāgpai p'ierr nāmjā nem pōm heeu nām dāi hāba sim?

³ Magbaawai jūrr Jesuu hamag —Mamā ḡk'ani mā k'apeenau k'aigba habar? hajim hanām. ¿Magan pārau bālrjā Hēwandam hiek p'ā sim gaaai t'ālrwai hooba haajeeb, Daviu hich dāi wēnarrarr k'ānn dāimua hamach jāsōo hap'ōbaadeewai Hēwandam hat'eem pan k'ötarr?

⁴ Pārau k'ap'ā nām, jāga hirua Hēwandamag jēeujem deg dubwia Hēwandam hat'eem pan nasād gaai p'ē sīerr haujī. Mag pan parhoobam k'ānnau k'ōju k'aba, hāba p'adēupaita k'ōju haai sīejim. Mag k'ap'ā sīerrta hirua k'ōwia hīchab hich dāi wēnarrarr k'ānnagjā deejimgui hajim hanām. Mamā mag k'ötarr paarjā Hēwandamau ham chig habajim. ¿Magtarr pārau k'augbata nā? hajim hanām hamag, hich Jesuu.

⁵ Maimua mag jaau dichwia hichdēupai, —Mānn Hēwandam Hiewaa Hemk'oiorau. Muruata t'umaam k'ānnag k'an nemta wauju haai nā ha jaauju haai chirāmgui hajim hanām, jua hālijem hed hawiajā.

Woun hāb jua jāser k'itarr

(Mt 12:9-14; Mr 3:1-6)

⁶ Maimua biek hāb hagjō jua hālijem hed hich Jesús judionaan biirdlajem deg dubwia Hēwandam hiek jaau sīejim haajem. Maig hīchab sīejim haajem woun hāb, juachaar garm juadam sīi jua jāser k'itām.

⁷ Maagwai judionaan chi machnaan dāimua chi hajapcha Moiseeu Hēwandam hiek p'ā p̄atarr hālrk'aajem k'ānnau Jesuug dau t'ōba t'ānaajim hanām, heeu hirua jua hālijem hedjā higba hōor jua p̄arwia monaaubaawai magām gaaimua hichigcha hōor dak'īr “Pua chan jua hālijem hedjā bālrjā hālrk'abata sim” ha hiek'aag.

⁸ Mamā hichdēu k'ap'ā sīejim hanaabá, hamau mag k'īirju nām. Mag gaaimua chi woundam jua jāser k'itāmāg, —Dayag pidú, mau hōor jārrcha dānālubaichē hajim hanām.

Magbaawai chadcha bēewia hōor jārrcha dānāluchējim haajem.

⁹ Mag dānālubaicheewai Jesuu magjim hanām:

—¿Pārau hoowai k'an nemta maadēu wauju haai nā jua hālijem hed? ¿Hōordam dāi hajap'a haju, wa hōor k'aibag

wauju? ¿Hõor peerd^λ hauju, wa hõor t'õoju? ¿K'ani hääucha sī? hajim han^λm hamag.

¹⁰ Mama^λ mag jéeunaa hõor t'umaam k'^λan k'^λir heerpa p'^λard^λd^λk'am hich hiek häk'aba habaawai jürr chi sua ja^λser k'it^λm^λgta, —Dayag sua h^λabá hajim han^λm.

Mag chadcha hi hipierr sua h^λabaawai warre sua monakk'a sīsijim hanaabá.

¹¹ Mama^λ hamach dak'^λir magbaawai hi d^λi k'^λir machag hap'^λobaadēm hiek'au warag höberd^λtk'awia, —Keena, maadēu jāgata hak'iin jāg Jesúus t'õop^λik'am hanaajim han^λm, hamach happai.

*Jesuu hich d^λi hogd^λba wēn^λrramk'^λir doce j^λr hautarr
(Mt 10:1-4; Mr 3:13-19)*

¹² Mag Jesuu sua h^λajem hedam magwe hõrag jaau n^λrram hed gaai durrsī gaai waaid^λjim haajem, Hēwandumag jēwaag. Mam hedurr pōm hich mag Hēwandumag jēeu hēejim haajem.

¹³ Maimua h^λspabaadeewai hich d^λi wēn^λrraajerr k'^λan hich haig t'^λrk'a hauwia mag k'apanag heem doce k'^λet j^λr haujim haajem. Mak'^λnta hi chognaan hi hiek jaaujem k'^λank'a t'^λrkjim hanaabá, apostolnaan.

¹⁴ M^λk'^λan hirua j^λr hautarr k'^λan t'^λrkjim:

Simón, (hichpai Jesuu Pedro ha t'^λrkjim);

Andrés, (chi Simón heeum);

Santiago, (hichpai hīchab Jacobo ha t'^λr sīejim);

Juan, (chi Santiago heeum);

Felipe,

Bartolomé,

¹⁵ Mateo, (hichpai Leví ha t'^λr sīejim);

Tomás,

Santiago, (chi Alfeo hiewaa; hichpai hagjö Jacobo ha t'^λr sīejim);

Simón, (Celotenaan hee sīerr);

¹⁶ Judas, (hichpai Tadeo hanaa Lebeo ha t'^λrkjerr, deeum hagjö Santiago haajerr heeum); maimua

Judas Iscariote, (hich maguata hewag pawi chi t'et'em k'^λanag Jesúus p^λr deeju hajima hi t'õomk'^λir).

*Jesuu hõor pōm t'^λan^λm^λg Hēwandum hiek jaautarr
(Mt 4:23-25)*

¹⁷ Maimua hich Jesúus d^λi durrsīe narr k'^λanp^λa t'um hāba h^λlrb^λa bēewia p'^λeurēgdam hee naaichējim haajem. Maig hagjö hich d^λi wēn^λrraajerr k'^λan k'apan biird^λ t'^λan^λm hee, hīchab deeum durram k'^λanp^λa hõor pōm t'^λanaajim hanaabá: Judea durrmu^λa bēetarr k'^λan, Jerusalenmu^λa bēetarr k'^λan, maimua p'^λūas higaau p'^λöbör Tiro han^λm dak'a naajerr k'^λan d^λi Sidón perasöm k'^λanp^λa t'^λanaajim haajem. Hāaur k'^λan hi

hiek hūrm k'ōchgau, maagwai tagam k'ʌn sī hamach monaaupäi mamk'īrta mag bēewi naajim haajem.

¹⁸ Mag chadcha bēn k'aigbam k'īrpierr hōor mor hee sīsid harrjā t'um jar wērppāinaa monaaupāimajim hanaabá.

¹⁹ Mag hoowia t'umaam k'ʌnnaau hi gaai p̄lrm hiigjeejim hanʌm, hamach monaaumk'īr, hamachdēu hoowai sī hi gaai p̄lrm n̄muapaijā Hēwandam jua t'eeg hich gaai wai simuata bēnēgjā hich jua jampiba monaaupäräik'am hoowia.

Chijā k'ʌnta honee haju haai n̄l

(Mt 5:1-12)

²⁰ Mag hōor mor masim k'ʌnpa t'ʌnarr t'um monaauk'apäiwia hich dāi hogdaba wēnrraajerr k'ʌnnagta heerpanaa magjim hanʌm, hich Jesuupai:

—Pāar m̄g m̄l hiek hūrm k'ōchgau dau hap'ʌl wēnrram k'ʌnta honee habat, m̄g hatag pāachta Hēwandam dāi hāba jooba wēnrraju haawai.

²¹ Honee habat hajim hanʌm, pāar har Hēwandamau waupim k'ōsim nem wawaagta jāsōomjō n̄m k'ʌn. Jāgtarr jūrr m̄g hatag pāar bālrjā haugchēba wēnrrajugui hajim hanʌm. Honee habat, pāar m̄l gaaimua dauhi paraa durraajem k'ʌn; m̄g hatag pāar hōk'īrjug k'augba wēnrrajugui hajim hanʌm.

²² Honee habat hajim hanʌm, m̄ch chi Hemk'ooi Hiewaa hiek hāk'a n̄m gaaimua pāach chik'amnau k'a huk'urnaa hamach haigmua k'ājjā warag di chaaur pāach jālwrai. Honee habat, chik'amnau pāach wau hiek'amamua k'ājjā, "Jāg woun chan hōor hajap'am k'abam" ha hiek'aawai.

²³ Hōrau pāach dāi mag n̄m jaar hoop hōk'īrjuu hamiet hajim hanʌm. Mag k'āyau warag honee habat hajim hanaabá; pāar mag n̄m jūrran hāgt'arin pāar hat'ee nem hajap'am pōomata t'ʌnʌm. Hīs m̄g pāar m̄l gaaimua dau hap'ʌl wau n̄mjō wēnrraajeejim warrgarwejā, Hēwandam hi jaaujerr k'ʌn. Mam̄l hīs hāgt'ar Hēwandam dāi ya ham honee n̄mngui ha hiek'amajim hanaabá, ham wawí n̄muua.

²⁴ Mag hiek'ak'agmamua hichdēupai, 'Mam̄l jhēh hapdurr hajim hanʌm, hōor hamach p'atk'onta t'ō hiyāl haajem k'ʌn! Ham hamach p'atk'onag hee ham k'ōchgau Hēwandam higba harr jūrr, hamau m̄g hatag hoomaa hajurau hajim hanʌm.

²⁵ jHēh, hapdurr hajim hanʌm, m̄g jēb gaai nem t'um paraa bālrjā haugchēba haajem k'ʌn! Jāgtarr k'ʌnta jūrr m̄g hatag dau haug hee wētju. jHēh, hapdurr hajim hanʌm, har sī honee ham k'ōchgau bālrjā hamach mor hewag k'īrjuwia hōk'īrjuupaijā haba haajem k'ʌn! Hamachdēu hampierr ham k'ōchgau Hēwandam higba harr jūrr pōd hamach hāgt'ar

höbérba haawai, mág hatag ham hicharaucha bñe náisijugui hajim hanám. Maimua híchab,

²⁶ ¡Héh, hapdurr hajim hanám, har t'umaam k'áanau pääar hëugar, "Jääan chad woun hajap'am pamá" ha hig hiyáa haawai! Warrgarwejä par chadcha Hëwandam hi chaar k'abamta jaaujerr k'áan hëugarjä hich magta hiek'aajeejim, pääar jöoinau. Hõrau mag ham hëugar hõor hajap'am haajeejieb mamá, maadéu k'ap'á námogui hajim hanám, ham pöd Hëwandam haar höbérba harr.

¿Jäga haju haai ná dich k'a huk'urm k'áan däi?

(Mt 5:38-48; 7:12)

²⁷ Mag jaaumamua Jesuu magjim haajem hich hiek húr narr k'áanag: 'Pääch däi hiekk'ör paraam k'áan k'a k'ösinaa pääach hoomap'a haajem k'áan däijä nem hajap'am waubat.

²⁸ Pääch chik'amnau t'öp hiek'aawai magám hiekjä higba, warag ham kõit Hëwandamag jéeubat. Maimua pääach hääuk'a hiek'abaadëm pła chłuu haawaijä, däi hääuk'a hiek'ajuk'äyau, warag Hëwandamagta ham kõit jéeubat hajim hanám.

²⁹ Chik'amnau k'äijä päch gaai mas deewai hoob hi gaai hagjö deem. Mag k'äyau hädłraa päch gaai mas hapibá. Wa päch camis k'äijä hääbmua k'echt'ág haum hiigwai warag tagam k'ajüajä hädłraa hirig harrpibá hajim hanám.

³⁰ Wa päch nem k'äijä hääbmua k'echt'ág haum hiigwai, meeuk'aju k'äyau, hok'ooju hawiajä hidéu warag harrpibá. Hõrau pächig nem jéeuwai hö hajap'a magám haba deebá. Wa hääbmua k'äijä k'üchpaim hat'ee päch nemdam jéeu harrwai hoob, "Jöpk'aa má hin deebahur" ham hajim hanám.

³¹ Chik'amnau päch däi k'aigba hapimap'a sim k'ai, päch garmuajä hoob hi däi k'aigba ham. Hõrau päch däi hapim k'ösimjöta päch garmuajä ham däi habá hajim hanám hamag.

³² Magnaa mag hichdëu parhoobam k'áanjö hapiba sim higwi, 'Päädë k'íirjubat hajim hanám: Päärau pääch jäsenem k'áanpaita daupii hak'iin, ¿maig k'an hajaug sī? Błxrjä Hëwandam hiek hök'abam k'áanaujä hamach k'a k'ösim k'áan chan hoomap k'aba sīerrjéemgui hajim hanám.

³³ Wa päärau pääch juag hoojem k'áan juagpaita hagjö hook'iin, ¿maigjä k'an hajaug sī? Mag nám haig hëu k'aba sim. Hëwandam hiek hök'aba haajem k'áanaujä jürr hagdaujö chik'am juag hoojemgui hajim hanám.

³⁴ Päärau päächdëu nem deebarmjö päächig deejöjöo k'íirju nám k'áanagpaita nem deek'iin, ¿maigjä pääar jääga ná? ¿Hich hagjö haba haajë hajim hanám, Hëwandam hamach t'ääar hee chuk'u nám k'áanaujä, deeu hagjö hamachig nem deemk'íir?

³⁵ Magua muan päragan, pääch däi hiekk'ör paraam k'áanjä warag k'a k'ösita habat ha chiramgui hajim hanám. Maimua

ham däi hö hajap'a habat hīchab, pāach nemdam k'ūchpaim hat'ee k'āijā jēeu harrwai tag deen bēebaju k'āijāa jāg dee-bapäm ha hiek'aba. Pārau hö hāk'ārag chuk'u magmän, hāgt'arin pāar hat'ee nem hajap'am pöoma t'ʌnʌmgui hajim hanäm. Hīchab pāar mag wēnʌrrʌmän magan pāar chad-cha Cha Hāgt'aa P'u Näm hag chaainaugui hajim hanäm. Hēwandamau hōrau k'īrjuajemjöta k'īrjuajem hak'iin, hāba hōor hajap'am k'ʌnagpaita hirua nem deejeek'am. Mamä hi magba t'umaam k'ʌn däi hajap'a k'itäm, hōor k'aibagjā higba, ni mag hich hajaug k'itäm paarjā hōrau hichig hāu hajim habajujā k'īrjuba. Magua pāraujā hagjöta haju haai nʌmgui hajim hanäm, pāach k'apeen k'aibagjā higba.

³⁶ Maachin t'umaam k'ʌn dau haug k'aug paraata hanäm, har jāg maach Haai hāgt'ar simuajā hagjö maach t'umaam k'ʌn dau haug k'aaugjēpirau.

*¿Jāga haju haai nʌ chik'am hīgk'aju k'āyau?
(Mt 7:1-5)*

³⁷ Hoob chik'am hīgk'am k'ōchgaupai chan chik'am pekau p'ëmiet, heeu Hēwandamau pāach chach nʌm hed magäm hiek higduk'am pāach däi. Hoob "Jāg wounan chad k'aibag hee pāiju haai sim" hamiet, heeu pāach hiek gaaimuapai Hēwandamau pāachta k'aibag hee pāiduk'am. Chik'amnau pāach däi k'aigba haawai sīi warag hich mag k'īr hak'oobapäit, tag magäm hiekjā higba. Pārau pāach k'apeen däi magmän, magan Hēwandamaujā pāar däi hagjö hajugui hajim hanäm.

³⁸ Pāach k'apeenag nem hīgk'aba deemän, Hēwandamaujā pārag nem hīgk'aba deeju. Pārau pāach k'apeenag nem deebarm jūrr, hirua pārag hār hag k'āyau p'ësu hipiirnaa pör simii deeju. Mamä pārau pāach k'apeenag chachnaata nem dee nʌmän, magan Hēwandamaujā hich hagjöpaei pārag deejugui hajim hanäm.

³⁹ Mag ejemplodam k'īr pogk'e jaaumamua, 'Pāadë k'īrjubat hajim hanäm. Woun hāb dau k'augba simua hich k'apeer hagjö dau k'īsu k'itäm jua gaai pər harrk'iin, hāb bāhēu sub-aadeeu ¿hamach numwe burrbaju k'ai? hajim hanäm.

⁴⁰ ¿Pārau hoowai heeu woun nem k'aug simua hichig jaau sim k'āyau hatcha nem k'aug sīejē? Hichig nem jaaumam t'um k'augbapäaiwain chadau hich maestro dēnjö nem k'aug sīsiejemgui hajim hanäm.

⁴¹ Pʌch dau hee pasur pöm sim joot'ʌ t'ʌnʌm nacha noi haubam haig, ¿jāga pua pʌch k'apeer dau heem pasur-dam bārʌ k'itäm noi hawaag hagá? Maachin nacha dich k'īrjunaata hiek'a nʌmgui hajim hanäm.

⁴² Wa magbam k'ai, ḥjāga hābmua hich k'aperag “Daai kakē, mua p̄au dau heem pasurdam noi hauk'im” haju, mam̄ hich dau heejā hag k'āyau nem pōm sim joot'Λ t'ΛnΛm noi hauba simta? Sīi chik'am jaaum k'ōchgaupai chan dich wir haig k'īrjugabanaa pōd mag hiek'aju k'aba n̄amgui hajim han̄am. K'īrjug chukdam, nacha dich dau heem pasurta noi hauba haajeeb, wajap'a hoop; maimuan chadau jūrr dich k'apeer dau heemjā hagjō noipäi n̄am. Magua dichta nacha k'īrjuba haajeeb chik'am jawaag. Dichjā hagjō chiram chan pōd dich k'apeen jaauju k'abamgui hajim han̄am.

*Jāga hōor hō haajem k'ap'Λ haajē
(Mt 7:17-20; 12:34-35)*

⁴³ Mag jajawagmamua, 'Maach jaauju k'Λn̄ chuk'u hawiajā maachin dich hiek'a n̄am gaaimuata hōrag dich k'ap hapiejemgui hajim han̄am, hōor wājāunā wa hōor k'aibgam k'Λn̄nā. Pārau k'ap'Λ n̄amgui hajim han̄am, nemjō hāk'āraa cheejem higwia, “Jāg nemjōon chad hajap'a k'itabma” haba haajem; maagwai jūrr nemjō hajap'am higwiajā, “Jāg nemjōon chi hāk'ārau” haba haajem.

⁴⁴ ḨPārau hoowai pahach gaai nemjō k'ūwaa chē sim hoojē? Kūpud dēnjā miel wie n̄am hooba haajem.

⁴⁵ Hich hagjöta n̄am hīchab maach wounaanjā. Hōor k'īrjug hajap'am k'Λn̄nau nem hajap'am nemta hiek'a n̄am, hamau nem hajap'ata wauju k'īrju naawai; mam̄ hō hāk'āraam k'Λn̄naun hiek'aawaijā nem k'aibgamta hiek'a n̄am, ham hödi sīi nem k'aibgamta wauju k'īrju sīsid haawai. Magta hōraun maach hiyāΛ n̄am hūr n̄am gaaipai warre k'ap'Λ haajem, k'anim woun hagā: woun hajap'am wa woun k'aibgam.

*Hōor numí di hēutarr
(Mt 7:24-27)*

⁴⁶ 'Pārau mua nem jaau chiram hipieraan k'aba n̄amta, Ḩk'ant'ee m̄a higwia sīi par hiiupai “Pālta maar Pörōu” haajē?

⁴⁷⁻⁴⁸ Mua pārag jaauk'imgui hajim han̄am. Har chi m̄a haig bēewia m̄a hiek hūrnan mua nem jaau chiram hipieraan nem waaujem k'Λn̄nan, biek hāb woun di hēwaag jēbdi k'ōrk'a sīi hawia durrk'udau hee hierr hich dibā juk'anaa di hēutarr wounjöta n̄amgui hajim han̄am. Ya mag haaiipa dānaisim hee, dōhād pōm bēewia hag gaai dō huu t'Λnarrijā chāyēupäiba hich mag sīsijim hanaabā, dibā hierr juk'a sīerr haawai.

⁴⁹ Mam̄ har chi m̄a hiek hūrtarrta bāΛrjā hag hipieraan k'aba n̄am k'Λn̄nan, jūrr hagjō woun hāb sīi k'omariipai dibā juk'anaa di hēutarrjöta n̄amgui hajim han̄am. Mag k'omariipai hēu sīerr haawai haaiipa dānaisim hee, hīchab noseg pōm chē t'Λn̄n̄a harr k'ur dōhād pōm pierrwai, dō huu

t'ʌnʌ hawia sīi dō badag hʌlrsirpäijim hanaabá. Mag, nem t'umaa hok'oojimgui hajim hanʌm.

7

*Jesuu capitán chog monaautarr
(Mt 8:5-13)*

¹ Mag hōor pōm wējorrag hiek jaau hö dictarr k'ur Caper-naum p'öbörög petajim haajem.

² Mag Capernaum p'öbör hee capitán hāb s̄ejim haajem, soldaaun pōr. Mag capitán chog hāb hirua h̄rcha daupii haajerrta mor mas parhba tag hāwatbajujö t'ʌnaajim hanaabá.

³ Mag nʌm hee chi capitanau hūrwai Jesuu hōor mon-aau nʌrrʌm ha hürbaadeewai, judionaan hee jōoin chi t'et'em k'ʌn j̄rwia p̄ijim haajem Jesús haar, mak'ʌnau chi Jesuug chaigpa p'öbaadeewai hich chog monaaupääin hich di haar mamk'īir.

⁴⁻⁵ Mag chadcha hērēuwia, chi Jesús sim haar bardatkaimawia, mag capitán chog mor mas simta p'ʌrba jajaau nʌm hawia, chaigpa nʌmuu hirig magjierram hanʌm:

—Pua capitán di haar hi chog monaaun mak'iin häu hak'am. Hi chan maachjö judío k'abam, mamʌ maach meeun k'a k'ōsi s̄ierrʌmgui hajierram hanʌm. Hirua maar Hēwandam hiek jaaujem dijā par hēu deejim, hich p'atk'onau. Jägʌm wounaan di haran chadcha pʌ maju haai chirʌm. Pua k'ōs hak'iin maran pʌ hawaanta bēejimgui hajierram hanʌm hirig.

⁶ Magbaawai chadcha ham dāi majim haajem. Mamʌ ya chi haaunaan wai nʌm di dak'a wētum hee, chi capitanau hich haig narr k'ʌn dāi hiek jaaupxijim haajem, Jesús haar. Magbaawai wētwi barimawia hirig, —Capitán hiek, pʌ mapi-maaugau k'abam haajem, mamʌ hi hiek hí Hēwandam dau na häu k'aba chirʌm haajem, pʌ hi di haar maag.

⁷ Hich mag chirʌm k'ap, hichcha pʌ haig bēeba habarm haajem, pōd pʌ dāi k'īrcha hiyʌn haju k'aba haawai. Mamʌ pua k'ōs hak'iin, hich maupaimua hich chog monaaupi naajim. Hi hiek pʌch hiiu haawai chadcha monaauju haajem.

⁸ Hi hiek hiruajā hich gaaita k'ap'ʌ chitʌm haajem, hichjā hīchab hich pörnaan juu heegpai chitaawai. Mag chirab mamʌ, hiruajā hīchab soldaaun hich juu heegar p'ē wai chirʌm haajem. Mak'ʌnag häbamʌg k'āijā “Pet” haawai maajem haajem, hipierra. Maimua deeumʌgjā “Pidú” haawai bēejem haajem. Maimua hich chogagjā “Mʌgta habá” habaawai hi hipierra haajem haajem. Magua, maupaimua pua hi chog monaaupi jaauʌn, chadcha monaauju hirua k'ap'ʌ chirʌm haajem ha jaauchējierram haajem, Jesús haig.

⁹ Capitán judío k'aba simuata mag hiek jaaupäitarr warm k'ʌnau hichig jaaubaichëm hürbaawai Jesú斯 jāgderra haadëmu hich hēudee hōor pos wēnarrarr k'ʌnagta, —Keena, pāadë hoobat. Mag maach israelnaan hee mag woun dēnjo hälk'a nám chan hagt'a mua hooba chitamgui hajim hanám.

¹⁰ Maimua chi hiek jawaan bëetarr k'ʌn deeu hewag wëtwia di haar hooimaawai, maig warppaimua ham barju nawe Jesuu monaaupäitarr haawai mag chi capitán chog mor mas k'érarr monakk'a k'érám hooimajierram hanaabá.

K'oopaa hūan chaai chi meem Jesuu p'iriu hautarr

¹¹ Jesú斯 Capernaum p'öbör hee mag capitán chog monaaupäiwia höberaau p'öbördam Naín hanámag petajim haajem. Mag hi mam däi hi k'apeen k'apan wëtmam hee, hagjö deuem k'ʌn pöm pos wëtmajim haajem.

¹² Mag mamua p'öbör hee dubaag puertdi sim haig dak'a pachënaa hoowai hōor binaan bëpaan warrumta hoo hat'ajim hanám. Ma, k'oopaa hūan chaai hichta hābpai k'itarr hajim haajem. Mag binaandam harrum däi hīchab hag p'öbör heem k'ʌn hōor k'apaana wëdurajim hanám.

¹³ Maimua haar barwia maach Pör Jesuu k'oopaa hūan hich chaai hat'ee dau hap'ʌn k'érám hoobaawai hirig, —Hoob bïem hajim hanám.

¹⁴ Magnaa warag haig bëewia chi binaan harrum pa gaai parbaicheewai chi harrmaa harr k'ʌn dñnisijierram haajem. Magbaawai chi binaan hēwan sīrrag, —MΛ hiek'au p'iidibaad hajim hanám.

¹⁵ Magbaawai hag bärre chi mee k'érarrdam p'iidawia häu deeu hiyʌn haadëjim hanaabá. Magbaa Jesuu chi hādagta, —Har k'érám, pach chaai hat'aad hajim hanám.

¹⁶ Magbaawai t'umaam k'ʌn jāp'ierr nám hiek'au Hēwandamag jéumamua, "Chadcha Hēwandam, häu pua maar heeg hoo chirám. Häu pua jāg chaai chi meem harr p'iriu hat'am" hajierram hanám. Magnaa hīchab hamach wir haigpai, "Keena, hīsin chadchata maach hee jōoingarmjö Hēwandam hi jaaumie sīechéchëm" k'ajierram haajem.

¹⁷ Mag Jesuu chaai p'iriu hautarr Judea durr t'umaam k'ʌnau k'ak'apdö hap'öbaadeewai hichta warag t'ärp'oo sīsijim hanaabá.

*Juan hōor pör choomieu hich k'apeen numí chogtarr
(Mt 11:2-19)*

¹⁸ Juanaujā hīchab Jesuu mag narram t'um k'ap'haadëjim haajem, hich k'apeenau hich sim haar jaaubaimaawai. Magbaawai hich k'apeen numí t'ärk'a hauwia

¹⁹ Jesús haar pāijim haajem, mak'ʌnau hirig “¿Pʌta chadcha nawe Hēwandam hi jaaumienau bēeju ha jaaujerrá, wa har k'abam k'ai warag hich jāg nʌag?” ha k'ap jēeumk'īir.

²⁰ Magbaawai chadcha hērēuwia Jesús sim haar barwia hirig maguimajierram hanʌm:

—Juan chi hōor pōr choomieu maar pʌ haig pāijim, hichig jaauplāimk'īir. ¿Pʌta chadcha nawe Hēwandam hi jaaumienau bēeju ha jaaujerrá, wa marau deeumta nʌju haai nʌwa? Marag hajap'a jaaubá marau k'ap haag haimajierram hanʌm hirig.

²¹ Magbaawai, —Pārag hoopik'imgui hawi, ham dak'īir Jesuu k'amor machag sīsidʌm pōm monaaunaa bēn k'aibgam wai sīsid harr k'ʌnajā monaauplāimajim hanaabá. Mag nʌm dāi hīchab hōor dau k'augba k'it'ēe harr k'ʌnajā dau monaaumajim haajem.

²² Maimuan chadau magjim hanʌm, chi Juanau chogtarr k'ʌnag:

—Hērēubaadëwia Juan haar jaaubaimat, pāach jāglucha hūrwia pāach daúacha mʌg hoobarm. Hirig, “Dau k'augba k'ēk'ēd harr k'ʌnaujā harr k'ʌnajā ya hajap'a t'ʌnʌm habat; bā wēdʌ wēdʌ sīsid harr k'ʌnajā ya hajap'a nʌrrjéem; kach k'īsu harr k'ʌnaujā hajap'a hūr sīsidʌm; chi meem harr k'ʌnajā deeu hiiu nʌrrjéem; maimua hap'ʌm k'ʌnagjā hīchab hōor peerdʌajem hiek jaau chirʌm” ha jaaubaimat hajim hanʌm.

²³ Hīchab hirig, “Chi mʌ hiek hāk'awia hogdʌba mʌ gaai hāk'a chirʌm wounan hi honee hich mag chitaju” ha jaaubaimat hajim hanʌm, mag hichig jēeuwimarr k'ʌnag.

²⁴ Maimua chi Juanau chogpāitarr k'ʌnau hērēu p'öbaadeewai chi Juan higwiata Jesuu hōrag magjim hanʌm:

—Pārau Jordán higaau woun hōrag Hēwandam hi jaau nʌrrʌm hoon weetwai, ¿sīi woun hiek t'eeg chuk'u p'ūu choomaar sōsōii jūurba hahau haajemjök'amtā hoon wētjierrá? Magʌm woun k'abajimgui hajim hanʌm.

²⁵ Magan ¿k'anim wounta hoon wētjierráma? ¿Woun k'ajūa hajapp'a jūa simta hoojupii hawia hoon wētjierrá? Pārau k'ap'ʌ namgui hajim hanʌm, k'ajūa hajap'a jūanaa t'ach biwaa k'oojem k'ʌnan sīi p'öbör hee di hooimʌm heeta naajem, reinaan dāi hāba.

²⁶ Mamʌ pārau magjömta hooimabajierram. Pārau hooimatarran woun hāb Hēwandam hi jaau nʌrrʌm hajim. Mamʌ mua pārag jaauk'imgui hajim hanʌm: Juan chan warrgar Hēwandam hi jaaujerr k'ʌnajöpai k'aba, ham k'āyaujā hārʌchata sim.

²⁷ Hi higwia Hēwandamau hich hi jaaumienag warrgarwe hich hiek p'āpitarr gaai jaauwai:

“Jääta hirua mə na päiju hajim, hichdëuta mə na mə maju hee hõrag jaaumaawai t'umaam k'ənnaau mə hiek hūrm k'ōsi sii mə nə naamk'ir.” (Mal. 3:1)

28 'Magua muajā pārag mag chirəmgui hajim hanəm hich Jesuu: Warrgar Hēwandam hi jaaujerr k'ən heejā Juan chi hōor pör choomie k'āyau hərəlcharam chan hābjā chuk'u hajim. Mamə chi mə hiek hūrwia, mua nem waubarmjā k'ap'ənnaa, Hēwandamta hich t'āar hee hau sim wounan chad, maadēu nem higba k'itawiajā, Juan k'āyaujā k'apcha haju, jāga Hēwandam hichdēu hōor peerdə hat'am t'āar hee sīeicheejē.

29 'Pārau k'ap'ə nəmgui hajim hanəm, chi Juanau jaau nərrəm hūr narr k'ən hee t'umaam k'ənnaau dēbpaar jēeujem k'ənnaupa hamach k'aibag hāsie hewag k'irjuvia hirig pör choopi nəmuia Hēwandamagta, “Hēwandam, chadcha puata maar t'āar k'ap chirəm. Häu pua Juanag jaaupiwia marag pəch hiek k'augpibarm” haajeejim.

30 Mamə chi Moiseeu Hēwandam hiek p'ātarr hajapcha həlrk'aajem k'ənnaau chi machnaan dāimua chan magba, Hēwandamau ham t'āar heejā warm k'ən dāimjō ham hig sim warag hisegjierram. Mag gaaimua warag Juanagjā hamach pör choopibajierramgui hajim hanəm, hamachta hajapcha nəm hawia.

31 Maimua maach Pör Jesuu mag jaaumamua magjim haajem: 'Pāar hīsim k'ən, ¿jāga nəm habarí? Mua pārag jaauk'im:

32 Pāar har Juan hisegwi məjā hiseg nəm k'ənnan, chaain jemk'a nəmuia hamach k'apeen dəi k'ir haup'ōbaadēmjöta nəmgui hajim hanəm. Warm k'ən garmua, “Maar dəi karris sir nəm gaaione jemk'abahut” haawaijā jemk'amap'a nəm. Maimua jūrr, “Magan sii hök'irjuu hōor mee wai nəm haiguimjō hohoodö habat” haawaijā magjā k'ōchk'aba nəm. Pāarjā magta naawai, ¿k'ani k'ōsi nəmma?

33 Pāar hee Juan chi hōor pör choomie nərraajeevai hirua hajap t'ach k'ōba sərk'aajeejim, Hēwandamag jēwaag. Magəm vino chará bəlrjā dōbajim. Mamə mag hoowai pārau, “Jāan mepeer dəi k'apeerk'a sīewaita sii hich jāg haai t'ach k'ōba nərraajem” ha hiek'aajem pārau.

34 Mamə hīs məch chi Hemk'ooi Hiewaa chaar bēewia pāach dəi parhooba t'achdam k'ōnaa vinodamjā dō k'itaawai jūrr magjā k'ōchk'aba, warag pārau mə hēugar t'ach bipöm k'ōnaa vino pigjā chitəm haajem. Magnaa gobieno dēbpaar jēeu nəmuia hōor k'ūguurjem k'ən dəijā k'apeerk'anaa pekau pōm sīsidəm k'ən dəipa k'apeerk'a chitəm ha hiek'aajerramgui hajim hanəm, məjā hiseg nəm hiek'au.

35 Magnaa hamag, Mamə har chi Hēwandamau k'irjug deetarraucha k'irju nəm k'ənnaau chan magba, hamau

chadcha k'ap'Λ nΛmgui hajim hanΛm, chijā k'ΛΛnta hich Hēwandamaucha p̄itarr k'ΛΛn hagá.

Jesús Simón chi fariseo deg

³⁶ Biek hāb chi hajapcha Moiseeu Hēwandam hiek p̄ā p̄atarr hΛΛrk'aajem k'ΛΛn heem woun hāb Simón hanΛmua Jesúus hich dāi hāba t'ach k'ömkt̄ir hich di haar hēeurrjim haajem. Magbaawai chadcha mag woun di haig b̄eewia, hich hat'eeem t'öi k'érΛm haig jupwia, dijā hee hāba p̄ΛΛr k'öp'öbaadëjim haajem.

³⁷ Maagwai hag p̄öbör hee s̄ejim haajem, kachaloo hΛΛi hāb parhoobam hemk'ooin dāi s̄ierrarr. Mag hΛΛirau Jesúus Simón di haig t'ach k'ö sim k'aug hat'aawai j̄gdee didam durrk'udau alabastro hanΛm dēn boteedidam wau k'itΛm dāi b̄eejim haajem hi haig.

³⁸ Mag b̄eewia hi hēugarmua hi bāk'Λrr p̄öbk'achëwia b̄iemamua hi bā hār hich dauchö t'ëutk'amam hich p̄örbÄΛupai jārpäimajim hanΛm. Magnaa hi bā hār hau, hār haunaa, j̄gdeeu choomajim hanaabá, hi bā gaai.

³⁹ Chi Jesúus t'ñrpäitarr wounau mag hoobaawai hich hödegpai, "Mag woun chadcha Hēwandam hi jaaumie chaar hak'iin, hirua warre k'aug hauk'amgui hajim hanΛm, k'anim hΛΛirauta jāg hich bā gaai p̄rbaichë. Majā pekau pöoma simua hich gaai p̄r simta bārjā k'augba simgui" hajim hanΛm hich hödegpai.

⁴⁰ Magbaawai Jesuu chi Simonag, —Simón, p̄adē mΛ hiek hürbarí hajim hanΛm.

Magbaawai jūrr chi Simonau Jesuug, —Maestro, magan mΛrΛg jaaubarim ¿k'an hagá? hajim hanΛm.

⁴¹ Magbaawai Jesuu jaaubaadëjim haajem hirig. Mag jaau-mamua, —Biek hāb wounau hōor numiim k'ΛΛnag p'atk'on prestaajimgui hajim hanΛm: hābak'aíg cien denarios deewia warmΛg diez denarios deejim.

⁴² MamΛ hamau p'agp̄yaag chuk'u narr haawai, "Hidēu mua sīi hich jāg hok'oopik'im; hoob mΛrΛg p'agmiet" hajim hanΛm, chi mork'ΛΛu.

Mag jaauwia Simonag, —¿Chijāguia pua k'ñirjuawai hārcha hi daupii haju k'ai? ha j̄eujim haajem.

⁴³ Magbaawai Simonau, —Mua hoowain chi p'atk'on dārrcha paraa s̄ierraujöo simgui hajim hanΛm.

Magbaawai Jesuu jūrr hirig, —Simón, maiguin chadcha pua hag heyaa jaaubarmgui hajim hanΛm.

⁴⁴ Magnaa chi hΛΛirag heirpanaa Simonag magjim haajem:

—Simón, ¿pua mΛg hΛΛi hoo chirabá? P̄adē k'ñirjubarí. P̄a di haig mΛ barcheewai pua mΛrΛg dödamjā jöi deebajimgui hajim hanΛm, mΛ bā s̄ugamk̄ir. Mag k'äyau mΛg hΛΛirau

hich dauchöoupai mΛ bÄ hompäiwia hich pörbÄupai deeu järbapÄim.

⁴⁵ MΛ barcheewai pua mΛ k'Äir hÄlnaa, “PΛ hÄu bëejimjÄ” habajimgui hajim hanam. Mag k'Äyau mÄg hÄlirau mΛ barchëtarr haigmua hich mag mΛ bÄ hÄl hahauk'am.

⁴⁶ Pua aceitedamaujÄ mΛ pör p'uurbajimgui hajim hanam, mΛ barcheewai. Magtarr mÄg hÄlirau jÄgdeeuchata mΛ bÄ gaai choowia p'uurpÄijimgui hajim hanam.

⁴⁷ HÄs mÄgbarm pÄdë k'Äirjubarí hajim hanam, chi Simonag. MÄg hÄlirau mΛ dÄi mÄgbaichëmän hich pekau pöoma sÄerr t'um chugpaabapÄim jürrta “HÄu hajim” ha sim k'abahab. Chi pekaujÄ bÄrlam k'aba harr haawai hichdëu hagjö dÄrrcha mΛ k'a k'Ösi hÄm ha sim k'abahab hajim hanam, jÄg sim haig. Hich jÄgta sÄebahab cha mua pÄrag nem hÄgk'a chirämjÄ. HÄbmua k'ÄijÄ hichig dÄbpaar paar nÄm k'Älnag tag p'agpiba perdon-aamän, chi dÄbpaar pÖomacha sÄerr garmua hÄrlächa hi daupii haju. Maagwai bÄrläpai paraa sÄerrau hi daupii hajup mama, warm dÄnjöcha k'abaju. Magua hich perdonaatarrpierrpai sÄi hirig “HÄu hajim” hajugui hajim hanam.

⁴⁸ Maimua jürr chi hÄliragta hoonaa, —PΛ k'aibag t'um chugpaa sÄsimgui hajim hanam.

⁴⁹ Magbaawai hi dÄi hÄba hohoodö narr k'Älnau hamach wir haigpai hiyÄn nÄmuua, —Keena, ¿mÄ chijÄg woun hagÄ, jÄg pekaupa chugpaa sim? hajierram hanaabá.

⁵⁰ Mamä hamau mag k'Äirju nÄmjÄ higba warag chi hÄliragta, —Hoob k'Äirjum. HÄu pÄ peerdÄ hÄsimgui hajim hanam, pÄchdëu hÄk'atarr gaaimua. PÄch diig maju haai hÄmgui hajim hanam.

8

HÄlin Jesüs jÄhoogjerr k'Äln

¹ Maigmua maau Jesüs p'öbörpierr nÄrrämua hÄchab p'öbör chaaur didam k'apan k'aba k'ëk'ëdäm heem magwe nÄrrajim haajem, maach peerdÄajem hiek jaauwai. Mag jaau nÄrrämua, —HÄwandamta ya t'umaam k'Änn pörk'aimän sim. PÄär peerdäm k'Ösi nÄm k'ai, hirigta hÄdÄraa pÄach p'ëet'Ägpibat haajeejim hanam, hichta pÄach Pörk'amk'Äir.

Hi dÄi hÄchab wÄnrrajim haajem hichdëu doce jÄr hautarr k'Änn,

² maimua hÄchab hÄlin hichdëu ham mor heem meepen jÄr wÄrpnaa sÄi k'ajap'am k'amor machagau sÄsid harr mon-aauk'apÄimatarr k'ÄnnjÄ hagjö. Chi hÄlin mag hi dÄi wÄnrrarr k'Änn, dau hÄb MarÄa hajim haajem hÄchab ham dÄn Magdalena haajerr. Hich mag hÄli mor heem hajim haajem Jesuu meepen siete jÄr wÄrptarr.

³ Hābak'ai Juana hajim haajem, woun Chuza hanʌm hʌlī. Hich mag woun Chuza hanʌmuata rey Herodes nem t'um hich dēnjo k'ap'ʌ haajeejim hanaabá. Maimua hāb hagjō nʌrraajeejim haajem, Susana hanʌm. Maimua mag tag hʌlīn k'apan hagjō t'ʌnaajim haajem, hamach di haarmua nemdam haib̄ee nʌm hiiu, hi jāhog wai wēnʌrraajerr k'ʌn.

*Wounau nemjīr dau p'öt'urtarr hag nem hīgk'aa
(Mt 13:1-9; Mr 4:1-9)*

⁴ Mag Jesūs p'öbörpierr maach peerdʌajem hiek jaau nʌrrʌm jaar, k'ääi hāb p'öbörpierram k'ʌn hi haig bēejierram haajem. Maimua t'um hābam haig biirdʌbaadeewai hamag nem hīgk'amamua magjim hanʌm:

⁵ —Biek hāb woun nemjīr dau p'oon majim haajem. Maimua mag mawia p'ö nʌrrʌmua hāaur chi nemjīr daudam bā diichjem hee burrtarr bālu jēb hee joot'ʌgmam dāi nemchaain bēewia sīi k'ök'ʌlīpījim haajem.

⁶ Maimua hāaurag mokpōr jojoodög hee burrtarr t'arrp'ějim hanʌm, mamʌ mag perasöm jēb durrk'u hārʌ sīerr haawai jēb jasarm gaaimua pōd k'aar k'aba, sīi p'ua k'ěchjim haajem.

⁷ Mag p'ö nʌrrʌmua hīchab hāaur k'ʌn miudö harr hee burrjim haajem. Mamʌ chi miuta hārpabaadeewai nemjīrdam hōt k'aba, sīi hich magpai hap'ʌ nʌisijim haajem.

⁸ Maagwai tagam k'ʌn jēb wajaug hee burrjim haajem. Mak'ʌnan chadau höb̄erwia chēbaadeewai k'aarpiperr bich t'ʌn jopmajim haajem.

Mag jaaumamua, haig narr k'ʌnag, —Keena, jāg hārʌnaa chamʌg nem hīgk'aadam mua jaau chirʌm hajap'a hūrbat hajim hanʌm.

Jāgwi ejemploouta mag nem jaaujejī.

(Mt 13:10-23; Mr 4:10-20)

⁹ Magbaawai hi k'apeenau hirig jēeumamua, —Cha pua nem hīgk'aadam jaau dichdimam, ¿k'an haawaiuma? Marau pōd k'augba habarm, marag jaaubá hajierram hanʌm.

¹⁰ Magbaawai hichdēu magjim hanʌm hamag:

—Pārau k'augam k'ōsi hūr naawai, mʌchdēun warre pārag k'ap'ʌ hapiejem, jāgata Hēwandam hōor t'āar hee sīeicheejē. Mamʌ warm k'ʌnagan sīi k'ajap'am nem hīgk'aadamjöpaita hīgk'aajemgui hajim hanʌm, hamau hoo nʌmta hoobamjō hamk'īir, maimua hūr nʌmjā bālīrjā k'augbamjō hamk'īir.

¹¹ Maimua hamag, 'Mua pārag jaauk'imgui hajim hanʌm, hich Jesuu. Pārau pāachig jaaupi nʌmta mʌgaugui hajim hanʌm: Chi nemjīr dau wounau p'öt'urtarr, Hēwandam hiek hōrag jaau nʌmta jaau simgui hajim hanʌm.

¹² Maagwai chi nemjīir dau k'adjā hee burrmarr, hōor Hēwandam hiek sīi par jāgʌupai hūrjem k'ʌnnaugui hajim hanʌm. Hamau Hēwandam hiek jaau nʌm hūr nʌm, mamʌ meperau bēewia k'ūgurbacheewai hūrba harrjō t'āar hee Hēwandam hiek chuk'u t'ʌba nʌm, k'adjā heem nemjīir dau nemchaainau k'öpʌitarrjō.

¹³ Maagwai mokpör jojoodög hee nemjīir dau burrmarr, har maach k'apeenau Hēwandam hiek hūrwai honee hāk'aajem k'ʌnnaugui hajim hanʌm. Mamʌ t'āraucha hāk'a nʌm k'aba haawai, nemjīir dau pōd k'aar k'aba haajemjō k'ūchpai hāk'awia hiseg pʌajem. Maagwai hāk'a nʌm hanʌmta mag hiek hajap'am gaaimua meperau k'aigba haicheewai deeu Hēwandam hiekta hisegwia warr hamach naajerrjō wēnʌrram k'ōsi nʌmgui hajim hanʌm.

¹⁴ Maagwai nemjīir dau sirp'ʌg dāi hōbērwia hōt k'aba bāautarr, jūrr har maach k'apeen hihāsisisdöm k'ʌnnta jaau simgui hajim hanʌm. Hamau Hēwandam hiek hūrm k'ōsi hūr nʌm, mamʌ deeu hamach k'īrjug heepai, "Jāgʌm gaaimua pōd mʌ p'atk'on hauba k'āijā chitaju," wa magbam k'ai, "Mua chadcha hāk'ak'iinjā pōd parhooba mʌchdēu hampierr habaju" ha k'īrjuajem. Mag gaaimua mag nemjīirdam hap'ʌn bāauwia pōd chēba harrjō hīchab Hēwandam hat'ee nem hajap'a wawaagjā pōdba, sīi serbiibata nʌmgui hajim hanʌm.

¹⁵ Mamʌ jūrr chi nemjīir jēb hajaug hee burrtarr, har hōrau Hēwandam hiek hamach t'āraucha hāk'aa chaar hāk'aajem k'ʌnnta jaau simgui hajim hanʌm. Magʌm k'ʌnnau sīi par jāgʌupai hūrba haajem. Hamachdēu hāk'a nʌm gaaimua dau haug wauju hak'iinjā, majā ham gaai mas k'aba simgui hajim hanʌm, Hēwandam hat'ee nem hajap'a waum k'ōchgau.

Lámpara hag ejemplo

(Mr 4:21-25)

¹⁶ 'Ya pāachig jaaubaawai pārau k'ap'ʌ nʌisim, mamʌ hīchab mʌg pāachdēu hūrbarmjā pārau sīi pāach hat'eepai wai naaju haai k'aba nʌmgui hajim hanʌm. ¿K'aíu hōtdau paanaa bat'ēe heegar wa sīi nem bā hee k'āijā hauslīujē? Hōtdaun paanaa warre dijā garta hauslīujemgui hajim hanʌm, t'umaam k'ʌnn dau hararaa hamk'īir.

¹⁷ Hīswe chan hōrau hagt'a hajap k'augba nʌm, jāga Hēwandamau hōor peerdʌ hauju. Mamʌ mʌg hatagta hamach daúacha hōt bālʌg nem waibēenaa hoo nʌmjō hamau k'ap haju. Chi mag k'augba nʌm k'ʌnnan hagt'a k'īchag hee nem hoo nʌmjōta nʌm, bālʌrjā k'augba.

¹⁸ Hajap'a k'īrjubat hajim hanʌm, jāga pārau hūr nʌ. Har chi t'āar honee hūrm k'ōsi hūr nʌm k'ʌnnag Hēwandamau warag k'īrjug deeju, hich hiek k'apcha hamk'īir. Mamʌ har

hūrmap'apai hūr nám k'ɻan k'ɻirjug heemán, cha mua jaau chirám deeu Hēwandamau hich hiek s̄epiba k'echeu haujugui hajim hanám, hūrmap'a naawai.

Jesús heeugpeenau hamach hād dāimua hi dāi hiek'am hig narr

(Mt 12:46-50; Mr 3:31-35)

¹⁹ Mag nám hee hich Jesús hād hich chaain dāi hi haig bēejierram haajem. Mamá hōor pōm wējōm k'urau pōd hi sim haarcha dubba, daaugajārpai naaichéjim hanaabá.

²⁰ Magbaawai hōrau hirig, —Pa heeugpeen pā hād dāi daaugajār nám. Ham hiek pā dāi hoom k'ōsi nám haajem hajierram hanám.

²¹ Mamá magbaawai hichig mag jaauchétarr k'ɻanag Jesuu magjim:

—Mārlgan m̄lig Hēwandam hiek hūrwia hag hipierraas nám k'ɻanta hīchab m̄ heeugpeenjönaa m̄ hādjō s̄isidāmgui hajim hanám.

Jesuu p'ū dāi p'ūas t'umbapitarr

(Mt 8:23-27; Mr 4:35-41)

²² Maimua biek hāb Jesuu hich k'apeenag, “Dök'īrag wēttarau” hawia, chadcha dōjārr paauk'abaadéjim haajem.

²³ Maimua ya ham mag dōjārr k'odjorrōm hee, hich Jesús k'āibaadéjim hanám. Mag hi k'āi jōrrōmta, p'uhād pōm bēewia p'ūasdau dapag baupa haadeewai sosook'amua japau hāwatbajujō haadéjim hanaabá.

²⁴ Hamachdēu mag hoop'ōbaadeewai hi k'āi jōrrōm haar mawia, —¡Maestro, p'iidābaad! Ya maachin k'ōogpamgui hajierram hanám.

Magbaawai p'iidāwia, p'ū t'eeg t'ānāmāg meeurrau s̄iunaa, hīchab chi p'ūasagjā meeurrau s̄ubaawai, tag p'ūjā wēba p'ūasdaujā baupa k'aba, warre s̄ii dōjā meuu jōsijim hanaabá.

²⁵ Maimua jūrr hichdēu hamag, —Keena hajim hanám, ¿māg pāar m̄ dāi k'odjorrōmjā nem hōk'ōta n̄? Jāgan pārau chan m̄ pāach dāi chitāmjā k'augbata naab hajim hanám, jāgcha jāp'ierraag.

Mag hamach dak'īr p'ū dāi p'ūaspa warre t'umba hat'am hoobaawai jāp'ierrnaa dauderraas námua hamach happai hōk'arii, —Keena, ¿k'aním wounta māg p'ūugjā hiek'anaa p'ūasagjā hiek'aawai hi hipierraas haajēma? hajierram hanám.

²⁶ Mag wētmamua k'odjorrōo hawia Gerasa durr barjierram haajem, hich hag t'ārrdō heepai t'oom higar Galilea k'īrp'ee.

Jesuu woun hāb dōsāt dau heerpamieu baarjerr monaautarr

(Mt 8:28-34; Mr 5:1-20)

²⁷ Mag Gerasa durr barimawia Jesús durrpabaadeewai hi k'īrp'ee woun hāb p'ōbōr heemua hōbérchējim haajem.

Mag woun hich warrgarwe dösät bënëü sïpwia hich mag bar nñrraajeejim hanaabá. Mag gaaimua nawe degmua mawi, tag degjä k'aba, hääba hujä härpái k'äinaa, k'ajüa k'arraa hich mag sierrajim haajem.

28-29 Mag wounau Jesúus hoo hat'aawai dëgölp wiiu ha hi bæk'arr p'öbk'abaimawia chaigpamamua t'et hirig magjim hanám:

—Jesús, Cha Hägt'aa P'uu Nám Hiewaa, ¿k'ant'eeta pua mΛ mägbäichëma? Hoob mΛ chig ha chiram hajim hanám, chi mepeer garmua Jesuu hichig woun mor heemua höbérpi jaubaawai.

Mag chi mepeer hajap t'ierrpa sïerr haawai hääibabaarjeejim hanaabá. Mag barbaadeewai parii cadenau jännaa grillos hanám heejä bä k'öök'a sïsiuk'amjä hi hat'eem k'aba haajeejim hanám. Sii warag caden t'arrëupäiwia hõor chukag haar warp warrjeejim hanaabá, chi meperau.

30 Maimua Jesuu hirig, —¿PΛ k'an ha t'lärjë? hajim hanám.

Magbaa chi wounau, —Männ “Meepen P'öbör” ha t'lärjemgui hajim hanám.

Hirua mag sïrran, bën pöm hich mor hee dubchë t'änäm wai nñrraajerr haawaita mag sïejim hanaabá.

31 Magbaawai chi meepen woun mor hee mag t'änarau Jesuug, —Hoob warre k'ëmie durr chan maar päi chiram.

32 Mag k'äyau har k'üsnaan p'at'au k'ö wëñarräm heeta hidëu maar dubpibá hajierram hanám, hag dak'a k'üsnaan k'apan t'änarr haawai.

Magbaawai Jesuu hamag hädraa k'üsnaan heeta dubpijim hanaabá.

33 Magbaa chadcha woun mor hee meepen pöm mag t'änarr höbërdätk'awia jürr k'üsnaan hee naaimaawai, k'üsnaanta parhooba k'ap'ig p'öbaadëwia hit'urmäg härmua t'arrdö pöm wëjöm hee därbagk'a sii k'ëu k'uurbä k'ëchjierram haajem.

34 Magbaa chi k'üs t'la narr k'ännaau hamachdëu mag hoobaawai jäp'ierrwia p'öbörög k'ap'ig p'öbaadëjim hanám, hõrag jawaan. Mag wëtumua hïchab p'öbör chaauraa di nñnäidäm heem k'änagjä jaaumiäjerram haajem.

35 Mag p'öbör hee jaaubaimaawai, chadcha haar hoon weetwai, chi woun mor hee bën pöm wai sïerr wajap'a k'ajüa jüanaa, hag na magba haajerrjö, sii ya maach k'ir hich mäg Jesúus k'ëirp'ee jup sim hooimäjerram hanaabá. Hamachdëu mag hoobaaimaawai jäp'ierraa hap'öbaadëjim hanám.

36 Magtarr chi hootarr k'ännaau jürr chi hoon bëe nám k'änag jaaui naajim hanám, jäga mag woun dösätau mag wai nñrraajerrta häu Jesuu monaaupäijí.

³⁷ Magbaawai Geresa perasöm k'ɻɻn pöm haig t'ɻnarr k'ɻɻnau jāp'ierr nɻmua Jesuug chawag mapi jaau naajim hanɻm, hamach hee s̄iepiba.

Mag chadcha, Jesús jap hee pabaadējim haajem, deeu hamach berrag w̄ētaag.

³⁸ Mamɻ mag ham w̄ētaaggam hee, chi woun mag dösät bēnēu baarjerrau Jesuug jējēeu haajeejim hanaabá, hi d̄ai maag. Mamɻ Jesuu hi harrba warag hirig,

³⁹ —Pach diigta petá, maimua t'umaam k'ɻɻnag jaaupet hajim hanɻm, jāga Hēwandamau häu pɻ heeg hoowi pɻ monaaubar.

Hichig magbaawai chadcha p'öbör hee petawia hich mag jajawag majim haajem t'umaam k'ɻɻnag, jāga Jesuu hi dau haug k'augwia hich bēn chugpaap̄itarr.

Jairo k'a, maimua hɻli h̄bmua Jesús k'ajūahidam gaaipai partarr

(Mt 9:18-26; Mr 5:21-43)

⁴⁰ Mag Jesús deeu hich k'apeen d̄ai jap hee pawia Galilea durr barimaawai hōor pöm s̄ii hi nɻ k'odt'ɻnaajim haajem. Mag hi barbaimam hoobaawai t'umaam k'ɻɻnau hirig, "Häu pɻ bēejim" hanaajim hanɻm.

⁴¹⁻⁴² Mag hi barbaimam hee, woun hāb judionaan Hēwandam hiek jaaujem di t'ɻajem Jairo ha t'ɻr s̄ierr hi haig bēejim haajem. Mag woun chan tag chaaijā chuk'u, hāba chaai hɻlik'aardam doce añosjō s̄ierrdam happai k'it̄mta ya meemaa hajim hanɻm. Mag tag chaaijā chuk'u hābpai k'it̄m meemaa haawaita Jesús b̄l̄k'ɻrr p'ōbk'anaa hö b̄rɻɻ haicheejim hanɻm, hich di haar harrwia mag hich chaai mor mas k'ērɻm monaaup̄imk'īir. Mag hich haig hö b̄rɻɻ haicheewai, ya hagag w̄ētumta, warag hōrau ham p'ēeudɻ harrmaa hajim hanɻm, pöd majujā k'aba.

⁴³ Mamɻ hōor pöm mag t'ɻnɻm hee, h̄chab hɻli hāb s̄iejim haajem, doce años s̄ii p'ōmieu bar sim. Mag h̄l̄lirau hich p'atk'ondam t'um gastaap̄iwiia s̄iejim hanaabá, doctor-naanag hich hēwaupi simua. Mamɻ h̄bmua jāp̄ pöd hi monaau hauba haajeejim haajem.

⁴⁴ Mag hɻli mag simua Jesús hēugarmua bēewia hi k'ajūahidam gaaipai p̄rchējim hanɻm. Mag hirua p̄rbarm b̄urre chi p'ōmie t'ababaadeewai warre hich mag monaau s̄isijim hanaabá.

⁴⁵ Magbaawai Jesuu, —¿K'aíuta mɻ gaai p̄rbaichēma? hajim hanɻm.

Mamɻ h̄bmua jāp̄ jaauba haawai Pedroou hich k'apeen d̄aimua, —Maestro, k'aíu habarjugui hajim hanɻm. Pach haig hōor p'ēeudɻdɻk'am k'ɻɻnau k'abahab, pua mag chirɻm.

⁴⁶ Mama^λ Pedroou hichig magbaawai warag Jesuu, —Hāhā, sīi hōor p'ēeudʌdʌk' amua k'abam. Mua k'ap'^λ chirʌmgui hajim hanʌm, juau hogt'omta hābmua mʌig mʌ gaai pʌrbaichëm. Mag pʌrbaicheewai Hēwandum juapá mʌ gaai simua monaaubap̄imjā mua k'ap'^λ chirʌmgui hajim hanʌm.

⁴⁷ Mama^λ chi hʌlirau hūurwai hichdëu meraa pʌrchëtarra Jesuu mag hijēb haadeewai, k'ir naau nʌm hiek'au, bʌ duui bēewia hi bæk'^λrr p'ōbk'achëwia, meerba hōor t'umaam k'ʌn dak'ir jaubaadëjim hanaabá, k'an hat'eeta hirua mag hi gaai pʌrchëjī, maimua jāga mag pʌrbarm bärre hi monaau hʌsijī.

⁴⁸ Magbaawai Jesuu hirig, —Hoob chigaa ham hajim hanʌm. Mua pʌch monaauju k'ap'^λ mʌ gaai pʌrchëtar gaaimua häu pʌ monaauwia peerdʌ haisim. Pʌch diig maju haai hʌmgui hajim hanʌm hirig.

⁴⁹ Mama^λ hagt'a mag hi hiek'a höba nʌm hee, woun hāb bēejim haajem, mag judionaan Hēwandum hiek' jaaujem degam chi pör Jairo hanʌm di haarmua, hi hēudee. Mag bēewia chi Jairoog, —Kakē, ya haaunaanaujā pöd hāwatba habarm. Hidëu Maestro s̄ubá. Ya par maach haar hi mabajup haichëjim hanʌm.

⁵⁰ Mag jaubaichëm hūrbaawai Jesuu magjim hanʌm chi Jairoog:

—Hoob k'irjum. Pua pʌch chaai häu hoo wai chitaju. Sīta hāba murua pʌch chaai monaauju k'irjugta wai chirsí hajim hanaabá.

⁵¹ Maimua warag wëtwia di haar barimajierram haajem. Mama^λ t'uur k'ērʌm hee chi binaandam wai narr haar chan hich dāi hōor k'apan dubpiba, hāba chi doubtarr k'ʌnan, Pedro, Juan, Santiago, maimua chi haai chi hād dāipaita hich dāi dubpijim haajem.

⁵² Mag barwia hooimaawai, t'umaam k'ʌn sereeu hicharaucha bie nʌm dāi hīchab hāpēpérk'amta hooimajim hanaabá. Mag hoobaimaawai Jesuu hamag, —Hoob bīemiet'ā. Hi meebsīta hi k'āi sīebahab hajim hanʌm.

⁵³ Mama^λ hirua magbaawai, haig narr k'ʌnau warag hi wau hiek'a naajim hanaabá, hamachdëu chadcha chi chaai mee sim k'ap'^λ narr haawai.

⁵⁴ Mama^λ hamau mag nʌmjā hūrba, warag dubwia chi binaan juadam gaai pʌrnāa, —jHālik'aardam, p'iidʌbaad! hajim hanʌm.

⁵⁵ Magbaawai hi hak'aardam deeu hi gaai k'ēraicheewai hag bärre p'iidʌbaadëjim hanaabá. Mag p'iidʌbaadeewai hirig t'achdam hau deemk'ir jaaujim haajem.

⁵⁶ Mag p'iidbaadëm hoobaawai chi dënnaan k'ir hëu hawia warre dauderraa nlisijim hanam. Maimua hichdëu magwia haig narr k'lanag, —Hës päächdëu mäg hoobarm hoop chik'amnag jaaumiet hajim hanam.

9

*Jesuu doce hich däi hogdba wënarrabajerr k'lan pätarr
(Mt 10:5-15; Mr 6:7-13)*

¹ Maimua Jesuu hich k'apeen doce hich däi hogdba wënarrabajerr k'lan hääbam haig t'ärk'anaa hagdaujö juapá deemajim haajem, hich dënjo hoor mor heem meepen järk'linaa mor masim k'lanjä monaau wënarraju hayaa hamk'ir.

² Mag päyaagpamua hamag magjim hanam:

—Mua pääar päi chiram, hörug “Hëwandamta t'umaam k'lan Pörk'aimla sim” ha jaaumk'ir, maimua hichab hamag “Pääar peerdaju k'ai hirigta hädraa pääch Pörk'apibat” ha jaaau wënarramk'ir. Mag wënarramua hichab k'amor machagjä t'um päärau monaau wënarrajugui ha jaaujim haajem.

³ Maimua hichab hamag, ‘Pääch jua k'arr hëréubaadët, bäljrä nem hinag harrba: bordón chuk'u, talegdijä chuk'u, ni t'ach ni p'atk'onjä hoop harrmiet; hich jäg hëréubaadët hajim hanam, k'ajüa t'eg jüajujä chuk'u.

⁴ Maimua pääch wënarrampierr päächig dijaaubarm degpai k'eeupaawai k'äibat hajim hanam, pääch maigmua wët nám hora.

⁵ Mamä p'öbör hee ni häämuajä pääch hamach deg dubpiba ni pääch hiekjä hürba habaawai warre hamach dak'irwe pääch bä gaaim jëb hälrp'ë hälrp'ënaa päächta hëréubaadët hajim hanam. Päärau magmän magbarmuapai hamag “Päächdëu jäg Hëwandam hiek hürba habarm gaaimua hich däita k'ir k'ap habat” hanamlugui hajim hanam.

⁶ Mag, chadcha Jesuu hamachig mag jaaubaawai hëréubaadëwia p'öbördampierr jäga Hëwandamau maach peerdajë ha jaaau wënarram däi hichab durrpierr haunaanpa monaau wënarrajim haajem.

*Herodeeu Jesús nem wau narram hürtarr
(Mt 14:1-12; Mr 6:14-29)*

⁷ Rey Herodes hanamua hürbaadëjim haajem nem t'um Jesuu wau narram. Mag hichdëu hürbaadeewai k'ak'aisamjö haadëjim hanaabá, jürram k'lanau “Juan chi hoor pör choomietä hiiu p'iidwia narrachëm” ha jaauchéchëk'am hürwia.

⁸ Mag nám däi hirua hürwai häaur k'lanau jürr, “Elías warregar Hëwandam hi jaaujerrta höberchëwia jäg narram haajem” ha jaaau nám däi hagjö bigaaum k'lanau jürr, “Elías k'abam

k'ai jāan chadcha jöoingar Hēwandam hiek jaaujerrta deeu p'iidwia jäg nərrəm" ha jaauchē naajim hanəm.

⁹ Mag bii wëjom hūrwia chi Herodeeu hich hödegpai, "Keen, magaag Juanan mua hö t'laappäipitarrau. Magan, ¿k'ai hajuma hōrau mag bii t'ənəm?" haajeejim hanəm. Mamə parhooba mag jaau t'ənəm gaaimua hichdëuchata hi däi hoom k'ōchag s̄ejim hanaabá.

Jesuu hōor cinco mil jāhogtarr

(Mt 14:13-21; Mr 6:30-44; Jn 6:1-14)

¹⁰ Mag doce hich Jesuucha p̄xitarr k'ən wënərrəl hawia bardətk'acheeu hamachdēu nem wau wënərrarr t'um hirig hīgk'achējierram haajem. Magbaawai chi Jesuu chawag ham p'ē harrijim haajem, p'öbör Betsaida hanəm higaau hōor chukag hee.

¹¹ Mamə hōrau mag hi petam k'augpäitarr haawai hi hēudee pochag wëtjim hanəm. Mag wëtwia hich haar bardətk'abaimaawai Jesuu hamag, —Häu pāar bëejimgui hawia, warag hamag, Hēwandamta t'umaam k'ən Pörk'aiməl simgui hajim hanəm. Pāar peerdju k'ai, hirigta hədlraa pāach Pörk'apibat ha jaaumajim haajem.

Mag jaaumamua hīchab mor masim k'ənprə monaaupäimajim haajem.

¹² Mag hōor monaaupärik'am hee, warag hedau k'ēuju gar pabaadeewai chi doce hich däi hogdəba wënərraajerr k'ənnau hi haig bëewia hirig, —Mäig maach hōor chukag heeta nəpi, p'öbör hee wa di dak'a nənəidəm hee k'āijā hamag wëtpi jaaubá hajierram hanəm, magəm haar t'achdam k'ōwia k'āimk'īir.

¹³ Mamə magbaawai Jesuu jūrr hamag, —Ham p̄iiju k'āyau, pāachdēuta hamag t'ach deebat hajim hanaabá.

Magbaawai jūrr hamachdēu magjierram hanəm hirig:

—Maar k'ōju chuk'u nəm hamag deeg; hāba pandamta cinco wai nəm däi hāwarrdamta dau numpai wai nəm. ¿Jāga hōor pōm mag t'ənəm marau jāhogbarju? ¿Wa p'öbör heeta marau k'ōju pēr hawaan wëtjuwa? hajierram hanəm.

¹⁴ Mag hōor pōm t'ənəm hee hemk'ooin happai cinco miljō naajim haajem. Magbaa Jesuu hamag, —Hōrag jaaubat hajim hanəm, hābam haigpai poso de cincuenta en cincuenta k'ik'īratdō jupk'amamk'īir.

¹⁵ Mag chadcha hi hipierra hōrag jaaubaawai t'um hich mag poso p'əlr hohood hap'öbaadējim haajem.

¹⁶ Magbaawai hich Jesuu mag pan cinco narr chi hāwarrdam numpai narr däi hāba p'ē hauwia, hāgt'aag heerpanaa, Hēwandamag häu hajim hanaa, t'orreuwig, hich k'apeenag hārapäimajim haajem, jūrr hōrag jigmamk'īir.

¹⁷ Mag jigmamua t'umaam k'ʌʌn biwaauwia himie p'öbaadeewai chi pan hāwarr däi sobtarrau t'abat doce hipiirk'a haujim haajem.

Pedroou jaauwai Jesuun warrgarwe hich Hēwandamaau pāiju haajerrau ha jaautarr

(Mt 16:13-19; Mr 8:27-29)

¹⁸ K'ääi hāb Jesús hich däi doce hogdʌba wēnʌrraajerr k'ʌʌn däi hōor chukag hee mawia Hēwandamag jēeu s̄lejim haajem. Mag jēeu dichwia hamag, —Hōrau mʌ higwia hiyʌʌ nʌm hūurwai, ¿ham hiek mʌ k'ai haajē? ¿Pārau hūrba haajē? ha jēeujim hanʌm.

¹⁹ Magbaawai hamachdëu magjierram haajem:

—Ham hiek pʌ Juan chi hōor pōr choomie haajem; deeum k'ʌʌnau jaauwai, pʌlta Elías haajem, warrgar Hēwandam hi jaaujerr; maagwai pogk'a jaauwai pʌ s̄i warrgar hagjö Hēwandam hi jaumie harrta deeu hiiu p'iidʌwia nʌrraichëmjā ha jaaujem ham dën hajierram haajem jūrr hirig.

²⁰ Hichig magbaawai, jūrr hamachigcha, —¿Ma pāachdëujāma, pārau k'īirjuawai mʌ k'ai hagá? ha jēeujim hanʌm.

Magbaa Pedroou hirig, —Pʌʌn Cristoou, har warrgarwe hich Hēwandamaucha hōor peerdʌ haumk'īir pāiju jaaujerr hajim hanʌm hirig.

²¹ Pedroou hichig magbaawai, —Chadcha pua hag heyaa jaaubapäimkë hajim hanʌm, mamʌ hoob bʌʌrjā chik'amnag jaaum hajim hanʌm.

Warm k'ʌʌnagjā jaaupibajim haajem.

²² Maimua magjim hanʌm:

—Mʌch chi Hemk'ooi Hiewaa chadcha dau hap'ʌʌ haju haai chirʌm. Mʌ dau hāauk'a hisegwia Jerusalenpie jöoin chi t'et'em k'ʌʌnau p'adnaan chi pōrk'a nʌm k'ʌʌnaupa Moisés hiek jawaag chi machnaan d̄imua mʌ t'ōomk'īir pʌr deeju. Mamʌ mag hamau mʌ t'ōowiajā k'ääi t'ārjupam hee p'iidʌwia deeu mʌ hiiu chirsijugui hajim hanʌm.

²³ Maimua t'umaam k'ʌʌnag heerpa heerpanaa, —Chadcha pārau mʌ hiek pāach t'āraucha hāk'a nʌm k'ai, magan mua nem waapi jaau chirʌm happaita waubat hajim hanʌm, “Mʌchdëuta k'ap chirʌm mʌchdëu nem wauju” ha hiek'aba. Mʌ gaaimua chik'amnau pāach dau hap'ʌʌ t'ōoju k'īirjuwia k'āijā magʌm higba, waragta hāk'anaat.

²⁴ Har chi mʌg jēb gaai mʌ gaaimua bʌʌrjā p'it'urg haumap'a wēnʌrrʌm k'ʌʌn chan meem hedjā hāg'tar höb̄erbamgui hajim hanʌm. Magarrau har chi mua nem jaau chirʌm waum k'ōchgauta hamach nemjā k'īirjuba s̄i warag

ma gaaimuata dau hap'la hanam k'lanan chadau h̄gt'archa höberjugui hajim hanam.

²⁵ Pārau hoowai, ¿k'an hajaug sī hajim hanam, woun hābmua māg durr t'um hichdēupai jāa wai sīsim, mamā mag sim meebaraadee k'īmie durr petam; hirua hich durr t'um hich dāi harrju haai sī? Pōd harrbamgui hajim hanam.

²⁶ Hāb k'āijā mā gaaimua wa mā hiek jaauju k'āijā hōor dak'īir chigaa hamān, mag māch chi Hemk'ooi Hiewaajā t'umaam k'lan Pörk'anāa māch Haai dāi h̄gt'ar hi chognaan t'lanam k'lanpa māg durr chachaan bēem hedjā muajā hīchab hich k'īircha heerpanaa chigaa warag, "Mua, bālrgā pā k'augba chitam" hajugui hajim

²⁷ Cha mā hiek'a chiram hiek'au hāaur k'lan cha mā hiek hūr nām k'lan chan māchta t'umaam k'lan Pörk'a bēju hedamjō haadēm hoobam haigjā meebajugui hajim haajem Jesuu hich k'apeenag.

Jesús sī bālmjō haaderr

(Mt 17:1-8; Mr 9:2-8)

²⁸ Mag hich k'apeen hāaur k'lanag hamach daúa hich hoopiju jaautarr k'ur seman hābjō nām hee, durrsī gaai Hēwandumag jēwaan mamua hich dāi p'ē harrjim haajem Pedro, Santiago maimua Juan.

²⁹ Mag mam wētwi hich Hayag jēeu simta, dēgölp sī bālmjō haadējim hanaabá, hich mor gaai k'ajūa jūa sīrrpa. Maagwai chi k'ajūa chará sī p'uumjō haadējim hanam, hich bāpgau.

³⁰ Hi magbaadēm hee wounaan numí hi bigaau dānāutk'achēwia hi dāi hiyāl naajim haajem. Mag hi dāi hiyāl narr k'lan, jōoingar Moisés k'ararr hajim haajem Hēwandum hi jaaumie Elías k'ararr dāi.

³¹ Mag ham hiyāl dānānidā haichēm dāi hīchab pagt'am daujō p'ar jēer hat'amua mag hāsdaau narrta sī warag harar ham wāl wai sīsijim hanaabá. Ham hiyāl narran, hich Hēwandumacha warrgarwe hich hi jaaumienag jaautarrjō, Jerusalén p'ōbōr hee hōrau hi t'ōojuuta hig hiyāl naajim haajem.

³² Mamā maagwai Pedro hich k'apeen numí hamach hāba wēnārrarr k'lan dāi sī dap'ōkgau pōd dau hēebajujō t'lanmuata hoo naajim hanaabá, mag Jesús Moisés dāi Eliapa hiyāl dānānidā nām. Maagwai hich Jesuun hagt'a sī bālmjō t'lanam dāi hi k'ajūa chará p'uumjōta t'lanajim hanam, hich bāpgau.

³³ Mag hāba dānānidā naawia chi warm k'lan hi haigmua wētaag hēk'a nām hee, Pedroou hirig, —Maestro, hāu chi hagamjō nem hajaug maar māig nām, ¿jāgwia maadēu rāichdi

t'ärjup hëu haubá? hajim hanám, hääb pΛ hat'ee, hääb Moisés hat'ee maimua hääb Elías hat'ee.

MamΛ mag sim chan Pedroou hich hiek'a simjā k'augba simta mag hiek'a dλnaajim hanám.

³⁴ MamΛ mag hi hiek'a dλnám hee, jλnt'umie baug bëewia ham jöodΛ hat'aicheewai jāp'ierr p'öbaadējim hanaabá, hag hee hierr paauk'abaadēm hoowia.

³⁵ Mag jλnt'umie hee ham hierr paauk'abaadeewai hag heemua woun hiekjö, "Chamλta mΛ Hiewaa, mΛchdēu jāsehne wai chitλmu, hōor peerdΛ haumk'īir mΛchdēu jΛr hautarr. Hirua jaau simta hipierraahabat" ha hiek'abarm hūrjierram hanám.

³⁶ Maimua chi woun hiekjö sīerr k'īubaadēm däi hīchab chi jλnt'umiejā chukk'u haadēm hee hoowai Jesús hich happai hoo dλnaajim hanám. MamΛ hamachdēu mag hootarrjā hag hed gaai chan bλlrjā deeum k'λnag jaauba, sīi kīuu nlisijierram hanaabá, nem dau chig hooba harrjö.

*Jesuu chaai mor heem mepeer jēupäitarr
(Mt 17:14-21; Mr 9:14-29)*

³⁷ Hag noram hääspau mam durrsī gaai naawi deeu hich k'apeen däi jér paauk'abaadēm hee, ham k'īrp'ee hōor pöoma wëdurajim haajem.

³⁸ Mag k'apan pos wëdurum heemua woun hääb hi haig bëewia hirig magchējim hanám:

—Maestro, mΛ chaaidam t'ōt'ōrrsö k'itΛm pΛ haig haibëejim. ¿Pua mΛ dau haug k'augwia hi monaaupäibaju k'ai? MΛ chan tag chaaijā chuk'u hääba mΛgdam happaita wai chirλmgu hajim hanám.

³⁹ MΛg k'ērΛm hich bënēu barbaadeewain nem t'eegta baarjem. Di bäbäjä k'abaadēmua hähäik'am däi sīi hisap'unjā bau haadeejem. Mag di bäbäjäk'am pλamjā higba t'λnΛ hawia bar dichdimaaawain gaai machgau sīita k'a haupihba haadeejengui hajim hanám.

⁴⁰ Chi mepeer höbeerpläimk'īir pΛ däi hogdΛba wënlrraajem k'λnag mua jaautarrjā hamau pödbajierramgui haichëjim hanaabá.

⁴¹ Magbaawai Jesuu t'umaam k'λnag heirpanaa, —Päran chadcha pääch t'āar k'aibag gaaimuata päärau chan jāg chaai Hēwandamau monaaupäijujā k'īrjuba nλmgu hajim hanám. ¿Pärau jāg Hēwandam sua t'eeg simjā k'augbamjö nλm sīi hich jāgta mua hääwat chitaju haai chirí päärau hoowai? ¿K'an hatchata päärau mΛ pääch däi chitapim hig nλma hajim hanám, hajapcha hääk'aag? Magnaa jürr chi hayagta, MΛ haig pΛch chaai haipidú hajim hanám.

⁴² Mag chadcha chi hayau haidurum hee, chi chaai hich bënëu t'eeaga barbaadëmua warre jëk'at barwerbpäijim hanam. Magbaawai Jesuu chi mepeer mag chi chaai mor hee simag meeurmaanaa höbeerpi jaaubaawai warre höberbaadëjim hanaabá. Mag chaai monaaupäiwia chi hayag, —Har k'ëram pə chaai hajim hanam.

⁴³ Mag Jesuu chaai monaaubarm hoowia t'um haig narr k'lan dauderraal nasiwia Hëwandamagta, “Hëwandam, pachta chadcha mepeen k'ayaujä chi juu t'ierriu. Mepeenau chan pöd pə däi barbam” hajierram haajem.

Plabu Jesuu chik'amnau hich t'ðoju jaautarr

(Mt 17:22-23; Mr 9:30-32)

Tagam k'lan mag dauderraal t'anam hee, Jesuu hich k'apeenag magjim haajem:

⁴⁴ —Hajap'a mə hiek'aagpam hürwia k'ir heyaa wai nasisit. Mäigmua pömcha k'aba nám hee, mág mäch chi Hemk'ooi Hiewaa mág chiraman chi t'ierrnaanag pər deejugui hajim hanam.

⁴⁵ Mamə chi k'apeenau Jesuu hamachig mag hiek'abarmjä warre k'ap'haaju nem k'aba harr haawai pöd k'augbajieram hanaabá. Mag hamachdëu pöd k'augba habaawai hirig jeeujöö naawi warag hinagau jeeuba, hich magpai nasisijim haajem.

Chijäata härächa haju haai sī ha jaautarr

(Mt 18:1-5; Mr 9:33-37)

⁴⁶ Maimua wëtwia hamach happai hap'öbaadeewai, “Keena, magan mág nám haig, ¿chijäata härächa sim k'ai?” ha hiyäa hap'öbaadëjim haajem.

⁴⁷ Mamə Jesuu ham k'irjug k'ap'anua ham t'äarjä k'ap'ə sñerr haawai, mag hiyäa nám hürbaa chaaidam jiir hauwia hich bigaau dñllupi k'érnaa hamag magjim haajem:

⁴⁸ —Mág chaai hagt'a hich juau paba haawai serbiiba k'itamjö hõor t'anam t'um mua k'ösi chitam. Pärau mə dënjo mág k'it'ëem hâb k'äijä jäsenk'awia pääch di haig haumän, magan pärau mächchata mag k'ir jäsenk'abarmjö habarmgui hajim hanam. Mag pärau hädvara pääch haig mə baarpi nám haiguin magan pärau mə Haaijä k'ösi nám hanam, hichdëuta mə pätarr haawai. Mua pärag jaauk'imgui hajim hanam: Har hamachdëupai k'irjuawai t'umaam k'lan k'ayaujä chaai bärämdamjö serbiiba nám ha k'irju nám k'lannta warm k'lan k'ayaujä härächa nmgui hajim hanam chadcha, Hëwandam dau na.

Maach hichaaur k'aba siman maach higar sñewaiu ha jaautarr

(Mr 9:38-40)

⁴⁹ Magbaawai Juanau Jesuug, —Maestro, marau woun hāb hoojimgui hajim hanam. Mag wounau hiek'amamua pə t'ñr t'ñrraa hōor mor heem meperag höbeerpi jaaubaawai chadcha höbeerpäi maajeejim. Mamla maarjö pə däi narraba haajemuata mag siewai marau hirig tag hōor mor heem mepeen järk'ññipiba jaaujimgui hajim hanam.

⁵⁰ Magbaa Jesuu magjim hanam hirig:

—¿K'ant'ee pārau hidēu hōor juu pərpiba hirig magjierrá? Maadéu nem wau nám hoowia maach hichaaur haba warag maach juapierr hoo sim k'ai, magan maan däi maach higar siewaiugui hajim hanam.

Jesuu hich k'apeen numiim k'ññanag meeurraru sñutarr

⁵¹ Ya Jesús deeu hñgt'ar hich Haai haar maimla haadeewai warag t'ñar p'ñiuwia högk'aba Jerusalenag petajim haajem.

⁵² Mamla hich na di järwia nem k'ñir k'augamk'ñir, hich k'apeen heem hōor jär hauwia pñjim haajem. Magbaa mak'ññanau hérëuwia Samaria durr p'öbördam póm k'aba k'itam hee hi na di järimalierram haajem.

⁵³ Mamla chi Samariapienau Jesús sñi Jerusalenagta mam ha hürbaawai hi hat'ee chan di chuk'um hajierram hanaabá.

⁵⁴ Magbaawai deeu bëewia mag hirig deebaju habarm jaauchëjierram haajem. Mag hürbaawaita jürr Santiagoou Juan dñimua, —Señor, ¿pua hoowai mag pərəg di deebam hanam jürr marau Hëwandamag jéeuju haai nə hajim hanam, Elías k'ararrau jéeubaawai hatarrjö ham p'öbör pábaadëmua huurdña k'ëchpäimk'ñir? Marag jaaubá hajim hanam Jesuug.

⁵⁵ Magbaawai Jesuu hamag p'ññarba hoonaa magjim hanam:

—¿K'aiu pārag jaauwai magta haju haai nám hají, hōrau dich k'a hisée haawai? [Chi mag hiek'ajem k'ññanan bñlrjä Hëwandam hiek hürba haajem k'ññanta mag hiek'ajemgui hajim hanam.

⁵⁶ Mñch chi Hemk'ooi Hiewaan mñg jëb gaai hōor peerdña hawaanta bëejim. Mñ mag mñch garmua warag hōor hamach pekau hee durrum peerdña haubanaa sñi höpäyaanjä bëebajimgui hajim hanam.]

Mag warre ham kach dññ hiek'apñiwia deeum p'öbördamag hérëubaadëjim haajem.

Jesús däi wëñarram hig narr k'ññan

(Mt 8:19-22)

⁵⁷ Mag hérëubaadëwia hagt'a barba wëñarram hee, hñbmua Jesuug, —Señor, mñnn pə mampierr pə däi hich jäg chitajugui hajim hanam.

⁵⁸ Magbaawai jürr hich Jesuu hirig, —Pñchdëu mag mñ däi chitam k'õsi chiram k'ai, marrau magan hajim hanam.

Mam^λ p^λrag jaauk'imgui hajim han^λm: m^λ k'āyau pabā heem nemchaain hamach k'āaijem jēbdi paraam; nem hichpanjā k'eeupaawai hamach k'āaijem k'āidu wai sīsid^λm. Mam^λ m^λch chi Hemk'ooi Hiewaa chan m^λg chit^λm haig k'ēubaadeewai k'āyaag hajap'a werba chiraju didamjā chuk'u chit^λmgui hajim han^λm. P^λjā m^λjō magta chitam k'ōsi chir^λm k'ai, marrau magan hajim han^λm.

⁵⁹ Maimua hābak'aíg jūrr hich garmuata —Marrau m^λ d^λi habaawai, jūrr magua, —Señor, magan hidēu nacha m^λ m^λch haai haar mawia hi d^λi chir^λλ hapibá. M^λg hatag m^λch juadamaucha jöoi hauk'ér p^λabajeen chadau mua p^λhogd^λba chitajugui hajim han^λm.

⁶⁰ Magbaawai Jesuu hirig, —Magju k'āai warre m^λ d^λita marrau hajim han^λm. Hidēu har hamach Hēwandam hiek hāk'amaaugau chi t'ōmjō n^λm k'ānnag hamach binaan bēppibá. Mam^λ p^λ mag k'āyau warag hōrag jaaubamí hajim han^λm: “Ya Hēwandam t'umaam k'ānn Pörk'acheeg bēeim^λla sim. Pāar peerd^λm k'ōsi n^λm k'ai, hichta hād^λraa pāach Pörk'apibat” ha jaaupet hajim han^λm.

⁶¹ Magbaawai deeum haig sīerrau hīchab hirig magjim han^λm:

—Señor, m^λjā p^λ d^λi hogd^λba chitaju hīchab. Mam^λ hidēu nacha m^λch di haar mapibá hajim han^λm, m^λch di haig durrum k'ānnag “hayoo keena” hapäyaan.

⁶² Magbaa Jesuu magjim han^λm:

—Chi m^λ d^λi n^λrram woun chan hag na hichdēu parhooba nem waaujerrjā hagt'a k'īrju n^λrraju haai k'aba sim. Hirua magju k'īrju chir^λm chan, pōd Hēwandam hat'ee nem hajap'a waubamgui hajim han^λm.

10

Jesuu hemk'ooin setenta j^λr hauwia nunumdō p^λitarr

¹ Mag jūrram k'ānnau Jesús d^λi hogd^λba wēn^λrraju ha t'ānarr k'ur maach Pör Jesuu hichdēucha hōor setenta j^λr hauwia k'īr sīsied nunumdō p^λyaagpajim haajem, hich na hich n^λrrajupierr.

² Mag ham p^λyaagpamua magjim han^λm:

—Chadcha Hēwandam hi jaau n^λmlan arrozdō pōm p'ur wējōmjōta p'īdag pōoma sim; mag simta chi jaau wēn^λrraju k'ānn chan k'apan k'aba durrumgui hajim han^λm. Magua mua pāragan, Hēwandamag jēeubat ha chir^λmgui hajim han^λm, warag hich hi jaauju k'ānn k'apan jōp'ēecha hich hi jawaan pāimk'īr.

³ Maimua magjim han^λm hamag:

—Hërëubaadët. Mam₈ päädë hūrbat: Mua m₈g päär päi chir₈m₈n, hōor k'aibagk'am heeta wēnrraju haawai pääran oveja chaaindam k'um nem t'₈n₈m hee p₈ak'ₘlibapₘimjöta habarmgui hajim han₈m.

⁴ Pääch jua k'arr hërëubaadët: p'atk'on chuk'u, putdijā chuk'u, maimua zapatdamjā pääch bā gayam happai hat'aadët. K'₈dau hee hōor hoowaijā hiyāl d₈n₈n₈id₈ n₈lhaba dichpetat hajim han₈m.

⁵ Parhooba pääch wëtumpierr hōor deg duubwai saludaawia, "Maran maach peerdlajem hiek jawaanta bëejim; pääch m₈g di hābam degam k'ₘn₈nau t'umaa hāk'ak'iin hāu hak'am" habat hajim han₈m.

⁶ Pärau mag jaau wēnrram hābmua k'āijā hāk'am k'ōsi hāk'am₈n, hāu peerdlawia Hēwandamau hi hauju. Mam₈ hirua magbam₈n, magan Hēwandamau magwoun heeg hooba, hi dāi hāu haju hatarr warag pääch dāipaita hāu haju.

⁷ Mag pääch hāu jëerpibarm degpai t'achjā k'öbat, dipierr t'ach k'ö wēnrraba. Mua pärag mag chir₈m₈n, mag pääch p'idx'a wēnrram gaaimua hōrau sīl päär jāhogju haawaita mag chir₈mgui hajim han₈m.

⁸ P'öbör hee pääch dub wēnrrampierr pääch jēer n₈m haiguim k'ₘn₈nau nem deewai magₘmjā haba k'öbat.

⁹ Maimua hīchab magₘm p'öbörpierr päächdēu haaunaan hoomam monaaupetat. Mag monaaup̄iwia hamag, "Pärau hīs m₈g hoobarm₈n Hēwandamauta pärag hich juu t'eeg hoopi sim" ha jaaubat hajim han₈m hīchab.

¹⁰ Mam₈ p'öbörpierr päächdēu jaau wēnrram hūrmap'a ni hamach degjā pääch hōbērpiba habaawai, kaaijā hee hōbērnan, pääch bā gayam jēb hālarp'ē hālarp'ēnaa, hamach k'īircha magbat:

¹¹ "Pärau Hēwandam hiek hiseg n₈m k'ai, ni päär p'öbör heem jēbdampajā marau maach bā gaai harrbam. Mam₈ ya pärau k'ap'₈ n₈l̄sim, Hēwandamau pääch heejā hich juu t'eeg hoopiju hatarr hoopiba habarm, päächdēu hi hiseg n₈m gaaimua." Magwia hérëubaadët hajim han₈m.

¹² Mam₈ mua pärag mag chir₈m: Mag päächdēu jaau wēnrram gaaimua päär hisegbarm p'öbör heem k'ₘn₈nan, Hēwandamau m₈g durr hi hagk'am hed gaai Sodomapien k'āyaujā hārlaacha Hēwandam juu machag hāwatjugui hajim han₈m, hich Jesuupai.

*Jesuu hich n̄rraajerr p'öbör higwia hiek'atarr
(Mt 11:20-24)*

¹³ Mag hich hiek hiseg n₈m k'ₘn₈n higwia, 'jHēh, hapdurr Corazinpien! hajim han₈m. 'jHēh, hapdurr Betsaidapienjā hagjö, Hēwandamau ham hi hagk'am hed! Ham hee nem

hooba haajem nem wau nəmua Hēwandamau hich juapá hoo-pitarr Tiro p'öbör heeta wa Sidón p'öbör hee k'āijā wautarr hamuan, nawe hamau hamach k'īirjug k'aigbam hisegwia sərk'ak'am. Magtarr hamuan, hamau t'eerju t'eerwia hār jupnaa, putiu pör börrnaa, k'oopa nəm k'ʌn sərk'aaejemjō sərk'ak'am. Magnaa hamau hamach mor hewag hāsie k'īirjuwia Hēwandamag jēuk'amgui hajim hanəm, hamach k'aibag chugpaamk'īir.

¹⁴ Magua Hēwandamau mag durr hi hagk'am hed Corazin-pienta Betsaidapien dāi hirua masiicha waupājijugui hajim hanəm ham gaai, Tiropien dāi Sidonpien k'āyaujā, hamachdēu hūrtarrta hāk'aba harr gaaimua.

¹⁵ Maagwai Capernaumpien higwiajā, '¿K'an habarju? hajim hanəm. ¡Héh! Hamaun hamach t'ō nəm, hamachta chi wājāaun hawia. Hamaun hāgt'ar paauk'abaimaawaijā hamachta chi pörnaan k'aimajupii nəm. Mamə jāk'ʌn chan Hēwandamau hich haar höbeerpi, warag k'īmie durrta bark'ʌn pājijugui hajim hanəm.

¹⁶ Maimua mag hichdēu pāiju k'ʌn nag magjim hanəm: 'Pāar hiek hūrm k'ōsi hūr nəm k'ʌn nau magan mə hiekta hūr nəm hīchab. Maagwai har pāar hisegbarm k'ʌn nau magan məpata hiseg nəm. Mag hamau mə hiseg nəm k'ai, magan hamau mə Haaijā hīchab dāi hiseg nəm, hichdēuta mə pāitarr haawai.

Mag ham wawik'a wai s̄lewian chadau k'īir s̄isied nunumdö wētpi jaaubaa hērēubaadējim haajem.

Jesuu setenta pāitarr k'ʌn deeu bardatk'achētar

¹⁷ Mag hērēuwia, wēnərrən hat'urwia, deeu bardatk'acheeu honee magchējierram maach Pör Jesuug:

—Señor, chadcha marau pə higwia puata maar pāijim hanaa mepeenagjā höbeerpi jaauwain sīta magəmjā haba, mepeenan höbermaajeejimgui hajim hanəm.

¹⁸ Magbaawai Jesuu hamag magjim haajem:

—Pārau mag höbeerpi jaauwai dösāt jua t'eeg chuk'u sīi jēk'at p'ap'arg petap'ʌm mua k'ap'ʌ chirajim. Jāguata hirua mə hōk'ō s̄ierrəmgui hajim hanəm, hichdēu mə jua jəmbaju k'ap.

¹⁹ Mua pāar jua t'eeg hapijim, pāach garmuata mepeen dajēk hamk'īir. Maagwai məchdēu pārag nem waipi jaau chirəm wau wēnərrəmta dösātau pāar nemk'ōrig həmnāa dōjūrigjā həmwiajā pāar bələrjā chig habaju, mə jua t'eegta pāar gaai s̄lewai.

²⁰ Mamə mag mepeenagjā pāach garmuata jəmpiba nəm hawiapai chan hoob honee hamiet. Magarrau pāach t'ärta ya hāgt'arm hēsap gaai p'ā s̄isim gaaimuan chadau pāar honee haju haai nəmogui hajim hanəm, ya pāach Hēwandam haarcha höberju haawai.

*Jesús honee hatarr
(Mt 11:25-27; 13:16-17)*

²¹ Mag hich Jesuu pālitarr k'ʌn̥ deeu bëewia hichig honee nem hīgk'abaichēm hūrbaawai hīchab hich Jesujā Hēwandam Hak'arauhonee hapijim haajem. Mag hich honee haadeewai Hēwandamag jéeumamua magjim hanʌm:

—Tata, mua pʌrlg häu hajim ha chirʌm, pʌchta chadcha hāgt'arm magwe nem t'um mʌg wējōm Pör haawai. Mʌ honee chirʌmgui hajim hanʌm, hōor hamach k'īrjug k'aug t'owia nem t'um k'ap'ʌm k'ap'ʌm haajem k'ʌn̥naujā hamach peerdʌju hiek k'augba harrta jūrr pua k'īrjugdam meraa chaainjö k'it'ēem k'ʌn̥nagta häu k'augpibaawai. Chadcha puta nem hajap'a waaujem Tata hajim hanʌm, pʌchdēu juau ham dāi magju hatarr haawai.

²² Maimua jūrr chi haig narr k'ʌn̥nagta magjim hanʌm: 'Nem t'um mʌg t'ʌn̥mʌn mʌ Hayau mʌrlagta deejim. Mamʌ hābmuajā k'augba sim, k'ai hagá mag Hēwandam Hiewaa. Hāba hich mʌ Hayaupaita k'ap'ʌ simgui hajim hanʌm, chadcha mʌ hi chaairau. Mʌg nʌm haig hābmuajā k'augba sim, k'ai hagá mʌ Haai. Hāba mʌch chi Chaairaupaita mʌch Haai k'ap'ʌ chitʌm. Bigaaum k'ʌn̥nau k'ap'ʌ haju hawiajā mʌchdēu jaaubarm k'ʌn̥naupaita hīchab hi k'ap'ʌ haju haai nʌmgui hajim hanʌm.

²³ Maimua hamach hap pawia hich k'apeenag heerpa heerpanaa hamag, 'Honee habat hajim hanʌm, pāach jāgʌucha mʌ hiek hūr nʌm k'ʌn̥.

²⁴ Cha mua nem wau chitʌm pārau pāach daujāau hoo nʌmjö, warrgarwe Hēwandam hi jaaumienau reinaan dāimua hamach daúacha hoom hiigjeejim, mamʌ pōd hoobajierram. Hamach jāgʌucha pārau hūr nʌmjö hūrm hiigjeejim, mamʌ pōd hūrbajierram. Mamʌ pārau magba pāach daúacha hoonaa pāach kachiucha hūr nʌm. Magua mua pārag "Honee habat" ha chirʌmgui hajim hanʌm.

Samariapierrdam nem hīgk'aa

²⁵ Maimua biek hāb Jesuu hōor k'apan t'ʌn̥mʌg jaau sim haig, chi Moiseeu p'ā platarr hiek jawaag hat'ee chi mach-naan heem hāb p'iidʌbaadëwia sī hi himeraa pʌr hawaagpai hirig magchējim hanʌm:

—Maestro, mʌrlag jaaubá hajim hanʌm. ¿Mua jāgata haju haai chirá hāgt'archa höbéraag?

²⁶ Magbaawai jūrr Jesuu hirig, —¿K'an ha p'ā sī Hēwandamau hich hiek jōoingarwe Moiseeg p'āpitarr gaai? ¿Pua hag gaai t'ñrba haajē? hajim hanʌm.

²⁷ Magbaawai mag chi charrk'a chirʌmua magjim hanʌm:

—Moiseeu Hēwandam hiek p'ātarr gaai, “Maach Pör Hēwandam sīi par hiiupai k'aba, pʌch t'ārauchata k'ōsi habá” ha sim; maimua hīchab, “Pʌch k'apeenjā hagjö hagdaujöö k'a k'ōsinaa daupii habá, pʌchjö wir haig” ha p'ā simgui hajim hanʌm.

²⁸ Magbaa Jesuu hirig, —Hēera, chadcha pua hich hag heyaa jaaubapläimkē hajim hanʌm. Cha pʌchdēu k'ap'ʌ jaau chirʌmjo habamí pʌch k'apeen dāijā. Pua chadcha t'umaam k'ʌn dāi magman, pʌ hāgt'ar höbérjugui hajim hanʌm hirig.

²⁹ Magbaawai chi charrk'a chirʌmuia sëuk'a hichdēu k'augba chirʌm hawia deeu, —¿Chijā k'ʌn hagáma hajim hanʌm mʌ k'apeen mag mua daupii haju k'ʌn?

³⁰ Magbaawai Jesuu hirig, —Mʌ hiek hūrbá, mua pʌrʌg jaauk'imgui hajim hanʌm: Woun hāb Jerusalenmuia Jericoog k'ʌdau ma sim hee maa hajim haajem. Mag hi ma k'itʌmta nem jīgmien k'apan höbérdatk'achëwia, hi nemdam t'um k'echt'ʌgnaa, hi mor gayam k'ajūadampa hēer hauwia, warag p'är wai nʌmuia chi meemjö haadeewai sīi barpʌajierram haajem.

³¹ Mag chi meemjö jēer k'ērʌm hee, hich hag k'ʌdau heepai p'ad maa hajim haajem. Mamʌ hichdēu mag hoo hat'aimaawai sīi warag hagʌg hoobamjö dichjim haajem.

³² Maimua hag k'ur nʌlpai hawia, deeu hich hag k'ʌd heepai majim haajem, Levinaan ha t'ʌrjem k'ʌn heem hāb p'adnaan dāi p'idk'a nʌmuia ham juag hoojem. Mamʌ maguajā hi dak'a bēenaa, sīi heerpapet hawia, warag hoobamjö hich mag petajim haajem.

³³⁻³⁴ Maimua mag warm k'ʌn hēudee hagjö maa hajim haajem Samariapierrdam, hich hag k'ʌd heepai. (Samariapien judionaan dāin hagdaujö jūrr chik'am k'a k'ōchk'aba haajeejim. Mamʌ maagjerrta magʌmjā higba,) maguan chadau hichdēu mag hoobaimaawai, “Hēh, jāān chijāg woundamta jāg dau hap'ʌ jēer k'ērʌm?” hawia, warag haar mawia, hich hat'ee nemk'au pabā olivo hanʌm dēn vinodampa wai nʌrrarraw bēnhēk'a hi mor mag pepet'or sīsidʌm hee p'uurrk'anaa, put hee pʌrēunaa, hich cabaai gaai hat'aadējim hanʌm, hich dāi hāba. Mag harrwia, hōor jēerjem deg hag dāi sīejim haajem.

³⁵ Maimua hag noram hāspaau ya hich ma nʌrrʌmuia denariodam numí chi dik'ʌng werpʌawia magjim hanʌm: “Mʌg woundam hajap'a hoo wai chirsí. Pua hi monaau haum k'ōchgau cha murua p'atk'on werpʌabajēm hār k'āijā werbamʌn, hoob k'īrjum” hajim hanʌm. “Mʌch bēewai, chi waaurbarm t'um mua deeu pʌrʌg p'agchējugui” hajim hanʌm. Mag jaau pʌawia petajim haajem.

³⁶ Mag hīg'ka haaiipawia, hich Jesuupai mag Hēwandam hi jawaag chi charrk'a chirāmāg jēeujim haajem:

—Pua k'īirjuawai ḥchijāata mag woundam hich happai ma k'itām hee k'apanaam k'ānnau pārnā mas deetarr hag k'apeer haju hayaa sī: chi p'ad, chi Levinaan heem, wa chi Samariapierrdam?

³⁷ Magbaawai hichdēu, —Chi mag jēer k'ērām hoobaimaawai hi dau haug k'augtarrma hajim hanām.

Magbaawai Jesuu hirig, —Magan mawia hi dēnjo pāch hoomap'am k'ānn hawia k'āijā daupii habá hajim hanaabá.

Jesuu Marta María dāi hoon matarr

³⁸ Maigmua higbaadeeu hich k'apeen dāi hāba mamua deeum p'öbördam pōm k'aba k'itām hee barwia hāli hāb Marta hanām di haig jēerimajim haajem.

³⁹ Mag Marta hanām heeum María ha t'ār sim sīejim haajem, hi dāi k'od hābam. Mag María bēewi sīi Jesús dak'a hi hiek'a simpai hūr hoo sīsijim hanaabá.

⁴⁰ Magāmich Marta k'ārr higaau jua dārrjā k'aba t'ānaajim hanām, hōor t'um jāhogaag hich happaimua p'iejāb waauwai. Mag hich jua dārr k'aba haawai Jesús haig bēewia magchējim hanām:

—Señor, ḥpua hoowai hāu sī, māg mā jua dārr k'aba t'ānām hee sīi Mariaau jāg pā hiek'a simpai hūr hoo sīeju? Jāg pua hirig jaaubá hajim hanām, mā juag hoon mamkīir.

⁴¹ Magbaawai Jesuu hirig, —Marta, chadcha pā jua dārr k'aba t'ānām mua k'ap'ā chirāmgui hajim hanām. Hajap'a hōor jāhog haum k'ōchgau pā k'īirjukan nem t'umaa wauju happaita k'īirju buburk'am.

⁴² Māmā sīi dich bi hat'eepai nem t'um wauju k'īirjuba hawaijā hāu sim. Mariaau pā k'āyau hajapcha habarm. Jāg sim haig hirua Hēwandam hiek hūrm k'ōchgauta pā juagjā hooba habarm. Maagwai mua pōd hirig hūrpiba jaauju haai k'aba chirāmgui hajim hanām.

11

Jesuu jāgata maadēu Hēwandamag jēeuju haai nā ha jaautarr (Mt 6:9-15; 7:7-11)

¹ Biek hāb Jesús hich Hayag jēeu sīejim haajem. Mag jēeu haaiipabaadeewai hich k'apeen heem hābmua hirig, —Señor, jāg Juanau hich dāi wēnārrām k'ānnag Hēwandamag jēeu nām jaautarrjō, magan maragjā hagjō jaaubá hajim hanām, maraujā hīchab hirig jēeu k'ap'ā haag.

² Magbaawai hichdēu hamag magjim haajem:

—Pāach Hēwandamag jēeuwai magbat:
“Hēwandam, pālta maar Haai hāgt'ar chiraajemlu.

Pach happaita chadcha pekau chuk'u chitam.

Prlgta marau maach dxi pachdëu hampierr hapinaa pachta t'umaam k'lan Pörk'apim k'ösi nám.

[Hlgt'arjä jäg pachdëu nem waipi jaau nám happai waau-jemjö, mäg jëb gaaijä t'um pachdëu jaau simjöta hapim k'ösi nám.]

³ Hed hëepierr pua marag k'öjudam deebarju.

Hëwandam, maar pekau t'um chugpaabapxi,

⁴ maimua har marau maach däi k'aigba habarm k'lan däi tag magäm hiek higba hich mag k'ir hok'oopäajemjö maar dënja k'ir hok'oobapxi.

Hoob pua hädraa chan maar pekau hee burrpi chiram.

[Mag k'ayau warag maart'la wai chirsi, p'it'urg chuk'u dösätau maar hichig paa haum hugua]" ha jëeubat ha jaaujim hanäm hamag.

⁵ Mag jaau dichwia jäga Hëwandamag jëeju haai nám ha k'ap hamk'ir hichab hamag magjim hanäm: 'K'anim nemjö pach k'apk'lan hajap'am wai chiram. Maimua ya hedacha pam hee hi haar mawia pua hirig,

⁶ "Kakë, mä haig mä k'apk'lanndam barbaichämäg nemdam deejujä chuk'u chiraawai pach t'achdam jëeu hawaan bëejim" haimaawai,

⁷ hirua hierrmuu jürr prlg, "Hidëu mä k'ajap'a k'ääipibá. Ya mä put hee chiram; mä chaainjä ya k'äidat'ka t'anaawai pöd mä pach puertdi wewaanjä mabam; pach nem hig sim pöd mua deepäbam" hak'iin, jägaju k'ai?

⁸ Mua hoowai chan warmua mag hiek'awiajä chadcha hirua hichdëu nem jëeu sim hig sim k'ai, hichiita hirua warag palaab jëeju haju. Mag jëeuk'am, jägaju mag p'iidawia hirua hau deeba habarju? Hichiita hi p'iidajugui hajim hanäm. Mamä mag hich k'apk'lanau nem hig sim hawia k'abam. Hi p'iidajuun, sii hidëu hich k'ääipiba haawaita hirua nem hig sim hau deen p'iidaju.

⁹ Hich jägta haajemgui hajim hanäm hagjö Hëwandamag jëeuwaijä. Magua mua päragjä palaab jëeubat ha chiram. Magta palaab jëeu namlan, päachdëu nem higbarm hirua deeu. Pärau hi järmlan, hi baauju. Hi sim haar dubaag päach weeu haupi jëeumlan, hirua pär weeu hauju.

¹⁰ Pärau k'ap'la namlgui hajim hanäm, har hoor nem jëeu paraam k'lanagan nem deeb k'aba deejem. Har hamachdëu nem hinag hig nám palaab jär nám k'lanau baaujem. Maagwai hichab chi puertdi sirbaichäm k'ljä weeu hauvia dubpiejem.

¹¹ 'K'aluta mäg sim haig hich chaairau t'ach jëeubaaw mok-dauta p'ëdeedu k'ai? jëWa hawarr k'äijä chaairau jëeubaawai hawarr deedu k'ayau nemk'orta t'oo deedu k'ai?

¹² Wa magba, ḡnemhāudam k'āijā jēebaawai nemhāu hawia döjürta hau deeju k'ai? Ni hābmuajā magbamgui hajim hanʌm.

¹³ Pāar hö hāk'āraa k'it'ēem k'ʌlnaujā pāach chaaina nem jēeuwai ḡnem hajap'amjā hīgk'aba deeba haajē? Hich jāgta haajemgui hajim hanʌm maach Haai hāgt'ar chiraajemuajā hagjō. Chadcha t'ārau hichig jēeu simʌgan hirua hich Hak'aarjā deeb k'aba deejugui hajim hanʌm.

*Hōor hiek meperauta Jesuug juapá dee s̄t̄ejim haajem
(Mt 12:22-30; Mr 3:20-27)*

¹⁴ Biek hāb Jesuu woun mor hee bēn k'aigbam wai sim monaau s̄t̄ejim haajem. Mag bēnēu chi woun pōdjā hiek'apiba s̄i hichʌp wai s̄t̄ejeejim hanaabá. Mamʌ Jesuu chi bēn hōbeerbap̄im b̄rre chi woun deeu hiek heerdʌ s̄siewai hiyʌn haadējim hanʌm. Mag hoowi t'umaam k'ʌn dauderra naajim haajem.

¹⁵ Mamʌ hāaur k'ʌn dāi haig hoo narr k'ʌnau, —Jāg Jesuun dösātnaan pör Beelzebú dāi bēn dötarr haawai hag juapaauta jāg hōor mor heem mepeenjā dau daau jark'ʌl i n̄rraajemgui hanaajim haajem.

¹⁶ Magbaa jūrr hāaur k'ʌnau hamach hōdegpai, “Daau chadcha hirua Hēwandam juapá wai chirʌm k'ai, deeum nemjā hompaa hat'aju” hawia hirig, —Magan chadcha pʌchta Hēwandamau pāiju haajerr chaar k'ai, hedjā hee maadēu nem hooba haajem hompaa hat'á pʌch hiek'au hajierram hanʌm hirig.

¹⁷ Mamʌ magbaa hichdēu hamau k'īrju nʌm hajap'a k'ap'ʌ s̄ierr haawai hamag magjim hanʌm:

—Pārau hoowai, gobiernoou hich higar nʌm k'ʌn jārrcha t'ōonaa hamach wir haigpai wērbʌpik'iin, ḡmag gobierno warre k'at mabaju k'ai? hajim hanʌm. Jōoi hāb simua k'āijā hich chaain dāipai meeuk'awia hamach wir haigpai wērbʌk'iin, warag haaidljugui hajim hanʌm.

¹⁸ Hich magta haju hagjō dösātjā. Hich k'apeen dāipai wir haig wērbʌ nʌmuu hamach hōpärli hamʌn, pōd hich mag juat'eeg k'aba s̄ierraju, hamachdēupai hamach k'ēchmaawai. Pāar hiek mag mua dösātnaan pör Beelzebú juapaauta mepeenjā hōor mor heem jark'ʌl chirʌm hanʌm,

¹⁹ chadcha Beelzebú hag juapaauta mua bēn k'aigbamjā jark'ʌl chitʌm k'ai, magan har pāach heepaim k'ʌnaujā hagjō hi juapaauta mepeen jār wērp nʌm. Mag nʌmta ḡjāgwia pārau mak'ʌnag chan bʌlrjā magʌm haba nʌ? hajim hanʌm. ḡChadcha hich Hēwandamauta hamag magamk'īr hich juapá dee sim pāachdēu k'ap'ʌ naawai k'abá? Pāar hiek mag chi dösātaupaita wir haig hich k'aibag waaujem hanʌpí, magan

jāg chi mΛ dēnþö dau daau mepeen jΛr wërp nΛm k'Λnagchata jēeu hoobat daau hamau chadcha dösät juapaauta jāg jΛr wërp nΛm habarju pārag. Pāach chi mΛrΛg mag hiek'a nΛm k'Λnta hag heyajā k'aba hiek'a naabahab.

²⁰ Muan chadcha Hēwandam jua t'eegauta mepeenjā jāg jΛr wërp chitΛm. Mag mepeenjā mua jΛr wërp chirΛm gaaaimua pārau k'ap'Λ haju haai nΛm, ya hich Hēwandam chi jua t'ierrta pāar hee s̄leichēm. MamΛ magΛmjā pārau k'augba nΛmgui hajim hanaabá.

²¹ 'Dösätan woun hāb chi jua t'ierrta jierrnem däi hajap k'īir k'augwia hich di t'Λa simjöta s̄errΛmgui hajim hanΛm, nem jua t'eeg. Mag s̄iewaita, hi k'āyau jua heegpaimua chan hi sim haig hi nem bāl̄rjā chig habam, hich jua hee t'Λnaawai.

²² MamΛ hāb hi k'āyau t'et'echaramua bēewi, hi däi wērbΛwia hi pödbapääiwain chadau, hirua hich jierrnem t'ö chirarr t'um k'echt'Λg hauwia hi juagam nemjā jūrr hich dēnk'a hauju, hag däi hichdēu hampierr haag. Magua mΛltä dösät k'āai jua t'eeg chiraawai muata hōor heem mepeenjā jΛr wërpju haai chirΛm.

²³ Magua mua mag chirΛmgui hajim hanΛm: Har chi mΛ higar k'aba sim woun hichta dösät higar sim; maimua Hēwandam hiek hāk'api hawaag mΛ hipierr hōor hābamΛg jΛr p'ēba simuan waragta jΛr wërp simjö simgui hajim hanΛm.

*Bēn hāk'āar deeu hōor mor hee s̄eicheewai jāga haajē
(Mt 12:43-45)*

²⁴ 'Bēn k'aigbam hōor mor heemua jarpääiwain warp hōor chukag hee p'Λrēu nΛrraajem. MamΛ pöd hich s̄eimaju baauba habaawai k'īirju s̄i hawia, "Deeu mΛch chiraajerr deg chiraimaag majugui" hawia, deeu hich hag woun järmaajem.

²⁵ Mag mawia hooimaawai, chadcha di chaarta hajap t'ūapwia hābamΛg nem p'ēwia hāk'a t'ΛnΛmjö, dijā parii hooimaajem.

²⁶ Mag dijā parii hoobaimaawai, deeu mawia, hich daumaai hich k'apeen hich k'āyau k'aigbacharam k'Λn siete jΛr hauwia, deeu mag woun mor hee naaicheejem. Magbarm haigmua chi wounjā warr hich s̄ierr k'āyau warag hat'uucha k'aigba s̄isiejem.

HārΛcha honee nΛm k'Λn

²⁷ Jesūs mag hiek'a sim hee, hΛlī hābmua k'apanag heemua hirig, —PΛ t'aabawia hich jūd gaai pΛ döpi bāautarr hΛlita Hēwandamau hāucha hajim chadcha. Dich chaaita jāg k'itak'iin maach honee k'itajugui hajim hanΛm hirig.

²⁸ Magbaawai jūrr hichdēu, —Jāan chadaugui hajim hanΛm, mamΛ mag k'āyau har Hēwandam hiek jaau nΛm hūrwia hi

hipierraan nám k'állanta hárllacha honee haju haai námgui hajim hanám.

Nem hooba haajem waipi narr gaaimua Jesuu hőor k'íir hiek'atarr

(Mt 12:38-42; Mr 8:12)

²⁹ Warag hőor póm hich haig p'ëeudádak'am hee, Jesuu hamag hiek'amamua magjim haajem:

—Hísim k'állan chan warag chi hajaugjá chuk'uta t'ánnám. Hoo námjömta warágata hamachdëu nem hooba haajempata k'íirpierr hompaa haupi jaau nám. Mamá mua pár hipierraan nem waubamgui hajim hanám. Mag k'áyau Héwandamaau Jonás däi harrjö habarm gaaimuata mäch juu t'eeg hoopiju.

³⁰ Warrgar jöoi Jonás haajerr nemmeeurrk'an buch hee k'ääi t'ärjup slet'urtarr gaaimua Nínivepienau Héwandamaau hi pätarr k'aug hautarrjö híchab, mäch chi Hemk'ooi Hiewaaujá hagjö mäch hiiu p'iidábarm gaaimuata pärag k'ap hapiju, chadcha hich Héwandamauta mä päibarm. Mamá maglámjä päräu hök'abajugui hajim hanám hichdëupai.

³¹ Magua, har hís mág jaar hőor mee nám k'állan Héwandamaau mág hatag ham p'iriutk'a hauwia chachbarm jaar, Sabá hanám durrmua rey Salomón hoon bëetarr hárllaujá hich hiparmua híchab pár k'aibagta Héwandamag híkg'a t'ánnáluju. Jägwi? Hí pár k'ääjä warpamuata Héwandamaau rey Salomonag k'íirjug deetarr hiek'a sim húraan bëetarr haawaima. Mag k'ääi pár wir haig nám k'állnau mä Salomón k'ääjä hárllacha chiräm hiekta húrmap'a nám.

³² Mag Héwandamaau hőor hi hagk'abarm hed Nínivepienaujá híchab hamach hiparmua pár k'aibagta warag Héwandamag híkg'a t'ánnáluju. Jägwi? Jonaau Héwandam hiek hamach haar jaaubaimaawai hamau maglámjä haba hök'atarr haawaima. Mamá hís mä Jonás k'áyaujä hárllacha chiramuata Héwandam hiek jaau chitámjä päräu hök'amap'a námgui hajim hanám, hamach k'íircha.

Maach mor gayam hőtdau

(Mt 5:15; 6:22-23)

³³ Maimua mag jajawagmamua hich Jesuupai, 'Mua mag hőtdau paanaa sii hag hár bat'ëeu k'öö sii nám hooba chitámgui hajim hanám. Hőtdaun paanaa hőor dau garta hausiiujem, t'umaam k'állnau dai hararaa hamk'íir.

³⁴ Maach daun hőtdaujöta simgui hajim hanám, maach mor gaai. Maach daujääata hajap'a sim haiguin nem t'um dawaata hoojem. Hich hagjöta simgui hajim hanám maach t'ääjä. Héwandam hiek hök'anaa maach t'äärtä hajap'a sim haiguin nem t'um Héwandamaau k'ösimjöta waaujem. Mag nám haiguin hararag hee námjöta nám. Mamá magba hagt'a pääch pekau

heeta nʌmʌn magan pāran sii k'īchag hee jark'a jark'a nʌmjöta nʌmgui hajim hanʌm.

³⁵ Magua k'īirjug paraa haajeet. K'īchag hee nʌmjö nʌmta pāach t'āar hajap'a nʌm hawi hoob Hēwandumag pāach hiseg-pimiet hajim hanʌm.

³⁶ Mamʌ pekau gaaimua k'īchag hee k'aba nʌmjö nʌm k'ai, magan chadcha pāar hararag chaar heeta nʌm, Hēwandum dāi. Mag hamʌn magan hōtdaúa pāar k'īrp'ee wʌl wai nʌm bāag nʌmjöta nʌmgui hajim hanʌm, hi dāi.

Jesuu fariseonaanag hiek'anaa chi machnaanagjā hiek'atarr

(Mt 23:1-36; Mr 12:38-40; Lc 20:45-47)

³⁷ Mag hich Jesús hiek'a höbaadēm hee, hāb Moiseeg Hēwandumau hich hiek p'āpitarr hajapcha h̄lark'aajem k'ʌn heemua hi t'ach k'oон hēurrijim haajem, hich di haar. Magbaawai Jesuu hi dāi mawia, barwia, hāba p'ʌlr k'öp'öbaadējim haajem.

³⁸ Mamʌ mag chi Jesús hēurrtarr wounau hoowai Jesús jua hʌbata t'ach k'öbaadējim hanaabá. Magbaa hich hödegpai, "Waa, hidēu maach jōoinau jaaujem k'augbamjö jua sūgbata t'ach k'ö chitabaa" hajim hanʌm.

³⁹ Mamʌ maach Pör Jesuu mag wounau hich hödeg mag simjā k'ap'ʌ sierr haawai hirig, —Mʌ hiek hūrbá hajim hanʌm hirig. Pāar fariseonaanan pāach pem haawai sii juagam nem chi h̄lrm memerk'ögpaita hajap'a hʌk'ak'a haju k'īrju sierrjēemgui hajim hanʌm, mag memerk'öm hee k'āijā döbaawai Hēwandum dau na pekau waumaaugau hawi. Mamʌ pāachdēu chik'am nemdamjā jīgk'a pāach dēnk'a hau-naa chik'am k'aibag wau nʌm gaaimua pekau pōm nʌm chan hisegba ni Hēwendumag chugpaapi jēeujujā k'īrjuba sierrjēemgui hajim hanʌm.

⁴⁰ Pāar chi k'ap'ʌm k'ap'ʌm haajem k'ʌnta, ḥjāga jāg k'īrjug chuk'umjöta nʌma? hajim hanʌm. ḥPārau k'īrjuawai Hēwendumau h̄lrm nempai hoonaa pōd pāar t'āar hooba haajē, mor hee hierr sīewai? ḥNem t'um hichdēupai wautarr k'abá?

⁴¹ Nem hajap'a jā hʌk'ak'a haju k'āyau, pāach k'aibagta Hēwendumag chugpaapi jēeubat hajim hanʌm. Mag pāar morjā t'um hajap'a nem jā hʌk'a t'ʌnaisimjō sīsiewain chadau hap'ʌm k'ʌnagjā nem deem k'ōsi deeju.

⁴² Mamʌ ḥhēh, hapdurr hajim hanʌm pāar, fariseonaan, Hēwendumau Moiseeg hich hiek p'āpitarr hiek hajapcha h̄lark'aajem haajem k'ʌn! Pārau chadcha Moiseeu deepi jaautarrjō t'um pāach di hūjārram nemjīrdam bā daiicharam gayampa Hēwendumag ofrendak'a deejem. Mag naab mamʌ,

jūrr wir haig pāach k'apeen dāi hagpierraanaa Hēwandamjā k'ōsi haju chan bñlrjā k'īirjuba sīerrjēemgui hajim hanñm. Pārau hñrcha Hēwandamta k'ōsi haju haai nñmgui hajim hanaabá. Magnaan chadau pāachdēu nem dee nñmjā hich jāg dee wēnñrraju haai nñmgui hajim hanñm hñchab.

⁴³ Magnaa hamag, Pāran pāach Hēwandam hiek jaaujem deg weetwaijā pāachta pōrgarcha t'umaam k'ñnnag k'īir jñrk'a juupjerram, pāachta hajapcha nñm hawia. Maimua kaaijā hee weetwaijā t'umaam k'ñnnau pāachig saludaa nñmua pāach t'ō hiek'apim k'ōsi sīerrjēemgui hajim hanñm, hñor dak'īir.

⁴⁴ ¡Hēh! Pāarjā hagjö chi machnaan dāi Moiseeu p'ñtarr hiek hajapcha hñnrk'aajem haajem k'ñnn. Pārau k'ap'ñ nñm, maach meeun hee nawe hñor hauk'ërtarr jēbdi hñr dichpiba haajem. K'augba dichwiajā hichiita maach hñarjem haajem. Hich jāg jēbdi hñor hñrpiejemjöta naabahab hajim hanñm, pāarjā. Pāachdēu nem jaau nñm gaaimuata hagjö hñor Hēwandam dau na hñrpi naabahab, mamñ magñmta hamau k'augba durrumgui hajim hanñm.

⁴⁵ Magbaa chi machnaanpa haig narr haawai hñbmua hñr hoo sñi hawia Jesuug magjim hanñm:

—Maestro, pua warm k'ñnnag mag hiek'abapñim haig, hñchab maar k'īirpata hiek'abapñibahab hajim hanñm.

⁴⁶ Magbaa Jesuu hirig, —Chadma hajim hanñm. Mamñ ¡hēh, hapdurr, pāar chi machnaan hñba! Pārau chará pāachta chi k'ap'ñm hawia pāachdēu nem jaauum haig jaaujem. Jāg nñm haig pārau hñor hñr nem chñk'ñm jiirpñpñik'amjöta naabahab hajim hanñm. Pāach garmuan pārau hñrag nem jaauwai pāach hipieraata hapi nñm. Mamñ mag nñm pāachdēu chan waujöjöopaijā k'aba haajemgui hajim hanaabá.

⁴⁷ ¡Hēh, magñm pāar chará! Pāar jöoinauta warrgarwe Hēwandam hi jaaujerr k'ñnnjā k'ëchbajieb hajim hanñm. Pāachdēucha k'abajim, mamñ pāar ya hñs hewagam k'ñnn hawia bñlrjā k'ñet'uupaijā k'aba nñmgui hajim hanñm. Hamau bëptarr jā hñrjā pāar dñn hajap'a p'ñnaa hooimñ wau k'ér nñmua pāach hiiupain pārau, "Mñk'ñnn jöointa chadcha Hēwandam hi jaaujerr k'ñnnau" haajem.

⁴⁸ Mamñ mua pārag jaauk'imgui hajim hanñm: Jāg nñm haig pārau, "Hoobat Hēwandam hi jaauumien maar jöoinau k'ëchtarr. Mñngwaijā hagt'a hich jāg wēnñrrñm hak'iin, maraujā hagjö k'ëchju nñm" ha jaau nñm k'abahab hajim hanñm. Magaagta pāar dñn warag ham jā hñrjā nem hooimñ waunaa sirppapiba haba haajeeb hajim hanñm, pāachdēu k'ëchbajim hawia.

⁴⁹ Jāgju k'ap'ñta Hēwandamau hich k'īirjug hee hñchab magjim: "Mua pāar hat'ee hñor pāiju, mñch hi jaau wēnñrramk'īir. Mag mua jñr hauwia pāibarm k'ñnn hñaur k'ëchpñiwia hñaur

k'ɻan hēudee sīi k'oojem nem hēudeemjō hēk'aju" ha jaaujim warrgarwe. Magtarr haawai hīs hewag pawiajā chadcha pāar hich magta t'anaabahab. Magua pāadē mā hiek hūrbat hajim hanam:

⁵⁰ Har warrcha māg jēb hich Hēwandamau hompaatarr haigmua hewag hi hiek jaau durraajerr k'ɻan k'ēch nām haig bag hārtarr t'um, jūrr hich Hēwandamau pāar hīs hewagam k'ɻan gaaita t'ap̄ijugui hajim hanam.

⁵¹ Warrcha Abel t'ōotarr hed bag hārtarr haigmua hewagjā k'ieb jōoi Zacarías k'ararr Haai hi jēeujem deg t'ōo naawai hārtarr bagpa t'um pāach gaaita pajugui hajim hanaabá. Jā chan par hok'oobam, hichiita Hēwandamau pārag jēeub k'aba jēeujugui hajim hanam.

⁵² Mag hiek'ak'agmamua, ¡Hēh, hapdurr hajim hanam pāar, Hēwandam hiek jawaag chi machnaan haajem k'ɻanta! Pārau k'ap'ā nāmgui hajim hanam, Hēwandam hiekta hāgt'ar dubaag hat'ee yabmejō sim. Mag yabmejō simta pāachdēuta nacha garpawia bālrjā hōrag jaauba nāmgui hajim hanaabá. Pāachjā dubba nāmta, chi dubam k'ōsi nām k'ɻanagjā pārau hādār dubpiba nāmgui hajim hanam, hamach k'īrcha.

⁵³ Jesuu hamachig magbaawai, hamach chi machnaan fariseonaanpa hi dāi meeuk'a p'ōbaadējim haajem. Maimua warag hi dāi wētumua hi t'ā hawaag ha hi haig p'ēeudā bēenaa, jūrram k'ɻanau hamachdēu k'ap'ām hirig jēeup'ōbaadējim hanaabá,

⁵⁴ mag hamachdēu jēeu nām jūrr hich Jesuu hipeerdā k'āijā jaaubapāaiwai magām gaaimua chi t'et'em k'ɻanag hi pār deeg.

12

Dichdēu nem jaaujemjō k'aba jūrr hag chaaur nem wauju k'aba nām

¹ Mag nām hee warag hōor pōoma p'ēeudādāk'amua jūrr chik'aman bāpa k'iut'āgmaajeejim hanam. Ham mamagk'am hee, Jesuu hich k'apeen hich dāicha hogdāba wēnrraajerr k'ɻanag magjim hanam:

—K'īr k'ap'ā wēnrrat'ā; hoob fariseonaan bēn levadurajō sim pāach gaai dārbapimiet. Mua mag chirām haiguin pārag, "Hoob hamjō chik'am k'īr haawaipaita chadam hiekjō hiek'anāa pāach hap haadeewai jūrr pāachdēu jaaujemjō k'aba nem waumiet" ha chirām lugui hajim hanam. Pārau ham higar p'ūrrbamān, pāach gaai dārbabaadeewai sīi hamjō nāisijugui hajim hanam hamag.

² Mag jēb gaai haawai meraa hiek'atarr hiek k'āijā māg hatag paawai sīi hich mag sīsiwia k'īir hak'oog k'abam. Maagwai nem meraa wautarr hawia k'āijā hich mag k'augba sīsibajgui hajim hanām.

³ Magnaa hichdēupai, Mua pārag mag chirāmgui hajim hanām: Har pārau pāach happai meraa hiek'abarm hiek māg hatag paawai jūrr t'umaam k'ānnau k'ak'apdō hajugui hajim hanām. Maimua hagjō k'augbaju hawia puertdi k'āijā hajap p'āark'anāa hö sausau hiek'atarr hiekjā t'umaam k'ānn jāg daar jūrr k'apanag hee t'et jaaujugui ha jaaumajim haajem.

K'aita hök'ö haju haai nā

(Mt 10:26-31)

⁴ Mag hich k'apeenag jajawagmamua hīchab hich Jesuupai, 'Keena, har sīi māg hamach wir haig chik'am k'eechjem k'ānn hoob högk'amiet hajim hanām. Hamau pāar chi hārāmān chadcha k'ēchpāiwigjā pāar hak'aar chan pōd t'ōo haubamgui hajim hanām.

⁵ Mamā hīchab mua pārag jaauk'im, k'aita pārau hök'ö haju haai nā: Hēwandamta hök'ö habat hajim hanām. Jāan chad nem juu t'eeg sim, pāar t'ōowia pāar hak'aarjā k'īmie durr barpāyaag ha jaaumajim haajem.

⁶ ¿Pārau hoowai p'atk'ondam pōm k'abamua nemchaain-dam cinco pér hauba haajē? Herraam gaai mag ham pērpāimaajeeb mamā, hich Hēwandamau chan ham chigjā haba, hajap'ata hoo p'ē wai sīejem.

⁷ Maagwai hoob k'īrjumiet hajim hanām. Pāar chará nemchaain k'āyaujā hārālcha hirua hiigjem. Mag pāachta nemchaain k'āyaujā hajapcha nām gaaimua, pāar pōrbā maadēu higbaju hayaa sim k'apanagjā hirua t'um k'ap'ā wai simgui ha jaaumajim haajem.

Meerba Jesús dēn hamān hichdēujā hamjā hi dēnēu haju

(Mt 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ Mag jajawagmamua hich Jesuupai magjim hanām: 'Har hōrau hichig jēeuwai hich himeerba mā hiek hāk'aajem ha jaau sim wounan, māg māch chi Hemk'ooi Hiewaaujā hīchab hāgt'ar Hēwandam chognaan t'ānām dak'īir, "Jāan chadcha mā garmāu" hajugui hajim hanām.

⁹ Mamā har hōrau hichig jēeuwai k'āijā, "Mā chan hi higarm k'abam" ha sim wounan, muajā hīchab hāgt'ar Hēwandam chognaan t'ānām dak'īir hich k'īrcha, "Jā chan mā dēn k'abam, mua hi k'augba chitām" hajugui hajim hanaabá.

¹⁰ 'Hamach māg jēb gaai nāweran hamau māch chi Hemk'ooi Hiewaa higwia k'aigba hiek'awiajā hamach k'aibag Hēwandamag chugpaapi jēeubaawai hāu chugpaapliju. Mamā pekau hāb simgui hajim hanām, maan mua Hēwandam

Hak'aar jua t'eegau nem wau chitam hoo n̄amta warag mepeer gaai t'Λ n̄amtu. Mag pekau chan Hēwandamau bālrjā k'ir hok'oobamgui hajim hanam, hi Hak'aar higwiata mag hiek'a naawai.

¹¹ Pāachdēu mΛ hiek hāk'a n̄am gaaimua hōrau pāach pΛr hauwia, pāar k'ir sēuk'a hiek'aag judionaan Hēwandam hiek jaaujem deg harrwia, chi t'et'em k'Λn̄ haajrjā harrwai, hoob "Jāgata mua hiek'aagau?" wa pΛchig hiek'abaawai, "K'an̄ hata mua hamag hiek'aju?" ha k'irjumiet.

¹² Ya pāar hiek'aagpaawai hich Hēwandam Hak'arauchata pārag k'irjug deejugui hajim hanam, k'irjug k'ap'Λ hiek'amamk'ir.

P'atk'on paraamta k'irjug meraa chirarr

¹³ Jesūs mag hijējēbk'am hee, hābmua k'apanag heemua hirig, —Maestro, mΛ naamΛg jigpi jaaubá hajim hanam, mΛ haai juagam nem p̄latarr heem m̄lrḡ hagjō jārrcha deemk'ir.

¹⁴ Magbaawai Jesuu hirig, —K'áiū p̄lr̄ḡ jaauwai, muata magam nemjā chi t'et'em k'Λn̄ dēnjō jigpi jaauju haai chiram hajī? hajim hanam.

¹⁵ Maimua hīchab t'um haig narr k'Λn̄agpa magjim hanam:

—K'irjug paraa haajeet. Hoob pārau sīi nem k'ir t'um paarpaju happaita k'irjumiet hajim hanam. Pārau nem t'um wai naawia k'āijā pāar hēu meebamgui hajim hanam.

¹⁶ Mag jaaupäräigmamua hīchab hamag mΛg nem hīgk'aadam jaaujim haajem: 'Woun hāb p'atk'on paraam sīerrau nem jīirjim haajem. Mag hich nem jīirtarr t'um heeuwia deg paa hauwia hoowai chi hāk'aajem di dārr k'aba t'Λnaajim hanaabá.

¹⁷ Magbaawai k'irju hoo sīi hawia hich wir haipai, "Mua jāgata habark'iina?" hajim hanam, "ya mΛg mΛ nem hāk'aajem dijā p'ēu t'Λn̄am."

¹⁸ Mag k'irju hoo sīi hawiata, "Hāa" hajim hanam hich happai. "Jāgan mua mΛch k'ōju nem hāk'aajem di jāg t'Λn̄am t'u wērppäiwia deeuwta jūrr nem dapag hēuk'a haujugui" hajim hanam, "k'oojem nemjā t'um dārr hawia juagam nempa t'um hāba dārr hamk'ir.

¹⁹ Ya mag hēu haipagk'anaa hāba paa t'Λn̄aisiewain chadau sīi año k'apan p'it'urg chuk'u hag heempai hau k'ō chirsi-jugui" hajim hanam. Maimua, "jōo! Magbaawain chad mΛg woun sīi degpai jua hāinaa, mΛchdēu k'ōm haig t'achjā k'ōnaa, dōdōjōjā biwaa dōbaadee sīi honee hajugui" hajim hanam, hichdēupai hichig.

²⁰ 'Maimua chadcha mag hichdēu k'irju sīerrjō di dapag hēuk'anaa hag hee t'um hāba paa sīsiewai jūrr Hēwandamau hirig magjim hanam: "K'irjug chukdam, nau hīsim hedaar pΛ meejugui" hajim hanam. "Mag pΛ meebaadeewai, pΛ nem jāg

t'ʌnʌm paarpaaag pʌ p'it'urg wautarr ɔjāga haagauma?" hajim hanʌm. "Par pʌ p'it'ur hawia pua tag hoobamgui" hajim hanʌm Hēwandamaau.

²¹ Mag nem hīg'aa hīg' a höpäiwia jūrr haig narr k'ʌnʌnagta, 'Hich jägtä haajemgui hajim hanʌm hīchab, har sii mʌg jēb gaaipai p'atk'on pöm paarpawia, nem k'ir t'um paraanaa, sii Hēwandamag hoobamjōo haajem k'ʌn.

*K'ani k'öju wa k'ani jūaju k'īrjupiba jaautarr
(Mt 6:25-34)*

²² Maimua mag hich dīicha hogdʌba wēnʌrraajerr k'ʌnʌnagta, 'Mua pārag jaauk'imgui hajim hanʌm: Hoob pārau "ɔk'ani k'öjuuta maach mʌg nʌma?" hawia hōk'īrjuu hamiet. Wa magbam k'ai, ya k'ajūajā chuk'u nʌm, "ɔk'ani jūajuuta mʌg nʌma?" ha k'āijā k'īrjumiet hajim hanʌm.

²³ Pāarta nem k'oojem nem k'āyaujā hajapchanaa k'ajūa k'āyaujā hīrlʌcha balee sīsidʌmgui hajim hanʌm, Hēwandam dau na. Jāg hichdēu pāar hompaatarrjō, pārau nem hig nʌmjā hirua deebajup.

²⁴ Pāadē k'īrjubat hajim hanʌm, kuerrb jāga naajē. Ham p'idk'aba haajeewai hamach t'ach k'öju hāk'aagjā di chuk'u naab mamʌ, ham haugchēba haajemgui hajim hanʌm, hich Hēwandamauta hamag p'at'au deejeewai. Magʌm pāar charā nemchaain k'āyaujā hajapcha naawai, ɔjāga hirua pārag hooba habarju?

²⁵ Hoob hatcha pāachdēu nem hig nʌmta k'īrju nʌl hamiet hajim hanaabá. Mag pārau pāachdēu k'ōsimta hig nʌl hak'iinjā, ɔk'aíuta mʌg nʌm haig mag hichdēu k'īrju sim gaaimuapai hich meeju harr hīr horadam hābpai k'āijā hich hīupiju haai sī? hajim hanʌm.

²⁶ Pārau jāg p'it'ur k'abam nemdampajā pödba nʌm, ɔk'ant'ee warag pāachdēu nem hig nʌmjā pödba nʌmta warag hāba haata k'īrju nʌl haju haai nʌ? hajim hanʌm.

²⁷ Pāadē har pamaardam hooihmʌ t'ʌnaajem k'īrjubat. Ham hīchab bñlrjā p'idk'ajā p'idk'aba, ni hamach k'ajūa jūaju k'īrjuwia k'a hēk'a nʌljā haba haajem. Mag naab mamʌ hiwiir hābmuajā ham dīi barba haajemgui hajim hanʌm, hooimʌg hat'ee. Warrgar rey Salomón k'ararraujā p'atk'on pöm paraanaa nem hajap'ampa paraa haajerraujā pamaardam hooimʌgjō chan pöd k'ajūa jūaba haajeejimgui hajim hanʌm.

²⁸ Pamaar jāg hooimʌ t'ʌnʌm hedau wʌlbaadēmuapai k'iugp'ëbaadeewai sii k'ʌlijemjā Hēwandamaau jāg hooimʌ wai sīejemta, ɔjāgwia pāar pamaar k'āyaujā hīrlʌcha balee nʌmuua nem jēeu nʌmta hirua deeba habarju? ɔWa pāachdēu jēeu nʌmjā pöd deebajupii haajēwa? hajim hanaabá.

29 Pāach t'ach k'ö nəm däi dödöjö döju chan hoob pārau hatching k'irjumiet hajim hanəm. Wa jāga pāachdēu nem hig nəm paarpajujā hoob k'irjumiet.

30 Pārau k'ap'Λ nəmgui hajim hanəm, hōor t'um Hēwandum hiek hæk'abam k'ΛΛnta magəm nem k'irju p'öbaadēmjā p̄laba s̄lerrjēem. MamΛ pāar Haai Hēwandumau pārau nem hig nəm jā t'um k'ap'Λ s̄lewai pāar chan warm k'ΛΛnjō magju k'aba nəmgui hajim hanəm.

31 Mag k'āyau warag Hēwandum hipierra hajuuta k'irjubat. Pārau chadcha magmən, tagam nem pāachdēu higbarmjā hirua deeb k'aba deejugui hajim hanəm.

Hāgt'ar haugchēba naaimaag

(Mt 6:19-21)

32 'Pāar chi mΛ bā hogdəba wēnərrəm k'ΛΛnan chadcha k'apan k'aba durrum. MamΛ k'apanag hee pāach happai k'apan k'aba nəm hawia hoob nem hök'ö wēnərramiet hajim hanəm. Pārau maach Haai hipierra hamən, hirua hich durr pāar p'ë harr nəm hora pāar däi nem hajap'a haju.

33 Pāach nem wai nəm pērk'ΛΛimamua chi p'atk'on hap'ΛΛm k'ΛΛn hoomampierr jigpetat hajim hanəm. Magbaawai pārau hāgt'arm p'atk'on jēeba haajemta paarpajugui hajim hanəm. Nem hajap'am pārau mag wai nəsim chan bālrjā höbam. Ma mag jēb gayam p'atk'on k'ir k'aba haawai nem jīgk'aag chi hajap'amlu hawiajā pōd haubam, ni comejenaujā hag hee dik'abamgui hajim hanəm.

34 M̄lig jēb gaai nəweta nem t'um paraa haju k'irjuju k'āyau, hāgt'ar paawaita nem t'um paarpaju k'irju wēnərrəmən magan chadcha pāar k'irjug hāba Hēwandum gaaita simgui hajim hanəm.

Jesuu hich bēju nəpi jaautarr

35-36 Mag jajawagmamua hich bēju higwia magjim haajem hīhab: 'Hōrau hamach patrón hōor juu pər nəm haar matarr deeu bēju nə nəmu dauk'ana hötdau p'uu nəajemjō, pāarjā hīhab hajap'a k'ir k'aug nəsit hajim hanəm, mΛ bēju nəawai. Mag hōrau hamach patrón barbaicheewai weeuhawaag nəajemjō, mΛ bējuuta nəbat hajim hanəm.

37 Pārau k'ap'Λ nəmgui hajim hanəm, har chi chognaan mag dauk'ana hamach patrón nə nəm k'ΛΛnan honee haju, hi barbaicheewai. Mag hamau dauk'ana hich nə nəm hoobaicheewai, hichta jūrr chi chogk'a simjō ham sīi nəmich, mes gaai t'ach t'ök'awia ham jāhogjugui hajim hanaabá, hich garmuata.

38 Chi chognaan hamach patrón hedacha pamjā bēeba ni hāspajuag pamjā bēeba sim hee warag dap'ökagjā higba nə nəm k'ΛΛnan honee hajugui hajim hanəm, hi da bēeba hawiajā hich pierrwai hamach däi hajap'a haju k'ap.

³⁹ Pārau k'ap'Λ nλmgui hajim hanλm, hābmua k'āijā hich di haig nem jīgk'aan bēeju hora k'ap'Λ hak'iin, bλλrjā k'āiba warag sīi t'Λa hēeju, hλdλlr hich nem jīgk'apiba.

⁴⁰ Magua muan pāragjā "Hich hagjöta hajap'a k'īir k'aug nλisit" ha chirλmgui hajim hanλm. Pārau mλ bēeju hora chan hābmuajā k'augbam. Pārau mλ da bēebajupii nλm hee, mλch chi Hemk'ooi Hiewaan dēgōlp barchēju ha jaaumajim haajem.

*Chi chogau hichig nem jaau pλatarr t'um wautarr
(Mt 24:45-51)*

⁴¹ Magbaawai Pedroou Jesuug, —Señor, pua mag jaau sim, ¿maragpaita pua jaau chirά, wa t'umaam k'λλnagwa? hajim hanλm.

⁴² —Pāragpai k'abamgui hajim hanλm; mua mag chirλmλn pāach t'um chi mλ hiek hāk'a nλm k'λλnagau. Magnaa, Pāadē hūrbat hajim hanλm: k'anim nemjō patrón hāb simua hich chaaug maagpaawai hich chog hābamλg warm k'λλn pōrk'apinaa hich magλgpai hich nem t'um jaau pλabajēm.

⁴³ Maimua mawi, mam sīi hawi deeu bēewi hichdēu jaau pλarrjō p'idk'a sim hoobaicheewai, ¿mag jōoi hich chog dāi honee sim dāi chi chogjā honee habaju k'ai?

⁴⁴ Mag hajap'a p'idk'a sim hoobaicheewai jōoirau warag hich nem t'um magλgtā t'λsīepλijugui hajim hanλm, hich dēnjō k'ap hamk'īir.

⁴⁵ Mamλ magba mag hichig nem jaautarrjā hich hödegpai, "Mλ patrón chan da bēebam" hawi nem k'aibag hich k'apeen jūrr hich jua heegpaim k'λλn dāi hichdēu hampierr hanaa, nagjā hichdēu dōm haig dōnaa, t'achjā hichdēu k'öm haig k'ömλn,

⁴⁶ chi dik'Λ bλλrjā hirua nλba sim hee bēewi mamagk'am hoobaichee, jūrr hichdēu warm k'λλn dāi haajerr k'āaijā hi gaai hat'uucha wλnaa, p'idag heemuajā barpāinaa, chi k'aigbacharam k'λλn dāi hāba sīujugui hajim hanλm.

⁴⁷ Magua pāadē mλ hiek hūrbat hajim hanλm: hābmua k'āijā hich patronau hichig nem jaau pλatarr k'ap'Λ simta, dēgōlp hich hoochējūjā k'īirjuba, ni bλλrjā hirua nem k'ōsim nemjā waubamλn, mag patronau hich bēem hed hi gaai mas deejugui hajim hanλm, bλλrjā dau haug k'augba. Hich hagjöta hajugui hajim hanλm hīchab Hēwandamau, har hajap'a wēnrraju k'ap'Λ nλmta nem k'aigba waaujem k'λλn gaai.

⁴⁸ Mamλ hābmuata k'augba haawai nem k'aigba waumλn, Hēwandamau hi gaai mas hab k'aba mas hajup mamλ, hagpierrpai deejugui hajim hanaabá. ¿Pārau hoowai har nem dārrcha deetarrag hagjō hich deetarrpierr dārrcha jēeuba haajē? hajim hanλm. Mua pārag magk'imgui hajim hanλm: T'umaam k'λλnau Hēwandam hat'ee nemdam bλrλλm hawiajā

wauju haai nʌm. Har chi hñrñcha wauju k'ap'ʌ nʌm k'ʌnag hirua hich hagpierr därrcha jëeujem. Maimua har hich hat'ee nem därrcha wauju pödba nʌm k'ʌnag hirua hagjö hich hagpierr bñchk'unpai jëeujemgui ha jaaumajim haajem.

*Chi chaairaujā hich dënnaan higar k'aba haju jaautarr
(Mt 10:34-36)*

⁴⁹ 'Mʌn mʌg jëb gaai hõor durrum k'ʌn hee mʌch hiekta p'ūak p'uu wëjöm hee hõtdau dñrbapäimjö hapienta bëejimgui hajim hanʌm, hich Jesuu. Ya mag hõtdau pa sim, mama mʌchdëu k'ōsi chirʌmjö warag huu pa jëerdamaa hak'iin hajapcha hak'amgui hajim hanʌm.

⁵⁰ Mama magaagan hõor jua machgau hagt'a hajapp'a dau haug wauju waaur chirʌmgui hajim hanʌm. Mʌch dñi hõrau magju t'umaa k'ñirjubaadeewaita hök'ñirjug pöoma chiraajem; mama hichiita hich mag hajugui hajim hanʌm.

⁵¹ ¿Pärau k'ñirjuawai mʌ sii pääar k'ōinaa bibigag chukk'u naamk'ñirta bëejj? Pääar magamk'ñir k'abajim. Mʌg mʌ bëetarran mʌg mʌchdëu Hëwandam hiek hõrag jaau chitʌm gaaimus hõor k'ñirjug haaip'ur warag chaaur k'ñirju nʌrrjëe hamk'ñirjöta bëejimgui hajim hanʌm.

⁵² Mua mag chirʌman, mʌg mua jaau chitʌm gaaimus hãbam deg k'ñijä cinco naajem k'ai, hõor t'ärjupam k'ʌnau jürr numiim k'ʌnnau mʌ hiek hæk'a durrum k'ʌn hichaaur hiek'aju haawaita mag chirʌmgui hajim hanʌm. Wa magbam k'ai, jürr numpaim k'ʌnnau k'ñijä t'ärjupam k'ʌnnau k'ñirjug hajap'am wai durrum k'ʌn higar k'aba wënrärajugui ha jaaumajim hanaabá.

⁵³ Magp'öbaadeewai chi hayau mʌ hiek hæk'am k'ōsi hæk'a sim hee, jürr chi chaairau mʌ hiek hæk'amap'a hajugui hajim hanʌm. Hñlinjä hagjö, chi hñdau mʌ hiek hæk'am k'ōsi hæk'a sim hee, jürr chi k'aau bñlrjä mʌ hiek hæk'amap'a hajugui hajim hanʌm. Wa magbam k'ai, chi p'aauhñanau mʌ hiekdam hich hãigog jaau k'itaawai, jürr chi hãigou hich p'aauhñan hichaaur hajugui hajim hanʌm, mʌ hiek hæk'amaaugau.

*¿K'aní k'ap'ʌ haju haai naají Jesuu nem wau nʌrrʌm hoowi?
(Mt 16:1-4; Mr 8:11-13)*

⁵⁴ Maimua hõor k'apan hñchab haig narr haawai hamagjä magjim hanʌm: 'Hedau duubjem garta hedjä k'ñbaadeewai, "Nosegan hurum" haajem pärau; chadcha hich maagjemgui hajim hanʌm.

⁵⁵ Maimua har p'ü k'ñijä dok'ëu garmua p'ua t'ʌnñisiewai, "Hedau pechag wʌlju haawai" haajem pääar hiek; magʌm hed chadcha hich mag pechag k'eeujemgui hajim hanʌm.

⁵⁶ Pärau magʌmjä k'aug hahau haajemta, ¿jägwia hñs pärau pääach daúa mua nem wau chitʌm hoo nʌmjä pöd k'aug hauba

nʌ hajim hanʌm, mʌ chadcha hich Hēwandamau pāiju jaaujerr chaark'a chirʌm?

*Jāga haju haai nʌ dich k'apeen d̄i hiekk'ōr haawai
(Mt 5:25-26)*

⁵⁷ Mag jajawagmamua hich Jesuupai hamag, 'Jāgwia pārau pāach wir haigpai pāach Hēwandam na k'aigba nʌm k'aug hauwia pōd "Maran chadcha k'aigba nʌm" haba nʌ? hajim hanʌm.

⁵⁸ Mua pārag jaauk'imgui hajim hanʌm: Hābmua k'āijā leinaanag pʌ k'aibag waumk'fir pʌch jawaan harrwai chi t'et'emnaan haar barwi jaauju nawe hi d̄i hajap'a hiyʌl hawi k'ōinaa nʌsit ha chirʌmgui hajim hanʌm. Magbamʌn chi t'et'emnaanau guardianaanag pʌ pʌr deebaawai jūrr mak'ʌnau pʌ cárcel deg pālibajup hajim hanʌm.

⁵⁹ Cha mʌ hiek'a chirʌm hiek'au ya pʌlta hamau mag p'āar hat'amʌn, p'atk'on gaaimua harr k'ai, hābmiecharam centaaudam p'agrpāibam haigjā hamau pʌ höbeerpāibajugui hajim hanʌm. Mua mag chirʌmʌn, pāach k'aibag Hēwandamag chugpaapiju haai nʌwe chugpaapiwi hi d̄i k'ōinaa hajuuta hēk'abat ha chirʌmʌngui hajim hanʌm.

13

Dich k'aibag Hēwandamag chugpaapi jēeubam chan peerdʌbam

¹ Hich mag hed gaai hīchab hāaur k'ʌn hich Jesús sim haig bēewi hirig nem hīgk'a naaichéjim haajem. Mag hīgk'amamua hirig, —Galileapien Haai hi jēeujem deg nem-chaain k'ēchwia p'aa nʌmua haguia Hēwandamag hamach k'aibag chugpaapi jēeu naajimgui hajim hanʌm. Ham mag Hēwandamag jēeu durrumta, ham haig Pilato soldaaun bēewia sīi ham k'ēchpāichéjim haajemgui ha jaau naaichéjim haajem.

² Mag hichig jaaubaicheewaita Jesuu hamag, —Pārau k'īrjuawai, mag Pilato soldaaunau dau haugjā chuk'u k'ēchpāitarr k'ʌn warm k'ʌn hagjō Galileapienk'a t'ʌnʌm k'āyaujā hatcha k'aibag pōm sīsid haawaita mag ham k'ēchpāijim k'ai? hajim hanʌm jūrr hamag.

³ Mag gaaimua k'abajim, mama mua pārag jaauk'imgui hajim hanʌm: Pārauta chadcha pāach k'aibag t'umaa hāsie hewag k'īrjuwia Hēwandamag chugpaapi jēeubam chan pāachjā d̄i k'ēchjurau hajim hanaabá, hamachigcha.

⁴ ¿Wa pārau k'īrjuawai, har t'arrdō Siloé haajem higaau di pōm sīerr burrwai hōor dieciocho k'ēchtarr k'ʌnʌnta tagam k'ʌn Jerusalén p'ōbōr hee naajem k'ʌn k'āyaujā hiekk'ōr pōmaacha naajīwa hajim hanʌm, Hēwandam dau na?

⁵ Mag hamach happaita Hēwandam dak'ir hiekk'ōr pōmaacha narr gaaimuajā k'abajimgui hajim hanam, deeu hichdēupai. Hēwandam dak'iran t'um hich hagjō t'anam, nem k'aibag. Pāraujā hīchab pāach k'aibag t'umaa k'īrjuvia Hēwandamag chugpaapi jēeubam chan pāach t'um ni hābjā peerdabamgui hajim hanaabá.

Higo chēba sīerrarr hag nem hīgk'aa

⁶ Mag jaau dichwia hichdēupai māg nem hīg'aa hamag jaaujim haajem: 'Woun hābmua hich uvadö hee nemjō higo hanam jīir wai sīejim haajem. K'āai hāb jōm k'ōchag haadeewai haar hoon majim hanam. Mam mag hoon maawai bālrjā chēba sīi hē meuu dānaajim hanaabá.

⁷ Magbaawai di haig pachēwia magjim hanam, chi nemjīir jaarjemāg: "Higo jōm k'ōchgau aña t'ārjup pam sīi haar hoo k'ārrk'a chiram; mam chēba sīerraawai gaai hooimaba haajem. Jāgan jāg sīpí warag t'ubapāl'i" hajim hanam. "Magba par chēbam jāg sīejemgui" hajim hanam.

⁸ Magbaawai, "Patrón jōoi, magan hidēu aña hāb hoo hat'ā" hajim hanam, chi nemjīir bā p'ārajem wounau. "Jāg sim k'ai, mua warag hag bāk'ārr wa p'ārrdārplinaa p'āichichagau hi bā k'uajugui" hajim hanam, "chēmk'īir.

⁹ Mag bā k'uabaawai chēmān hāuma" hajim hanam. "Mam mag bā k'ua nāmjā hich magpai chēba habarmān magan chadau t'upāijugui" hajim hanam, chi bā jaarjemua.

Jua hāi nām hedcha Jesuu hāli hāb monaautarr

¹⁰ Biek hāb jua hāi nām hed Jesuu Hēwandam hiek jaau sīejim haajem, judionaan hāba biirdāwia Hēwandam hiek jaaujem deg.

¹¹ Maig hāli hāb sīejim haajem. Mag hāli mor machpawia dieciocho años sīi jā bārēu k'itaajeejim hanaabá, bēn k'aibgam hi mor hee dubwia. Magtarr haigmua pōd bālrjā p'ō k'ajap'a t'ārrk'aba hich mag k'itaajeejim hanam.

¹² Jesuu mag hoo hat'aawai dau hee haug k'augwia, hi t'ār haunaa hirig,

¹³ "Mua pā monaauk'im" hanaa, hi hār juu hauslubarm bārre p'ō t'ārrk'a k'ajapp'a hoo dānāisijim hanaabá, monakk'a. Mag hich monaabapääiwai honegau Hēwandamag, "Hēwandam, hīsin chadau pua mā hāuta habarm. Pājō juu t'eegk'am chan māg jēb gaai chuk'um. Hāu habarmgui" hajim hanam.

¹⁴ Mam magbaawai mag hamach hāba biirdā nām hag degam chi pōrk'a sīerr Jesūs dāi meeuk'abaadēwia jūrr k'īir mor chigpai hōragta, —Seman gaai seis diaspai p'idk'aju haai nāmgui hajim hanam. Mag seis diam heen chadau pāadēu

bëewia pāach monaaupibat hajim hanam. Mamla hoob mæg sii
jua hñi k'eeujem hed k'abajupama hajim hanam.

¹⁵ Magbaawaita maach Pör Jesuu hirig magjim hanaabá:

—Woun sëunem, ¿k'ant'eeta pl mag chitáma? hajim hanam.
Päar mag jua hñlijem hed bñlrjä p'idx'aba haajem hanamta,
¿k'an jägwia pärau päach cabaai wa p'ak k'äijä dö döpien p'ë
harrjëma? Jäg nñm chan magan p'idx'a nñm k'abahab? hajim
hanam.

¹⁶ Pärau päach nemchaainjä mag dö döpi k'rrk'a nñmpta,
¿k'an jägwia mæg hñli hñchab warrgar jöoi Abrán k'ararrau
hñk'aajerr hag Hëwandam gaai hñk'a simta pöd hi mon-
aauju k'aba sñ, jua hñlijem hed hawia? Jäg sim haig hijä
hñchab dieciocho años meperau hi pñrnaa hö jñ wai simjö
simta hñerpäi nñm k'abahab hajim hanam, jäg bññeu hi
hogdñpäimk'iir.

¹⁷ Jesuu mag hamach höbeerbapäim hñrwia hi hoomap'a
haajem k'ññn t'um chigaa hap'öbaadëjim hanaabá, hamachta.
Mag ham chigaa nñm hee, tagam k'ññn t'um haig narr k'ññnau
hamach daúa Jesuu mag nem wau sim hoo nñm gaaimus
honee nñm hiek'au Hëwandamag, "Häu chadcha pua marag
plach jua t'eeq hoopibarm Hëwandam; hag na marau mægjö
chan nem hooba haajemgui" ha hiek'a naajim haajem.

Mostaza dën nem hñgk'aadam

(Mt 13:31-32; Mr 4:30-32)

¹⁸ Mag hiek'ak'agmamua hñchab magjim hanam hich Jesuu:
¿Pärau k'ap' nñ, jäga sim habari Hëwandam hiek mua jaau
chitam, maimua k'anjöta sim ha mua pärag jaaubark'iin?
hajim hanam.

¹⁹ Magnaa hichdëupai, Mæg Hëwandam hiek'an mostaza dau-
dam woun hñbmua hich nemjñir hee jñirjemjöta sñerram. Hichta
nemjñir daudam t'umaam k'ññn k'äyaujä bñrlacha k'itam.
Mamla mag k'itamn nem bñau k'ap'í bñauwia sii pabä pöm
hädëe dñnisiejemgui hajim hanam. Mag hädëe dñnisiewai
nemchaaindamau hag gaai hamach didam hëup'öbaadeejem.
Hich hagjöta simgui hajim hanam hñchab mæg Hëwandam
hiek mua pärag jaau chitamjä. Mælgwaiwe chan k'apan
k'abata hñk'a durrum; pari mag durrumuata warag nem pöm
haaidñbapäaiwai, hñor k'apank'am k'ññnau hñk'ajugui hajim
hanam.

Levadura dën nem hñgk'aadam

(Mt 13:33)

²⁰ Maimua deeu hichdëupai hamag, 'Pärau k'ñirjuawai ¿jäga
sim habari Hëwandamau hich hiek haaidñpi nñm, maimua jürr
k'an dñita mua pärag jaaubark'iin? hajim hanam.

²¹ Hich hiiu haawai hich hiek haaidʌpi nʌmʌn, hʌli hābmua harin därrcha sim hee levadura päitarrjöta sñerrʌmgui hajim hanʌm. Levadura bñrʌʌ päitarrjä maadëu haaidʌmam chan hooba haajem; mamʌ mag simuan harin t'um hñrpí haaujem. Hich hagjöta simgui hajim hanʌm hñchab Hñwandam hiek mʌg mua jaau chitʌmjä. Mñngwaiwe chan hñor pöm mʌg wñjöm hee hagt'a pömcha haaidʌba sim. Mamʌ mʌg hatagta durr warp'am magwe haaidʌbaadee t'umaam k'ʌnnaau hñrab k'aba hñrjugui hajim hanʌm, hich Jesuucha.

*Hñgt'ar maajem k'ʌdan p'irk'i k'itʌm haajem
(Mt 7:13-14,21-23)*

²² Jesuu hich mag Hñwandam hiek jaau nñrraajeejim haajem p'öbörpierr, didam k'apan k'aba dñnñnidʌm heem magwe hich nñrrampierr. Mag mamua warag Jerusalenag maa hajim haajem.

²³ Hi mag nñrrʌm hee hñbmua hirig, —Señor, ¿hñgt'ar hñbérju k'ʌnta k'apanaacha nʌ wa hok'ooju k'ʌnta k'apanaacha nñwa? hajim hanʌm.

Magbaawai Jesuu hirig,

²⁴ —Hñgt'ar hñbéraagan, puertdidam bñrʌʌ k'itʌm hee dubaagpamjöta haajemgui hajim hanʌm. Muan pñragan, mag puertdidam p'irk'i k'itʌm heeta dubju hñk'abat ha chirʌm. Mʌg hatag hñor pöm hag hee dubam k'ñsi hajup mamʌ, mag t'ʌnʌm k'ʌnn heem hñbjä pöd dubbajugui hajim hanʌm.

²⁵ Pñrau dubaag hñk'awiajä ya chi dik'ʌ jöoyau p'ñarbapñim chan, par pñrau daaugajärmu, “Señor, maar weeu hat'á” hawiajä, jñrr hierrmuu hirua pñrag, “¿Pñar jamaam k'ʌnnauma? Pñar chan mʌ haiguim k'ʌnn k'abamgui” haju, warag weeu haubaju haawai.

²⁶ Magbaawai pñach weeu haumk'ñir, pñrau hirig magjurau: “¿Pua maar k'augbata chirá? Maar pʌ dñi hñba t'ach k'oojerr k'ʌnn k'abahab. Pʌ k'abajieb maar maestro. Pua hante maar p'öbör hee Hñwandam hi jaauba haajeejieb” haju hirig.

²⁷ Mamʌ magbaawai hirua hñchab pñrag magju: “Ya mua pñrag jaaubarm. Mua chan tag pñar k'augbam. Pñach sñi nem k'aigbam happai wau wñnñrraajerr k'ap, pñadëu warag pñachta mʌ haigmua chawag hñréubaadët” ha hiek'ajugui hajim hanʌm, Hñwandamau pñrag.

²⁸ Pñrau hoowai chadcha pñach daaugajärpai t'ʌbagk'a nñsim hoobaawai, pñrau hicharaucha sereeu hñö t'ʌnʌmua, warag gaai machgaupa hihesse haadëp'ʌmua, pñrau hoojugui hajim hanʌm: jöoi Abrán, Isá, Jacob, maimua tag warrgarwe Hñwandam hi jaaujerr k'ʌnn hich dñi hñba hi bigaau honee hohoodö nʌm. Maagwai pñachta k'ñinaa ham mag honee

nλmjö hi däi wënλrraju haajerr k'λλnta pāran hich mag hiseg nλisim hiek'augui hajim hanλm.

²⁹ Maigta pāar k'λir machag hajugui hajim hanλm, pāach pōd dubba nλm daar durrpierram k'λλnpata dub t'λnλm hoowia. Maig t'λnaaju: hedau höbeerjem garm k'λλn, hedau duubjem garm k'λλn maimua deeum durram k'λλnpa bëemawia Hēwandum däi hāba honee t'ach k'oog hohood hap'öbaadëjugui hajim hanλm.

³⁰ Mag Hēwandumau hōor hi hagk'abaadëm hed har mλg jēb gaai haawai hamachta warm k'λλn k'ääjä hajapcha nλm haajem k'λλnta k'apan k'abacha höbérju. Mag k'ääyau har chik'amnau serbiibag p'eejem k'λλnta k'apanaacha Hēwandum sim haar höbérjugui hajim hanλm, hich Jesuu.

Jesuu Jerusalén p'öbör hλapërtarr

(Mt 23:37-39)

³¹ Hich mag hedcha Hēwandumau Moiseeg hich hiek p'äpitarr hajapcha hλλrk'aajem k'λλn Jesús haig bëewi hirig, —Rey Herodeeu pλ t'öpäaig hēk'a sim. Pλchta mλigmua jöpk'aa higbaad haichëjierram hanλm.

³² Magbaawai hichdëu hamag magjim hanλm:

—Hērëubaadëwi hirig, “Hich hip'it'ur hidëu mag sim; mλg hed gayan mλλn hichiita hich mλg hōor mor hee bēn k'aigbampa jlr wērpnaa hich mλg hōor monaau chitaju” ha jaaubaimat hajim hanλm, mλ himeerba. Magnaa hīchab, Ya mλ p'idag hōimλλ pamam;

³³ mag hagt'a höba sñewai hich mλg mλch p'idag hōpλibam haarjä hogdλba jaaau chitλmua Hēwandum hi jaaujem k'ëchmien p'öbör hee barjugui hajim hanλm, Jerusalén. Jäga mag mλjä hīchab Hēwendum hi jaaumieta Jerusalén p'öbör chaaur hamau mλ t'öbarjugui! hajim hanaabá.

³⁴ Maimua Jerusalenpienta warag hλapërwia magjim hanλm: ‘¡Hēh! ¡Aay, Jerusalenpien! Päraun chadcha warrgarweta Hēwendumau hich hi jaaumk'fir chogpλi nλm k'λλnjä k'a k'öchk'aba, pārau warag mokoujä ham bar wai nλmua k'ëchpλimaajemgui hajim hanλm. Biek k'apan mua pārag jaaujeejim, hāt'arr hλlirau hich chaankindam t'umaa hich hich heegar t'la wai juupjemjö, pāar t'la wai chitaag. Mamλ magtarrjä pāachdëuta bλλrjä mag k'öchk'abajierramgui hajim hanλm.

³⁵ Jägtarau nau pārau hoomaa habarjugui hajim hanλm. Nau mλ mλg chitλλ hawia petaawai Hēwendumau sñi di pariim hee wouchnaan p'ëplabaajemjöta t'λbagk'a nλisijugui hajim hanλm, pārau. Magbarm haigmua chan tag pārau mλ hoobamgui hajim hanλm. Pārau mλ hoojuun, hāba ya pāachdëucha deeu mλ hurum hoowia, “Hāuchata Hēwandum,

pua pach jūrr pach Chaaita maar hat'ee Reik'a pāibarm"
hanam haigta pārau deeu mā hoojogui hajim hanam.

14

Jesuu woun hāb k'a höhöodö k'itam monaautarr

¹ K'āai hāb fariseonaan heem hāb hīchab chi pōrk'a simua Jesūs hēeurrjim haajem, hich di haar hi dāi hāba t'ach k'oog. Mag hed sīi jua hālajem hed harr haawai hamachdēun hāba hirigta heerpapa haajeejim hanaabá, heeu dēgölp mag pōd bālrljā nem wauju k'abam hedta bālrl k'āijā jua peert'ā nem waubaawai magam gaaimua hi himeraa pār hawaag.

² Mag ham t'ach k'ō nām haig bēewi sīejim haajem hīchab, woun hāb k'a höhöodö k'itam.

³ Mag hoobaawai warag hiyāl nāmua Jesuu chi machnaanag jēeunaa hīchab chi fariseonaanagjā jēeumamua, — Pārau hoowai māg jua hāi nām hed hōor mor masim k'ān monaauju haai sī, wa monaauju haai k'aba sīwi? hajim hanam.

⁴ Mamā mag hamachig Jesuu jēeubarm hūr nāmjā ni hābmuajā jāl habajierram hanaabá. Mag hamachig k'abamjō warag k'īuu habaawai mag chi k'a höhöodö k'itam hich haig t'ārnāa, hi gaai pārbaawai monaaupāiwia, hirig, —Pā maju haai chirāmgui hajim hanam.

⁵ Maimua jūrr hich dāi hāba t'ach k'oog haig narr k'ānag magjim hanam:

—Pāar cabaai k'āijā wa pāar p'ak k'āijā jēbdeg burrwia pōd hich hap hōbērba sīsim hoobaawai, —k'āuita hag bōrre mawia hich nemchaai jēu haubaju k'ai hajim hanam, sīi jua hālajem hed hawia?

⁶ Mamā hich hiek hāk'amk'īir par hirua mag jēeu hōhook'amjā ni hābmuajā hi hiek hāk'abajim hanaabá.

Jua pārtarr p'iesta hee t'ārk'ālitarr k'ān

⁷ Maimua Jesuu hoowai, jūrram k'ānau hamachig jaauba nām hee hamachdēuta sie hajapcharamjār haunaa nacha hōhood haadeewai, chi t'ārk'ālīpāiwia bēetarr k'ānag magjim hanam, ham wawimamua:

⁸ —Dēgölp hābmua k'āijā hich jua pār nām p'iesta hee pāach t'ār haauwai, hoob pāach k'īrau chan sie hajapcharamta hook'anāa pāachta pōr garcha jupmiet hajim hanam. Magbam heeu mag sie pāach k'āyau chi t'et'em k'ān hat'ee wai nām gaai k'āijā pāach jupduk'am.

⁹ Mag pāachta sie hajapcharam gaai hōhoodö nām haig, chi jua pār chirām wounau bēewi pārag "P'iidatk'abat, māg sie deeum k'ān hat'eemlu" haicheewai, heeu dēgölp pāar k'īir

naauwia jūrr hōor hēugarcha k'īir naa hohoodö haimaduk'am hajim hanłm, tagam k'łłn dak'īir.

¹⁰ Magju k'āai hābmua k'āijā hich juu pər nəm p'iesta hee pāach t'īr haauwai pāachta warm k'łłn hēugarcharam sie gaai jupbat hajim hanaabá. Pāar mam hohoodö nəm hoobaawai, chi juu pər chirəm wounau pārag, "Keena, jūrr mau na jupbahut" habaawai, chigag chuk'u pāachta warm k'łłn na hohoodö haimaju.

¹¹ Mag, pārag mag chirəmən, har hamach t'ōwia chick'am dāi hat'uucha haajem k'łłnta jūrr məg hatag paawai ham Hēwandamag chaigpa hoo sīsida haju. Maimua har mag hamach dāi hat'uu nəm k'łłn hichaaurjā magəm haba sīi warag serbiibamjō haajerr k'łłnta jūrr məg hatag paawai Hēwandamau warm k'łłn k'āyaujā hārpai hapiju hajim haajem.

¹² Maimua hich t'ach k'ōmk'īir t'ārtarrag magjim hanłm hich Jesuu: 'Deeu pəch p'iejāb dārrcha wauwia t'ach k'ōmk'īir hōor t'ālrwai hoob sīi pəch k'apk'łłn happai t'ārk'lyam hajim hanłm, ni pəch k'odnaan, ni sīi t'īr k'odpaim k'łłn happaijā t'ārba, ni sīi p'atk'on paraam k'łłn pəch dāi hāba di dak'a naajem k'łłn happaijā hoob t'ārk'lyam. Pua magəm k'łłnta k'īrjuwia t'ārk'łłimən, magan hamaujā hagjō wauwia pə t'īr hat'aawai deeu pərəg p'agbarmjöta haju.

¹³ Magju k'āai pəch p'iejāb pōm waupāiwia t'ach k'oog hōor t'ālrwai dau hap'łłm k'łłndamta t'ārbá hajim hanłm: har bā bisi wa juadam k'āijā bisi k'it'ēem k'łłn, har k'u t'ūuiba t'ūuiba k'it'ēem k'łłn, wa har dau k'īsu k'it'ēem k'łłn k'āijā.

¹⁴ Pua mag k'it'ēem k'łłn dāita magmən, hamau chadcha pə dāi pōd hagjō habaju, mamał magtarr paar Hēwandamauta jūrr pə honee hapiju. Har hi hiek hāk'a durrumua k'ēchtarr k'łłn deeu hiiu p'iidə nəm jaar, magtarr jūrran hichdēuta pərəg p'agjugui ha jaaumajim haajem.

*Hēwandam dāicha t'ach k'ō sim wounan chadcha honee haju
(Mt 22:1-10)*

¹⁵ Mag Jesús hiyā sim hūrwia, hāb hi dāi hāba t'ach k'ō sīerrau hirig, —Hāgt'ar pawiajā hich məg cha maach nəmjō Hēwandam dāicha t'ach k'ō sim wounan chadcha hi honee hajugui hajim hanłm.

¹⁶ Hichig magbaawai jūrr Jesuu hirig, —Mua pərəg nem hīgk'ak'imgui hajim hanłm. Magnaa, Jöoi hāb sīejim haajemgui hajim hanłm. Mag jöoirau hōor k'apank'am k'łłnag jaau wai sīejim haajem, hichdēu p'iejāb pōm waubapääiwai mak'łłn t'um hich haig t'ach k'oone bēemk'īir.

¹⁷ Maimua chadcha p'iejāb wauwia, ya t'ach k'ōju hed haadeewai, chi patrón jöoirau hich chog pāijim haajem,

hich däi hiek'atarr k'ʌn̥haar jaaubaimaawai t'ach k'oон bëemamk'ir.

¹⁸ Maimua mawia, chi chogau jajawagmampierr bëemaugau, jürr pogk'a jaaumaajeejim haajem, chi bëeju harr k'ʌn̥nau. Nacha jaauwimatarr haiguimua magjim hanʌm: "Chaig hewaa jēb pér hautarr hoon maju chiraawai mʌ pöd mabam; hidëu hëudeem hat'ee k'ërtarau" hajim hanʌm.

¹⁹ Maimua hëbak'ai haar jaaubaimaawai maguajā hagjö, "Mʌ pöd mabam, p'ak hemk'ooin diez heeu përk'a hautarr p'idag hee wai jëraan p'ë harrju haawai. Jägba hak'iin chadau mʌ mak'amgui" hajim hanʌm.

²⁰ Hich mag jajawagmamua hëudeechararam haar jaaubaimaawai magua paawai magjim hanʌm: "Mʌ maju hajieb mama, mʌch hʌli däi hewaa pa chiraawai pöd mabajugui" hajim hanʌm.

²¹ Magbaawai mag chi hiek jaau chitarr woun deeu hich happai bëewi hichig warm k'ʌn̥nau jaaumarrjöö jürr hich patronag jaauchëjim haajem. Mag hürbaawai jöoi k'ir machag t'ʌn̥mua magjim haajem, hich chogag: "Petá" hajim hanʌm, "deeu. Maimua jöpk'ar jürr kaajā hee har dau hap'ʌn̥ k'it'ëem k'ʌn̥n p'ë haipidú hajim hanʌm: har bë bisi wa juadam k'äijä bisi k'it'ëem k'ʌn̥n, k'u u'üuiba t'üuiba k'it'ëem k'ʌn̥n, maimua har dau k'is u'üuiba k'it'ëem k'ʌn̥nra."

²² Mag jaaubaawai chi chogau mawia, hichdëu jaaupäitarrjö hawia, deeu barchëwia magjim haajem, hich patronag: "Mua t'um pachdëu jaautarrijö habarm. Mamʌ magʌmjä hagt'a hõor k'apaana därr haju simgui" hajim hanʌm.

²³ Magbaawai hich jöoirau deeu magjim hanʌm, hich chogag: "Jürr p'öbör higaa mawia parhooba har hich jäg dau hap'ʌn̥ k'it'ëem k'ʌn̥n t'um pachdëu hoomam p'ë haipidú" hajim hanʌm, "warre hõrau di därrk'aba sïwaag. Pach hiek hæk'aba habaawai hamag t'um hajap'a jaaumamua hichiita mua ham mʌch däi t'ach k'ömk'irta t'ärk'ʌli chirʌm habá" hajim hanʌm.

²⁴ Ya maadëu k'ap'ʌ nʌm, har nacha t'ärwia bëeba harr k'ʌn̥nau chan hamau bñärjä mʌ t'ach hisëabajugui hajim hanʌm, chi nacha t'ärk'atarr k'ʌn̥n higwia.

Dich nem t'um hisegba nʌm chan pöd Jesúus k'apeen haju k'aba nʌm

(Mt 10:37-38)

²⁵ Mag Jesúus mam däi hi hëudee hõor pöoma wëtmajim haajem. Mag hich hëudee wëtum k'ʌn̥nag magjim hanʌm:

²⁶ —Häbmua k'äijä mʌ däi hogdʌba narraju k'irju simta k'üchpajjä hich dënnaan k'a hogdʌmap'a wa hich hʌli, hich chaain, hich k'odnaan k'äijä hogdʌmap'anaa hich dau hap'ʌn̥

haju k'āijā k'īirju sim chan, pöd mΛ dāi k'apeer k'aju k'aba simgui hajim hanΛm.

²⁷ Har chi mΛ dāi nΛrram k'ōsi simuan warre hich p'it'urg hau nΛrrajujā k'ap'Λ haju haai simgui hajim hanΛm, mΛ gaaimua chik'amnau hich t'ōoju k'ap'Λ hawiajā hich mag mΛ bā hogdāba nΛrraju haawai. Mag hāwatbaju chan, parta hidēu k'ōs mΛ dāi nΛrram hajugui hajim hanΛm.

²⁸ Magnaa hamag, '¿Chijāg wounauta hich di hēwaagpaawai nacha k'īirju sīi habaju k'ai hajim hanΛm, k'an nemta p'ē hauju, k'achpai higju, wa p'atk'on k'āijā dārr k'aba habaawai pöd nem higju t'um p'ē haubaju k'āijā k'ap haag?

²⁹ Magjā k'īirjubanaa, heeu dēgölp di hēuju haadēwia, dibā happai k'āijā juk'a sīuwia, pöd hēu hauba hich mag werba sīuk'iin, bigaaum k'ΛΛnau hich k'īircha k'āijā hi wauwia hirig,

³⁰ "MΛg wounaun par di hēu haubajuuta sīi dibā happai jāg hidēu k'ōs juk'abaadējim" hajugui hajim hanΛm. Hich jāg di hēwaagpaawai k'īirjujemjōta k'īirjuju haai simgui hajim hanΛm mΛ dāi nΛrraagjā, dich dau hap'Λ haju k'ap'Λ simjā magΛm higba warag magΛm hāwat nΛrraag.

³¹ Magnaa deeum ejempla higwia, 'Wa magbam k'ai, ¿k'anim reita deeum hagjö hichjö reik'a sim dāi juurhi hee hich wērbΛan maju nawe k'īirju sīi habaju k'ai hajim hanΛm, hajap k'ap haag? Hirua k'ap' simgui hajim hanΛm, warmua soldaaun k'apanag veinte mil wai sīewai hichdēu diez milpai wai sim. Mag juurhi hee maju nawe, ¿hirua k'īirju haubaju k'ai, mag hich soldaaun magcha k'apan k'aba durrum dāi warm k'ΛΛn k'apan t'ΛnΛm haar wērbΛan petaawai hichdēu pödbaju?

³² Hirua mag k'īirjumΛn, hagt'a warm dāi t'ēuju nawe, warp nΛwe k'aug haujugui hajim hanΛm, hichdēu pödbaju. Magbaawai hirua hich soldaaun warm k'ΛΛn haar chogpāiji, mak'ΛΛnau chaigpabaimaawai wērbΛju harrijā wērbΛba warag k'ōinaa nΛisieg.

³³ Hich hagjöta haajemgui hajim hanΛm hīchab mΛ dāi k'apeerk'aagjā. MΛltta nacha pārau hārcha k'ōsinaa mΛg jēb gaaim nem pāachdēu k'ōsim t'um hisegbam chan, pöd mΛ k'apeen haju k'aba nΛmgui hajim hanaabā.

T'ak'aar nak'a haadēk'iin ¿k'ant'ee serbiiju?

(Mt 5:13; Mr 9:50)

³⁴ Mag hamach nem hisegmap'am k'ΛΛn higwi hiek'ak'agmamua hīchab, 'T'ak'aran chadcha nem hajap'amΛugui hajim hanΛm; mamΛ mag sim nak'a haadēk'iin, ¿k'ant'ee serbiiju? Pöd bālrjā hagua nem p'ōju k'aba,

³⁵ ni jēb p'āichichag dāi waaurēunaa nemjīir bā k'uagjā serbiiba sīsiju. Mag serbiiba sīsiewai sīi barpāijugui hajim hanaabá. Hich jāgaugui hajim hanam hīchab har mā hiek hāk'amaaugau hamach nem k'ōchag t'um hisegba nām k'ānnjā. Keena, jāg hārānnaa cha mua jaau chiram hajap'a hūrbat ha jaaumajim haajem, hich Jesuu.

15

*Oveja hok'ootarr nem hīgk'aa
(Mt 18:10-14)*

¹ Biek hāb Jesuu jāga Hēwandamau hōor peerdājē ha jaau sim haig, gobiernoog dēbaar paar nām jēejem k'ānn k'apan bēe t'ānaajim haajem, chi pekau dapnaanpa, hi hiek hūraan.

² Magbaawai chi hajap'a Hēwandamau Moiseeg hiek p'āpitarr hārrk'aajem k'ānn, maimua hag hiek jawaag hat'ee chi mach-naan dāimua Jesús higwia, —Hi dēn māg wounau chan pekau pōm sīsidam k'ānn hawiajā hisegba hich jāg warag ham dāi t'ach k'ō nrraajem hanaajim haajem.

³ Magbaawai hichdēu ham mag hiek'a nām hūrwia, māg nem hīgk'aadam jaauamua hamag magjim haajem:

⁴ —K'anim nemjō māg nām haig hābmua cien ovejas wai sim, maimua hāb hok'oobaadeewai, ¿k'aíuta tagam k'ānn dō wajaug hee p'ērlawia mag hok'oo k'itāmdam jāraan mabaju k'ai? hajim hanam. Keen, par maadēu dich nemchaai haawai baaubam haigjā hook'a k'itā habarju.

⁵ Maimua mag baau hat'aawai, ¿k'aíuta sīi honegau dich nemchaaidam hud haibēebaju k'ai? hajim hanam.

⁶ Maimua di haig pachēwiajā, ¿k'aíuta hich k'apk'ānn dāi hich di dak'a naajem k'ānnpa t'ārk'anaa, “Keen, māh honee chiram, māch oveja hok'ootarrdam hoo hat'aawai” habaju k'ai?

⁷ Keena, hich jāgta haajemgui hajim hanam hīchab hāgt'arjā: Har hōor k'apan hamach hajaug t'ōwia Hēwandam dāicha wēnārram haajem k'ānn gaaimua honee haju k'āyau, pekau pōmk'am k'ānn heem hāb k'āijā hich k'aibag hisegwia Hēwandam hich t'āar hee hat'am hed hāgt'armpeenjā honee hap'ōbaadeejemgui hajim hanam hīchab.

P'atk'on hok'ootarr nem hīgk'aa

⁸ Maimua hīchab māg jaaujim haajem: 'K'anim nemjō hāli hāb simua p'atk'on chi dau daí happai diez wai sim, maimua mag heem hāb k'āijā hok'oobaadeewai, ¿chijāg hālirauta bālrjā hich p'atk'on jārba hich mag sīuju k'ai? Par jāgan hirua hag bārre lámpara paanaa, dijā t'ūapwia, nem pāaba jār sīi hawia, baau hat'ajugui hajim hanam.

⁹ Maimua mag baau hat'aawai, ¿chijāg hālirauta hich k'apeen hich di dak'a naajem k'ānn t'ārk'a hauwia, “Keena,

h̄̄sin m̄̄n honee h̄m, m̄ch p'atk'ondam hok'oo wai h̄arr baau hat'aawai" habaju k'ai? hajim han̄m.

¹⁰ Magnaa hich Jesuupai, Hich jägta h̄gt'arjā h̄ichab Hēwandam chognaan honee hap'ōbaadeejemgui hajim han̄m, har woun h̄b k'āijā hich k'aibag hisegwia k'īrjug hajap'am j̄rwia Hēwandam hich t'āar hee hat'am hed.

Hēwan p'atk'on h̄r gastaa n̄rr̄m̄ hat'urtarr hag nem h̄gk'aa

¹¹ Maimua jäga Hēwandamau h̄rau hich hiigwai hisegba haajem k'ap hamk'īir, Jesuu mag hich haig b̄etarr k'ānnag m̄g nem h̄gk'ajā h̄gk'ajim haajem h̄ichab:

—Woun jöoi h̄b simua chaain numí wai s̄ejim haajem, hemk'ooin hap'a.

¹² K'āai h̄b chi hiewaa chi hēudeemua hich hayag, "Tata, p̄ meebaadeewai marau j̄aju nem warre magan m̄rl̄g m̄ch juu hee dee chirbā" hajim han̄m. Magbaawai jöoirau chadcha hamag jigbaadējim haajem, hamachpierr.

¹³ Mag deetarr k'ur k'āai k'apancha k'aba n̄m hee, hichig nem deetarr t'um p̄erk'āl̄ip̄iwiia hag p'atk'on d̄ai warre warp petajim haajem, deeum durr. Mam̄ mam pawia nem hoobam gaai hichdēu gastaam haig p'atk'on h̄r gastaa s̄ejmajim haajem.

¹⁴ Maimua mag p'atk'on nem parhoobam gaai werba s̄i hawia t'um höbäp̄äm hee h̄ichab j̄dau t'eeega burrijim haajem, hi sim durr. Maimua magbaadēm d̄ai ya h̄ichab j̄sogau mas haadējim haajem.

¹⁵ J̄sogau hich magbaadeewai woun h̄b s̄ierr haar mawia parhoobam p'idagdam k'āijā hichig deemk'īir j̄eeuwimajim han̄m. Magbaa magua hirig jaaup̄iijim haajem, k'ūsnaan t'āamk'īir.

¹⁶ Mag chadcha mawia k'ūsnaan t'āa hoo chir̄mua j̄sooga haawai chi k'ūsnaanag p'at'au deechē n̄m heemta d̄ai k'ōm hiigjeejim han̄m, chi k'ūsnaanau k'ō n̄m d̄ai h̄ba, b̄l̄r k'āijā jād t'ōo hawaag. Mam̄ maglm̄jā h̄bmuajā hirig "Ya magan k'ōjuma" haba haajeejim han̄m.

¹⁷ K'āai h̄b mag hoo chir̄m̄ hawia t'umaa k'īrjumamua hich wir haigpai magjim han̄m: "j̄Hēh! M̄ haai di haar hi piyonnaan b̄l̄rjā k'ōju hat'ee haugchēba biwaa t'ān̄m hee, m̄chta m̄ch k'īir lökgau j̄daúa m̄l̄ig m̄ t'ōo warrumgui" hajim han̄m.

¹⁸ "M̄g chirabnaa m̄ majogui" hajim han̄m "m̄ch haai haar. Maimua barimawia mua hirig 'Tata, chadcha mua Hēwandam dak'īir pekau wauwia p̄ d̄ijā k'aigba habarm' haimaju.

¹⁹ 'Mag gaaimua warramjö pua m̄rl̄g p̄ch chaai haju k'aba sim. M̄rl̄g hiewaa haju k'āyau s̄i m̄rl̄g p̄ch piyón

habá; mΛ hat'ee hich mag p'idk'a chitaju' ha hiek'aimajú" k'íirju hat'ajim hanΛm.

²⁰ Mag hich happai hiyāΛ hoo s̄iewia baubaadeeu chadcha hich haai haar petajim haajem. Mag mamua hagt'a di warp'aa s̄iwe chi hayau hoo hat'ajim hanΛm, hi chaaita dau hap'ΛΛ hur k'itΛm. Magbaawai jöoi t'ārau hāwatbajim haajem. Mag warag k'ap'ig mawia hich chaai hö p'ΛΛr jōinaa k'íir hāΛ haujim haajem.

²¹ Magbaawai chi chaairau hich hayag, "Tata, chadcha mua Hēwandum dak'íir pekau wauwia pΛ dāijā k'aigba habarmgui hajim hanΛm. Mag gaaimua warramjö pua mΛrΛg pΛch chaai haju k'aba chirΛm" hajim haajem hich hayag.

²² Mama chi hayau dau haug k'augwia, magΛmjā higba, warag degag harrwia hich chognaanag, "MΛ chaai hat'ee k'ajūa chi hajapcharam jΛrwia jūapi s̄ubat" hajim hanΛm. "Maimua hīchab sorrtikjā jūapinaa zapatjā chi hajap'am jūapibapäit.

²³ Magwia p'akdam chi hōtpaam haut'urwia t'ōobapäit" hajim hanΛm, "maach t'um hāba honee k'ö nΛmua p'iesta wawaag.

²⁴ Pārau hoo nΛmgui hajim hanΛm, mΛ chaai chi meem harrta deeu hiiubarmjö habarm; bēebajupii narrta deeu barbaichēm" hajim hanΛm. Mag, chadcha p'iesta waujim haajem.

²⁵ MamΛ maagwai hich jöoi hiewaa chi naam, p'idag hee s̄ejim haajem. Maimua bēewia di dak'a panaa hūr huraa haawai s̄i karris p'op'oook'am dāi tamburrpa bubujuk'am gaai jemk'a k'odt'ΛnΛm k'aug hat'ajim hanΛm.

²⁶ Mag hūrbaawai hich haai chog hāb t'ārnāa, "¿K'an gaaimua hagá heeupemjö mag t'ānarram?" ha jēejim haajem.

²⁷ Magbaa chi chogau "PΛ heeumta bēejimgui" hajim hanΛm. "Mag hāu barbaicheewaita pΛ hayau p'akdam chi sebaam wai narr t'ōopibajieb" hajim hanΛm "p'iesta wawaag."

²⁸ MamΛ hichig mag jaaubaawai warag meeuk'awia dubmap'a daaughajärpai s̄isijim haajem. Magbaawai hōberchēwia chi hayau hit'uu hich hiewaag, "Dubtarrau hiewaa" hajim hanΛm.

²⁹ MamΛ hichig magbaawai warag hich hayag, "PΛdē hūrbá tata" hajim hanΛm. "MΛch herraawe bāΛrjā pΛ haigmua hogdΛba, pΛ p'idag hee mΛ p'idk'a chitaajem; pua nem ja-jaauk'am hichaauraapaijā hiek'aba chitΛmgui" hajim hanΛm. "MamΛ magΛmjā bāΛrjā pua mΛrΛg chīb chaaidam k'āijā deeba haajem, mΛch k'apeen dāi honee k'ömk'íirjā.

³⁰ Mag k'āyau s̄i jāg pΛch p'atk'on harrwia parhoob kachaloonaa hālin dāipa hār gastaapäit'urtarr barbaichee-

wain chadau, pua p'ak chi sebaampa t'õo chirabma" hajim hanam, "hi k'õmk'ir."

³¹ Magbaa jõoirau jõrr hich hiewaag magjim haajem: "Mama pua k'ap' chirabá" hajim hanam, "chadcha pachta ma haigmua hogdaba k'itaajeewai ma nem mag t'anam t'um pach dën happai t'anam.

³² Mama pua hoo chiramgui" hajim hanam, "pa heeum chi meem harpta p'iidawi pierrumjö habarm; maach haigmua mawia tag bõebajupii narrta, hista deeu pierrumgui" hajim hanam. "Magua hõs chadcha maadéu magju haai naabahab hajim hanam, hi bëetarr gaaimua honee haag."

16

Woun hãb hich k'irjug k'augau k'apk'an baautarr

¹ Maimua Jesuu hõchab mag nem hõgk'aadam hõgk'ajim haajem, hich däi hogdaba wõnrraajerr k'annag:

—Hãb rik sõejim haajem. Mama hichdëu hich nem k'augba, deeumaga hich nem t'um jaau wai sõejim haajem, magaga hich dënjo hamk'ir. Mama k'ääi hãb chi mork'annu hõurwai hi nem haair haba parhooba sõi hichdëu hampierrta wau sim ha hõrbaawai,

² t'ärpäiwia hirig magjim hanam: "¿K'an hajaugta mua hõurwai mag pua bõljarjä ma nem haair haba chiram hanama? Ma hiek'au nauwe jöpk'aa pachdëu nem waaujem t'um p'ak'anaa märlag hoopibá" hajim hanam, "mua k'ap haag. Mag hoopiwia warre pädëu sõubaad, tag mua pa higbam" hajim hanam hich k'ircha.

³ Magbaawai chi rik nem t'la chirarr wounau k'irju sõi hawia, hich hödegpai, "¿Nau ma jäga hajuutaa magbaadëma?" hajim hanam, "mag ma patronaujä ma järbaadëm. Sirp'ag hee t'ut'ui däi p'idx'aju serbiiba chiram. Parhooba sõi hatcha kaaijä hee nem jõeu chitaagjä k'aba chiram" hajim hanam hichdëupai hichig.

⁴ Maimua hich hödegpai, "Hää, ya mua k'irju hat'am" hajim hanam, "jäga haju ma ch mäigmua järbapääiwai hõrau hamach deg ma ch höbeerpimk'ir."

⁵ Mag k'irju hauwia chadcha hich patronag dëbpaar paraa narr k'ann hähabdö t'ärnaa hamag jõeu hoomajim haajem. Nacharamag, "¿Pua maach patronag k'arr paraa chirá?" hajim hanam.

⁶ Magbaawai warmua, "Muan hirig cien latas de aceite paraa chiramgui" hajim hanam. Hichig mag jaaubaawai, "Chadcha pua mag haujim; cha sim hag hõsap" hajim hanam. "Mama t'arrëupäiwia magan jõrr jöpk'arraa cincuenta lataspai pa sõubá; mua päräg järrpai jõeuk'im" hajim hanam.

⁷ Maimua hābak'ai paar sīerragjā hagjō, “¿Puajā k'arr maach patronag paar chirā?” hajim hanam. Magbaawai chi dēbpaar paraa chirarrou, “Mua hirig trescientos sacos de arroz paar chiram” hajim hanam. Magbaawai chi k'ap haag jēeu sīrrau, “Chadcha pua mag haujimkē” hajim hanam. “Cha sim hag hēsap” hajim hanam. “Mamá t'arrēupáiwia jūrr doscientos cincuenta sacospai p'ā sīubá” hajim hanam.

⁸ Magbarm k'aug hat'aawai chi patrón jōoirau hich nem haair haba harr woun higwia hich hödegpai, “Jōo, wounan chadcha k'īrjug k'ap'ata chirama” hajim hanam.

Maimua jūrr hich hiek hūr narr k'ānnagta magjim haajem, hich Jesuu: 'Chadcha Hēwandam hiek hāk'amaaugau hamach k'ōchagpierr wēnarraajem k'ānnanta Hēwandam hiek hajap'a hāk'a k'it'ēem k'ānn k'āyaujā k'īr hubacha sīerrjēemgui hajim hanam, hamach gar hōor t'ereu hawaag.

⁹ Pāadē hūrbat. P'atk'onan chadcha nem parhoobam wau nāmuua ganwia nem k'aigbam hat'eejā hiigjem. Mag sīeb mamá, pāach p'atk'on haauwai hōordam dāi nem hajap'a wau nāmuata ham dāi k'apeen k'abat hajim hanam. Maagwai pāach meebarm hed māg jēb gayam nem tag higba haadeewai jūrr hāgt'arjā mak'ānn dāita nāisiju, Hēwandamau pāach hādaraa hōbeerpiabawai.

¹⁰ Woun hābmua nemdam bārlām hawia k'āijā hajap'a hārk'a simān, magan nem dārrālām hawiajā hich mag hajap'a hirua wai nārraju. Mamá nem bārlām hawia hāgāg hoomap'amjō warag hādaraa hārpi simān, magan nem dārrālām chará sīi hārpijugui hajim hanam.

¹¹ Māg jēb gaai Hēwandamau pāachig nem deetarrdampaijā hajap'a hārk'aa meraa nāmān, ¿jāga hich haram nem hajapcharam hirua pārag deebarju? Deebamgui hajim hanam.

¹² Chik'am nemjā pārau hajap'a hārk'aba nām chan, ¿k'aíu pārag hōk'ar nem jāapiju harr k'āijā jāapibarju? Jāapibamgui hajim hanam.

¹³ Ni hābmua jā pōd patronnaan numiim k'ānn chogk'aju k'aba simgui hajim hanam. Patronnaan numí hak'iin, hiwiir hābpaita hārcha k'a k'ōsi haju. Hich hagjöta simgui hajim hanam hīchab Hēwandam dāijā. Pōd pārau Hēwandam k'īrag wārpanaa p'atk'onagjā wārpa haju k'aba nām. Pāar magta nām chan pōd Hēwandam hipierraak'aba nāmgui hajim hanam.

¹⁴ Mamá hīchab haig fariseonaan p'atk'on hat'ee bīe k'it'ēem k'ānnupa chi Jesuu hiek'amam hūr narr haawai warag hi wau hiek'a naajim haajem.

¹⁵ Magbaawai Jesuu hamag hiek'amamua, —Pāran, pāachta hārcha p'atk'on wai nām hawia Hēwandam dau najā hāucha

näm haajeebma; mama chadcha Hēwandamauta pääar t'äär k'ap'ä simgui hajim hanäm. Mag jëb gayam k'änaun p'atk'onta nem t'um mag jëb gaai t'änäm k'äyau hajapcha sim hawia hagatga hee haajerram. Hamag mag nem wajaug sïeb mama, hagua nem k'aigba waauwaita sii hödömie sërk'a t'änämjö Hēwandamau k'öchk'aba haajemgui hajim hanäm.

Warrgarm ley hich mag sïerräm

¹⁶ Mag nem jajawagmamua hïchab hich hiek hür narr k'änaag Jesuu magjim haajem: 'Juan hõor pör choomieu Hēwandam hi jaauju naweran pärau Moiseeu hiek p'ä platarr däi Hēwandam hi jaaumienu hësap p'ätarrpai wai naajimgui hajim hanäm, hag gaai jaau sim hipierr wënrraag. Mama Juanau hiek hiiur Hēwandam haar höbeerpiejemta wai bëejimgui hajim hanäm, chi wajapcharam. Mag jaauchëtarr haigmua hatag mag Hēwandamta chi Pörk'aimä sim k'aug hat'ampierr, hïsta hõor pöm hi hipierra ham hig näm, chadcha hamach Pörk'abaadeewai hi däi naam k'öchgau.

¹⁷ Mag hiek hiiur wai naab mama, jöoingar Hēwandamau Moiseeg hich hiek p'äpitarran hich warr sïejerr hagt'a hich mag serbii sïerrämgui hajim hanäm. Mag durr t'um hedjäpa chugpawiajä jöoingarwe p'ä platarr hiek chan bädam hâbjä hok'oobamgui hajim hanäm.

¹⁸ Magua hïsjä warrgarmjö dich hälvi hisegwia deeum hälvi haumän pekauta wau simgui hajim hanäm; wa deeumua hälvi platarr k'äijä haumän magan hagjö pekauta wau simgui hajim hanäm.

Woun hääb hap'ä k'itarr rik däi

¹⁹ Maimua hïchab mäg nem hïgk'aadam jaaujim haajem Jesuu: 'Woun hääb sïejim haajem, rik. Maan sii k'ajüa parhëpagk'am happ'ata jüajeejim haajem. Maimua mag näm däi hed hëepierr sii nemk'oo jaramjöta t'achjä wau k'oojeejim haajem.

²⁰ Mama hïchab woundam hap'ä k'itam Lázaro ha t'är sim sïejim haajem, sii p'ie k'a dodoso k'itam. Mag k'itamän sii chi rik puertdi bigaau hõor bë heeta hoo k'eraajeejim hanäm.

²¹ Mag k'ërmän jäsogau chi rik t'ach k'ö sim mes heegar pan perasdam k'ämimam k'öm k'öchag k'ërmä hee, saakienauta hi p'iedau sëcheejeejim haajem.

²² Mag k'itam hawia chi hap'ä k'itarrdam meejim haajem. Mag meeabaadeewai Hēwandam chognaan bëewia sii hi hak'aardam hägt'ar Abrán sim haar harrjierram haajem. Mag k'ur chi rikjä hïchab meeabaadeewai bëp sïuwia k'ümie durrtä höbérjim haajem.

²³ Maimua ya k'īmie durrpanaa maach gaai machag hāwatbajujö t'ānāmua hāgt'aag hoowai dau warp'a Lazarota Abrán bigaau k'ōinaa päär sim hoo hat'ajim hanām, chi rik harrau.

²⁴ Magbaawai mammua t'et, "Jöoi Abrán, mā hap chitām mā dau haug k'augbáa" hajim hanām. "Lázaro jīgpirdam gaaipai k'āijā dödamau homnaa mā haar pāibapäi. Ya māan hö jālumaam. Hōt k'ierr pechag māg t'ānāmjā mua hāwatbajujöta t'ānāmgui" hajim hanām hähäak'amua.

²⁵ Mamā magbaawai jöoi Abranau hirig magjim hanām warag: "K'īir heyaa hajuma" hajim hanām, "pāch monak'a haawai nem k'īir t'um paraanaa bālrjā haugchëba chitarr. Maagwai Lázaro bālrjā magām chuk'u hi dau hap'āa k'amor masi k'ērāmjā pua hirig hooba haajeejim. Mamā hīs māig hi k'ōinaa bibigag chuk'u chirām. Jāigta k'īirjujuma hajim hanām, jāgwia jūrr hīs pā hidawaa chirā, hōt k'ierr pechag hee.

²⁶ Pua mag chirab mamā, pā haar pōd mua Lázaro pāibamgui hajim hanām. Magnaa maach jārr māg dō k'ōrg sīi jēb hit'urm jaaba wējömjö sim hee ḥjāga hi maju? Jammuajā pōd bēeju k'aba, ni maumuajā pōd maju k'abamgui" hajim hanām jöoi Abranau.

²⁷ Magbaawai chi rik harrau warag chaigpa k'itāmua jöoi Abranag, "Magan jūrr mā haai di haarta hi chogbapäi" hajim hanām,

²⁸ "mā k'od hābam k'āan cinco p'ē wai chirām haar, mā māg chirām jaaubaimaawai hamach k'aibag hisegwia k'īirjug hajap'am haumk'īir, magbaawai ham meem hedjā mājō māgām haar gaai machag hāwataan bēem hugua" hajim hanām, chi rik harrau.

²⁹ Magbaawai Abranau hirig, "Mamā hamau Hēwandam hiek wai naabahab, Moiseeu chi Hēwandam hi jaaumien dāimuap'ā pālatarr. Hamau mag gaai jaau sīsidāmta hipierra haju haai naabahab" hajim hanām, "pā sim haar wētmap'a nāmān."

³⁰ Magbaawai chi k'īmie durr simua magjim hanām: "Hāhā, mag k'abam jöoi Abrán. Sīi p'ā sim gaaipai chan hamau hāk'abam. Mamā hāb meetarrta deeu ham haar hōbērimawia hamag jaauwimak'iin chadau, warre hamau hamach k'aibag hisegjurau" hajim hanām.

³¹ Magbaawai Abranau hirig magjim haajem: "Mamā hamau mag Hēwandam hiek chi p'ām wai nām gaai jaau sim hāk'aba nām chan, magan hāb meewia deeu hiiu p'iidāwia hamag jawaan mak'iinjā, hamau hāk'abajugui" hajim haajem, chi rik harrag.

¿Jāga haná Hēwandamau chik'am k'aibag hee mapi nám k'án dái?

(Mt 18:6-7,21-22; Mr 9:42)

¹ Jesuu magjim haajem hich dái wénrraaajerr k'ánag:

—Mág jéb gaai hichiita hich jāg hōor pekau waupiejem nem paraa haju, mama ljhéh, hapk'it! hajim hanám, chi magám nem paraa sim woun.

² Hirua magám gaaimua chi mā hiek hák'a k'érmta pekau hee burrpimán, hichta Hēwandam dái hiekk'ór pöoma sísiju. Mama mag Hēwandam dáita hiekk'ór paarpaju k'ääi hichdëupai hich hö gaai mokpör pömk'am jānaa p'üas hee baudák'iin häucha hajugui hajim hanám Jesuu.

¿Jāga dich k'apeen perdonaa ná?

³ Maimua híchab, 'Pārag jaauk'im, k'ap'á habat hajim hanám, hich Jesuupai. Pāachjö mā hiek hák'a nám k'ánau k'äijä pääch dái k'aigba habaawai warag dái hagjö haju k'ääyau sii ham wawibat hajim hanám. Maimua hamachdëu mag pääch dái k'aigba habarm k'aug hauwia päächig "Má perdonaabá" haawai, ham perdonaaawia hoob tag bálrjä magám hiek higmiet hajim hanám.

⁴ Hábam hedpai k'äijä biek k'apan pääch dái k'aigba hawia, "Kaké mā perdonaabá, mua tag jägbaju" ha k'arrk'ak'a hawia k'äijä, hich hagpierr hi perdonaabat hajim hanám, tag magám hiek bálrjä higba.

Hēwandam pääch dái sim ha k'írjunaata nem wauk'iin

⁵ Mag dich k'apeen perdonaaapi jaaubarm p'it'uurga sim k'írjunaa, jürr hich Jesuu chi doce jär hautarr k'án garmua hirig magjierram haajem:

—Señor, Hēwandamau marag k'írjug deebam chan pöd mrau maach k'apeen perdonaabaju. Marag juapá deebá hajierram hanám, mag pächdëu jaau simjö haag.

⁶ Magbaawai maach Pör Jesuu magjim haajem hamag:

—Párau k'írjuawai chadcha Hēwandam juu t'eeg sim k'ap'anaa päächdëu nem mag habarmjö hapiju k'írjunaata nem wauk'iin, Hēwandam hat'ee chan p'it'urm nem chuk'u haajeewai, chadcha päächdëu jajaauk'ampierr hich mag päächdëu jaau námjö hajugui hajim hanám. Pääar k'írjug hoojem hanaa chi pömag mostaza daudam har maach dau hee paba k'itaajemjö k'äijä k'itak'iin, har pabä pöm simág wounagamjö, "Jäigmua mawia jürr hachum p'üas hee dñnñubaimá" habaawai, chadcha pääar hipierraaj hajugui hajim haajem.

Hēwandam chogk'a simua ¿jāga haju haai si?

⁷ Mag jaaumamua hīchab magjim haajem: '¿K'aíuta hich chog p'idx'a sīi hawia barbaicheewai hit'ūu hirig, "Har pΛ hat'ee ya t'ach mes gaai t'öi k'érəm k'öbá" haju k'ai?

⁸ Mag chan ni hābmuajā hiek'abamgui hajim hanəm. Jāan magju k'ääi warag, "Jöpk'aa p'iejāb wauwia mΛ jāhogbá, maimua murua nem hig chirəm t'um p'ëdeebá; pəchin nau mΛ k'ö dichtarr k'ur hēudeechata k'öju" ha hiek'aju.

⁹ ¿Pārau hoowai hābmua hich chognaanaau hich hipierraau nem wau nəm paar "Hāu hajim" haajē? Hāu hajim chan habam, hich p'idag hichdēu nem wauju hatarrta wau sīewai. Hirig jaauba hak'iinjā hichiita hirua waub k'aba waujugui hajim hanəm.

¹⁰ Hich hagjöraugui hajim hanəm pāarjā hīchab: ya Hēwandamau pāachig nem jaautarr t'um wau höbaadeewai sīi warag, "Maachin Hēwandam chognaanpaiu; hichdēu maachig jaautarrpierrpai waubapäim" habat ha jaaumajim haajem.

Diez kokobé bënëu bar k'it'ëe harr k'ΛΛn

¹¹ Mag jaaau sīewia, warag Jerusalenag mamua didichagmajim haajem, Samaria durr Galilea durr dāi hāba t'ēu nəm jārr k'Λdau ma sim hee.

¹² Mag mamua p'öbördam pōm k'aba k'itəm hee dubbaimaawai hi k'īirp'ee hōor diez kokobé bënëu bar k'it'ëem höbördətk'achëjim haajem.

¹³ Mag höbördətk'achëwia warppaimua hirig hähäak'amua, — Maestro Jesús, maar hapdurrum maar dau haug k'augbahur haajeejim hanəm.

¹⁴ Hichig dau hap'ΛΛ mag durrum hoobaawai hamag, — Jerusalenag hērëuwia Haai hi jēeujem deg p'adnaanag pāach k'a t'erhāchpibat hajim hanəm.

Hamachig magbaa chadcha hi hipierr hērëubaadëjim haajem. Mag wētumua hagt'a barba nəm hee, hamach mor hoowai k'a hajap'a magəm bēn chuk'u narrjö naajim hanaabá.

¹⁵ Hamach mag hoobaawai, hābmua deeu hewag k'ap'ig hurumua honee, "Hēwandam, hīsin chadau puan mΛ dāi hāuta habarm; pΛjö jua t'eegk'am chan mΛg jēb gaai chuk'um" ha hijējēbag bēejim haajem, hich happai.

¹⁶ Mag bēewi Jesús bāk'Λrr p'öbk'a jēbjā gaai dagau dərnāa, "Hāu hajim" hajim haajem hirig, hich monaautarr paar. Chi mag Jesuug hāu hajim haan bēetarr, Samariapierr hajim haajem.

¹⁷ Magbaawai Jesuu magΛg, —¿Pāar chi monaautarr k'ΛΛn diez naabaj? ¿Jam nəma hajim hanəm tagam k'ΛΛn nueve?

¹⁸ Hamach monaautarr paar Hēwandamag “Hāu hajim” haju chuk’u harrjö, häba pΛ happaita deeu k’itaichēbma hajim hanΛm, deeum durramk’ a chirΛmta.

¹⁹ Maimua hichdēupai mag chi kokobé bēnēu bar k’itarrag, –P’iidΛwia petā hajim hanΛm. Mua jaautarr hipierr pΛch hödegpai, “Chadcha hi hipierra hamΛn mΛ monaauju” ha k’īrjutarr gaaimua, hāu pΛ peerdΛwia monaaujā monaau chirsim hajim haajem hirig.

Deeu Jesūs mΛg jēb gaai dΛnΛubaichēm hed Ʉjāga haju k’ai?
(Mt 24:23-28,36-41)

²⁰ K’āai hāb chi hajap’ a Moiseeu Hēwandam hiek p’ā pΛatarr hΛlrk’ aajem k’ΛΛnau Jesuug, –Jāagwaichata mΛg jēb gaai Hēwandam maach Pörk’ a sīeichējuwa? hajierram haajem hirig.

Magbaa Jesuu hamag magjim haajem: –Hēwandam hichta chi Pörk’ a sīeichēju chan hoob dau daauta bēeju hamiet.

²¹ Mua nem wau chirΛm gaaimua pārau k’ap’Λ haju haai nΛm, Hēwandam ya pāach hee sim; magua hirua hich juu hoopi simgui hajim hanaabá, chadcha hichta t’um hich hiek hāk’ a nΛm k’ΛΛn Pörk’ a sīeichēm k’ap hamk’īir. Maagwai hōrau mΛΛgwaiwe chan, “MΛgá, har nΛrrá,” wa “Hachum har sī” habajugui hajim hanΛm.

²² Mak’ΛΛnag mag jaauwi jūrr hich dāi hogdΛba wēnΛrraajerr k’ΛΛnagta magjim haajem:

–MΛg hatag pāach happai wēnΛrram haig, pārau mΛch chi Hemk’ooi Hiewaa k’īrjuwia k’āaidam hābpai k’āijā hūmaai deeu mΛ dāi wēnΛrram k’ōsi haju. Mama pōd mag wēnΛrrabajugui hajim hanΛm.

²³ MΛg hatag hōrau pāachig, “MΛgá, har nΛrrá, ya bēejimwai,” wa magbam k’ai “Hachum sim” haawai, hoob hāk’awia haar hoon wētmiet hajim haajem. Magua pāachig nem jaauwaijā hoob ham hiek hāk’amiet.

²⁴ MΛch chi Hemk’ooi Hiewaa bēewain, t’umaam k’ΛΛnauta mΛ hoojugui hajim hanΛm, hich jāg pagt’Λm dau p’Λr jēer hat’awai hedjā t’um harar hat’ajemjö. Magua hōrau mag pāachig ya mΛ barbaichēm ha jaauwaijā hoob hāk’amiet hajim hanΛm.

²⁵ Mama magju nawe hichiita mΛ dau hap’Λ haju haai chirΛmgui hajim hanΛm, hōor mΛg t’ΛnΛm k’ΛΛn juu hee, hamachdēuta mΛ k’ a hisēe wai wēnΛrraawai.

²⁶ Mag mΛg hatag mΛch chi Hemk’ooi Hiewaa deeu bēeju gayaa paawai, jōoingar jōoi Noé k’ak’itarr jaar hōor dōhādau hōpāaiwai hamachdēu hampierr t’Λnaajerrjöta t’Λnaajugui hajim hanΛm hīchab.

²⁷ Mag jōoi Noé sim jaar hōrau hamach hok’oojujā k’īrjuba, sī p’iesta waunaa, t’ach k’ōwia, dōdōjō dōju, maimua juu pΛrjuuta k’īrju naajim. Ham mag t’ΛnΛm hee, jōoi Noeeu

hichig Hēwandamau barco pōm waupijaautarrjö chadcha wau hauwia hag hee dubjim. Mag dubbaadeewai döhād pōm bēewia sīi hōor pōm hödubjim hanaabá.

²⁸ Maimua jöoi Lod k'achitarr Sodoma p'öbör hee sīejewaim jaarjā hich hagjöta t'λnaajim hīchab. Ham k'īirjukan, hāba t'ach k'öju, dödöjö döju, hamachdēu nem k'ōsimpierr haunaa jūrr hamach garmua pērju, nem jīirju maimua di hēujupai hajim. MamΛ mag nλmjā Hēwandam gaai k'īirjuju chan haba haajeejim.

²⁹ MamΛ ham mag t'λnλm hee, jöoi Lod Sodoma p'öbör heemua hōbērbaadeewai hich Hēwandamau hedjā heemua hōtdau k'īir k'λipijim. Mag hōtdau k'īirta noseg chē t'λnλmjō k'λi t'λnλisimua hōor t'umaa p'aa k'ēchpāijim.

³⁰ Jāg hamachdēu Hēwandam k'īirjuba t'λnarrjöta t'λnaajugui hajim hanλm hīchab, mΛch chi Hemk'ooi Hiewaa deeu mΛg jēb gaaai dλnλubaichēm hedjā.

³¹ Mag jaaumamua hich Jesuupai, 'Mag mΛ pierrum hed hāb k'āijā hich dihēu hār jua hāi sim k'ai, hich nem p'ē hawaan hawia hoob tag hierrag dubam hajim hanλm; wa magba hich p'idx'aajem haar k'āijā sim k'ai, hoob hich diig k'ap'ig bēem.

³² K'īir heyaa habat hajim hanλm: hewag hoopiba harr hee Lod hūnanau sīi hich nem k'īirjuvia hewag hootarr jūrrpai Hēwandamau mag hλli t'ak'arag paapāitarr.

³³ Har chi mΛ hiek hāk'a sim gaaimua p'it'urg hāwatmap'a sīi warag "Heeu jägλm gaaimua mΛ t'ōoduk'am" ha k'āijā hiyāλ sim k'λλn warreta hok'oo simgui hajim hanλm. MamΛ har chi mΛ hiek gaaimuata dau hap'λλ k'āijā habarm wounan chadau hāgt'archa hōbērjugui hajim hanλm.

³⁴ Mag hich k'apeenag jajawagmamua, 'Mag mΛ bēewai hōor numí hābam put hee naajugui hajim hanλm. MamΛ mua hābpai mΛch dāi harrwia, hāb werplaju.

³⁵ Hālinjā numí hīchab hābam molin gaai ba naaju. MamΛ mua hābpai mΛch dāi harrwia, hābak'ai werplajugui hajim hanλm. [

³⁶ Hōor numí hagjö di chaaur naaju. MamΛ mua hābpai mΛch dāi harrwia, hābak'ai werplajugui ha jaaumajim haajem.]

³⁷ Magbaawai hi k'apeenau hirig, —Señor, cha purua jaau sim, ¿jampaита magju k'ai? ha jēeuijerram hanλm.

Magbaa Jesuu hamag, —Jampai hagá hajujā k'aba simgui hajim hanλm. Pārau k'ap'λ nλm, nemmí sim haig hākōs hich k'īrau jupcheejem. Hich hagjöta hajugui hajim hanλm hīchab muajā mΛch hiek hāk'a nλm k'λλn dāi; ham p'ē harraag mΛch bēem hed ham haigta dau daau hurum t'umaam k'λλnau mΛ hoojugui hajim hanaabá.

18

Nem p̄aba Hēwandumagta warag j̄eu n̄l haju haai n̄am

¹ Hīchab Jesuu hich k'apeenag m̄lg nem hīgk'aadam jaaujim haajem, mag jaaubarm gaaimua hamachdēu nem hig n̄am Hēwandamau da deeba hawiajā warag p̄aba hirig j̄eeuju haai n̄am ha k'ap hamk̄ūr.

² Mag jaaumamua magjim han̄am:

—Woun hāb chi t'et'em s̄ejim haajem, p'öbör hee. Magua b̄llarjā hich k'apeen högk'aba ni Hēwandamjā higba s̄ierrajim han̄am.

³ Hich hag p'öbör heepai hīchab s̄ejeejim haajem, k'oopaa hūan hāb. Mag hūanau b̄ewia hirig, “M̄ hap harram m̄l k'aigp̄erbá” haajeejim han̄am, “m̄l k'a huk'urm k'lanau m̄l dāi hatcha jāgam hugua.”

⁴ Mag k'oopaa hūan dau hap'la hich haig hudk'arrk'ak'ak'amjā b̄llarjā hi hiek hasekasmap'a s̄i hawia k'āai hāb magjim haajem: “Mua chadcha Hēwandam higbanaa m̄lch k'apeenjā högk'aba chitab mam̄,

⁵ jāg k'oopaa hūan tag m̄lch haig b̄bēe ham hugua, mua chadcha hi k'aigp̄erjugui” hajim han̄am. “Magba hak'iin, hirua hidēu m̄l k'ajap chirbajugui” hajim han̄am, “hich hag hiekpai p'larba jajaau haawai.”

⁶ Mag hīgk'a dichwia, hich Jesuupai jūrr hamag, Pārau hūrjierramgui hajim han̄am, k'an ha hiek'ajī mag woun chi t'et'em nem k'aibag s̄ierrau.

⁷ ¿Pārau hoowai hich haig b̄bēe n̄l paawai k'oopaa hūan hirua k'aigp̄erbajī? Hēwandamaujā hich chaaina hichig hedaram magwe j̄eeu n̄l hak'iin, hirua mak'lanjā heeg hoop k'aba hoojugui hajim han̄am.

⁸ Magnaa, Mua pārag jaauk'imgui hajim han̄am. Hēwandamagta pārau mag j̄eeu n̄l, pāar k'aigp̄erm hedjā warre hirua pāachdēu k'ōsi n̄l m̄jō haju pāar d̄xi. ¿Mam̄ pārau k̄ūrjuawai mag m̄lch chi Hemk'ooi Hiewaa b̄eju hed hōor chadcha mag hamach t'āraucha Hēwandamag j̄eeu durrum k'lan hagt'a naaju k'ai? hajim han̄am.

Wounaan numí Haai hi j̄eeujem deg oraa narr

⁹ Maimua hamachdēupai hamachta t'umaam k'lan k'āyaujā hajap pekau chuk'u k'it'ēem hawia jūrr hamach k'apeen k'aibag p'eejem k'lan nag Jesuu m̄lg nem hīgk'aadam jaaujim haajem.

¹⁰ Chi nem hīgk'aadam m̄lg hajim haajem:

—Wounaan numí Haai hi j̄eeujem deg Hēwandamag j̄ewaan wētjim haajem. Hāb fariseo hajim han̄am, Moiseeg Hēwandamau hich hiek p'āpitarr hajapcha hārk'aajem haajem

k'ɻan heem, maagwai hābak'ai gobiernoog hōrau dēbpaar paraa nām jēeujem hajim haajem.

¹¹ Chi hajapcha Moiseeu p'ā platarr hiek hālk'aajemua bājāupai hoo dānāmu, Hēwandamag jēeu nām hanāmta, hich-pai t'ō hiek'amamua magmajim haajem: "Hēwandam, plāg hāu hajim ha chirām, hāuta jāg mā chik'amnaanjö k'aba chitām. Mā hamjö nem jīgnemjā k'aba, pekau pōmjā k'aba, ni deeum hālinjā wauba chitāmgui" hajim hanām. "Mā chan gobiernoog hōrau dēbpaar paraa nām k'ɻanag jēeujem har hachum simjōjā k'aba chitām" ha hiek'amajim hanām, hichdēupai hich hajaug t'ōwia.

¹² Maimua warag mag jaauprāigmamua magjim haajem: "Hēwandam, mān semanpierr k'āai numí t'ach k'ōba sark'a chiraajem, plāg jēwaag. Mag nām dāi hīchab māch p'atk'ondam hoopier hag heem deeb k'aba plāg dee k'itaajemgui" hajim hanām.

¹³ Maagwai jūrr chi gobiernoog paar nām k'ɻanag jēeujemdam hich happai hag warp'aa hoot'ēu k'ērāmu hagjō Hēwandamag jēeu sīejim haajem. Mamā maan, jūrr hichdēupajā hich pekau pōm k'itām k'ap'ā sīerr haawai, gaai machgau warag heeg hāt'ānaa pōr jōjōik'amuata maagjeejim hanām Hēwandamag: "Hēwandam, māch chadcha pekau pōm chitām k'ap, plāg jēeu chirām; mā hap chitām mā heeg hoobá" haajeejim hanām.

¹⁴ Mag numí Hēwandamag jēeu narr k'ɻan jaau dichwia, chi haig hich hiek hūr narr k'ɻanag magjim haajem: 'Hichdēupai Hēwandamag hichta chi hajap'am ha chirarr k'āyau, hich dau haug k'augpi jēeutarr wounta jūrr Hēwandam dau na hag najā hich mag bālrjā k'aibag chuk'u haajerrjōo sīebahab hajim hanām. Mamā har hamach t'ōwia chik'am dāi hat'uucha haajem k'ɻan, jūrr māg hatag paawai ham Hēwandamag chaigpa hoo sīsidā habarjugui hajim hanām. Maimua har mag hamach dāi hat'uu nām k'ɻan hichaaurjā magām haba sīi warag serbiibamjō haajerr k'ɻanta, jūrr māg hatag paawai, Hēwandamau warm k'ɻan k'āyaujā hārpai hapiju ha jaumajim haajem.

*Chaaín dēnjō Hēwandam hiek hāk'ak'arrsō hāk'aju haai nām
(Mt 19:13-15; Mr 10:13-16)*

¹⁵ Biek hāb mag jūrram k'ɻanau haaunaan Jesús sim haig wai bēe nām hee, chaainpa chi dēnnaana hābēe naajim haajem, ham gaai plārnaa Hēwandamag ham kōit jēeumk'īir.

Mamā mag jūrram k'ɻanau chaain hābēbēk'am hoowia jūrr chi Jesús dāi hogdāba wēnārraajerr k'ɻanauta mag chi hābēe nām k'ɻanag meeurrau sīuijerram haajem, tag hābēepimaugau.

¹⁶ Mam^λ hamau mag n^λm hee, warag Jesuu chi chaain-dam t'ñrk'an aa jürr hich k'apeenagta, —Hidëu chaain m^λ haig bëepibat hajim han^λm. ¿K'ant'ee pärau hamag bëepiba jaau n^λ? Chi jöoin hawiajä cham^λ k'^λan chaainjö m^λ hiek häk'ak'arrsö häk'a n^λm k'^λan ta m^λg jëb gaaijä häu wënlrawia, hëgt'arjä honee wënlrrajugui hajim han^λm.

¹⁷ Mam^λ chi hëgt'ar höbërju k'ëirju n^λm k'^λan naujä m^λk'^λan chaain dënjo häk'abam chan pöd höbërbamgui hajim han^λm. Mua pärag mag jaau chir^λman chadcharam hiekta jaau chir^λmgui hajim han^λm.

*Woun hëb p'atk'on paraam Jesùs dëi hiy^λλ hat'urtarr
(Mt 19:16-30; Mr 10:17-31)*

¹⁸ Biek hëb Jesùs sim haig woun hëb chi t'et'em bëejim haajem, p'atk'on paraam. Mag wounau hirig, —Maestro, p^λlta chadcha Maestro hajap'am haawai p^λrlag jëwaan bëejim: ¿Mua k'ani jägju haai chir^λ, hëgt'ar höbëraag? M^λrlag jaaubá haichëjim han^λm.

¹⁹ Magbaawai Jesuu hirig, —¿K'ant'ee pua m^λrlag "chi hajap'am" ha s^ī? Hëor hajap'am chan chuk'umgui hajim han^λm. Hajap'am^λ hëba Hëwandumta hich happai hajap'a s^īerr^λm.

²⁰ ¿Pua k'ap'^λ s^īebá hajim han^λm, Hëwandum Moiseeg hich hiek p'äpitarr gaai: "Hoob dich hëor k'abam dëi k'apes ham; hoob hëor t'õom; hoob nem jïgk'am; hoob chik'am hëugarjä sëuk'a nem hïgk'am; maimua p^λch haai jäsenk'an aa p^λch hädjä jäsene habá" ha sim?

²¹ Magbaawai chi woun p'atk'on paraamua, —Mag pua jaau sim t'um mua m^λch b^λr^λwe h^λark'a chitabahab hajim han^λm.

²² Jesuu hi mag hiek'a sim hëubaawai hirig, —Mam^λ hag't'a k'ëir hëb pua waaur wai s^īebahab hajim han^λm. P^λch nem t'um përk'^λip^λiwia chi p'atk'on hap'^λ k'it'ëem k'^λan nag jibap^λi. Maimuan chadau m^λ hëudee pidú hajim han^λm, m^λ dëi chitam k'õsi chir^λam k'ai. Pua magm^λn, hëgt'ar pawiajä b^λl^λrk'a haugchëba, p'atk'on k'ääijä nem hajap'am pömta wai chirsijugui hajim han^λm hirig.

²³ Mam^λ Jesuu hichig mag nem t'um përk'^λiwia chi p'atk'on jigpi jaubaawai, warre chi woun hëk'ëirjuu haadëjim hanaabá, chadcha p'atk'on paraam harr haawai.

²⁴ Jesuu hoowai mag hichdëu nem jaaubarm gaaimua hatcha hëk'ëirjug pömta haadëm hoowi, —P'atk'on paraam k'^λan ta Hëwandum chi Pörk'a sim haar hëbëraagan chadcha t'et'e simgui hajim han^λm, hamach p'atk'onagta hërcha hee naawai.

²⁵ P'atk'onpanta hëgt'ar Hëwandum chi Pörk'a sim haar hëbërju k'äyau, camello pömta jäg maach wounaan k'ääijä

h̄̄rpai s̄ierr̄amta p'it'urg chuk'u nobeeu kachdam hee t'oogar höb̄er dichjugui hajim han̄am.

²⁶ Jesuu mag hiek'abarm h̄̄rbaawai haig chi h̄̄r narr k'λλnau, —Mag k'ai, magan Ɂk'aita peerdlagáwa? hajierram han̄am.

²⁷ Magbaawai Jesuu hamag magjim haajem:

—H̄̄ragan chadcha p'it'urgma mag h̄̄urwai, mam̄ H̄̄wandamag chan b̄̄l̄rjā p'it'urg chuk'u simgui hajim han̄am.

²⁸ Magbaawai Pedroou hirig, —Maraun chad p̄a d̄ai w̄en̄rram k'ōchgau maach nem wai narrjā hewag k'īrjuba, s̄ii t'um p'ērlawi p̄a d̄ai hogd̄ba w̄en̄rrabma hajim han̄am.

²⁹ Magbaa hich Jesuu magjim haajem:

—Chadcha har t'um chi m̄a gaaaimua wa m̄a hiek jaaum k'ōchgau k'āijā hamach di p̄lawia, hamach dēnnaanjā p̄lanaa, hamach k'odnaan, hamach h̄̄lin wa hamach chaain k'āijā k'augba k'ūchpaim hat'ee p'ērl̄plak'am k'λλnagan chadau,

³⁰ m̄ag j̄ēb gaai hagt'a n̄wejā mag hamach nem hok'oomarr k'āaijā h̄̄r hag hatcha deewi m̄ag hatagjā m̄ach d̄ita hich mag w̄en̄rramk'īr m̄ach haarcha p'ē haujugui hajim han̄am.

H̄̄rau hich t'ōju Jesuu jaautarr

(Mt 20:17-19; Mr 10:32-34)

³¹ Maimua hich d̄ai doce hogd̄ba w̄en̄rraajerr k'λλn chaaur k'īet p'ē harrwia hamag magjim haajem:

—P̄rag k'ap hamk'īr mua warre jaauk'imgui hajim han̄am: P̄rau k'ap'λ n̄am, ya maach Jerusalenag w̄etum. Jerusalén barbaimaawai warrgarwe H̄̄wandam hi jaaumienau m̄ach chi Hemk'ooi Hiewaa higwia p'ātarrjō t'um hag heyaa höb̄erjugui hajim han̄am.

³² Magbaawai mak'λλnau maach meeun k'abam k'λλnag m̄a p̄lr deejugui hajim han̄am. Magbaawai mak'λλnau m̄a wau hiek'amam d̄ai m̄a k'īr hiek'anaa m̄a gaai hichöpa t'umaju.

³³ Magnaa m̄a w̄a wai n̄la hawia hamau m̄a t'ōoräijugui hajim han̄am. Mam̄ k'āai t'ārjupam hee deeu m̄a hiiu p'iid̄ju ha jaaujim haajem.

³⁴ Mam̄ hi mag hiek'abarm hamachd̄eu b̄̄l̄rjā k'augba, hich mag n̄lisijim haajem. Hamau h̄̄urwai, Jesuu s̄ii parhooba hichd̄eu hiek'a simjā k'augbata hiek'abapäimjō h̄̄rpäijierram haajem.

P'ōb̄er Jericó han̄am hee woun h̄̄b dau k'īsu k'itarr

(Mt 20:29-34; Mr 10:46-52)

³⁵ Jesús hich k'apeen d̄ai mag mamua p'ōb̄er Jericó han̄am dak'a paauk'abaimaawai woun h̄̄b dau k'īsu k'itam k'ad higaau hoo k'ēr̄am hooimajierram haajem, h̄̄or hēr̄eu dich t'λn̄am k'λλnag nem j̄eeuwai.

³⁶ Mag dau k'īsu k'itamua hōor pōm hich haig hērēu dich t'ānām k'aug hat'aawai jēeujim haajem, k'an jägwiata mag t'ānām k'ai ha k'ap haag.

³⁷ Magbaawai hābmua hirig, —Jesús, Nazaretpierrta dich nārraawai k'abahab māg hōor pōm sereu wētum hajim hanām.

³⁸ Magbarm bärre chi dau k'īsu k'itamua t'et hähäak'amua Jesuug, —Jesús, pālta rey David k'achitarr hag chaain hewagam k'ān Hiewaau marau nā narr! Mā hap chitām mā dau hee haug k'augbahur haajeejim hanām, hich dau monawaan bēemk'īir.

³⁹ Magbaawai chi na wētmaa harr k'ānnau hirig meeurrarau haajeejim hanaabá, k'īupamk'īir. Mamā magbaawai chará waragta, —Jesús, pālta rey David k'ararr hag chaain hewagam k'ān Hiewaau marau nā narr! Mā hap chitām mā dau haug k'augbahur haajeejim hanām, t'et k'īesirnaa.

⁴⁰ Mag hähäak'am hich Jesuu hūr hat'aawai dānāisiwia hawaan mapijim haajem, hich haigcha haibēemk'īir. Mag hich haigcha haipierrwai hirig,

⁴¹ —¿K'ani pua mārlāg pāch dāi hapim k'ōsi chirā? hajim hanām.

Magbaawai chi dau k'īsu k'itamua, —Señor, muan pārlāg māch dauta monaaupim k'ōsi chirāmgui hajim hanām.

⁴² Magbaa Jesuu hirig, —Magan dau heerdābaad hajim hanām. Chadcha muata pāch monaaupāiju k'īrjutarr gaaimua, hāu pā peerdāwia monaaujā monaau chirsimgui hajim hanām.

⁴³ Jesuu magbarm bärre chadcha dau heerdā sīsiwia hich bi heem daujō daujā hajaug sīsijim hanaabá. Magbaawai warag hi dāi mamua honee Hēwandamag jēeumamua, —Hēwandam, hīsin chadau pua mā hāuta habarm. Pājō juu t'eeek'ām chan māg jēb gaai chuk'um ha hijējēbag majim haajem.

Jesuu mag woun dau monaaubarm hoobaawai hīchab mag hōor k'apan t'ānarr k'ānnaujā Hēwandamag jēeumamua hirig “Hāu hajim” hajierram haajem.

19

Zaqueo Jesús dāi hootarr

¹ Mag wētumua ya p'öbör Jericó hanām dak'a narr haawai warag Jesús hag p'öbör hee dubwia dichmaa hajim haajem.

² Mag p'öbör hee sīejim haajem woun hāb p'atk'on paraam. Ma, Zaqueo hajim haajem, hōrau gobiernoog dēbpaar paraa nām jēeujem k'ān pōr.

³ Mag wounau Jesús k'īir hoog hēk'aajeejim haajem, mag hōor pōm wējōm heemua. Mamā jōointa bāt'ā k'itarr haawai pōd hooba haajeejim hanaabá, bā dārr k'abam gaaimua.

⁴ Mag warm k'ʌn pör hārmua hichdēu pöd hooba habaawai, na k'ap'ig mawia, pabā jeeubahk'ar neneree k'itʌm gaai waaidʌwia nʌbaadējim hanʌm, hich heegar dichpinaa hoog.

⁵ Mag hi pa gaai hāgt'aa simta, Jesuu bēewia, hāgt'aag hoonaa, hi t'är t'ärnaa hirig, —Zaqueo, jöpai heeg hʌrbabaad, maimua marrau; h̄sin mʌn pʌ haigta jēerimajugui hajim hanʌm.

⁶ Magbaa chadcha jöpk'arraapai hʌrbawia, Zaqueouu honee Jesús hich di haar hat'aadējim haajem.

⁷ Mamʌ chi däi wēnʌrrarr k'ʌnau hoowai, Jesús Zaqueo degta jēerimaag waaidʌbaadēm hoobaawai, t'umaam k'ʌnau, —Keena, päädē hoobat. Jesuun, pekau pōoma sim degta waaidʌbaadēmwai hanaajim hanʌm.

⁸ Magbaawai Zaqueouu maach Pör Jesús k'īrp'ee bājāau dʌnʌnuna hirig t'umaam k'ʌn dak'īir, —Hūrbá, mua mʌchdēu nem wai chirʌm heem jārrcha har hap'ʌ k'it'ēem k'ʌnag deejugui hajim hanʌm. Maagwai hiwiir hābam dēn k'āijā sëuk'awi mua p'atk'on k'ūgur hautarr k'ai, jūrr mua hag k'āyau hār biek jayap deejugui hajim hanʌm.

⁹ Magbaawai Jesuu hirig magjim haajem:

—Zaqueo, pʌjā hīchab jöoi Abrán k'ararr hag chaain hewagam k'ʌn dēnēu, mamʌ hīsta pua hirua hāk'aajerrjö hāk'a chirsimgui hajim hanʌm. Mag gaaaimua h̄sin chadau pʌchjā peerdʌwia, mʌg degam k'ʌnpa peerdʌju hed pabaadēm.

¹⁰ Mʌch chi Hemk'ooi Hiewaan chadcha hōor hamach k'aibag gaaaimua hok'oo k'it'ēem k'ʌn jārwia, peerdʌ hawaanta bēejimgui hajim hanʌm.

*Hābmua hich chognaanag p'idk'amk'īir p'atk'on dee pʌatarr
(Mt 25:14-30)*

¹¹ Jesuu Zaqueo däi hāba nʌmua hiek'atarr hūrwia t'umaam k'ʌnau k'īrjuawai, Jesuuta Hēwandamau pāitarr haawai, Jerusalenmua ya hichta t'umaam k'ʌn Pörk'aagpampii naajim hanaabá. Mamʌ mag nʌm hee ya chi Jerusalén p'öbör dak'a narr haawai, hamau mag hajappai k'augba k'īrju nʌm hajap'a k'ap hamk'īir, hamag mʌg nem hīgk'aadam jaaujim haajem.

¹² Mag hīgk'amamua hamag magjim hanʌm:

—Woun hāb sīejimgui hajim hanʌm, t'et'em hiewaa. Ma, hich t'ärbaapāiwai, deeum durr majim haajem, juu t'eeg hapiwia reik'apieg. Mamʌ mag mawia hiin deeu bēju hajiebma.

¹³ Mag chadcha ya hich maagpamua hich chognaan diez t'ärk'a hauwia, p'atk'on hagdaujö hamachpierr dārrcha jigpāiwia, “Mag p'atk'on mua pārag jig pla chirʌman, mʌch

bëe nám hora hagua p'ídka'awia warag hár haumk'írau" hajim hanám.

¹⁴ Mamá mag woun hich dái hábam durr hee naajem k'áan naupaijá hi k'a k'óchk'aba haajeejim haajem. Maagjerr haawai hi petam hēudee hōor pāiwia mak'án dái, "Pá chan marau maach durr reik'apimap'a nám" ha jaaupáijierram haajem.

¹⁵ Mamá hamau mag nám hábá, deeu bëewia, hichta ya t'umaam k'án rey k'abaicheewai, mag hich maagpamua p'atk'on jig pataarr k'án deeu t'árk'áipáijim haajem, hich p'atk'on jigtarau p'ídka'awia chi hárám haumatarr k'ap haag.

¹⁶ Magbaawai chi nacha deetarr bëewi, "Rey, cha k'érám pá p'atk'ondam. Pua mārág deetarrau júrr mua hag hár diez veces gan haujim" hajim hanám.

¹⁷ Magbaawai chi reíu hirig, "Háu k'érám" hajim hanám. "Pá chadcha piyón hajap'amáu. Mág p'atk'on póm k'aba deetarrau pua jágbar m'á, jágan jágtaarr júrr mua párág p'óbör diez deek'imgui hajim hanám chi reíu, pachta hag heem k'án gobernador k'amk'íir."

¹⁸ Magbaawai hábmuajá bëewia, hirig, "Rey, cha k'érám pá p'atk'on" haichéjim hanám. "Márlágjá pua dee pataarr cha mua hag hár cinco veces gan wai chirám" hajim hanám.

¹⁹ Magbaawai híchab magágjá chi reíu, "Puajá jágan p'óbör cinco jáajugui" hajim hanám.

²⁰ T'umaam k'ánag mag jéuk'a hoomam haawai deuem t'árk'áijim haajem. Magua paawai bëewia magchéjim hanám: "Rey, pua mārág p'atk'on deetarr mua sii putdam hee páréunaa hák'a k'érjim, hak'oom hugua. Magtarr haawai cha sim" hajim hanám "pá p'atk'ondam, hich hagpierrpai.

²¹ Mua pá p'atk'onau bállrjá p'ídka'abajim, pach jág hōor dái hatcha hat'uu sierám k'ap'á chitaawai. Mua hagua p'ídka'awia gantarr hak'iin, chi hárám pua sii k'echeu hauk'amgui" hajim hanám, "pá dén sii chik'am sua p'it'ur hatarra pach dénjö haadép haajeeawai."

²² Magbaawai chi reíu magjim haajem hirig: "Páta mā chog chi k'aibampama. Pá gaaita t'umaam k'án k'uséugan t'ánám. Pach hiiupaita pua mā mag jaau chirám k'ai, magan muajá pá dái pachdéu jaau simjö hajugui" hajim hanám.

²³ "Pá hiek mag mā hat'uuchanaa chik'am p'it'urg wautarrta māch dénjö haajem hanápí, jágwi mā p'atk'on banco hee deen mabají" hajim hanám, "māch bëewai hárápai bāau sim hoochémk'íir?"

²⁴ Maimua júrr t'um haig narr k'ánag magjim haajem chi reíu: "Jág hichig deetarrpierrpai wai sim dén k'echeunaa, júrr har hichig deetarr hár diez gan hautarragta deebat" hajim hanám.

²⁵ Magbaawai chi haig narr k'ɻɻnau chi reíg, “Rey, mama ya hirua nem pöm wai sim. ¿K'ant'ee tag hirig deeju haai sī?” hajierram hanɻm.

²⁶ Magbaa chi reíu, “Mua pãrag jaauk'imgui” hajim hanɻm. “Har mɻ hat'ee nem wawaag nem par daúa hooba haajem k'ɻɻn d̄in mua mɻch garmuajā hajap'a haju, hamau chok'ōgba mɻ hat'ee nem wau naawai. Mamɻ har mag nem waumap'a nɻm k'ɻɻn d̄i chan magba, mɻchdēu hamag nem deetarrjā warag ham jua heem k'echeu haumaju.

²⁷ Maimua h̄chab har chi mɻ k̄iir hoomap'anaa mɻr̄ag hamach reik'apimap'a narr k'ɻɻn, m̄ig mɻ haig haubëenaa mɻ dak'īir k'ēchbapäit” hajim hanɻm.

*Jesús Jerusalén p'öbör dubimatarr
(Mt 21:1-11; Mr 11:1-11; Jn 12:12-19)*

²⁸ Mag jaaau dichwia Jesús Jerusalén p'öbörög petajim haajem.

²⁹ Mag mamua p'öbör Betfagé hanɻm d̄i h̄ab hagjö Betania hanɻm dak'a durrsī Olivo hanɻm haar barbaimaawai hich k'apeen heem numí t'ärk'anaa päyaagpamua hamag magjim haajem:

³⁰ —Hachá maach k̄iirp'ee p'öbördam sim hee h̄erëubaadët. Nau chi p'öbör hee dub nɻm haig p̄rau burrodam pa gaai j̄a k'érɻm hooimaju. Mag burro gaai chan hagt'a ni h̄abmuajā waaidɻba k'itɻm. Ma h̄eer haipidut hajim hanɻm.

³¹ H̄abmuia k'āijā bëewia pâachig, “¿K'ant'ee jäg nemchaai h̄eer harraag h̄ek'a nɻ?” ha j̄eubaawai, sī hit'ūu hirig, mua hig chiraawaita harrum habat hajim hanɻm.

³² Mag jaaubaawai h̄erëubaadeeu chadcha hamachig jaaup̄itarrjöö hooimajierram hanaabá.

³³ Mag hoobaimaawai ya chi burrodam haibëeg h̄eer nɻm hee, chi papk'ɻ bëewia hamag, —¿K'ant'ee p̄rau mɻ nemchaai h̄eer warrúma? haichëjim hanɻm.

³⁴ Magbaawai hamachdēu hirig, —Maach Pör Jesuu hig naawaita marau harrubahab hajierram haajem.

³⁵ Mag chadcha Jesús haig chi burrodam haibëewi, hamach k'ajüa jüa nɻm h̄r joot'ɻ jüajem manto hanɻm h̄erk'anaa, jürr chi burro p'ō h̄r t'eernaa, hag h̄r chi Jesús jiirpäijierram haajem.

³⁶ Magbaawai h̄chab warm k'ɻɻn ham d̄i wën̄rrarr k'ɻɻnaujā hagjö mag manto joot'ɻ jüa narr h̄erk'anaa hi maju k'ad hee t'eerk'amajierram haajem, hichta chadcha ham Pöröu hawia.

³⁷ Maimua ya durrsī Olivo hanɻm haigmua h̄arba nɻm dak'a haadëm hee, h̄oor pöm hi h̄eudee honee pos wëdurum k'ɻɻnau hamachdēu hag na mag nem hooba haajempa Jesuu

waumaajem hoojem k'īirjunaa Hēwandumag jēeu nāmua hīchab "Hāu hajim" ha serereu k'ap'ōbaadējim haajem.

³⁸ Mag Hēwandumag jēeu nāmua, —Hāucha habarm Hēwandum; hich mālta pachdēu pach jūrr maar Reik'a pāibarmugui hajieram hanām. Mag Rey pāibarm gaaimua pachdēu jar haumam k'ānnan hāgt'arm magwe pa dāi k'ōinaa wēnrraju. Hāu habarm Hēwandum. Pajom chan hābjā chuk'umgui hajieram haajem.

³⁹ Mag hōor pōm wēnrram hee hīchab chi fariseonaanjā dāi wēnrrarr haawai, mag hōor serereuk'am hūrwia, Jesuug magjierram hanām:

—Maestro, ¿jāgwia pua pach higar nām k'ānnag hiek'abama, k'īupagk'amk'īir?

⁴⁰ Magbaawai hich Jesuu jūrr hamag, —Mamā hamau mag nām chadcha k'abahab hajim hanām. Hōor mag serereuk'am k'ānnag mua hiek'abaawai ham chadcha k'īuu nāsisik'iinjā, jūrr har mokdau t'ānāmua hamau serereuk'arr hiekpai wounaan dēnjo sereu p'ōbaadēbjup hajim hanām.

⁴¹ Mag wētumua ya chi Jerusalén p'ōbōr dak'acha haadeewai, p'ōbōr heerpa wai sīi hawia, t'umaa k'īirjuwia Jesús bīebaadējim haajem.

⁴² Mag bīemamua chi p'ōbōrpien higwia magjim hanām:

—jHēh, Jerusalenpien! Hēwandum dāi pāach k'ōinaa wēnrramk'īir pāachig mua jaaujerr hiek pāachdēu hisegtarr, hīs māgnāa k'ājjā deeu hāsie t'umaa k'īirjuwia hīgk'iin, pāar hāu peerdāk'amgui hajim hanām. Mamā k'anii magām hiek pāar k'īirjug hee barjupa.

⁴³ Pāar jāg nāl hawi pāar hōju hed barbaicheewai, pāach hoomap'a haajem k'ānnau sīi pāar p'ārt'uur hauchēwia, p'ōbōr higaau warp'am magwe pāar hōbērm hugua t'uur p'ārdāpājūgu hajim hanām. Magnaa pāar hōbeerwaim hat'ee hoopaar haju,

⁴⁴ pāar t'um k'ēchpāpāigmamua ni hābjā bā hēuhēu k'itām hooba sīwaag. Magbarm haigmua hatag dijāg hābam hār joot'ā hēu sīsidāmjā tag pārau hich jāg hoobajugui hajim hanām, Hēwandamau hich garmua pāach hoon bēetarrā warag hi hisegtarr gaaimua.

*Haai hi jēejem degmua Jesuu hōor jark'ānitarr
(Mt 21:12-17; Mr 11:15-19; Jn 2:13-22)*

⁴⁵ Maimua chi Jerusalén p'ōbōr heecha pachēwia, Hēwandamag jēejem deg dubwia, hag hee tiendegamjō nem pēr narr k'ānnag magjim haajem Jesuu:

⁴⁶ —Hēwandamau hich higwia hich hiek gaai, "Mā diin sīi mārāg jēejem diiu" ha sim. Mag simta pāachdēuta hag hee

mʌg nem parhēpag pēr nʌmua sīi chick'am k'ūguurjem dik'a wai naabma hajim hanʌm.

Mag warag meeurredraunaa dawag jark'ʌlipäijim hanaabá.

⁴⁷ Magtarr k'urjā hed hēepierr hich hag Hēwandamag jēeujem degpai hōrag Hēwandam hiek jaaujeejim haajem. Mamʌ chi p'adnaan pörk'a nʌm k'ʌnau chi machnaan däimua, p'öbör heem k'ʌn chi t'et'emnaan däimua meraa hi t'ōopääig hēk'aajeejim hanaabá.

⁴⁸ Mamʌ pöd hi chig haju k'aba haajeejim haajem, hōor pöm t'ʌnʌm k'ʌnau sīi hāba hi hiek hūrm k'ōchgau bʌlərjā hi k'a hogdʌba haajerr haawai.

20

Jesús juu t'eeg

(Mt 21:23-27; Mr 11:27-33)

¹ K'āai hāb Jesús Haai hi jēeujem deg dubwia hōrag jaau sīejim haajem, jāga Hēwandamau ham peerdʌ hauju. Hirua mag jaau sim haig, p'adnaan chi pörk'a nʌm k'ʌn bējierram haajem, chi machnaan dāi judionaan ham Asamblea heem chi pörnaanpa.

² Mag bēewia hirig, —¿K'ai t'ōwiata jāg mʌig nem pēr narr k'ʌn pua dawag jär wērppäijī? ¿K'aíuta jāg pʌrlag pʌchta nem hiek t'eeg hapijī? Marag jaaubá hajierram hanʌm.

³ Magbaa Jesuu hamag magjim hanʌm:

—Magan nacha mʌrlag jaaubat. Muajā hīchab pārag jēeu hook'imgui hajim hanʌm:

⁴ Pārau k'īrjuawai, ¿chadcha Hēwandamauta Juan pāijī hajim hanʌm, jāg hamach k'aibag Hēwandamag chugpaapi jaaunaa hōor pōr choo nʌrramk'īr, wa sīi mʌg jēb gayam k'ʌnau chogpäiwiata jāg nʌrrajīwa?

⁵ Mamʌ mag hirua jēubarmjā pöd hāk'aju k'augba haawai hamach happai hiyʌl nʌmua hamach wir haigpai, —Keena, maadēu hirig Hēwandamauta pāijim hak'iin, magan jūrr hirua maachig, “Jāg magʌmta pārau hirua jaau nʌrrarr hāk'abajierráma” hajugui hajim hanʌm.

⁶ Wa magba maadēu jūrr, “Hichjöm k'ʌnnaupai pāiwiata jāg nʌrrajim” hak'iin, magan hōor pöm mʌg t'ʌnʌm jūrr maach dāita meeuk'awia, mokou bar wai nʌmuapai maach k'ēchpāijugui hajim hanʌm, mʌg p'öbör hee t'umaam k'ʌnau hi higwia, “Chadcha Hēwandam hi jaaumie chaar” haajeewai.

⁷ Mag jaauju k'augba naawia warag, —Marau k'augbam jammuata bēejī, ni k'aíu pāiwiata jāg nʌrrajim k'ai hajierram hanʌm.

⁸ Magbaawai Jesuu hamag magjim:

—Mua pārag jēeutarr mərəg jaauba haawai muajā pārag jaaubamgui hajim hanəm, k'ai t'ōwiata mua məg nem wau chitā.

K'aibag s̄isidəmta nemjīr t'la narr

(Mt 21:33-44; Mr 12:1-11)

⁹ Maimua mag hōor pōm t'ənəməg məg nem hīg'adam jaaumamua magjim haajem Jesuu:

—Woun hābmua uvadō jīirjim haajem. Maimua hich chawag mam k'ōchk'abaadeewai deeum k'ənənag alquilaapäiwi, warp deeum durr petawia, mam sii haimajim haajem.

¹⁰ Mam mag simua ya chee jaar haadēm hee, hich chog pāijim haajem, mag dāi hichig hich paatēm deepäimk'īir. Mamə mag chi nemjīir k'ənənag alquilaapäiwi, warp deeum durr petawia, mam sii haimajim haajem.

¹¹ Magbaawai jōoirau deeum pāijim haajem, hich chog. Mamə majā hamach haar hoo barpināa, parhooba hi wau hiek'a wai nənənə hawia, warm k'āyaujā hārlənpai wənnaa, hagjō hich jua k'arraa jārbapäiwi, hich juadam parii barjim haajem.

¹² Mag majā hich jua parii barbaimaawai deeum pāijim haajem jōoirau. Mamə macharā mag wən wai nəmua, sii maach hēu pōm pepet'or haadēmu, bag k'a hāləipabaadeewaita hogdəlpäiwi, jārpäijierram haajem, ni bəch'k'unpai deejöjöojā k'aba.

¹³ Magbaawai hich jōoi chi uvadō hag papau k'īirju sii hawia, “¿Mua jāga habark'iina?” hajim hanəm. Mag k'īirju sii hawia, “Hāa, jāgan mua məch hiewaa məchdēujā chig haba haajemta pāijugui” hajim hanəm, “Tale hamau məchaai hoop'ōbaadeewai hi högk'awia hi chig habaju” hawia. Mag chadcha hich chaai pāijim haajem.

¹⁴ Maimua mag jōoirau hich hiewaa hichdēu jāsenecha haajemta pāiwiia hurum hoobaawai hamach happai magjierram hanəm: “Hachamá hi hiewaa haawai məguata məg hatag məg nemjīirjā jāaju k'abahaba. Keena, jāgan maadēu warre hi t'ōpäijugui hajierram hanəm, məg nemjīirdö maach dēnk'a s̄isimk'īir.”

¹⁵ Mag chadcha hālr barchēpināa, pərp'ōbaadēwi, warp nemjīirdö higaau harrnaa, mam t'ōpäijierram haajem, hich jōoi hiewaa hāba.

Mag nem hīg'adam hīg'a höpäiwia hōrag magjim haajem, hich Jesupai:

—Pārau k'īirjuawai, hīsjā hagt'a mag uvadō sim hanaa chi t'la narr k'ənənag hich hak'ənənai hak'iin ¿jāgaju k'ai jōoirau magəm wounaan dāi?

¹⁶ Par hirua hich chaai hābpai k'itəm pāitarrpata mag t'ōobapäim hoobaawai, mawia, warre hamach t'um

k'ëchpäinaa, hich uvadö jürr deeum k'ʌʌnagta jaau pλabjëjugui hajim hanʌm, hichdëupai.

Hamach jāg daar Jesuu mag hiek'abapäim hürbaawai chi haig narr k'ʌʌnau, —Aay, Hēwandam, ¿k'ant'ee pua magbaadëju? hajierram haajem, mag uvadö jaau sim gaaimua Hēwandamau hamachta jaau sim k'ap'ʌ narr haawai.

¹⁷ Magbaawai Jesuu ham k'īir heerpa heerpanaa hamag, —¿K'an haawaiuma hajim hanʌm, Hēwandam hiek p'ã sim gaai har “Di hēu narr k'ʌʌnau hisegtarr dibigta jürr chi dihād jārramk'a sīsim” ha sim?

¹⁸ Magnaa hichdëupai, Mag dihād ha simʌn mʌ higwiata mag simgui hajim hanʌm. Chi mʌ hiek hæk'aba sim wounan juau hogt'om mag dibig här burrwi hichdëupai hich gaai mas wau simjöta sim; maimua mag hæk'aba nʌrrʌmta meemʌn jürr mʌ mag dibig pömaamjö chirʌmta hi här buudimamjö hajugui hajim hanʌm.

Jesuu mag sīrran mag hi hiek hæk'aba meebaraadeewai warre k'īmie durr barpäijuuta jaau sīejim.

¹⁹ Hirua mag uvadö t'ʌa narr k'ʌʌn k'aibag sīsid harr jaau sim gaaimua, p'adnaan chi pörk'a nʌm k'ʌʌnau chi machnaan dīimua k'aug hat'ajierram haajem, Jesuu hamachta jaau sim. Magbaawai hag bärre hi pʌr haum higp'öbaadëjim haajem. Mamʌ mag hi pʌr hat'aawai p'öbör heem k'ʌʌnau jürr hamachta k'aigbaju k'īirjuwia hi dichbajierram haajem.

Reígjā deenaa Hēwandamagjā hich paat deepi jaautarr

(Mt 22:15-22; Mr 12:13-17)

²⁰ Mag hamach däita hōor meeuk'apiju k'ääi sīi hōor jär hauwia chi Jesús sim haar p̄l̄ijierram haajem, mak'ʌʌnau chadcha k'augba haawaita hirig jēeu nʌm hawia jēuebaimaawai, jaauju k'augba hipeerdʌ k'äijä jaaubapäaiwai, magʌm gaaimua gobernador haar hi pʌr harraag.

²¹ Mag hērēuwi chadcha hirig maguimajierram haajem:

—Maestro, marau k'ap'ʌ nʌmgui hajim hanʌm, pua chadcha nem hagchata jaaujem. Pua mag hōor hiwiir hābpaita härcha k'a k'ōsijä k'aba, hante pua chadchata t'umaam k'ʌʌnag jaaujem, jāgata haju haai nʌ Hēwandamau nem jaau sim heyaa wēnʌrraag.

²² Magua marau pʌrʌg jēeum hig nʌmgui hajim hanʌm: Pua hoowai ¿chadchata maach meeun judionaanaujä durrpierram k'ʌʌn rey Roma sīejemagtä impuesto p'agju haai nʌ, wa p'agju k'aba nʌwa?

²³ Mamʌ Jesuu mag sīi hich himeraa pʌr hawaagpaita hichig jēuechë nʌm k'īirjugjä k'ap'ʌ sīerr haawai hamag magjim hanʌm:

—¿K'ant'eeta p̄rau sīi himeraa mʌ pʌr hauju hēk'a nʌma?

²⁴ Daai m_lrag p'atk'on chi dau daí j_lr deebat, mua pārag jaauk'imgui hajim han_lm.

Maimua hau deebaawai hamag, —¿K'ai k'_lirta k'ai t'_lr d_li hag gaai s_li hajim han_lm, pārau hoowai?

Magbaawai hamachd_leu, —Romaam rey César k'_lir k'abahab hajierram haajem, hich t'_lr d_li.

²⁵ Magbaawai deeu hichd_leu hamag, —Pārau mag k'ap'_l n_lm k'ai, magan reíg hich paat deenaa Hēwandumagjā hagjō hich paat deebat hajim han_lm.

²⁶ Mag hamachd_leu jēeubaawai hi hipeerd_l hiek'abarm gaaimuapai p'it'urg chuk'u hi p_lr hawaan ha bēetarrta, warag hich garmua hamachig mag jaaubarm hūrwia s_li jāgderraan_lm hiek'au warag hamachta k'_lu n_lisijim haajem. Mag, pōd hi p_lr haubajierram haajem.

*Hēwandum chan chi k'_lécham k'_lan Hēwandum k'abam
(Mt 22:23-33; Mr 12:18-27)*

²⁷ Mag k'ur Jesús haig bējierram haajem Saduceonaan. Mak'_lanau jaauwai, maachta meebaraadém chan tag b_llrjā maach hak'aar hiiuba haajem haajem. Hamach mag nem jaau s_lerjēem gaaimua hiyāl mamua juau hogt'om hirig magjierram haajem:

²⁸ —Maestro, jōoi Moisés k'ararrau Hēwandum hiek p'_l p_larr gaai jaauwai, woun hāb h_llī paraa simta mag h_llī d_li chaai chuk'u meeman jūrr chi k'od hābam wai sim k'ai magua hich hag h_llīpai hauju haai sim ha simgui hajierram han_lm, hag d_li hich naam_lu chaain hooba harr haawai jūrr hi hat'ee hoo deeg; mag hoo deebarm hi chaalink'a n_lisimk'_lir.

²⁹ Maimua hamachd_lupai warag hirig nem hīgk'amamua magjierram haajem: 'Biek hāb hābam k'od happai hemk'ooin siete naajim haajem. Ham naam chi nacharamua h_llī hauwia, hich mag chaai chuk'u wēn_lrram hee meejim haajem, chi hemk'ooi.

³⁰ Magbaawai jūrr chi heeumua haujim han_lm hich hag h_llīpai. Mam_l mag d_lijā pōd chaai hooba, hich mag chaai chuk'u meejim haajem.

³¹ Magbaawai hag heeumuajā jūrr hich hag h_llīpai haujim han_lm. Mam_l maguajā pōd hag d_li chaai hooba meejim haajem. Hich mag hewagam k'_lanjā hābam h_llīraupai warm meemam hēudee t'eg hahaugmamua mag hābam k'od happai siete narr t'um t'egd_lpr_ljim haajem; mam_l ni hābmuajā pōd mag h_llī d_li chaai hoobajim hanaabá.

³² Maimua hābmiecha paawai hīchab chi h_llījā meejim haajem.

³³ Maagwai marau p_lrag jēeum hig n_lman m_lgaugui hajierram han_lm: Mag hābam h_llīraupai hemk'ooin k'od hābampai

siete p'ëtarr haawai mág hatag t'umaam k'lan hiiu p'iidatk'a nám hedjä, ¿mag hñai chijäg dën'k'a sísijuma hajierram hanám: chi nacha hautarr dën, wa hëudeegam k'lan dënwa?

³⁴ Magbaawai Jesuu hamag magjim haajem:

—Mág jéb gayan, hõor juu párnaa hamach chaainjä juu párpi pi haajierram.

³⁵ Mamá hiiu p'iidlwia hñgt'archa höbér nám k'lan chan tag juu párpar habam, hñgt'arm Hëwandam chognaanjö tag meeба hich mag náisiju haawai.

³⁶ Ya ham Hëwandam chognaanjö t'anám dái hñchab Hëwandam chaaink'a t'anamgui hajim hanám, hich Hëwandamauchata ham p'iriutk'a hautarr gaaimua.

³⁷ Maach meewia deeu hiiu p'iidlajem hiek'an Moiseejä jaaujimgui hajim hanám, pabádam neneree k'itám huurdá t'anám hichdëu hootarr jaau sim hag hësap hichdëu p'á pñatarr gaai. Mag jaauwai, hi hiek maach Pör Hëwandaman jöoingar jöoi Abrán k'ararr hag Hëwandam haajem.

³⁸ Hëwandam chan hoob mag chi k'écham k'lan Hëwandam k'abam. Hëwandaman chi hiwam k'lan dënëu. Hirigan nawe meetarr k'lan hawia k'áijä t'um chi hiwam k'lanau ha jaaumajim haajem.

³⁹ Hirua mag hiek'abapäm hñrwia hñaaur k'lan chi machnaanjä haig narr haawai mak'lanau hirig, —Maestro, hñuchata pua mag hiek'abapämimgui hajierram hanám.

⁴⁰ Mag, Saduceonaanaujä hamachdëu pöd hi pár hauba meerk'abapäm hoobaawai tag hirig jéeba hich mag náisijim haajem.

¿Mesías k'ai Hiewaa hají?
(Mt 22:41-46; Mr 12:35-37)

⁴¹ Mag k'iu t'anaisim hee jürr Jesuu hich garmuata hamag jéeuim hanám:

—¿Jäga pár hiek mag Mesías jöoingar David k'ararr hag chaain hewagam k'lan dën haajë,

⁴² hich Daviiuchajä hichdëu hësap p'ätarr Salmos hanám gaai hi higwi "maach Pör" ha hiek'atarra? ¿Párau k'tir hee paba ná, Hëwandamau hich hiek'atarra Daviig p'ápitarr? Mag hirua p'ätarr gaai mag sim:

"Maach Pör Hëwandamau magjim maach Pörög:

'Mach hiek t'eeg chiramjö haag má dái hâba má juachaar gar jupbá hajim,

⁴³ pach hoomap'a haajem k'lan t'um mua pach jua hee párk'a dee nám hora.' " (Sal. 110:1)

⁴⁴ Mag hich David k'ararrauchajä Hëwandamau pñiju haajerr higwia "maach Pör" ha hiek'atarra, ¿jägwia párau sñi hi David chaain hewagam k'lan dënpai haajë? Mag sñi hich

chaaipai haju hak'iin Daviiu hich paarmua mag "maach Pör" habak'amgui hajim hanam.

*Chi machnaan k'ai hamach t'ö hiek'apim k'ösita s̄ierrjëem
(Mt 23:1-36; Mr 12:38-40; Lc 11:37-54)*

⁴⁵ Maimua hōor t'umaam k'lan jāg daar Jesuu hich k'apeen hich dāi hogdaba wēnrraajerr k'lanagta magjim haajem:

⁴⁶ —Moiseeu Hēwandam hiek pā p̄aatarr jawaag chi machnaan dāi k'ai k'ir k'ap'haajeet. Jāk'lanan sīi k'ajūa bā duurg jūanaa kaaijā hee hōrau hamachig saludaawaijā hamach t'ö hiek'apim k'ösita s̄ierrjëemgui hajim hanam. Jāk'lanan hamach Hēwandam hi jaaujem deg weetwaijā hamachta pōrgarcha t'umaam k'lanag k'ir jark'a juupjemgui hajim hanam, hamachta warm k'lan k'āaijā hajapcha nām hawia. Maimua di chaaur t'ach k'ömk'ir t'ālwaijā parhooba jupba, k'āidu hajapcharamta jāa hau s̄ierrjëemgui hajim hanam.

⁴⁷ Jāk'lanan sīita k'oopaa hāli juagam nemdamjā k'echt'ag haumaajerram. Magnaata sēuk'a warag ham kōit Hēwandamag jēeu nāl haajemgui hajim hanam, juau hogt'om hamach magba nām hamk'ir. Mamā hamach jāg wēnrrām paar, jūrr Hēwandamau hīchab ham gaai sua k'abajugui hajim hanam.

21

*K'oopaa hāli ofrenda
(Mt 12:41-44)*

¹ Mag jaau dichwia hich Jesuu Hēwandamag jēeujem deg jup hoo simua heerpa hoo s̄iejim haajem, riknaan bēe t'anām k'lanau jūrram k'lanau hamach ofrenda chi p'atk'on p'iejem hee p̄apäräik'am.

² Mag jūrram k'lanau hamach ofrenda deechē t'anām hee, hīchab k'oopaa hāli hāb hap'āl k'itām bēejim haajem. Mag hālirau p'atk'on chi dau daídām dau numpai wai s̄ierr warre mag numwe hag hee p̄apäräijim hanaabā.

³ Mag hoobaawaita Jesuu, —Mag k'oopaa hāli hap'āl k'itāmuata chadcha t'umaam k'lan k'āaijā hārālcha deebarmgui hajim hanam.

⁴ Riknaanaun Hēwandamag hamach dēn chi sobbarm heemta ofrenda deejerram. Mamā mag k'oopaa hāliraun hich dēn hābmiecha haguia hich t'ach k'öju harrdamta t'um Hēwandamag deebarmgui hajim hanam.

*Haai hi jēeujem di hōrau pogueupäiju Jesuu jaautarr
(Mt 24:1-28; Mr 13:1-2)*

⁵ Hāaur haig narr k'lanau Haai hi jēeujem di hooimā hōrau nem deematarr dāi mokdau hajap'amua joot'ālād

hēu dānām hoowia hiyāā naajim haajem. Mak'āānag Jesuu magjim haajem:

⁶ —Har mokdau sīi hajap'a joot'āt'āād jāg t'ānām pārāu hoo naabā. Jāg t'ānām chan mokpōr hābjā hābam hār hich jāg hajap'a joot'āt'āād sīerrabam. Jāg t'ānāmān sīi t'umaa hōrau pogueupājiuta jāg dānāmgui hajim hanām.

⁷ Magbaawai hi k'apeenau hirig, —Maestro, pā hiek mag jāg mokdau joot'āt'āād t'ānām t'um hōrau pogueupājiu hanām, ma ḥjāagwaichata magjuma? ḥK'an jāg nām gaaaimua Hēwandamau hijaurjō hoopijuma hajim hanām, mag Haai hi jēejem di pogueupāimāa pam?

⁸ Magbaawai jaubaadēmu hichdēu hamag magjim haajem:

—Keena, k'īir k'ap'ā wēnārrat; hoob chik'amnag sīi hādāraa pāach k'ūgur haupimiet hajim hanām. Nau māg hatag paawai hōor k'apank'am k'āānau hamach hiekpaita mā hiek gaai t'āwia, "Māāta hag Cristoou" hajurau, "Hēwandamau pāju haajerr. Hīsta mā barbaichēm t'umaam k'āān Pörk'aag" ha hiek'amajugui hajim hanām. Mamā hamau pāachig maagwaijā hoob ham hiek hāk'amiet hajim hanām.

⁹ Māg hatag paawaijā pārāu juurhi t'eega t'ānāmāmk'am hūrjurau, durripierr. Mag t'ānām dāi hīchab hōor wir haig hamach pōrnaan dāipai meeuk'awia sīi p'ogdā t'ānām hanāmjā hūrjugui hajim hanām. Mamā maagwai hoob pārāu, "Hīsin chad Hēwandamau warreta maach hōpāyaagpam" hamiet hajim hanām. Chadcha magām nem t'um hich jāg didichagmaju; mamā magbaadēmu warag hag bārre chan Hēwandamau hōor t'um hālrppāibamgui hajim hanām.

¹⁰ Maimua hīchab māg durr t'um hi hagk'aju hed gayaa pamamjā k'ap hamk'īir jajawgamamua magjim haajem: 'Mag t'ānāsim dāi hīchab durr māg wējōm heepai durr chaauram k'āān dāi wērbāp'ōo haadējugui hajim hanām, hamachta jūrr chik'amnaan k'āyau hārpai ham k'ōchgau.

¹¹ Mag nām dāi hīchab durripierr hālur t'eega duuimajugui hajim hanām. Hagjō durripierr jādau t'eega burrnaa k'amor machagjā k'īir pogk'e hompamamua hōor pōm t'up'āp'āau hajugui hajim hanām. Magbaadeewai hedjā heejā hīchab nem dau chigaa hag na hooba haajempata hoomam gaaaimua hōor jāp'ierrju jaaumajim hanām.

¹² 'Mamā mag Haai hi jēejem di hōrau pogueupāwi, pāar hōju nawe chik'amnau pāar hēudee hēk'awia, pāar pārnāa, hamach hāba biirdāwia, Hēwandam hi jaaujem deg pāar harrwia, cárcel degjā pāar harrmajugui hajim hanām. Mag pārāu

mʌ hiek hæk'a durrum hat'epai hamau pāar gobernador-naan haar harrwi reinaan haarjā harrjugui hajim hanʌm, pāar k'aibag waumk'īir.

¹³ Mam_λ mag_{λm} haar mag pāar harrwaita hante pārau
hamag m_λ hiek jaauwím_λcha jaauujugui hajim han_{λm}.

¹⁴ Mag t'et'ém k'ʌn na pāach harrwai hoob pārau pāachdëupai pāach kōit hiek'aju k'īrjuwia hag nawe, “¿Mʌ k'an hata hiek'ajuwa?” ha k'īrjumiet hajim hanʌm.

¹⁵ Mua pārag mag chirəmən, hiek'amk'īir məchdēuta k'īirjug
deeju haawaita mag chirəm. Mag məchdēu hiek'api chi-
raawai hābmuajā pāar hichaaur hiek t'ierr k'aba, ni pārau
hiek'a nəmən sēuk'aawaijā habajugui hajim hanəm.

¹⁶ Hich mag jaran m^l hiek h^k'a n^lm gaaimua p^aach d^ennaanaupaij^ä p^aar p^lr deemajugui hajim han^lm, chi t'et'em k'nnag. Wa magbam k'ai, p^aach k'od h^abam k'nnau, sⁱii t'lr k'odpaim k'nnau, wa p^aach k'apk'nn hajap'amua k'ñij^ä p^aar p^lr deemaju. Mag p^lr deemaawai h^aaur k'nn k'echp^ainaa

¹⁷ maimua har juau t'õoba habarm k'ʌn jūrr t'umaam
k'ʌnaau hoomapp'a hajugui hajim hanʌm, mʌ hiek hæk'a
durrum gaaimua.

¹⁸ Mam^λ mag jēb gaai hōrau mag pāar hoomap'a hawaijā mua pāar t'λa wai chitajugui hajim han^λm. Hamau mag pāar hoomap'a hajup mam^λ, pāar pōrbādam chan hābjā Hēwandamau chig hapibajugui hajim hanaabā.

¹⁹ Hōrau mag pāach dāi k'aigba hawiajā pāarta warag
Hēwandum dāi hub_λ wēn_λrram_λn, pāar hak'aran hi haarr
hōbērjugui hajim han_λm.

²⁰ Mag jajawagmamua jürr Jerusalén p'öbör higwiajā magjem haajem: 'Mam̄ ya har päächdēu hoowai Jerusalén p'öborta soldaaunau p'ʌlr t'uurbaadēm hoobaawai k'ap habat hajim han̄m, chadchata ya Jerusalenpienan warm k'ʌnau k'ëchpäiwia sīi di k'ierr happaita jajlraa sīwaagpam.

²¹ Magbaawai chi Judea durr nám k'áan, durr dapag hee dárbat hajim hanám; maimua chi Jerusalén p'öbör hee nám k'áan, höbördätk'awia hëreupetat hajim hanám. Maagwai har p'öbör chaaur hamach p'ídk'aajem haar k'áijá nám k'áan, hoop tag hag p'öbör hee bëemiet.

²² Magbaadēmān, juau hich Hēwandamau ham dāi magju harr haawai, hich hiek p'ā sim gaai t'umaa hichdēu jaautarrjō israelnaan hamach k'aigba nām paar ham chachwia ham dau hap'āa hapiegau hajim hanām.

²³ Mama jhëh, hapdurr hajim hanam, magbaadëm jaar har hlin jöor k'it'ëem k'lan, maimua hïchab hlin har chaaindam daumeraa wai durrum k'lan! Mag járata mag Israel durr hoor dau hap'ata naisijupa hajim hanam. Mua mag chiramän,

hōor m^{ag} t'ān^{am} k'^{ān} gaaita Hēwandam k'^{īr} machag burru haawaita mag chir^{am}gui hajim han^{am} hich Jesucha.

²⁴ Hāaur k'^{ān} juurhi hee warm k'^{ān} garmua juau k'^{ēch}maju; maagwai tagam k'^{ān} mag juurhi hee chi ganbarm k'^{ān}nau p^{ar}k'anaa hamach d^ai hamach durr p'^ē harrmajugui hajim han^{am}, durrpierr. Mag deeum durram k'^{ān}nau Jerusalenpien d^ai mag n^{am}, hich Hēwandamau jaautarr t'umaa habam haig chan Jerusalén p'^{öb}örön warm k'^{ān}nauta hich mag p^{ör} höbeerpiba wai n^{aisi}jugui hajim han^{am}.

Hemk'ooi Hiewaa bēeju jaautarr

(Mt 24:29-35,42-44; Mr 13:24-32)

²⁵ Maimua hich Jesuu hichpai jaaumamua magjim haajem hīchab: 'Magbaawai m^{ach} chi Hemk'ooi Hiewaa bēeim^{ll} haadēmjā k'ap'^ā hajugui hajim han^{am}, hāsdawam hedau gaai, hedau harg gaai, maimua hīchab p'^{īd}ag gaai. Mag hoobaawai hōor jāp'ierrwia warag nem wauujā k'^{aug}ba haadēm d^ai, gaai machag hök'^{īr}jug pōoma hap'^{öb}aadējugui hajim han^{am}. Maimua p'^ūas dau dapag t'ān^{am} hiek sⁱⁱ hedjā hee p^ūu wējömpa hūrp'^öbaadeewai

²⁶ hōor sⁱⁱ chi meemjō hiek chukjā haadēp hajugui hajim han^{am}, warag Hēwandamau hamach dau hap'^ā hapiju k'^{īr}juwia. Mag jarān hedjā heem nem s^{isi}dampata sⁱⁱ parhooba hamach n^{an}lid harr chaaur haaid^ā jōrrjēe t'^{ān}aisijugui hajim han^{am}.

²⁷ Magbaawaита t'umaam k'^{ān}nau m^{ach} chi Hemk'ooi Hiewaa chadcha hedjā baug hee dau daau hurum hoojugui hajim hanaabá. Ya maig m^{ag} jēb gayam k'^{ān} t'^{um} chachbaadeewai m^{ach}ta nem juu t'eeg t'umaam k'^{ān} Pörk'a bēejugui hajim han^{am}.

²⁸ Mam^ā pāachdēu mamagk'am hoop'^öbaadeewai warag honee habat. Magbaadeewai ya pārau k'ap'^ā n^{am}gui hajim han^{am}, chik'^{am} juu hee pāach dau hap'^ā wēn^{ārr}am hee Hēwandamau ya pāach peerd^ā hauwim^{ll} pam.

²⁹ Mag Jesuu deeū hich bēeju jaau simua hīchab hamag m^{ag} ejempla jaaujim haajem: 'Pārau hooba haajē hajim han^{am}, har higo k'^{ēr} k'^{uk}'uur haadēm, wa magbam k'^{ai} deeum pabā parhoobam k'^{āijā} k'^{ēr} k'^{uk}'uur haadēm?

³⁰ Pārau k'ap'^ā n^{am}, maig Israel durr higo k'^{ēr} k'^{uk}'uur haadēm^ā t'umaam k'^{ān}nau ya chadcha dōch^āumie dakpapak'^{am} haajem.

³¹ Hich hagjōta hajugui hajim han^{am}, hīchab m^ā bēeju gayaa paawaijā. Ya pāachdēu nem t'^{um} m^{ach}dēu jaau chir^{am}jō hoo k'^{aba}adeewai k'ap'^ā habat hajim han^{am}, ya m^ā bēeim^{ll} pam; muan m^{ag} durr m^{ach}dēuta j^ā hauch^āwia m^{ach}ta t'umaam k'^{ān} pörk'aan hurum.

³² Mua pārag mag Haai hi jēeujem di hōrau pogueupāiju ha jaau chirāmān, cha hōor t'ānām k'ānān k'ēchju nawe cha māchdēu jaau chirāmjö t'umaa chadcha hajuuta jaau chirāmgui hajim hanām.

³³ Hedaujājā māg jēb dāi t'um chuk'u haadēju, māmā cha mua pārag jaau chirām chan sēuk'aawai k'abam, jāan t'umaa hich hag hee hōbērjugui hajim hanām.

³⁴ K'īir k'ap'ā nāisit hajim hanām, mā bēewai sīi dōo gaaipai nām dāi warag pāach nem hig nāmta k'īirju nām gaaimua mā hiek hāk'aba, warag t'āar t'eeg sīi mā bēejūjā k'augba, hok'opp'a nām pāach hoochēpim hugua.

³⁵ Mag mā bēem hedan, har hatarraayau hāwarr baarwai sīi k'ōoda haaujemjöta, māg durr gaai hōor t'ānām k'ānān t'um hāba dēgōlp chachaan bēejugui hajim hanām.

³⁶ Māmā warag Hēwandamag jēeunaa hajap k'īir k'aug nāisit. Pārau hich mag pāaba hirig jēeu wēnārrāmān, nem t'umaamua mag hōor chachmawiajā bālārjā pāar chig habajugui hajim hanām. Maagwai ya māch pierrum hedjā bālārjā chigag chuk'u pāar mā haig mā k'īirp'ee bēe t'ānāisijugui hajim hanām.

³⁷ Mag jaau simua hāsdaaupain sīi Jesuu Haai hi jēeujem deg hōrag jaaujeejim haajem, Hēwandam hiek. Maimua hedaar paawaita jūrr durrsī Olivo hanām gaai mawia hich mam hēejeejim haajem.

³⁸ Hāspa t'ānāisiewai hedau'erre hōor pōoma hi nāan weetjeejim hanaabá, Haai hi jēeujem deg, hirua nem jaau sim hūraag.

22

Jesús par hawaag hibēptarr

(Mt 26:1-5,14-16; Mr 14:1-2,10-11; Jn 11:45-53)

¹ Mag hābmiecha Jesús hich k'apeen dāi Jerusalén p'ōbōr hee nām jaar, pan levadura chuk'u wauwia k'oojem p'iestat burrju k'āai k'apan k'aba waaur sīejim haajem. Hich mag p'iestapai hīchab Pascua ha t'ālārjem.

² Maagwai hīchab p'adnaan hee chi pōrk'a nām k'ānānau hagjö judionaan Hēwandam hiek hat'ee chi machnaan dāimua hamach heepai, "Jāgata hak'iin bālārjā hōrag k'augpiba jāg Jesús pārnāa t'ōobpāik'amgui" hanaajim hanām. "Magba māg k'apanag heewe par hat'aawai heeu hōor pōm māg t'ānām maach dāita meeuk'aduk'am" ha k'īirju naajim haajem.

³⁻⁴ Hamau mag k'īirju nām hee, woun hāb Judas ha t'ār sim sīejim haajem, hibālār wauwia hīchab Iscariote ha t'ālārjerr. Mag woun hīchab hich Jesús dāi hi bā hogdāba wēnārrāajerr k'ānān heem hajim haajem. Mag Jesús dāi hāba nārrāajerrta

meperau pör meubaadeewai p'adnaan chi pörk'a nám k'lan däi hñchab guardianaanjä chi pörk'a nám k'lanpa hãba nám haar majim hanaabá, jãgata hichdëu hamag hi par deeju k'ap jawaan.

⁵ Maimua barimawia jaaubaawai, hamachdëu chi Judas hiek hamach jãgaagaa hûrbaawai, honeeu p'öbaadëwia warag hirig p'atk'onjä deeju ha hiek'ajierram haajem.

⁶ Hichig magbaawai chará warag, —Hich magau magan maach hiek'abarm; murua chadcha pãrag hi par deejugui hajim hanám.

Magtarr haigmua hãba hi par deeju k'ñirjugta wai sísijim haajem, chi p'öbörpienagjä hich k'augpiba.

Häbmiecha Jesús hich k'apeen däi t'ach k'ötarr

(Mt 26:17-29; Mr 14:12-25; Jn 13:21-30; 1 Co 11:23-26)

⁷ Judaau Jesús hëugar mamagk'am hee, pan levadura chuk'u wauwia k'oojem hed hâspa hëebaadëjim haajem. Mag hed judsonaanau nemk'oo hedam hat'ee ovejadam wai narr t'òowia hedau k'ëubaadeewai k'oojeejim haajem.

⁸ Hich mag hedcha Jesuu Pedro däi Juan t'ärk'anaa hamag magjim hanám:

—Päär maar na hëréubaadët. Maimua ovejadam pér hauwia hagdamta maar na p'iejäb waubaimat hajim hanám, maach t'um hãba k'öimaag.

⁹ Magbaawai hamachdëu, —Jampaita marau pa na p'iejäb wauwimaju haai náma? ha jëeujierram haajem Jesuug.

¹⁰ Magbaa chi Jesuu hamag, —Chamag Jerusalenag k'ad ma sim hee hëréubaadët hajim hanám. Nau chi p'öbör dub nám haigcha woun hãb dö jõi haut'urwia döt'ür däi degag mam pãrau hooimaju. Magbaawai hi däi hëréuwia hi dubbaimam deg däi dubbaimat hajim hanám.

¹¹ Mag dubwia chi dik'laag, mäch chi maestroouta päär pääjim habat, jampaita nau k'eeurag maach t'um hãba t'ach k'öju haai náha k'ap jëeumk'ñir.

¹² Magbaawai mag wounau pãrag hoopien majugui hajim hanám, hãgt'aa dijä póm sim ya sii chi k'ñir k'augam. Maigta nem t'um k'ñir k'augwia maar nábat hajim haajem.

¹³ Magbaawai chadcha hi hipieraa hëréubaadeeu t'um hichdëu jaaumarjöö hooimajierram hanaabá. Maig, hich na mag ovejadam waupitarr chadcha tagam nempa t'um k'ñir k'augwia sii tagam k'lan däi hi baraata hoo náisijim haajem, hãba k'oog.

¹⁴ Maimua k'ëubaadëm hee Jesús barchëjim haajem, tagam k'lan hich k'apeen däi, Pedro Juan däi narr haig. Mag hichdëu jlr hauwia hi däi hogdaba wëñrraajerr k'lan deeu t'umaa

naisim hee, ya chi p'iejāb wau wai narrjā t'öik'a sīsiewai hāba k'oog paauk'abaadējim haajem.

¹⁵ Mag k'ö nāmua magjim haajem hich k'apeenag:

—Keena, chadcha chik'amnaanau juau māch t'ōoju nawe pāar dāi māg nemk'oo hedam ovejadam k'öm k'ōchaaga chirajimgui hajim hanām.

¹⁶ Mā chan māg k'ōbarm haigmua tag k'öba, hāba Hēwandalta hāgt'ar t'umaam k'ān Pörk'a sīsim hedta hūmaai pāar dāi hāba tagam k'ān hichdēu peerdā hautarr k'ānpa deeu maach t'um hāba k'öjugui hajim hanām. Mag hedta t'umaam k'ānau warrgar nemk'oo hedam oveja t'ōowai Hēwandamau hamach peerdā hauju ha k'īrjuajerrjö, chadcha hamach peerdā naisim k'ap'ā hajugui hajim hanām.

¹⁷ Maimua vino jarrdam jua hee hauwia Hēwandalmag hāu hajim hanaa, —Ya pār hat'at hajim hanām. Maimua, Dönaa jūrr hārapāpetat hajim hanām, hagdaujö dō haumamk'īir.

¹⁸ Mān hābmieta hīs pāar dāi māg vinodam dō chirāmgui hajim hanām. Māg dōbarm haigmua tag dōba, hāba Hēwandalta t'umaam k'ān Pörk'a sīsim hedta deeu dōjugui hajim haajem.

¹⁹ Maimua hagjö panjā jua hee hauwia, Hēwandalmag hāu hajim hanaa, t'orreuwia, hamag deenaa, —Māg panan mua māch morta pārag dee chirām; māg hatagjā mā k'īrjunaa hich māgta k'abat ha jaaujim haajem.

²⁰ Maimua ya k'ö haaipagk'abaadēm hee, deeu chi vino jarrdam jua hee hauwia hīchab, —Māg jarr heem vinodam dōbarmta warrgarwe Hēwandamau hōor dāi hiek deedu haajer-rau; mamā māg hiek'an hiek hiiuriugui hajim hanām. Mā bag māg vinojö hārbarmuata Hēwandamau, hīsmua hatagan chadau pāar peerdā wēnrraju haai nām ha jaau simgui hajim hanām.

²¹ Pārag k'ap hamk'īir warre jaau chirāmgui hajim hanām: Mag mā bag hārmk'īran, maach heem māig maach dāi hāba t'ach k'ö simuapaita hich paarmua mā pār deedu, mā hoomap'am k'ānag.

²² Mān chadcha Hemk'ooi Hiewaau, mamā magām hāba chadcha hamau mā t'ōojugui hajim hanām. Mamā Hēwandamau hich magpiju harr haawai t'um hichdēu jaautarrjöö hōbēbērgmam. Mamā jāhēh, hapk'iitā hajim hanām, mag mā t'ōomk'īir mā pār dee chirām woun!

²³ Jesúz mag hiek'abarm hūrwia hi k'apeenau hamach heepai jūrr chik'am hipeer hahauk'amua, —¿Chijāguataa wir haigpai mag meer hi pār deedu k'ai? hanaajim hanaabá.

Hēwandaldaunak'aitahārācha sim k'ai

²⁴ Maimua nālpai hawia hīchab hamach heepai, “¿Chijāata magan māig maach hee hārācha sī?” ha chik'am hipeer hahau k'ap'öbaadējim haajem.

²⁵ Mamʌ magbaawai Jesuu hamag magjim hanʌm:

—Mʌg durr gaai reinaan t'ʌnʌm k'ʌʌnan hamachta hñrlʌcha nʌm hawia hõor däi hat'uucha sñerrjëem. Mamʌ mag nʌmta hamachta chi t'ierrnaan hawia jürr hõrag hamach higwia, “Jäguan chadau maar hat'ee nem hajap'amta waaujem” ha hiek'apimjä k'õsi haajemgui hajim hanʌm.

²⁶ Mamʌ päär hee magju haai k'aba nʌmgui hajim hanʌm. Mag k'äyau chadcha t'et'em hawia k'äijä warag serbiibamjöta haju haai sim; maagwai chi pörk'a simta jürr hich chogjöta haju haai simgui hajim hanʌm.

²⁷ Magnaa hamag, Päräu k'ñirjuawai, ¿chijä chi t'et'em hagá hajim hanʌm: sii mes gaai t'öik'a sñsiewai k'oogpai jupcheejem, wa mes gaai chi t'ëp paajem? Magnaa hichdëupai, Chi hñrlʌcha simʌn ya sii t'öik'a sñsim habaawai k'oogpai jupcheejemlugui hajim hanʌm. Magnaa hamag, Mʌn chadcha päär Pöröugui hajim hanʌm. Mamʌ päräu hoo nʌm, sii mʌig mʌ päär chogk'a chitʌmjöo chirʌm.

²⁸ Mamʌ mua hñchab k'ap'ʌ chirʌmgui hajim hanʌm, chadcha pääarta mʌ däi hogdʌba hich jäg wénʌrraajem mʌ chitʌmpier, pääach dau hap'ʌ hajujä k'ñirjuba.

²⁹ Pääach jäg wénʌrrʌm gaaimua, mua päärag hñchab mʌch däi hõor pörk'apijugui hajim hanʌm, mʌ Hayau mʌchta t'umaam k'ʌʌn reik'apibarm däi.

³⁰ Mag mʌchta t'umaam k'ʌʌn Pörk'a chirsim hedta deeu maach hñba honee haju. Maimua rey juupjemjöm sie gaai jupk'awia päächta mʌ däi jöoi Jacob k'ararr chaain doce narr k'ʌʌn hag chaain hewagam k'ʌʌn pörk'ajugui hajim hanʌm.

*Jesuu jaauwai Pedroou bñlrjä hi k'augbam haju jaautarr
(Mt 26:31-35; Mr 14:27-31; Jn 13:36-38)*

³¹ Maimua hñchab magjim haajem maach Pör Jesuu Simonag:

—Simón, dösätau Hēwandamag jëeu wai simgui hajim hanʌm, pʌ däi hichdëu hampierr hawia pʌ dau haug waupieg.

³² Mamʌ mua jürr pʌ kõit Hēwandamag jëeu chirʌmgui hajim hanʌm, pʌch k'ügurcheewai warre burrm hiek burrm hugua. Maagwai hñmaai deeu mʌ t'är gaai k'ñirju chirsiwai pʌchdëupaita jürr pʌch k'apeenag jaauju haai chirʌmgui hajim hanʌm, hamjä hagjö hubʌ nlisimk'ñir.

³³ Magbaawai chi Simonau hirig, —Señor, mʌn pʌ däi cárcel deg mawia pʌ t'õbarm haar t'õimaju hak'iinjä maju chirʌm; magʌmjä mʌ gaai mas k'abamgui hajim hanʌm.

³⁴ Magbaawai Jesuu jürr hirig, —Pedro hajim hanʌm, pʌ mag hiek'a chirʌm hñba, nau hõrau pʌchig jëeuwai, hăt'är bñjeu nawe biek t'ärjup purua hamag bñlrjä mʌ k'augba chitʌm ha jaaujugui hajim hanʌm.

Espaar numí

35 Maimua warm k'ʌʌnagjā magjim haajem:

—Har mua Hēwandam hiek jawamk'īir pāar putjā chuk'u p'atk'onjā chuk'u sūi hich jāg zapat t'eg jūajuājā chuk'u pāijim hed, ḡnem hinag hat'ee pāar haugchējierrā? hajim hanʌm.

Magbaawai chi k'apeenau, —Hāhā, bʌʌrjā maar haugchēbjimgui hajierram haajem.

36 Magbaawai deeu hichdēupai hamag, —Magtarr h̄sin chadau put wai nʌm k'ai, hat'aadēt; h̄chab p'atk'on k'āijā wai nʌm k'ai, hat'aadēt; maimua hāb k'āijā spaar chuk'u sim k'ai, hich k'ajūa pērbap̄lā hajim hanʌm, hagua hawaag.

37 Mua pārag mag chirʌmʌn, Hēwandam hiek p'ā sim gaai jaau simjō ya mʌch t'ōimʌl paawaita mag chirʌmgui hajim hanʌm. Hēwandam hiek p'ā sim gaai mʌ higwia jaauwai, "Hiin, hōor t'ōomiejöta wai naaju" ha sim. Mʌ higwia hich mag p'ā sim haawai chadcha t'um hichdēu jaau sim heyaa höbēberg maju ha jaaumajim haajem.

38 Magbaawai hamachdēu hirig hoopinaa, —Señor, ya marau mʌig spaar numí wai nʌmgui hajierram hanʌm.

Magbaawai hichdēu, —Tag mʌ hiek'abam, hidēu hich mag-pai s̄ljugui hajim.

Nemjīrdö Getsemaní hanʌm hee Jesús oraatarr

(Mt 26:36-46; Mr 14:32-42)

39 Maigmua höbērdʌtk'aau Jesús Olivo durrsīig petajim haajem, k'eeupierr mawia mag durrsī gaaimua hich Hayag jēejerr haawai. Mag hi mam dāi h̄chab hi k'apeenjā hi dāi wētjim haajem.

40 Mag wētwia hich Hayag jēeujem haig bardʌtk'abaimaawai hich k'apeenag, —Hēwandamag jēeubat hajim hanʌm, dōsātag hʌdʌraa pāach p'ūurreu haupiba mʌ dāita hubʌ wēnʌrraag.

41 Mag jaauwia, hichin ham haigmua mawia, juau mok-dau barbapäaiwai burrjem hag warp'agjöpai s̄leimajim haajem, ham bigaau. Maig jēk'at jīepöröu p'ōbk'anaa, h̄gt'aag heerpanaa, hich Hayag jēebaadējim haajem.

42 Mag jēeumamua, —Tata hajim hanʌm, pua k'ōs hak'iin, hatcha mʌ dau hap'ʌʌ hapibak'am. Deeum nem waubarmuajā hagjō hōor peerdʌ hauju hayaa hak'iin, mʌ gaaai machag mʌgcha hāwatbak'amgui haajeejim hanʌm. Mamʌ pʌchdēuta k'ap chirʌm; mʌchdēu k'ōsi chirʌmjō k'aba, pʌchdēu k'ōchagpierrta mʌ dāi habá ha hiek'amajim haajem.

43 [Hich Hayag jēeuwai mamagk'amua k'a t'eeeg chuk'u t'ʌʌm hee, h̄gt'armua Hēwandam chog bēewia hirig juapá deechējim haajem, mag hich dau hap'ʌʌ hauj hāwatamk'īir.

⁴⁴ Mag hich dau hap'ΛΛ haju k'īirjuwia gaai machag t'ΛnΛmuua warag oraa nΛmta, k'ajap'am nemjö t'et p'Λrēu hahau haajee-jim hanΛm. Mamagk'amua jΛachē t'ΛnΛm hoowain sīi jla gaai bagpata höbér t'ΛnΛm t'ēutk'a t'Λnaajim hanaabá.]

⁴⁵ Mag hāgt'aag hich Hayag jēeu sīi hawia, p'iidΛwia, hich k'apeen hoon bēewai sīi warag hök'īirjug machgau k'āidΛtk'a t'ΛnΛmta hoochējim hanΛm.

⁴⁶ Magbaawai hamag, —P'iidΛtk'abat'Λ keena hajim hanΛm. ¿K'ant'eeta pāar k'āi nΛma? K'āiju k'āai Hēwandamaga jēeubat'Λ hajim hanΛm, dösātag hΛdΛraa pāach t'Λ haupim hugua.

Jesús par harrtarr

(Mt 26:47-56; Mr 14:43-50; Jn 18:2-11)

⁴⁷ MamΛ hagt'a Jesús mag hiek'a dΛnΛm hee, dēgölp ham haig hōor k'apan pos haichējim hanaabá. Mag k'apanag hee hoowai hich Jesús dāi doce hogdΛba wēnΛrraajerr heem hāb Judas ha t'īr sīerrta ham na hurajim hanΛm. Mag bēewia, Jesús dāi hāba dΛnΛluchējim hanaabá, sīi k'ajap'a saludaa nΛmjö hi k'īir hāag.

⁴⁸ Magbaawai Jesuu hirig magjim hanΛm:

—Judas, mΛch chi Hemk'ooi Hiewaa mΛ hoomap'am k'ΛΛnag par deeg mΛ k'īir hāa chirΛmta pΛchigan sīi saludaa chirΛm ha chirabma hajim hanΛm.

⁴⁹ Magbaawai hich Jesús k'apeenau hamach Pör dau hap'ΛΛ haju k'aug hat'aawai, —Kakē, ¿marau pΛ kōit esparau ham dāi jāauju jāg nΛ? hajierram hanΛm hirig.

⁵⁰ Mag hirig jēeu nΛm hee, hābmua bis habarmΛn, p'adnaan pör hag chog kach juachaar garmta warre hoort'ubapäijim hanaabá.

⁵¹ Magbaawai Jesuu hich k'apeenag, —Hoob jāgmiet; hidēu mΛ dāi hamachdēu hampierr hapibat hajim hanΛm.

Magnaa chi kach deeu hich sīerrjöö k'aarpi sīujim hanaabá.

⁵² Maimua Jesuu hoowai haig naajim haajem: p'adnaan chi pörk'a nΛm k'ΛΛn, judionaan Asamblea heem pörnaan, maimua Hēwandam hi jēeujem di t'Λajem k'ΛΛn chi pörnaanpa t'Λnaajim haajem, hi par hawaan bēetarr k'ΛΛn. Magbaawai chi Jesuu hamag magjim haajem:

—¿Pārau hoowain mΛn sīi hōor nem jīgk'anaa hōor t'ōomiejōta chirabama hajim hanΛm, jāg sīi mΛ haig jua hee jierrnempan happai bēeg?

⁵³ Hēwandamag jēeujem deg hed hēpierr pāar dāi mΛ chiraawai, bālrjā pārau mΛ chig haba haajerrta, hīsta Hēwandamau pārag hΛdΛraa mΛ par haupiju hed hajim. Maagwai hīsta hīchab chi dösātjā pāar hārpaju hed hajimgui hajim hanΛm, mΛ par haumk'īir.

Pedroou Jesús k'augba chitam hatarr

(Mt 26:57-58,69-75; Mr 14:53-54,66-72; Jn 18:12-18,25-27)

⁵⁴ Maimua Jesús p̄arp'öbaadëwia, harrwia, p'adnaan pör deg wai dubp'öbaadëjim haajem. Maagwai Pedroou warppaimata hi hēudee hoopäpäig warrmaa hajim hanaabá.

⁵⁵ Mag chi p'adnaan pör haar deet'urwia chi Jesús hierr wai n̄lmich, jūrr di hūjārr hōt hōrwia hag bigaau hohood hap'öbaadëjim haajem. Magbaawai Pedrojā hīchab ham bigaau hoo s̄isijim hanam.

⁵⁶ Mama hi mag hoo simta, haiguim h̄l̄l̄i hīchab chi p'adnaan pör chogk'a sim b̄ewia, hi k'īir heerpanaa, warm k'ānag, —Chamag wounjā hīchab hi d̄i n̄rraajemam haichëjim hanam.

⁵⁷ Magbaawai Pedroou, —Mua magam wounaan hooba chitamgui hajim hanam.

⁵⁸ Maimua hag k'ur n̄lapai hawia jūrr hemk'ooi hābmua hirig, —Pajā ham heem k'abahab haichëjim hanam.

Magbaawai Pedroou, —Kakē, mā chan ham heem k'abam perá hajim hanam.

⁵⁹ Maimua deeu hag k'ur hora hābjönaa deuem b̄ewia maguajā hagjō hirig, —Chadcha m̄g wounjā hi d̄i n̄rraajem k'abahab hajim hanam; jāan Galileapierrauwai hajim hanam.

⁶⁰ Magbaawaита Pedroou, —Kakē, mua b̄l̄rjā k'augbam, k'an hata p̄a hiek'a chiram k'ai hajim hanam.

Magbarm bärre hagt'a t'umjā Pedro hiek'a höba n̄m hee, hāt'ārrta kekerekee hahbar.

⁶¹ Mag hāt'ārr b̄iebaawai maach Pör Jesucristoou hewag p'ārba hoo n̄l̄ hajim haajem, Pedroog. Maigta Pedroou k'īir heyaa haadëjim hanaabá, maach Pöröu hichig, “Pedro, hāt'ārr b̄ieu nawe hōrau p̄achig jēeuwai biek t'ārjup pua b̄l̄rjā mā k'augba chitam ha hiek'aju” ha jaautarr.

⁶² Mag k'īir hee d̄anlisim habarmam chadau, gaaai machaaga haadëmua dawag hōbérwia, warre hö jāsenag haadëmua b̄ie s̄i hajim hanaabá.

Jesús dau hap'āl wai narr

(Mt 26:67-68; Mr 14:65)

⁶³ Maagwai Jesús p̄ar wai n̄m haig hoopaar t'ānarr k'ānaujā hi wau hiek'anaa hīchab moketaupa p'ār wai n̄muua hi gaaai mas waumaajeejim haajem.

⁶⁴ Magnaa putiu hi dau p̄ārjānaa jūrram k'ānau k'īidadcha juajāau p̄ot hanaa hirig, —Magan k'aug hat'ā, k'aiuta p̄a p̄ārjī haajeejim hanam.

⁶⁵ Hich mag p̄lamjā higba, hi wau wai n̄muua warag hirig parhoobajā hiek'amaajeejim haajem.

*Jesús judionaan Asamblea hee wai narr
(Mt 26:59-66; Mr 14:55-64; Jn 18:19-24)*

⁶⁶ Maimua ya hāspabaadeewai hāba biirdʌjierram haajem: Asamblea heem chi pōrnanan p'adnaan pōrk'a nʌm k'ʌn dāi Hēwandum hi jawaag chi machnaanpa. Mag biirdʌwia hamach Asamblea hee chi Jesús haibéewia hirig,

⁶⁷ —¿Pʌchta chadcha warrgarwe Hēwandumau hōor peerdʌ haumk'ir jar hauwia pāiju haajerrá? Warre marag jaaubá hajierram hanʌm, marau k'ap haag.

Magbaawai Jesuu, —Mua pārag jaauk'iinjā, pārau mʌ hiek hæk'abajugui hajim hanʌm.

⁶⁸ Maimua mʌch garmua jūrr pārag jēeumak'iinjā, pārau mʌ hiek jāljā haba ni mʌ rlaplījā rlaplībajugui hajim hanʌm.

⁶⁹ Mamʌ nau mʌg hatag jöpcha mʌg woun Hemk'ooi Hiewaa Hēwandum chi jua t'ierr bigaau hi juachaar gar jupimajugui hajim hanʌm, Hēwandum dāi hāba t'umaam k'ʌn Pōrk'aag.

⁷⁰ Magbaawai t'umaam k'ʌn nau hirig, —¿Hāa, magan pʌn Hēwandum Hiewaapama? hajierram hanʌm.

Magbaawai jūrr hichdēu hamag, —Pāachdēupa k'abá pārau k'ap'ʌ mʌ haruu ha jaau nʌmgui hajim hanʌm.

⁷¹ Magbaawaita hamachdēu, —¿K'an hatcha maadēu deeum k'ʌn nau jaau nʌmta hūrm hig nʌma? Ya maadēu hūrbarmgui hajierram hanʌm, hich hiiucha jaaubarm.

23

*Jesús Pilato na
(Mt 27:1-2,11-14; Mr 15:1-5; Jn 18:28-38)*

¹ Maig wai nʌn hawia, hamach t'um hāba hōbērdʌtk'awia, chi Jesús gobernador Pilato haar harrjierram haajem.

² Maimua mam pawia Pilatoog sëuk'a magp'öbaadējim hanʌm, Jesús k'ir:

—Marau mʌg wounau pāar hēugar nem k'aigbam jaau nʌrrʌm hūrimajim hajierram hanʌm, pāar dāi hōor meeuk'amk'ir. Hichdēuta rey Cesaroog dēbpaaṛjā p'agpiba jaunaah hichdēupaita hīchab hichta Hēwandumau pāiju hatarr haajemgui hajierram hanʌm, judionaan rey.

³ Magbaawai Pilatoou hich Jesuugcha, —¿Chadcha pʌnta judionaan Reí? ha jēeujim hanʌm.

Magbaawai Jesuu hirig, —Pua k'abá chadcha k'ap'ʌ jaaubaplīimgui hajim hanʌm.

⁴ Magbaawai Pilatoou p'adnaan chi pōrk'a nʌm k'ʌn nag maimua tagam k'ʌn haig narr k'ʌn nagpa, —Mua mʌg woun gaai bñärjā nem k'aigba hooba chirʌmgui hajim hanʌm, hi t'ōopäaig.

⁵ Pilatoou magbaawai chará warag hamachdëuta hiek k'ëgk'a p'öbaadëwi, —Jäguan chadchata hõrag päär hëugar sëuk'a nem jaau nərrəmua p'öbör meeuk'apiju hëk'a simgui hajierram hanəm, päär däi. Judea durr hee t'umaam k'ənag hich mag jaau nərraajem; Galilea durrmua jaaubaaderr hich mag jaau p'ərda nərrəmua k'ïeb mau pabaichëmgui hajierram hanəm.

Jesús Herodes na

⁶ Mag Pilatoou hūrwai Jesús Galilea durrmua bëejim ha hūrbaawai haig narr k'ənag jëeuojim haajem, chadcha Galileapierr k'ai ha k'ap haag.

⁷ Mag jëeuwai chadcha Galilea durram ha hūrbaawai, —Hää, magan Herodes haarta deepäijugui hajim hanəm, hichta haram gobernador haawai.

Mag chadcha deepäijim haajem, mag jaar chi Herodejä hagjö Jerusalén p'öbör hee sīerr haawai.

⁸ Maimua Herodeeu Jesús hoo hat'aawai honee haadëjim hanəm, hag nawe hi däi hoom k'öchag sīerr haawai. Hichdëu hūrjeejim haajem Jesuu nem wau nərrəm. Maagwai hich daúachata nem maadëu hooba haajem hirua wau sim hoom hiigjeejim hanaabá.

⁹ Hichdëu mag k'ïirju sim gaaimua hirig nem k'ïir pogk'e jëeumaajeejim haajem. Mamə magəmjä Jesuu bələrjä hi hiek jən haba haajeejim hanaabá.

¹⁰ Maig naajim haajem hīchab chi p'adnaan pörk'a nəm k'ən Hēwandam hiek hat'ee chi machnaanpa. Mak'ənau warag t'et hiek k'ëgk'a, —Chadcha hi hiekk'ör pöm sīebahab haajeejim hanəm.

¹¹ Magbaawai Herodeeu hich soldaaun däimua hi gaai hiuk'anaa hi serbiibagpa p'ënaa, —Päädë hoobat, judionaan reik'aju hanəmta dau hap'ən hoo k'érəm haajeejim hanəm.

Magna warag juau hogt'om hi wau nəmua k'ajüa hajap'am reinaanau jüajem k'ajüa jüapinaa deeu chi Herodeeu Pilato haar deepäijim haajem.

¹² Mag hed Pilato Herodes däi k'apeer hajap'am k'ajierram haajem, warr magju nawe chan jürr hagdaujö chik'am hoomap'a haajerrta.

Jesús deeu Pilato haig

(Mt 27:15-26; Mr 15:6-15; Jn 18:39-19:6)

¹³ Deeu Herodeeu Jesús hich haar deebapäaiwai Pilatoou t'umaam k'ən hääbam haig t'ärk'a haujim haajem: p'adnaan chi pörk'a nəm k'ən, judionaan chi t'et'em k'ən maimua chi p'öbörpienjä hagjö.

¹⁴ Maimua hamag magjim hanəm:

—Mʌg wounau maar hëugar sëuk'a nem hïgk'a nʌrrʌm hawia pârau mʌ haig hi haibëejierram. Mamʌ mʌchdëucha pâach dak'ir magʌm k'ap haag jëeu hoowai mʌg woun bâlrjâ hiekk'õr chuk'u simta pârau hich k'îrchajâ mag t'ñanramgui hajim hanʌm.

¹⁵ Pârau k'ap'ʌ nʌmgui hajim hanʌm, mua Herodes haar hi deepłitarr. Mamʌ Herodeeu hoowaijâ hichiita mʌg woun bâlrjâ k'aibag chuk'u höbëbërk'am. Mʌg sim haig mua hoowai mʌg woun k'aibag chuk'u simgui hajim hanʌm, t'õopäaig hat'ee. Magnaa hamag, ñjägajî hirua?

¹⁶ Muan hi rłapłiju, mamañ nacha hi wʌpi t'ñpłłujugui hajim hanʌm, rłapłiju nawe.

¹⁷⁻¹⁸ Mamʌ mag Pilatoou Jesús rłapłiju habaawai warre t'umaam k'ñnañau hi hâba, —Jesús t'õobapäi, maimua jûrr Barrabaata maraun sîi k'ajap'a höbeerpli nʌmgui hajierram hanʌm.

[Mamʌ mag hamau preso hâb sîi höbeerpi jaau narran, añopierr mag p'iesta burr nʌm hee paawai mag k'aajerr haawaita mag höbeerpi jaau naajim hanʌm.]

¹⁹ Mamañ hamau höberpli jaautarr Barrabás haajerran cárcel deg sîejim haajem, hichdëu hõor meeuk'apiwia mag meeuk'a nʌm hee hõor t'õotarr kõit.

²⁰ Magbaa hich Pilatoou Jesús rłapłim k'õsi sîerr haawai deeu hamag hiek'ajim haajem.

²¹ Mamañ magbaawai hûmaai deeu sereeu p'õbaadëwia hihâba, —Warre jäg Jesús pakuls gaai meerp'ë t'õobapäit haajeejim hanaabá.

²² Mamañ rłaba ya biek t'ärjupamua Pilatoou deeu hamag, —Pari k'an nemta hirua k'aigba waujîma hajim hanʌm, hi t'õopäaig? Mua chan bâlrjâ hi k'aibag hooba chirłmgui hajim hanʌm, hi t'õopäaig. T'õoju k'âai sîi wʌnaa hi rłapłiju jäg sî hajim hanʌm.

²³ Magbaawai chará warag hähäak'amua hâba pakuls gaaita meerp'ëpi jajaau haajeejim hanaabá. Hich mag warag sereeu t'ñpłm k'ñupaajâ k'augba, hamachdëuta Pilato k'ñupaa sîuierram haajem.

²⁴ Mag nʌl paawai Pilatoou ham hipierraajâ jûrr Jesuuta hamach juu hee deejim haajem, hamach k'õchagpierr hi dâi hamk'ir. Maimua hich soldaunag t'õopäipi jaaujim haajem.

²⁵ Mamañ maagwai chi Barrabás cárcel deg sîejim haajem, hichdëu hõor meeuk'apiwia hich hag meeuk'aa heepai hõor t'õotarr kõit. Mag, cárcel deg sîerrta weeupłipijim haajem, hõrau hig narrjö.

*Jesús meerp'ë t'õotarr
(Mt 27:32-44; Mr 15:21-32; Jn 19:17-27)*

²⁶ Mag wai naawia Jesús t'õopäyaan hat'aadeeu, woun Simón hanam Cirenepierr p'öbör hee hurum däi t'ëubaawai, chi soldaaunau Jesuu harrmaa harr pakuls jürr hi höp'ëeu hñr jiirpäijierram haajem, Jesús mam hëudee harramk'ñir.

²⁷ Maagwai hi hëudee hñor pöoma wëdurajim haajem. Mag hñor k'apanag hee hñlinjä hñchab hi hñapér durrumua hi hat'ee bie wëdurajim hanaabá.

²⁸ Mam Jesuu hewag p'ñrba hoona hamag, — Jerusalenpie hñlin, hoob mä hat'ee bñemiet hajim hanam. Mag k'äyau pñaach mor däi pñaach chaain k'ñirjunaata bñebat hajim hanam.

²⁹ Mag hatagta pñaar dau hap'ñacha haju. Mag jaar hñlin pöd chaain hooba harr k'ñlnau hamach k'apeen chaain däi dau hap'ñn durrum hoowia, “Hñuta jäg mä chaai chuk'u hñrram” hajugui hajim hanam.

³⁰ Hich mag jaar hñchab hatcha mag dau hap'ñn wëñrramaaugau, t'õom k'õchgau durrsñigta wounaanagamjö, “Maar hñr dñrbagk'abaadët; pñaach heegar warre maar bñpbapäit” ha hiek'ajugui hajim hanam.

³¹ Hamau mä mäg wai naawia nau mä t'õobapääiwai pa hajap'amta sii jëwamk'ñir t'ubapäimjö hajugui hajim hanam. Hamau mä dñijä mäg nñm, ñjäga haju k'ai hajim hanam, hamachdëu pahachjök'am k'ñnn hoowai?

³² Mag chi Jesús harrum däi hñchab numí chi k'aibgam cárcel deg wai narr k'ñnn harrjierram haajem, hagjö t'õopääig.

³³ Maimua buchagdam “Pörpá durrsñi” hanam gaai waaidñtk'awia pakuls gaai hi meerp'ëpäijierram haajem, maimua hi bigaau chi k'aibagnaanjä hagjö, hñb hi juachaar gar maimua hñb hi juawë gar.

³⁴ [Maagwai pakuls gaaimua Jesuu, —Tata, hñrau mä däi mäg nñm hidëu sii hich jäg k'ñir hok'oobapäi. Hamau hamachdëu nem wau nñmjä k'augba naawaita mäg mä dau hap'ñn wau nñm haajeejim haajem.]

Maagwai chi soldaaunau hamach happai, “Magan ñk'aíuta chi k'ajüa jñaju k'ai?” hawia, mokdaudam bar nñmuua gan haumajierram haajem.

³⁵ Maagwain hñrau Jesuugta heerpapaad t'ñnaajim hanam. Mag nñm däi chi t'et'em k'ñlnaujä hiuk'anaa, hi wau hiek'anaa, daau hirua hichdëupai hich peerdñ hat'aju hawia hirig, —Deeum k'ñnn peerdñ hautarrpí, pñchjä peerdñ hat'á haajeejim hanam, pñchta chadcha Cristo chaar Hëwandamau ñr hauwia pñitarr k'ai.

³⁶⁻³⁷ Maimua chi soldaaunaujä hñchab sii hi waauwaipai hirig vino hadchuchúhu sim dömk'ñir deechënaa jürram

k'ɻɻnau hirig, —PΛ chadcha judionaan Rey k'ai, pΛchdëupai pΛch peerdΛ hat'á haajeejim hanɻm.

³⁸ Maagwai hi meerp'ë jiir wëjöm pör h̄xr hësapdau p'āk'a sim gaai jaau s̄ejim haajem, k'an gaaimuata hi mag wai naají. Chi hësapdau gaai "Chamɻta Jesuu, judionaan Rey" ha p'ā s̄ejim haajem. [Chi hësapdau p'ā s̄ejim haajem griegonaan meúa, latín meúa maimua hebreonaan meúajä hagjö.]

³⁹ H̄ichab hi d̄ai chi k'aibagnaan numí narr haawai h̄abmuajä warag hi waunaa hirig, —¿PΛ chadcha H̄ewandamau h̄oor peerdΛ haumk'ir p̄itarr k'abá? Maglmta, ¿jäg pua pΛch peerdΛ hauwia, maarjä peerdΛ haubamma? haajeejim hanɻm.

⁴⁰ MamΛ magbaawai jürr chi k'aperaupai hirig meeurranna, —¿Maachjä hagjö t'oopäaig hat'eeta hamau maach m̄ig wai n̄lmta pua H̄ewandam dak'ir warag mag hiek'a chirá? hajim hanɻm.

⁴¹ Mag k'äyau maachin, chadcha maachdëu k'aigba harr gaaimuata m̄ag naabahab hajim hanɻm. MamΛ m̄ag woun chan b̄l̄rjä pekau chuk'u simta hamau hi m̄ag dau hap'ɻ wai n̄mgui hajim hanaabá.

⁴² Maimua hichdëupai mag hiek'apäinaa jürr Jesuug, —Ya deeu p̄chta Reik'a b̄ewai hoob mΛ k'ir hok'oo chiram hajim hanɻm.

⁴³ Magbaa Jesuu hirig, —H̄iswe pΛ mΛ d̄ai durr w̄jxu durr chiraimaju hajim hanaabá.

Jesús meetarr

(Mt 27:45-56; Mr 15:33-41; Jn 19:28-30)

⁴⁴ Hich mag hed hedausihcha n̄lmta dëgölp hedau k'ibaadëm habarmΛn hedaramjö haadëjim haajem. Mag k'í t'ɻnɻa hawia hedau p'ɻibaajér las tresjö naata deeu hedau haardΛbaadëjim haajem.

⁴⁵ Mag hedau h̄asdawam k'ibaadëm hee, H̄ewandamag jëeujem deg hierrgajärcha put nem parrg t'uur h̄eu wëjorrta järrcha h̄igt'aamua heeg s̄rr habarmΛn, warre t'oop'em numí jijirar jösisjim hanaabá.

⁴⁶ Mag hedau k'ibaadeewai Jesuu t'et, —¡Tata! Nau mΛ chaupabaadeewai puata mΛ hak'aardam k'ap chiramgui hajim hanɻm.

Mag hiek'a k'itam hee warag maach chaupabaadëjim haajem.

⁴⁷ Magbaawai capitán Romapierr haig s̄ierrau hichdëu mag hoobaawai, —Chadchata jägan m̄ag wounan chi hajap'am hajimgui hajim hanɻm, H̄ewandam na.

⁴⁸ Maimua hīchab haig hōor pōm t'ʌnarr k'ʌnau hamach daúa mamagk'am hoobaawaita hāsie t'umaa hewag k'irjuvia pör jōjōig wētmajierram haajem, hamach diig.

⁴⁹ Mamʌ t'um hi k'apeen Galilea durrmuia hi däi hāba chi hʌlinpa bëetarr k'ʌnaun warppaimuata mamagk'am t'um hoo naajim haajem.

Jesús hauk'ërtarr

(Mt 27:57-61; Mr 15:42-47; Jn 19:38-42)

⁵⁰ Mag hed haig s̄ejim haajem hīchab woun hāb José hanʌm, Arimateapierr. Chi Arimatea hanʌm, Judea durram p'öbör hajim haajem. Hich mag José hīchab judionaan Asamblea heem woun hajap'am hajim haajem, Hēwandam dau na.

⁵¹ Maagwaita hich k'apeenau Jesús pʌr hawaag hibëp naawaijā hich chan ham higar k'aba s̄ejim hanaabá. Magua hamau hi dau hap'ʌʌ wai naawaijā hichdēu chan dichba haajeejim hanʌm. Mag wounau hīchab Hēwandamau maach peerdʌ haumk'ir p̄i ju jaaujerr bëeju hanʌmta nʌajeejim haajem.

⁵² Hich mag wounauta, Jesús meeбаadeewai, Pilato haar mawia chi mor mag mee k'ërlam harraag j̄eeuwimajim haajem.

⁵³ Mag j̄eeuwimawia, Pilatoou harrju haai sim habaawai, mawia, heeg paawia, d̄iesdam hee pʌrëunaa, j̄ebdi pōm durrbā k'opag hee chi k'orm wai s̄ierr hee hauk'ëraan harrijim haajem. Mag j̄ebdeg chan hagt'a hōor hābjā hauk'ërba k'örwia s̄i s̄ejim haajem.

⁵⁴ Mag hi hauk'ërtarr hed viernes k'eeurag hajim haajem, juu hʌlijem hedam hat'ee nem t'um k'ir k'aaugjem hed.

⁵⁵ Mam pamjā chi hʌlin Galilea durrmuia hi däi bëetarr k'ʌnau hich mag hogdʌba, chi j̄ebdi haar wētwia hoojierram haajem hamach daúacha, jāga Jesús hauk'ërjī.

⁵⁶ Maimua wētwia, t'üpag p'ëwia, hi k'a p'uraag s̄i j̄gdee wau s̄iuijerram hanaabá. Maimua noram s̄i degpai juu hāi k'eujierram haajem, Hēwandamau Moiseeg hich hiek p'äpitarr gaai jaau simjö.

24

Jesús hiiu p'iidʌtarr

(Mt 28:1-10; Mr 16:1-8; Jn 20:1-10)

¹ Maimua mag juu hāi k'ëutarr noram, domighed hedp'erre hagt'a k'ik'isu nawe, hʌlin wētjierram haajem chi j̄ebdi haar hoon, hamachdēu hi k'a p'uraag j̄gdee wau wai narr däi. Mag ham wētum däi deeum hʌlinjā ham däi wētjim haajem.

² Maimua hooimaawai, mokpör pōmk'amua chi j̄ebdi hi hee joott'ʌ p'är s̄ierrta chawag pʌrëupäi t'ʌnaajim hanaabá.

³ Magbaawai warag hag hee dubnaa hoowai, maach Pör Jesú斯 mordam hich hauk'ërtarr hee chukk'u t'ʌnaajim hanaabá.

⁴ Mag hamachdëu hooba habaawai, “Keena, Ɂjäga habarmta mlaq maadëu hoochëba habarma?” hanaajim hanʌm. Mag nʌm hee hoowai, hemk'ooin numí sii k'ajüa bʌlmjö jüa s̄sidʌmta ham k'irp'ee dʌnʌutk'abaichëjim hanaabá.

⁵ Magbaawai jāp'ierr hajaugau pöd ham k'ir heerpaba sii heeg hāt'la p'öbaadeewai mak'ʌnau hamach garmua hamag magjierram hanʌm:

—¿Chi monak'amta k'ant'ee pārau hi jər wēnʌrrʌmma hajierram hanʌm, mlaq jēbdi hōor k'eraag watarr hee?

⁶⁻⁷ Hi ya hiiu p'iidʌwia petabahab. Magua mlaig k'aba simgui hajim hanʌm. K'ir heyaa habat hajim hanʌm, Galilea durr haawaiwe hichdëu pāachig, Hemk'ooi Hiewaa pekau pömk'am k'ʌnau hi pər haunaa pakuls gaai hi meerpp'iju jaaujerr; mama k'ääi t'ärjupam hee deeu hich hiiu p'iidʌju jaautarrjä k'ir heyaa habat hajim hanʌm hamag.

⁸ Magbaawaита chadcha hi hiek'atarr k'ir hee dʌhnʌisijierram hanaabá.

⁹ Magbaa chi jēbdi haigmua wētwia, chi däi wēnʌrraajerr once narr k'ʌnag t'um hamachdëu hootarrjöö jaauwimajierram haajem. Hich mag t'um haig narr k'ʌnagjä hich hagjö jaaujierram haajem.

¹⁰ Mag chi hʌlin hich Jesuu once jər hautarr k'ʌn haar hiek jaauwimarr k'ʌnan, María Magdalena hajim haajem, Juana däi, María Santiago hādpa, mag tag hīchab tagam hʌlinpa.

¹¹ Mama hʌlinau nem hīgk'a nʌm chi Jesú斯 k'apeenau hūurwai sēuk'a nʌmjöö haawai hāk'abajierram haajem.

¹² Mama Pedroou mag hūrbaawai p'iidʌbaadëwia jēbdiig k'ap'igbaadëjim hanʌm. Maimua hag hee hierr hooimaawai, hāba hi pərēu s̄ierr put happaita hooimajim hanaabá. Hichdëu mag hoobaawai hich diig mamua hich hödegpain, “Ɂjäga hawiata jāg hich hauk'ërtarr hee chukk'u t'ʌnáma?” ha k'irjubaadëjim hanʌm.

Emaús k'ad hee hich hoopitarr (Mr 16:12-13)

¹³ Maimua hich hag hedpai hōor numí p'öbör Emaús hanʌm laq wētjim haajem. Mag Emaús p'öbör Jerusalenmua once kilómetros s̄iejim haajem chi warp'ag.

¹⁴ Mag hērubaadëwia k'ad hee Jesú斯 higwia, “Ɂjägataa hi hauk'ërtarr heejä jāg sii k'äidu parii t'ʌnáma?” ha hiyʌn wētmajim hanʌm.

¹⁵ Mamə ham mag hiyää jürr chik'am hi jürr jaaupäpäig wëtumta, hamau hig narr Jesuhchata bëewia ham wëtum däi maa hajim hanäm.

¹⁶ Mamə hamach bigaau mag narramjä pöd k'aug hauba, sii deeum k'ʌnpiita naajim hanaabá.

¹⁷ Mag wëtumua hich garmuata, —Keena, ¿pääar k'andam jaauwaita mäg hiyää wënärráma? Jäga jäg pääar hök'irjuumjö wëtmá? hajim hanäm.

¹⁸ Magbaawai häb Cleofas haajerrau hirig, —Maadëu k'an hiek hagájä hamap'a simgui hajim hanäm. T'umaam k'ʌnau k'ak'apdö t'ʌnäm, jägají Jerusalén p'öbör hee. Pajä hïchab hag p'öbör hee mäg nemk'oo dictarrta, ¿häba pʌchdëupaita k'augba chirá? hajim hanäm.

¹⁹ Magbaawai hich Jesuu hamag, —¿K'ani jägierráma hajim hanäm, mäg nemk'oo hee?

Magbaa hamachdëu hirig jaaumamua, —Jesús Nazaret-pierrma hajierram hanäm, Hëwandam hi jaaumie. Hirua Hëwandam juu t'eegau nem k'ir pogk'e waaujeejim. Maimua jäga Hëwandamau maach peerdə haaujē ha jaauwaijä hõrau k'ak'apdö haajeejimgui hajim hanäm, chadcha Hëwandam hiekta jaau sim.

²⁰ Mamə mag k'itarrta p'adnaan chi pörnaanau chi t'et'em k'ʌn däimua Pilatoog par deebajieb hajim hanäm, jürr hich soldaaunag pakuls gaai meerp'ë t'öopi jaaumk'ir.

²¹ Hamau hi jägbajupii hawia marau k'irjuawai hichdëuta israelnaan t'um Romapien juu heemua pör höbeer haujupii naajimgui hajim hanäm. Mag k'irju naajieb mamə, viernes hi t'ötarr ya k'ääi t'ärjup pamgui hajim hanäm, hïsim k'urau hi dau hap'ʌn habarm.

²²⁻²³ Mag näm hee warag hʌlin maarjö hi higar hæk'a näm k'ʌnau hïs hedaup'erre k'isu nwe jëbdi haar hoot'urwia maach jägderraata jaauchéjierramgui hajim hanäm. Ham hiek k'abá mag chi hauk'ërtarr hee hooimaawai, chukk'u, sii Hëwandam chognaanta haig naajim hanäm. Mak'ʌnau hamag jaauwai, Jesús hiiu sim haajem.

²⁴ Mag jaaubaichëm hürwia hagjö maach heem k'ʌnaucha chi jëbdi haar hoon weetwai chadcha hʌlinau jaau narrjö sii k'äidu parta hooimajierram haajem ha hïgk'amajierram hirig.

²⁵⁻²⁶ Magbaawaita jürr hichdëu hamag, —Päarta k'irjug chukk'u nämä hajim hanäm. Hëwandam hi jaaumienu p'ätarr gaai t'um hich magta höbëberg maju ha jaaujierram, cha päächdëu märg jaau nämjö; mamə pärau hæk'amap'ata naabahab hajim hanäm. Pärau k'irjuawai, ¿hi hich Hëwandamaucha jar hautarr haawai hich jäg dau hap'ʌn haju haai k'aba siej? Mag k'abamgui hajim hanäm. Ya nawe

hich mag p'ā sīerr haawai hich mag dau hap'ām hajim hanam. Mamā hīchab chi jār hautarr k'āmū deeu hiiupiwia hichta t'umaam k'āmūn Pörk'apiju ha simjā hagjō mag Hēwandum hi jaaumienau jaaubajieb hajim hanam hamag.

²⁷ Maimua jūrr hichdēuta warag hamag jaaubaadējim hanaabá. Nacha Moiseeu p'ātarr gaaimua jaaupāpāig k'īeb chi Hēwandum hi jaaumienau p'ā pāatarr gayam magwe, hich higwia bēju ha jaaau sīsidām t'um hajap'a jaaudubjim haajem hamag.

²⁸ Mag hiyāl wētumua p'öbördam Emaús hanam hee hamach di haar barimajierram haajem. Mamā mam pabaimaawai hich Jesuu warag ham dak'īir sīi dicham hig sīejim hanam, juau hich t'āamk'īirjō.

²⁹ Magbaawai hamachdēu hirig, —Maar haig k'āibajē. Ya hatcha hedau k'eeuraa sīebahab; k'ād pā k'ēujuwai hajierram hanam.

Magbaawai chadcha ham dāi sīsijim haajem.

³⁰ Mag ham dāi t'ābawia, hāba hohoodō t'ach k'oogpamua pan hich juu hee hauwia, Hēwandumag hāu hajim hanaa, t'orreuwia, hamag hārapāijim haajem, hag na hichdēu haajerjō.

³¹ Magbaawaita dau heerdā p'öbaadēmjō warre hi k'aug hat'ajierram hanaabá. Mamā mag hich k'aug hat'am hee, dau pērbarmjō harrau, ham järr sīrrta dēgölp chukk'u haadējim hanam.

³² Magbaawai hamach wir haipai, —Keen, jäguata māch t'āar heepain muan hich k'āijāa ha chirajimgui hajim hanam hābmua; maimua hīchab maach dāi k'ād hee hiyāl hurumua Hēwandum hiekpa t'umaa hajap'a jaaupāpāigmam hūrwiajā mua k'augaa haadējimgui hajim hanam hich k'aperag.

³³ Mag hamach hap hiyāl naawia hich hag bärre deeu bējierram haajem Jerusalén p'öbörög, hamach k'apeen narr haar jawaan. Maimua hoocheewai, chi Jesús k'apeen hi dāi hogdāba wēnārrajerr k'āmū once t'umaa hābam haig podpa t'āmū hoochējierram haajem, tagam k'āmū hīchab Jesús higar hāk'a narr k'āmūnpa hāba.

³⁴ Maigjā hūrimaawai hamach t'umaam k'āmūnau, "Keena, chadchata maach Pörön hiiu p'iidābarmwai; ya Simonagjā hich hoopibarm" ha jaaau nāmta hūrimajierram hanaabá.

³⁵ Mag hamachig jaaubaawai, hamachdēujā jūrr warm k'āmūnag maguimajierram haajem:

—Keena, magan maraujā pārag jaauk'imgui hajierram hanam, maachdēuhi hootarr: Hirua k'abā maar hēk'a hauwia k'ād hee maar hi dāi hāba wētjima hajim hanam. Mamā mag k'ād hee hāba wēttarrjā marau pōd hi k'aug hauba, sīi hāba

t'ach k'ö nám haig pan t'orreuwig hichdëu hag na jiigjerjö jigbaadëm haigta, marag hich k'augpimjö k'augpibaawai, marau hi k'aug haujimgui hajierram hanám jürr hamach k'apeenag.

Jesuu hich bā dāii haajerr k'ān nagcha hich hoopitarr

(Mt 28:16-20; Mr 16:14-18; Jn 20:19-23)

³⁶ Mag hagt'a ham hich hag hiekpai jürr jaaup'öö t'ānám hee chi Jesúus ham järr dānāluchéwia, —¿Jägpai nā keena? Hoob jāp'ierrmiet, mā k'abahab haichéjim hanám hamag.

³⁷ Mag sīi dēgölp hamach järr dānālubaicheewai jāp'ierr nám hiek'au sīi hi hak'aarta hoo nāmpii naajim hanám.

³⁸ Mamā mag jāp'ierr nám hoobaawai hichdëu hamag, —¿K'ant'ee pārau pāach k'īirjug heepai “mālta hak'aar” haná? hajim hanám.

³⁹ Pāar hiek mag mā hak'aar hanám, pāadē hoobat mā juu maimua mā bājā hagjö. Chadcha māch k'abahab hajim hanám. Mā gaaicha pārbahut, magnaaj hajap'a hoobat hajim hanám. ¿Pārau hak'aar gaaai pārju haai nā, mā gaaai pār nāmjö? Hak'aar chan mor chuk'u sīerrāmgui hajim hanám, woun k'aba haawai.

⁴⁰ Magnaa chadcha hamag hich juajājā hoopinää, hich bājā hoopijim hanaabá, chadcha mag gaaimua hichta chik'amnau pakuls gaaai meerp'ë t'ōtarr hag wounau ha k'ap hamk'īir.

⁴¹ Mamā mag hichcha hoo nāmjā sīi warag honegnaa dauderraamjö nám gaaimua hāk'aba narr haawai hich Jesúus garmuata deeu hamag, —¿Keena, pārau nem hinagdam k'oog chuk'u nāwi? hajim hanám.

⁴² Magbaawai hamachdëu hāwarrdam wai narr haawai chi p'aamdam hirig deejierram haajem.

⁴³ Mag hichig deebaawai hauwia ham dak'īir k'öpäijim haajem.

⁴⁴ Mag hāwarrdam k'ö haaipawiata hamag, —Keena, māg māch hōrau t'ōojuuta mua pārag jaaujeejimgui hajim hanám, hagt'a maach hāba wēnārraajeewaijā. Moiseeu Hēwandam hiek p'ātarr gaaai mā higwia jaau simjö, hichiita hich jäg māch dau hap'ā hajujā jaaujeejimgui hajim hanám, mua pārag. Maimua Hēwandam hi jaauinenau p'ātarr gaaijā jaaunaa Daviui hēsap Salmoos hanám p'ātarr gaaijā mā higwia hich mag p'ā sīsid haawai, chadcha hichdëu jaautarrjöö t'um hag heyaa höbērjimgui hajim hanám hamag.

⁴⁵ Maimua mag hichdëu Hēwandam hiek gaaai p'ā sīsidām jaautarr k'ap hamk'īir, hichdëupai ham pör höp'ērg hapijim hanaabá. Magbaawain chadau hi higwia Hēwandam hiek gaaai p'ā sīsidāmjā t'um k'ap'ā nāisijim haajem.

⁴⁶ Magnaa hamag magjim haajem hich Jesuupai:

—Hich magta p'ã sim Hēwandam hiek gaai. Maguata chadcha mʌch chi Cristo hich Hēwandamaucha jʌr hautarr hawiajā dau hap'ʌl meeju haai chirajimgui hajim hanʌm. Mamʌ hīchab k'āai t'ärjupam hee hiiu p'iidʌju harrjā jaau simgui hajim hanʌm.

⁴⁷ Mag mʌch chi Cristo hiiu p'iidʌbarm hootarr k'ʌnauta hamachdēu hootarr nacha Jerusalenpienag jaunaa hīchab durrpierram k'ʌnagjā jaaujugui hajim hanʌm, jāgata k'irjug hajap'am jʌrbaawai Hēwandamau hamach k'aibag chugpaaju haai sim t'umaam k'ʌnag k'ap hamk'ir.

⁴⁸ Mag pārauta mʌ meewia hiiu p'iidʌtarrjā pāach daúacha hootarr haawai pāarta chi jaauju k'ʌnaugui hajim hanʌm.

⁴⁹ Mag jaaumamua hich Jesuucha hamag, Pari magaan gan mʌgtarr k'ur jöpcha murua pāar hat'ee pāijugui hajim hanʌm Hēwandam Hak'aar, hich mʌ Hayaucha deeju ha jaautarr. Mamʌ mʌig Jerusalén p'öbör heepai naisit hajim hanʌm, mag Hak'aar bée nʌm hora. Hāgt'armua hich Hēwandamau pāibapäim hedta pāar gaai p'ës s̄leichējugui hajim hanʌm, pāachdēu hootarr t'umaam k'ʌnag jaau k'ap'ʌ jaau wēnʌrramk'ir.

Jesús hāgt'ar matarr

(*Mr 16:19-20*)

⁵⁰ Maimua hābmiecha paawai p'öbör heemua hich Jesuu ham p'ë harrjim haajem p'öbör Betania hanʌmʌ k'ʌdau ma sim hee. Mam p'öbör higaau pabaimaawai hāgt'aag juu hʌanaa Hēwandamag jēeumamua, —Tata, puata mʌg hatagjā mʌk'ʌn wounaan hich jāg hāu ham p'ë wai chitajugui hajim hanʌm.

⁵¹ Mag ham k'ir honee hiek'amamua, ham dak'ira hedjā baug hee hāgt'aa papagmamua, warag hoohba pamamua Hēwandamau hich haar hāgt'ar hat'ajim hanaabá.

⁵² Mag hi hāgt'aag mam hoobaawai jēb gaai kanieu p'öbk'anaa hirig, —Pʌjöm chan wounaan mʌg hatagjā marau hoobam. Pʌchta chadcha hāba maar Pöröu hajierram haajem.

Mag jēeu durrawia, deeu Jerusalenag honee wētjim haajem, hamachig jaautarrjō.

⁵³ Maimua Jerusalén p'öbör hee pawiajā hich mag hed hēepierr Haai hi jēejem deg wētwia jēeu durraajeejim haajem.

SAN JUAN

Maach peerd^λ haaujem Jesucristo higwia jöoi Juanau p'ā p^λatarr

Chi p'ātarr. Heem k'λnau jaauwai m^λg Hiek Hiiur Jesucristoou jaaut'urtarr Juanau p'ātarra tagam k'λn k'āaijā hēudeecha p'ājim haajem. Juanan hich Jesús dāicha n^λrrarr haawai, hirua jaau sim^λn hichdēucha Jesuu hiek'amatarr hūrwi hirua nem waumatarrjā hich daúacha hootarrta jaau sim (21:24). M^λg Juan jöoi Zebedeo hiewaa hajim, Santiago dāi k'od hābam, Jesuu hārcha daupii haajerr (13:23).

Jöoi Juanau jaauwai Jesucristo chadcha Hēwandam Hiewaa harrta wounag pawi hōor hee hōor dāi k'apeerk'a n^λrrajim haajem, hōor k'īr t'egwia (1:1, 14). Mag hich dāicha n^λrrajerrau haawai warm k'λnau jaautarrjā t'um jaau sim; mam^λ hīchab hamau jauba harrpa jaau sim hich libro gaai. Hajapcha heerpa n^λλ hak'iin, chadcha m^λg libro tagam dau t'ārjup na n^λm k'āai b^λchk'un k'īet'uu sim.

K'an jawaag hajī. Juanau m^λg Jesús higwi p'ātarran, hichdēu jaautarrjō, Jesuun chadcha Hēwandamau hich Hiewaa hichdēucha j^λr hauwia warrgarwe pāiju jaaujerrjō pāitarr k'ap hamk'īr hajim; mag k'ap'ānaa hi hiek hāk'a p'ōbaadeewai m^λg hatag pawiajā hi dāi hich mag k'apeerk'a n^λm gaaaimua hiiu wēnarraju k'ap hamk'īr (20:31). ¿Pari k'an gaaaimua hirua hōrag dawaa Cristo chadcha Hēwandam Hiewaa hajim ha k'ap hapi sī? Warm k'λnau jaau n^λmjō Jesuu chadcha nem k'īr pogk'e hag na hōrau hooba haajerr waumatarr jaau-mamuama. Mam^λ Juanau mag k'apan jaauju k'āai, seispai j^λr hauwi mak'λnta wajapp'a jaaujim (2:1-12; 4:43-54; 5:1-15; 6:1-13; 9:1-12; 11:1-44). Juanau hīchab jaau sim, warm k'λnau jaaubam hee, Jesuu hich higwi siete veces "M^λλta..." ha hiek'atarr (6:35; 8:12; 10:7,9; 10:11; 11:25; 14:6; 15:1).

Mag hirua "M^λλta" ha sim haig, judionaanau warre k'ap'ā naajim, hirua "M^λλn Hēwandamau" ha sim. ¿Jāgwi? Hich Hēwandam chi Hayaujā Moiseeg hich t'ār jaauwai "M^λλta" ha hiek'atarr haawaima. Maguata Juanau m^λg libro gaai jaauwai, Jesuu hīiba hich Hēwandamk'a sim jaaujeejim, hōrag hich k'augpieg. Magua hirua "M^λ m^λch Haai dāin maran hich hābampaiu" hanaa (10:30), hīchab "Chi m^λ hoojemuan ya m^λ Haaijā hoowi sīebahab" hajim (14:9).

Hēwandam Hiewaata wounag pawi hōor hee n^λrrarr

¹ Warrgar b  lrj   nem hompaaba n  we H  wandum sim d  i chi Hiewaj   s  ejim haajem. Hich mag chi Hiewapai h  chab H  wandamau.

² Mag, hich warrgarwe H  wandam d  i h  ba s  erra jim haajem.

³ H  wandamau hi d  imuata nem t  n  mj   t  um hompaajim hanaabá. Mag hamach numiim k  nn jua haawai b  lrj   hirua nem wauba harr chan chuk'um.

⁴ Hichd  uta maach hak'aarj   hiiupi haajem. Maagwai hi gaaimuata hararag b  lg hoo n  mj   maad  eu k'ap'   n  m, j  ga s  err   hich H  wandam chi Haaij  , mag k'ap'   hapie g hich chi Hiewata t  umaam k  nn hat'ee h  tdau paa d  n  mj   s  ewai.

⁵ Mag hichd  uta hich Haai k'ap hapie g h  tdau paa d  n  mj   s  ewai m  g durr hich k'aibagau s  i hedau k  jej   simuaj   p  d hi t  o hauba haajem.

⁶ Hich mag jaar h  chab woun h  b Juan ha t  r sim s  ejim haajem, H  wandamau j  r hautarr.

⁷ Maguan s  i hich h  udee deeum woun h  b b  ejuuta jaau n  rrajim haajem, mag wounta k  chag hee h  t paa d  n  mj   sim ha jaaubaawai h  or t  umaam k  nnag mag hiekta h  k'amk  ir.

⁸ Hich Juan chan mag woun hichd  u b  eju ha jaau n  rrarr k'aba, s  i mag h  tdauj   sim b  eju jaaumk  irpai j  r hautarr hajim hanaabá.

⁹ Magtarr haawaita chadcha mag hirua jaaujerr woun hi h  udee b  ebajieb, H  wandam Hiewaa. Hichd  uta hich gaaimuapai t  umaam k  nnag H  wandam j  ga s  err   ha k'ap hapiejem.

¹⁰ Mag b  ewia m  g durr hichd  u hompaatarr gaai s  eich  jim. Pari m  g durr gaai jooba n  m k  nnau hi k'aug hauba, s  i parhoobam k  nnpi hajierram.

¹¹ Hich durr gaai b  etarra, mag hamach hee pierrumj   h  rau hi higbajierram.

¹² Pari hi hisegba h  u warag hi hiek h  k'a n  muwa warag hirigta hamach peerd  pitarr k  nnan hichd  uj   warag H  wandam chaainag paap  imajim.

¹³ Mag hi chaaink'a n  m chan s  i m  g heegarm k  nnj   chaai paarpam k  ochgau k'apse hawia paarpa hautarr k'abam. Mag hi chaaink'a n  m  n, s  i H  wandamau hich garmuata hich hiiu haawai hich chaaink'a hau n  mu.

¹⁴ Mag, H  wandam Hiewata wounag pawia m  ig heegar s  eich  jim. Hichta H  wandam Chaai h  bpai k'it  muata hich hiiu haawai hich Haai hipierra nem k  ir pogk'e wau n  rrarr marau hoojim. Magta hi gaaimua marau k'ap'   n  sisijim, j  ga H  wandam chi Hayauj   maach j  sene s  err  .

¹⁵ Hi jaauwiata mag Juan h  or p  r choomie k'ararrau h  rag, "M   h  udee hurumta m   k  aij   hiek t  eg h  rpai simgui" haajeejim, hichta hi t'aabaju nawe s  err haawai.

¹⁶ Hichta Hēwandam Hiewaa maach däi wajap'a k'itaawai maachdëu nem hig nəmjā höo k'augbata hich mag dedee haajem.

¹⁷ Hēwandamau Moiseeg ley p'äpiewai sīi jāga wēnarraju haai nə ha k'ap hamk'irpai p'äpижim. Pari jūrr Hēwandamau hich Hiewaa Jesucristo päaiwai, hichta hich Chaai chaar haawai, warre hich gaaimuata hi jāga chitá ha k'ap'anaa hīchab maach hichdëu k'ōsi simjā k'ap hamk'irta päijim.

¹⁸ Hābmuajā Hēwandam chi Haai chan bālrjā hooba haajem. Pari hich chi Chaai hābpai k'itəmjā hich Haai däi hābam Hēwandamk'anaa hi däi hāba sīejeewai hi hoo nəm gaaimuata chi Haaijā warag maadëu k'ap'Λ paauk'amam, hí jāga sīerrá.

Juan chi pör choomie chan hōrau nə narr k'abajim

(Mt 3:11-12; Mr 1:7-8; Lc 3:15-17)

¹⁹ Mag Hēwandamau päiju jaaujerr bëeju hanəm hich hēudee hurum Juanau jaau nərrarr hed gaai Jerusalén p'öbör heemua judionaan chi pörk'a narr k'ənau p'adnaan päijierram, Levinaan ha t'əlrjerr k'ən däi, mak'ənau chi Juan haar wētwia hirig, “¿PΛ k'aíuma? ¿PΛta nawe Hēwandamau päiju ha jaaujerrá?” ha k'ap jéeumk'ir.

²⁰ Chadcha mag wētwia hichig jéeubaimaawai Juanau hamag, —MΛ chan nawe Hēwandamau päiju ha jaaujerr k'abamgui hajim.

²¹ Magbaawai deeu hamachdëupai, —Magan ¿pΛ k'aíuma? ¿PΛ Elías k'abá? habaawai, jūrr hichdëu, —MΛ chan Elías k'abamgui hajim.

Magbaa deeu hamachdëupai, —¿Wa pΛ warrgarwe hich Hēwandamaucha hich hi jaauumk'ir jär hauju ha jaaujerráwa? ha jéeubaawai, jūrr hamag, —Hāhā, mΛ majā k'abamgui hajim.

²² Pari magəmjā pəaba, —¿PΛ k'aíuma? hajierram. Pua marag pəch jaaubam, ¿marau k'an ha jaaubaimaagauma maach pəitarr k'ənag? hajierram hirig.

²³ Magbaawai Juanau hamag magjim:

—MΛn warrgar Hēwandam hi jaauumie Isaías k'ararrau jaau-tarrjö, hajappai hőor barba haajem haar chiraajeməugui hajim. MΛn sīi, “Maach Pör bëeimΛ sīewai hi bëeju nawe pāach t'āar k'ir k'augbat t'āraucha k'ōsi hi hiek hāk'aag” ha jaaujeməugui hajim.

²⁴ Pari mag k'ap haag hirig jéwaan bëetarr k'ənənjā Moiseeu p'ā pəarr hiek wajapcha hārk'aajerr k'ənau pəitarr k'ən hajim, fariseonaan. Maguata hamachta chi t'ierrnaan hawia hirig mag nərrapimap'apaim hiek'au hirig,

²⁵ —PΛ hiek mag warrgarwe hich Hēwandamau päiju ha jaaujerrjā k'aba, Eliajā k'aba, Hēwandam hi jaaujerrjā k'abam

han^λmta, magan ḥjāgwi pua hōor pōr choo simma? hajierram hirig.

²⁶ Magbaawai Juanau, —Muan sīi dödamaupaita hōor pōr choo chit^λmgui hajim. Pari pāach hee woun hāb sim, hichta hich Hēwandamaucha pāiju ha jaaujerrau. Ma hagt'a pārau k'augba naabahab, mama hi barcheewai k'fir k'aug naamkīrta hag nawe mua hōor pōr choo chit^λmgui hajim.

²⁷ Maata m^λ hēudee hurum. M^λ chan sīi hi chogk'a chitaag-paijā serbiiba chir^λmgui hajim, Jesús higwia.

²⁸ Mag hi k'ap haag hirig jēeuchētarr t'um hi hiek'amarrpa dōjā Jordán han^λm higaau p'öbördam Betania han^λm hee hajim, hich Juan k'ararrau hōor pōr choo sīerr haig.

Jesús corderojö Hēwandamau pāitarr

²⁹ Mag hichig jēeuchētarr k'^λan dīi hiyāl sīerr noram Juanau hoowai, mag hirua hamag jaaau sīerr Jesuuta hi haig hur nārrajim. Mag hich haig hurum hoo hat'aawai hich haig narr k'^λnag, —Pāadē hoobat hajim: Hēwandamau pāitarr har hur k'it^λm. Jāguata corderodamjö h^λd^λraa hich t'ōopibarmua hōor t'umaam k'^λan pekau chugpaa haujugui hajim.

³⁰ Jāg higwiata norr mua pārag, “M^λ hēudee hāb hurumta m^λ k'āaijā hiek t'eeg hārpainaa hichta m^λ k'āyaujā warrgarwe hich mag sīerramgui” hajim Juan chi hōor pōr choomieu.

³¹ Mag jaaumamua, M^λchdēujā k'augba chirajimgui hajim, hiita hich Hēwandamaucha pāitarr. Pari hīsin chad mua k'ap'^λ chir^λmgui hajim, hich k'abahab maachdēu n^λ narr. Mama m^λg maach israelnaanag hi k'ap hamkīrta muan jāg hōor pōr choo chit^λmgui hajim.

³² Maimua mag jajawagmamua, hīchab hewag pawi hichdēu hootarr higwiajā Juan chi hōor pōr choomieu, —Muan m^λch daúacha Hēwandam Hak'aarta duburjö k'it^λmta hāgt'armua bēewia Jesús gaai jupbaichēmjā hoojimgui hajim.

³³ Hag nawe chan mua k'augba chirajimgui hajim, hiita warrgarwe Hēwandamau pāiju ha jaaujerrk'a sim. Mama m^λg hōor pōr choomkīr m^λch pāitarrauta m^λchigcha, “Har p^λch dak'īraa chi Hak'aar hāgt'armua bēewia woun hāb sim gaai jupbaicheewai pua k'ap'^λ haju, mag wounauta hich Hēwandam Hak'aarcha hōrag deemaju” ha jaautarr haawai,

³⁴ hīsin chadau mua hi k'ap'^λ chir^λmgui hajim, mag m^λchig jaautarrjö bēewi hi gaaita jupbaichēm m^λch daúacha hootarr haawai. Maguata hīchab mua k'ap'^λ chir^λmgui hajim Juanau Jesús higwia, hi chadchata Hēwandam Hiewaau.

Jesuu hich dīi hogd^λba wēn^λrramkīr nacha j^λr hautarr k'^λan

³⁵ Maimua hag noram hagt'a mag p'öbördam Betania hanʌm haig mʌ chirajim, mʌch k'apeen däi, maach maestro Juan k'ararrpa häba.

³⁶ Mag maig maar nʌmta, Jesús dich nʌrrʌm hoobaawai maar maestroou, —Päädë hoobat: Jääta Hēwandamau päitarrauwai hajim, corderodamjö hʌdʌraa hich t'öopibarmua hōor peerdʌ haumk'ür päitarr.

³⁷ Maach jāg daar maach maestro Juanau mag hiek'abarm hürbaawai Jesús hēudee maar wëtjim.

³⁸ Mag dichmamua hewag hoowai, maar hich hēudee wëtum k'aug hat'aawai marag, —¿Päär k'anta jʌr wënʌrráma? hajim.

Magbaawai marau jürr hirig, —Maestro, ¿pʌ jam chiraajẽ? hajim.

³⁹ Magbaawai Jesuu marag, —Magan mʌ däi wëttarau hajim, mʌ chiraajem haar k'augaan.

Magbaa chadcha hi däi wëtwi hi s̄ierr haar maar barimajim. Mamʌ ya maagwai k'eeuragam las cuatrojö s̄ierr haawai warag hich maig k'ëujim.

⁴⁰ Mag Juanau Jesús jaa sim hūrwia hāb hagjö mʌ däi hēudee matarr Andrés hajim, Simón Pedro däi k'od hābam.

⁴¹ Mag Andrés hanʌmua hich naam Simón jʌraan mawia hoobaimaawai hirig, —Ya h̄isin chadau maran warrgarwe Hēwandamau Mesías päiju ha jaaujerr däita hoobarmgui hajim hanʌm. (Mag Mesías haawai griego meúa Cristo haawaiu.)

⁴² Maimua chadcha chi Simón hich däi haibëejim, maar Jesús däi narr haig. Mag hich haig waipierrwai Jesuu chi Simonag, —Pʌ Simón k'abahab hajim, Jonás hiewaa. Pari h̄ismua hatag pʌ Cefas ha t'ärjugui hajim. (Mag Cefas haawai griegonaan meúa Pedro haawaiu. Mag Pedro ha sim haig mokpör haawaiu.)

Hich däi wënʌrramk'ür Jesuu Felipe däi Natanael p'ë harrtarr

⁴³ Hag noram Jesús jürr Galilea durr maju haadëjim. Mag nʌm hee Felipe däi hoojim. Mag hoobaawai hirig, —Felipe, mʌ däi marrau hajim.

⁴⁴ Mag woundam Felipe hanʌm p'öbördam Betsaida hanʌm heem hajim, Andrés däi Pedropa hāba naajerr p'öbör heem.

⁴⁵ Maimua jürr Felipeeu deeum woun Natanael hanʌm jʌraan mawia, hirig maguimajim haajem:

—Natanael, maran ya Jesús däita wënʌrramgui hajim hanʌm, har Nazaret p'öbör hee woun hāb José haajem hag hiewaa däi. Hich jāg higwiata Moisés k'ararrau hēsap p'ā pʌarr gaaijā jāg jaaunaa, Hēwandam hi jaaumienajā jāg jaauba haajeejieba haimajim haajem Felipeeu.

⁴⁶ Magbaawai chi Natanaelau Felipeeg, —Hëk'abamgui hajim hanám. ¿K'aíu párág jaauwai mag Nazaret p'öbör heemutata hőor chi t'et'emk'a höbérju ha jaaují? hajim hanám.

Mama magbaawai chi Felipeeu, —Magan hoobahur hajim hanám, k'ap haag.

⁴⁷ Magbaawai chadcha hi däi bëejim. Mag bëewia ya hich haig pabaicheewai Jesuu hirig —Hachá k'itaichém israel chaardam. Maǵ woundaman chadchata hö hak'aar wajap'ata chirabpama hajim hichigcha.

⁴⁸ Jesuu hichig mag hiek'abarm hürbaawai Natanaelau hirig, —¿Jäga pua mag mā hö hak'aar hajap'a chirám k'ap'á chirá? hajim.

Magbaa Jesuu hirig, —Felipeeu pā mawag hëeurrju nawe, har pach dik'u gaau higo bā heegar siewai, mua pā hoabajieb hajim.

⁴⁹ Magbaa Natanaelau, —Maestro, pān chadchata Hëwandam Hiewaau. Pach k'abahab hajim, israelnaan Rey marau nā narr.

⁵⁰ Magbaa Jesuu hirig, —¿Higo bā heegar mächdēu pach hootarr ha jaaubaawaita pua mārág mag chirá? Hista pua hag k'ayaujā nem wajapcharam hoogpabahab hajim.

⁵¹ Maimua hich Jesuupai hīchab maach t'um hich däi k'apeerk'a haumarr k'ānag, —Mua pārag jaauk'imgui hajim: Cha hiek'a chirám hiek'au chadcha māch chi Hemk'ooi Hiewaa haigta Hëwandam chognaan hāgt'armua heegjā bëenaa deeu hāgt'aa waaidatk'ak'ak'am hoojugui hajim.

2

Hőor juu pár nám hee Jesuu dō vinoog paatarr

¹ Magtarr k'ur k'āai t'ārjup nám hee, Galilea durr p'öbördam Caná hanám hee hőor juu pár naajim. Maig Jesús hādjā däi siejim.

² Mag juu pár nám hee, hich Jesujā t'ārpāiwia haig sier haawai hi hādau hirigta,

³ —Vino t'umaa höbaadémwai hajim.

⁴ Magbaa chi chaairau hirig, —¿Pua k'ant'ee mārág mag sī? Māch nem wau chitám gaaimua hagt'a hōrag māch k'augpiju hora k'aba sibahab hajim hich hādag.

⁵ Pari hich hiewaau hichig magbaawai chi p'iejāb wau narr k'ānagta warag hich hūan Mariaau, —Hirua pāachig nem mag haawai hi hipierraahab hajim.

⁶ Judionaan hamach hi haawai Hëwandam na hamach wajap'a nám haag juu däi bāpa hārpāri haajeejim. Magua, magaag hat'ee dōjā hiigjerr haawai mag p'iesta hee t'ür mokdau dēn dārrcha k'it'ēem seis wai naajim. Mak'ān t'ür hee de cincuenta a setenta litros dārr haajeejim, dō.

⁷ Maimua Jesuu mag chi p'iejāb wau narr k'ʌʌnag mak'ʌʌn t'ür döou hipiirk'api jaaujim. Mag chadcha hich hipierr hipiirk'abapääiwai hamag,

⁸ —Jäimua hag heem jöi harrwia chi p'iesta hee nʌm k'ʌʌn pörk'a simʌg dö hoopibamit hajim.

Magbaa chadcha hichdēu jaautarrjö hi hipierr dö hoopijierram.

⁹ Pari mag chi p'iesta hee nʌm k'ʌʌn pöröu mag dö hatarrta vinoog paa simjä k'augbata dö siejim. Häba chi p'iejāb wau narr k'ʌʌnaupaita k'ap'naajim, hamach dak'īir harr haawai. Mag dö hoowi chi pörk'a sīerrau chi jua pʌr chirarr woundam t'är hauwi

¹⁰ hirig magjim:

—T'umaam k'ʌʌnau vino chi wajapcharamta nacha hōrag jiijerram; maimua mag dö nʌn hawiata jūrr parhoobam vino jiijerramgui hajim. Pari pua magba hewaata chi wajapcharam jigaagpamgui hajim hirig, mag dö hatarrta vinoog paa simjä k'augba.

¹¹ Mag Galilea durr p'öbördam Caná hanʌm hee dö vinoog paatarrta warrpem hōrau nem hooba haajem Jesuu wautarr hajim, mag wau sim gaaimua hich jua t'eeg hoopieg. Mag, maach hi däi wēnʌrraajerr k'ʌʌnaujä warag wajapcha hi k'ap'naisijim, chadcha Hēwandamau warrgarwe päiju ha jaaujerr däita maach wēnʌrram. Magta marau warag hi hiek hälk'a nʌisijim.

¹² Maimua magtarr k'ur hich hag Galilea durr heepai deeum p'öbördam Capernaum hanʌmʌg maar p'ë harrjim, hich häd däi hich heeugpeenpa. Mag p'öbördam hee k'ääidam k'apanaa maar naaimajim.

Haai hi jëejem degmua Jesuu hōor järk'ʌʌitarr

(Mt 21:12-13; Mr 11:15-18; Lc 19:45-46)

¹³ Judionaan p'iesta Pascua haajem burruj gayaa harr haawai Jesús Jerusalenag majim.

¹⁴ Maimua hirua hooimaawai, Haai hi jëejem degta sii p'akjä pérnaa, ovejajä pérnaa, duburjä pérnaa maimua sii hōrag p'atk'on cambie nʌm k'ʌʌnpata hohood t'ʌnʌm hooimajim.

¹⁵ Hichdēu mag hoobaimaawai maar dak'īraa haig jāgad werba s̄isid harr jāauprnnaa hagua bobojog t'um hamach p'ak däi ovejapa dawag järk'ʌʌipräjim. Magnaa chi p'atk'on cambie narr k'ʌʌn mesjä jēk'at s̄iek'ʌʌipräi k'abaadeewai ham p'atk'onjä sii parhooba k'uyiupräimajim.

¹⁶ Magnaa chi dubur pér narr k'ʌʌnag, —Jöpk'aa pāach nemchaain m̄igmua p'ë hat'aadët; mʌ Haai di chan sii pārau merrkaúg paapääig k'abamgui hajim hamag.

¹⁷ Hirua mag hiek'abaawai maar k'ir hee dahnaisijim, Hēwandam hiek p'ā sim gaai, "Hēwandam, p̄lrlag jēeujem di kōitan mān nem haneeme chitaawai hag gaaimua mān hōor juu hāwatab k'aba hāwatju" ha p'ā sim.

¹⁸ Mag hamach dak'ir dawag hōor j̄ark'ālibapāim hoobaawai judionaan chi pōrnanau hirig, —Pachdēu Hēwandam di kōit jāg chirpí, p̄l hiek mag p̄lta Hēwandamau warrgarwe p̄iju ha jaaujerr hanaawai magan maar dak'ir hag na marau nem hooba haajem hich Hēwandam dēnjō waubá hajierram hirig.

¹⁹ Magbaawai hich Jesuu warag hamag, —Pārāu magta hoom k'ōsi nām k'ai, magan māg di chayēubapāit; magbaa k'āai t'ārjup nām hee mua deeu hēu dānālujugui hajim.

²⁰ Magbaawai chi judionaanau hirig, —Māg Haai hi jēeujem di hēu hawaag cuarenta y seis años p'idk'atarrta, ¿puata mag k'āai t'ārjuppaim hee deeu hēu dānālujū? hajierram.

²¹ Pari Jesuu mag hamag di ha simjā chi di chaar higwia k'aba, hich mor higwiata mag s̄ejim.

²² Hi mag hiek'atarr haawaita, hamau hi t'ōowia deeu hiiu p'iidatarr k'urjā maach chi hi dāi hogdāba wēnārrarr k'ānaun hi hiek'atarr k'ir heyaa naajim. Mag warag warrgarwe Hēwandam hiek p'ā s̄isidām gaai Jesús higwia p'ā s̄isidāmjā wajapcha k'ap'ānaa hich Jesuu hich hiiucha maachig nem jaaujerrjā warag marau k'ap'ā nāsisijim.

Jesuu t'umaam k'ān k'ap'ā s̄iterram

²³ Mag Jerusalenag mawia ham p'iesta Pascua hee simua hich hiiu haawai hag na hōrau nem hooba haajempa wautarr hoowia hōor k'apanaam k'ānau hi hiek hāk'ajieram.

²⁴ Pari mag hōrau hich hiek hāk'a nām hanāmjā hichdēu wajap'a k'ap'ā s̄ejim, hōrau chadcha t'āraucha hich hiek hāk'aba nām.

²⁵ Pari mag k'aug haumamjā hōrau hichig jaaubamta sīi hichdēupaita hōor t'umaam k'ān t'āar k'aug haumaajeejim.

3

Jesús Nicodemo dāi hiyāl harr

¹ Woun hāb s̄ejim, Moiseeu Hēwandam hiek p'ā p̄latarr wajapcha hārk'ajem k'ān heem, Nicodemo ha t'ār s̄ierr. Maan judionaan heem chi t'et'em hajim hīchab.

² Mag wounau hedaaar Jesús haig bēewia hirig, —Maestro, marau k'ap'ā nāmgui hajim, chadcha Hēwandamauta p̄l p̄lijim, hich hiek marag jaaumk'ir. Hí p̄l dāi s̄iewai merag chuk'u simgui hajim, jāg hag na hōrau nem hooba haajempa p̄lchdēu wau sim gaaimua. Magba haawai ni hābmua jāg pua nem wau simjō wauba nāmgui hajim. Magua mā p̄l haigta

b  ejimgui hajim, H  wandam chi P  rk'a sim haar j  ga m   hi d  i chirsiju m  chig k'ap jaaumk  ir.

³ Magbaawai Jesuu hirig, —P  d   h  rbar  , mua p  rlag jaauk'imgui hajim: Chi deeu heeupemj   t'aababa sim chan p  d H  wandam hichta chi P  rk'a sim haar h  b  rbamgui hajim, hi chaai k'aba s  ewai.

⁴ Magbaawai Nicodemoou hirig j  eumamua, —¿Pari j  ga ya m  g maach chi j  oi chir  m deeu t'aababarju? hajim. ¿Wa deeuta dich h  d bi hee dubju haai s  wa hajim, h  waai t'aababaag?

⁵ Magbaawai j  rr Jesuu deeu h  waai, —H  h  , mua chan s  i t'aabaa chaar t'aaba n  m jaauba chir  mgui hajim. Mua mag heeupemj   t'aabaju ha chir  m  n, Juanau p  r choo simua jaaujerrj   H  wandam Hak'arag dich k'irjug chi hiiurig paap  pi n  mta jaau chir  mgui hajim. Magbam chan p  d H  wandam sim haar h  b  rbam, h  gt'a hi d  n k'aba s  ewai.

⁶ Maach h  dau maach t'aaba n  m  n s  i m  ig heegarpai w  n  rraagau. Pari H  wandam Hak'aar hau n  muata deeu t'aababarmj   n  m  n chadau j  rr h  gt'ar pawiaj   hich mag w  n  rraagau hajim.

⁷ Pari mua mag p  ach t'umaam k'  nta deeu t'aabaju haai n  m ha chir  m h  rwia hoob hatcha jāgderra hamgui hajim.

⁸ H  wandam Hak'aar hau n  m  n p'   w  t t'  n  mj  ta simgui hajim. P'  un parhooba hich w  m haig nem t'eeg juu hurum hūurjem, pari p  d k'augba haajem, jammuata hur   wa jam-agta ma. Hich hagj  ta simgui hajim, H  wandam Hak'aarj   h  or hee s  icheewai. Chi Hak'aar b  lrj   hooba n  m, pari mag simuata hich hiiu haawai heeu t'aababarmj   maach k'irjug chi hiiurig paap  ajemgui hajim hirig.

⁹ Magbaawai deeu hich Nicodemooupai Jesuug, —Pua mag sim haig, ¿j  ga haawaiuma? hajim hirig.

¹⁰ Magbaawai Jesuu hirig magjim:

—¿P  lta israelnaan hee maestro haawai h  rau hiigjemta m  g mua H  wandam Hak'arauta k'irjug hajaug paap  ajem jaau chir  mj   k'augbata chirab?

¹¹ P  d   h  rbar  , p  rlag jaauk'imgui hajim: Maraun chadcha maachd  u k'ap'  m nemta jaaunaa maach daúacha hootarrta jaaujem, mam   p  rau h  k'amap'a n  mgui hajim.

¹² Magnaa hirig, M  ig heegarm nemdampai mua jaau chir  mj   p  rau h  k'amap'a n  m, ¿j  ga h  k'aagauma hajim, ya H  wandam k'irjugcha mua p  achig jaaubaadeewai?

¹³ 'Hagt'a hiwiir h  bj   h  gt'ar H  wandam sim haar maba sim, hi k'irjug k'ap haag; h  ba hi haarmua b  etarr wounau-paita H  wandam k'irjugan k'ap'   simgui hajim, h  rag jawaag;

wajapcharan məch chi Hemk'ooi Hiewaama. Məch k'abahab hajim, Hēwandum haarmua bëetarr haawai deeu hi haar maju.

¹⁴ Pari magaag hat'eyan, israelnaan hōor maba haajem hee jāg Moiseeu p'ē wai nñrraawai Hēwandumau hirig bronce dēn nemk'ork'a waunaa pa gaai hāgt'aa jiirjoppi jaautarrjö, hich hagjöta hīchab məch chi Hemk'ooi Hiewaajā pa gaai jiirjopju haai chirʌmgui hajim, magbarmua hōor peerdʌju hayaa hamk'īir.

¹⁵ Wajapcharan mag nemk'ork'a wau sim pa gaai jiir wējorragta hoobaawai monaaujerrjö, chi mərʌgtä hich peerdʌ haupi sim k'ʌn peerdʌwia Hēwandum haarcha höbärwia hich mag hiiu sñerrajugui hajim.

Hēwandumau maach k'ōsi harr

¹⁶ 'Pari magaagta Hēwandumau hoowai məg durr gaaim k'ʌn t'um ya chi hok'oomta nəm k'ap'ə harr haawai, hich garmuata ham peerdʌ haum k'ōchgau mə hich Hiewaa hābpai k'itʌmta ham kōit t'ōmk'īir pāijimgui hajim, magbarm gaaimua chi mərʌgtä hamach peerdʌ haupi nəm k'ʌn chan hok'ooba, məig heegarwejā hich dēn'anaa hich haar höbärwia hich mag hich dāi wēnʌrramk'īir.

¹⁷ Hēwendumau mə pāitarr chan, sñi hōor k'aibag waupi jaaumk'īir k'aba, sñi ham peerdʌ haumk'īirta mə pāijimgui hajim hirig.

¹⁸ 'Məch chi Hēwandum Hiewaa hiekta hāk'anaa mə hig sim woun chan Hēwendumau hisegwia k'īmie durr barpəibam. Pari har mə higba sim chan ya sñi barpəijupaita simgui hajim, hichdēu Hēwandum Hiewaa məchta hābpai chitʌmta higba harr gaaimua hichdēupaita wir haig hich hisegpi jaau simjō sñewai.

¹⁹ Mag hamachdēupai wir haig hamach hisegpimjō nəmən, nem k'aigbamta waum k'ōchgau Hēwandum Hiewaa higba nəm gaaimuau. Hamach mag nəm gaaimuata mag hōor peerdʌ hawaag hōtdau paa dñnəmjō chirʌlm bēewajā mə higba nəmgui hajim, hich mag k'īchag heeta meraa nem wau nəməjō naam k'ōchgau.

²⁰ Maguata har t'um Hēwandum dau na nem k'aigba wau nəm k'ʌnanan jūrr mag hōtdau paa dñnəmjō chirʌmta hoomap'a haajemgui hajim. Mag mə hoomap'a naawaita mə higjā higba nəm, mag hamach meraa nem wau nəm k'augam hugua hawia.

²¹ Pari magba har jūrr nem wajap'am happai waum k'ōsi haajem k'ʌnanau chan mə hisegba, warag mag hōtdau paa dñnəmjō chirʌmta hiigjerramgui hajim, Hēwendumau k'ōsi simjōta nem hagcha wauju k'ap'ʌnaa hamachdēu mag wajap'a nem wau nəm bigaum k'ʌnanagjā k'ap hamk'īir.

Magta Jesuu Nicodemoog, jāga Hēwandumta chi Pörk'a sim haar hijā chiraimaju haai chirá ha jaaujim.

Juan chi hōor pör choomieu deeu Jesús higwia hiek'atarr

²² Mag p'iesta Pascua dichtarr k'ur Jesuu maar p'ë harrjim Jerusalenmua chawag, hich hag Judea durr heepai. Maig námua hōor pör choojeejim.

²³⁻²⁴ Hich mag jaar hīchab Juanaujā hagt'a hōor pör choo nárrajim haajem, maagawaiwe chan hagt'a hi cárcel deg pāiba narr haawai. Mag hi hōor pör choo sīerr haig Enón ha t'är sim, Salim dak'a. Maigta dödam nap'ñ k'érarr haawai hōor pör choojeejim haajem.

²⁵ Pari hōrau jaauwai mag nám hee hīchab hāaur Juan dī wénrraajerr k'ññn garmua jūrr judío hāb haig sīerr dī chik'am hipeer hahauk'amua, "Magan Ɂk'aíu pör choobarmta wajapcha sī, Jesuu pör choobarm wa maar maestroou choobarmwa?" hanaajim hanám.

²⁶ Mag hijējēb náa hawia warag hich Juan haarcha wētwia hichigcha, —Maestro, har chum Jordán higaau hedau hōbeerjem higar, pñchdēucha marag jaauwai Hēwandumta pāitarr ha sīerr wounaujā hīchab hōor pör choo nárram haajemgui hajim hanám. Maagwai hōor póm hārcha hi haarta p'ep'eeuk'am haimajierram haajem hirig.

²⁷ Magbaawai Juanau hamag, —Hoob hiekk'ōr waumiet hajim hanám. Hēwandumta hichdēu k'ap hōrag jauba haajeeb, hichdēu k'ōsi simjöta nem waumk'ir. Mag sīewai hichdēuta juau hirig jāgpi sīebahab hajim hanám.

²⁸ Pāach jāglacha k'abá pārau hūr naajimgui hajim hanám, har mua "Mñ chan warrgarwe hich Hēwandumta pāiju ha jaaujerr k'aba, sī hi bēeu na hi jaau chitam̄u" ha chiraawai. Magua mag hi haarta hārcha hōor p'ep'eeu hawiajā mñ honee chiramgui hajim hanám.

²⁹ Pārau hooba haajē hajim hanám, juu pñr nám k'ññjā: chi hñli dī nawe hiek deewi simta chí jayau; pari chi mag heeu pa nám k'ññn paairink'a sim dī ham bigaau simjā hīchab honee haajem. Maarjā hich hagjöta naabahab Jesús dī. Hi jāg sim haig woun hāb heeu hñli hau simjöta sīebahab. Magua hamau jāg hi haarta p'ep'eeuk'am haig, mñjā dī hīchab honee chiramgui hajim hanám, sī hōrag hi jaau chitam̄ua.

³⁰ Hiita mñ k'āajā warag t'ärp'ōo pamaawai mñ jūrr hi k'āai heeg papagmam; pari mag nám haig hñu sim ha hiek'amajim haajem, hich chi hōor pör choomieu Jesús higwi.

Hñgt'armuacha bēetarra chi juu t'ierriu

³¹ Maimua mag hiek'amamua hich Juan chi pör choomieu-pai Jesús higwia, 'Hiita hñgt'armuacha bēetarr haawai hichta

chadcha maach t'umaam k'lan k'āyaujā hārācha sīebahab hajim hanam. Pari mā magba sī pāachjō māig heegarmpai haawai māg heegarm k'lan dēnjöpaita jaau chirāmgui hajim haajem.

³² Mamā hirua magba, mā k'āaijā hāgt'armta hichdēucha hoowia hichdēucha hūrtarra jaau sīebahab hajim hanam Jesús higwia. Mamā magamjā k'apancha k'aba nām hi hiek hāk'a durrum k'lan.

³³ Pari har häu hi hiek hāk'a durrum k'lananu mag hāk'a nāmu, "Hēwandamaun chadchata hiek'a sīerrām" hanam k'abahab hajim hanam, Jesús higwia hi Hiewaa ha hiek'aawai.

³⁴ Hí chadcha hich Hēwandamauchata pāitarr haawai hich Hēwandam k'īrjugta jaau simgui hajim hanam, magamk'īrta hirig hich Hak'aarjā p'ēs dee sīewai.

³⁵ Chi Hayaujā hich Chaai jāsene wai sīewai nem t'anamjā t'um hāba hirigta jaaubajieb.

³⁶ Magtarr haawai chadcha chi Hēwandam Hiewaagta hich peerda haupi sim k'lan māg heegarwejā ya hich dēnk'a sīsimgui hajim hanam, hi haar hōbērwia hi dāi hich mag nārraag. Pari Hēwandam Hiewaa hiekta hāk'aba habarm chan hi haarjā hōbērba, warag hi gaaita Hēwandamau hich k'īr machag meeupāijugui hajim haajem, hich Juanau hich dāi wēnārraajerr k'lanag.

Magta Juan chi hōor pōr choomieu Jesús t'ō hiek'amajim haajem.

4

Jesús Samariapie hāli dāi hiyāl harr

¹ Mag Juan chi hōor pōr choomie dak'a maach Pōr Jesusā sīerr haawai fariseonaanau k'aug hat'ajierram, Juan haar maju k'āai hārcha Jesús hēudeeta hōor pos haadēp'ām. Mag nām dāi hīchab k'aug hat'ajierram, Juan haram k'āyaujā hārcha Jesuugta hōrau hamach pōr choopi nām.

² Mamā wajapcharan hich Jesuujā chooba, maach hi dāi wēnārraajerr k'lanauta hōran pōr choojeejim.

³ Mag, fariseonaanau Jesús haarta hārcha hōor poposk'am k'ap'ā hap'ōbaadēm hich Jesuujā k'aug hat'aawai Judea durrmua jūrr hichta warag Galileaag petajim. Magbaawai maar hi dāi wētjim.

⁴ Mag wētumua hichiita Samaria durr dichab k'aba dichju hajim.

⁵ Mag wētmaa hawia hich Samaria durrpai p'ōbördam Sicar ha t'ār sīerr haig maar barjim, jōoi Jacob k'ararrau jēb pēr hauwia hich meeabaadeewai hich hiewaa José haajerrag werpātatarr dak'a.

⁶ Mag jēb hich chaairag werp^aatarr gaai posjā sīejim, hich jōoi Jacob k'ararrau k'örpitarr pos. Mag wēn^arramua hich Jesús ya k'ajeeu sīerr haawai mag pos haar mawia hag hi dak'a jupimajim. Maagwai ya hedausē paim^a sīejim.

⁷⁻⁸ Mag nām hee maar p'öbör hee wētjim, maach hat'ee k'öju pēr hawaan. Mag maar hērubaadeewai Jesús hich happai hoo chirām heeta, hi hiek Samariapie hālī hāb mag pos heem dō jōyaan bēejim haajem. Mag hich haig pierrwaita hirua, —Mārlāg bāchk'un dōdam doog jōi deebā ha chirajim haajem hirig.

⁹ Mam^a judionaan Samariapien dāi dau pariⁱ hiyāl haba haajerr haawai, mag hichig dō jēebaawai chi hālirau hirig magjim haajem:

—Pāar judionaan chan maar Samariapien dāi hiek'ajā map'a haajem k'^anta, ¿k'ant'ee pua mārlāg dō jēeu sīwi? hajim hanām.

¹⁰ Magbaawai jūrr Jesuu hirig, —Hēwandamau pāch hat'ee nem deeg wai sim k'ap'^anaa k'aíuta pāchig dō jēeu simjā k'ap'^a hak'iin, pāch garmuata pua mārlāg dō jēuk'amgui hajim hanām. Magbaawai mua pārlāg hōor hiiupiejem dōota deek'amgui hajim hanām.

¹¹ Hichig magbaawai jūrr chi hālī garmua, —Señor, pari pua chi jōi hauujā chuk'u sim, māg pos jā naug sim heem pua pōd jōi haubamgui hajim hanām. ¿Jamaam dō mag maach hiiupiejem hanām mārlāg deeg hagá?

¹² ¿Jam pua māiguim k'āaijā dō wajapcharam bawaag hagá? hajim hanaabá. Nachgarwe maar jōoi Jacob k'ararrauta māg pos marag werp^aajim. Hag heem hichdēujā dōwia, hi chaainaujā dōwia, hi nemchaainaujā dōjierram. Magtarra, ¿pua hag k'āyaujā wajapcharam dō hig chirā? hajim hanām. ¿Wa pālta hi k'āaijā hārpai chirāwa hajim haajem, māg k'āai dō wajapcharam bawaag?

¹³ Magbaawaita Jesuu hirig magjim haajem:

—Cha mā hiek'a chirām hiek'au, māg pos heem dō dō nām k'^anan t'um hichiita deeu höbisi hap'ōbaadeewai hūwaai dō dōm k'ōsi hajugui hajim hanām.

¹⁴ Pari mua dee chirām dō k'īrta dō nām k'^anan chan bālārjā höbichag chuk'u hich mag wēn^arraju. Mag hamachdēu dōbarmpaita ham mor hee hich mag k'umda höbēr sīsimjō sīejugui hajim haajem, hich mag Hēwandam dēnk'a nāisieg.

¹⁵ Magbaawai jūrr chi hālī garmua, —Señor, magan mag dō k'īr mārlāg deebā hajim hanām, tag höbichag k'augba haadeewai māg pos heem dōjā jōyaan bēeba haag.

¹⁶ Magbaawaita Jesuu, —Magan pāch jaai hat'amí ha hajim hanām hirig.

¹⁷ Magbaa chi h^{ll}irau, —M^l chan jaai chuk'u h^{lm}gui hajim han^lm.

Mag jaai chuk'u h^lm habaawai Jesuu hirig, —P^lchigan p^l jaai chuk'u h^labma hajim hanaabá.

¹⁸ P^l jaai haum cinco hauwia sim. Maimua cha p^lachdëu wai simjäh, magan jā chan p^l jaai k'abahabma. P^ll^ln chadcha wajap'a k'^lirjunaata hiek'a h^{lm}gui hajim haajem.

¹⁹ Mag hich höbeerba^lim h^lurbaawaita hirig, —Mua hoowai p^ljā dau b^ll^lmjöta simgui hajim han^lm, m^l mag h^lrram k'ap haag.

²⁰ Maimua hichdëupai, Maar jöoin Samariapienaun m^lg Gerasim durr gaaita H^lewandamag j^leujejimgui hajim haajem chi durrsīig juu h^lanaa. Pari p^lar judionaan hiek mag hāba Jerusalenam Haai hi j^leuju degpaita H^lewandamag j^leuju haai n^lm haajem. Pua hoowai, ^ljamta chadcha hirig j^leuju haai n^lwi? ha j^leuju haajem hirig.

²¹ Magbaawai Jesuu hirig, —P^ldë m^l hiek h^lurbarí hajim han^lm: Ya m^lg hatag paawai p^lrav k'^lirjubaju, m^lg durrsī gaaita H^lewandamag j^leuju wa Jerusalén mawiata H^lewandamag j^leuju. Magbarm haigmua parhooba p^laach n^lm haigmua hirig j^leuju haai hap'öbaadëjugui hajim han^lm.

²² P^lar Samariapienau chan H^lewandamag j^leu n^lm han^lmjā wajap hi k'augba n^lmta hirig j^leuju. Pari maar judion-aanaun chadau, maach meeun heem hāb hōberbarm gaaimuata H^lewandamau hōor peerd^ltk'aju k'ap'^l naawai, hirigta j^leuju hajim haajem.

²³ Pari h^ls hirig j^leu chaar j^leu n^lm k'^ll^lnaun m^lg hatag paawai warag H^lewandam Hak'arau k'^losi simjö j^leujugui hajim han^lm, ya hamau H^lewandam jāga s^lerrá ha k'ap'^l naawai. Hichig mag j^leu n^lm k'^ll^lnta hich H^lewandamaujā hiigjemgui hajim haajem.

²⁴ H^lewandam chan maachjö m^lg mor chuk'u sim, Hak'aar haawai. Maguata h^lk'aa chaar h^lk'a n^lmuata hich H^lewandam Hak'arau k'^losi simjöta hirig j^leuju haai naabahab ha chirajim haajem chi h^ll^lirag.

²⁵ Magbaawai j^lurr chi h^ll^lirau hirig, —H^ll^lj^l, mua k'ap'^l h^lmgui hajim han^lm, Cristo han^lm b^lej, warrgarwe hich H^lewandamau p^liju ha jaaujerr. Mag hich pierrum hedta hichdëucha t'umaa wajap'a jaauchëjugui hajim han^lm, jāga s^lerrá H^lewandam.

²⁶ Magbaawai, —M^llta hag Cristo warrgarwe hich H^lewandamau p^liju ha jaaujerr k'abahab; hich hag wounta h^ls p^l d^li hiy^ll chirabahab hajim han^lm Jesuu, warre hich jaauwia.

²⁷ Ham mag hiy^ll n^lm heeta maar bard^ltk'achëjim. Maimua mag Samariapie h^lli d^lita hiy^ll n^lm

hoobaicheewai chadcha maar dauderraan naajim. Pari magamjā hābmuajā hirig, “¿PΛ k'anta hirig jēeu sī, wa k'an hata pāar hiyāl naajījā?” habajim.

²⁸ Mag Jesuu hichig, “MΛltā Hēwandamaau pāiju ha jaaujerr k'abahab” habaawai, hich döt'ür werpΛawia p'öbörög k'ap'igbaadējim. Mag mawia barwia hōrag,

²⁹ —Mau mΛ daupierr hoobahut'ñ hajim hanam, pos haar woun hāb simua, mua hichigjā jaauba harrta, mua nem waaujem t'umaa k'ap'Λ mΛrΛg jaaubarm. Mua k'īrjuuwai, jāata warrgarwe Hēwandamaau pāiju ha jaaujerrjō simgui haimajim haajem.

³⁰ Mag chi hΛlirau hamach haar jaaubaimaawai chadcha p'öbör heem k'Λnaujā Jesús hoon wētju hap'öbaadējim haajem.

³¹ Pari mag chi hΛli p'öbör hee nΛrrΛmich, ya maar deeu hi haig paauk'achēwi narr haawai marau hirig, —Maestro, t'achdam k'ö hat'ā haajeejim.

Pari mag hichig t'ach k'öpi jaaubaawai jūrr,

³² —MΛ t'ach k'öju wai chirabahab, pari mag t'ach k'īir pārau k'augba nΛmgui hajim hichdēu.

³³ Warag maachig magbaawai jūrr, —¿Wa hābmua hi hat'ee t'ach k'ömk'īir deet'urtarr haawaita mag sīwa? haajeejim marau.

³⁴ Pari maar mag hiek'a nΛm hūrbaawai Jesuu marag, —Mua mag t'ach k'öju wai chiram ha chiramΛn, Hēwandamauta mΛ pāitarr haawai hirua k'osi simjöta nem wau chiramΛugui hajim, mΛchig p'idag jaaupāitarr t'umaa höpäyaag.

³⁵ Pārau nemjīir p'ierraag hagt'a hed jayap waaur nΛm haajeebma. Pari mua jūrr pārag, pāach bigaau hōor pōm trigo p'ur wējömjō t'ΛnΛmta hoobat ha chiram. Jāg trigo p'ur wējöm hapuraa heeujemjō, jāk'Λnagta Hēwandam hiek jaautarbat ha chiramgui hajim, hamag hāk'amk'īir.

³⁶ Hōor jāg t'ΛnΛmΛg Hēwandam hiek jaau nΛmta nemjīir p'ierr nΛmjō p'idl'a nΛm k'Λnag chan Hēwandamaau p'agab k'aba p'agjugui hajim. Mag hamau hi hat'ee hōor gan hau-mam k'Λnan hich mag hi dāi wēnΛrraagau. Ya mag nΛsim haig chi nacha hi hiek jaautarrjā honee hawia hēudee jaaumamua hāk'api hat'am k'Λnjā chi nacha jaautarr dāi hāba honee hajugui hajim.

³⁷ Har hōrau, “Chi nemjīir jīir simuan sīi jīirmam, pari k'ar chan pōd hichdēupai heeuba haajem” haawain chadcharauwai hajim.

³⁸ Hiin chadcha deeum k'Λnauta nacha chi p'idagan hēudΛ haujierram; pari magtarra jūrr pāachta ham p'idag gaaimua wajapcha haju. Pāach chi bālrjā p'it'urg hauba narrta nemjīir p'ierramk'īirjöta mua pāar pāi chiram ha jaaumajim marag,

maachdëu hich hiek jaau wënàrramua hõrag hääk'api haumaju higwia.

³⁹ Mag chadcha hääi dö jöyaan k'itawia, "Jesuu bäälrjä hichig jaaubamta mua nem waaujem t'umaa k'aug hat'ajim" ha jaaubaimaawai, mag Samaria durr p'öbördam siierr hee hõor k'apank'am k'äänauta hi hiek hääk'a näm hiek'au, "Magan chadcha hich Hëwandamaucha pääju haajerrau" hawia chi Jesús hoon bëejierram.

⁴⁰ Maimua chadcha mag bëewi chi Jesús haig barchëjierram, chi p'öbör heemua bëetarr k'ään. Mag hi haig paauk'achëwia hirig, —Mäig maar haig k'ääbajë hajierram.

Hichig magbaawai chadcha t'abawia k'ääi numí sëejim ham p'öbör hee.

⁴¹ Mag k'ääi numiim hee hichdëucha jaau sim hürwia, warag k'apanaacharam k'äänauta hi hiek hääk'ajierram.

⁴² Mag hamachdëucha Jesuu jaau sim hürwia hääk'atarr k'äänaau chi häälirag, —Ya hïs chan sii pua jaau sim hürwiapai k'aba, maach jäglacha hi hiek hürwiata marau hääk'a nämgui haajeejim. Ya chadcha marau k'ap'ä näm, jäguata chadcha durrpierr hich hiek hääk'a näm k'ään t'um peerdä hauju k'abahab haajeejim jürram k'äänaau.

Chaai pödba k'ërarr warpmua Jesuu monaaupäitarr

⁴³⁻⁴⁴ Jesús mag Jerusalenmua mawi, Samaria p'öbördam hee k'ääi numí sëeimawi, warag hich maa harrag petajim, Galileaag. Mamä mag p'iesta dictarr k'ur Jerusalén t'ababa harran, hag na hichdëu hiek'atarrjö, chi Hëwandam hiek jaaujem k'ään chan hääbjä hamach durr hee hääba naajem k'äänaupaijä k'a k'öchk'aba haajeeawai hajim. Magta hich t'aabatarr durrmua warag Galileaag petajim, hich bääutarr durr.

⁴⁵ Mag maa hawia Galilea durr barbaimaawai, mamaam k'äänaau hää hi wajap'a hamach hee barpijierram, hi däi hääba Jerusalén p'iesta Pascua hanäm hee naawai hirua nem wautarrjä t'um hamach daúa hoo narr haawai.

⁴⁶ Mag Galilea durr paimawia deeu Canaag majim, hag na hichdëu dö hatarra vinoog paatarr p'öbörög. Maagwai hïchab Capernaum p'öbör hee sëejim woun hääb rey däi p'idk'aaejem, chi t'et'em. Mag dën chaai mor mas sëejim haajem.

⁴⁷ Mag chi t'et'emua Jesús Judeamua bëewia jürr Galilea barbaichäm ha hürbaawai hi haar mawia hirig chaigpamamua, —Mä chaai ya pödba k'ërämäta hoo pääjim; mä hap chitäm mä di haar marrau haichëjim, mä chaai monaaupääin.

⁴⁸ Pari magbaawai Jesuu hirig, —Pärau chan pääch daúacha hag na hõrau nem hooba haajem wau näm hoobam haigjä Hëwandam sua t'eeg mä gaai sim hääk'aba siierrjëemgui hajim.

⁴⁹ Pari magbaawai chi t'et'em garmua warag hirig, —Señor, mΛ hap chitΛm jöpai mΛ chaai hoomierrau, meeju nawe. Ya parba k'érΛmta mua hoo pΛabajieb hajim.

⁵⁰ Magbaa, —Hoob hatcha k'īrjum, pΛ chaaidam nauwe monaaubajup hajim Jesuu.

Hichig magbaawai hich chaai meejujā k'īrjuba, Jesuu hich chaai monaaupäijuuta häba k'īrjumamua hich diig petajim.

⁵¹ Mag hich diig mam hee hi chognaan hi k'īrp'ee bëewia hi däi hoobaicheewai hirig, —PΛ chaaidam monak'a k'érΛm hajierram hanaabá.

⁵² Magbaa hichdēu hamag jëeujim haajem, k'an hora chaai deeu k'īrdam hinaa haadëjī. Mag hamachig jëeubaawai, —Norr k'eeurag la una naawia warre k'Λlumie meeuba k'ërsijimgui hajierram haajem.

⁵³ Magbaawai chi hayau hich hödegpai, “Magan mag horata Jesuu mΛrgag ‘Hoob hatcha k'īrjum, pΛ chaai monaaubajup’ ha hiek’ajiebma” hajim haajem. Mag hich chaaidam monaaubapäim hoobaawai hichdēujā hæk’anaa hi deg däi häba naajerr k'Λnaujā t'um chadcha Jesuuta Hēwandum Hiewaa warrgarwe hichdēu pëiju haajerrau hawia hi hiek hæk'a naisijim haajem.

⁵⁴ Mag chaai parba k'érΛm warppaimua monaaupäitarrta Judeamua bëewi Jesuu Galilea durr biek numiim hōor dak'īir hag na hamau mag hooba haajem wautarr hajim, mag chaai monaautarr gaaimua hichta Hēwandamau päitarr ha hōrag k'ap hamk'īir.

5

Jesuu k'a chΛk'Λ k'itΛm monaautarr

¹ Magtarr k'ur Jerusalén p'öbör hee judionaan p'iesta wai narr haawai, Jesús deeu hagag petajim.

² Mag Jerusalén p'öbör hee dubaag “Ovejanaan Puertdi” ha t'xr sim dak'a t'xrrdö juau wautarr estanque hanΛm sim. Mag t'Λrrdö t'xr hebreonaan meúa Betesda haajem. Mag t'xrrdö higaau pórticos hanΛm cinco naajim.

³ Ma, sii jaserg heegar harr haawai mor masim k'Λn k'apan t'üp'āau t'Λnaajeejim: dau k'is u k'it'ëem k'Λn, bä wëdΛ wëdΛ k'it'ëem k'Λn, maimua sii juadam wa mor hënter k'āijā k'a chΛk'Λ k'it'ëem k'Λnpa. [Maig nΛmu a dö waaurëwaata nΛ naajim,

⁴ k'arii Hēwandum chog hāgt'armua bëewia mag dö waaurëu pΛabajëm hee chi nacha dubbaimamta monaaujerr haawai hag hee dubaag. Mag dö waaurëu pΛabajëm hee chi nacha dubbaimamΛn parhoobam k'amor machag wai sier k'āijā monaaub k'aba monaaujeejim haajem.]

⁵ Mag mor masim k'ʌn pōm t'ūp'āau wējōm hee s̄ejim hīchab woun hāb treinta y ocho años, s̄i k'a chak'ʌ haawai pōd hich happaijā p'iidʌba k'itʌm.

⁶ Mag werba k'érʌm Jesuu hoobaimawia mag aña k'apan dau hap'ʌl k'érʌmjā k'aug hat'aawai hirig, —¿Pʌ monaauum k'ōsi chiráwi? hajim.

⁷ Magbaawai chi mor masi k'érarau, —Señor, mʌn monaauum k'ōchag chirʌm; pari chi dō waaurēu s̄ubaawai hag hee mʌ jiirpāiju k'ʌn chuk'u haawaita pōd monauba chirʌmgui hajim. Maadēu hag hee dubaag hēk'aawai maach nawe hābmua hag hee paajemgui hajim.

⁸ Magbaawai Jesuu hirig, —Magan p'iidʌwia dʌrdʌr habá; maimua pʌch put juurwia hat'aad hajim.

⁹ Hichig magbarm bärre chadcha warrjā hich mag monak'a s̄ierrjöta p'iidʌ dʌnʌisiwia dʌr nʌnʌlu k'abaadējim. Maimua hich put juur hauwia hag d̄ai petajim. Pari mag hi monaau-tarr hed jua hñlijem hed harr haawai,

¹⁰ Moiseeu p'ā pʌarr hiek wajap'a hñrk'aajerr k'ʌnau hirig, —Hís chan pua jäg put chʌgag jiir wai nʌrraju k'aba simgui hajim hanaabá.

¹¹ Pari hichig magbaawai chi woundamau hamag, —Pari chi mʌ monaaupäitarrauta mʌrʌg “Pʌch put juurwia hat'aad” hatarr haawaita mua harrubahab hajim haajem.

¹² Magbaawai hamachdēu, —¿Chijáguata pʌrʌg mag s̄ejí? hajierram haajem.

¹³ Pari mag hi monaaupäiwia hich Jesujā s̄i hōor k'apanag hee dubbaaderr haawai pōd hi k'augpāiba harr gaaimua, hís mag t'är t'ärnaa mag wounauta mʌrʌg mag jaaujimjā habajim haajem.

¹⁴ Maimua hag k'ur Jesuu hich hag woundamcha Haai hi jéejem deg hoobaimaawita hirig, —Ya hñu pʌ jäg monaau chiripí, hoob tag pekau wau chitam. Heeu magbamʌn jñrr pʌch gaai hag k'ääi hatcha k'ääjā haduk'am hajim.

¹⁵ Jesuu hichig magbaawai judionaan chi pörnaan haar mawia hamag jaauwimajim haajem, Jesuuta chadcha hich monaautarr.

¹⁶ Mag gaaimua judionaan chi pörnaanau chan warag Jesús k'óchk'aba haajeejim, mag hamach dak'íir jua hñlijem hedam magwe hōor monaaujerr haawai. Hamagan mag nʌmdampai p'ídka nʌm d̄ai hāba s̄ierr haawai jua hñi nʌm hed pōd magju k'aba s̄ejim.

¹⁷ Pari Jesuu mag chi judionaanau k'írju nʌmjā k'ap'ʌ s̄ierr haawai hamag, —Jua hñlijem hedam magwe mʌ Hayaujā hōor dau haug k'aaugjeeawai muajā hich hagjöta chirʌm k'abahab hajim hamag.

¹⁸ Jesuu hamach jāg daar mag hiek'abaawai chará waragta hi t'ōopäim k'ōchk'a p'ōbaadëjierram. Pari wajapcharan hamach dēnjo jua hālijem hedjā hālrk'aba sim gaaimuapaijā k'aba, ham jāg daar Hēwandum higwia hi Haai ha hiek'aawaita mag hi t'ōom hiigjeejim, mag sim haig magan hiita Hēwandum dāi hāba chirabma hawia.

Hēwandum Hiewaa hiek t'eeg

¹⁹ Pari Jesuu warag, —Mach chi Chaairaujā mach Hayau nem waupim k'ōsi sim k'augba hak'iin, muajā mach k'īrau chan waubajugui hajim. Magba hirua nem waupim k'ōsi sim machdēu k'ap'ā chiraawaita muajā chadcha waaujemgui hajim Jesuu chi judionaanag.

²⁰ Mag hich mā Hayaujā mā k'ōsi haajewai hichdēu nem waupim k'ōsim t'um mārag k'ap hapiejemgui hajim. Maagjee-wai hīsmua hatagta mua nem wau chirām gaaimua pārau hi jua hoogpamgui hajim. Hante māg woun monaautarr k'āaijā hārlācha mua nem waumaju. Mag hoowiata pār dauderra hajugui hajim.

²¹ Hich jāg chi Hayaujā hōor mee nām k'ānjā p'iriutk'a hauwia hich mag hich dāi wai sīejemjō, mach chi Chaairaujā machdēu magam k'ōsim k'ān dāin hich hagjō hajugui hajim.

²² Hich Hēwandum chi Hayaujā hichdēu chan jaauba, mach chi Chaairagta jaaupiejem, hōor hich haar hauju wa hauba hisegju,

²³ mag gaaimua hich jāg mā Haai t'ō hiyāl haajemjō mach chi Chaaijā hagjō t'umaam k'ānag t'ō hiek'amk'īir. Mag sīewai mach chi Chaairagjā heenaa wajap'a mā t'ō hiek'aba nām k'ānau chan magan mā Haaijā t'ōba nāmgui hajim, hichdēu mā pāitarrta mā māg chitāmjā higba naawai.

²⁴ 'Mā cha hiek'a chirām hiek'au chi māg mua jaaau chitām hiekta hūrwia hāk'a simuan Hēwandum hiekta hāk'a simgui hajim, chadcha hichdēuta mā pāiwia mag hich hiek jaaupitarr haawai. Mag hāk'abarm wounan Hēwandamau ya hich dēnk'a hauwia hich mag hi dāi sīsim hiek'au. Magbarm woun gaai Hēwandamau hichdēu hōor hi hagk'a nām hedjā mas habajugui hajim, warr hich k'aibag heepai chi t'ōmjō sīrrta hich mag hiiu nārraag ya chi peerdām haawai.

²⁵ Chadcha hīsta pār mag chi t'ōmjō nām k'ānaujā mach chi Hēwandum Hiewaa hiekcha hūrju hed pabaichēmgui hajim. Mag mā hiek hūrwia hāk'a nām k'ānan warre Hēwandum dēnk'anaa māg hatagjā hich mag hiiu nāsijugui hajim.

²⁶ Hich jāg chi Hayaujā hichdēuta hōor hiiupiejemjō, hich dēnjo hamk'īir mach chi Chaairagjā hagjō hich jua t'eeg dee-jimgui hajim.

²⁷ Mag nám dái hīchab mārāgta hōor hich haar hauju wa hauba hisegju ha jaaumk'īirjā hiek t'eeg hapijimgui hajim, māchta Hemk'ooi Hiewaa haawai.

²⁸ Mag muata hōrag hamach k'īircha jawaagjā hiek t'eeg chirām ha hūrwia hoob jāgderraa hamiet. Pari chadcha māchdēuta māg hatag hōtarr k'ānagjā hamach bēptarr jēbdegmua höbeerpi jaaubaawai deeu hiiu p'iidātk'ajugui hajim.

²⁹ Chi nem wajap'a waaujerr k'ānan tag meeba hich mag Hēwandam dái wēnārraagta p'iidātk'aju; pari nem k'aigbamta waaujerr k'ānan Hēwandamau hamach hisegwia k'īmie durra bark'āniju habarm hūraagpaita p'iidātk'ajugui ha jaaumajim hich Jesuucha.

Jesuun chadcha hiek t'eeg sim

³⁰ Mā Hayauta mā pāitarr haawai hirigjā jēeuba sīi māch k'īrau chan pōd mua nem wauba chitāmgui hajim. Maguata, māch Hayau jaaubaawaita mua hagpierr nem waaujem; mag hichdēu jaau sīewai nem hagchata waaujemgui hajim.

³¹ Mua māch higwia māchdēupaita mā hiek t'eeg chirām hak'iin, mua magju k'aba chirāmgui haju hōrau, tag mā hip-ierr jaau nám k'ān chuk'u haawai.

³² Pari hāb simgui hajim, ma mā Hayau. Hiruata mā kōit chadcha nem hagcha jaaujem. Mua k'ap'ā chirāmgui hajim, mag hirua nem jaau sim chadcharau.

³³ Pārau Juan haar hōor pājierramgui hajim, hiita Hēwandamau pāiju haajerrá ha k'ap jēeumk'īir. Magbaawai hirua, hí chan har k'abam, hāb hi hēudee hurumta haruugui hajim, mā higwia. Hichdēu mag pārag jaaupātitarr chadcha hajimgui hajim.

³⁴ Pari mā chan mag sīi hōraupaita jaauju haai nāmjā habam. Mua mag Juan higamjō chirāmān, hirua nem jaaujerr hāk'awia pāach peerdātk'amk'īrau hajim. Mā wajapcha k'ap'ānaa jaauju haai sim chan māig heegarm k'abamgui hajim.

³⁵ Juanan chadcha lámpara dau wajaug p'uū dānāmjō sīejim, muata hōor peerdā hauju haai chirām ha jawaag. Mag hirua jaau nārrarr hūrwai pāach jāgaagaa harr haawai k'ūchpain pāar honee hajierramgui hajim.

³⁶ Pari Juanau sīi hidamaupai jaau nārrajerr k'āai mua wajapcharam wai chirāmgui hajim, haguata Hēwandamau māch pāijim ha k'ap hapiieg. Ma, hōrau hag na nem mag hooba haajem waaujem hag juu t'eegaugui hajim. Mag juu t'eegau mā Hayau nem k'īir pogk'e waupi jaautarr haawai, hōor dak'īir mag waauwai, chadcha hichdēuta mā pāijim ha jaau sim k'abahab hajim.

³⁷ Pārau hoojā hooba ni hi hiekjā hūrba naab mamʌ, hich mʌ Haai mʌ pāitarraujā hagjö mʌ higwia sim ha sim, hichdēuta warrgarwejā mʌ higwia hich hiek gaai p'āpitarr haawai.

³⁸ Pari mag hichdēu mʌ pāxiwia mua jaau chitʌmjā pāachdēu hāk'aba naawai pōd hi hiekjā pārau pāach t'āar hee hauba nʌmgui hajim.

³⁹ Pāraun sīi Hēwandam hiek p'ā sīsidʌm gaai t'ārnnaa hag gaai jaau sīsidʌm hʌlrk'a nʌmuata pāach peerdʌjupii hawia t'ālrjerram. Pari par mag hag gaai t'ālrwai mʌ higwia jaau sīsidʌm hoo nʌmta, pārau pāach t'āar t'eeg nʌm gaaimua

⁴⁰ bālrljā mʌ higba nʌmgui hajim, hich mag hiiu wēnʌrram k'ōsi nʌm hanʌmta.

⁴¹ 'Mua chan mag pārag sīi mʌchig hee hamk'īirta nem wauba chirʌmgui hajim.

⁴² Mua k'ap'ʌ chirʌm, pārau chan t'āraucha Hēwandam k'ōchk'aba nʌmta sīi par hiiupai hi k'ōsi nʌm haajerram.

⁴³ Mʌn hich mʌ Haai hiek'au pāiwiata mʌg chitʌm; pari magʌmjā mua mag jaauwai pārau mʌ hiek hāk'aba nʌmgui hajim. Mamʌ jūrr hāb sīi hich k'īraupai bēewiata pārag magchēk'iin, mag hiek'an chadau pārau hāk'ajugui hajim.

⁴⁴ Jāga pārau mua nem jaau chirʌm hāk'abarju hajim, jāg Hēwandam hichta hābpai k'itʌmta pāachdēu nem wau nʌm gaaimua honee hapiju k'īrjubanaa hāba pāach k'apeenagpaita pāach t'ōpim k'ōsi t'ānʌm?

⁴⁵ Hoob pāach jāg nʌm paar muata Hēwandamag pāach k'aibag waumk'īir hirig nem hīgk'a t'ānʌluju hamiet hajim hamag. Chi Hēwandamag pāar hīgk'ajuu Moiseeu pāar hīgk'abajup, sīi hirua p'ā plarr hiek wajap'a hʌlrk'a nʌmuata pāach hāgt'ar hōbērpiju hanʌmta chadcha hirua p'ā plarr t'um hipierraajā k'aba naawai.

⁴⁶ Chadcha pārau Moiseeu p'ā platarr t'umta hipierraajā nʌm hak'iin, hichdēu Hēwandam hiek p'ā plarr gaai mʌ higwia jaau plarr haawai, pārau mʌ hiekjā hāk'aba naak'amgui hajim.

⁴⁷ Pari hirua mʌ higwia mag p'ā plarrjā pārau hāk'ab nʌm, jāga hīs mʌchdēucha jaau chirʌmjā hāk'abarju? hajim hamag hamach k'īrcha.

6

Jesuu hōor cinco mil t'ach k'ōpitarr

(Mt 14:13-21; Mr 6:30-44; Lc 9:10-17)

¹ Magtarr k'ur deeu Jesús petajim, hag k'īrp'eepai t'ārrdö pōm Galilea ha t'ār sim hee. Hich hag t'ārrdöpai hīchab Tiberias ha t'ālrjem.

² Mag hi hag k'īrp'ee petaawai hōor pōm hi hēudee hērēubaadējim, hamachdēu mag hōor mor masim k'ān pōoma monaaumamua hi juu t'eeg hoojerr haawai.

³ Mag mawia maar na buchagdam gaai waaidawia jupbaimaawai maarjā hi bigaau jupimajim.

⁴ Maagwai judionaan p'iesta Pascua haajem ya burrju hārla sīejim.

⁵ Jesuu hoowai mag hich hēudee hōor pōoma bēewia pos haichēm hoobaawai Felipeegta, —Felipe, hōor pōm mag wējōm hat'ee ḥjamta maadēu k'ōju bawaagauma? hajim.

⁶ Pari hichdēu Felipeeg mag sīerran, daau hirua k'an habarju k'ai hawiata mag sīejim. Mam hich Jesuu hichdēu k'ap nem wauju k'īrju sīejim.

⁷ Magbaa Felipeeu hirig, —Doscientos denarios wai nām hanaa sīi pan happai hauk'iinjā, hagdaujō dau hāhābdōjā dārrk'abajugui hajim.

⁸ Magbaawai maar k'apeer hāb Simón Pedro heeum Andrés ha t'ālrjerrau,

⁹ —Hāb māig chaaidam simuata pandam cinco wai nārrāmgui hajim, maimua hāwarrdam dau numí. Pari hōor pōm mag wējōm, ḥkanii jāgpaimua dārr habarju? hajim.

¹⁰ Andreeu magbaawai Jesuu jūrr maragta, —Magan hamag t'um hohoodö hapi jaaubat hajim.

Mag jaubaawai chadcha t'umaa p'ūak hee hohood hap'ōbaadējim. Mag hōor pōm wējōm hee hemk'ooin happai cinco miljō naajim.

¹¹ Maimua Jesuu mak'ān pandam hich jua hee p'ē hauwia, Hēwandamag hāu hajim hanaa, jūrr marag hārapāimajim, jūrr hōor pōm mag hohood wējōmāg jigmamk'īir. Maimua jūrr chi hāwarrdam paarjā hich hagjō Hēwandamag hāu hajim hanaa hagjō jipijim, hamachdēu k'ōm haig k'ōmk'īir.

¹² Maimua ya t'umaam k'ān biwaauwia tag k'ōmap'a hap'ōbaadeewai, sīi barpāiju k'āai, Jesuu marag p'ēpi jaaujim.

¹³ Maimua chadcha marau t'umaa p'ēnaa hoowai, mag pandam cincopai narrta t'āblt doce hipirk'a haujim, chi sobau.

¹⁴ Hōor pōm mag t'ānarr k'ānnau hamach daúacha Jesuu hich hiiu haawai mag hag na hamau mag hooba haajerrta mag waubarm hoobaawai jūrr hamach heepai, “Chadcha māg wounta hich Hēwandamaucha hich hi jaaumk'īir jār hauwi pāiju ha jaaujerrauwai” haajeejim.

¹⁵ Mag nāmuwa warag hajués hich pār harrwia hamach reik'apim hig nām hichdēu k'aug hat'aawai warag durrsīeg petajim, mam hich happai sīeimaag.

*Jesús dō hār nārrarr
(Mt 14:22-27; Mr 6:45-52)*

¹⁶ Maimua ya hedau k'ēubaadeewai maar jerag bēewia, t'ārrdō hee burrdātk'achēwia,

¹⁷ jūrr jap hee paauk'abaadējim, hag k'īirp'ee p'öbör Capernaum hanʌmʌg wëtaag. Mag maar döjärr paauk'abaadēm hee warag k'īssu haadējim. Maagwai hich Jesúus hagt'a bëeba sïerr haawai maar däi maba t'aba sïsijim.

¹⁸ Mag ya maar döjärr wëtumta, p'ū t'eeg wëbaadeewai sii p'ūas baupa haadējim.

¹⁹ Ya maagwai maar döjärr naajim. Cinco k'abamʌn seis kilómetros k'āijā naajim, döhi haigmua chi warp'ag. Mag nʌm heeta marau hoowai, Jesuuta döjā hñr durramjö dʌdʌrg hurum hoop'öbaadējim. Mag hoop'öbaadeewai maar jāp'ierr p'öbaadējim.

²⁰ Pari mag maar jāp'ierr p'öbaadeewai hichdëu marag, — Hoob jāp'ierrmiet, mʌ k'abahab hajim.

²¹ Magbaawai warag marau maach jap hee hi t'är haujim. Mag maar däi jap hee pabaadeewai sëuk'abarmjö habarm hee jöpchata ya maar maach maa harr haar naaimajim.

Hōrau Jesúus jarp'oo t'ʌnarr

²² Hag noram hāspaaau t'oom higar t'ʌbagk'atarr k'ʌnau k'aug hat'ajierram haajem, jap hābpai haig sïerr hee maar hérubaadēm. Mag maar weetwai chi Jesúus maar däi maba harrjā k'ap'ʌ naajim haajem hñchab.

²³ Mag nʌm hee hich hag t'ʌrrdö heepai p'öbör Tiberias hanʌm haarmua bote bëewia, mag hag noram Jesuu pan cinco hich juu hee haunaa hag paar hñu hajim hanaa hõrag k'öpitarr dak'a jopdʌtk'achéjim haajem.

²⁴ Mag chadcha hamachdëu hoowai, Jesúus haig k'aba ni maar hi däi wënʌrraajem k'ʌnajā haig k'aba nʌm k'aug hat'aawai, mag bote jopdʌtk'achëtarr hee jūrr döjärr paauk'abaadējim haajem Capernaumag, Jesúus hñudee hi jär wëtumua.

Jesúus, hōor hiiupiejem pan

²⁵ Maimua mag wëtwia chadcha hag k'īirp'ee Jesúus sim hoobaimaawai hirig, —Maestro, ¿k'an horata pʌ mau pabaadéjima? hajierram.

²⁶ Magbaawai Jesuu hamag, —Chadcha pārau mʌ jär wënʌrrʌmʌn, sii pāach t'ach biwaau k'öpitarr haawaita pārau mʌ jär wënʌrrʌmgui hajim. Mamʌ hñs mag mua jāg pāach dak'ñir wautarr gaaimua mua jaaau chitʌm hñk'ak'imjā haba nʌm.

²⁷ Jāg sii biwaau t'ach k'öm k'öchgaupai mʌ hñudee hñk'a wënʌrraju k'āyau, tag bñlrjā jāsöö hapiba hich mag pāach hiupiejem pan k'īirta hat'at hajim hamag. Mʌch chi Hemk'ooi Hiewaauta mag pan pāar hat'ee wai chirʌm. Mʌch Haai Hēwandamau pārau hag na mag nem hooba haajem waumk'ñir

juapá deetarrauta nem waaujeeawai pārau mΛ hiek hæk'anaa hichdëuta mΛ pāitarrjā k'ap'Λ haju haai nΛmgui hajim.

²⁸ Magbaawai hamach garmua jūrr hirig, —¿Marau k'ani wauju haai nΛ hajierram, Hēwandumau nem waupim k'ōsi simjö haag?

²⁹ Magbaawai Jesuu hamag magjim:

—Hēwandumau pārag waupim k'ōsi simΛn, mΛltä warrgarwe hichdëu pāiju ha jaaujerr haawai mua nem jaau chitΛmta pārag hæk'apim k'ōsi simgui hajim.

³⁰ Magbaawai deeu hamachdëu hirig, —Pua deeu maar dak'īir hag na marau hooba haajemta wauk'iin chadau marau chadcha pΛ Hēwandumauta pāijim haju. ¿MamΛ k'ani pua wau nΛ? hajierram.

³¹ Maimua hamachdëupai, Maar jöoin hőor chukag durr wēnΛrraajeewai Moiseeu "maná" hanΛm hāgt'armua k'lipitarrta k'ōjierramgui hajierram. Hich Hēwandum hiek p'ā sim gaai jaauwaijā, "Hāgt'armua pan k'lipiwia hamag k'öpójim" ha sim. Maagwai puajāh, ¿k'ani wau nΛ? hajierram deeu hirig.

³² Magbaawai Jesuu hamag, —Pari Moiseeu k'abajimgui hajim hamag pan deetarr; mΛ Hayau k'abajieb hajim. Maimua hīsjā hagt'a hich mΛ Hayauta hāgt'arm pan pārag dee sīebahab; pari hīsimΛn warr pāar jöoinag deejerr k'āaijā chi wajapcharamΛugui hajim.

³³ Magnaa hichdëupai hich higwi, Pari mag pan hich Hēwandumauta dee sīewai hāgt'armuachata bēejimgui hajim, hőor hiiupi hawaag.

³⁴ Magbaawai hamachdëu hirig, —Señor, magan mag pan marag hich mag dee chitá hajierram.

³⁵ Magbaa Jesuu, —Wajapcharan mΛchpai k'abahab hajim, mag pan hőor hiiupiejem. MΛig heegarin par pāar t'ach pōm biwaau k'ōwiajā deeu jāsooju. Biwaau dō dōwiajā deeu höbisi haju. MamΛ chi mΛ hiek hæk'anaa mΛltä hau sim chan tag deeum higbajugui hajim, hich peerdΛ haumk'īir.

³⁶ MamΛ chaig mΛchdëu pārag jaau chirarrjö, pāraun mΛ hoo naab mamΛ, bālrjā mΛ hiek hæk'aba nΛmgui hajim.

³⁷ T'um mΛ Hayau mΛ hiek hæk'api nΛm k'ΛΛnaun mΛ hig nΛm. Mag mΛch hig nΛm k'ΛΛnan mua haub k'aba haujugui hajim.

³⁸ MΛ chan sīi mΛchdëu ham haig nem wawaagjā hāgt'armua bēebajim. MΛΛn mΛch Hayau mΛchig nem mag habaawai hi hipierr haagta bēejimgui hajim, hichdëuta mΛ pāitarr haawai.

39 Hich chi m^λ p^λitarr Jöoiraujā k'ōsi sim^λn, mag ya m^λch hōork'a t'^λn^λm k'^λn heem hābjā hok'oopiba, s^λi m^λg durr hö n^λm hedjā deeu p'iriutk'a haupim k'ōsita simgui hajim.

40 M^λ Hayaun, har m^λ higwia "Jāata chadcha hi Hiewaau" hanaa m^λ hiek hāk'a n^λm k'^λn^λta m^λg hatag pawiajā hich mag hichjō hiiu wēn^λrapim k'ōsi sim. Pari magaagan m^λg hatag m^λg durr hö n^λm hedjā m^λchdēuta ham p'iriutk'a haujugui hajim hich Jesuu.

41 Hirua magbarm hee chi judionaan sereu p'ōbaadējim, Jesuu hamach jāgdaar "M^λta hāgt'armua bēetarr Panau" ha hiek'abaawai.

42 Mag sereu p'ōbaadēwi hamach heepai, —Keena, pari ^χam^λg Jesūs maachdēu hoo bāautarr k'abá hanaajim, José hiewaa? Mag simta ^χjāga mag hiita hāgt'armua bēetarr habarju? Magan maadēuta hi dēnnaan k'augba naab, hi mag hiek'a chir^λm hanaajim.

43 Magbaawai jūrr hichdēu hamag, —^χK'ant'eeta pāachig hiek'aawaijā pāar dēn warag magta hiek'aajerráma? hajim.

44 Chadcha hich m^λ Hayauta m^λ p^λitarr haawai hichdēuta mua hōrag jaau chit^λmjā hāk'apibam chan ni hābmuajā pōd m^λ hiek hāk'abamgui hajim. Hichdēu hāk'apibaawai hāk'abarm k'^λn^λnan chadau m^λg durr hö n^λm hedjā deeu mua ham p'iriutk'a haujugui hajim.

45 Hēwandam hi jaaujerr k'^λn^λnau hēsap p'^λ p^λarr gaai jaauwai, hich Hēwandamauta hich hōork'a n^λm k'^λn^λg jaauk'amaju ha sim, hich hiek k'augmamk'^λir. Hichdēucha magtarr haawaita hart'um hi hiek hūrnaahāu hi k'augp'ōmam k'^λn^λnaun m^λjā higjuraugui hajim.

46 Mua mag chir^λm chan mag hōrau hi hoojeeawai haba chir^λm. Hāba hi hoowia hi k'ap'^λ sim^λn, m^λchta hi sim haarmua bēetarr haawai m^λchdēupaita hi hoojemgui hajim.

47 Magnaa, Mua mag chir^λmgui hajim: Chi m^λ hiek hich t'^λraucha hāk'a sim^λn m^λg hatagjā hich mag Hēwandam dēnk'a sīsim hiek'au.

48 M^λta chadcha hōor hich mag hiiu wēn^λrapiejem Panaugui hajim deeu Jesuu, hich higwia.

49 Pāar jōoinaun chadcha hōor chukag hee durr p'^λλr wēn^λrraawai manā k'^λjierram. Hamau mag manā k'^λjierrab mam^λ, hichiita k'^λechjierramgui hajim.

50 Mam^λ mua jaau chir^λm pan chan mag manā k'^λir k'abam. Mua mag hāgt'armua bēetarr pan ha chir^λm^λn, m^λch jaauwiata mag chir^λmgui hajim. Chi mag panta k'^λobarm wounan hich magta hiiu sīsim hiek'au.

51 M^λchta mag pan hāgt'armua bēetarr hōor hiiupiejem k'abahab hajim. Mag panta k'^λ sim^λn hich magta hiiu sīsiju. Mam^λ mag panjō mua pārag deeu ha chir^λm^λn, t'umaam

k'ʌʌn hiiu wënʌrraju haai hamk'ür ham kõit hʌdʌraa mʌch t'öopijuuta jaau chirʌmgui hajim.

⁵² Hamach pem haawai, Jesuu mag hiek'abapxim hūrwia, deeu sereu p'öbaadëwia hamach heepai, “¿Jäga jäg simua maachig hichta pank'a k'öpibarju?” haajeejim.

⁵³ Jürram k'ʌʌnau mamagk'am hūrwia Jesuu hamag magjim:

—Mʌ cha hiek'a chirʌm hiek'au har mʌch chi Hemk'ooi Hiewaa modta k'öwia mʌ bagjä döba sim chan pöd hich mag hiiu nʌrrabamgui hajim.

⁵⁴ Magarrau chadcha chi mʌ mod k'öwia mʌ bagjä dö sim k'ʌʌn chadau meewiajä deeu hiiu p'iidʌwia hich mag hiiu s̄sim hiek'au hajim. Pari magaagan mʌg hatag mʌg durr hö nʌm hedjä mʌchdëuta deeu hūwaai hi p'iriu haujugui hajim.

⁵⁵ Mua mag chirʌmʌn, mʌ modouta mʌ bag härbarm däimua chadcha hōor hiiupi hauju haawaita mag chirʌmgui hajim.

⁵⁶ Chi mʌ mod k'önaa mʌ bagjä dö simʌn mʌ däi k'apeerk'am hiekta k'apeerk'a s̄siju. Maagwai mʌch garmuajä hi däi hich mag k'apeerk'a chirsijugui hajim.

⁵⁷ Mʌ Haai mʌ päitarrjä mee k'augba s̄ierraawai mʌchjä hi gaaimuata hich mag hiiu chitʌm. Maagwai h̄ichab chi mʌ modta t'achjö wajap k'ö sim k'ʌʌn, hich jäg mʌjä mʌch Haai gaaimuata hich mag hiiu chitaajemjö, mag wounjä h̄ichab mʌ gaaimuata mʌg hatag pawiajä hich mag hiiu s̄sijugui hajim.

⁵⁸ Muan päragan mag päär jöoinau maná k'oojerr k'ür k'aba, h̄agt'armua bëetarr panta k'öpi jaau chirʌmgui hajim. Mag maná hōor hich mag hiiupiejem k'ür k'aba harr haawai par hamau k'ö durrajieb pari mag k'ö nʌm gaaimuata Hēwandamau ham hauju habajim. Mamʌ cha mua pan jaau chirʌmta k'öbarmʌn chadau Hēwandamau hauwi hich mag hich däi wai s̄sijugui hajim.

⁵⁹ Jesuu hamag mag hiek'atarran Capernaum p'öbör hee judionaan Hēwandam hiek jaaujem di wai narr heeta mag jaaumajim.

Hōor hiiupiejem hiek

⁶⁰ Jesuu mag jajawagmam hūrwia hōor pöm hi hēudee wënʌrrajerr k'ʌʌn hee hääur k'ʌʌnau, “Keena, mʌg wounan dau lökta nem jaau nʌrrʌm, ¿k'aíu hi hipierr habarju?” haajeejim.

⁶¹ Pari hamach heepai mamagk'am hich Jesuu k'aug hat'aawai hamag magjim:

—¿Mua mag jaau chirʌm hūrwia päär t'äär hee k'aigba nʌ? hajim.

⁶² Magan pääch dak'ür Hemk'ooi Hiewaa deeu hūwaai warr hich s̄ierr haar s̄eimaag h̄agt'aa papagmam hook'iinjä, pärau

¿jāga k'īirjuk'ajīma? Mag hook'iinjā ¿mΛ chadcha hāgt'armua bēebajim hajupá? hajim.

⁶³ Magnaa warre hamag, Mua mag mΛch mod k'öpi jaau chirΛm chan mΛch mod chaarta jaauba chirΛmgui hajim. MΛ modon chadcha pārau k'öwiajā jāgua chan bālrjā pāar peerdΛ haubajugui hajim, Hēwandum Hak'arauta hōor hiiupiejeeawai. Mag mΛ mod chaarta k'öju k'īirjuju k'āai, cha mua pāach kōit hādΛraa mΛch t'ōopiju jaau chirΛmta hāk'api chirΛmgui hajim, chi mag hāk'a nΛm k'ΛΛnauta Hēwandum Hak'aar hōor hiiupiejem wai naisiju haawai.

⁶⁴ Pari mua mag jaau chirΛm hee pāar hee hāaur k'ΛΛnau mΛ hiek hāk'aba t'ΛnΛmgui ha hiek'amajim.

Jesuu hamag mag hiek'atarran, warrgarwejā chijā k'ΛΛnauta hi hiek chadcha hāk'aba naaju ha k'ap'Λnaa chijāguata wir haig hi hoomap'am k'ΛΛnagjā hich pΛr deeju ha k'ap'Λ sīerr haawaita mag hiek'apäijim.

⁶⁵ Maguata mag hiek'amamua, —Chadcha hich mΛ Hayauta mua hōrag jaau chitΛmjā hāk'apibam chan, pōd hābmuajā hāk'abamgui hajim.

⁶⁶ Jesuu mag hiek'atarr haigmua hōor pōm hi dāi wēnΛrraajerr k'ΛΛn heem k'ΛΛnaujā hi k'a hogdΛ pΛawia ya tag hi dāi k'aba naisijim.

⁶⁷ Mag hōor pōm hich haigmua hērēu t'ΛnΛm hoobaawai maach hichdēucha hich dāi doce hogdΛba wēnΛrramk'īir t'ārk'a hautarr k'ΛΛnagjā, —Pāarjā warm k'ΛΛnjö wētam k'ōsi nawi? hajim marag.

⁶⁸ Magbaawai Simón Pedroou hirig, —Señor, mag wētwiajā, ¿k'ai haar maar hērēubaadēju? Hāba pΛchdēupaita hōor hiiupiejem hiek wai sīebahab hajim.

⁶⁹ Maguata marau pΛ hiek hāk'ajim. Maimua marau k'ap'Λ nΛm, pΛ chadcha Hēwandum Hiewaa pekau chuk'u k'itΛm k'abahab hajim, hichdēu pāiju ha jaaujerr.

⁷⁰ Simón Pedroou hichig magbaawai Jesuu jūrr, —Chadcha mΛchdēuta mua pāar doce t'ārk'a haujimgui hajim, mΛch dāi hogdΛba wēnΛrramk'īir. Magjieb mamΛ pāar hee hāb meperau pōr meu simgui hajim.

⁷¹ Jesuu mag sīerran, Simón Iscariote hiewaa Judas haajerr higwiata mag sīejim. Mag Judas chadcha hīchab hichdēucha maar doce t'ārk'a hautarr heem hajim. Pari magua hi k'a huk'urm k'ΛΛnag hich pΛr deeju k'ap'Λ sīerr haawaita mag hiek'ajim marag.

¹ Magtarr k'ur hich Jesús Galilea durr p'öbördam nññaidampierr p'ññardñ ñrrajim. Hich tag Judea durr mamap'a sñejim, judionaan chi pörnaanau hich t'õog hëk'aajerr haawai.

² Pari mag hi p'ññar ñrram hee, judionaan p'iesta Las Enramadas hanñm burrju k'ääi k'apan k'aba waaur narr haawai,

³ hich heeugpeenaupai hirig, —Mñig Galileapai sñeba Judeaagta petá hajierram, jamjä pñchig hee haajem k'ññag pñchdëu nem wau sim hoomkñir.

⁴ Maadëu t'umaam k'ññag dich k'ap'ñ hapim k'õsi chirñm chan, sñi dich happaita meraa nem wauba haajem. Jäg pñch nem wau sim t'umaam k'ññag k'ap hamkñirta waubá hajierram hirig.

⁵ Mamñ hich heeugpeenaupai hirig mag narran, hirua hamach dakñir mag nem wau sim hoo ññmjä hamach paarmua hich Hëwandamau pñiju ha jaaujerr k'abam haajerr haawaita juau hogt'om hirig mag naajim.

⁶ Hich heeugpeenaupai hichig magbaawai Jesuu hamag, —Päragan hora t'um wajap'amgui hajim, p'iesta hee maag. Pari hagt'a mñch maju hora k'aba sñewai mñngwaiwe chan mñ mabamgui hajim.

⁷ Päär chan pöd hõrau hoomap'a habam, pñachjä ham higar naawai. Magarrau mññ chadau hamau hoomap'a wai ññogui hajim, hamachdëu nem k'aigba wau ññm mua hamach kñircha jaaujeeawai.

⁸ Magnaa hamag, Päachta pñach p'iesta hee wëtjurauma hajim. Mamñ hagt'a mñch maju hora k'aba haawai mñngwaiwe chan mñ mabamgui hajim hich heeugpeenag.

⁹ Hamag mag hiek'apñiwia hich chan maba, chadcha Galilea sñsjim.

Jesúsjudionaan p'iesta Las Enramadas hanñm hee

¹⁰ Pari mag hich heeugpeen wëttarr k'ur ññ hawia hök'arta ham hëudee petajim, hich Jesús. Pari mag matarrjä hõrag hich mam k'augpiba meraata petajim.

¹¹ Maagwai judionaan chi pörnaanau chi p'iesta hee hi jñrp'õo t'ññmua, “Jamta simta jäg hoobáma?” haajeejim.

¹² Mag ññm dñi hñchab sñi bigaaum k'ññaujä hi higwia, “Jäg wounan hãba nem wajap'ampaita wau k'itaajem” ha hiyññ haawai, jñrr hãaur k'ññau, “Hñhñ, ñjäga hõor wajap'am habarju jäg sñi hõor k'ügur ñrraajem?” haajeejim haajem jñrram k'ññau.

¹³ Pari mag hiek'a ññmjä sñi parhooba t'umaam k'ññag hñrmkñir k'aba, hamach happaita mamag haajeejim hanaabá, magñm gaaimua judionaan chi pörnaanau jñrr hamach dñita k'aigbaju kñirjuwia.

¹⁴ Pari jūrram k'ʌʌnau mamagk'am hee, mag nʌm dāi hīchab chi p'iestajā seman jārr pamam heeta barwia, Haai hi jēejem deg dubwia, hōrag Hēwandam hiek jaau sīejmajim.

¹⁵ Mag hirua nem jaaumam hūrwia judionaan chi pōrnanā jāgderraā nʌmua, “Jāga jāg estudietarjā chuk'u sīerrʌmta magʌm nemjā jaau k'auga sīma?” haajeejim.

¹⁶ Hamau mag hiek'a nʌm hūrwia jūrr hich Jesuu hamag, —Mua nem jaau chirʌm chan sīi mʌch hiekpai k'abamgui hajim. Mua nem jaau chirʌmʌn mʌch pāitarr wounau mʌchig jaaupitarra jaau chirʌmgui hajim.

¹⁷ Hābmua Hēwandam hipierr nem waum k'ōsi sim k'ai, magua k'ap'ʌ hajugui hajim, chadcha mua Hēwandam hiekta jaau chirá wa sīi mʌch hiekpaita jaau chirá.

¹⁸ Sīi har hamach k'īirjug heemuapai hiek'a nʌm k'ʌʌnan sīi hōrag hamach t'ö hiek'amk'īrta hiek'aajerramgui hajim. Pari magba har sīi dich chogpōitarrta wajap'a hig hiyāl hamk'īir nem jaau nʌm k'ʌʌnan, chadcha hichdēu jaaupitarr hiekta hich hagpierrpai jaaujemgui hajim.

¹⁹ Magnaa hichdēupai hamag, ’Moiseeu chadcha pāar hat'eeta ley p'ā plabajī? hajim. Magtarjā pārau hiwiram hābmuajā hag gaai jaau sim hipierraa haba haajemgui hajim. Ḷ Hag gaai hīchab hōorjā t'ōopiba jaau sīebá? hajim. Mag simta, Ḷ jāgwia pārau mʌ t'ōom hig nʌmma? hajim judionaan chi pōrnanag.

²⁰ Magbaawai chi hūr narr k'ʌʌnau hirig, —Pʌʌn chadcha dösātauta pōr meu simgui hajierram. Ḷ K'aíu pʌ t'ōom hig nʌmta pua mag sī? hajierram.

²¹ Magbaa Jesuu hamag magjim:

—Chadcha pāar t'umaam k'ʌʌn dak'īir juu hālijem hedta mua hōor monaaujim. Magtarr haawai hāba maata pārau hig naabma hajim.

²² Pāach garmuan pārau mʌrʌg mag naabma, pari k'īir heeya habat: Moiseeu jaauju nawe ya pāach jōoinau hich maag-jerr haawai, Ḷ warag Moiseejā pārag chaain mehēudam hich mag p'ʌʌrbichpi jaau plabajī? Magtarr haawai Ḷ juu hālijem hedam magwe pārau hag hipierr haba haajē pāach chaain dāi? Ḷ Pari jāg nʌm haigjā p'ik'a nʌm k'abá? hajim.

²³ Mamʌ hich jāg Moiseeu jaau plarr hichaaur hamaau-gau sabarhedam magwe pāachdēun chaain mehēu p'ʌʌrbich nʌmta, Ḷ jāgwia mua sīi sabarhed woun monaautarr hoowia-pai pāar mʌ dāi meeuk'a nʌ? hajim, mua sabarhedjā hālrk'aba chirʌm hawia.

²⁴ Magnaa hamag, Chik'am jaauju nʌm k'ai, wajap'a k'īirjunaata nem hagcha jaaubat; pari hoob jāg sīi pāach k'ōchagpierrta nem jaaumiet hajim.

¿K'atuta Jesú斯 pāijī?

²⁵ Mag k'apanag dak'ir Haai hi jēejem deg hijējēbk'am hoowia chi Jerusalenpien chi pörk'a narr k'lan hee hāaur k'lanau jūrr hamach k'apeenag, —*¿Chamá har hamau t'ōopāaig pər hauju hēk'a nəm woun k'abá cha hijējēbk'am?* haajeejim.

²⁶ *Jāga jāg hōor pōm t'ənəm dak'ir hamachigcha mag hiek'amamjā bəlrjā hi chig haba nəmma?* *¿Wa ya chi t'et'echaram k'lanaujā, "Jāata chadcha warrgarwe hich Hēwandamaucha pāiju jaaujerr" ha nəwa?* haajeejim.

²⁷ Pari mag k'ai, maadēu k'ap' nəmgui haajeejim, jam hagá hi durr. Mamə chadcha hich Hēwandamau pāiju ha jaaujer-rcha bēewai chan hābmuajā k'augbaju, jammuata bēuju k'ai. Magua jā har k'abamgui haajeejim jūrram k'lanau, chadcha hich Galileapierrick'a sim k'ap' nər haawai.

²⁸ Mamə jūrram k'lanau mamagk'am hūrwia mag Haai hi jēejem deg hichdēu jaau sīerr haigmua hich Jesuu k'iesir hiek'amamua, —Magan pāraun məch chi wounjā k'ap' nəaa hīchab mə durrjā k'ap' naabma hajim. Pari mə chan pārau k'irju nəmjō sīi məch k'irau bēetarr k'abam. Mənn hāb pārau k'augba naab mama, bəlrjā sēu chuk'u sīerrəmuata pāijimgui hajim. Ma pārau k'augba nəmgui hajim, k'ai hagá.

²⁹ Məchdēun mua hi k'ap' chirəmgui hajim, hi haar chirawia bēetarr haawai. Hichdēuta mə pāijimgui hajim.

³⁰ Hamachig magbapäaiwai warag hi pər hauju k'irju ierram. Pari hagt'a Hēwandamau hi pər haupiju hora k'aba harr haawai ni hābmuajā hi pər hauba, sīi hich magpai sīui ierram.

³¹ Hāaur k'lanau hi dāi mag nəm hee, hāaur k'lan k'apan haig narr k'lanau hēk'a nəm hiek'au, —Daau mag nəm hich Hēwandamaucha pāiju ha jaaujerr pierrwaijā, məg Jesuu nem wau nərrəm k'āaijā hārəlcha hag na hōrau nem hooba haajem waubarju ha hiek'a naajim.

Chi pōrnananau Jesú斯 pər hauju hēk'atarr

³² Moiseeu p'ā pəlarr hiek wajapcha hārk'aajem k'lanau hūrwai hōrau Jesú斯 higar hiek'a nəm hūrbaawai hamach garmua p'adnaan chi pörk'a narr k'lan dāimua guardianaan chi Haai hi jēejem di t'ajerr k'lan pāiji ierram, hi pər haumk'ir.

³³ Pari mag hich pər haumk'ir hich haar hōor pāi nəmjā hich Jesuu k'ap' sīerr haawai hamag, —*K'ūchpaita pāar dāi mə māig heegar chitabahab.* Mənn deeu məch pāitarr haar maju chirəməugui hajim.

³⁴ Mag mə petaawai pārau mə jərju, pari pōd mə baau haubajugui hajim, mag mə chiraimaju haar pāar barju k'aba naawai.

³⁵ Jesuu mag hiek'abapäim hūrwia, chi judionaan sereu p'ōbaadēwia, jūrr hamach wir haigpai, “*¿Jamag maju jaau simta*

mag pöd maadëu hi baaubaju hanam? ¿Wa deeum durr mawia jürr parhoobam k'lanag jawaan maju higwiata mag sïwa?" haajeejim.

³⁶ "¿K'an ha simau mag maadëu hi järwiajä pöd hi sim haar chan barbaju hanam?" haajeejim hamach heepai.

Hõor hiiupiejem dö

³⁷ Ya häbmiecha chi p'iesta hö nám hedta chi wajapcharam hajim. Mag hed Jesuu dñanlaunaa t'et hiek'amamua hõrag, —Häb k'ajä hõbisi sim k'ai, mua wai chiram dö k'ürtä döbä hajim.

³⁸ Hich Hëwandam hiek p'ä sim gaai jaau simjö, chi mä hiekta häk'a sim t'äarbä heemuan hich mag sii hõor hiiupiejem döota k'umda hõber sïsimjö sïeju hajim.

³⁹ Mag sim haiguin Jesuu hi hiek häk'abarm k'lanau Hëwandam Hak'aarta hauju ha sim hajim. Pari maagwai chan hagt'a chi Hëwandam Hak'aar bëeba sïejim, hich Jesujä hagt'a hich Haai haar hñg'tar maba sïerr haawai.

Hääur k'lanau Jesús higar naawai hääur k'lanau hi k'öchk'aba harr

⁴⁰ Jesuu mag hiek'abarm hürbaawai hääur haig narr k'lanau, "Mäg wounan chadcha Hëwandamau hich hi jaaumk'ir jär hautarrta jäg nñrräm" haajeejim.

⁴¹ Maagwai hääur k'lanau jürr, "Keena, jääan warrgarwe hich Hëwandamau päju haajerr wounauwai" hanam hee, tagam k'lanau, "Hähä, mag k'abam; jäg woun chadcha cha jaau námjö warrgarwe hich Hëwandamau päju jaaujerr hak'iin, Galileapierr k'abak'am" haajeejim.

⁴² "Hëwandam hiek p'ä sim gaai jaauwai, Mesías mag warrgarwe hich Hëwandamau päju jaautarran rey David k'ararr k'od haju haajem, hi chaain hewagam k'lan bi heem haju haawai. Maimua hi t'aabaawaijä Belén p'öbör heeta hauju ha sim, hich Davijä Belenpierr harr haawai. Magua mäg woun chan hag Mesías k'ababam" k'ajierram jürram k'lanau.

⁴³ Mag Jesús higwia jürram k'lanau pogk'a jaaup'öö t'lanam gaimua, hääur k'lan hi higar naawai hääur k'lanau hi k'öchk'aba hiek'a nñrrjëe hajim.

⁴⁴ Hääur k'lanau hich Jesuuta warag preso pär harraag hæk'a naajim, pari mag nñmta häbmuajä hi pär hauba sii sñuijerram.

Chi t'et'em k'lanau chan Jesús higar k'aba naajim

⁴⁵ Mag hamachig jaaubaawai chadcha chi Haai hi jëeujem di t'ajerr k'lan wëtwia, deeu bëewia, jürr fariseonaan p'adnaan chi pörnaan däi häba narr haar wëtjierram haajem. Magbaawai

mak'ɻnau hamag, —¿Jāgwia pārau hi pər haibēebajī? hajierram hanɻm.

⁴⁶ Magbaa chi guardianaanau hamag magjierram haajem:

—Marau chadcha hi pər haubēeba harran, maachdēu hūurwai sīi parhoobam k'ɻn hiek'aajemjō k'abata nem jaau sīerr haawaita pər haubēebajimgui hajierram haajem hamag.

⁴⁷ Magbaawai chi fariseonaanau chi guardianaanag, —¿Pāachpata hādaraa k'ūgurpi nə hajierram haajem, mag hiek'aag?

⁴⁸ Maach meeun judionaan chi pörnaanaun k'ap'ɻnaa maach chi fariseonaanaujā k'ap'ɻ nəmgui hajierram haajem, jāg woun chan Hēwandamau pāiju jaaujerr Mesías k'aba sim.

⁴⁹ Sīi p'öbör hee parhoobam k'ɻnnaun chadcha harpii naama. ¿Pari k'anī jāk'ɻnau Moiseeu p'ā pəarr ley k'ap nə? Jāk'ɻn Hēwandamau higbaju k'ɻn haawai sīi chi maldisiem k'ɻn k'abahab hajierram hanɻm.

⁵⁰ Magbaawaita tagam k'ɻnnaau mag nəm hee, hag na biek hāb hedaar hich Jesús dəi hiyā hat'urtarr hag fariseo Nicodemo haajerrau hich k'apeen hijūrr magjim hanɻm:

⁵¹ —Keena, pari Moiseeu maachig ley werplatarr gaai jaauwai, k'an gaaimuata mag woun k'aibag wawaagpá ha k'ap haag wajap'a hi hiek hūr hauba chan pōd hōor hābjā k'aibag waupi jaauju k'aba nəm ha simta, ɻjāga pāar mag hiek'a nə? hajim hanaabá.

⁵² Magbaa warm k'ɻnnaau hirig, —¿Pāchjā hagjō Galileapierrá hi kōit mag hiek'aag? Mag chirabnaa, pədē Hēwandam hiek p'ā sim gaai jarbarí hajim hanɻm. ɻK'aíu jaauwai mag Galileamuata Hēwandam hi jaaujem hāb k'āijā hōbérju ha sī? hajierram hanɻm hirig.

[
⁵³ Mag, chi p'iestajā höbaadeewai warag t'um hagdaujō hamach diig hērēubaadējim.

8

Hɻai deeum dəi sim hooimawia Jesús haig haibēetarr

¹ Mag hamach diig hērēubaadeewai hich Jesús jūrr Olivo durrsīig petajim.

² Maimua hag noram hedp'erre deeu bēewi Haai hi jēejem deg sīechējim. Mag hi maig sīechēm k'aug hat'aawai hi haig hōor bēe t'ɻnlisijim. Magbaawai k'at yupwi Hēwandam hiek jawaagpajim.

³ Pari mag ya hirua jaubaadēm heeta, Hēwandam hiek jawaag chi machnaanau fariseonaan dāimua hi haig hɻai waibēejerram. Mag hɻai hich jaai k'abamuata wau wai

sim hooimawia mag hi haig waibëejierram. Mag waibëewia t'umaam k'ʌn jāg daar

⁴Jesuug magjierram:

—Maestro, mág hllai hich jaai k'abamuata wau wai sim hooimajierramgui hajierram.

⁵ Moiseeu ley p'ā plarr gaai jaauwai, mágam hllinan mokou bar wai nlmua warreta t'ōopöpi jaau sim. ¿Pua hoowai jāga haju haai sī? hajierram hirig.

⁶ Pari hamau mag hirig jēeu narran, jūrr chaauraapai k'āijā jaaubaawai juau hogt'om hich magám gaaimuapai hi k'aibag wawaag hajima. Pari hichig mag jēeu nāmjā hūrbamjö, chi Jesús warag heeg hlt'lnaa jīgk'ēúapai jēb gaai p'āpái p'āpái hoo sīejim.

⁷ Pari magámjā plaba mag hichig p'ārba jējēeu k'aawaita dñnlunaa hamag, —Pāachdēu k'ap'la jaau naawai pāach hee har bllrjā pekau chuk'u nám k'ānnauta nacha hi barjurauma hajim.

⁸ Mag hiek'apáiwi, deeu heeg hlt'la hoo sīsiwi, hūwaai jēb gaai jīgk'ēúa p'āpái p'āpái hoo sīsijim.

⁹ Mag chi hllai waiberr k'ānnau Jesuu hamachig mag hiek'abapáiim hūrbaawai jōoiraacharam k'ānta nacha hök'ar hāhābdö wēt hahaugmamua tagam k'ānjā k'īrab hērēudubjierram. Hāba chi hllai happaita maba haig sīsijim. Mag ya hamach numpai haadeewaita

¹⁰deeu dñnlunaa chi hlliragta, —¿Jam ná plhaiberr k'ān? ¿Hābmuajā pl mokou barba hērēubaadéjī? hajim.

¹¹ Magbaawai chi hllirau, —Hāhā, ni hābmuajā mā chig habajimgui hajim.

Magbaa deeu hich Jesuupai hirig, —Muajā pl chig habam. Petá, pari jāimua hoob tag plch jaai k'abam dāi k'apes hamgui hajim hirig.]

Jesuuta maach hat'eem hōtdauu

¹² Mag k'ur deeu haig hōor narr k'ānnag Jesuu magjim:

—Mālta mág durr gaai wēnlrram k'ān hat'eem hōtdauu; chi mā dāita narram chan tag bllrjā k'īchag hee narrabamgui hajim, māchdēuta hi hiiupinaa Hēwandam k'īrjugjā k'augpi chiraawai.

¹³ Magbaawai chi fariseonaanau hirig magjierram:

—Puan plchdēupaita wir haig plch jaau sim. Jāg pua jaau sim chan bllrjā baleeba simgui hajierram, plchdēupaita plch jaau sīewai.

¹⁴ Magbaawai Jesuu hamag magjim:

—Muan māchdēupaita plch jaau chirab mamā, mua nem jaau chiramān chadcha balee simgui hajim. ¿K'an jāgwi mag chirā? Mua plch bēetarr k'ap'lnaa māigmua petaau plch

chiraimajujā mua k'ap'Λ chiraaawaita mag chiramgui hajim. Pari pāach hiek'ðoin pāachdēun chad mΛ k'augba nΛmta mag mΛ jaau naabma hajim jūrr hamag.

¹⁵ Pāraun pāachdēu hoowai magjōo habaawaita sīi pāach k'īirjug heemuapaita mag chik'am jaaujemgui hajim. Pari mua pāar dēnjö sīi mag hōor jauba chitamgui hajim.

¹⁶ Muata hōor jaau chirak'iin, sīi mΛch happaimuata jaau chiram k'aba haawai muan chadcha nem hagchata jaaujugui hajim, hich mΛ pāitarrauta mΛ hipierr jaau sīewai; hajapcharan hich mΛ Hayauma.

¹⁷ Pārag Moiseeu ley p'ā plarr gaai jaauwai, "Destignaan numiim k'ΛΛnauta chadcha nem hāba jaau nΛmΛn, mak'ΛΛnau jaau nΛm chadcha balee sim" ha sim.

¹⁸ Mag ley gaai destignaan numiim k'ΛΛnauta hāba jaauju haai nΛm ha sīewai, maar chi jaau nΛm k'ΛΛnājā numí naabahab: Dau hāb, mΛchpai; maimua hābak'ai, mΛ Hayaugui hajim, chi mΛ pāitarr. Magua mua mΛch higwia mΛltā mΛg durr gaai wēnΛrram k'ΛΛn hat'ee hōtdauu haawaijā chadcha balee simgui hajim, mΛch Haai dāimuata mag jaau chiraawai.

¹⁹ Magbaawai chi fariseonaanau, —Magan ɿjam sī pΛ haai? hajierram hirig.

Magbaawai Jesuu, —Pārau chan mΛjā k'augba, ni mΛ Haaijā k'augba nΛmgui hajim. Pārau mΛ hoo naawai mΛ k'ap'Λ naak'iin, hīchab mΛ Haaijā k'ap'Λ naak'amgui hajim, hi jāga sīerrā.

²⁰ Jesuu mag hiek'amarr, Haai hi jēejem deg ofrenda p'ëwi hag hāk'ajem haigta mag hiek'amajim, hichpai jaau simua. Pari hagt'a hi pΛr hauju hed k'aba harr haawai mag hichpai jaau sīerr gaaimua hi pΛr haum hig narrjā hābmuajā hi pΛr haubajim.

"Pāach pekau hee nΛm chan mΛ chiram haar pōd barbam"

²¹ Maimua hag k'ur nΛΛpai hawi deeu hich Jesuupai haig narr k'ΛΛnag magjim:

—MΛ petaawai pārau mΛ jΛrju, pari hābmuajā mΛ baaubamgui hajim. Pāarta pekau hee wēnΛrramΛn, hich hag heepai pāar k'ëchwi mΛ mam haarjā pāar pōd barbamgui hajim.

²² MamΛ hirua mag simjā k'augba, chi judionaanau warag hamach k'apeenagta, —ɿWa juau hichdēupai hich t'ðopäiju k'īirju sīewaita mag hi sīeimam haar pōd maach barbaju ha sīwa? haajeejim.

²³ Pari sīi warag mag k'augbata jaau nΛm hūrwia Jesuu hamag magjim:

—Mua pārag mag chiramΛn, pāar mΛig heegarm k'ΛΛn haawai hich mΛig heegarpai nΛsisijuuta jaau chiram. Pari

mΛ h̄gt'arm haawai deeu mΛch chirarr haar majugui hajim. Magnaa hamag, Pāar mΛg jēb gayam k'ΛΛn k'abahab, pari mΛ chan pāarjö mΛg jēb gayam k'abamgui hajim.

²⁴ Maguata pārau mΛltta hich Hēwandamau pāiju ha jaaujerr k'abampii hawia mΛ higbam chan, chaig mΛchdēu jaau chirarrjö, pāach pekau heepai k'ēchwi mΛ mam haarjā pāar pōd barbamgui hajim hamag.

²⁵ Mag hūrwia chi judionaanau hichigcha, —*Magan pΛ k'aíuma?* habaawai, hich Jesuupai deeu hamag hiek'amamu magjim:

—Ya mua pārag mΛch jaaujeewai, ¿k'an hatcha tag mua jaaubarju? hajim.

²⁶ MΛch garmuan mua pāar jaauju hak'iin, jaauju pōoma chirΛm. MamΛ magΛmta jauba, hāba chi mΛ pāitarrau jaaupitarrpierrpaita jaau chitΛmgui hajim. Pārau mΛ hiek hāk'amap'a naab mamΛ, mua jaau chirΛmΛn t'um chadcharaugui hajim, chi mΛ pāi simjā chadchata hiek'aajeewai.

²⁷ Pari mag hich Haai higwia par jajaauk'amjā pōd k'augbajierram. Mag hichdēu jajaauk'amjā k'augba habaawaita

²⁸ hamag magjim:

—Jāg nΛΛ hawia ya pāachdēucha mΛch chi Hemk'ooi Hiewaa pakuls gaicha meerp'ënaa jiirjop sīubaawaita pārau mΛ higwia, “Jāgan chadchata hich Hēwandamau pāiju haajerr haciebma, jāguata jāg sī hich k'īrau nem wauba haajeejim” hajurau. Maiguin chadau pārau k'ap'Λ hajugui hajim, mua hāba mΛch Hayau mΛchig jaupimampaita hōragjā jaaujerr.

²⁹ Hich chi mΛ pāi sim mΛ dāi sīewai, mua mΛch Hayau nem k'ōsimpaita waaujeewai hirua sī mΛrΛg hoobamjōo haba haajemgui hajim.

³⁰ Jesuu mag hiek'abarm hūrwia hōor pōm hi hiek hāk'ajierram.

Hēwandam chaain k'abamΛn sī pekau chognaanau

³¹ Maimua hich Jesuupai judionaan mag hich hiek hāk'atarr k'ΛΛnag magjim:

—Pāarta jāg cha mua jaau chirΛm hiek pāachdēu hāk'abarmta hogdΛba hich mag mΛ hipierr wēnΛrrΛmΛn, magan chadcha pāar mΛ k'apeenaugui hajim.

³² Mag hamΛn magan chadcharam hiekta pārau k'augju. Mag chadam hiek pāachdēu hāk'abarmua ya tag pāar chik'am chogk'aba nΛsisijugui hajim hamag.

³³ Magbaawaita jūrr tagam k'ΛΛn hagjō haig narr k'ΛΛnau, —Maran jōoi Abrán chaain hewagam k'ΛΛnau; maar mag sī chik'aman chognaanjā k'aba nΛmgui hajierram. Mag

nʌmta, ɿjāga pʌ hiek mag pʌ hiek hñk'abarmuata tag chik'am chogk'aba nʌisiju ha sī? hajierram hirig.

³⁴ Magbaawai Jesuu jūrr hamag, —Har pekau waaujem k'ʌʌnan chadcha t'um pekau chognaanaugui hajim.

³⁵ Pārau k'ap'ʌ nʌm, sīi chik'am chogk'a p'idk'a sim chan, hich p'idk'a sim degam k'ʌʌn chaai k'aba haawai, ham dāi sierram hiek sierraba haajem. Pari chi dik'ʌ chaai magba, t'aababarwe ham chaaik'a sīsierr hich mag ham dāi sīsiejemgui hajim.

³⁶ Pekaúá pāar hich chognaanjö wai simta mʌch chi Hēwandum Hiewaauta mag pekau jua heemua pāar höbeer hat'amʌn, ya tag hi chog k'aba, chadcha höbërm hiekta höbér nʌisijugui hajim.

³⁷ Magnaa, Mua k'ap'ʌ chirʌmgui hajim, pāar Abrán chaaink'a nʌm. Pari mag hi chaain hanʌmta pāachdēu mʌ hiek hūrmap'a nʌm gaaimua warag mʌ t'ðopäimjā k'ōsi nʌm.

³⁸ Muan mʌch Haai dāi chiraawai hi dāi k'augtarrta pārag jaaujem. Maagwai pāraujā hich hagjö pāach hayau pāachig jajaauk'amta waaujemgui hajim.

³⁹ Magbaawai deeu hamachdēu, —Maar hayan Abranaugui hajierram.

Mamʌ magbaawai hich Jesuu hamag, —Pāachdēu jaau nʌmjö pāar chadcha Abrán chaain hak'iin, hich Abranau haajerrjöta pāraujā haajeek'amgui hajim.

⁴⁰ Pari magba haawai hich Hēwandumacha mʌchig jaautarrta meerba jaau chitaawaijā pārau warag mʌ t'ðopäim k'ōsita haajemgui hajim. Abranau chan jāg pāar dēnjo chik'am t'ðoju hēk'aba haajeejimgui hajim.

⁴¹ Magnaa, Pāar chan Abrán chaain k'abamjöta nʌmgui hajim. Maguata jāg pāach haai chi hābak'aíu nem waaujemjöta pāachdēujā haajemgui hajim.

Magbaawai hamachdēu sereu p'öbaadëwi, —Maar chan noo chaain k'abam. Maran haai hābpaita wai nʌmgui hajierram: Hēwandum. Hēwandumta maar Haai charaugui hajierram.

⁴² Magbaawai Jesuu magjim:

—Chadcha Hēwandumta pāar Haai hak'iin, pārau mʌjā daupii wai naak'amgui hajim, hich Hēwandumau pāiwiata cha pāar dāi mag hiek'a hoo chiraawai. Mʌ chan sīi mʌch k'īrau bēetarr k'abam; mʌn hich Hēwendumacha hich haarmua pāiwiata mʌg chitʌmgui hajim.

⁴³ Mag hijejëbagmamua hich Jesuupai hamag, Mua k'ap'ʌ chirʌmgui hajim, jāgwi pārau pōd mua jaau chitʌm hiek k'augba nʌ. Jāg k'augba nʌmʌn, pāachdēu hūrmap'amjö hūr naawaiugui hajim.

⁴⁴ Magnaa hamag, Pāar haai mepeer k'abahab hajim. Maguata pāar hi dēnk'a naawai hirua nem jajaauk'amta waum k'ōchk'aajerram. Mepeer warrgarwe hōor t'ōomie k'abahab hajim. Hirua nem jaau sim chan bālrjā chadam hiek k'abamta jaau sīerram. Hirua chadcha nem jaautarr chuk'um. Jāg hirua sēuk'a nem jaauwai hich k'apta jaauba haajeeb hajim, sēunem sīerraawai. Magua hichta sēu paraam k'ān haaik'a sīerrabahab hajim hamag.

⁴⁵ Pāach mag hi chaalink'a naawaita mua chadcha nem jaau chitāmjā pārau hāk'aba nāmgui hajim.

⁴⁶ Pāar mag t'ānām hee, ¿k'aíu bālrjā sēuk'aba mārāg, "Pā pekau wai sim" haju haai sī? hajim hamag. Mā chan bālrjā pekau chuk'u chitāmgui hajim. Mag chitaawai muan chadcha nem hagchata jaau chitām. Pari magāmjā ¿jāgwi pārau hāk'aba haajemma? hajim.

⁴⁷ Har chadcha Hēwandam chaalink'a nām k'ānaun hi hiek hōrau jaau nām hūurwaijā hāk'am k'ōsi hāk'aajerram. Pari pāar Hēwandam chaain k'aba haawai pārau hi hiek hāk'aba nāmgui hajim.

Cristo Abrán t'aabaju nawe sīrrajim

⁴⁸ Mag hamachig, "pāar chan Hēwandam chaain k'abamgui" habaawai, chi judionaanau hirig, —Chadchata pāan jāgan Samariapierrau, maimua dösātauta pā pōr meu sīebahab hajierram hichigcha.

⁴⁹ Magbaawai Jesuu, —Mā dösātau pōr meuba chirāmgui hajim. Māg chitām haiguin mān sīi māch Haaita t'ō hiek'a chitām. Pari maagwai jūrr pārau mā Haaijā högk'aba, warag māchta dösātaujā pōr meu chirām haajemgui hajim.

⁵⁰ Mā Hayaun chadcha hōraujā mārāgta hee hapim k'ōsi sīeb māmā, māchdēu chan mārāgta hee habat haba chitāmgui hajim. Pari jāg pārau mā hiseg nām paran hichdēuta pāar dāi hichdēu k'ap hajogui hajim.

⁵¹ Magnaa, Hīs mua chadcha chi mua jaau chirām hipierraa sim woun chan t'ōbaju ha chirāmgui hajim hich Jesuu.

⁵² Pari magbaawai chará chi judionaanau, —Hīsta chadcha marau wajap'a pā k'ap'ā nām: Pāan chadcha pōr hee dösāt wai simuata mag hiek'api simgui hajierram. ¿K'ani Abranjā meewia maimua tagam k'ān hagjō Hēwandam hi jaaujerr k'ānjā t'umaa hōtarra mag pā hipierraa nām k'ān chan k'ēchbaju ha nā?

⁵³ ¿Wa pāta maar haai Abrán k'ararr k'āijā hatcha chirāwa? hajierram. ¿Pua k'augbata sī hajierram, Abrán meewia tagam k'ān chi Hēwandam hiek jaaujerr k'ānjā t'um hōtar? Magtarrta, ¿pā k'ai hagá hajierram hirig, māig maar hee mag pāch t'ō hiek'acheeg?

⁵⁴ Magbaa Jesuu, —Mua m^λchd^ēupaita m^λch t'ö hiek'ak'iin, mua mag m^λch t'ö chir^λmjä b^λlrjä baleeba simgui hajim. Pari chadcha chi m^λ t'ö hiek'anaa m^λchta t'umaam k'^λln k'^āaijä h^ārpai hapi sim^λn hich m^λ Hayaugui hajim. Wajapcharan har p^ārau hi higwia p^āar Hēwandam haajemma, jāguata t'umaam k'^λln k'^āaijä m^λchta h^ārpai hapi simgui hajim.

⁵⁵ Mag p^āachd^ēun, hiita p^āach Hēwandam hanaab mam^λ, p^ārau hi k'^augba n^λmgui hajim. Muan chad hi k'ap'^λ chir^λm. Mua chadcha hi k'ap'^λ chir^λmta hi k'^augbam hak'iin, maiguin m^λln sēunem p^āar d^āi hābata chir^λm. Pari mua chadcha hi k'ap'^λ chit^λm; magua mua hi hiperraata nem waaujemgui hajim.

⁵⁶ P^āar jöoi Abrán honee hajim, Hēwandamau hichig chaai deebarmua jūrr chaain hīubaadeeu hewag paawai m^λ bēejujä k'ap'^λ s^īerr haawai. Maimua ya chadcha m^λ pierrum hoobaawaijä hi honee hajimgui hajim hamag.

⁵⁷ Magbaawai chi judionaanau hich Jesuug, —Mag hiek'a sim chan hagt'a cincuenta añojä k'aba sim. Mag simta, ¿mag pua Abrán hoojim ha s^ī? hajierram hirig.

⁵⁸ Magbaa hich garmua, —M^λln Abrán t'aabaju nawe hich mag chirajimgui hajim hamag.

⁵⁹ Hamachig magbaawai chará ya mokou hi baraag hēk'a naajim. Pari mag n^λm hee, s^ī hich hiiu haawai, hōor hee t'eerbabag warag hichta daaupabaadéjim, Haai hi jēeujem degmua.

9

Bi heewe dau k'īsu t'aabatarr Jesuu monaautarr

¹ Mag hich mokou baraag hēk'a n^λm hee, Haai hi jēeujem degmua hōbérwia Jesuu woun hāb bi heewe dau k'īsu t'aabatarr hooimajim.

² Mag hoobaimaawai maach hi d^āi hogd^λba wēn^λrrajerr k'^λnauchata marau maach Maestroog jēeujim, hajapcharan hich Jesuugma, jāgwi mag woun dau k'īsu t'aabají: ¿hich dēnnaan pekau gaaimua hají, wa hichd^ēucha pekau wautarr gaaimua hají?

³ Mag hichig jēeubaawai Jesuu magjim marag:

—Jā chan hich pekau gaaimua k'aba, ni hich dēnnaan pekau gaaimuajä k'abajimgui hajim. Jāg t'aabatarran, jāan jāg dau k'īsu sim gaaimua Hēwandamau hich jua t'eeg hōrag hoopiegta jāg t'aabapijimgui hajim.

⁴ Magnaa marag, P^ārau k'ap'^λ n^λmgui hajim, hāsdaaupaita p'idx'aajem. Hedau k'^ēubaadeewai tag p'idx'aba haajem. Hich hagjöta simgui hajim, Hēwandamau nem waipi sim wawaagjä.

Magua muajā mʌch meebam haig chan jua h̄llijem hed hawiajā mʌch p̄itarrau jaaupäitarr p'idag p̄aba hich mag wau chitajugui hajim. Magbamʌn mʌg chitawi mʌ meebaadeewai ya tag magʌm p'idag wauju k'aba haadéjogui hajim.

⁵ Mʌlta mʌig heegar mʌg jēb gaai chirʌm haiguin mʌchta hōor hat'eem hararagaugui hajim.

⁶ Maimua mag hiek'anaa, jēb gaai hichö t'unaa, mag hichö heepai jēb wāwak'a waunaa, hagua chi dau k'īsu k'itarr dau p'uurpäijim.

⁷ Mag p'uurpäinaa hirig, —Jāimua Siloé hee mawia pʌch dau sūgbapäimí hajim.

Mag t'ʌrrdö Siloé hanʌm maach meúan “p̄itarr” ha simʌu. Hichig mag jaaubaawai chadcha chi dau k'īsu k'itʌmuu mawia hich dau sūgbapäiwai daujā wajaug haadéjim hanaabá. Mag, hag na dau k'īsu k'aba s̄errjö dau monakk'a hich di haar barjim haajem.

⁸ Mag daujā wajaug s̄isim hoobaawai hi d̄ai di dak'a naajerr k'ʌnau maimua hag nawe s̄i dich nʌm k'ʌnag hi nem hinagdam jēeu sim hoojerr k'ʌn d̄aimua hamach wir haigpai, “¿Ma, jā har dau k'īsu k'itarr s̄i hōor dich nʌm k'ʌnag dau hap'ʌ nemdam jēejerr k'abamá?” haajeejim hanʌm.

⁹ Magbaawai hääaur k'ʌnau, “Chadcha, hichma” hanʌm hee, jūrr bigaaum k'ʌnau, “Hähä, jā chan har k'abam, s̄ita harjöo simgui” haajeejim haajem.

Pari magbaawai hamau mag nʌm hee, jūrr hichdëu, “Mʌ hich har k'abahab” haajeejim hanʌm.

¹⁰ Hamachig magbaawai, —¿Magan jāga jāg pʌ daujā wajaug haadéjima? ha jēejeejim hanʌm hamach garmua.

¹¹ Magbaawai hichdëu, —Jāan woun hāb har Jesús haajemuata hichö hee jēb wāwak'a waunaa, hagua mʌ dau p'uurnaa mʌrʌg, “Chum Siloé hee mawia pʌch dau sūgbapäimí” habaawai, chadcha mua hi hipierr mawia mʌch dau sūgbapäiwaita chadcha mʌ daujā wajaug haadéjimgui haajeejim haajem hamag.

¹² Magbaawai deeu hamachdëu hirig jēejemamua, —¿Jam s̄i mag pʌ dau monaautarr woun? habaawai, —Mua k'augbam jam sim k'ai haajeejim hanʌm hichdëu.

Fariseonaanau mag'chi dau k'īsu k'itarrag jēeutarr

¹³⁻¹⁴ Pari Jesuu mag hichö jēb hee waaurëunaa woundam dau k'īsu k'itarr monaautarr juu h̄i k'eeujem hed harr haawai fariseonaan haar hi warrierram haajem.

¹⁵ Mag hamach haar wai barbaimaawai hirig jēejemamua, —¿Jāga jāg pʌ daujā wajap'a chirsiñ? hajierram hanʌm.

Magbaawai hi hiek hirua jaaubaadëwi, —Hichö hee jëb waaurëunaa mʌ dau p'uurp̄inaa, hʌpi jaaubaawai, hi hipierr hawiata mua wajap'a hoo chirsijimgui hajim haajem.

¹⁶ Hirua magbaawai chi fariseonaan hee hāaur k'ʌnau, —Chi pʌ d̄i magtarr woun chan magan Hēwandamau p̄itarr k'abam; maguata mʌg jua h̄lajem hedjā hʌrk'aba simgui hajierram haajem.

Pari maagwai jūrr hāaur k'ʌnau, —Pari hi Hēwandamau p̄itarr k'aba hak'iin, Ɂjäga hirua jäg Hēwandam jua t'eegau hōor monaaubarju? Pekau paraam k'ʌnau chan p̄od hi dënjo jägbamgui haajeejim hanʌm.

Hamach magp'öbaadëm gaaimua warag hamach heepaijā hihāba hiek'aba nʌm hiek'au

¹⁷ warag chi dau k'īsu k'itarragta, —Pua k'īrjuawai Ɂk'anim woun hagá? Pʌ dauta hirua monaautarr haawai puata hi jaauju haai chirʌmgui haajeejim hanʌm hirig.

Magbaawaita hichdëu, —Mua hoowai merag chuk'u sim, jāan hich Hēwandam jua t'eegau nem wau nʌrrʌmta jäg nʌrrʌmgui hajim haajem.

¹⁸ Pari mag dau k'augba k'itarrta dau wajap'a monaau s̄simjā judionaan chi pörnaanau hæk'amap'a naajim hanaabá. Mag hæk'amaaugau, hi hiek warag hi dënnaanta t'ärk'a hauwi hamagta,

¹⁹ —ɁChadcha mʌg woun p̄aar chaairá? hajim hanʌm. ɁPāachdëujā p̄arau chadcha bi heeweta dau k'augba t'aabajim hanʌ? Magtarrta Ɂjäga h̄s jäg dau wajap'a hoo simma? ha jéeuijerram haajem chi dënnaanagcha.

²⁰ Magbaawai chi dënnaanau, —Hi chadcha maar chaai k'abahab; haauwai chadcha bi heeweta dau k'īsu k'itabajieb hajierram haajem.

²¹ Pari hi dau monaautarr chan marau k'augba nʌm, jäga hawiata h̄s jäg dau wajap'a s̄isi, ni k'aíuta hi dau monaubaarm k'ai. Hichigchata jéeubat hajierram hanʌm. Ya hi chi jöoi haawai hichdëuta hirua p̄rag jaauju haai s̄ebá hajierram haajem hamag.

²² Pari hamau jaaumap'a magpai jaau narran, har Jesús higiwiata chadcha hich warrgarwe p̄aiju haajerrta jäg nʌrrʌm ha hiek'a nʌm k'ʌnan judionaan chi t'et'em k'ʌnau Hēwandam hiek jaaujem degjā tag dubpiba haag ya hibëp nʌm k'ap'ʌ narr haawaita magpai jaau naajim hanaabá.

²³ Maguata hamau s̄ii, "Hichigta jéeubat, ya hi chi jöoi k'abahab hichdëucha p̄rag k'ap jawaag" haajeejim haajem warag chi fariseonaanagta.

²⁴ Magbaawai hi hiek chi t'et'emnaanau deeu hichchata t'är haunaa, —Chadcha Hēwandam dak'īr meerba marag jaaubá

hajierram han^{am}. Hoob Jesuuta p^ach monaaujim ham. Marau k'ap'^λ n^{am}gui hajierram han^{am}, jāan pekau pōm sīerram.

²⁵ Magbaawai hichdēu, —Mua chan k'augba chir^{am}, hí mag pekau pōm sī wa pekau chuk'u sī ha chirajim haajem hirua. Hāba mua k'ap'^λ chir^{am}an, warr chadcha m^a dau k'īsu chirajim, pari magtarrta hīs mua wajap'a hoo chir^{am}. Maata mua k'ap'^λ chir^{am}gui hajim han^{am} hamag.

²⁶ Magbaawai hūwaai hamachdēu wajap'a jējēwagmamua, —¿Ma jāga hajīma p^a dāi? ¿K'anta jāgjī p^a dau heerd^{ap}ieg? hajierram han^{am} hirig.

²⁷ Magbaawai hichdēu, —Ya k'abá mua pārag jaaubarmgui hajim han^{am}. Mag^{am}jā pārau hāk'ab n^{am}. Mag n^{am}ta ¿k'an hatchata deeu hūwaai jaaupi n^{am}ma? ¿Wa mag jaaubaawai hi hiek hāk'awia pāachjā hi k'apeenk'aagwa? hajim haajem.

²⁸ Magbaawai hirig hich k'īrcha hiek'a t'ān^{am}uwia magjierram haajem:

—P^achin p^a hi higar chirama; pari maran Moisés higarta n^{am}.

²⁹ Marau k'ap'^λ n^{am}gui hajim han^{am}, Moiseegan hich Hēwandamauchata hiek'ajim; pari jā chan marau k'augbamgui hajierram haajem, jammuata jāg n^{am}rraichējim k'ai.

³⁰ Magbaata hirua mag chirajim haajem:

—Hāk'abam. Magan pārau chan k'augba naabma hajim han^{am}, jammuata hi bēejī; pari mag simuata m^a dau monaaup^ājim.

³¹ Maadēu k'ap'^λ n^{am}gui hajim han^{am}, sī parhooba pekau pōmk'am k'^{am} hiek Hēwandamau hūrba haajem. Hirua hūrjem^{an}, hichig jēeunaa hich hipierraar nem wau n^{am} k'^{am} hiekta hūrjem.

³² Pāraujā k'ap'^λ n^{am}gui hajim han^{am}, bālrjā hag na hōrau m^ag m^ajō bi heewe dau k'īsu t'aabatarr k'^{am} dau wajaug paa hau n^{am} han^{am} hūrba haajem.

³³ Mag m^a dau wajap'a hapitarr woun hich Hēwandamau pāitarr k'aba hak'iin, hirua jāg^{am} nem pōd wauba haajeek'amgui hajim haajem hamag.

³⁴ Hamachig magbaawai sereu p'ōbaadēwi hirig, —P^a sī dau haug pekau pōm t'aabatarrta, ¿k'ani mag sīma? ¿Wa puata maar k'āajā k'apcha sīwa hajierram hanaabá, marag jawaag?

Maimua tag Hēwandam hiek jaaujem degjā dubpiba, warag hamach haigmua hi jārpāijierram haajem.

K'ap'^λ n^{am} han^{am}ta dau k'īsumjō nem waaujem k'^{am}

³⁵ Chi judionaanau mag woundam dāi magtarr Jesuu k'aug hat'ajim. Maimua hag k'ur chi woundam hoobaimaawai hich Jesuu hirig, —¿Pua chadcha Hemk'ooi Hiewaa hiek t'āraucha hāk'a chir^ā? ha jēeujim.

³⁶ Magbaawai jūrr hichdēu, —Señor, ¿ma k'aiuma? Mārlag wajap'a jaaubá hajim, mua k'ap'Λ haadeewai hi hiek hāk'aag.

³⁷ Magbaawai, —Pari ya k'abá pua mΛ hoo sima; māchta pΛ dāi hiyāΛ chirabahab hajim jūrr hich Jesús garmua hirig.

³⁸ Jesuu hichig magbaawai, hi k'īrp'ee t'Λk'ōonaa hirig, —Señor, hīsin mua chadcha k'ap'Λ chiramgui hajim, pΛltā hich Hēwandamau pāitarrau.

³⁹ Magbaawai Jesuu hirig magjim:

—MΛ bēetarran, k'aíuta chadcha Hēwandam hiek hāk'a sī wa k'aíuta hāk'aba sī ha k'ap hamk'īrta bēejimgui hajim. Har dau k'īsu k'it'ēem k'ΛΛnjö hamach k'aibag hee nām k'ap'Λ nām k'ΛΛn peerdΛ haunaa hīchab har jūrr wajap'a nām hanām k'ΛΛnta hamach pekau gaaimua k'īchag heemjö nām jawaanta bēejimgui hajim.

⁴⁰ Jesuu magbarm hūrwia fariseonaan heem hāaur k'ΛΛn haig narr k'ΛΛnau hirig, —Pārgan magan maran dau k'īsuta naabma hajierram.

⁴¹ Magbaawai Jesuu, —Pāar chadcha dau k'īsu naawaita jāg naak'iin, pāar pāach pekau gaaimua kulp pōmcha k'aba naak'amgui hajim. MāmΛ magba pāar hiek mag wajap'a k'ap'Λ nām hanāmta juau jāg nem k'aigba waum k'ōchgau mΛ higbam gaaimuata, pāar Hēwandam dāi hiekk'ōr pōoma nāmgui hajim Jesuu hamag.

10

Oveja t'Λamie hich nemchaain dāi

¹ Maimua mag hiek'amamua Jesuu hamag māg ejemplo jaaujim:

—Har oveja p'āark'a t'Λnām haar dubaag hēk'a simta puertdi garmua dubba sīi chi t'uur p'ΛΛrdΛ sim hārta waaidΛ dich sim wounan, maan sīi nem jīgmie haawaita mag simgui hajim.

² Pari magba puertdi garmuata dub simΛn, ma chi pastorrau, chi t'Λa.

³ MagΛ mag chi oveja hierr p'āark'a t'Λnām puertdi haig simuajā hādΛraa dubpижgui hajim. Mag dubwi chi pastor hamach hoo p'ē wai nārraajemua haawai hamach t'ār gaai t'ārbaimaawai hamachdēujā hi k'aug haaujerram. Mag warag dawag p'ē harrwia

⁴ ya t'um daau paauk'abaadeewai, ham na dΛnāisie hamachdēujā hi hēudee weetjemgui hajim, ya hamach hich mag p'ē wai nārraajem dāi haawai.

⁵ Pari magba jūrr hōor hamachdēu k'augbam k'ΛΛnauta ham t'ārchēk'iin, mag dāi chan wētba, warag parhoobata k'ap'ig p'ōbaadējugui hajim, hi hökgau. Hamau hamachdēu hōor k'augbam k'ΛΛn hiekjā k'ap'Λ haajemgui ha jaaumajim Jesuu.

⁶ Jesuu mag hamag jaaumarran, jāg chi oveja t'laajemua hich nemchaain hoopaar p'ë wai n̄rraajemjö hiruajā hich hiek hāk'a n̄am k'lan däi hich hagjöta haajem ha sim hajim. Pari mag jaaumamta haig hi hiek hūr narr k'lanau pöd k'aug hauba, sīi oveja chaarta jaau simpii naajim.

Jesús chi Pastor chaar

⁷ Maimua deeu hich hag hiekpai higwia Jesuu hamag, — Muan chadcha pārag, “Mllata mak'lan oveja duubjem puert-diiu” ha chiramgui hajim, hōor hi hiek hāk'a n̄am k'lanan hi gaaimuata hāgt'arjā hōberju higwia.

⁸ Maimua chi fariseonaan k'ir hiek'amamua, 'Har m̄ bēju nawe sēuk'a hamachdēupai hamauta Hēwandam hiek jaau n̄am hawia sīi hōor k'ügurnaa hamachigta hee hapiejem k'lanan nem jīgk'amienaugui hajim. Pari jāg oveja charau hamachdēu hōor k'augbam k'lan hiek hasekasba haajemjö, m̄ag chadcha m̄ hiek hāk'a n̄am k'lanan chan par ham mag sēuk'a wēnrrajieb mam̄, ham hiek hasekasbajierramgui hajim.

⁹ Magnaa hamag, Mllata puertdi charau; chi m̄ hiek hāk'a n̄am gaaimuata peerd̄ n̄am k'lanan chadcha m̄ dēnk'am hiekta m̄ dēnk'a n̄isimgui hajim. Chi mag n̄isim k'lanagan, jāg chi pastorrau hich nemchaain wajap'a hoopaar p'ük k'öpi wai n̄rraajemjö, muajā hīchab ham t'la wai chitajugui hajim.

¹⁰ 'Pari magba har sēuk'a chik'am k'üguurjem k'lanan, chik'am hōorta jūrr hamachig paa haumam gaaimuata chik'amnaan ovejata jīgk'a haumamjö sīerrjēemgui hajim. Mag n̄am̄ pari sīi hamach hiek hāk'abarmuata chadcha peerd̄ju ha jaauwai warag hādlar hāgt'archa hōberpiejem hiekjā hūrpiba, hōor k'irjug hārpäi n̄amta mag n̄rrjēe haajemgui hajim. Mam̄ m̄ chan ham dēnjö magaagta bēebajim. Mllan sīi m̄chdēu Hēwandam hiek jaau chitamta hāk'abarm̄, hich mag hi dēnk'a wēnrranaa m̄ig heegarwejā honee hamk'irta bēejimgui hajim.

¹¹ Magnaa, Mllata Pastor chaar chi wajapcharam̄augui hajim. Pastor chi wajap'am habarm̄ hich nemchaain peerd̄ hawaagjā hichta hādlaraa t'öopiejemgui hajim.

¹² Pari magba har pastor han̄m k'lanjā sīi p'atk'on hat'eepai t'lan̄m k'lanan, lobou nemchaain p̄raan hurum hoowaijā warag hamachta k'ap'igbaadeejem. Hamach nemchaain k'aba haawai bālrjā ham gaai mas k'aba sim. Mag warag parhooba nemchaain dau hap'la haaidapiejemgui hajim.

¹³ Mag warag pastornaan han̄mta hamachdēupa högk'awia k'ap'ig p'öbaadeejemgui hajim, nemchaain t'lam k'ochgau k'aba sīi p'atk'on hat'eepaita naawai.

14-15 Maimua mag hiek'amamua deeu hichdëupai, 'Mñta Pastor chaar chi wajapcharamñugui hajim hich higwia. Hich jäg mñ Hayau wajap'a mñch k'ap'ñnaa muajä mñch Haai k'ap'ñ chitamjö, mñch higar nñm k'ññnjä mua k'ap'ñ chitam; maagwai hamachdëujä mñ k'ap'ñ haajemgui hajim. Chadcha mñch dñn haawai mua ham kñit hñdaraa mñch t'ñopijugui hajim, ham peerdñ hawaag.

16 Pari hagiö deeum k'ññn t'ñnñmgui hajim, mñg israelnaan k'abam k'ññn. Mak'ññnjä mua hñbamñg jñr p'ë haujugui hajim, hamaujä mñ hiek hñrbaawai hñk'amkñir. Mag, israelnaan dñi pap hñbam dñk'a nñisiewai mñchta ham Pastork'a chitajugui hajim, hamach t'um hñba t'ñ wai chitaag.

17 'Magua, mag pastor wajap'amjö hñor kñit hñdaraa mñch t'ñopiju haawai mñ Hayau mñ daupii wai simgui hajim. Pari mag hñdaraa mñch t'ñopiwiajä deeu hiiu p'iidñjugui hajim.

18 Mag mñch t'ñopiju ha chiram chan, hajués chik'amnauta mñrñg magpi naawai k'aba, mñch k'ñrauta hñor kñit mñch t'ñopijugui hajim, ham peerdñ hawaag. Mñ Hayau mñrñg magta hapitarr haawai mua chadcha hñdñr mñch t'ñopiju haai chiram. Pari deeu hñwaai mag hiiu p'iidñlagjä juu t'eeg chiramgui hajim ham jñg daar.

19 Pari chi judionaan chi pörnaanau Jesuu mag hiek'abarm hñrbaawai, hamach pem haawai, deeu hñwaai sñi chum haaip'ur hiyññ hihñbjä k'aba nñsim hiek'au,

20 k'apank'am k'ññnau warag hamach k'apeenag, —¿K'ant'ee pñrau hi hiek hñr nñma? Jä sñi hich pör hee dösät bñn wai simua lököö sñewaita mag hiek'a sñebahab haajeejim, chi Jesús higwia.

21 Pari magbaawai hñaur k'ññnau mag nñm hee, jñrr warm k'ññnau, —Pñar dak pör hee dösät bñn paraam k'ññnau hi dñnjö mag hiek'ajupa hanaajim. ¿Wa pñrau k'ñrjuawai meperau dau k'ñsum k'ññnjä daujä wajaug hapiju haai sñwa? haajeejim, hich Jesuu bi heewe dau k'ñsu t'aabatarr monaautarr higwia.

Jesuu mag hiek'atarr mag p'iesta Las Enramadas hanñm dichtarr k'ur hajim.

Judionaan chi pörnaanau Jesús hisegtarr

22 Maimua hag k'ur nññ hawia Jerusalén p'öbör hee deeum p'iesta wau naajim, Haai hi jñeujem di hñu haaipawia di t'eert'ñgtarr p'iesta. Magtarrta hewag pawiajä hich hag hedau paawai hich mag p'iesta waaujeejim. Mag p'iesta noseg jaar hajim.

23 Maigta Jesús p'ññrdñ nñrrajim daaugajär Haai hi jñeujem di bigaau, "Pórtico de Salomón" ha t'ñr sim hee, dijñjö nem pñm wñu wñjöm hee.

²⁴ Hi mag nʌrrʌmta judionaan k'apan hi haig pos haichëwia hirig, —¿Jāagwaita pua marag meerba pʌch jaaujuuta jāg s̄ima? Pʌlta chadcha warrgarwe hich Hēwandamaucha p̄i ju haajerr k'ai, warre marag jaaubá hajierram, marau k'ap haag.

²⁵ Magbaawai hich Jesuu hamag, —Mua k'abá ya pārag jaaubarm, pari pārau hāk'amap'a nʌmgui hajim. Mʌ Hayau mʌchig waupitarrjō wau chitʌm hoo nʌm gaaimua pārau k'ap'ʌ haju haai nʌm, mʌ chadcha hichdēu p̄itarr.

²⁶ Pari chaig mʌchdēu jaau chirarrjō, p̄ār mʌ higar k'aba naawai, mua mag mʌ Hayau mʌ p̄ijim ha jaau chirʌmjā pārau hāk'aba nʌmgui hajim.

²⁷ Chadcha mʌ dēn'k'a nʌm k'ʌnaun, jāg ovejanaanau hiek gaaipai hamach pastor k'aug haaujemjō, mʌjā k'ap'ʌ nʌm, mʌ k'ai hagá; maagwai mʌchdēujā mua ham k'ap'ʌ chitʌmgui hajim. Mag mʌ k'ap'ʌ naawai mʌlta ham na dʌnʌisimʌn, hamachdēujā mʌ hēudee weetjemgui hajim.

²⁸ Magbaawai mʌchdēuta mʌch Haai haar ham hōbērju haai hapiejem, tag hok'ooba s̄ii hi chaaink'a hich mag wēnʌrrramk̄ir. Ya magbarm chan ni hābmuajā mʌ ju heem k'echt'ʌg haubamgui hajim.

²⁹ Mʌ Haai hichta t'umaam k'ʌn k'āaijā h̄rpai s̄ierrʌmuata mʌrʌg mak'ʌn deejimgui hajim. Mag hichta h̄rpai s̄ierrʌmuata deetarr haawai hābmuajā hi ju heemjā p̄od k'echuebamgui hajim.

³⁰ Magnaa, Mʌ mʌch Haai dāin maran hich hābampaiugui hajim.

³¹ Hamachig magbaawai chará chi judionaan hūwaai sereu p'öbaadëwi deeu hi mokou barm hig naajim.

³² Pari mag nʌm hee Jesuu hamag magim:

—Mʌ Hayau hich juu t'eeg mʌrʌg deetarrau mua chadcha p̄ār dak̄ir nem wajap'am p̄om k̄ir pogk'e wauwia chirʌm. Pari mag nem k̄ir pogk'e wautarr hee, ¿chijāg gaaimuata p̄ārau mʌ mokou barm hig nʌ? hajim.

³³ Magbaawai chi judionaan chi pörnaanau, —Marau chan mag pua nem wajap'a waaujem gaaimuata pʌ mokou baraag-pam haba nʌm. Marau chadcha pʌ mokou barm hig nʌmʌn, pʌch hiek gaaimuapaita pʌ barm hig nʌmgui hajierram hirig, mʌg maach hāba t'um hagdaujöpai t'ʌnʌmta pʌ hiek mag pʌn Hēwandamaau hanaawai.

³⁴ Magbaawai hich Jesuu hamag, —¿P̄ārau hoowai mua magju k'aba chirá? hajim. ¿P̄ārau k̄ir heyaa k'aba nʌ, har Hēwandamaau p̄ār jöoinag hich hiek p̄āpitarr gaai, “P̄aran hēwandamnaanau” ha p̄a sim?

³⁵ Hirua magtarran hich hi jaaumk̄ir jar hautarr k'ʌn higwiata mag s̄ejimgui hajim. ¿Pari mak'ʌnjā hagjō mʌig

heegarm k'ʌn k'abaj? Magua maadëu k'ap'ʌ nʌmgui hajim, hich Hēwandamauta mag p'āpitarr haawai mua mag mʌn Hēwandam Hiewaau ha chirʌm haig pāraru mua k'aigba hiek'a chirʌm haju k'aba nʌmgui hajim.

³⁶ Hich Hēwandamauta hich haarmua mʌ jʌr hauwia mʌg jēb gaai pāitarrta, ɿjāga pāraru mʌg mag mua k'aigba hiek'a chirʌm habarju, mua Hēwandamag Haai hicheewai?

³⁷ Pāachdëu hoowai mua mʌch Hayau nem waaujem k'īir waubata chirʌm k'ai, magan hoob mʌ hiek hāk'amiet hajim.

³⁸ Pari pāachdëu hoowai muajā hirua nem waaujemta wau chirʌm k'ai, mʌ hiek hāk'aba hawiajā k'ap'ʌ habat hajim: hich Hēwandam chi Haaijā mʌ d̄i sim, maagwai mʌchjā mʌch Haai d̄i chirʌm.

³⁹ Pari hich Jesuu magbaawai hūwai hi pʌr hauju hēk'ajierram. Pari hich pʌr haupiba, häu peerdʌ k'eerbaadējim.

⁴⁰ Maimua mawia hag na Juan chi hōor pōr choomieu Jordán hee hōor pōr choo s̄ierr gar d̄arbawia maig s̄isijim, hedau höbeerjem gar.

⁴¹ Mag hi maig s̄leimaawai hōor pōm hi haar wētwia hamach heepai, —Keena, chadcha Juanau chan mʌg Jesús dēnjo hag na hōrau nem hooba haajemjā wauba k'itajim. Mamʌ hirua hich mʌg woun higwia nem jaaunjerran, chadcha t'umaa hich hag heeta jaaumajimgui hajierram.

⁴² Maig hirua Hēwandam hiek jaau sim hūrwia hōor k'apank'am k'ʌnau hi hiek hāk'ajierram.

11

Lázaro meetarr

¹ Biek hāb p'öbördam Betania hanʌm hee woundam Lázaro hanʌm mor machpajim haajem. Hich Lázaro hāp'ʌlin numí wai s̄iejim, María Marta d̄i. Mak'ʌn d̄ita s̄iejeejim hich.

² Hich mag Lázaro hāp'ʌ Mariaau hajim, maach Pōr Jesús bā hār jāgdeeu choonaa hich pōrbālupai jʌlupālitarr.

³ Mag hamach hēp'emk'öi mor machpawia warag heeg pamaawaita hamach numiim k'ʌnau hōor jʌr hauwia hich Jesús haig pājierram, jawaan mamk'īir. Magbaawai chadcha bēewia, —Señor, pʌ k'apk'ʌn chi wajap'am pua hārcha hiig-jemjā pōdba k'ērʌmgui ha jaauchējim Jesuug.

⁴ Pari hichig mag jaaubaa s̄ii warag, —Jāg k'amor machagau chan hi meem hiek meebamgui hajim. Jāan s̄ii jāg k'amor machag gaaimua Hēwandamta t'umaam k'ʌn k'āaijā hārpai sim hanaa mʌchjā hi Hiewaa haawai hagjō chirʌm ha k'ap hamk'īirta jāgpijimgui hajim hich Jesuu mag hichig hiek jaauchētarrag.

⁵ Jesuu chadcha Marta däi Mariajā hoomap k'aba ni hich Lazarojā hoomap k'aba haajeejim.

⁶ Mamʌ mag simta mag Lázaro mor mas sim hichig jaaubaichémjā maba, warag k'āai numí mag maach narr haig sīsijim.

⁷ Maimua hag k'ur ya k'āai numí naata marag hichdëu, — Deeu Judeaag wëttarraugui hajim.

⁸ Magbaawai marau hirig, —Maestro, ¿hīschapai hich ja-maam k'ʌnau peer pʌch mokou bar t'ōtarr k'ʌn haarta deeu pʌ mam hig sī? hanaajim.

⁹ Magbaawai jūrr hichdëu marag, —Pari hagt'a hamau mʌ t'ōoju hora k'aba s̄ebahab hajim. ¿Pārau hoowai mʌg hedau hāspapak'am doce horas s̄eba haajé? hajim. Hāsdawan maach dichmam haig mawiajā bā waaur t'at'agag maba haajemgui hajim, hāsdaau haawai.

¹⁰ Pari maach hedaarta chitaju hat'een, sīi bāhëu subaaddee u k'āijā buudimajugui hajim, k'īchag hee haawai. Mag hagt'a hag hora k'aba siewai hararagagta chitʌmjö hōrau mʌ chig habajugui hajim.

¹¹ Maimuata sīi hawia, —Maach k'apk'ʌn Lázaro ya k'āibaadēm; pari mua deeu hi p'iriupääin majugui hajim.

¹² Magbaata marau hirig mag naajim:

—Señor, mag k'āibaadēm k'ai, magan hāu hi k'īrdam hinaa haadēm. Mag k'ai magan hāu pör k'oordʌjugui hanaajim.

¹³ Pari Jesuu mag Lázaro k'āibaadēm ha s̄ierran, maan hiin ya hi meebaaradēmta jaau sim hajiebma. Pari mag simta maraun k'augba, sīi k'āai chaar k'āibaadēmta jaau simpii naajim.

¹⁴ Maimuata ya warre marag, —Lázaro meejimgui hajim.

¹⁵ Pari hāuta mʌ hi haar k'aba chirajimgui hajim. Magba hak'iin nau jāg chi mee sim mua pāach dak'īr p'iriupääin haujujā hoobak'am. Mamʌ chadcha Hēwandam juu t'eeg mʌ gaai sim k'ap hamk'īr, hi haarcha hoon wëttarrau hajim marag.

¹⁶ Mag hirua hoon wëttarrau habaawai maar heem hāb maar k'apeer ham dēn hibʌlr wauwia Meís ha t'ʌlrjerrau, —Keena, magan maachjā hi däi wëttarrau hajim, hi däi hāba k'ēchimaag.

Hirua mag s̄ierran, Judeapienau peer hich Jesús t'ōtarr haarta deeu högk'aba maagpam higwiata mag s̄ejim. Mag Meís hanʌm, hi t'är chaar Tomás hajim.

Mag, chadcha Jesús mam däi maarjā hi däi wëtjim.

Jesuu hōor p'iriupääin hich mag wēnʌrrapiejem

¹⁷ Mag wëtwia hūrimaawaijāh, ya k'āai jayap sim ha jaau naajim, chi Lázaro hauk'ērtarr.

¹⁸ Mag chi meetarr p'öbör Betania hanʌm Jerusalén dak'a kilómetros t'ärjupjö s̄ejim baraag.

¹⁹ Jerusalenmua mag dak'a sīewai judionaan k'apan weet-jeejim haajem, Marta María dāi nām haar, mag hamach numpai hap'öbaadeewai hamach hēp'emk'öi k'īirjuvia hatcha gaai machgau hōk'īirjuu hapimaugau hawia.

²⁰ Mag nām hee Martaaau hūr hat'ajim haajem, ya Jesús hamach dakpamam. Mag k'aug hat'aawai hi k'īirp'ee hoon bēejim. Pari María maba, deg sīsijim.

²¹ Mag bēewia ya Jesús dāi t'ēubaicheewai chi Martaaau hirig, —Señor, pā māig sīerr hak'iin, mā hēp'emk'öi māg dau hap'ān habak'amgui hajim.

²² Pari mua k'ap'ā hāmgui hajim, pua Hēwandamag jēebaawai pāchdēu jēubarmpiere hirua haju.

²³ Magbaawai Jesuu hirig, —Marta, pā hēp'emk'öi deeu hiiu p'iidājugui hajim.

²⁴ Magbaa Martaaau, —Chadcha mua k'ap'ā hāmgui hajim, māg hatag hōtarr k'ān t'um deeu p'iidātk'a nām hedan hijā dāi p'iidāju.

²⁵ Magbaawai hirig Jesuu magjim:

—Muata hōor p'iriu haunaa hich mag wai chirsiejem. Chi mā hiekta hāk'a sim k'ān meewiajā deeu hiiujugui hajim.

²⁶ Maimua har māig heegarwejā mā hiekta t'āraucha hāk'awia mā dēnk'a t'ānām k'ān chan meem hiek meeboom. Mak'ānan meewiajā deeu p'iidātk'awia hich mag nāisijugui hajim. Magnaa hirig, —Pua mā mag hiek'a chirām chadcha hāk'a hāwi? hajim chi Martaaag.

²⁷ Magbaawai chi Martaaau, —Señor, mua k'ap'ā hāmgui hajim, pā chadcha hich Hēwandam Hiewaau. Pālta warrgarwe hich Hēwandamau hich hiek jaaumk'īir māg jēb gaai pāiju haajerr k'abahab hajim hirig.

Jesús Lázaro hauk'ērtarr haar mawia bīetarr

²⁸ Maimua Jesús dāi mag hiek'a dānaawia, chi Martaaau hich heeum haar mawia, hōk'arii hi kach gawaa, —María, maach Maestro ya chum p'ōbōr higaau sīeichēm. Hi hiek pā dāi hiek'aag haajemgui haimajim haajem.

²⁹ Mag chadcha hichig mag jaaubaimam bärre Jesús haig bēejim.

³⁰ Maagwai chan hagt'a Jesús p'ōbōr hee dubba, Marta dāi hootarr haigpai sīejim.

³¹ Pari mag María hapuraa höbérbaadēm hoobaawai judionaan ham k'īir jāsenk'aag ham haig bēewia narr k'ānau chi binaandam hauk'ērtarr haarta bīen mampii hawia dāi hi hēudee pochag bēejim.

³² Mag bēewi, Jesús haig barchēwi, hi bāk'ārr p'ōbk'anāa hirig, —Señor, pā māig sīerr hak'iin, mā hēp'emk'öi māg dau hap'ān habak'amgui hajim, bīemamua.

³³ Mag warag hich dak'ir bñebaadëm däi chi judionaan hi däi bëetarr k'ñnjä bñep'öbaadëm hoobaawai hichpa hö jäsenaaga haadëmua gaai machaaga haadëjim.

³⁴ Mag warag hich haig narr k'ñnagta, ¿Jampaita hauk'ërjierrá? ha jëeujim.

Magbaa hamachdëu, —Señor, hachum k'abahab; hoomierrau hajierram hirig.

³⁵ Mag gaai machag haadëmua hich Jesujä bñejim.

³⁶ Mag Jesús bñebaadëm hoowia chi judionaana, —Keena, päädë hoobat: Jägan chadchata hirua hi jäsene haajeejimwai haajeejim jürram k'ñnau.

³⁷ Pari mak'ñnau mag nñm hee, hagjö bigaaum k'ñnau jürr, —Hichta mñig sñerr hak'iin, jäg dau k'ñsu k'itñm monaau-tarrjö, ¿mag Lazarojä hirua monaaubak'am k'ai? haajeejim.

Jesuu Lázaro p'iriu hautarr

³⁸ Mag mawia ya chi hauk'ërtarr haar pabaimaawai deeu gaai machag haadëjim. Chi binaan hauk'ërtarr jëbdi, nawe durrbä hee chi k'orm hajim. Mag simta mok pör pöm simuata sñi chi jëbdi hi hee joot'ñ wai naajim.

³⁹ Mag haig pachëwia Jesuu chi haig narr k'ñnag chi mokpör chawag pñrëupäipi jaaujim. Magbaawai Martaau hirig, —Señor ya maach hauk'ërtarr k'ñai jayap sim haawai ya maach hñr k'ërabahab hajim.

⁴⁰ Magbaawai Jesuu hirig, —Mamñ mua k'abá chaigjä pñrñg, mua hi p'iriu hauju pñch t'ñar hee k'ap'ñ hñm k'ai, pua chadcha Hñwandam juu t'eeg hooju ha chirajimgui hajim.

⁴¹ Mag chi mok chawag pñrëupi jaautarr haawai chadcha chawag pñrëupäijierram. Magbaawai Jesuu hñgt'aag heerpanaa Hñwandamag, —Tata, mua pñrñg hñu hajim ha chirñmgui hajim, mñg mñchdëu jëeu chirñm pua hñu mñ hiek hñk'abaawai.

⁴² Mua k'ap'ñ chirñmgui hajim, mua pñchig jëeuwai pua mñ hiek hñk'aajem. Pari magñm hñba, hichiita t'umaam k'ññn jñg daar mua t'et mag hñu hajim ha chirñmgui hajim, t'umaam k'ññag chadcha pñchdëuta mñ pñijim ha k'ap hamk'ir.

⁴³ Mag hiek'awia deeu hichdëupai jürr mag chi meem jëb deg sñerragta hi t'ñrcha t'ñrt'ñrnaa t'et, —Lázaro, dawag höbérbaichë hajim.

⁴⁴ Magbaawai maach chi meem harpta chadcha dawag höbérchëjim. Hoowai hich hauk'ërtarr hich mag bñ haarmua k'ieb mor t'um ñies baúa pñrëunaa hödi haigmua hñgt'aag pörpa k'ir jääremua pñrëu simta höbérchëjim. Mag höbérbaicheewai haig narr k'ñnag, —Jäimua jñg put hñerk'abapäit hajim, hidëu hich diig mamk'ir.

*Jesús par hawaag hibëptarr
(Mt 26:1-5; Mr 14:1-2; Lc 22:1-2)*

⁴⁵ Mag Jesuu Lázaro p'iriu hautarr hamach daúacha hootarr gaaimua, judionaan k'apan María däi bëetarr k'ɻnau k'ap'Λ n̄isijim, chadcha Jesús hich Hēwandamau p̄itarr. Mag warag hi higar n̄isijim.

⁴⁶ Pari mag t'ɻnám hee, hāaur k'ɻnán warag fariseonaan haar wëtjim. Mag wëtwi Jesuu mag hōor p'iriu hat'amta hīgk'aimajierram haajem.

⁴⁷ Magbaawai chi fariseonaan, p'adnaan chi pörk'a narr k'ɻnán däi hāba, tagam k'ɻnán chi t'ierrnaanpa biirdñierram haajem. Mag biirdñnaa hamach heepai jūrr hamach k'apeenagta, —Keena, ¿maadéu jāga hajuma jāg woun däi? hajierram hanám. Jāguan chadchata maach dauderra hag na hōrau nem hooba haajempata wau n̄rrám.

⁴⁸ Maadéu hādñraa hirig jāgám nem waipi n̄mán, t'umaam k'ɻnta hi higar paauk'awia hamach reik'apiju. Magbaawai Romapien chi t'et'emnaan bëewia, jūrr maach Haai hi jéejem diita pogueupñinaa, maachjā dau haug waujugui hajierram haajem.

⁴⁹ Mamá hāaur k'ɻnau mamagk'am hee, hāb mag añaou p'adnaan t'um t'ɻnarr k'ɻnán pörk'a sñerr Caifás ha t'ɻñrjerrau hich k'apeenag, —Pārau chan bñlñjā k'ñirjubata hiek'a n̄mgui hajim hanám.

⁵⁰ Magnaa hichdëupai, Mua hoowai wajapcha hajuun, mag pārau jaau n̄mjö maach t'umaam k'ɻnta dau hap'ɻl hapiju k'ääi, jāg happaita maach t'umaam k'ɻnán kōit t'ðopiju haai simgui hajim hanaabá, Jesús higwia.

⁵¹ Pari wajapcharan Caifaau mag hiek'atarr chan hich k'ñirjugjā k'abajim. Wajapcharan mag añaou hichta t'um p'adnaan t'ɻnarr k'ɻnán pör harr haawai hich Hēwandamau mag hiek'apibaawaita mag hiek'ajim, Jesuuta judionaan t'ɻnám kōit t'ðuju higwia.

⁵² Pari magbarm chan hīchab judionaan kōitpai k'aba, hewag paawai t'um hich chaaink'aju k'ɻnán kōitpa t'ðuju ha sim hajim, judionaan k'abam k'ɻnán hawiajā, magbarmua hich chaain durrpierram k'ɻnta k'od hābamk'a hawaag.

⁵³ Ya Caifaau mag hiek'atarr haawai magtarr haigmua judionaan chi t'et'emnaanau hāba hibëpwia warre Jesús t'ðuju k'ñirjugta wai n̄isijim.

⁵⁴ Jesuu ya mag hich t'ðuju k'ñirju nám k'ap'Λ sñerr haawai ya tag judionaan hee parhooba n̄rraba haajeejim. Mag gaaimua hichta warag Judea durrmuwa warp petajim, p'óbordam Efraín hanámag. Mam chan hōor pómcha k'aba

naajeejim. Maig maar hi däi naaimajim, hi k'a hogdaba wëñrraaajerr haawai.

⁵⁵ Mag p'öbör Efraín hanʌmʌg weetwai judionaan p'iesta Pascua haajem burrju dakpapa k'ajim. Hamach hi harr haawai, mag p'iesta härʌʌ Harr haawai, hoor pöm Jerusalenag héreréu k'ajim, Pascua burrju nawe k'ür k'augaaag, hamach jöoinau jaaujerrjö domer nʌmua hamach k'aibag barpääin.

⁵⁶ Mag wët t'ʌnʌmuān Jesuuta järp'öö haajeejim. Maimua ya Haai hi jéeujem degcha paauk'aimawiajä hi bëebaju k'ürjuwia jürr hamach k'apeenagta, —Keena, ¿pärau k'ürjuawai mag p'iesta hee hi bëeju k'ai? haajeejim haajem.

⁵⁷ Maagwai chi fariseonaanaau p'adnaan chi pörk'a narr k'ʌʌn däimua ya hōrag jaauk'a wai naajim haajem, chi Jesús sim k'aug hat'aawai hamachig jaaumk'ür, mag hamachig jaaubaawai sii hi pər hawaan wëtaag.

12

*Hʌʌirau jāgdeeu Jesús bā sūgtarr
(Mt 26:6-13; Mr 14:3-9)*

¹ Maimua mag p'iesta Pascua burraag seis diaspai waaur nʌm heeta, hich Jesús Betania hanʌmʌg mam däi maarjä wëtjim. Mag Betania p'öbör heeta mag woundam Lázaro hanʌm hichdëu p'iriū hautarrjä sñejeejim.

² Mag hi barbaimaawai maiguim k'ʌʌnau wajap p'iejäb wauwia Jesús k'öpiju hap'öbaadëwia chadcha waujierram. Maimua ya t'um wau haaipa sñiewai chi Lázaro hāp'li Martaau chi nemek t'öi jijig k'ajim. Maagwai maar t'ach k'ö nʌm haig hñchab hich Lazarojä däi t'ach k'ö sñejim.

³ Mag nʌmta hich Lázaro hāp'li hñbak'ai María jāgdee narrdo chaar dën nem parhëpagk'am däi dubchëjim. Mag dubchëwia, chigagjä higba, hagua Jesús bā sūgnnaa deeu hich pörbäʌʌupai jʌʌupläijim. Mag nem t'üpag sñiewai mag hirua Jesús bā hagua sūgbadee sii dijä hënter t'łap jöisijim.

⁴⁻⁵ Mag hoobaawai maar heem hñb maar k'apeer Judas Iscariote ha t'ñarjerrau magjim:

—Hëh, jāg jāgdee trescientos denariom gaai përpäiju haai sñerrta, ¿k'ant'ee sii jāg hñr choobaadëma, hagua hap'ʌʌm k'ʌʌndamag nemdam haudeeju haai sñerrtä? hajim.

Hich mag Judaauta hewag pawiajä hich Jesús hoomap'a haajerr k'ʌʌnag hi pər deeju hajiebma.

⁶ Pari Judaau mag hiek'atarr chan sii chadcha hap'ʌʌm k'ʌʌndam k'ürjuwia k'aba, nem jígmie harr haawaita mag hiek'a sñejim. Hichdëuta maach t'umaam k'ʌʌn p'atk'on di wai nʌrraaajerr haawai hñrōu maachig deemam hauk'ërmamjä hichdëu jígk'am haig jígk'aajeejim.

⁷ Judaau mag hiek'abaawai Jesuu hirig, —Hidëu hirig jāgdeeū mΛ bā sūgpibá hajim. Jā hi dēn nau jöpcha mΛ mee-baadeewai hagua mΛ k'a p'uraag sīi hāk'a wai sīerr k'abahab hajim hirig.

⁸ Magnaa, Hap'ΛΛm k'ΛΛnan hich mag pārāu pāach hee hoo wai wēnΛrraju; pari mΛ chan hich mag pāar k'īir chitabajugui hajim.

Judionaan chi pörnaanau Lázaro t'ōoju k'īirju narr

⁹ Mag Jesús Betania sīeichēmjā chi judionaan Pascua dichaag bēetarr k'ΛΛnau k'aug hat'aawai k'apan hi hoon bēejierram. Pari mag bēe t'ΛnΛm chan hi hoogpaijā k'aba, hich Jesuu Lázaro p'iriū hauwia maach hich mΛg sim hoogpata bēe naajim.

¹⁰⁻¹¹ Pari mag Jesuu hi hiiu hautarr gaaimua, judionaan pōm tag hamach higar k'aba jūrr Jesuu jaau nΛrrΛmta hāk'a t'ΛnΛsierr haawai, chi p'adnaan pörnaanau jūrr hich Lazaropata dāi t'ōopΛijugui hap'öbaadējim.

Jesús Jerusalén p'öbör hee dubimatarr

(Mt 21:1-11; Mr 11:1-11; Lc 19:28-40)

¹² Mag Jesús dāi maar Betania paauk'achētarr noram Jerusalenmua hūrp'öbaadējim haajem, hi barju. Maagwai ya hōor pōoma Jerusalén p'öbör hee t'Λnaajim haajem, mag p'iesta hat'ee wēttarr k'ΛΛn.

¹³ Mag hūrp'öbaadeewai hōrau sot'ark piujöm t'Λrrp'ënaa hag juu panhap'a hi k'īirp'ee bēejierram. Maimua hich dāicha hoobaicheewai serereuk'amua honegau, "Häucha habarm Hēwandam. Hich mΛltā pachdēu maar israelnaan hat'ee pach jūrr pāibarmΛu. Hichta maar Reik'aju haawai pachdēuta hi hāu wai chitajugui" haajeejim jūrram k'ΛΛnau.

¹⁴ Mag wētumua ya hag nawe Hēwandam hiek p'ā sim gaai hich Jesús higwia jaau simjö, burrodam hār waaidΛwia warag hag gaaita mamua p'öbör hee hich mag dubjim. Mag chi Hēwandam hiek p'ā sim gaai:

¹⁵ "Sionpien, honee habat.

Pāadē hoobat: har pāar Rey sīi parhoobam k'ΛΛnjö burrodam gaaita hurum" ha sim. (Zac. 9:9)

¹⁶ Heeu hi mamag k'abaadeewai chan maach chi dāi wēnΛrraajerr k'ΛΛnau chan marau bālrljā k'augba naajim, jāgwiata mamag k'ajī. Maimua ya nassi pawia hich Haai haar hāgt'ar petarr k'urta marau k'ap'Λ hap'öbaadējim, ya hag nawe hi jāgju Hēwandam hiek p'ā sīsidΛm gaai jāg jaau sim haawai juaujö jāgtarr.

¹⁷⁻¹⁸ Mag hōor pōm Jesús k'īirp'ee hoon bēetarran, hirua Lázaro chi meem ya jēbdeg sīrrta deeu p'iriū hautarr chi

hootarr k'ʌnau jajaauk'am hūrwia hi hoom k'õchgauta mag hi k'irp'ee bëejierram.

¹⁹ Pari maagwain jūrr chi fariseonaanau hamach k'apeenagpaita, —Keena, pārau hoo nām, jäg sīi hamag hiek'a nāmuapai chan maadēu pōd maachig paa haubamgui haajeejim. Magnaa, Hoojurauma, jäg t'umaam k'ʌnta sīi hi higar paauk'amamgui haajeejim.

Judionaan k'abam k'ʌnau Jesús jaaran bëetarr

²⁰ Mag Pascua hee hōor pōm Jerusalén wëttarr k'ʌn hee hīchab judionaan k'abam k'ʌnjā t'ʌnaajim, Haai hi jëwaan bëetarr k'ʌn.

²¹ Mak'ʌnau Felipe haig bëewia hirigta, —Kakë, marau Jesús dāi hiyāl ham k'ōsi nāmgui haichëjierram.

Mag Felipeegta jéeuchëtarran hamachjö judionaan k'abam hee bāautarr haawai hajim, hamach kōit Jesuug hiek'amk'ir. Chi Felipe p'öbördam Betsaida hanām heem hajim.

²² Magbaawai Felipeeu jūrr hagjö maar k'apeer hāb Andrés hanāmag jaauwia hamach numiim k'ʌnau jūrr hich Jesús haarcha jawaan wëtjim.

²³ Mag wëtwia judionaan k'abam k'ʌnau hich jar wēnrrām ha jaaubaicheewai hamjā peerdā hawaag hādāraa hich t'ōopiju jaaubaadēmua magjim:

—Ya hīsta chadcha māch chi Hemk'ooi Hiewaa chik'amnau t'ōoju gayaa pamamgui hajim, mag hamau mā t'ōobarmua māchta Hēwandamau t'umaam k'ʌn k'āajā hārpai hapieg.

²⁴ Pārau hooba haajē hajim, nemjīr dau hīu hawaagjā jāga haajē? Jēb hee jīrbam chan maan hich mag sīsim, bāljā hīuba. Magarrau jīr sīuwia hōbēr sīsiewain chadau chēbaadēmua hich jīrtarr k'āajā hār haaujem. Hich hagjöta mājā meeju haai chirabahab hajim, mag māch meebar māgaimua hōor pōm peerdā hawaag.

²⁵ Hich hagjö k'ap'ā habat hajim: Har māig heegar haawai mā gāaimua bāljā hich chig hapimap'a sim chan meewajā hāgt'ar hōbērbam. Pari mā gāaimuata hich dau hap'ā hajujā k'irjuba mā hiek hāk'a nārrāmān chadau meewajā hāgt'archata hōbērwia māg hatagjā hich mag hīu sīrrajugui hajim.

²⁶ Maimua hīchab chi chadcha mā chogk'anāa mā dāi nārrām k'ōsi simān, hichdēu k'ōchagpierr nem wauba, māchdēu nem waupim k'ōsimpaita wau nārraju haai sim. Mag hamān magan ham wēnrrāmpiperr māchjā ham dāi chitajugui hajim. Hābmua magta mā chogk'a nem wau nārrāmān, mā Hayaujā hich k'ircha hi t'ō hiek'ajugui hajim.

Judionaanau hich t'ōoju Jesuu jaautarr

²⁷ Maimua mag jaaumamua hīchab, 'Hīs chadcha t'umaa k'īrjuwia mΛ hök'īrjug pöoma chirʌmgui hajim, chik'amnau mΛch t'ōoju dakk'a pamaawai. Mag chirab mamΛ ham jua hee t'ōmaaugaujā mua mΛch Hayag, "Tata, mΛ peerdΛ hat'ājā" habamgui hajim, warrjā mag hat'eeta mΛ bëetarr haawai.

²⁸ Maimua sīi hich Hayag, —Tata, muan mΛch gaaimuata sīi t'umaam k'ΛΛnaujā pΛrʌgtä hāba hee hapim k'ōsi chirʌmgui hajim.

Pari hirua magbaawai hāgt'armuata woun hiekjö, —Ya pΛ gaaimua hōrau mΛrʌg hee habarm; pari hichiita warag mΛchig hee hapijugui hajim.

²⁹ Pari hedjā heemua Hēwandamauta woun hiekjö hirig magbarm hūrbaawai haig hōor narr k'ΛΛnau sīi pagt'Λmpii naajim. Maagwai hāaur k'ΛΛnau jūrr, —Hēwandam chogauta hāgt'armua hirig hiek'a sim k'abahab haajeejim.

³⁰ Pari hamau mag nΛm hee, hich Jesuu t'umaam k'ΛΛnag hiek'amamua magjim:

—Mag pārau woun hiekjö hūrbarm chan sīi mΛchigpai hich hiek hūrmk'īir k'abamgui hajim. Jāan jāg hich hiek hūrpitarr gaaimua hichdēu mΛ hiek hāk'a sim pārag k'ap hamk'īirta pārag jāg hiek'ajimgui hajim.

³¹ Ya hīsta chik'amnau mΛ t'ōoju gayaa pamam. Mag mΛ hisegwi mΛ t'ōobarm gaaimuata k'aigbam k'ΛΛn t'umaam k'ΛΛn dāi Hēwandamau hichdēu k'ap hajugui hajim. Mag hōor kōit mΛ t'ōobarm gaaimuata hīchab mepeer mΛg durr gaai hichta chi pōrk'a sīerrʌmjā Hēwandamau pōdpäim hiek pōdpäijugui hajim.

³² Pari hīchab mag hāgt'aa hōor k'apanag dak'īir mΛ jiirjop sīuwia t'ōobarmuata mΛch hiek hāk'amam k'ΛΛnan mua t'umaa mΛchig paa haumajugui hajim.

³³ Jesuu mag hiek'amarran mag dau hap'ΛΛ pakuls gaai hich t'ōju jaau sim hajim.

³⁴ MamΛ hirua mag hiek'abarm hūrwia hōrau hirig, —Hēwandam hiek p'ā sim gaaimua marau k'ap'Λ nΛmgui hajierram, hich Hēwandamaucha pāibarm chan meeba hich mag sīrraju ha sim. Pari mag simta, pΛ hiek mag pΛltä hich Hemk'ooi Hiewaa hanΛmta, ¿jāga mag Hemk'ooi Hiewaata hāgt'aa pakuls gaai t'ōbarju? Magan, ¿ma k'anim Hemk'ooi Hiewaa hagá? hajierram hirig.

³⁵ Magbaawai Jesuu hamag ejemplo jaaumamua warag hichta Hemk'ooi Hiewaa hich Hēwandamau pāitarr k'ap hamk'īir magjim:

—Hīsweran pārau hagt'a hōtdau paa dΛnΛmjö mΛ hoo wai nΛmgui hajim. Pari nau jöpcha ya tag pāar k'īir mΛ chitabaju. Magua hagt'a mΛ hiek hūr nΛwe hāk'abat hajim, k'īrjug k'aigbamta pāach gaai hārpam hugua. ¿Pārau hooba haajē

k'ichag hee wëtum k'lan? Hamau hamach wënlrramjä k'augba haajem. Chi m^λ hiek hëk'aba n^λm k'lanjä hich hagjöta t'lanmgui hajim, hamach hok'oo n^λmjä k'augba.

³⁶ Magnaa hichdëupai hich higwia, Mag hõtdaujö sim hagt'a pääch hee wai n^λwe hëk'abat hajim, hich mag m^λ d^λi hararag hee wënlrraag.

Mag hiek'a siewia hõor heemua higbaadeeu hi s^λeinamjä tag hõrau k'augba, h^λba maach happaita hi d^λi naaimajim.

Jägwi judionaanau Jesús hiek hëk'amap'a naají

³⁷ Parii Jesuu maach meeun judionaan k'apan t'lanm dak'ir nem k'ir pogk'e waumamua hich jua hoopipi haajerjä wajappai hi hiek hëk'aba haajeejim.

³⁸ Pari mag hamau hëk'amap'a narran, hich Hëwandam hi jaaumie Isaías k'ararrau p'^λa p^λarr heyaa hõbërmk'ir hajim. Hirua p'^λa p^λarr mag hajim:

"Señor, parii p^λ hiek jaau n^λmjä hõrau hëk'amap'a hajugui" hajim.

"Hamau k'aug haubajugui" hajim, "mag nem wau n^λm gaaimua puata p^λch jua t'eeg hoopi sim." (Is. 53:1)

³⁹ Magta chadcha hëk'aba naajim. Hamau mag hëk'abaju higwia hich Isaiaupai h^λchab,

⁴⁰ "Hëwandamau ham dau k'ipinaa kach t'eegjä hapiju" ha p'^λajim, "hoo n^λmjö n^λmta hoobamjö hamk'ir, maimua h^λur n^λmjö n^λmta h^λrbamjö hamk'ir.

Magba hak'iin hamau hamachdëu hoona h^λur n^λmjä k'ap'λ haawai, hamach k'aibag häsie hewag k'irjuvia Hëwandamag hamach peerd^λ haupiju" ha p'^λajim Isaiaau hich Hëwandamaucha hichig jaaumatarr. (Is. 6:10)

Pari Hëwandamau judionaan mag t'är t'eeg hapitarran, a^{ño} k'apan par hich hiek h^λrpitarrjä hëk'amap'a harr haawaita magpijim.

⁴¹ Isaiaau hag nawe hichdëu hootarrjö magta p'^λ p^λajim, ya Cristo m^λig heegar maach hich mag s^λiecheewijä hõrau hi dau hap'^λ wauwia t'ōju k'ap'λ s^λerr haawai. Pari mag^λm h^λba, Hëwandamau hichta t'umaam k'lan k'āaijä h^λrpai hapiju jä k'ap'λ s^λejim.

⁴² Mag judionaan t'umaam k'lanau chan Jesús hiek hëk'abajierrab mam^λ, h^λaur k'lannaun h^λu hi hiek hëk'ajierram; chi hëk'a narr k'lan hee chi t'ierrnaanpa t'lanajim. Pari mag hëk'a n^λmta chi fariseonaanau, tag hamach culto hee dubpimaaugau hamach j^λr w^λerpp^λiju h^λög'awia, hamach k'augpiba haajeejim.

⁴³ Maagjeejeb mam^λ hamachdëu mag hëk'a n^λm han^λmjä tagam k'lanagjä k'augpimap'a narran, Hëwandamau k'ōsimjö

haju k'āyau, sīi māg dich k'apeen hāba t'ānām k'ānagta hamach hēugar k'aigba hiek'apimaaugau hajim.

Hamachdēu hisegtarr hiek higwiapai Hēwandamau deeu ham k'ūr p'ālrju

⁴⁴ Biek hāb hijējbk'amua judionaan hich hiek hūr narr k'ānag Jesuu t'et magjim:

—Chi mā hiek hāk'a simuan mā hiek happai hāk'aba hīchab mā Haai hiekpata hāk'a simgui hajim, hich hiek jaaupitarrta mua jaau chitaawai.

⁴⁵ Maagwai mā hoobarmuan hīchab hich chi mā pāitarrchata ya hoobarmjö simgui hajim, maar hich hāba naawai.

⁴⁶ Mālta māg durr gaai t'um k'īchag heemjö jooba nām k'ān hat'ee hōtdaujö bēejimgui hajim, maagwai chi mā hiekta hāk'a nām k'ān chan sīi tag k'īchag hee hok'oo wēnārrāmjö k'aba hararag heeta wēnārramk'īir.

⁴⁷ Pari har mā hiek hūr nāmjā mā hipierraahaba nām k'ān chan, mā mag warrjā māg durr k'aibag wawaagta bēeba harr haawai, mua k'abam hajim ham k'aibag waupi jaauju. Mālta sīi hōor peerdā hawaagta bēejimgui hajim.

⁴⁸ Pari mag chi mā hisegnaa mua nem jaau chirām hipierraajā k'aba nām k'ānan, sīi hamachdēupaита wir haig hamach k'aibag waupi jaubarm, hamachdēu hisegtarr hiek'aupaita Hēwandamau hōor hi hagk'am hedjā deeu ham k'īir p'ālrju haawai.

⁴⁹ Chi mā hiek hiseg nām k'ānnaun k'ap'ā haju haai nāmgui hajim, sīi māch k'īrauta māch hiek'am haig hiek'aba chitām. Mā Hayauta mā pāitarr haawai, hichdēuta mua hiek'amajujā jajawag maawai, hich hagpierrpaita jaau chitāmgui hajim.

⁵⁰ Mua māchdēujā k'ap'ā chirāmgui hajim, chi mā Hayau nem jaau pāi sim hipierraahaba nām k'ānan hāgt'ar hōbērwiajā hich mag hi dāi hiiu wēnārraju. Magua, mua nem jaau chitāmān, māch Hayau māchig jaupi jaautarrjöta jaau chitāmgui hajim.

13

Jesuu hich k'apeen bā hātarr

¹ Ya p'iesta Pascua hanām burrju k'āai hābpai waaur sīejim. Maagwai Jesuu k'ap'ā sīejim, ya hichdēu māg durr werplawi deeu hich Haai dāi hāba sīejim hag pabaadēm. T'um māg jēb gaai maar hich dēnk'a durrarr k'ānan bālrjā chig haba jāsehne haajeejim. Maagjerr haawai ya hābmiecha hamau hi t'ōju hed paawaijā hag'ta hichdēu maar k'ōsi sim k'ap'ā hapijim.

² Hamau hi magju hed maar hi däi t'um hāba t'ach k'ö naajim, ya k'eeuraa pamamua. Maagwain Judas Iscarioteen ya meperau pör meu t'anaajim, Jesús hoomap'a haajem k'lanag hi pär deeg. Chi Judas woun hāb Simón hanam hiewaa hajim.

³ Jesuu k'ap'la sijem, hich Hayau hichigta nem t'um jaaunaa hāgt'armua hich pāitarr haawai deeu hi haar maju.

⁴ Mag k'ap'la sierr haawai t'ach k'ö hoo siewi, p'iidbaadéwi, hich k'ajūa hārām hēernaa, jūrr toayaauta hāi jā sīsijim.

⁵ Magnaa t'ep pör pōmaam hee dō choonaa maar bā hābaadéjim. Mag hānaa hichdēupai deeu mag toayaau wajap'a jaser jāupāmajim.

⁶ Mag hāk'apräigmamua ya Simón Pedro dēn hāag habaawai chi Simón Pedroou hirig magjim:

—Señor, ¿puata mā bā hāagá? hajim.

⁷ Magbaawai Jesuu hirig, —Mua hīs pāar däi māg chirām pua pōd k'augba k'abahab; pari hök'arta pua k'ap habajup hajim, jāgiwia mua māg pāar bā hā chirajī.

⁸ Magbaawai chará warag Pedroou hirig, —Señor, pālta mā k'āai hārpai siewai pārlag chan mua māch bā hāpibamgui hajim.

Magbaawai jūrr Jesuu chi Simón Pedroog, —Pua mārlag pāch bā hāpimap'a chirām k'ai, magan ya tag pā mā däi nārraju k'aba simgui hajim hirig.

⁹ Magbaawaita Simón Pedroou hirig, —Señor, mag k'ai magan hoob mā bā happai hām. Mā bājā hānaa, mā juajā hānaa mā pōrpa sūurbapāi hajim.

¹⁰ Pari magbaawai Jesuu hirig, —Har ya wajap'a domerwia nām k'ān tag domerju higba naabahab, hāba bā happai hāju haai nāmgui hajim. Pāar t'um k'abahab māmā ya pāar wajap'a domer nāmjö t'āar wajap'a naabahab; hāba hābpaita pāar hee domerbamjö t'āar wajap k'aba simgui hajim.

¹¹ Hirua mag maar hee hāb t'āar wajap k'aba sim ha sīrren, maach heem hābmua himeraa wir haig hich pär deeju k'ap'la sierr haawaita mag sijem.

¹² Mag Jesuu maar bā hāk'apāiwia, hūwaai hich k'ajūa jūrapāinaa deeu mes gaai jupchējim. Mag jupchēwia marag, —Hīsin chadau mua pārag jaauk'imgui hajim, k'ant'eeta mua pāar däi māg chirajī.

¹³ Chadcha pārau mārlag Maestro hanaa Señor haajem; pārau mag nām haig hagchata hiek'a nāmgui hajim.

¹⁴ Mag mā pāar Maestro hanaa pāar Pörk'a chirāmuata pāar bā māg hābarpí, pāraujā hagjö jūrr chik'am chogk'a nāmjö hagdaujö dich k'apeen bā hāju haai naabahab hajim.

¹⁵ Māg pāar bā hābarmua mua pārag ejemplota dee chirāmgui hajim, pāragjā māch dēnjö hamk'īir.

¹⁶ Pāadē k'īrjubat. Sīi chik'am chogk'a nām k'ān chan hamach pōrnaan k'āai hārpai k'aba, ni sīi piyonnaank'a nām k'ānjā hamach patronnaan k'āai hārpai k'aba haajemgui hajim. Hich hagjōta naabahab hajim maachjā. Mā pāar Pōrk'a chirāmuata pāach dāi jāgbarm hoowia hoob pāachta pāach k'apeen k'āijā hārpai nām ha k'īrjuwia, "Maar chan chik'am chogk'aju k'aba nām" ha k'īrjumiet hajim.

¹⁷ Pārau ya mā hiek hūrbarm; pārauta mua nem jaau-tarr k'īrjunaa chadcha mā hipierraa māch dēnjo nem wau wēnrrāmān, pāar honee wēnrrajugui hajim.

¹⁸ 'Mag pāar honee wēnrraju ha chirām chan, pāar t'umaam k'ān higwiata mag jaauba chirāmgui hajim, hāb pāar heem cha māchdēu jaau chirāmjö honee k'abaju haawai. Mua k'ap'ā chirāmgui hajim, chadcha māchdēucha jār hautarr k'ān t'āar. Pari hichiita Hēwandam hiek p'ā sim gaai "Mā dāi hābam mes gaai t'ach k'oojerraupaita hāsie mā k'aibag wauju" ha p'ā simjö, chadcha hich hag hee hōbērmk'īrta mua jājā jār haujimgui hajim.

¹⁹ Ya mua hag nawe pārag jaau chirāmgui hajim, maagwai ya heeupemjö magbaadeewajā pārag mālta chadcha hich Hēwandamaucha jār hauwia pāitarrau ha k'ap hamk'īir.

²⁰ Hābmua mag wir haig mā k'aibag waujup mamā, hichiita pāran mua pāi chirāmgui hajim. Magua k'ap'ā habat: Mua māch hiek jaaumk'īir pāi chirāmta hōraujā hāu pāar hiek hūrm k'ōsi hūrnāa hāk'a nāmān magan māchdēucha jaaubarmta hāk'abarmjö habarmgui hajim. Mag mā hiek hūrm k'ōsi hūr nām k'ānnaun magan hīchab hich mā pāitarr hiekchata hūr nāmgui hajim hich Jesuu marag.

Jesuu jaauwai Juddauta hi pār deeju hajim

(Mt 26:20-25; Mr 14:17-21; Lc 22:21-23)

²¹ Marag mag hiek'awia warag hichta gaai machaaga haadēmua, —Chadcha mā cha hiek'a chirām hiek'au pāar heem k'ānnaun hābmua wir haig himeraa sīi chik'amnag mā pār deejugui hajim.

²² Pari hirua warre chi t'ārcha jaauba harr haawai marau k'augba, sīi jūrr chik'am k'īrta hagdaujö heerpag heerpag naajim.

²³ Maagwai mā hi bigaau hi dāi hāba t'ach k'ō hoo chirajim, mālta hārcha hichdēu jāsene haajerr haawai.

²⁴ Mag māchta hi bigaau chirarr haawai Simón Pedroou mārāg juaupai jaaujim, k'ai higwiata mag sī ha k'ap jēeumk'īir.

²⁵ Magbaawai mua chi Jesús simāgaacha hīiudānaa hirig, —Señor, mag pua jaausim, ¿k'ai higwiata mag sīwi? ha chirajim.

²⁶ Magbaawai hich Jesuu mārāg, —Hoobá, pārāg hoomk'īir mua pan homnaa hagāgcha deek'imgui hajim.

Magnaa chadcha pan k'õreunaa, homnaa, Judaagta deejim, woun hääb Simón Iscariote hanam hag hiewaag.

²⁷ Mag Jesuu hichig pan homnaa hñabaawai hat'am bärre mepeer mag chi Judas pör hee dubtarra warag hñrpabaadëjim. Magbaawai Jesuu hirig, —Pachdëu wauju k'üirju simjö jöpai waubá hajim.

²⁸ Pari mλ k'apeen däi hääba t'ach k'ö narr k'λλnau pöd k'augbajierram, jägwiata hirig mag sñejim k'ai.

²⁹ Hich chi Judaauta maar t'umaam k'λλn p'atk'on dijä wai nñrraajerr haawai maraun sñita hirig p'iesta hee nem higuuta pér hawaan mamk'üir jaau simpii naajim; wa magbam k'ai, hap'λλm k'λλndamag k'äijä hag heem deepi jaau sim k'äijä hanaajim.

³⁰ Mag hichig pan hñabapäaiwai, hauwia, k'öpäiwia, warre höbérbaadëjim maar haigmua. Maagwai ya hedaa hajim.

Jesuu hiek hiiur jaautarr

³¹ Mag ya Judas höbérbaadeewai Jesuu magjim marag:

—Hïsta ya chadcha mλch chi Hemk'ooi Hiewaa jua t'eeg chiram t'umaam k'λλnau hoogpam. Maagwai jürr mλ gaaimua Hëwandamau hich jua t'eegjä hoopiegpamgui hajim.

³² Mλch chi Hemk'ooi Hiewau Hëwandam jua t'eeg mλg hoopi chiramjö, hich Hëwandamaujä hñchab nau jöpcha mλ jua t'eeg hoopijugui hajim.

³³ Mag hiek'amamua hich t'õoju higwia, 'Chaaína, mλλn sñi k'üchpaita pääar däi chirajugui hajim. Mλ petaawai parii päärau mλ jlrju. Pari na mλchdëu judionaan chi t'ierrnaan dak'üir hiek'a chirarrjö, mλλgwaiwe chan pääar mλ chiraimam haar pöd barju k'aba naawai

³⁴ päärag hiek hiiurta jaau pλak'im. Ma, mλgaugui hajim: Jürr hagdaujö chik'am k'a k'õsi habat. Mua jäg pääach k'õsi wai chitamjö, pääraujä hagjöta pääach k'apeen k'a k'õsi habat.

³⁵ Magta päärau chadcha hagdaujö chik'am k'a k'õsi hamλn, t'umaam k'λλnau k'ap'λ hajugui hajim, chadcha pääar mλ k'apeenk'a nam.

Jesuu jaauwai Pedroou bñarjä hi k'augbam haju jaautarr

(Mt 26:31-35; Mr 14:27-31; Lc 22:31-34)

³⁶ Mag hi hiek'a höpinää Simón Pedroou hirig, —Señor, ¿pλ jamag mamta mag sñi hajim.

Magbaawai hich Jesuu hirig, —Hñswe chan pöd pλ mλ däi mabam; pari hök'arta hich hagjö pλ mλ hñudee majugui hajim Pedroog.

³⁷ Magbaawai deeu hich Pedrooupai hirig, —Señor, pari ¿k'an jägwi hñswe mλ pλ däi pöd maju k'aba chirá? hajim. Pλ gaaimuan t'õju hak'iinjä mλλn t'õju chiramgui hajim.

³⁸ Magbaawai Jesuu hirig, —¿Chadcha mΛ gaaimua pua hΛdΛraa pΛch t'ðöpiju chirΛwi? hajim. MΛ cha hiek'a chirΛm hiek'au nau hōrau pΛchig jëeuwai hāt'ārr bīeju nawe biek t'ārjup pua hamag bālrjā mΛ k'augba chitΛm hajugui hajim.

14

Jesús gaaimuapaita hōor hāgt'ar höbērju haai nΛm

¹ Maimua maach t'umaam k'ΛΛnag, —Hoob jāg tag hök'īirjuunaa hatcha k'īirju nΛΛ hamiet hajim. MΛ chan chadcha tag pāar k'īir chitabaju; pari mua pāach pΛabajeewai hoob Hēwandamaujā pāach hiseg sim hamiet. Magju k'āai mua pāachig jawaagpamta k'īir heyaa habat hajim.

² Magnaa, MΛ Haai sim durran di k'apan hōor joobaju pōoma t'ΛnΛmgui hajim. Mag hōor joobaju pōm chuk'u hak'iin, mua pārag, “MΛΛn pāar naaimamk'īir di k'īir k'augaagta pāar na mam” habak'amgui hajim.

³ MΛ pāar na mamgui hajim; maimua ya nem t'um k'īir k'aug sīsiewai hūwaa mΛ bēejugui hajim, pāar p'ē hawaan, mΛch chirΛm haig dāi hogdaba hich mag wēnΛrramk'īir.

⁴ Ya pārau k'ap'Λ nΛmgui hajim, mΛ jamag ma, maimua mag mΛ chiraimam haarjā jāga barju.

⁵ Magbaawai maar heem hāb maar k'apeer Tomás haajerrau jūrr hirig, —Señor, marau k'augba nΛmgui hajim, pΛ jamagta ma; mag nΛm, ¿jāga marau pΛ haar barjujā k'ap habarju? hajim.

⁶ Magbaawai hich Jesuu, —MΛchpaita hāgt'ar maajem k'Λd k'abahab hajim. MΛ gaaimuata chadam hiekjā pārau k'ap'Λ nΛm. MΛchdēuta mΛg jēb gaaiwe hōor Hēwandam dēnk'apiejem. Hāba mΛ gaaimuapaita hōran mΛ Haai haar barju haai nΛmgui hajim.

⁷ Magua, pārau ya mΛ k'ap'Λ nΛm k'ai, magan hīchab mΛ Haaijā k'ap'Λ nΛmgui hajim. Mag hi k'ap'Λ naab mamΛ, nau hamau mΛ t'ðobarm haigmua hatagta wajapcha hi k'ap'Λ hajugui hajim, hi jāga sīerrā, mΛ hoo nΛm gaaimua hichchata hoo nΛmjō naawai.

⁸ Magbaawai jūrr Felipeeu hich Jesuug, —Señor, magan marag maach daúachata pΛch Haai hoopibā, mag hoobaawai marau k'ap'Λ nΛisijugui hajim, hi jāga sīerrā.

⁹ Magbaawaita Jesuu hirig, —Nawe pāar dāi mΛ hich mag chitaajemta, ¿hagt'a pārau mΛ k'augbata nΛwi? hajim. Chi mΛ hoojemuan ya mΛ Haaijā hoowia sīebahab. Mag nΛmta ¿k'an hatchata warag mΛch Haaipata pāachig hoopim k'ðchk'a nΛma? hajim maach t'umaam k'ΛΛnagta.

¹⁰ Magnaa chi Felipeeg, ¿Pua hāk'abata sī hajim, mua mag mΛ mΛch Haai dāi chiraawai mΛ Haaijā mΛ dāi sim ha chirΛm?

Maguata mua nem jaau chit^{am} chan sīi m^{lach} hipaita jaau chit^{am} k'abam. Mua nem wau chit^{am}jā m^{lachdēuta} mag wau chit^{am} haju k'abam; hajapcharan hich m^l Haai mag m^l d^{ai} s^{lejemuuta} waaujemgui hajim.

¹¹ Magnaa deeu maach t'umaam k'^{llanag}, Chadcharau keena; m^l chadcha m^{lach} Haai d^{ai} chir^{am}, maagwai hich m^l Haaijā m^l d^{aita} simgui hajim. Mua mag jaau chir^{am} pārau hāk'amap'a n^lm k'ai, sīi mua nem wau chir^{am} gaaimua k'^{aijā} chadcha Hēwandam m^l d^{ai} sim habat hajim.

¹² Pāadē m^l hiek hūrbat: Chadcha chi m^l hiekta hāk'a simuan mua nem wau chir^{am}jō waunaa hag k'^{ai} hār^{llachajā} waumajugui hajim, m^{lach} Haai haar pawia mammuajā mua m^{lach} juapá deeju haawai.

¹³ Pāar chadcha m^{lach} dēnk'a naawai pārau pāachdēu nem k'^{osim} t'um m^l Hayagta m^l hiek gaai t'^{lwiata} jēeum^ln, mua pāar d^{ai} mag pāachdēu jēeu n^lmjō hajugui hajim, m^{lachdēu} pāar d^{ai} mag chir^{am} gaaimua hich m^l Haaita chi jua t'ierru ha k'^{ap} hamk'^{ir}.

¹⁴ Mag pāar chadcha m^l dēnk'a naawai pārau m^l Hayagta nem jēeu n^lm^ln, muajā chadcha jerrba mag pāachdēu jēeu n^lmjō hajugui hajim pāar d^{ai}.

Hēwandam Hak'aar pāiju jaautarr

¹⁵ Mag hiek'ak'agmamua hīchab marag, 'Pārau chadcha m^l daupii n^lm k'ai, mua pāachig nem jaautarr t'um hipierraahabat hajim.

¹⁶ Pārau magm^ln, m^{lach} Haai haar paawai mua hirig pāar hat'ee dewam m^{lach} jūrr pāipi jaaujugui hajim, pāar d^{ai} hogd^lba hich mag pāar k'^{ir} jāsenk'a wai n^lrramk'^{ir}. Ma hich Hēwandam Hak'araugui hajim.

¹⁷ Magbaawai hirua hich Hak'aar pāiju. Pari ma, m^lg jēb gaai sīi parhoobam k'^{llanau} pōd haubajugui hajim, hamau hi hoojā hoobanaa k'^{augjā} k'^{augba} naawai. Mag hamau hi k'^{augba} n^lm hee, hichdēun pārag hich k'^{augpinaa} chadam hiekjā k'^{ap}'l hapijugui hajim, hichta pāar t'^{āar} hee s^{lenaa} m^lg hatagjā hich mag pāar d^{ai} s^{lerraju} haawai.

¹⁸ Mag hiek'ak'agmamua, 'Wouchnaanjō chan mua pāar dau hap'^l p'^lēp^labamgui hajim. Mawiajā m^llān hūwaai deeu pāar d^{ai} chiraichējugui hajim.

¹⁹ Nau m^ligmua jōpcha pōm k'^{aba} n^lm hee, m^lg jēb gaai m^l hiek hāk'aba n^lm k'^{llanau} tag m^l hoobaju. Pari mag hamau m^l hooba hawiajā pāar d^{ai}n deeu maach hoojugui hajim. Mag deeu maach hoobaawaita pārau k'^{ap}'l hajugui hajim, pāachjā m^{lachjō} hich mag hiiu wēn^lrraju.

²⁰ Mag m^l hiiubarm hedta chadcha m^l m^{lach} Haai gaaita chir^{am} pārau wajapcha k'^{ap}'l n^lisiju. Hich mag hedta hīchab

pārau k'ap'Λ n̄lisijugui hajim, pāachjā mΛ dāi naawai mΛchjā jūrr pāar dāi chitaju.

²¹ Chi mua nem jaautarr hūrnaa mΛ hipieraa simuan magan chadcha mΛ daupii sim ha sim. Mag chi mΛ daupii simΛn, hīchab mΛ Hayaujā hi daupii hajugui hajim. Mag mΛ Hayau hi daupii habaawai mΛchdēujā hi k'ōsinaa warag mΛch k'īrjugchata k'ap hapijugui hajim.

²² Magbaawaita Judaaau (chi Iscarioteeu k'aba mamΛ) hirig, —Señor, ¿jāga mag marapaita pua pΛch k'augpjuma hajim, pΛch hiek hōk'aba nΛm k'ΛΛnagpa pΛch k'augpiba?

²³ Magbaawai Jesuu hirig, —Chi mΛ daupii simuata mΛ hipieraa nem wauju haawaima hajim; maagwai hiita mΛ Hayaujā hīchab daupii habajup hajim. Mag maata mΛ Hayaujā daupii wai s̄iewai maach numiita hi dāi hāba hi t'āar hee jooba wēnΛrrajugui hajim.

²⁴ MamΛ chi mΛ hipieraata nem wauba sim chan mΛ k'ōchk'aba haawaiugui hajim. Magnaa, Cha pārau mΛ hiek'a chirΛm hūr nΛm chan mΛch hiekpai k'aba, jāan mΛch pāitarrau hiek jaaupitarr hiek'augui hajim.

²⁵ Pāar dāi hagt'a chirΛwe ya mua pārag t'umaa jaaubarm.

²⁶ Pari mΛ jūrr mΛ Hayau hich Hak'aar pāar k'īr jāsenk'amk'īr pāibaawai maguata jūrr pārag nem t'umaa jaaunaa mua pāachig jaaujerrjā deeu t'umaa pārag k'īr heyaa hapijugui hajim.

²⁷ Mag hiek'amamua, 'MΛchjā honee chiraawai mΛch petaawai pāarjā mua honeenaa k'ōinaata p'ērlajugui hajim. Mag pāar honeenaa k'ōinaa n̄lisim chan s̄ii mΛg jēb gayamjö k'ūchpai k'aba, hich mag n̄lisim hiek'au hajim. Mag mΛ mam ha chirΛm hūrwia hoob hōk'īrjuu hamiet, ni nem hōk'ōjā hamiet hajim marag.

²⁸ Pārau mΛ hiek hūrjieramgui hajim, mΛ mΛch Haai haar mawia deeu pāach haig bēeju ha chirΛm, pāar dāi chitaag. Pārau chadcha mΛ k'ōsi nΛm hak'iin, mag mΛ mam ha chirΛm hūrwiajā pāar honee naak'amgui hajim, mΛch Haai mΛch k'āaijā hārpai sim dāita chiraimaawai mΛch Haai dāi hāba mΛchpata hōrau t'ō hiek'aju haawai.

²⁹ Hīswe hag nawe ya pārag jaau chirΛmgui hajim, heeu-pemjö chadcha mag mΛch mawi deeu pierrwaijā mΛchdēu pāachig jaaujerr k'īr heyaaanaa hag hiek gaaita warag hubΛ hōk'a n̄lisimk'īr.

³⁰ 'Mepeerta mag mΛ k'āai hārpai s̄iewai k'abam, pari mΛg jēb gaai hichta chi pōrk'a s̄ierrΛmua hich hōor pāiwia mΛ par hawaan wēdurum haawai ya pōmcha pāar k'īr chitabajugui hajim.

³¹ Pari hichiita hich mag haadraa mäch t'õopiju haai chiramgui hajim, mäch hiek hëk'a nám k'lanau mua chadcha mäch Haai k'õsi chitaawai hichdëu mächig jaautarrpierra wau chitam k'ap hamk'ir.

Mag hiek'apäiwia warag, —Maachta mäigmua wëttarraugui hajim.

15

Cristo gaita k'aark'aju haai nám

¹ Mamä mag wëttarrau hatarrta warag hiyäa námua magjim Jesuu, hichpai higwia:

—Mäata chi uva k'arau, maagwai mä Haai chi jíirjem hanaa chi jaarjemäugui hajim.

² Pääar sii mä k'äu nenergau. Wajapcharan pääran mä Hayau k'õsi simjö nem wawaagta mä dën'k'a námgui hajim. Pari mag mä k'äu nenergk'a námpta k'äu hääb k'äijä pöd jopba simän, mä Hayau warag t'lapnaa barpäiju. Pari hääuta chëwia jop simän, warag wajap'ata hirua jar k'ëk'är hajugui hajim, warag chëmk'ir.

³ Pääran ya nemjíir harg hee námjöta námgui hajim, mua päächig nem jaautarr t'um hipierraas hääk'a nám gaaimua.

⁴ Mag päächta mä k'äu nenergk'a naawai hoob mä hogdämiet hajim. Jäg chi k'äu chaar gaaimua t'ladbaadeewai chi neer hich happai pöd chëba warag p'uajemjö, päärajä hich hagjö mä däita k'apeer k'aba nám chan, pöd Hëwandam hat'ee nem wajap'a waubamgui hajim. Magua mä däita hich jäg hogdäba náisit hajim, mäch garmuajä jäg pääar hogdäba chitaajemjö.

⁵ Mag hiek'amamua deeu hichdëu jaautarrjö, 'Mäata chi uva k'aar charaugui hajim, hich higwia. Maagwai pääar sii mä k'äu nenergau. Chi mä däita hogdäba simän chadcha Hëwandam hat'ee nem wajap'am pöoma waujugui hajim, mäch garmuajä hi hogdäba chiraawai. Mä gaaimua k'abam chan bëlrjä päärau pöd nem wajap'am waubajugui hajim.

⁶ Chi mä däi narr k'lannta hamach garmua mä k'a hogdä nám k'lanan warag uva k'äu bëlrjä chëba haajemjö hisegpäijugui hajim, mä gaaita k'aar k'aba naawai. Magäm k'lanan mä Hayau hoowaijä, chi k'äu t'arrptarr p'uabaadeewai hörpäijemjöta námgui hajim, hi hat'ee nem wauba sii parta naawai.

⁷ 'Päärau mä k'a hogdäba mua päächig jaautarr hipierraata wënlrrämän, päächdëu nem waupim k'õsimta märläg jaaubat, magbaa mua waub k'aba waujugui hajim.

⁸ Har päärau mä Hayau nem waupim k'õsi simjöta wajap'a nem waauwain päärau warag hi t'ärp'öota hapi námgui hajim.

Pāach mag nʌm gaaimua hōrau k'ap'ʌ haju, pāar chadcha mʌ k'apeenk'a nʌm.

⁹ Hich jāg mʌ Hayaujā mʌch k'ōsi wai s̄ejemjō, muajā pāar k'ōsi chitʌm. Hich jāg pāach nʌmjōta nʌisit hajim, mua hich jāg pāar k'ōsi chitaag.

¹⁰ Hich jāg mʌjā mʌch Hayau jaautarr hipierra chitʌm gaaimua mʌ Hayau mʌch k'ōsi wai s̄ejemjō, pāraujā mua pāachig jaautarr hipierraata wēnʌrrʌmʌn, pārau k'ap'ʌ hajugui hajim, chadcha mua pāach k'ōsi chirʌm.

¹¹ 'Mua pārag mag hiek'a chirʌmʌn, mʌch honee chirʌmjō pāachjā warag wajapcha honee hamk'īraugui hajim. Pāar mag mʌjōta honee nʌmʌn magan mʌg heegarm honeg k'aba, honeg chaarta wai nʌsim.

¹² Mua pārag jaau pla chirʌmʌn, mʌchdēujā hich jāg pāar daupii chirʌmjō pāach heepaijā jūrr hagdaujō chik'amnaan daupii habat ha chirʌmʌugui hajim.

¹³ Maadēu dich k'apeen hat'ee nem waauwai hamag k'ap'ʌ hapiejem, chadcha maadēu ham k'ōsi nʌm; pari mag nem wau nʌm k'āai h̄rpai simʌn, ham kōitjā h̄dʌraa dich t'ōopi chirʌmta chadcha ham daupii chirʌm hanʌmʌugui hajim.

¹⁴ Pārau mua nem jaau chirʌmta hipierra hamʌn, magan pāarta mʌ k'apeen augui hajim.

¹⁵ 'S̄i chik'am chogk'a nʌm k'ʌnau chan hamach patron-naanaau nem wau nʌmjā k'augba haajeewai ya mua tag pāar s̄i mʌch chognaan gaai t'ārbam. Mag t'ārju k'āai s̄i mua mʌch k'apeen hata t'ārjugui hajim, ya mʌch Hayau jaaupitarrjā t'umaa meerba pārag jaau wai chiraawai.

¹⁶ Warrjā pārau pāach garmuata pāach Pōrk'amk'īir mʌ jʌr hauba mʌch garmuata pāar jʌr hautarr haawai, mua pāar pāi chirʌmgui hajim, wētwia hōrag mʌ hiek haaidʌ jaaumamua hōor mʌch higar paa haumamk'īir. Pārau magmʌn, magan mʌ hiek gaai t'ʌwia mʌ Hayag nem jēeuwaijā t'um hirua deeb k'aba deejugui hajim.

¹⁷ Deeu mua pārag, hagdaujō jūrr dich k'apeen daupii habat ha chirʌmgui hajim.

Jesús higar nʌm k'ʌn hoomap'a haju

¹⁸ 'Har mʌ hiek hāk'ab nʌm k'ʌnau pāach hoomap'a haawai k'īir heyaa habat hajim: pāar hoomap'a haju nawe mʌlta hamau nacha hoomap'a hajierram.

¹⁹ Pāraujā ham dēnjō mʌ hiek hāk'aba nʌm hak'iin, hamau pāar daupii hak'am, hamach higar nʌm k'ʌn dāi haajemjō. Pari pāar ham heemua mua mʌch hat'ee jʌr hautarr haawai hamau pāar hoomap'a nʌmgui hajim, ya pāar hamach dāi k'aba naawai.

²⁰ ¿Chaig mua jaau chirarr pārau k'īir heyaa k'aba nā? Sīi chik'am chogk'a nām k'ān hamach patronnaan k'āai hārpai k'aba haajem. Magua, hamau mā dāi k'aibag haajerr haawai pāarjā hich hagjō hamau k'aibag waujogui hajim. Maagwai hich jāg mua jaau chitām hiek hāaur k'ānau hāk'atarr haawai pāar hiekjā hagjō hamau hāk'ajugui hajim.

²¹ Hamau mag hamachdēu ham haig pāar k'aibag wauju ha chirāmān, pāach mā dāi k'apeerk'a nām gaaimuata pāar dāi hamau magju. Pari mag nāmān, mā pāitarr Hēwandum hamachdēu k'augbam gaaimuata pāar dāi hamau magjugui hajim marag.

²² 'Mā bēebanaa mua hamag bālrjā māta Hēwandum Hiewaau hanaa ham peerdā haujujā jaauchēbamuan, hamachdēu mā hisegtarr gaaimua Hēwandum dāi ham hiekk'ōr chuk'u naak'amgui hajim. Pari mua hamag māch meerba jaautarrta hamau mā hisegtarr haawai hābmuajā k'augba haawaita mā hiek hāk'abajim haju k'aba simgui hajim.

²³ Pari hamau k'augba nāmgui hajim, mā hoomap'a nām haig hīchab hich mā Haaipata hamachdēu hoomap'a nām.

²⁴ Hōrau hag na wauba haajem nempa mua ham dak'īir waujimgui hajim, magām gaaimua k'āijā hāk'amk'īir. Mua mag wauba harr hak'iin, hamachdēu mā hisegtarr gaaimua chadcha ham Hēwandum dāi hiekk'ōr chuk'u naak'am. Pari ya hamach daúacha mag hootarrjā hāk'abanaa warag mā hoomap nām haig, hich chi mā pāitarrpata hoomap'a nāmgui hajim.

²⁵ Pari juaujō hamau mag nāmān, hamachdēu wajap'a hālark'aajem hiek gaai p'ā simjō, "Bālrjā hiekk'ōr chuk'um paarta mā hoomap hajurau" ha simjō, chadcha hich hag hee hōbērmk'īrau ha jaaumajim hich Jesuu marag.

²⁶⁻²⁷ 'Pari hōrau mag pāar hoomap'a nām hee, māchdēu jaau chirarrjō, māch hiparmua māch Hayag hich Hak'aar pāipi jaaujogui hajim, pāar k'īir jāsenk'amk'īir. Mag pierrwain chadau hichta mā destigk'ajugui hajim, hichdēuta pārau hōrag chadam hiek jaaupimamua hīchab mājā jāga chitā ha k'augpimaju haawai. Pari wajapcharan pāachjā mā destig-naanaugui hajim, mua warrcha māch Haai hiek jaaubaaderr haigmua pāachta mā dāi hogdāba wēnārraawai.

16

¹ 'Mua pārag hag nawe mag hōrau pāar hoomap'a haju ha chirāmān, ya pāach dāi chadcha magp'ōbaadeewaijā mua pāachig jaaujerrta k'īir heyanaa warag hubā nāisimk'īrau hajim.

² Ya hamauta pāar dāi magp'öbaadēmān, pāran hamau hamach heemua jār wērppāiwia hamach culto waaujem heejā tag dubpibajugui hajim. Mamag nān hawia juauchajā pāar k'ēchmaju. Mag pāar k'ēch nām k'ānnau hamachdēupain Hēwandamau pāar dāi magpi sīewaita mag nām hajurau.

³ Mag hamau pāar dau haug wau nāmān, hagt'a bālārjā mā Haai k'augba ni mājā k'augba haawaiu.

⁴ Ya mua pārag hag nawe mag jaau chirāmān, ya chadcha pāach mag ham juu hee dau hap'ān haadeewaijā mua pāachig hamau pāach dāi magju ha jaaujerr k'ap hamk'īraugui hajim.

Jāga haichēju Hēwandam Hak'aar hōor t'āar hee sīeicheewai

'Mag māch gaaimua pāar dau hap'ān hajujā warrcha māch k'apeenk'a hawaag pāar t'ārk'a haauwaiwe mua chadcha pārag jaaubajimgui hajim, hagt'a pāar dāi hamau magju wají narr haawai; mag nām dāi hīchab māchcha pāar dāi chitaawai.

⁵ Pari hīs ya māch chirarr haar māch pāitarr dāi hāba chiraan mam haawai warre pārag jaau chirāmgui hajim. Pari mag mā mam ha chirām hūrwia honeenaa ni hābmuajā, "Jāgata sī mag pā sīeimaju durrjā?" haba,

⁶ Sīta warag hōk'īirjuu nām, pāach happai hap'öbaadeewai pāach dau hap'ān haju k'īirjuwia.

⁷ Pari mag mā maju ha chirāmān, chadcha pāach wajapcha hamk'īraugui hajim. Mā maba hak'iin, Hēwandam Hak'aar mag pāar k'īir jāsenk'ajujā bēebaju. Magarau mā petaawain chadau māchdēuchata māch jūrr mag pāar k'īir jāsenk'ajujā pāijugui hajim.

⁸ Mag hichcha pierrwain chadau hichdēuta wajap'a hōrag k'ap'ā hapijugui hajim, k'an gaaimuata Hēwandam dāi mag hiekk'ōr paraa nā, k'an hagā Hēwandam dau na hagpierraan nem wau nām, maimua jāga hich Hēwandamaujā hichdēu k'ap haju hich hiek hāk'aba nām k'ānn dāi.

⁹ Hichdēuta hamag k'aug haupijugui hajim, hamachdēu mā hiek hāk'aba nām gaaimua mag Hēwandam dāi hiekk'ōr paraa nām.

¹⁰ Hichdēuta hamag k'īirjupi haujugui hajim, chadcha māchjā hagpierraan Hēwandam dau na nem wau chitarr gaaimua hūwaii māch Haai haar chiraimam. Mag mā mam pabaadeewai pārāu tag mā hoobamgui hajim.

¹¹ Maigta hich hag Hēwandam Hak'araupai hīchab mag dōsāt māg durr gaai chi pōrk'a sīerrāmjā hich higar nām k'ānn dāi Hēwandamau hich garmua ya pōdbapāimjā k'ap'ā hapijugui hajim.

¹² Mag jajawagmamua, 'Hagt'a pārag hiek jaauju pōoma wai chirāmgui hajim, pari māgwaiwe par pārag jaauk'iinjā pōd pārāu k'augbaju.

¹³ Hich Hēwandam Hak'aarcha pierrwain chadau, hichdēuta mag chadam hiekjā k'ap hapiejeeawai, Hēwandamau pāachig jaaumam t'umaa pārau k'ap' hajugui hajim. Mag hirua jaaumamjā chadam hiek'augui hajim, hirua sīi hich k'īraupaita nem jaauba chi Hayau hichig jaaumamta jūrr pārag jaaumaawai. Mag sīewai māg hatag nem höbēberg majujā pārag k'ap' hajugui hajim, hichdēupai.

¹⁴ Hiruata mā jaauju haai chirām haawai hichdēuta mua jaaujerr hiekjā māchdēu jaaujerrjō hūwaai pārag k'īir heyaa hapināa wajapcha k'ap hapiju. Mag sim haig chan hichta t'ō hiek'apiba, mālta hirua pārag t'ō hiek'api simgui hajim.

¹⁵ Wajapcharan mag mua jaaujerr hiek k'ap' hapi sim haiguin, mā Haai hiekpata hīchab k'ap' hapi simgui hajim, māchdēujā hi hiekta jaaujerr haawai.

Hök'īrjug harrta jūrr honegag paju

¹⁶ Maimua marag, 'Nau māgtarr k'ur nālpai hawia, tag pārau mā hoobajugui hajim. Pari hagtarr k'ur nālpai hawia deeu maach hoojugui hajim.

¹⁷ Hirua magbaawai maar k'apeen hāaur k'ālnau hamach wir haigpai, —Keena, ¿k'an haawaiuma haajeejim, mag nau nālpai hawia tag maadēu hi hoobam hanām; pari mag simta, wa hag k'ur nālpai hawia deeu maach hooju hanām? Magnaa hi hiek mag hich Haai haar maju haawaita mag hi hoobam haajem,

¹⁸ ¿k'an haawai k'ai mag nau nālpai hawia haawai? Mua chan pōd k'augbamgui haajeejim jūrram k'ālnau.

¹⁹ Pari maar k'apeenau hamach heepai mamagk'amua hichig jēeum hig nāmjā hich Jesuu k'ap' sīerr haawai hich garmuata jūrr marag magjim:

—Chadcha mua pārag, nau māgtarr k'ur nālpai hawia pārau tag mā hoobam, pari hag k'ur nālpai hawia deeu maach hooju ha chirāmgui hajim. ¿Mua mag hiek'atarr higwiata pāar mag k'augbabamk'arrá?

²⁰ Mua māg jaaau chirāwe chan pārau pōd k'aug hauba nām, pari ya chadcha pāach dak'īir magbaadeewaita mā hiek hīk'aba nām k'āln honee t'ānām daar, pāar mā hat'ee hicharaucha bīewia hōk'īrjuu hajugui hajim. Mag pāar hōk'īrjug pōoma hajup māmā, ya deeu pāach daúacha mā hoop'ōbaadeewai jūrr pāar honeeta hap'ōbaadējugui hajim.

²¹ Pārau k'ap' nāmgui hajim, hāli chaai hawaagpaawai bi machgau honee k'aba haadeejem; pari mag t'ānāl hawia ya chi chaaidam hat'aawai, tag gaai machag t'ānarrjā k'īrjuba, jūrr honeeta haadeejem.

²² Hich jāg hāli chaai machgau noobaadeejemjō, pāarjā nau nālpai hawia hagjō dau nowaa hap'ōbaadēbajup, pari

mag nʌm deeu maach hoobaawai hūwaai pāar t'āar honee hap'ōbaadējugui hajim. Mag pāar honee hap'ōbaadēm chan hābmuajā tag pāar hök'īirjuu hapibajugui ha jaaumajim marag hich Jesupai.

²³⁻²⁴ 'Ya mag hed paawai, cha mua jaau chirʌm pārāu k'ap'ʌ naaju haawai, tag hīsimjö mʌrʌg jējēeu habajugui hajim. Pāar mʌ dēnk'a naawai mʌ Hayag nem jēeu nʌm t'um hirua pārag deejugui hajim. Pari mag mʌ dēnk'a nʌm hawiajā hagt'a pārāu bʌlrljā mʌ Hayag mʌ hiek gaai t'ʌwia nem jēeuba nʌm. Magta jēeubat hajim, pāachdēu nem jēeu nʌm deebaawai wajapcha honee haag.

Jesuuta mag durr gayam jua t'eeg t'um pödbapäim

²⁵ 'Hīsin mua sīi pārag dawaacha k'aba, bigawaapaita jaau chirʌmjö chirʌmgui hajim, k'augpimap'amjö. Pari jāg nʌl hawia ya hag hed pabaadeewai tag jāg jaauba, warre dawaata pārag mʌch Haai higwia jaaumajugui hajim.

²⁶⁻²⁷ Mag hed paawai ya tag pāar kōit mua mʌch Hayag hich jāg jēeu chitaju k'aba chirʌmgui hajim. Magju k'āai pāachdēuchata warre mʌ hiek gaai t'ʌwia hirig jēejuu haai nʌisijugui hajim, hichdēujā pāar k'ōsi sīewai. Hirua mag pāar k'ōsi simʌn, chadcha mʌ hi haarmua bēetarr pārāu k'ap'ʌnaa mʌ k'ōsi naawaiugui hajim.

²⁸ Mʌn chadcha mʌch Haai haar hi dāi hāba chirawiata mʌg durr gaai bēejim. Magtarr haawai mʌg durr pʌawia hūwaai mʌch Haai haar maagpamgui hajim.

²⁹ Magbaawaita marau, —Hīsin chadau pua warre dawaata jaaumabma hanaajim hirig, jāg sīi k'augpimap'amjö bigawaapai k'aba.

³⁰ Ya hīsin chad marau k'ap'ʌ nʌmogui hanaajim, pua chadchata nem t'um k'ap'ʌ sim. Maguata bʌlrljā pʌchig jēeubamjā pua maar k'īirjug k'ap'ʌ jaaubapäim. Maguata marau k'ap'ʌ nʌmogui hajim, pʌ chadcha Hēwandam sim haarmuachata bēejim.

³¹ Magbaawaita hich Jesuu magjim marag:

—Hīsta pārāu mag k'ap'ʌ nʌm hanaabma,

³² pari magtarrau hoo chirak'imgui hajim. Ya pāar jīerraugwia mʌch happai barpʌaju hora paagpam. Mag pārāu mʌch happai mʌ barpʌawiajā mʌch hap k'aba chirʌmgui hajim, mʌ Haai mʌ dāi sīewai.

³³ Hoob k'īirjumiet, mua hag nawe t'um pārag mag jaau chirʌmʌn, pāach warag mʌ dēnk'a wēnʌrrʌm gaaimua honee hamk'īraugui hajim. Mʌig heegar nʌweran pāar chadcha dau hap'ʌn wēnʌrraju; pari k'īirdam honee habat hajim; mua mʌch garmuata mʌg durr gayam jua t'eeg t'um pödpäiwia pāar heeg hoo wai chitajugui hajim.

17

Jesuu hich k'apeen kōit Hēwandamag jēeutarr

1 Maimua mag jaau dichwia hāgt'aag heerpanaa hich Hayag magjim:

"Tata, ya hag hora pabaadëm. Mag pach hiperra chiram gaaimua chadcha pach Hiewaak'a chiram hōrag k'ap'ñ hapibá hajim, magbaawai muajā hīchab pachta hamag t'ö hiek'apieg.

2 Ma pach Hiewaa haawai pachdëuta mārlag mag durr gaai t'umaam k'ññn k'āaijā hiek t'eeg hārpai hapinaa, pachdëu māch hiek hāk'apimam k'ññnjā hīchab māch dāi hich mag wēnrraju haai hapieg hāu pua mārlag pach jua t'eegjā dee-jimgui hajim.

3 Mag ham hich mag mā dāi wēnrraagan, hamau pājā k'ap'ñnaa mājā k'ap'ñ haju haai nāmgui hajim: hāba pālta Hēwandam charau, maagwai mā Jesucristo, pachdēu pātarr.

4 Pua māchig p'idag deetarr t'um mag jēb gaai waubar-mua mua hōrag k'ap'ñ hapibarmgui hajim, pālta chadcha Hēwandam chi jua t'ierriu.

5 Nau māgtarr k'ur deeu mā pach haar pabaimaawai, warr mag durr hompaaju nawe māchta pach dāi hāba nem hiek t'eeg chi Pörk'a chirarrjö, hūwaai mārlag hagjō hiek t'eeg hapinää chi Pörk'apibá ha jēeumajim hich kōitpai.

6 Maimua jūrr maar kōit hich mag Hēwandamag jēeumamua magjim: 'Sii mag durr gaai parhooba t'ññam k'ññn heemua pachdëucha jār hauwia pach hiek hāk'api hautarr k'ññnagan ya mua jaaujimgui hajim, pā jāga sīerrā. Warrgarwe pach dēnk'a hauju harr k'ññn haawai pua mārlag deejimgui hajim, mā dāi mag hogdāba wēnrramk'ir. Pua mārlag hamag jaaupitarr mua jaauwi, hāk'awi, hīsin hāu pachdēu k'ōsimjöta wēnrramgui hajim, maar higwia.

7 Ya hīsin hamau k'ap'ñ nāmgui hajim, nem t'um mua waunaa jaaujerr pachdēu māchig jaaumampierr mua wau chitarr.

8 Pua jaaupitarr hiek ya mua hamag jaaujim; mag jaubaawai hamachdëujā hāk'am k'ōsi hāk'ajierramgui hajim. Magnaa hich Hayag maar kōit hiek'amamua, Ya hamau hāk'a nāmgui hajim, chadcha pā haarmuata mā bēejim, pachdēu mā pāiwia.

9 Mag hiek'ak'agmamua warag, 'Tata, mag māch dāi durrum k'ññn kōitta muan pārlag jēeu chiramgui hajim. Mua chan sīi mag durr gaai sīi māch hiekjā hāk'aba nām k'ññn kōit jēeba, pachdēu mārlag deewia pach hiek hāk'api hautarr k'ññn kōitta jēeu chiramgui hajim, hamjā hīchab pā dēnk'a durraawai.

10 Pua k'ap'ñ chiramgui hajim, mā hōor t'um pā dēnk'a t'ññam; maagwai t'um pā hōork'a t'ññam k'ññnjā mā dēnk'a

t'ʌnʌm. Maguata hamau pua k'ōsimjö wēnʌrrʌm gaaimua, pʌt'ö hiek'amam däi mʌjā hōrau wajap'a t'ö hiek'aajemgui hajim.

¹¹ Magnaa, 'Tata, mʌ chan tag mʌg durr gaai chitabujugui hajim, deeu pʌ däi hāba chiraag hūwaai pʌ haar maagpaawai. Pari mʌ k'apeen chan wëtba, hich mʌig heegar nʌisijugui hajim, maar higwia. Maagwai pʌrlʌgt a ham kōit mua jëeu chirʌmgui hajim, pʌchpaita t'umaam k'ʌnʌnau hee haju haai naawai. Pʌch hiek'au pua ham chig hapiba, pʌchdëu mʌrlʌg deetarr juu t'eegau ham t'ʌa wai chirsí hajim, hich jāg maach numijā hō hāba nʌmjö hamjā hich mag hō hāba wēnʌrramk'ir.

¹² Mʌg jēb gaai mʌchta ham k'a hogdʌba chitaawain pua mʌrlʌg juu t'eeg deetarrau mua ham chig hapiba t'ʌa wai chitajimgui hajim, magamk'irta pua hamag mʌ hiek hāk'apitarr haawai. Mag ham t'ʌa wai chitaawai hābjā hok'ooba, hāba ya hag nawe chi hok'oom harr happaita hok'oobarmgui hajim. Dau hāb jāgbarmʌn, jāan pʌch hiek p'ā sim gaai jaau simjö hich jāgu harr haawai hajimgui hajim, Judas higwia.

¹³ Mag hich Hayag jëeumamua, 'Tata, mʌ hūwaai deeu pʌ haar mam, pari mua mag ham kōit jëeu chirʌmgui hajim, hamach dak'ircha. Mʌig hagt'a ham däi heegar chirʌwe mag jëeu chirʌmgui hajim, hamach jāgʌucha hūr naawai mʌch honee chirʌmjö hīchab hamjā honee nʌsimk'ir.

¹⁴ Pua hamag pʌch hiek jaaupitarr ya mua hamag jaauwia hāk'atarr haawai ya ham maach dënëugui hajim. Mag gaaimua pʌ hiek hāk'aba nʌm k'ʌnʌnau jūrr ham k'a k'ōchk'aba wai nʌmgui hajim, tag hamach higar k'aba naawai.

¹⁵ Mua chan pʌrlʌg, mʌg durr gaaimua warre ham chawag p'ë hat'aad haba, muan sīta pʌrlʌg, ham t'ʌabá ha chirʌmgui hajim, dösätau ham k'ūgurwia hamachdëu hāk'atarr hiekta deeu hisegam hugua.

¹⁶ Tata, pua k'ap'ʌ simgui hajim, mʌ mʌig heegarm k'aba chirʌm. Magua mʌ k'apeenjā ya sīi mʌig heegar parhoobam k'ʌnʌnjö k'aba t'ʌnʌm, ham mʌ dāita wēnʌrraawai.

¹⁷ Magua mua pʌrlʌgt a ham kōit jëeu chirʌmgui hajim, pʌch hiek jaau nʌm p'idag gaaита ham p'ë wai chitamk'ir. Magnaa, Tata, hāba pʌch hiekta chadam hiek'augui hajim.

¹⁸ Hich jāg pʌch hiekta mʌg durr gayam k'ʌnʌnag jaaumk'ir pʌchdëu mʌ p̄itarrjö, hich hagjö pʌch hiek hāk'aba t'ʌnʌm k'ʌnʌnag hich hag hiek jaaumk'irta muajā jūrr ham pʌi chirʌmgui hajim.

¹⁹ Mʌchdëu mag pʌrlʌg pʌch hiek jaau nʌm p'idag gaaita ham p'ë wai chitapi chirʌmʌn, mʌg pʌ hipierraai ham kōit hʌdʌraai mʌch t'ōopi chirʌm gaaimuata magpi chirʌmgui hajim, magbaawai hamaujā mʌchdëu hamag jaaupi chirʌmjö chadcha pʌ hiekta jaau wēnʌrramk'ir.

²⁰ 'Tata, mua mag p_λrg j_ēeu chir_λm chan s_ī cha m_λch d_āi wēn_λrr_λm k'_λn kōitpai k'aba, mag hatag hamau jaau wētum hūrwia m_λch hiek hāk'aju k'_λn kōitpata p_λrg j_ēeu chir_λmgui hajim.

²¹ Tata, jāg maach numijā hō hāba naajemjō, hich hagjō hīchab hamjā maach d_āi hō hābata p'_ē wai chitapim k'_ōsi chir_λmgui hajim. Mag ham_λn magan bigaaum k'_λnaujā mag hoowia k'ap'_λ haju, puata m_λ p_ājim.

²² P_λchdēu m_λ p_ātiwia mau heegar chir_λmjā hagt'a p_λch d_āi hāba hāgt'ar chir_λmjō hapitarrjō, ya hamjā mua m_λch d_āi hōor hābpaimjōta p'_ē wai chit_λmgui hajim, maachjō hō hāba hich mag naamk'ir.

²³ Magua, m_λ ham d_āi chir_λm haig, p_λjā m_λ d_āi sim, mag n_λmuu maach t'um hō hāba naag. Maagwai p_λ hiek hāk'aba n_λm k'_λnaujā k'ap'_λ haju, puata chadcha m_λ p_ājim. Mag gaaimua hīchab k'ap'_λ hajugui hajim, hich jāg p_λchdēu m_λ k'_ōsi simjō hamjā pua k'_ōsi chir_λm.

²⁴ Magnaa deeu hūwaai, 'Tata, mua k'ap'_λ chir_λmgui hajim, m_λ hūwaai p_λ haar chiraimaawai hich jāg warr m_λg jēb hompaaju nawe pua chadcha m_λ k'_ōsi p_λch d_āi hāba chi jua t'ierrk'a wai chirarrjō deeu pua m_λrg hich hag jua t'eeg deeju. Pari mag p_λ haar chiraimaawai m_λch k'apeenjā hīchab m_λch chir_λm haigta m_λch d_āi p'_ē wai chitam k'_ōsi chir_λmgui hajim, mag jua t'eeg pua deeu m_λrg deebarm hamag hoomk'ir.

²⁵ Tata, puata t'umaam k'_λn d_āi chadcha nem hagcha waaujeewai p_λrgta j_ēeu chir_λmgui hajim. Har p_λ hiek hāk'aba n_λm k'_λnau chan p_λ k'augba n_λm, mag hamachdēu hāk'aba n_λm gaaimua. Pari hōor pōm s_ī p_λ k'augba t'_λn_λm daar, muan p_λ k'ap'_λ chit_λm; maagwai cha m_λ d_āi durrum k'_λnaujā puata m_λ p_āitarr k'ap'_λ n_λmgui hajim hīchab.

²⁶ Ya mua hamag jaaujim, p_λ jāga sīerrá. Pari hichiita warag mua hamag hich jāg jaaau chitajugui hajim, hich jāg p_λchdēu m_λ daupii wai simjō hamaujā jūrr hagdaujō hamach k'apeen k'a k'_ōsi hamk'ir. Hamag magamk'iran, m_λchta ham d_āi chitajugui" ha hiek'amajim hich Hayag maar kōit.

18

Jesús p_λr harrtarr

(Mt 26:47-56; Mr 14:43-50; Lc 22:47-53)

¹ Mag maar kōit Hēwandamag j_ēeu s_ī hawi haigmua hērēubaadeeu hag hatag dōsīgdam Cedrón han_λmag maar p'_ē harrjim. Maimua t'oom higar d_λrbagk'a dichwia maig nemjīrdö sīerr hee maar hat'aadējim.

² Mag maar naaimatarr haig hich Judaujā k'ap'Λ sīejim, hag nawejā maach t'um hich Jesús dāi hāba maig naaimapp'Λ haajerr haawai. Hich mag Judaua Jesú himeraa p̄ar deeju hajiebma.

³ Mag maig Jesús dāi maar n̄am hichdēu k'ap'Λ sīerr haawai sī warre soldaaun eshaar k'uiir sīsidam dāi guardianaan Haai hi jēeujem di t'Λajerr k'ΛΛnpata hich dāi Jesús haig p'ebēejim. Mak'ΛΛn, p'adnaan chi pōranaan fariseonaan dāimua p̄itarr k'ΛΛn hajim. Mag bēe t'ΛnΛmΛn, sīi juua parjā k'aba, lamparapa p'up'up bēe t'ΛnΛm dāi pa juua panhap'ata bēe t'Λnaajim.

⁴ Pari mag bēewia hamau hich dāi magchēju hich Jesuu k'ap'Λ sīerrjā, warag ham k'īirp'ee mawia hamag, —¿Pāar k'aita j̄r wēnΛrr? ha jēeujim hamag.

⁵ Magbaawai hamachdēu, —Maran Jesús Nazaretpierrta j̄r n̄mgui hajim.

Hichig magbaawai, —MΛ k'abahab hajim hich Jesuu.

⁶ Pari hamachig Jesuu mag “mΛ k'abahab” habaawai, waa hewag k'Λajēu jēk'at t'ūp'āau haimajierram.

⁷ Magbaawai deeu hich Jesús garmua hamag, —¿Ma pāar k'aita j̄r wēnΛrramma? hajim.

Magbaawai deeu hamachdēu, —Maran Jesús Nazaretpierrta j̄r wēnΛrramgui hajim.

⁸ Magbaawaita hich Jesuu hūwaai, —Mua k'abá, pārag mΛ haruugui ha chirΛm; pārau mΛlta j̄r n̄am k'ai, hidēu mΛ k'apeen wētpibat hajim.

⁹ Jesuu mag “Hidēu mΛ k'apeen wētpibat” hatarran, hag nawe hichdēu maar higwia, “Tata, pΛchdēu mΛ hiek hāk'apitarr k'ΛΛn chan hābjā hok'ooba habarm” hatarr haawai hajim, maar heem k'ΛΛn hābjā chig ham hugua.

¹⁰ Mag n̄am hee, Simón Pedroou eshaar wai sīerr haawai sarr ha jēu hat'awi, t'ubaraau, waa p'adnaan pōr chog Malco ha t'ār sīerr kachta juachaar garm warre hoort'ubapāijim.

¹¹ Magbaawai hich Jesuu Pedroog, —Pach eshaar deeu hich deg p̄ī sīubá, hoob mΛ kōit jāgam hajim. ¿Pua k'īirjuawai mΛ Hayau mΛrΛg mΛg dau hap'ΛΛ hapi sim hisegwi mua hi hichaaur haju haai chirā? Mua pōd magju k'aba chirΛm, hichiita ham juua hee hap'ΛΛ haju haai chirΛmgui hajim.

Jesús Anás haar warrtarr

(Mt 26:57-58; Mr 14:53-54; Lc 22:54)

¹² Mag, warag chi soldaaunau hamach pōr dāimua tagam k'ΛΛn hagjō judionaan chi t'ierrnaan bēetarr k'ΛΛn dāimua p̄rp'ōbaadēwi hewag hich bΛΛr harrierram.

¹³ Magnaa nacha Caifás chaijōoi Anás hanΛm di haarta warrjierram, maagwai chi Anasta p'adnaan pōr harr haawai.

¹⁴ Hich mag Caifás hanʌmuua hajim, hag nawe hich k'apeen judionaanag, "Maach t'umaam k'ʌʌnta dau hap'ʌʌ haju k'āai, woun hābpaita maach t'umaam k'ʌʌn kōit t'ōopiju haai simgui" ha hiek'atarr, Jesús higwia.

*Pedroou "Jesús k'augba chitʌm" ha hiek'atarr
(Mt 26:69-70; Mr 14:66-68; Lc 22:55-57)*

¹⁵ Mag Anás haar hamau hi hat'aadeewaijā Simón Pedro dāi maach numpaimuata warp'aapaimua hi hoopäräig majim. Mʌchin chi p'adnaan pöröujā k'ap'ʌ haajerr haawai mag chi p'adnaan pör haar Jesús wai dubp'öbaadeewaijā mʌchin hierr nem pöm wëu wëjom heejā dāi dubjim.

¹⁶ Pari maagwai Pedro pōd dubba, daaughajärpai sīsijim. Magbaawai mua deeu dawag bëewi chi hʌʌli mag puertdi t'la sīerr dāi hiek'abaawai häu Pedrojā dubpijim.

¹⁷ Mag hi dubpināa hirig, —¿Pajā har woun hierr wai nʌm dāi wënʌrraajem k'ʌʌn heem k'abá? hajim chi hʌʌlirau.

Magbaawai Pedroou hirig, —Hñhñ, mʌ chan ham heem k'abam, mua hi k'augba chitʌmgui hajim.

¹⁸ Maagwai hōor jīchk'ap'ö t'ʌnarr haawai maiguim k'ʌʌn chi p'adnaan ham chognaanu mag chi Haai hi jēeujem di t'ʌajerr k'ʌʌn dāimua di hūjārr hōt hörwia hagʌg hōt k'āai naajim. Maig hich Pedrojā dāi ham haig hōt k'āk'āai k'ajim.

*P'adnaan pöröu Jesuug jēeumatarr
(Mt 26:59-66; Mr 14:55-64; Lc 22:66-71)*

¹⁹ Mag chi Jesús hich haar wai barbaimaaawai chi p'adnaan pör Anás hanʌmuua hirig maar hi dāi wënʌrraajem k'ʌʌnjā jēeunaa hirua marag jaaujemjā jēeumajim haajem, k'anta marag jaaujē ha k'ap haag. Maagwai mʌ Pedro dāi daaughajär di hūjārr chirajim.

²⁰ Magbaawai Jesuu hirig, —Mʌʌn t'umaam k'ʌʌn dak'ürrta nem jaau chitaajemgui hajim hanʌm: judionaan Hēwandum hiek hūraag hāba biirdʌajem deg, maimua Haai hi jēeujem deg t'umaam k'ʌʌn hāba biirdʌajem heejā hagjö. Maagjeewai mʌ bñlərjā nem meraa jaautarr chuk'u chitʌmgui hajim hanʌm.

²¹ Magnaa, ¿K'ant'ee pua mʌrləgtā jēeu sī? Hamauta jaauju haai naabá hajim hanʌm, k'anta mua hamag jaaujeejī. Hamau meraa k'aba nʌmgui hajim hanʌm, mua hamachig jaaujerr.

²² Pari Jesuu mag hiek'abaawai Haai hi jēeujem di t'ʌajem heem hābmua hi k'üridcha juajāau p'ot ha sīunaa, —K'üujā hūrbanaa magta haajeeba p'adnaan pör dāi hajim hanʌm.

²³ Magbaawai deeu chi Jesús garmua, —Mʌ k'aigbata hiek'atarr k'ai, mʌrləg jaaubá hajim hanʌm, k'an gaaimua mʌ mag k'aigba hiek'abar. Pari mʌ hagchata hiek'a chirʌm k'ai, ¿k'ant'ee mʌ gaai jäg sī? hajim hanʌm Jesuu.

²⁴ Mag, hagt'a jāgadau jua jāk'a simta chi Anás hanəmua jūrr hagjö p'adnaan pör Caifás haar deepəijim haajem, hag bigaaupai; hajapcharan hich hāig haarma.

*Pedroou deeu "Jesús k'augba chitəm" ha hiek'atarr
(Mt 26:71-75; Mr 14:69-72; Lc 22:58-62)*

²⁵ Mag mam Jesús däi mamag k'aawai Pedroon hagt'a jīchgau hōt k'āk'āai k'ajim. Mag hi hōt k'āk'āaik'am heeta hābmua hirig, —¿Pλjā har woun hierr wai nəm däi wēnərraajem k'λλn heem k'abá? hajim.

Magbaawai Pedroou sēuk'a, —Hāhñ, mə chan ham heem k'abam, mua hi k'augba chitəmgui hajim.

²⁶ Maimua hag k'ur nərpaí hawi hichdēu hi kach hoort'upəitarr k'od hagjö haiguim k'λλn chogk'a simuajā hagjö jūrr hirig, —Har chum nemjīrdö hee Jesús pər hawaan wēnərraawai pλjā mua hi däi hootarr k'abamá hajim hirig.

²⁷ Pari hichig magbaawai, Pedroou deeu, —Mua chan hi k'augba chitəmgui hajim.

Hirua mag hiek'abapəim däicha chi hāt'ārraujā däi kekerkee hajim.

Pilato haar Jesús harrtarr

(Mt 27:1-2,11-14; Mr 15:1-5; Lc 23:1-5)

²⁸ Maimua mag Caifás haig wai nən hawia hāspa hurumua hōor mor dawaa haadēm hee, jūrr Romaam chi gobernador haar hat'aadējierram. Mama judionaan pōd judionaan k'abam k'λλn deg dubju k'aba haajerr haawai chi gobernador degcha chan dubbajierram. Mag doubtarr hak'iin, mag p'iesta Pascua burruj noram harr haawai mag p'iesta hee t'ach k'oojemjā pōd k'ōju k'abak'am, mag doubtarr gaaimua Hēwandam dak'īir hār nəisimjöta nəisip haajerr haawai.

²⁹ Hich Pilatooujā mag k'ap'Λ sīerr haawai warag hichta dawag hōbērchwia hich garmuata hamag, —¿Jāgajī jāg wounau? ¿K'an gaaimua pārau hi k'aibag waupi nə? ha jēejum.

³⁰ Magbaawai hamachdēu chi Jesús higwia, —Mag woun hōor k'aibgam k'aba hak'iin, pə haig marau hi wai bēebak'amgui hajierram, hi k'aibag waupi jaauumk'īir.

³¹ Magbaawai Pilatoou warag hamag, —Hat'aadēt, maimua pāachdēuta pāach ley gaai jaau simjö habat hajim hi däi.

Magbaawai sereu p'ōbaadēwi chi judionaanu hirig, —Pari pāar Romapienau marag pōd hōor t'ōopiba jaautarr haawai pāachdēuta hi t'ōoju haai naabahab hajierram.

³² Pari mag Romapienagta hamachdēu hi t'ōopi jaau nəmjā, hag nawe hich Jesuu pakuls gaai hich t'ōoju jaautarrjō t'um hich hag heyaa hōbērmk'īir jaau nəmta hamachdēujā k'augba naajim.

³³ Chi judionaanau hichig magbaawai deeu hierrag dubwia, chi Jesús hich haigcha t'är haunaa hichigchata, —¿Pʌlta chadcha judionaan Reí? hajim hanʌm Pilatoou.

³⁴ Magbaawai Jesuu hirig, —¿Pʌch k'īirjug heepai mag k'īirjug hompaa hauwiata mʌrʌg mag chirá, wa deeum k'ʌnnaū pʌchig mag jaautarr haawaita mag chiráwa? hajim haajem.

³⁵ Magbaawai Pilatoou hirig, —¿Mʌlta magan judiopa hajim hanʌm, magʌm nem mʌchig jaaubamjā k'ap haag? ¿Pʌch meeunaupai p'adnaan chi pörnaan däimuata mʌ haig pʌ haibëebají? ¿Pua k'ani jägimma hajim hanʌm ham dak'īir, pʌch däi mʌgamk'īir?

³⁶ Magbaawai Jesuu hirig, —Mʌ chan mʌg durr gaai Reik'aagjā bëebajimgui hajim hanʌm. Mʌg durr gaai Reik'aagta mʌ bëetarr hak'iin, mʌch kōit wërbʌmk'īir mʌ hõor p'ë wai chirak'amgui hajim hanʌm, judionaan chi pörnaanag sii mʌch pʌr deem hugua. Pari maig heegar chan mʌ Reik'aju durr k'abamgui hajim hanʌm.

³⁷ Hi mag hiek'abarm hürbaawai chi Pilatoou hirig, —¿Magan pʌn chadcha reipamá? hajim hanʌm.

Magbaawai Jesuu, —Pua k'abá k'ap'ʌ jaaubapäim; mʌ chadcha Reiu hajim haajem. Mʌ mʌg durr gaai parhoobam chaaidamjö t'aabachëtarran, mʌ Hayau chadcharam hiek jaaupi sim jawaanta bëejim. Maagwai t'um mag chadcharam hiek hæk'am k'ōsi hæk'a nʌm k'ʌnnaun mʌ hiek hürm k'ōsi hürjemgui hajim haajem Jesuu.

³⁸ Magbaawai Pilatoou hirig, —Mag chadcharam hiek hanʌm, ¿ma k'anim hiek'auma? hajim hanʌm.

Jesús t'ōopi jaautarr

(Mt 27:15-31; Mr 15:6-20; Lc 23:13-25)

Mag “¿Ma k'anim hiek'auma?” ha jéeupet hawi deeu dawag höbérbaadëjim, jürr chi judionaan däi hiek'aan. Mag höbérwi hamag, —Mua mʌg woun bʌlrjā kulp paraa sim hooba chirʌmgui hajim, päräu jaau nʌmjo.

³⁹ Pari mʌg p'iestä Pascuapierr päräu preso hāb pāachdëu k'ōsim höbeerpi jaaujeeawai, ¿mua mʌg pär Rey hidëu mapiju jäg chirá? hajim Pilatoou chi judionaanag.

⁴⁰ Pari magbaawai deeu sereu p'öbaadëwi, —Jā chan hoob pʌapäim. Jā pʌapäiju k'ääi, Barrabaata höbeerbapäri haajee-jim jürram k'ʌnnaū.

Pari chi Barrabás hõor t'ōomie hanaa nem jīgk'aajem gaaimu-ata preso sñejim.

19

¹ Mamag nʌn paawai, Pilatoou warag Jesús pʌrnaa wʌpi jaaujim.

² Magbaawai soldaaunau chadcha wanaa miu dënta pörsir k'ap'öbaadëjim. Mag k'anaa, hi pör gaai jüapinaa, hñchab k'ajüa p'urii k'ñir p'ap'ñisi simjä jüapipäijierram.

³ Magnaa hi haigcha bëenaa, “¿Jägpai chirá judionaan Rey?” haajeejim. Magnaa jürram k'ñnau hi k'ñidadchajä juajääu deemaajeejim.

⁴ Chi soldaaunau mamagk'am hee, chi Pilatoou deeu dawag höbérchënaa chi judionaan pöm pos t'ñanmäg, —Päädë hoobat: Cha mua hi dawag waipierrum, mua hoowai mäg woun bñlrjä kulp chuk'u simgui hajim.

⁵ Mag chadcha Jesús dawag höbércheewai miu dën wërjüchk'a simta pörsirk'a jüanaa k'ajüajä k'ñir p'urii p'ap'ñisimjö wajapp'a simta jüa höbérchëjim. Mag dawag waibëenaa hamag, —Cha sim päär hõor hig narr hajim chi Pilatoou.

⁶ Mag hamach dak'ñir daaugajär dñnñubaichëm hoobaawai chi p'adnaan pörnaanau guardianaan Haai hi jëeujem di t'ñajerr k'ññ dñimua hñwaai sereu p'öbaadëwi warre pa gaaita meerp'ëpi jajaau haajeejim. Magbaawai chi Pilatoou hamag, —Hí chadcha k'aigba k'aba sñewai mua chan hi dichbamgui hajim. Warrwia päächdëuta päächdëu jaau nñmjö pa gaai hi meerp'ëpäijurauma hajim.

⁷ Magbaawai chi judionaanau jürr hirig, —Hichdëucha jaauwaijä hiita Hëwandam Hiewaa hanaawai hichiita t'ñopäiju haai simgui hajierram, maar ley gaai jaauwai mäg maach hagdaujöpai nñmta mag hiek'a simñt t'ñopäiju haai nñm ha jaau sñewai.

⁸ Pari chi judionaanau mag hiek'abarm hñrwia warag Pilato jäp'ierrbaadëjim.

⁹ Mag jäp'ierr t'ñanmua deeu hich dñi wai dubwi chi Jesu-ugta, —¿Pñ jamaam hagá? hajim hanñm.

Pari hichig mag jëeubarmjä Jesuu bñlrjä hi hiek jññ habajim haajem.

¹⁰ Mag hich hiek hñk'aba habaawai chi Pilatoou hirig, —Pñrñg k'abá mñ hiek'a chirñmgui hajim hanñm. ¿Wa pua k'augba sñwa hajim hanñm, mñlta hiek t'eeg chirñm? Muata pñ sñi k'ajap'a pñlarñpi jaauju haai chirñm; wa magbam k'ai mñchdëuta pa gaaijä warag pñ meerp'ëpiju hak'iinjä jaauju haai chirñmgui hajim hanñm, mñchta mag nem jawaagjä hiek t'eeg chiraawai.

¹¹ Magbaawaita jürr hich Jesús garmua hirig, —Hich Hëwandamauta jäg pñ hiek t'eeg hapiba harr hamuan, hñs pñ bñlrjä mñ dñi hiek t'eeg chuk'u chirak'amgui hajim hanñm. Mag pñchta chi t'ierr hawia mñ dñi mag chirñm gaaimua, pñchjä dñi kulp wai chirñmgui hajim hanñm. Pari har pñrñg

ma däi magamk'ir hõor k'aigbamjö ma mäig par waiberr k'laanta pa k'ääjä härlächa kulp paraa nämgui hajim hanäm, hamachdëu k'ap'la nälmta ma däi jäg naawai.

¹² Jesuu hichig magbaawai chará Pilatoou Jesús chig haba sii mapiju hék'aajeejim. Pari mag näm hee warag chi judionaanaujä k'apanaam k'laanauta hirig, —Puata jäg woun sii k'ajap'a päimän, pa chan magan tag emperador k'apeer k'abamgui hajierram. Har hichdëupai hiita reiu ha simän, magan jürr emperador däi hiekk'ör haum k'öchgauta mag simgui ha serereu haajeejim hirig.

¹³ Mag serereuk'am hürwia, Pilatoou Jesús dawag waripi jaaujim. Magwia, däi hichpa höberchëwia sie gaai hoo siijim, warre t'umaam k'laan dak'ir jawaag. Mag hi hoo siierr haig "Empedrado" ha t'lälrjem, mokdaúa joot'laand wau siierr haawai; hich mapai hebreonaan meúa Gabata ha t'lälrjeejim.

¹⁴ Hamau hi däi mamagk'am hed ya nemk'öju noram hajim, hedausë. Hich mag hora Pilatoou sii chi Jesús plapäim k'ösim hiek'au chi judionaanag, —Har sim pääar Rey hajim.

¹⁵ Mag hamachig, "Har sim pääar Rey" habaawai chará, warag sereu p'öbaadëmua pa gaaita meerp'ënaa t'öopita jajaau haajeejim. Magbaawai hich Pilatoou hamag, —¿Magan mua pääar Reita pa gaai meerp'ëbaadëjupá? hajim.

Magbaawai hamachdëu jürr, —Maar tag rey chuk'u näm. Maar rein, häba emperador happaita maar reiugui hajierram.

¹⁶ Magta chadcha warag Pilatoou ham hipierr Jesús pa gaai meerp'ë t'öomk'ir jaaujim. Mag jaaubaawai hamach däi hat'aadëjierram.

Jesús pakuls gaai meerp'ëtarr

(Mt 27:32-44; Mr 15:21-32; Lc 23:26-43)

¹⁷ Mag hi hat'aadëwi soldaanau hirig hag gaai hich meerp'ë jiirjopju pakulspai warrpibaawai hag däi höp'ëeu gaai maa hajim, Pörpá Durrsi hanämig. Hich mag durrsipai maach hebreonaan meúa Gólgota haajem.

¹⁸ Mag durrsidam gaaita soldaanau pakuls gaai hi meerp'ënaa chi pakuls jëb hee dñnnupi siijim. Hi mag meerp'ë siiubarm däi hïchab hi bigaau hõor numí meerp'ëgk'a siiuijierram: häb hi juachaar gar, häb hi juawë gar.

¹⁹ Mag jiirjop siiubaawai hich Pilatooupai hësapdau p'äk'anaa hi pör här meerp'ë siiupijim. Chi hësapdau "Jesús Nazaretpierr, judionaan Rey" ha p'ä siijim.

²⁰ Mag Jesús pakuls gaai meerp'ëtarr p'öbör dak'a harr haawai mag p'iesta hat'ee hõor pöm bëetarr k'laanaujä chi hësapdau hoo naajim. Chi hësapdau hebreonaan meúa p'änaa, latín meúajä p'änaa, griegonaan meúajä p'ä siijim.

²¹ Pari Pilatoou mag hamach dak'īir judionaan Rey ha p'ā sīubarm hoobaawai chi judionaanau hirig, —Hāhā, hoob jāg “judionaan Rey” ha p'ām. Mag k'āai, “Hi hiek mag hiita judionaan Rey haajem” hata p'ā sīubá hajierram.

²² Magbaawai Pilatoou ham hichaaur, —Ya p'ā sīsiewai pōd k'īet p'āju k'aba simgui hajim.

²³ Chi soldaaunau mag pakuls gaai meerp'ēnaa, hāgt'aa jiir-jop sīuwi, jūrr hi k'ajūa hābamag p'ēnaa hamachpierr hāhābdö jīg haujierram. Pari chi soldaaun jayappai narr haawai chi k'ajūa dau hāb hār sob sīsijim, heegarcha jūajem chi túnica hanām. Pari ma sīi meupitarrjā chuk'u k'a sīerr haawai,

²⁴ hārmaaugau hawia, “Jāgan par t'ārrēuju k'āai k'aíuta gan hat'aju k'ai” hawia, mokdaudam bar jemk'a nāmuā hābmua hag dāi sīsijim, chi gan hautarraw. Pari hamau magtarran, magju nawe Hēwandam hiek p'ā sim gaai, “Hamachpierr mā k'ajūa jīg hauwia mā túnica sīi jemk'a mok bar nāmuā gan hauju” ha p'ā simjö, hich hagjōo hōbērju harr haawai hajim. Magua chadcha hich hagjōota hajierram chi soldaaunau hi dāi. Māmag nām chan hamachdēu magju Hēwandam hiek gaaai p'ā simjā k'augba naajim.

²⁵ Mag chi Jesús sim pakuls hag bāk'ārr dak'a hich Jesús hādjā sīejim. Mag tag hālīn naajim: hich Jesús hād hag heeum, jōoi Cleofas hūan María, maimua hagjō hābak'ai María Magdalena hanām. Maig mājā ham dāi chirajim, hi hād bigaau.

²⁶ Maar hich dāi wēnārraajerr k'ān hee māchta hārcha hichdēu k'ōsi haajerr haawai, mag pakuls gaaimua maar hich hād dāi hāba dānānliidā nām hoobaawai, mā higwia hich hādagta, —Har sim pā hiewaa; jāguata pā k'ap sīsijugui hajim.

²⁷ Maimua jūrr mārlāgjā hoonaa hagjō, —Har pāam mā hād, puata māg hatagjā hi k'ap chirāmgui hajim.

Māchig magtarr haawai mua chadcha hich hag hedwe māch di haar hi harrwia, māch hādjō māch dāi wai chirsijim.

Jesús meetarr

(Mt 27:45-56; Mr 15:33-41; Lc 23:44-49)

²⁸ Māg jēb gaai hichdēu nem wauju harr t'umaa ya hichdēu waubarm k'ap'ā sīerr haawai mag mārlāg hich hād māch dāi wai joot'āmk'īir jaautarr k'ur nām hawia, —Mā hōbichaaga t'ānāmgui hajim chi Jesuu.

Pari magtarran hag nawe Hēwandam hiek p'ā sim gaai jaau simjö hich mag hiek'āju hatarr haawai hajim.

²⁹ Magbaawai soldaaun hābmua bēwi, putjō hūhūp'ē k'itāmta hisopo hanām piu gaai bālārnāa, haig jarr hee vino hadchuchúhu sīerr hee t'ānaa, hi hi haig hāa haujim, mag putjō hūhūp'ē k'itām hee dorrdā sim bereu dōmk'īir.

³⁰ Mag hich hi haig hla hat'aawai sii hag gaai bereu hoowi, –Hisin chad t'umaa haaipa s̄isimgui ha k'itawia, mΛ dak'iraa heeg h̄t'λbaadëwi warag chaaupabaadëjim.

Jesús h̄ai hee t'utk'érëu sutarr

³¹ Mag hed nemk'öju noram hanaa juua h̄lajem noram harr haawai judionaanau pakuls gaai h̄oor s̄iumap'a naajim. Hamagan mag hed p'iesta pömaam hajim, sii tagam juua h̄li n̄am hedam k'ääjä. Mag gaaimua maar jöoin judionaanchi t'et'emnaananau Pilatoog jaaujierram haajem, mag pakuls gaai narr k'λλn bä bλbrëutk'api jaaumk'íir; mag bä bλbrëutk'abapääiwai, jöpk'arraa k'echbaadee heeg paak'a hauwia p'ë harramk'íir.

³² Magbaawai chadcha Pilatoou soldaaunag jaaujim haajem. Mag jaaubaawai bëewi mag Jesús bigaau narr k'λλn bä bλbrëutk'apääjim; nacha h̄bak'ai dën, maimua mag k'ur hagjö h̄bak'ai dën.

³³ Pari Jesús dënjä hagjö bλbrëwaag hawi hoowai, ya chi meemta jiir jöchk'ërajim. Mag hoobaimaawai hi bä bλbrëubajieram.

³⁴ Pari mag mee k'ërlam h̄aba, soldaaunau chadcha mee sim k'ap haag hawi, h̄bmua hi h̄ai hee t'utk'érëu su hoojim. Magbaawai bag choorbabaadëm däi maach chödamta döjö dau bäλ choorba t'λnλisijim.

³⁵ MΛch chi mag jaau chirλmuuñ mΛch daúacha hootarr haawaita chadcha mag jaau chirλm. Mua k'ap'λ chirλm, mΛchdëu chadchata nem jaau chirλm. Mag chadcha harr nemta jaau chiraawai pārag h̄k'amk'írta mäg p'ä chirλm.

³⁶ Soldaaunau hi däi magtarran, hich Jesús higwia hag nawe Hēwandam hiek gaai hi hi jaauinenau p'ätarrjö t'um hag heyaa höbérju harr haawai hajim. Chi Hēwandam hiek p'ä sim gaai, “Hi pa chan h̄bjä buyëubaju” ha sim, hich chi Hēwandamaucha pāitarr higwi; hajapcharan hich Jesús higwiama.

³⁷ Maimua hich hag Hēwandam hiek gaai, hich Hēwandamau hagjö mag hichdëu pāitarr higwia p'äpitarr gaai, “Chi t'utk'érëu hi sutarr k'λλnaujä deeu hi däi hooju” ha p'ä sim. Magua, soldaaunau hi däi magtarr higwia warrgarwe Hēwandamau p'äpitarrjö chadcha t'umaa hich hag hee höbërtarr haawai chadcha maadëu h̄k'aju haai n̄am.

Jesús hauk'ërtarr

(Mt 27:57-61; Mr 15:42-47; Lc 23:50-56)

³⁸ Hamau hi däi mamag k'aawai h̄ichab s̄ejim woun h̄ab José ha t'är s̄ierr. Chi José p'öbördam Arimatea hanλm heem hajim. Hichdëujä h̄ichab nawe Jesuu nem jaaujerr t'äraucha

häk'aajerrta, tagam judionaanag hich k'augpim hök'ö haajeejim, hich däi k'aigbaju k'firjuwia. Pari maagjerrta mag ya chi Jesús meebaaradäm k'aug hat'aawai Pilato haar mawia hirig jéeuwimajim haajem, Jesús chi meemdam heeg pawia harraag. Magbaawai Pilatoou hirig harrju haai sim habaawai heeg paa hauwia hat'aadëjim.

³⁹ Mag hat'aadëm hee hīchab Nicodemojā bēejim. Hich hag Nicodemo hajim biek hāb hedhaar hich Jesús däi hiyāa hat'urtarr. Nicodemoou jāgdee mirra hanām däi áloe hanāmta sīi jāser hābam hee waaurēu sim waibēejim, hagua hi k'a p'uraag. Mag jāgdee peer quintal hābpaím sīejim.

⁴⁰ Mag, Joseeu Nicodemo dāimua hamach numiim k'ānau warre hich hauk'érju haig mag jāgdee chi Nicodemoou waibēetarr aceite hee waaurēunaa, hagua k'a p'uurnaa, put hee wajap'a pārēu k'érjierram, maar judionaanaun hōor hauk'eerwai hich magta haajerr haawai hich hagjō.

⁴¹ Mag hamau hi pakuls gaai meerp'ë wai narr dak'a nemjīrdö sīejim. Maagwai mag nemjīrdö heeta durrbā k'ōpag hee jēbdi hiiur sīejim, ya chi k'orm. Mag jēbdi hee hagt'a hōor hābjā hauk'érba sīejim.

⁴² Mag jēbdiita mag pa gaai hi meerp'ë wai narr haigmua dak'acha sīerr haawai mag heeta Jesús hauk'érjierram. Maimua mag nām dāijā hīchab ya judionaan juu hālujem hed dubaag pōm k'aba waaur sīerr haawai mag heeta hauk'érjierram, hedau k'ēuju nawe.

20

Jesús deeu p'iidätarr

(Mt 28:1-10; Mr 16:1-8; Lc 24:1-12)

¹ Maimua mag juu hāi k'ēutarr noram, domighed hedp'erre hagt'a p'āp'ärk k'itwe, María Magdalenaau hi hauk'ērtarr haar hoon majim haajem. Mag mawia hirua hooimaawai, chi jēbdi hi hee mokpör pōm joot'ā sīerr chawag pārēupäi t'ānām hooimajim haajem.

² Hi hiek magbaawaita maach numpai Simón Pedro däi narr haar k'ap'ig bēejim haajem. Mag heerpamjö bēewia, — Maach Pör hauk'ērtarr hee hooimaawaijā hag hee chukk'u t'ānām. ¿Hōrau jamagta hat'aaderram k'ai? haichëjim marag.

³ Magbaawai hich hag bärre marau haar hoon wētjim.

⁴ Warran maar hāba k'ap'ig p'öbaadëjim. Pari mua Pedro pāwia māchta hi na chi jēbdi haar barimajim.

⁵ Mag barwia, mua hag hee höbér hoowai, sīi chi pārēu sīerr put happai mua hooimajim; pari haarcha chan mā dubbajim.

⁶ Mag mΛ bartarr k'urta Pedrojā barwia hichin chad warre hierrcha dubjim. Hiruajā hīchab mag hi gaai pΛrēutarr put hoowia

⁷ hīchab chi binaandam pör begpäitarr putjā hoojim. Pari mag hi pör begpäitarr put tagam sīi mor gaai pΛrēupäitarr dāi hāba k'aba, k'ietta wajap'a juurnaa pΛlr k'ērajim.

⁸ Mag Pedro dubbaadēm hoobaawaita mΛjā dāi dubjim. MΛchta hi na barimatarrta jūrr hi hēudeeta dubwi mag hi hauk'ērtarr hee k'ādu parii simjā mΛch daúacha hoobaawaita, "Chadcha Jesuun sīita p'iidΛwia petamgui" ha chirajim, mΛch hödegpai.

⁹ Pari maagwaiwe chan Hēwandam hiek p'ā sim gaai deeu hi p'iidΛju ha jaau sīsidΛmjā marau hagt'a bΛlrjā k'augba, mag hi p'iidΛjujā k'īirjuba naajim. Maimua ya maach daúacha mag hich hauk'ērtarr hee chuk'u hoobaawaita mag hi p'iidΛbarmjā k'ap'Λ hap'ōbaadējim.

¹⁰ Ya maach daúacha mag hi hauk'ērtarr hee hooba habaawai deeu maar maach diig wētjim.

Jesuu María Magdalenaag hich hoopitarr

(Mr 16:9-11)

¹¹ Pari mag maar hērēubaadēmjā, hich María chan maba, daaughajär jēbdi hi haig hicharaucha bīe sīsijim. Hi hiek mag hi bīep jēhbΛ hΛmuata hirua heeg bΛchnaa hierrag hōbēr hoo nΛΛ habaawai

¹² Hēwandam chognaan k'ajūa bæpp'ā sīsidΛmta hohoohdö naajim haajem, jūrr chi Jesús hauk'ērtarr k'ādu hee: dau hāb hi bΛ sīerr gar, maimua dau hāb hi pör sīerr gar.

¹³ Mag hamachig hōbēr hoo nΛΛ habaawaita mam hierrmuu hirig, —¿PΛ k'ant'eeta bīe hΛma? hajierram haajem.

Magbaawai hirua, —Maar Pör Jesús mΛg hee wai narr chukk'u tΛnaawaita bīe hΛm. K'augbam jamagta hat'aaderram k'ai ha hΛajim haajem jūrr hamag.

¹⁴ Hi hiek hirua mag hiek'apΛinaa hewag hoobaawai Jesuuta hi hēugar hoo dΛnaajim haajem. Pari mag hi hoo hat'am bärre chan pōd hi k'aug hauba, sīi deeum k'ΛΛnpiita hΛajim haajem.

¹⁵ Mag hichig hoo nΛΛ habaawaita hich Jesús garmua hirig, —¿K'ant'ee bīe hΛma? ¿PΛ k'aita jΛr hΛrrā? hajim hanΛm.

Hichig magbaawai sīi chi nemjīirdö tΛajempii hawia chi Mariaau hirigta, —PΛchdēuta harrtarr k'ai, mΛrΛg jaaubá, mua hi hawaan maag. ¿Jampaita pua hi deet'urjī? hajim hanΛm.

¹⁶ Magbaawai Jesuu hich tΛr gaachata hirig, —María hajim hanΛm.

Mag hich tΛrcha hich tΛrbaawaita wajapcha deeu hewag p'ΛΛrbanaa hirig hich meúata, "Raboni, pΛchpama" hawia,

k'aug hat'aawai honegau hi gaai pərjopbaimajim haajem. Mag Raboni haawai maar judionaan meúa Maestro haawaiu.

¹⁷ Mag hich gaai pərjopbaimaawaita Jesuu hirig, —Hoob mΛ gaaí pərm; hagt'a mΛ mΛch Haai haar maba chirabahab hajim hanΛm.

Magnaa jūrr maar hich däi wēnrrraajerr k'ΛΛn higwiata, —Mawia, jūrr mΛ k'odnaaanag jaaubaimá hajim hanΛm, “mΛ mΛch Haai däi hāba chiraimaag hi haar mam; hich mag Hēwandampai hīchab pāar Haai hanaa pāar Hēwandamaugui” ha jaaubaimá hamag hajim haajem.

¹⁸ Hichig magtarr haawai chadcha maar haig bëewi, hich daúacha Jesús hootarrjā jaauchëjim. Mag jaaumamua, —MΛchigcha hiek'atarrjā hich hagjöota pārag jaau hΛmgui hajim hich María Magdalenaaucha marag.

*Jesuu hich bā däii haajerr k'ΛΛnagcha hich hoopitarr
(Mt 28:16-20; Mr 16:14-18; Lc 24:36-49)*

¹⁹ Hich hag hedpai ya hedau k'ëubaadëm hee, maar hich Jesús däicha wēnrrraajerr k'ΛΛn hābam haig hāba biirdΛ naajim. Pari mag biirdΛ nΛmjā judionaan chi t'et'emnaan hökgau puertdi p'äark'a wai naajim. Mag nΛm heeta, dubbaichëmjā hooba harrta, dëgölp hich Jesuuta maar jārr dΛnΛubaichëwia, —Jāgpai nΛ keena? Hoob jāp'ierrmiet; mΛ k'abahab haichëjim.

²⁰ Magnaa chadcha marag hich juu hoopinaa hich hāi hee t'utk'érēu sutarrjā hoopibaawai maar honee hap'öbaadëjim, deeu maach daúacha maach Pör hoobaawai.

²¹ Magnaa deeu hichdëupai marag, —Keena, hoob jāp'ierrmiet. Hich jāg mΛ Hayau mΛch pāitarrjö, muajā hōor hee pāar p̄i chirΛmgui hajim, hich hag hiekpai mΛchdëu jaaujerrjö hamag jaaumk'īir.

²² Magnaa “Hēwandam Hak'aar hat'at” hanaa maar hoodö nΛmΛg p'uasirjim. Mag p'uasirbarmua Hēwandam Hak'aar marag deebarm hajim.

²³ Magnaa marag magjim:

—Har hamach k'aibag hisegwi mΛ hiek hāk'a nΛm k'ΛΛnag, “Chadcha pāar pekau Hēwandamau chugpaabapläim” habat. Pari Hēwandam hiek hāk'aba nΛm k'ΛΛnagan jūrr, “Hagt'a pāar pekau chan chugpaaba simgui” habat hajim, hōor däi mag-amk'īrta pārag Hēwandam Hak'aar dee chiraawai.

Jesuu Tomaag hich hoopitarr

²⁴ Mag Jesuu marag hich hoopiewai maar k'apeer Tomás ham dën hirig Meís haajerr maar haig k'aba sīejim.

²⁵ Mag haig k'aba sīerr haawai hag k'ur marau hirig maachdëucha maach Pör hootarr jaau naajim. Pari mag-baawai hich Tomaau hāk'amaa augau warag, —Mua mΛch daúacha hoobam haigjā hāk'abamgui hajim. Mua hāk'ajuun,

hi juu hee clabou meerp'ëtarrjā mäch daúacha hoonaa, hag hee mäch juaucha järk'a järk'anaa, hi häi t'utk'ërëu sutarr heejä mäch juaucha järk'a hoobaawain chadau häk'ajugui hajim.

²⁶ Maimua magtarr k'ur seman häb dichwia hëudeem domighed deeu maar hich hag degcha häba podpa naajim. Mag hed paawai hich Tomás maar däi haig siejim. Mag hedjä napemjö puerdi p'äark'a wai naajim. Pari mag sierpta, deeu hüwaai chuk'u sierr heemuata dëgölp Jesúus maar järr dñanñuchëwia, —Jägpai nla keena? haichëjim.

²⁷ Mag hiek'achëwia, Tomaag heerpanaa, hi t'ärcha t'ärnaa, —Pädë mla juu hee lab meerp'ëtarr hoobá; hag heecha juau järk'a hoobahur hajim. Magnaa mla häi t'utk'ërëu sutarr heejä hagjö järk'a hoobá hajim. Magnaa, Jägbawai k'aita häk'aju. Hoob tag häk'abam ha chitamgui hajim hirig.

²⁸ Magbaawaita Tomaau hichigcha, —Señor, plata mla Pör hanaa mla Hëwandamaugui hajim.

²⁹ Magbaa Jesuu hirig, —Pach daúacha mla p'iidabarm hoobaawai hista pua häk'a chirabma hajim. Har hamach daúacha mla hooba nla mta pari sii jaaubarm hürwiapai häk'a nla k'anta Hëwandamaau häucha wai siejugui hajim.

K'an jägamk'irta mag hësap p'äjī

³⁰ Mag tag Jesuu nem k'ir pogk'e hörtau hooba, ni waujä wauba haajem pöoma waaueejim maar dak'ir, chadcha Hëwandamauta hich pëitarr hörfrag k'ap hamk'ir. Pari magtarrta mua mag hësap gaai t'umjä p'äba, häaurpaita p'äjim.

³¹ Pari mag t'um mag mag hësap gaai jaaau chiramán, jäan chadcha Jesuun Hëwandamau hich Hiewaa hichdëucha jär hauwia warrgarwe päiju ha jaaujerrjö pëitarrta pärag k'ap hamk'irau; mag k'ap'anaa hi hiek häk'a p'öbaadeewai mag hatag pawiajä hi däi häba hich mag k'apeerk'a nla gaaimua hiiu wënrramk'ir.

21

Jesuu hich k'apeen sieteem k'antaag hich hoopitarr

¹ Magtarr k'ur deeu hüwaai mag t'arrdö pöm sim Tiberias hanam higaau marag hich hoopijim. Mag hich hoopitarr mag hajim:

² Maar maig naajim: Simón Pedro, Tomás ham dën hi Meís ha t'äljerr, Natanael chi Galilea durr p'öbördam Caná hanam heem, Santiago, mla, maimua mag tag maar k'apeen hagjö hich Jesúus k'apeen numí naajim.

³ Mag nla mta Simón Pedroou maar na, —Mla dö häak'emgui hajim.

Magbaawai marau, —Magan maarjä pla däi wëtjugui hajim.

Mag, chadcha marau hérëubaadëwi bote hee döjärr paauk'abaadëjim. Pari mag hed chan par hich mag hla häetarrjä ni hâbjä t'õobajim.

⁴ Mag hla hëedatk'amaa hawia ya hëspa hõor mor dawaa haadëm hee döhieg hoowai, Jesuuta dö higaau hoo dñnaajim; pari mag hoobaawai maraun hich k'abampii naajim.

⁵ Mag nám hee, maar döhi dak'a narr haawai, hich garmuata marag, —Keena, ¿hâwarr t'õojierrá? hajim.

Magbaawai marau, —Bâlrjä t'õoba nám perá hanaajim jûrr hirig.

⁶ Magbaawaита deeu hich garmua marag, —Magan pääach red pääch juachaar gar dubpäinaa hârëujurauma; jäiguin chadau nau pârau pâr haujugui hajim.

Magbaawai chadcha hi hipier marau maachig jaautarrjö dubpäinaa hârëubaawain chadau par marau hëudâlk'amjä pöd jiir hauba haajeejim, hâwarr pömta t'ñnarr haawai.

⁷ Mag nám hee ya mächdeun k'aug wai chirarr haawai Pedroog, —Jä maach Pör Jesús k'abahab ha chirajim.

Hichig magbaawai sii k'ajüa k'omariipai jüa sîerr haawai hag bärre hich k'ajüa wajap'a jüapet hawi warag dö hee dârbbaadëjim, jöpk'arraa hichta chi Jesús sim haar baraag hawia.

⁸ Chi redjä juu miebaadee pöd jiir hauba, warag sîita jap heemuapai hëudâ harrumua hag däi dö higaau p'ëeubaimajim, warpcha k'aba dö higaaumua maar narr haar cien metrojöpai sîerr haawai.

⁹ Mag dö higaau panaa hoocheewai hichdëu maar na hôt hörwia hâwarrta hag hee t'ñ wai sîejim; panjä hîchab wai sim marau hooimajim.

¹⁰ Mag maar hich haig paauk'abaimaawai hich garmua marag, —Jûrr pääch dën heem hagjö hâaur p'ë haipidut hajim.

¹¹ Magbaawai Simonau petwi, deeu jap hee waaidâbaadëwia, chi red hich jäg chi hâwarrpa mosjä hee hëudâ haujim. Hâwarr dap'ampa hag hee t'ñnâmta ciento cincuenta y tres naajim, chi k'apanag. Mag hâwarr pöm t'ñnarrjä hâu chi red t'ñrrëubajim.

¹² Maimua ya chi hâwarr p'aak'a hat'aawai hich däi t'ach k'ömk'ir maar hich haig t'ñrk'a haujim. Pari ya marau hi k'aug wai narr haawai hâbmuajä hirig “¿Pâ k'aiujä?” haba haajeejim.

¹³ Mag maar t'ñrk'a hauwi, pan haunaa, hichdëucha marag jïgpäiwi, chi hâwarrjä hich hagjö jïgpäijim.

¹⁴ Mag mosjä hee maar hich k'apeenag hich hoopitarr, hich hiiu p'iidâtarr k'ur biek jayapam hajim mag hich hoopi sim.

¹⁵ Mag t'ach k'ö nʌʌ hawia ya k'ö haaipagk'abaadee Simón Pedroogta hich Jesuu, —Simón, Juan hiewaa, ¿puata chadcha pʌch k'apeen k'ääijä härcha mʌ daupii chiráwi? hajim.

Magbaawai Pedroou hirig, —Héera Señor, pua k'ap'ʌ simgui hajim, mua pʌch daupii chitʌm.

Magbaawai deeu chi Jesuupai hirig, —Magan mʌ hiek hæk'a durrum k'ʌʌnta oveja chaain t'ʌajemjö wajap'a t'ʌa wai chitá hajim, mag hamachdëu mʌ hiek hæk'a nʌm gaaita hich mag hubʌ wëñarramk'íir.

¹⁶ Maimua deeu hüwaai hirig hi t'ärcha t'ärtnaa, —Simón, Juan hiewaa, ¿chadchata pua mʌ daupii chiráwi? hajim.

Magbaawai Pedroou hirig, —Héera Señor, pua k'ap'ʌ simgui hajim, mua chadcha pʌ daupii chitʌm.

Magbaa deeu hirig, —Magan mʌ hiek hæk'a nʌm k'ʌʌnta oveja t'ʌajemjö wajap'a t'ʌa wai chitá hajim.

¹⁷ Magnaa deeu hüwaai biek t'ärjupamua hirig hich hag hiek-pai p'ʌʌrba, —Simón, Juan hiewaa, ¿chadchata pua mʌ k'ösi chirá? hajim.

Mag hich hag hiekpai biek t'ärjup hichig p'ʌʌrba jëjëeu k'abaadeewai Pedro warag hichta hök'íirjuu haadëmuu hirig magjim:

—Señor, puata nem t'um k'ap'ʌ haajeewai pua k'ap chirabahajim, mua chadcha pʌch k'ösi chitʌm.

Magbaawai Jesuu, —Magan mʌ ovejanaandamta chig hapiba t'ʌa wai chitá hajim.

¹⁸ Magnaa hichdëupai hiek'amamua hirig magjim:

—Pʌdë mʌ hiek hürbarí: Warrgur pua pʌch juadamau pʌch k'ajüa jüawi pʌch mam k'ösimʌg maajeejim. Pari mʌ cha hiek'a chirʌm hiek'au mʌg hatag pʌ jöoiraa haadeewai pöd pʌch juau k'ajüadamjä jüaba, chik'amnauta pʌ k'ajüa jüapijugui hajim. Magnaa pʌ juajä hamau bʌʌrk'a sñunaa pʌ mamap'a k'itʌm haar hajués hamau pʌ harrjugui hajim.

¹⁹ Jesuu Pedroog mag hiek'atarran, jäga hõrau hich gaaimua mag hi t'ööju jaauwiata mag hiek'a sim hajim, mag hich gaaimua meeбаawai Hëwandamta hõrag t'ö hiek'amk'íir. Magnaa hirig warag, —Mʌ hiekta hogdʌba hich jäg hæk'a chitá hajim.

Jesuu hich däi naajerr heem häb härcha daupii haajerr

²⁰ Maimua hëreubaadëwi Pedroou deeu hewag hoo nʌʌ haawai hich Jesuu härcha daupii haajerrta ham hëudee hura-jim. Hich hag wounau hajim hi t'ööju noram häbmiecha t'ach k'ö naawaijä, hichta higarcha hoo sñerr haawai, hirig “¿K'aíuta mag pʌ hoomap'a haajem k'ʌʌnag pʌ pñr deeju hagá?” ha jëeutarr. Wajapcharan magan mʌchma, mʌchta ham hëudee maa hajim.

²¹ Mag hewag hoo nʌʌ hawia hich Pedroou mʌ hoo hat'aawai mʌ higwia Jesuug, —Señor, ¿magan Juanjāma? ¿Jā jāga meejuma? hajim.

²² Magbaawaita Jesuu hirig, —Mua hi meepiba deeu mʌch bée nʌm hora hich jāg nʌrrapiju hak'iinjā, ¿puá hi jāgbarju? hajim. Mag chirabnaa pʌchta k'īrjunaa hich jāg mʌ hiek gaaita hubʌ chitá hajim hich Pedroog.

²³ Pari Jesuu mag hiek'atarr higwia hermanonaanau hamach heepain mʌ higwia, “Magan mag woun chan meeба hich mag nʌrrajugui” ha hiek'ajeejim. Pari mʌchdëucha hūurwai chan Jesuu mag mʌ meepiba hich mag chitaju haba, sī har mʌchdēu jaau chirʌmjöpaita, “Mua hi meepiba deeu mʌch bée nʌm hora hich jāg nʌrrapiju hak'iinjā, ¿puá hi jāgbarju?” hajim. Magpaita hiek'ajim.

²⁴ Jesuu mʌ higwia mag hiek'atarr hich hag wounaupaita mag t'umaa cha jaau chirʌm mʌg hēsap gaai, mʌchjā hi dāi hogdʌba chitʌmuia mʌch daúa hoojerr haawai. Maagwai tagam k'ʌnaujā k'ap'ʌ nʌm, mua mʌg p'ã chirʌm nem chadcha harrta jaau chirʌm.

²⁵ Mua mʌg hēsap gaai p'ã chirʌm hatcha Jesuu nem hinag pöoma waaujeejim. Hirua mag nem waaujerr t'um hāhābdō jaauk'iin, libro k'apaanata höbérk'am, mak'ʌn t'umaa hōrag k'ak'apdō hamk'īir hīgk'ap̄yaag.

Maga hajim keena. Mak'ʌndamta pārag k'ap hamk'īir jaauum hig chirajim.

Juan, hich Jesús dāicha chitaajerr

HECHOS

Hich Jesuucha jʌr hautarr k'ʌʌnag

Hɛwandam Hak'arau nem waupimarr hag nem hĩgk'aa

Chi p'ātarr. Mʌg libro gaai nacharam versículo hoonaa Lucas 1:1-4 gaaijā hook'iin, hich hag wounagpaita p'ānaa deepäi sim, merag chuk'u sim. Hajapcharan Lucas gaai Lucaau jöoi Teofiloog nacha hichdëu jaaum hig síerrpai jaaupäijim, hich Jesuucha nem wau narrarrma. Maimua mʌg Hechos gaaita deeu hüwaai jaaubaadëmua jürr chi Jesús t'ōopäiwí hich Haai haar matarr k'ur ya hamach hap paauk'awi hi däi wenarrarr k'ʌʌnau nem waumatarr jaau sim. Hich Jesús hägt'ar maagpamua jaauwai, hirua hich jürr Hɛwandam Hak'ar päibarm jua t'eegauta hamag nem k'īir pogk'e waupiju harr haawai, chadcha hag juapaau nem waumatarrta jöoi Teofiloog jaaupäi sim, Lucaau.

K'an jawaag hají.

1. Jäga Jesús hiek durrpierr haaidʌmají: Mag chi häk'a nam k'ʌʌn gaai Hɛwandam Hak'ar p'ēs haicheewai, hag däita hamach jiernemk'a haaidʌjierram. Hich Hɛwandam Hiewaa hagt'a hamach däicha k'itaawai jaautarrjö, Jerusalenmua jaaup'ōbaaderr, Judea durrjä jaaunaa, k'īrab Samaria heem magwe jajawag wëtumua hamach durr heemua höbärdätk'awi, hamach meeun k'abam heem magwe Antioquiapienagpa Siria durr hee jaaumajierram. Mag nam hee Pabloou warag jaaubaadëm gaaimua griegonaan heemua Romapien heepa haaidʌ jöisijim. Magam his chará durrpierrta haaidʌ wejom, maach heepa.

2. Jäga haajeejí Hɛwandam Hak'arau hich juapá chi häk'a durrarr k'ʌʌnag deemamua: Hamach heepai k'aigba haadëp haawai nem wauju k'augbam haigjä Hɛwandam Hak'arauta k'īrjug deejeejim. Hich Hɛwandam Hak'arau mag hamag jaau wai narrrarr haawaita k'apan k'aba narr hee hewag paawai häu häk'a durrum k'ʌʌn k'apaana hap'ōbaadëjim. Magbaadëm gaaimua warr süi hõor hamach meeun happai k'īet namlidämjo hatarrjä Cristo gaaimua häbam k'odk'a namisijim.

3. Chijä k'ʌʌnauta maach peerdäajem hiek durrpierr haaidʌpäijierrá: Mʌg libro gaai peer järrchapaím Pedro happai jaau sim (caps. 1-12); maimua cap. 13 haigmua hatagta k'īeb hö nam ha Pablo p'idag jaau sim.

¹ Jöoi Teófilo, ¿jāgpai chirám? Pach k'apeer hajap'am Lucaauta p̄lr̄g m̄g hēsap p'ā deep̄xi chirám.

Nacharam hēsap p'ā deep̄itarr gaai mua p̄lr̄g jaau chirajim, Jesuu warrcha hich p'idx'abaadeewaiwe nem waunaa jaaujerr haigmua k'íeb hi h̄gt'ar matarrpa.

² Mua p̄lr̄g jaau chirajim h̄chab, mag hich Jesuu h̄gt'ar maju nawe, H̄ewandam Hak'arau hichig jaaupibaawai, jūrr hirua hich d̄xi hogd̄ba wēn̄rramk'īir hichdēucha j̄r hautarr k'ānag, jāga hamau nem wau wēn̄rraju ha jaau p̄latarr.

³ Na m̄achdēu p̄lr̄g jaau chirarrjō, mak'ān mag hichdēucha j̄r hautarr k'ānagta hōrau hi juau t'ōowi deeu hiiu p'iidatarr k'urjā dau daau hōberchēwi hich hoopiejeejim haajem, chadcha hich hiiu chirám k'ap hamk'īir. Cuarenta días n̄m hee hich mag hich hoopiejeejim haajem. Mag hich hoopi simua, jāga H̄ewandamau hōor hich dēnk'a hauwia hichta ham Pörk'aajē ha jaaujeejim haajem hamag.

⁴ Mag hichdēu doce j̄r hautarr k'ānag hich hoopipik'am jaarta h̄chab hamag Jerusalén p'ōbor heemuajā chawag wētpiba jaaumamua hamag, —Mua p̄rag jaaujeejimgui hajim han̄m, m̄ Hayau p̄aār hat'ee hich Hak'aar p̄ijju. Magtarr haawai m̄g p'ōbor heemu chawag wētba, m̄aigpai n̄bat hajim han̄m, hichdēu chadcha p̄rag hich Hak'aar dee n̄m hora.

⁵ Juanaun chadcha dōdamaupaita hōor p̄or choojeejim, mama m̄agtarr k'ur p̄omcha k'aba n̄m hee, jūrr H̄ewandamau hich Hak'aarta p̄rag deejugui hajim han̄m. Mag hich Hak'aar deebarmuata, chadcha p̄aār p̄or choo chaar p̄or choo n̄sisijugui hajim haajem Jesuu hamag.

Teófilo, maach Pör Jesuu mag hiek'atarr haawai, chadcha hichdēu hiek'atarrjō, jāga mag H̄ewandam Hak'aar bēejī ha k'ap hamk'īirta h̄is mua deeu p̄lr̄g m̄g hēsap p'ā deep̄xi chirám. Maimua mag bēewi, jāga mag hich Jesuu hichdēucha j̄r hautarr k'ān hee s̄iechēwi, hamag nem waupimarrjā hagjō mua p̄lr̄g jaaupääigpam.

Jesús h̄gt'ar matarr

⁶ Maan m̄gta hajim haajem:

Mag hamau chi Jesús t'ōowi deeu hiiu p'iidatarr k'ur ya hābmiecha hichdēu j̄r hautarr k'ān d̄xi s̄iejim haajem. Mag hamach haig s̄ierr haawai hamach garmuata hirig, —Señor, marau k'ap ham hig n̄mgui hajierram han̄m, marag jaaubá. ¿H̄ista pua chadcha chik'amnaan jua heemu maar peerd̄a hauwi p̄chta t'umaam k'ān Pörk'aagpá, maach gobierno chaarcha wai n̄sisieg?

⁷ Magbaawai Jesuu hamag magjim haajem:

—Hēwandam hichta t'umaam k'āai nem jua t'eeg simua hichdēupaita magām nem t'um k'ap haju harr haawai pārau chan bālārjā magām k'ap haju haai k'aba nāmgui hajim hanām, jāagwaita magju, wa k'an hedta magju k'ai.

⁸ Mag k'āai Hēwandam Hak'aar pāach gaai p'ēs sīeichējuun chad pārau k'ap'ā haju haai nāmgui hajim hanām. Mag pāach gaai p'ēs sīeichēm hed pāar juu t'eeg hap'ōbaadēmuu mua nem waaujerr pāach daúacha hoonaan mā hiek pāach jāglucha hūurjerrjā pārau hōrag jaau nārrjēe haju. Nacha māg Jerusalén p'ōbōr hee, maigmua Judea durr, Samaria durr, hich mag k'ieb durrierr jaau wētumua warp durr chaauram magwe pārau jaau wēnārrajugui hajim hanām hamag.

⁹ Ya hich Jesús mag hiek'a höbarm hee, sīi warag hāgt'aa papagmam dāi jāllnt'umie baug bēewi sīi hag hee hi meer hat'amjō habaawai häu hamau hi hoo wai durrarrjā warag hoohba pamamua chukk'u haadējim haajem.

¹⁰ Mag warag hi hāgt'aa papagmam heerpa dānānplidā nām hee, hemk'ooin numí k'ajūa bāpp'ā jūa sīsidāmta dēgölp ham haig dānālutk'achējim haajem.

¹¹ Mag dānālutk'achēwia hamag, —Keena, ¿k'anta hāgt'aag jāg heerpa dānānplidā nāma? haichējierram hanām. Jesús ya hāgt'ar petabahab. Mamā har jāg pārau hi mam hoo naabá; hich jāg pāachdēu hoo nāmjō hūmaai deeu hi bēebajupa hajierram hanām hamag, mag chi k'ajūa bāpp'ā jūa sīsid harr k'āanau.

Judas jūrr Matías hanām jār hautarr

¹² Mag hamach dāi häba sīewia petam hoobaawai, durrdam Olivo Durrsī hanām gaai naawi hich haigpaimua Jerusalenag wētjim haajem. Mag durrsī Jerusalenmua warpcha k'aba, peer kilómetro hābpaim sim haajem.

¹³ Mag wētvia p'ōbōr hee paauk'abaimaawai hāgt'aa hamach jēerjem haar häba biirdā nāsijim haajem. Maig naajim haajem: Pedro, Santiago, Juan, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Santiago jōoi Alfeo hiewaa, Simón hibālār wauwia Celote ha t'ālārjem, maimua Judas, woun häb deuem hagjō Santiago hanām dāi häbam k'āan.

¹⁴ Mak'āan hamach t'um hich mag biirdāajeejim haajem Jesús heeugpeen dāi, hich Jesús hād María maimua dewam hālinpa, häba mag biirdānaa Hēwandamag jēwaag.

¹⁵ Hich mag Hēwandamag jēwaag ham häba biirdādāk'am hed gaai, biek häb Pedroou tagam k'āan hagjō Jesús hiek hāk'a nām k'āan k'apan ciento veinte nām jārr dānāluna,

¹⁶ —Keena hajim hanām, Jesús gaaimua k'odamnaan. Mua pārag jaauk'imgui hajim hanām. Jāg maach Pör Jesús himeraa pērpāitarran hichiita hich jāgju haai sīejim, warrgarwe rey

David k'ararrau Hēwandam Hak'araau hichig jaaubaawai hich mag p'ā p̄larrjö. Chadcha magtarr haawaita hōrau maach Pör Jesūs p̄lr hawaan bēewaijā maach k'apeer Judas k'ararrta chi pōrk'a narrajimgui hajim hanam.

¹⁷ Hiin maach heem maach dāi hāba p'idk'aajeejimgui hajim hanam.

¹⁸ Magtarrta hich dau lōkōo mag Jesūs pērtarr paar hichig p'agtarr p'atk'onau jēb pēr hauwia, mam mawia, hichdēupai hich hō jorrkaawi, pōrōu burrwi, bi jurrp'ē sīi jāhāutarrjō hapāijimgui hajim haajem.

¹⁹ Mag hichdēupai wir haig hich t'ōowia magbarm Jerusalen-pienau t'um hūrp'ōbaadeewai mag durr hichdēu pēr hautarr haig "Acéldama" ha t'ārjierramgui hajim haajem. Mag ham meúa Acéldama haawai maach meúan jūrr "hōor t'ōotarr param jēb" ha simam.

²⁰ Judaau magju k'ap'ata warrgarwe rey David k'ararrau Salmos hanam p'ā s̄iewai hi higwia magjim:

"Hi di hatarr di hōor parii hiseg p̄laju, hag hee joobaju k'ān chuk'u." *(Sal. 69:25)*

Maimua hich hag hēsap gaai hich Daviupai hīchab,

"Deeumua jūrr hi p'idk'aajerr p'idag p'idk'aju haai simgui" ha p'ā p̄lajim. *(Sal. 109:8)*

²¹ 'Magua mua mag chirāmgui hajim hanam hich Pedrooupai. David k'ararrau jaautarrjō chadcha hamk'īir, m̄ig maach hee hōor nām heem hāb maach daumaai j̄r haujugui hajim hanam, hich daúa Jesūs hiiu p'iidatarr hootarr haawai maach hipierr jaaumk'īir.

²² Mag maadēu j̄r haujuun, hīchab maachjō Jesūs dāi hogdāba wēnrranaa hīchab warrcha Juan hōor pōr choomieu Jesūs pōr chootarr haigmua hewag pawiajā k'īeb hich Jesūs hāgt'ar ma nām hed gaai hich mag maach dāi hogdāba wēnrraajerr k'ān heemta j̄r hauju haai nāmgui hajim haajem.

²³ Pedroou mag hiek'abaawai, haig narr k'ānnau hōor numí t'ār haujierram haajem: Hāb José hanam, hich hag wounpai Barsabás ha t'ārnaa hīchab hibāl wauwia Justo ha t'ārjem; maagwai hābak'ai Matías hajim haajem.

²⁴ Mag numí j̄r hauwia Hēwandamag jēeumamua magjierram haajem:

"Hēwandam, p̄chdēuta chadcha hōor t'umaam k'ān t'āar k'ap'ā chitaawai, marau p̄lāg jēeu nām, marag jaaubá" hajierram hanam, "m̄ig numí nām haig chijāata p̄chdēu hig chirām hagá."

²⁵ Ya Judajā hichdēu k'aigba harr gaaimua wir haig hich t'ōobaawai hi jūrr p̄lāch hi jaau nām p'idag maar dāi

hāba p'idk'amk'īir marau deeum hig nāmgui" hajim hanām, "maach daumaai."

²⁶ Mag Hēwandamag jēeu durrawia mokpōr gaai ham t'ār numwe p'āk'anāa jēk'āt barbapāiawai, chi Matías t'ār p'ā simta hāgt'aag jēer k'ērbaimajim haajem. Magtarr haigmua hatag Matías warm k'ān once narr dāi hāba p'idk'a sīsijim haajem, Hēwandam hi jaau nām p'idag gaai.

2

Hēwandam Hak'aar bēetarr

¹ Maimua nemk'ō dichtarr k'ur cincuenta días nām hee, judionaan p'iesta Pentecostés hanām burrjim haajem. Hich mag hedcha t'um chi hāk'a durrum k'ān hābam haig podpa t'ānaajim haajem.

² Mag ham hāba podpa nāmta, dēgōlp hedjā heemua jēhbā p'ū t'eeg hurum hiekjō jug hurum hūr hat'ajierram hanām. Mag jug bēewi ham nām di gaaita sīi wābaichēmjō hajim hanaabá.

³ Magbarm habarmān meuk'īirjō sīsidāmta sīi hōtdaujō huujēer huujēer haadēmua, hich Jesús hiek hāk'a narr k'ān pōr hār dārjopk'amamua, dārjopk'a, deeu chukk'u haadējim hanām.

⁴ Mag hōtdau k'īirjō simta hōor pōr hār dārjopk'abarmjō harrau Hēwandamau hich Hak'aarta t'umaam k'ān gaai p'ēs debarmua hagdaujō deeum meu hamachdēu bālārjā hiek'aba haajerrta waa hiek'a nārrjēe hap'ōbaadējim hanām, hich chi Hēwandam Hak'arau hiek'apimampierr.

⁵ Hich mag p'iesta jaar Jerusalén p'ōbōr hee naajim haajem: judionaan Hēwandam hiek hāk'anāa hirua jaau sim hipiera haajem k'ān, durrpierrmuāa bēetarr k'ān.

⁶ Mag hedjā heemua p'ū hiekjō jug pierrum hūrbaawai, t'um hāba hag di haig biirdānaa mag p'ū hiekjō t'ānām dāi sereu wējōm hūrbaawai, "Jāga haadēmta māg t'ānaisima?" hajierram hanām, hamachdēu hūrwai ham meeun k'abam k'ānauta durr warp'am k'ān meupa hajap'a chi meu k'ān dēnjō hiek'a nām hūrwia.

⁷ Mag hūrwia sīi warag dauderraā nāmuāa hamach wir haigpai jējēeu haajeejim haajem, hamach k'apeenag. Mag jēeu nāmuāa, —Keena, har jāg durr chaauram meupa hiek'a nārrjēem k'ān, jāk'ān hamach t'um Galileapien k'abá?

⁸ Jāga jāg hamau hiek'amam marau maach meúachata hūr nāmma? haajeejim hanām.

⁹ Māig maach nem meu k'apan hiek'a wējōmgu haajeejim hanām, durr chaauram k'ān pōm t'ānaawai. Māig nām: Partiapien, Mediapien, Elampien maimua maach chi

Mesopotamia durr joobaajem k'lan; Judea durram k'lan, Capadociapien, Pontopien maimua Asiapien.

¹⁰ Mag tag hīchab t'anam: Frigiapien, Pamfiliapien, Egipto durram k'lan maimua Africa durr p'öbör Cirene hanam hag hatag naajem k'lanpra t'anam. Romapienjā maig joobaajemgui hajim hanam, judionaan chaar maimua deeum durrmua bēewi judionaan higar nám k'lanjā hagjō,

¹¹ Creta durram k'lan dāi Arabiapienpa t'anam. Mag meu k'irpierr t'anam hee t'umaam k'lanau hagdaujō dich meúata Hēwandamau nem wautarr hamau hīgk'amam hajap'a hūr t'anamgui hajim hanam.

¹² Mag hamachdēu warm k'lan deeum meupa hijējēbk'am hūrwia dauderra nám gaaimua, hamach wir haigpai jūrr jēeu hohook'amua, "Ma mag t'anam, ¿jāga hawiata jāg t'anam?" k'ajierram haajem.

¹³ Mam hāaur k'lan hīchab haig narr k'lanau warag ham wauwia, "Vino pōm hagt'a k'ūwaa sim dōpāiwia k'ech t'anaawaita jāg t'anaabahab" haajeejim haajem.

Pedroou hōrag hiek'atarr

¹⁴ Magbaawai Pedro tagam hich k'apeen hagjō hich Jesuucha jlr hautarr k'lan dāi hāba bājāau dānisiwia t'et hamag magjim hanam:

—Keena, Judeapien, maimua hīchab Jerusalén naajem k'lan: K'ap habat mua pārag jawaagpam; mā hiek hūrbat hajim hanam.

¹⁵ Hōor pārau hoowai jāg t'anam chan pārau jaau nāmjō mag nag pōm dōwia k'ech t'anaawai k'abamgui hajim hanam. Pārau hoo naabá hajim hanam, hīsta hedp'err garm las nuevpai sim; hagt'a doojem horajā k'aba sim, ¿jāga mag hōor k'ech t'anaajugui? hajim hanam.

¹⁶ Ham jāg nāmlan, sīi warrgar Hēwandam hi jaaumie Joel k'ararrou p'ā platarrjō t'anam k'abahab hajim hanam. Mag t'anaaju higwiata hich Hēwandamaucha jōoi Joel k'ararrag jaaumamua,

¹⁷ "Ya mag hatag māchdēu mag jēb hōpāiju gayaa paawai mua māch Hak'aar t'umaam k'lanag deemajugui" hajim haajem.

"Mag mua hamag māch Hak'aar deebaawai chaain chi hemk'ooinau chi hālinaupa warrgar mā hiek jaaujerr k'lan dēnjō mā hiek jaaujugui" hajim haajem.

"Maimua chaainaam k'lan dāi jōoiraam k'lanpra mua māch haar k'āapi haumajugui" hajim haajem.

¹⁸ "Hīchab mua t'um māch hipierra nám k'lanag māch Hak'aar deemaju, hemk'ooinag wa hālinag hawia k'āijā.

Magbaawai hamau mʌchdëu hamachig jaaubarmta jūrr hõrag jaaumajugui" hajim hanʌm hich Hēwandamau.

¹⁹ Mag jaaumamua hīchab, "Hedjā heejā mua mʌch bēeju hijaaur nem k'irpierr hompaapimajugui" hajim haajem.

"Maagwai mʌg jēb gaai bag hooju, hōtdau p'ur jīerrarrauk'am dāi;

sīi naar p'āichchi k'ōrr jīubaadēp'ʌmjā hoojugui" hajim hanʌm.

²⁰ "Mag mʌch jua t'eeg t'um bēeju hed gayaa paawai, hāsdawam hedau k'ībaadeewai jūrr hedaram hedau harg sīi bagjö p'urii haadējugui" hajim haajem hich Hēwandamaucha.

²¹ "Mamʌ hīchab häu har t'um mʌrʌg hamach dau haug k'augpi jēeu nʌm k'ʌnan häu peerdʌtk'ajugui" hajim haajem hich Jōoirau. (Jl. 2:28-32)

²² Pedroou mag Hēwandam hiek p'ā pʌarr jaauchchwia, hīchab hijējēbk'amua, 'Keena israelnaan, cha mua hiek'aagpam hajap'a hūrbat hajim hanʌm. Pārau k'ap'ʌ nʌmgui hajim hanʌm, Jesús Nazaretpierrta hich Hēwandamaucha pāitarr haawai pāach hee hag na nem mag hooba haajerr hirua wau nʌrraajerr gaaimuata Hēwandamau pārag hich jua t'eeg hoopijim.

²³ Mamʌ mag k'itarrta juau hich Hēwandamau mag hʌdʌraa hi t'ōopibajieb hajim hanʌm, mag hi t'ōopibarm gaaimua warag pāachta wajapcha höberju k'ap'ʌ sīerr haawai. Magju harr haawaita, pāachig pʌr deebaawai, pārau hi pʌr harrwi pāach hiparmua pakuls gaai hōor sīi k'aibag sīsidʌm k'ʌnnag hi meerp'ē t'ōopijierramgui hajim hanʌm, hich Hēwandamau hag nawe mag k'irju wai sīerrijō.

²⁴ Mag juau hi t'ōopäijierrab mamʌ, Hēwandamau deeu hi p'iriu haujimgui hajim hanʌm. Hi mag sīi jēb hee hich mag sīerraju hat'eem k'aba harr haawai mee nʌmuapai chan pōd hi t'ʌ haubajim ha jaaumajim haajem Pedroou.

²⁵ Magju harr haawai rey David k'ararraujā warrgarwe Jesús higwia hich Jesuuta chadcha hich Haai dāi hiek'a sim hūrtarrjō p'āmamua magjim:

"Hēwandam" hajim hanʌm chi Chaai garmua hich Hayag, "mua k'ap'ʌ chirʌm, pʌ mʌ dāi hogdʌba sīejem.

Pʌchta mʌ na nʌnʌlu k'aawai pua bʌlʌrjā mʌ chig hapibamgui" hajim hanʌm.

²⁶ "Mag gaaimua t'āar honee chiraawai mʌch meuk'īraucha pʌrʌg häu hajim ha chiraajemgui" hajim hanʌm chi Chaairau.

²⁷ "Mua k'ap'ʌ chirʌm, k'aigbam k'ʌn hak'aar weetjem haar mʌ hak'aar pua pāim hiek pāibamgui" hajim hanʌm,

"pʌch chogk'a chirʌmta pua mʌ k'a k'ōsi wai chiraawai.

Mʌch k'ērbarm jēb degpai hʌdʌraa hārpiba, deeu mʌch p'iriu haujujā mua k'ap'ʌ chirʌmgui" hajim hanʌm.

28 "Pachdëuta pach haarcha höbeerjem k'adau märlag
k'augpijim,
maagwai pach däicha chiraimaawai mä honee chirsijgui"
hajim hanäm. *(Sal. 16:8-11)*

29 Mag David k'ararräu p'ä pälarr higwia hich Pedroou, 'Keena, päädë k'irjubat hajim hanäm. David k'ararräu hichpai wir haig higwia pöd mag hiek'aju k'aba siejim. Maadëu mer-aaejä k'aba näm, maach dau nawe jöoi David k'ararr meewi bëp sújierram; mag hi bëptarr jëbdi hagt'a siejemgui hajim hanäm.

30 Mamä hí hichab Hëwandam hi jaaumie harr haawai hirua k'ap'ä siejim Hëwandamau hichig "Mä cha hiek'a chiräm hiek'au pälchaain hewagam k'än heemta pach simjö reik'apiju" ha hiek'atarr.

31 Hëwandamau mag hiek'atarr haawaita Daviu k'ap'ä ya hoo wai simjö Cristo hiiu p'iidlujä jaaujim: jäga Hëwandamau hich Chaai hak'aar k'aigbam k'än hak'aar weetjem haar mawia hich mam sëepiba, ni hi morjä hich hauk'erbarm jëb degpai hërpiba, sii p'iri hauju.

32 Warrgarwe mag jaaujerr haawai hich Hëwandamau chadcha hi p'iri haujimgui hajim hanäm. Marau mag jaaunäm, chadcha maach daúacha hootarr haawaita mag jaaunämgui hajim hanäm Pedroou.

33 Mag jaaumamua hichdëupai, 'Jaan Hëwandamau hich juu t'eegeauta chadcha hi p'iri hautarr haawai hís hëgt'ar hich Hëwandam däi hëba t'umaam k'än Pörk'a simgui hajim hanäm, hich Jesús higwia. Magta hichab hich chi Hayaucha hich Hak'aar deeju ha jaaujerrjä hirig deejimgui hajim haajem. Mag hichig deebaawai jürr hich Jesuu hista hërag deebarmgui hajim hanäm. Magua cha päräu päch daúacha hoonaa päch jëglucha päch meu hür námjä mag sii k'ëch naawai k'aba, t'um hich Jesús gaaimuata jäg t'änämgui hajim hanäm, chadcha hichta hëgt'arjä maach t'umaam k'än Pörk'a siewai.

34 Maigta päräu hoo naabá hajim hanäm. David Jesujö hëgt'arjä t'umaam k'än Pörk'aimaba harr haawai ¿jäga hirua hich higwia magk'ají? Mag k'ääi maach Pör Jesuuta hëgt'ar pabaimaawaijä t'umaam k'än Pörk'aimaju hichdëu k'ap'ä sier haawai, hich Jesús higwiata Daviu hich paarmua, "Hëwandamau maach Pörögta, hich däi hëba t'umaam k'än Pörk'apieg hich juachaar gar juppiju" ha hiek'abajieb hajim hanäm,

35 "hi hoomap'am k'än t'um hich juu hee park'a dee nám hora." *(Sal. 110:1)*

36 Maimua deeu hich Pedrooupai, 'Keena hësmua hatag israelnaan t'umaam k'än warre k'ap'ä habat hajim hanäm, cha mua päräg jawaagpam. Har päch hipaarmua pa

gaai meerp'ë t'öopäipi jaautarr Jesuuta warag Hēwandamau t'umaam k'lan Pörk'apibarm; hich k'abajieb hajim hanam warrgarwe Hēwandamau jär hauwia maach peerdə haumk'ir päiju jaaujerr.

³⁷ Pedroou mag hiek'abapäim hamachdëu hürbaawai warre gaai machaaga hap'öbaadëmu hich Pedroogcha jeeunaa hi k'apeenagjä hagjö, —Keena, ñmagan marau jägata haju haai nawi hajierram hanam, Hēwandamau maach peerdə haumk'ir? Marag jaaubat hajierram haajem.

³⁸ Magbaawai Pedroou hamag magjim haajem:

—T'um hagdaujö pääch mor hewag k'irjuwia Hēwandamag pääch k'aibag chugpaapi jéeubat hajim hanam. Magnaa chadcha Jesucristo hiek häl'anaa pääch pör choopibat hajim hanam. Pärau magmän, Hēwandamau pääar k'aibag chugpaapäiwia jürr hich Hak'aarta pärag deejugui hajim haajem, hichdëu deeju ha jaautarrjö.

³⁹ Hirua mag hich Hak'aar deedu jaautarran, pärag deenaa, pääar chaainagjä deewi, t'um durr warp'am k'lanagpa deedu jaautarau. Wajapcharan t'um hichdëu k'osi t'xr haumam k'lanagta hich Hak'aar deemajugui hajim haajem.

⁴⁰ Mag, Jesuu nem waaujerr t'umaa jaumam däi warag ham wawimamua Pedroou hamag, "Höör mag chi haajugjä chuk'u t'lanam k'lan däi hok'oomap'a nám k'ai, hāba Hēwandamta järbat" haajeejim hanam.

⁴¹ Mag chadcha Pedroou jaau sim hürwia Hēwandam hiek häl'amarr k'lanau hamach pör choopimajierram haajem. Hich mag hedpai häl'awia hamach pör choopimarr k'lan happenai tres miljö naajim haajem.

⁴² Mag, chi häl'a durrarr k'lan t'um hābam haig podpanaa hich Jesuu päitarr k'lanau jaau nampierr hich mag ham hipierra wénrraajeejim haajem. Hamach k'apeen däi hö k'aibajä k'aba, hante Hēwandamag jéeu námua warag t'achjä hāba jig k'oojeejim haajem.

Jäga haajeejä warrcha Cristo hiek häl'a p'öbaaderr k'lan

⁴³ Mag nám hee hich Jesuu jär hautarr k'lanau hag na nem mag hooba haajempa wau nám hoowia höör t'umaa k'lananta dauderra t'naajim haajem.

⁴⁴ Chi Hēwandam hiek häl'a nám k'lanan hāiba hāba biirdnnaa hamach k'apeen däijä hajap'a naajeejim haajem. Maguata jürr hagdaujö chik'amnagjä nemdam hīg'aba, t'umaa jig haumajeejim haajem.

⁴⁵ Hamach nem wai nánnid harrjä t'um përk'laninaa chi p'atk'on jürr nemdam hig námjä chuk'u k'it'ëem k'lanag jipräimaajeejim hanaabá, t'umaa hagdaujö.

⁴⁶ Mag n^{am}ua hedau h^{aspapak'}ampierr Haai hi j^{eeujem} deg h^{aba} podpanaa H^{ewandamag} j^{eeujejjim} haajem. Maimua hamach di haar pawiaj^a hich mag H^{ewandamag} j^{eeu} n^{am}ua t'achj^a hagdauj^{oo} t'öik'anaa t'umaa h^o h^{aba} honee k'^ö dichdimapp^ä haajeejjim han^{am}.

⁴⁷ Hamach mag n^{am} gaaimua hag p'^{öbör} heem sⁱ bit'urgam k'^{llnauj^a} ham k'a k'^{ösi} haajeejjim haajem. Mag n^{am} d^{ai} maach Pör Jesuu warag h^{orag} hich hiek h^{äk'api} haumam k'^{lln} hag nawe h^{äk'a} durrarr k'^{lln} hee dubmaawai warag k'apaana paauk'amajim haajem, hedau h^{aspapak'}ampierr.

3

Woun h^{ab} b^a h^{äk'äraa} k'it^{am} monaautarr

¹ Biek h^{ab} Pedro Juan d^{ai} Haai hi j^{eeujem} deg w^{etjierram} haajem, ya k'^{eeuragam} las tres n^{am} hee. Mag hora paawai h^{orau} H^{ewandamag} j^{eeujerr} haawai h^{ichab} hamach paat j^{ewaan} w^{etjim} haajem.

² Mag Haai hi j^{eeujem} deg dub n^{am} puertdi haigcha hed h^{eeipierr} woun h^{ab} hap^ä k'it^{am} jup k'^{eeujejjim} haajem. Mag woun bi heewe b^a h^{äk'äraa} k'it^{amta} t'aabatarr haawai p^{ödjä} hich happai d^{ardar} haba, sⁱ h^{orauta} jiir haub^{eevia} mag puertdi "Chi Hooim^{ag}" han^{am} haig juppi sⁱjujejjim haajem, h^{oor} hag hee dub n^{am} k'^{llnag} p'atk'ondam j^{eeumk'íir}.

³ Biek h^{ab} hi mag hoo chir^{amta}, Pedro Juan d^{ai} hierrag dich w^{etum} hoobaawai hamag, —Aay keena hajim han^{am}, m^a hap chit^{am}, m^{arag} p'atk'ondam deebat hajim han^{am}.

⁴ Magbaawai hamach numiim k'^{llnau} hirig heirpanaa Pedroou hirig, —Marag hoobá hajim han^{am}.

⁵ Mag Pedroou hichig "Hoobá" habaawai hichig nemdamta deegpampii hawia hamag heirpa hoo sⁱsijim haajem.

⁶ Mag hamachig heirpabaa Pedroou magjim han^{am} hirig:
—M^a chan b^{llrjä} p'atk'on chuk'u chir^{am}, mam^a m^{achdëu} p^{ödju} hayaam chan mua p^{arag} h^{igk'abam}. H^{aba} Jesucristo Nazaretpierrau p^{ach} monaaujuuta k'^{íirjunaa} p'iid^{ab}baad hajim han^{am}.

⁷ Mag hiek'anaa hi juachaar gar p^{arna}a h^{lgt'aag} h^{eu}d^a hat'aawai chadcha nem b^{ärpá} hubag haadëjim hanaabá.

⁸ Mag hich juu gaai p^{arna}a d^{anllupi} hat'aawai, d^{ai} h^{lgt'aag} p'udd^a hoo d^{anlisiwia} hich mag nem hajaug d^{ardar} sⁱsijim haajem. Mag warag ham d^{ai} h^{aba} Haai hi j^{eeujem} deg dubwia sⁱ chaaijö honegau b^a jiir n^{anllugmamua} H^{ewandamag}, —H^{äuchata} pua m^a monauba^{paräm} H^{ewandam}; chadcha p^{achta} t'umaam k'^{lln} k'^{äaijä} chi t'ierriugui ha hij^{eb} n^{anllu} k'abaadëjim haajem.

⁹ Magtarr haigmua hatag hich mag honee Hēwandamag häu hajijimk'am t'umaam k'ɻnau hoojierram haajem.

¹⁰ Hi mag nɻrram hoowia dauderra naajieb mam, t'umaam k'ɻnau, "Jā chadcha har Haai hi jēejem deg dub nɻm puertdi Chi Hooim̄g ha t'ɻrjem haig hoo simua hōor dich nɻm k'ɻnag p'atk'ondam jēejerr woun k'abahab" haajeejim haajem jūrram k'ɻnau.

"Pórtico de Salomón" hanɻm hee Pedroou hiek'atarr

¹¹ Mag hich monaaubapääiwai chi bā hāk'āraa k'itarrau Pedro Juan dāi chaaug wētpimaugau, warag ham gaai p̄rbaadējim haajem. Ya mag hi monaaubaadēm hōrau k'ak'apdō haadeewai daaugajär hedau höbeerjem bi gar dijājō wēu wējom "Pórtico de Salomón" hanɻm̄g t'um k'ap'ig p'ōbaadējim haajem, mam gar chi bā hāk'āraa k'itarrau Pedro Juan dāi wēnɻrram k'a hogdaba sīerr haawai.

¹² Pedroou mag hamachig k'ap'ig wēdurum hoobaawai mag k'apan t'ɻnɻm̄g magjim haajem:

—Keena, ¿k'an jägwia jäg maar hoowia pāar dauderra nɻ? hajim hanɻm. Pārau jäg maragta heerpapaad haadēp'ɻm, ¿pārau k'īrjuawai marau maach juapaauta jäg monaaubar-mjōo nɻ, wa Hēwandam na maach pekau chuk'u nɻm gaaimua jägbarm k'āijā haní pārau pāach hödegpai? hajim hanɻm hamag. Mag k'abamgui hajim hanɻm hichdēupai.

¹³ Jāan har Hēwandamau hich Hiewaa pāitarrta har k'abam hawi pāachdēu t'ōotarr hag jua t'eegauta jäg hi monaaubapāimgui hajim hanɻm. Hich jäg Jesuuta hi chogk'a bēetarr haawai, maach Hēwandam hanaa hīchab maach jōoin Abrán Isá maimua Jacob ham Hēwandamaupai t'umaam k'ɻn Pōrk'apinaa nem jua t'eeg hapijim. Hich hag Jesupai k'abajieb hajim hanɻm, har Pilatoou p̄lapääig habaawai pāachdēu warag t'ōopāipi jaautarr.

¹⁴ Hi bālrijā pekau chuk'unaa t'umaam k'ɻn dāi hagpierra k'itarrau pārau warag t'ōopi jaaunaa jūrr hag k'āai chadcha hōor t'ōomie chaarta pāach hipaarmua warag cárcel degmuajā weeupāipijierramgui hajim hanɻm.

¹⁵ Mag, pārau chadcha warag maach t'umaam k'ɻn hiupiejemta t'ōopāipijierramgui hajim hanɻm. Mag hi t'ōopāipijierrab mam, deeu Hēwandamau hi p'iriu haujimgui hajim hanɻm, jēbdeg sīerr hāba. Marau mag jaau nɻm̄n, mag pāachdēu hi t'ōotarr k'urjā maach daúacha monak'a meebs harrjō nɻrram hoojerr haawaiugui hajim haajem Pedroou hamach k'īrcha.

¹⁶ Maimua mag chi woun bā hāk'āraa k'itarra higwi, Pāadē wajap'a k'īrjubat hajim hanɻm. Māig ni hābmuajā meraajā k'aba sim, warr jäga sīejī m̄g woun. Mag sīejieb mam,

chadcha Jesuu hich monaauju k'ap'Λ sīerr haawaita jāg monaau sīsimgui hajim hanλm. Pārau hīs mΛg woun monak'a hoo nλmλn, jāan maraujā maach k'īirjug hee hāba Jesús juat'eegaupaita hi monaauju k'ap'Λ narr gaaimuaugui hajim hanλm. Mag gaaimuata jāg warre hich bi heewe monak'a t'aabatarrjō pārau hīs hi monak'a hoo nλmgui hajim haajem.

¹⁷ Magnaa hich Pedrooupai, 'Mua k'ap'Λ chirλmgui hajim hanλm, pārau pāach pörnaan dāimua Jesús pörnaa t'ōopāiwai chadcha hich Hēwandamaucha pāitarr k'abampii hawiata jāg hi t'ōojierram.

¹⁸ Pārau hi dāi jāgtarren, hich Hēwandamau warrgarwe hich hi jaaumienag jaaupibaawai jūrr hamau hōrag, "Hēwandam Hiewaa Cristo bēewia hōrau hi dau hap'ΛΛ t'ōoju" ha jaautarrjō, hich Hēwandamauta hλdλraa pārag hi t'ōopi sim k'abajieb hajim hanλm.

¹⁹⁻²⁰ Pāachdēu hi dāi magtarr jūrr pāach k'aibag t'umaa hāsie hewag k'īirjunaa Hēwandamag chugpaapi jēubat hajim haajem, mag k'aibag chugpamk'īir. Pāach t'um israelnaanau magta jēuk'iin, mag Jesús warrgarwe Hēwandamau jλr hauwi pāiju haajerr deeu pāibarm gaaimua Hēwandamauta pāar k'a honeg chuk'u narrjā k'a honee hapijugui hajim haajem.

²¹ Mag hirua pāijup mama, mΛg waiweran Jesús hich jāg hāgt'ar sīju haai simgui hajim hanλm, warrgarwe Hēwandamau hich hi jaaumienag jaaujerrjō mΛg durr t'um deeu hūmaai durr wājāug paapāain bēe nλm hora.

²² Hich hag Jesús higwia Moiseejā warrgarwe maach jōoinag,

"Maach Pör Hēwandamau maach k'odnaan heempai hōor hāb hich hi jaaumk'īir pāijugui" hajim hanλm, "hich jāg mΛrΛgjā pāach hee hich hiek jaaupitarrjō jaaumk'īir.

Mag hichdēu pāibarmua pāachig nem jaauwai hi hiperraahabat" hajim haajem.

²³ "Mag hichdēucha jλr hauwia pāibarmua nem jaau simta hāk'aba habarm k'ΛΛn chan, hoob hamau hamach hāgt'ar höbērju hamiet" ha jaaujim haajem Moiseeu maach jōoinag. (Dt. 18:15-19)

²⁴ Mag hiek'ak'agmamua hich Pedrooupai, 'Hich jāg Moiseeu hichjō Hēwandamau hāb hich hi jaaujem pāiju jaaujerrjō, tagam k'ΛΛn hagjō hi hi jaaujerr k'ΛΛn t'um Samuel k'ararr haigmua hewagam k'ΛΛnaujā hich mag jaaujeejimgui hajim hanλm.

²⁵ Magnaa, Pāach k'abahab hajim hanλm, warrgar mag Hēwandam hi jaaujerr k'ΛΛn hag chaain hewagam k'ΛΛn. Pāar dēnnaan dāi Hēwandamau hiek deewai ya pāarta hirua k'īirju wai sīebajieb hajim hanλm. Magtarr haawai hichdēu jōoi Abranag, "MΛg hatag paawai pΛ chaain hewagam k'ΛΛnau

chaai hāb hoobarmuata t'umaam k'ʌn dāi nem hajap'a wau-jogui" ha hiek'atarr haawai

²⁶ Hēwandamau chadcha hich Hiewaa jar hauwi pāar heeta nacha pāijimgui hajim hanʌm, pāach pekau pōm sīsidʌm hisegwia pāach t'āar hee hi hat'aawai pāach hāu hamk'īir.

4

Pedro Juan dāi chi t'et'emnaan na

¹ Pedroou Juan dāimua hagt'a hōor pōm mag wējōmʌg hijējb'ʌm hee, ham haig p'adnaan bēejierram haajem, Haai hi jēeujem di t'ʌajem k'ʌn pōr dāi saduceonaanpa. Mag sa-duceonaanau jaauwai, maach meewai maach hak'aar hiiuba haajem haajem.

² Mag bēewi mak'ʌnau ham dāi meeuk'abaichējierram haajem, Pedroou Juan dāimua jāg Jesús hiiu p'iidʌtarrjöta maachin t'um hiiu p'iidʌtk'aju ha jaau nʌm hūrchēwia.

³ Mag warag ham pärk'a hauwia cárcel deg p'ē harrjierram haajem. Mamʌ ya k'eeuraa pam heeta mag pärk'a deet'urtarr haawai hich mam hāspagk'ajierram haajem.

⁴ Mamʌ mag hamach pärk'a harrju nawe jaau durrarrdam hōor pōm mag t'ʌnarr k'ʌnau hūrtarr haawai hīchab chi hīk'a narr k'ʌn k'apanag hemk'ooin happai cinco miljō naajim haajem, hʌlin dāi chaainjā beerba.

⁵ Maimua hag noram hāspaau chadcha Jerusalén p'öbör hee hāba podpajierram haajem: Judionaan pōrk'a nʌm k'ʌn, Hēwandamag jēeujem degam k'ʌn jōoin, maimua Hēwandam hi jawaag chi machnaanpa, t'um hāba.

⁶ Mag tag naajim haajem: p'adnaan t'umaam k'ʌn pōr Anás hanʌm, Caifás, Juan, Alejandro, maimua hīchab mag p'adnaan pōrk'a nʌm k'ʌn k'odnaanjā hagjō.

⁷ Maimua Pedro Juan dāi cárcel deg narr p'ē hawaan mamk'īir hawi hōor pāijierram haajem. Mag pāiwi p'ē hau pierrwai hamach jārrcha dʌnʌlutk'apinaa, —¿K'aíu jāg pāar jua t'eeg hapijī ha jēeujierram haajem hamag, jāg woun bā hāk'āraa sīerr monaaupäaig?

⁸ Magbaawai Pedroou Hēwandam Hak'aar hich gaai p'ēs wai sīerr haawai hamag magjim hanʌm:

—Keena, pāar har mʌg p'öbör hee chi pōrk'a nʌm k'ʌn maimua hīchab mʌg Israel durr Hēwandamag jēeujem degam jōoin, mʌ hiek hūrbat, mua pārag magk'imgui hajim hanʌm.

⁹ Har woun hāb mʌig bā hāk'āraa k'itarr monaautarrta pārau marag jēeu naabma, jāgata marau hi monaaupājī ha k'ap haag.

¹⁰ Mʌg Israel durr hee t'umaam k'ʌnau k'ak'apdō hamk'īir, mua pārag jaaupāik'imgui hajim hanʌm. Jāan mʌgta hajimgui

hajim han^{am}. Chadcha Jesús Nazaretpierr jua t'eegauta m^{ag} woun cha pārau monak'a hoo n^{am}monaau sīsim. Hich hag Jesús k'abajieb hajim han^{am}, har pārau pakuls gaai meerpe t'ōotarr. Mam^λ Hēwandamau deeu hi p'iriu haujimgui hajim han^{am}.

¹¹ Magtarr Jesús higwi k'abahab, har Hēwandam hiek p'^ã sim gaai "Di hēu narr k'^{λλ}nau hisegtarr dibigta jūrr chi di hād jārramk'a sīsim" ha jaau sim.

¹² Magtarr haawai deeum woun m^{ag} jēb gaai maach peerd^λju hayaam chan tag chuk'umgui hajim han^{am}. Mag Hēwandamau maach peerd^λ haumk'^{īr} deeum k'^{λλ}nagjā jaauba harr haawai hāba hich Jesuupai k'abam chan pōd hōor hamach pekau heemua peerd^λbamgui hajim haajem Pedroou.

¹³ Hamachdēu mag Pedro Juan dāi b^{λλ}rjā nem hökag chuk'u mag hiek'a n^{am} hūrwia jāgderra naajim haajem, mag es-tudio pōmjā k'aba sīsid^λnta mag hiek'a n^{am} hūrwia. Mam^λ hamach wir haigpai, "Jāk'^{λλ}n jāg n^{am}n, jāan Jesús dāi wēn^λrraajerr haawaita jāg hiek'a n^{am}gui" haajeejim han^{am}.

¹⁴ Mag n^{am} dāi hamachdēu hoowai chi woun monaau sīsierrjā hīchab ham bigaau hoo d^λnarr haawai pōd jāan sēuk'aawaita mag n^{am} hajujā k'aba haajeejim hanaabá.

¹⁵ Mag hoobaawai hamach Asamblea heemua chi Pedro Juan dāi jōpcha dawag jark'^{λλ}ipäiwia hamach happai hiy^{λλ} n^{am}ua,

¹⁶ —Keena, ¿m^λk'^{λλ}n wounaan dāi maadēu jāga hajuuta jāg n^{am}a? haajeejim han^{am}. M^{ag} hōor monaau n^{am} hooba haajem chadcha. Hamau jāgtarr Jerusalén p'^ōbōr hee t'umaam k'^{λλ}nau k'ak'apdō t'^λn^{am}, pōd maadēu "Jāan sēuk'aawaita jāg t'^λn^{am}" haju k'aba n^{am}gui hajim han^{am}.

¹⁷ Mam^λ cha hamachdēu jāg Jesús higwia jaau n^{am} tag jaaupimaaugau, maadēu ham hajap dak'^āunaa tag mag^λm hiek jaaupiba jaaujugui hajierram haajem, mag jaau wēn^λrramua warag hōor hee mag hiek haaid^λpimaaugau.

¹⁸ Maimua mag k^īirju hauwia, deeu hamach haig t'^ārk'a haunaa, chadcha hamag tag b^{λλ}rjā Jesús higwia nem jaaupiba jaaujierram haajem.

¹⁹ Mam^λ hamachig magbaawai Pedroou Juan dāimua jūrr hamag, —Pārau k^īirjuawai, ¿jāga hajapcha sī hajierram han^{am}, Hēwandam dau na? ¿Hēwandamau nem jaau sim hipierra haju k'^āyau pārau nem jaau n^{am}ta marau hārcha hipierra haju haai n^{am}wi? hajierram han^{am}.

²⁰ Marau maach daúa hoonaa maach jāg^λucha hūrtarr chan pōd sī hich jāg jaauba sīuju haai k'aba n^{am}gui hajierram haajem Pedroou Juan dāimua.

²¹ Magbaawai chi t'et'em k'ɻnau sīi ham hajap dak'āunaa chig haba plar̄ijierram haajem, hōor pōm t'ɻn̄amuajā warag ham kōit hiek'amjō Hēwandumta t'ō hiek'a n̄rrjēe t'ɻnarr haawai. Mag bā hāk'āraa k'itarr monaautarr paar, t'umaam k'ɻnau Hēwandumag, "Hēwandum, pljōm chan m̄g jēb gaai chuk'umgui" hanaajim haajem hirig.

²² Mag chi bā hāk'āraa k'itarr Hēwandum juu t'eegau monaauwai cuarenta años hatcha s̄ejim haajem.

Chi hāk'a durrarr k'ɻnau Hēwandumag juapá jēeutarr

²³ Mag hamach chig haba höbeerbapäaiwai hamach k'apeen n̄m haar wētwia jaauwimajierram haajem, t'um p'adnaan chi pōrk'a n̄m k'ɻnau judionaan Asamblea hee hagjō chi pōrk'a n̄m k'ɻn dāimua hamach dak'āu hiek'atarr.

²⁴ Chi di garm k'ɻnau mag hūrp'öbaadeewai hihāba Hēwandumag jēeu n̄muua magjierram haajem:

—Hēwandum, pl̄ta maar Pöröugui hajierram han̄m. Pachdēuta m̄g jēb wauwi, m̄g p'ūasjā waunaa hag hee nem s̄isidamjā hompaajim, hedjāpa.

²⁵ Warrgar maach dau nawe pach Hak'arau pach chog David k'ararrag hiek'apibaawai, hirua p̄ dāi k'īrcha hiek'a simjō pl̄r̄ag,

"¿K'an jāgwi jāg durrpierr hōor meeuk'ap'ōo t'ɻnā, maimua par jāg maadēu nem higmap'amtā wauju k'īrju s̄isidā?" hajim han̄m.

²⁶ "M̄g durr gaai chi pōrk'a n̄m k'ɻn t'um hāba hiek deewi jūrr p̄ dāi wērb̄lagjōta k'īr k'augp'öbaadēp'amgui" hajim han̄m, "sīi warag maar Pör chi Mesías pachdēucha j̄r hautarr hichaau ham k'ōchgau." (Sal. 2:1-2)

²⁷ Hēwandum, magtarr haawai chadcha David k'ararrau jaautarrjō hich m̄g p'öbōr heeta hāba biirdajim: Herodes, Poncio Pilato, hich m̄g Israelpien dāi deeum durram k'ɻnpa; mag hāba biirdanaa maach Pör Jesúus bālrjā pekau chuk'u k'it̄m pachdēu j̄r hautarr k'aibag wawaag.

²⁸ Magta chadcha warrgarwe pachdēu jaauwai mag hi dau hap'ɻn haju ha jaautarrjō, t'um hag hee hōb̄erjimgui hajierram han̄m Hēwandumag jēeumamua.

²⁹ Mag hirig jēeumamua, Pua k'ap'ɻ chir̄amgui hajierram han̄m, maar m̄g pach hi jaaumk'īr pachdēucha chogtarr k'ɻn dak'āu wai n̄m. Maar p̄ chognaanau. Pua warag maar k'up'īi hapibá, högk'aba pach hiek jaau wēn̄rraag ha jēeumajierram haajem.

³⁰ Mor masim k'ɻn̄jā monaaunaa pach Chaai pekau chuk'u k'it̄m Jesúus hag juu t'eegau nem maadēu hooba haajempa marag waupibá, maḡm gaaimua hōrag pach juu t'eeg hoomk'īr ha jēeumajierram haajem.

³¹ Maimua ya hamau mag Hēwandumag jēeu höbaadēm hee, hich Hēwandamaupai ham narr di sīi sōsōi hat'ajim han^{am}. Mag di sōsōi hat'am dāi Hēwandum Hak'aar ham gaai p'ēs haicheewai magtarr haigmua hatagta warag bālirjā högk'aba, hich mag Hēwandum hiek jaau n̄isijim haajem.

Nem t'ΛnΛm chan hābpaim dēn k'abajim

³² Mag k'apan Hēwandum hiek hāk'a t'Λnarr k'Λnnan k'īrjug hābanaa hīchab hö hābata naajeejim haajem. Hābmuajā hich nem wai sim, “MΛch hat'eepaiujā” haba, hante magju k'āyau, “Nem t'um t'ΛnΛmΛn maach t'umaam k'Λn dēnēugui” haajeejim hanaabá.

³³ Mag n̄am hee, ham hiek warag hamach chi Jesuucha hich hiek jaaumk'īr doce j̄r hautarr k'Λnaujā maach Pör Jesús hiiu p'iid^{at}tarr hiekta warag hiek k'ēgk'a jaaup'ōbaadējim haajem. Maimua hich mag jaau wēn^{at}rr^{am} jaarjā Hēwandumau t'umaam k'Λnag ham dāi hajap'a hapiejeejim hanaabá.

³⁴ Ham hiek mag t'um jēb wai narr k'Λnaujā hamach jēb pērpāinaa, di numí wa numí hatcha k'āijā paraa harr k'Λnaujā warag hamach di pērpāinaa, chi p'atk'on Jesuu j̄r hautarr k'Λn haig jigamk'īr haibeejerr haawai, ham hee hatcha dau hap'Λ hichdēu nem hig simjā chuk'um woun chan chuk'u hajim haajem.

³⁵ Mag haipierrwai chadcha hamau hagdaujōo chi chuk'u durrum k'Λnag jiggāijeejim haajem.

³⁶ Cha jaau n̄mjō, woun hāb sīejim haajem, Levinaan heem José ha t'ār sīerr, Chipre p'Λram gaai t'aabatarr. Mag woun hib^{at}l^{ar} wauwia Bernabé ha t'ār wai naajim haajem hich Jesuucha doce j̄r hautarr k'Λnau. Bernabé haawai maach meúan “Hök'īrjug meeupiejem” ha sim^{at}u.

³⁷ Mag wounaujā hich jēb wai sīerr pērpāiwia, chi p'atk'on haibēewi, Hēwandum hi jaaumk'īr doce j̄r hautarr k'Λnag deechējim haajem, hagjō jiggāimk'īr.

5

Ananiaau Safira dāimua sēuk'atarr

¹ Mam^Λ hīchab woun hāb sīejim haajem, Ananías ha t'ār sīerr. Mag wounaujā hich hālⁱ Safira han^{am} dāimua hamach jēb wai narr pērpāiwia,

² hamach k'augbaju hawi, chi p'atk'on heem hāaur hamach hat'ee hauwia, hagjō hāaurpai chi hemk'ooirau deen majim haajem, hich Jesuu j̄r hautarr k'Λn haar. Mam^Λ mag hich jayau p'atk'on t'um deen maba harrjā chi hālirau k'ap'Λ sīejim hanaabá.

³ Mag hamach haar deebaimaawai Pedroou chi Ananiaag magjim han^{am}:

—Ananías, ¿Jāgwi jēb përtarr param p'atk'on pua t'um deechëba, hag heem pāach hat'ee hautarrta, “T'um deechëjim” ha chirá? hajim hanam. Pach jāg sëuk'a simua Hēwandum Hak'aarpata pua k'ūgur hauju hēk'a sëbahab hajim hanam.

⁴ ¿Pua hoowai chi jēb pach dēn k'abají? Mag chi jēb pach dēn harr haawai, ¿chi p'atk'onjā pach dēn k'abajieb? Mag simta, ¿k'an jāgwi jāg sëuk'aju k'īirjubaadéjíma? hajim hanam. Jāg sim haiguin Hēwandampata pua k'ūgur hauju hēk'a sëbahab hajim haajem Ananiaag.

⁵ Pedroou mag hiek'abaawai warre chi meemta Ananías jēk'at di bājä haimajim haajem. Mag sëuk'atarr gaaimua Ananías meetarr hūrwia t'um chi hūrmam k'lan t'āar paraa naisijim haajem.

⁶ Mag hoobaawai hēwannaan haig narr k'lanau put hee prëunaa warre hauk'eraan harrjierram haajem.

⁷ Maimua magtarr k'ur hora t'ārjupjö nam hee, chi hñlirau hich jaai magbarmjā k'augba, Pedro sim di haar majim haajem.

⁸ Mag mawia barbaimaawai Pedroou chi jayau hichig p'atk'on deeimatarr hoopinaa chi Safiraag, —Safira, ¿chadchata pāar jēb hich māgam gaaipaita pérjierrá? ha jēeujim hanam.

Magbaawai Safiraau, —Chadcha jāgpaim gaaita pérbajieb hajim hanam.

⁹ Magbaa Pedroou deeu hirig, —Safira, ¿k'ant'eeta pua jāg pach jaai hiek hāk'awia dāi hi hipierr pāach numiim k'lanau maach Pör Hēwandum Hak'aar k'ūgurju hēk'a p'ōbaadéjíma? hajim hanam. Magnaa hichdēupai, Pādē hūrbá hajim hanam. Pā jaai hauk'eraan wëttarr k'lan deeu barchëwi puertdi haig bā heseserk'am. Cha mā hiek'a chiram hiek'au nau pājā hich jāk'lanupaipai pā hauk'eraan harrjugui hajim hanam.

¹⁰ Maimua hirua magbarm bärre chadcha Safirata di bājä ha hi bāk'rr jēer sëimajim hanam, warre chi meemta. Magbarm hee chi hēwannaan hujā haar narr k'lan dubchëwia chadcha ya maach chi meemta werba t'lanam hoobaicheewai, hīchab harrwia hich jaai hauk'ërtarr bigaau dāi hāba hauk'ërjierram haajem.

¹¹ Magtarr hūrwia t'um Hēwandum hiek hāk'a narr k'lan jāp'ierrwia bigaum k'lanpa t'āar paraa naisijim haajem.

Nem maadëu hooba haajem pöm waaujerr

¹² Hich Jesuucha hich hi jaaumk'ir jār hautarr k'lan gaaimua Hēwandamau hag na hōrau nem hooba haajem pöm waumaajeejim haajem, hōor dak'ir. Maagwai chará waragta chi hāk'a narr k'lanan Haai hi jēeujem di bigaau dijājö wëu

wéjom “Pórtico de Salomón” ha t'är sim hee biirdadhaajeejim haajem.

¹³ Mamä chi hëk'a näm k'ännaun hamach hap mag poposk'amjä, jürr chi hëk'aba narr k'ännaun warag ham k'a jöiju högk'a naajeejim hanaabá, heeu dëgölp hamachdëüja Ananiaau Safira däimua harrjö habaawai hich hagjö k'ëchju k'firjuwia. Mag ham k'a jöiju hök'ö naajieb mamä, k'ajap'a ham hig hiyäla haajeejim haajem.

¹⁴ Mag hääaur k'ännaau högk'a näm hääba, warm k'ännaau jürr pogk'a maach Pör hiek hëk'ak'ag wëtumua warag k'apaana hap'öbaadëjim haajem, häninpa.

¹⁵ Hamach daúa mag hoo näm däi hich Jesuucha hich hijaaumk'ir jar hautarr k'ännaau hoor dak'ir hag na maadëu nem hooba haajempa mag dau daau wau näm hoowai, waragta haaunaan k'apan pa bärk'am gaai dawag p'ë hamaajeejim haajem, Pedro dichmamua hi hak'araupai k'äijä chi haaunaan hër k'ësu dichdimaawai magbarmuapai monaumamk'ir.

¹⁶ Mamagk'am hürwia hëchab Jerusalén dak'a p'öbördam nänäidäm heem k'ännaupa warag Jerusalén p'öbör hee ham näm haig hamach haaunaan haubëemaajeejim haajem. Mag hamach haig haaunaan bën k'aibgamua sii t'ot'örrsö sisidampa haubëemarr k'ännan t'um monaaupäi maajeejim haajem chi Hëwandam hi jaaumk'ir hich Jesuucha jar hautarr k'ännaau.

Hörau Pedro hëudee hëk'anaa hëchab Juan hëudeejä hëk'aajerr

¹⁷ Hëwandam hi jaaumk'ir jar hautarr k'ännaau mag hamach dak'ir hoor monaaupärik'am hoowia, p'adnaan t'umaam k'än pöröu saduceonaan däimua hamachdëu pöd hagjö haba hawaii, hiekk'or wauwia,

¹⁸ hich Jesuucha jar hautarr k'ännaan park'anaa, cárcel deg p'aark'a sñijierram haajem.

¹⁹ Mamä ya hedhaar pabaadeewai Hëwandam chog hëgt'armua bëewia, chi cárcel degam puertdi weeuk'anaa, Pedro Juan däi dawag höberpinaa hamag,

²⁰ —Jäigmua Haai hi jëeujem deg wëtwi t'umaam k'ännaag Hëwandamau maach hëgt'archa höbeerpiejem hiekta jaaubaimat hajim hanäm.

²¹ Hamachig Hëwandam chogau mag jaautarr haawai chadcha hag noram hoo hëspapinaa, Haai hi jëeujem deg wëtwia, Hëwandam hiek jaap'öbaadëjim haajem. Ham mag Haai hi jëeujem deg näm hee, jürr t'oomgar p'adnaan pöröu hich haig narr k'än däi hääba biirdanaa cárcel di haar guardianaan päijierram haajem, hamachdëu Pedro Juan däi p'aark'apitarr hamach haig p'ë haubëemk'ir. Mag ham biirda t'änäm hee

naajim haajem Israel durram k'lan ham Asamblea heem chi pörnaan, hamach t'um.

²² Mam^λ mag wëtwi chi guardianaanau hooimaawai, Pedro Juan d^λi cárcel deg chukk'u t'anaajim hanaabá. Magbaawai deeu hamach p^λitarr k'lan haig bëewia,

²³ —Chadcha cárcel di wajap'a p'haar d^λn^λm marau hooimajim, maimua chi soldaunjā daauggajär puertdi haig hoo d^λn^λn^λid t'anaajim. Mam^λ weeunaa hoowai, hag hee hōor hābjā marau hoobajimgui ha jaauchéjierram haajem.

²⁴ Mag jaaubaichëm chi p'adnaan pöröu hūrwia, Haai hi jëeujem degam guardianaan pöröujā p'adnaan pörk'a n^λm k'lan däimua hūrp'öbaadeewai, hamach wir haigpai, —Keena, mag hooimaba habarm han^λm chad k'ai, *¿jāga haagauma?* hajierram han^λm.

²⁵ Mam^λ hamach wir haigpai mamagk'am hee, woun hāb bëewia, —Keena, p^λrav wounaan cárcel deg p'äarpitarr k'lanjā bëewi chaggajär Haai hi jëeujem deg hōrag jaau n^λmwai haichéjim han^λm.

²⁶ Magbaawai mag Haai hi jëeujem degam guardianaan pöröu hagjö guardianaan hich k'ääi juu heegpaim k'lan d^λi mawia, hōor p^λm ham hiek hūr narr k'lanag hamach mokou barm hugua, b^λlrjā ham chig haba p'ë haubëejim haajem.

²⁷ Mag p'ë haubëewi chi t'et'em k'lan hāba biird^λ t'lan^λm haig wai dubbaicheewai chi p'adnaan pöröu hamag jëeumamua,

²⁸ —*¿Pārag k'abají hajim han^λm, marau jāg Jesús higwia tag b^λlrjā nem jaaupiba jaautarr? Magtarrta ya Jerusalén p'obör hee pāachdēu hāk'a n^λm hiekta t'um haaid^λwai n^λmgui hajim han^λm, jāg marau jaautarrjā hūrba jaau wēnrram gaaimua. Pāachdēu mag jaau wēnrranaata jāgan jāg woun t'ōotarrjā p^λrav maar gaaita t'ap^λim hig naabma hajim han^λm, Jesús higwia.*

²⁹ Magbaawai Pedroou hagjö hich k'apeen Hēwandam hi jaaumk'ir jar hautarr k'lan kōitpa hiek'amamua magjim haajem:

—Sii hōor hipierra haju k'ayau, Hēwandamau nem jaau simta marau hagpierr wauju haai n^λmgui hajim han^λm.

³⁰ Warrgarwe maach jöoinau hāk'aajerr hag Hēwandamauta Jesús p'iri haujim. Hich hag Jesús k'abajieb hajim han^λm, har pāachdēu pakuls gaai meerp'ë t'ōop^λitarr.

³¹ P^λrav hi mag t'ōop^λijieb mam^λ, Hēwandamau jūrr hichta t'umaam k'lan k'ayaujā hār^λacha hapiwia, hīchab chi Pörk'anee hōor peerdlajem k'apijimgui hajim han^λm, magbaawai hi gaaimua Israel durram k'lanau hamach k'aibag hāsie hewag k'irjuvia Hēwandamag chugpaapi jëeubaawai hirig warre mag k'aibag chugpaap^λimk'ir.

³² Mag pārau hi meerp'ë t'ōotarr maach daúa hootarr haawaita marau chadcha t'um k'ap'Λ jaau nāmgui hajim hanām. Mag nām dāi Hēwandamau hich Hak'aarta har hich hiperraam k'ΛΛnag deejeeawai, marau jaau nāmān, hich hag Hēwandum Hak'arau maachig jajaauk'amta jaau nāmgui hajim hanām.

³³ MamΛ chi p'adnaan pöröu haig narr k'ΛΛn dāimua mag hūrbaawai meeuk'a p'ōbaadēwi warag ham k'ēchpāimjā k'ōsi hap'ōbaadējim haajem.

³⁴ Mag chi t'ierrnaan hap'a biirdΛ t'Λnām hee woun hāb Gamaliel ha t'ār sim sīejim haajem, Hēwandum Moiseeg hich hiek p'āpitarr hiek hajapcha hārk'aajem k'ΛΛn heem. Mag woun hīchab Hēwandum hiek jawaag chi mach hajim haajem. Maagwai p'ōbörpien t'umaam k'ΛΛnaujā hīchab hī hōk'ö haa-jeejim haajem. Mag wounau chi Jesuu hich hi jaaumk'īir jār hautarr k'ΛΛn k'ūchpai dawag p'ë harrpi jaaujim hanām, magΛmich hamach hap hiyāΛ haag.

³⁵ Maimua mag daau paauk'abaadee hich k'apeen hichjö chi t'et'em k'ΛΛnag, —Keena hajim hanām, pārau jāk'ΛΛn wounaan dāi nem k'aigba haju hēk'a nām k'ai, hajap'a k'īrjunaata nem waubat hajim hanām.

³⁶ Pārau k'ap'Λ nām, har na woun Teudas hanarr hagjö jāg nārrarr. Hich hiiupain, woun t'et'em ha jaau nārrajimgui hajim hanām, hich higwia. Magbaawai hōor pōm cuatrocien-tojö hi dāi k'apeerk'ajierram. MamΛ wērbΛ nām hee warm k'ΛΛnau juau t'ōobapääiwai mag hi dāi wēnārrarr k'ΛΛn t'um sīi haaidΛwia tagjā habajierramgui hajim hanām.

³⁷ Magtarr k'ur hōor k'apanag k'ap haag hōor t'ār p'āk'a nām jaarjā, Judas chi Galileapierr hagjö haadēwi p'ōbörpien pōm hichig paa haujimgui hajim hanām. MamΛ mag nārrawia hagjö t'ōobpääiwai t'um hi dāi wēnārrraajerr k'ΛΛn sīi haaidΛjierramgui hajim hanām chi Gamalielau.

³⁸ Magnaa hamag, MΛchdēu mag hootarr haawai, hidēu jāg Jesús hiek jaau wēnārrām k'ΛΛn k'ajap'a sīubat ha chirāmgui hajim hanām. Cha hamau nem waunaa jaau wēnārrāmjā sīi hamach k'īrjug heemuapai k'ai, magan hich jāgpai wēnārrawia deeu hūrnaa haadējugui hajim hanām.

³⁹ MamΛ hich Hēwandumauta hamag chadcha hich hiek mag jaaupi sim k'ai, pārau ham k'ēchpāiwiajā, hoob magΛm hiek tag bāΛrjā hūrba hich mag sīsiju hamiet hajim hanām. Hajap'a k'īrjunaata nem waubat, heeu pāach Hēwandum dāi hiekk'ōr jār nām k'āijā pārau k'augba naaduk'am hajim hanaabá jūrr hamag chi Gamalielau.

⁴⁰ Magbaawai chadcha Gamalielau jaau sīerrjö hajier-ram haajem. Maimua chadcha Pedro Juan dāi daaugajār

narr deeu hierrag t'ärk'a hauwia, wlk'anaa, tag hamag bñlrjä Jesús higwia nem jaaupiba jaaujierram haajem. Mag wlk'anaan chadau ham wëtamk'ir pñapäijierram haajem.

⁴¹ Mag Jesús hiek jaau wénrram gaaimuata mag hamach wla t'lanubarmjä, hök'irjugjä chuk'u, warag haigmua honee hérëubaadéjim haajem, mag Jesús gaaimua hamach hap'la hamk'irta Hëwandamau hamach jär hat'amjä k'ap'la narr haawai.

⁴² Maimua mag hérëuwia hed hëepierr hõrag jaau wénrramua, "Jesuuta chadcha hich Hëwandamaucha jär hauwia maach peerdla haumk'ir pñitarraugui" haajeejim haajem. Hich mag hiek Haai hi jéeujem degjä jaaunaa sii dipierrjä hich mag jaau wénrraajeejim haajem.

6

Hamach juag hoomk'ir hemk'ooin hap'a siete jar hautarr

¹ Mag jaar hñchab chi hñk'a durrum k'lanjä warag k'apan paauk'amatarr haawai griegonaanau hebreonaan hëugar hiekk'ör waup'öbaadéjim haajem, hed hëepierr k'oopaa hñlinag nem jig nñm haig griegonaanau hoowai ham meeun hñlinag hebreonaa hñlinag dee nñmjö deeba narr gaaimua.

² Magbaawai mag doce hich Jesuucha jär hautarr k'lanau Hëwandam hiek hñk'a durrum k'lan t'um t'ärk'anaa hamag magjierram haajem:

—Keena hajierram hanñm, hõrag t'ach jigam k'ochgaupai chan pöd marau mág maachdëu Hëwandam hiek jaau wénrram tag jaauba sii werba sñju k'aba nñmgui hajierram hanñm.

³ Maimua hamachdëupai, K'odamnaan, har mág pñaach hee hñor hagpierraanaa chik'amnau ham hëugar bñlrjä k'aigba jaau nñm hñrba haajem k'lan hemk'ooin hap'a siete jär hat'at hajierram hanñm, har pñaachdëu hoowai hamach gaai Hëwandam Hak'aar p'ës paraanaa hñchab k'irjugdamjä k'ap'la k'lan. Magbaawai mak'lan nag jürr marau mág p'idag jaau pñajugui hajierram haajem,

⁴ mag hamag jaau pñabajewai marau jürr hich jág Hëwandamag jéeu durrumua hñba hi hiek jaau nñm gaaipai nñisieg.

⁵ Hamau mag hiek'abarm hñchab warm k'lan k'apan haig t'lnarr k'lanaujä t'umaam k'lanau jägaagaa hñrjierram haajem. Magbaawai woun hñb Esteban ha t'är sierr jär haujierram haajem. Mag wounau Hëwandam Hak'aar hich gaai p'ësnaa nem waauwaijä hñba Hëwandam gaaipai k'irjunaata waaujeejim haajem. Mag tag hi dñi hñba jär hautarr k'lan t'är mák'lan hajim haajem: Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas maimua Nicolás. Chamág Nicolás hanñm deuem

durram p'öbör Antioquía hanλm hee t'aabatarrta Jesú斯 hiek häk'aju nawe judionaan higar t'eerbawi siejim haajem.

⁶ Mak'λn siete jär hauwia, Jesuu hich hi jaaumk'ir jär hautarr k'λnhaar p'ë harrwi, "Cha nλm pārau hōor jär haupitarr" hajierram haajem hamag. Magbaawai chi Jesuu jär hautarr k'λnau ham h̄r juu hausūnaa, ham d̄i hāba Hēwandamag jēeuwia, warre hamach p'idk'aju p'idag jaauierram haajem.

⁷ Magtarr haigmua warag Hēwandam hiek haaidλmam d̄i hīchab chi hāk'a durrum k'λnjā Jerusalén p'öbör hee waragta k'apaana paauk'amajim haajem. Mag hamau jaau durrum hūrwia judionaan heem p'adnaanjā k'apan hīchab Hēwandam hiek gar t'erbagk'a majierram haajem.

Esteban pλr hautarr

⁸ Mag woun Esteban hanλmua nem waauwai hich Hēwandamauta nem t'um hāuu höbeerpihi haajeejim haajem. Mag simua Hēwandam juu t'eeg hich gaai wai sīerr haawai hich Hēwandamaujā hirig hōor hee hag na bλrjā nem hooba haajempa waupimaajeejim haajem hīchab.

⁹ Hirua mag nem wau nλrrλm hoowia, judionaan Hēwandam hiek jaaujem di "Chi peerdλm k'λn dēn" ha t'λrjerr heem k'λn bēewi, chi Esteban d̄i bēbē k'abaichējierram haajem. Magp'öbaadēm hee warag ham haig bēe t'λnaisijim haajem: Cirenepien, Alejandríapien, maimua hīchab Ciliciapien d̄i Asia durram k'λnpa. Mag bēewia d̄i warm k'λn higar ham hipierr hiek'a p'öbaadējim haajem.

¹⁰ Mama Esteban hiek'amam hich Hēwandam Hak'arauta hiek'api sīerr haawai mag k'apan t'anaajieb mamλ, pōd hi d̄i barba haajeejim haajem, k'irjug k'ap'λ hiek'aag.

¹¹ Mag hamachdēu hi d̄i pōdba habaawai hōrag p'agierram haajem, mak'λnau sēuk'a hi hēugar jaaumamua chadamjō, "Jāg wounaun chadcha maach jōoi Moisés higwia hiek k'aigba hiek'anaa Hēwandam higwiajā hagjō k'aigba hiek'a sim marau hūrjimgui" ha jaaumk'ir.

¹² Magtarr haawai chadcha mak'λnaujā ham hipierr mag sēuk'a nem hīgk'abarm gaaimua waa hōor p'ogueupλi. Magbaawai judionaan Asamblea heem jōoinau Moisés hiek p'ā pλatarr jawaag chi machnaan d̄imua Esteban pλrp'öbaadēwi hamach pōrnaan haar hat'aadējierram haajem.

¹³ Magnaa hīchab mam pawiajā waa sēuk'a hi k'ir hamach daúa mag nλrrλm hootarrjō jaaumk'ir hōor jär hauwi wawik'a sīujierram haajem. Mag ya ham dēn wawik'a wai narr haawai waa mak'λnau chadcha chi t'et'em k'λn haar wētwi hamachig jaautarrijō, —Chamλg wounau mλg Haai hi jēuejem di higwia k'aigbata hiek'anaa Moiseeu Hēwandam hiek

p'ā p̄atarr higwiajā p̄abā hich mag hiek'a n̄rraajemgui haimajierram haajem.

¹⁴ Hi hiek mag Jesús Nazaretpierrauta m̄ag Haai hi j̄eeujem di magreup̄iwiā maach j̄ooin hi warrgarwe Moiseeu p'ā p̄atarrjā mag warre deeum̄ag paap̄iju haajem hajierram han̄am.

¹⁵ Ham hiek mag ham hijējēbk'am hee chi t'et'emnaanau t'um haig narr k'ānau dāimua Esteban k'īr hoowai sīi Hēwandam chog h̄agt'armua b̄etarr k'īr hajaugjōta hajapp'a k'itajim hanaabá.

7

Estebanau hich k'aigpēr hiek'a k'itam hee t'ōop̄itarr

¹ Mag chi s̄uk'a narr k'ānau mag jaaubaawai chi p'adnaan pöröu chi Estebanag, —*P* higwia cha hamau jaau n̄am hiek t'um chadcharam hiek'ā? ha j̄eeujim haajem.

² Magbaawai Estebanau t'um haig narr k'ānag hūrmk'īir hiek'amamua, —K'odamnaan, pāar chadcha mua m̄ach dēnnaanjō k'ōsi chitam, m̄a hiek hūrbat hajim han̄am. Maimua hiek'abaadēwi, Maach j̄ooin Abrán k'ararr Mesopotamia s̄lewi deeum durr Harán han̄am̄ag joobaan maju nawe maach Hēwandam cha h̄agt'aa p'uu n̄amua dau daau hirig hich hoopijim haajem.

³ Mag hich hoopiwia hirig, “*P*ach durr hiseg p̄awi p̄ach k'odnaanagjā hooba petá” hajim haajem, “deeum durr m̄achdēu p̄achig jaaubarm haar. Mam mua p̄ joobamk'īir deeum durr j̄ar deejugui” hajim haajem, Hēwandamau Abranag.

⁴ Magbaawai chadcha j̄oi Abrán Caldea durrmua mawia jūrr deeum durr Harán han̄am hee s̄leimajim haajem. Maig simta hi haai meeбаadeewai mau cha maach n̄am durr Hēwandamau hirig b̄epijimgui hajim han̄am.

⁵ Magtarr haigmua hanaabá, h̄is hewag pawiajā hagt'a hich m̄ag durr gaai wēnrram. Hēwandamau hich j̄oi Abranagcha chan, “*B*achk'unpajā m̄ag j̄eb m̄agpierr p̄a dēnēu” habajim; “mam̄a hichiita deeb k'aba deejugui” hajim haajem. Mag hirig deebarm durr hi meeбаawai jūrr hi chaainauta j̄ajju hajim han̄am. Mam̄a maagwai j̄oi hagt'a chaai hābjā chuk'u hajim hanaabá, mag j̄eb j̄lag.

⁶ Magtarr k'ur deeu Hēwandamau hich garmua Abranag hiek dee simua, “*Abrán*” hajim han̄am. “*P* chaain hewagam k'ānau chaain hoomam k'ān m̄ag hatag paawai chik'amnaa hamach durr p'ē harrwi sīi cuatrocientos años chik'amnaan chogk'a wēnrrajugui” hajim han̄am Estebanau, Hēwandamau Abranag hiek'atarr higwia. “Mag n̄isimān, warm k'ānau

ham däi hamachdëu hampierr dau hap'ʌʌ ham wai wënʌrrajugui" hajim hanʌm, Hēwandamau.

⁷ "Mamʌ hamau mag pʌ chaain sii hamach chogk'a wai nʌm jürr, mʌchdëucha mua ham däi hag hiek hëudʌ haujugui" hajim haajem hich Hēwandamaucha, "mʌchdëu k'ap ham däi haag. Magbarm haigmua warm k'ʌʌn jua heemua ham peerdʌ hat'aawain chadau deeu mammua bëewi mʌg durr gaai hamau mʌrʌg jëeu wënʌrrajugui" ha jaaumajim haajem Estebanau, Hēwandamau Abranag hiek'atarr jaaawi.

⁸ Magta warrgarwe Hēwandamau Abrán däi hiek deetarr jaaumajim haajem Estebanau. Mag jaaumamua hichdëupai magjim haajem:

'Mag hich hiek deetarr t'umaam k'ʌʌnag k'ap hamk'īirta hīchab hemk'öi chaain hat'am haigmua seman hāb haadeewaijā mehëudam p'ʌʌrbichpi jaaujiebma. Mag p'ʌʌrbich nʌmta Hēwandam däi hiek deetarr hag dauchach hajimgui hajim haajem. Mag hiek'atarr haawai Abranau hich hiewaa Isá hautarr haigmua ocho días haadeewai chadcha hich Hēwandamau jaautarrjö hi mehëudam p'ʌʌrbichpāijim hanaabá. Maagwai jöcipawi Isaaujā hich chaai Jacob paarpaaawai, hich hagjö hawi Jacooujā hich chaain doce hootarr k'ʌʌn dën t'um hich mag p'ʌʌrbichpāimajim haajem. Mag Jacoou chaain doce hootarr k'ʌʌn gaaimuata Hēwandamau mʌg maach israelnaan t'ʌʌnʌm t'um hompaa haujim, ha jaaumajim haajem Estebanau, Hēwandamau Abrán däi hiek deetarr higwia.

⁹ Mag jajawagmamua, 'Mag Jacob chaainaupaita hamach heeumdam José ha t'är sñerr hamach hayau hamach k'ääi hārcha jäsene wai sim hoobaa hiekk'ör wauwi Egipto durram wounag pérpāijierramgui hajim haajem, hamach haai meer.

¹⁰ Mag hi pérpāijierrab mama, Hēwandamau häu hi heeg hoojim hanaabá, mag p'it'urg hau simjā t'um hāwatamk'īir. Mag nʌm däi hīchab hich Hēwandamau warag hirig k'īirjug deewi, rey Faraonaujā hirua nem wau sim hich dawaga hoobaadee, warag Egipto durram gobernador k'apiwia hirigta hich nem t'um jaaujim haajem hich dënjö hamk'īir, ha jaaumajim haajem Estebanau.

¹¹ Mag jaaumamua hīchab, 'Mag hich Joseeta gobernador k'abaadëm hee, Egipto durr jädau t'eega t'ʌnaawai Canaan durrjā hich hagjö t'ʌnaajimgui hajim hanʌm. Mag jaar wa-japp'a hōor dau haug hajim haajem, jādaúa. Magbaadee maach jöoin Canaanpienau pöd k'öjudam haujujā k'augba haadëjim hanaabá, chuk'u haadee.

¹² Mag nʌm hee jöoi Jacoou hūrwai, Egipto durr trigo pér nʌm ha hürbaa, haar hich chaain pāijim haajem, k'öjudam pér

haumk'ir. Ma, warrpem ham k'öju haut'urtarr hajim haajem.

¹³ Pärau k'ap'ñ nñmgui hajim hanñm, mag k'ur deeu hérëubaadeeuta Joseeu hich k'augpijim haajem, hich naam k'ññag. Magbarm haigmuata hñchab chi faraonaujä k'ap'ñ haadëjim haajem José hebreonaank'a sim.

¹⁴ Mag, Joseeu hich naam k'ññag hich k'augpiwi hich haaijä t'um hich chaainpa wai bëepijim haajem, hich haig. Mag hich haar jaaubaimaawai jöoi hich chaain t'um bëeju haadëwi warag hamach t'um chi k'apanag setenta y cinco bëejerram ha jaaumajim haajem Estebanau.

¹⁵ Mag, jöoi Jacob Egipto durr hich chaai sim haar joobaan k'erbaadëwi k'itññ hawia, hich haarpai happawia, hewag pawi chi chaainjä hähäbdö hömamua doce narr k'íeb hamach t'umwe höjierram haajem.

¹⁶ Mag, jöoin mee nñmpierr deeum durr Siquem hanñmta hauk'ëraan harrjeejim haajem. Mag ham hauk'ërmarr jëbdi, ham tat'öoi k'ararr Abranau Siquem durr haawai woun hñb Hamor haajerr chaain jua gaai pér hautarraugui ha jaaumajim haajem Estebanau, warrgarm k'ññn jöoin jaaumamua.

¹⁷ Mag jaaumamua hich Estebanaupai magjim haajem: 'Mag Hëwandam jöoi Abrán dñi hiyññ naawai hichigcha durr jñapiba hi chaainagta deeju ha jaautarrjö, chadcha hag k'ur nassi pawiata ya hamag hich Hëwandamau mag durr jñapiju gayaa haadëm hee, hich jöoi Jacob k'ararr chaain hewagam k'ññanta k'apaana t'ññisijim haajem, Egipto durr.

¹⁸ Mag ya ham k'apan hap'öbaadëm hee, Egipto durr deeum woun bññrjä José k'augba haajerrta jürr reik'a sñsijim haajem.

¹⁹ Mag reiu maach jöoin hëugar k'aigba k'íirjuwia ham dñi hichdëu hampierr haajeejim hanñm. Mag sim gaaimua maach jöoin hñlinau hemk'öi chaaindam hoomam t'um hajués chi hñdnaan jua heem k'echeu harrwi pabñ hee deen mapi jaaueejim hanaabá.

²⁰ 'Mag hemk'öi chaaindam juau k'ëch nñm jaarta Moisejä t'aabajim haajem. Mag chaai t'aaba sñsim Hëwandamau hoowai hi dawagaa k'itajim hanaabá. Mag chaai hed t'ñrjuppi chi dñennaanau hamach dñi wai naawi

²¹ ya hamachdëu pöd meer wai naaju k'augba haadee, dik'u chaaur warp'aa sirp'ñg hee deet'urjierram haajem. Mag deebat'urm hee, rey k'a jerag domeraan nñrrñmua hoobaimaawai, dau haug k'augwia, degag harrwi, hich chaaijö bññaupñijim haajem.

²² Mag, Moisés Egiptopien jua hee bñau sñewai hamachjö nem t'um k'ap'ñ mag gaaimua nem hiek t'eegnaa t'ñrp'ño sñerrajimgui ha jaaumajim haajem hñchab Estebanau.

²³ 'Maimua ya hich cuarenta años haadeewai, "Mʌch jöoin durr israelnaan hook'emgui" hawi, chadcha ham hoon bëejim hanaabá, chi Moisés.

²⁴ Mag bëewi hoo huraa haawai, Egiptopiercta israeldam däi hääudlædt k'ajim hanʌm. Moiseeu hoowai mag jääu nʌmua Egiptopiercta garmua israeldam gaai mas waumam hoobaa, hich meeun peerdʌ hawaag hawi chi Egiptopiercta t'õopäijim haajem.

²⁵ Magtarran, hirua k'ürjuawai mag hichdëu hõor t'õobarm hoowia chi israelnaanau hiita hamach peerdʌ haumk'ür Hëwandamau päibarm k'ap'ʌ hajupii hawi hajim hanaabá; mamʌ warm k'ʌnau pöd mag k'ürju haubajierram haajem.

²⁶ Maimua hagtarr noram deeu dau numí jürr hamach israelnaan happai jääu nʌm hooimajim haajem. Magbaa tag jääum hugua, k'echeu hauwi hit'uu hamag, "Keena, dich meeun happai ¿k'ant'eeta päär jäägerrá? Jäg chan häu k'aba simgui" hajim hanʌm.

²⁷ Magbaawai mag hich k'apeer pödmarr garmua chi Moisés s̄lep̄inää, "¿K'aíu pʌrl̄g jaauwai mag pʌl̄ta maar pör haawai puata maar k'aigpërju haai chirʌm ha jaaují?" hajim haajem.

²⁸ "¿Wa norr pʌchdëu Egiptopiercta t'õotarr haawai mʌjä pua hagjöta t'õopäim hig chiríwa?" hajim hanaabá.

²⁹ Warmua hichig magbaawai Moiseeu höbʌgba, deuem durr Madian hanʌmʌg dʌr mawia, mam s̄leimajim haajem. Maig chik'am durr hʌli hauwia hag däi chaain numí hoojimgui ha jaaumajim haajem Estebanau.

³⁰ Mag jaaumamua, 'Hagtarr k'ur nʌn hawia cuarenta años nʌm hee, k'ääi hāb hich Moisés durrsí Sinaí hanʌm dak'a hõor chukag hee s̄lejim haajem. Mag hi maig simta, Hëwandam chog h̄ägt'armua bëewi hirig hich hoopijim haajem, pabädam neneree k'itʌm huurdʌ t'ʌnʌm heemua.

³¹ Mag hich dauderra habaawaita hagʌgaacha manaa hoog habarm hee, mag heemua maach Pör Hëwandamau hich k'augpieg hirig,

³² "Moisés, mʌl̄ta pʌ jöoin warrgarm k'ʌn Hëwandamaugui" hajim hanʌm: "Abrán k'ararr Hëwandam, Isá k'ararr Hëwandam, maimua Jacob k'achitarr Hëwandam." Hëwandamau hichig magbarm hūrbaa Moisés jãp'ierr hajaugau k'a duui t'ʌnʌmuua pöd mag hõtdau huu t'ʌnʌmʌgjä tag hoobajim hanaabá.

³³ Magbaawai maach Pör Hëwandamau deeu hiek'amamua hirig, "Mʌn Hëwandamau. Pʌch zapat hēer hat'á, pʌ mʌ k'irp'eeta hoo dʌnaabahab" hajim hanʌm.

³⁴ "Mua mʌch chaain chik'amnaan juu machgau Egipto durr hap'ʌ durrum k'ap'ʌnnaa ham chaigpa nʌm hiek dakk'a t'ʌnʌmjä mʌchdëu hūr chiraawai pʌrl̄g jawaanta bëejimgui"

hajim han^{am}, “p^a gaaimua m^achdëu ham peerd^a hawaag.” Maagwai, “Petá Egiptoog” hajim han^{am} Hēwandamaau Moiseeg.

³⁵ Magnaa hich Estebanaupai hich hiek hūr narr k'^{an}nag, ‘Maadëu k'ap^a n^amgui hajim han^{am}, hich hag Moisés k'abajieb, har Hēwandamaau maach jöoin israelnaan pörk'apiwi Egiptopien jua heemua deeum durr ham p^e harramk'ir pätarr. Magju naweran hamau chadcha hi hisegwia hirig, “¿K'aíu p^arl^ag jaauwai mag p^alta maar pör haawai maar k'aigpérju haai chirá?” hajierram hanaabá. Mam^a magarr hāba, hichiita Hēwandamaau hirigta ham pörk'apijim haajem. Mag ham pörk'aju jawaan bëemk'ir hajim haajem, Hēwandamaau hich chog päibaawai mag pabä huurd^a t'^{an}am heemua hirig hiek'achétarr.

³⁶ Mag, chadcha Moiseeuta Egipto durrjä hōor dak'ir hag na hamau hooba haajempa wau n^arramua ham p^e harrwi, p^üas P'ur han^{am} heejä p^e wai dichwi, hōor chukag durrjä cuarenta años hag na hamau hooba haajem nempa hich mag hichdëuta wau narrajim haajem.

³⁷ Hich hag Moiseeu hajim hanaabá, hīchab Jesú斯 higwia israelnaanag, “Hēwandamaau m^ap^aiwi cha m^ap^aar hee chit^amjö, hīchab m^ag hatagjä deeum hich hi jaaumie hāb p^aiju” ha jaautarr.

³⁸ Hīchab hōor chukag durr israelnaan t'um durrsí Sinaí han^{am} b^ak'arr hāba biird^a t'^{an}aaawaijä hich hag Moiseeta ham d^ai s^aejim haajem, mag durrsí gaai Hēwandam chogau hichig jaautarr jürr maach jöoinag jawaag. Mag, hirigta nacha Hēwandamaau hich hiek b^alrjä chugpaa k'augba s^aerram p^a deejim haajem, mag p^a deebaawai hīs hewag pawijä hi gaaимua hag hiek hich mag wai n^aisimk'ir.

³⁹ Mam^a maach jöoinau hirua nem jaau sim hāk'amaaugau, warag hi hichaaur hajierram haajem, deeu hamach durr Egiptoog wëtam k'ōchgau. Mag n^aam hiek'auta hagt'a Moisés mag durrsí Sinaí han^{am} gaai simichjä

⁴⁰ Aarón haar wëtwia, “Moiseeu s^ai Egipto durrmu^a maar p^e hau bëewi jamaga petam k'ai marau b^alrjä k'augbamgui” haimajierram hanaabá. “Maagwai marau p^arl^ag maach hat'ee nem hinag d^aen hēwandamk'a wau deepi n^amgui” hajim han^{am}, “deeu hewag Egiptoog weetwaijä maguata maach jaau warramk'ir.”

⁴¹ Maimua chadcha hamach juau p^air d^aen p'akdamk'a waunaa, nemchaain k'ëchwia, hag^agta Hēwandamagamjö jéeup'öbaadëjim haajem. Magbaawaita honee n^aisijim hanaabá, mag hamach juau p'akk'a wautarrag jéeu n^amu^a.

⁴² Magbaawai Hēwandamaau warran ham d^ai s^aerrjä tag

hamag hooba, warag hamachdëu hampierr hapibaawai, hedaujgä jéeunaa p'ídagagpa jéeup'öbaadëjim haajem. Hamachdëu hag nawe mag nem parhoobamag jéeujerr haawaita hich Hēwandamaucha hamag,

"Israelnaan, ¿pāar cuarenta años sīi hōor chukag durr pāach hap haajeewai pārau nemchaain k'ëchvia m̄lrlgta jéeujeefí?" ha hiek'ajim hanlm.

⁴³ Mam̄ chadcha hichigpai jéeuba haajerr haawai, "Magjuga" hajim hanlm hich Hēwandamaupai.

"Mag k'äyau pārau sīi Molocta pāach hēwandam hawi hich dipa pāach däi wai wēnrrabha haajeejib, hābak'ai hagjö pāach hēwandam Renfán hanarr hag p'ídagpa däi hāba, hak'lanagta jéwaag.

Jägtarr jūrr pāar pāach k'a huk'urm k'lanau durr chaaur warp Babilonia hatag park'a maawai, mua pāar h̄adraa p'ë harrpijugui" hajim hanlm hich Hēwandamaau. (Am. 5:25-27)

⁴⁴ Maimua hich Estebanaupai mag hiek'ak'agmamua, 'Pāadë hūrbat hajim hanlm hamag. Maach jöoinau Haai hi jéeujem degta Hēwandamau Moiseeg hich hiek p'ä deetarr hāk'ajerr haawai hōor chukag durr hamach wēnrraajeeawaijā hamach wēnrrampierr hamach däi wai wēnrraajeejimgui hajim hanlm. Mag di hich Hēwandamau Moiseeg jāga hēuju haai sī ha jaautarrjö hēu s̄ejim haajem, magreunaa deeu hēu hahau haju hayaa.

⁴⁵ Maach jöoinau mag di hamach dēnnaanau juagam nemdam p̄atarrjö hoo wai wēnrraajerr haawai, Josué däi b̄etarr k'lanaujā hamachdëu chik'am durr jāat'ag hauchewai hamach däi waibēejierram haajem. Mag maach jöoinau durr jāat'ag hat'aicheewai chi durr k'lan chaarta Hēwandamau chawag jär wērppäjim hanaabá. Magtarr haigmua hewag pawiajā hich mag durr gaai jooba wēnrramua k'ad Davijā reik'a s̄isijim hanlm.

⁴⁶ Mag rey David Hēwandamau häu heeg hoojeejim haajem. Maagwai hich Daviucha warrgar jöoi Jacob k'ararr hag Hēwandamag jéeumamua, "Mua p̄ hat'ee di hēu deek'imgui" hajim hanlm, "hag hee plach jooba chitamk'ir."

⁴⁷ Mam̄ Hēwandamau hirig hēupiba jaautarr haawai hi hiewaa Salomonauta hirua hēuju harr di hēujim haajem.

⁴⁸ Hi hat'ee hawi mag di hēu deejieb mam̄, Jöoi cha h̄lg'taa p'uunlm chan juau di hēutarr hee joobaba k'itlm. Hich mag s̄ierram k'ap, hich Hēwandamaucha hich hi jaaujerr k'lanag p'apitarr gaai mag sim:

⁴⁹ "Hedaujāata m̄ juupjem pörk'auu; maagwai m̄ag jēb sīi m̄a b̄a d̄lññujem̄u.

Mag simta, ¿k'an di k'īirta pārau mΛ hat'ee hēu deeju hēk'a nΛ? hajim hanΛm.

¿Wa pārau k'īirjuawai mag mΛrΛg di hēu deebarm hee sīi mΛ jua hāi hoo chiraju haai chirāwa?

⁵⁰ Nem t'um mΛg t'ΛnΛm mua mΛch juau wautarr k'abahab"
hajim hanΛm maach Pöröu. (Is. 66:1-2)

⁵¹ Maimua warag hiek'amamua hich dāi hijējēbk'arr k'ΛΛnag magjim haajem hich Estebanau: 'Pārau mag k'ap'Λ nΛmta, bΛlrjā hiek'aawajā hūrba, jāg k'īchagnaa t'āar t'eegjā sīerrjēe k'abahab hajim hanΛm, Hēwandam k'augbam k'ΛΛnjō. Magnaata warag Hēwandam Hak'aar hichaaur hāk'a sīerrjēemgui hajim hanΛm, warrgar pāach jōoinau haajerrjō.

⁵² Magnaa hamag, ¿Warrgar Hēwandam hi jaaujerr k'ΛΛn heem hāb k'āijā pāar jōoinau daupii wai naajī? ha jēeuojim hanΛm Estebanau. ¡Daupii haju habá! hajim hanΛm hichdēupai deeu. Hamachdēuta k'ēchpāibajieb hajim hanΛm, har warrgarwe sīi Cristo higwia woun hāb t'umaam k'ΛΛn k'āaijā chi hajapcharam bēeju ha jaau durrarr k'ΛΛnjā. Maimua hamau mag jaau durrarr ya chadcha pierrwaijā jūrr pāachdēuta hi par deewi warre t'ōopi jaaubajierab.

⁵³ Pārau chan Hēwandamau hich chognaan gaau hich hiek jaaupāitarr p'ā wai nΛmjā hag gaai jaau simjō hi hipieraajā k'aba sīerrjēemgui hajim hanΛm hamach k'īircha.

Magta hiek'ajim haajem Estebanau, hichdēupai hich kōit hiek'a k'itΛmua.

Esteban t'ōotarr

⁵⁴ Chi p'adnaan pöröu haig narr k'ΛΛn dāimua hūrwai Estebanau mag hiek'abapāim hūrbaawai warre hi dāi meeuk'a p'ōbaadējim hanaabá.

⁵⁵ MamΛ Estebanau hich gaai Hēwandam Hak'aar p'ēs wai sīerr haawai hīchab magΛmjā higbajim haajem. Mag nΛm hee hirua hāgt'aag hoowai, Hēwandamta hedjā weeudΛ wējōm hee hich wajaugau bΛlmjō sim hoo hat'ajim hanaabá. Maagwai hi bigaau Jesuuta hīchab hich Hēwandamjō nem juu t'eeg hoo dΛnΛmjā hoojim haajem.

⁵⁶ Hichdēu mag hoobaawai warm k'ΛΛnag, —¡Pāadēu mΛ daupierr hoobat! hajim hanΛm, har hedjā weeudΛ wējōm hee Hemk'ooi Hiewaa Hēwandam juachaar gar hoo dΛnΛm.

⁵⁷ MamΛ Estebanau magbarm hūrbaawai chará, hi hiek'amam hūrmaaugau, warag juau kach p'āarp'ōbaadējim hanaabá. Magnaa t'um hāba sereu p'ōbaadēwi warag hirigta haudimajierram hanΛm.

⁵⁸ Maimua hi p̄larp'ōbaadēwi, p'ōbōr higaau harrnaa, jūrram k'ΛΛnau mokou barp'ōbaadējim haajem, hi t'ōopāaig. Maagwai warrcha chi t'et'em k'ΛΛnag hi k'īir sēuk'a hiek'a narr k'ΛΛnau

hamach k'ajūa hñram hēerk'anaa, woun hāb Saulo hanamag p'ëdeejierram haajem, hamach mamagk'amich pñrmk'ñir.

⁵⁹ Jñrram k'ñnnau mag hich mokou bar wai ñam hee, chi Estebanau warag Hñwandamag jéeu k'itamua, —Jesús, chadcha pñlta mñ Pöröu. Nau mñ t'õbaadeewai mñ hak'aardam pñch haar hat'á hajim hanaabá.

⁶⁰ Mag Hñwandamag jéeu dichwia, jíepöröu jék'at p'õbk'anaa t'et, —Señor hajim hanam, hamau mñ däi mñg k'aigba ñam paarjá hoob pua hamag mñgtarr hiek hñudñ chitamgui hajim hanam.

Mag hiek'a k'itam hee, warag chaaupabaadëjim haajem.

8

¹ Maagwai hich Sauloujá hñchab hich paarmua Esteban t'õopim k'õsi hñdñraa t'õopäriijim haajem.

Saulouu chi hñk'a durrum k'ñnn hñudee hñk'aajerr

Mag Esteban t'õotarr haigmua hatagta hñrau Jerusalén p'öbör hee chi hñk'a durrarr k'ñnn wajapp'a dau haug waujierram haajem, ham hñudee hñk'anaa pñrk'a haumamua. Mag hamach k'apeen pñrk'a haumam hoobaadeewai t'um haaidñ p'öbaadëjim haajem, Judea durr maimua Samaria heem magwe. Hñba hich Jesuucha doce jñr hautarr k'ñnnpaita chaaug wñtba, hich hag p'öbör heepai hñbag nñisijim haajem.

² Mag Esteban t'õo pñawi jñrr warm k'ñnn hñudee magk'amich, jöoin Hñwandam dau na wajap'a wññrraajerr k'ñnnau Esteban hñr bñe nññ hawi hauk'ërt'urjierram haajem.

³ Ham hiek, magñmich Sauloon sñi nem k'oojem hñudeenjöta hñk'a nñrraajeejim hanaabá, maach Pör Jesús hiek hñk'a durrum k'ñnn hñudee hñk'aawai. Mag nñrramua dipierr dubnaa, hemk'ooin däi hñlinpa hichdëu hoomam k'ñnnan pñrnaa, hajués hñudñdag harrwi, cárcel deg dubpñimaajeejim haajem.

Samaria durr maach peerdñajem hiek jaautarr

⁴ Mamñ hñchab hamach hñugar mamagk'am hee, Jerusalén p'öbormua deeum durrag dñr wëttarr k'ñnnau warag hamach wññrrampierr hñrag maach peerdñajem hiek jaau wññrrajim haajem.

⁵ Jñrr mag jaau wññrramua woun hñb Felipe hanam Samariaag mawi mag durr p'öbör dñrrchacharam hee maach peerdñajem hiek jaumamua, “Jesuuta Hñwandamau Cristo pñiju haajerr pñrau nñ nñmñugui” haajeejim hanam hamag.

⁶ Felipeeu mag jajawagmam hñrau hñbam haig biirdñnaa hi hiek hñrm k'õsi hñurjeejim haajem. Mag hi hiek hñr nñm däi hñchab Hñwandam jue t'eegau nem k'ñir pogk'e wau nñrramjá hamach daúa hoo naajim haajem.

⁷ Hōor pōm mor hee bēn k'aigbam wai s̄̄sid harr k'ɻ̄njā monaaumaawai chi mepeenjā hidaau hähäig j̄lgräimaajeejim haajem. Mag n̄lm d̄i h̄chab b̄l w̄d̄l w̄d̄l k'it'ēem k'ɻ̄njā monaaunaa k'a ch̄k'Ʉ p̄d̄ hamach happai p'iid̄ba s̄̄sid harr k'ɻ̄np̄a monaaumaajeejim han̄lm.

⁸ Hirua nem wau sim hamach daúa hoonaan hamach j̄ḡlucha hi hiekjā h̄r n̄lm gaaimua, mag p'öbör hee hōor t'um honee naajeejim haajem.

⁹ Mam̄ mag p'öbör hee h̄chab woun h̄b Simón ha t'ñr sim s̄̄ejim haajem. Warr mag woun b̄enk'ɻ̄n hajim haajem. Mag wounau Samariapienag jaauwai hiita tagam k'ɻ̄n k'äyaujā h̄rr̄lcha chir̄m ha jaau n̄rr̄muua hōor t'um k'ügur wai s̄̄ejim hanaabá.

¹⁰ Mag, t'umaam k'ɻ̄nau hi hiek'aawaijā h̄rm k'ōsi h̄urjeejim haajem, chaainaupa. Maimua hi higwia j̄rram k'ɻ̄nau, "Mag wounaun chadcha H̄wandam juu t'eegta hich gaii wai sim" haajeejim han̄lm.

¹¹ Mam̄ hamau mag hirig hee haajerran, maan hag nawe mag hichd̄eu ham dak'ñir hich bēn k'augau nem parhooba wau simua s̄i hōor t'um hichig paa wai sierr haawai hajima.

¹² Mam̄ mag n̄lm hee, j̄rr Felipee maach peerd̄lajem hiek jaauunaa, "H̄wandamagta h̄ld̄raa dich Pörk'apiju haai n̄lm" ha jaau sim d̄i h̄chab, "Jesucristota hich H̄wandamaucha j̄r hauwia maach peerd̄l haumk'ñir p̄ajim" ha jaau mam h̄rp'öbaadeewai, h̄k'awi, hemk'ooin d̄imua h̄llinaupa hamach p̄r choopimaajeejim hanaabá.

¹³ Magbaawai h̄chab hich Simonaujā d̄i h̄k'awi, hich p̄r choopiwia, warag Felipe k'a hogd̄lba s̄̄sijim haajem. Mag hi k'a hogd̄lba n̄rr̄muua Felipee h̄rau hag na mag nem hooba haajerr nempa waumam hoowia j̄rr hich Simonta dauderra h̄s̄ejeejim haajem.

¹⁴ Maimua mag n̄lm hee, H̄wandam hi jaaumk'ñir hich Jesuucha j̄r hautarr k'ɻ̄nau Jerusalenmuua h̄urwai Samariapienaujā H̄wandam hiek h̄k'abarm ha h̄r hat'aawai Pedro Juan d̄i ham haar p̄ajierram haajem.

¹⁵ Maimua bard̄tk'aimawi mag Samariapien heeu h̄k'a durrum k'ɻ̄n k̄it H̄wandamag j̄euejierram haajem, hamagjā hagjō H̄wandamau hich Hak'aar deebaawai h̄chab wai n̄lisimk'ñir.

¹⁶ Maagwai chan hagt'a hiwiir h̄bmuajā H̄wandam Hak'aar chuk'u naajim haajem, s̄i maach Pör Jesucristo t'ñr gaaipai p̄r choo narr haawai.

¹⁷ Mag chadcha Pedroou Juan d̄imua chi heeu h̄k'a durrum k'ɻ̄n h̄r jua haus̄una H̄wandamag j̄eubaawain chadau H̄wandamau mak'ɻ̄nagjā hich Hak'aar p̄'ēs deejim haajem.

¹⁸ Mag Hēwandam hi jaaumk'īir jār hautarr k'ānnau warm k'ānn hār juu hausūbarmuapai mak'ānnaujā Hēwandam Hak'aar hau nām hoowia hamag p'atk'on hoopinaa magjim hanām chi Simonau:

¹⁹ —Magan jāg juu t'eeg mārāgjā hīchab dee chirbat, mājā pāachjō hamk'īir. Magnaa, Mua pārag p'agjugui hajim hanām, maagwai muajā pāar dēnjō hōor hār juu hausūbaawai hīchab mak'ānnagjā Hēwandamaau hich Hak'aar deemk'īir.

²⁰ Magbaawai Pedroou hirig, —Simón, ¿pua k'īirjuawai Hēwandamaau hich Hak'aar deewai p'atk'onauta pēr haaujeeba? hajim hanām. Pua hajap dau hēebaju hat'een pānn Hēwandamaau pāch p'atk'onpa hisegbarjugui hajim hanām.

²¹ Hēwandam dau na pān hō hajap k'aba sñewai pua chan pōd maar dēnjō jāg nārraju k'aba simgui hajim hanām.

²² Jāg pāch k'īirjug k'aibag hisegpāiwia Hēwandamag chug-paapi jēeubá; tale hirua pān k'īirjug jāg sim hajap'a paapāwi tag pān dāi magām hiek higbajugui hajim hanām.

²³ Simón, pānn chik'amnau wau nām hoowi ham dēnjō ham k'ōchgau, sñi k'a honegjā chuk'uta sñerrāmgui hajim hanām, pāch k'aibagjā pāaba. Mag k'aibag hisegba haawai hich haguapaita pān pōr höbeerpi pār wai simjō sñebahab hajim hanām hirig.

²⁴ Magbaawai Simonau, —Keena, mā kōit jēeubat'ā hajim hanām, maach Pōr Hēwandamag, heeu magba hak'iin Hēwandamaau mā dāi cha pārau jaaau nāmjō haduk'amgui hajim hanām.

²⁵ Mag, Pedro Juan dāi hewaa hāk'a durrum k'ānn hoon wētwi, hamach daúa Cristo meewi hiiu p'iidātarr hootarrpa jaauwia, deeu Jerusalenag wētjierram haajem. Mag wētumua hīchab Samaria durr p'öbördam nānnidām hee hōrag jāgata Hēwandamaau maach peerdā haaujē ha jaaau wēnārraajeejim haajem.

Felipe woun hāb Etiopiapierr dāi

²⁶ Magtarr k'ur Hēwandam chog hāb hāgt'armua bēewi Felipe hiek hirig hi t'ārcha t'ārnāa, —Har Jerusalenmua k'āndau hōor chuk'u hich mag ma sñejem hee jerag pet hajim hanām, k'ānd jōoi Gazaag ma sim hee.

²⁷ Magbaawai chadcha Felipe hag hipierr hichig k'ānd jaautarr hee petajim haajem. Mag maa hawia woun hāb Etiopía durrmua Jerusalén p'öbör hee Hēwandamag jēeut'urwia deeu hich diig mam dāi t'ēujim haajem. Mag woun, hālita Etiopía durr reik'a sim hag garm hajim hanaabá, chi t'et'em. Hichdēuta mag hālita reik'a sim dēn p'atk'on t'um chi hāk'aajem hajim haajem.

²⁸ Mag hich diig mamua japdijöö k'itamta bä p̄aarrbaajem paar sim cabayou hëudə harrum hee jup jörranaa, warrgur Hēwandum hi jaaumie Isaías k'ararrag hich Hēwandamaau hich hiek p'āpitarr hësapta t'är jörrajim haajem.

²⁹ Mag hi hësap t'är jörröm hee, Hēwandum Hak'arau Felipeeg, —Felipe, bä chäp'ä manaa hi hëk'a hat'á hajim hanäm.

³⁰ Magbaa chadcha Felipeeu bä chäp mawia, hëk'a haunaa hürimaawai, Isaías k'ararrag Hēwandamaau hich hiek p'āpitarr hësapta t'är jörröm hürimajim haajem. Mag hürimawia hich garmua chi Etiopiapierrag, —Pua pachdëu t'ärmmam k'ap'ä chirá? ha jéejim hanäm.

³¹ Magbaa chi japdeg jörrömua, —Hōrau maachig jaauju chuk'um, ¿jäg maadëu k'ap habarju? hajim hanäm.

Magwia warag Felipeeg hich japdeg waaidäpiwia hich däi hääba juppijim haajem.

³² Mag chadcha jupimawi hirua Hēwandum hiek t'är jörrarr gaai hoowai mag sñejim haajem:

“Ovejadam chi t'ōojem di haar harrjemjö t'ōopäain harrjier-ram.

Mamä jäg ovejadam k'ieb hich k'aar t'ar harrumjä k'íuu k'ëraajemjö, hich jäg bñärjä hi hääba k'itajim hiek chigaa hiek'aag.

³³ Hi däi hamachdëu hampierr hajierram, mama hääbmua jää, ‘Jaan woun hajap'amäu; hidëu hi k'ajap'a sñujujä’ habajim.

Mag chaai chuk'u k'itam t'ōopäitarr haawai, ¿jäga hewag paw-ijä mag ‘Jäk'äan hi chaainau’ habarju?’ ha p'ä sñejim haajem. (*Is. 53:7-8*)

Maata mag wounau t'är jörrajim haajem.

³⁴ Mag hich bigaau jupbaimaawai chi Etiopiapierrau hirig jéeumamua, —Kakë, mä hap chitam märläg jaaubá hajim hanäm. Hēwandum hi jaaumieu mäg p'äawai, ¿k'ai higwiata mag p'äjí? ¿Hichpai higwia, wa deeum k'änta jaau sim hajíwa? ha jéejim hanäm.

³⁵ Magbaawai Felipeeu hirig hichdëu t'är sñerr gaaimus jajawagmamua k'ieb Jesuu maach peerda haum k'öchgau hñdäraa hich t'ōopitarrpa jaaudubjim haajem hirig.

³⁶ Mag hiyäa wëtumua dödam p'äar k'ëräm haig paauk'abaimaa hich chi t'et'emua Felipeeg, —Kakë, mäg dödam paraa k'ëräm haig nawe, ¿pua hoowai mä pör chooju jäg chirá? hajim hanäm.

[

³⁷ Magbaa Felipeeu hirig, —Pua chadcha pach t'äraucha häk'a chiräm k'ai, pör chooju haaima hajim hanäm.

Magbaa chi t'et'em garmua, —Muan chadcha t'āraucha hāk'a chirāmgui hajim hanām. Mua k'ap'ā chirāmgui hajim hanām, Jesuun chadcha Hēwandam Hiewaau.]

³⁸ Magwi warag chi carro dānllau haunaa, hamach numwe hāllrbagk'awia, jér dō p'ālr k'ērām hee wētwi, Felipeeu hi pör choopājim haajem.

³⁹ Mag pör choo haaipawi deeue dō heemua hōberdātk'abaadēm hee, dau pērbarmjō harrau dēgölp Felipe chukk'u haadējim haajem, hich Hēwandam Hak'arau hat'aadee. Mag hi marr k'augbajieb mama, chi Etiopiapierr warag honee hich maa harrag petajim haajem.

⁴⁰ Mag dēgölp chuk haadēwi haigmua warp p'ōbör Azoto hanāmta Hēwandam Hak'arau Felipe hat'aadējim haajem. Hich maigmua warag p'ōbörpierr jaaubaadējim hanām, jāgata Hēwandamau hich Chaai pājī t'um hich hiek hāk'a nām k'ān peerdā haum k'ōchgau. Mag Azotomua jaaubaaderr hich mag jajawagmamua deeum p'ōbör Cesarea hanām jaau barjim haajem.

9

Saulo Jesús dāi k'ād hee t'ēutarr

¹ Mag nām hee warag Saulouu maach Pör Jesús hiek hāk'a durrum k'ān dakāu nām p̄laba, warag p'adnaan pör haar mawia

² hichig hēsap p'ā deepijim haajem, Damasco p'ōbör hee jūdionaan Hēwandam hiek jaaujem degam chi pōrnaanag hoopibaimaa, mak'ānau hamach paarmua dāi p̄lri jaaubaawai, p'it'urg chuk'u Jesús higar nām k'ān hemk'ooin dāi hālinpa Jerusalenag preso p̄lrik'a haibēeg.

³ Maimua chadcha hichig mag hēsap p'ā deebaa hag dāi higbaadējim haajem, Damasco p'ōbörög k'ādau ma sim hee. Mama, mag mawia ya chi p'ōbör dakpamam heeta, dēgölp hedjā heemua pagt'āmdaujō p'ār jēer hat'ajim hanām.

⁴ Mag p'ār jēer hat'amua warre Saulo p'ār werbpāimjöta jēk'āt buju haimajim haajem. Mag jēk'āt panaa hūurwai hōor chukag heemuata hirig, —Saulo, ¿k'ant'eeta pua jāgcha jāg mā hiek hāk'a durrum k'ān k'aibag wawaag ham hēudee hēk'a nārrāma? ha sīejim hanām.

⁵ Magbaa Saulouu, —Señor, ¿ma pā k'aiuma? hajim hanām jūrr hirig.

Magbaa maach Pör Jesuu, —Mān Jesuugui hajim hanām. Pua jāg mā hiek hāk'a durrum k'ān hēudee hēk'a sim haig, mā hēudeeta pua hēk'a nārrabahab hajim hanām. [Pā jāg nārrām haiguin, p'ak hemk'ōiu p'idk'amaaugau hewag t'ālgwai hich bāk'ārr pa hēudā jōrraajem gaai miu hāa sīejemāg t'ālgjemjō,

parta p^lachd^depai p^lach gaai mas wauju j^lr n^lrramgui hajim han^lm maach Pör Jesuu hirig.

⁶ Mag h^lürbaawai Saulo j^läp'ierr hajaugau k'a duui t'^lan^lmu^a j^lürr hirig, —Señor, ¿k'ani pua m^lar^lag waupim k'^lösi chir^lawi? hajim han^lm.]

Magbaa maach Pöröu hirig, —P'iidl^bá, maimua warag p'öbörög petá hajim haajem. Nau jamta p^lachd^deu nem wauju t'um p^lar^lag k'ap jaaujugui hajim haajem.

⁷ Mag h^loor chuk'u sim heemuata magbarm h^lürbaawai hi d^läi h^loor w^len^larrarr k'^lan^ljä h^lichab j^läp'ierr n^lam hiek'au pödjä hiek'aba, s^li warag k'^luu naajim hanaabá.

⁸ Mag h^loor chukag heemua hichig magbaawai Saulouu p'iidl^b d^lan^lisijim han^lm. Mag d^lan^lluna par hirua wajap'a dau h^leenaa hook'ak'ak'amjä pöd dau warp'apaijä hooba haajeejim hanaabá, dau k'^l i t'^lan^lnarr haawai. Mag pöd hooba haawai chi d^läi w^len^larrarr k'^lan^lnau s^lita hi juu gaai p^lrnna Damasco p'öbör hee warrjierram haajem.

⁹ Mam p'öbör hee pawijä Saulo k'^läai t'^lärjup s^li dau k'augba s^lejim haajem. Mag n^lam d^läi t'achjä k'^löba ni döjä döba s^lejim hanaabá.

¹⁰ Mag Damasco p'öbör hee woun h^lab s^lejim haajem, H^lewandam hiek h^lök'ajerr Ananías ha t'^lär sim. Mag woun maach Pör Jesuu hich d^läi k'^läai k'^lörk'api hauwia hi t'^lärch^le^ajim haajem. Mag hich t'^lärbaichee Ananiaau, —Señor, m^l cha chir^lamgui hajim han^lm.

¹¹ Magbaa maach Pör Jesuu hirig, —P'iidl^bá hajim han^lm, maimua kaaijä Chi K'ajap'am ha t'^lälrjem hee woun Judas han^lm deg Saulo Tarsopier j^leeubaimá; maig mag wounau m^lar^lag oraa simgui hajim han^lm.

¹² Mag m^lar^lag j^leeu simua h^lichab k'^läai k'^lörg hee hichd^deu hoobarmgui hajim han^lm, woun h^lab Ananías ha t'^lär sim hi haar dubwi hi h^lär juu haus^lubaa hich dau heerd^barm.

¹³ Magbaa Ananiaau magjim haajem:

—Señor, j^läg woun k'ai ya mua h^lur daar chit^lamgui hajim han^lm. J^lä k'ai Jerusalén p'öbör hee har p^l higar h^lök' a durrum k'^lan^l d^läi nem k'aibag s^lerramgui hajim haajem.

¹⁴ Maagjem m^ligjä p'adnaan chi pörk'a n^lam k'^lan^lnau warag hamach hipaarmua hirig jaau n^lamgui hajim han^lm, p^lar^lgpai j^leeu durraajem k'^lan^l p^lark'a harramk'^lir.

¹⁵ Magbaa maach Pör Jesuu hirig, —Petá hajim han^lm, muata p^l p^li chir^lam hi haar. J^lä m^lachd^deu j^lr hau chir^lam k'abahab hajim han^lm. J^laguata m^lag hatag israelnaanagjä m^l hiek jaunaa durr warp'am magwe m^l hiek reinaanagpa jaau n^lrrajugui hajim haajem.

¹⁶ Mua mʌchdëucha hirig jaauk'imgui hajim hanʌm, jāga mʌ gaaimua hi dau hap'ʌʌ p'i'turg haju.

¹⁷ Maach Pör Jesuu hichig magbaawai Ananías chadcha petajim haajem. Mag mawia, Saulo sim deg dubimawia, hi h̄r juu hauslunaa hirig, —K'odam Saulo, maach Pör Jesús har pʌ däi k'ʌd hee t'ēutarrau mʌ pʌ haig pāijimgui hajim hanʌm, deeu hūmaai dau heerdʌbaadëm däi hīchab Hēwandum Hak'aarpa pʌch gaai p'ës wai chirsimk'īir.

¹⁸ Mag, chadcha Ananiaau mag hiek'abarm bärre Saulo dau gaau pap'ugmiejö chēu chēu haadëwi warre dau heerdʌ sīsijim haajem. Magtarr haigmua hīchab warre hich pör choopijim haajem.

¹⁹ Mag pör choo sīsiewain chadau, t'achdam k'öbaadee, k'a t'eeg chuk'u t'ʌnarrjā deeu k'īir hubag haadëjim haajem. Maimua warag hich hag p'öbör hee chi Jesús hiek hāk'a dur-rarr k'ʌʌn däi k'āaidam k'apanaa sīsijim haajem, dapai maba.

Damasco p'öbör hee Saulouu Hēwandum hiek jaautarr

²⁰ Maimua Saulouu warag hich hiparmua judionaan Hēwandum hiek jaaujem di sīsidʌm hee jaau nʌrrʌmua Jesús higwia, “Chadchata jāan Hēwandum Hiewaa hichdëucha pāitarraugui” ha jaaujeejim haajem däi hich hiparmua.

²¹ Mag hirua jaauumam hūrwi t'umaam k'ʌʌn jāgderra naa-jeejim haajem. Mag nʌm hiek'au hamach wir haigpai jūrr hamach k'apeenag, “Keena, ḥich mʌg woun k'abaji Jerusalén p'öbör hee har Jesuug jēeu durrum k'ʌʌn dajēk wai nʌnʌlu haajerr? Mawaam k'ʌʌnjā hagjō pʌrk'anaa p'adnaan chi pōrnan haal preso p'ë harraan ha bēetarrta, ḥjāga hīs jāg hich paarmua warag ham hipierr hich hag hiekpai däi jaau nʌrrʌma?” haajeejim haajem jūrr hamach heepai.

²² Mamʌ hichig maagwai chará, warag Saulouu hiek k'ēgk'a jaauumamua, “Chadcha jāg Jesuuta hich Hēwandaucha war-rgarwe jʌr hauwia maach peerdʌ haumk'īir mʌg durr gaai pāiju haajerr k'abahab” haajeejim hanaabá. Mag nem hichö k'aisög jaaupäräigmamua judionaan Damasco p'öbör hee narr k'ʌʌnjā pöd hiek'aju k'augba, warag hich garmua k'īupaa sīumaajeejim haajem.

Saulo judionaan juu heemua dʌrtarr

²³ Maimua magtarr k'ur hewag pawia k'āai k'apan haadëm hee, judionaan hāba biirdʌwia hihāba nʌisijim haajem, Saulo t'ōopäaig.

²⁴ Mag chadcha hi t'ōopäiju hawi puertdi p'öbör hee du-ubjem sīsidʌmpier soldaunagjā hi nʌpiejeejim hanʌm, hedaram magwe. Mamʌ mag hamau hi hēugar hi t'ōoju dak'āu wai nʌm ya hich Sauloujā hūrbaadëjim haajem.

²⁵ Mag k'ap'Λ wai naawai hedau k'ëubaadeewai tagam k'ΛΛN hagjö Hēwandam hiek häk'a durrarr k'ΛΛnau t'ΛbΛt hee jup-pinaa jāgad gaai heeg jiir burrpäijierram haajem, mag p'öbör t'um higaaum magwe maach jua pərju k'aba t'uur p'ΛΛrdΛ sim hee warre p'öbör higaau. Mag, mag hedaar Saulo dərmidjm haajem.

Saulo deeu Jerusalén p'öbör hee bëetarr

²⁶ Mag mawia deeu Jerusalén p'öbör hee barbaimaawai haig chi hälk'a durrum k'ΛΛn däi k'apeerk'am hiigjeejim haajem, hich Sauloou. MamΛ t'umaam k'ΛΛnau hi högk'aajeejim hanaabá, hagt'a hälk'aba simta sii hamach k'üguraagta mag nərrəmpii hawi.

²⁷ Magbaawai Bernabé hanΛmua chi Saulo t'är hauwi, hich Jesuucha jər hautarr k'ΛΛn haar wai dubwia, hamag jaaubaadëjim haajem, jāga Saulo k'Λd hee mamua Jesús däi t'ēujī, maimua jāga hīchab Damasco p'öbör heejā hirua hōrag Jesús higwia warag högk'aba Hēwandam hiek jaaubaadëjī.

²⁸ Bernabeeu mag jaaubaan chadau tag hi högk'aba nəisijim haajem. Magbaa warag Jerusalén p'öbör hee t'Λbawia ham wēnərrəmpier hampierr ham däi nərraajeejim haajem.

²⁹ Mag nərrəmua warag bälərjā högk'aba maach Pör Jesús higwia hi hiek jaaujeejim haajem, judionaanta griegonaan meúa hiek'a nəm k'ΛΛnag. MamΛ mak'ΛΛnaujā hi t'ōopäiju hēk'a p'öbaadëjim haajem.

³⁰ Mag hamau hi t'ōoju dak'āu wai nəm chi Hēwandam hiek hälk'a durrum k'ΛΛnau hūrp'öbaadeewai deeum p'öbör Cesarea hanΛm haar hi harrwi maigmua jūrr hich durr p'öbör Tarso hanΛməg päijierram haajem.

³¹ Mag Sauloou hamach hipierr Hēwandam hiek hälk'a sīsim k'aug hat'aawain chadau, Judea durr, Galilea durr maimua Samaria durram magwe chi hälk'a durrarr k'ΛΛn t'um häu k'ōinaa nəisijim haajem. Mag k'ōinaa hap'öbaadēm hee, sii warag maach Pör Jesús hipierraar hirua nem jaau simpai waup'öbaadee hīchab hich Hēwandam Hak'araujā chi hälk'a nəm k'ΛΛn warag k'apaana hapijim haajem.

Pedroou woun Eneas hanΛm monaautarr

³² Pedroou maach Hēwandam hiek hälk'a durrum k'ΛΛn hamach nənəidəmpier hoo nərrəmua hīchab p'öbördam Lida hanΛm hee Hēwandam hiek hälk'a narr k'ΛΛnjā hoon majim haajem.

³³ Mag p'öbördam Lida hanΛm hee woun häb hooimajim haajem, Eneas hanΛm. Mag woun k'a chək'Λ k'itarr haawai sii put heepai ocho años s̄ejim haajem, pöd hich happai p'iidəba.

³⁴ Magag Pedroou, —Eneas, p'iidabá hajim hanam; Jesucristoou pa monaubarm. Pach putdam juur k'erbá hajim hanam.

Magbaa chadcha hag bärre Eneas p'iidaadéjim haajem.

³⁵ Mag Eneas monaautarr t'umaam k'lanau Lida p'öbör hee k'ak'apdö haadém däi hichab k'ör pöm wëjom Sarón hanam hee hoor joobaajerr k'lnaupa k'ak'apdö haadéjim haajem. Magtarr hoowia, hamach k'aibag hisegwi, jurr maach Pör Jesús hiekta hæk'ajierram haajem.

Dorcas meewia p'iidatarr

³⁶ Hich mag jaar hichab p'öbör Jope hanam hee hali hâb Jesús hiek hogdaba hæk'a k'itam sijim haajem. Mag hali t'är hebreonaan meúa Tabita haajeejim haajem, maagwai griegonaan meúata Dorcas haajeejim haajem. Mag hali t'umaam k'lan däi nem hö wajaugnaa hap'lam k'andamau nem hiigwaijā magamjā haba hamag deejeejim haajem.

³⁷ Mag Pedro Lida p'öbör hee sim hee, Dorcas mor machpawia hich hag k'amor machgau warag meejim haajem. Mag meeabaadee hajap'a domeerpinaa, hægt'aa dijā jarnaa, haar harrjierram haajem.

³⁸ Maagwai Jopepienau Pedro Lida p'öbör hee sim hanamjā hür naajim haajem. Mag Jopemua Lida barju warp k'aba sierr haawai ham hiek hich hag bärre hamau hemk'ooin numí jár hauwia Pedro hawaan mamk'ir päijierram haajem.

³⁹ Magbaa mak'lanau wëtwia, Pedro haar barwia, hirig "Jopepienau jöpk'aa pa t'är nám" ha jaaubaimaawai hich hag bärre ham däi bëejim haajem. Mag hi barbaichee haiguim k'lanau hægt'aa chi hap'lamdam wai narr haar hi hat'aadeewai, k'oopaa hüanaan t'um haig narr k'lanau bie námua dich monak'a haawai k'ajüadam k'amatarr t'umaan hirig hoopimajierram haajem.

⁴⁰ Magbaawai hich Pedroou hoor t'um dawag járk'ali p'ëiwi, kanieu p'öbk'anaa, Hëwandamag oraajim haajem. Mag oraahaaipawi chi binaanag hoonaa, —Tabita, p'iidabá hajim hanam.

Magbaawai chadcha chi binaanau dau hée hoowia Pedro k'ir heerpa hat'aawai p'iidabá hoo sisiijim hanaabá.

⁴¹ Maig Pedroou hi juu gaai park'anaa warag hægt'aag dñanupi hat'ajim hanam. Magnaa Hëwandam hiek hæk'a nám k'lan t'um k'oopaa hælin chi bie narr k'lanra t'ärk'anaa hamag Tabita monakk'a deeu hoopijim hanam, meeaba harrijó.

⁴² Jope p'öbör hee t'umaam k'lanau mag hoor p'iidatarr hürwia, hoor pöm maach Pör Jesús hiek hæk'ajierram haajem.

⁴³ Magwiajā hich Pedro chan da mabajim haajem, Jope p'öbör heemua. Woun hāb Simón hanám di haig k'ääi k'apan sī hawiata petajim haajem. Mag woun Simón hanám nemhēu dēn nem wau nám gaaita p'idk'aajem hajim haajem.

10

Pedro Cornelio däi

¹ P'öbör Cesarea hanám hee woun hāb siejim haajem, Cornelio ha t'är sim. Mag Cornelioti soldaaun Italiapien heem chi capitán hajim haajem.

² Mag capitán judío k'abajieb mamá, hich chaain däimua hich hñipa hamach t'umaam k'ñnau Hēwandamag jéeunaa hi dau najā hagpierra wënrraajeejim haajem. Mag judío k'aba simta, judionaan juag hoom k'öchgau p'atk'on póm deejeejim haajem, hap'ñam k'ñnag.

³ Biek hāb hedau p'ñibaajér k'eeuragam las tresjö nám hee hí Hēwandamag jéeu chirñta, k'äi hat'amjö habarm hee hoowai, Hēwandam chog hñgt'armua bëewi, dau daau hi chirñm haar dubwi hirig, —Cornelio haichëjim hanám.

⁴ Mag hich t'ärbaichee Cornelioou hinanaa hi k'ir heerpanaa jäp'ierr t'ñpnmuata chi Hēwandam chogag, —Señor, ¿k'an hagá? hajim hanám.

Magbaa chi Hēwandam chogau jürr hirig, —Pua Hēwandamag jéeu chirñ haajeewai häu hirua pñ hiek hñrbarmgui hajim hanám. Hñchab hirua hoowai pua hap'ñam k'ñnag nemdam deejemjä häu simgui hajim hanám.

⁵ Hñor jär hauwi Jopeeg pñibapäi hajim hanám, woun Simón ha t'ñlrjem hawaan mamk'ir. Hich harpai ham dēn hibñr wauwia Pedro ha t'ñlrjemgui hajim haajem.

⁶ Mag woun deeum hagjö Simón ha t'ñlrjem haig simgui hajim hanám, Simón chi nemhēu däi p'idk'amie deg. Hi di p'ñas higawaa simgui hajim haajem. Mag Simón Pedroouta pñrñg jaauju, k'anta pua wauju haai sī hajim hanám chi Hēwandam chogau capitán Cornelioog.

⁷ Chi Hēwandam chog mag hich haig hiek'a dñnaawi petaawai Cornelioou chadcha hich deg p'idk'aajerr k'ñn numí t'ärk'a hauwia, hñchab soldaaun hāb hichjö Hēwandam hiek hñk'anaa hich juag hoojerr t'är haujim haajem, harag t'ärjup.

⁸ Mag t'ärk'a hauwia Hēwandam chogau hichig jaautarrjö jürr hamag hajap'a jaau deewi pñijim haajem, Jopeeg, Simón Pedro hawaan wëtamk'ir.

⁹ Maimua hag noram mag Cornelioou pñitarr k'ñn ya chi p'öbör dak'a paauk'amam hee, hedau siejönaa, Pedro hich dihëu hñr siejim haajem Hēwandamag jéeuwai.

¹⁰ Mag nám hee jásoga haadee t'ach k'öm k'öchk'abaadéjim haajem. Mamá p'iejāb wau námich, sīi k'ääibaadeeu waa k'ääai k'örk'a t'änämua hoowai,

¹¹ sīi hedaujääata weeudá t'änäm hoo hat'ajim hanám. Pedroou hoowai mag hedjä weeudá wëjöm heemua díesjö nem p'eeugnaa k'ëu jälk'a sísidamta heeg jëbjä gaai burr huraa hajim hanám.

¹² Mag díes nem p'eeug sim hee nemchaain k'üir pogk'e t'anaajim hanaabá: mág jëb gaaim nemchaain bë jayapam, nemchaain sīi jääu jëeda nárrjëe haajem k'än, nem hichpan, nem t'umaa t'anaajim haajem.

¹³ Hi hak'arau mag heerpa hoo chirám heeta, wounjä chuk'u sim heemua hirig, —Pedro, jág heem nemchaai t'ónaa k'óbá hajim hanám.

¹⁴ Magbaawai Pedroou hirig, —Señor, mua chan mág chitám haig mäch herraawe bëärjä nem parhooba k'öba chitamgui hajim hanám. Magám jág maach hinaam chará mua k'öbamgui hajim hanám, pà dau na hármaaugau warrgarwe maach jöoinau k'öpiba jaaujerr haawai.

¹⁵ Hirua magbarm hee, deeu húmaai hõor chuk'u sim heemuata hirig, —Héwandamau nem hajap'a wauwi k'öpi jaau sim chan hoob pua maach hinaa sim hamgui hajim hanám.

¹⁶ Chi díes gaai mag nemchaain pos jojopk'am hoopinaa, k'ömk'üir biek t'ärjup p'ärba jajaaujii hawi, deeu hág't'aag hëudá hat'amjö habaawai chukk'u haadéjim haajem.

¹⁷ Mag hoobaawai Pedroou hich hödegpai, “¿K'an jaauwaita jág sīi put gaaipai nemchaain k'apan jääg k'ajíma?” ha k'üirju hoo chirám heeta, Cornelioou pätarr k'änau Simón di jéjewag wëdurumua hi sim di haig daaugajär puertdi haig bardatk'abaichéjim haajem.

¹⁸ Mag bardatk'achéwi haiguim k'änag jéeujierram haajem, mag woun Simón hanám hibär wauwia Pedro ha t'ärjrem maig sim k'ap haag.

¹⁹ Mamá mag nám hee hichab Pedroou mag hichdëu nem hootarr hagt'a k'üirju hoo chirám hee, Héwandam Hak'arau hirig, —Hõor t'ärjup pà jar wënärrám k'än ya bardatk'abaichëmgui hajim hanám.

²⁰ Härbwawia ham däi petá hajim hanám. Hoob k'üirjum, ják'än wounaanan mächdëuta pà jarraan pëi chiramzugui hajim haajem Héwandam Hak'arau hirig.

²¹ Hichig magbaa chadcha Pedroou härbwawia mag Cornelio hich jar mk'üir pätarr k'änag, —Páran mältä jar wënärrám, mäln maigta chiramgui hajim hanám. ¿K'andam hat'ee bëejierrá? ha jéeujierram haajem hamag.

²² Magbaa hamachdëu, —Maar bëejimgui hajim han^{am}, capitán Cornelioou chogbapääiwai. Hi hiek mag Hēwandum chog bëewi hirig p^a jaaran hōor päipi jaaujim haajemgui hajim han^{am}, mag p^a hi di haar petaawai pua nem jaaumam hichdëu hūraag. Jāg capitanan chadcha hōor hajap'am^{lu}. Hēwandum dau najā hagpierraat haajeewai Judionaanaaujā t'umaam k'^{ll}nau hi k'a k'^{os}i haajemgui hajim haajem Pedroog.

²³ Magbaa Pedroou hamag hierrag dubpi jaaubaa, dubwi warag hich mag haig k'^{ai} hëejierram haajem. Maimua hag noram chadcha ham däi majim haajem. Mag hi mam däi hīchab hich hag p'^{ob}ör heem hāaur hagjö Hēwandum higar narr k'^{ll}njā hi däi wëtjierram haajem, hi daumaa.

²⁴ Mag wëtumua, hag noram deeu Cesarea barjierram haajem. Mam barimawia hooimaawai, chadcha Cornelioou hich k'odnaan däi hich k'apk'^{ll}n hich däi hajapcharam k'^{ll}nra hābam haig biird^{ll}naa ham n^a sëejim hanaabá.

²⁵ Mag Pedro barbaimaawai Cornelioou hi k'^{ir}p'^{ee} dawag höberwi hi bëk'^{arr} jíepöröu p'^{ob}k'abaimajim haajem, Hēwandumagamjö jëwaag.

²⁶ Cornelioou mag hich k'^{ir}p'^{ee} p'^{ob}k'abaimaa Pedroou hirig, —P'iid^abaadkë hajim han^{am}. ¿K'an't'eeta p^a m^a däi jāgbaadëm? Maach wounaan hagdaujöpai t'^{ll}n^{ll}m^{ag} k'abahab hanaa, deeu hi d^an^{ll}lupi hat'ajim hanaabá.

²⁷ Maimua warag hiy^{ll} naawi dubjierram haajem. Mag dubwi hierr hooimaawai hōor k'apan pos t'^{ll}naajim haajem.

²⁸ Mag hoobaimaawai Pedroou hamag, —Keena, p^araru k'ap^a n^{am}gui hajim han^{am}, maar judionaanag chan p^od p^aar judionaan k'abam k'^{ll}n deg dubpiba jaaunaa p^od p^aar däi k'apeerk'ajujā k'aba n^{am} haajem, Hēwandum na maach hāarjeewai. Mam^a hīs Hēwandumau m^{ll}r^{ll}g jaauwai ya maadëu tag mag k'^{ir}juju k'aba n^{am}gui hajim han^{am}, dich meeun k'abam k'^{ll}n däi hawiajā.

²⁹ Maguata, m^ach haar jaaubaimaawai mua b^{ll}lrjä mag^{am} haba, chadcha bëewi m^aig p^aar däi chir^{am} keena. ¿K'an hat'ee p^aru m^a t'^{ll}rp^{ll}äijierrá? hajim haajem Pedroou.

³⁰ Magbaawaита Cornelioou hirig nem hīgk'abaadëmu^a magjim haajem:

—Ya k'^{ai} jayap simgui hajim han^{am}, hīsim k'urau, m^ach di haig chir^{am}ta hāspatarr haigmua t'achjä k'^{ob}a chirarr. Mag chir^{am}ua hedau p'^{ll}ibaajér k'eeuragam las tresjö n^{am} hee, hich m^{ag} hora, Hēwandumag jëeu chirajimgui hajim han^{am}. Mag n^{am} heeta dëgölp woun hāb k'ajūa bëpp'ä hich bëpgau p'uumjö sim bëewi m^a k'^{ir}p'^{ee} d^an^{ll}ubaichëjimgui hajim han^{am}.

³¹ Mag d^{an}naluchëwia m^{la} t'ärcha t'ärnaa m^{la}r^{ag}, "Pua H^ēwandamag j^{ee}u chir^{la} haajeewai hirua p^{la} hiek h^ūrbarmgui" haichëjim m^{la}r^{ag}. H^īchab mua hap'^{la}m k'^{la}nag nemdam dee-jemjä h^āu simgui hajim chi H^ēwandam chogau.

³² Maimua m^{la}r^{ag} h^ōor j^{ar} hauwi Jopeeg p^äipi jaaujim, woun h^āb Simón han^{la}m hib^{la}r wauwia ham d^{en} Pedro ha t'ärjem hawaan mamk^īir. Mag wounau jaauwai p^{la} deeum hagjö Simón han^{la}m nemh^ēu d^{ai}p[']idk'aajem haig sim ha jaaujim, p[']ūas higaau di d^{an}la m hee. P^{la} higwia, mag wounauta mua nem wauju m^{la}r^{ag} k[']ap jaaujugui hajim, chi H^ēwandam chogau.

³³ Mag m^{la}chig jaubaicheewaita mua h^ōor p^äijimgui hajim han^{la}m, p^{la} hawaan mamk^īir. Mag, h^īs h^āu p^{la} barbaichëngui hajim haajem Cornelioou Pedroog. H^ēwandam dak^īir maar m^{la}ig h^āba biird^{la}wia p^{la}lta n^{la} n^{la}mgui hajim han^{la}m, p^{la}r^{ag} H^ēwandamau hich hiek marag jaaupi sim h^ūraag. H^īsin chadau marag jaaubá hajim haajem Cornelioou.

Pedroou Cornelio deg maach peerd^{la}ajem hiek jaautarr

³⁴ Mag hichig hiek'apibaawai Pedroou magjim haajem:

—H^īsin ya mua k[']ap'^{la} chir^{la}mgui hajim han^{la}m, chadcha H^ēwandamau mag hiwiir h^ābam k'^{la}n^{la}npaita h^ārch^{la} higba haajem.

³⁵ Hi dau naan deeum durram k'^{la}n^{la}nau hawiajä hi hipier-raanaa h^īchab hagcha w^ēn^{la}rrak[']in, mak'^{la}n^{la}jä hirua higab k'aba higjugui hajim han^{la}m Pedroou chi haig biird^{la} t'^{la}narr k'^{la}nag. Mag jaaumamua hich Pedrooupai,

³⁶ H^ēwandamau Jesucristo israelnaan hee p^äijimgui hajim han^{la}m, hich hiek jaaumk^īir. Mag, maad^ēu k[']ap'^{la} n^{la}mgui hajim haajem, warr H^ēwandam d^{ai}jä hiekk[']or paar narrta Jesucristo h^āu maach k^ōit t'^ōtarr gaaimua k[']ōinaa w^ēn^{la}rr^{la}m. Hich hag Jesuugui hajim han^{la}m, hante maach t'^umaam k'^{la}n Pör.

³⁷ P^ārau k[']ap'^{la} n^{la}mgui hajim haajem, Juanau H^ēwandam hi jaaunaa h^ōor pör choo n^{la}rrarr k[']urjä j^āga nacha Jesuu Galilea hee hich hiek jaubaaderr k[']eb Judea hee t'^uum haaid^āj^ī.

³⁸ P^ārau k[']ap'^{la} n^{la}mgui hajim han^{la}m h^īchab, j^āga H^ēwandamau Jesú Nazaretpierr gaai hich Hak'aar p[']es deewi hich juapajä deej^ī, maimua j^āga mag juapaau h^ōor mepeer jua hee s^īsid harrijä peerd^{la} haunaa hich n^{la}rrampierr nem hajap'a wau n^{la}rraj^ī, H^ēwandam hi n^{la}rram d^{ai} s^īerr haawai.

³⁹ Judea durr maimua Jerusalén p[']obör heejä mag nem t'^uum waumatarr marau maach daúa hoojimgui hajim han^{la}m, maar dak^ītira mag wau n^{la}rrajerr haawai. Mag k[']itarr Jesú hajimgui hajim han^{la}m, har pakuls gaai meerp[']ë t'^ōop[']itarr.

⁴⁰ Hamau mag hi t'ōojoieb mam_λ, k'āai t'ārjupam hee Hēwandamau deeu hi p'iriu hauwia hich hoopijim.

⁴¹ Mag hich hoopitarr t'umaam k'_{λλ}nagjā k'aba, hāba maragpaita hich hoopijimgui hajim haajem, hag nawejā hich Hēwandamau maragta hichdēu nem wau n_λrram hoopiju hawi maachta hi dāi wēn_λrramk'īr j_λr hautarr haawai. Maguata mag hi meewi deeu hiiu p'iid_λtarr k'urjā maachta hi dāi t'ach k'ōjimgui ha jaaumajim haajem.

⁴² Maimua hichdēucha maar p_λijimgui hajim han_λm, judionaan t'umaam k'_{λλ}nag jaaumamua hich higwia, "Hiita Hēwandamau j_λr haujim, warrgar meetarr k'_{λλ}npa maach hāba p'iid_λtk'abarm hed chijā k'_{λλ}nta h_λgt'ar wētju wa chijā k'_{λλ}nta hisegju ha k'ap jaaumk'īr."

⁴³ Mag, warrgar Hēwandam hi jaaujerr k'_{λλ}naujā hīchab Jesús higwia, "T'um hi hiek hāk'awia hāba hirigpaita hamach peerd_λ haumk'īr jēeu n_λlm k'_{λλ}n k'aibagan Jesús gaaimua Hēwandamau chadcha chugpaaplīju" ha jaaumajim haajem Pedroou, warr Hēwandam hi jaaumienau jaaujerr higwia.

Judionaan k'abam k'_{λλ}nag Hēwandamau hich Hak'aar deetarr

⁴⁴ Pedro hiek'a höba hagt'a mag hijējēbk'am hee, t'um haig hi hiek hūr narr k'_{λλ}n gaai Hēwandam Hak'aar p'ēs haichējim haajem.

⁴⁵ Magbaawai judionaan Jesús hiek hāk'a narr Pedro dāi bēetarr k'_{λλ}nau hamach daúa hoowai, Hēwandamau hīchab hich Hak'aar judionaan k'abam k'_{λλ}n gaaipa p'ēs deebarm hoobaa, dauderra n_λisijim haajem,

⁴⁶ hamau hūurwai sīi hamach meu k'abampata sereu t'_λn_λm hee Hēwandam t'ō hiek'a n_λrrjēem hūrbaawai.

⁴⁷ Mag t'umaam k'_{λλ}nau hamachdēu hiek'aba haajerr meupa hiek'ap'ōo t'_λn_λm hoobaa Pedroou, —Hīs m_λk'_{λλ}n wounaanau Hēwandam Hak'aar maachdēu hautarrjō hat'api, hamjā warre hīchab pör choopäiju haai n_λngui hajim haajem.

⁴⁸ Maimua chadcha mak'_{λλ}n t'um Jesucristo t'ār gaai warre pör choopi jaaujim haajem. Mag ya pör choo n_λisiewai hamach haig k'āaidam k'apanaa sīemk'īr Pedro t'_λajierram haajem.

11

Pedroou Jerusalenpienag hichdēu nem hootarr hīgk'aimatarr

¹ Mag judionaan k'abam k'_{λλ}naujā Hēwandam hiek hāk'abarm han_λm jöpcha Judea durr tagam k'_{λλ}n hich Jesuucha j_λr hautarr k'_{λλ}nau hūrp'ōbaadējim haajem.

² Mag bñi t'lanam hee, Pedro Jerusalén barbaimaawai hñchab hag p'óbör hee judionaan Jesús hiek hñk'a narr k'lanau sñi hamachig baarpi hauwi hirig magjierram haajem:

³ —¿Woun k'an jñgwiata jñg maachjö judionaanjä k'ab sñsidlmta hoon mawia warag ham dñi t'achpa k'óbaadëjima? hajierram hanam. Pua jñk'lan dñi jñgju k'aba sñejim perá hajierram hanam, maach jöoinau jñgpiba jaaujeewai.

⁴ Magbaawai Pedroou hamag t'umaa jaubaadëjim haajem, warrjä jäga Hëwandamau hirig mag nem hoopiwia judionaan k'abam k'lan heejä hich hi jaauumk'ir hi pñiju hají.

⁵ Mag jaauumamua hich Pedrooucha, —Warrcharan mlan Jope p'óbör heeta chirajimgui hajim haajem, Hëwandamag jéeuwai. Mag Hëwandamag jéeu chiram heeta, dëgölp mñ k'ñi hat'amjö habarm hee, sñi dñesjö nem póm k'ëupierr k'ëu k'ðorjñjñld simta hedjä heemua mñ chiram haig burr hurajimgui hajim hanam.

⁶ Magbaawai hag hee sim k'ap haag hawi mua höber hoowai, hag hee nemchaain kñirpierr t'anaajimgui hajim hanam: mñg jëb gayam bñ jayapam k'lan, pabñ heem chi dacham, nemchaain jñau jëedñ narrjëe haajem k'lan, maimua nem hichpan k'ir pogk'e.

⁷ Mag mua höber hoobaawai mag hñor chuk'u sñerr heemutata mñrag mñ t'ñrcha t'ñrnaa hag heem nem hinag t'ñonaak'opi jaaujimgui hajim.

⁸ Magbaawai mua, "Señor, mua chan mñg chitam haig mñch herraawe nem parhoobam chan bñlrjä mñch hi hee hauba chitam. Magam jñg maach hinaam chará mua k'obamgui" ha chirajim, "warrgarwejä maach jöoinau k'opiba jaaujerr haawai."

⁹ Mua mag hiek'abaawai deeu mag hñor hiekjö sñrrau jñrr mñrag, "Mua nem wajap'a wautarr chan hoob pua maach hinaa sim ha chiramgui" hajim hich Hëwandamau mñrag.

¹⁰ Mag nemchaain pos jojopk'am biek t'ñrjup mñrag hoopiwia deeu hñgt'aag hedjä hee hñudñ hat'amjö habaawai chukk'u haadëjim.

Magta Pedroou hichdëu hootarr jaaujim haajem, hich k'apeenag.

¹¹ Mag hichdëu nem hootarr jajawagmamua, 'Mag chi dñes hñgt'aa pabaadëm heeta, Cesarea p'óbormua woun hñb Cornelio hanamua mñ hawaan mamk'ir hñor t'ñrjup pñitarr k'lan mñ chiram di jñr wñtumua mñ haar barimajierramgui hajim hanam.

¹² Mag ham bardatk'abaimam hee, hñchab Hëwandam Hak'arau mñrag bñlrjä magam haba ham dñi mapi jaubaawai chadcha mñ ham dñi majimgui ha jaaumajim haajem hich Pedroou. Mag jajawagmamua, Mag mñ mam dñi

hīchab hermanonaan seis haig narr k'ɻɻnjā mɻ d̄i wētjimgui hajim hanɻm. Mag wētwia mag woun Cornelio hanɻm deg naaimajimgui hajim hanɻm.

¹³ Mag maar bardatk'abaimaawai mag wounau jūrr mɻr̄ag nem hīgk'abaadējimgui hajim hanɻm, jāga Hēwandum chog hi haig bēewia, hōor j̄r̄ haupiwi, Jopeeg p̄ip̄i jaauj̄; hajapcharan mɻ j̄raanma.

¹⁴ Magá Hēwandum chogau hich Cornelioogcha jaaujim haajem, mua maach peerd̄ajem hiek wajap'a jaubaawai peerd̄wi hīchab t'um hi di haiguim k'ɻɻnjā peerd̄ n̄lisiju.

¹⁵ 'Keena, magta chadcha mɻ hi haar barwia mua Hēwandum hiek hamag jawaagpajimgui hajim hanɻm Pedro hich meeunag. Magnaa, Mag mawia hamag jaaubaadēm heeta Hēwandum Hak'aar ham gaai p̄ēs haichējimgui hajim hanɻm, na har maach tagam judionaan chi hāk'a n̄am k'ɻɻn dāimua nacha hautarr hedamjō.

¹⁶ Magbaawaita mua k̄ir̄ heyaa haadējimgui hajim hanɻm Pedroou, maach Pōr Jesuu m̄achig, "Juan chi pōr choomieun chadcha dōdamaupai pāar pōr choojieb mām̄, m̄agtarr k'ur hich Hēwandum Hak'aarchata pārāu pāach gaai p̄ēs wai n̄lisiju" ha hiek'atarr.

¹⁷ Magua keena, mua hoowai mag hich Jesuucha magtarr haawaita mag hedjā Cornelio d̄i hāba narr k'ɻɻnagjā Hēwandamau hich Hak'aar deebajieb hajim hanɻm hamag, har maachdēu Jesucristo hiek hāk'aawai maachig deetarrjō. Keena, magtarr haawaita pōd mua Hēwandum hichaaur haju haai k'aba chirajimgui hajim hanaabá Pedroou hich k'apeenag jaaumamua.

¹⁸ Pedroou mag jaaumam hūrwia, Jerusalenpien chi hāk'a narr k'ɻɻn s̄i warag k̄iūu n̄isiwi, Hēwandamag jēeup'ōo t'ɻn̄lmu, "Hāuchata jāgbarm Hēwandum" hajierram haajem. "Magan judionaan k'abam k'ɻɻnaujā hamach k'aibag t'umaa hāsie hewag k̄irjuwia p̄r̄agta chugpaapi jēeu n̄am k'ɻɻnan hāu hīchab hāgt'ar hōbēr wēn̄rrajugui" hajierram haajem, mag warag Hēwandamag jēeumamua.

Antioquia p̄öbōr hee chi hāk'a durrarr k'ɻɻn

¹⁹ Mag Esteban t'ōowia chi Hēwandum hiek hāk'a durrum k'ɻɻn hēudee hēk'a n̄am jaar, hāaur k'ɻɻn Feniciaag d̄r wētjim haajem; maagwai hāaur k'ɻɻn, Chipreeg; maimua tagam k'ɻɻn, Antioquiaag. Mag wētwia hamach wēn̄rrampierr jaau wēn̄rrajim haajem, jāga Hēwandamau maach peerd̄ haaujē. Mām̄ mag jaau wēn̄rrām chan parhoobam k'ɻɻnagjā jaauba, hāba judionaanagpaita jaaujeejim hanaabá.

²⁰ Mām̄ mag d̄r wēttarr k'ɻɻn hee naajim haajem, Chiprepien Sirenepien d̄i. Mak'ɻɻnaun chad Antioquia

p'öbör hee hamach bardatk'aimaawai, parhooba griego-naanagpa maach Pör Jesúus higwi t'umaa jaaup'öbaadëjim haajem, hamjä peerdaju haai nám ha k'ap hamk'íir.

²¹ Maach Pör Jesuuta mag hich hi jaaumk'íir hich juapá hamag dee síerr haawai chi hür nám k'lan k'apan warr hamachdëu chadpii haajerr k'írjug hisegwi jürr maach Pör Jesúus hiek jaau námta hök'ajierram haajem.

²² Antioquía p'öbör hee mamagk'am Jerusalenmua chi hök'a durrum k'lanau hür hat'aawai ham haar Bernabé pääjierram haajem, k'ap hoon mamk'íir.

²³ Mag mawia chadcha Hëwandamau mamaam k'lanjä häu peerdə hat'am hoobaimaawai Bernabé honee haadëjim haajem. Maimua warag t'umaam k'lanag, "Hich jäg t'äraucha warag maach Pör Jesúus hiek hök'a wënärramua hi gaaita hubə náisit" hajim haajem, ham wawimamua.

²⁴ Hich Bernabejä woun hajap'am hajim haajem. Magua hirua hich gaai Hëwandam Hak'aarjä p'ësnaa hïchab hëba Hëwandam gaaipaita t'äraucha hök'ajeejim haajem. Mag Hëwandam Hak'aar hich gaai p'ës wai simua jaaumam hürwi warag k'apank'am k'lanau hök'awi maach Pör Jesúus dënk'amaajeejim hanam.

²⁵ Maig sii hawi hich Bernabé jürr Tarsoog majim haajem, Saulo jaraan. Mag mawia haig hoobaimaa, hich däi hëeurrwi Antioquiaag harrijim haajem.

²⁶ Mag Antioquía p'öbör barwi año hëb hëntër haig námuwa warag hõor k'apank'am k'lanag Hëwandam hiek jaaujeejim haajem. Maig mag Antioquía p'öbör heeta chi hök'a durrarr k'lan warpem cristianonaan ha t'ärjierram haajem bigaam k'lanau, hamach Cristo hiek hök'a durrum gaaimua.

²⁷ Hich mag jaar Jerusalenmua Antioquiaag Hëwandam hi jaaumien bëijierram haajem.

²⁸ Mag bëewia hëb Agabo hanamua Hëwandam Hak'arau hichig jaupibaawai hõrag jaaujim hanam, durrpierr jädau t'eeg burru. Magtarr k'ur Claudio reik'a sim jaar, chadcha hich Agabou jaautarrjöo hajim hanaabá.

²⁹ Mag jädau t'eega haadëmua k'öju chukk'u haadeewai Antioquiapien Jesúus higar durrarr k'lanau hagdaujö hamachdëu deeju hayaampierr ofrendadam jarb'ë hauju hap'öbaadëjim haajem, Judea durr hagjö chi hök'a durrum k'lanag deepääig.

³⁰ Mag chadcha ya chi p'atk'on wai náisiewai Bernabé Saulo däi jar hauwi mak'lan däi deepäijierram haajem, jürr Jerusalenam iglesia heem chi pörnaanag deeimamk'íir.

12

Santiago t'õopäiwi Pedro cárcel deg päitarr

¹ Mag Bernabé Saulo däi Jerusalenpien hat'ee p'atk'on deen ma nám jaar, rey Herodeeu hääur k'lan Jerusalén hee Jesús hiek hæk'a durrarr k'lan park'a haujim haajem, ham däi hichdëu hampierr haag.

² Mag park'a hauwia hääb Juan däi k'od hääbam Santiago ha t'larjerr hich soldaaunag t'ut'uíu hö t'lapräipijim hanaabá.

³ Mag hö t'lap t'obarm judionaan chi pörnaanau warag k'ochk'abarm hoobaawai Pedrojä däi warre par haupijim haajem, chi Herodeeu. Mamagk'arran pan levadura chuk'u wauwi k'oojem hag seman hee hajim haajem.

⁴ Mag preso par hauwi, cárcel deg p'är sünnaa, soldaaun dieciseis jar haujim haajem, nacha jayapam k'lanau t'la wai ná hawi jürr hagjö jayapam k'lanau hich mag t'eg hahau hamk'ir. Maan hi dënën, mag p'är súwi nemk'oo pömaam dichdimaawaita dawag hauju hajima, t'umaam k'lan dak'ir hich soldaaunag t'öopi jawaag.

⁵ Mamä mag Pedro cárcel deg soldaaunau hoopaar wai námichin, híchab tagam k'lan chi hæk'a nám k'lanau pla chuk'uu Hëwandamag jëeu durrajim hanaabá, hi köt.

Pedro cárcel degmua höbertarr

⁶ Maimua chadcha mag p'iesta dichwia, nanumjö Herodeeu hamag Pedro jëu deeju hanäm hee, hísimjö, k'ëubaadeewai soldaaun numiim k'lanau hamachpierr Pedro juu gaai cadenau ják'anaa, hamach juu gaaijä ják'anaa, hamach järr wai k'äip'öbaadëjim haajem. Maagwai tagam k'lanau puertdi haig t'la náisijim haajem.

⁷ Mag Pedro k'äi jëer sim hee, Hëwandam chog hägt'armua hi haig pierrwai cárcel di t'um sii harar jösisjim hanaabá. Mag bëewi, hi hää hee noinoinaa, p'iriupäiwi hirig, —Pedro, jöpai p'iidabá hajim hanäm.

Hirua magbarm bärre chadcha caden Pedro juu gaai mag ják'a sñerra sii hëedä k'lip'öbaadëjim hanaabá.

⁸ Mag dauk'anpabaadee, —Jua chäp'la pac hää k'õorjäwi jöpai pac zapat jüabapäi hajim hanäm deeu chi Hëwandam chogau.

Mag chadcha Pedro zapat jüa haaipabaadee, —Jäimua pac manto jüawi mä hëudee pidü hajim haajem chi Hëwandam chogau.

⁹ Magbaa chadcha hi hiek chi Hëwandam chog hëudee hí höberbaadëjim haajem. Mamä Hëwandam chogau hich däi mamagk'amjä wajappai Pedroou k'augba, hiruan sii hich k'ääi k'ork'a chiramuata mamagk'ampii hajim hanaabá.

¹⁰ Mam^λ hirua hoowai, mag wëtumua hamach garcha soldaan narr haig dichwia, hag hatagaa narr haigjā dichwi, ya kaaijā heecha höbérmaajem puertdi haar paauk'abaadéjim haajem. Mam paauk'abaimaawai mag puertdi sīi hich k'írau weeud^λbaadém hee höbér dichjierram haajem. Maimua hāba wëtumua deeum kaaijā neer sim haar paauk'abaimaawai deeu Pedro hich happai haadéjim haajem, chi Hēwandam chog petaawai.

¹¹ Magbarm haigta Pedroou hajapcha k'aug hat'aawai hich hödegpai, "Hää, jāgan chadchata Hēwandamau hich chog pāibarbma" hajim han^λm, "Herodeeu judionaan dāimua m^λ dāi hamachdēu hampierr haju harrta hi juu heemua peerd^λ hawaag."

¹² Mag hichdēupai hajap hich k'aug hat'aawita warag woun Juan han^λm hād María ha t'ír sīerr diig petajim haajem, hōor k'apan hāba biird^λwi Hēwandamag jēeu narr haar. Mag woun Juan han^λm hib^λlr wauwi hīchab Marcos ha t'ír sīejim haajem.

¹³ Mag petwi, barwia, hūjārram puertdi sirimajim haajem, hich weeu haumk'íir. Magbaawai k'ap haag hawi daupeer hāb Rode han^λmua puertdi haigcha hūraan bēejim haajem.

¹⁴ Mag bēewi Pedro hiekcha hūr hat'aawai warag honegau puertdijā weeuba, sīi hierrag k'ap'igbaadéwi, —Hich Pedro k'abahab hajim han^λm hierr narr k'^λanag.

¹⁵ Magbaawai oraa narr k'^λnau sīi warag hi lōkag p'ëwi hāk'amap'a naajim hanaabá. Mam^λ mag hich hiek hāk'aba habaawai warag, "Chadcha Pedro hiekta mua hūr hāabajieb" han^λ paawaita, deeu hūmaai, —Keena, magan chadcha k'ai, jā sīi hi hak'aar k'abahaba hajierram han^λm.

¹⁶ Mam^λ magmich warag Pedroou puertdi bubuju k'abaadéjim hanaabá, hich weeu haumk'íir. Maimua weeunaa hichchata hoo hat'aawai, k'íir hēu hawi jūrr wir haig hamach k'apeenag, —Jāgata jāg hāu chig haba pierrúma? hajierram haajem.

¹⁷ Magbaawai hichdēu warag ham k'iu hamk'íir juaupai jajaaujii hawi hamag hīgk'abaadéjim haajem, jāga cárcel deg hi chirarrta maach Pöröu hi dawag höbeer haujī. Mag t'um jaau dichwia, —Cham^λg mua pāachig nem hīgk'abarm t'um hich hagjōo Santiagoog jaauwi tagam k'^λn maach k'odnaanagjā jaaubat hajim haajem.

Mag jaauwia, haigmua höbérwi, hichta warag chawag petajim haajem.

¹⁸ Ham hiek'an, maimua hag noram hāspauta sīi Pedro chuk hēebaadeewai soldaan hamach heepai hiek p'it'urg maadéujā k'augba jōisijim han^λm, Pedro gaaimua.

¹⁹ Magbaawai Herodeeu järpiwi par jär námjā baauba habaawai, soldaan chi t'la narr k'lannta hāba t'ärk'a hauwi par jéeu hohook'amjā hich mag k'augba buudimaawai, hamachta p'ë harrwi k'echpi jaaujim hanaabá. Magtarr k'ur chi rey Herodes Jerusalén durrmua mawia jürr p'öbör Cesarea hanam hee s̄leimajim haajem.

Herodes meetarr

²⁰ Mag, Herodes Cesarea p'öbör s̄leimawi, Tiropien däi meeuk'anaa, Sidonpien däijā meeuk'a sisijim haajem. Mamä magbaa warm k'lanau hamach hap nacha hajap'a hiek'awia jürr hi däi hiek'aan bëejierram haajem. Mag bëewi, chi rey dën t'et'em woun hāb Blasto hanam däi hiek'awi, hamachig paa hauwi, rey däi hiek'eeji hajierram haajem, k'ōinaa wēnrraag. Hamau rey hamach däi meeuk'apimap'a naajim hanaabá, hamachdëu chi rey durratma k'öju për k'oojerr haawai.

²¹ Maimua chadcha mag deeu hāba hiek'aju harr hed rey Herodeeu hich k'ajúa hajapcharam jüanaa, hich k'u juupjem gaai waaidwi jupwi, hōrag hiek'abaadëjim haajem.

²² Mag hiek'abaadee p'öbörpienau hi t'ö námua, "Mag wounan Hēwandamjöta hiek'a sim; jā chan sii k'ajap'am woun k'abamgui" ha sereu p'öbaadëjim hanam.

²³ Hōrau serereuk'amua hichig mamagk'amjā bālrjā hamag hiek'aba, warag hādraa hichigta Hēwandamagamjö hiek'apijim hanaabá. Mamä magtarr kōit Hēwandam chogau hi bi hee hödömie dau daau hompapiwi hich haguapai warag jā t'arrdā meejiim haajem, chi Herodes.

²⁴ Mag, par Herodeeu hich monak'a haawai chi hāk'a durrum k'lan hōpäiju hēk'ajeejieb mamä, maach Pör hiek jaau námnan waragta durrpierr haaidnaa hīchab chi hāk'a nám k'lanjā k'apaana paauk'amajim haajem.

²⁵ Bernabé Saulo däi mag ofrenda deet'urwi, Jerusalenmua deeu Antioquiaag wētumua hamach däi woundam Juan hanam harrjierram haajem. Hich mag Juanpai hibār wauwia Marcos ha t'ārjeejim haajem.

13

Bernabé Saulo däi warrpem Hēwandam hi jaaumk'ir pāitarr

¹ Antioquía p'öbör heem iglesia hee Hēwandam hi jaau-mien däi maestronaan naajeejim haajem. Mak'lan t'är hāb Bernabé hajim haajem; hāb Simón, ham dën hīchab "Chi P'lich" ha t'ārjerr; hāb Lucio, Cirenepierr; hābak'ai Manaén, Galilea durratma gobernador Herodes haajerr däi hāba bāautarr; maimua Saulo.

² Hich mak'lan biek hāb t'achjā k'öba maach Pör Jesuug jēeu nām hee, Hēwandam Hak'arau hamag, "Bernabé Saulo dāi hidēu sīi siubat, mua ham hat'ee ya p'idag jār wai chiramgui" hajim hanām chi Hēwandam Hak'arau.

³ Magbaawai chadcha mag Hēwandamag jēwaag sīi t'achjā k'öba sark'a nāmua mak'lan numiim hārta jua hausūnuaa oraawi pājierram haajem.

Chipre p'oram gaai maach peerdajem hiek jaautarr

⁴ Mag, hich Hēwandam Hak'arau hamachig wētpi jaaubaawai Bernabé Saulo dāi Seleuciaag wētwi maigmua jūrr dōjārr p'oram Chipre hanāmág dārbajierram haajem.

⁵ Maimua Puerto Salamina barwi judionaan Hēwandam hiek jaaujem deg maach peerdajem hiek jaaup'öbaadējim hanām. Juan Marcos hamach dāi harrtarr haawai magua dāi ham hipierr jaaujeejim haajem.

⁶ Mag p'öbör Salamina hanām heem k'lanag Hēwandam hiek jaauwia warag hich hag morr gaaipai p'lrda wētumua deeum p'öbördam Pafos hanām barjierram haajem. Maig woun hāb bēnk'lan sīejim haajem, Barjesús ha t'xr sim. Mag woun sīi nem sēunem hich bēn k'augau parhooba nem wau nārrāmta, hiruan Hēwandamau nem waipi simta wau chiram haajeejim haajem, hich hiek'aupaita.

⁷ Mag bēnk'lan Barjesús hanām, gobernador pör höp'erg sierram Sergio Paulo hanām dāi sīejeejim haajem. Mag gobernadorrau Hēwandam hiek hūrm k'ōsi sīerr haawai Bernabé Saulo dāi hich haar t'ärk'ālpirjijim haajem, ham hiek hūraag.

⁸ Mama Bernabé Saulo dāi bēwi Hēwandam hiek jaaubaicheewai mag chi bēnk'lan griegonaan meúa Elimas ha t'xr simuata jūrr hidēu chi gobernadorrag hamau jaau nāmjā hādlar hāk'apiba wai sīsjim hanaabá.

⁹ Magbaawai Saulou hichpai hīchab Pablo haajemua, hich gaai Hēwandam Hak'aar p'ës wai sīerr haawai, hirig heerpanaa t'et k'iesir,

¹⁰ —Pārgan dösātauta k'īirjug dee simgui hajim hanām. Maguata jāg sēunem sīi hōor k'ūgurjupai k'ap sīerram, bālrjā nem hajap'am k'ōchk'aba. Jāg maach Pör Hēwandam hichaaur haju k'āai, jāg hidēu chi hāk'am k'ōsim k'lanag hi hiek hāk'apibáma hajim hanām.

¹¹ Pach jāg chitām paar nau maach Pör Jesuu warre pādau k'augba hapālijugui hajim haajem. Magbarmān pāln bālrjā hedau k'īir hararagjā k'augba chitām hawiata deeu dau heerdajugui hajim hanām hirig.

Mag, chadcha Pabloou magbarm bārre chi Barjesús dau k'ībaadēmua pōd majujā k'augba haadeewai, hābmua k'āijā

hich jua gaai hëuda harrmk'ir hawi hõor jآلrwai, sїi parhooba jark'a jark'a haadëjim haajem.

¹² Mag maach dauderraa habarm chi gobernadorrau hich daúacha hoobarm dãi maach Pör Jesúس hiek Pabloou Bernabé dãimua jaau wënلrrarr hich jãgaagaa hürbaawai chadcha hãk'ajim haajem.

Pablo Bernabé dãi Pisidia durr

¹³ Pablo hich k'apeen dãi mag p'öbördam Pafos hanام hee naawi dãrbagk'abaadeeu deeum durr Panfilia hanام heem p'öbördam Perge hanام p'eeubaimajierram haajem. Mamλ mam paauk'abaimaa Juan Marcoou ham k'a hogdãwi deeu Jerusalenag petajim haajem.

¹⁴ Maig Perge naawi Antioquiaag wëtjim haajem. Mag Antioquia p'öbör deeum durr Pisidia hanام dak'a siejim haajem. Ham hiek mag p'öbör hee jua hãlijem hed pabaadeewai judionaan Hëwandam hiek jaaujem deg dubwi hohoodö haimajierram haajem.

¹⁵ Mag Jupwi, Moiseeu hiek p'ã pلاatarr t'ärnaa Hëwandam hi jaaumienau p'ã pلاarr gaaijã hãchab t'är dichdimaawai, mag judionaan heem chi pörnaanau hamag, —Keena k'odamnaan, pãrav hõor wawieg k'irjugdam wai nام k'ai, warre marag hürpibat hajierram haajem.

¹⁶ Magbaawai Pabloou bãjãau dانلunaa, hõor k'uu hamk'ir juau jaau jaaunaa, hamag hiek'amamua magjim haajem:

—Keena israelnaan hajim hanام, maimua pãar har Hëwandam hiek hürwi jãg hãرلل haajem k'ان, mلا hiek hürbat hajim hanام.

¹⁷ Warrgarwejã Hëwandamau maach jöointa jار hautarr haawai ham chik'am hee Egipto durr naajeewaiwe hamachta Hëwandamau nem k'apan hapiwi hich jua t'eegau deeu chawag p'ë harrjimgui ha jaaumajim haajem.

¹⁸ Mag p'ë harrwi, hõor chukag durr hich dak'ir k'aigba haadëپام gaaimua k'ir machag hãwat نارنامjã, Hëwandamau magام higba, cuarenta añosjõ ham dãi hogdãba siejimgui hajim haajem Pabloou hamag jaaumamua.

¹⁹ Mag wënلرلمua Hëwandam jua t'eeg paarmua hamachdëu Canaan durr siete naciones höپاитarr t'um Hëwandamau warag hamag deejimgui hajim hanام.

²⁰ Mag maach jöointa Egipto durr ناوه, Hëwandamau jار hautarr haigmua Canaan durr hamachdëu jلات'ag hauwi ma نام jaar, ya cuatrocientos años dichwi siejimgui hajim haajem Pabloou mag hijىجىك'amua.

Mag Pabloou jaau wai k'itامua, 'Magtarr k'ur Hëwandamau hamag leinaan jueces hanام k'ان deebaawai mak'انnauta

p'öbör t'um k'ap naisijimgui hajim hanam. Mag jueces hanam k'anta años k'apan chi pörnaank'a wënnarran hawi, jürr jöoi Samuelta chi pörk'a sisierr haigmua hewag paawai,

²¹ hōrau hamach garmua Hēwandamag hamach pörk'amk'ir rey jéebaawai, woun hāb warr jöoingar Benjamín haajerr hag chaain hewagam k'lan dën woun Cis hanam hiewaa Saúl hanamgta cuarenta años Hēwandamau ham reik'apijimgui hajim haajem.

²² Mam mag nacharam rey hich Hēwandamau hisegpäiwi jürr deeum woun hāb David hanamta reik'apijimgui ha jaau-majim haajem Pabloou. Mag jaaumamua hichdëupai, Mag David higwiata hich Hēwandamaucha, “David Isaí hiewaan chad mua k'osi chiram; jāguan chad mächdëu nem mag habarm hipierraaj hajugui” hajim haajem Pabloou hamag, hich Hēwandamau hiek'atarr higwia.

²³ Magnaa, Hich Hēwandamaucha maach jöoinag jaaujerrjö, mag David chaain hewagam k'lan heemta Hēwandamau Jesús t'aabapijimgui hajim hanam, maach israelnaan peerdajem k'amk'ir.

²⁴ 'Mam mag hich Jesuucha Hēwandam hiek jaau nrraju nawejā Juan chi hōor pör choomieu israelnaan t'umaam k'lanag jaaujeejimgui hajim hanam, hamach k'aibag hisegwi hamach pör choopimamk'ir.

²⁵ Juanau mag jaau nrramua ya hich t'ðju gayaa pamam hee hōrag, “¿Pārau k'irjuawai mllta hich Hēwandamaucha jlr hauwia pāiju haajerr k'ai?” hajim hanam. Maimua hich Juanaupai, “Mam chan har k'abamgui” hajim haajem. “Mam mā hēudee hāb hurumta hichiugui” hajim hanam hich Juanau, Jesús higwia. “Maan chad mā k'āyaujā hārlacha simgui” hajim hanam. “Mam mā chan māg chiram haig sī hi chogk'aagpajā bālrjā serbiibata chiramgui” hajim haajem Juanau.

²⁶ Maimua mag chi Juan hōor pör choomieu hiek'atarr jaau dichwia deeu hich Pablooupai, 'K'odamnaan, jöoingar Abrán k'achitarr hag chaain hewagam k'lan, maimua pāar har Hēwandam hiek hūrwia jāg hārla haajem k'lan: māg maach peerdajem hiek cha mua jaau chitamān pāach hat'eyaugui hajim haajem Pabloou hamag.

²⁷ Jerusalén p'öbör heem k'lanau hamach pörnaan dāimua bālrjā pōd Jesús k'aug haubajierramgui hajim hanam. Mag k'āai hante hi higwia Hēwandam hi jaaumienau p'ā platarr hiek sabarhedpierr t'lr nāmjā bālrjā hi k'aug hauba, warag hamachdēuta warrgarwe Hēwandam hi jaaumienau jaauwai hi dau hap'ā wau t'ōomamua t'ōopāiju ha jaaujerrjō hajierramgui hajim haajem, hi dāi.

²⁸ Mag hi t'õog hat'ee bñlrjä k'aibag chuk'u k'itarr hääba, warag Pilatoog pñr deewi hi t'õopäipi jaauijerramgui hajim haajem.

²⁹ Mag jaaumamua hich Pablooupai, Maimua Hëwandum hiek p'ä sim gaai hi higwia jaau sñerrjö, t'um mag hi däi hamachdëu hampierr hawia, pakuls gaaimua heeg paa hauwi, durrbä k'ðpag hee jëbdi chi k'orm sñerr hee hauk'ërijerramgui hajim hanñm.

³⁰ Mag hamau hi t'õojieb mamñ, Hëwandum deeu hi p'iriu haubajieb hajim hanñm.

³¹ Mag hiiu p'iidñwia biek k'apan hich hoopijim hanaabahab hajim hanñm, mag hich t'õju gayaa paawai Galileamua Jerusalenag hich däi hääba wëttarr k'ññnag. Magtarr haawai mag hamach daúa hi hootarr k'ññnauta jürr hñs hõrag jaau wëññrramgui ha jaaumajim haajem Pabloou, mag Antioquia p'öbör hee chi pörnaanpa t'ñnarr k'ññnag.

³² Maimua warag mag jaaumamua, 'Hëwandum wargarwe maach jöoinag jaauwai mag hich chaai pñiju haajerr hiekta maraujä pärag jaau wëññrramgui hajim hanñm.

³³ Mag warrgarwe maach jöoinag mag hich chaai deeju ha jaautarr haawai chadcha hñs hewag pawi maach chi hewagam k'ññnagta Jesús hiiu p'iidñbarm hoopijimgui hajim haajem, magbarmua jägan chadcha hich Hiewata maach hee nñrrajim ha k'ap hamkñir.

Magju harr haawaita hi higwia Hëwandum hësap Salmos numiim hanñm gaai Daviuu p'ä pñawai, "Pñnn mñ Chaairau; hñsin chad hõrau pñnn mñ Hiewaa ha k'ap'ñ nñisimgui" ha p'ñtarjä jaaumamua,

³⁴ mag hi p'iidñwia tag meebs hich mag hiiu sñerraju higwiajä hich Hëwandumcha hñchab, "Mñchdëu Daviig jaautarr chan par hiek'aupai k'aba chadcha haju" ha hiek'atarrpa jaaumajim haajem Pabloou.

³⁵ Mag jaaumamua hich hag Jesupai jaauwi, 'Hich hag Salmo gaaipai hñchab mag sim: "Hëwandum, pñch chaai bñlrjä pekau chuk'u k'itam pñchdëucha jñr hautarr chan pua hñdñraa hi hëu jëb hee miupibamgui" hajim haajem.

³⁶ Pñrau k'ap'ñ nñmgui hajim hanñm, chadcha Daviin sñi Hëwandum nem jaaumamta wau k'itññ hawi meetarr. Mag meebsadeewai parhoobam k'ññn hauk'eerjemjö hich jöoin däi hääba hauk'ërwi hich hag heepai jëbeg pajimgui hajim hanñm.

³⁷ Mamñ mag Jesús mor chan bñlrjä hich hauk'ërtarr jëb degpai miuibajimgui hajim hanñm, hich Hëwendumcha p'iriu hautarr haawai.

³⁸ Maimua hamag, 'K'odamnaan, magua pñrau t'umaam k'ññnau k'ap'ñ haju haai nñmgui hajim hanñm hich Pabloou,

maraun sīi Jesuuta maach k'aibag t'um chugpaapäiju haai sim ha jaau wēnrram.

³⁹ Maagwai Moiseeu hiek p'ā p̄latarr gaai jaau simpierr hāk'a n̄amuapai pōd peerdla harr k'ānnaujā Jesús hiek hāk'amān, jūrr hichdēun chad t'um peerdla hauwia hajaug paapäimaju, magbarmua tag bālārjā hich dāi hiekk'ōr chuk'u n̄lisimk'īir ha hiek'amajim haajem Pabloou.

⁴⁰ Maimua, K'īir k'ap'ā habat hajim haajem, Hēwandam hi jaaumienau hēsap gaai jaau p̄latarr pāach gaai pam hugua.

Mag jaauwi, hich Hēwandam hiek p'ā simcha jaaubaadējim haajem, chi Pabloou. Mag hirua jaautarr māg hajim haajem:

⁴¹ "Pāar har Hēwandam hiek haawaijā warag hi wau hiek'aajem k'ānn hūrbat:

Mānn Hēwandamau.

Pāach dak'īir pārau hag na hooba haajem mua wauju.

Mamā nem t'um magju nawe hābmua pārag jaauk'iinjā pārau hāk'abaju.

Mamā ya pāach daúa hoop'ōbaadeewaita pāar jāp'ierr naawijā, ¿pārau jāgbarju?

Pāachdēu hāk'aba harr gaaimu, maigta pāar höju hedau" hajim haajem Pabloou, Hēwandamau hich hiek p'āpitarr higwia. (Hab. 1:5)

⁴² Mag judionaan Hēwandam hiek jaaujem deg jaau naawi daau paauk'a p'ōbaadeeu, judionaan k'abam k'ānn ham haig bēewi, deeu hēudeem semanau jua hāi nām hed paawai hāba biirdlawaijā hich hag hiekpai hamachig jaaupijerram haajem, Pabloog.

⁴³ Mag hāba biirdla naawi haaidat'abaaadēm hee, judionaan k'apan Pablo Bernabé dāi wētum hēudee wētjierram haajem, judionaan k'abamta heeu hāk'awia judionaan higar t'eerbagk'atarr k'ānnprā. Magbaawai mag hamach hēudee wētum k'ānnag wawimamua, "Hich jāg t'āraucha hāk'a wēnrramua Hēwandam pāach daupii haajem gaaita hubā n̄isit" haajeejim haajem hamag chi Pabloou Bernabé dāimua.

⁴⁴ Maimua chadcha deeu hūwaai jua hālijem hed pabaadeewai peer p'ōbōr t'umta hābam haig podpa n̄isijim hanaabá, Hēwandam hiek jaaumam hūraag.

⁴⁵ Mamā judionaanau mag hatcha hōor pōm t'ānām hoobaawai hiek'ōr waup'ōbaadēwi, warag Pabloou jaau sim hichaaur hōor wawinaa, hirig sīi parhooba hiek'a p'ōbaadējim haajem.

⁴⁶ Magbaawai hīchab Pabloou Bernabé dāimua warag t'āar p'īiuwia hiek k'ēgk'a hamag, —Hūrbat keena hajierram hanām. Chadcha pāragta nacha marau māg Hēwandam hiek jaauju haai naajim, mamā pāar jāg hāgt'ar höbērmap'amjō

Hēwandamagjā hʌdʌlr pāach peerdʌ haupiba hi hisegamjō naawai marau judionaan k'abam k'ʌnagpa jaau wēnʌrrʌmgui hajim haajem,

⁴⁷ maach Pör Hēwandamau t'umaam k'ʌnag hich k'ap hamk'īrta hich hiek jaaipi sīewai. Maagwai chadcha hich Hēwandam hiek gaai hich Jesús higwi,

"Hiita judionaan k'abam k'ʌn hat'eejā k'īchag hee hōtdau p'uudʌnʌm̄jō sim, durrpierr hich hiek hāk'a nʌm k'ʌn t'um hichdēuta peerdʌ hawaag" ha p'ā simgui hajierram haajem. (Is. 42:6; 49:6)

⁴⁸ Pabloou Bernabé dāimua mag jaaubarm hūrwia judionaan k'abam k'ʌnau hamach jāgʌucha mag hamjā peerdʌju haai nʌm ha hūrbaawai honegau, "Keena, m̄g Hēwandam hiek'an chadcha chi hajap'amʌugui" hajierram haajem, chadcha t'āraucha hamachdēu hāk'a nʌm hiek'au. Mag t'umaa hāk'atarr k'ʌnnan, nawe Hēwandamau hichdēu hoowai hich hiek hāk'ajū k'ap' wai sīerr k'ʌn hajim.

⁴⁹ Mag jaau nʌmuua mag hamach nʌm durr heepain maach Pör Jesús hiek haaidʌbaadējim hanaabá.

⁵⁰ Mag warag Hēwandam hi haaidʌmam hoobaawai k'īir mor chigpai jūrr judionaanaau hamach hee riknaan hʌlin Hēwandamag jēeu durraajerr k'ʌn dāi hiek'awia p'ōbōr hee chi pōrk'a nʌm k'ʌn dāijā hiek'ajierram haajem. Magnaan chad Pabloou Bernabé dāimua häu Haai hi jaau durrarcta, ham dāi hamachdēu hampierr hawi warre hamach durrmuja rk'ʌlirʌjierram haajem, haiguim judionaanaau.

⁵¹ Mag hamach järbaadee warre hīchab hamach dak'īrwe hamach bā gayam jēb hʌlarp'ē hʌlarp'ē hap'ʌjierram hanaabá. Mag nʌmuua hamach hödegpain, "Pāar maar dāi jāg nʌm gaimua Hēwandam dāi k'īir k'apnaat" hanʌm hajima. Magwia hērēubaadeeu deeum durr p'ōbōr Iconio hanʌm naaimajim haajem.

⁵² Mamʌ chi Hēwandam hiek hāk'atarr k'ʌnnan ham hērēutarr k'urjā hich mag honeenaa Hēwandam Hak'aarjā hamach gaai p'ēs wai nʌisijim haajem.

14

Pablo Bernabé dāi Iconio hee

¹ Mag p'ōbōr Iconio hanʌm hee naaimawia Pablo Bernabé dāi hamach numwe hāba dubjierram haajem, judionaan Hēwandam hiek jaaujem deg. Mag dubwi maach Pör hiek hiek k'ēgk'a jaaup'ōbaadeewai judionaan pōm griegonaan dāimua Hēwandam hiek hāk'ajierram haajem.

² Mamʌ hāaur judionaan chi hāk'aba narr k'ʌnnau jūrr judionaan k'abam k'ʌn wawí p'ōbaadējim hanʌm, tag ham

hiek hāk'aba warag hamach hipierrta ham hēugar k'aigba hiek'amk'īr.

³ Mag gaaimua mag hamachdēu jaau nāmjā hāk'amap'a haawai warag hajapcha hamag jawaag hawi haigmua da wētbajierram haajem. Chi Pabloou Bernabé dāimua maach Pör hamach dāi sim k'ap'ñ narr haawai warag t'āar p'īuwi högk'aba hōrag jaaumajierram haajem, jāga Hēwandamau hamjā k'ōsi sīerrá. Maagwai hamau jaau wēnllrrām hōrau sēuk'aawai ham hugua, ham hiek hich Jöoiraujā hich sua t'eeg hamag deejim haajem, hag na hōrau hooba haajem nempa maach dauderra ham dak'īr waumamk'īr.

⁴ Maagwai chi p'ōbōrpien hāaur k'āan judionaan higar t'ānaawai tagam k'āan jūrr Jesuu hich hijaaumk'īr jār hautarr k'āan higar naajeejim haajem.

⁵ Mamā judionaana hamach pörnaan dāimua hāaur k'āan judionaan k'abam k'āanpa bēewi, mokou bar wai nāmuua hamach t'ōopāain wēdurum ha hūrbaawai

⁶ deeum durr Licaonia hanāmāg dār wētjierram haajem, chi Pablo Bernabé dāi. Mag wētwi p'ōbōr Listra hanām hee naawi hērēubaadeeu jūrr hagjō p'ōbōr Derbe hanām hee naaimajim haajem.

⁷ Mag wēnllrrāmuua hag bigaau p'ōbördam nānāidām hee hamach barmampierr jāga Hēwandamau maach peerdāajē ha jaaumajierram haajem.

Pablo mokou bar wai nāmuua peer t'ōotarr

⁸ Mag Listra p'ōbōr hee woun hāb bā hāk'āraa k'itām sīejim haajem. Mag woun hich bi heewe bā hāk'āraa t'aabawi sīi jup k'ēraajeejim haajem, pōd dārdār haju k'aba haawai.

⁹ Hich mag wounau Pablo hijējbk'amāg bālrjā dau t'ōba hūr hoo sīejim haajem. Pabloou mag k'itāmāg hoowai, hich hödegpain "Magām Hēwandamaun chadcha mā monaaupāiju haai sim" ha simjōo hoobaawai, hirig heerpanaa k'īesir,

¹⁰ —P'iidāwia bā hubā dānāisí hajim hanām.

Magbaawai chadcha p'uddā dānāisiwia warag dār nānāluu k'abaadējim haajem.

¹¹ Hōor haig narr k'ānanau Pabloou magbarm hoobaawai sereubaadēwi Licaoniapien meúata, —Keena, jāk'ānan hēwandamnaanta hōor k'īr t'egwia maach hee naaichēmgi hajierram hanām jūrr hamach k'apeenag.

¹² Mag hamach hēwandam hanāmuua, Bernabé Zeus gaai t'ārnāa Pablo jūrr Hermes gaai t'ār wai naajim haajem, hichta hārcha hijējb k'ajerr haawai.

¹³ Mag p'ōbōr hee dub nām haigcha ham hēwandam mag Zeus hanāmāg jēejem di dānaajim haajem. Magp'ōbaadee hag heem p'adēu p'ak hemk'ooinpa pamaar dēn pōrsirk'a sīsidām

puertdi haig p'ëbëewi p'aamamua hamagta Hëwandalagamjö jëwam hig sëejim haajem, hõor k'apan t'ññwe ham däi hâba.

¹⁴ Pablood Bernabé däimua hûurwai p'adëu mag hamach hëugar mamagk'am hûrbaawai gaai machgau hamach k'ajüa mor gayam t'ñrrëunaa hõor hee hähäag k'ap'ig wëtumua,

¹⁵ —Keena, ¿k'ant'eeta pârau maar däi jãg nñma? hajierram hanñm. Maach wounaan hâba t'ñnaabahab; maar chan Hëwandalam k'abam. Maraun sñita jãg hëwandalam hanñmjä maadëu nem higab simag jëeuju k'âyau, maach Hëwandalam chaar hãgt'ar simag jëeumk'íirta pârag marau jaau wëñrrabahab hajierram hanñm, hichdëuta mag hedaujä wauwia, mág jëbjä wauwia, p'ñas däi hag hee nem t'ñnampa t'um hâba wautarr haawai.

¹⁶ Warrgarin chadcha t'umaam k'ññnau hamachdëu nem k'ôsimag jëeu nñmjä Hëwandalam magñm haba haajeejimgui hajim hanñm, hamau wajappai hich k'augba narr haawai.

¹⁷ Mamñ magñm hâba, hõrau hichigcha jëeumk'íirjö, hich juu hoopiejeejimgui hajim hanñm, ham heeg hoo simua. Mag, hichdëuta maach honee wëñrramk'íir, maach hat'ee nosegiä chëpinaa maach nemjírjä hajap'a höbeerpi nñm däi hîchab maachig t'ach k'öjujä hed hëepierr deejemgui ha jaaumajierram haajem hamach numiim k'ññnau, jûrr jaaupäräigmamua.

¹⁸ Pablood Bernabé däimua par mag jaau durrajeb mamñ, hichiita t'et'e deejierram haajem, mag p'ak k'ëchnaa p'aa nñmuua hamachig Hëwandalagamjö jëeum hig narr jëeupiba haag.

¹⁹ Mamñ hamau mag nñm hâba, judionaan bëejierram haajem, Antioquiamua Iconiomuajä hagjö. Mag bëewi hõor wawí p'öbaadee, hamachig paa hauwi, Pablo mokou barp'öbaadëjim hanaabá. Mag jûrram k'ññnau bar wai nññ hawia chi meemjö haadee, meebaaradëmpii hawia p'öbör higaau hëudñ deet'urjierram haajem.

²⁰ Mam mag hëudñ deebat'uurwai, tagam k'ññn hagjö Jesús hiek hâk'a narr k'ññnau bëewi hich hâr pos haicheewai, p'iidñaadëwi deeu p'öbör hee sñechëjim hanñm, hich Pablo. Maimua hag noram Derbeeg petajim haajem, Bernabé däi.

²¹ Mag p'öbör Derbe hanñm hee maach peerdñajem hiek jaau wëñrramua hõor pöm Hëwandalam higar hâk'apiwia deeu hamach bñ heepai hewag Listraag bëejierram haajem: mag Listramua, Iconioog; mag Iconiomua, jûrr Antioquiaag.

²² Mak'ññn p'öbördam hee chi hâk'a durrum k'ññn k'íir honee hapieg, ham hoo p'ññrda wëñrramua hamachdëu maach Pör hiek hâk'atarr hiekta warag hogdñba hâk'api jaaujeejim haajem hamag. Mag nñm däi hîchab, "Hëwandalam sim haar

mawia, hi däi hich mag wëñrraagan, hichiita hich jäg hi gaimua maach dau hap' ^{AA} wëñrrajugui" haajeejim haajem.

²³ Mag wëñrramua hïchab iglesiapierr jöoin jär haumaa-jeejim haajem, mak' ^{AA}nta chi pörk'amk'iir. Magnaa t'ach k'öba sark'a nñmua oraawia maach Pör Jesuugta hamach nñnlidampierr t'lapaap hamk'iir hirigta jaaujeejim haajem, hamachdëujä hi hiekta hæk'a narr haawai.

Pablo Bernabé däi deeu Siria durram p'öbör Antioquia hanñmag bëetarr

²⁴ Maimua Pisidia durr dichwia jürr deeum durr Panfilia hanñm barjierram haajem, Pablo Bernabé däi.

²⁵⁻²⁶ Maig p'öbör Perge hanñm hee Hëwandam hiek jaau naawia, jürr Ataliaag wëtwi, hamachig p'idag jaautarr t'um wau haaipabaadee, hich haarpaimua jap hee paauk'awia, deeu Antioquiaag bëejierram haajem, warrjä mag p'öbör heemuata chi hæk'a durrum k' ^{AA}n pörnaanau ham pätarr haawai. Mag Antioquiaag p'öbör heemua hajim haajem, warrjä ham pëyaagpaawai Hëwandam hiek högk'aba jaau wëñrramk'iir ham här juu hausñunaa ham kõit hirig jëeu nñl hawi pätarr.

²⁷ Mag bëewi, chadcha deeu Antioquia barchëwia, chi hæk'a durrarr k' ^{AA}n t'um hääbam haig biirdñnaa, hamag jaaup'öbaadëjim haajem, jäga Hëwandamau ham däi hají, maimua jäga maach Pör Jesuu judionaan k'abam k' ^{AA}nagjä hïchab hich hiek hæk'am k'ösi hæk'apijí, hamachpa peerdñmamk'iir.

²⁸ Maimua Pablo Bernabé däi warag haigmua da wëtba, chi hæk'a durrum k' ^{AA}n däi nñl hajierram haajem.

15

Jerusalén p'öbör hee hääba biirdñnaa hiek'atarr

¹ Hich mag jaar hääaur k' ^{AA}n Judeamua Antioquiaag bëewi chi hæk'a durrum k' ^{AA}nag, —Pärauta warrgar Moiseeu hiek p'ä pñatarr gaai jaau simjö pääch mehëu p' ^{AA}rbichba nñm chan pääar pöd peerdñbamgui haichëjierram hanñm.

² Magbaawai Pablou Bernabé däimua hamau nem hagcha k'abata jaau nñm hürbaawai jürr ham däi chik'am hipeer hahau k'ap'öbaadëjim haajem. Mamñ mamagk'amjä warm k' ^{AA}nau warag hamau jaau nñm hichaaur hiek'a narr haawai iglesia hee chi hæk'a durrarr k' ^{AA}nau hich Pablota Bernabé däi jär haujierram haajem, Jerusalenag pëyaag. Mag, chadcha ham daumaai hoor jär hauwi pëijierram haajem, mam pabaimaawai jürr hich Jesuu jär hautarr k' ^{AA}n däicha iglesia heem jöoinpa hääba hich hag hiek wajap'a hiek'aag.

³ Mag chadcha Antioquia p'öbör hee chi häk'a durrarr k'ʌnau hamach päibapääiwai hérëubaadëwi, Fenicia durr dichwia, Samaria durrijä dichjierram haajem. Mag wénrramua hamach wëtumpierr hõrag jaaujeejim haajem, jäga judionaan k'abam k'ʌnaujä hamach jöoin warrgarm k'ʌn hi hisegwia k'irjug hiiurta haujierrá, Hëwandam hiek chaarcha häk'aag. Mag hamau nem hïgk'amam hürwia t'um chi häk'a durrum k'ʌn honee durrajim haajem hïchab.

⁴ Mag jajawag wëtumua, Pablo Bernabé däi tagam k'ʌnpa Jerusalén barimaawai haram iglesia heem jöoinau chi pörnaan däimua Jesuu hich hi jaaumk'irjar hautarr k'ʌnnaupa hamag, —Keena, hñuchata pâar bëejierramgui hajim hanam.

Mag barwi di garm k'ʌnag jaaup'öbaadëjim haajem, jágata Hëwandamau ham däi haajeejí hamau hi hiek jaau wénrraawai.

⁵ Mama Pabloou Bernabé däimua mag jaau nám hürwia hääur k'ʌn Moiseeg Hëwandamau hich hiek p'äpitarr hajapcha hñrk'aajerr k'ʌnjä ya Jesús higar häk'awi haig narr haawai mak'ʌnau bÿjääu dñnllaunaa, —Keena hajierram hanam. Judionaan k'abam k'ʌnjä Hëwandam hiek häk'atarr k'ʌnagan hichiita t'umwe mehëu p'ñrbichk'api jaaunaa hñchab Moiseeu p'ä pâarr gaai jaau sñsidamjä t'um waupi jaauju haai nñmgui hajierram haajem.

⁶ Magbaa Jesuu hich hi jaaumk'irjar hautarr k'ʌn däi jöoin chi pörnaanpa hâba biirdajierram haajem, deeu hñmaai hag hiek hajapcha hiek'aag.

⁷ Maimua mag hijéjëb nñl hawia Pedroou bÿjääu dñnllaunaa hamag, —K'odamnaan, pârav k'ap'ñ nñmgui hajim hanam, nawe hich Hëwandamauta chadcha mñl jar haujim, judionaan k'abam k'ʌnagpa jäga Hëwandamau maach peerdñ haaujë ha jaaubaawai hñchab hamaujä häk'amk'ir.

⁸ Hich Hëwandam t'umaam k'ʌn k'irjug k'ap'ñ sñerramuata hñchab hamagjä hich Hak'aar deejimgui hajim hanam, hich jäg maachig deetarrjö. Jäg sim haig hirua hamag, "Mua pâarjä hig chiram mñch chaaink'a hawaag" ha sim k'abahab hajim hanam.

⁹ Hëwandamau hoowai maach chan ham däi bñlrjä k'iet'uupaijä k'aba nñmgui hajim hanam Pedroou. Maagwai maachdëu häk'atarr gaaimua maach k'aibag chugpaatarrjö, ham dñnjä hich hagjö hirua chugpaa simgui hajim hanam, hamaujä chadchata häk'a naawai.

¹⁰ Mag simta, ¿k'an jägwi pârav Hëwandamau hichdëu k'ap nem wau sim k'öchk'amap'amjö nñ? ¿K'ant'ee pârav hat'uucha hamag maachdëujä pödba ni maach jöoinaujä pödba harr nemta waupi jaaum hig nñ? hajim hanam Pedroou jürr hamach k'ircha.

¹¹ Mag k'īirjuju k'āyau maadēu k'ap'Λ haju haai n̄amgui hajim hanΛm: maach Pör Jesuu hich jāg hich garmua maach k'ōchk'awi h̄xu peerdΛ hautarrjö, hich hagjöta hamjā hichdëuta peerdΛ hau sim k'abahab hajim hanΛm Pedroou, mag Moiseeu p'ā pΛarr hiek t'um chan judionaan k'abam k'Λnau h̄lark'aju haai k'aba n̄am ha k'ap hamk'īir.

¹² Magbaawai jūrr Bernabeeu Pablo dāimua jaaup'ōbaadējim haajem, jāga Hēwandamau hamagjā judionaan k'abam k'Λn heejā hag na hōrau nem mag hooba haajempa waupimajī. Mag jaaumam hūrwia sīi t'umaam k'Λnau k'īuu hūr n̄lisijim haajem.

¹³ Mag ham dēn hīgk'a hōpināa Santiagoou jūrr, — K'odamnaan, mΛ hiek hūrbat hajim hanΛm.

¹⁴ Ya pārau Simón Pedro hiek hūrbarm, jāga Hēwandamau hīsta warrpem judionaan k'abam k'Λnjā k'īir jāsenk'awi hīchab hich chaaink'a hat'ā.

¹⁵ Jāgbarm haigta chadcha mua hoowai warrgar Hēwandam hi jaaumienau p'ā pΛatarr heyaa hōbēbērgmamgui hajim hanΛm hich Santiagoou.

Mag jaaumamua Hēwandamau hich hi jaaumienag p'āpitarr hiek jaaubaadējim haajem. Mag Hēwandamau hōrag jaautarr hiek Santiagoou higmatarr mΛg hajim haajem:

¹⁶ "MΛngwaiwe chan pārau mΛrΛg jēeubata wēnΛrrΛm.

Mag gaaimua pāran sīi di burrtarr hār dik'ierr happai jΛjrΛ t'Λbatarrjöta n̄am.

MamΛ mΛg hatag deeu mΛch pierrwain chadau, hich hag dibālupai deeu hēu hau n̄mjö, hūmaai pāar chaain hewagam k'Λn k'īirjugjā deeu mΛchig p'ūrreu hat'aawai mΛrΛgtä jēeu n̄lisiju, warr jöoi David k'ararr jaar haajerrjö.

¹⁷ Magbaawain chadau durrpierram k'Λnau judionaan k'abam k'Λnaupa mΛ jΛrwi, hamaujā hīchab mΛlta hamach Pörk'a hauju.

¹⁸ Muata mag hiek'a chirΛm, mΛch chi warrgarwe magΛm nem t'um hōrag k'ap'Λ hapiejemua" hajim haajem, Santiagoou hich Hēwandamau hiek'atarr higwia. (Am. 9:11-12)

¹⁹ Mag jaauwi, hich Santiagooupai, —Magua mua hoowai, har judionaan k'abam k'Λnta hamach jöoin hi pΛawia jūrr Hēwandam hiek h̄k'amam k'Λnag chan pōd maadēu hamag maach jöoinau nem jaaujerr t'um hat'uucha jaauju k'aba n̄amgui hajim haajem hich jöoi Santiagoou.

²⁰ Magju k'āai sīi hamag hajap'a hēsap p'ānaa hag gaai jaaup'āijugui hajim hanΛm, Hēwandam na tag hādΛraa hamach hārpim hugua. Mag hēsap gaai tag nem parhoobamta hēwandamk'a waunaa hagΛg jēwaag nemchaain k'ēchnaa hag

k'irp'ee wai narr nemek modjā k'öpiba jaaupäijugui hajim haajem. Nem t'ðowia hag bag dën reyen wau s̄isidlmjā k'öpiba, ni nem sii bëgöhne bag härba t'õo sim modjā k'öpiba jaaupäijugui hajim hanäm. Mag näm däi hïchab dich hõor k'abam däijä bñarjä k'apes hapiba jaaupäijugui hajim haajem Santiagoou.

²¹ Maimua hichdëupai, Jägwi mua mag chirá? hajim hanäm. Mua mag chirämän, maachjö judionaan k'abamta maach meeun däi häba jooba wënräraajeewaita mag chirämgui hajim hanäm. Pärau k'ap'ä nñmgu hajim hanäm, mag Moiseeu Hëwandum hiek p'ä pñatarr hiek p'öbörpierr judionaan Hëwandum hiek jaaujem di nñnlidäm hee sabarhedpierr hõrag hürmkfir t'ñlrjem. Magua hichiita mäk'ñnta hñrpai hamau hñrk'aju haai nñmgu hajim haajem Santiagoou.

Judionaan k'abam k'ñnag hësap gaai jaaupäitarr

²² Magbaawai Jesuu hich hi jaaumk'ir jär hautarr k'ñnnau jöoin chi pörnaan däimua t'um chi hëk'a durrrarr k'ñnpa häba biirdä hiek'awi chadcha Santiagoou jaautarrjö hësap warre p'ä haujierram haajem. Mag p'ä hauwia hïchab mag chi pörk'a näm k'ñnn heem warre hõor numí jär haujierram haajem, Pablo Bernabé däi wëtuwe ham däi häba Antioquiaag päyaag. Mak'ñnn Silas hajim haajem, woun hãb Judas hanäm däi. Hich mag Judapai hibñar wauwia Barsabás haajeejim haajem.

²³ Mag chi hësap mak'ñnn däi päiju gaai mñg p'ä sñejim haajem:

"K'odamnaan, maar Jesuu hich hi jaaumk'ir jär hau-tarr k'ñnnauta jöoin chi pörnaan däimua tagam k'ñnn chi hëk'a durrum k'ñnn däimua häba marau pärag salud deepäi näm. Päar judionaan k'abahab mamä, Hëwandum gaaaimua maach k'odnaan haawai, t'um Antioquiapienag, Siriapi-enag maimua Ciliciapienagjä salud deepäi näm.

²⁴ K'odamnaan, marau maumua hñurwai, mag mau maar heem wëttarr k'ñnnauta sii hamach k'ñrau wëtwia, mag mehëu p'ñrbichpi jaaunaa, hïchab Moiseeu hiek p'ä pñatarr gaai jaaau simpa t'um waupi jajaauk'am gaaaimua hidëu päar k'ñinaa naapiba näm hanäm marau hñr näm.

²⁵ Mag hñrbaawaita marau t'umaa häba biirdäwi, hajap hiek'awi, hõor numí jär haujim, Bernabé Pablo däi päar haar wëtuwe ham däi häba päyaag. Pärau k'ap'ä näm, maach k'od jöoin Bernabé Pablo däi maadëu daupii haajem,

²⁶ maach Pör Jesucristo hiek jaaau näm gaaaimua hamach t'ñujä k'ñrjuba warag högk'aba hõor hee jaaau wënräraajeewai.

²⁷ Hachá marau pāar haar Judas dāi Silas pāi nām. Hēsap gaai cha maachdēu p'ā deepāi nāmjō hamaujā hich hagjō pārag jaauwimaju.

²⁸ Hich Hēwandam Hak'araucha marag jaauwai pōd pārag judionaanagamjō nem p'it'urm nem waipi jaauju k'aba nām. Mag nām dāi maachdēu k'īrjuawaijā hāucha sim, chadcha hichdēu jaau simpierrpai nem jawaag. Mag pārag jaaupāim hig nāmān māgau:

²⁹ Par Hēwandam chaar k'abamāg jēwaag wai narr nemek mod hoob k'ömiet. Nem t'ōowia hag bag dēn reyen wau sīsidāmjā k'öba, ni nem sīi bēgöhne bag hārba t'ōo sim modjā hoob k'ömiet. Mag nām dāi hīchab dich hōor k'abam dāi chan hoob bālrjā k'apes hamiet. Cha marau jaaupāi nāmta chadcha pārau mag sārk'a nāmān, magan pāar hāu wēnārrām. Ma hajim marau pārag jaaum hig narr. Hayoo Keena" ha p'ā sīejim haajem, chi hēsap gaai.

³⁰ Mag chadcha mag hēsap dāi hamach pāibapāaiwai hērēuwi, Antioquía barwia, haig chi hāk'a durrarr k'ānān t'um hāba biirdānaa, mag hēsap deejierram haajem.

³¹ Magbaawai hābmua hēreu hauwia t'ārbaadeewai honee hap'ōbaadējim haajem, mag hēsap gaai hamach k'īr jāsenk'a wawí nām hūrwia.

³² Mag nām dāi hīchab Judas Silas dāi hamach numwe Hēwandam hi jaaumien harr haawai warag hamach hiparmua ham k'īr jāsenk'a hiek'amamua wawí wai nān hajim haajem hīchab.

³³ Maimua warag ham dāi k'āai k'apanaa naawia deeu wētju hap'ōbaadeewai haiguim k'ānān chi hāk'a durrarr k'ānānau ham kōit Hēwandamag jēeu nān hajierram haajem, hāu chig haba deeu hamach chogpāitarr k'ānān haar barmk'īr. Mag oraawia ham pāijierram haajem. [

³⁴ Mamā chi Silas chan maba, haigpai sīsijim haajem.]

³⁵ Maagwai Pablo Bernabé dāi chi Antioquía p'ōbōr heepai nāisiwi k'apanaam k'ānān dāimua warag maach Pōr Jesucristo hiek jaau nāisijim haajem.

Pablo Bernabé k'a hogdāpāiwi jūrr Silas dāi biekk'atarr

³⁶ Mag Antioquía t'ābagk'awi hagt'a nāncha k'aba nām hee, Pabloou Bernabeeg, —Kakē, magan maachdēu maach Pōr Jesús hiek jaau wēnārraajerrpierr hūmaai deeu hoo p'ānārdāmierraugui hajim hanām, p'ōbōrpīr, ham maach hēudee pawiajā jāgata nā ha k'ap haag.

³⁷ Magbaawai Bernabeeu hāk'awi chadcha wētju hap'ōbaadējim haajem. Bernabeeu hamach daumaai Juan ham dēn hibālr wauwi Marcos ha t'ālārjerr harram hig sīejim haajem.

³⁸ Mam^λ Pablooou hoowai hirig mag häu k'aba s̄ejim haajem, napem biek'aujā ham d̄ai häba mawi, Panfiliapai hudt'urwi, tagjā ham juag hooba deeu Jerusalenag marr haawai.

³⁹ Mag, Juan Marcos gaaimua jūrr chik'am hipeer ha-haujii hawi warag mag n̄am k'āyau magan dich k'īk'ietdō haaid^λjugui hap'ōbaadējim haajem. Mag chadcha Bern-abeeu hich daumaai Marcos jar hauwi dōjārr p'āram Chipre han^λm^λg hag d̄ai higbaadējim haajem.

⁴⁰ Magbaawai jūrr Pabloou Silas t'ārpāwi hich k'apeerk'a hat'ajim haajem, hag d̄ai biekk'aag. Magbaawai chi h̄k'a durrum k'ānau Hēwandamag ham t'āpaar wai n̄rramk'īir, ham kōit jēeu n̄ll hawi p̄ijierram haajem.

⁴¹ Mag wētumua Siria durr dichwia deeum durr Cilia han^λmjā dichjierram haajem, iglesiapierr mag jaau wēn^λrramua warag chi h̄k'a durrum k'āndam k'īir honee hapiewai.

16

Pablo Silas d̄ai wētum d̄ai Timoteo k'apeerk'a matarr

¹ Mag wēn^λrramua Pablo Silas d̄ai p'ōbördam Derbe han^λm barimawia maigmua jūrr deeum p'ōbör Listra han^λm^λg wētjierram haajem. Mag p'ōbör Listra han^λm hee hēwan Timoteo ha t'ār sim s̄ejim haajem, h̄chab Jesūs hiek h̄k'aajem. Hi hād judeapie h̄ll hajim haajem, h̄chab Hēwandam hiek h̄k'aajem; mama^λ hi haai griego hajim haajem.

² Listrapien chi h̄k'a durrum k'ānau Iconiopien d̄aimua chi Timoteo hēugar hajap'a hig hiyāl haajeejim haajem, t'umaam k'ānau.

³ Mag gaaimua Pabloou hich d̄ai harrm k'ōchk'abaadēwi hich d̄ai hēeurrjim haajem. Mag hich d̄ai maju habaawai hi mehēu p'ārbichp̄ipijim haajem, t'umaam k'ānau hi haai griegok'a sim k'ap'^λ narr haawai mag p'ārbichba hak'iin mag gaaimua hag perás judionaan narr k'ānau hamach hēugar k'aigba hiek'am hugua.

⁴ Mag hēreubaadēwia hamach wēn^λrrampierr p'ōbördam n̄nālid^λm hee mag Jerusalén p'ōbör hee hamach chi pōrnan d̄ai häba biird^λwia hēsap p'ānaa Antioquiaag deepāitarr hiek dee p̄lamaajeejim haajem, hamaujā h̄chab k'ap'^λ hag hiek gaai jaau sim h̄llrk'amk'īir.

⁵ Hamau mag jaau wēn^λrram gaaimua iglesiapierr hōrāu Hēwandam hiekta warag k'ōsi h̄k'a n̄aisijim haajem. Mag n̄am d̄ai h̄chab warag chi Hēwandam hiek h̄k'a n̄am k'ānajā hed hēpierr k'apanaacha paauk'amajim haajem h̄chab.

K'āaipi hauwi Pabloog woun Macedoniapierr hoopitarr

⁶ Mam Hēwandam Hak'arau hamag Asiapienag chan hich hiek jaaupiba harr haawai sīi warppai p'ʌʌrdʌ wētumua Frigiapien hee dichwi, Galacia heejā dichwi, Misia durr bari-majierram haajem.

⁷ Mam panaa deeum durr Bitinia hanʌmʌg wētam higjim hanʌm, mam hich Hēwandam Hak'arau hīchab mamagjā wētpiba jaaujim hanaabá.

⁸ Mag hamachig wētpiba jaaubaawai sīi mag p'öbör Misia hanʌm dak'a dichwia warag deeum p'öbör Troas hanʌmʌgtā bējierram. Maigta warrpem mʌ Pablo d̄xi hāba hoojim.

⁹ Mag Troas p'öbör hee maar hāba nʌmta, hedaar Hēwandamaau Pablo k'āaipi hauwia hirig woun hāb Macedonia durrmua bēem hoopijim haajem. Mag bēewia mag wounau dawamjō hi hār dʌnʌluchēwi hirig, "Kakē, mau Macedonia durr bēewia maar k'aigpērbahur" hajim hanʌm.

¹⁰ Mag hichig dawamjō hiek'achētarr jūrr maachig hich Pablooucha jaaubaawai chadcha hich hag bärre marau maach nemdam k'īir k'augp'öbaadējim Macedoniaag hāba wētaag. Ya maig marau k'ap'ʌ hap'öbaadējim, chadcha hich Hēwandamauta maach p̄i sim, hich hiek hōrag jaaumk'īir.

Pablo Silas d̄xi p'öbör Filipos hanʌm hee

¹¹ Troas p'öbörmuwa maar jap hee paauk'awi k'ajap'a hērēubaadeeu warre dōjārr p'ʌram Samotracia hanʌm maar barjim; maigmua haudatk'aau hag noram jūrr Neápolis barjim.

¹² Mag Neápolimua jūrr bālu paauk'awi Macedonia durram p'öbör chi hārʌlchararam Filipos hanʌm maar barjim. Ma, Romapien p'öbör hajim. Maig paawai maar k'āaidam k'apanaa naaimajim.

¹³ Hagt'a maig nʌm hee biek hāb jua hāi nʌm hedcha maar wētjim p'öbör higaau, jēr dō higaau, Hēwandamag jēwaag hōor biirdajem haar. Maig hālin hāba biirdʌ t'ʌnarr haawai hoodö nʌmuwa marau hamag jaaup'öbaadējim Hēwandam hiek.

¹⁴ Mak'ʌn hālin hee hāli hāb Lidia ha t'īr sim s̄ejim, p'öbör Tiatira hanʌm heem. Hichdēu put k'ichp'ē k'īir t'et'emnaanaupai jūajem hooimʌ k'anaa peerjeejim haajem. Mag hālirau hīchab hag nawe Hēwandamag jēeujeejim haajem. Mag Lidia hanʌmuwa Pablo hiek'amam hūr sierr haawai maach Pōr Jesuu warag hi t'āar sōsōii hapijim, Pabloou hich hiek jaaumam hajap'a t'āraucha hāk'amk'īir.

¹⁵ Magbaawai chadcha hāk'awia, t'um hich di haiguim k'ʌnaupa hamach pōr choopiwi, mag hālirau hich garmua marag, —Pāachdēu hoowai chadcha mua maach Pōr Jesús hiek hāk'a hʌmjōo hoo nʌm k'ai, magan mʌ di haar wētwia mʌ haig k'āibajēt hajim.

Mag h_λdlar maach p_λiба k'āibajējē n_λλ paawai chadcha maar t'_λbagk'ajim.

¹⁶ Mag k'urjā hich hagjö deeu maar jēr dō higaau Hēwandamag jēeujem haar maach paat jēwaan wētumta, h_λlī hāb daupeer maar k'_λirp'ee höbérchējim. Mag h_λlī dösāt dāita k'apeerk'a sīerr haawai dau b_λlm k'_λλn dēnjo nem magjujā k'ap'λ hag nawe hichdēuta jajaau haajeejim. Mag nem jaau simua sīi chik'am chogk'a p'idk'a sīerr haawai hich papnaan hat'ee p'atk'on pōm gaanjeejim haajem.

¹⁷ Mag höbérchēwia, maar Pablo dāi wētum hēudee dāi hēk'a n_λrranaa, nem t'eeg hähäak'amua bigaaum k'_λλnag, —M_λ hiek hūrbat'λ, m_λk'_λn wounaan cha Hāgt'aa P'u N_λm hag chogk'a n_λm k'_λlnauwai haajeejim. Nau hamau pārag jaauju, jāga Hēwandamau hōor hamach pekau heemua peerd_λ haaujē ha jajaau haajeejim.

¹⁸ Mag maar hēudee hähäa p'_λrērēuk'amjā p_λaba, k'_λai k'apan haadeewai, Pabloou k'_λochk'aba hewag p'_λlrba chi daupeer k'_λirp'ee d_λn_λluna, chi meperag t'et k'_λesir hiek'ajim. Mag hiek'amamua, —Jesucristo juu t'eeg t'_λowia mua p_λrlg hiek'a chir_λm. Jöpk'aa jāg h_λlī k'a hogd_λ p_λawia p_λchta sīubaad hajim hich Pabloou.

Magbaa chadcha hag b_λrrre sīubaadējim, chi dösāt.

¹⁹ Mam_λ chi papnaanau hoowai tag ham chogau ham hat'ee pōd p'atk'on ganba haadeewai meeuk'awia, Pablo Silas dāi p_λrk'anaa, chi t'et'emnaan hāba biirdajerr di haar harrijer-ram.

²⁰ Mag harrwia chi t'et'emnaanag, —M_λk'_λn judionaanaun sīi hōor meeuk'apijuuta j_λr wēn_λrr_λmgui haimajierram han_λm, hamachdēu nem jaau n_λm gaaimua.

²¹ Maach Romapien haawai pōd maadēu hamau nem jaau n_λm hāk'aju k'aba, ni hamau nem waipi jaau n_λmjā wauju k'aba n_λmgui hajierram han_λm.

²² Mag chi Pablo Silas dāi p_λrk'a haipierrum hoop'öbaadeewai hōor pōm ham haig pos hap'öbaadējim haajem. Magbaawai chi t'et'em k'_λλnau hajués soldaaunag ham k'ajūa hēerk'api jaaunaa hich jāg k'ajūa k'arraa w_λpi jaaujim han_λm.

²³ Mag w_λ wai n_λλ hawia, cárcel deg dubk'ap_λinaa, chi cárcel di t'_λajem_λg hajap'a t'_λapaar jaau p_λajierram haajem, höbérpim hugua.

²⁴ Chi t'et'emnaanau hichig mag jaau p_λabaaejewai chará, ham hiek'an hierrgajārcha t'uur sim haar ham harrnaa b_λdagpierra pa w_λλ wau sīsid_λm hee ham b_λ k'_λok'a sīujim haajem, hich Pabloou Silas dāimua jaauwai.

²⁵ Mam_λ hedacha pamjā hamau hagt'a Hēwandamag oraanaa meuk'aarpa hau naajim haajem. Mag hamau

Hēwandamag jēeunaa meuk'aarpa hau nām hag hee presonaan narr k'ānaujā hūr naajim haajem.

²⁶ Ham mag honee meuk'aardampa hähäak'amta, ham hiek'an dēgölp duk habarmān, hāur t'eeg duibaadēmuwa waa puertdi weeudatk'abaadēm dāi presonaan jāk'a t'ānarr cadenpata sīi hēedā k'āibaadējim hanaabá.

²⁷ Magbaadēm hee hīchab chi cárcel di t'āa k'āi sīewia p'iirk'āubaadēwi hoowai, puertdi t'um weeudatk'a t'ānaajim haajem. Mag hoobaawai presonaan t'um dārmid p'ōbaadēmpii hawi, hich espaar jēunaa, hichdēupai wir haig ya hich t'ōopäaig hēk'a sīejim hanaabá.

²⁸ Mag wir haig hich t'ōogpam hoobaawai Pabloou hijēb haadēwi hirig, —Kakē, hoob wir haig pach chig ha chiram hajim hanām. Maar hābjā hōbērba, maach t'umaa hagt'a māig naabahaba hajim hanām.

²⁹ Magbaawai chi guardiaau jöpk'arraa soldaaunag hōtdau paa haibēepiwi, hag dāi dubnaa, jāp'ierr hajaugau k'a duui t'ānāmuwa Pablo Silas dāi nām bāk'ārr p'ōbk'a t'ānaaimajim haajem.

³⁰ Maimua warag ham dawag p'ē harrwi hamag, —Keena, ḡmua jāga haju haai chirā, Hēwandamag māch peerdā haumk'īir? ha jēeujim hanām.

³¹ Magbaawai Pabloou Silas dāimua hirig, —Hāba maach Pör Jesucristo hiek happaita hāk'abá. Pua chadcha mag hāk'amān, pachjā peerdāwia pā degam k'ānānjā peerdājugui hajim haajem hamau hirig.

³² Magwia warag hirig maach Pör Jesucristooou hōor peerdā haaujem hiek hajap'a jaaumam dāi hīchab hi dāi hābam deg naajem k'ānagpa jaaujierram haajem.

³³ Magbaawai hich hag bärre hagt'a hāspaju wají nāwe mag wā wai nāmuwa hēu pōm pedp'ēmatarrjā hichdēucha hāwia bēnhēeu p'uurbaadējim hanām. Mag chāddau hātarr k'ur hich pör choopibaawai hīchab tagam k'ān hi dāi hābam deg naajem k'ānaujā hamach pör choopijierram haajem.

³⁴ Maimua ham hiek hich di haar ham p'ē harrwi hamag t'ach k'ōmk'īir haudeebaawai hamau k'ōjierram haajem. Mag, hichdēu Hēwandam hiek hāk'atarr gaaimua, hich degam k'ānānpa t'umaa honee hap'ōbaadējim haajem.

³⁵ Maimua ham hiek ya hāspabaadeewai chi t'et'emnaan ham p'āarpi jaautarr k'ānau guardianaan jār hauwia pājierram haajem, chi cárcel di t'āa sim haar wētwia Pablo Silas dāi weeupi jaaumk'īir.

³⁶ Magbaawai mak'ānau wētwi chadcha mag jaaubaimaawai chi cárcel di t'āau jūrr hamag, —Chi t'et'emnaan pāar p'āarpitarr k'ānau mārlag jaaupääiwai pāar

weeupäipi nám. Maagwai ya pääar höbérju haai námgui haimajim haajem.

³⁷ Mama chi cárcel di t'laau hamachig mag jaaubaawai, chi guardianaanjä hagt'a haig narr haawai, hich Pablo hiek jürr hirua hamag, —Maarjä Romapienta t'umaam k'lan dak'ir hamau maar sii wa t'lanlupiwi, hajap'a k'ap haag jéeu hoojä jéeu hooba, sii hag bärre cárcel deg maar p'äarpi jaaujier-ramgui ha chirajim haajem chi guardianaanag. Magtarrta, ¿k'an jägwia hamau jam warppaimua sii pääar däita hiek jaaupäi ná, jürr meraata maar höbeerpaímck'ir? ijäg chan häu k'aba simgui! ha chirajim haajem hirua. Mag k'ääai maraun hamachchata bëewia, hich jäg hoor dak'ir maar p'äarpitarrjö, hamachigchata maach höbeerpaípim k'osi námgui hajim haajem hich Pabloou.

³⁸ Magbaa wëtwia chi guardianaanau hich mag chi t'et'em k'lanag jaauwimajierram haajem. Mag hamachdëu Romapien ha hürbaawai häsie jáp'ier p'öbaadëjim hanaabá.

³⁹ Mag jáp'ier nám häba, warag bëewia hamag hi chaigpiyaa haichëjierram haajem jürr. Magnaa dawag ham höbeerpinna ham hiek'an hit'uu hamag, —Päächta mág p'öbör heemua warag chawag hérëubaadët hajim haajem chi pörnaanau.

⁴⁰ Hamachig magbaawai chadcha höbérwia deeu Lidia di haar wëtjim. Maimua maach t'um tagam k'lanndam Hëwandam hiek hëk'a durrum k'lanpäa däi häba biirdanna, maar k'ir honee wawí wai ná hawia, warag maar haigmua hérëubaadëjim.

17

Tesalónica p'öbör hee hoor p'ogda narrjée t'lan narr

¹ Mag Pablo Silas däi Filipos p'öbör heemua hérëubaadeeu p'öbör Anfípolis hanám dichwia, Poloniajä dichwi, deeum p'öbör Tesalónica hanám barimajierram haajem. Mag p'öbör hee judionaan Hëwandam hiek jaaujem di sëejim haajem hëchab.

² Pabloou mag mawia, tagam heejä hich mag dub narrajerrjö, juu hñlijem hed paawai mag heejä dubwia seman t'ärjup hich mag haiguim k'lanag Hëwandam hiek jaaujeejim haajem. Mag jaaumamua Hëwandam hiek p'ä sim gaaim hiek higwia hamag,

³ —Jesús hich Hëwandamaucha pätarr hawiajä hichiita hich jäg dau hap'á hawi meeju haai sëejimgui hajim hanám. Magtarr Jesuuta mua pärag jaa chirabahab hajim hanám; hichta chadcha Cristoou, warrgarwe hõrau náajerr.

⁴ Pabloou mag jaaumam hürwia häaur k'lananuun chadcha hëk'awia warag ham däi k'apeerk'a náisijim haajem. Mag

chi häk'amarr k'lanan hñrcha griegonaan chi hemk'ooin hag nawe Hëwandam na hagpierraanaa hirig jéeu durraajerr k'lan hajim haajem. Mag chi häk'a nám k'lan hee hñchab chi t'et'emnaan hñlinpa k'apan t'lnaaajim haajem.

⁵ Mamá mamagk'am hoowia judionaan chi häk'aba narr k'lanau warag hiekk'õr wau námua hõor sii p'idag chuk'u kaijá hee wénrram k'lan chi k'aibagnaan wawik'a haujierram hanaabá, mak'lan däimua warag hõor meeuk'apieg. Magnaa chadcha woun hãb Jasón hanám di haar wétwia, Pablo Silas däi haig nampii hawia, jarp'öbaadéjim hanám, hõor k'apanaam k'lanag þar deeg.

⁶ Mamá hamachdëu mag Jasón di haig hooimaba habaawai hich chi di k'alta tagam k'lan chi häk'a durrarr k'lan däi hajués het'et'errg haubéejierram haajem, chi t'et'emnaan haig. Magnaa serereuk'amua chi t'et'emnaanag, —Pabloouta Silas däimua durrpierr parhooba nem jaau wénrram gaaimua, hõor meeuk'apiju hék'a wénrramgui hajim hanám. Maagjemta ya mau maach hee paauk'abaicheewai,

⁷ Jasonau hich di haig jéermk'íir t'ärp'ë hauwia, warag hamach t'umaam k'lanau maach Emperadorrau jaau sim chaaur jaaunaa, hi k'óchk'aba, deeum rey Jesús hanamta wai nám haajem ha jaaujierram haajem sëuk'a hamach k'íirjug heepaimua.

⁸ Sëuk'a mag jaau nám chi t'et'em k'lanau p'öbörpien däimua mag húrp'öbaadeewai sii p'obör t'umta p'ogdá t'lanisijim hanaabá.

⁹ Mamá magbaawai chi t'et'emnaanau chi Jasonag hich k'apeen däi, —Párau marag p'atk'onau p'agmán, marau päär höbeerpáijugui hajim hanám. Maimua Pablo Silas däi mág p'obör heemua hérubaadeewai deeu päär p'atk'on deejugui hajim hanám.

Magbaawai chadcha Jasonau hich k'apeen däimua p'agpáijierram haajem. Mag p'agbapääiwai chadcha hñdaraa ham wétpijim haajem.

Pablo Silas däi p'öbördam Berea hanám hee

¹⁰ Mag ham järbaadeewai hich hag hedwe hedau k'ëubaadeewai tagam k'lan hagjö Hëwandam hiek häk'a narr k'lanau Pablo Silas däi deeum p'öbördam Berea hanamág páijierram haajem. Mag hamach päibaawai wétwi, barwia, hamach wénrrampierr haajerrjo judionaan Hëwandam hiek jaaujem deg dubjierram haajem.

¹¹ Ham hiek mag p'obör heem k'lan Tesalónicapien k'ayaujá nem hajaugnaa hibëbsugjá sisiid hajim haajem. Maiguim k'lanau Hëwandam hiek hamau jaau námjá häk'am k'osi häk'awia hed hëepierr Hëwandam hiek chi p'äm sisiidám gaaijá

јллрjeejim haajem, Pabloou Silas däimua jaau näm chadcha k'ai ha k'ap haag.

¹² Hamach mag näm gaaimua hőor k'apaana Hēwandum hiek hăk'ajierram hanaabá. Griegonaan chi t'et'emnaan hălinaujä k'apan hăk'a wějoowai hīchab hemk'ooin chi hăk'a näm k'ɻanjä hik'ötöö k'abata t'anaajim haajem.

¹³ Mamä mag Berea p'öbör heejä Pabloou hīchab Hēwandum hiek jaau sim chi Tesalónicapienau hūr hat'aawai, haig bëewia hamach haar hatarrjö hőor wawibaicheewai, warag hőor meeuk'apijierram hanaabá.

¹⁴ Mamä magbaawai hag bärre haiguim hermanonaanau chi Pablo p'üasieg päßierram haajem, hőor däi. Maagwai Silas Timoteo däi hich hag p'öbör heepai naisijim haajem.

¹⁵ Maimua chi Pablo p'üasieg harrtarr k'ɻanau warag p'öbör Atenas hanämäg harrwi mam hi deet'urjierram haajem. Maimua deeu hich deet'urtarr k'ɻan wëdurum gaau hich Pabloou hiek jaaupäijim haajem, Silas Timoteo däi jöpk'aa hich haar wëtamk'ir.

Pablo Atenas p'öbör hee

¹⁶ Mag Pablo Atenas barwia Silas Timoteo däi nabaadëjim haajem, ya hichdëu hag nawe ham haar hiek jaaupäiwi sîerr haawai. Mamä chi Pablo honee k'aba siejim hanaabá, mag p'öbör heem k'ɻanau hamach juau nem wautarr k'apaana t'ɻanämägtä Hēwandumagamjö jëeu näm hoowia.

¹⁷ Mag gaaimua judionaan Hēwandum hiek jaaujem deg mawia, chi judionaan däi griegonaanpa hag nawe Hēwandumag jëeu durraajerr k'ɻanag jaaunaa, hīchab plaza hee mawia hed hëepierr hag hee narr k'ɻanagjä jaaujeejim haajem.

¹⁸ Magbaawai hääur k'ɻan maestronaan Epicuro k'ürjug jaaujerr k'ɻanau deeum maestronaan estoico hanäm k'ɻan däimua hi däi hiyäa hap'öbaadëwi hamach wir haigpai, —Mag woun nem hieknem chirämua maachig ¿k'an hiekta jaau simä mag sîma? hanaajim haajem.

Maagwai hääur k'ɻanau, —Mä da heen deeum durram hēwandumnaanta jaau nàrrämjö simgui haajeejim hanäm.

Hamaau mag narran, hamachdëu hūurwai, Pabloou ham jäg daar maach peerdlaajem hiek jaaumamua hñrcha “Jesús” hanäm higwi mäg hatag maach hiiu p'iidatk'ajujä jaaumam hūrwiata mag naajim hanaabá.

¹⁹ Mag nämua buchagdam Areópago hanäm gaai hamach hăba biirdlñaa hiek'aajerr haar hi harrwia hirig, —Cha pua hiek hiiur jaau nàrräm marau hūrm k'ösi näm, ¿k'an hiek hagá? hajierram hanäm.

²⁰ Maragan cha pua jaau sim t'um hiek hiiuriu. Maguata marau hajapcha k'ap ham hig nʌm, ¿magʌm k'anim hiek'auma? ha jëeuijerram haajem chi Pabloog.

²¹ Hamau mag narran, hamach t'um Atenas p'öbör hee joobaajerr k'ʌn har bʌlrija hamachdēu hag na magʌm hiek hürba haajem heeu hürp'öbaadeewai hāba mag hiekpaita hihig haajerr haawaita hirig mag jëeu naajim hanaabá, k'ap haag.

²² Magbaawai Pabloou mag hāba biirdʌ t'ʌnʌm hee ham k'irp'ee dʌnʌsiwia, —Keena, Atenapien hajim hanʌm. Mua hoowai pārav chadcha hathaba pāach hēwandamnaanag hajap'a jëeu wēnʌrrʌm hoo chirʌmgui hajim hanʌm.

²³ Mua mag chirʌmʌn, pāar Haai hi jëeujem dipierr p'ʌrdrʌ chitʌmuua hoowai, pāar hēwandamnaan t'um t'är paar sīsidʌm hee hāb sīi t'ärjā chuk'u k'āidu par sim haigta sīi "Hēwandam hōrau k'augba sīrrʌm hat'ee" ha p'ā sim hootarr haawaiugui hajim hanʌm. Jāg pārav pāachdēu k'augbamʌg jëeu naabá, hich mapaita muajā pārag jaau chitabahab hajim hanʌm,

²⁴ har mʌg durr t'um hompaawia hag gaai nem t'ʌnʌm t'um hompaatarr hag Hēwandam. Hichpaita hedjā hee nem t'ʌnʌm pōrk'anaa, hīchab mʌg jēb gaaim nemjā t'um k'ap sīrrabahab hajim hanʌm. Mag Hēwandam chan hōrau hich hat'ee ha di hēutarr heejā joobaba,

²⁵ ni hōor juajā higba sīrrʌmgui hajim hanʌm, hichig sīi nem wau dedee hamk'ir. Mag hōor jua higju k'āai, hichdēuta maach hāu hiiupi wai sīenaa, cha maadēu p'ūdam hālhīi nʌmjā deenaa, tagam nemjā t'um deejemgui ha hiek'amajim haajem Pabloou.

²⁶ Mag jaaumamua hichdēupai Hēwandam higwia, 'Hichdēuta warrchajā woun hāb hompaa hauwia mag gaaimua mʌg jēb gaai durrpierr hōor pōm hīiupāijimgui hajim hanʌm. Mag hōor pōm hompaaju nawe, hichdēun ham t'aabajujā k'ap'ʌnnaa ham jooba wēnʌrrajujā k'ap'ʌ sīejimgui hajim hanʌm.

²⁷ Mag hichdēu hōor hompaatarran, chi peerdʌm k'ōsi nʌm k'ʌnau dau k'isumjō jark'a jark'a wēnʌrrʌmuua k'āijā hamach peerdʌ haupim k'ōsi hich jarmk'iraugui hajim hanʌm. Hīchab maadēu k'ap'ʌ nʌmogui hajim hanʌm, har mag hi jär nʌm k'ʌnag chan Hēwandam maach haigmua warp k'aba sim.

²⁸ Mʌg nʌm haig maachin hi jua heeta wēnʌrrʌmjō nʌmogui hajim hanʌm. Hi k'urauta maachin hāu hiiu durrumgui hanaa hīchab, Hi k'urau k'aba hak'iin, maach chan chuk'u haajeek'amgui hajim hanʌm. Hich jāg pāach heepaim k'ʌn hiek'ōoin, "Maachin Hēwandam dāi t'är hāba nʌmogui" hajim haajem.

²⁹ Ham hiek'ōoin mag chadcha maach Hēwandam dāi k'odk'a nām k'ai, pōd maadēu, "Hēwandaman sīi hōrau hamach k'īrjug heemua p'ir dēn p'atk'on dēn wa mokdau dēn k'āijā hompaa hautarau" ha k'īrjuju k'aba nāmgui hajim hanām.

³⁰ Warrgarin hōrau mag hamachdēu nem wau nāmjā k'augbam gaaimuata mag nem parhooba waunaa hagāmāg jēeuwaijā Hēwandamau sīi hāwaatjeejieb mamā, hīs chan ya tag mag k'abamgui hajim hanām.

³¹ ¿K'an jāgwi mag hāba hichpaita higpi sī? Hichdēu maach chachju haawaima hajim hanām. Mamā mag maach chachbarm hed hōrau hamachdēu nem waumaajerrpierr hamach k'īrcha k'ap jajaau hamk'īir, woun hāb Jesús hanām ya jār wai simgui hajim hanām, t'umaam k'ānnag, chijā k'ānnanta hich haar hauju wa chijā k'ānnanta sīi hisegwi bark'āniju k'āijā hichdēuta k'ap jajaau hamk'īir. Mag hich Jesuu t'umaam k'ānn dāi mamag haju maachig k'ap hamk'īirta, meetarrjā, meeба harrjō deeu hūmaai hich Jōoirau hi p'iriu haujimgui ha jaaumajim haajem hich Pabloou.

³² Mamā mag hi meewia deeu hiiu p'iidājim ha hūrbaawai, haig narr k'ānnau jūrr hich Pablotā wau hiek'a p'ōbaadējim hanaabá. Maagwai hāaur k'ānnau hirig, —Hök'arta marau deeu pā hiek hūrjugui hajierram hanām.

³³ Magbaawai hich Pablo k'apanag hee hōbēr dichwia petajim haajem.

³⁴ Mamā mag hi hōbērbaadeewai hāaur k'ānnau hi dāi wētwi, hamachig hajapcha jaaupiwia hāk'ajierram haajem. Mag chi hāk'atarr k'ānn hee woun hāb sīejim haajem, Dionisio ha t'ār sim. Mag woun mag Areopagonaan hanām k'ānn heem hajim haajem. Hālijā hīchab sīejim haajem, Damaris ha t'ār sim, maimua mag tag k'apan t'ānaajim haajem, chi hāk'atarr k'ānn.

18

Pablo Corinto p'ōbōr hee

¹ Mag k'ur Pablo hich sīerr p'ōbōr Atenas hanām heemua mawi jūrr deeum p'ōbōr Corinto hanāmāg petajim haajem.

² Mag Corinto p'ōbōr hee Pabloou woun hāb Pontoppierr Aquilo hanām hich hāli dāi sim hooimajim haajem, hīchab judionaan. Maagwai mag Aquilo hich hāli Priscila dāi Italia durrmua barchētarr hagt'a pōmcha k'aba naajim haajem, Romaam emperador Claudioou judionaan t'um jārk'ānibaadeewai bēetarr. K'āai hāb Pabloou ham hoon majim haajem.

³ Mag hoon mawia mak'ānnaujā hirua p'idk'aajem p'idag k'īirta p'idk'aajem ha hūrbaawai, warag ham di haig sīsiwia

hāba p'idx'a p'öbaadējim haajem. Mag p'idag, put nem parrg nem p'ep'erg k'anāa dik'a hēu hahaug maajem hag k'a nām p'idag hajim haajem.

⁴ Mag put k'a simua semanpierr juu hālijem hed paawai jūdionaan Hēwandam hiek jaaujem deg mawia hōrag Hēwandam hiek jaau simua hāu judionaan k'abam k'ānagpa hāk'api haumaajeejim haajem.

⁵ Mag nām hee Silas Timoteo dāi Macedonia durrmu bardātk'abaicheewai Pabloou warag sīi maach peerdlajem hiek jaau gaaipai sīsijim haajem. Mag jaaumamua hārcha judionaanagta, "Hich Jesuuta chadcha warrgarwe hich Hēwandamaucha jlr hauwia pāiju ha jaaujerr pārau nā nām k'abajieb" haajeejim haajem hamag.

⁶ Mamā hamachig magbaawai warag hi dāi sereu p'öbaadēwi Jesús higwi warag hiek k'aigba hiek'a p'öbaadējim haajem. Magbaawai hamach hi harr haawai, Pabloou ham dak'īir hamach k'aigba habarm k'ap hamk'īir hich mor gayam k'ajūa t'udp'ēnaa hamag, —Māgnāa pāach meem hed Hēwandamau pāach hauba hawiajā, pāachdēupaita wir haig pāach k'aibag waubarmgui hajim hanām. Ya mua pārag jaaubarm pāachdēuta hūrmap'a nām; jāimua naspawia mā gaaimuata hok'oo nām hamiet hajim hanām. Jāgbarpí hīsmua hatag jūrr judionaan k'abam k'ānagta maach peerdlajem hiek jawaan majugui hajim haajem hich Pabloou.

⁷ Magpet hawi, chadcha mag judionaan Hēwandam hiek jaaujem degmua hōbērwi, jūrr woun hāb Justo ha t'ār sim haar petajim haajem. Mag wounaujā hag nawe chadcha Hēwandamag jēeujeejim haajem. Chi Justo di mag Hēwandam hiek jaaujem di bigaau sīejim haajem.

⁸ Mag Pabloou hogdāba jaau wai jēedā k'itaawai hāu mag Hēwandam hiek jaaujem degam pōr Crispo hanāmua t'um hich degam k'ān dāimua hāk'ajierram haajem. Mamā mak'ān happaijā k'aba, mag tag hich mag Corinto p'öbōr hee k'apanaam k'ānau maach peerdlajem hiek hūrbaawai hāk'awi hamach pōr choopijierram hanaabá.

⁹ Magbaawai biek hāb hedaar maach Pōr Jesuu Pablo k'āai k'ōrk'api hauwia dawamjō hirig, "Hoob mā hiek hōrag jaauju högk'a chiramgui" hajim hanām. "Warag hik'āaba hamag jaunaan!"

¹⁰ Pa nānāuk'ampierr mān pā dāi chirām; maagwai ni hābmuajā pā chig habamgui" hajim hanām. "Mag pārlāg bālārjā högk'apiba jaau chirāmān, māg p'öbōr hee māchdēu peerdlā hauju k'ān k'apan t'ānām k'ap'ā chiraawaita mag chirāmgui" hajim haajem hich Hēwandamaucha Pabloog.

¹¹ Mag k'āai k'ōrk'a t'λnλm hee Hēwandamau hichig magbaawai warag t'λbawia añø hāb hawia jārr sīsijim haajem, haiguim k'λnag Hēwandam hiek jaauwai.

¹² Mamλ mag Pablo Corinto p'ōbōr hee sim jaar, Acaya durr woun hāb Galión hanλmta chi gobernador hajim haajem. Hich maagwai judionaan hāba hibēpwia k'apanaam k'λnau Pablo hat'aadējierram hanλm, chi t'et'emnaan haar.

¹³ Mag harrwi chi gobernador Galionag, —Mλg wounaun t'umaam k'λnag hāba hichdēu jaau nλrrλmjōta Hēwandamagjā jēeupi jaau sim haimajierram hanλm. Hāuma Hēwandamag jēeumλn, mamλ jāg hirua jaau nλrrλmjōon jūrr maach ley gaai jaau simjō k'aba, k'īetta jaau nλrrλmgui haimajierram haajem hirig.

¹⁴ Warm k'λnau magbaawai Pabloou hiek'aagpam hee, jūrr hich chi gobernadorrauta hamag, —Judionaan, mλ hiek hūrbat hajim hanλm. Mλg wounau chadcha nem k'aigbamta wauwia hōor k'āijā t'ōtarr hak'iin, mua pāar hiek hūrk'am.

¹⁵ Mamλ magba, sīi wir haig pāach jōoin hi jaau nλm gaaimuapai haawai mλ chan magλm hat'ee hiek'aag k'aba chirλmgui hajim hanλm. Pāach hiekk'ōr pāach happai hiek'awia k'ōinaa nλisit hajim haajem chi gobernadorrau.

¹⁶ Warag mag hiek'awia mag chi Pablo k'aibag wawaag hi hēugar sēuk'a nem jaau narr k'λn hich haigmua dawag jark'λlīrājim hanaabá chi Galionau.

¹⁷ Mamλ mag dawag jark'λlitarrjā wētba habaawai jūrr ham pōr Sóstenes hanλmta warag chi gobernador dak'īir pλrp'ōbaadēwi mas deejierram haajem, haig narr k'λnau. Mamλ magλmjā chi gobernador Galionau warag hoobamjō hapājim haajem.

Pablo deeu Antioquía mawia hūmaai biek t'ārjupam biekk'atarr

¹⁸ Pablo hich maig mag Corinto p'ōbōr heemua da maba sīi hajim haajem. Mag maba sīi hawiata maju haadēwi, haiguim k'λn chi hāk'a durrarr k'λnag t'um hayoo hapāiwig, Priscila dāi Aquilopa hāba jūrr deeum durr Siria hanλmλg maagpajim hanλm. Mamλ hich hag p'ōbōr heepai Puerto Cencrea hanλm haig hich Pabloou Hēwandam na hiek'atarr t'um ya sark'a hōbēr hēebaadeewai, hamachdēu haajerrjō chadcha pōr k'ōiwiata jap hee pawi dōjārrpbaadējim haajem.

¹⁹ Mag wētumua Efeso p'ōbōr hee barimawia, Pabloou Aquilo hich hālī Priscila dāi hamach hap p'ēpλawi, judionaan Hēwandam hiek jaaujem di haar petajim haajem, hag hee hōor biirdλ t'λnarr k'λn dāi hiek'aag.

²⁰ Magbaawai mak'λnau Pablo hamach haig t'λbawi sīi hapi naajim hanaabá.

²¹ Mam^λ Pabloou, [—Hichiita m^λ Jerusalenag maju haai chir^λmgui hajim han^λm, p'iesta hee chiraju haawai;] mam^λ Hēwandamau m^λ monak'a wai sim^λn, deeu mua pāar hoon bēejugui hawi, hayoo hayoona, jap hee pawi, deeu dōjārrpaadējim haajem, Efesomua.

²² Mag jörröö hawi p'öbör Cesarea han^λm barwi durrpbaadējim haajem, Jerusalenam iglesia hee chi hāk'a durrum k'^λanag saludaan. Mammua bēuta jūrr Antioquiaag dichjim haajem.

²³ Mag mawia, barwia, Antioquía p'öbör hee sīi hawia deeu hōbéraau, jūrr Galacia durr n^λrr^λ hawia, Frigia durrjā p'^λlrd^λp^λjim haajem. Mam^λ mag p'^λlrd^λ k'it^λmua, hāu chi hāk'a durrarr k'^λlndam k'^λir honee p^λamajim hanaabá.

Pablo Efeso p'öbör hee Hēwandam hi jaaujerr

²⁴ Mag Efeso p'öbör hee Pablo sīewi petarr k'ur, woun hāb Apolos han^λm hi hēudee barimajim haajem. Mag woun Egipio durr p'öbör Alejandría han^λm heem hajim haajem. Hich mag Apoloou Hēwandam hiek p'ā sim gaaim hajap'a k'ap'^λnaa nem jaau k'aug sīejim haajem.

²⁵ Mag maach Pör Hēwandam hiek hichdēu hajap k'ap'^λsīerr haawai hōrag jaauwaijā nem jaau k'aug hajap'ata warre Jesú higwiajā ham jāgaagaa jaaumaajeejim haajem. Mag k'it^λmuan mam^λ sī Juanau hōrag pör choomk'^λir jaaujerrpai k'ap'^λ k'itajim hanaabá.

²⁶ Apoloou judionaan Hēwandam hiek jaaujem deg dubwia chigagjā chuk'u hōgk'aba jaaubaadējim haajem. Mam^λ Aquilo Priscila dāi haig narr haawai hi hiek'a hōpinaa, hich hap t'^λr hauwia, hajapcha hirig t'um jaaujierram haajem, jāgata Jesú gaaimua Hēwandamau maach peerd^λ haaujē.

²⁷ Maig sī hawi hich Apolos Acaya durr mam k'ōsi haadeewai haig chi hāk'a durrarr k'^λlnaau, "Magan p^λ mamk'^λir marau p^λjuag hoojugui" hawi, chadcha Acaya durram iglesia heem k'^λanag hēsap p'ā deep^λijierram haajem, hamach haar Apolos barbaimaawai hajap'a wai n^λisimk'^λir.

Mag chadcha mawi barbaimaawai hi gaaimua hāu dārrcha chi Acayapienaujā warag Hēwandam hiek gaai hub^λ n^λisijim haajem.

²⁸ Judionaanau k'augba jaau n^λm hichaaur hichdēun chad jūrr t'umaam k'^λan dak'^λir hajapcha jaaumaajeejim hanaabá. Maagwai ni hābmuajā pōd mag k'abam haju k'aba haajeejim haajem, Hēwandam hiek p'ā sīsid^λm gaai hoona "Jesuuta chadcha Hēwandamau p^λiju jaaujerr hōrau n^λ n^λmlu" ha jaauwaijā.

19

Pablo Efeso p'öbör hee deeu bëetarr

¹ Mag Apolos hagt'a Acaya durr Corinto p'öbör hee sim jaar, hich Pablojä durr Hēwandum hi jaau p'ʌlrdʌ nərrawi bëewi deeu Efeso p'öbör hee s̄iechëjim haajem. Maig hīchab naajim haajem, hääur k'ʌn maach Pör Jesùs hiek häk'a nʌm k'ʌn. Mag ham hoobaawai hiyʌmamua Pabloou hamag,

² —¿Pārau Jesùs hiek hëk'aawai hīchab hich Hēwandum Hak'aarjä haujierrá? ha jéeuojim hanʌm.

Magbaawai jürr hirig, —Hāhā, marau chan mag Hēwandum Hak'aar sim hanʌmjä hūrba nʌmgu hajierram haajem.

³ Magbaa deeu hich Pablo garmua hamag jëeumamua, —Magan ¿jäga hawiata pārau pāach pör choopijimma? hajim hanʌm.

Magbaa jürr hamachdëu, —Juanau jaau nərrarr häk'awiata maraun maach pör choopijimgui hajierram hanʌm hirig.

⁴ Magbaawaita Pabloou hamag magjim hanʌm:

—Juanaun chadcha hōrau hamach k'aibag hisegwi Hēwandumag chugpaapi jëeubaawaita ham pör choopäimaajeejimgui hajim hanʌm. Mag pör choo nʌisib mamʌ, hamau hīchab hi hēudee hāb hi k'āajā hārpai sim hurum hiekta häk'aju haai nʌmgu haajeejim hanaabá, hajapcharan Jesucristo higwiama.

⁵ Pabloou hamachig mag hajap'a jaaubaawai, ya hag nawe maach Pör Jesùs hiek häk'a narr haawai, s̄ii hi t'är gaaipai hamach pör choopijierram haajem.

⁶ Maimua ham pör hār Pabloou juua hausñubaawai, chadcha Hēwandum Hak'aar ham gaai p'ës haicheewai, s̄ii hamach meu k'aba, deeu meuta hiek'a p'öbaadëjim hanaabá. Mag t'ʌnna hawi Hēwandum hiek hich mag parhooba jaau nʌisijim haajem.

⁷ Ham hiek mag Jesùs t'är gaai pör choopitarr k'ʌn t'um hemk'ooin hap'a docejö naajim haajem, chi k'apanag.

⁸ Mag Efeso p'öbör hee simua hed t'ärjup hich mag judion-aan Hēwandum hiek jaaujem deg maajeejim haajem, maach peerdʌajem hiek jawaag. Mag bʌlrljä högk'aba jaau simua Jesuuta hich Hēwandumau pāitarr haawai hi hiekta häk'api hauju hēk'aajeejim hanaabá, hāu hamach peerdʌmk'ür.

⁹ Mamʌ hääur k'ʌn hamach jāg k'ichag gaaimus häk'amaaugau, Cristo hiek higwia hag hēugar warag woun hēugarmjö k'aigba hiek'aajeejim hanʌm. Mag nʌn paawai Pabloou hichta warag ham haigmua mawia, chi hëk'a durrarr k'ʌn hich d̄xi p'ë harrwi, jürr woun hāb Tirano haajerr hag degta hed hëepierr hamag jaau s̄ieimajim haajem.

¹⁰ Hich mag jaau simua año numí sīsijim haajem, Efeso p'öbör hee. Maguata t'um judionaan maimua judionaan k'abam k'ʌʌnra Asia durr joobaajerr k'ʌʌnau maach Pör Jesu hōor peerdʌ haaujem hiek Pabloou jaau sim hūrjierram haajem.

¹¹ Maagwai Hēwandamau hich hiiuta magpi sīewai Pabloog hich jua t'eeg deewi Pabloou hōor hee nem k'īir pogk'e hōrau hag na mag nem hooba haajempa wau nərrajim haajem hīchab.

¹² Mag hōor monawaag nem jua t'eeg sīewai sī hi k'īir jāarjem wa hirua k'ajūa jūajem k'āijā chi haaunaan haar harrwia, hag hār hausīubarmuapai k'a machag chugpaanaa hīchab mor hee bēn k'aigbam wai sīsidʌmjā chadcha höbeerpāi maajeejim haajem.

¹³ Mamʌ hīchab naajim hanaabá, hāaur k'ʌʌn judionaan, sī parhooba wēnʌrramua hōor mor hee bēn k'aigbam sīsidʌm jʌr weerpjerr k'ʌʌn. Mak'ʌʌnau hīchab Pablo dēnþō maach Pör Jesús t'ār t'ārnāa hōor mor heem bēn k'aigbam jʌrwērpju hawi chi bēnēg, "Pabloou jaau nərraajem hag Jesús hiek'au jāg woun mor heemua hōberbaadēt" haajeejim hanʌm.

¹⁴ Chi mag wēnʌrrarr k'ʌʌn hābam k'odpai siete naajim haajem. Mak'ʌʌn judío hāb p'adnaan pör Esceva hanʌm hag chaain hajim haajem.

¹⁵ Mamʌ hamach mag wēnʌrraajerr haawai, biek hāb hamach hipieraa hajupii hawi mag hiek'abaawai, chi mepeer woun mor hee sīrrau jūrr hamag, —Mua k'ap'ʌ chirʌmgui hajim hanʌm, k'ai hagá Jesús, maimua k'ai hagá Pablo. Jāk'ʌʌnan chadcha nem jua t'eeg nʌm. Mamʌ pārau chan hoob mʌrlʌg magmiet hajim hanʌm.

¹⁶ Magwi chi woun mag hich mor hee bēn k'aigbam wai sīrrau warag hamag haudimawi warag ham dāi jāubaadējim hanaabá. Mag jāubaadēwi, mag mepeer dāi simua haawai, nem juapa t'eeg mag siete narrjā hich jua jāmpiba hamach gaai mas deebaadee, högk'awi, warag hamachta hag di haigmua k'ap'ig p'öbaadējim haajem, sī k'a pepet'or hich mag k'ajūajā chuk'u.

¹⁷ Mag hed magtarr hōor t'um judionaan k'abam k'ʌʌnraupa Efeso p'öbör hee k'ak'apdō t'ʌnʌisiewai t'āar paraa nʌm hiek'au warag maach Pör Jesús higwia hi jua t'eegta tō hiek'aaejeejim haajem, hōrau.

¹⁸ Magbaawai hīchab k'apan hag nawe Hēwandam hiek hāk'awia narr k'ʌʌnjā bēemawi hag na hamachdēu nem k'aigba waaujerrjā t'umaam k'ʌʌn dak'īir meerba jaaumaa-jejjim hanaabá.

¹⁹ Mag nám dái hīchab hamachdëu Hēwandam hiek hāk'aju nawe parhoobam hiek hēsap gayam k'augwia hagamua bēnk'ānnk'a sīsid harr k'ānnaujā magam hēsap t'um p'ē haibéewi, t'umaam k'ānn dak'ir hörpāimajierram haajem. Mag hēsap pōm hördubtarr gaai p'atk'on werbatarr k'ap haag hawi, k'ūrjunaa p'ā hoowai, p'atk'on pōm cincuenta miljö höberjim haajem.

²⁰ Magam gaaimua Hēwandamau hich juá t'eeg hoopibaawai, hōor pōm maach Pör Jesucristo hiekta hāk'amaawai, warag haaidla k'ap'í haaidamajim haajem hīchab.

²¹ Magtarr k'ur sīi hawia Pablo Macedonia durram k'ānn hoon mawi hich mampaimua jūrr Acayapien hoonjā dārbaju k'ūrjubaadéjim haajem. Mag hich p'ārrdā narraju k'ūrju hauwia hich hōdegpai, "Nacha jāg durr numí p'ārrdāpāwiata Jerusalenjā bart'urwia jūrr Romapienjā hoon majugui" hajim hanam.

²² Mag chadcha hich Macedoniaag maju nawe hich na hōor numí pāijim haajem, hich juag hoojem k'ānn. Mak'ānn, dau hāb Timoteo, maagwai hābk'ai Erasto hajim haajem. Mak'ānn hamach happai pāiwi hichin k'āai k'apanaa Asia durr sīsijim haajem.

Efeso p'ōbōr hee sīi hōor p'ogdā narrjēe t'ānarr

²³ Mag Pablo maju haadéwi hich na hōor pāi nám jaar, Efeso p'ōbōr hee sīi hōor pōm p'ogdāwi meeuk'a narrjēe hap'ōbaadéjim hanaabá, Pabloou Hēwandam hiek jaau narram haaidla k'ap'í haaidamam gaaimua.

²⁴ Mag kaaijā hee hōor pos narrjēe t'ānarr magta hajim haajem:

Woun hāb sīejim haajem, Demetrio hanam. Mag wounau hamach hēwandam hāli Diana hanamag jēeujem di hoowi hagjōo daii p'atk'on dēn waaujeejim hanaabá. Maata hi p'idag hajim haajem Hich k'apeen dāimua mag wauk'anaa pēr simua p'atk'on hathaba hamachpierr haaujeejim haajem.

²⁵ Biek hāb chi Demetrioou hich dái p'idk'aajem k'ānn maimua deeum k'ānn hagjō hich hagjōm p'idag gaai naajem k'ānnpa hābam haig t'ārk'anaa hamag, —Keena, pārau k'ap'ā narrgui hajim hanam, maachin hāba māg p'atk'on dēn didamk'a wau nāmuata p'atk'on k'ūrjō hoojem.

²⁶ Mamā mag nám hee pārau pāach daúa hoonaa pāach kachiujā hūrjeeawai pārau k'ap'ā narrgui hajim hanam, Pabloou hiek'a narram. Hi hiek mag "Hōrau juau nem wautarr chan hēwandam k'abam" hanam. Mag jaau narrawai hōor pōm chadcha hi higar hāk'a t'ānāmogui hajim hanam. Mag hāk'a nám chan mag hich māig Efeso heepaijā k'aba, sīi māg Asia durr hee peer t'umaam k'ānnauta hāk'a

wéjom. Pārau k'ap'a nʌmgui hajim hanʌm, mag sīi hōrau hirua jaau nʌrrʌm hāk'a nʌm gaaimuapaijā k'abam.

²⁷ Mua hoowain maadēu nem wau nʌm hōrau tag hauba haadeewaita sīi maach k'aibag waubarmjōta hajugui hajim hanʌm. Maig ḥjamaam p'atk'on maadēu hooju? Mag nʌm dāi hīchab maach hēwandum hʌli Dianaag jēeujem dijā hōrau warramjō k'ōchk'aba haadēmu mʌg hatag paawai warag t'ärp'ōo k'aba sīsijugui hajim hanʌm, mʌg Asia durr maimua durrpierram k'ʌnau hirig jēeujerrjā tag jēeuba hap'ōbaadeewai.

²⁸ Demetrio mag hiek'abarm chi k'apeenau hūrbaawai chadcha hi higar nʌm hiek'au warag meeuk'a sereu p'ōbaadēwi, "Maach Efesopien hēwandum hʌli Dianaan hichta hāba hich mag hēwandumk'a sīrraju; hijōm chan tag chuk'umgui" hajierram haajem.

²⁹ Mag serereuk'am gaaimua sīi warag kaaijā hee hōor p'ogdʌ nʌrrjēe maadēujā k'augba jōisijim hanaabá. Mamagk'am hee hōor pochag bēewi, Pablo k'apeen numí Macedoniaien Gayo dāi Aristarco hanʌm pärp'ōbaadēwi, hamach t'umaam k'ʌn hāba biirdʌajem di haar het'et'errg harrwi wai dubp'ōbaadējim haajem.

³⁰ Magbaawai Pabloou mag hōor pos t'ʌnʌm haig bēewi dubwi hōrag hiek'am hig sīejim haajem, mama hāaur k'ʌn hīchab Hēwandum hiek hāk'a nʌm k'ʌnau hʌdʌr hirig bēepibajierram haajem.

³¹ Mag nʌm hee hīchab hāaur k'ʌn Asia durr chi t'et'emnaan hich Pablo k'apk'ʌnaujā ham mamagk'am haar hirig mapiba jaaupäjierram hanaabá.

³² Mag hi ham haig bēeg hēk'ak'ak'am hee, hierr ham biirdʌ t'ʌnʌm haar hōor serereuk'am hiek chan sīi maadēu k'augbata wējoojim haajem. Mag sīi hōor p'ogdʌ t'ʌnaawai, hāaur k'ʌnau serereuk'amua k'īet jajaau k'aawai, tagam k'ʌnau hagjō k'īet serereu haajeejim hanaabá. Mama hōor pōm mag t'ʌnʌmua hāaur k'ʌnau chan hamachdēu mamagk'amjā k'augba, k'an hat'eeta bēewi naajī bʌlərjā k'augba nʌmta, dāi mamag haajeejim hanʌm.

³³ Mama woun hāb Alejandro hanʌm haig sīerr haawai hāaur k'ʌn judionaanaau maata jūrr hajués hōor k'apanag na hēudʌ deet'urjierram haajem, jūrr hōrag wajap'a jaaumk'īir. Magbaawai Alejandroou judionaan kōit hiek'aag hāgt'aag juahlanaa juaupai jajaau k'abaadējim haajem, hōor k'üpamk'īir.

³⁴ Mama hōor pōm mag t'ʌnarrau hich Alejandrojā hīchab judiok'a simta mag hiek'aagpam k'aug hat'aawai deeu hee-upemjō sereubaadēwi, "Maar Efesopien hēwandum hʌli Dianaan hichta hāba hich mag hēwandumk'a sīrraju; hijōm chan tag chuk'umgui" haajeejim hanʌm. Hich mag serereuk'amua

hora numijö naajim haajem.

³⁵ Mag nʌʌ paawai chi p'öbör heem secretarioou häu hēk'a sīi hawia, k'īupaa hat'awi hamag, —Keena, Efesopien hajim hanʌm, mʌg durr gaai t'umaam k'ʌʌnau k'ak'apdō t'ʌnʌm, hāba mʌg p'öböröuta mʌg maach hēwandum hʌli Diana di t'ʌanaa hi k'īirk'a wau sim hāgt'armua burrchötarrjā t'ʌa wai naajem.

³⁶ Mag maadēu hi dipa t'ʌa wai naajem chadcha haawai ni hābmuajā maach hijūrr "Jāan sēuk'aawaiu" haju k'abamgui hajim hanʌm. Mag maadēu t'umaam k'ʌʌnau k'ap'ʌ nʌmta, ¿k'ant'ee pāar jāg nʌma? Pāachta warag k'īu nʌisit hajim hanʌm. Nacha hajap'a k'īirjunaa k'aba chan hoop jāchag jāgmiet hajim haajem.

³⁷ Chamʌ k'ʌʌn wounaan pārau mʌig waiberr k'ʌʌnau chan bʌlərjā maach hēwandum hʌli Diana higwia k'aigba hiek'aba, ni hag degam nemjā jīg'aba nʌm.

³⁸ Demetrioou hich k'apeen dāimua hiwiir hābam hēugar k'āijā t'et'emnaanag jaaum hig nʌm k'ai, warre ham haarcha mawia hamagta jaauju haai nʌmgui hajim hanʌm, magʌm hat'eeta ham naawai. Maiguin chadau hagdaujō k'īircha jūrr chik'am jaauju haai nʌmgui hajim haajem.

³⁹ Wa magba deeum hiek k'āijā pārau ham dāi hiek'aag wai nʌm k'ai, leíu jaau simjö chi t'et'emnaan dāi hāba biirdʌnaata hiek'aju haai nʌmgui hajim hanʌm, chi secretarioou.

⁴⁰ Magba sīi cha nʌmjö chan häu k'aba simgui hajim haajem. Mʌgbarm gaaimua Romapienau k'āijā jūrr maachig, "¿K'an gaaimua pārau jāg hōor meeuk'apijī?" ha jēeuk'iin, ¿maadēu hamag k'an habarju? hajim hanʌm. Pōd maadēu hamag "Chadcha magbarm gaaimua hajim" haju k'aba nʌmgui hajim haajem, sīi maach garmuata nacha juau hogt'om ham k'ujrbarmjö harr haawai.

⁴¹ Chi secretarioou hōor pōm t'ʌnʌmʌg mag hiek'ap̄iwiia, t'umaam k'ʌʌnag höbeerpi jaaujim haajem.

20

*Pabloou Macedoniapien hoot'urwia Greciapienjā
hoot'urtarr*

¹ Maimua mag hōor p'ogdʌwi sīi kaaijā hee parhooba pos nʌrrjēe t'anaawia dichdimawai Pabloou chi hāk'a durarr k'ʌʌn t'ärk'a hauwi ham wawí wai sīi hajim haajem. Mag ham wawí wai sīewi, hayoyoojii hawi, deeum durr Macedonia hanʌmʌg mawia,

² chi hāk'a durrum k'ʌʌn nʌnqidʌmpierr Hēwandum hiek jaau p'ʌʌrda nʌrrʌmuwa warag hōor k'īir honee hapiejeejim haajem. Mag nʌrrʌmuwa warag Greciaagjā mawia,

³ barwia, Greciapien hee hed t'ärjup s̄ejim haajem. Mag s̄ii hawia Grecia durrmua jürr Siriaag maju hawi barco n̄ sim hee hürbaadëjim haajem, judionaanau hich dak'āu wai n̄am. Mag s̄ii hich baraata hoo n̄am ha hürbaadeewai Siriaag maju harrjā maba, warag hich marr k'ād heepai hewag bēewi, deeu Macedoniaag dichjim haajem.

⁴ Ya mag hich b̄äpai hewag mam d̄i hi daumaai hōor wētjim haajem. Mak'ān hāb jöoi Pirro hiewaa Sópater hanām hajim haajem, Bereapierr. Maimua dau numí Tesalónicapien hajim haajem, Aristarco Segundo d̄i. Maagwai dau hāb Derbepierr Gayo hanām hajim haajem. Mag tag wētjim haajem Listrapierr Timoteo, maimua Asia durram k'ān hagjö numí, Trófimo Tíquico d̄i.

⁵ Mam̄ mak'ān hamach t'um Pablo d̄i hāba m̄ chi rarr p'öbör Filipos hanām hee bardatk'achéwi, jürr maigmua hamach hap hērubaadëwia, Troas p'öbör maar n̄ naaimajim.

⁶ Magbaawai maachin hök'ar pan levadura chuk'u wauwia k'oojem hag p'iesta dictarr k'urta Filipos p'öbör heemua wētjim hīchab, döjärr garmua barco hee. Mag wētwi, k'odjörröö hawia, cinco días naata mag maach na wëttarr k'ān n̄am haar barimajim, Troas. Mag Troas p'öbör heejā maar siete días naaimajim.

Hābmiecha Pabloou Troaspien hoot'urtarr

⁷ Domighed pan t'orreuewi hāba k'öju harr haawai maar hāba podpa n̄am haig Pabloou chi hāk'a durrum k'ān d̄i hiyā simua hamag Hēwandam hi jaau s̄ejim. Mam̄ hich Pablo hag noram hāspau maju harr haawai mag hijējb'amu ya hedacha pamaa hajim.

⁸ Maar t'um hāba hāgt'aagajärcha hōor podpaajem haar naajim. Maig lámpara k'apan s̄ii p'up'up jiir hāid t'ānaajim.

⁹ Mag hedacha pamjā Pablo hijējb'am hee, hēwan hāb Eutico hanām ventan hi gaai hāgt'aa hoo s̄ejim. Mam̄ mag da hōberba haawai hich hoo s̄ierr haigpai k'āibaadëwi, hāidlau s̄ii mam hāgt'aa piso t'ärjupam haarmua burrwi, warre chi meemta jiir haujierram.

¹⁰ Magbaawai Pablo hārbawia, mag chi meem hār heeg t'āk'ōonaa, warag hō p̄lr wai p'iidlanaa, chi haig narr k'ānag, —Hoob jāp'ierrmiet, māg chaai meeбаab hajim.

¹¹ Maimua deeu hāgt'aa hamach narr haar mawia, Jesusu hich k'apeenag t'ach k'öpi jaau p̄latarrjō, Pabloou pan t'orreuwia, hamach t'umaa k'ö dichwia, hūmaai Hēwandam hiek hamag jaaubaadëjim. Mag jaau simua hich mag haardadk'amua hāspabaadeewai bālrjā k'āiba hich mag petajim.

¹² Mag hi petaawai chi chaai burrwi meetarr hich Pabloou hiiipi hautarrjā meeба harrjö hich diig harrjierram. Pabloou hamachig jaautarr hūrwi chaai chi meem hiiipi hautarrpa hamach daúa hoobaawai hi hēudee pawiajā hich mag honee n̄isijim.

Troasmua Miletoog biekk'atarr

¹³ Mamλ mag hi maju nawe maachta nacha jap hee paauk'ajim, dōjārr garmua hi na maag, mag wētwia p'öbör Aso hanλmta deeu maach hāba hooju ha hiek'atarr haawai. Maagwai hich, jūrr bālu maju haadēwi maar hēudee bēejim, bālu.

¹⁴ Mag Aso bardatk'aimawia deeu hi dāi hoowian chad maar hāba hābam jap hee deeum p'öbör Mitilene hanλm̄g wētwi hich mag hāba barjim.

¹⁵ Mag barwi hag noram dōjārr p'λramdam Quío hanλm k'irp'ee dichjim. Maimua hag noram deeum p'λramdam Samos hanλm gaai naaimajim. Mag Samos hanλm gaai k'üchpai naawi dλrbagk'aau deeu jēb wapem gaacha p'öbör Trogilio hanλm k'āi hēewia t'λgdatk'aaun chadau Mileto barjim.

¹⁶ Mag m̄g biek'au hich Pablo Efeso p'öbörjā maba harran, Asia durr mak'iin da barbaju hawiata mabajim, Jerusalén p'öbör hee jöpk'aa barwia ham p'iesta Pentecostés k'a n̄m hee dāi s̄iem k'ōchgau.

Pabloou Efeso iglesia heem chi pörnaanag hiek'atarr

¹⁷ Mag p'öbör Mileto hanλm hee barchēwia s̄i Efeso iglesia heem jōoin chi pörnaanag hiek jaaupāijim, hich hoon bēemk'īir.

¹⁸ Mag hiek jaaupāiwia chadcha bardatk'abaicheewai hamag magjim:

—Pārau wajap'a k'ap'λ n̄mgui hajim, jāgata mλ chitaajē pāar hee warrcha Asia hee mλch pachētarr haigmua hīs hewag pawiajā.

¹⁹ Hich mag bālrjā mλch t'öba, maach Pör Jesús hat'ee s̄i dau hap'λ hi chogk'a chitλmgui hajim. Mag p'idk'a chitλmλn, judionaanag maadēu Jesús hiek jaau k'itaawai hāk'amaaugau dich dāita k'aigba haadēp haawaijā, dich garmuan maadēu ham dau haug k'augwi warag dauhi paraa k'itaajemgui hajim.

²⁰ Mamλ magλm hāba, pāach hāu wēnλrramk'īir mua pārag maach Hēwandam hiek jaaub k'aba jaau chitajimgui hajim. Mua pārag hōor k'apanag dak'īirjā jaaunaa pāar di haarcha mawia pāach happai n̄m haigjā jaaujeejim.

²¹ Judionaanag jaaunaa maimua judionaan k'abam k'λnagpa jaaujeejim, jāga hamach k'aibag t'um hāsie hewag k'īirjuwia hisegju haai nλ, Hēwandamau k'ōsi simjöta

wēnrraag; magnaa jāga maach Pör Jesucristo hiekta hāba hogdaba hāk'a wēnrraju, magam t'um mua jaaujeejimgui hajim.

²² Maimua hīsjā hich Hēwandam Hak'araauta mλ pāi sim haawai mλ Jerusalenag ma chitamgui hajim, magam haar māch dau hap'λλ hajujā k'īrjuba.

²³ Hēwandam Hak'arau māchig jaaujeewai mua k'ap'λ chiramgui hajim, hamau mλ dāi hamachdēu hampierr hawi mλ p'āarju cárcel diin jam sīsidam.

²⁴ Mama mag māch dau hap'λλ haju k'ap'λ chiramjā magju k'īrjuwia gaai masi hoo chirλλ haa k'augba chitam. Mλ k'īrjugan hāba Hēwandamau maach k'ōsi peerda haaujem hiek maach Pör Jesuu māchig jaaupitarra jaauju k'īrju chitamgui hajim.

²⁵ Mag jajawagmamua, 'Pāach t'umaam k'λλnag k'ap hamk'īr hīs mua warre pārag jaauk'imgui hajim: Mua chadcha pāar hee hich māg Hēwandam hiek jaau p'λλrdā chitamua pārag jaaujeejim, Hēwandamta pāach t'āar hee hat'aawai hichta pāach Pörk'a sīsimk'īr. Mua mag pārag jaau chitaajerr, hīspai pāraru mλ k'īr hoowia ya tag pāraru mλ hoobamgui hajim.

²⁶ Māchdēu mag pārag jaaujerr k'ap'λ chiraawai hich hagjö hīsjā mua mag chiram. Magnaa pāach meem hed Hēwandamau pāach hauba hawiajā hoob mλ gaai t'λmiet hajim, pāachig bλλrjā jaaubajim hawi.

²⁷ Hēwandamau hichdēu hōor peerda haaujem hiek māchig jaaupitarr t'um bλλrjā meerba mua pārag jaautarr haawai ya mλ chan māg chiram haig bλλrjā hiekk'ōr chuk'u chiramgui hajim, Hēwandam dau na.

²⁸ Magua mua pārag mag chiramgui hajim: Pāar har chi hāk'a durrum k'λλn pōrk'a nām k'λλn, pāach mor hλλrk'anāa hīchab pāach k'apeen chi hāk'a durrum k'λλnjā wajap'a t'λa wai nāisit. Magaag magamk'īrta Hēwandam Hak'arau pāar jār haujimgui hajim, maach Pör Jesuu hich bagau p'ag hautarr k'λλn hajap'a t'λa wai wēnrrramk'īr.

²⁹ ¿K'an jāgwia mua pārag mag chirá? Mua mag chiramn māgaugui hajim: Mλ hēudee hamachdēupai hamach higwia chi machnaan haajem k'λλn pāar hee bēeju. Mak'λλnaun tigrieu hich haig nemchaain t'λr haaujemjō sīi chad k'abam hiekta chadama hiekjō pārag jaubaicheewai pāar himeraa k'ūgur hauwi warag pāar hee nem hārchējugui hajim.

³⁰ Mag nām hee hīchab pāach heepaim k'λλnaujā sīi sēuk'a nem jaau nārrjēe hap'ōbaadēju, chadcha Hēwandam hiek chaarcha hāk'a durrum k'λλn jūrr hamach gar paa hawaag.

³¹ Chadcha pāach magju māchdēu k'ap'λ chiraawaita mua

pārag mag jaau chiramgui hajim, hag nawe k'ap hamk'iir. K'iir k'ap'Λ naisit magΛm k'ΛΛn pāach hee bēewaim hat'ee. Año t'ärjup sīi hedaram magwe gaai machgau dauhi paraa hoo chiramua pāach wawiejerrta pārau k'iir heyaa habat ha wawimajim Pabloou.

³² Magnaa hīchab, 'Keena, ya mΛ tag pāar hee bēebaju haawai hīswe warre mua hich Hēwandum jua heeta pāar t'Λsīe pΛagpamgui hajim, hichdēu maach k'ōsi peerdΛ haaujem hiekta hogdλba hāk'a wēnΛrramua hichta hāba chi jua t'ierr haawai hichdēuta warag pāar k'iirjug bāaupimamk'iir. Hichdēuta mΛg hatag paawai t'um hich chaaink'a wēnΛrrarr k'ΛΛnag hāba hichdēu nem deeju ha jaautarrjā deeb k'aba deejugui hajim.

³³ K'ap'Λ habat pārau hīchab: MΛ chan mΛg chitΛm haig chik'am p'atk'ondam wa k'ajūadam k'āijā wajapp'a hoowai, "¡Hih! jāgΛm t'umta mΛ dēnēg pabaadēk'iina" haba chitΛmgui hajim.

³⁴ Magju k'āai mΛch juapadamauta p'idk'awia, mΛchdēu nemdam hig chiram t'um p'ē hauwi, hīchab mΛch k'apeen mΛch dāi wēnΛrraajerr k'ΛΛnau nem hig nāmjā mua mΛchdēu hamag hau deejeejimgui hajim.

³⁵ MΛchjö mag p'idk'amk'iirta mΛch chitΛmpierr mua hich mag pārag jaau chitaajem, mag p'idk'a nΛmuia hīchab dau hap'ΛΛ hamachdēu nemdam hig nāmjā pōd hauba durrum k'ΛΛn juag hoo wēnΛrramk'iir. Pāadē maach Pōr Jesuu hiek'atarr k'iir heyaa habat hajim: Hiin chadcha hi hiek'ōoin "Dich garmua chik'amnag nemdam deewaita maach honeecha haajemgui hajim, chi hau sim k'āajā."

³⁶ Mag ham wawí wai sīewi hiek'a haaipabaadeewai jīepōr p'ōbk'anaa hamach t'umaam k'ΛΛn dāi hāba Hēwandumag jēeuojim.

³⁷ Maimua mag Hēwandumag jēeu haaipawi ya Pablo maag-pabaadeewai, t'umaam k'ΛΛn hi hat'ee dauhi paraa t'ΛnΛmuia jūrram k'ΛΛnau hi hö p'ΛΛr jōinaa hi k'iir hāhahau k'ajierram.

³⁸ Mag hich Pablooucha hamag mag hedpai hamau hi k'iir hoowia tag hoobaju ha jaautarr haawai mag gaaimua hök'iirjuu hap'ōbaadējim. Mag hök'iirjuu nām hāba, hi dāi wētwia k'īeb jēr barco hee hi hoo deepāit'urjierram.

21

Miletomua Pablo Jerusalenag matarr

¹ Mag Miletomua Efesopie jōoin chi pōrnaan p'ēpΛawia dōjārr paauk'abaadeeu sīi marau k'ajapp'a dōjārr morrdam Cos hanΛmΛg hērēubaadējim. Maigmua hag noram sīi hich

maigpaimua t'adə deeum p'aram Rodas ha t'är sim gaai barwia, mammua jürr döhieg p'larp'eeu, Pátara hanəm barjim.

² Mag p'öbör Pátara hanəm jerag barco hääb wëjom marau hoomajim, Fenicia durr mam hanəm. Magbaawai marau hag hee waaidəwia döjärr paauk'abaadëjim.

³ Mag wëtumua k'odjörröö hawia döjärr morr därrcha sim Chipre hanəm döjärrmu hoo dichjim. Ma, maar juawë gar t'abojim. Mag wëtumua warag Siriaag wëtjim. Mamə mag maar wëtum barco heem nem hääur Tiro p'öbör hee plaju hatarr haawai mam dubimajim.

⁴ Mag p'öbör hee chi hök'a durrum k'ən̄n̄ haar wëtwi ham däi maar siete días naaimajim. Hich maig mag chi hök'a durrum k'ən̄n̄ nag Hëwandam Hak'arau jaaubaawai jürr hamachdëu Pabloog Jerusalenag mapiba jaaujim.

⁵ Mamə par mag mapiba jaau nəm hääba, seman hääb dichdimam hee maar wëtaaggajim. Mag maar wëtum haadeewai Hëwandam gaaimua maach k'odk'a nəm k'ən̄n̄ t'um hamach həlin däi hamach chaainpa p'öbör higaau jér maar hoopäin bëejim. Maig jér mosjä hee pachëwi, maach t'um jïepör p'öbk'anāa, Hëwandamag jëeujim.

⁶ Mag Hëwandamag jëeuwia, t'umaam k'ən̄n̄ däi hagdaujö hayoo hayoo naawi, marau maach wëtju barco hee waaidətk'abaadeewai hamachjä hīchab hamach diig durr paauk'abaadëjim.

⁷ Maimua ya hääbmiecha tag p'ūas jëmerbaju hat'ee, mag maach narr p'öbör Tiro hanəm haigmua jap hee paauk'awia, Tolemaidaag wëtwi, barwi, haig chi hök'a durrum k'ən̄n̄ däi saludaawia, warag ham haig k'ääim hääb hënter k'ëujim.

⁸ Noram haigmua hëréubaadeeu p'öbör Cesarea hanəm barwia woun jöoi hääb maach peerdlajem hiek jaaumie Felipe hanəm di haar wëtjim. Warr hich mag Felipe, iglesia heem chi pörnaan juag hoojem k'ən̄n̄ siete narr heem hajim.

⁹ Hich mag jöoirau chaain həlin happai chi daupeen jayap wai sñejim, Hëwandam hi jaaumien.

¹⁰ Mag Felipe di haig maar k'ääidam k'apancha k'aba nəm hee, Judea durrmu woun hääb hagjö Hëwandam hi jaaumie Agabo hanəm bëejim.

¹¹ Mag bëewia, maar dak'ir Pablo hääjajem hauwia haguia jürr hich bää däi hich juapa järpäinaa, —Hëwandam Hak'arau mərlag jaauwai magta jää hauju haajemgui hajim chamag hääjajem pap, Jerusalén p'öbör hee judionaanau. Mag jännaa jürr judionaan k'aba, durr chaauram k'ən̄n̄ nagta sñi par deeju haajemgui hajim Agaboou.

¹² Maach jägəucha mag hürbaawai Cesareapien däimua marau Pabloog Jerusalenag mapiba jaau naajim.

¹³ Mam^λ mag mapimap'a n^λm hee, jūrr hich Pabloou marag magjim:

—¿K'ant'eeta jäg päär dauhi paar t'^λnarráma? Hoob k'^λirjumiet hajim. Päär hich jägtä n^λm^λn magan m^λchpata hök'^λirjuu hapiju hék'a n^λmgui hajim. Jerusalén pabaimaawai hamau mag m^λ hib^λrwiajā, maach Pör Jesúus gaaimua k'ai, hidēu mag sim. Hi gaaimuan m^λln mag^λmjā haba t'^λju chir^λmgui hajim Pabloou.

¹⁴ Par mag jajaauk'amjā maach hiek hök'aba habaawai warag hich magpai s̄uwia Hēwandumagta marau, —Hēwandum, p^λlta maach Pör haawai p^λchdēu k'ap hirig nem jaubá hanaajim.

¹⁵ Magtarr k'ur k'^λaidam k'apan k'aba n^λm hee, marau maach nemdam k'^λir k'augwia Jerusalenag durr paauhk'abaad.

¹⁶ Maar d^λi wëtjim hääur k'^λln Cesareapien chi hök'a durrarr k'^λln. Mak'^λlnau woun hääb Chiprepier Mnasón han^λm hag di haarta maar p'^λebaadéjim, Jerusalén p'^λöbör hee barwia hichdēu marag hich haig jēermk'^λir di deeju ha sierr haawai. Mag woun hag nawe maach Hēwandum hiek hök'awi s^λejim.

Pablo Jerusalén barwia Santiago hoon matarr

¹⁷ Mag durr paauk'abaadéwi ya Jerusalén paauk'abaimaawai, haig chi hök'a durrarr k'^λlnau s^λi maar hamach haig baarpi hauwia t'um honee n^λisijim.

¹⁸ Mag maach bartarr noram Pabloou maar hich d^λi p'^λë harrjim Santiago hoon. Mag Santiago di haig hīchab iglesia heem chi pörnaanjā narr haawai

¹⁹ Pabloou hamag saludaawia hök'ar hiy^λlmamua hamag jaaubaadéjim, jäga judionaan k'abam k'^λln heejā Hēwandumau hirig hich hiek jaaupinaa hīchab nem k'^λir pogk'e waupimaa-jeejī.

²⁰ Pabloou hamachig mag hīgk'amam hūrbaawai honee n^λm hiek'au warag Hēwandumagta, "Aay, hääucha magbarm Hēwandum" hajierram. Maimua jūrr hamach garmua Pabloog, "P^λdē maar hiek hūrbarí, marau p^λrag jaauk'im" hawi, —Pua p^λchdēujā k'ap'^λ chir^λmgui hajierram, judionaan hee hōor pöoma t'^λn^λm chi hök'a n^λm k'^λln, mam^λ t'um mag t'^λn^λm k'^λln hiek hichiita hamau hich mag Moiseeu p'^λa p^λatarr hiek p^λabä h^λlrk'a wēn^λrraju haai n^λm haajem.

²¹ Maimua hamag jaauwai, mag judionaan t'um hamach durr chaaur jooba n^λm k'^λlnag pua Moiseeu hiek p'^λa p^λarr gaai nem jaaau s̄isid^λmjā h^λlrk'apiba jaaujem haajemgui hajierram. Mag n^λm d^λi hīchab hamag chaain mehēudamjā t'^λabichpiiba jaaunaa warag maach jöoin hijā hisegpi jaaujem haajem.

²² Magnaa hirig, Jāgajuma maadēu har chi mag k'īirju nām k'ānag, magām hiek chad hapim hugua? Hamachdēu pā barbaichēm ha hūrbaawai, hichiita jerrba hāba biirdānaa hamau pārāg mag hiek hēudāb k'aba hēudājugui hajierram.

²³ Chadcha pachta mag hiek'a chitam ham hugua, jäg puamagta habá, marau pralg k'uirjugdam deegpam: Maig hoorjayap n̄amgui hajierram, Hēwandum na hāba hiripai jēwaag hihat'ee sark'aju ha hiek'a n̄am k'lan.

²⁴ Jäg pʌ ham däi Haai hi jëeujem deg mawia ham däi hāba pʌch k'ooipibá, Hēwandam na wajap'a chirsieg. Magnaa hīchab pʌch pör k'ōipibarm paarjā p'agpäinaa warm k'ʌn dën paarjā p'agbap̄i hajierram, ham dënjā hagiö k'ōipälmk'ür. Hōrau hamach daúa pua magbarm hoobaawai, jāgan sëuk'aawaita hōrau pʌ hēugar mag jaau naajim haju. Magbaawai hīchab puajā hamach dënjö Moiseeu jaau pʌatarr hʌlark'a sim ha-jugui hajierram chi Pabloog wawimamua.

²⁵ Magnaa, Har judionaan k'abam k'ɻɻn h̄chab maach H̄ewandam hiek h̄k'atarr k'ɻɻnagjā ya marau h̄esap haaidɻpäijimgui hajierram. Hamag marau jaaupäitarr gaai, h̄orau hamach juau nem parhoobamta H̄ewandamk'a waunaa hagɻg j̄ewaag nemchaain t'õotarr modjā k'öpiba, nem t'õowia hag bag d̄en reyen wau s̄isidlmjā k'öpiba, ni nem s̄ii b̄ögöne bag h̄ärba t'õo sim modjā k'öpiba jaaupäijim. Mag n̄lm d̄i h̄chab dich h̄oor k'abam d̄i chan hoob b̄äljrjā k'apes hapiba jaaupäijimgui hajierram, Pabloog h̄igk'amamua.

Pablo Haai hi jëeujem deg sim par hautarr

²⁶ Warm k'ʌnau hichig mag jaaubaa chadcha Pabloou mak'ʌn jayapam k'ʌn däi mawia, hag noram Hëwandum na wajap'a naisieg hamach t'um häba hamach k'ooipinaa, Haai hi jéeujem deg dubjim, p'adnaanag k'an hedta mag sərk'a nʌm höbér hëebaadeewai hag paar nemchaaindam hamach pipied k'ëchju haai nʌ ha jawaag.

27 Mamʌ siete días mag sark'a naaju hatarr haawai, ya sark'a höju dakpamam hee, judionaan Asia durrmuña bëetarr k'ʌnau Pablo Haai hi jëeujem deg sim hoop'öbaadëjim. Mag hamachdëu hoo hat'aawai pørp'öbaadëwi warag hähäak'amua sñita höor p'ogueupäijierram.

²⁸ Mag hōor p'ogueupläiwa warag, —; Keena israelnaan, maar juag hoobahut'ā! haajeejim. Chamag wounauta dur-pierr hōor t'umaam k'ān nag maach jōoin hi hisegpi jaaunaa, Moiseeu p'ā platarr hiekjā hasekaspiba jaau nārranaa, hīchab māg Haai hi jēeujem di higwiajā k'aigba hiek'a nārraba haa-jeeb hajierram. Mag nārrāmuua hīs hag hee judionaan k'abam k'ān dubju k'aba haajemta warag hierr p'ē wai sīewai māg diin ya k'aigba sīsimgui hajierram. Deeu wajaug paapāibam

haig chan pöd hag hee Hēwandamag jëeuju k'aba simgui hajierram, hähäak'amua.

²⁹ Mag judionaan k'abam k'ʌʌnpata Haai hi jëeujem deg híerr t'ʌʌnʌʌmk'arran, hamachdëu hich Pablo magju na woun Efesopierr Trófimo haajerr däi häba nʌrrʌm hootarr haawaita mag hedjā Pabloou mam hierr Haai hi jëeujem deg hich däi wai simpii narr gaaimuata mamag k'ajierram.

³⁰ Mag hähäak'am hūrbaawai sīi hōor pöm k'ap'ig bëe t'ʌʌnisijim. Maimua k'apanaam k'ʌʌnau Pablo pʌrp'öbaadëwi, jūrram k'ʌʌnau dawag het'et'errg wai höbérwi, hag bärre Haai hi jëeujem dën chi puertdi p'ãark'a sīujim.

³¹ Mag dawag harrwi, k'apanaam k'ʌʌnau haawai, ya Pablo t'öopäaig hëk'a nʌm hee, Roma durram soldaaun pöm t'ʌnarr heem chi comandanteeu hūr hat'ajim, mag p'öbör heem hōor t'umta kaaijā hee t'ʌnʌm hanʌm.

³² Magbaawai hag bärre capitannaan soldaaun däi t'ärk'a hauwi mag ham poposk'am haar k'ap'ig p'öbaadëjim. Mag wëtwi warm k'ʌʌnau mag comandante hich soldaaun däi pochag hurum hoo hat'aawai jūrram k'ʌʌnau Pablo p'otpäpäik'arrjā tag dichbajierram.

³³ Mag barimawia, chi comandanteeu Pablo pʌr haupiwia, warre caden numiimua jā sīupijim. Maimua haig narr k'ʌʌnag, —Jā jamaam woun hagá, maimua k'ani hichdëu jāg sīejī? ha jëeujim hajap'a k'ap haag.

³⁴ Mamʌ mag sīi hirua k'ajap'a jëeutarrta, deeu heeupemjö sereubaadëwi sīi hähäak'amua jūrr chik'aman hichaaur jaaupäpäi k'aawai chi comandanteeu pöd hëk'ajujā k'augba haadëjim. Mag, sīi warag hich soldaaunag chi Pablo cuartel hee harrpijim.

³⁵ Mag soldaaunau Pablo harrumua ya chi cuartel haiguim döig bëk'ʌrr pabaimaawai warag sīi chaaijö juu hee jiir harrierram, hōrau hamachig băyeu haujujö haadëp haawai.

³⁶ Mag t'ʌnʌmʌn ham hëudee serereug wëtumua warreta Pablo t'ööpi jajaau haajeejim.

Pabloou hich kōitpai hiek'atarr

³⁷ Mag harrumua ya hich cuartel hee wai dubaagpam hoobaawai hich Pabloou mag soldaaun pör chi comandanteeg griegonaan meúa jëeujim, jöpcha hi däi hiyʌʌ haag. Chi comandanteeu hūrwai Pabloou hichig griegonaan meúata hiek'abarm hūrbaawai hirig, —Hää, puan magan maar meujā hiek'aajeebma hajim.

³⁸ ¿Pʌ Egiptopierr k'abá, pua k'abajī har na biek hăb gobierno däi wërbʌag chumanaan pöm cuatro mil pʌch daumaai jär hauwi hōor barba haajem chʌʌi p'ë harrtarr? hajim hirig.

³⁹ Magbaa Pabloou, —MΛ chan Egíptopierr k'abam. MΛΛN judioougui hajim, Cilicia durr p'öbör Tarso haajem hee t'aabatarr. MΛ mag sīi p'öbör parhoobam heemjā k'abam. MamΛ pua k'ōs hak'iin, hidēu mΛrΛg hiek'apik'am, mua hōrag hiek'am k'ōsi chirΛmgui hajim.

⁴⁰ Mag chadcha chi comandanteeu Pabloog, “PΛ hiek'aju haai chirΛm” habaawai, Pabloou hajap'a döig dag gaai dΛnΛlunaa hōor k'üpamk'fir juau jaaubaawai, k'iu paauk'abaadee, jūrr hebreonaan meúa hamag magjim:

22

¹ —Keena k'odamnaan, jöoinpa t'um, mΛ hiek hūrbat, mua mΛchdëupai mΛch k'aigpér hiek'aagpamgui hajim.

² Pabloou hamachig hebreonaan meúata mag hiek'abaadëm hūrbaawai chará warag sīi k'uu hūrp'öbaadëjim. Mag hōor k'iu t'ΛnΛm hee, hiek'amamua Pabloou mamagag majim:

³ —MΛΛN judío charau. MΛ Cilicia durr t'aabajimgui hajim, p'öbör Tarso hanΛm hee. MamΛ mΛch herraawe mΛig Jerusalén bëewia hich mΛigpai jöoipa chirΛmgui hajim. MΛ maestro Gamalielau mΛrΛg wajap'a maach jöoin hiita t'umaa jaau bääujimgui hajim. Magtarr haawai mΛch t'äardamaucha Hēwandum dau na nem hajap'a waum k'ōsi waujuuta hēk'a chitaajemgui hajim, hich jāg pārāu haajemjö hīchab.

⁴ Warran chadcha mua mΛg Jesús hiek hēk'a wēnΛrrΛm k'ΛΛn pΛr hauwi dau hap'Λ wawaag ham hēudee hēk'aajeejim. Mag pΛr hauwi, hΛin hawiajā, bΛΛrjā dau haug k'augba cárcel deg dubpäimaajeejimgui hajim, mΛchdëucha.

⁵ Mua maagjerr p'adnaan pöröu k'ap'Λnnaa hīchab chi pörnaan hi k'āai jua heegpaim k'ΛΛnaujā k'ap'Λ nΛmgui hajim, hamach paarmua mΛrΛg hēsap wau deejerr haawai. Biek hāb hamachdëucha mΛrΛg hēsap wau deejierramgui hajim, Damasco p'öbör hee maach k'odnaan judionaan haar mag hēsap dāi mawi, Jesús hiek hēk'a durrum k'ΛΛn pΛrk'a haut'urwi, mΛig Jerusalén haipierrwai ham gaai hamachdëu hampierr haag.

Pabloou hichdëu Hēwandum hiek hēk'atarr jaautarr

⁶ Pabloou mag hichdëupai hich jajawagmamua, 'MamΛ mag mΛchig hēsap wau deebaawai hag dāi mamta, ya Damasco dak'a hedausjējö nΛm hee dēgölp pagt'Λm daujö hedjā heemua p'Λr jēer hat'amua

⁷ warre mΛ jēk'Λt barwerbpäijimgui hajim. Mag jēk'Λt chirΛmuia hūurwai hōor chuk'u sim heemuata mΛ t'Λrcha t'Λrt'Λrnāa, “¿K'ant'eeta pua jāgcha jāg mΛ hiek hēk'a durrum k'ΛΛn k'aibag wawaag ham hēudee hēk'a nΛrrāma?” ha sīejim mΛrΛg.

⁸ Mʌchig magbaawai jūrr mua hirig, “Señor, ¿ma pʌ k'aima?” ha chirajim. Magbaawai mag hōor chuk'u s̄ierr heemua mʌrʌg, “Mʌn Jesú, Nazaretpierrau ha s̄ejim. Pua jāg mʌ k'apeen hēudee hēk'a nʌrrʌm haig, mʌ hēudeeta hēk'a nʌrrabahab” hajim.

⁹ Magbaawai mʌ d̄xi w̄enʌrrarr k'ʌn mag pagt'ʌm daujō pʌr jēer hat'am hoowia jāp'ierr naisijim. Mamʌ mag hōor hiekjō mʌrʌg hiek'atarr chan pōd hamachdēu k'augbajierram, k'an hata hiek'a s̄ejim k'ai.

¹⁰ Magbaawai mua maach Pōr Jesuug, “Señor, ¿mua jāga haju haai chirá?” ha jēeujim, mʌchig mʌchdēu nem wauju jaauumk'īir. Magbaa hirua mʌrʌg, “P'iidʌwia warag pʌch maa harrag pet” hajim, “Damascoog. Jamta pʌchdēu nem wauju t'um pʌrʌg k'ap jaaujugui” hajim mʌrʌg.

¹¹ Mag harar wʌn jēer hat'arrau warre mʌ dau k'augba pʌabjerr haawai mʌ k'apeenau s̄ii mʌ juu gaai pʌrnaata Damascoog mʌ bāyeu harrierramgui hajim Pabloou, hichpai jaauumamua.

¹² Magnaa, 'Mag p'öbör hee s̄ejimgui hajim, woun jöoi hāb Ananías hanʌm. Mag jöoi Hēwandum dau na hagpierraanaa hīchab Hēwandamau Moiseeg hich hiek p'āpitarr gaai nem jaau s̄isidʌmjā hajap'a hʌrk'aajerr haawai, judionaan t'um mag Damasco p'öbör hee naajerr k'ʌnau hi hēugar hajap'a hig hiyān haajeejimgui hajim.

¹³ Mag jöoirau mʌ jēer chirʌm di haig mʌ hoon bēewi mʌ t'īr t'īrnnaa mʌrʌg, “Hēwandum gaaimua k'odam, deeu dau wajap'a heerdʌ chirsí” hajim. Mag chadcha hirua magbarm bārre mʌ dau heerdʌbaadeewai mua hi k'īr heerpa chirsijimgui hajim.

¹⁴ Mag hiek'amamua mag jöoirau mʌrʌg, “Maach jöoin hag Hēwandamauta pʌ jʌr hat'amgui hajim, hichdēu nem waupim k'ōsimta pʌrʌg k'ap'ʌ hapināa, hīchab hāb bʌlṛjā k'aibag chuk'u k'itʌm pʌch daúacha hoonaa pʌch jāglucha hich hiekjā hūrmk'īir.

¹⁵ Ya pua mag pʌch daúacha hi hoobaawai puata jūrr mʌg hatagjā t'umaam k'ʌnag hi hiek pʌchdēu hūrtarr jaaunaa hīchab pʌch daúa hootarrjā jaau chitajugui” hajim.

¹⁶ Magnaa mʌrʌg, “¿Jāimua pʌ k'ani nʌ chiráma? hajim. P'iidʌwi, pʌch pōr choopibá. Magnaa Hēwandamau pʌch k'aibag chugpaamk'īir Jesucristoog jēeubá” hajim hich jöoi Ananiaau mʌrʌg.

Pabloou jāga maach Pōr Jesuu judionaan k'abam hee hich p̄iij ha jaautarr

¹⁷ 'Mag chadcha Ananiaau mʌchig jaautarrjō hawi, mʌ deeu Jerusalenag mawia, Haai hi jēeujem deg Hēwandamag

jëeu chiramta sii dëgölp mΛ dau heert'ag hat'amjö habarm hee, Jesuuta mua hoo hat'ajimgui hajim Pabloou, hichpai jaauumamua.

¹⁸ Mag hich hoopiwia mΛrΛg, “MΛig Jerusalén chan par pua mΛ hiek hōrag jaauwiajā hamau hæk'abam. Mag k'ääi pΛchta jöpk'arraapai mΛg p'öbör heemua warag chawag petá” hajim.

¹⁹ Magbaawai mua hirig, “Señor, t'umaam k'λlnau k'ak'apdö t'λnλmgui” ha chirajim, “mua Hēwandam hiek jaaujem dipierr mawia, pΛ hiek hæk'a durrum k'λln pΛrk'awia, cárcel deg p'äärnnaa ham wΛmaajerr. Maagjerr hābmuajā meraa k'aba simgui” ha chirajim. “MΛchdēucha hamach mag waaujerrta mua hamag pΛ hiek jaauwai, ¿hamau hæk'abaju?

²⁰ Esteban k'ararr pΛ hiek jaau k'itlm gaaimua t'ðo naawaijā däi haig chirarr haawai mΛch hiparmua t'ðopi jaauua mag chi t'ðo narr k'λln k'ajüajā mΛchdēuta t'la chirajim. MΛ mag chitarrauta hīs jūrr mΛch garmua hamag pΛ hiek jaauwai, ¿hamau hæk'abaju k'ai?” ha chirajim hirig mΛch garmua.

²¹ Magbaawai maach Pör Jesuu deeu pΛaba mΛrΛg, “Petá; hichiita deeum durr durr warp mua pΛ p'äi chiramgui” hajim, “judionaan k'abam k'λln hee.”

Magta Pabloou hichdēu Jesús k'augtarrjā jaaujim judionaanag.

Cuartel hee peer Pablo wΛtarr

²² Warran mag hiek'amam hāu k'iu hi hiek hūr naajim. MamΛ hābmiecha hirua mag hiek'abapläim hūrwia deeu sereu p'öbaadeeuta, “Jāg wounan warreta t'ðopäiju haai sīsim” k'ap'öbaadéjim.

²³ Mag serereuk'amjā pΛam higba, warag k'ir machgau hamach k'ajüa mor gaai jüa nΛmta t'λrrëujujö, hamachdēu wir haigpai hēudädtk'am däi jēbpa t'öinaa hāgt'aag p'öpäpli k'aawai,

²⁴ chi comandanteeu warag Pablo cuartel hee hierrag harpiwi wΛpi jaaujim. Pablo hiek mag hich wΛbaadee, k'an gaaimuata mag hōor sereu t'λnλmua hi t'ðopi jaau nΛ ha meerba jaaumk'ir hajim haajem.

²⁵ MamΛ mag hierr harrwi, hi juu jāk'anaa, ya hich wΛag habaawai, haig capitán sīrrag hich Pabloou, —¿Pārau sii hich jāg Romapien pāachdēu wΛm haig wΛju haai nΛwi hajim hanΛm, k'an gaaimuata mΛ mΛg wai nΛ ha k'ap haagjā bλlrjā jēeu hoojā jēeu hooba?

²⁶ Pabloou hichig magbaawai chi capitanau hag bärre mawia jūrr chi comandanteeg jaaujim hanΛm:

—Comandante, Pabloou hichdëu jaauwai hi mag Romapierr han^λmta, ¿pua hi w^λpi jaau chir^λ?

²⁷ Magbaawai chi comandante Pablo haig bëewi hirig jéumamua, —¿Chadcha p^λ Romapierrá? P^λ Romapierr k'ai, m^λrl^λg meerba jaaubá hajim han^λm.

Magbaa j^ūrr hich Pabloou, —M^λan chadcha Romapierrau perá hajim han^λm.

²⁸ Magbaa chi comandanteeu, —M^λan Romapierr k'aag p'atk'on pöm p'agwiata Romapierr k'ajimgui hajim han^λm hirig.

Mam^λ j^ūrr Pabloou, —Mua chan p'agjā p'agba, s^ī m^λch dënnaan Romapien harr haawaita m^λchjā Romapierrk'a chir^λmgui hajim hanaabá.

²⁹ Chi soldaaun mag hi w^λju harr k'^λlnau mag hürbaawai warre haigmua chawag hérebaadëjim hajim. Mag n^λm d^λi h^īchab chi comandantejā hichpata j^āp'ierrbaadëjim hanaabá, Pablo Romapierrk'a simta hichdëu mag hi ju a j^āk'apinaa w^λpi jaautarr gaaimua j^ūrr hichta k'aigba haju k'^īirjuwi.

Pabloou judionaan chi pörnaan na hich kōit hiek'atarr

³⁰ Judionaanau Pablo d^λi mamagk'am hoowi chi comandanteeu k'ap^λ ham hig s^īejim haajem, k'an gaaimuata hamau hi d^λi mag naajī. Mag, warag chi caden Pablo jua gayam hēerp^λiwia chi p'adnaan pörnaan t'um Asamblea heem k'^λlnpa hich haig t'^ārk'^λlirp^λijim haajem. Maimua hag noram ya chadcha t'um h^āba biird^λ t'^λnlisiewai chi Pablo dawag haibëewi ham na d^λnllupi s^īujim haajem.

23

¹ Mag ham k'^īirp'ee hich d^λnllupi s^īubaawai mag judionaan chi t'et'emnaanag dau t'^ōba heirpanaa, —Keena, k'odamnaan, H^ēwandamaau k'ap^λ simgui hajim han^λm, m^λ hi dau na k'ajap'a chitaajem. M^λch mag chit^λm k'ap, m^λchdëujā k'ap^λ chir^λmgui hajim, hi dau na k'aigba k'aba chir^λm.

² P'adnaan t'um t'^λn^λm k'^λan pör Ananías ha t'^ār s^īerrjā d^λi haig s^īerr haawai Pabloou mag hiek'abarm hürwia hi bigaau narr k'^λanag hi hijurcha deepi jaaujim hanaabá.

³ Magbaawai Pabloou mag p'adnaan pörög, —P^λan maiguin s^ī k'^īirjugjā chuk'uta hiek'abap^λim. H^ēwandamaujā h^īchab p^λ gaai jua k'^ājuk^ē hajim han^λm, p^λch mag hiek'a chir^λm paar. P^λ h^īchab chi t'et'em haawai hajap'a nem k'ap jéeu hoonaa hagpierraam nem wawaagta m^λig hoo chirabá. Mag simta, ¿j^āgwí p^λch paarmua leíu jaau sim chaaur warag m^λ hi p'^āri jaau chir^λ? hajim han^λm.

⁴ Magbaawai haig narr k'^λlnau Pabloog, —¿P'adnaan hamach t'umaam k'^λan hat'ee hich H^ēwandamaucha chi

pörk'apitarrrta pua bñlrgjä högk'aba, hich k'ñircha mag hiek'a chirá? hajierram hanñm.

⁵ Magbaa Pabloou, —Hää, muan mamñ hi p'adnaan pör k'abampii chirajiebma hajim hanñm. Mua k'ap'ñ harr hamua chan mag hiek'abak'amgui hajim hanñm. Mua k'ap'ñ chirñmgui hajim hanñm, Hëwandum hiek p'ä sim gaai "Pääch heem chi t'et'em higwia hoob k'aigba hiek'am" ha p'ä sim.

⁶ Mag nñm hee Pabloou k'aug hat'ajim haajem, chi t'et'emnaan hee saduceonaan dñi fariseonaanpa t'ñnñm. Hichdëu mag k'aug hat'aawai t'umaam k'ññnag hñrmk'ñir t'et, —Keena, mñjä fariseota mñg chitñm, maagwai mñ haaijä hñchab fariseo hajimgui hajim hanñm. Pärau mñig hiekk'ñr paraamjö mñ wai nñmñ, sñi maach meewia deeu maach hiiu p'iidñju hñk'a chitñm gaaimuapaita mñig mñ wai nñmgui hajim hanñm hamag.

⁷ Pabloou mag hiek'abapäaiwai fariseonaanau jñrr chi saduceonaan dñi chik'am hipeer hahau nññ hawi hihñba narrta warag k'ík'ñratdö haaidñ p'öbaadëjim haajem.

⁸ Saduceonaanau jaauwai, maach hak'aar chuk'u sñerrjëe haawai, maach meewai mñg hatag pawijä tag maach hiiu p'iidñbaju haajem. Mag nñm dñi hamag chan hñgt'ar Hëwandum chognaanjä chuk'u, ni mepeenjä chuk'um hanaabá. Mamñ jñrr fariseonaanau magba, hamau hñk'abam hanñm t'um hñk'aajem haajem. Magñm gaaimuata warrjä mag chik'am hipeer hahau k'ap'öbaadëjim hanaabá.

⁹ Mag sereu t'ñnñ hawi, hñaur k'ññn Moiseeu p'ä plarr hiek jawaag chi machnaan fariseonaan higar narr k'ññnau p'iidñtk'awi, —Marau mñg woun bñlrgjä k'aigba sim hooba nñmgui hajierram hanñm. Mamñ mag sñi hi dau heert'ñg hat'amjöta hajim hanaawai, dösätauta hirig hiek'ajñ wa Hëwandum chogauta hiek'ajñ maadëu k'augbamgui hajierram haajem.

¹⁰ Jñrr mag serereuk'amua warag hat'uucha pamaawai, hñrau sñi jñrram k'ññnau hñudñdk'amua, Pablo piu t'ñrrëu haju k'ñrjuwi, chi comandanteeu soldaaunag hi sim haar hñrbapiwi, ham juu heem k'echeunaa deeu hñmaai cuartel hee warrpjjim haajem.

¹¹ Mag mam hi harrtarr hed hedaar maach Pör Jesuucha Pablo haig bëewia hirig, —Pablo, hoob jñp'ierr chiram hajim hanñm. Jñp'ierrju k'ñai warag t'ñar p'ñi habá. Pñchdëu Jerusalén p'öbör hee hñrag mñ hiek jaautarrjö, hich jñg Roma pawiajä pua mñ hiek jaau chitajugui hajim haajem hichigcha.

Judionaan Pablo par hawaag hibëptarr

¹² Mag maach Pör Jesuu Pabloog hiek'atarr noram judionaan k'apan hñba hiek deewia hihñba nñsijim haajem,

Pablo t'ōopäaig. Mag nám hanámua, Pablo t'ōopáibam haig chan ni hābjā t'ach k'öba ni döjā döbaju ha hiek'awia, "Maach mág hiek'abarm pödba meerk'apáimán, magan júrr Hēwandamau maachta k'aibag wauju haai námgui" ha hiek'ajierram hanaabá.

¹³ Chi mag hiek'a narr k'án chi k'apanag cuarenta hatcha naajim haajem.

¹⁴ Mag chadcha hamach happain ya chi hiek'am harr haawai p'adnaan chi pörk'a nám k'án judionaan chi t'ierrnaanpa hāba narr haar wëtwi maguimajierram haajem:

—Pablo t'ōobam haigjā bñlrjā maar t'ach k'öba ni döjā döbaju ha hiek'awi nám. Marau maach hiek'atarr pödba meerk'apáimán, magan warag maachta Hēwandamag k'aibag waupi jaaujugui hajierram haajem chi pörnaanag.

¹⁵ Cha marau jaau námjö hamk'íir, nau párav tagam k'án t'um chi t'et'emnaan daimua chi comandanteeg nanwe mág pääch haig hi hig nám habat hajierram hanám, hi dái hök'ar hiyál mamua hajap k'ap jésumaag. Magbaawai marau sii hi k'irp'ee nán majugui hajierram hanám, mág wai barchéju nawe t'ōopäaig.

¹⁶ Mamá hamau warm k'án nag mag jajaauk'am hich Pablo hñp'li k'ñ hábam hag hiewaau hür sierr haawai hichdëu mag hürbarm bärre Pablo wai narr haar cuartel hee mawia hi hëugar mamagk'am hichigcha jaauwimajim hanaabá.

¹⁷ Magbaawai Pabloou capitán háb hich haig t'ärnaa magág, —Chamág woundam comandante haar hat'aad hajim hanám. Nau hirua hichdëu k'ap comandanteeg nem hígk'aimaju.

¹⁸ Magbaawai chadcha capitanau chi chaai comandante haar warrwi hirig, —Preso háb Pablo haajemua mā t'är hauwia mág chaai pā haig haibéepijimgui hajim hanám. Hi hiek mag mág chaairau párág nem jawaag wai chirám haajem ha jaaujim chi comandanteeg.

¹⁹ Magbaa chi comandanteeu chi chaai juu gaai párnaa chaaur hich hap harrwi, —¿K'anta pua mårág jawaag wai chirá? ha jéejim hanám.

²⁰ Magbaawai chi chaairau hirig, —Judionaan ya hāba hiek deewi námgui hajim hanám, nan pā haig hiek'aan bëeg. Nan hamau párág Pablo harrpijogui hajim hanám, hamach pörnaan judionaan chi t'et'echaram k'án dái hāba biirdá nám haar, sëuk'a hök'ar hit'uu jéejumamua hajapcha hi k'ap haag hawi.

²¹ Mamá hoob ham hiek hák'amgui hajim hanám. Chi mag hiek'a nám k'án k'apanag cuarenta hatcha námgui hajim haajem. Hich mak'ánnta Pablo t'ōopáibam haigjā t'ach k'öba ni döjā döbaju ha hiek'a námgui hajim hanám. Maimua sii hamach hiek'atarr pödba meerk'abapáiwai warag

hamachdëuta Hēwandamag hamach k'aibag waupijaauju haajem. Maagwai hamachdëu hāba pΛ hiekpaita hūr nΛmgui hajim hanΛm. Pua hamag mag harrpimΛn, magan k'Λd jārr sirp'ag hee nΛnaa mΛ naamjöoi t'ōopäiju haajem ha jaaujim haajem chi chaairau.

²² Magbaawai chi comandanteeu chi chaairag, —MΛg cha pΛchdëu mΛrlag jaaubarm hoob bΛlrjā deeum k'Λnag jawamgui hajim hanΛm.

Mag jaaupiba wawinaa chi chaai pÄijim haajem.

Gobernador Félix haar Pablo deepäitarr

²³ Magbaawai chi comandanteeu capitannaan numí t'ärk'a hauwi hamag nem t'um k'ür k'augamk'ür magjim haajem:

—Soldaan sii bΛlupai wëtju k'Λn doscientos jΛr hat'at; cabaai gaai wëtju k'Λn setenta, maimua soldaan t'utk'ér panjā hīchab doscientos jΛr hat'at hajim hanΛm. Mak'Λn däi nau k'ëutarr k'ur nΛ hawi hedaram las nuevenaa pāar Cesareaag wëtjugui hajim hanΛm, Pablo deen.

²⁴ Maimua hich Pablo hat'eejā hagjö cabaai jΛr deebat, hag gaai mamk'ür. BΛlrjā hi chig haba harrwi hich jāg monak'a gobernador Feliig t'asie pΛbabajët ha jaaujim haajem mak'Λn capitannaanag.

²⁵ Mag jaauwi ham wëtum däi chi comandanteeu hësapjā p'ānaa deepäijim hanaabá, Cesarea durram gobernador Félix hat'ee. Mag hësap gaai mag sijem haajem:

²⁶ “Excelentísimo Gobernador Félix, ¿Jägpai chirá? MΛ, comandante Claudio Lisiaauta pΛrlag mΛg hësap p'ā deepäi chirΛm. MΛ saluddam deepäi chirΛm hat'á.

²⁷ MΛg woun judionaanau pΛr hauwi, mΛ k'urau k'abamuan, warre t'ōopäim hig naajim. MamΛ Romapierrta mag wai nΛm ha mΛchdëu hūr hat'aawai hag bärre mΛch soldaan däi mawi mua hi k'aigpér haujim.

²⁸ Hag'ta k'augba chirarr haawai, k'an gaaimuata hamau hi däi jāg t'Λná ha k'ap haag hawi, mua hi harrjim judionaan hamach Asamblea hee hāba biirda t'ΛnΛm haar.

²⁹ MamΛ mam panaa wajapcha hūurwai sii Moiseeu Hēwandam hiek p'ā pΛtatarr gaaimuata hamach heepai mag hi hiekk'ör pōm chirΛm k'ajieram. MamΛ mua hoowai mag-paim gaaimua pōd hi t'ōoju k'aba, ni sii cárcel deg p'āraagpajā hi hiekk'ör chuk'u sijem.

³⁰ MamΛ mag nΛm hee hūurwai, judionaanau hi t'ōopäyaag hiek deewi hihāba nΛm ha mΛchdëu hūr hat'aawai, chadcha heeu dëgölp magam hugua hawi, warag mua pΛ haar hi deepäi chirΛm. Maagwai mag hi hiekk'ör pōm chirΛm ha jaau nΛm k'Λnagjā warag pΛ haar wëtwi pΛch däichata hiek'api chirΛm.

Magdampai hajim p_λrag jaaum hig chirarr. Hayoo kakë.
Firma, Claudio Lisias"

³¹ Maimua chadcha hedau k'ëutarr k'ur n_λ hawi ya hamach wëtju harr hora haadeewai, hamachig jaautarrjö soldaaunau Pablo dawag hauwi p'öbör Antipatris han_λm_λg hat'aadëjierram.

³² Mag wëtwi, barwia, hag noram hăspabaadeewai maig-paimua chi soldaaun b_λlu wëttarr k'_λn deeu hewag hamach cuartelag bëejierram. Magbaawai warm k'_λn cabaai gaai wëtmaa harr k'_λnau warag Pablo Cesareaag hat'aadëjierram haajem.

³³ Mag wëtumua Cesarea barwi, comandanteeu hësap deepäitarr gobernadorrag deewi, chi Pablojä warre hich jua hee joot'Λ p_λajierram haajem.

³⁴ Mag hichig hësap deebaimaawai hag gaai heirpa wai d_λn_λ hawi Pabloog jëeujim haajem hi t'aabatarr durr k'ap haag hat'ee. Maimua Pabloou hichig, —M_λn Cilicia durram_λu habaawai, jûrr chi gobernadorrau hirig,

³⁵ —Nau hök'ar p_λ k'aibag wawaag p_λ k'ëir hiek'a n_λm k'_λn hăba naaicheewaita mua p_λ hiek hûrjugui hajim han_λm hirig. Magwi warag rey Herodes k'ararr s_λejerri degpai soldaaunag hoo paraa wai naapijim haajem, b_λlrjä höbeerpi.

24

Pabloou hich kōitpai gobernador Feliig hiek'atarr

¹ Mag soldaaunau Pablo Cesarea p'öbör hee gobernador haar deet'urtarr k'ur cinco días n_λm hee, p'adnaan pör Ananías, hagjö judionaan chi pörnaan d_λi hamach abogado Tértulo han_λmpa barjim haajem ham n_λm haar. Mak'_λnau hamach t'um gobernador haar wëtwi nem chad k'abamta sëuk'a chadam hiekjö Pablo gaai t'_λjierram hanaabá, hi k'aibag waumk'ëir.

² Mag n_λm hee h_λchab hich Pablojä hamach haig waip-ierrwai chi abogado Tértulouo Pablo k'ëir gobernador Feliig, —Señor gobernador, häu p_λ gaaimuata maar k'öinaa wën_λrr_λmgui hajim han_λm. P_λch jäg p'idx'aagjä k'ëirjugdam k'ap'Λ k'it_λm gaaimua, m_λg durr heejä chadcha häu warag pua nem k'ëir pogk'e waumam h_λrau k'ak'apdö t'_λn_λmgui hajim han_λm.

³ Maagwai maach t'umaam k'_λnau p_λrag häu hajim han_λm, chadcha maach t'umaam k'_λn hat'eeta pua jäg s_λewai. Jäg hoowai chadcha maar honee n_λmgui hajim han_λm, p_λ gobernador wajap'am haawai.

⁴ Mamə pʌ jua p'itag pōm wai sim maachdēu k'ap'ʌ naawai sīi k'ūchpai pʌrlg maach hiek hūrpim k'ōsi nʌmgui hajim hanʌm.

⁵ Mag marau pʌrlg jaaum hig nʌmln mʌgaugui hajim hanʌm: Marau wajapcha hoowai mʌg wounan sīi hōor wawí nʌrrʌmuā hōor meeuk'apimieu. Maguata sīi hich nʌrrʌmpierr judionaan wawie gaaita nʌrrraajemgui hajim haajem, hōor meeuk'apiwi hiek p'it'urg hamk'īir. Mag nʌm dāi hīchab mag ham hiek hiiur "Nazaretpierr hi" hanʌm hee hichta chi pōrk'a simgui hajim hanʌm.

⁶ Mag hichta chi pōrk'a chirʌm hawi, Haai hi jēeujem di higwiajā k'aigba hiek'anaa hag hee judionaan k'abam k'ʌʌn dubpiba haajemta hierr hich dāi p'ē wai s̄ejimgui hajim hanʌm. [Mag nʌrrʌm hat'eeta chadcha marau hi pʌr hauwi maach ley gaai jaau simjō hich hagpierr ham hig naajim hi dāi.]

⁷ Mamə ya marau magaagpamta, comandante Lisias bēewi, hajués maar jua heem k'echeu harrwi, jūrr maachigta mau pʌ haar bēepijimgui hajim hanʌm.]

⁸ Mamə maar sēu ham hugua, pʌchdēucha hirig wajap'a jēeu hooju haai chirʌm, k'an gaaimuata marau mʌig hich k'īircha pʌrlg mag jaau nʌ ha k'ap haag hat'ee.

⁹ Chi Tertulouu mamag k'aawai tagam judionaan haig narr k'ʌʌnaujā hīchab hich magta warag hi hipierr, "Jāan chadauguī" haajeejim hanʌm.

¹⁰ Magbaawai chi gobernadorrau Pabloog hiek'amk'īir jaubaawai Pabloodu hiek'amamua t'umaam k'ʌʌn jāgdaar magjim haajem:

—Hāu pua mʌrlg hiek'apibarm. Mua pʌchigchata jaaum k'ōchag chirajimgui hajim hanʌm, pʌchta chadcha nem hīs k'abam mʌg durr hee año k'apan chi t'et'emk'a chiraawai. Maagwai pʌrlg k'ap hamk'īir, mʌchdēupai mʌch kōit hiek'ak'imgui hajim hanʌm.

¹¹ Mamə wajapcha k'ap haag, pʌchdēuchajā pua bigaaum k'ʌʌnag jēeu hook'iin, heeu hīsta doce diaspai simgui hajim hanʌm, Jerusalén mʌ barchētarr. Tagam nem hat'eejā k'aba, mʌʌn hāba Hēwandamag jēwaanta bēejimgui hajim hanʌm.

¹² Magtarr haawai ni hābmuajā k'īir mor chigpai mʌ chik'am dāi hipeer hahauk'amjā hooba, ni Haai hi jēeujem deg, Hēwandam hiek hūraag biirdʌajem deg, wa kaajā hee k'āijā mua hōor meeuk'apiwi jūrr chik'am jīerrarrauk'am hōrau bʌlərjā hooba haajemgui hajim hanaabá.

¹³ Mʌ bʌlərjā magba chitʌm haawai mʌk'ʌʌn wounaanau pōd pʌrlg, "Chadcha marau maach daúa hi mag sim hooba-jieb" ha hiek'aju k'aba nʌmgui hajim hanʌm, sīi hamach k'īirjug heemuapai mag naawai.

¹⁴ Magarrau m^λchdëujā mua m^λch meerba jaau chir^λm^λn m^λgau: Muan warrgarwe maach jöoinau jëeujerr hag Hëwandalagta hagt'a jëeu chit^λm d^λi Jes^λs hiek h^λk'a wënarr^λm k'^λan higar h^λk'a chit^λmgui hajim han^λm. Maata hamachdëu jaauwai mag mua s^λi Hëwandalam hi k'abamta h^λk'a chit^λm haajem. Mama^λ muajā ham dënjo h^λk'a chit^λmgui hajim han^λm. Hëwandamau Moiseeg hich hiek p'apitarr hiek maimua h^λchab Hëwandalam hi jaauumienau p'ā p^λatarr hiek s^λsid^λmpa t'um mua h^λk'a chit^λmgui hajim han^λm.

¹⁵ H^λor hötarr k'^λan chi t'eerjā chuk'u hajap'a harr k'^λan d^λi h^λk'äraa harr k'^λanp^λa t'um h^λba deeu Hëwandamau hiiu p'iid^λtk'api hauju han^λm hamau h^λk'a naawai muajā hagjö h^λk'a chir^λmgui hajim han^λm h^λchab, ham dënjo.

¹⁶ Maguata m^λan m^λch chit^λmpier Hëwandalam dau najā wajap'a chitanaa h^λor heejā wajap'ata chitaju h^λk'ajemgui hajim han^λm, naspawia m^λchdëu nem k'aigba wautarr gaaimuajā hök'irjuu hoo chiraba haag.

¹⁷ 'M^λch durr k'abam hee añodam k'apanaa p'^λlrd^λ chit^λ hawi, hap'^λan k'^λan hat'ee p'atk'ondam haibëetarr deewi, m^λch ofrendajā Hëwandalamag deeg h^λschata deeu m^λch durr barchëwi chir^λmgui hajim haajem.

¹⁸⁻¹⁹ Magaag hat'eeta bëetarr haawai Haai hi jëeujem deg mawia, Moiseeu hiek p'ā p^λarr gaai jaau simjö t'um mua wau dichwia, Hëwandalam na wajap'a chirsimta judionaan Asia durrmu^λa bëetarr k'^λanau m^λ hoochëjierram. Maagwai chan mama^λ h^λor k'apan k'aba, ni s^λi h^λor meeuk'a n^λrrjëejā k'aba t'^λnaajimgui ha jaauumajim haajem. Leinaanag m^λ k'aibag waipi jaauju hawiajā, mag Haai hi jëeujem deg m^λ hooimatarr k'^λanauta m^λig bëewi m^λ jaauju haai n^λmgui hajim han^λm, k'ani mua ham dak'ir k'aigba wau chirajī.

²⁰ Wa magbam k'ai, chi m^λig n^λm k'^λanaujā jaauju haai n^λm: Har judionaanau hamach Asamblea hee hamach na m^λ wai n^λm hed, ²¹ k'aiu k'ap hajī, k'an nem k'aigba mua wautarr gaaimua hamau m^λ jäig wai naajī?

²¹ S^λita chadcha mua hik'^λaba hamag mag chirajim: "P^λar hiek mag m^λ hiekk'ör p^λom chiraawaita m^λ m^λig wai n^λm han^λm^λn, s^λi h^λor hötarr k'^λannta deeu hiiu p'iid^λ n^λrrjëe haju jaau chit^λm gaaimuapaita p^λraru m^λ m^λig wai n^λmgui" ha chirajim hamag. Mag tag mua b^λlrjā hiek chigaa hiek'abajimgui ha jaauumajim haajem Pabloou hich k^λit.

²² Mama^λ chadcha Jes^λs hiek h^λk'a durrum k'^λanau mag h^λor meeuk'apiba haajem hich Feliujā wajap'a k'ap'^λ s^λerr haawai Pablo hiek'amam h^λrwia warag, —Comandante Lisiás pierrwaita p^λraru hi d^λi mag t'^λan^λm wajap'a k'ap haag hirig wajapcha jëeu hoomajugui hajim haajem.

²³ Maimua warag chi capitanag Pablo chig hapiba jaauwia sīi hoopaar hapijim haajem. Mam^λ mag n^λm d^λi hīchab sīi preso k'aba simjō hi k'apk'^{λλ}nagjā h^λd^λraa hi hoon bēepinaa hirua nemdam higbarmjā parhooba hau deepi jaaujim haajem.

²⁴ Hamau hi d^λi mag t'^λnarr k'ur hagt'a k'āaidam k'apancha k'aba n^λm hee, chi gobernador Félix hich h^λlī Drusila d^λi bēewi Pablo hawaan mapijim haajem, hōrau Jesucristo hiek hāk'ajem jāaumam jūrr hamachdēu hūraag. Mag hich Félix hūan Drusila han^λm Judeapie h^λlī hajim.

²⁵ Mam^λ Pabloou, jāga Hēwandam dau na maadēu nem hagchata wau wēn^λrraju haai n^λ ha jaawi, dich morjā wir haig hajap'ata sark'a wēn^λrraju haai n^λm ha jāaumam d^λi hīchab, Hēwandamau maach chacham hedjā dichdēu nem waumatarrpierr t'um hich hagjōo maach d^λi haju han^λmpa jāaumam hūrwia, Feliiu hich k'ap Pabloog magjim haajem:

—Pablo, hidēu magpai sīuwia p^λchta deeu p^λch sīejem cárcel deg petá. M^λch juu parii habarm hed deeu mua p^λ t'^λrpāijugui hajim han^λm, cha pua jaau sim hūraag.

²⁶ Mag sim^λn mam^λ chi gobernadorrau hich hödegpain, hich weeup^λi n^λm paar Pabloou hichig p'atk'onaujā p'agpim k'ōsi sīerr haawaita mag sīi hi d^λi hiy^λlā haagpajā h^λlība hich haar hi t'^λrpāp^λi haajeejim haajem.

²⁷ Hich mag simua ya año numí sīejim hich mag cárcel degpai. Mag n^λm hee Félix höbērwia jūrr deeum Porcio Festo han^λmta Judea durr gobernadork'a sīsijim. Mam^λ hich Félix judionaan d^λi hiek'ōr haumaaugau, mag hich höbēraagpamjā Pablo höbeerpi, hich mag cárcel deg p^λajim.

25

Pablo gobernador Festo na

¹ Mag chadcha Porcio Festo Judea durr barchēwi jūrr gobernadork'a sīsijim. Mag hich barchētarr k'ur k'āai t'^λärjupnaa Cesareamua Jerusalenag majim.

² Mag hi mawia barbaimaawai sīi h^λlr p'adnaan chi pörk'a n^λm k'^{λλ}n judionaan chi t'et'echaram k'^{λλ}n d^λi hi haig bēewi hirig Pablo hēugar chad k'abam hiekta hīgk'achējierram haajem.

³ Mag, hamach hiek hāk'amk^λir Festoog jajaau haajeejim haajem, Cesareamua Jerusalenag Pablo deepāimk^λir. Maan ham dēnēn hamach happain ya, chi hiek'am harr haawai, mag hi deebapāaiwai k'^λd jārr n^λnaa hi t'^λoopāig hajim.

⁴ Mam^λ par hamau mamagk'am hāba, Festoou warag, — Pablo Cesarea p'^λobör hee preso sīebahab hajim han^λm. Maagwai m^λchchata m^λg k'ur jöpcha hag^λg maju ha chir^λm,

⁵ maagwai pāar heem k'ʌʌn chi t'et'emnaan mʌ d̄ai Cesareaag w̄etju haai nʌmgui hajim hanʌm, mam pabaimaawai, chadcha hichd̄eu nem k'aigba harr gaaimua hiekk'ōr paraa sim k'ai, warag t'et p̄r hawaag.

⁶ Mag jöpcha hich Festo maju harr haawai ocho días k'aba harr k'ai diez diasjöpai Jerusalén p'öbör hee s̄iewi deeu Cesareaag b̄eejim. Mag b̄ewia hich bartarr noram hich sie gaai yupwi hich haig Pablo haib̄emk'īir t'ärpäijim haajem, hichd̄eucha Pablo hiek k'ap hūraag.

⁷ Mag t'ärpäitarr haa, ya hamach haig dubbaicheewai, chi judionaan mag Jerusalenmua b̄etarr k'ʌʌnau dak'acha b̄eenaa hich k'īircha nem k'aigbacharamta hi gaai t'ap'öbaadējim haajem. Mamʌ magʌmjā s̄ii hamach hipaita mag t'ʌnarr haawai pōd hi p̄r hauba haajeejim haajem.

⁸ Mag ham hiek'apinaa jūrr Pabloou hich kōit hichd̄epai, —Mʌ chan mʌg chitʌm haig b̄l̄rjā nem k'aigba wauba chirʌmgui hajim hanʌm. Mua mag hamau jaau nʌmjō judionaan ley hichaaurjā k'aigba k'aba, Haai hi j̄eeujem di higwiajā k'aigba hiek'aba, ni Romaam emperador higwiajā b̄l̄rjā hi h̄eugar k'aigba hiek'aba chirʌmgui hajim hanʌm.

⁹ Mamʌ judionaan hich d̄ai honee hapim k'ōsim hiek'au Festooou hich Pabloogta, —Jerusalén mawia jamta pua pʌch k'īircha warre pʌch d̄ai jāga haju k'ap pʌchig jaaupim k'ōsi chirā? ha j̄eeujim hanʌm.

¹⁰ Magbaawai jūrr Pabloou hirig —Mʌ mʌig emperadorrau warre presonaanag hamach k'īircha ham k'aibag wauju wa s̄ii hōbeerpäiju ha jaaujem haigta chirabahab hajim hanʌm. Maagwai mʌigweta warre mʌch k'īircha jaaupäiju haai simta, ¿k'ant'ee pua mʌ jam harrm hig chirā? hajim hanʌm. Pua pʌchd̄eujā k'ap'ʌ chirʌm, mʌ judionaan hiwiir hābam d̄aijā k'aigba k'aba chirʌm.

¹¹ Pua hoowai mʌchd̄eu nem k'aigba harr gaaimua chadcha hamau mʌ t'ōju haai nʌm k'ai, mua magʌmjā habam. Mamʌ b̄l̄rjā mʌ k'aigba k'aba chirʌmta, s̄ii mʌ h̄eugar mag s̄euk'a t'ʌnʌm gaaimuapai chan mʌ d̄ai hamachd̄eu hampierr hamk'īir ni hābmujā pōd mʌ hamag p̄r deeju k'aba simgui hajim hanʌm. Magju k'āai warre emperador haarchata mʌ deebapäi. Jam hirua mʌ d̄ai hichd̄eu k'ap hajugui hajim hanʌm hich Pabloou hirig.

¹² Magbaa Festooou hich wawiejem k'ʌʌn d̄ai hiek'awi Pabloog, —Emperadorragchata pua pʌch d̄ai hichd̄eu k'ap hapim k'ōsi chiraawai magan hichiita emperador haar pʌ majugui hajim hanʌm hirig.

¹³ Mag Festo k'īrp'ee Pablo hijējēbk'arr k'ur pōmcha k'aba nām hee, rey Agripa hich hāp'li Berenice dāi Cesarea p'ōbōr hee bējierram, gobernador Festo hoon.

¹⁴ Mag bēewia da wētba nām harr haawai hiyāmamua Festooou rey Agripaag Pablo jaaumamua magjim haajem:

—Woun hāb Pablo hanām Feliiu preso p̄atarrjā māig simgui hajim hanām.

¹⁵ Māch māig pachēwi mā Jerusalén hudt'uurwai judionaan heem p'adnaan chi pōrk'a nām k'ānau hagjō ham heem chi t'et'emnaan dāimua warre mārlag hi t'ōopäipi naajimgui hajim hanām.

¹⁶ Mamā mua hamag jaaujimgui hajim hanām, maach Romapienau pōd k'an gaaimuata mag woun preso wai nā ha k'augba nāwe chan jāchag hag bārre presonaan dāi dichdēu hampierr haba haajem. Magju k'āai chi presoogjā mag hich leíg jaau wai nām k'ān dāi k'īrcha hoonaa, hajap'a hi hiek hūrnaata, hi t'ōopi jaauju hawiajā, t'ōopiju haai simgui ha chirajim hanām Festooou Agripaag.

¹⁷ Mag gaaimua hamachta mua mau māch haar t'ārpāiwi bardātk'abaicheewai, hag noramwe māch sie gaaí jupwi chi Pablo hawaan mamk'īir mua hōor pāijimgui hajim hanām Festooou.

¹⁸ Maimua haipierrwai muan hi dāi mag t'ānarr k'ānaujā hirua chadcha nem k'aigba waaujerrta jaaujupii chirajimgui hajim hanām chi Festooou Agripaag hīg'amamua.

¹⁹ Mamā magjā magba, hāba hamau hi gaai t'āmjō t'ā narran, hamach jōoin hi jaau nām maimua hāb mag woun Jesús ha t'ār sīerr meetarr hanāmá, Pablo hiek mag hagt'a hiiu sim ha jaau nāmpaita hi gaai t'ā naajimgui ha hīg'amajim hanaabá.

²⁰ Mag hīg'amamua, Mamā sīi magām gaaimuapai harr haawai, chadcha māchdēu jaauju k'augba haadee, warag hich Pabloogta, "Pā mam k'ōs hak'iin, warag Jerusalenag mak'amgui" ha chirajim, "jam panaata pāchigcha warre pā dāi jāga haju k'ai ha k'ap jaaumk'īir."

²¹ Mamā magbaawai hichdēu, "Magju k'āai warre emperador César haarta mā deebapāit, jamta hirua mā dāi hichdēu k'ap haju" habaawai, hich magpai sīuwi, deeu mua hich sīejem cárcel deg harrpiwi, sīi hoopaar hapijimgui hajim hanām, emperador haar pāi nām hora.

Magta Pablo cárcel deg simjā Festooou Agripaag jaaumajim haajem.

²² Magbaawaita jūrr rey Agripaau chi gobernador Festoog, —Muajā mag woun hiek hūrm k'ōsi chirāmgui hajim hanām.

Magbaa Festooou, —Magan nan mua pārlag hi hiek hūrpik'imgui hajim hanām hirig.

²³ Magtarr haawai chadcha hag noram Agripa Berenice däi hamach k'ajüa hooimʌcharam jüa bëewi hāba hamach bi-irdʌajem hee dubjierram haajem. Ham däi hīchab bëejierram haajem soldaaun chi pörnaan maimua hich hag p'öbör heepaim k'ʌn chi t'et'emnaanjā hagjö. Ya mag t'um bardʌtk'abaicheewai Festoou Pablo hawaan mapijim haajem.

²⁴ Magbaa hi jʌraan wëtwi haipierrwai magjim haajem hich Festoou:

—Rey Agripa, maimua päär mʌig maar däi nʌm k'ʌn: Cha simgui hajim hanʌm, päär hōor hig narr. Jerusalén p'öbör hee maimua hich mʌigjā judionaan t'umaam k'ʌnau mʌg woun hiekk'ōr pöm sim ha jaauchënaa warre mʌrʌg t'ðopäipi jaau nʌmgui hajim hanʌm.

²⁵ Mamʌ mua hoowai hirua bñlrjā nem k'aigba wauba sim, magʌm gaaimua hi t'ðopäaig. Mamʌ hichdëucha jūrr emperador César haarta hich deepäipi s̄iewai, ¿muajā jāgbarju? Hichiita mua hi deepäijugui hajim hanʌm, jam paawai hi däi hichdëu k'ap hamk'īir.

²⁶ Mag hi deepäiju ha chirʌmjā hagt'a k'augba chirʌmgui hajim hanʌm, k'an hata maach pör emperadorrag mua jaaupäiju k'ai, mʌg hi preso wai nʌm k'ap hamk'īir. Mamʌ rey Agripa, pʌlta rey haawai, pʌrʌgta hñrcha k'ap hamk'īir t'ñrpliwi cha simgui hajim hanʌm chi Festoou. Pʌchdëucha hich däi hiyʌn hawia wajap'a k'ap'ʌ haadeewai mʌrʌg jaaubá hajim hanʌm, muajā jāga emperadorrag hēsap gaai p'ā deepäiju haai chirá ha k'ap haag.

²⁷ ¿K'an jāgwi mua mag chirá? Mua mag chirʌmʌn mʌgaugui hajim hanʌm: Mua hoowai, mag preso deepäyaaggpam hanʌmta, emperadorrag k'ap hamk'īir hñs mag gaaimuata hi pʌr hauwi chadcha hi k'aibag wau nʌm ha jaaupäiba chan bñlrjā hñu k'aba s̄iewaita mag chirʌmgui hajim hanʌm chi Festoou rey Agripaag.

26

Pabloou hich kōit rey Agripaag hiek'atarr

¹ Magbaawai rey Agripaau Pabloog hiek'apijim hanaabá, jūrr hich hiekcha hñraag. Mag hichig hiek'apibaawai, hamach meeun hee t'et'emnaanag saludaajerrjö, chi rey hoo simʌg hñgt'aag juu hñanaa Pabloou magjim haajem:

² —Rey Agripa, chadcha maach meeunaupai nem parhooba hamachdëu t'ʌm haig mʌ gaai t'ʌ hiek'a t'ʌnʌm. Mamʌ hñu pua mʌchigcha hiek'api chiraawai mʌ honee chirʌmgui hajim hanʌm, mʌchdëucha wir haig mʌch jawaag.

³ Mua k'ap'Λ chirΛmgui hajim hanΛm, pua chadcha maach meeun hi wajap'a k'ap'Λnaa hīchab maach leijā wajap'a k'ap'Λ sim. Maagwai pua sīi mΛ hiekdam wajap'a hūrbarjogui hajim hanΛm.

⁴ Judionaanaun t'umaam k'ΛΛnau k'ak'apdō t'ΛnΛm, mΛch hēwan gurwe jäga mΛ ham hee chitaajeejī, mΛch durr chiraajeewai maimua Jerusalén chiraajeewijā hagjö.

⁵ Hamau k'ap'Λ nΛmgui hajim hanΛm hīchab, warrgarwe mΛ hich mag fariseok'a chitΛm. Pua k'ap'Λ sim, fariseonaanta chadcha bΛΛrjā maach jöoin hi rlaba wajapcha hΛΛrk'aajem k'ΛΛnau. Hamau chadcha nem hagchata jaau nΛm hak'iin, magΛmta bΛΛrjā meerba t'um jaauk'amgui hajim hanΛm.

⁶ MamΛ magba hamau sīi mΛ mΛig wai nΛmΛn, warrgarwe Hēwandamau maach jöoinag jaautarrjö chadcha maach meewi deeu hiiu p'iidΛju hāk'a chitΛm gaaimuapaita hamau mΛ mΛig wai naabahab hajim haajem.

⁷ Warrgarwe mag jaaujerr haawaita, maach jöoin hābam k'odpai doce narr hag chaain t'umaam k'ΛΛnau hīs hewag pawiajā hagt'a hāk'a durrum hiek'au hedaram magwe Hēwandamag jēeu durraba haajeeb hajim hanΛm, hichdēu jaautarrjö hiiu p'iidΛtk'aag. Magnaa, Rey Agripa hajim hanΛm, maach meeun t'umaam k'ΛΛnau k'abam, mamΛ hiwiir hābam k'ΛΛnau par chad k'abamta hiek pōm mΛg mΛ gaii t'Λ nΛmΛn, sīi chadcha mΛchdēu mag Hēwandamau maach hiiupi haaujem hanΛm hāk'anaa jaau chitΛm gaaimuapaiu hajim hanΛm.

⁸ Magnaa, Keena, magan pārau k'īirjuawai Hēwandamau chan maach chi meemjā pōd p'iriu hauju k'aba sīeb hajim hanΛm, pāar mΛ dāi mΛg t'Λnarram.

⁹ Magnaa hichdēupai, 'Warrañ muajā chadcha jāg Jesús Nazaretpierr higar hāk'a wēnΛrrΛm k'ΛΛn t'um warre k'aibag hee pāiju haai nΛmpii chitajimgui hajim hanΛm.

¹⁰ MΛchdēucha mag k'īirju chitarr gaaimua, Jerusalén p'ōbōr heen chadcha mua ham gaai mas waaujeejim. P'adnaan chi pōrk'a nΛm k'ΛΛnaujā hamach paarmua mΛ higar narr haawai, mΛchig jaaubaa, chi hāk'a durrum k'ΛΛn k'apan mua cárcel deg dubpāimaajeejimgui hajim hanΛm. Mag p'āark'anaa k'ēchpi jaauwaijā mua dāi ham higar chiraajeejimgui ha jaaumajim haajem hichdēucha.

¹¹ Magnaa, Magbaju k'ar mua sīi pa gaai bΛΛrnaajā wΛ t'ΛnΛlujeejimgui hajim hanΛm, tag Jesús higar hāk'apimaaugau. Mag chirΛmΛn Hēwandam hiek jaaujem di nΛnΛidΛmpipier hich mag chitaajeejimgui hajim hanΛm. K'ar warag k'īir machk'abaadeewai deeum p'ōbōr heem magwe mua ham hēudee hēk'aajeejimgui ha jaaumajim haajem hich Pablooucha.

Pabloou deeu jāga hirua Hēwandam hiek chaar hāk'ajī ha jaautarr

(Hch 9:1-19; 22:6-16)

¹² Mag jajawagmamua k'ādau hee Jesús dāi hich hiek'atarr jūrr reígcha hūrmk'īir hawi, deeu hūwaai jaaubaadēwi magjim haajem: 'Mag chitamua biek hāb hiek t'et'echa chitamk'īir hawi p'adnaan chi pōrk'a nām k'ānau māchig hēsap wau deebaawai hag dāi Damasco p'öbörög majimgui hajim hanām Pabloou hich jaaumamua.

¹³ Magnaa, Rey, mamā pua hāk'abamgui hajim hanām, mag mā mamta, hedausīe t'ānām hee, cha hedau wālā t'ānām k'āyaujā dau hararaacha sīi hedjā heemua dēgölp pagt'ām daujō p'ār jēer hat'amua warre maach chi wēnārrarr k'ān t'umwe maar k'īir harar wālā jēer hat'ajimgui hajim hanām.

¹⁴ Mag pagt'ām daujō dēgölp p'ār jēer hat'amua warre maach t'umwe maar jēk'āt t'up'āau sīujimgui hajim hanām. Mag jēk'āt chiramua hūurwai, hebreonaan meúata mā t'ārcha t'ārnāa mārlag, "¿K'ant'eeta pua jāgcha jāg mā hiek hāk'a durrum k'ān k'aibag wawaag ham hēudee hēk'a nārrāma?" ha sīejim mārlag. "Jāg nārrām haiguin parta pāchdēupai pua pāch gaai mas haju jār nārrabahab hajim, p'ak hemk'ōiu p'īdk'amaaugau hewag t'ālgwai hich bāk'ārr pa hēudā jōrrajem gaai miu hāa sīejemag t'ālgjemjō."

¹⁵ Magbaawai mua hirig, "¿Ma pā k'aiuma?" ha chirajim. Magbaa hichdēu mārlag hich t'ār t'ārnāa, "Mān Jesuu. Mānta pua k'aibag wauju hēk'a chitabahab hajim.

¹⁶ Jōpk'aa p'iida dānlisí, maimua mā hiek hūrbá" hajim mārlag. "Mua pārlag māg māch hoopibarmān māch chogk'amk'īrau hajim, mag mā chog k'abaadeewai pāchdēu māg hoobarm hōrag jaaunaa hīchab māg hatag māchdēu pāchig nem hoopimampa t'umaam k'ānag jaau chitamk'īr.

¹⁷ Judionaanau wa judionaan k'abam k'ānau k'āijā pā chig ham hugua, māchdēuta pā t'āa wai chitajugui hajim, chadcha judionaan k'abam k'ān heejā māchdēuta pā pāi chiraawai.

¹⁸ Mua ham hee pā pāi chiramgu hajim, ham sīi dau k'īsumjöta naawai; pua mā hiek jaaubaadeewai, dau hegdtk'a p'ōbaadēmjö wajap'a hoop'ōbaadeewai, tag hamach pekau heepai k'īchag heemjö hich mag wēnārram hugua. Mua pā pāi chiramān, jāg sīi dōsāt hipierraas wēnārraju k'āai, Hēwandamau k'ōsi simjöta wēnārramk'īrau. Mag mā hiek hāk'a p'ōbaadeewai, Hēwandamau hamach k'aibag chugpaabapāaiwain chadau, hamjā judionaan chi hāk'a wēnārrām k'ān dāi hāba Hēwandam chaaink'a nāsisjugui" hajim. Maga maach Pōr Jesuu mārlag hiek'ajimgui hajim hanām Pabloou Agripaag, mag Damasco p'öbörög mamua

k'ad hee Jesuu hichig hiek'atarr jaaumamua.

¹⁹ Mag hiek'ak'agmamua hich Pablooupai, 'Rey Agripa, mächdëucha mag hoonaä mächtigcha maach Pör Jesuu hägt'armua mag hiek'atarr haawaita chadcha mua bâlrjä hi hichaaur haba, sii warag hi hipierraaj hajimgui hajim hanam.

²⁰ Nacha Damascopienagta mua jaaujim maach peerdajem hiek. Magtarr k'ur Jerusalenpienag jaauwi, Judea durram k'annagjä jaauwi, hîchab judionaan k'abam k'annagpa t'um jaau p'ârld chitamgui hajim hanam. Mag jaau chitamn, hamag hamach k'aibag häsie hewag k'irjuvia hisegnaa, Hêwandamagta mag k'aibag chugpaapi jéeumk'ir jauna, hîchab t'umaam k'ann daar nem wajap'ata waipi jaau chitaajemgui hajim hanam, bigaum k'annau mag hoowai hamach hëugar, "Jäk'annan chadcha k'irjug hiiur wai naisim" hamk'ir.

²¹ Mag chitam gaaimuapaita chadcha Haai hi jéeujem deg judionaanau ma pâr hauwia warre ma t'dopäim hig naajim.

²² Mamä hâu Hêwandamau ma heeg hoowia hagt'a monak'a hi hiek jaau pârba chitamgui hajim haajem, t'umaam k'annag. Chi t'et'em k'annagjä jauna hîchab sii parhoobam k'annagjä jaaujem. Mua mag jaaujemn, warrgarwe Hêwandam hi jaaumienau Moisés dâimua jaauwai hîs hewag paawai maach hee mag nem hoomaju haajerrta muajä hamag jaaujemgui hajim hanam. Mag tag mua nem k'et'uu hamag jauba chitamgui hajim hanam.

²³ Cha mua jaau chiramjö warrgarm k'annaujä jaauwai, mag Cristota bëewia, meewia, deeu hichta nacha hiiu p'iidjugui haajeejim hanam; magbarmua judionaanagjä k'ap hapinaa judionaan k'abam k'annagpa hichta hed k'ie hee hötdau paa dñanmjö sîerraawai, hi higmän hirua k'ap hapijugui haajeejim hanam, jäga Hêwandam haar barju.

Pabloou rey Agripaagjä Cristo hiek hâk'apiju hêk'atarr

²⁴ Pabloou peerdam k'õchgau Cristo higwia mag hiek'a k'itaawai Festoou hirig, —Pablo, pânn wajapta lökie chiramgui hajim hanam. Hatcha estudieuta sii warag pâ pör hok'oo sîebahab hajim hanam hirig.

²⁵ Magbaawai jûrr hich Pablo garmua Festoog, —Mâ chan lököö k'aba chiram, muan hagchata nem jaau chitamgui hajim hanam. Maagwai mäch hiek'amamjä mua k'ap'â chitamgui hajim haajem hirig.

²⁶ Magam hiek rey Agripaaujä wajap'a k'ap'â simgui hajim hanam. Mag hirua k'ap'â sim mächdëu k'ap'â chiraawai hîs mag hirig mäch hiek hûrpim hök'öta ma hiek'a chiramjä haba chiramgui hajim hanam. Hôor hâbpaimuajä k'aba, ni

hōor chukag heejā k'abata Jesús t'ōowia deeu hiiu p'iidʌba harr haawai, chadcha hirua meraajā k'aba sim mua k'ap'ʌ chirʌmgui hajim hanʌm.

²⁷ Magnaa hirigchata, Rey Agripa, ¿Warrgar Hēwandam hi jaauumienau jaaujerr hiek pua chadcha hāk'a chirabá? hajim hanʌm. Mua k'ap'ʌ chirʌm pua chadcha hāk'aajem hajim Pabloou hichdēupai.

²⁸ Magbaawai chi reíu Pabloog, —Peerchata puan pʌch dēnjo mʌrlʌg hāk'api hat'amgui hajim hanʌm, pʌchjö Cristo dēn k'amk'īir.

²⁹ Magbaawai jūrr Pabloou chi reíg, —Mag sīi peerta hāk'abarmjā haba, t'um mʌig t'ʌnʌm k'ʌnʌnau mʌ dēnjoتا hāk'ak'iin hāucha hak'amgui hajim hanʌm, pari cha mʌ chirʌmjö preso nʌmuia k'aba mama.

³⁰ Pabloou magbarm hee chi rey p'iidʌbaadeewai, chi gobernador, Berenice, maimua tag ham dāi hāba narr k'ʌnprə p'iidʌtk' a p'ōbaadējim haajem.

³¹ Maimua hamach hap wētwi Pablo hig hiyāʌ nʌmuia jūrr hamach wir haipai, —Keena, mua hoowai jāg woun bālrjā hiekk'ōr chuk'u sim hanaajim haajem, magʌm gaaimua hi t'ōopāaig; ni sīi cárcel degjā wai naaju k'aba simta hamau jāg hi p'āar wai nʌmgui ha hiyāʌ naajim haajem hamach hap.

³² Mag hiyāʌ naawi Agripaau Festoog magjim haajem:

—Jāg presoou hichdēucha emperador haarta hich deepʌipi jaauuba harr hak'iin, weeupāiju haai sīejimgui hajim hanʌm. Mamʌ emperadorrauta hi dāi hichdēu k'ap haju haai sim hatarr haawai pōd weeupāibamgui hajim hanʌm.

27

Pablo Roma p'ōbörög warrtarr

¹ Mag emperador haarchata Pabloou hich deepʌipi jaau-tarr haawai chadcha Italia durr Roma p'ōbörög deepāiju hap'ōbaadējim haajem, mamta chi emperador sīejerr haawai. Mag Pablo deepʌyaagpaawai soldaan Augusto dēn hanʌm heem capitán hāb Julio hanʌmʌg jaaujim haajem, magua Pablo tagam presonaanpa hāba p'ē harramk'īir. Mag hi deepʌi nʌm dāi mʌjā hi daumaai majim.

² Mag chadcha puerto Adramitio hanʌm haram barco Asi-aag mam hanʌm haig bar wējorr haawai mag hee marau waaidʌtk' a p'ōbaadējim. Mag maar wētum dāi Macedonia durr p'ōbör Tesalónica hanʌm heem woun Aristarco hanʌmijā maar dāi majim.

³ Maigmua mag maar hērëubaadeeu hag noram p'ōbör Sidón hanʌm barjim. Mam pabaimaa capitán Julioou bālrjā Pablo

chig haba, warag hich paarmua h^lad^lraa hich k'apk'^lan haar mapinaa hamau nem dee n^lamjā hisegba haupiejeejim.

⁴ Mag Sidón naawia h^lerüubaadeeu, p'^lū maar k'^lir garmuata wē s^lerr haawai, hök'ar chi Chipre morr h^lugar p'^lū chukag hee p'^llrd^l w^letjim.

⁵ Mag w^letumua waa Cilicia k'^lirp'ee döjārr t'^laad^ld^lg, deeuum durr Panfilia han^lm k'^lirp'eejā t'^lad^l dichwi, deeuum p'^löbördam Mira han^lm jerag p'^leeubaimajim. Mag p'^löbör, Licia durram^lu.

⁶ Mag p'^löbör jerag mag soldaan pör chi capitanau p'^löbör Alejandría han^lm haram barco Italiaag mam han^lm hoobaawai marag hag hee waaid^ltk'apijim, jūrr mag hee w^létaag.

⁷ Mag, chadcha döjārr paauk'abaad^lewi hich mag biekka' k'^lebaad^lp' amjā p^lomjā j^leed^lba, hök'ar h^lek'a k'^lodjörrömuata k'^läai k'^lapan pabaad^lem hee p'^löbördam Nido han^lm k'^lirp'ee barjim. Maimua deeu haud^ltk'aau, hagt'a maar k'^lir garmuata p'^lū wē t'^lanarr haawai, s^li warag döjāag k'^lajap'a d^lrbawi, Puerto Salmón han^lm k'^lirp'ee dichwi, morr Creta han^lm h^lugar p'^lū t'^leeg magcha w^leba sim hee p'^llrd^l w^letjim.

⁸ Mag p'^lū k'^lurau pöd döjārr maju k'^laba haawai dö higaau hök'ar h^lek'a w^letumua p'^löbör Lasea han^lm dak'a deeuum p'^löbördam Buenos Puertos han^lm barjim.

⁹ S^li mag p'^lū k'^laigbam gaaimua j^leed^lba haawai, hök'ar k'^lodjörrömu ya deeu noseg jaarjā dakpapak'arr haawai, tag biekka'ajujā k'^laba haad^lejim. Pabloou hichd^leu mag k'^lap'^l haadeewai mag barco hee chi t'^let'emnaan w^letmaa harr k'^llagnag magjim:

¹⁰ —Keena, mua hoowai ya m^lag noseg jaar dakpapak'am hee warag maach w^letm^ln, döjārr haadeewai maach k'^laigbaju. Magbaadeewai maach barco hok'oowi hag hee nem warrumjā t'^lum hok'oobaad^lem d^li h^lchab maach chi wounaanpa k'^läijā t'^lum h^lödubjugui hajim hamag.

¹¹ Mama^l Pabloou hamachig mamagk'^lamjā, chi soldaan pör capitán Julioou hi hiek hasekasba, warag chi barco heem capitanau chi pap d^limua jajaauk'amta d^li h^lak'a haajee-jim.

¹² Mama^l mag maar narr haig noseg jaar paawai pöd barco barjopju k'^laba s^lerraawai k'^lapanaam k'^llannau warag haigmua hich hag Creta p'^laram gaaipai deeuum p'^löbör Fenice han^lm^lg w^letju hap'^löbaad^lejim, jūrr maig n^lamua hid^leu noseg jaar dich-piwi döchläumie n^lag. Mag Fenice p'^löbör bechag hee hierr s^lewai hed burrjem garmua p'^lū b^lewajjā magcha nem t'^leeg w^leba haajem.

Döjārr w^letum hee p'^lūas meeuk'atarr

¹³ Mag, chadcha chi ancla jiir hauwi hérëubaadéjim. Mam^λ mag wëtum hee, hedau burrjem garmua p'üdam t'et'eepai wëbaadeewai, hamachdëu hig narrjö hich mag wë t'ʌnlisijupii hawi, warag mag morr Creta han^λm higaau döhi dak'a hérëubaadéjim.

¹⁴ Mama^λ mag wëtumua hagt'a k'odjörröocha k'aba n^λm hee, dëgölp p'ü häsiebaadëwi jürr döhi garmuata p'ü t'eega döjäag p'ua t'ʌnlisijim.

¹⁵ Mama^λ mag döhi garmuata p'ü t'eeg p'ua t'ʌnaawai parii döhieg päyaag chach hohook'amjä pödba, warag döjäagta maar barco harrmajim. Mag par döhieg wëtju hëk'a n^λm pödba habaawai warag sii p'ʌlrd^λ hûrr jöisiwi h^λd^λraa p'üug maach sir harrpijim.

¹⁶ Mag sii p'ʌlrd^λ k'odjörrömu Creta döjäag deeum p'ʌramdam Cauda han^λm hëugar paauk'abaadeewai h^λu chi p'üjä magcha nem t'eeg wëba haadéjim. Mag hagt'a k'ür garmua wë sim haawai hök'ar hëk'a wëtumua maach barco k'u gaai botedam j^λ wai jörrarrjä hëk'a n^λλ hawi h^λu barco hee hëud^λ haujim.

¹⁷ Mag chi botedam barco hee hëud^λ hauwi, chi barco bi hagdaujö hub^λ k'ak'ëgamk'ür, hag heegar kabch^λ dubpäinaa t'et h^λabam^λ k'ëu k'ðorj^λ s^λuijerram, t'orrp'ëwi sii heeuram hugua. Maimua chi barcopienau mospör s^λkag h^λr hamach j^λluwimaju k'ürjuwi, warag vel t'um heeg burrk'apäinaa, hich mag sii p'ʌlrd^λ k'odjösisijim, p'üupai maach sir harrmk'ür.

¹⁸ Maimua hag noram pamjä b^λlrjä p'üas t'umbaa k'augba, hamachdëu hoowai warag p'üasdau dap haadeewai barco hüpdlmk'ür hag heem nem dö hee bark'^λli p'öbaadéjim.

¹⁹ Maimua k'ääi t'ärjup pamjä hich mag t'umbaba haawai maachdëucha marau d^λi ham juapierr chi barco d^λncha nem t'ʌnarrjä hääurag barwérppäijim.

²⁰ Döjärr mamagk'amua k'ääi k'apan pamjä b^λlrjä marau hedau k'ür hoojöojä k'aba, ni hedaar paawai p'üdag k'ürdamjä hooba haawai, ya marau maach peerd^λjujä k'ürjuba naajim.

²¹ Mam^λ mag k'odjörrömu k'ääi k'apan haaijä t'ach k'öba narr haawai Pabloou ham järr d^λn^λluna, —Keena, mua jaau chirarr hipier Cretamua höberba harr hamuan, wajapcha hak'amgui hajim. Jägtarr hak'iin maach m^λg dau haug wauwi maach nemdamjä hok'oobak'am.

²² Maach m^λg hap'^λ k'odjörrab mam^λ, hoob k'ürjumiet hajim. Maach barcoon chadcha joot'üpwia hok'ooju, mam^λ maach chi wounaan chan ni häbjä chig habamgui hajim.

²³ ¿K'an jägwi mua k'ap'^λ mag chir? Mua mag chir^λman m^λgaugui hajim: Ma^λ m^λg chit^λm haig h^λba Hëwandamau nem k'ösimta wau chit^λm, hichta m^λ Pör haawai. Mag

gaaimua hedaar hich chog m^λ haig p^äiwia, b^ëewia, m^λ t'ñrcha t'ñrt'ñraa,

²⁴ m^λrlag k'ñirjupibajimgui hajim, hichiita emperador d^äi k'ñrcha hiek'ab k'aba hiek'aju chiraawai. Mag gaaimua H^ëwandamau m^λ peerd^λ hat'am d^äi h^ëchab p^äar t'um m^λ d^äi h^ëba k'odjörröm k'ñnnj^ä peerd^λ hauju ha jaaujimgui hajim, chi H^ëwandam chogau m^λchigcha.

²⁵ Magtarr haawai honee habat keena; mua k'ap'^λ chir^λmgui hajim, chadcha H^ëwandamau hich chogag jaaupibaawai m^λchig jaautarrjö hich mag haju.

²⁶ Hoob k'ñirjumiet; maachin hichiita jerrba parhoobam morr gaai p'uu sir werbajugui hajim Pabloou t'umaam k'ñnnag.

²⁷ Mag döhij^ä hooba k'odjörrömua seman numiim hee, p'uu barp^äiwi, j^ürr deeum p'uuas Adriático han^λm hee n^λmta, hedacha haad^λm hee, chi marinernaanaau ya döhi dakpamam k'augaa hap'öbaad^ëjim.

²⁸ Mag döhi dak'a n^λmjöö habaawai, dö naug k'ap haag hawi chach hoowai, veinte brasas s^ëejim. Maimua k'ñchpai k'odjörröö hawi deeu chach hoowai quince brazaspai haad^ëjim, chi naug.

²⁹ Magbaawai heeu dëgölp mokpör jooodög h^ër k'ñijä maach j^ülu jopimaju k'ñirjuwi ancla jayap k'u gar j^äk'anaa dubbapääiwai häu mak'ñnnau chi barco wai jöisijim. Mag döjärrpai k'odwëjömua jöpk'arraajäta häspapim k'ösi haajeejim.

³⁰ Mag n^λm hee chi marinernaanaau häspaju nawe botedam hee d^λruj^ä k'ñirju p'öbaad^ëwi, chi botedam dö hee jiir burrp^äiwi, hamach k'augpimaaugau, s^ëuk'a deeum anclata j^ürr k'ëugar dö hee barp^äyaag h^ëk'a n^λmjöö naajim.

³¹ Mam^λ Pabloou mag ham d^λraag h^ëk'a n^λm hichdëu k'aug hat'aawai chi soldaaunag jaauwi, chi capitanagjä, — J^äk'ñnn marinernaanta hinanaa barco hee naaba chadcha d^λrmidm^λn, p^äar chan pöd peerd^λbamgui hajim.

³² Magbaawai soldaaunau chi kabch^λ t'ñrrbapääiwai s^ëi k'ñchag hee parhooba p'uu sir harrwi chi botedam hich mag hok'oobaad^ëjim.

³³ Maimua häspa hurum d^ën ya hedau haard^λd^λ k'abaadeewai Pabloou hich k'apeenag t'ach k'ömk'ñir ham wawimamua magjim:

—Keena, p^ärau hoo n^λm ya h^ësim k'urau catorce días pamgui hajim, p^äar haaijä k'äiba, ni p^äach t'ach k'oojemjöjä k'öba, s^ëi b^ärr^λm hiupai n^λm.

³⁴ Maagwai mua p^ärag t'ach k'öbat ha chir^λmgui hajim keena. Magba haawaita jäg warag p^äach k'a t'uu pamabahab.

Hoob döjärr pääch dau hap'ΛΛ haju chan k'īirjumiet. Maachin t'umaa chig haba peerdʌjugui hajim.

³⁵ Pabloou mag hiek'apet hawi, pan jua hee hauwi, t'umaaam k'ΛΛn dak'īir Hēwandamag jēeuwi, k'ōor k'ōbaadējim.

³⁶ Mag Pabloou hamach dak'īir k'ōbaadēm hoowi d̄xi k'ōchk'a k'ōp'ōbaadējim, tagam k'ΛΛnaujā.

³⁷ Haragan mag barco hee k'odjorrarr k'ΛΛn t'um maar doscientos setenta y seis naajim, chi k'apanag.

³⁸ Maimua mag hamachdēu k'ōmpierr k'ōwi hag hee trigo wai jörrarrjā dö hee bark'ΛΛipräijierram, chi barco hūpdʌmk'īir.

Mos h̄arjΛuuwi k'ōotarr

³⁹ Mag döjärrpai jñ hēewi hāspabaadeewai döhi hoo haujierrab mamΛ, marinernaanaau pöd mag durr k'aug haubajierram. MamΛ bechag hee hierr mos bääu sim hoo hat'aawai hagΛg wētju hap'ōbaadējim, jūrr mam barco wai jopimaag.

⁴⁰ Mag chadcha wētju hap'ōbaadēwi, hamach anclaagjā hooba, sīi warag chi kabchΛpa dö hee hich mag t'Λrrp pΛajierram. Magnaa chi barco p'eerjem timonjā k'ügdʌtk'anaa, k'ēugarcharam veldam deeu waaur hauwia, mag moshi bääu k'ērΛmag hādeg p'ōbaadējim.

⁴¹ MamΛ mag hādeg wētwi waa döjärr mospör sΛkag h̄ar k'ēúa mosjā hee t'oodΛ jΛlu jopbaimajim, pöd p'ΛΛrp'ējujā k'aba. Mag döjäagta k'u hΛa wējōm haawai hoo nΛm dau heyaa p'ūasau bobojok'amua chi barco k'u t'orrchēchēu k'abaadējim.

⁴² Ya mag hoobaadeewai, presonaan dö hee dΛrbagk'a wētwi p'ēeubagk'abaimaawai warag dΛrju k'īirjuwi, chi soldaau-nau warre k'ēchpāiju hēk'a p'ōbaadējim, hābjā peerdʌpiba.

⁴³ MamΛ hamau magbaawai chi capitán Julioou Pablo peerdʌ haum k'ōsi sīerr haawai hamag hādʌlr presonaan k'ēchpiba, sīi warag chi hiparaam k'ΛΛnag dö hee dΛrbagk'api jaaujim, hamachta nacha dö higaau p'ēeubagk'awi durrag waaidʌtk'amk'īir.

⁴⁴ Maagwai chi himeraam k'ΛΛnag jūrr tabal gaai wa chi barco perás p'ūasau hogreu wērpmam gaai k'āijā pΛrnaa hōk'ar wētpi jaaujim, mag wētumua hīchab dö higaau p'ēeubagk'amk'īir. Mag, chadcha hāu maach t'umaa maar monak'a dö higaau p'ēeubagk'awi peerdʌtk'ajim.

28

Pablo Malta morr gaai p'ēeubatarr

¹ Mag dö hee hö jΛjΛr nΛΛ hawi durr paauk'aau, hōrau marag jaauwai mag morr Malta ha t'ΛΛrjem hanaajim.

² Mag maar durr paauk'abaadeewai mag morr gayam k'ΛΛn hö hajaug sīi maar hamachig baarpi hauwi bΛΛrjā maar chig habajierram. Hante noseg chē sīerrau maar jīchk'a narr

haawai hamachdēu hōtdau hōrwi hamach haig maar t'ār haujierram, hēt k'āaimk'īir.

³ Magbaawai Pabloou warag ham juapierr hōtdau huu hap̄yaag hawi, papiu pochag bēewi, hōt hee wērpp̄ichējim. Mamā mag hirua hōt hee chi papiu wērbapāaiwai nemk'ōrta hōt heemua p'ip'ichag hōbērwi sīi hi juu gaai jiir jopbaichējim.

⁴ Chi durr k'ānnau hamach daúa mag nemk'ōrta hi juu gaai jiir jopbaichēm hoobaawai hamach happai, —Keena, pāadē hoobat. Jāgan jāg wounan hōor t'ōomieuwai. Maguata p'ūas heemua peerdātarrijā, hagt'a p̄laba, Hēwandamau hi dāi jājāgk'am. Hich hiiuta juau hi dāi jāg sīebahaba hanaajim.

⁵ Mamā mag hich juu gaai jiir jopbaicheewai sīi warag hōt hee jīp'ēp̄āiwi, bālrjā chig haba, k'aaba harrijō hich mag sīsijim.

⁶ Mag hi juu gaai jiir jopchētarr haawai hamaun juu pōm hörrbaadējupii naajim, wa magbam k'ai sīi chi meem k'āijā dēgōlp bājā haimajupii naajim. Mamā hamachdēu hoowai magtarr haigmua ya dārrāl haadēmjā bālrjā chig haba habaawai jūrr hamachdēupai hūmaai, —Keena, jā chan hōor parhoobam k'abam. Jāan jāgan Hēwandamta jāg nārrāmwai hap'ōbaadējim hi higwia.

⁷ Mag Pablo juu gaai nemk'ōr jiir jopchētarr haigmua dak'a mag morr gaai chi t'et'echaram jōoi Publio hanām dēn jēb pōm t'ānaajim. Mag jōoirau maar hich di haar p'ē harrwi k'āai t'ārjup sīi par maar jāhog wai sīejim.

⁸ Maagwai hich Publio haai mor mas sīejim. Jōointa k'ānu t'ānām dāi hīchab bagpata jā chē k'ērajim, jāk'aa nāmuua. Magbaawai Pablo hi haar mawia hi kōit Hēwandamag jēeumamua hi hār hich juu hausūubaawai warre monaau sīsijim.

⁹ Pabloou mag jōoi monaaubapāim tagam k'ānnau hūrp'ōbaadeewai, tag deeum k'amor machag paraa harr k'ānnājā hich haig bēemarr k'ānnan t'um Pabloou monaaupāi maajeejim.

¹⁰ Mag mor mas sīsid harr Pabloou monaautarr k'ānnauta marau nemdam hig nāmājā t'umaa marag hau dedee haajeejim. Maimua ya maar wētaagpaawaijā barco hee marau nemdam higju t'umaa k'īirjuna p'ēdeejierram.

Pablo Roma bartarr

¹¹ Maar maig nām hee hich mag Malta p'āram gaai hīchab barco hāb sīejim, hedau k'ōrg t'ānām k'urau pōd maju k'aba haadeewai haig dōchlumie nā narr k'ānn dēn. Mag barco k'ē gaai hamach hēwandamnaan Cástor hanām dāi hāb hagjō Pólux hanām k'īirk'a wau sīejim, pa dēn. Hich ma, Alejandría p'ōböröm hajim, chi barco. Ya maar mag p'āram gaai hed

t'ärjup nám hee, mag barco mam haadeewai mag hee maar wëtjim.

¹² Mag hërëubaadëwi, p'öbör Siracusa hanám barwi, k'ääi t'ärjup naaimajim mag p'öbör hee.

¹³ Maigmua dö higaau p'lärdä wëtumua jürr p'öbör Regio hanám naaimajim. Hag noram döjärr paauk'abaadeeu, häu marmua badag p'ü wë t'änäsierr haawai, k'ääi numiim hee deeum p'öbör Puteoli hanám barimajim.

¹⁴ Mag p'öbör hee hïchab maach Pör Jesúus hiek hæk'a nám gaaimua maach k'odk'a durrum k'länpa t'änarr haawai hamach haig maar t'ajim, hamach däi seman hääb naamk'iir. Magbaawai chadcha ham haig maar seman hääb naawi ocho diam gaaita Romaag wëtjim, jürr bälü, maach barco plawi.

¹⁵ Mamá Jesúus gaaimua maach k'odnaan Roma p'öbör heem k'änau ya maar hamach haar wëtum hür wai narr haawai häaur k'änau maar k'iirp'ee p'öbördam Apio hanám heem merrickau hee maar ná naajim. Maagwai tagam k'änau jürr dak'apai Las Tres Tabernas hanám haig naajim, hagjö maar nawai. Mag maach k'iirp'ee hoon wëttarr k'än däi t'ëubaimaawai Pabloou Hëwandamag häu hajim hawi honee haadëjim.

¹⁶ Mag wëtumua ya Roma paauk'abaimaawai chi capitán ham p'ë harrtarau jürr haiguim cuartel hee chi pörk'a simag warre presonaan t'um p'ëdeeimajim. Mamá Pabloog cárcel deg sëepiba, sii hich di k'ietta soldaaun häbpaimag hoo paraa hapijim.

T'et'emnaanag Pabloou Hëwandam hiek jaautarr

¹⁷ Pabloou hich Roma bartarr k'ääi t'ärjupnaa, judionaan chi t'et'em k'än t'um t'ärk'läipäijim. Mag t'ärk'läipäivi häba naaicheewai hamag magjim:

—Keena, päarjä judionaan haawai mua pärag jaauk'imgui hajim: Mä chan mäg chitäm haig bälärjä maach meeun hiwiir häbam däijä k'aigba k'aba, ni maach jöoin hi higwiajä k'aigba hiek'aba chitäm. Mä mag chitämta sii mä häugar sëuk'a nem higk'awi Jerusalén p'öbör hee soldaaun Romapienag mä par deejierramgui hajim.

¹⁸ Mag ya mä hamach jua hee pabaadeewai mak'änau wajap'a märläg jëeumajierram, mag jëeumamua murua nem k'aigba wautarr k'äijä k'aug hat'aawai mä t'öopäig. Mamä par mag wajap'a jëeu buburrk'amjä, mä mag chadcha nem k'aigbam wauba chirarr haawai, hamach hap hamuan mä plapäim hig naajimgui hajim.

¹⁹ Mamä mag nám hee maach meeunaupaita hidëu mä plapäipiba, warag mä t'öopi jaubaawai, mua maigpai mäch t'öopiba, warag emperadorragta mäch t'öopiju hawiajä mä

däi hichdëu k'ap haju haai simgui hajim Pabloou hich jaaumamua. Mag jaaumamua, hamau hamach garmua m_λ däi magjieg mam_λ, m_λch garmua chan mua b_λlrjä maach k'apeen judionaan hëugar nem k'aigba jaaujujä chuk'u chir_λmgui hajim.

²⁰ Mua chadcha pääar t'ärk'λλitarran, pääar däi k'īircha hoonaahiy_λlmmamua mag_λm t'um jawaagta pääar t'ärk'λλipäijimgui hajim. Magnaa, Hīchab k'ap'λ habat hajim keena: Pärau m_λg m_λ caden juu paraa hoo t'ēu chir_λm hoo n_λm_λn, jāan chadcha warrgarwe maach jöoinau n_λajerr woun chadcha bëewi hag hiek häk'a chit_λm gaaimuata hamau m_λ m_λg wai n_λmgui hajim Pablooupai hichdëu Cristo hiek häk'a sīerr jaaumamua.

²¹ Magbaawai mag judionaan chi t'et'emnaan haig narr k'_λlnau hirig magjierram:

—Ni häbmuajä hësapdam p'ānaa mag_λm haarmua maachig jaaup_λiba haawai marau chan b_λlrjä p_λ mag n_λrr_λm k'augba n_λmgui hajierram. Ni maach meeun haarmua bëe n_λm k'_λlnaujä p_λ hëugar maach jāgaag k'aba jaauchë n_λmjä marau b_λlrjä hūrba n_λmgui hajierram.

²² Marau p_λachdëuchata maachig hūrpim k'ōsi n_λm, k'an hiekta pua jaaau chitá, maachdëucha k'ap hūraag. Maumua marau hūurjem_λn, mag jāg Nazaretpierr higar häk'a n_λm k'_λlnan mag durrierram k'_λlnau ham hëugar k'aigba hiek'aajem han_λmta marau hūurjemgui hajierram hirig.

²³ Maimua hamach garmua Pabloog deeu hūmaai hi haig bëeju ha jaautarr haawai, mag hamach bëeju harr hed hăspa hëebaadee, hōor k'apan hi jēer sim di haig pos haichéjim. Mag hich haig hōor pōm pierrwai hedau'err garwe jaaubaaderr k'īeb k'eeurpamaa hajim, jāga Hēwandamagta maadëu h_λdraa dich Pörk'apiju haai n_λ ha jaau simua. Mag jaau simua Hēwandamau hich hiek Moiseeg p'āpitarr gaaim hiek jaaunaa hīchab warrgar Hēwandam hi jaaumienau p'ā p_λarr gaaim hiekpa jaaumamua Jesúus higar häk'api hauju hēk'aajeejim.

²⁴ Hāaur k'_λlnau mag hirua jaaumam häk'ajierram, mam_λ tagam k'_λlnau chan häk'abajierram.

²⁵ Mag hö hăba k'aba, hāaur k'_λlnau häk'anaa tagam k'_λlnau häk'aba haadēp'λm gaaimua, warag k'īeb hērëumaawai Pabloou hamag magjim:

—Jāg m_λgju k'apta chadcha Hēwandam Hak'arau warrgarwe jöoi Isaías k'ararrag jaaupibaawai pääar higwia maach jöoinag,

²⁶ “Jāk'_λlnag m_λ hiek jaaubamí” hajim hich Hēwandamau. Maimua hichdëupai jaaumamua, “Muata hamag mag jaaup_λi chir_λm habá” hajim:

“Par päärau m_λ hiek hūr n_λmjä k'augbaju;
m_λ juu t'eeg hoo n_λmjä hoobamjöta haju.

²⁷ Pāran t'āar t'eegta sīsidām, sīi kach hee t'ērp p'ālik'anāa daujā p'āarjā sīsidāmjō naawai.

Par pārag nem jajaauk'amjā hūrmap'a, ni hāk'ajā hāk'amap'a nām.

Par pārag māch juu t'eeg hoopi chirāmjā bālrjā k'aug haubamjōta nām.

Magua mārlāg pāach k'aibag chugpaamk'īirjā mā higba nām" ha jaaupijim hich Hēwandamau. (*Is. 6:9-10*)

²⁸ 'Magtarr haawai māg pāachdēu hāk'aba habarm gaaimua, warre k'ap'ā habat hajim Pabloou: Hīsmua hatag Hēwandamau judionaan k'abam k'ānnagta māg maach peerdājēm hiek jaaipi sim, hamjā peerdāju haai hamk'īir. Mag hamachig jaaubaawai hamaun chadcha hāk'ajugui hajim.

[
²⁹ Mama Pabloou mag hiek'abarm judionaanau hamach jāgāucha hūrbaawai, hamach wir haigpai sereu p'ōbaadēwi warag hērēubaadējim.]

³⁰ Magtarr haigmua añó numí hēntēr Pablo hich mag p'ōbōr hee sīejim, hich di alquilaa hautarr hee. Mag ya hich dik'a wai sīewai hich haig hōor bēewaijā t'umaa warag hierrag dubpiwi

³¹ hamag jaaujeejim, jäga hamaujā Hēwandamagta hādlraa hamach Pörk'apiju haai nā. Mag jaaumam dāi hīchab maach Pör Jesucristo hiekjā t'umaam k'ānnag wajap'a jaaujeejim. Mag hirua nem jaau sim tag jaaupimaaugau hawijā ni hābmuajā hirig magām haba haawai hichdēu jaaum haig jaaujeejim.

Magta maach peerdājēm hiek warag haaidāmajim, durpierr.

ROMANOS

Pabloou Romapienag hēsap p'ā deepāitarr

Chi p'ātarr. Mag carta jöoi Pabloouta p'ājim. Hajap Biblia estudiejem k'ān hiek Corinto p'ōbör hee simuata p'ājim haajem, Romapienag deepäaig (1:7,15). Ham hiek hīchab hān hāb Febe haajerr gaau k'āijā deepāijim haajem (16:1-2). Mag deepäaiwai chi Pablo hagt'a Roma maba sīejim. Maagwai Roma p'ōbör hee hāk'a nām k'ān narr haawai mak'ānagta deepāijim haajem, ham hoon mam k'ōchaaga haajerr haawai (1:10-11).

Roma p'ōbör hee chi hāk'a narr k'ān chan judionaan happai k'aba judionaan k'abam k'ānpata t'ānaajim haajem. Warrcharan chi hiek'an judionaanauta harrjim haajem; mamā magtarrta judionaan k'abam k'ānauta hāk'a p'ōbaadēwi jūrr hewag pawi hamachta chi nacha hāk'a narr k'ān k'āajā k'apanacha hap'ōbaadējim hanaabá.

K'an jawaag hajī. Pabloou Romapienag māg carta deepāitarran hamajā hīchab Hēwandamau maach peerdā haaujem hiekta hajap'a k'ap hamkīir jaaupääig hajim (1:3-4,16-17).

Pablo hiek maachin "t'umaam k'ānta maach pekau gaaimua maachdēupai Hēwandamag maach hisegpi nāmjo hi warpta wēnārrām" haajem. "Mag hi warpta wēnārrab mamā, Hēwandam t'umaam k'ān dāi hajap'a k'itaawai, mag maachdēu nem hajap'a wau nām paarjā k'aba, hich garmuata mag maach hich dāi hiekk'ōr pōm narrjā higba, Jesucristo gaaimua maach pekau chugpaawi hiekk'ōr chuk'u sīi hich dāi dau parii hapiejem" hanām k'ap hamkīrta Pabloou māg libro p'ājim (3:23-24).

Pabloou hīchab dawaa k'ap'ā hapi sim, māg maach peerdājem hiek t'umaam k'ān hat'eemk'a sim (9:1-11:36). "Har t'um maach Pörögtä hamach dau haug k'augpi jēeu nām k'ānan hāu peerdāt'aju" ha sīewai (10:13), judío k'aba hawiajā judiojō peerdāju.

Salud

¹ Romapien, maach hāba Cristo hiek hāk'a nām gaaimua k'odk'a t'ānām k'ān, ¿jāgpai nā keena?

Mān Pabloou, Jesucristo chog. Muata pārag māg hēsap p'ā deepāi chirām. Hich Jesucristoouta mā jār haujim, jāga Hēwandamau maach peerdā haaujē ha jaaujem k'amkīir.

² Mag hich Hēwandamau jāga maach peerdā hauju ha sim hiek'an jōoingarwe hich hiek jaaumienag p'āpitarr hiekpaiu.

³ Wajapcharan mag hiek'an Hēwandamau hich Chaai higwiata mag p'āpijim, maach Pör Jesucristo higwia. Maach m̄ig heegarm k'ɻɻn d̄i hāba s̄ieicheegpain, rey David k'ararr chaain hewagam k'ɻɻn heeta s̄i parhoobam k'ɻɻnjō t'aabachējim.

⁴ Mam̄ mag hamau hi t'ōotarrta deeu hiiu p'iidltarr gaaimua, maimua Hēwandam Hak'aar hi d̄i s̄iejeewai hag juu t'eeegau hōor hajaug paajem gaaimua, hichta Hēwandam Hiewaa chi juu t'ierrk'a s̄ierr̄mjā hōrag k'ap hapiejem.

⁵ Mag Jesucristoouta häu m̄ j̄r hauwia hi hiek jaaujemk'a chit̄m, mag hi hiek jaau chit̄m gaaimua meupierram k'ɻɻnau hirigta h̄d̄lraa hamach peerd̄lpinaa hi hipierra hamk'īir.

⁶ Mag meupierram k'ɻɻn ha chir̄m haig, muan pāarpata jaau chir̄m, pāarjā hich Jesucristoouta hich dēnk'a hautarr haawai.

⁷ Mag pāar Romapienjā Hēwandamau jāsene haajem k'ɻɻn haawai pāragta m̄g hēsap p'ā deepāi chir̄m, pāarjā hi hōor haawai. Muan maach Haai Hēwandamagjā jēeunaa maach Pör Jesucristoogjā pāar kōit jēeu chiraajem, pāar häu heeg hoonaa pāar k'ōinnaa p'ē wai wēn̄rramk'īir.

Pabloou Romapien hoon mam k'ōchk'aajerr

⁸ Keena, deeum nem jaauju nawe pārag jaauk'im: Muan Jesucristo gaaimua hich mag Hēwandamagta häu hajim ha chiraajem, pāachdēu h̄k'atarr hiekta hag'ta hogd̄lba durrum higwia deeum durram magwe pāar hēugar hōrau wajap'a hig hiyāɻ haajem paar.

⁹ Muan hāba Hēwandam Hiewaau maach peerd̄l haaujem hiek warag hōrag k'ap'Λ hapijuuta hēk'a chiraajem. Magua, hich Hēwandamaujā k'ap'Λ sim, mua hichig jēeupierr chadcha pāar kōit jēeujem.

¹⁰ Mag n̄lm d̄i h̄chab nawe pāar hoom k'ōchag chiraajeewai hirig jēeu chiraajem, pāar hoon m̄ch pāimk'īir, majā hichdēu mag k'ōsi chir̄m k'ai mam̄.

¹¹ Mag pāar d̄i k'īircha hoom k'ōchag chir̄m̄n, pāachdēu h̄k'atarr hiek gaaita warag hub̄l paauk'amamk'īrau. Pari magamk'īran, m̄chdēu pārag Hēwandam hiek jaau chit̄m gaaimua hich Hēwandam Hak'aragta pāar d̄i hichdēu k'ōsimjō hapim k'ōsi chir̄m.

¹² Mam̄ wajapcharan mag pāachpaita mua jaau chit̄m gaaimua hub̄l k'aba, hagdaujō maach t'umaam k'ɻɻnta k'īir honee hapim k'ōsi chir̄m, maach t'umaam k'ɻɻnau hābam hiekpaita h̄k'a naawai.

¹³ Cristo gaaimua k'odamnaan, mua pārag k'ap'Λ hapim k'ōsi chir̄m̄n, biek k'apan m̄chdēu pāar hoon majujú haajem̄u; pari maḡmjā hag'ta pōd maba chir̄m. Mam̄ häuta

pāar haar bark'iin, deeum durr maawai haajemjö, muan
pāar heejā hōor k'apanaam k'ʌnagta warag Hēwandam hiek
häk'apim k'ōsi chirʌm.

¹⁴ Mamʌ hagt'a mag k'apanaam k'ʌʌnau hök'aba haawai dëbpaarta paraa chirʌmjö Cristo d̄xi mʌ chigaa chiraajem, t'umaam k'ʌʌnag hich hiek jaaumk"ir mʌ jʌr hautarrta hääur k'ʌʌnagpai jaau chiraawai. Mua jaauju haai chirʌm chi t'et'emnaanag, bʌʌljä serbiiba k'it'ëem k'ʌʌnag, k"irjug k'augk'am k'ʌʌnag, k"irjug meraa k'it'ëem k'ʌʌnag, t'umaam k'ʌʌnagta jaauju haai chirʌm.

¹⁵ Maguata chadcha pāar jam Roma p'öbör hee naajem k'ʌnagjā maach peerdʌajem hiek jaaum k'ōchag chirʌm.

Jäga haajē maach peerdəajem hiek häk'aawai

¹⁶ Mag Hēwandumau maach peerd^λ haaujem hiek hūrwia hāk'a nām gaaimuata t'um chi mag hāk'a nām k'^λnan hichdēu peerd^λ haaujeeawai m^λ chan hi hiek jawaag b^λlrjā chigaa haa k'augba chit^λm. Hiin chadcha nacharan judion- aan heepaita jaaujeejim. Magtarrta hīs hewag pawia durr chaaur judionaan k'abam k'^λanagpa jaaujem, hamjā hagjō peerd^λk'amk'īir.

17 Mag maach peerd^Δajem hiek hāk'aawaipaita Hēwandamau maach chi hāk'a nām k'ān pekau chuk'u hapāaijem, warrjā hich magta pekau chuk'u narrjö. Hichdēu magju higwia nawe hich hiek p'āpitarr gaai jaauwai:

"Har chi m^la hiek h^äk'a n^lam gaaimua b^älrj^ä pekau chuk'u
haajerrjö n^lam k'^lanta mua hich mag m^lach d^änk'a
hauju" ha sim. (Hab. 2:4)

Jäga nʌ hōor Hēwandum higbam k'ʌn

¹⁸ Pari har t'um Hēwandam högk'aba hi dau na maach hinnaam nem waunaa dich k'apeen däijä nem hagcha k'aba haajem k'ʌn gayan, ya Hēwandam k'ür machag burrimʌ sim, mag nem k'aigbam waum k'õchgau hi hi chaarta hūrjööpajā k'aba naawai.

¹⁹ Pari Hēwandumau mag ham gaai k'ir machag meeju ha siman, hichdëucha hōrag hich juu hoopi sim gaaimua hi k'ap'Λ haju haai n̄mta juau hogt'om mag k'augbamjō naawau.

²⁰ Chadcha Hēwandum chan hābmuajā hooba haajem, pari hamau wajap'a k'īirjuk'iin, nem t'um t'ʌnʌm hirua wautarr hoowiapai, "Hää, jāgan chadcha Hēwandum sim" haju haai nʌm. Hichdēu mʌg durr hompaatarr haigmua hewag pawiajā merag chuk'u sim, hichta chadcha Hēwandum haawai war-rgarwejā hichpaita hich mag juu t'eeg sīerrʌm. Pari mag hi juu hoo nʌmta, juau hogt'om hi higjöjöopajā k'aba haajem. Magua pōd hamau, "Hēwandum sim k'augba naawaita mag hāk'aba haajem" haju k'aba nʌm,

²¹ chadcha Hēwandam sim k'ap'Λ nλmta mag hāk'aba naawai. Mag hi sim k'ap'Λ nλmta, hi k'īrag heejā haba, ni hamach nem hig nλm deejem paarjā hirig häu hajim haba sīrrejēem. Magju k'āai warag hamachdēu nem parhoobam wau nλm gaaimua, k'īrjugpata hār t'λnλmu sīi maadēu nem higmap'amta k'īrju sīsidλm; wajapcharan Hēwandam hiek hat'eem sīi hedaramjöta sīsidλm.

²² Hamachdēupain hamau nem t'um k'ap'Λ nλm haajem; pari mag k'ap'Λm hanλmta, k'īrjug chuk'umjö warag parhoobata nem wau nλm.

²³ Mag naawaita maach hompaatarr Hēwandam hich mag t'ōojā k'augba sīrrλmλgta jēeubanaa warag nem parhoobam nem hamachdēupai wau nλmλgta jēeujem. Sīi maach dajēk'u k'it'eem k'īrk'a waunaa, nem hichpan k'īrk'a waunaa, nem-chaain bā jayapamjöm waunaa, wa sīi jēbjā gaai jāau jēedλ sīrrejēemjöö k'āijā waunaa magλmλgta jēeujem, magλmta hamach hēwandam hawia.

²⁴ Pari hamach mag t'λnλm gaaimua Hēwandamaau warag hamag hoobamjö hapāiwia hamach t'āar hee nem k'aigba wauju k'īrju sīsidλmta warag hλdλraa hamag waipi sim. Mag, hamach wir haigpai chik'am hōor dāijā sīi parhooba t'λnλm gaaimua, maach chi bigaaum k'λnta chigaa haajem.

²⁵ Mag nλm dāi hamau hamach garmua maach Hēwandam chaarta hisegnaa jūrr nem parhoobamλgta hee t'λnλm. Hich chi nem t'um hompaatarragta jēeuju haai nλmta, hirigta jēeuba, sīi hirua nem waumarragta jēeu nλm.

²⁶ Hamach mag nλm gaaimuata Hēwandamaau warag hamag hoobamjö sīi nem maach hinaamjö sīsidλmta warag hλdλraa hamag waipi sim. Magp'ōbaadeewai charā chi hλlinaujā sīi hamach hλlin hap'ata hamachdēu ham haig hemk'ooin dāimjö t'λnλm.

²⁷ Maagwai chi hemk'ooinjā hich hagjö warag hλlinjā higba, hamach hemk'ooin hap'ata hλlin dāimjö ham k'ōchk'a t'λnλmu maach chi bigaaum k'λnλpata chigaa hapiejem, mag hamachdēu waum haig maach hinaamjö nem wau nλmu. Mamλ ham jāg nλm paar chan Hēwandamaau ham gaai juu t'ūu deebam.

²⁸ Hamau hamach garmuata Hēwandam higba naawai hich Hēwandamaujā hamag hoobamjö hapāiwia sīi parhoobam k'īrjug maadēu higmap'amta warag hλdλraa hamag k'īrjupi sim, magbaawai parhoobam nem wauju k'abamta hamach k'ōchagpierr waumk'īir.

²⁹ Maguata sīi wir haig dich k'apeen dāijā nem hagcha haba, parhoobata t'λnλm: dich hōor k'abam dāi k'apse, nem k'aigbamjā t'umta waum k'ōsi, chik'am nemjā dich dēn hapim

k'ōsi, nem k'aibag, chik'amnau nem wai nʌm hoowia hagjö paarpam k'ōsi, juaujā chik'am t'ōo, chik'am dāi k'ujʌrnem, sēunem, chik'am k'aibag waaunem,

³⁰ chik'am jaaunem, chik'am k'īrcha jā hiek'aanem, Hēwandamjā k'ōch'aba, chik'am serbiibag p'eenem, hamachdēupai hamach t'ō hiek'aanemnaa sīi nem hatcharag, chik'am k'aibag wauju k'īrjuanem, chaainjā dēnnaanau hiek'aawai hamachig k'abamjō hipierraajā k'aba,

³¹ Hēwandam hiek hat'eejā jāg k'īchag, hamach hiek'atarrjā chadcha hagjö haba, dich k'apeenjā k'a k'ōch'aba, k'īir haubaadēmjā k'īir t'ūa chauunaa dich k'apeenjā dau haug k'augbata t'ʌnʌm.

³² Mag t'ʌnʌmʌn, hamach mag nʌm paar jerrba Hēwandamau k'īmie durr hamach bark'ʌliju k'ap'ʌ nʌmta mag t'ʌnʌm. Pari magʌmta warag hamach juu pʌaba, parhooba nem waunaa bigaaum k'ʌnnau hamach dēnjö waauwaijā magta k'ōsi t'ʌnʌm.

2

Hēwandamau k'aigbam k'ʌn dāi hichdēu hampierr haju

¹ Pari hābmua k'āijā, hí chan magba chirʌm haju. Mamʌ pua chadcha mag k'īrju chirʌm k'ai, hōor wajap'am hawiajā, mʌ hiek hūrbá pʌrlʌg jaauk'im: Pua chik'amnaan jaauwai pʌchpaita dāi wir haig jaau sīebahab, hamau nem wau nʌmta pʌchdēujā dāi waaujeewai. Magua pua pōd, "Mʌ chan Hēwandam dau na k'aibag chuk'u chirʌm" haju k'aba sim.

² Pari maadēu k'ap'ʌ nʌm, Hēwandamau hōor dāi hamachdēu nem waaujempierre haajem. Magua maadēu k'ap'ʌ nʌm, magʌm nem k'aigbam waaujem k'ʌnnan hirua hamach k'īrcha jaaunaa hich juu machag hāwatāb k'aba hāwatpiju.

³ Pari pʌ, chik'am higwia jāan mag sīerrʌm haajemta, pʌchdēujā hamau nem waaujem k'īr hich hagjö wauba haajeeb. Mag simta, Ɂpuā k'īrjuawai pʌchta Hēwandam juu heemua peerdʌju ha chirā? Pʌ chan peerdʌbam.

⁴ Chadcha Hēwandamau warre pʌ gaai mas deeba haajem. Pari mag pʌch chig haba haajeeawaijā, puan pʌch wajap'a sīewaita mag pʌch chig haba haajempii sim. Pari pua k'augba sim, mag hirua hīu pʌ dichba haajemʌn, pʌch k'aibag hisegwia hich jārmk'īrta mag pʌ chigjā haba sīi warag hoobamjōo haajem.

⁵ Pari Hēwandamau mag pʌ hig simta, pʌch jāg t'eeg gaaaimua pʌch garmuata hi higjā higba, sīi warag hichdēu hōor hi hagk'am hed hamachdēu nem k'aigba waaujerrpierr hamach k'īrcha jaaunaa ham gaai juu k'ʌaba deeju hedta pʌch gaai mas hamk'īr hich k'īr machag sīi hāwat p'iepi simjō sim.

⁶ Mag hedta dich nem waaujerrpierr hagdaujö hichdëu k'ap maach däi haju.

⁷ Har hägt'ar höbérwia bäljrjä meeба hich mag wajap'a wénrraju k'irju nám däi Hēwandamagta hamach t'ö hiyäa hapim k'öchgau warag nem wajap'am happai wauju hæk'ajem k'lanan, hirua hich dënk'a haju, hich mag hich däi wénrramk'ir.

⁸ Pari har hi higar k'abanaa warag nem k'aigbamta waum k'öchk'ajem k'lan däin, k'ir machag t'anamua warre ham gaai juu k'labata hirua deeju.

⁹ Magbaadeewai judionaan mag nem k'aigba waaujem k'lannta wajap dau haug waup'öbaadëm däi hök'irjug pöoma hajurau. Pari wajapcharan hamach happaijä k'aba, judionaan k'abam k'lanjä nem k'aigbam waaujem k'lanan, t'umta hïchab hich hagjö haju.

¹⁰ Mama magju k'ääi judionaan har nem wajap'am waaujem k'lanan hägt'arjä hich däi wajap'ata wénrrapiju. Mag nám däi hïchab hichdëuta ham t'ö hiek'anaa k'öinaa hich däi p'ë wai nrraju. Pari hirua magjujä judionaan dëipai k'aba, t'um judionaan k'abam k'lan hawiajä nem wajap'a waaujerr k'lan däin hich hagjö haju.

¹¹ Hirua mag häaur k'lanpaita daupiinaa hiwiir hääbam k'lan k'a hisée k'aba haajeewai judionaan hawiajä chi k'aigba nám k'lanan, judionaan k'abam k'lan däi k'aibag hääba t'anam, Hēwandamau hoowai.

¹² Judionaan k'abam k'lanau chadcha judionaan dënjo Moiseeu ley p'ä pñatarr chuk'u nám. Mag chuk'u naawai mag ley gayam hiek k'augba pekau waaujerr k'lanag Hēwandamau mag hiek higbaju. Pari hichiita hamjä hok'oob k'aba hok'ooju, hamach pekau gaaimua. Mama mag Moiseeu ley p'ä pñarr wai naawai hag gayam hiek k'ap'ñ nñmta pekau waaujerr k'lanagan chadau, hag gaai jaau simjö hipierraar k'aba harr gaaimuata Hēwandamau hamag hag hiek hëudawi warre ham dau hap'ñ hajujä jaauju.

¹³ Wajapcharan mag ley gayam hiek k'aug chirawiajä hag hipierraar k'abam chan Hēwandam na wajaug chuk'u sim. Magarrau hürwia hag hipierraar simñan chadau hich Hēwandamaujä wajap'a sim ha sim.

¹⁴ Pari jäg judionaan k'abam k'lanau Moisés ley chuk'u nñmta, sñi hamach k'irjug heemuapai hag gaai jaau simjö nem waauwai, merag chuk'u sim hamachdëujä k'ap'ñ nám, k'ani wauju haai nñ wa waubaju haai nñ. Mag nám haig maata hamachigan ham leíu.

¹⁵ Maguata mag nem wajap'a waauwai, mag leita hamach k'irjug hee wai nñmjö haajem. Mag naawai, k'ar nem wajap'a waauwai wa k'aigba waauwaijä, maguata hamag ja-

jaauk'amjö haajem, häu sī wa k'aigba sī. Mag hamach k'ürjug heepai jāga wēnrraju haai nā ha k'ap'ā naawaita, maach hi hagk'am hedjā Hēwandamau Moisés ley higba, hamachdēu k'ap'ā haajerraupaita hōor dēnjö warag ham k'aibag waumjö haju wa ham kōit hiek'amjö haju.

¹⁶ Maigtä mua mag maach peerdlaajem hiek jaauwai jaaudemjö, chadcha Hēwandamau hich Hiewaa Jesucristoogta hōrau meraa nem waunaa hamach hödegpai k'aigba k'ürjuajerrjä dawaa hamag jaaupiju.

Jāga nā judionaan Moisés ley wai nām k'ān

¹⁷ Mua jūrr judionaanag magk'im, mā hiek hūrbat: Pāar hiek mag pāarta judionaan haawai Moiseeu ley p'ā plarr hārk'a nāmuata pāach peerdaju hanaabma. Magnaa, pāar meeunta hich Hēwandam hōor haawai, hichiita peerdaju hawi pāachdēupai pāach t'ōojem.

¹⁸ Pāachdēuta hirua nem waupim k'ōsimjā k'ap'ānaa mag ley gaaai jaau simjö k'anta wauju haai nā wa wauju k'aba nā ha k'ap'ā nām haajem.

¹⁹ Pāar hiek mag pāachdēupaita mag ley k'augbam gaaimua dau k'īsumjö nām k'ānja jaau harrnaa sī k'īchag heemjö wēnrrām k'ān bājā wārāju haai nām haajem.

²⁰ Wajapcharan pāachdēuta k'augbam k'ānnag jaau k'augnaa k'ürjug meraapaim k'ānnagjā jaau k'aug nām haajem, mag ley gaaai chadam hiek p'ā wai naawai pāachdēuta nem t'um k'ap'ā nām hawi.

²¹ Ma chadcha magju haaima. Pari pāachdēu chik'amnag mag jaau nāmta, k'an jāgwi pāachdēu jaaujemjö haba haajerramma. Pāachdēun hōrag nem jīgk'apiba jaaujemta, jāgwi pāachdēun chadcha jīgk'aajerramma.

²² Pāachdēun pāach k'apeenag chik'am hālinjā waupiba jaaujemta, jāgwi pāachdēujā chik'am hālin waaujerramma. Pārau k'ōchk'aba haajem, hōrau hamach juau nem waunaa maata hamach hēwandam hawi haglāg jēeu nām hoowai. Hamau mag nām haig chadcha k'aigba sim; pari pāachdēu mag nāmta, jāgwi pārau hamau hamach hēwandamag jēeujem deg nem wajap'am wai sīsidāmjā jīgk'aajē. ¿Mag nāmjā pekau k'abá?

²³ Pāachdēupain pāachdēuta mag ley gaaai chadam hiek p'ā wai nām hawi, haata wounjö t'ōojerram. Pari mag hiek'a nāmta, hag gaaai jaau simjö k'aba, Hēwandam hichaaur nem wau nām gaaimua jūrr bigaaum k'ānnag Hēwandam hēugarta k'aigba hiek'apiejem.

²⁴ Pāachdēu jāgju k'apta hich Hēwandamaucha pāar jōoin hig-wia hich hiek p'āpitarr gaaai, "Pāach gaaimuata har chi mā hiek

häk'aba nám k'áanaun warag mā hëugarta k'aigba hiek'aajem" ha jaaubajieb.

²⁵ Wajapcharan mägta sim: Chadcha har Moiseeu ley p'ã pñarr hiek wajap'a hñark'a simangan mehëu p'ññrbich nñmjä häu sim. Pari mag p'ññrbich wai simjä mag ley hñark'aba sim chan, parta mag p'ññrbich nñmua Hëwandum hñork'a nám hag dauchach hich gaai wai sim.

²⁶ Pari magba mag mehëu p'ññrbichba ni judiojä k'aba simuata mag ley gaai jaau sim wajap'a hñark'a siman, magan mehëu p'ññrbichba sñewiajä, maata Hëwandumagan p'ññrbich simjö sim, hich dau na wajap'a sñewai.

²⁷ Magua, Hëwandumau maach hi hagk'am hedjä chi mag ley gaai jaau sim hiperra simuata, pñaar dënjo mag chi dauchach hich mor gaai chuk'u hawiajä, hich garmua pñaar jaauwimcha jaaju, pñrau pñaachta Hëwandum hñor hawia hirua jaautarr dauchachjä pñaach mor gaai wai nñmta mag hi ley p'ã wai nám gaai jaau sim hiperraajä k'aba narr haawai.

²⁸ Pñrau k'augba nñh, judiok'a nám chan sñi maach dënnaan judionaan haawai hñor dak'ir dich jöoin hi pñaba wëñrram k'aba, ni sñi Hëwandum dënk'a nám k'áan dauchach wai chiram hanmjä k'abam.

²⁹ Judío chaar habarman, sñi dich morta dauchachpiju k'ääi, Hëwandum dau na t'ääar wajap'a nñmnu. Mag nám haiguin chadau sñi judionaan hi hñark'a nñmua k'aba, hich Hëwandum Hak'arauta mag maach t'ääar wajaug hapi sim. Magta t'ääar wajap'a nñman chadau, dichjöpaim k'áanau k'aba, hich Hëwandumauta chadcha maach häu wëñrram haju.

3

¹ Pari mag nñmta hñbmua k'äijä, "K'an gaaimua magan maar judionaanta judionaan k'abam k'áan k'äijä Hëwandum dau na häucha nñmma" wa "K'an wajaug sñi, mag p'ññrbich nñmua dich mor gaai dauchach nám" hak'iin,

² jaaju pñoma t'ñnám. Pari chadcha maachta deeum k'áan k'äijä häucha nñman, maach meeunagta hich Jöoiraujä t'umaam k'áan hat'ee hich hiek p'ã deetarr gaaimuau.

³ Pari magtarra, ¿jäg hñaur k'áanau hñk'amap'amjö nñmjäma? ¿Pñrau k'irjuawai ham mag nám gaaimua hich Jöoirau haju haajerrjä chadcha magba sñi hich mag k'ir hok'ooju k'ai?

⁴ Magju habá. T'umaam k'áan nem sëunem hawiajä hich Hëwandum chan sëu chuk'u sñerraawai hichin hiin nem hagchata jaaujem. Maach k'aibag jawaagjä hich mag sñrram higwi jöoi David k'ararrau Hëwandum hiek gaai magjim: "Pua hñor k'aibag jaauwaijä hamau, 'Puan nem hagchata jaaubarm' haju.

Chad k'abam nem hōrau pach gaai t'awaijā pachdēuta ganab k'aba ganju" ha p'ājim, "pachta hagpierra chitaawai." (Sal. 51:4)

⁵ Pari mag maach k'aigba nām gaaimuata warag Hēwandum maachjō k'aba hagpierra sīerrāmjā maadēu k'ap'ā nām k'ai, magan jāgāwa? Sī parhoobam k'ānnau k'īrjuajemjō k'īrjuk'iin, magan Hēwandamau pōd hōor hamach pekau gaaimua dau hap'ān hapiju k'aba sim haju haai nām, mag pekau gaaimuata hich hagpierra chitāmjā wajap'a k'augpiejeeawai.

⁶ Pari ma chad k'abam. Mag hak'iin magan Hēwandaman hagchajā k'aba parhoobata nem wau sīerrām hak'am. Hēwandum hichpa magta sīerrām hak'iin, jāga hichdēu maach hi hagk'am hedjā pāar k'aigba naajim wa hāu wēnrrajim k'ājjā haju maachig.

⁷ Wa magba hābmua k'ājjā pāaba, "Pari mag māch k'aibag chirām gaaimua jūrr mua hōrag Hēwandamau hōor dāi hagpierra nem waaujem higwia hi wajaugta p'ēpi chirāmjō chirāmta, jāga magām gaaimua Hēwandamau māl dau hap'ān hapibarju" haju.

⁸ Pari mag hamau jaau nāmjō mag k'aigba nām gaaimua hi wajaugta p'ēpmjō nām k'ai, jāgwi warag nem k'aigbamta wauju k'aba nā, magām gaaimua jūrr hich mag hi wajaugta p'ēmk'īir. Chi mag nām k'ānnau hamachdēu mag k'īrju nām gaaimuata hōrag jaauwajā, muan magta jaau chitām haajem, magām gaaimua māl hēugar sēuk'a nem hīgk'am k'ōchgau. Pari chi mag nām k'ānnan, Hēwandum dāi k'uylr nāmjō nām gaaimua, hi juu machag hāwatab k'aba hāwatju.

Maachin t'um pekaupanau

⁹ Magan jāgata nāmma? jāgata nāmma? Maach chi judionaanta judionaan k'abam k'ānn k'ājjā Hēwandum na wajapcha nā? Magjā k'abam. Maachin, chaig māchdēu jaau chirarrjō, judionaan k'abam k'ānn dāi hāba judionaan hawiajā t'um pekaupanau, Hēwandum hiek p'ā sim gaai jaau simjō.

¹⁰ Mag hi hiek p'ā sim gaai jaauwai, "Hēwandum dau na wajap'am k'ānn chan hābjā chuk'um" ha sim.

¹¹ "Hēwandamau wajap'a wēnrrapi simjō chan hābmuajā hi dēnjō k'īrjuba sim; hābmuajā hi higmap'amjōta sim.

¹² T'umaam k'ānnauta hi haar baarjem k'ād hisegnaa k'ād k'aibag garta wēt t'ānām.

T'umaam k'ānnauta warag hār t'ānāsim; hi dau na wajap'am k'ānn chan hābjā chuk'um" ha sim. (Sal. 14:1-3; 53:1-3)

¹³ "Jāgām k'ānnan sīi chik'am hēugar k'aigba hiek'aagpaita sīsidām.

- Sëuk'a nem jaaunem sësidäm" ha sim. (Sal. 5:9)
 "Par hiek'aupai chik'am t'ðojem hak'iin, jägäm k'ɻɻnaun nemk'ierr dënjo hõor dajëk haju" ha sim. (Sal. 140:3)
 14 "Ham hiin, sii chik'am t'ðp hiek'aagpaita sësidäm gaaimua hihasimjöta sësidäm" ha sim. (Sal. 10:13)
 15 "Sii bãlr habarm gaaimua chik'am t'ðojuuta k'ñirju sësidäm;
 16 hamach wënlrrampierr sii hõor dau hap'ɻa hapijuuta hëk'aajerram.
 17 Hamach mag nám gaaimua bãlrjä k'ðinaa wënlrraju k'augba nám" ha sim. (Is. 59:7-8)
 18 "Hëwandam hök'ö haju k'ñirjug chan bãlrjä k'ñir hee paba haajerram" ha sim. (Sal. 36:1)

Magta p'ä sim hich Hëwandam hiek gaai.

19 Chamág Hëwandam ley gayam mua jaaubarm chan hoob pãraru sii hääbä judionaan k'abam k'ɻɻn hat'epaita mag jaa chiräm hamiet. Maadëu k'ap'ɻ nám, mag hiek'an maach judionaan hat'epata mag p'äpójim, maagwai Hëwandamau mág durr hi hagk'am hedjä t'umaam k'ɻɻn hamach k'aigba narr k'ap, Hëwandamau hamach k'aibag wauju jaaubarm hüurwaijä sii k'ñu hi hiek hürmk'ñir.

20 Chi lein sii maach pekau pöm k'it'ëem k'ap hapiiegpaita hich Hëwandamau p'äpitarr haawai mag hãlrk'a narr gaaimuapai chan pöd Hëwandamau maachig, "Päär pekau chuk'u naawai mä däijä hiekk'ör chuk'u nám" habaju.

Jäga Hëwandamau maach kulp chuk'u hapäaijë

21-22 Pari hís jürr Hëwandamau maachig k'ap hapi sim, jäga mag hi däi hiekk'ör pöm námjö narrta pekau chuk'u harr k'ɻɻnjö náisí. Chadcha warrgarwejä hichdëu ley p'äpitarr gaai jaaunaa sii hich hi jaaumienagjä hichdëu magju hich mag jaaupiejeejim. Pari magjujä mag ley hãlrk'a nám gaaimua k'abam hajim. Hís mag pekau chuk'u harrjö námän, Jesucristo hiek t'äraucha hæk'a nám gaaimuata, judío wa judío k'aba hawiajä, Hëwandamau t'um mag pekau chuk'u narrjö p'ë wai sim. Mag Cristo k'urau k'aba hak'iin chan ni hääbjä peerdäbam;

23 t'umaam k'ɻɻnta hamach pekau gaaimua hamachdëupai Hëwandamag hamach hisegpi námjö hi warpta wënlrräm, hichdëu waupim k'ðsim waujööopaijä k'aba.

24 Mag Hëwandam warpta wënlrrämjö naab mamä, hí t'umaam k'ɻɻn däi wajap'a k'itaawai mag dichdëu nem hajap'a wau nám paarjä k'aba, hich garmuata mag maach hi däi hiekk'ör pöm narrjä higba, Jesucristo gaaimua maach pekau chugpaawia hiekk'ör chuk'u sii hich däi dau parii hapijem.

25 Warrgarwe hichdëu hõor peerdä haaujeeawai chadcha hõor pekau wau námjä hoobamjöta ham haaujeejim, hich

Hiewaa pāi nām hora. Pari hīs ya Hēwandamau mag Jesucristota hōor kōit t'ōmk'īir pāibarmua maachig k'ap'ā hapi sim, chadcha warrgarm k'ānjanjā hauju haai sīejim. Pari mag hauju hayaa hapiegan Cristo meewia hich bag hārbarmua hichta hōor pekau chugpaajem k'apijim, hich Hēwandamau.

²⁶ Mag, warrgar haajerrjō hīsjā chi Jesús hiek hāk'a nām k'ān chan ya tag kulp chuk'u nām haju haai sim Hēwandamau, chadcha ham k'aibag paarjā Jesuu hādlaa hich t'ōopitarr haawai.

²⁷ Mag k'ai magan Moiseeu ley p'ā pāarr hālark'a nāmuata kulp chuk'u nām hawia pōd dich t'ōju k'aba nām. Hēwandamau mag maach kulp chuk'u hapāi simān, mag ley hālark'a nāmuata k'aba, hāba Jesús hiek t'āraucha hāk'a nām gaaimuata mag maach kulp chuk'u hapāi sim.

²⁸ Wajapcharan maan māgta sim: Hēwandamaun Jesús hiek t'āraucha hāk'a nām k'ānnta ya tag kulp chuk'u nām ha jaaujem. Hirua mag sīi ley gaai jaau sim hiekta hōrag hālark'api jaauba sim, hich dāi hamach pekau gaaimuata kulp chuk'u nām ha jawaag.

²⁹ ¿Wa pārāu k'īirjuawai Hēwandam sīi maach judionaan dēnpái, warrgarwejā maach jōoinagta hich hiek p'ā derr haawai? ¿Hí hīchab durrpierram k'ān Hēwandam k'abá? ¿Mag hiek maach jōoinag p'ā deetarrjā t'umaam k'ān hat'ee k'abají? Chadcha hichpaita durrpierram k'ān Hēwandamma.

³⁰ Tag Hēwandam chuk'u hāba hich happaita sīerrām. Hichdēupaita chadcha Jesucristo hiek hāk'aa chaar hāk'a nām k'ānan, judío wa judío k'aba hawiajā, magāmjā higba t'um hāba ya bālrjā kulp chuk'u narrjō hapāaijem.

³¹ Magan jāgáwa. Mag maadēu hāk'aa chaar hāk'a nāisiewai, ¿mag ley maach hat'ee tag baleeba haadēp sīeb? Baleeba sīsim habá. Mag baleeba hapiju k'āai, mag hāk'aa chaar hāk'a nāmuata warag hārcha hi baleepi nām k'abáwa, warrgarwejā hich magta Hēwandamau hāk'api jaaujerr haawai.

4

Jāga Abrán Hēwandam dau na pekau chuk'u harrjō sīsījī

¹ Pāadē k'īirjubat, jāga warrgar maach jōoin Abrán k'ararrjā pekau chuk'u harrjō sīsījī Hēwandam dau na.

²⁻³ Hēwandamau hoowai jōoi Abrán hich dau na nem wajap'a waaujerr gaaimuata kulp chuk'u hapāimuān, Abranau wir haig hich t'ō hiek'āju haai sīek'am. Pari Hēwandam hiek p'ā sim gaai jaauwai, bālrjā chaain chuk'u nām hee, Hēwandamau hichig chaain k'apan hapiju jaautarr hiek hāk'abaawaita Hēwandamau hi k'aibag hisegpāiwi hi tag kulp chuk'u hapāijim ha sim, sīi mag hāk'atarr paarpai. Magua pōd hirua Hēwandam

dau na hich t'ö hiek'aju k'aba sīejim, mag hiek'aag nem wau-tarrjā chuk'u harr haawai.

⁴ Maadēu k'ap'Λ nΛm, hōor p'idk'apiwi p'ag nΛm chan sīi par dee nΛm k'abam. Mag p'agbarmΛn hich p'idk'atarr paarta p'ag nΛmΛu, hichiita hirig p'agab k'aba p'agju haai naawai.

⁵ Pari Hēwandamau hich hiek hæk'aa chaar hæk'a nΛm k'ΛΛn pekau chugpaa nΛm chan mag k'abam. Hamau hamach higamk'ir nem wajap'a wauba haajerr hawiajā, pari hamau hāba Cristoouta chadcha hamach peerdΛ hauju haai sim hawi hamach t'āraucha hæk'amΛn chadau, mag hæk'a nΛm gaaimuata hag najā pekau chuk'u harrjō haplīju.

⁶ Mag, ham nem wajap'a waaujerr paarjā k'aba, sīi ham pekau Hēwandamau chuk'u harrjō habapäim k'ΛΛn honee nΛm higwiata jōoi David k'ararraujā jaaujim.

⁷ Mag hirua p'ātarr hiek gaai mag sim:

"Har Hēwandamau ham k'aibag chugpaawi hamau pekau waaujerrjā higba habarm k'ΛΛnta chadcha honee nΛm.

⁸ Har maach Pör Hēwandamau hamach mag k'aigba narrjā wajap'a waupäinaa tag magΛm hiekjā higba habarm k'ΛΛnta honee haju" ha p'ā sim. (Sal. 32:1-2)

⁹ Mag simta, ḥpārāu k'irjuawai, mag honee haju hanΛmjā sīi judionaan mehēu p'ΛΛrbich nΛm k'ΛΛn hat'eepai k'ai? Wa hīchab judionaan k'abam k'ΛΛn hat'eepata jaau sīwa. Chaig mΛchdēu jaau chirarrjō, mag Hēwandamau jōoi Abranjā hich mag pekau chuk'u haajerrjō wajaug paapäijim hanΛmΛn, hichdēu t'āraucha hæk'atarr gaaimua hajim.

¹⁰ Pari wajap'a k'irjubat. ḥJāgwaichata mag hi wajaug paapäijī? ḥMehēu p'ΛΛrbichtarr k'ur, wa hag nawe? Hag nawe k'abajieb.

¹¹ Mag p'ΛΛrbich nΛmta chi dauchach hajim, t'āraucha hæk'abaawai hich Hēwandamau wajaug paapäinaa pekau chuk'u haajerrjō haplī nΛm dēn. Magtarr haawai hich jōoi Abranta judionaan dēnjo mag mehēu p'ΛΛrbichba naawiajā pari t'āraucha hæk'a nΛm k'ΛΛn pörk'a sīsijim. Magta hīchab hewag pawiajā hæk'aa chaar hæk'a nΛm k'ΛΛnan hich mag jaar haajerrjō hīsjā Hēwandamau wajaug paapäaijem.

¹² Mag p'ΛΛrbichbarmua hīchab hichta mag p'ΛΛrbich nΛm k'ΛΛn pörk'a sīsijim, majā pari hichdēu hæk'atarrjō hæk'a nΛm k'ΛΛn dēn mamΛ. Pari mag p'ΛΛrbich wai naawiajā, hichiita Abranau hich dēn p'ΛΛrbichju nawe hæk'atarrjō, hamaujā t'ārauchata hæk'aju haai nΛm.

Hēwandamau hichdēu magju hatarrjō hajuun hich hiek hæk'a nΛm k'ΛΛn dāita magju

¹³ Hēwandamau Abranag jaauwai, hi chaain hewagam k'ΛΛnagta hirig deeju harr durr jāpiju hajim. Pari hirig

mag jaautarr chan mag sīi Moiseeu ley werpəarr hələrk'aajerr gaaimuajā k'aba, hich Hēwandamau hichig magtarr chadcha häl'atarr haawaita mag deeju jaaujim. Mag hich hiek häl'abaawai bäl'rjā pekau chuk'u harrjö Hēwandamau hi wa-jaug paapäijim.

¹⁴ Mag sīi ley hələrk'a nəm k'ənnta hirua mag wajaug paapäaijem hak'iin, magan parta Hēwandam hiek t'āraucha häl'aaajeek'am. Mag hichdēu ley deetarr hələrk'aawaita mag maach wajaug paajem hak'iin, magan maach dāi magju ha jaautarrjā pōd magbak'am, hābmuajā pōd hag gaai jaau simjö t'um hələrk'a hauba haajeewai. Magua, ley hələrk'a nəm gaaimuapai chan hōor peerdəbam.

¹⁵ Lein warag Hēwandamau hōor gaai juu k'əaba deeju k'ap hapietga sim, ley paraam haigjā hichiita hōrau pōd hag gaai jaau simjö haba haajeewai.

¹⁶ Magua mag Abranag jaautarrjö maach dāijā wajap'a hajuun, hi hiek chadcha häl' a nəm gaaimuapaita magju. Mag gaaimuapai haawai maach peerdə haauwaijā hōrau k'ap'ə haju, dichdēu nem wau nəm paar k'aba, hāu hich garmata maach peerdə hau sim. Mag sīi häl' a nəm gaaimuapai haawai, hewag pawiajā maach mag häl' a nəmua Abrán chaaink'a nəm k'ənnauta haub k'aba hauju, Hēwandamau deeju jaautarr.

¹⁷ Hirig mag hiek'atarr jaauwi hich Hēwandam hiek p'ā sim gaai, "Pə mua chadcha hōor durripierram k'ənən haaik'apiju" ha sim. Mag hiek'atarr Hēwandamauta hōor mee sīsid harrjā p'iriutk'anaa nem chuk'u harr heejā hompaa haaujem hiekta häl'ajim Abranau.

¹⁸ Hēwandamau hichig magtarr haawai, ya jōoira pamta chaaijā chuk'u narr hāba, Abranau chadcha hich chaai paarpaju k'ap'ə sīsijim, hichta mag hōor pōm durripierr t'ənəisiju k'ənən haaik'aju higwi, Hēwandamau hichig, "Pə chaain k'apaana chitaju" ha jaautarrjö.

¹⁹ Hirua k'ap'ə sīejim, hichjā jōoiraanaa hi hūan Sarajā hūanaa k'itarr haawai hamach pōm wēnərrabaju. Pari mag jōoira sierr hawiajā hirua k'ap'ə sīejim, Hēwandamau hichig jaautarr haawai hich chaai chuk'u meebaju. Magua mag peer cien años sierr hāba, Abranau hāba hag hiekta jāg t'ōba wai sīsijim.

²⁰ Hirua mag "Mua häl'abamjā" haba, sīi Hēwandamau hichig chaai deeju hatarr chadcha paarpajuuta warag k'īrjunaa, "Puan pəchdēu nem magju hatarrjā chadchata wau sīerram" haajeejim Hēwandamag, hi t'ō hiek'amamua.

²¹ Hirua k'ap'ə sīejim, chadcha Hēwandam juu t'eeg sim, hichdēu nem magju hatarr wawaag.

²² Hichdēu mag k'ap'ə häl' a sierr gaaimuata, Hēwandamau

hich hiek p'ātarr gaai jaau simjö pekau chuk'u harrjö hi wajaug paapäijim haajem.

²³ Mag Abranau hëk'aa chaar hëk'atarr gaaimua Hëwandamau hi kulp chuk'u paatarr jaau nám chan hi happaijä k'aba,

²⁴ hewag pawia maachjä hagjö kulp chuk'u paapäiju k'lan higwiapata mag p'äpjjim Hëwandamau hich hiek gaai. Wajapcharan mag maach Pör Jesúus p'iriu hautarr hag Hëwandam gaai t'äraucha hëk'aawaita hëchab hich Hëwandamau maach pekau chugpaawi kulp chuk'u narrjö maachjä haaujem.

²⁵ Mag maach Pör Jesuuta Hëwandamau maach pekau paar hõrag hädraa t'öopijim, mag t'öotarrta deeu p'iriu hat'amua maach pekau chugpaapääig.

5

Jäga ná hís pekau chuk'u harrjö wajaug paapäiwi

¹ Maachdëu jaau chirarrjö, maachdëu t'äraucha Jesucristo hiek hëk'a nám gaaimua Hëwandamau maach pekau chuk'u narrjö wajaug paapäijim. Magua ya hísin maach hi däi k'öinaa nám maach Pör Jesucristo gaaimua.

² Hi gaaimuata hëchab Hëwandamaujä maach däi wajap'a haajem, hi hiek t'äraucha hëk'aawai. Mag nám gaaimua hëchab honee nám, hich mag wajaug sìerräm däita wénrraju k'irju naawai.

³ Pari mag mág hatag hi däi wénrraju k'irjuwiapai k'aba, mág heegarwe maach dau haug waauwaijä hich mag honee naajem, magám gaaimua warag maach t'äar p'íupiejem k'ap'naawai.

⁴ Maaggwai mag t'äar p'íi naawai mag dau haug wau námjä häwatju k'ap'naawai hëwat námpta Hëwandamau hoowaijä häu sim. Mag gaaimuajä honee naajem. Mag Hëwandamau maach häu hoo sim k'ap'naawai warag mag hi k'ircha hoo wai wénrram k'ochag t'nlamjä hogdlaa haajem.

⁵ Mag hi k'ircha hooju k'irju nám, hich Hak'aar maachig deetarraujä chadcha hichdëu maach daupii wai sim k'ap'naapi siewai hichiita hi hoob k'aba hooju k'ap'naamu.

⁶ Dich juapadamaupai chan pöd dich pekau heemua höberaagjä jua t'eeg chuk'u narrta, mag hi hoob k'aba hooju k'ap hamk'irta Cristo bëewia maach t'umaam k'lan kõit meechejjim, magbarmua maach chi k'aigbam k'lan peerdla hawaag.

⁷ Pärau k'ap'naám, chadcha t'et'e sim, sii hëbmua hädraa chik'am kõit hich t'öopiju. Hich k'irau chan, Hëwandam hiek gaai jaau simjö nem hajap'am happai waaujem kõit hawiajä, hëbmuaajä hädraa hich t'öopibaju. Tale sii woun wajaug sim

paran hābmua k'āijā hich t'ōopiju; pari mag hawiajā mag nām hanām chan wajappai hūrba haajem.

⁸ Pari Hēwandamau magbajim maach dāi. Maach pekau pōm nām hāba, Cristo pāijim maach kōit t'ōmk'īir. Mag pāibarmuata hirua hich garmua chadcha maach k'ōsi sim k'ap hapijim.

⁹ Mag, maach k'aigba narrjā higba Cristo maach kōit meetarr gaaimua ya hi dāi kulp chuk'u naawaita, hi gaaimuata hīchab Hēwandamau maach hi hagk'am hed maach gaai hich k'īir machag meeju harrjā häu maach jua k'lapäiju, ya bālrjā pekau chuk'u harrjö naawai.

¹⁰ Warr maach pekau hee wēnrraajeewain maachin Hēwandam dāi hiekk'ōr pōmta naajim, maachdēu hi higba narr gaaimua. Pari mag Cristo maach kōit meetarr gaaimua Hēwandam dāi maach k'ōinaa hapi sim k'ai, magan hich hiiu p'iidtarr gaaimuajā hīchab maach haub k'aba hich haar hauju, ya Hēwandam dāi k'ōinaa wēnrraawai.

¹¹ Pari mag hich haar haujupajā k'abam. Maach Pör Jesucristoou Hēwandam dāi mag maach k'ōinaa hapitarr paarjā hirig häu hajim hanaa hich Hēwandamta t'ō hiek'aajem, honee naawai.

Adanau hōor hok'oopitarr, jūrr Jesuu peerdā haaujem

¹² Hich jägta hajim hīchab warrgarjā: Hich mag Jesucristo meetarr gaaimuapai maach peerdāajemjō, hōor hābpai pekau wautarr gaaimuata hīchab t'umaam k'ālanta hewag pawiajā pekau paarpagk'ajim. Mag pekau gaaimua chi nacha pekau wautarr wounjā meetarr haawai maach hewagam k'ālunjā hagjō t'umaata hö deejim, t'umaam k'ālanta pekau wau t'ānaawai.

¹³ Ley chuk'um haig parhooba nem waauwaijā magām paar hiek'aba haajeeb mamā, Moiseeg Hēwandamau ley p'āpiju nawe hichiita ya chi pekaun sīejim.

¹⁴ Mag chi pekauta warrgurwe sīerr haawai Adán sīsierr haigmua k'īeb Moisés sīerr jaarjā mag pekaúata hewag pawiajā hōor t'um dajēgpi wai sīsijim. Hēwandamau Adanag hich k'īircha jaautarrta hi hichaaur hawia pekau wautarrjō hewagam k'ālnau chan hamachdēucha waubajierrab mamā, hichiita hamachdēu nem wauju k'aba nām k'ap'ā narrta waujim. Mag wautarr gaaimuata hamachdēujā hich Hēwandamaucha jaautarrta hichaaur habarmjō pekau waujierram.

Wajapcharan mag Adanau nacha k'aigba harr gaaimuata hōor t'um dajēk nāisierrjō, nassi pawia Cristo bēewaijā hi meebarm gaaimuata hīchab jūrr hōor t'um peerdāju haai nāsisijim.

¹⁵ Mam^λ mua mag chir^λm haig chan mag Adanau pekau wautarrta hewag pawi Hēwandamau maach hat'ee hich Chaai pāitarrjō häu sim haba chir^λm. Nacha hich Hēwandamau woun hompaatarrau, wajapcharan Adanauma, hi hiek hūrba hi hichaaur hawia pekau wautarr gaaimuata hewag pawiajā t'umaam k'^λnta hö deejim. Pari mag t'umaam k'^λnta k'^εch n^λm hoobaawai, Hēwandam maach d^λi wajap'a k'itaawai, jūrr maachig regalo wajapcharamta sīi par deebarmjō hajim, hich Hiewaa Cristo pāibarmua. Cristoou maach t'umaam k'^λnn hiiu haum k'^ōchgau maach kōit hich t'^ōopibarmua hichdēu nem wauju haai sīerr hatchata waujim.

¹⁶ Mag warrcha hōor hābpaimua pekau wautarr gaaimuata t'umaam k'^λnta Hēwandam d^λi hiekk'ōr paarpapijim. Pari mag hiekk'ōr pōm hich d^λi paarpatarrau, ham pekau pōm t'^λnarrjā higba, t'umaam k'^λnn kōit meemk'^īir Cristo pāitarr gaaimuata pekau chuk'u narrjō deeu wajaug paapāijim.

¹⁷ Hiin chadcha hābpaimua mag pekau paarpatarr haigmua hich chi pekauta nem juu t'eeg sīsijim, hichdēuta hōor t'um dajēk haag. Pari Hēwandamta hag k'^āai juu t'eegcha sierraawai hagjō woun hāb mag pekau paar maach kōit h^λd^λraa hich t'^ōopitarr gaaimuata mag^λm t'um pōdpāiwia, hōorjā wajaug paawia pekau chuk'u harrjō hapāaijem, hajapcharan Jesucristo gaaimuama. Mag hich t'^ōopitarran, mag h^λd^λraa hamach wajaug paapi n^λm k'^λnta hich dēnjō nem k'aigbamjā t'um pōdpāaijem k'^λnnk'a wēn^λrramk'^īir hajim.

¹⁸ Wajapcharan jāg Adán hich happai pekau wautarr gaaimuata t'umaam k'^λnta Hēwandam d^λi hiekk'ōr paarpatarrjō, hīchab Jesucristoouta hich Haai hipierraau maach kōit hich t'^ōopitarr gaaimuata mag hiekk'ōr pōm narrjā magba harrjō hapāaijem, hich mag wēn^λrramk'^īir.

¹⁹ Wajapcharan hābpai mag Hēwandam hiek hūrba hi hichaaur harr gaaimuata hōor pōmta pekau paarpagk'apitarrjō, hich hagjō hīchab hābmua häu hich Haai hipierraau maach t'umaam k'^λnn kōit meetarr gaaimuata hōor pōmta hagjō wajaug paawia pekau chuk'u narrjō n^λisiju.

²⁰ Warrcha Hēwandamau ley deewain, hōrag hamach pekau wau n^λm k'ap hamk'^īirta deejim. Pari magbaawai mag hamach pekau wau n^λmjā k'ap'^λ n^λmta warag hat'uuchata k'aibag hap'^ōbaadēm hāba, hich Hēwandamaujā hich jāg hōor dau haug k'aug paraa k'itaawai, hīchab hamag wajapcha k'ap'^λ hapijim, hichdēu ham peerd^λ hauju haai sim.

²¹ Warr jāg pekau hōor meepieg hichta juu t'eeg hārpai sīerrjō, hīsjā hīchab Hēwandam juu t'eegta jūrr hag k'^āijā hārpai sim, maach Pör Jesucristo gaaimuata mag maach pekau pōm narrta chugpaapāiwia jūrr hich d^λita hich mag hi dēnk'a

wēnʌrramk'īr.

6

Pekau wawaagan maachin chi meemjö nám, mamá Cristo hat'ee nem wawaagan hiiu nám

¹ Mag pekau hat'uucha waauwaita Hēwandamau maach dāi wajapcha haajem hanaawai, magan ḷwarag hich magta pekau wau wēnʌrrajupá, mag pekau wau nám Hēwandamau chug-paapärlik'ampierr chadcha hich maach dāi wajap'a k'itám k'ap haag?

² Mag k'abam. Jesucristo dāi naawai tag pekau waumaau-gau ya maach chi k'ëchamjö nám, jāga mag bñl̄rjā dich k'aibag pñaba hagt'a pekau wau wēnʌrraju haai nám habarju.

³ Pārau k'ap'ñ nám, Jesucristo hiek hæk'awia maach hi t'īr gaai pör choowi hi dën'k'a nám k'ñnan ya hi dāi hōor hābpaimjöta nám. Mag naawai tag pekau wauba haagjā warre hi dāi hāba k'ëchtarrjöta nám, ḷma pārau k'augba ná?

⁴ Wajapcharan mag maach pör choo nám haig, warre Cristo dāita hābam jēbdegpai bëppäitarrjöta nám, tag pekau waujujā k'augba haag. Pari mag meebarmjö harran, sñi tag warramjö nem k'aibgam wauba haagpai k'aba, jūrr hich Cristo simjöta wēnʌrraagau. Wajapcharan Hēwandamau hich Chaai p'iriū hautarrijö, maachjā hich hat'ee hiiu p'iidʌbarm k'ñnjöta hapi sim, hāba hichdēu k'ōsimjö wēnʌrramk'īr.

⁵ Mag nem k'aibgam waumaau-gau Cristo dāi hāba meetar-rjö naawai hagjö hi dāi hāba p'iidʌbarmjöta nám, jūrr nem wajap'am happaita wawaag.

⁶ Magua, maadēu k'ap'ñ nám, warr maach Cristo dāi k'aba naawai dich k'ōchagpierr nem wauju k'īrjug wai narrjā ya hich Cristoou hich dāi hāba pakuls gaai meerpbapäimjö hajim, magbarmua magñm k'īrjug warre juu t'eeg chuk'u haadeewai tag mag pekaúgta dich k'āai hārpai hapiba hamk'īr.

⁷ Chadcha maach meewai chan tag nem waujujā k'augba haadeejewai pekaúajā maach hogdʌpäaijem, ya tag hich hip-ierraab habaju k'ap'ñ sñewai. Hich hagjöta sim hñchab Cristo dāi meebarmjö haawaijā: pekaúa pöd maach dāi hiek t'eeg chuk'u sim.

⁸ Mag ya maach Cristo dāi k'ëchwi námjö naawai maadēu k'ap'ñ nám, maachjā hñchab hich Cristo simjöta wēnʌrraju, pekaúgta hñdʌlr dich hñrpapiba.

⁹ Maadēu k'ap'ñ nám, Cristo hiiu p'iidʌtarr haawai tag mee-bam; hí tag maach dajék'um k'ñnjö k'aba sñsim.

¹⁰ Cristo meetarran, hōor pekau paarta meetarr haawai, chi pekau jāg hichdēu hōor dajék' haajemjā warre hich Cristo garmuata pödpäijim. Pari mag meetarrta deeu hiiu

p'iidʌwia s̄ierrʌmʌn, hich gaaimua jūrr hōragta Hēwandam t'ö hiek'amk'īrau.

¹¹ Mag pāar ya Cristo hich garmua mag pekau pödp̄itarr d̄ita naawai tag pekau waumaaugau ya chi k'ēchamjöta habat. Magarau Cristo d̄ai nʌm gaaimua Hēwandam hat'ee nem wajap'a wawaagan chadau jūrr k'īir hubagta habat.

¹² Pekaúg chan hoob hʌdʌraa pāach gaai hārpapimiet, s̄i warrgar pāachd̄eu nem waum k'ōsimpai waaujerr wawaag.

¹³ Nem k'aigbam wawaag chan ni bʌchk'un hawiajā hoob pekaúgta pāach gaai hʌdʌr hapimiet. Mag k'āai Hēwandamagan chadau pāachta s̄i k'ajap'am nem jua choogjemjö hid̄eu pāach d̄ai hichd̄eu hampierr hapibat. Ya pāar mag nem k'aigbam wau wēnʌrramaaugau, Cristo d̄ai hāba meewia deeu hiiu p'iidʌwi naawai, Hēwandamagta pāachd̄eupai warre pāach t'um t'ʌs̄ebap̄it.

¹⁴ Pārau magta hamʌn pekau chan bʌl̄rjā pāar d̄ai hiek t'eeg chuk'u s̄isiju. ¿K'an jāgwi? Pārau s̄i pāachd̄eu k'īirju nʌmjö Moiseeu ley p'ā p̄latarr hʌl̄rk'a nʌmua k'aba, hāba Hēwandamau hich garmuata pāach pekau hee wēnʌrrapimaaugau hāu pārag k'īirjug dee s̄iewaima.

Hēwandam chogk'a naawai nem hagchata wauju haai nʌm

¹⁵ Mag, mua Moiseeu ley p'ā p̄latarr hʌl̄rk'a nʌmua k'aba hāba Hēwandam maach d̄ai wajap'a k'itaawaita maach peerd̄a haaujem ha chirʌm haig, hābmua k'āijā, Hēwandamau maach chig habaju hawi, "Magan warag pekau wauju haai naabahab" haju. Pari magjā k'abam.

¹⁶ Magju k'āai wajap'a k'īirjunaata nem waubat. Pārau pāachd̄euta jaauju haai nʌm, ¿pekaúgta hʌdʌr pāach hārpapim k'ōsi nʌ, hok'oom hiek hok'oog, wa Hēwandam chogk'am k'ōsita nʌ, hi hipierr nʌmua hi haar hōb̄eraag? Pāachd̄eu higbarmta pāar pōrk'a s̄isiewai maguata pāar hich chogk'a wai s̄isiju.

¹⁷ Warran pāran chadcha pekau chogk'a nʌmjöta naajim, pāach k'ōchagpierr nem waaujerr gaaimua. Pari h̄is jūrr pāar gaaimua Hēwandamagta hāu hajim ha chirʌm, pāachig jāga wēnʌrraju haai nʌ ha jaautarr hiekta pārau t'ārauchata hāk'a naawai.

¹⁸ Mag pekau jua heemua Hēwandamau hāu pāar peerd̄a hautarr haigmua h̄isin pāran jūrr hi chognaanaau, hichd̄eu nem k'ōsimjö nem hagchata wau wēnʌrraawai.

¹⁹ Mua mag chik'am chogk'a nʌm jaau chirʌmʌn, s̄i cha mʌchd̄eu jaau chirʌm wajap'a k'ap'ʌ hamk'īrta mag ejempla pārag jaau chirʌm. Magba hak'iin pārau pōd k'augbaju, k'anta mua jaau chirʌ. Mag mʌchd̄eu jaau chirʌmjö, hich jāg warr s̄i pāach k'ōchagpierr nem k'aigbam waaujerr gaaimua pekaúgta hʌdʌr pāach hārpapiejerrjö, h̄ichab h̄isjā warre pāachd̄eupai

pāachta t'um Hēwandamag t'as̄lebapäit, hichdēu k'ōsimjö nem wajap'ata wau n̄lmuia chadcha hi hōork'a hāba hi hat'eepai wēn̄rraag.

²⁰ Chadcha warr pāar sīi pāach k'ōchagpierr nem wau n̄lm gaaimua pekau chogk'a n̄lmjö naajeewai chan Hēwandamau waapi jaau simjö waujujā k'īrjuba haajeejim, hagt'a hi hōor k'aba narr haawai.

²¹ Pari hīs hewag panaa hoowai, k'an wajaug s̄lejī mag k'aigba wēn̄rrarr. Hante hīs maḡm k'īrjuawai warag maach chigaata sim, mag dich nem k'aigba wau n̄lm gaaimua sīta warag maach hok'oopiejeeawai.

²² Pari hīs chan pāar warr pekau chogk'a narrjö k'aba n̄lm; hīsin pāran jūrr Hēwandam chognaanau. Pari mag hi chogk'a n̄lm̄n chadau hante maach hat'ee wajaugta sim, mag n̄lmuata hi hōork'a hi hat'eepai wēn̄rranaa hi haar höb̄erwi hi dāi naaimaju haawai.

²³ Pekau chogk'a n̄lmjö n̄lmuian sīi warag maach hok'oom hiekta hok'oopiejem. Pari jūrr Hēwandamau hich chogk'a wēn̄rram̄ paar maachig deeju jaau sim̄n, hāgt'ar pawiajā hich mag hich dāi p'ē wai sīsiuuta jaau sim, maach Pör Jesucristo dāi hōor hābpaimjö naawai.

7

Cristo dēnk'a n̄lm̄n hāli jaai paraamjöta sim

¹ Cristo gaaimua k'odamnaan, pārau ley k'ap'ām k'ān haawai pārau meraa k'aba n̄lm, lein maach hiiu durrum horapaita maach dāi hiek t'eeg s̄lejem.

² Pāadē k'īrjubat: Hāli jaai paraamjā hich hagjöta s̄lebabab. Ley gaai jaauwai, chi jaai meebam haiguin hich jaai gaai jāgadau jā simjöta sim hanlm, plaju k'aba. Pari chi jaai meebaadeen chadau mag jā simjö sīrrta hēed̄baadēmjö sim, tag jaai chuk'u haadeewai.

³ Pari mag jaai paraa simta deeum hemk'ooi dāi k'apes ham̄n magan pekauta waubarm, hich jaai k'abam dāi haawai. Pari chi jaai meebaadeen chadau ya deeum jaai hauju haai sim, mag hich jaai gaai jā simjö sīrrjā ya hēed̄baadēmjö s̄iewai. Mag, k'oopawia hich hap sīsimta jaai hau sim̄n magan pekau k'abam.

⁴ K'odamnaan, pāarjā hīchab hich hagjöta naabahab: Warran leita pāar jaaijö s̄lejem. Magua hichiita pārau hag gaai jaau sim hipierraa hab k'aba haajeejim. Pari tag pekau waumaaugau ya pāar Cristo dāi meetarrjö naawai ya mag ley pāar dāi tag hiek t'eeg chuk'u sīsim. Ya hīsin pāran jūrr Cristo dēnēu, har meewia deeu hiiu p'iid̄tarr dēnma. Mag hi dēnk'a naawaita Hēwandam dau na nem wajap'a wau wēn̄rraju.

⁵ Warr maach parhoobam k'lanjö sii dich pekau hee wénrraajeeawai leíu maachig nem parhoob waupiba jaau siejim. Pari magtarrta nem k'aigbamta waipi jaautarrjö warag parhoobam nemta waum k'öchk'a p'öbaadëwi sii hok'oo náisijim.

⁶ Pari mag narrta hís júrr nem k'aigbam waumaaugau Cristo dái hāba meewi náisimjö nám. Mag Cristo dái mee-barmua hísin maachin hāba Héwandam chognaanau, ya mag leita maach k'ääi hārpai k'aba siewai. Pari mag hi chogk'a nám chan mag ley gaai jaau sim hñark'a námuua k'aba, hich Héwandam Hak'arau wénrrapi jaau simjö wénrramuata mag hi chogk'a nám.

Pabloou hich pekau k'aug hautarr

⁷ Mag k'ai, ¿magan Héwandamau ley deetarran pekaupá? Mag k'abam. Héwandamau ley deetarr chan pekau k'abam. Pari mag ley k'urau k'abamuan, mäch pekau paraa chiramjä k'augba chirak'am. Mag ley gaai "Hoob chik'am nemta pach dën hapim k'ösi ham" haba siek'in, mua bñrjä k'augba chitak'am, magpai námuua pekauk'a höbér sim.

⁸ Pari mag ley k'aug hat'amjö habaawai chi pekaúata warag märläg chik'am nem k'ösi haju haai k'aba chirampata warag k'öchk'apibarmjö hajim. Pari ley chuk'umuan magbak'am. Wajapcharan ley chuk'um haiguin, pekaun sii hiek t'eeeg chuk'uta sim, nem k'aigbam maachig waupieg.

⁹ Warr hagt'a daumeraa chiraajeewain mäch pekau wai chiramjä k'augbata chirarr haawai mä hñu chirajim. Pari maimua ya mächdëu chi ley gaai jaau sim k'aug hat'aawaita, hñchab mag mächdëu nem wauju k'abamta waum k'öchk'ak'ak'am gaaimua

¹⁰ warre mäch hok'oo chiramjä k'ap'ñ chirijim. Magta hajim. Wajapcharan mächdëu k'irjuawai, mag ley hñark'a námuata mäch peerdñ haujupii chirajim; pari magtarrta júrr hich hag leíupai warag mäch hok'oojuuta märläg jaaubarmjö jaaubaawai

¹¹ mua k'ap'ñ haadëjim, chi pekaúata sii mäch k'ügurbarm. ¿Pari jäga magjí? Par ley t'um hñark'a haubaju hñark'a chitarr gaaimuama. Wajapcharan mag ley t'um pöd hñark'a haubam gaaimua, warag pekau wau chiramua mua k'aug hat'ajim hñchab, chadcha mäch hok'oo chiram.

¹² Magua k'ap'ñ habat keena: Héwandamau ley deetarr chan pekaujö k'aigba k'aba sim, hich Jöoiraucha deetarr haawai. Mag lein chadcha chi wajap'amñu, hichdëu nem k'ösimta waipi jaunaan maach hñu wénrramk'irita deetarr haawai.

¹³ Magua, ley gaaimua chan mä hok'ooba, pekau gaaimuata hok'oo chirajim, leíu wajaug jaau sim chaaur sii mäch

k'ōchagpiercta nem wau chitarr gaaimua. Pari mag ley gaaimuata hīchab mua k'ap'Λ haadējim, pekau chadcha nem wajap'am k'aba sim. Wajapcharan Hēwandum hiek gaaimuata maadēu k'ap'Λ nām, pekau chadcha hat'uuchata k'aigba sim.

¹⁴ Maadēu k'ap'Λ nām, hāgt'armuata ley deejim. Pari mān sīi hich māig heegarpaimāu. Mag chiraawai pekauta wounjō māch pōrk'a wai chitamjō, hirua nem k'ōsimta wau chitam gaaimua hi chogk'a chitam.

¹⁵ K'augbam k'ar mā jāga chiraajem k'ai. Pari māch himeerba, chadcha Hēwandumajā k'ōsināa māchdēujā nem waum k'ōsimta wauba, hagt'a nem k'aigbam māchdēu waumap'amta waaujem.

¹⁶ Mag leiu waupiba sim nemta māchdēujā waumap'a chiram haig, magan māch paarmua mag ley wajap'a sim ha chiram.

¹⁷ Magua māchdēu k'ōchk'abam nem wau chiram haig, sīi juau hogt'om k'abam. Magam wau chiram chan māchdēucha k'aba, māch dāi t'aabatarr pekau mā gaai hārpa simuata mag waupi simjō haajem.

¹⁸ Mua k'ap'Λ chiram, māg chiram haig chan bālārjā t'āar wa-jaug chuk'u chiram Hēwandum dau na. Magua, nem wajap'a waum k'ōsi chiramjā pōd wauba haajem.

¹⁹ Magju k'āai mag nem wajap'a waum k'ōsimjā waubanaa nem māchdēu waumap'amta waaujem.

²⁰ Pari mag māchdēu nem waumap'am waauwaijā, sīi māch k'īrauta wauba, māch dāi pekau t'aabatarrauta warag mā gaai hārpawi magam waupim k'ōsi haawaita magampa waumaa-jem.

²¹ Magua mua māchdēupaijā māch k'ap'Λ chiram, māch k'īrjuguan nem wajap'am happaita waum k'ōsim hee, nem k'aigbam wauju k'īrjugta maach na garpapak'amjō haajem.

²² Maagjeeb mamā Hēwandum ley deetarran māch t'ārau k'ōsināa hichiita hag higar chiram.

²³ Pari mag Hēwandum ley k'ōsi chirab mamā, mua k'ap'Λ chiram, jūrr hāb hagjō mā mor hee simuata māchdēu k'īrju chiram chaaur k'īrjug k'īlet mārāg k'īrjupi sim, hichdēuta ganaag. Ma, chi pekau māch dāi t'aabatarrau. Hichdēuta woun dēnjō mā pār wai simjō haajem, hichdēu nem k'ōsimta waupieg.

²⁴ ¡Hēh, hapk'iitā mādam! Magam k'īrjubaadeewaita honegjā chuk'u chiraajem. ¿K'aiwuata mag maach mor hee pekau sim juu heemua maach k'aigpēr hat'aagáwa?

²⁵ Hāba hich Hēwandumapaita maach Pōr Jesucristo gaaimua maach k'aigpēr hauju haai sim. Magua hirigta hāu hajim ha chiram, hich mag Jesucristo gaaimua. Wajapcharan

magta sim: Maach höddiun, Hēwandamau k'ōsimta wau chitamua hi chogk'a chitam k'ōsi chiram. Pari mag chiramta, Cristo k'urau k'abamuan, pekauta hag'ta wounjö mə k'āai hārpai siék'am.

8

Hēwandam Hak'arau jaaumamjö wēnarragaag

¹ Mamə hāu magba, maach ya Jesucristo hiek hāk'awi hich dēnk'a nəm k'ānnau chan tag pekaúgta hich mag hādār dich hārpai hapiju k'aba nəm, mag pekau waaujerr paarjā hok'oopimaugau ya maach hich dēnk'a naawai.

² Pari magaagan chi Hēwandam Hak'arau maach hich Cristo dēnk'api hat'amua mag maach hok'opiju harr juu heemua peerdə hat'aawaita mag pekaúgta maach hārpai hapiba haajem.

³ Wajapcharan məgta hajim: Moiseeu p'ā pəatarrau pōd pekau juu heemua maach k'aigpēr haubajim, mag pekau maach dāi t'aabatarr gaaimua pōd mag ley hārk'a hauba harr haawai. Pari Hēwandamaun hich Hiewaachata maach wounaan k'īir t'egwia pāijim. Mag hich məg maach chi pekaupanjö k'itajieb mamə, bālrjā pekau waubajim. Mag pāiwia maach k'aibag kōit t'ōopibarmua, maach gaai haju harrta warag hich Chaai gaaita hādāraa mas hapijim, magbarmuata jūrr mag pekau maach dāi juu t'eeg sīrrta warre juu t'eeg chuk'u hapāaig.

⁴ Magta hajim Hēwandamau, hichdēu ley deetarr gaai maachig waupi jaau simjö wēnarramk'īir. Magaag ya tag warr maach pekau hee wēnarrageewaim k'īirjugjö k'aba, hich Hēwandam Hak'arau waupi jaaumamjöta nem wau nəm.

⁵ Har sīi hamach bi heem k'īirjug dāipai bāauwi pekau wau wēnarram k'ānnan, sīi hamach k'ōchagpierra nem wauju k'īirju sīrrjēem. Pari har Hēwandam Hak'arau jaau sim hipieraata nem wau nəm k'ānnan, hāba hichdēu k'ōsi simjöta nem wauju k'īirjuajem.

⁶ Hēwandam Hak'aragta hādāraa dich dāi hichdēu hampierr hapi nəmlən, k'ōinaa Hēwandam dāita hich mag wēnarraju. Pari magba sīi dichdēu nem waum k'ōsimagta hādāraa hich mag dich gaai hārpapimən, jūrr hok'oome hiekta hok'ooju.

⁷ ¿Jāgwí mag hok'ooju? Sīi mag dichdēu nem k'ōsimagta hādāraa dich gaai hārpapinaa jūrr Hēwandam hichaaurta nem waaujeewaima. Dich mag nem wau nəm gaaimua hi hipieraajā haba, wa mag hi hipieraajā habu hēk'ak'iinjā, hichiita pōdbaju.

⁸ Har mag sīi hamachdēu nem k'ōchagpierrta nem waaujem k'ʌnau chan pōd bālrjā Hēwandam honeeupi hauba haajem, hamachdēu nem wau nām gaaimua.

⁹ Pari pāar magba nām. Pārau hagt'a mag sīi pāach k'ōchagpierr nem wau wēnrraba, hich Hēwandam Hak'arau nem waupi jaau simjöta nem waaujem; majā chadcha mag hi Hak'aar wai nām k'ai mama. Pari hābmua mag Hak'aarta chuk'u sim chan magan ma chan Cristo dēn k'abam.

¹⁰ Pari chadcha Cristo pāar t'āar hee sīejem k'ai, pāach pekau gaaimua pāar moron jēbeg paauk'awiajā, pāar hak'aran hich mag hiiu sīsiju, ya hich Hēwandamauchata pāar k'aibag chug-paawi bālrjā pekau chuk'u harrjō hap̄iwi naawai.

¹¹ Chadcha mag Jesucristo p'iriū hautarr hag Hak'aarta pāar t'āar hee sim k'ai, magan mag pāar mor jēbeg paauk'abarmjā deeu Hēwandamau mag hich Hak'aar pāar hee sīejem gaaimuapai deeu p'iriutk'a hauju.

¹² Jāan magau keena, cha māchdēu jaau chirāmjö. Maachin chadcha Hēwandam Hak'aragta hidēu hichdēu hampierr hapiju haai nām maach dāi. Pari jūrr dichdēu k'ōchagpierr nem wawaag chan bālrjā magju k'aba nām.

¹³ Pari pārauta hūrbamjö sīi pāach k'ōchagpierrta hich jāg nem wau wēnrramān, pāran hichiita hok'oob k'aba hok'ooju. Mamā pārau mag sīi pāach k'ōchagpierr haju k'āai, mag Hēwandam Hak'arau pāach juag hoo nām dāi pāach garmuata warre pōdpārāi hamān chadau, magan hok'ooba hich mag pāar hāu wēnrraju.

¹⁴ K'ap'ā habat: T'um har Hēwandam Hak'aragta hādāraa hamachig hichdēu nem jaaum haig jaaupinaa hi hipierr nem wau nām k'ʌnta chadcha Hēwandam chaainau.

¹⁵ Mag hich Hak'aar deebarmua hich chaaink'a hautarr chan, sīi māig heegar chik'am chogk'a nām k'ʌnau hamach patronnaan högk'ajemjö hich hök'ō wēnrramk'īir k'abajim. Magju k'āai mag hich Hak'aarta deetarr haawai hirig jēeuwaijā chadcha hich hag Hak'araupai bālrjā hinag chuk'u hirig Haai hichēpiejem.

¹⁶ Mag hich Hak'aar maachig deetarrauta jūrr maachig jajaauk'amjö haajem, chadcha maach Hēwandam chaaink'a nām.

¹⁷ Mag chadcha hi chaaink'a naawai, hich Hēwandamau hich haar paauk'abaimaa, maachig deeju ha simjā chadcha deeju, magbaawai Cristo dāi hāba maachdēujā nem t'um wai naamk'īir. Pari mag hich Hēwandamau Cristo dāi harrjō maach dāijā wajapcha hamk'īran, hich jāg Cristo dau hap'ā māig heegar nārrajerrjō maachjā hagjō hi gaaimua dau haug hau wēnrraju.

Mag hatag Hēwandamau maach dāi wajap'a haju

¹⁸ Hiin m̄l̄ig heegar haawain maachin chadcha mag dau haug wau wēn̄rraju; mamaₗ jūrr m̄g hatag h̄gt'ar paawaita wajapcha naaimaju k'īirjuawai chan, mag dau haug wau n̄lmjā s̄i warag maadēu higbata sim.

¹⁹ Chadcha mag sim k'ap haag pāadē k'īirjubat: Maadēu k'ap'ₐ n̄lm, m̄g durr gaai maimua hedjā heejā nem t'ₐnₐm t'um ya h̄s chan warr Hēwandamau hamach hompaatarrjō k'aba t'ₐnₐm. M̄g maach wounaan dau haug wau n̄lmjō, h̄chab hamjā waragta heegar paauk'amam. Pari maadēu k'ap'ₐ n̄lm h̄chab, ham mag t'ₐnaab mamaₗ, Hēwandamau maach p'iriutk'a hauwia h̄chab hamjā deeu wajaug paap̄iiju. Magua hamachdēujā magju k'ap'ₐmjō, Hēwandamau maach hichdēu wajaug paatarr k'ₐn̄ dāi dau daau bēejuuta wounaan dēnjō s̄i n̄l k'odt'ₐnₐm.

²⁰ Warr Hēwandamau m̄g durr hompaawai chadcha wajap'ata waup̄iijim, mag gaaimua h̄oor p'it'urg chuk'u wēn̄rramk'īir. Pari magtarrta mag Adán pekau gaaimua chi durrpata warre h̄är jopjim. Mag h̄är s̄isimjā hich k'īrau k'aba, hich Hēwandamauta magpijim. Mamaₗ hichdēu k'ap'ₐ s̄iejim, hich mag k'aigba s̄ierram hiek k'aba,

²¹ hewag pawiajā deeu hūwaai hichdēupai haaunaanjō pōr k'oreu hat'amu maach hich chaalink'a n̄lm k'ₐn̄ dāi hāba wajaug paap̄iiju.

²² Maadēu k'ap'ₐ n̄lm, m̄g durran h̄ll̄i chaai hawaag-paawai bi machgau hidaau haadēp haajemjōta sim. Pari mag hidaau t'ₐnaawi ya hat'aawai honee haadeejemjō, h̄chab m̄g durrjā cha hich simjō s̄ierram hiek k'aba, hichiita hijā h̄chab deeu durr w̄jāúg paju.

²³ Mamaₗ h̄s mag m̄g durr happai k'aba, maach hich Hēwandam Hak'aar wai n̄lm k'ₐn̄pata gaai machag n̄lm, Hēwandamau da maach hawaan bēeba haawai. Magua maadēu jöpk'aa hi bēepim k'ōsi n̄lm, mag maach hich chaalink'a hich dāi t'um hāba p'ē hat'aawai maach mor m̄g dajēk'u k'it̄mta tag meejā k'augba hich mag hiiu n̄lisieg. Mamaₗ mag Hēwandamau ya maachig hich Hak'aar deetarr haawai maadēu k'ap'ₐ n̄lm, maach dāi magju ha simjā chadcha hichdēu jaau simjō haju.

²⁴ Chadcha maachin ya peerdₐwi n̄lm. Pari mag m̄g hatag hich Hēwandamau maach dāi wajap'a haju ha simjā h̄k'a naab mamaₗ, maach daúa chan hagt'a hooba n̄lm. Pārau k'ap'ₐ n̄lm, nem maadēu dich daúa hooju k'īirju s̄ierr ya hoobarm haigmua tag hoom k'ōchag k'aba haadeejem, ya dichdēu k'īirju s̄ierrjō dich daúacha hoobaawai.

²⁵ Mamaₗ hich hagjō mag dichdēu hoom k'ōchag t'ₐn̄lmjā

chadcha hagt'a hooba sim k'ai, magan hoobam haigjā nem p̄aabaju. Magua, mag dau haug wau wēn̄rrawiajā hāba Hēwandamau m̄g hatag maach d̄i wajap'a hajuuta k'īirju wēn̄rram.

²⁶ Mam̄ mag k'īirju n̄am happaijā k'aba, hich Hēwandam Hak'arauta maach hak'aardam k'a t'ūu haadeewai hāu maach hak'aar juag hoojem, maḡm p'it'urg waauwaijā hāwatamk'īir. Maḡm gaaimua maadēu pōd Hēwandamag jēeuju k'augbam hiek'au s̄i "¡Hēh, Hēwandam!" haawaijā, hich chi Hēwandam Hak'arauta maach k'īirjug k'ap'Λ sim haawai, jūrr hichdēuta maach kōit warre hich Hēwandamagchata jaaumajem.

²⁷ Hēwandam chi Hayauta maach k'īirjug k'ap'Λ haajeewai, hi Hak'aar maach hee simuajā mag maach k'īirjug higwia maach kōit nem jēeuwai, k'ap'Λ haajem k'anta jaau s̄i. Mag, hich Hak'araujā hichdēu k'ōsimjöta jēeu s̄iewai hāk'ab k'aba hi hiek hāk'aajem.

P'it'urg hāwat n̄am gaaimuata Cristoou maach k'ōsi haajemjā warag k'apcha pamam

²⁸ Maimua maadēu k'ap'Λ n̄am hīchab, maach chi Hēwandam k'ōsi n̄am k'ānan dau haug waauwaijā maḡm gaaimua warag m̄g hatag paawai dich hāu hamk'īirta hād̄raa magpiejem. Wajapcharan hich Hēwandamau k'ōsi simjö maach chadcha hich hiek hāk'abaawai peerd̄a hautarr k'ānan d̄ita mag hāu haajem, chadcha maachta hichdēu t'ārk'a hautarr k'ānan haawai.

²⁹ Mag hichdēu maach t'ārk'a hauju nawe, hagt'a m̄g durr gaai hōor chuk'u n̄we, hichdēun hich hiek hāk'aju k'ānan k'ap'Λ harr haawai, mak'ānta hich Chaai wajap'a k'it̄amjöta wajaug paapäiju haadējim, magbarm gaaimua hich Chaaita hewag pawiajā wajaug paak'abarm k'ānan hag naam chi jōoik'a s̄isimk'īir.

³⁰ Mag hich Chaaijö wajaug paak'aju hatarr haawai hīs chadcha maach hich hat'ee t'ārk'a hauwia hich dēnk'a hat'am. Mag hichdēu t'ārk'a haumam k'ānan ham pekau chugpaapäiwia warrjā pekau chuk'u harrjö hapäaijem. Mag, hag najā pekau chuk'u harrjö hapäiwi hich haar paauk'abaimaawain chadau hich Chaai wajap'a wai simjö maachjā wajap'a hich d̄i wai s̄isiju.

³¹ Mag chadcha hich Hēwandamau hich haar p'ē hauwi hich Chaai dāimjö maach dāijā wajap'a haju k'īirjunaata k'ap'Λ habat, mua pārag jaauk'im: Hōraun chadcha maach d̄i k'aigba hawiajā Hēwandamau hichdēu maach d̄i nem magju ha sim haig, k'aíu jūrr hi sua chaaur nem waubarju.

³² Hēwandamau hich Chaaijā hīgk'aba, sīi warag hādaraa maach t'umaam k'ān kōit t'ōopibarmua nem dee nāmjō deetarrta, jāgwi hirua sīi maachdēu nem hinag hig nāmjā deeba habarju.

³³ Hich Hēwandamauta hōor wajaug paapāiwi warrjā hich mag pekau chuk'u harrjō sim ha jaaujemta, k'aíu hi hichaaur maach hichdēucha j̄r hautarr k'ān higwia hirig, "Jāk'ānan hagt'a pā dāi kulp pōm nām" habarju.

³⁴ Cristota maach kōit meewia deeu hiiu p'iidawia maach peerda hautarrta, k'aíu jūrr hichaaur maach k'aibag waupibarju. Hante magpimaaugau hichdēuta hāgt'arjā maach kōit jēeu sim. Maimua hichta mag maach kōit hiek'aagjā Hēwandam dāi hiek t'eeg sīebahab.

³⁵ Mag sim dāi maach nāmta, ḷpārau k'īirjuawai maach p'it'urg hau wēnārrām dāi hōrau k'āijā maach k'aibag wauk'iin, Cristoou maach dau hāauk'aawai k'ai? Wa k'ōju chuk'u nām dāi k'ajūajā chuk'unaa, sīi chik'amnau maach dak'āk'āu nāl hawia maach t'ōobpāik'iinjā, ḷpārau k'īirjuawai Hēwandamau tag maach k'ōchk'amap'a haawai k'ai? Mag k'abam. Magāmuapai chan Cristo dāi hagdaujō maach k'ōsi nām pōd k'echeu haubam. Bālrjā nem hinag chuk'um, Cristoou maach daupii wai sim tag daupii hapiba haag.

³⁶ Pari hichiita hich Hēwandam hiek p'ā sim gaai jaau simjō, maach mag dau hap'ān haju higwia hīchab David k'ararraujā Hēwandamag magjim:

"Pā gaaimua maran t'ōjuuta jālrjem.

Nemchaain k'eechjem haar oveja t'ōon harrumjōta haajem hōrau maar dāi, bālrjā maach dau haug k'augba." (Sal. 44:22)

³⁷ Pari p'it'urg hau wēnārrawiajā mag maach daupigau hādaraa hich t'ōpitarr gaaimuata magāmjā pōdpāpāi haajem; wajapcharan Cristo gaaimuama. Mamā mag happaijā k'aba, mag p'it'urg hāwat nām gaaimuata hīchab hich Cristoou maach k'ōsi haajemjā warag k'apcha pamam.

³⁸ Magua mua k'ap'ā chirām, ni hābmujā pōd Cristo jua heemua maach k'echeu haubaju:

maig heegar hich mag p'it'urg hau wēnārrāmua,
juau t'ōo nāmua,

Hēwandam chognaanau,

hedjā heem dōsāt bēnēu,

sīi parhoobam bēnēu,

nem dau chigaa hoo nāmua,

mag hatag nem hōbēbērg maju k'īirju nāmua,

³⁹ hāgt'aa hedjā hee nem hinag t'ānāmua,

mʌg jēb gaai wa mʌg jēb heegar nem parhoobam nem hich
 Hēwandamau wautarr sīsidamua k'āijā
 pōd hi jua heemua maach k'echeu haubam.

9

Jacob chaain hewagam k'ʌnta Hēwandamau hich chaalink'a hautarr

¹ Aay keena, mʌch himeerba, maach meeun israelnaan parhooba haaidʌ wēnarrʌm k'ʌn k'īrjuwia chadcha mʌ gaai masi chiraajem. Cristo dēnk'a chirʌmuata mag hiek'a chirʌm. Mag nʌm dāi hīchab hich Hēwandam Hak'arauta mʌrʌg jajaau haajeewai mʌchdēujā k'ap'ʌ chirʌm, mʌch sëuk'aba chirʌm.

² Mʌch mag chirʌm gaaimua, maach meeun k'īrjuapierr mʌ t'ārau pōd hāwatbajujō haadēp haajem, hamau Cristo hiek hāk'aba naawai.

³ Mʌchdēu Cristo hisegwia mʌchta hi jua machgau dau hap'ʌ hich mag chitʌmuja jūrr hamta hāu wēnarraju k'ap'ʌ hak'iin, mua magʌmjā haba warag Cristoog mʌch gaaita juu k'ʌaba deepik'am, ham kōit. ¿K'an gaaimua mag chirʌ? Pāach t'umta chadcha mʌch meeun haawai mʌch k'odnaanjö naawaima.

⁴ Maach israelnaanta hich Hēwandamau jʌr hautarr k'abahab, hich chaalink'a hawaag. ¿Maach jöoin dāi k'abajī, hichta ham wētum na jʌnt'umiejō k'orr jīumamua hedhaarjā hīchab ham harar wʌn wai nʌrrarr? Maach hat'eeta hīchab hich Hēwandamau maach jöoi Moiseeg hich hiek p'āpójim. Maach jöoinag k'abajieb, jāga hirig jēeuju haai nʌ ha jaaunaa hīchab ham chaain hewagam k'ʌn heeta hōor peerdʌajemjā t'aabaju jaautarr.

⁵ Maach jöoin Abrán, Isá maimua Jacob hajierram, warrchajā Hēwandamau jʌr hautarr, ham gaaimua hewag pawi maach meeun hompaa hawaag. Hēwandam Hiewaa maach peerdʌ hawaag wounag paawaijā mag jöoi Jacob chaain hewagam k'ʌn heeta t'aabachējim. Hich mag parhoobam chaaindamjō t'aabachētarr wounpaita Hēwandam haawai nem t'um t'ʌnʌmjā hichdēuta k'ap sim. Magua, hiita t'umaam k'ʌnnau hich mag mʌg hatagjā t'ō hiek'aju haai nʌm.

⁶ Pari mag maach peerdʌ hawaag Hēwandamau hich Chaai pääawaijā, maadēu k'ap'ʌ nʌm, maach meeunau chan wajap hi higba, hāaur k'ʌnnaupaita hi higierram. Magjieb mamʌ Hēwandamau maach jöoin dāi hich hiek'atarrjō habajim haju k'aba nʌm. Hichdēu maach jöoi Israelag, hajapcharan hich Jacoogpaima, maach meeun k'apan hapiju hatarrjō, hichiita maach meeunan chadcha k'apan t'ʌnʌm. Pari mag k'apan t'ʌnʌm hee, t'umaam k'ʌn chan Hēwandam chaain chaar k'abam, israelnaan hawiajā.

⁷ Wajapcharan israelnaan han^{am} k'^{llan}nan, hich jöoi Israel k'ararr dënjo wajapcha Hēwandam hiek hëk'a n^{am} k'^{llanta} chadcha israelnaan charau. Magua, jöoi Abrán chaain hewagam k'^{llan} hawiajā, Hēwandamau hoowai, t'um chan israelnaan chaar k'abam. Hēwandamau jöoi Abranag, "M^{ag} hatagjā p^a chaain k'apan haju" hajim chadcha. Magtarr haawai jöoi deeum chaai Ismael haajerr gaaimua hagjö chaain paraa hajieb mam^a, Hēwandamau hoowai, mag dēn chan hi chaain chaar k'aba, hāba Isá chaainpaita hewag pawiajā hi chaain chaark'a n^{aisijim}.

⁸ Magua maadēu k'ap^a haju haai n^{am}, Abrán chaain hewagam k'^{llan} hawiajā t'um chan Hēwandam chaain chaar k'abam. Hāba har Abrán k'ararr dënjo hich Hēwandamau nem wauju habarm hëk'a n^{am} k'^{llanta} hi chaain charau.

⁹ ¿Pārau k'^{lir} heyaa n^a, hich Hēwandamau Abranag nem deeju jaautarr? Hirua magjiebma Abranag: "M^{ag} aⁿ hurumuata Saraau p^{lalg} chaai hoo deeju" hajim, mag chaai hoobarm gaaimuata hich hōork'aju k'^{llan} paarpaju higwi.

¹⁰ Mag, chadcha mag chaai Isá han^{am} t'aabawia ya jöoipa sīsiewai h^{lvi} Rebeca han^{am} d^ai pajim. Maimua ya Rebeca meísnaan gaai hauwim^{ll} haadēm hee,

¹¹⁻¹³ Hēwandamau hirig, "P^a chaain chi jöoin hap^{'obaadee} chi naamta jūrr hich heeum chogk'aju" ha jaaujim. Magju higwia hīchab Hēwandamau hich hiek p'^{äpitarr} gaai, "Jacobta mua hārcha daupii hajugui" hajim, "chi naam Esaú k'^{ää}i." Pari Hēwandamau mag hiek'aawai hagt'a hamach hād bi hee naajim, hamau nem k'aibgam wa hāuum k'^{äijā} wauju nawe. Mag Hēwandamau chi heeum Jacob d^aita wajap'a haju hatarran, chi Jacouu nem wajap'a wautarr gaaimua k'aba, warrgarwe hich Hēwandamau hi d^aita magju harr haawai hajim, Hēwandamau hichdēu hōor higbarmta hiigjem ha k'ap hamk'^{lir}.

¹⁴ Mag Hēwandamau chi naam d^ai magbanaa chi heeum d^aita magtarr haawai, ¿maadēu "Hēwandamau sīi parhoobata nem wau sīerram" haju haai n^a? Pōd mag hiek'aju k'aba n^{am}.

¹⁵ Biek hāb hich Hēwandamau Moiseeg magjim: "Mua chan sīi hōrau k'^{lirjuajemjō} k'^{lirjuba}, m^{lach} k'^{lirjungpierrt} nem wau chit^{am}" hajim. "Muan m^{lachdēu} hōor dau haug k'augam k'^{ōsim} k'^{llanta} heeg hoo chit^{am}" hajim.

¹⁶ Hichdēucha mag sīewai sīi hōrau hamachdēu nem wau n^{am} gaaimua wa hamachdēu waupim k'^{ōsi} n^{amjō} k'aba, Hēwandamau hichdēu heeg hoom k'^{ōsi} hoo sim gaaimuata ham d^ai mag hāu haajem.

¹⁷ Hichdēu mag nem waaujem higwia hīchab hich hiek p'^a sim gaai Egipto durram rey higwia magjim: "P^{lach} t'^{äar} t'eegau m^a hichaaur chir^{am} gaaimua, p^{lalg} m^{lach} sua t'eeg

hoopinaa m^{ag} durr gayam k'^l^anagjā m^{ach} jua t'eeg k'ak'apdö hamk'ⁱrta p^a mua reik'api chir^am" hajim.

¹⁸ Wajapcharan Hēwandamau m^{ag}ta sim: Hichdēu dau haug k'aug paraa ham k'^osim k'^l^anta dau haug k'aaugjem; pari hich hagjō hīchab hichdēu t'^āar t'eeg hapiju k'^l^annan warag t'^āar t'eegta hapiejem.

¹⁹ Pari mua mag chir^am hūrwia hābmua k'^āijā, "Mam^a hichdēu mag simta, jāgwi hirua hōor k'aibag hee pāibarju mag hich hiek hūrba harr paar. ¿Hichiita hamau hichdēu k'^osi simjō wau n^{am} k'abá?" haju.

²⁰ Pari mag hawiajā, ¿hichiita hich mag hōbēr s̄ebá? Maach k'ai hagá sī Hēwandam maachjōm k'^l^anjō hi jawaag. ¿Maach sī hichdēu hompaatarr k'^l^an k'abá? ¿Pārau hoowai t'^ūriu hich k'atarrag, "K'ant'ee pua m^a jāg k'apāijī" haju haai sī?

²¹ Chi t'^ūr k'amieuta hichdēu k'am haig k'aju haai sim hich jēbēu. Sī t'^ūrijōm parhooba jua chogaagpai k'anaa hābam jēb dēnpai sī t'^ēpjōm k'^āijā hooim^a k'amaajem hagjō, sī hōor di chaauram k'^l^an bēewaipai hag hee hau k'oog. Hich hagjōta n^{am} maachjā: Hēwandamau maach dāi hichdēu ham haig haju haai sim.

²² Mag s̄ewai hichdēu k'^osi simjō warre hōor k'aibag hee pāik'iinjā, k'aiu hi hichaaur habarju. Pari magba hich jua t'eeg hoopieg hōor hamach pekau gaaimua sī k'aibag hee pāiju haai sīerrta, hich k'ⁱir machag hāwat wai s̄ejem.

²³⁻²⁴ Hich hagjō hīchab hich wajaug hoopieg maach chi t'^ārk'a hautarr k'^l^anjā k'aibag hee pāiba sī heeg hoowai, k'aiu hi hichaaur habarju. Hichiita hich haar hawaag hichdēu t'^ārk'a haum haig t'^ārk'a hauju haai sim, judionaan wa judionaan k'abam k'^l^an hawiajā.

²⁵ Magua, mag judionaan k'abam k'^l^an^apa t'^ārk'a hauju higwi, hich Hēwandamau Oseas k'ararrag hēsap p'^āpitarr gaai jaauwai:

"Warr m^a hōor k'aba harr k'^l^anjā m^{ach} hōork'a haumaju; maimua m^{achdēu} daupii k'aba harr k'^l^anjā hīchab daupii haju" hajim Hēwandamau. *(Os. 2:23)*

²⁶ Maimua hīchab hich Oseas hēsap p'^ātarr gaaipai hagjō hich Hēwandamau judionaan k'abam k'^l^anag, "Pāar chan m^a p'^ōbōr k'abam" hatarrta, deeu hūwaai naspawi hichdēupai hamag, "Pāarjā hīchab hich mag hiiu sīerram hag Hēwandam chaalink'a n^{aisiju}" hajim. *(Os. 1:10)*

²⁷ Pari jūrr Judionaan higwia, jōoi Isaías k'ararrau magjim: "Jōoi Jacob chaain hewagam k'^l^an k'apan sī p'^ūas higaaum mosdau k'apanagjō t'^ānaawiajā, t'um chan peerd^atk'aba, hāaurpaita peerd^atk'aju" hajim,

28 "mλigmua hatag maach Pör Hēwandamau mλg durr hi hagk'am hed tag hich k'ir machag hāwatba warre ham gaai jua k'abata deeju haawai." (Is. 10:22-23)

29 Hēwandamau mag hāaur k'λλnjā dau haug k'augba hak'iin, hābjā peerdλbaju. Magju higwia hīchab nawe hich Isaías k'ararrau mλg p'ājim:

"Maach Pör chi jua t'ierriu maach dau haug k'augwi maach jöoin dēn chaain hewagam k'λλnjā chuk'u hapitarr hamuan,

hīsin maachin Sodomapien Gomorrapien dāi harrjöta ya chuk'u haajeek'am" hajim. (Is. 1:9)

Judionaanaujā hīchab maach peerdλajem hiek hāk'aju haai nλm

³⁰ Hēwandamau hich hiek gaai mag jaau sīsidam hūrwia maadēu k'an habarjuma. Judionaan k'abam k'λλnau chan nem wajap'a wau nλm gaaimua hamach peerdλujā hēk'aba naajim; mamλ Jesucristo hamach kōitpa meetarr hāk'a nλm gaaimua Hēwandamau hīchab hamjā pekau chuk'u harr k'λλnjō hapāijim.

³¹ Mamλ jūrr judionaanau magba, mag ley gaai jaau sim hipierraau nλm paarta Hēwandamau hamach k'aibag chuk'u harrjō hapāijupii hawi, hāba mag leita hλλrk'aju hēk'ajeejim. Pari par mag hλλrk'a hauju hēk'ajerrjā pōd hλλrk'a hauba harr gaaimua, Hēwandamau ham pekau chuk'u harrjō wajaug paapāibajim.

³² ¿K'an jāgwi? Mag ley gaaipai naam k'ōchgau Cristo hamach kōit meetarrjā higba, sīi nem wajap'a wau nλm paarta Hēwandamau hamach pekau chuk'u harrjō hapāijupii hawiama. Hamachdēu Cristo higba narr gaaimuata sīi k'λdjā hee mokpōr pōm sim dāita t'ēubaimamjō hajierram.

³³ Hōrau Cristo dāi magju higwia, Hēwandamau hich hiek gaai jaauwai,

"Mua woun hāb pāi chirām" ha sim "Jerusalén p'öbör hee.

Har hi higba habarm k'λλn hat'een, maan sīi warag hag gaaimua hōor bāhēu suwi burrmk'ir k'λdjā hee mok jiir simjöta haju, chadcha hamau hi hoowai mλchdēu pāitarrjā hāk'aba hi higbaju haawai.

Mamλ hāu hi hisegba warag hi hau nλm k'λλn chan naspaw-iajā hūwaai hamach daujā merag p'ēbaju, wajap'ata hi dāi nλisiju haawai" ha sim, hich Hēwandamaucha, Cristo higwia. (Is. 28:16)

10

¹ Cristo gaaimua k'odamnaan, muan mλch meeun judionaan peerdλpim k'ōsita chiraajem. Magua

Hēwandamag jēeuwaijā magta hirig jēeujem ham kōit, hamjā peerdātk'amk'īir.

² Mā ham higar chirām, chadcha hamau Hēwandamag hamach heeg hoomk'īir hi hipierraam ham k'ōsi naawai. Pari mag nāmta hich Hēwandamau nem waupim k'ōsi sim chaarta jūrr bigaau hausū nām,

³ Cristo maach t'umaam k'ānn kōit meetarr gaaimuata Hēwandamag hamach pekau chugpaapijujā k'īirjuba. Hamaun sīi hamachdēu hamach jōoin hi hārk'anā Moiseeu ley p'ā pārrijā wajap'a hārk'a nām paarta Hēwandamag pekau chuk'u narrjō hamach wajaug paapiju hēk'aajem.

⁴ Pari hāba Cristo maach kōit meetarr hiek hāk'a nām gaaimuapaita Hēwandamau mag pekau chuk'u harrjō hapāaijem. Magua, Cristo gaaimua k'āba sīi ley hārk'a nāmuua chan peerdāju hēk'aju k'āba nām.

⁵ Mag ley hārk'a nām gaaimua hōor peerdāju hak'iinjā, pāadē Moiseeu p'ā pār hiek hūrbat: "Har chi ley gaai jaau simjō t'umaa wajap'a hārk'a hau simta Hēwandamau peerdā hauju" ha sim. Pari maach pekaupanau, k'aíu mag hārk'a hat'aju.

⁶ Mamā mag k'āai jūrr sīi Cristo maach pekau kōit meetarr hāk'a nām gaaimua peerdāju higwia, hatcha p'it'uurga sim haju k'āba nām. Moisés hiek'ōoin "Hāgt'ar hi haarcha mawia hirig dich peerdā hawaan bēepiju k'āba nām." Jāgwi? Ya hi bēewi maach peerdā hawaag maach kōit meetarr haawaima.

⁷ Hich hagjō hīchab magām higwia jaauwai, "Hōor k'ēchtarr k'ānn haarrjā maju k'āba nām" ha sim, "dich peerdā haumk'īir." Jāgwi? Ya hī hiiu p'iidāwi mam k'āba sīewaima.

⁸ Magua, māchdēu jaau chirāmjō, p'it'urjā k'āba ni warpjā maba, sīi Cristo maach kōit meetarrta chadcha hāk'anāa hirig dich peerdāpiju haai nām.

⁹ Wajapcharan pua t'āraucha hāk'anāa pāch hidamaucha, "Jesucristo chi meem harpta Hēwandamau deeu p'iriū hautarr haawai hichta māch Pōrk'apiju" hamān, pā peerdāju chadcha.

¹⁰ Jāgwi magju haai sī? T'ārau hāk'a nāmuapaita Hēwandamau maach pekau chuk'u harrjō wajaug paapāaijeewaima; maimua hich hagjō dich hiiucha dich t'āar hee hāk'atarr warm k'ānnag jaau nāmuapaita hāu hichdēu maach peerdā haaujeewaima.

¹¹ Hēwandam hiek p'ā sim gaai jaauwai, "Chadcha maach Pōrōu hamach peerdā hauju k'ap'a hi hiek hāk'a nām k'ānn chan naspawiajā hamach daujā merag p'ēbaju" ha sim, "hich mag wajap'ata hi dāi wēnrraju haawai."

¹² Mag sim haiguin judionaan wa judionaan k'āba hawiajā hīsin t'um hābata t'ānnām Hēwandam dau na; hich hābam Jesu-

paita t'umaam k'lan Pörk'a sim. Magua, har t'um hichig jëeu nám k'lan dän Jöoi wajaug k'itam.

¹³ Jöoi mag k'itam higwia Hëwandam hiek p'ä sim gaai, "Har t'um chi maach Pörögta hamach dau haug k'augpi jëeu nám k'lanan, häu peerdltk'ajugui" ha sim.

¹⁴ Pari mag pääch peerdamlk'ir hirig jëwaagan, hichiita nacha päräu hi hiek häk'aju haai nám; mag häk'aagjä hichiita päräu hi hiek jaau nám hürju haai nám; mama mag hi hiek hüraagjä chi jaaujem k'lanjä paraa haju haai nám, hõrag jawaag.

¹⁵ Pari jäga mag chi jaaujem k'lanjä paraa haju, chi ya häk'a nám k'lanau ham pribam. Pari judionaanau ya chadcha Jesús hiek jaau nám hürwi naawai, k'an hatcha tag hürm k'osi ná häk'aag. Hëwandamau nawe hich hiek jaaujem k'ap hich hiek p'ä sim gaai jaauwai, "Jäg hõor peerdlajem hiek jaau wënlarräm k'lananta häucha k'it'ëem" ha sim.

¹⁶ Pari judionaanau mag maach peerdlajem hiek hür námjä, peer t'umaam k'lanauta hi hiek hasekasba, häaur k'lanupaита häu häk'a durrum, Isaías k'ararräu, "Señor, par mua pñ hiek jaau wai jëedä k'itamjä, k'aíu häk'a sñ" ha hiek'atarrjö.

¹⁷ Pari mag hamau wajap häk'abajieb mama, mächdëu jaau chirämjö, hichiita häbmua Cristoou maach peerdlajem hiek jaauju haai sim; magbaawain chadau mag hiek hürwiata häk'aju haai nám.

¹⁸ Pari häbmua k'äijä, "Magan judionaanau ya Cristo hiek hürwi naab" haju. Hürwi naama hamaujä hichab, durr t'um judionaan nánidampierr ya Hëwandamau maach peerdlajem hiek jaau nám hürwi naawai. Magju higwi Hëwandam hiek p'ä sim gaai jaauwai, "Ham hiek durrpierr durr warp'am magwe hūrjem" ha sim.

(Sal. 19:4)

¹⁹ Pari deeu hūwai paba häbmua k'äijä, "¿Magan jägwi judionaanau häk'abajierrá? Wa sña hamachdëu hürtarrjä k'augpäibajierráwa" haju. Hähää, pari mag k'augba haawai k'aba, sñi hi higmap'a harr haawaita hi k'augbamjö hapäjierram. Pari mag hich hisegbaawai jürr judionaan k'abam k'lananta dau haug k'augwia häu hamach peerdlajujä hamag k'ap' häpójim hich Hëwandamau. Magju higwi Moiseeg mág jaaupijim hichdëu:

"Pärag häk'apiju k'ääi pärjö Hebreonaan k'aba haawai sñi mäch k'augba nárrjëem k'lanagta härcha häk'apiju, mag hoowi päächdëujä hagiö häk'am k'osi häk'amk'ir. Hag na mag mäch k'osi haju jä k'irjuba haajerr k'lanagta härcha häk'apiju, mag hoowi pär hiekk'ör waumk'ir." (Dt. 32:21)

20 Maimua hag k'ur hewag pawi Isaiaagjā hīchab Hēwandamau judionaan k'abam k'ʌʌn higwi mʌg hiek'apijim:
 "Har bʌʌrjā mʌ hooju k'īirjuba haajerr k'ʌʌnau mʌ baauju;
 maimua har bʌʌrjā mʌrʌg jēeujā jēeuba haajerr k'ʌʌnag mʌch
 k'augpiju" hajim hich Hēwandamau. (Is. 65:1)

21 Mamʌ jūrr judionaan higwia hich Hēwandamau magjim hīchab:
 "Chadcha hamach t'āar t'eegau mʌ hipierraajā k'aba naab
 mamʌ,
 nem hīs k'abam mʌch higamk'īir ham nʌ chirʌm" hajim. (Is.
 65:2)

11

Judionaanta Hēwandamau hich hōork'a hawaag jʌr hautarr

¹ ¿Pārau k'īirjuawai, Hēwandamau hich hōor hiseg wai simjō sī? Mag k'abam. Mag hak'iin mʌjā hirua nawe hisegpäik'am, mʌchjā hīchab judionaan dāi t'īr häba chiraawai. Mʌʌn maach jōoin Abrán k'ararr hag chaain hewagam k'ʌʌn Benjamín haajerr hag chaain dēnēu.

² Hēwandamau warrgarwe hichdēu hōor jʌr hautarr k'ʌʌn chan hisegba sim. ¿Pārau k'īir heyaa k'aba nʌ, warr jōoingar Hēwandam hi jaaujem k'ʌʌn pōm k'ēchtarr jaar jōoi Eli-aau Hēwandamag jēeumamua ya hi hich happaita chirʌm ha hiek'atarr?

³ Hirua Hēwandamag,
 "Señor, pʌ hi jaaujem k'ʌʌn t'umaa wir haig maach meeun judionaanaupai k'ēchpäiwia,
 pʌrʌg jēeujem deg nem hinag p'aajemjā hārk'ʌʌipäiwi,
 häba mʌch happaita chirʌmgu" hajim.

"Mag mʌch happai chirʌm häba, mʌjā dāi t'ōopäim hig nʌmgu" hajim. (1 R. 19:10,14)

⁴ ¿Pari pārau hagjō k'augba nʌ, Hēwandamau hirig,
 "Elías, pʌ pʌch happai k'aba sim;

pʌ dēnō mʌ k'ōsi nʌm hiek'au bʌʌrjā Baalag jēeuba harr k'ʌʌn siete mil p'ē wai chirʌm" ha hiek'atarr? (1 R. 19:18)

⁵ Maagwai hich Hēwandamau Eliaag magtarrjō, hīs hewag pawiajā hīchab hagt'a mag warrgarwe hi hōork'a t'ʌnʌm k'ʌʌnan hagt'a t'ʌnʌm. Pari mag t'ʌnʌmʌn, hich Hēwandamjā hōor dāi wajap'a k'itaawai häu hich garmuata maach dau haug k'augwi mag hich hōork'a hawaag jʌr hautarr gaaimuata mag t'ʌnʌm.

⁶ Mag hōor dāi wajaug k'itaawai hich garmuata maach jʌr hautarr haawai, pōd hi dau na wajap'a naawaita hirua maach jʌr haujim haujūjā k'aba nʌm. Mag hak'iin, mag dich wajaug nʌm paarta p'ag nʌmjō haawai, ya hich Hēwandamau hich

garmuata maach dau haug k'augjim habak'am, hich hōor k'amk'īir.

⁷ Wajapcharan m̄gta sim: Judionaan t'um chan Hēwandamau wajaug paapāibajim, hamachdēu nem wau n̄am paarta hirig hamach hajaug paapim k'ōsi narr haawai. Hāaur k'ān Hēwandamau hich garmua j̄r hautarr k'ānnpaita chadcha pekau chuk'u haajerrjō wajaug paapāijim; pari tagam k'ān hichdēu j̄r hauba harr k'ānan hichdēuta warag ham t'āar t'eeg hapijim.

⁸ Har hagt'a mag t'ān n̄am k'ān higwi hich Hēwandamau hich hiek gaai jaauwai,

“Mua ham dau k'ipinaa kachpa k'īpi hauju” ha sim,
“hoo n̄amta hoobamjō hamk'īir, maimua hūr n̄amta hūrbamjō
hamk'īir.

Magtarr haawaita hīs hewag pawiajā hich hagt'ata s̄isidām
ha sim Hēwandamau, hichig hamach wajaug paapijujā
k'īirjuba.” (*Dt. 29:4; Is. 29:10*)

⁹ Maimua hīchab Hēwandam hoomap'am k'ān nag mag
k'īirjupimaaugau, jōoi David k'ararraujā hirig jēuemamua
magjim:

“Hēwandam, har riknaan pach hoomap'am k'ān nag hidēu
hamach p'iesta hat'ee t'ach pōm wauwi k'ōpibá,
juau hogt'om pach dau na wajap'a naawaita mag p'iesta
k'amk'īirjā pua hamachig nem t'um dee chirām
hamk'īir.

Pari hamachdēupain mag n̄am gaaimua p̄ dāi wajap'a n̄am
hanām hee, pachdēupai ham gaai mas deebá.

¹⁰ Dau p'uu n̄amta warag ham dau k'īsumjō hapibá, hamach
k'aigba n̄amjā k'augba hamk'īir.

Mag n̄am dāi hīchab nem chāk'āmta wai wēnārrāmjō, hidēu
ham hich mag p'it'urg hau wēnārrapibá” hajim Daviuu,
Hēwandam hoomap'am k'ān higwia. (*Sal. 69:22-23*)

Judionaan k'abam k'ānjā hāu peerdātk'aju haai n̄am

¹¹ Magan jägāwa. “¿Judionaanau mag Cristo higba harr
gaaimua, magan warreta Hēwandamau ham hisegbapāib?”
k'āijā haju hābmua. Pari mag k'abajim. Magju k'āai
hante mag maach meeunau Hēwandam hichaaur hawi Cristo
higba harr gaaimua, jūrr judionaan k'abam k'ānanta hāu
Hēwandamau peerdātk'a haumam, mag judionaan k'abam
k'ānauta hāk'a p'ōbaadēm hoowia judionaan hiekk'ōr wauwi
hagjō hāk'amk'īir.

¹² Magua k'ap'ā habat: Mag judionaanau Cristo higba
harr gaaimua jūrr judionaan k'abam k'ān dāita Hēwandamau
dārrcha hāu haajem k'ai, magan judionaan t'umaam k'ānau

Hēwandam hiek hāk'a p'ōbaadeewai chará, hagjö Hēwandamaujā hīchab hāuchata haju ham dāijā.

¹³ Judionaan k'abam k'ɻn, mua pārag magk'im hīchab: Mɻn chadcha hich Hēwandamauta j̄r haujim, pāar hee hich hiek jaaumk'ir. Magua, mɻch meeun dāi hiyāl haawai maata muan hamag jajaau haajem,

¹⁴ mag hūrbaawai hiekk'ōr wauwi hagjö pāar dēnjo hāk'abaawai hīchab hāaur k'ɻn k'āijā Hēwandamaau peerdā haumamk'ir.

¹⁵ Hēwandamaau mag judionaanag hooba s̄utarr gaaimua pāar judionaan k'abam k'ɻnagta jūrr hich dāi k'ōinaa wēnɻramk'ir hich hiek hāk'api simn, chadcha wajaug sim. Pari m̄g hatag hichdēu judionaanagpa hāk'apibarm hedta wajapcha haju. Magbarm haigta mag hi higba narr gaaimua k'ēch n̄mjō narrjā deeu p'iidatk'abarmjō n̄isiju.

¹⁶ Pārau k'ap'ɻ n̄m, pabjājēb hōtag hee simn, t'um chi piu nenergjā hē hōtt'o t'anaaju. Mag sim haig hich jōoi Abranta chi pabjōjō s̄ebahab, maagwai judionaan chi piu nenergjōta t'ɻn̄m. Magua, hich jāg warrgar maach jōoin Abrán k'ararrjā hich Hēwandamaucha j̄r hautarrjō, hīs hewagam judionaanjā hichiita Hēwandam hōork'a wēnɻraju, hamjā mag jōoi chaain haawai.

¹⁷ Pari judionaan mag olivo chaar gaaim chi piu nenergk'a narrta, hamachdēu hāk'aba harr gaaimua s̄i chi piu k'ōgk'atarrjō naabahab. Maagwai pāar chi judionaan k'abam k'ɻn hāu hāk'a wētum k'ɻnta, pāachdēu hāk'a n̄m gaaimua mag k'ōgk'atarr gaai olivo wēeta t'aap'ē j̄iirtarrjō naabahab. Mag deeum pa gaita sūrk'a hōbēr n̄mjō n̄m gaaimua, hich Jōoirau Abiranag nem deeju jaautarrjō, pāraujā hāu hīchab hi juu heem nemdam hauba haajeeb.

¹⁸ Pari Hēwandamau judionaan hisegwia mag olivo piu k'ōgk'atarrjō n̄m daar, pāachdēuta hāu hāk'a n̄m hawia hoob jūrr ham k'a hisēe hamiet. ¿Pārau k'ap'ɻ naabá, pabjājēb chi piúata wai dñnaaba chi k'arauta wai dñnaajem? Hich hagjōta naabahab pāarjā, judionaan chi k'aark'a n̄m gaaimuata s̄i pāarjā sūrk'a n̄mjō naawai. Magua judionaan chuk'umuan, pārau pōd Hēwandam k'augbak'am.

¹⁹ Pari magbaa hābmua k'āijā, "Hāa, pari mag chi piu k'ōgk'atarr jūrr m̄chta chi nemjīr chaar k'āaijā wajapcha chiraawai, ¿m̄lta hag gaai sūrk'amk'ir k'abajī?" k'āijā haju.

²⁰ Mama pāadē k'īrjubat: Hēwandamau ham dāi chadcha mag papiu k'ōgk'abap'īmjō hajim, hich hiek hāk'aba harr kōit. Pari pāar chan chi k'aar chaar k'abam; pāran s̄i ham k'āai hāk'atarr gaaimuapaita mag sūrk'a t'ān̄mjō n̄m. Mag naawai hoob pāach t'ōmiet. Magju k'āai hiek'aawaijā hagpieraata hiek'abat.

²¹ Päädë wajap'a k'īirjubat: Hēwandamau hamta hich garmua jär hautarr k'ān haawai hamachta chi pabā chaark'a narrjā mag hich hisegbaawai ham gaai sii par daúa hooba harr k'ai, magan päär gaai chará ham dēnjo hāk'abamān hirua juu k'ābabacha haju, sii ham gaaimuata sūrk'a nāmjo naawai.

²² Päädë mā hiek hūrbat, pārag jaauk'im: Hēwandaman chadcha wajaug k'itām hōor dāi; pari hīchab hōrau hich higba haawain, ham dāi k'īir masi sierrām. Magua mag judionaan hich hiek hāk'aba harr k'ān dāijā sii ham gaai par daúa hoobajim. Pari pārau hāk'atarr haawai hich garmuajā päär dāi nem wajaug sim. Pari mag wajaug sim k'ap'ā hab mamā, hichiita hirua k'ōsi simjöta haju haai nām; magbamān pāran warm k'ānjo hirua hisegju.

²³ Pari chadcha Hēwandamau mag ham hisegtarrjā hamau deeu hāk'ab k'aba hāk'ak'iin, Hēwandamau deeu ham higju. Magbaawai deeu hich hōork'a hat'aawai hūwaaai chi papiu k'ōgk'atarra sūrk'api hat'amjö haju, mag hat'eejā hi juu t'eeg s̄lewai.

²⁴ Päädë k'īirjubat: judionaan olivo chaar piu nenergjöta nām, Hēwandam hōor haawai; pari päär judionaan k'abam k'ānan sii olivo chi wē piujöta nām. Mamā mag nāmta pāachdēu hāk'atarr gaaimua jūrr olivo chaar bālta t'aap'ēnaa hag hee sūrk'api hat'amjö hajim, hīchab hich hōork'a hawaag. Päär dāi magju haai k'aba narrta Hēwandamau magtarr k'ai, judionaan chará, hamachta mag olivo chaar piu nenergk'a nāmjo naawai, Hēwandamau deeu sūrk'aíma sūrk'api hauju, hamach k'ōgk'atarr pör gaaipai.

Hēwandamau t'um hagdaujö hōor dau haug k'aaugjem

²⁵ Cristo gaaimua k'odamnaan, pāachta t'ōnaa pāachdēuta judionaan k'āajjā k'apcha nām ham hugua, warrgar k'augba haajerr hiekta pārag k'ap hapim k'ōsi chirām. Hiin chadcha judionaan t'um k'abam mamā Hēwandam hiek hāk'amaaugau t'āar t'eega t'ānām k'ānta hārpai t'ānām. Mamā hamau jāg hāk'aba nāmān, jāan judionaan k'abam k'ān warrgarwe hich Hēwandamau jär hautarr k'ānau t'umaa hāk'a nām horapaita jāg t'ānām.

²⁶ Mag hich Hēwandamau jär hautarr k'ānau t'um hāk'a p'ōbaadeewaita maar meeun chi judionaanjā dāi hagjö hāk'a p'ōbaadēwi peerdātk'aju. Maar meeunau mag hāk'aju higwia, jōoi Isaiaau Hēwandam hiek p'ā sim gaai jaauwai, "Jerusalén p'ōbör heemuata woun hōbērju" ha sim, "maach peerdā hauju.

Maguata hewag pawijā maach chi Jacob chaaink'a nām k'ān maach pekau heemua maach peerdā hauju" ha sim.
(Is. 59:20)

²⁷ Maimua hagjö hich Hēwandamau jöoi Jeremiegjā,
“Machdēu hag nawe ham jöoin däi hiek'atarrjö machdēuta
ham pekau chugpaapäiju” hajim, maar chi judionaan
higwia. *(Jr. 31:33-34)*

²⁸ Hīsin maar meeun judionaan pōm sīi hamach garmuata Hēwandam däi hiekk'ör hau t'ʌnʌm, maach peerdʌajem hiek hamachdēu hiseg nʌm gaaaimua. Pari hamau mag nʌm haig, jūrr pāar hat'een wajaugta sim, mag hamau hiseg wai nʌm gaaaimuata häu pārau häk'a naawai. Pari hamau mag hich hiseg nʌm häba, Hēwandamau ham k'ōsinaa hagt'a hich hōork'a hauju k'īrju sim, hich garmuata ham jöoinjā jär hautarr haawai.

²⁹ Wajapcharan Hēwandamau hichdēu nem deebarm chan tag k'echeu hauba, ni hich hiek'atarrjā deeu naspawi hichaupapa haba sīerrʌm.

³⁰ Warrgarin chadcha pārau Hēwandamau jaau sim hichaaurta nem wau wēnʌrrajim. Pari hīs jūrr judionaanta warrrgar pāar t'ʌnarrijö Hēwandam hichaaur t'ʌnaawai jūrr hīs Hēwandamau häu pāarta dau haug k'aug sim.

³¹ Pari mag hīs hamau Hēwandam hichaaur nem wau nʌm häba, hichiita mʌg hatag Hēwandamau pāar dau haug k'aug nʌm hoowia hamachdēujā deeu häk'am k'ōsi haju. Mag hamaujā pāar dēnjö häk'abarm hedan chadau Hēwandamau hamjā dau haug k'augab k'aba dau haug k'augju.

³² Wajapcharan t'umaam k'ʌnta Hēwandam hichaaur nem wau wēnʌrrʌm gaaaimua, ni häbjā hi dau na wajap'a sim haju k'abam; ni häbmuajā wir haigpai jāga hich wajaug paapäijujā k'augba sim. Pari Hēwandamau t'umaam k'ʌnta mag wai simʌn, judionaan wa judionaan k'aba hawiajā, hich garmuata t'um hagdaujö hōor dau haug k'augaagta mag wai sim.

³³ Hēwandamta chadcha hōor dau haug k'augaag t'umaam k'ʌn däi wajap'a k'itʌm. Maach k'īrjug chan hi k'īrjug däi barbam. Hichdēuta hōor peerdʌ hawaag hag nawe waujujā t'um k'ap' hajim. Hirua hōor däi nem wauju k'īrju wai sim chan pōd häbmuajā jaau hauba, ni hirua nem wau simjā k'augba haajem, jāgwi jāg waumaaejē. Mag häbmuajā hi k'īrjug däi barbaju higwia, Hēwandam hiek p'ā sim gaai jaauwai,

³⁴ “K'aíu mʌg nʌm haig maach Pör hāgt'ar chiraajem k'īrjug k'ap' sī” ha sim.

“K'aíu hirig wawí hiek'amaju haai sī, hichdēuta k'apcha sim hawi” ha p'ā sim. *(Job 15:8; Is. 40:13)*

Maimua,

³⁵ “K'aíu hārcha hirig nem deewi sī, jūrr hag paar hajués hirig nem jēwaag” ha p'ā sim hagjö. *(Job 41:11)*

³⁶ Nem t'ʌnʌmʌn t'um hich dēnēu, hichdēuta t'um hompaatarr haawai. Hīchab nem t'ʌnʌmʌn hi gaaaimuata t'ʌnʌm,

hichdëuta t'um wai dñnaawai. T'umaam k'ññag hich t'ö hiek'amk'ñrta magñm nem t'um hompaatarr haawai hichta mñg hatag pawiajä hich mag t'umaam k'ññ k'ääi hñrpai sierrñm hiek'a.

12

Jäga Hëwandam hat'eepaita wëñrraju haai nñ

¹ Cristo gaaimua k'odamnaan: Maguata hich jäg Hëwandamaau maach dau haug k'aug paraa k'itñmjö, muan pärigan pääch cha maach hiyññ nñmchata hidëu Hëwandamag hich dën'k'api hat'at ha chirñm, hääba hi hat'eepai hichdëu k'ösimjö wajap'a nem wau wëñrraag. Magnaata hirig jëeu wëñrraju haai nñm.

² Hoob sñi parhoobam k'ññnau jäga wëñrraju haai nñ ha jaaujemjö hamiet. Magju k'ääi hidëu Hëwandamagta hichdëu k'ösi simjö pääch k'ñrjug wajaug paapibat, hichdëu päächig nem waipi jaau simta k'ap haag: wajapcharan mag k'ai magan k'ani hi dau na wajapcha sñ ha k'ap'ñ nñm dñi k'ani hirua k'ösi sñ ha k'ap'ñnaa hñchab jägata nem hagcha wau wëñrraju ha k'ap haagma.

³ Keena, Hëwandamauta mñrg Cristo hiek jaaujem k'apitarr haawai pärag magk'im: Hoob päächta pääch k'apeen k'ääijä wajaug hatcha nñm ha k'ñrjumiet. Mag k'ääi hääba Hëwandamaau k'ñrjug dee simpierrpaita hi hat'ee nemdam wauju haai nñm k'ap, dich higju hawiajä nem hagchata jaaubat.

⁴ Maach mor gayan chadcha nem k'ñr k'apan k'ñr pogk'e t'ññm. Mag t'ñnaawai nem k'ñr pogk'eta waaujem.

⁵ Maach hich Cristo hiek hñk'a nñm k'ññjä hich hagjöta t'ññm hñchab, k'apan. Mamñ mag k'apan t'ññm k'ññnauta jürr Cristo mor hñbpai hompaa hau nñmjo nñm. Mag k'apan t'ññmta mag hi hiek hñk'a nñm gaaimua jürr chik'am gaai sñpikg'a t'ññmjo nñm. Mag naawai jürr hagdaujö chik'am hiigjem.

⁶ Mag k'apanaam k'ññr haawai maachdëu hñk'atarr hiek gaaita hubñ paauk'amamk'ñr Hëwandamaau maachig hich juu t'eeg deejem, hichdëu k'öchagpierr hagjö k'ñr pogk'e nem waumk'ñr. Magua, hirua maachig hich hiekta jürr deeum k'ññag jaaumk'ñr hich juu t'eeg dee sim k'ai, magan mag juu t'eegau maachig k'ñrjugdam barpibarmpiperr hi hiek jaauju haai nñm.

⁷ Wa sñi dich k'apeen juag hoomk'ñr k'ääijä hich juu t'eeg deetarr wai sim k'ai, magan ham juag hoom k'ösi hoobá. Sñi chik'amnag hich hiek jaaumk'ñr maestro k'ääijä k'api sim k'ai, hi hiek jaau nñm gaaipai sñsí.

⁸ Hñor wawiejem k'ñrjug k'ääijä pñchig deetarr pñch gaai wai sim k'ai, magan warag hñorta wawinaa. P'atk'on hat'ee k'ääijä

häu Hēwandamau pāch heeg hoowi sim k'ai, jūrr hōordam k'īir jāsenk'awi hamagjā deem k'ōsi deebá. Chi hāk'a durrum k'ān hee chi pörk'amk'īir k'āijā hich juu t'eeg deetarr k'ai, magan wajap'ata hi p'idag waubá. Chik'am dau haug k'aug nām k'ānjā, pāachdēu hōor dau haug k'aaugwai honee habat.

Jāga haju haai nā maach chi Cristo hiek hāk'a nām k'ānau

⁹ Chadchata pāach k'apeen k'a k'ōsi habat, sii ham k'īrpai k'aba. Nem k'aigbam hisegnaa nem wajap'am wau nām gaaipaita nāisit.

¹⁰ K'od hābam k'ānjö hagdaujöta pāach k'apeen k'a k'ōsinaa, dich garmuata hārcha ham k'īrag heenaa hagdaujö chik'am respetaabat, hamta dich k'āai hārpai nām k'ānjö.

¹¹ Maach Pör Jesucristo hat'ee p'idk'aawai hoob k'uséuk'a p'idk'amiet. Magju k'āai k'īir p'ip'iragta habat.

¹² Hēwandamau māg hatag maach hich haarcha p'ē hauju k'ap'ā naawai warag honee naat. Cristo gaaimua pāach dau haug wauju k'ap'ā nāmjā warag k'up'īita haudādāt habat. Mag nām dāi Hēwandamag jēeu nām chan hoob k'īir hok'oo jēuba hamiet.

¹³ Māg Hēwandam hiek hāk'a durrum gaaimua hi hōork'a t'ān nām k'ānau nem hiigwai pāachdēuchata hig nāmjö habat, ham nem hig nāmdam jöpk'aa haudeeg. Warpmua k'āijā bēewi pāach haig k'āyaag di jēuecheewai ham dāi hö wajap'a habat.

¹⁴ Pāach Cristo hiek hāk'a nām gaaimua hōrau k'āijā pāach dāi k'aigba haawai hoob ham t'ōp hiek'amiet. Magju k'āai warag ham kōit Hēwandamagta jēubat, Hēwandamau ham dāijā hāu hamk'īir.

¹⁵ Cristo gaaimua dich k'odk'a t'ān nām k'ān honee haawai dāi honee habat; wa jūrr hāb k'āijā gaai machgau hōk'īruu k'āijā hoowai dāi gaai masi habat.

¹⁶ Pāach heepai sii chipar chipar haju k'āai, maach Pör Jesucristo hat'ee nem wawaagjā nem par daúa hooba warag hi hāba habat. Hoob pāachta dich k'apeen k'āijā hārpai haju hēk'amiet; magju k'āai sii warag parhooba serbiibam k'ānjöta habat. Hoob pāachdēuta chik'am k'āijā hārpai k'ap'ā nām ha k'īrjumiet.

¹⁷ Chik'amnau pāach k'aibag waauwaijā hoob hagjö ham k'aibag wauju k'īrjumiet. Magju k'āai t'umaam k'ān daar hāba nem wajap'am happaita wauju hēk'abat, hābmuajā pāach hēugar k'aigba hiek'am hugua.

¹⁸ Pāach garmua chan hoob dich k'apeen dāi k'īir hau-miet. Magju k'āai sii t'umaam k'ān dāi k'ōinnaa wēnārrajuuta hēk'abat.

¹⁹ Hermanonaan, pāach dāi k'aigba harr jūrr hawi hoob pāach juata chik'am gaai na deemiet. Magju k'āai hidēu

Hēwandumagta jūrr ham dāi hichdēu k'ap hapibat. Magam higwia hichdēujā hich hiek gaai,

“Muata ham dāi māchdēu k'ap haju haai chiram” ha sim.

“Pāach dāi jāg nām paar hidēu mārāgta deebat, muata ham gaai hoopik'im” ha sim Hēwandamau. (Dt. 32:35)

20 Maimua hagjō,

“Pāch k'a huk'urm woun k'āijā jāsöö k'itam hoowai wajap'a hi jāhogbapāi;

wa hōbisi k'āijā k'itam k'ai, k'ūwagdam wa dödam k'āijā döpibapāi” ha sim.

“Pua mag wajap hich jāhogbapāi wai hich garmua pā dāi mag sīerr k'īirjuwia,

‘Jāg māch dāi wajap'a hajuuta mua jāgjujā k'īirjuba jāg hi k'a huk'ur haajeebma' hawi k'īir naauju” ha sim hīchab Hēwandam hiek gaai. (Pr. 25:21-22)

21 Magua, chik'amnau hamach garmua pāach dāi k'aigba haawai hoob ham gaai hagjō hapāiju hawi ham dāi k'aigba hamiet. Magju k'āai warag pāach garmuata ham dāi haairaa habat.

13

Jāga haju haai nā t'et'emnaan dāi

¹ Mag heegar leinaan t'ānāmān t'um hich Hēwandamauta mag k'apitarr k'ānnau; hirua hādāraa mag chi t'et'emnaan k'apiba harr k'ānn chan chuk'um. Magtarr haawai maach t'umaam k'ānnauta mag jēb gaai leik'anaa chi t'et'emk'a t'ānām k'ānn hipierraahaju haai nām, hich Hēwandamauta hamag magpi sīewai.

² Magua k'ap'nhabat: Har leinaanaau jaau nām hichaaur haajem k'ānnan, hich Hēwandamau mag leik'apitarr k'ānn hichaaurta nem wau nām. Magua, chi mag nām k'ānnan hichiita jerrba leinaan juu hāwatab k'aba hāwatju.

³ Mag durr gobernaajem k'ānn chan nem wajap'a waaujem k'ānnag hamach högk'amk'īir k'aba, nem k'aigba waaujem k'ānnag hamach högk'amk'īirta nām. Magua, pā ham dāi k'ōināa chitam k'ōsi chiram k'ai, k'ajap'a chitā. Mag hamān pua nem waauwaijā hamachdēujā hīchab pā higar nāmjō pā chig habam,

⁴ hamajā hīchab sīi pāar dāi hāu hamk'īirta Hēwandamau mag gobernaapi sīewai. Pari Hēwandamau mag ham juu t'eeg hapitarr sīi par naamk'īrpai k'aba harr haawai pālta ham na nem k'aigba waumān, chadcha pua ham juu högk'aju haai sim. Hichiita hamau hamachdēu mas deeju hayaam k'ānn gaai deeb k'aba deeju, magamk'īirta Hēwandamau ham p'ē wai sīewai.

⁵ Magam huguata maachin hichiita chi t'et'emnaan hip-ierraaj haju haai nám, mag námjā sii dich k'aibag wauju k'iirjuwiapai k'aba mama. Wajapcharan Hēwandamaau magpi sim k'ap'naawaaita mag ham hipierraaj haju haai nám.

⁶ Päädë k'iirjubat: ¿K'an jägwia pärau gobiernoog impuesto p'aagjē? ¿Hagjö hich Hēwandamaau mag p'agju haai nám k'ap'naawaaita magpi siewai k'abá? Hichdëuta chi t'et'emnaanag pääar däi wajap'a hamk'iir p'idag deejeeawai hichiita hamau mag impuesto jéeuwaijā p'agju haai nám, Hēwandam hichaaur hamaaugau.

⁷ Magua, chi impuesto jéeubarmag impuesto p'agbat; wa sii ham respetaaju haai k'āijā nám k'āan respetaabat hagjö. Hamta chi t'et'emnaan haawai Hēwandamaau hamag nem deepi jaau sim t'um deebat.

Jäga haju haai na dich k'apeen däi

⁸ Hoob pääch k'apeen hiwiir hääbam k'āanagjā dëbpaar paraa hamiet. Magarrau jürr hagdaujö dich k'apeen k'a k'ōsi haju k'iirjukan chadau paraa habat. Chi magta hich k'apeen k'a k'ōsi simuan chadau chadchata Moiseeu ley p'ā pñarr gaai jaau sim t'umaa hārk'a sim.

⁹ Chi Moiseeu p'ā pñarr gaai jaauwai, dich hōor k'abam dāijā k'apes hapiba, hōorjā t'ōopiba, nemjā jīgk'apiba, sii chik'am nemjā dich dēn hapim k'ōsi haju haai k'aba nám ha jaau sim. Mama mag tag hagjö k'apan jaau s̄ieb mama, mag t'ānāmān sii cha māchdēu jaau chirāmjö, mag "Pach k'apeenjā daupii habá, hich jäg wir haig pñachdēupai pñach chig hapimap'a haajemjö" ha sim gaaimuata t'um höbér sim.

¹⁰ Har chadcha dich k'apeen magta k'a k'ōsi simua chan bālrjā ham däi k'aigba hajuja k'iirjuba haajem. Magua, mag dich k'apeen k'a k'ōsi nāmuata tagam ley hich Hēwandamaau deetarrjā t'umaa hārk'a höbér sim.

¹¹ Pari mag Hēwandamaau jaau simjö wēnārraju haai nāmān, ya Cristoou maach p'ē hawaan bēeju gayaa pam k'ap'naawaaita mag wēnārraju haai nám. Maadēu k'ap'naam, mag hi bēeju hedan warr maachdēu māg maach peerdāajem hiek hāk'aawaim jaram k'āajā ya gayaata sim. Magua tag jäg sii k'āi nāmjöta wēnārraju k'aba nám.

¹² Māig heegar wēnārram haiguin hedau k'ēu t'ānāl hawia hāspa hurum dēn deeu haardā hurumjöta sim. Pari mag chi hāspa hurumjö sim ha chirāmān, ya Cristo bēeju gayaa sim higwiata mag chirām. Magua, hoob tag sii k'īchag hee nem wau nāmjö nem k'aigbam waumiet. Mag k'āai chadcha Cristoou mag pääch p'ē hawaan bēeimāl sim k'ap hi hipier-raata habat,

¹³ chadcha hararag hee wēnārram k'āanjö nem wajap'ata wawaag: nag pig k'aba, p'iesta hee dō nām k'āanjā k'a jōiba,

parhoobam k'ɻɻn däijä k'apes haba, dich k'apeen däijä k'ñir hauba, ni chik'am nemjä dich dën hapim k'õsi k'aba.

¹⁴ Magju k'ääai warag Jesucristo nñrraajerrjöta haju hëk'abat. Mag nñm däi hñchab hoop tag warr Cristo k'augba haajeewai nem waaujerr wauju k'ñirjumiet.

14

Hoob pñaach dñnjö hæk'a durrum k'ɻɻn pñaach wir haig jaau-miet

¹ K'odamnaan, pñaag jaauk'im: Har Cristo hiek hæk'a durrum pari hamachdëu nem wauju haai nñ wa wauju k'aba k'äijä nñm k'augbam gaaimua k'a t'ñumjö k'it'ëem k'ɻɻnau pñaach däi k'apeerk'am hiigwai hoop ham k'a hisegmiet. Hoob pñaach dñnjö k'augba nñm hawi magñm gaaimua warag ham däi hijejëb hamiet.

² Mua pñaag mag chirñmññ mñgau: Pogk'a hñrau jaauwai nem t'um k'öju haai nñm haajem; pari hñaur k'ɻɻnau mag jaauba haajem. Mua k'ap'ñ chirñm, hñaur k'ɻɻn Hñwandam hiek hamachdëu hæk'atarr gaai hubñ k'aba nñm gaaimua nemek modjä k'öba haajem, sñi parhooba juau wautarra hñrau hamach hñwandam hawi hagñmag jëeu narr nemek mod k'äijä k'öbaawai pekau haju hawi.

³ Mag, nem t'um k'öwiajä, chi mag k'ö simua jürr parhooba nem k'öba haajem k'ɻɻn jaauju k'aba sim. Maagwai jürr chi parhooba nem k'öba haajem garmuajä parhoob k'oojem hñugar, "Jäguan nem k'öju k'abampata k'ö sñierñm" haju k'aba sim, mag nem parhooba k'ö sñeb mamñ, Hñwandamau magñmjä higba hijä hñchab hich chogk'a wai sñewai.

⁴ Mag Hñwandam chogk'a simta, k'ant'ee pua hi jaau sñ. Hí pñ chog k'abam. Hich chi patronauta hich chog haawai jaauju haai sim, hñu sñ wa hñu k'aba sñ hirua nem wau sim. Mag sñewai maach Pör Cristota jua t'eeg sñebahab, mag nem parhoob k'ö sñewiajä hich mag hubñ hi wai nñrraag.

⁵ Jürr deeum ejemplø pñaag jaauk'im: Hee pogk'a maach k'apeenau jaauwai, Hñwandamag jëeuju hed sim haajem; mag hedta hñrcha hirig jëeuju haai nñm haajem. Pari jürr hagjö warm k'ɻɻnau mag k'aba, Hñwandamag jëwaagan parhoobam hed hawiajä t'um hich hagjöpai sim haajem. Pari jäiguin wajapcharan pua k'ñirjuawai chadcha magta haju haai sim k'ai, magan k'an gaaimuata magju haai nñmjä k'ap'ñ haju haai sñ.

⁶ Mag sñewai, parhoobam hed hawiajä, Hñwandam k'õsi haawai hñrcha hirig jëwaag mag hedta hñrcha hñrñk'a nñmññ magan hñu sim. [Pari mag hedpai k'aba, hed hñepierr Hñwandamag jëuk'iñjä, hagjö nem wajaug sim, hi k'õsi haawaita hñrcha hirig jëeu naawai.] Hich hagjöta sim t'ach k'ö nñm haigjä: Chi

parhooba k'ö simua Hēwandamag jéeunaata k'ömlən häu sim, hich Hēwandamau hoowai hichig jéeunaata k'ö s̄iewai. Pari chi nem parhooba k'öba simuajā mag Hēwandamau k'ōsi simjö haag hawiata mag k'öba simlən, magan hich hagjö nem wajaug sim, hirua mag nemek k'öbahab maməl deeum nem hichdēu k'ö sim paar hagjö Hēwandamag häu hajim haajeewai.

⁷ Mag nəm haig maach chi hälk'a nəm k'əllən k'īirjug k'īet naawiajā maach t'umaam k'əllən Hēwandam gaaimuata wēnərrəm. Magua, maach chan məg nəm haig sii ya maach juau pawi nəm hawia, dich wēnərrram haig wēnərranaa dich t'ōm haig t'ōju k'aba nəm.

⁸ Wajapcharan maach chi Cristo dēnk'a nəm k'əllanta m̄ig heegar hiiu wēnərrəm haiguin, maachin maach Pör Cristoou jāga wēnərraju haai nə ha jaaujeewaita häu chadcha hichdēu k'ōsimjö wēnərrəm; wa mee k'āijā mee nəmlən hichdēu meepibarm haigta meejem. Pari maachin monak'a naawia k'āijā wa meewia k'āijā, hichiita maach Pör Cristo dēnk'a nəm.

⁹ Mag maach hich dēnk'a hawaagta Cristo meewi deeu hiiu p'iidəjim, magbarmua hichta k'ēchwi durrum k'əllən Pörk'anāa hīchab hagt'a hiiu durrum k'əllən Pörk'aag.

¹⁰ Mag hichta chi Pörk'a simta, k'ant'ee pua pəch dēnjö hälk'a durrum k'əllən jaaujē. Wa jägwi pua jäg ham k'a hisēemjö haajē. ¿Pua k'augba sī, maach t'umaam k'əllanta Cristo k'īirp'ee dəlləllutk'aimaju, maach m̄ig heegar haajeewai nem wautarr jaauam maach jāglucha hūraag? Magua, maadēu dich k'apeen jaauju k'aba nəm, Cristoouta maach t'umaam k'əllən jaauju haawai.

¹¹ Maach Pör Cristoou maach däi magju higwia, Hēwandamau hich hiek p'ā sim gaai,

"Cha mə hiek'a chirəm hiek'au t'umaam k'əllanta mə k'īirp'ee kanieu t'əlk'ök'ōod t'ənləmua chadcha məllta Hēwandam charau haju" ha hiek'ajim hich maach Pör Hēwandamaucha. (*Is. 45:23*)

¹² Hichdēucha magtarr haawai jāan chadcharau keena. Mag hedan maach t'umaam k'əllnauta dichdēu nem waaujerr t'um hichigchata jaaumaju, dich hidamaucha.

Hoob pāach k'apeen pekau hee burrpimiet

¹³ Mag Cristoouta t'umaam k'əllnag hichdēu k'ap jaaumaju haawai maachdēu chan pōd dich k'apeen jaauju k'aba nəm. Mag k'āai warag bñlrjā dichdēu nem wau nəm gaaimua dich k'apeen pekau waupijööom nem chan wauju k'aba nəm. Magba hak'iin maach hoowia hagjö habaawai jūrr chi parpemta maach gaaimua pekau wauju.

¹⁴ Mua m̄achdēupai pārag m̄ach jaauk'im: Mə chadcha hich maach Pör Jesús dēnk'a chiraawai mua wajap'a k'ap'ə chirəm,

sīi parhoobam nemek mod k'ö nám wa dō dō nám k'āijā bālrjā k'aigba k'aba sim. Pari hābmua k'āijā k'īrjuawai mag nem parhooba k'öbaawai Hēwandam na hich hārju sim k'ai, magan chadcha hichigpain k'aigba sim.

¹⁵ Magua, Cristo gaaimua pāch k'odk'a sim daar pua nem parhoobam k'oowai hirig hāu k'aba sim k'ai, hoob tag hi dak'īr mag'ām nem k'ōm. Magba hak'iin pua hirigjā k'ōpim k'ōsimjöta sim. Pari pua hi dāi mag sim haig, pua chadcha hi daupii k'abata wai sim. Pāchdēu nem parhooba k'ö sim gaaimua hoob bigaaum k'ānta pekau hee burrpiwi hok'oopim. Ham kōitpa hīchab Cristo meetarr haawai hamjā maadēu daupii haju haai nám, hok'oopimap'a.

¹⁶ Pāach chi Hēwandam hiek pāachdēu hāk'atarr gaai hubā nám k'ānnau nem wau nám bālrjā k'aigba k'aba sim k'ap'ā hawiajā hoob hubā k'aba nám k'ān daar parhooba nem wau-miet. Magba hak'iin pāach gaaimua ham pekau waubaawai hōrau pāach jaauju.

¹⁷ Wajapcharan Hēwandamag dich Pörk'api nám chan, sīi nem k'īrpierr t'ach k'ö nám k'aba, ni nem k'īrpierr dō námjā k'abam. Hēwandamag hādlraa dich Pörk'api námān, hirua nem k'ōsimjö waunaa dich k'apeen dāijā k'ōinaa nám dāi hich Hēwandam Hak'aar gaaimua honee wēnārrāmāu.

¹⁸ Mag Cristo hiperra chadcha dich k'apeen k'a k'ōsi námān chadau Hēwandam daúgjā hāuunaa hōraujā hīchab hāuu hoo nám.

¹⁹ Wajapcharan mag dichdēu nem wau nám gaaimua dich k'apeen dich dēnjö hāk'a durrum k'ānnjā t'umaa k'ōinaa wēnārrapijuuta hēk'aju keena, mag námua warag Hēwandam hiek gaaita t'ierr paauk'amaag.

²⁰ Pari magba sīi warm k'ānnau k'ōju haai k'aba nám haajem k'ōm k'ōchgaupai chan har hagt'a wajappai hubā k'aba k'it'ēem k'ān Hēwandamau peerdā haauwai wajaug paatarra pekau waupibarmua sīi hārbapläimjö hapimiet. Nem k'oojem nemen t'um wajap'a sīsidām. Hāba k'aigba simān, dichdēu nem k'ōbarm gaaimua jūrr chik'am pekau hee burrpi námātā chadcha k'aigba hōbēr sim.

²¹ Wajapcharan mag maach gaaimuata maachjö Cristo hiek hāk'a k'ērāmdam pekau hee burrpi sim k'ai, magan warag bālrjā nemek k'öba, nagjā döba, ni parhooba nem waujujā k'aba nám.

²² Pāar chi hubā nám k'ānnau parhooba pāachdēu nem k'ö nám Hēwandam dak'īr k'aigba k'aba sim k'ap'ā naawiajā hoob sīi pāachjö hubā k'aba k'it'ēem k'ān dak'īrjā hidawaa hamiet. Magju k'āai sīi pāach k'īrjug heepaita mag k'ap'ā námjā wai nāisit. Hēwandamauta pārāu nem wajap'a wau námjā k'ap'ā sīebahab. Har hichdēu nem wauju haai sim hawi waubarmjā

naspawi deeu dau merag jāgbarjim ha k'īrjuba nám k'ānanta chadcha honee nám k'ānau.

²³ Pari hajappai k'augba har hichdēu k'īrjuawai k'ōju k'aba sim ha simta k'ōmən, hichdēupaita hich k'aibag wau sim, hichdēu k'īrjuawai mag k'ōju k'aba simta k'ō sīewai. Maadēu nem wau nám Hēwandam dau na hāu k'aba sim k'āijā hanaa waauwain pekauta wau nám.

15

Pach k'ōchagpierr nem wauba, bigaaum k'ān hāu hamk'īrta nem waubá

¹ Mag maachdēu Hēwandam hiek hāk'atarr gaai chadcha hubə nám k'ānnauta jūrr har maach k'āai k'a t'ūumjō k'it'ēem k'āndam chig hapimap'a haju haai nám, sīi dichdēu k'ōchagpierr ham dak'īir hamau nem wauba haajem nemjā wauba, wa hamau k'ōba haajem nem k'āijā k'ōba.

² Mag sīi dichdēu k'ōchagpierr nem wauju k'āai, dich k'apeenau k'ōsim nemta wauju haai nám, nem wajap'am, magəm gaaimua hamjā hāu nám dāi warag Hēwandam hiek gaaita hubə paauk'amamk'īir.

³ Cristo māg jēb gaai nərraawaijā sīi wir haig hichdēu nem k'ōsimpaita wauba haajeejim. Mag k'āai maach hāu wēnərramk'īrta hōrau hich k'īrcha k'aigba hiek'amaajerrjā higba, hich Hayau k'ōsi sīerrjōta nərrajim. Mag nərrarr gaaimua Salmos gaai jaau simjō, hich Haai gaaimua jūrr hich k'īrta hōrau k'aigba hiek'aajeejim. *(Sal. 69:9)*

⁴ Hēwandamau hich hiek p'ā sim gaai nawe jaautarran, maach p'it'urg wēnərrawiajā mag hiek gaaimuata warag honeenaa magəmjā higba hāwat wēnərramua hāu hich haar hōberujā k'ap hamk'īrta mag p'āpijim.

⁵ Hich Hēwandamauta mag maach p'it'urg haauwaijā magəm nem p'it'urmjā hāu maachig hāwaat k'ap'ə hapināa honee hapiejeevai hirigta pāar kōit jēeu chirəm, Cristo māg heegar hōor hee nərraajerrjō dich k'apeen dāijā bibigag chuk'u hō hābata wēnərramua

⁶ t'umaam k'ānnauta hihāba maach Pör Jesucristo Haai Hēwandamta t'ō hiek'amk'īir.

Judionaan k'abam k'ānagpa maach peerdəajem hiek jaautarr

⁷ Mag pāach hoowia t'umaam k'ānag maach Hēwandamta t'ō hiek'amk'īir, pāach hee wir haigpajā t'umaa hagdaujō dich k'apeen k'a k'ōsi habat, hich jāg Cristooujā maach k'ōsi harrjō.

⁸ K'īir heyaa habat: Jesucristo māg jēb gaai bēetarran, Hēwandamau maach jōoinag hāb maach peerdə haumk'īir pāiju ha jaautarr haawai, hich pierrum gaaimua chadcha

Hēwandam hiek'a sñejim ha k'ap hamk'ñirta bëejim. Magua mua pärag jaaau chirñm: Hi bëetarran, maach chi judionaan hat'ee chadcha nem wajap'a wawaanta bëejim.

⁹ Pari mag maach judionaan hat'eepaijä k'aba, hñchab Hēwandamau judionaan k'abam k'ññnpa dau haug k'augwi hich k'augpitarr haawai, hamagpa hñchab hi t'ö hiek'amk'ñirta bëejim. Mag hamaujä hi t'ö hiek'aju higwi, Daviiujä hñchab, "Judionaan k'abam k'ññnau pñ t'ö hiek'ap'öö t'ññlm hee, muajä hñchab pñ t'ö hiek'anaa meuk'araupa pñ t'umeuk'arju" ha p'äjim Hēwandam hiek gaai. (Sal. 18:49; 2 S. 22:50)

¹⁰ Maimua Moiseeujä hagjö, "Judionaan k'abam k'ññnjä judionaan dñi t'um hñbahonee habat" hajim. (Dt. 32:43)

¹¹ Maimua hich Daviiupai deeu hñwaai, "Durrpierram k'ññnau p'öbörpierr judionaan k'abam k'ññnaujä maach Pörtat'ö hiek'abat" hajim. (Sal. 117:1)

¹² Mag maach Pör higwia, Isaías k'ararraujä hñchab, "Isaí chaain hewagam k'ññn heemua hñb nemjñirjö sñrk'a höbérbaadëmta judionaan k'abam k'ññn durrpierr nñnnidlm k'ññn Pör'aju" hajim.

"Magbaawai hamachdëujä hñchab chadcha hiruata hamach wajap'a wai sñsiju k'ap'ñ haju" ha jaaujim. (Is. 11:10)

¹³ Judionaan k'abam k'ññn, maguata muan mag hichdëu maach dñi wajap'a hajujä k'ap'ñ hapiejem hag Hēwandamagta pääar kõit jéeu chirñm, pärau chadcha hñk'a naawai honee hapaïnaa k'ñinaa nñm dñi warag mag hichdëu maach dñi wajap'a haju ha simta päragjä hich Hak'arauta hñrcha k'ñirjupimk'ñir.

Pabloou mag hësap p'ä sim higwi jaautarr

¹⁴ Cristo gaaimua k'odamnaan, mua k'ap'ñ chirñm, mñchdëu pärag mñg p'äju nawe pärau chadcha pääach k'apeen dñijä hö wajaugnaa, Hēwandam dñi hogdñba wëñrrajujä hathaba k'ap'ñnaa, hñchab pääach k'apeen wawijujä chadcha pärau k'ap'ñ nñm.

¹⁵ Pari maglm hñba, hichiita mua pärag mñg p'ä deepñi chirñm, mñch himeerba. Pari ma chan mag pärau k'augba naawaijä k'abam. Mua mñg pääachdëu hoojem k'ññn dñnjö p'ä deepñi chirñmñ, ya pääachdëu k'ap'ñm nemdamjä k'ñir hok'oopimaaugauta mag jaaau chirñm, Hēwandamau hñu mñ heeg hoowi

¹⁶ Jesucristo chogk'apinnaa judionaan k'abam k'ññnag hich hiek jaaumk'ñirta mñ jñr hautarr haawai. Magtarr haawai mñ p'ädagan judionaan k'abam k'ññnagta maach peerdñajem hiek jaaau nñmlau. Mag jaaau chitñmua hñu hñk'api hat'aawai hich jäg Hēwandamag ofrenda deejemjö muajä mag chi

häk'amam k'ʌʌnta hirig dee chirʌm. Pari mua mag ofrendajö Hēwandumag dee chirʌm ha chirʌmʌn, Hēwandumau ham haum k'ōsi haaujem higwiata mag chirʌm, ya chi Hak'arauta hi hat'ee wajaug paa wai siewai.

¹⁷ Mag hiek'aju k'aba chirab mamʌ, Hēwandum hat'eem p'idag mʌchdëu wau chirʌm higwian chadau, mʌ hiek'aju haai chirʌm, Jesucristo dën'k'a chirʌm gaaimua judionaan k'abam k'ʌʌnagpa häu hi hiekta jaau chiraawai.

¹⁸ Sii parhoobam nem higwia chan mʌ hiek'abam; mamʌ mʌchdëu mag jaau chitʌm gaaimuata häu Jesucristoou hamag Hēwandum hiek häk'apitarr paran chadau mʌ hiek'aju haai chirʌm. Mag hamau häk'atarran, hamachdëucha mua jaau chirʌm hürwia mag mʌchdëu jaau chitʌmjö hamach daar wajap'a chitʌm hootarr gaaimuata häu häk'ajierram.

¹⁹ Mamʌ mag gaaimuapaijä k'aba, mag nʌm däi hīchab Hēwandum Hak'aar juu t'eegau mua hōor mor masim k'ʌʌn monaaunaa mepeenpa dau daau jər wērp chitʌmjä hamach daúa hootarr gaaimuapata häk'ajierram. Mag jaau chitʌmuata maach peerdlajem hiek Jerusalenmua jaubaaderr Iliria durram magwe jaauwi chirʌm.

²⁰ Maguata mʌg maach peerdlajem hiek jaau chitʌmʌn, hagt'a bʌʌlrjä Cristo higwia jaau nʌm hürba haajem k'ʌʌn heepaita jaauju hēk'a chitʌm, ya chik'amnau jaauwia häk'a durrum k'ʌʌnagta deeu jaau chitʌm ham hugua.

²¹ Hēwandumau hich hiek gaai jaauwai, warr bʌʌlrjä Cristo jaau nʌm jä hürba haajerr k'ʌʌnaujä hi hiek hūurwai k'ap'ʌ haju ha sim; maagwai hich mak'ʌʌnauta hi hooju ha jaau sim hīchab. Magua mua mak'ʌʌnagta mag jaau chitʌm haig, hich Hēwendumau jaautarr heeta höber sibahab.

Pabloou hich Romaag maju jaautarr

²² Mag gaaimuata chadcha mua pöd pāar hoon maba sii par hiiupaita majujú haajeejim, mau hagt'a Cristo hiek hürbam k'ʌʌnag jaauju pöoma t'ʌnarr haawai.

²³ Pari mau mʌch chirʌm durr ya t'um jaau p'ʌʌrdʌbapäaiwai hīsin chad maju haai chirsim. Mag nʌm däi hag nawejä maju k'irju chirarr haawai

²⁴ Españaag manuata pāar hoon mab k'aba hoon maju k'irju chirʌm. Mua k'ap'ʌ chirʌm, mag maach häba honee naawia maigmua mʌ mam hedjä pārau mʌ juag hooju, häu España barmk'ir.

²⁵ Mamʌ nacha mʌ Jerusalenag mam, jam judionaan Cristo gaaimua maach k'odnaank'a t'ʌnʌm k'ʌʌnag nemdam deenau ham juag hoomjö hoon.

²⁶ Maan, hermanonaan Macedoniapienau Acayapien däimua hamach k'īrau p'atk'ondam jär p'iewi jam Jerusalén hermanonaan hap'ān k'it'ēem k'ān hat'ee deepāi nāmāu.

²⁷ Mag deepāiju hap'ōbaaderrjā hamach k'īrauta deepāiju hap'ōbaadējim. Hamau k'īrjuawai, jam Jerusalenpien dāi dēbpaar pōm nāmjöta nām haajem, warrcha hamachdēu Cristo hiek k'aaugwaijā maach hermanonaan Jerusalenpienau jaau nām gaaimuata k'augtarr haawai. Magtarr gaaimua hāu hamach peerdā naawaita, hamaujā jūrr hagdaujö haag hawi, nemdam dee nāmuua ham juag hooju haai nām hawiata mag deepāiju hap'ōbaadējim.

²⁸ Wajapcharan cha māchdēu jaau chirāmjö māchdēucha mag p'atk'on k'apeenau jär p'ie wai nām deebat'uurwaita Españaag mamua pāar haig chiraimaju.

²⁹ Mua k'ap'ā chirām, mā pāach haar barimaawai maach t'umaam k'ān därrcha honee nāsiju, Cristoouta maach dāi hāu haju haawai.

³⁰ Hermanonaan, Hēwandam Hak'arau maach wir haigpajā hagdaujö chik'am k'a k'ōsi hapinaa pāraujā mā dēnjö Jesucristo hiek hāk'a naawai Hēwandamagta mā kōit jēubat.

³¹ Mag pāachdēu hirig jēeuwai Judea durr Cristo hiek hāk'aba nām k'ānnag mā chig hapibata hirig jēubat. Magnaa mag p'atk'on judionaan k'abam k'ānnau Jerusalenpien hat'ee deepāi nām mua harrumjā magām haba haum k'ōsi hamag haumk'īrjā jēubat.

³² Hēwandamau mag pārag jēeupi chirāmjö hamān, magan pāar hoon maawaijā honeeta pāar haar barbaimaawai k'ōinaa chiraimaju, majā hāu Hēwandamau pāar haar barpimān mama.

³³ Māchdēujā pāar kōit jēeu chiraajem, hich Hēwandam hōor k'ōinaa hapiejemuata pāachjā k'ōinaa wai s̄iemk'īr.

16

Romapienag salud deepāitarr

¹ Keena, Cristo gaaimua maach hāp'i Febe jōpcha pāar haar maju, pāar hoon; Cencrea p'oböröm iglesia hee hiruajā hāu hōor juag hoojem.

² Jāg hermana pāach haar baarwai, tagam k'ān hagjö maach dēnjö hāk'a nām k'ān dāi haajemjö hi dāijā wajap'a habat. Hirua nemdam hiigwaijā t'um haudeebat. Magaag jāg hermanaau hāu därrcha hōor juag hoowi sim; mā juagjā hirua hoojim.

³ Hīchab mā hermano Aquiloogjā mā salud deebat maimua hi hālī Priscilaagjā hagjö. Jāk'ānnau chadcha därrcha mā juag hoowi nām, māg Cristo p'idag p'idk'a nām gaai.

⁴ Hamau peer hamachta t'õopijierram mΛ kõit. Magua chadcha mua hamag häu hajim haajem; mama mΛch happaimuata mag häu hajimjä haba, judionaan k'abam k'ΛΛn iglesia hee t'umaam k'ΛΛnauta hamag häu hajim haajem mΛ kõit, mag häu peerdΛwia maach Pör Jesucristo hiek jaau chitΛm gaaimuata hamachdëujä hürwi hæk'atarr haawai.

⁵ Jäg hermano Aquilo di haig culto wawaag hermanonaan podpaajem k'ΛΛnagjä hagjö mΛ salud deebat. MΛ k'apk'ΛΛn wajap'am Epenetoogjä salud deebat. Hichta Asia durr nacha Cristo hiek hæk'ajim.

⁶ Mariaagjä salud deebat, jäg hΛi chadcha hathaba maach Pör Cristo hat'ee pääar hee p'idk'awi sim.

⁷ MΛ durram k'ΛΛn Andrónico Junias däi jam pääach haar nΛm k'ΛΛnagjä salud. Jäk'ΛΛn mΛ k'apeen hajim hääba cárcel deg naajeeawai. Jesucristoou jar hautarr k'ΛΛnau hoowaijä hamau maach Pör Cristo hat'ee p'idag wau nΛmjä häu hoojem. Hamau mΛ k'ääi na Cristo hiek hæk'ajierram.

⁸ MΛ salud deebat hīchab Cristo gaaimua mΛ k'apk'ΛΛn chi wajap'am Ampliatoog.

⁹ MΛg Cristo hiek jaau nΛm gaai maach k'apeer Urbanoogjä salud; maimua Estaquiigjä hagjö; mua hi daupii chitΛm.

¹⁰ MΛ salud deebat Apeleeg, p'it'urg haauwaijä häu Cristo gaaita warag hubΛ k'itaajem. T'um Aristóbulo degam k'ΛΛnagjä hīchab mΛ salud deebat.

¹¹ MΛ durram woundam Herodión haajemΛgjä salud deenaa Narciso di haiguim k'ΛΛn hīchab maach Pör Cristo hiek hæk'a nΛm k'ΛΛnagjä mΛ salud deebat.

¹² Trifenaaggjä mΛ salud deenaa Trifosaaggjä deebat. Hamjä hīchab maach Pör Cristo hat'eeta p'idk'a durraajem. Hää, maimua Cristo gaaimua maach hāp'Λi Persidaaggjä salud; hijä hīchab mua daupii chitΛm därrcha maach Pör Cristo p'idag gaai p'idk'a k'itaawai.

¹³ Rufoogjä salud. Hijä hīchab maach Pör Cristo hat'ee hich p'idk'a sim gaaimua t'ärp'öö sïejem. Maimua hi hädagjä hagjö mΛ saluddam deebat. Wajapcharan muajä hīchab mΛch hädjöta hi jäsene wai chitΛm, hichdëujä hīchab mΛ hich chaaijö haajeeawai.

¹⁴ Salud deebat Asincritoog, Flegonteeeg, Hermeeg, Patrobaag, Hermaag maimua tagam hermanonaan ham däi nΛm k'ΛΛnagjä hagjö mua salud deepäi chirΛm.

¹⁵ MΛ salud deebat hīchab Filologoog maimua Juliaaggjä hagjö, Nereoog maimua hi hāp'Λigjä hagjö, Olimpaag maimua t'um tagam k'ΛΛn maach hermanonaan ham haig nΛm k'ΛΛnagjä hagjö mΛ salud deebat.

¹⁶ Cristo gaaimua pāach t'um hāba k'odk'a t'anaawai hagdaujö dich k'apeen k'a k'ōsi saludaabat. Mau iglesiapierr hermanonaan Cristo hiek hāk'a durrum k'ānau hamach t'umaam k'ānau pārag salud deepäi nām.

¹⁷ Hermanonaan, māch k'īir hok'ooju nawe pārag jaaum hig chirām, mā hiek hūrbat: Jāg Cristo hiek jaau nām hanāmjā nacha pāachdēu hūrtarrijōjā k'aba sī warag hag chaaurta jaau wēnārrām gaaimua pāachjā hamachjō hok'oopijuuta hēk'a nām k'ān dāi k'īir k'ap'ā habat; jāgām k'ān dāi chan hoob k'apeerk'amiet.

¹⁸ Jāg nārrjēem k'ān chan chadcha maach Pör Jesucristo hat'ee p'idk'am k'ōsi haawaita mag wēnārraba, sī hamach k'ōchagpierr nem waum k'ōchgaupaita jāg nārrjēem. Haman chadcha nem hiek'aa k'aug k'īir hee bēbēdōmjō nem jaau sīerrjēem, pari mag wēnārrāmān sīi hōor k'īirjug meraam k'āndam himeraa k'ūguraagpaita jāg nārrjēe haajem.

¹⁹ T'umaam k'ānau k'ap'ā nām, pārau chadcha Cristoou k'ōsi simjō hi hiperraata nem waaujem. Maagwai mā honee chirām. Mamā pāaba mua mag chirām: Nem wajap'am wawaagan chadcha nem k'īirjug k'augta habat; pari nem k'aigbam wawaag chan sīi warag wauju k'augba dau meraamjōta habat.

²⁰ Pārau magta hamān, mag parhoob nem jaau sīerrjēem k'ānau hamach k'īirjug pāach hee jaauchewaijā, Hēwandum maach k'ōināa hapijemuaata pārag ham hiek hāk'apiba habarmua chi mepeer Satanás mag hōrag sēuk'a nem jaaupiejemjā pārag bālu hō jāat'āg deebarmjō haju. Maach Pör Jesuu pāar dāi hāu hamk'īir mua pāar kōit jēeu chiraajem.

²¹ Hīsin chad deeu pārag maach salud jawaagpam. Mā k'apeer Timoteo mā dāi hogdāba p'idk'a k'itaajemuajā pārag salud deepäi sim; maimua mag tag hīchab Lucioou, Jasonau maimua hagjō Sosipaterraujā salud haajem; hamach māk'ān mā dāi durr hābam durram k'ānau.

²² Keena, muajā pārag saluddam deepäi chirām, māchdēujā pāach dēnjō hīchab maach Pör Cristo hiek hāk'aajeewai. Pabloou māg hēsap gaai pārag jaaupäi sim t'um muata p'ājim. Mā t'ār Tercio haajem.

²³ Jōoi Gayouujā hīchab pārag salud haajem. Mān hi di haigta chiraajem. Culto wawaagjā hich māg degta hōor bīirdājem, hi deg. Jōoi Erastou hīchab pārag salud haajem, māg p'ōbōr heem chi tesoreroou. Maimua hābmiecha hermano Cuartouujā hīchab pārag salud deepäi sim.

Pabloou Hēwandumta t'ō hiek'api jaautarr

[

²⁴ Hayoo keena. Magdampai hajim pārag jaaum hig chirarr. Maach Pör Jesucristoou pāar t'umaam k'lan dāi hāu hamk'ir, maumua marau pāar kōit jēeu durraajem.]

²⁵ Mag maach peerdlaajem hiek hich Jesucristo higwia mua jaaum chiram gaaimua Hēwandamau pāar huba hapiju, hich hiek gaai jaaum simjö. Mag judionaan k'abam k'lanpa peerdaju hiek'an, warrgar hich Hēwandamau mag durr hompaaju nawe hichdēu ya k'irju wai sīejim. Pari magtarraa warrgar hich hi jaaumienag jaauwaijā warre dawaa jaauba,

²⁶ hīsta hich hag hiekpai wajapcha hōrag k'ap hapibarm. Magtarr haawai hīsta chadcha t'um durrpierram k'lanag mag maach peerdlaajem hiek jaaupi sim, hich hiek hāk'anaa hich hipierraā wēnrramk'ir.

²⁷ Hēwandam hich happai sīerrama maadēu t'ō hiek'aju haai nām, hichdēuta maach Pör Jesucristo gaaimua maach peerdla hautarr haawai.

Hīsin chad tag jaauju chuk'u chiram, magdampai hajim. Hayoo keena,

Pablo

1 CORINTIOS

Nacharam h̄esap Pabloou Corintopienag p'ā deepāitarr

Chi p'ātarr. Pablo hich pem haawai warre comenzaa n̄we hich t'ār jaaunaa, "...muata Corinto p'ōbör heem iglesia hee chi häk'a durrum k'ānag m̄g h̄esap p'ā deepāi chirām" ha sim (1:1-2). Hichdēuta nacha Corintopienag jaaut'urwi häu hamau häk'ajierram haajem.

Chijā k'ān hat'eeta p'ājī. Corintopienag hiek'aagta p'ājim. Mag ham hat'ee hajieb mamā, h̄ichab t'um "parhooba hōor n̄nāidāmpiere maach dēnjö maach Pör Jesucristoog jēeujem k'ān hat'eepata" p'ājim (1:2). Chi Corinto Grecia durram p'ōbör hajim haajem, p'ōbör pōmaam. Mag p'ōbör pōmaam haawai h̄ichab hag hee nem k'aigbamjā nem k'īrpierr hoojeejim hanaabá. Maguata h̄ichab hōor pōmjā deeum durrmua bēenaa durripierramta mercanciajā k'īrpierr paraa hajim haajem.

Mag Corinto p'ōbör hee judionaan k'abam k'ānta hārcha naajim haajem; mamā hagjö judionaanjā naajim haajem. Mag Pabloou nacha Corintopienag Cristo hiek jaaut'urtarr k'ap haju k'ai, Hechos 18:1-21 hoobá.

K'an jawaag hajī. Pabloou m̄g carta p'āawai ham dāi hooba dārrā s̄ejim haajem. Mag n̄m heeta haarmua Cloe haiguim k'ān bēewi mak'ānau mamaam k'ān hamach heepai k'aigba n̄m hirig jaauchējim haajem (1:11). Hamach mag naawaita hamach garmuajā Pabloog h̄esap deepāijim hanaabá, hamach hee mag problema pōm t'ānarr haawai mag carta gaai hirig hamau jāga haju haai naajī ha k'ap jēwaag. Magbaawaita Pabloou m̄g nacharam carta Corintopienag deepāijim haajem. Mamā nacha Cloe haiguim k'ānau hichig jaauchētarr higwi ham wawí sim (caps. 1-6); maimua cap. 7 haigmua hatagta mag hamach garmua h̄esap deepāitarr gaai jēu narr jawaag p'ājim.

Salud

¹ Mān Pabloou, maach Pör Jesucristo hiek jaaujem k'amk'īr hich Hēwandamaucha jār hautarr. Cristo gaaimua maach k'odam Sóstenes dāimua

² m̄g h̄esap p'ā deepāi chirām, pāar jam Corinto p'ōbör heem iglesia hee Hēwandam hiek häk'a n̄m gaaimua maach k'odk'anaa har Cristo gaaimua s̄ii hāba hi hat'eepai wēnārramua hi p'ōbörk'a n̄m k'ānag, maimua mag tag har parhooba hamach n̄nāidāmpiere maach dēnjö maach Pör

Jesucristoog jëeujem k'ʌnagjā hagjö k'ap hamk'īrta mʌg hësap p'ã deepxi chirʌm.

³ Muan maach Haai Hēwandamajā jëeunaa maach Pör Jesucristoogjā jëeu chiraajem, pāar hău wai nʌm dāi hīchab k'ōinaa wai wēnʌrramk'īir.

Jesucristo gaaimua Hēwandamau maach dāi hău hanʌm

⁴ Muan jëeub k'aba hich mag Hēwandamag hău hajim ha chitaajem pāar kōit. Jāg Jesucristo gaaimua Hēwandamau pāach hău wai sim paarjā hīchab mua hău hajim haajem.

⁵ Hich jāg Jesucristo gaaimuata Hēwandamau hău hich hiek jaau k'aug hapiwia k'īrjug pōmjā deebarma haig, pārag p'atk'on pōmta deebarma k'āaijā hăuchata hajim pāar dāi.

⁶ Mag deebarma Cristou maach peerdʌ haaujem ha pārag jaau chirarrjā chadcha mʌchdēu jaautarrijō habarm pāar dāi.

⁷ Mag gaaimua hīchab pārau mʌg jēb gaai maach pör Jesucristo bēeju nʌ nʌm horajā nem k'īrpierr Hēwandamau waupiju hayaam nem wawaag hichdēucha hag juu t'eegjā t'um deetarr haawai tag deeum juu t'eeg higba nʌm.

⁸ Mag maach Pör Jesucristo bēem hed ni hābmuajā pāachdēu nem k'aigba wautarr higwia pāach k'īr hiek'am hugua, hich mag Hēwandamauta pāar hich dāi hubʌ p'ē wai nʌrraju.

⁹ Hēwandamau hichdēu nem magju ha hiek'atarran, bʌlərjā sëuk'aba chadcha hich mag nem wau sñerrʌm. Hēwandam mag sñerrʌmuata pāar t'ärk'a haujim, hich Hiewaa hanaa maach Pör Jesucristo dāita hogdʌba wēnʌrramk'īir.

Hōor hamach iglesia heepai sūi pappierr t'ʌnʌmjō t'ʌnarr

¹⁰ K'odamnaan, muan pāragan maach Pör Jesucristoou hapiejemjō hihābata habat ha chirʌm, sīi jāg dich iglesia heepaijā pappierr t'ʌnʌmjō k'aba. Magju k'āai k'ajap'a k'ōinaa nʌmua k'īrjug hābata haajeet'ñ.

¹¹ K'odamnaan, mua pārag mag chirʌmʌn, mau maach k'odam Cloe haiguim k'ʌnau mʌrlʌg jauchewai mag pāar k'ōinaajā k'aba jūrr chik'am hipeer hahau haajem hanaawaita mag chirʌm.

¹² Ham hiek mag pāar hee hāaur k'ʌnau, "Mʌn Pablo dēnēu" haajem hanʌm; wa "Mʌn Apolos dēnēu" habaawai, jūrr hābmua "Mʌn Pedro dēnēu"; wa magbam k'ai tagam k'ʌnau jūrr, "Maran Cristo dēnēugui" haajem hanʌm mua maumua hūurwai.

¹³ Pārau hoowai, ¿Cristo nem t'oop'em k'apanta sī mag hiek'aag? ¿Wa mʌch cha pārag hiek'a chirʌmta pāar kōit pakuls gaai meerp'ē t'ōjīwa? Wa magbam k'ai pāar pör choowai, ¿pāar mʌ t'är gaaita pör choojierá?

¹⁴ Jägju k'ap'ʌmjö häuchata jäg päär heem k'ʌʌn mua k'apan pör choobajim. Hääba mua pör chootarr k'ʌʌnan, Crispo Gayo däipaita mua pör choojim.

¹⁵ Magtarr haawai ni häbmuajā mʌ t'är gaaita pör choojim haju k'aba sim.

¹⁶ (Hääa, maimua hīchab mua pör chootarran, Estéfanas di haiguim k'ʌʌnjä mua pör choojim. Maimua mag tag mua hōor pör chootarr k'ai, k'ir hee paba chirʌm.)

¹⁷ Mag nʌm däi hōor pör choomk'irjä Cristoou mʌ päibajim. Hirua mʌ päitarran, sii hichdëu hōor peerdʌ haaujem hiek jaaumk'irta mʌ päijim. Mag jaau chitʌmjä, mamʌ mʌchdëu jaau k'ap'ʌ chirʌm hawia sii t'et'emnaana hiek'aajemjö hiek'amamuajä jaaubajim, heeu magba hak'iin hōor jāgdaar hūrimʌ hiek'abaadeewai warag pakuls gaai Cristo meerp'ë t'ōotarr hiekta higba mʌchta t'ö hiek'am hugua hawia.

Cristota Hēwandum juu t'eeg hanaa hi k'irjugau

¹⁸ Jesucristo pakuls gaai meerp'ë t'ōotarr hag hiek jaau nʌmʌn, har mʌg jēb gaaiwe hok'oo nʌm k'ʌʌnau hūurwai, sii parhooba k'ir lōköom k'ʌʌnau nem jaau nʌmjöta hūurjerram. Mamʌ mag sim jūrr ya mʌg maach häu peerdʌwi nʌm k'ʌʌnagan, wajapcharan maachigma, maachigan maata hante warag Hēwandum juu t'eegau.

¹⁹ Hich mag hiek higwia Hēwandumau hich hiek'amam p'äpitarr gaai jaauwai, Hēwandumau hich higwi,

"Hōor hamach k'irjugpai t'öwia mʌch higba haajem k'ʌʌnjä warag k'irjug chuk'umjö haplinaa
hidëu hich pör höp'ergau k'irjug pöm siewiajä higba warag mua ham k'irjug hisegpäimaju" ha hiek'amajim hich Hēwandumau. (*Is. 29:14*)

²⁰ Magtarr haawai k'an wajaug sii har hamachta chi k'ap'ʌm k'ap'ʌm haajem k'ʌʌn k'irjug wa chi machnaan k'irjug k'āijä, maimua k'an wajaug sii har sii hamach k'irjug jawaag sii parhoobam nem hig hiyäa nʌmuha hamach k'apeen k'upaa sisiu haajem k'ʌʌn k'irjug. Mʌg jēb gaai hōor k'irjug k'aug sisiʌm k'ʌʌn k'irjug Hēwandumau hichdëu hōor peerdʌ haaujem hiek däi hoowain, sii bñlrjä serbiibamjöta sisiʌm, mʌglam k'irjugau hi haar hōor barpieg hirig chan bñlrjä maadëu nem higba sisiid haawai.

²¹ Wajapcharan Hēwandumau hōrau hamach k'irjugaupai chan hich k'augbaju k'ap'ʌ sier haawai hich hiek jaau nʌm hāk'a nʌm gaaimuata hōor peerdʌ haaujem. Hamau hamach k'irjugta wajaug t'öwi jūrr Hēwandum hiekta serbiibag p'eejeeb mamʌ, mag hamau serbiibag p'ë nʌm hāk'a nʌmuata Hēwendumau hōor peerdʌ haaujem.

²² Judionaanaun sīi hamach dak'īir hag na hōrau nem hooba haajemta hamach dak'īir waupim k'ōchk'a t'ānām; pari mag wauba haawaita mag maach peerdāajem hiek jaauwaijā hāk'aba t'ānām. Maagwai jūrr grieponaanau warag nem t'um k'ap'ām haajem k'ānān hiek hūrm k'ōchgauta hamachig maach peerdāajem hiekdam jaauwaijā hāk'aba t'ānām.

²³ Mamā maraun hāba hōrau Cristo pakuls gaai meerpeē t'ōotarr hiekta jaau wēnārrām. Mamā mag hiek judionaana hūurwain, hamagan hamau k'īirjuawai Cristo hajim hanaawai meeju k'aba sīerr meetarr haawaita marau hi hiek jaau wēnārrām hūurwaijā sīi chad k'abamjöta hūurjem. Maimua jūrr judionaan k'abam k'ānānau hūurwai, hamagan maar sīi serbiiba k'it'ēem k'ānānau nem jaau nāmjöta sim.

²⁴ Mamā par hamau mag naawiajā, judionaana wa judionaan k'abam k'ānānau hawiajā har hich Hēwandamaucha t'ār hautarr k'ānānagan mag Cristo cha marau jaau wēnārrāmta hich Hēwandam juu t'eegau, haguata hōor peerdāhaaujeewai. Mag Cristo meebarmaa maach peerdājuuta Hēwandamau hag nawe k'īirju wai sīerr haawai cha marau jaau nāmjā chadcha hich Hēwandam k'īirjugta jaau naabahab.

²⁵ Wajapcharan mag Hēwandam k'īirjug hanāmjā sīi serbiiba k'it'ēem k'īirjugjö simta hōor k'īirjug chi wajap'am hanām k'āaijā chi wajapcharamāu. Wajapcharan mag Cristo Hēwandam juu t'eeg hanāmta serbiibamjö hādāraa hich t'ōopibarmua jūrr māg jēb gayam k'ānān juu t'eeg k'āaijā nem juu t'eeg hārpai sīsijim.

²⁶ Hēwandam gaaimua k'odamnaan, pārau k'ap'ā nām, pāar heem k'ānān chadcha pāach k'apeen māg jēb gayam k'ānān daajā k'īirjug hat'ee chi machnaan chan k'apanjā k'aba, hik'ōtōota durrum dāi chi t'ierrnaanjā wajappai chuk'u, ni sīi bigaaum k'ānānau t'ō hiyān haajem k'ānān jāchuk'um. Pari mag serbiibamjö durrab mamā, pāarta Hēwandamau higjim.

²⁷ Wajapcharan k'īirjug meraam k'ānānta Hēwandamau jār haujim, jūrr māg jēb gaaim k'īirjug hat'ee chi machnaan hanām k'ānānta jūrwia ham k'īir naaupieg. Maimua sīi serbiibamjö sīsidām k'ānānta jār haujim hagjö hich Hēwandamau, jūrr mak'ānān gaaimua chi juu t'ierrnaan hanām k'ānānta k'īir naaupieg.

²⁸ Mag bālārjā nem higba sīsidām k'ānānta hōrau k'a hisēe haajem k'ānān dāi jār haujim, wajapcharan māg heegarpai haawain har sīi pasurjöpai k'it'ēem k'ānānma, mak'ānānau jūrr nem wajap'amjö sīsidām k'ānānta hisegpāiwia ham k'āaijā wajapcha haag.

²⁹ Magtarr haawai ni hiwiir hābmuajā hich k'īirjug k'aug chirām hawia Hēwandam na hich t'ō hiek'aju haai k'aba sim.

³⁰ Maimua pāachin chadau hich Hēwandamauchata pāar Jesucristo bā hogdāba p'ē wai sīebma. Hich mag Cristo gaaimuata hīchab maadēu Hēwandam k'īirjug wai nām; hi gaaimuata ya peerdāwia sīi pekau chuk'u harrijō nām; hi gaaimuata hīchab Hēwandam hiek hāk'a nāmua warag bāau wētum; hich Jesucristo gaaimuata Hēwandamau maach pēr hautarrjō naawai hi dēn'k'a nām; mag hi dēn'k'a naawai hāba hichigpaita jēeupiejem.

³¹ Maguata hīchab Hēwandam hiek p'ā sim gaai jaau simjō, "Hābmua k'āijā wir haig hichpai t'ō hiek'aju k'īirju sim k'ai, warag maach Pör Hēwandamta t'ō hiek'aju haai sim." (Jr: 9:23-24)

2

Hōrau pakuls gaai meerp'ē t'ōotarr hiek

¹ K'odamnaan, har mua pāar hoon mawia pārag Hēwandam hiek jaau chiraawai mua pāar jāg daar sīi k'īirjug k'aug hat'ee chi machnaan dēn'jō hūrihmājā hiek'aba, ni hamau jaau wēnrraajem hiekjā k'abata mua pārag jaaujim.

² Jāg mā pāar hee chiraawai mua chan deeum nem jaaujā k'īirjuba, hāba Jesucristota warag wajapcha k'ap hapim hig chirajim. Wajapcharan chadcha hi pakuls gaai meerp'ē t'ōotarr hiekta pāar hat'ee wajapcha sim k'ap'ā chiraawai warag haata pārag wajapcha k'ap hapiju hēk'a chirajim.

³ Pārau k'ap'ā naabá, jāga pāar hee mā chiraimajī. Māchdēu jaau chirām pārau hāk'abaju k'āijā k'īirjuwia, k'a t'ūumjōnaa jāp'ierr t'ānāmjōta chirāmua mā k'a duui t'ānaajim.

⁴ Maimua mag chirāmua ya Hēwandam hiek jaaubaadeewaijā, māchdēu jaau chirām hiek hāk'api haum k'ōchgau hawia mua pāar jāg daar sīi chi machnaanau hiek'ajemjō hiek'amamuajā jaaubajim. Mag hiek'aju k'āai sīi mua pārag chaainagamjöpai hiek'ajeejim. Mamā mag hiek pārau hāk'atarrjā sīi māchdēupaita pārag hāk'apiba, hich Hēwandam Hak'aar juu t'eeegauta pārag hāk'apijim,

⁵ sīi māg jēb gayam k'ān k'īirjug gaai k'aba, hāba hich Hēwandam juu t'eeeg gaaipaita hich mag hogdāba hāk'a wēnrramkīir.

Hich Hak'aar gaaimuata Hēwandamau maachig hich k'augpi sim

⁶ Magarrau ya har hamachdēu hāk'a nām hiek gaai hubānaa hogdāba nām k'ānag hiek'aawain chadau k'īirjug hat'ee chi machnaanau hiek'ajemjō hiek'amamuata hamagjā hiek'ajem hīchab. Mamā mag hiek'amamjā mag sīi māg jēb gaaim k'ān k'īirjugan jöpcha chugpa chugpa sīerrām haawai, magām k'īirjugjā k'aba, ni māg durr gobernaajem k'ān k'īirjugaujā k'abata jaaujem.

⁷ Mag k'īrjug mua jaau chiramān hich Hēwandamaucha dee simlu. Maguata mag durr t'um hompaaju nawe hich sim haar maach hauju k'īrjutarrjā maachig k'ap'Λ hapiejem. Hīsin mag k'ap'Λ nām, mamā warrgar chan mag k'ap'Λ hapiju simta t'um meer wai simjō sīejim.

⁸ Hich Hēwandamau mag Cristo gaaimua hōor hich haar hauju hayaa hapiju ha sim chan sīi mag jēb gaaim t'et'emnaanau pōd k'īrju haubajierram. Hamau magam k'ap'Λ harr hak'iin, maach Pör Jesucristo hāgt'armua bēetarrta hamach paarmua pakuls gaai jäg hi meerp'ē t'ōopibak'am.

⁹ Mamā mak'Λnaupaijā k'aba, hewag pawiajā hich Hēwandamau nem wau sim ni hābmuajā k'augbaju k'apta, hich hiek gaai mag p'āpijim:

"Hēwandamau hich k'ōsi wai nām k'Λnag deeg p'ē wai simān, ni hiwiir hābmuajā hooba, ni hūrjā hūrba, ni hābmuajā hauju k'īrjuba sim nemta hamag deeg wai sim." (Is. 64:4)

¹⁰ Hēwandamau hich Hak'aar gaaimuata mag maach hat'ee nem wai simjā t'um maachig k'ap'Λ hapi sim. Hich mag Hak'araauta hīchab hich Hēwandamau hich t'āar heepai nem k'ap'Λ wai simjā k'ajap'am nem k'ogreu jārmamjō t'umaa k'ap'Λ hapiejem.

¹¹ K'aíu chik'am k'īrjug k'ap'Λ haajē. Hāba hichdēupai k'abam chan k'augbam. Hich jägta sīebahab Hēwandamjā hagjō: Hāba hich Hak'araupai k'abam chan pōd hi k'īrjug k'augbam.

¹² Maachdēu Cristo hiek hāk'aawai chan sīi mag jēb gayam k'īrjug parhoobam k'Λnau jaaujemta haubajim. Maachdēun hich Hēwandamau maach dāi nem wajap'a wau simjā t'um k'aug haumamk'īr hich Hak'aar deetarrta wai nām.

¹³ Mag marau pārag nem jaau nām chan sīi mag jēb gayam k'Λnau jaaujem k'īrjugpai k'aba, hich Hēwandam Hak'araau maachig jaaumamta jūrr pārag jaau nām. Magta pāraujā hīchab Hēwandam Hak'aarta wai naawai hagjō hich Hēwandam Hak'araau jaaupi simta maraujā pārag jaau nām.

¹⁴ Mamā har chi Hēwandam Hak'aar hich t'āar hee chuk'u sim k'Λlu chan pōd Hēwandam Hak'araau nem jaau sim k'augbam. Mag simua Hēwandam Hak'araau nem jaauji sim hūrwain, sīi nem parhooba lōkōo jaau nāmjōta hūrjem. Mag simua chan, sīi hich Hēwandam Hak'araupaita k'augpiejeeawai, pōd hich k'īraupai chan k'augbam.

¹⁵ Mamā chi Hēwandam Hak'aar wai simuan chadau jūrr k'īrjug wai sim, hich Hēwandamau nem waipi sim hajap'a k'ap'Λnaata hagpierr nem wawaag. Mag sim hich chan jūrr Hēwandam Hak'aar chuk'um k'Λnau hi higwia, "Jāan sīi parta jäg hiek'a nārraajem" haju k'aba nām, Hēwandam Hak'aar chuk'um gaaimua hamau jaauju k'augba naawai.

¹⁶ Hēwandam hiek p'ā sim gaai hag hiek higwia,
“K'aíu maach Hēwandam k'īirjug t'um k'ap habarju.

K'aíuta hi k'āaijā k'apcha sim hawia jūrr hich garmua hirig
jaauju haai sī” ha p'ā sim. (Is. 40:13)

Chadcha hābmuajā mag hi k'īirjug t'um k'augba sīeb
mamā, maach hi Hak'aar wai nām k'āanagan chadau hich
Cristoouchata k'ap'ā hapi sim, jāga wēnarraju haai nā hi dau
na.

3

Cristo p'idag gaai hāba p'idk'a nām

¹ Cristo gaaimua k'odamnaan, pāraun chadcha mag Hēwandam Hak'aar haujierrab mamā, mua pōd pārag ya sīi Hēwandam hiek hat'ee nem k'aug sīsidām k'āanagamjō hiek'aba, hagt'a sīi māg jēb gayam k'īirjug dāi t'ānām k'āanagamjōta hiek'aajeejim. Wajapcharan Cristo hiek k'augaag chaainjöpai t'ānām k'āanagamjōta hiek'aajeejim.

² ¿Pārau chaain bārāl haawai hooba haajē? Hewaa hau k'itāmāg nem t'et'em deeba sīi jūrdchödampaita deejemjō, hich hagjōta muajā pārag nem jaau chirarrjā k'augju p'it'urg chuk'u sīejim. K'augju p'it'urmta mua pārag jaautarr hak'iin, pārau pōd k'augbak'am. Hīsjā hagt'a p'it'urm nem chan pārau pōd k'augbam,

³ sīi hagt'a parhoobam k'āanau k'īirjuajem k'īirjugta wai naawai. Pāarta wir haig pāach heepaijā hagt'a chik'am nemjā pāach dēn hapim k'ōsinaa jūrr chik'am hipeer ha-hau k'ap'ōbaadēp nāmān, magan hagt'a sīi hōor parhoobam k'āanjöpaita nām. Maguata hamau nem waaujemjō pāraujā hagt'a wau nām.

⁴ Merag chuk'u, wa hābmua “Mān Pablo dēnēu” jūrr mag-baa hābak'aíu “Mān Apolos dēnēugui” haadēp'ām; jāg nām haig sīi hagt'a hāk'aba nām k'āan k'īirjug dāipai naawai k'abahab.

⁵ Pari pārau pāachdēu mag nām wajapcha k'īirjuk'iin, k'ai hagá Pablo. K'ai hagá Apolos. ¿Ham Hēwandam chog-naan sīi hi hat'eepai p'idk'a wēnarrām k'āan k'abá? Marau jaau wēnarrām gaaimuata pāraujā maach Pōr Jesús hiek hāk'ajierram. Pari maar pāar k'āai hatchajā k'aba nām. T'um maach chi māg wēnarrām k'āanaun hāba maach Pōr Jesuu maachig hagdaujō nem jaaumarrdampaita wauwia nām k'abahab.

⁶ Mag Jesús hiek jaau nāmān, muata nacha sīi k'ajap nemjīir chaar jīir nāmjō jīirbajieb. Magbaawai Apoloou jūrr hag hee dō choobarmjō hajim, hōbērmk'īir. Mamā mag nemjīir chaarjō hōbērwia pāar hee haaidtarrjā hich Hēwandamauta haaidāpijim, hich hiek haawai.

⁷ Wajapcha hoowai, chi nacha jíirtarr k'Λ ni chi hag hee dö choo síerrjä maadëu nem higba sísidäm. MamΛ chi hich hiekta nemjíir daujö höberpiwia haaidΛpiejemΛn hich Hēwandamau.

⁸ Magua sii hi hiek nacha jaauchétarr k'Λn hawiajä sii hag k'ur jaau wénərräm k'Λn däi hāba nám; ni hiwiir hābjä hārΛn k'aba sim. Mag naab mama hagdaujö dich p'idk'amarrpierr Hēwandamau par k'abaju.

⁹ Wajapcha hoowain maran sii hi juag hoojem k'Λnau, hi hiekdam jaau nám gaaimua hich däita k'apeerk'anaa hāba p'idk'a naawai. Maagwai päär sii chi p'Λajébjöta nám. Maagwai hich Hēwandamauta hag hee nemjíir jíirk'amam, pari mag nemjíiran hich hiek'au. Wa magbam k'ai, sii dijöta nám. Pari mag di hagjö hich Hēwandamauta hēu harrum.

¹⁰⁻¹¹ Wajapcharan mΛn sii hich Hēwandamauta di hēu nám k'Λn dën chi maestro k'apibarmjö harr haawai muata hich Hēwandam hiek jaau námjä warrpem chi dibä juk'abarmjö hajim, jäga Hēwandamau maach peerdΛ haaujë ha jaau chirΛmua. Maagwai deeumua jürr hag hār warag hēumam, mag mua jaautarr hār warag jaaumamua. Mama mag mua nacha jaautarrjö k'aba deeum hiek jaauju k'aba siewai chi hag hār warag jaau nám k'Λnaujä warre wajap'ata jaauju haai nám. Mag mua chi dibäjö juk'ajim ha chirΛmΛn, Jesucristoou maach peerdΛajem hiek higwiata mag chirΛm.

¹² Mag Jesucristo hiekta chi dibäjö nacha juk'a sübarm hārΛn chadau maadëu dichdëu k'ōchagpierr sii k'ajap di hēu námjö warag hi hiekta jaauju haai nám. Di wajap'am hēunaa da jéeupiba haag k'ai, dipá wajap'amta p'ewia, wa nem parhēp'Λm k'āijä pér haunaa warre wajap'ata hēu sūju haai nám. Wa magba k'ūchpaim hat'ee k'ai, sii k'ōmariipai dik'ér dën wa choobä dën k'āijä hēuju haai sim.

¹³ Mama mag di hēwaag nem k'īir pogk'e higwiajä, ya hich Cristooucha maachig jaaubarm hedta k'ap haju, wajap'a p'idk'ají wa haai p'idk'abají. Mama mag k'ap haagan, sii hōtdau huu pierrumuata t'ür p'aa námjö hōt hee hich Hēwandamaucha p'aa hoomamuata maadëu nem waaujerrpierr maach chach hoomamuata k'ap hapiju.

¹⁴ Maigta k'ap haju, k'an k'īirjug hauwiata Hēwandam hat'ee mag nem waují. Hābmua di hēutarr gaaита chadcha hōtdau huu t'Λnarrjä paba hāu hāwatbap'ΛimΛn, magan mag chi di hēutarr k'Λngjä hich Cristooujä nem wajap'am deeju, hich hat'ee nem wautarr jürr.

¹⁵ Mama mag hirua di hēutarrta sii hōtdau k'ierpjä hāwatba huu t'ΛnΛ hawia pa höbaadëmΛn, magan hich chi di hēutarr wounan peerdΛwiajä, peer hichpa p'aap'itarrjö sii hich juu pariita peerdΛju. Pari chi p'idagan t'umaa hok'ooju.

¹⁶ ¿Pārau k'augba nʌ, pāach t'um hāba Hēwandam sīejem dik'a nʌm? Magua k'abahab hich Hēwandam Hak'aarta pāar hee sīejem.

¹⁷ Mag pāach t'um hāba Hēwandam dik'a naawai hö hāba nʌmuwa wajap'a hi di hʌlrk'abat, wajapcharan pāach morma. Magba jāg pāar hee hābmua "mʌn mag dēnēu" wa "mʌn mag higarta chirʌm" haadēp'ʌm haiguin, sīi di magreunaa chi dipā parhooba haaip'ur wērppäi nʌmjöta naabahab. Mag pāach hö hāba k'aba nʌm paar chan Hēwandamau par daúapai hoobaju pāar gaai.

¹⁸ Hoob wir haig pāachdēupai pāach k'ūgurmiet. Hāb k'āijā pāach hee sīi mʌg jēb gayam k'īirjug nem k'aug chirʌm hawia hichta chi k'ap'ʌm ha sim k'ai, magan warag sīi k'augbamjöta haju haai sim, jūrr chadcha hich Hēwandam k'īirjugchata k'augaag.

¹⁹ Hēwandamagan mʌg jēb gaaipaim k'īirjugan sīi warag hōor lōkiepiejem k'īirjugau. Magʌm k'īirjug higwia Hēwandamau hich hi jaaumienag p'āpitarr gaai mag sim:

"Muan mʌg jēb gayam k'īirjug k'augk'am k'ʌnjā hamach k'īirjug k'aug gaaimuapai himeraa p'it'urg chuk'u pʌr hauwia k'aibag hee pāaijem" ha sim Hēwandamau. (*Job 5:13*)

²⁰ Hich mag hiek higwiapai hīchab hich hiek p'ā sīsidʌm gaai hich Hēwandamaupai,

"Jāg mʌg jēb gayam k'īirjug hat'ee chi machnaan hanʌm k'ʌn k'īirjugjā jāg sīi lōkoom k'ʌn k'īirjugk'a sīsidʌmʌn pāar Pōrōun wajapp'a k'ap'ʌ wai sīejem" ha sim Hēwandamau hich higwia. (*Sal. 94:11*)

²¹ Magua mua pārag mag chirʌm: Ni hābmuajā maestro hāb k'āijā hichta chi k'ap'ʌm hawia magʌgpaita hee haju k'aba sim. ¿Jāgwia? Ham hamach t'um Hēwandamau sīi pārag hich hi jaaumk'īirta pāitarr k'ʌn haawaima; mag sim jāga mag hiwiir hābpai k'ōsi habarju.

²² Magua mʌ, Apolos, Pedro, hajapcharan maach t'umwe pāach dēn k'abahab; mʌg durr maimua cha maach hiyʌn nʌmjā hagjō mʌg hatag pawiajā nem t'um t'ʌnʌmpa pāach dēn k'abahab.

²³ Mag maar pāar dēn haawai maach t'um pāachpa jūrr Cristo dēn k'abahab. Maagwai Cristo jūrr Hēwandam dēn.

4

Hich Jesuucha jʌr hautarr k'ʌn p'idag

¹ Magua pārau maarjā sīi pāach hee Cristo chognaan hanaa Hēwandamau hōrag hich k'īirjug jaaupiejem k'ʌnpaiu habat. Magdampai k'abahab maar p'idag.

² Mam^λ hich mag p'idag waumk'īir hirua j^λr hau sim wounaun chadau hich Hēwandamau hoowaijā chadcha hichdēu p'idag jaaubarmjā t'umaa wajap'a waumk'īirta mag p'idag deejemjā k'ap'^λ haju haai sim.

³ Magua m^λchjā hīchab hich Hēwandamauta hich hi jaaumk'īir j^λr hautarr haawai pārau m^λ jaauwiajā m^λch chan mua k'īirjuba chit^λm. M^λ gaai mas k'aba sim; hich chi m^λ j^λr hautarrauta hichdēu k'ap m^λ jaauju, m^λ hāu p'ik'a chirā wa k'aigba k'āijā p'ik'a chirā. Wa mag pārau k'abam k'ai, sīi m^λg jēb gaai chi t'et'emnaananau k'āijā m^λ jaauk'iinjā, m^λ gaai mas k'abam. Mag chit^λm haig ni m^λchdēujā m^λch jaauju k'aba chir^λm.

⁴ Mua k'ap'^λ chir^λm, m^λch k'aigba k'aba chir^λm. Mag chirab mam^λ hōor dak'īir m^λan Hēwandam dāi hiek'ōr chuk'u chir^λmjā haba chit^λm. Mag chiraawai mua k'ap'^λ chir^λm, m^λ k'aibag wauju jaauju wa m^λ kōit k'āijā hiek'ajuuñ hich maach Pör Jesuuchata jaauju haai sim, bigaaum k'ānnau k'abam.

⁵ Magua mua pārag, "Hoob chik'am jaau chit'ēe hamiet" ha chir^λm. Magju k'āai hidēu maach Pör Jesucristo bēepi hat'at. Hich pierrwaita hirua hichdēu k'ap hōrau nem meraa wau-tarrjā k'īchag hee narrta hararagag p'ē hat'amjō habaawai t'umaam k'ānnau k'ak'apdō haju. Maigta hīchab hōrau hamach t'āar heepai k'īirju sīsid^λmjā t'umaam k'ānnag k'ap'^λ hapiju. Ya mag jaau dichwian chadau hōrau hamachdēu nem wajap'a nem waumaajerr higwia hichdēucha ham wajap'a hig hiek'aju.

⁶ Cristo gaaimua k'odamnaan, cha mua hiek'a chir^λm^λ pāach hat'eyau. Pāadē hoobat. M^λchpaita Apolos dāi maach p'ik'a n^λm jaauwia chir^λm, maar mag pāar k'āai hārpaijā k'aba sīi pāach chognaanjō wēnarr^λm hoowia Hēwandam hiek p'ā sim gaai jaau simjō chadcha maach t'um hagdaujöpai n^λm ha k'ap hamk'īir. Maagwai ni hābmuajā Hēwandam hiek jaaujem k'ānn higwia, "Mag^λgta hārcha hee hawia jūrr tagam k'ānnag hoobamjō" habaju.

⁷ ¿K'aíu pārag jaauwai pāarta warm k'ānn k'āijā hārpai n^λm ha jaaujī? K'an nemta deeba harr haawai pārau bālrjā chuk'u n^λ. Mag Hēwandamau deetarr pāachdēujā k'ap'^λ n^λmta, k'ant'eeta pārau pāach juapaauta paarpatarrjō k'īirjuajē.

⁸ Wajapcharan pāachigan, ya m^λg maach Hēwandam hiek'auta biwaau n^λmjō n^λm han^λm, ya hi hiek nem k'aug n^λm hawia. Pāachigan ya pāar reinaank'a t'ānaabahab, pāachdēu nem hig n^λm t'um wai n^λm hawia. Magua tag pārau bālrjā maar jua higba n^λm han^λm. Chadcha Hēwandam hiekta pāachdēu k'ap'^λ n^λm han^λmjō k'ap'^λ naak'iin hāu hak'am. Jāgk'iin pāar hee par p'ik'a chadcha maach t'um hāba Hēwandam hiek gaai hub^λ n^λm haju.

⁹ Magba mua hoowai, maar hich Jesuucha hich hiek jaaumk'ir jar hautarr k'lantha jürr hich Hēwandamaujā juau hogt'om chi serbiibacharam k'lan däimjö hapi sim maar däi. Mag nám haawai sii t'umaam k'lanau hoo nám däi Hēwandam chognaan hāgt'armpeenau hoowaijā, sii maach k'aigba nám gaaimua k'echpääig p'ë harrumjöta hoojem.

¹⁰ Maar mag durrumän, Cristo hiek jaaau nám gaaimua bigaaum k'lanaujā marag lök sierpjöem ha hiek'a nám daar, pääarta jürr Cristo hiek hāk'a naawai chi pör höp'erm k'lan haa-jem, päächdüpai. Maagwai maran sii k'a t'eeg chuk'umjö nám hanam daar, pääarta jürr maar k'ääijä k'ir hubaaga nám haajem. Cristo gaaimua maran hōraujā k'a hisée nám daar, pääarta jürr hōraujā daupiinaa hök'ö haajem.

¹¹ Hīs hewag pawiajā hagt'a jādau hāwatnaa hōbichagjā hāwat nám. K'ajüadam t'eg jūjūa hajujā chuk'u nám däi hōraujā maar däi k'aigba haajem. Mag nám chan maach di chaarjā chuk'u durraajem.

¹² Mag námnan maach bidam hat'ee maach juadamaucha p'idx'a durrumua k'ajeeu durraajem. Maach t'öp hiyäla haawaijā warag ham kōit hāgt'aagta jēeu durraajem. Maach k'aibag wawaag maach hēudee hēk'aawaijā magamjā higba k'iu hāwat durraajem.

¹³ Maach k'ircha k'aigba hiyäla haawaijā, maach garmua chan magamjā higba warag k'ir t'uu ham däi hiyäla durraajem. Wajapcharan maran hamau sii hamach deg dijā sirp'ag t'lanam hoomjöta haajem. Hōor t'umaam k'lanau hisegtarrjö námna, hīsjā hagt'a chik'am hi hee hich jäg pälrbä durraajem.

¹⁴ Mua mág hēsap gaai hik'ala päräg mag p'ä deepäi chiräm chan sii pääar k'ir naaupim k'ochgaupai k'abam. Mua mág hēsap p'ä deepäi chirämä, mäch chaainjö pääar k'osi wai chitaawaita sii pääar wawí chirämä.

¹⁵ Päächig Cristo hiek jaaumk'ir päräu maestronaan k'apan diez mil jar wai naawiajā pääar chan dënnaan k'apan chuk'u nám. Jesucristo hiek jäg päächdëu hogdäba hāk'a wēnärräm gaaimua mág jēb gayan mälaa pääar hayau, Hēwandamau maach peerda haaujem hiek muata nacha päräg jaautarr gaaimua.

¹⁶ Magau keena. Maguata muan pärägjä mäch chitaajemjöta wēnärrapi jaaau k'itaajem.

¹⁷ Timoteoogjā mächdëu jaauwiata Cristo hiek hāk'atarr haawai hijā mächhaaijö sim. Magua pärägjä mächjö wēnärraju k'ap hamk'ir, mua hiita pääar haar päijim. Hiruata maach Pör Cristo hiekjä chadcha hogdäba hāk'a k'itaajewai mua hi jäsene chitäm. Hich barbaimaawaita hirua päräg jaauwimaju, jägata mäch chitaajé. Muajä pääar dënjo Cristo hiek hāk'a

chitaawai mʌch chitʌmpierri glesiapierr mʌchdēu jaaudem hiekta hirua pārag jaaumaju.

¹⁸ Hāaur k'ʌn pāar k'apeenan jūrr hamachta pāar dāi hārpai t'ʌnʌm haajem, mʌ hamach haar mabajupii hawia.

¹⁹ Mamʌ maach Pör Jesuu k'ōs hamʌn, mʌchdēun jöpcha pāar hoon maju k'īrju chirʌm, ham hiek mag hamta Hēwandum dēn hanaawai daau chadcha hamachdēu jaaum nʌm heyaa wēnʌrrʌm k'ap haag. Jāan magbamʌn, sīi Hēwandum jua t'eegaujā k'aba, sīi par hiiupai k'āijā mag t'ʌnʌm.

²⁰ Hēwandum dēn'k'a nʌm chan sīi hōor jāg daar nem hiek'aa k'aug hiek'aa nʌm k'abam; Hēwandum dēn'k'a nʌm habarmʌn chadcha hirua nem jajaauk'am hipierraas wēnʌrrʌmuu hi jua t'eegta dich gaai hoopii nʌmʌu.

²¹ Jāga pārau k'ōsi nʌ? Jāga barbaimaawai warre pāachig meeurrauta hiek'apim k'ōsi nʌ, wa mawia sīi pāach daupiinaa hit'ūuta pāachig hiek'apim k'ōsi nʌwa?

5

Jāga haju haai nʌ jāg sīi parhooba t'ʌnʌm k'ʌn k'ʌn dāi

¹ Jaau nʌm k'ʌn hiek mag pāar hee hābmua hich bāaurr hūanpaita hich hʌlīk'a wai sim hanʌm. Jāgʌm pāar dak nem wajap'ampa, jāgʌm pekau chan ni Hēwandum hiek k'augbam k'ʌn heejā hooba haajem.

² Mag nʌmta pārau pāachdēupain Hēwandum hiek wajap'a hāk'a nʌm haajerram. Mag hiek'aju k'āai warag pāar chigaa haju haai nʌmta, chigaa k'abamjō nʌm. Chi mag sim wounan warre pāach heemua jāgrāju haaita sim.

³ Mʌ chan chadcha k'īrcha chan pāar haar k'aba chirʌm, mamʌ mʌchchata pāar haar chirʌmjō mʌch hiekta maach Pör Jesucristo hiek gaai t'ʌwi mua warre pārag jaauk'im. Mua hoowain jāgʌm k'ʌn dāin magta haju haai sim.

⁴ Pāar cha mua jaau chirʌm hiek hiek'aag hāba biirdʌawai k'īrcha chan pāar haar k'aba chirajup mamʌ mʌ hak'aran pāar haar sīeju. Mag mʌchta pāar haar chirʌmjō chirʌm dāi hīchab maach Pör Jesús hi jua t'eegjā pāar dāi sīeju.

⁵ Mag wajap'a hiek'awian chadau chi mag hich bāaurr hūan dāi sīerr woun warre pāach heemua jārbapāit, dōsātagta hi dāi hichdēu hampierr hamk'īir. Magbaawai hāsie hich daujā merag p'ewia deeu hewag p'ʌrbawia hubʌ sīsimʌn, maach Pör Jesús bēem hedjā hāu hi hak'aardam peerdʌ hauju.

⁶ Pāar hee jāg k'aigba nʌm chan, pāachta wajap'a nʌm hawia pārau pōd pāach t'ō hiyā haju k'aba nʌm. Jāgbāadēp'ʌmjā sīi hoobamjō bʌlīrjā hiek'aba hich jāg sīsiu hak'iin, hābpai mag sim gaaimua warag tagam k'ʌnprata hārju, levadura bʌchk'un harin hee pāibarmua warre t'um haaidʌ joopjemjō.

7 Pārau k'ap'ʌm, p'iesta Pascua hee paawai levadura t'um bark'ʌlijem. Hich hagjö k'abahab Cristo meetarr gaaimua maach k'aibag chugpaa hat'amjā. Mag sīewai mag levadura dēnjoy pāach t'umaam k'ʌʌn hārpi sim woun warre pāach heemua chawag jārbapäit. Mag jārbapäiwain chadau Pascua hee k'oog pan levadura chuk'u wau simjö pāar heejā mag k'aigba nʌrrjēem gaaimua levadura dēnjoy bigaum k'ʌʌnpa hārpiju k'ʌʌn chuk'u haju.

8 Mag p'iesta Pascua hee haajemjōta maach Hēwandam dāi wēnʌrraju haai nʌm. Wajapcharan dich k'aibag t'um hisegwia hāba k'īirjug wajap'am hauwia chadam hiek gaai jaau simjö wēnʌrrʌmʌn, pan levadura chuk'u wau simjōta nʌm. Pari magba hagt'a dich k'aigba nʌm k'ap'ʌ nʌmjā hisegba hich mag wai wēnʌrrʌmʌn, magan sīi hagt'a Hēwandam hiek k'augbam k'ʌʌnjōta nʌm.

9 Napem mʌchdēu hīchab pārag hēsap p'ā deepäitarr gaai mua pārag, "Jāg hamach hʌlin k'abam dāijā k'apse haajem k'ʌʌn dāi chan hoob k'apeerk'amiet" ha chirajim.

10 Pari mua mag chirʌm chan mag har parhooba k'apse haajem k'ʌʌn, wa p'atk'on hat'ee bīe sīerrjēem k'ʌʌn, nem jīgmien wa nem parhoobamʌgtā Hēwandamagamjō jēeujem k'ʌʌn higwiata mag warre ham dāi hiek'ajā hiek'aba ni hamag hoobamjō habatjā haba chirajim. Mʌg jēb gaai nʌweran hichiita ham dāi maach hich jāg wēnʌrraju.

11 Mua mag chirarran, har pāach heepajā hermanonaan hanʌm k'ʌʌnta mag parhoobanaa p'atk'on hat'eejā bīe t'ʌnʌm k'ʌʌn, nem parhoobamʌgtā hēwandam hawia jēeu nʌm k'ʌʌn, parhooba chik'am k'īir hiek'ajem k'ʌʌn, nag pig sīerrjēem k'ʌʌn maimua nem jīgnemjā sīerrjēem k'ʌʌnta jaau chirajim. Har mag t'ʌnʌm k'ʌʌn dāi chan ni sīi t'ach k'oogpajā hoob ham dāi hāba hohoodō hamiet.

12-13 Chadcha har sīi hermanonaan k'abam k'ʌʌn higwia chan pōd mua, "Haman magta sīerrjēem" haju k'aba chirʌm. Ham mag jaaujuun hich Hēwandamauta jaauju haai sim. Pari hichiita pārau pāach heepaim k'ʌʌn dāin chadau pāachdēu k'ap nem hinju haai nʌm. Magua mua pārag, "Jāg pekau pōm sim warre pāach heemua chawag jārbapäit" ha chirʌm.

6

Juez Cristo higar k'abam k'ʌʌn na hiekk'ōr hēuda nʌm

1 Jāga jāg pāach Hēwandam hiek hāk'a nʌm k'ʌʌn hap'ajā hiekk'ōr haauwai, chi t'et'emnaan pāach heem k'ʌʌnjā higbanaa warag bālrijā Hēwandam hiek hāk'abam k'ʌʌn haarta weetjē, mak'ʌʌnagta pāach hiekk'ōr wai nʌm jawaan.

² ¿Pārau k'augba nʌ, mʌg maach Hēwandam hiek h̄k'a nʌm k'ʌnauta mʌg hatag mʌg jēb gaai Hēwandam hiek h̄k'aba harr k'ʌn k'aibag maach hipaarmua Hēwandamag jaau t'ʌnluju? Mag maachdēuta ham k'aibag waujujā Hēwandamag jaauju nʌmta, jägwia hag k'āyau mʌg jēb gayam nem p'it'ur k'abamjā pārau pödba nʌ.

³ ¿Pārau k'augba nʌ, h̄gt'ar Hēwandam chognaan t'ʌnʌm k'ʌnʌnjā maach k'āai heepai t'ʌnʌsisju, maachta Hēwandam d̄i h̄ba ham pōrnamk'a nʌsisju haawai? Maachdēuta magju k'ai, magan mʌg jēb gayam hiekk'ōr chará hag k'āajā p'it'urg chuk'u wajap'ata waupäp̄l̄i haju haai nʌm.

⁴ Magua mua pārag mag chirʌm: Bñl̄r habarm gaaimua pāach heepai hiek p'it'urg haadeewai, ¿jägwia pārau pāach heepaim k'ʌnʌnta chi jueznaan k'amk'īr j̄r hauba haajerrá, s̄i Hēwandam hiekjā h̄k'abam k'ʌnʌnagta pāach jusgaapiju k'āyau?

⁵ Juau hogt'om pāar k'īr naaumk'īrta chadcha mua pārag mag hiek'a chirʌm. Mag k'ōs haawaita pārau jāg bigaam k'ʌnʌnta j̄r hahau haajem. Mua k'īrjuawai pāar hee magʌm hiekk'ōr hōb̄erbaadēp'ʌm paar hiek'aagjā pāach heepaijā chi t'et'emnaan t'ʌnʌm, ¿jägwia magʌm k'ʌnʌnta j̄r hauba haajerrá?

⁶ Wajapcharan mag wir haig pāach hermanonaan heepai meeuk'a nʌmpaijā k'abam; mag meeuk'anaa hag hiek h̄udʌlagpaawaijā jueznaan Hēwandam hiek h̄k'abam k'ʌn haarta w̄twia mamta magʌm hiekjā h̄udʌajerram.

⁷ S̄i jäg pāach heepai bñl̄r habarm gaaimua k'īr haup'ōbaadēp'ʌmpaijā k'aigbata sim. Pāach k'apeenau pāach d̄i warag k'aigba haawaijā, parhoobam k'ʌnʌnagta jaauju k'āyau, ¿jägwia warag s̄i magʌm k'īu h̄watp̄iba haajē? Jäg pāach nem k'āijā jīgk'aawai warag hñdʌraa hok'oopiba haajē, t'umaam k'ʌnʌnag k'ak'apdō hapimaaugau?

⁸ Mamʌ pārau magba, warag pāach garmuata pāach hermanonaan heepaijā nem wauju k'abampa waunaa ham nemdamjā k'ūgur haumaju h̄k'aajem.

⁹ ¿Pārau k'augbata nʌ, jäg nem k'aigba waaujem k'ʌn pöd Hēwandam sim haar w̄tju k'abam? Hoob hñdʌr pāach k'ūgurpimiet. Har dich hōor k'abam d̄ita parhooba k'apse haajem k'ʌn, hamach hōor d̄i s̄isidʌmta deeum d̄i haajem k'ʌn, nem parhoobamʌgt̄a h̄ewandam hawia jēuem k'ʌn maimua har hamach hemk'ooin hap'ajā hñlin d̄ímjō waaujem k'ʌnʌnjā Hēwandam sim haar pöd hōb̄erbam.

¹⁰ Mag tag t'ʌnʌm: nem jīgk'aajem k'ʌn, p'atk'on k'īrag b̄e s̄ierrjēem k'ʌn, nag piim k'ʌn, parhooba chik'am k'īr hiek'aajem k'ʌn maimua har s̄euk'a chik'am k'ūgurnaa chik'am juu heem nemjā k'echeu haumaaajem k'ʌn, magʌm

k'ʌʌnjā ni hābjā Hēwandam sim haar höbərbam.

¹¹ Hāaur k'ʌʌn pāar hee cha mua jaau chirʌmjöta t'ʌnaajim warrgar. Mamʌ hīs ya maach Pör Jesucristo gaaimua hich Hēwandam Hak'arau ya pāar k'aibag t'um hāpāiwia hich hat'eepaita nem wajap'am happai wau wēnʌrramk'īir pāar jar haujim. Mag nʌm dāi warr pāar hi dāi hiekk'ōr pōm wēnʌrrarrjā, maach Pör Jesucristoou Hēwandam Hak'aar dāimua häu pāar peerdʌ hauwia pekau chuk'u harrjö pāar wai sim.

Maach moron Hēwandam s̄lejem diiu

¹² Pāar hee hāaur k'ʌʌnau maagjeebma: "Muan mʌchdēu nem waum haig wau chitʌm; magʌm paarjā, k'aíu mʌrlʌg magʌm habarju" haajem. Chadcha hich magma. Mamʌ maadēu nem wau nʌm t'um maach hat'ee häu k'aba s̄ierrʌm. Magua, muajā mag mʌchdēu nem waum haig pōd waubam; mua magk'iin magʌm nem wauju k'īirjuga warag mʌ hārpaju.

¹³ Hīchab hāaur k'ʌʌnau pāar hee maagjem: "P'iejāban k'oog hat'eeta waaujem; maagwai maach bi t'achdam k'ō nʌm hat'eeta Hēwandamau deejim" haajem. Ma chadcha k'oog hat'eema p'iejāban, maagwai mag t'ach k'ō nʌm jā pekau k'ábama; pari hichiita Hēwandamau magʌm t'um chuk'u hapāiwia maach bijā jēbeg paapāiju. Pari mag maach bi t'ach hat'eem hawiajā, maach mor chan s̄i dich hōor k'abam dāi parhooba k'apes hamk'īir k'abajim. Maach moron maach Pör Jesucristo hat'eyau, t'um hichdēu nem waipi sim wawaag. Maagwai hich Jesucristo, jūrr maach mor hat'eyau, hí maach mor hee s̄lejewai.

¹⁴ Maguata hich jāg Hēwandamau hich Jesús p'iriutk'a hauju.

¹⁵ ¿Pārau bʌʌrjāta k'augba nʌ, maach t'umaam k'ʌʌn morta jūrr Cristo mork'a sim? Mag simta, hābmua k'āijā hʌʌlin parhooba durpa t'eeeg s̄ierrjēem k'ʌʌn dāi hak'iin, maach mor mag Cristo mork'a simta jūrr mag hʌʌrirag dee naabahab.

¹⁶ ¿Pārau k'augba nʌ, jāg hʌʌlin chi durpat'ierrmie dāi nʌm haig, ya maach hi dēnk'a nʌisip nʌm, maagwai jūrr hichjā hagjö hōor hābpaimjö maach dēnk'a s̄isip sim? Hēwandam hiek p'ā sim gaai jaauwai, "Warr jaai k'aba haawain numí narrta, jaak'a nʌisiewain hōor hābpaimjöta hap'ōbaadēm" ha sim, "jūrr hagdaujö warm dēnk'a nʌisim gaaimua."

¹⁷ Hich hagjöta naabahab maachjā hīchab Cristo dēnk'a nʌisim haig. Hāb k'āijā maach Pör Jesucristo dāi s̄isiewain, magbarm haigmua maadēu hi hoobahab mama hī Hak'aar maach hee s̄iechēm gaaimua warag maachin hi dāi hōor hābpaimk'a hi dēnk'a nʌisim.

¹⁸ Hoob pāach hōor k'abam dāi k'apese hamiet. Deeum pekau waauwai chadcha Hēwandam na maach k'aigba hapi sīeb mamλ, jāg dich hōor k'abam dāi k'apese hanλmjöcha k'aba sim. Maach mor mag Cristo hat'eeta sīewai, jāg dich hōor k'abam dāi k'apes haawain, wir haig dichdēupaita dich k'aibag wau nλm, deeum dāi namua dich mor Cristo dēnk'a simta hārpi naawai.

¹⁹ ¿Pārau k'augba nλ, mλg maach Cristo hiek hāk'a nλm k'λλn mor hīchab Hēwandamau maachig hich Hak'aar deetarr hag sīejem dik'a sim? Hēwandam Hak'aran chadcha maach heeta sīejem. Mag hí maach hee sīejewai maach mor chan maach dēn k'abam.

²⁰ Chi mork'λλn Hēwandamau, hichdēuta maach pērk'a hau-tarr haawai. Maguata dich morjā hāba hi hat'eepaita wai naaju haai nλm, bigaaum k'λλnaujā mag hoowia Hēwandam wajap'a hig hiyλλnaa maach hēugarjā wajap'a hiek'amk'īir.

7

Jua pλrju haai nλ wa juu pλrju k'aba nλ?

¹ Na har pāachdēu mλrlg hēsap deepāxitarr gaai juu pλrju haai nλ wa juu pλrju k'aba nλ ha jēeu narr, hīsin chad mua pārag jaauk'im: Mλrlgan, hemk'ooin hλlin hauba hich jāg hamach happai wēnλrrak'iin nem wajaug sim.

² Mamλ jāg hamach hōor k'abam dāijā sīi parhooba haadēp'λm gaaimuata hemk'ooinjā hagdaujō hamach hλlin dāi sīsidnaa chi hλlinjā hagdaujō hamach jaain dāi sīsid haju haai nλm.

³ Ya mag hāba nλisiewai, chi hemk'ooirau k'ōsi haadeewai chi hλliraujā hīgk'aba, maimua chi hλlirau k'ōsi haadeewaijā hich hagjō chi hemk'ooiraujā magλm haba haju haai nλm, ya dich hōor dāita naawai.

⁴ Wa chi hλlirau k'āijā, "Mλch mor haawai mλ jayaujā k'augba sim" ha hiek'aju k'aba sim, warramjō pλch hap-pai k'aba sīewai. Ni chi hemk'ooiraujā pōd, "Mλch mor mλch gaai wai chiraawai mλchdēu k'ōsi haadeewaita magju haai chirλm" haju k'aba sim, pλjā hīchab pλch hap'am k'aba haawai.

⁵ Mag jūrr hagdaujō chik'am dēnk'a naawai, hābmua k'ōsi sim haig pōd hiwiir hābmua, "Mua k'ōchk'abam" haju k'aba sim. Pārau k'apes haba hāwat hauju haai nλmλn, k'āaidam k'apanaa k'āijā maach Hēwandamag jēwaagpaawai hagdaujō sλrk'a hauju haai nλm ha hiek'awian chadau sλrk'aju haai nλm. Pari ya mag jēeu dichdimaawain chadau hūwaai pāachdēu waum k'ōsim haig waubat. Heeu magba hak'iin, k'āai k'apan pāar magλm k'augba nλisiewai jūrr meperau deeum dāi k'āijā pekau waupiduk'am.

⁶ Mag chiram chan, mag hichiita hēwannaan t'um pāach hllin haupetat haba, wa chi hllinag k'āijā t'um jaain jlk'abat haba chiram. Mag k'ōs hamn hūuma; mag k'ōchk'abamn hich hagjō nem wajaug sim.

⁷ Mlch hödiiupain muan pāarjā t'umaa māchjöta pāach happai naapim k'ōsi chiram. Mamā Hēwandamau maachig hagdaujō hich jua t'eeg deejem, mag deebarmua hagdaujō dichig deemarrpierr hich hat'eeta nem waumk'ir.

⁸ Pari mua har hagt'a hamach hap'a t'ānlm k'ānnag maimua k'oopaa hllinagjā hagjō, "Mājō pāar hich jāg pāach hoppaita wēnrrak'iin hāu hak'am" ha chiram.

⁹ Mamā pārau pāach hö k'ōchag pōd hāwatbaju nām k'ai, warre pāach hllidamcha hat'at; maagwai hllinajā hagjō warre pāach jaankind haupetat. Warre dich hōor dāicha nāisiewai hāucha sīebahab, sīi magām k'ōchag haadēp'āmjā hich mag hāwat wēnrraju k'āai.

¹⁰ Pari ya har hamach hōor dāi nām k'ānnag mua mag chiram. Ya ma chan sīi māch hiiupaijā k'aba, maach Pör Jesuu mag jaaupi sīewaita mag jaau chiram: Pāch chi hlliraujā hoob pāch jaai pāa hllram.

¹¹ Mamā pāch jaai pāawiajā, tag deeum jaaijā hauba, hich magta hllraju haai sim. Mag hich mag pāch hoppai hllramap'a hlmn, magan deeu pāch jaai dāita p'ārbaju haai hām. Maagwai pāch chi hemk'ooiraujā pōd pāch hllai pāaju k'aba, ni deeum hllijā hauju k'aba sim.

¹² Mag tag deeum nemdam mua pārag jaaum hig chirajim; ya ma chan maach Pör Jesuu jaaupi sim k'abam, maan sīi māch k'īrjug heepaimlu. Mamā māchdēu k'īrjuawai chadcha magta haju haai sīewaita pārag jawaagpam: Maach hermanonaan heem hābmua k'āijā hllwai sim, pari mag hllirau Hēwandam hiek hāk'aba sim; mag k'itmuata hich jayag hich pārapimap'a sim chan, mag hermanou pōd mag hllwai pāaju k'aba sim.

¹³ Wa magba hllwai hāb Hēwandam hiek hāk'aba sim jayau k'āijā jūrr Hēwandam hiek hāk'aba sim; mamā hich hllwai ya hag dāi k'aug sīewai hich pārapimap'a sim chan, mag hlliraujā pōd mag hemk'ooi pāaju k'aba sim.

¹⁴ Jāgwi? Chi hemk'ooirau hāk'aba sīewia k'āijā ya jūrr hich chi hllwai gaaimua Hēwandamau tag sīi bigaaum k'ānnjōcha k'aba hāu hi heeg hoo sīewaima. Wa magba chi hemk'ooirau k'āijā wajap'a hāk'aba simta jūrr chi hllirauta Hēwandam hiek hāk'aba sim k'ai, hich hagjō chi jayau pōd pāaju k'aba sim. Magba hak'iin Hēwandamau hich jaai gaaimua hāu hijā hagjō heeg hoo simta pāaju. Wajapcharan mag chi Hēwandam hiek hāk'aba sim gaaimuata warm k'ānnjā hichjō Hēwandam dēnk'apiejem. Magba hak'iin pāar chaainjā sīi

b  lrj   H  wandam hiek h  k'aba haajem k'  n chaainj  ta s  sid haju. Mam   h  u h  bmua h  k'a k'  r  m gaaimua ya h  chab hamj   hich d  nk'a  m   hich d  nk'a haaujem H  wandamau.

¹⁵ Mam   mag j  rr hiwiir h  bmua H  wandam hiek h  k'aba s  ewai chi h  k'aba sim garmua p  am k'  chag t'  n  m k'ai, hid  u p  ch p  apib  . Chi h  k'a simua h  k'aba sim  g p  d, "Pua chan m   p  laju k'aba sim" ha hiek'aju k'aba sim. Hich mag hogd  ba w  n  rr  m chan k'  inaa w  n  rrabaju. Pari H  wandamau maachig k'  inaata w  n  rrapi jaau sim.

¹⁶ Magua mag chi h  k'aba sim garmuata dich hiseg n  mj  , h  k'ar dich d  nj   h  k'api hauju hawi hogd  map'am gaaimua k'  inaa k'aba w  n  rr  m k'ai, hich garmuata hid  u p  ch p  apib  . Magba hak'iin hich mag k'  inaa k'aba w  n  rraju. Chadcha mag h  k'aju hawiaj  , j  ga pua mag hirua h  k'aju k'ap'   s  , mag gaaimuapai mag k'aigba n  mta hogd  ba w  n  rraag.

¹⁷ Pari muan iglesiapierr h  or n  n  lid  m k'  nnag magta chir  m: M  rgan p  achd  u H  wandam hiek h  k'aawai narrj  ta naaju haai n  m. Mam   mag w  n  rr  mu H  wandam Hak'arau p  achig hich jua t'eeeg deemarrpierr hi hat'eeta nem waubat.

¹⁸ Pua H  wandam hiek h  k'aawai judionaanau hamachta H  wandam chaaink'a n  m k'ap hamk'  ir haajemj   meh  u p'  rbich chirarr k'ai, hich mag chirs  . Wa p'  rbichba k'  ij   chirarr k'ai, hoob p'  rbichpim.

¹⁹ Judionaan d  nj   p'  rbich sim k'ai, h  u sim; pari p'  rbichba s  ewiaj   hich hagj   nem wajaug sim. Mam   H  wandamau mag  m gaaimuata maach hig sim habam. Magarrau chadcha wajap'a sim  n, H  wandamau hich hiek gaai jaau sim hiperra  a n  m  n chadau wajapcha sim mag  m p'  rbich n  m k'  aij  .

²⁰ H  wandamau maachig hich hiek h  k'api haauwai maach narrj   hich magta naaju haai n  m.

²¹ Hirua p  rag hich hiek h  k'api haauwai p   s  i chik'am chogk'a s  err k'ai, k'ani pua tag k'  irjuju. Pari pua hoowai h  u p   p  ch patr  n jua heemua h  berju hayaa hoo wai sim k'ai, hoob par da  apai hoom.

²² Pari H  wandamau h  rcha mag  m k'  irjupiba sim. ¿K'an j  gw  i mua mag chir  ? P   hich mag chik'am chogk'a s  siwiaj  , hichiita pekau maad  u hoomaug sim chogk'a s  err jua heemta maach P  r Cristoou p   peerd   hautarr haawaima. Pari mag chik'am chog k'aba harr hawiaj  , mag Cristoou p   peerd   hautarr haigmuan p  ln j  rr hi chogta k'a s  sim.

²³ P  ran t'um Jesucristo bag h  rtarrauta H  wandamau p  ar p  rk'a haujim; maagwai ya p  ran hi d  n  u. Chadcha mag k'ai,

magan sii mag jēb gayam k'lan k'īirjug higba, hāba hi hiekpaita hūrbat.

²⁴ Hēwandam gaaimua k'odamnaan, pāachdēu Hēwandam hiek hēk'aawai narrjō hi na hich mag wēnrrat'.

²⁵ Daupeen har hagt'a hōor meraam k'lanag hiek'aag chan, maach Pör Cristoou mārlag jaauba harr haawai, wajappai hiek'aju chuk'u chiram. Pari mārlagan māgta sim: Mājā hīchab maach Pör Cristoou juapá deewia hi dāi huba chitamuata jaau chiraawai pārau hēk'aju haai nām. Hūrbat:

²⁶ Hīs hewagan warag p'it'uurga paauk'amaawai mārlagan maachin cha maach nāmjöpaita hich jāg wēnrraju haai nām.

²⁷ Hāli wai chiram k'ai, hoob pach hāli plam. Hēwan chiram k'ai, hoob jöpk'arraa hāli hauju k'īirjum.

²⁸ Pari pua hāli hauju k'īirjubaadēwi warre hag dāi jua plrmān pekau k'abam. Wa chi hālirau k'āijā hich jaaipaju dāi jua plrwiata pamān, hich hagjō pekau k'aba sim. Magba ya pāach hōor dāi paauk'abaadeewai, warr pāach happai haawai naajerrjō k'aba, p'it'uurga haju. Mag pāach p'it'ur hapimaau-gauta mua pārag mag jaau chiram.

²⁹ Hīchab mua pārag magam hig chiramān māgau keena: K'īir heyaa habat, māg jēb gaai chan ya tag maach pōm wēnrrabaju. Mag ya maach Pör Cristo bēeimān sim haawaita, hāli paraa chirawiajā, dich hāli dāipaita hogdāba k'ēk'ēu haju k'āyau, hārcha maach Pör Cristo hat'eeta nem wajap'a wauju haai nām.

³⁰ Hök'īirjuu nām k'lanjā, maach Pör Cristo bēeimān sim k'ap'la haawai hoob hatcha k'oopaan sark'a nām k'lanjō hamiet. Maimua har honee nām k'lanjā, mag hi bēeimān sim k'ap'la naawai, hoob dau lōkōo hamiet. Hamach p'atk'onau nem pēr hau nām k'lanjā, hoob hag dāi hich mag hēumeeju k'īirjumiet.

³¹ Māg jēb gaaaim nem hat'ee pōr wajap'a haajem k'lanjā, magam nem chuk'umjō hāba Hēwandam hat'ee nem waujuuta hēk'abat. Maadēu k'ap'la nām, māg jēb gayam nemen t'um höwia hich māg durrjā chuk'u haadēju.

³² Magua mua chan pārag māg jēb gayam nemta hārcha k'īirju nāl hapimap'a chiram.

Hēwannaan hālinpan k'āyau juu par nām, maach Pör Cristo hat'ee hārcha nem wajap'am waunaa hi dau na wajap'a wēnrrajuuta k'īirju nāl haag.

³³ Mamā mag k'āyau jūrr hāli paraam magcha juu par k'aba sim Hēwandam hat'ee, hī hichdēuta hamachdēu nem hig nāmjā k'ap'la hagpierr nānluu hawia hich hāli dāijā hogdāba sīsīp'la haawai. Wajapcharan hāli paraa simān t'oop'em numí simjōta sim, Hēwandam hat'eejā nem waunaa hich hāli dāi sīsīp haagjā hagjō.

³⁴ H^āl^āi jā hīchab hich hagjōta sim. Chi hich hap simua hāba maach Pōr Jesucristo dau na nem wajap'a wauju k'īirjugta k'īirju sim, hich mor maimua hich hak'aarjā Hēwandum hat'eeta wai sīewai. Pari jaai paraamua magbaju, hirua degam nem gaaijā p^ārnaa hīchab hich jayau nem mag habaawaijā hagpierr haadēp sim haawai.

³⁵ Mua mag chir^ām chan sīi pāar jaain j^ārpimaaugaujā k'aba, pāach hāu wēn^ārramk'īirta mag chir^ām; mag hōor dāi paawaijā mag^ām gaaimua hamach hap'am k'^ānnjō juu parcha k'aba haawai pōd Hēwandum hat'ee wajappai nem waubaju k'ap'^ā chiraawaita mag chir^ām.

³⁶ Pari hābmua k'^āijā, "Ya m^ā chi jōoi chiraawai m^āch h^āl^āidam hauwia hag dāita m^ā hāu chirsiju" ha k'īirju sim k'ai, hichdēu k'īirju simjō haju haai sim. Magan hichdēu hiek dee wai sim h^āl^āi dāi warre juu p^ārju haai sim; mag juu p^ārbarm pekau k'abam.

³⁷ Pari deeum hagjō chi jōoi hēwan sim, magua k'īirju sīi hawia, "M^ā hich jāg m^āch hap h^ālin k'īirjā k'augba chitaju" ham^ān, magan mag hichdēu k'īirju simjō haju haai sim, h^āl^āi hauba; magjā nem wajaug sim.

³⁸ Wajapcharan m^āgta sim: Ya pāach jaai hawaag, wa hemk'ooirau k'ai hichdēu hiek dee wai sim dāi warre juu p^ārwiaata pam^ān nem wajaug sim. Mam^ā jaai hauba, maimua chi hemk'ooiraujā h^āl^āi hauba, pāach happai wēn^ārramjā pekau wauba wēn^ārraju hawia juu p^ārba hak'iinjā wajapcha sim.

³⁹ H^āl^āi jaai paraam^ān, chi jaai meebam haiguin hich jaai gaai jāgadau jā simjōta sim, pōd p^āraujā k'aba. Magarrau chi jaai meebaraadeewain chadau hich hap sīsiewai deeum jaai hauju haai sim. Pari majā parhoobam k'^ānn dāijā k'aba, hagjō Hēwandum hiek hāk'a sim dāita juu p^ārju haai sim.

⁴⁰ Pari mua k'īirjuawai mag k'oopaa h^āl^āi tag jaai hauba hich happai n^ārrak'iin, hí honeecha h^ārraju. Maau m^ā k'īirjungan. Mua pārag mag hiek'a chir^ām^ān, m^āchdēupai k'īirjuawaijā chadcha Hēwandum Hak'aar m^āch gaai wai chiraawaita pārag mag chir^ām.

8

¿Hēwandumnaan han^ām na nemek wai narr k'ōju haai n^ā?

¹ Hīsin chad pārag jaauk'im, har na pārau m^ārl^āg jēeu narr: Hēwandum hawi hag^āg jēeu n^āmuua hag k'īirp'ee nemek wai narr k'ōju haai n^ā wa k'ōju haai k'aba n^ā ha jēeu narr. Mag hiek haawai chadcha t'umaam k'^ānnau k'ap'^ām haajem. Pari maadēu dichdēu nem k'ap'^āmta hig wēn^ārram^ān, magan dichdēupaita dich t'ō n^ām. Pari magba maadēu dich k'apeenta

daupii wai nʌmʌn chadau Hēwandum hiek gaaita maadēu ham k'īrjugjā bāaupi nʌm.

² Hābmua k'āijā “Muan chadau k'ap'ʌ chirʌm” ha hiek'a simʌn, magan magua chan chadcha hichdēu nem k'ap'ʌ haju haai simjā k'augbata sim.

³ Mamʌ mag nem hinag pōmta hārcha k'ap'ʌ haju k'īrjuju k'āyau, hāba Hēwandum k'ōsi hajuuta hēk'ajū haai nʌm, mag hi k'ōsi nʌm gaaimuata hi dāi k'apeerk'a naawai.

⁴ ḶHōrau juau nem wautarrta hēwandum hawia hagʌg jēeu nʌmuua hag k'īrp'ee nemek wai narr k'ōju haai nʌ wa k'ōju k'aba nʌ? Maadēu k'ap'ʌ nʌm, hōraun juau nem wautarrta hēwandum hanaab mamʌ, bālṛjā baleeba sīsidʌm. Maach Hēwandum charan hābpaita k'itʌm.

⁵ Hōragan mʌg jēb gaai hēwandum hanʌm k'apan t'ʌnʌm, hedjā heem magwe. Mag hēwandumnaan hanaa chi pōrṇaan hanʌm k'ʌnʌn k'apan t'ʌnaawiajā,

⁶ maach hat'eyan Hēwadamana hābpaita k'itʌm, Hēwandum chi Haai. Hichdēuta nem t'ʌnʌmjā t'um hompaa haujim. Magua maachjā hi hat'eepaita wēnʌrrʌm. Maach Pōrjā hābpaita sim hīchab; ma, Jesucristoou. Nem t'um t'ʌnʌmʌn hāba hi gaaimuata t'ʌnʌm. Maachjā hīchab hi gaaimuata hāu peerdʌ durrum.

⁷ Maachdēu k'ap'ʌ nʌm, mag Hēwandum hābpai simta maach Pōrk'a sim. Mamʌ har hōrau ham hēwandumnaan hanʌm k'ʌnʌn chan bālṛjā baleeba sīsidʌm. Pari t'umaam k'ʌnʌau chan magʌm k'augba nʌm. Hāaur k'ʌnʌn warr Hēwandum hiek hāk'aba haawai nem parhoobamʌg jēeu narr k'ʌnʌnaun hagt'a chi nemekjā k'ō nʌm, chadcha deeum hēwandum chi hiwam k'īrp'eeta wai narrpii hawia. Pari ham hagt'a Hēwandum hiek gaai k'uk'urpai naawai, hamachdēu k'īrjuawai mag k'ō nʌmuajā hagʌgcha jēeu nʌm dāi hāba sim ha k'īrjuajem. Mag k'īrjubaadēm haigta hamachdēupaita hamach k'aigba nʌmjōo k'īrjuajerram.

⁸ Pari maadēu k'ap'ʌ haju haai nʌm, hīs mag dich t'ach k'ō nʌm gaaimuata mag Hēwandum najā maach hāu wēnʌrrʌmjā habam. Magʌm nemek mod maadēu k'ök'iinjā, warm k'ʌnʌn k'āai wajapchajā wēnʌrrabaju. Wa k'ōba hak'iinjā, maachta warm k'ʌnʌn k'āaijā k'aigbacha wēnʌrrajujā habam.

⁹ Mamʌ nem parhoobamʌg jēeu nʌmuua nemek wai narr pāachdēu k'ōju haai nʌm hawiajā, wajap'a k'īrjunaata k'ōbat, heeu pāach mag nʌm gaaimua har Hēwandum hiek gaai hagt'a hubʌcha k'aba durrum k'ʌnʌnta jūrr pekau hee burrpiduk'am.

¹⁰ Pua k'ap'ʌ sim, magʌm nemek mod k'ō nʌm k'aigba k'aba sim. Mamʌ pāchdēu mag k'ap'ʌ chirʌm hawia, dich hermano hagt'a Hēwandum dāi hubʌ k'aba sim dak'īr mawia

nem parhoobam k'īirp'ee nemek mod wai narrta k'ök'iin, hich dak'īir mag k'öbaawai ḥiruajā hagjō k'öm k'ös k'abaju k'ai? Hirua mag hoowai pΛ dēnjo k'ömln,

¹¹ magbarm gaaimua pua pΛch hermano hagt'a Hēwandum hiek hat'ee k'uk'uraa k'itΛmta sii hok'oopimjō hok'oopiju, majā hi gaaimuapata hīchab Cristooujā hΛdΛraa hich t'ōopitarra.

¹² Maach hermanonaan Hēwandum hiek gaai hagt'a hubΛcha k'aba k'it'ēemta pekau hee burrpiewain, hich Cristo dāichata hiekk'ōr paarpa nΛm.

¹³ Magam huguata, mua hoowai mua nemek k'ö chirΛm gaaimua k'āijā mΛ hermano himeraa pekau hee burrpiju sim k'ai, warag mΛchta bΛlrjā nemek k'öba hich mag chitaju. Magba hak'iin mua nemek k'ö chirΛm gaaimua hi pekau hee burrju.

9

K'anijāgju haai nΛ ha k'ap hamk'īir Pabloou hichpaijaautarr

¹ MΛln chadcha hich Cristooucha hich hi jaaumk'īir jΛr hautarrau. Magtarr haawai mΛ sii chik'am juu heegarta k'aba chirΛm. Muajā hīchab mΛchdēucha maach Pör Jesūs hoobajieb; pāachdēujā pārau k'ap'Λ nΛm, mΛ mag chirΛmua jaauwia k'abahab pāachdēujā chadcha hāk'a durrum.

² Bigaaum k'Λnau mΛ hēugar, "Jā chan hich Cristooucha hich hi jaaumk'īir jΛr hautarr k'abam" haju. Pari pāraun mΛ higwia, "Hich Jesuucha jΛr hautarrau" ha hiek'aju haai nΛm. Jāgwi? MΛ gaaimuata pāachdēujā maach Pör Jesucristo hiek wajap'a hāk'a nΛsiewaima.

³ MΛch hēugar mΛch hīg'Λ nΛm k'Λnag mΛch hiek hūrmk'īir mua magk'im:

⁴ Muajā hīchab warm k'Λn dēnjo pāar chi hāk'a durrum k'Λn juu heem t'ach dee nΛm k'önnaa pāar juu heem dōdōjōdamjā dōju haai chirΛm.

⁵ HΛlijā Hēwandum hiek hāk'a sim dāi juu pΛrwi mΛch chitΛmpierr wai chitaju haai chirΛm, tagam k'Λn hagjō hich Jesuucha jΛr hautarr k'Λnau haajemjō. Hich Jesūs heeug-peenaujā magta haajem, Pedro dāimua.

⁶ Wa Bernabé dāi maach numpaita maar hich jāg maach juadamaucha p'idk'a wēnΛrraju haai nΛwa, maach bidam hat'ee. Ḷ Maarjā sii hīchab pārau jāhogju haai nΛm k'abá?

⁷ K'āiu jaauwai mag soldaaunk'a nΛm k'Λn hamach p'atk'onauta hamach nem hig nΛmjā t'um pērk'a haumaajem haajē. Ḷ Pārau hoowai nemjīir jīir nΛm k'Λnau pōd hamach nemjīir heem k'ōju k'aba haajē? Ḷ P'ak bāau nΛm k'Λnau pōd

chi jūdchö dōju k'abam ha hūurjē? Mag k'abam. Maachin dich p'idx'a nām gaaimuata t'achdamjā k'ō wēnarrām.

⁸ Mua mag hiek'a chirām hūrwia hoob pārau sīi māch k'īrjug heemuapaita mag hiek'a chirām hamiet. Moiseeu Hēwandum hiek p'ā pāatarr gaaijā hīchab hich mag hiekpai jaau sim.

⁹ Mag hirua p'ā pāatarr gaai jaauwai, “Pāch nemjīir dau bibt'āg deemkīir p'ak p'idx'api wai chirām haig, hag heem k'ōm hugua hawia hoob hi hi k'ōorjā sīum” ha p'ā sim. ¿Maig Hēwandumau p'akta hārcha maach k'āyaujā dau haug k'augwiata mag hiek'aj? Mag k'abajim.

¹⁰ Hich hiek gaai maach p'idx'a nām k'āan higwiapata mag hiek'ajim, mag p'idx'a nāmjā par k'aba hamkīir. ¿Pārau k'ap'ā naabá, nemjīir jīirwai hag heem k'ōju k'īrjunaata jīirjem, maimua chi bibt'āg simuajā k'ōju k'īrjunaata bibt'āgba haajē? Hich hagjöta sim hīchab Hēwandum hiekta nemjīir jīir nāmjō jaau wēnarrām k'āanjā: Chi hāk'a durrum k'āannauta hamau hig nāmjā t'um k'ap haju haai nām.

¹¹ Magua mua mag chirām. Māchdēuta nacha pāar hee Hēwandum hiekta nemjīir jīir nāmjō jīirimajim. Magtarr haawai maarjā maach juau p'idx'aba, sīi pārau nem dee nām hiiupaita naaju haai nām.

¹² Warm k'āannaun chadcha hamau pāar dāi magta nām; pārau pāachdēujā ham dāi jāg nām k'ai, maar dāi charā pārau wajapcha haju haai nām. Pari magamjā marau bālārjā pārag maar dāi chadcha magta habatjā haba, sīi k'īu hāwatnaa maach juadamauta p'idx'a durraajem maachdēu nemdam hig nām hat'ee; heeu magba hak'iin sīi maachig nem deemkīirta Cristo hiekjā mag jaau wēnarrām hawia hi hiek hēugarta woun hēugarmjō k'aigba hiyā haduk'am.

¹³ Pārau k'ap'ā nām, har Haai hi jēeujem deg p'idx'a nām k'āannau chadcha hag hee Hēwandum hat'ee nem t'ānām k'ōju haai nām. Wajapcharan Hēwandumag jēwaag nemek t'orrp'ēnaa chi nasād gaai p'aajem haig p'idx'a nām k'āannau chi nemek mod gayamjā k'ōju haai nām.

¹⁴ Hich hagjöta maach Pōr Hēwandumajā jaau sim: Hi hiek mag chi maach peerdājem hiek jaau nām k'āannan, mag jaau nām paar dee nāmuata wēnarraju haai nām haajem.

¹⁵ Pari magamjā ni biekdam hābjā mua pārag nem jēwaa k'augba chitām. Hīs māg hēsap p'ā chirāmjā māchig nem deepāimkīirta māg p'ā deepāi chirāmjā haba chirām. Hābmua k'āijā mārlāg, “Hoob tag Hēwandum hiek par jawam” hak'iin, magan mua jūrr hirig, “Pari māch k'īrauta mag par jaau chitaawai māg chitāmua jādaúa t'ōk'iinjā mā gaai mas k'aba sim” haju.

¹⁶ Hēwandum hiek jaau chitām hawiajā mua wir haigpai

mʌch t'öba chirʌm. Chadcha hich Hēwandamauchata mʌchig jaaupitarr haawai mua pöd hirig, "Mua chan jaaubam" haju k'aba chirajim. Mua Hēwandam hiekta jaauba sūk'iin, hirua mʌ gaai jua k'ʌaba deeju. Maigjāh, jhēh, hapk'iitʌ mʌdam!

¹⁷ Mua mʌch k'īrauta hi hiek jaau chitʌm paarjā hirua p'agab k'aba p'agju. Pari hichiita jaaumap'a hawiajā, hich Hēwandamauta mʌrʌg jaaupitarr haawai, jaauju haai chirʌm.

¹⁸ Magua mʌch k'īrauta mag hi hiek jaau chitaawai mʌ honee chiraajem, ni Hēwandamaujā mag par jaaupiba sim hee mʌchdēupaita par jaau chitaawai. Mʌch mag chirʌm gaaimua honee chirʌmta mʌrʌgan ya p'atk'onaucha jua hee p'agbarmjö sim. Chadcha pārag nem jēeuju haai chirʌmta, Hēwandam hiek jaauba chitʌmjōta bʌlrljā pārag jēeuba chirʌm.

¹⁹ Mʌ chan chik'am chog k'aba chirʌm, pari mag chirʌmta t'umaam k'ʌn chogjöta chirʌm, mʌch mag chitʌm gaaimua jūrr hōor k'apanaacha Cristo hiek hæk'api haumaag.

²⁰ Judionaan hee chitʌm haig mʌchjā chadcha judiojöta haadeejem, hamagjā hīchab dāi Cristo hiek hæk'api haum k'ōchgau. Mua mag chirʌm haiguin mʌgta chirʌm: Har hagt'a Moiseeu p'ā pʌatarr hiek hārcha hʌlrk'aajem k'ʌnta Cristo higar t'ereu hawaagan mʌchdēujā hagt'a ham dēnjö hʌlrk'aajem. Pari mʌ chan mag Moiseeu p'ā pʌatarr hiek'au p'ēet'ʌgba chirʌmta mag chitʌm.

²¹ Maimua hīchab judionaan k'abam k'ʌn hee maawaijā, ham hoowai hīchab hamachjöta haadeejem. Mag hamachjö haadeejem ha chirab mama, maach Pör Cristoou nem waupiba haajem nem chan bʌlrljā wauba chitʌm; sī hamagjā hīchab Cristo hiek hæk'api hawaagpaita maagjem. Pari wajapcharan mʌn Cristo hiek hæk'a chitaawai Hēwandam ley dāita chirʌm, hich hag leipai hīchab Cristo ley haawai.

²² Hōor hagt'a Hēwandam hiek gaai k'uk'urpaim k'ʌn daarjā hamau nem wauju k'abam nem wauba chitʌm, hamagjā maach Pör Jesucristo hiek gaai hubʌ hapijuuta hēk'a chitaawai. Wajapcharan mʌn mʌchta hōor hee maawaijā dāi hīchab hamachjö haadeejem, mag chach hoomamua hāaur k'ʌnau k'ājā hæk'abaawai hāu peerdltk'amk'īir.

²³ Mʌ mag chitʌmn mʌn mʌg Jesucristo hiek jaaum k'ōchgauta mag chitʌm, mʌch dāijā hīchab hich chaain tagam k'ʌn dāi wajap'a haajemjö wajap'a hamk'īir.

²⁴ Pārau k'ap'ʌ nʌm, hapostaa k'ap'ig nʌm haig, hōor k'apan k'ap'iigjem. Mamʌ chi regaloon hābpaimua hauju simta t'umaam k'ʌnau hauju hēk'aajem. Hich hagjöta sim Hēwandam sim haar baraagjā. Hirua nem wajap'am deebarm hauju k'īrjuwiata k'ap'ig nʌmjö habat.

²⁵ Chi mag k'ap'iigjem k'ɻɻnan sīi nem hinag jöpcha hāarjem hawaagpajā hamach mor sark'a nám. Maachjā hagjō sark'a nám; mamɻ mag sark'a námnan jūrr ham dēn k'āaijā nem wajapcharamta maachig deemk'írau. Ma chan hārjā hārba ni höjā höba hich mag sīerraju.

²⁶ Mag k'íirjuwiata mɻan mɻch happajā k'ap'ig chirɻmjō chiraajem, mɻch barju haar baraag. Mag nám dāi hīchab hōrau chik'am p'är t'ɻnawaaag wērbə námjöta haajem.

²⁷ Wajapcharan Hēwandamau nem jaau sim hichaaur hamaaugau, mɻan mɻch wawí chirɻmuata hajués sark'a chiraajem, parhoob nem wauba haag. Magba hak'iin mɻch garmua hōrag Hēwandam hiek jaau chitɻ haajerrta, jūrr Jōoirau mɻrag nem deeju hatarrta hīgk'a hauju.

10

Parhoobam nemta hēwandum hawia hagɻməg jēeupiba jaau-tarr

¹ Hermanonaan, warr jöoingar haawai sīi hōor maba haajem hee ni dōjā chukag hee Moisés dāi maach jōoin wēnrrarr chan hoob pārau k'íir hok'oomiet. Hamach t'um sīi jɻnt'umie naarjō jīu jōrröm heegarta wēnrramua p'ūas Chi P'ur heejā t'umaa bālupai dārba dichjierram.

² Hamau hamach t'umaam k'ɻɻnau hādlaata Moiseeg hamach pōrk'apijerram, hichdēu harrmpier hāmach wai wēnrramk'íir. Magta ham P'ūas P'ur heejā sīi bālu dārbagk'a dichwi jɻnt'umie naarjō jīumamua ham jaau warrjim hōor chukag heejā. Mag t'umaam k'ɻɻnau Moiseeg hamach pōrk'api námpta hi gaaita pōr choo námjö naajim.

³ Hamau hamach t'umaam k'ɻɻnau hīchab hich Hēwandamau nem deemamjā k'oojeejim.

⁴ Maimua t'umaam k'ɻɻnau hīchab hich Hēwandam juu dōjā dōjierram. Mag hamau dō dōtarr Cristoou hamag dee sim hajim, mag dō chukag hee wēnrramjā mokdau heem dōou ham hōbichag meeupieg hichta ham dāi sīerr haawai. Mag mok heemua hamag dō deewia ham wēnrrampier hām dāi sīejeejim, hamau nem hig nám deeg.

⁵ Mamɻ Hēwandamau mag t'umaam k'ɻɻnag hich juu hoop-iejerr hāba, peer t'umaam k'ɻɻnauta hi dau na nem k'aigba waaujeejim. Hamachdēu mag nem hārtarr gaaimua hich mag hōor chukag durrpai pa bēpjerram, Hēwandamau durr hiiur deeju hatarr haajā barba.

⁶ Hēwandamau ham dāi magtarr gaaimua maadēu k'ap'nám, pōd maadēu hamau harrjō nem k'aigbamta waum k'ōsi hajū k'aba nám.

⁷ Hoob hamau harrjō juaupai nem parhoobam wau sīsidamta hēwandam hawi hagɻməg jēeumiet. Ham higwia

Hēwandam hiek p'ā sim gaai, "P'ak chaaita p'īr dēn waunaa hagag jēeu nāmua hohood hap'ōbaadēwi t'ach k'ōnaa dōjā dōjierram" ha sim; "maimua mag hohood t'ānāa hawia deeū bājāau paauk'awi jemk'a p'ōbaadējim" ha p'ā sim.

⁸ Hoob hamau harrjö dich hālin k'abam dāita parhooba dich hālin dāimjö k'apes hamiet. Hamau Hēwandamjā högk'aba magwia warre hābam hedpai veintitres mil k'ēchjierram hanaabá.

⁹ Hoob hīchab ham heem hāaur k'ānau harrjö k'ap'ā nāmta juau hogt'om maach Pör Cristo jūur hiek'amiet pāach Pörk'apimaaugau. Hamau maach Pör högk'aba hi hichaaur magwia, nemeu k'aamamjā häpba hich haguapai k'ēchmajierram hanaabá.

¹⁰ Hoob pāach pörnaanau nem mag haawai ham hichaaur serereu hamiet; magba hak'iin Hēwandamau israelnaan dāi harrjö hich chog pāiwia chi mag narr k'ān k'ēchpāitarrjö pāachjā hagjö k'ēchpāiduk'am.

¹¹ Chadcha Hēwandamau ham dāi maagjerran, hīs hewag pawiajā maadēu hamau haajerrjö haju k'aba nām ha k'ap hamk'īrau. Ya māg jēb heegar paimāa pamaawai hīs hewagam k'ānagjā mag k'ap'ā hamk'īrta Hēwandamau hich hiek gaai mag p'āpijim.

¹² Magua mua hīsjā pārag mag chirām: Pāach Hēwandam dāi hubā nām hawia hoob pāach t'ōmiet, pekau hee burru chan pōm k'abam.

¹³ Pārag jaauk'im, hūrbat: ¿K'ar pārau nem k'aigbām waum k'ōsi haadēba haajē? Jāg nām chan mag pōd hōrau hāwatbajōjōom nem k'abam. Hōor pōm hich hagjö t'ānāmta magbamjōo t'ānaajem. Mamā Hēwandam maach dāi hogdāba k'itaajeewai hirua maadēu hāwatbaju hatchajā maachig prueba deebam. Mag prueba pōm maadēu hāwatbaju hatcha maachig deeju k'āyau, hīchab hirua k'ap'ā hapiju, jāga hādāar dich t'ā haupiba hāwatpāiji haai nā.

¹⁴ Magua, Cristo gaaimua k'odamnaan, mua chadcha pāar k'ōsi chitaawai pāach hāu wēnārramk'īrta mag chirām: Pāach k'apeen Hēwandam chaar k'abamāg jēeu nām haar pāach hēeurrwai hoob ham haar wētmiet.

¹⁵ Pārau k'ap'ā naawai magan cha mua jaau chirām jaaubat, magā wa mag k'abá.

¹⁶ Hēwandamau maachig dōpi jaautarrjö Santa Cena k'aawai hirig hāu hajim hanaa doowai, ¿jāg nām haig maach Cristo bag hārtarr gaaimua hāba Cristo dēnk'a nām ha sim k'abá, chi dō nām k'ān? ¿Wa mag k'abáwa? Maimua chi panjā hagiō jua hee haunaa hirig hāu hajim hanaa k'oowai, ¿hīchab Cristo mor gaaimua maach hāba hi dēnk'a nām ha sim k'abá?

¹⁷ Maach k'apan t'anaawiajā, hābam panpai k'ō nām gaaimua maachin hōor hābpaimta k'a nām Cristo gaai.

¹⁸ Maimua hīchab pāadē k'īirjubat israelnaanau Hēwandamag jēwaag nemchaain k'ēchwia k'oojem: ¿Nemchaain k'ēchwia chi p'aajem nasād gaai nemek wai narr gayam chi k'ō nām k'ānnjā mag k'ō nāmuhamachdēuchata, "Maarjā Hēwandam chaain-augui" hanām k'abajī? ¿Wa mag k'abajīwa?

¹⁹ Mua mag chirām chan mag jāg juau wautarrta Hēwandam chi hiwamāu haba chirām. Mag hiiuba sīsid haawai par mag ham k'īirp'ee wai narr nemek mod hawiajā tagam nemek mod k'āai hajapchajā k'aba ni k'īet'uujā k'aba sim.

²⁰ Mua mag chirām haiguin, jāg parhoobam nem juau wautarraga nemekjā t'ōonaa hēwandam hawia hagāg jēeu nām k'ānnan meperagta jēeu nām hata chirām. Mua chan meperag chan bālrjā pārag hee hapimap'a chirām.

²¹ Magua Pōd Santa Cena k'a nām haig Cristo jarr heem dōnaa jūrr meperag jēeu nām k'ānnau dō nām jarr heejā dōju k'aba nām. Pōd maach Pōr Jesucristo mes gaaaim pan k'ōonaa hagjō dōsāt mes gayamjā hau k'ōju k'aba nām.

²² ¿Jāg warre hōor numiim k'ānnagta jēeum k'ōchk'a nām haig, juau hogt'om maach Pōr dāi k'ujr nām k'abá? Hi dāi k'ujrju k'aba nām. Hí maach dāi meeuk'ak'iin, maadēu pōd hi juu jāmbaju.

Nem t'um Hēwandam honee hamk'īirta wauju haai nām

²³ Pāar hee hāaur k'ānnau maagjeebma: "Muan māchdēu nem waum haig wau chitām. Magām paarjā k'aíu mārlag magām habarju" haajem. Chadcha hich magma; mama maadēu nem wau nām t'um maach hat'ee hāu k'aba sīerrām, magua muajā mag māchdēu nem waum haig pōd waubam. Mua magk'iin bit'urgam k'ānn k'īirjugjā Hēwandam hiek gaai bāaupiba sim.

²⁴ Magua, hoob dich happaita warm k'ānn k'āaijā wajap'a wēnārraju k'īirjumiet. Mag k'āai jāga hak'iin maach k'apeenjā hāucha nāisiju haju k'īirjugta k'īirjubat.

²⁵⁻²⁶ Mama sīi merrickau hee mawia pēr hautarr nemek mod chan hoob k'ōju k'aba sim hamiet. ¿Jāgwi mua mag chirā? Hēwandam hiek gaai jaauwai, "Māg durr maimua hag gaai nem t'ānnām jā t'um maach Pōr Hēwandam dēnēu" ha jaau sīewaima. Mag jaau sīewai pārau nemek parhooba pēr hauwia k'ōju haai nām, "¿Hīsin māg nemek modjā ham hēwandam hanām k'īirp'ee wai narr k'āijā hagamjā?" haba.

²⁷ Hēwandam hiek hāk'aba haajem k'ānnau k'āijā t'ach k'ōmk'īir pāach t'ānrwai wētam k'ōsim k'ai wētju haai nām.

Maimua pāachig nemdam deemam k'īu k'ōbat, “¿Mʌg nemek mod pāach hēwandamag jēeu nʌmua hi k'īirp'ee wai narr k'abá?” ha jēeba.

²⁸ Pari hābmua k'āijā pāachig, “Jāg nemeken hēwandam hanʌmʌg jēeu narr nemek modou” hamʌn, chi jaau simua hoowai k'ōju k'aba simta k'ōbaadēm ha k'īirjupimaaugau, hoob warag k'ömiet.

²⁹ Mag chirʌm chan pāar har Hēwandam hiek gaai hubʌ durrum k'ʌn k'īirjuwia k'aba, har hagt'a Hēwandam hiek gaai hubʌ k'aba k'it'ēem k'ʌn k'īirjuwiata mag chirʌm.

Pari hābmua k'āijā, “Jāga mag chik'amnau k'īirju simjöta hawia pōd maadēu dichdēu k'ap'ʌgpierr haju k'aba nʌ?” haju.

³⁰ “Mua mʌch t'ach k'oowai Hēwandamag hāu hajim hanaa k'ō chirʌmta, jāga mag sīi bigaaumua k'ōju k'aba sim k'īirju sim gaaimuapai muajā k'ōju haai k'aba chir'ā” haju.

³¹ Jāgwi mag sī? Maan mʌgta haju haai nʌm: Dich t'ach k'oowai, dō doowai maimua mag tag nem hinagdam waauwaijā, mag dich nem wau nʌm gaaimua hōrau warag Hēwandam wajap'a t'ō hiyʌn hamk'īrta nem wauju haai nʌm.

³² Ni hābamʌgjā hoob ejempla k'aigba hoopimiet. Judionaan najā nem k'aigba wauba, judionaan k'abam k'ʌn najā nem k'aigba wauba, ni ya Hēwandam hiek hāk'a nʌm k'ʌn najā hoob nem k'aigba waumiet.

³³ Mʌn mʌchin magta chitʌm. Mʌchdēu nem wau chirʌmjā t'umaa hōor dawagaata hapim k'ōsi chitʌm; maimuajā mʌchpaita wajap'a chitajujā k'īirjuba, bigaaum k'ʌndamta hārcha mʌ gaai masi haajem, mʌchdēu ham dāi mag chitʌm gaaimua hamjā hīchab hāu peerdʌtk'amk'īir.

11

¹ Keena, pārāu hoowai mua jāg hāba Cristoou nem waupi simpaita wau chitʌmjō, hich hagjō pārāujā mua nem wau chitʌm hoonaa mʌ dēnjöta habat.

Hālin culto hee weetwai jāga haju haai nʌ

² Cristo gaaimua k'odamnaan, pāar gaaimua mʌ honee chirʌm, chadcha hāu pārāu mʌ k'īirjunaa mua pāachig Hēwandam hiek jaautarrjā hisegba hagpierr wēnʌrraawai.

³ Mag naawai hīs mua pārag k'īir heyaa hapim k'ōsi chirʌm: Hich jāg Hēwandamta Cristo pōrk'a simjō, Cristota maach Pöröu, hemk'ooin hawiajā; maagwai maach hemk'oointa jūrr dich hālin pōrk'a nʌm.

⁴ Mag maach chi hemk'ooin dich hālin pōrk'a nʌmpta Hēwandamag jēeu nʌm haig, wa sīi hich Hēwandamau hich hiek jaaupitarr k'āijā jaau nʌm haig, hālinjō putiu pōr börrnaata jaaumʌn, magan Cristota wajap k'īir naaupi nʌm, Cristoogta

dich Pörk'apiju haai nəmta jūrr deeum k'ʌʌnagta dich pörk'api nəmjö naawai.

⁵ Wa magba hllin k'āijā Hēwandamag jēeu nəm haig, wa sii hich Hēwandamau hich hiek jaaupitarr k'āijā jaau nəm haig putiu pör börrba nəmuata jaau nəmən, magan hamach jaai hamach pörk'a simta k'īir naaupi nəm, hamachta jūrr hemk'ooin k'āajā hārpai ham k'ōchgauta mag nəmjö naawai. Maguata hllin putiu pör börrba hōor hee hiek'aawain, pör bichnaa hiek'a nəmjö chigaata haju haai nəm.

⁶ Hllinta hōor k'apanag hee maag bllrjā putiu pör börrba nəm k'ai, magan warre hamach pör k'ōipāiju haaita nəm. Mamə hamau hoowai mag pör k'ōibapāaiwai ham chigaacha haju nəm k'ai, magan hōor hee hiek'aagpaawaijā hichiita putiu pör börrju haai nəm.

⁷ Pari jäg hich Hēwandamta maach t'umaam k'ʌʌn Pörk'a sñerrəmjö warr maach hompaawaijā maach hemk'ooiragta jūrr məg jēb gaai nem t'ənəm t'um pörk'apitarr haawai, hemk'ooi chan pōd putiu pör börrju k'aba sim. Pari hlliran hichiita putiu pör börrju haai sim. Mag hich pör börr sim haig, pōd hirua hich jaai k'āai hichta hārpai haju k'aba sim ha sim.

⁸ Pārau k'ap'ʌ nəm, warrcha Hēwandamau maach jōoin hompaawai chan hlli gaaimuata hemk'ooi hompaabajim. Magju k'āai hllita hemk'ooi gaaimua Hēwandamau hompaajim.

⁹ Mag hemk'ooi hompaatarr chan hllirau hig sñerr haawai k'abajim, hich Adanta chi hlli k'āai na homparr haawai. Magju k'āai Hēwandamau hoowai chi hemk'ooirau hll i hig sñerr haawaita hi hat'ee hompaa deejim, hi daumaai nərramk'īir.

¹⁰ Magtarr haawaita hllinan hichiita putiu pör deebaju haai nəm. Mag nəm haig hamau chadcha hldraa hemk'ooinagta hamach p'ēet'ʌgpi nəm ha jaau nəm. Mag putiu pör deebaawai hōor dak'īirpai k'aba, hīchab Hēwandam chog angelnaan haig nəm k'ʌʌn dak'īirjā hāu sim.

¹¹ Pari hīchab k'ap'ʌ habat: Maach məg Hēwandam hiek hāk'a nəm k'ʌʌn hee chan ni hiwiram hābmuajā jūrr chik'am higbam haju k'aba nəm. Hemk'ooi k'urau k'aba hak'iin, hllijā chuk'u hak'am; maimua hich hagjō hlli k'urau k'aba hak'iin, hemk'ooijā chuk'u hak'am.

¹² Hiin warrjā chadcha hemk'ooi gaaimuata hllijā hompaajim. Mamə hich magtarrjō hewag pawiajā hllirau chaai hoo nəm gaaimuata hemk'ooijā k'itəm. Mag naab mamə hamach numwe hemk'ooi hlli däi Hēwandamauta hompaajim.

¹³ Pāar k'īirjugau jāga sī keena: ¿Hllin bllrjā putiu pör deebaba hōor k'apanag dak'īir Hēwandamag jēeuju haai nə? Jaaubat.

¹⁴ Maadëu k'ap'Λ nΛm, warrgarwe maach hemk'ooin pörbä durag bääupiewai häu k'aba sñejem.

¹⁵ Pari mag sim jürr hλlin pörbä duraata wajap'a sñejem, bλlrjä chigaa k'aba. Hēwandamau warrgarwe hamag pörbä duraa deejim, haguapaita putiu pör börr nΛmjö wēnλrramk'ñir.

¹⁶ Hābmua k'ñijä mua jaau chirλm hūrmaugau mΛ hichaaur hiek'aju k'ai, hidëu mag sim hich hip'it'ur. Pari mua chan deeum p'öbör hee Hēwandam hiek hæk'a durrum k'λλnaujä k'ñet jaau nΛm hūrba chitλm. Hichiita t'umaam k'λλnau hoowai hλlinan putiu pör börrju haai nΛm, culto hee weetwai.

Santa Cena k'a nΛm haig hat'uucha haajerr

¹⁷ Maimua mλchdëu hūrurwai Santa Cena k'aawaijä mλch jñgaag k'aba hūr chiraawai, hag hat'eejä pñrag mΛ hiek'aagpam. Mua hūrurwai mag Santa Cena k'aawaijä, maach Pör Jesucristo maach gaaimua t'õotarrta k'ñirjuju k'ñai, sñi parhooba pñachdëu ham haawai pñachdëupaita pñach k'aibag waunaa nem hñr nΛm hanλm hūr chirλm.

¹⁸ Chi hoo nΛm k'λλnau mλrlag jaauwai, mag chi hæk'a durrum k'λλn hap'a biirdΛ nΛm hanλmjä sñita mag k'ik'ñratdöjä p'λλrp'öbaadëp haajem hanλm. Hamau jaau nΛm t'um chan mua chadcha haba chirλm. Pari magdaman chadau mua mλchdëujä hæk'apai chirλm.

¹⁹ Chadcha mag pñar pñach hagdaujöm k'λλn happai chum p'λλr hohood haadëp'Λm, k'aiu meraa sñi. Pari mag pñach k'ik'ñratdö biirdΛbaadëp'Λm gaaimua sñi hñrau pñachta wajapcha Cristo higar nΛm hamk'ñirta pñar mag nΛm k'abahab. Pari wajapcharan har pñarjö magba nΛm k'λλnta chi chadcha hagpierra nΛm k'λλnau.

²⁰ Pari mag pñar hñba biirdΛ nΛm hanλmjä pñach happai k'ik'ñratdö chum poso p'λλr hohood haadëpnaata maach Pör Jesusu Santa Cena jaau platarrjö k'aawaijä chadcha hich hagjöjä k'aba, sñi t'ach k'ñom k'ñchgauta pñar maagjem.

²¹ Mag haawaita ya k'oogpaawaijä hagdaujö pñachdëu nem waibëemarrpierr pñachdëu k'ñom haig k'ñwia, döjä döwia, sñi warag k'ñech t'λñnisip'Λm. Mag t'λñnlm hee pogk'a jñsöojä k'ñk'ñedΛm, mag k'ñju chuk'u haawai.

²² ¿Jägåwa, pñar di chuk'uta nΛ pñach di haarwe t'ach k'ñwia döjä döwia bëeg? ¿Jägwia pñrau tagam k'λλndam häu hagjö Hēwandam hiek hæk'a durrum k'λλnta k'a hisëemjönaa har nem waibëeju chuk'u durrum k'λλndamjä k'ñir naaupim k'ñchgaujöta jäg nΛ? Pñach jäg nΛm paar chan hoob mua pñach hñugar wajap'a hig hiyññ haju hamiet.

Jesuu Santa Cena waupi jaau platarr

²³ Nawe mua pārag jāgata Santa Cena k'aju haai nā ha jaautarr haawai pārau jāg nām haig pōd mua pāar hēugarjā wajap'a hig hiyāl habam. Cha mua pārag jaau chirāmān, hich maach Pör Jesuucha māchig jaautarrta jūrr mua pārag jaau chirām: Maach Pör Jesús har Judaa chi t'et'emnaanag hi pār deetarr hed ya hedaa hābmiecha hich k'apeen dāi t'ach k'ö siewai, hich juacha hich jua hee pan hauwia,

²⁴ hag paar nacha Hēwandamag hāu hajim hanaa t'orreupājim haajem. Magnaa hlapāxiwia, "Pāach juau hau k'ōbat, māmān mā morou" hajim hanām hich k'apeenag. "Wajapcharan māg pandam t'orreubarmān mā cha chirāmta pāar peerdā haum k'ōchgau dau hap'āl hajuuta jaau sim. Māg hatag pawiajā māg pāachdēu mā jua hootarrjō k'abat, mā t'ōotarr k'īir heyaa haag" hajim haajem, maach Pör Jesuu hich k'apeenag.

²⁵ Maimua hīchab ya mag t'ach k'ö haaipabaadeewai, chi jarrdamjā jua hee hauwia hagiō hamag, "Māg jarr heem vino-dam dōbarmta warrgarwe Hēwandamau hōor dāi hiek deeju haajerrau; mama māg hiek'an hiek hiiuriugui" hajim hanām. "Mā bag māg vinojō hārbarmuata Hēwandamau, hīsmua hatagan chadau pāar peerdā wēnārraju haai nām ha jaau simgui" hajim hanām. "Pāachdēu māg k'anaa dō nāmpierr mā pāach kōit dau hap'āl harr k'īirjunaata dōbat" ha jaaujim haajem hīchab hich Cristoou.

²⁶ Maguama, pārau mag k'anaata panjā k'ōnaa chi jarr heemjā dō nāmān, magan mag nāmuia maach Pör Jesús maach gaaimua t'ōotarrta jaau nāmjō nām. Hi bēebam haig chan mag k'a nām hoob k'īir hok'oomiet hajim haajem hich Jesuucha.

Parhooba nām chan Santa Cena k'aju k'aba nām

²⁷ Wajap'a hūrbat mua jaau chirām: Hābmua k'āijā hich k'aigba sim gaaimua Santa Cena wau nām k'ōju k'aba simta k'ōmān, magan hichdēupaita wir haig Hēwandamag hich gaai mas hamk'īir hich hāmk'a sim. Mag sim haiguin maach Pör Jesús hich kōit dau hap'āl bag hārtarrjā hi gaai mas k'aba sim ha sim.

²⁸ Magam huguata chi pan k'ōwia chi jarrdam heemjā dōju nawe hagdaujō wajap'a k'īirjuju haai nām. Pua k'īirjuawai Hēwandam dau na pāch k'aigba harr gaaimua k'ōjā k'ōba ni dōjā dōbaju haai sim k'ai, warag Hēwandamag mag pekau chugpaapi jēeunaata chi pan k'ōwia dōjā dōbā.

²⁹ Mamā magba mag Cristo dau hap'āl harr jaau simta wajap'ajā k'īirjubanaa mag k'ōnaa dōmān, sī dichdēupaita dich gaai mas hamk'īir Hēwandamag dich hāmk'a sim.

³⁰ Pāach mag nām gaaimuata jāg pāach hee sī hōor mor masim k'āan k'apan t'ānām dāi sī k'a t'ūum k'āan pōmjā

t'ʌnʌm. Hääur k'ʌnʌn hamach mag nʌm gaaimua ya k'ëchwia nʌm.

³¹ Chadcha hag nawe maadëu dich t'umaa k'ëirjunaa dichdëu mag nem k'aigba wautarr paanjā Hēwandamag chugpaapi jëeunaata k'ök'iin, k'an gaaimua hirua mag maach gaai jua k'ʌaba habarju.

³² Pari mag Hēwandamau maach gaai mas deewaijā sii maach wawiewaiu, hōor pōm hich hiek hæk'aba t'ʌnʌm k'ʌnʌn däi hääba maach jua k'ëgk'apäimaaugau.

³³ Wajapcharan muan magta päräg jaau chirʌm k'odamnaan. Hismuu hatag pääch hääba biirdʌnaa maach Pör Jesuu jaau pñatarrjö k'oogpaawai, pääch k'apeen nʌbat, maimua t'umaa hääba nñisiewaita k'öbat.

³⁴ Mag nʌm hee hääb k'äijā jäsog t'ʌnaawai pöd nʌbaju k'ëirju sim k'ai, warre hich di haarwe k'öwia bëeju haai sim, mag hääbam haig biirdʌnaa t'ach k'ö naawiajā Hēwandamag pääch gaai mas hapim hugua. Tagam nem päräu jëeu narr hök'ar machcha päär haar barimaawaita machdëu k'ap jaauwimaju.

12

Hēwandam Hak'arau hich juu t'eeg jiigjem

¹ K'odamnaan, hñs jürr mua päräg k'ap'ʌ hapim k'ösi chirʌm, jägata Hēwandam Hak'arau maach hich hiek hæk'a nʌm k'ʌnʌnag hich juu t'eegjā deejë, nem k'ëir pogk'e waumamk'ëir.

² Päräu k'ap'ʌ nʌm, warr hagt'a päräu Hēwandam hiek k'augba naawai sii hñdʌraa jäg juau nem parhoobam wautarragta pääch hëudə harripi nʌmjö haajeejim, hagʌmʌgtä jëeu nʌmuu. Päräu k'ap'ʌ nʌm hñchab, warrgar päräu hēwandamaan haajerr k'ʌnʌn chan pöd hiek'aba, meujā meraa sisiʌm, chadcha Hēwandam chaar k'aba sisiʌd haawai. Pari hñs ya päräu Hēwandam chaar hiekta k'ap'ʌ naawai hichdëun chadau päräg hich hiek'a simjā k'ap'ʌ hapiju hich Hak'aar gaaimua.

³ Magua hñs k'ëirjuawai, hääbmua k'äijā chadcha Hēwandam Hak'aar juu t'eegauta hi hiek jaau nʌrrʌm k'ai, pöd Jesús t'är t'ärnaa k'aigba hiek'aju k'aba sim. Maimua hich Hēwandam Hak'arauta hiek'apibam chan, pöd hääbmua, "Jesuuta t'umaam k'ʌnʌn Pöröö" ha hiek'abaju.

⁴ Hēwandamau chadcha hich chaainag hich juu t'eeg k'ëirpierr deejem, haguia hich hat'ee nem waumk'ëir. Pari mag simʌn, hich Hēwandam Hak'aar hääbpai simuata mag deejem.

⁵ Hēwandamau maachig nem waupi simua jürr bigaauum k'ʌnʌn chogk'amk'ëirta p'idagjā k'ëir pogk'e waupiejem. Mamʌ magʌmjā t'um hich Hēwandam Hak'aar hääbpaimuata mag waupiejem.

6 Hēwandumau maachig nem waupiju hayaam pōm k'īir pogk'e wai sim; pari hāba hichdēupaita mag nem k'īir pogk'e wawaagjā t'umaam k'ānag hich juapá deejem.

7 Magta Hēwandumau hich chaainag hamachpierr hich Hak'aar jua t'eeg k'īir pogk'e deemaajem, magam gaaimua chi hāk'a durrum k'ān t'umta wajap'a wēnarramk'īir.

8 Hēwandumau hich Hak'aar gaaimua hāaur k'ānag hichdēu k'ōsimjō hōor wawieg nem k'īirjug k'aug hapiejem. Maagwai hāaur k'ānag hagjō nem k'īirjug k'aug hapi sim, hich hiek hōrag jaau k'aug hamk'īir.

9 Maagwai hāaur k'ānag hich hag Hak'araupai k'ap'ā hapiejem, Hēwandum ham dīi sim haawai dich juapaupai pōd nem waubajōjomjā hich jua t'eegauta wauju k'ap'ā hapiejem. Hāaur k'ānag hīchab hich haguapai hōor mor mas sīsidāmjā monaaumk'īir hich jua t'eeg deejem.

10 Hāaur k'ānag hag na hōrau mag hooba haajemta hōor dauderra waumk'īir hich juapá deejem. Hāaur k'ānag hich hiekta deeum k'ānag jaau k'aug hapiejem. Maagwai hāaur k'ānag hīchab k'īirjug deejem, Hēwandum hiekta jaau wēnarram hanam k'ānau nem jaau nām hūrwai chadcha hich Hēwandumauta hiek'api sī wa sī dōsāt hiekta jaau wēnarrā ha k'aug haumamk'īir. Hāaur k'ānag hīchab deeum meu bālrjā māig heegar hiek'aba haajem meupa hiek'apimaajem. Maagwai jūrr hābak'aíg mag warmua hiek'atarr, pari hagjō hich meu k'aba simta hich meúata hiek'atarrjō, chi hūrtarr k'ānag jaau māig k'īirjug deejem.

11 Mag nem k'īirpierr jig simjō hich jua t'eeg dee simān, hich Hēwandum Hak'araupaita hichdēu deeju hayaam k'ānag mag deemaajem, hichdēu k'ōsimjōta nem waumamk'īir.

T'umaam k'ānanta Cristo mork'a nām

12 Maach moron chadcha t'um hābpaita sīeb mamā, hag gaai nem k'īir pogk'e t'ānām. Hag gaai t'ānām: dau, jua, bā, kach, maimua magpajā k'abam. Pari mag t'ānaab mamā, hichiita hōor mor hābpaim gaaita mag t'ānaajem. Hich magta sim hīchab Cristo morjā: Maachta hi mork'a nām.

13 Judionaan wa judionaan k'abam k'ān, sīi chik'am chog-naan wa hamach cuenta nārrjēem k'ānprā maachin t'um hāba hābam Hēwandum Hak'aar hauwiata pōr choo nām, mag hi Hak'aar hat'aawai maach t'umaam k'ānag Cristo mor hābpai höbeer haumk'īir. Magua māg maach k'apan t'ānaab mamā, hābam Hak'aarpaita wai naawai chadcha maachta Cristo mork'a nām.

14 ¿Pārau hoowai maach mor gaaipai nem k'īir pogk'e t'ānaabá? Maach mor chan mag nem k'īir hābpaimuata mork'a sim habam.

¹⁵ ¿K'anim nemjö bäälu k'äijä juag, "MΛ chan jua k'aba haawai mor gayam k'abam" hak'iinjäh? Magju k'aba sim, chadcha hichjä mor gayam haawai.

¹⁶ Maimua jürr kachiu k'äijä daúg, "MΛjä dau k'aba haawai mor gayam k'abam" hak'iinjäh. Mag gaaimua chadcha mor gayam k'abam haju k'aba sim, hichjä mor gaai siewai.

¹⁷ Maach mor t'um dau hak'iin, ¿k'aniu hūrk'ají? Wa jürr maach mor t'um k'äijä kach hak'iin, ¿jäga nem t'üp'amjä k'ap hak'ají?

¹⁸ Warr maach hompaawaijä häuta Hēwandamau maach magta deebajim. Hirua hoowai hagdaujö hamach sīsid hajupierrta sīumajim maach mor gaai, hichdëu k'ōchagpierr, hamagjä hagjö hamachpierr nem waumk'íir.

¹⁹ ¿Jäga hak'am k'ai Hēwandamau sīi maach dau, jua, wa bëpai k'äijä hompaawia, tagam nem hompaaba harr hamuan? Mag harr hamuan maach mor haju k'aba siek'am.

²⁰ Hirua maachdëu nem higju t'um maach mor gaai hompaak'ajim. Pari nem k'íir k'apan maach gaai t'anaab mamΛ, hichiita maach moron hābpaita sim.

²¹ Daúa hichdëuta warp hoojem hawia juadamag, "Mua pΛ higbam" haju k'aba sim. Wa magbam k'ai jürr pöröu k'äijä bäälg, "Muajä päär higbam" haju k'aba sim, hichta tagam k'Λn k'ääijä maach mor gaai hāgt'arraacha siejem hawia.

²² Magju k'ääi wajapcha hoowain, maach mor gayam nem wajappai higbajöö sīsidamta tagam k'Λn k'ääijä hārcha higjem k'Λnau.

²³ Maimua har maadëu dich mor wajappai hasekasbaju hayaam perasta wajap'a put heecha wai wēnrrraajem. Maimua hag k'ääi wajapcha hārk'aju haai nāmta jürr mag hāk'aa paraajä haba haajem,

²⁴ ham mag warm k'Λnjo meer paar wai wēnrraju higba naawai. Mag k'ääi hārk'abaju haai nām perasta wajapcha hārk'ajem. Pari Hēwandamau warrgarwejä hich magta deejim, maadëu hoowai wajap nem higbapaimta hārcha jäsenk'a nāmjö wajapcha t'la paar wai wēnrrramk'íir. Hich hagjöta sim hīchab, maach k'odamnaan Hēwandam hat'ee pöm nem wauju k'augba k'it'ëem k'Λnja.

²⁵ Hēwandamau mak'Λnjä hich mork'a wai sim haawai hagdaujö jāsene hapim k'ōsi sim, maagwai hiwiir hābjä haaidaba sīi warag hagdaujö warm k'Λnau nem higaata hoo naamk'íir.

²⁶ Mag naawai hiwiir hāb k'äijä mas haawai tagam k'Λnaujä dāi t'umaa sentii nām. Wa hāb k'äijä nem wajap'a waubarm gaaimua honee haawai tagam k'Λnja t'umaa honee t'Λnām.

²⁷ Maach Cristo higar nām k'Λnnan, maachta hi morou.

Mam^λ t'umaam k'^λnau hābam p'idagpai wauba naawai dich-pierr nem wau n^λm gaaimua hāb sīi hi juajō sim; deeum p'idag wau sim gaaimua hāb hi b^λjō sim; hāb hi daujō; hich mag n^λmua maimua mag tag hich mag t'um hi mor hēntēr.

²⁸ Hich Hēwandamaujā hich hiek hāk'a n^λm k'^λn hee hārcha paraa hapijim:

Hich hiek haaid^λ jaaumk^λir hichdēucha j^λr haumam k'^λn, hich hiek jaaumamta jūrr warm k'^λnag jaaujem k'^λn, maimua hich hiek jawaag maestronaan.

Mag tag hagjō paraa hapijim:

hichdēu juapá deebaawai hōor dauderraan nem waaujem k'^λn,
hīchab hich juu t'eegau hōor monaaujem k'^λn,

sīi chik'am k^λir jāsenk'aag nem par daúa hooba haajem k'^λn, iglesia hee dirijijem k'^λn,
maimua hich Hēwandam Hak'arau hiek'apibaawai deeum meúa hiek'aajem k'^λn.

Mag^λm k'^λnta hich hiek hāk'a n^λm k'^λn hee paraa hapijim.

²⁹ Pari mag^λm k'^λn t'um sīi Hēwandam hiek haaid^λ jaaujem k'^λn k'aba, ni t'umaam k'^λnauta mag Hēwandam hiek jaaujem k'^λnjā k'aba, ni t'umaam k'^λnta mag Hēwandam hiek jawaag maestronaanjā k'aba n^λm. T'umaam k'^λnauta mag Hēwandam juapaau hōrau hooba haajemjā hōor dauderraan nem waaujem k'^λnjā k'aba,

³⁰ ni t'umaam k'^λnauta mag hōor mor masim k'^λn monaaujem juu t'eegjā chuk'u n^λm. T'umaam k'^λnagta mag Hēwandam Hak'arau b^λlrjā hamachdēu meu k'augbamjā hiek'apiba, ni t'umaam k'^λnta mag warmua deeum meúa nem jaautarrjā jūrr k'ap^λ warm k'^λnag jaaujem k'^λnjā k'abam.

³¹ Mag hābpaim^λta t'um magamk^λir Hēwandamau hich juu t'eeg deeba sīeb mam^λ, wajap'a k^λirjunaa hi juu t'eeg chi wajapcharam k'^λnta haum k'ōsi hirig jēubat, hagua pāach heejā t'umaam k'^λnta warag Hēwandam hiek gaai hub^λ paauk'amamk^λir.

Pari mag^λm k^λirjuu k'āai, hāb hag k'āyau wajapcharam sim: ma, dich k'apeen k'a k'ōsi n^λm^λu. Maata pārag jawaagpam.

13

Dich k'apeen k'a k'ōchag

¹ K'anim nemjō hābmua chadcha hōor dak^λir m^λg jēb gayam meu k^λirpierr hiek'anaa hāgt'armpeen meujā hiek'a sim, pari mag simta b^λlrjā hich k'apeen k'a k'ōchk'aba sim chan, magan Hēwandamau hoowai mag wounan sīi parta mag hiek'a

sim. Mag sim haiguin sīi tamburr bubujuk'amjö k'abam k'ai, latadí nenerrk'amjöpaita sim.

² Maimua k'anim nemjö hābmua māg hatag Hēwandamau nem hoopipig majujā t'umaa hag nawe k'ap'naa, māg heegarm k'lanau k'ap'la nlm k'irjugjā t'umaa k'ap'la sim dāi hich Hēwandamau k'irju sim k'irjugjā k'ap'la sim; pari mag simta bālrjā hich k'apeen k'a k'ochk'aba sim chan, magan Hēwandamau hoowai mag wounan parta mag sim. Wa magba hichdēu nem mag habaawai Hēwandamau hichdēu jaautarrjō hapiju k'ap'naa, durrsig k'āijā wounagamjō "Chum dānāubaimá" habaawai, hi hipierr chadcha hichdēu jaautarrjō mam mapi sim; pari mag nem wau simta bālrjā hich k'apeen k'a k'ochk'aba sim chan, magan Hēwandamau hoowai parta mag nem k'ir pogk'e k'āijā wau sīeju.

³ Wa hābmua k'āijā hap'la k'it'ēem k'lanag hich nem wai sim t'um hich t'ach k'ōju harrpa jigpāiwia jūrr hichta k'ōju chuk sīsip sim; wa hichcha k'āijā Hēwandam hat'ee hawia hādraa hōt hee hich hōrpāipi sim; pari magbarmjā bālrjā hich k'apeen k'a k'ochk'aba sīerr k'ai, Hēwandamau hi haubaju.

⁴ Dich k'apeen k'a k'ōsim habarmān, dich dāi k'aigba haawaijā sīi k'iuuta hāwatpāpāik'am, magnaam t'umaam k'lan dāijā hō wajap'ata hanām. Dich k'apeen k'a k'ōsim habarmān, hirua nem wai simjā dich dēn hapim k'osi k'aba, wa maach k'āai pōr hōp'ērg sīewiajā hijō haju k'irjuba; ni dich t'ōwia dichta warm k'lan k'āaijā hemk'ooik'a chirāmjā habam.

⁵ Dich k'apeen k'a k'ōsim habarm chan, bālr habarm gaaimua chaai daumeraamjō parhoob t'at'ag haba, ni nem t'ānāmjā hāba sīi dich hat'epaita k'irjubam. Nem k'ōrgājā k'aba, wa mag meeuk'abaadēmjā sīi hich mag k'ir t'ūajā k'augba hāba hich mag hiekta hich mag hig nārraba haajem.

⁶ Dich k'apeen k'a k'ōsim chan, chik'amnau hōor k'aigba wau nām hoowaijā waraghonee k'aba, hāba nem hagcha wau nām hoowiata honee haajem.

⁷ Chadcha dich k'apeen k'a k'ōsim habarmān, dich k'apeer garmua dich dāi wajap k'aba hawiajā hidēu hāwat pārbabak'am. Chik'am hēugar k'aigba jaau nām hāk'aba, nem wajap'ajaau nāmta hāk'ajem. Dich k'apeen pekau hee burrwaijā, ya jāgbaadēm chan tag hat k'abam ha hiek'aba, sīita warag hāu deeu hich sīerrjō hajap'aha haju hanām, hi higwia. Dich k'apeer gaaimua hōrau hich k'aigba haawaijā, magāmjā higba hāwatpāpāik'am.

⁸ Chadcha dich k'apeen k'a k'ōsim habarmān, mag k'ochagjā hich mag chugpaa k'augba sīerraju. Hēwandam haarnāaimaawaijā hich Hēwandamjā k'ōsinaa hich k'apeenjā hich mag k'a k'osi wēnārraju. Mamā māg hatag paawai Hēwandam

hiek jaau nám k'ɻənjā tag higbaju, ya hich däicha naawai. Magbaadēm däi tag Hēwandam Hak'arau hōrag hamachdēu meu k'augbampa hiek'apiejerrjā tag hiek'apibaju. Ya maig paawai hīchab hōor k'īirjug k'augk'am k'ɻən k'īirjugjā tag higbaju.

⁹ ¿Jāgwia magám tag higbaju? Hēwandam hiek jaau námjā maadēu t'um jaauju k'augbanaa mág jēb gayam k'īirjugjā sīi k'omariipaita k'ap'ɻ naawaima.

¹⁰ Maimua chi wajapcharam k'īirjug k'ap'ɻ haju hed barbaicheewain chadau mag k'omariipai k'ap'ɻm nemjā tag chuk'u haju.

¹¹ Warr bārɻə chiraawain chadcha chaain hiek'aata hiek'anaa chaain k'īirjugta k'īirju chitajim. Pari ya jōoipa chirsiewai warre chaai haawaim k'īirjug hisegp'āijim.

¹² Hēwandam hiek hāk'a námjā hich jägta sīebahab. Hīsin maadēu Hēwandam higwia hi k'ap'ɻ nám hanaab pari sīi hēsp'ēg k'īir purrjōom hee nem hinag hoo námjöpaita hi k'ap'ɻ nám, wajappai k'augba. Pari jāg nɻə hawia mág hatag paawai chadcha hich simjō maadēu hi wajap'a k'ap'ɻ haju, ya hagdaujō hi däi k'īircha hoop'ōbaadēm haig. Mág maach hagt'a heegar wēnərrəweran māchdēun ya hi wajap'a k'ap'ɻ chirəm ha chirab mamɻ, hagt'a hi hooba haawai wajappai hi k'augba chirəm. Pari jāg chirəm hawia hich jāg hich Hēwandamau wajap mā k'ap'ɻ simjō māch garmuajā hīchab hi k'ap'ɻ haju.

¹³ Mag Hēwandam juu t'eegta hārcha hig naab mamɻ, Cristo pierrwai tag magám higbaju. Magjup mamɻ nem k'īir t'ārjup nám, mak'ɻən chan bālərjā chugpaa k'augba sīerrjēem. Mak'ɻən: Hēwandam hiek hāk'awia hi gaaimuata maach hāu wēnərrəm k'īirjugau; hāgt'ar pawiajā warag wajapcha paauk'amaju k'īirjug, maimua Hēwandam k'ōsi nám gaaimuata dich k'apeenjā k'a k'ōsi nám. Pari mag t'ārjup nám heem hāb sim chi wajapcharam. Ma, cha mua jaau chirəmjō dich k'apeen k'a k'ōsi námnu.

14

Hēwandam Hak'arau deeum meu hiek'apibaawai

¹ Keena, mua p̄aba deeu pārag jaau chirəm: Hāba dich k'apeen k'a k'ōsi hajuuta hārcha hēk'abat. Magnaan chadau hīchab hich Hēwandam Hak'arau dee sim juapajā haum k'ōsi haju haai nám. Pari bālərjā hōrau k'augbam meúata hiek'aju k'āai, hārcha hi hiek deeum k'ɻənag jaau k'ap'ɻ haagta pāach gaai wajap'a hich juu t'eegdam deepim k'ōsi habat.

² Deeum meu hiek'amamua k'āijā hirig jēeumɻə, nem wa-jaug sim hīchab; pari mag deeum meu hiek'a simuan hōrag hūrmk'īirjā k'aba, sīi Hēwandamag hūrmk'īirpaita hiek'a sim

haawai, chadcha hich Hēwandam Hak'arau k'īrjug wajap'am dee sim hawiajā bigaaum k'ānau ni hābmuajā k'augbaju, k'an hata hiek'a sī.

³ Mag k'āyau Hēwandamau hich hiek jaaupi simta jaau nārrām wounau chadau chadcha warag bigaaum k'ānpata Hēwandam Hiek gaai ham k'īrjugdam bāaupiwia, ham k'īrjā honee hapinaa hīchab ham wawijā wawí sim.

⁴ Pari magba deeum k'ānau magām meu k'augbag haigta hamag hūrpimaaugaujō deeum meúata hiek'a simuan sīi hichigpaita wir haig jaaupi sim. Mamā Hēwandamau hich hiek jaaupitarra jūrr hōrag hūrmk'īir jaaupi simta chadau chadcha t'umaa chi hāk'a durrum k'ānta warag Hēwandam hiek k'augpi nām. Mag hamau nem k'aug paauk'amam haig warag hag hiek gaaita ham k'īrjugjā bāaup'a wētum.

⁵ Mārāgan pāach t'umaa k'ānau deeum meu pāachdēu k'augbam k'āijā hiek'ak'iin hāu sim. Pari mua hoowai Hēwandamau hich hiek jaaupi sim jaaupi nāmta wajapcha sim, sīi jāg dēgōlp deeum meúata hiek'a nām k'āaijā. Mag hiek'awiajā pari warm k'ānag k'ap'ā hamk'īir deeum ham meúaa jaaumān hāu sim, Hēwandamau mag hiek'apitarr t'umaa k'ānag k'ak'apdō hamk'īir.

⁶ Pārau hoowai māch k'āijā pāar haar mawia sīi deeum meu pārau k'augbamuata pārag hiek'abaimak'iinjā, “¿K'ani jaaupi simā mag sīma?” haju pārau. Mamā pārag wajap'a k'ap hamk'īran, pāar meúata jaauju haai chirām: Hēwandamau pārag hich hiek jaaupitarr, wa mag hatag hirua maach dāi haju, wa Hēwandam k'īrjug k'āijā k'īir pogk'e jaauju haai chirām. Magan chadau pārau k'ap'ā nāisiju, pāach meúaa haawai.

⁷ Pārag deeum ejemplo jaauk'im: Karris k'āijā wa guitarra k'āijā siirwai, siir meraa haawai sīi hö hālrbāajā chuk'u sirk'iin, jāga k'ap habarju k'anta sir sī. Pōd k'augbaju.

⁸ Wa soldaan k'āijā juurhi hee wērbāan wētum haig chi trompeta sir simua wajap'a hö hararaa sirba hak'iin, jāga t'umaa k'ānau k'ap'ā haju mag sirbarmuapai hamachig “Haudimat” ha jaaubarm.

⁹ Pāarjā hīchab hich hagjöta t'ānām. Pārau k'āijā deeum k'ānag hiek'aawai hamau k'augbam meúata hiek'amān, jāga hamau k'ap'ā habarju hamachig hiek'a nām. Par sīi jāgan paagtä hiek'a nāmjō hok'opp'a nāisiju.

¹⁰ Mag durr gayan meu k'apan k'īir pogk'e t'ānām. Chi meu k'ānagan meu wajap'amma, hamach meu haawai, maimuajā hamach hiek'amam t'um k'ap'ā nām.

¹¹ Pari mag t'ānām heemua hāb k'āijā bēewia mua hi meu k'augba chitāmta mārāg hich meúaa hiek'achēk'iin, mua pōd

k'augbaju. Mag chan pöd hiyääl habam, ni hääbmuajä chik'am meu k'augba haawai.

¹² Magua mua sii hiekk'õrjä k'aba mag chiräm: Pärau jäg Hëwandam Hak'arau hich jua t'eeg dee sim haum k'õchag t'ɻnəmən nem wajaug sim. Mamä chi wajapcharamta paarpam k'õsi habat, har pääachdëu hoowai haguia härcha chi häk'a durrum k'ɻn t'umaa k'ir honee hapijööom.

¹³ Hääbmuia k'äijä hich meu k'aba deeum meúata hiek'aajem hag jua t'eeg wai sim k'ai, magan hagjö hich Jöoirag jëeuju haai sim, mag hichdëu hiek'abarm hiekpai haig hür nám k'ɻnag deeu ham meúa jaaujem hag jua t'eegjä hichig deemk'ir.

¹⁴ Hëwandamag jëeu chiräm haig mua sii parhooba deeum meúata jëeuik'iin, mä hak'araun chadcha Hëwandamag jëeu jöchk'ërama. ¿Pari mag sim mäch chi härämua mächdëu hiek'atarrijä k'augba habaawaijäh?

¹⁵ Magbaawai ¿jägajuma? Magbaawai mag deeum meúa jëeumam däi jürr haig dich hiek hür nám k'ɻnag jaau k'ap'ä jawaag hagjö Hëwandamag dichig jaaupima, jürr ham meúa hamag k'ap hamk'ir jawaag. Meuk'aar k'äijä hagjö bäljräjä höräu k'augbam meúata mag hau dictarr k'ai, hich hagjö ham meúata hamag jaauma, k'ap hamk'ir.

¹⁶ Mag ham meúa k'aba sii deeum meúata Hëwandam t'ö hiek'amamua jëeuik'iinjä, jäga pua hiek'a simjä k'augba haawai haig durrum k'ɻndamau pä hipierr däi hich magau habarju. Hamau pöd magbaju, pä hiek'amamjä k'augba haawai.

¹⁷ Par pua nem wajaug hürihmä jëeumaju; pari mag sim haig chan bäljräjä bit'urgam k'ɻndam Hëwandam hiek gaai k'irjug bääuba, hich magpai bäljräjä hürba harrjö durrum.

¹⁸ Mua chadcha Hëwandamag häu hajim ha chiräm, mächdëu hirig jëeu chiräm haig mächdëuta pääar k'äaijä härcha deeum meúa hiek'aajeewai.

¹⁹ Mag chitab mamä, k'apanag hee chiräm haiguin, hiek pöm k'aba hawiajä, t'umaam k'ɻnag mäch hiek'a chirämjä k'ap'ä hapim k'õsita chitäm, sii mäch happai hiek'a chiräm habarmjä ham meúa k'aba haawai hiwiram hääbmuajä k'augba hich mag höberpimaaugau.

²⁰ Cristo gaaimua k'odamnaan, mäg mua jaau chiräm k'ap haag hoob sii chaaindamjö k'irjug meraa hamiet. Magarrau nem k'aibgam wawaagan chadau warag wauju k'augba haju haai nám, chaain daumeraa haawai nem wauju k'augba haajemjö. Pari Hëwandam Hak'aar jua t'eegau nem k'ir pogk'e waupiejem heem chi wajapcharam k'ap haagan, chadcha jöoin k'irjugjöta habat, wajap'a k'irjuag.

21 K'ir heyaa habat jāga Hēwandamau warrjā maach jöoin israelnaan hichdēu hamach castigaa sim k'ap hamk'ir deeum k'lanag hamach meúata hamag hiek'apijī. Hag hiek higwia Hēwandamau hich hiek p'ā sim gaai,

"Jāk'lan wounaanau mā hiek hāk'aba harr haawai jūrr deeum k'lanagta mua ham durr k'echt'ag haupiwi hamach meúata jūrr chi durr k'lanagjā hiek'apiju" hajim, "mag hoobaawai hamach k'aibag hisegamk'ir.

Pari par mag deeum durram k'lanau hamach dāi magbarmjā hāk'abaju" ha p'ā sim. (Is. 28:11-12)

22 Magua, hīs hewagjā mag hōrāu meu k'augbam hiek'a nāmuata chi hūr nām k'lanag Hēwandam hiek hāk'apiju haju k'aba nām. Magarrau Hēwandam hichdēucha hich hiek jaaubarmta jūrr t'umaam k'lanag hūrmk'ir ham meúaa jaaau nāmuau chadau hāk'aba nām k'lanupa hāk'am k'ōsi hāk'aajem, hajap'ata hūr naawai.

23 Pāadē k'irjubat: Hēwandam hiek hāk'a durrum k'lan t'umaahābam haig biirdānaa, t'umaam k'lanau deeum meúata hiek'a t'lanmcha k'āijā hāb bālrjā Hēwandam hiek hāk'aba sim dubchēwia mag hoobaicheewaijāh, k'an habarju hirua. Par jāgan hirua, "¡Hih! parhooba dubwia sīi hōr pōm lōkie t'lanmājā hoobarm" hawia warag hāk'ab sīsiju.

24 Pari magba sīi pāach t'umaam k'lanag Hēwandamau jaaau simta jūrr hōrag jaaau nāmcha k'āijā hāb Hēwandam hiek hāk'aba k'itām dubchēwia mag hūrbacheewai, hirua t'umaahāsie hich mor hewag k'irjuwia, "Chadchata mān pekau pōoma chirām" haju, hich jāgdaar mag pārāu jajawagmam hūrwia.

25 Mag hamachdēu hi hoojā hooba haajemta wajap'a hi hoojem k'lan dēnjō hichigcha jaaumam hūrbaawai kanieu t'ak'ōonaa, "Chadcha Hēwandam ham dāi sīewaita māg t'lanm" hawia, dāi hamach paarmua Hēwandamag jēeuju.

Pāach nem hiinwai wajap'a hoonaata hinbat

26 Ya hābmiecha paawai mua pārag magk'im: Har hāba k'apanaa biirdānaa Hēwandamag jēeuwai, hāaur k'lanau meuk'aar hauju haai nām; maagwai hāaur k'lanau Hēwandam hiek gaaimta jaaau nāmuu hōr wawiju haai nām; maagwai hāaur k'lanau hich Hēwandamaucha hamachig jaaubarm hiekta jūrr deeum k'lanag k'ap hapiju haai nām. Tagam k'lan deeum meúaa k'āijā hiek'aju haai nām; maagwai warm k'lanau jūrr mak'lanau deeum meúaa jaaubarmta t'umaam k'lanag hūrmk'ir jaauju haai nām. Mamā mag nem hin nāmjā, dich happaita honee haag k'aba, t'um haig nām k'lan Hēwandam dāi warag hubā hapieta mag wauju haai nām.

²⁷ Pāach meu k'abam hiek'aju hawiajā hiek'aju haai nám. Pari numpai wa t'ärjuppai k'äijā hähäbdö hiek'amamuata hiek'aju haai nám, sii t'um sereuba. Mag deeum meúa hiek'abarmjā hichiita jürr häbmua jaaub k'aba jaauju haai sim ham meúa, t'umaam k'älnag hürmk'ir.

²⁸ Mag k'apan t'änäm hee ni häbmuajā mag warm k'älnau deeum meúa hiek'a nám jaauju chuk'um chan, magan warag bäljräjä deeum meúa hiek'aba, sii pāach hödegpaita hiek'abat, pāachdëu Hēwandam däimuapaita mag pāach hiek'abarm k'ap haag.

²⁹ Wa magba sii Hēwandamau pāachigcha jaaubarm hiekta jürr hōrag jawaag wai nám k'ai, hagjö numpai k'abamn t'ärjuppaита hiek'aju haai nám. Maagwai tagam k'älnau sii k'iuu hürwia jaauju haai nám, chadcha Hēwandam Hak'arauta mag hiek'api sii, wa sii hich k'irjug heepaimuata mag hiek'a sii.

³⁰ Pari mag hagt'a warm hiek'a sim hee, deeum haig simag k'äijā hīchab hich Hēwandamau hich hiek jaaumk'ir jaaumn, magan chi nacha hiek'a siierr hiek'a höwia jürr magag hiek'apiju haai sim.

³¹ Mag hähäbdö hiek'amamuata t'um chi Hēwandamau hich hiek jaaupi nám k'äln hiek'a höju haai nám, haig durrum k'älnandamag k'augpiwia hīchab k'irdam honee durramk'ir.

³² Chi mag Hēwandamau hich hiek jaaupibaawai jaau nám k'älnnaun wajap'a k'ap' haju haai nám, hamach parhooba sereuba sii hähäbdöpaita hiek'amaju haai nám.

³³ ¿Jägwia mag chirá? Sii jäg nem parhooba hamachdëu hampierr haawai Hēwandamau k'öchk'aba haajeewaita mag chiram. Hēwandam chan hoob magam heem k'abam. Hiruan hagpierraanaa k'öinaata wënrrrapiejem.

Jäg tagam k'äln chi hök'a durrum k'äln iglesia hee haajemjö,

³⁴ hllinan culto hee paawai sii k'iuuta hür hohoodö haju haai nám. Ham, hemk'ooin hijejébk'am hee däi hiek'aju k'aba nám, hich Hēwandam hiek p'ä sim gaai jaau simjö, ham sii hamach jaai jua heegarpai k'it'ëem haawai.

³⁵ Hemk'ooinau culto hee nem jaau nám wajappai k'augba haawai wajapcha k'ap haag jéeum k'ösi nám k'ai, di haar pawia hamach jaainagta jéeuju haai nám. Magba jäg culto hee hllin hijejéb haawai häu k'aba sim.

³⁶ Pärau jäg deeum iglesia hee haajemjö k'aba, sii pāachdëu ham haig nem waauwai, ¿pāachdëuta nacha Hēwandam hiek hompaa haujimpii ná? ¿Wa pāachdëupaita mag Hēwandam hiek k'ap' náwa?

³⁷ Päar hee häb sii hich hiiupai k'äijā Hēwandamau hichig jaaubarm hiekjürr hōrag jaaujem hag juu t'eeg paraam ha sim

k'ai, wa deeum juu t'eeg Hēwandam Hak'arau deetarr k'āijā wai sim ha sim k'ai, magua tagam k'āan k'āajā k'apcha haju haai sim: muajā hich hābam Hēwandam Hak'araupai māchig jaaupitarra jaau chirām.

³⁸ Pari hīchab hābmua k'āijā mua nem jaau chirāmjā chad hamap'a sim k'ai, magan hoob "Jā chan Hēwandamauta hich hiek jaaupi simlu" hamiet.

³⁹ Cristo gaaimua k'odamnaan, magua mua mag chirām: Hēwandamaau hich hiek pāachigcha jaaubarm jūrr hōrag jaaujem hag juu t'eegta pāachig deepim k'ōsi habat, hi hiek hōor jāg heyaa jawaag. Pari mag hawiajā hoob, "Deeum meu chan hiek'aju k'aba sim" hamiet.

⁴⁰ Deeu pāaba pārag jaau chirām: Mag nem waauwaijā sīi parhooba pāachdēu hampierr haba, hagpierraata haajeet'ā.

15

Cristo meewia deeu p'iidātarr

¹ K'odamnaan, pārag k'īir heyaa hapim k'ōsi chirām maach peerdājem hiek har na māchdēucha pāachig jaautarr. Hich mag hiek hajim pārau hāk'awia hīsjā hāu hagt'a hag gaai hubā durrum.

² Hich mag hiek māchdēu pārag jaautarr gaaimua hāu pāar peerdāwi nām, majā chadcha hāk'atarr k'ai mama. Hich hagt'a pāar hag hiek pāaba hich mag hi dāi hubā nām k'ai, hāu pāar chadcha peerdā nām.

³ Māchdēu hāk'atarr hiekta ya hīchab pāragjā jaauwia chirām, jāga hich Hēwandam hiek p'ā sim gaai jaau simjō chadcha Cristo maach pekau gaaimua t'ōjī.

⁴ Mag hi t'ōwia bēp sūtarr k'āai t'ārjup nām hee hūwaii maach hich māg p'iidātarrjā hīchab mua pārag jaaujim. Mag hi p'iidājujā hīchab hich Hēwandam hiek p'ā sim gaai ya hag nawe jaau sim.

⁵ Mua pārag jaaujim, Pedroog hich hoopitarr, hag k'ur doce hich dāi hogdāba wēnārraajerr k'āanag hich hoopitarr,

⁶ maimua hag k'ur hūmaai deeu hich hiek hāk'a durrarr k'āan k'apan quinientos hatcha hābam haig narr k'āanag hich hoopitarr. Mag hi hootarr k'āan hāaur k'ānan ya k'ēchwia naab pari jārrcha hatcha hagt'a monak'a t'ānām, mag hamachdēu hootarr jawaag.

⁷ Maimua Santiagoogjā hich hoopiwia t'um hich dāi hogdāba wēnārraajerr k'āanagjā hich hoopijim.

⁸ Jāk'ānan chadcha ya hich dāi dārrāa wēnārraajerr k'āan hajim, mama māan heeu hich hiek hāk'atarr hedweta warre mārāg hich hoopiwia mā jar haujim. Maguama, mag mārāgta

hābmiecha hich hoopitarr haawai mɻn sīi hagt'a k'uk'ur chir₮we t'aabap̄itarrjöta chir₮m.

⁹ Magtarr haawai hich hiek jaaumk'ir hichdëucha j₮r hautarr k'ɻn heejā m₮chta t'umaam k'ɻn k'āaijā serbiibacha chit₮m. Mag chiraawai m₮jā hīchab hich Jesuucha hich hiek jaaumk'ir t'xr hautarau ha t'xrju haai k'aba chir₮m, hi hiek hāk'a durrum k'ɻn k'aibag wawaagjā ham hēudee hēk'a chit₮l haajerr haawai.

¹⁰ Mag chitajieb m₮m hāu Hēwandamau m₮ heeg hoowi hīs hich hiek jaaujemk'a wai sim. M₮chta m₮ch k'apeen hich hiek jaaumk'ir hichdëucha j₮r hautarr k'ɻn k'āaijā hīrcha p'idx'awia chir₮m. M₮ch juapadamau k'abajim pari hichdēu m₮ juag hoowiata hāu chadcha m₮ därrcha hi hat'ee p'idx'abarm. Jāgan Jōoirau parchata m₮ heeg hoobajim.

¹¹ Pari mag chir₮m haig chan k'aita hīrcha p'idx'ajī wa k'aita pōm p'idx'abajī ha chir₮m k'abam. Maach t'umaam k'ɻnau hichiita Cristo meewia deeu hiiu p'iid₮tarr hiekta jaau n₮m; mag jaauwia pārau hāk'ajierram.

K'ēchwiājā deeu p'iid₮tk'aju

¹² Pari mag Cristo meewia p'iid₮tarr marau pārag jaaubaawai hāk'atarrta, jāga hīs hūurwai pāar heem k'ɻn hiek mag hōor meebarma chan tag p'iid₮ba haajem ha jaau n₮m hūr chirā.

¹³ Chadcha mag hōor meebarmjā tag p'iid₮ba haajeek'iin, magan Cristojā hagt'a hich hauk'ērtarr jēbdeg sīejeek'am.

¹⁴ Mag Cristo chadcha hiiu p'iid₮wia hich mag hōberba harr hak'iin, cha marau hi hiek jaau wēnrramjā sēuk'a chad k'aba harrta jaau wēnrrak'am. Mag k'ai magan maadēu parta hāk'a n₮m.

¹⁵ Chadcha mag hamau jaau n₮mjō hōor meebarmjā meem hiekta meejem hak'iin, magan maraun sēuk'ata Hēwandamau Cristo p'iriu haujim ha jaau wēnrram, chadcha p'iid₮ba harrta.

¹⁶ Hamau jaau n₮mjō mee n₮m k'ɻn tag bālrjā hiiuba n₮m k'ai, magan Cristojā meewia tag p'iid₮bak'am.

¹⁷ Mag Cristojā p'iid₮ba harr k'ai, magan parta pāraujā hi hiek hāk'ajierram. Mag hak'iin magan pāran hagt'a pāach pekau heeta wēnrraajeek'am.

¹⁸ Mag hi p'iid₮ba harr k'ai, magan hīchab hi hiek hāk'a durrumua hōtarr k'ɻnjā hamach pekau heepaita hich mag hōk'oo durrum.

¹⁹ Cristoou hich higar wēnrram jūrr maach hich haar hauju ha simjā, maach meewai chadcha hich haar haubamta mag sīek'iin, magan ḡk'an wajaug hat'ee hi gaaimua m₮g p'it'ur wēnrraajeek'am? Mag hak'iin maachta chadcha t'umaam k'ɻn k'āaijā parchata p'idx' a wēnrramjō haajeek'am.

²⁰ Pari Cristoon chadchata hiiu p'iidajim. Mag hõor põm hö nám hee hichta nacha p'iidatarr gaaimua hewag pawiajā hõor k'apan hichjö p'iidatk'aju jaau sim hajim.

²¹ Wajapcharan hich jäg warrjā hõor hääbpaim gaaimua hewag pawiajā hõor t'um hok'oo náisierrjö, hich hagjö hīchab woun hääbpaim gaaimuata hewag pawiajā hõor hiiu p'iidatk'aju hi gaaimua.

²² Hich jäg warrgarwe Adán gaaimua hõor t'um hö derr haawai hich hagjö hīchab Cristo gaaimuapaita t'um maachin hich mag hiiu wénrraju.

²³ Pari majā sīi parhooba k'abam: Cristota nacha p'iidajim; mag k'ur deeu hich pierrum hedta hi higar hæk'a durrum k'lanjā jūrr p'iidatk'aju.

²⁴ Ya magbarm haigmuu chadau, Cristoouta mág durr t'um hich k'aibag däi hag gaai juu t'eeg t'lanampa t'um pödpäinaa jūrr hich Hēwandam chi Hayagta nem t'um jlapiju, hich mag chi Pörk'a sīsimk'ir.

²⁵ Pari mag hich Hayagta juu t'eeg t'um jlapiju na, hich däi hiekk'õr paraam k'lan t'um hich juu heegar p'ë hau nám hora hich Cristota mag hichdëu hõor p'ë haumam k'lan Reik'a sim.

²⁶ Mag hich däi hiekk'õr paraam k'lan t'um hich juu heegar p'ë hat'aawai, hääbmiecha paawai tag hõor mee k'augba t'lanisiju,

²⁷ magamk'irjā hich Hēwandamau t'umaa Cristoogta jaau wai siewai. Mag nem t'um hirigta jaaujim hanám chan, hich Hēwandam chi Haapata jūrr hi juu heegar sim hanám k'abam. Hich Hēwandam chi Haai chan pöd hi juu heegar haju k'aba sim, warrjā hich Jöoirauta mag nem t'lanám t'um hi juu heegar hapitarr haawai.

²⁸ Maimua mag nem t'um t'lanám Cristoou hich juu heegar p'ë hat'aawai hich Cristojā Hēwandam Hiewaak'a simta jūrr hich Jöoi juu heegar sīsiju, hich Jöoirauta warrjā hirig juu t'eeg t'um hich juu heegar p'ëdeetarr haawai. Magbaawain chadau hich Hēwandamta nem t'um t'lanám k'ääjä warag härpae sīsiju.

²⁹ Mag Cristo hiiu p'iidabojim hanám magan ,k'ant'ee hääaur k'lanau jäg ya meetarr k'lan kõitjä hamach pör choopi námma? Mag hõor mee nám k'lan hiiuba nám chan, ,k'ant'ee ham kõit pör choopi námma?

³⁰ Mag Cristo hiiu p'iidabojim hanám magan ,k'ant'eeta maar jäg hed hääpierr sīi maach mod hámka nám wénrraajemma hi gaaimua?

³¹ Mag wénrram gaaimua machin hedau hääspapak'ampierrta tag pääk k'ir chitabajujo haadep haajem, chik'amnau dak'awaau. Pääk Cristo higar nám gaaimua mach honee chiramjä meerba jaau chiram päärag. Hich hagjö mach

peer hōrau t'ōt'ōo haajem pārag jaau chirāmā sēuk'aba chirām.

³² Dich k'apeenpajā k'aibag sīi maach k'oojemjō sīsidām dāijā par hiek'aupain Efeso p'ōbōr hee chadcha maar jāau nāmōjō haadēp haajeejim, Cristo gaaimua. Pari chadcha hōor hō nāmājā tag p'iidāba haajeek'iin, ¿k'ant'ee mā māg chitlā haju chad k'abam hat'ee? Mag hak'iin magan ham hiek'ōoin, "Keena, jöpcha k'ēchju nāpí, magan warag t'ach k'ōwia honee dōjā dōtarrau" haju haai nām.

³³ Pari mag k'abam k'odamnaan. Hoob har Jesús hiiu p'iidābajim ha jaaujem k'ānag pāach k'ūgurpimiet. Pārau k'augbāh: "K'aigbam k'ān dāi k'apeerk'aawain maach wajap'a chirarrjā hārpāijem" ha jaaujem.

³⁴ K'īirjug k'ap'ā haajeet'ā. Mua hūr chirām, mag maach meebarā chan tag p'iidāba haajem ha jaaujem k'ān pāach heepajā t'ānām hanām; mama mag t'ānāmājā pāar bālrjā chigaa k'abamjōta haajerram, hamag hiek'abanaa sīi hūrbamjō haawai. Pārau k'augba nā, chi mag nām k'ān chan Hēwandalām higar k'aba, ni bālrjā hi k'augba naawaita mag nām. Magām k'ān pāach hee wai naaba warre jārbapāit. Māch hiek hūrwia k'īir naaumk'īir hīs chadcha mā mag hiek'a chirām pārag.

Jāga meetarr k'ānjā deeu p'iidātk'aju k'ai

³⁵ Tale hāaur k'ānau hamach hödegpai k'āijā, "Keena, jāg hōor mee nāmājā ¿jāgata p'iidātk'aju k'ai? wa ham p'iidātk'aawai ¿ham mor jāgata sīsid haju k'ai?" ha jēeu, hamach wir haigpai k'āijā.

³⁶ Chi mag jēeu simān magan wajap k'īirubanaata mag sim. Pārau hooba haajē, jāga haajē nemjīir dau jīirwai. Par daúa hoowai nemjīir daudam jēb heechā joot'ā k'eerwai warre t'ōbaadēmjō hoojem. Pari mag t'ōbarmjō harrta, deeu t'arrp'ēbaadēmuata hūwaai k'ērdam paarpawia hiiu k'ērsiejem. Hich hagjōta t'ānaabahab maachjā; maach meewia jēb hee hauk'eerwai māg hatag deeu p'iidātk'aju k'ān k'abahab.

³⁷ Pāadē mā sēu hawia arroz wa deeum nemjīir dau k'āijā jīirnaa hoobat: Mag nem jīirwajā warre chi bādamchata jīirba, chi daudampaita jīirjem.

³⁸ Mag hōbērmamuata chi nemjīir daupierr k'īir pogk'e höbeerjem, Hēwandalāu warrgarwe hich mag derr haawai. Maachjā hagjō meebarā muata mor hiiur paarpa naabahab.

³⁹ Hich jāg nemjīir dau k'īir pogk'e paraanaa pabājā k'īirpierr t'ānāmjō, maach morjā k'īet sīebahab, tagam nem dāi. Nemchaain pabā heem morjā k'īet sim; nem hichpan morjā k'īet sīewai hāwarr morjā hagjō k'īet sim.

⁴⁰ Hāgt'armpeen morjā k'īet sīewai, māg jēb gayam k'ān morjā k'īet sim. Hāgt'armpeen hamach hooimāg k'īet wai naawai māg jēb gayam k'ān hooimāgjā k'īet sim.

⁴¹ ¿Pārau hoowai m^{ag} hedau hāsdawam hedau chi hedaram dāi k'īet sīeba haajē? Ni p'īdagjōjā k'aba sīsidam. Hamach chi p'īdag happaijā t'um dau hagdaujō w^{al}ba, dau k'īet sīsid haajem.

⁴² Wajapcha k'īirjuk'iin, maachjā hich jāg nemjīir jīir n^{am}jöta naabahab hīchab, mag meewia deeu hiiu p'iid^ajem ha jaauwai. K'ani maach meeewai nemjīir jīir n^{am}jö maach mor jēb hee hauk'ērbaawai sīi beeurjem; pari mag meebarmaa deeu hiiu p'iid^abarm chan tag beeurbam.

⁴³ Mag bēp sīubarman chan tag b^{al}rjā maadēu higba sim. Pari magtarrta deeu p'iid^a sīsiewain chadau sīita hooihm^a sīsiju, magjö haju nem chan maadēu hooba haajem. Ya sīi jua t'eegjā chuk'u bēp sīutarrrta jūrr p'iid^awain chadau juapa t'eegta p'iid^aju.

⁴⁴ Maach meeewain maach mordam cha maach hiyā^a n^{am}ta jēb hee maajem. Pari mag sim p'iid^awai chan ya tag m^{ag} mor k'īir k'aba, hāgt'armpeen mork'ata p'iid^aju. Wajapcharan m^{al}ig dich bi heem morjā paraa haawai hāgt'armpeen morjā hīchab t'^an^{am}m.

⁴⁵ Hēwandam hiek p'ā sim gaai jaauwai, warrcha hichdēu hompaatarr woun Adán ha t'ār sīerr hichdēuta hiiupi haujim ha jaau sim, magbarmua hewag pawiajā maach paarpa haumk'īir. Pari hag k'ur Cristo pierrwai jūrr hich garmuata hōor hiiupie chaar hiiupiejem, magbarmua hich gaaimuata hāgt'ar hōor hōber wēn^arramk'īir. Mag Hēwandamau Adanta nacha hompaatarrjō, jūrr Cristota nacha p'iri haujim, hichta hāgt'ar wētju k'^ann dēn chi Pōrk'a sīsimk'īir.

⁴⁶ Magtarr haawaita m^{ag} hagt'a heegar n^{am}weran hich m^{ag} mor maachdēu wai n^{am} dāipaita wēn^arraju. Pari m^{ag} hatagta hagjō hich Hēwandamaupai maachig tag t'ōjā t'ōba haajem mor deeju.

⁴⁷ Nacharam woun Adán haajerran jēb dēnta Hēwandamau hompaa haujim, pari Cristoon jūrr hāgt'armuachata bēejim.

⁴⁸ Maach m^{ag} hagt'a m^{ag} durr jōoi gaai durrum k'^allan^a nacha mag jēb dēn hompaa hautarr hag mor k'īirta wai n^{am}: pari ya hāgt'ar paawain hich hāgt'ar sim hag mor k'īirta wai naaju, Cristo mor k'īir.

⁴⁹ Hīs hewag pawiajā hagt'a Adanag mor deetarr k'īirk'a wēn^arramjō, jāg n^{al} hawia jūrr hich Cristoou mor wai sim k'īirta maadēujā hagjō wai n^{am}isiju.

⁵⁰ Pari cha mua jawaagpam wajap'a hūrbat hermanon-aan: Maach m^{ag} heegar haawai maach mordam m^{ag} k'it^am chan pōd Hēwandam sim haar hōberbam. Maach mor m^{ag} b^{al} habarmua dajēk'u k'it^am chan pōd Hēwandam sim haar wēn^arraju k'aba n^{am}.

51-52 Pari hūrbat, hīchab hagjö cha mua pāar jāgderraajawaagpam: ma chan pārau bālrjā hūrba haajemāu: Maach māg t'ānām k'ānān t'umcha chan k'ēchbaju. Pari hagt'a k'ēchba naawiajā, chadcha maach chi hāk'a nām k'ānān mor māg simān, hābmiecharam trompeta sirbarm dāi sīi māg maach dau p'īrbarmjō habarm hee, warre maach t'umta mor hiiur wai nāisiju. Mag trompeta tēe habaaawaita nawe k'ēchwia jēb hee k'ēk'ēd harr k'ānānjā deeu p'iidātk'aju, tag k'ēchba hich mag hiiu nāisieg. Magbarm dāi maagwai hagt'a maach chi monak'a durrum k'ānānjā deeum mor chi hiiurigta paapāiju hich Hēwandamau.

53 Magbaawai maach mor māg dajēk'u k'itāmjā jūrr bālrjā meeба haajemāg pabaadēm dāi, tag beeurjā beeurba, sīi hich mag sīerraajemk'a Sīsiju.

54 Mag tag maach meejā k'augba t'ānāisiewain chadau chadcha hich Hēwandam hiek p'ā sim gaai jaau simjō, "Māg hatag paawai māch garmuata hōor dajēgpiejemjā pōdpāiju" ha simjō nāisiju.

55 Mag higwia hīchab hich Hēwandamau hich hiek deeum hich hiek jaaujemāg p'āpitarr gaai jaauwai, "Magbaawai chadau jāg hōrau hamach dajēgu högk'aajerrjā tag k'īirjuba nāisiju" ha sim, "chi maach dajēgpiejerrjā ya tag juu t'eeg chuk'u sīsiewai."

56 Jōoingarwe ley deetarr gaaimuata hōrau hamach pekau pōoma wai nāmuua hok'oojujā k'ap'ā haajem, mag pekaúata nem juu t'eeg benen dēnōjō hōor meepiejeeawai.

57 Mama hāu maach Pōr Jesucristoou mag pekaúa hōor hok'oopiejem hich garmua pōdpāitarr gaaimua hāu maach hi dāi wēnārrām, tag hok'ooju k'aba. Mag nām dāi māg jēb gaaiwejā maachig hich juu t'eeg deejem, mag pekau juu t'eegag dich t'ā haupiba haag.

58 Cristo gaaimua k'odamnaan, mua chadcha pāar k'ōsi chitām. Magua mua pārag, "Hich jāg hi dāi hublñaa chik'amnau chaaur nem jaau nāmuajā pāach k'ūgurpiba, warag maach meewiajā deeu hiiu nāisijuuta k'īirjunaa hi dau najā nem wajap'a wau nām gaaita p'idk'anaat" ha chirām. Pārau k'ap'ā nām, hich hat'ee maach mag p'idk'abarmjā hirua sīi hich jāg par hok'oopibaju.

16

Ofrenda dee nām

1 Pārau k'ap'ā nām, jāga mua Galaciapienagiā jaaupāijī. Magtarr haawai jāg Cristo gaaimua maach k'odnaank'a t'ānām k'ānān hat'ee pāach heejā hagjö p'atk'on p'iebat.

² Domighed paawai hagdaujö pāachdëu ganmampierr p'iepetat; maagwai ya wai naawai, mΛ barbaimaawaaita heeupemjö mag p'atk'on jlrjlr habaju.

³ Ya pāach haar mΛ barbaimaawai pārau hōor jΛr hauju; mak'ΛΛnta mΛchdëucha pāiju, maach k'odnaan Jerusalen-pien hat'ee mag pāachdëu p'atk'on jΛr p'ietarr deen mamk'īir. Hamach dāipai hīchab hēsap p'ānaa deepāiju. Hag gaai pārau jaaupāiju, mΛg chi p'atk'on harr nΛm k'ΛΛnan maachdëucha jΛr hauwiata pāi nΛm k'ΛΛnau ha k'ap hamk'īir.

⁴ MΛchdëu hoowai mΛchjā ham dāi maju haai chirΛm k'ai, magan mΛchdëuta ham p'ē harrju mag p'atk'on deen.

Pablo Corintoog maju k'īrirjutarr

⁵ Pāar hoon mamua Macedoniapien hee mΛ dichju. Hök'ar mag p'ΛΛrdΛmamuata Corinto barju, pāar haar.

⁶ Tale pāar haig mΛ k'āaidam k'apanaa k'āijā chiraimaju, pari hagt'a wajappai k'augba chirΛm. Hichaau pamΛn, jāig pāar haig chirΛmua hidëu mΛch gaai noseg jaar dichpiju. Maimua ya döchΛumie burrbaadeewaita mΛch majuug mamk'īir, mag tale pārau mΛrgap hee mΛchdëu nemdam higju t'umaa p'ēdeepāiju.

⁷ MamΛ mΛlgwaiwe chan mabam. Sīi pāar haig dichmap'a chiraawai maach Pör Jesuu k'ös hamΛn mΛch hödiwan pāar haig dārrāΛ chiraimaju k'īrirju chirΛm.

⁸ Pari ya mΛg p'iesta Pentecostés burrju gayaa pamaawai hich mΛig Efeso p'öbör hee chirΛmua warag p'iesta dichpiju.

⁹ Maach Pör Cristo hiek jaau chitm gaaimua hōor k'apank'am k'ΛΛnau mΛ k'ōchk'aba t'Λnaab mamΛ, mua magΛmjā higba warag jaauju, mag maach Pör hat'ee p'idk'a nΛmua hi hiek jaauju hayaa hoo wai chiraawai. Magua pöd p'iesta nawe chan mΛ mabam. Mua k'ap'Λ chirΛm, mag mua jaaubarm chi hūr nΛm k'ΛΛnaujā sīi par jāglupai hūrbaju.

¹⁰ Pāach haar Timoteo barimaawai hi dāi wajap'a habat, hichjā hīchab pāach hee haairaa chiramk'īir. Magaag hīchab hijā mΛjö maach Pör Cristo hiek jaau nΛm p'idagta jaau k'itaajem.

¹¹ Hiwiram hābmuajā hoob pārau hi k'a hisēe hamiet. Magju k'āai hirua nem higjudam t'umaa hirig deebap'it, honee hurumua mΛ hoon bēemk'īir. Bālrjā barchēba haawai tagam k'ΛΛn hermanonaan dāi hī nΛ chirΛm.

¹² Maach hermano Apoloogjā par mua pepet chirΛΛ hajim, warm k'ΛΛn dāi pāar hoon mamk'īir. Pari magΛmjā maba, t'Λba sīsijim. Pari hök'ar hichdëu hoowai maju hayaa habarm hed jam pāar haar hi barju.

Pabloou Corintopienag salud deepāinaa ham wawitarr

¹³ Hābmiecha paawai pārag, “Pāach hoomap'a haajem k'ʌn dāijā k'īr k'ap'ʌnaa pāachdēu Cristo hiek hāk'a nʌm gaaita hubʌ t'ierrk'a nlisit” ha chirʌm. Hag hiek gaaita hemk'ooink'anaa nem juu t'eeg habat.

¹⁴ Pāach heepai nem waauwaijā, t'umaa dich k'apeen k'a k'ōsinaa ham hāu hapietga nem waubat.

¹⁵ Cristo gaaimua k'odamnaan, Corintopien. Pārau k'ap'ʌ nʌm, maach hermano Estefanata jam pāar haar Acaya durr nacha hich chaain dāimua hich hʌlira mʌg maach peerdʌajem hiek hāk'ajim. Mag hāk'awia hamach k'īrauta hagjō har hewag hāk'amam k'ʌn juagjā hoo nlisijim.

¹⁶ Muan pārag, “Jāgʌm wounaanau wa hijō Hēwandam hiek gaai p'idk'a nʌm k'ʌnnau k'āijā pāachig mag habaawai hag hipierraai habat” ha chirʌm.

¹⁷ Mʌ honee chirʌm, pāar bēeba nʌm hee Estefanaauta Fortunato dāimua Acaicopa hāu mʌ hoon bēetarr haawai. Pāachcha pōd bēebahab mamʌ, ham pierrumua hāu pāachchata pierrumjō habarm.

¹⁸ Hāu chadcha hamau mʌ t'āar honee hapiwia pāarjā hich hagjō honee hapiju, deeu pāar haar bardatk'aimaawai. Jāgʌm wounaanan chad pārau chadcha pāach garmuajā bʌlrgjā chig habata wai naaju haai nʌm.

¹⁹ Mau Asia provincia hee iglesia nʌnʌidʌm heem k'ʌnnaujā pārag salud deepäi nʌm. Aquilou Priscila dāimua salud deepäi nʌm, maimua ham deg hermanonaan culto waaujem k'ʌnnaujā hagjō salud haajem pārag, pāarjā maach Pör Jesucristo dēnk'a naawai.

²⁰ Tagam hermanonaanaujā hagjō t'umaam k'ʌnnag salud haajem. Pāach hāba biirdʌawai pāach k'apeen dāi hagdaujō k'a k'ōsinaa saludaabat.

²¹ Mʌch Pabloouchata pārag mʌg saluddam mʌch juadamaucha p'ānaa deepäi chirʌm.

²² Hābmua k'āijā maach Pör Jesucristo k'ōchk'aba sim k'ai, magan hichdēu k'ap chirā Cristoou jāga haju hi dāi hich bēem hed.

Maach Pör Jesús, jdeeu pidú!

²³ Pāar kōit maach Pör Jesucristoog jēeu chirʌm, hichdēuta pāar dāi hogdʌba hich mag pāar hāu wai nʌrramk'īir.

²⁴ Pāar t'umaam k'ʌn mua k'ōsi chitʌm, maach t'um hāba Jesucristo dēnk'a t'ʌnaawai.

Mʌgdampai hajim pārag jaaum hig chirarr. Hayoo keena,
Pablo

2 CORINTIOS

Biek numiim hēsap Pabloou

Corintopienag p'ā deepāitarr

Chi p'ātarr. Pabloou Corintopien chi häk'a durrum k'ʌnag mæg hēsap biek numiim p'ānaa deepääiwai Macedonia siejim haajem.

Maadëu k'ap'ʌ nʌm, nacharam hēsap hichdëu deepāitarr gaai hirua hamag hit'uu hiek'aba t'etta hiek'apäijim. Maimua hich hiek hasekasjierrá wa hasekasba k'āijā nʌ ha k'ap haagta, hag k'ur nʌ hawi, Titoog ham hoon mapijim hanʌm, mag hoot'urwi jūrr hichig jaauchëmk'īir.

Mag chadcha Tito ham haar hudt'urwi jaaucheewai, hāaur k'ʌnanan häu hichdëu jaaupäitarrjö hi hipierr hawi nem ha-jaug nʌm ha jaauchëjim haajem, hamach k'īrjug k'aibgamjä hisegpäiwi (2:1-11). Mamʌ hagjö naajim haajem hāaur k'ʌn hi hiekjä hasekasba warag hi hichaaurta hiek'anaa hi hëugar hí chan mag hichdëu jaaujemjö hich Jesucristoou jʌr hau-tarrjä k'abamta jäg nʌrrʌm hanarr k'ʌn (cap. 10). Titoou mag jaaubaicheewaita Pabloou mæg carta biek numiim p'ājim haajem.

K'an jawaagta p'ājī. Mag Titoou Corintopien higwi hich j̄gaagaa jaaubaicheewaita (7:6-7) jöoi honeeubaadëwi mæg hēsap p'ājim haajem:

- (1) hichdëu hūurwai häu hichdëu jaaupäitarr hipierra hāaur k'ʌnau hamach k'aibag hisegwi Cristoou k'ōsi simjöta nʌm hanʌm gaaimua hich honee sim jaaupäinaa (cap. 7), mag nʌm d̄i h̄chab hamau hamach hee woun k'aigba nʌrrarr ya castigaatarr haawai ya h̄is jūrr hi perdonaaaju haai nʌm ha jaaupäaig (2:5-11);
- (2) maach peerdlaajem hiek hajap'a hamag jaaunaa hag gaaimua hichjä p'it'urg hau sim jaaupäaig (3:1-6:10);
- (3) Jerusalén p'öbör hee chi häk'a durrarr k'ʌn dau hap'ʌn k'it'ee harr k'ʌn hat'ee deepäaig p'atk'ondam p'iennaa k'īir k'aug wai naamk'īir jaaupäaig (caps. 8-9);
- (4) mag hich hëugar hiek'anaa hich respetaaba narr k'ʌnag hiin chadcha hich Jesucristouchata hich hi jaaumk'īir hi jʌr haujim ha jaaupäaig (10:1-12:13);
- (5) deeu t'ärjupam biek'au ham haar maju jaaupäaig, mag hamach haar mam hūrwi warag hamach pekau t'um hisegamk'īir (12:14-13:10).

¹ MΛΛN Pabloou, Hēwandamau Jesucristo hiek jaaumk'īir hich Cristooucha j̄r hautarr. Muata Timoteo dāimua māg hēsap p'ā deepāi chirām, Grecia durr Corinto p'ōbōr hee Hēwandam hiek hāk'a durrum k'ΛΛnag maimua deeum p'ōbördam nΛnqidām heem magwe t'umaa chi hāk'a durrum k'ΛΛnagjā hagjō.

² Maach Haai Hēwandamagiā jēeunaa maach Pör Jesucristoogjā jēeu chirām, pāach hāu wai nām dāi hīchab k'ōinaa wai wēnrrramk'īir.

K'ant'ee Cristo gaaimua Pablo dau haug waaujeejī

³ Keena, maach Hēwandamta häucha k'itām. Hichpaita maach Pör Jesucristo Hayau; hichta maach Haai haawai hichdēuta hōor dau haug k'aug paraanaa hīchab maach k'īir jāsenk'aajem.

⁴ Hichdēuta maach gaai masi wa hōk'īirjuu k'āijā nām haigjā chadcha maach k'īir jāsenk'aajem, jūrr maach garmuajā hagjō dich k'apeen gaai masi wa hōk'īirjuu k'āijā hoowai hich Hēwandamau maach dāi hatarrjō hich hagjō ham k'īir jāsenk'amk'īir.

⁵ Cristo gaaimuata maach hārcha dau hap'ΛΛ wēnrraawain hichdēujā hich hagjō hīchab maach hārcha k'īir jāsenk'aajem.

⁶ Māg Cristo hiek jaaau nām gaaimua dau haug wau chitāmān, Hēwandamau māch peerdā hautarrjō pāachjā k'īir jāsenk'awia pāach peerdā haumk'īrau. Māg hirua mā k'īir jāsenk'a simān, jāan hich hagjō pāachjā mājō dau hap'ΛΛ hap'ōbaadeewai jūrr māch garmuata pāar k'īir jāsenk'aa k'ap'Λ hamk'īrau. Mag hamān magan pārau mā dēnjō hāwatimā hāwatju.

⁷ Mua k'ap'Λ chirām, pāarjā Cristo gaaimua mājō dau hap'ΛΛ naawai jāg hichdēu mā k'īir jāsenk'atarrjō pāarjā hagjō hirua k'īir jāsenk'aju.

⁸ Cristo gaaimua k'odamnaan, tale pārau k'ap'Λ nām, Asia durr mawia mā wajap'a dau haug wautarr. Muan tag māchdēu hāwatabajupii haajeejim; magām gaaimua muan ya tag māch pāar k'īir chitabajupii chirajim.

⁹ Muan ya māch t'ōopāaigpampiita chirajim; pari jūrran mag wajap dau haug wautarr gaaimua ya mārgāg jaaubarmjöta hajim, māchpai wir haig higju k'āyau hārcha Hēwandam hōor mee sīsid harrjā p'iriū haaujem gaaita k'īirjuu.

¹⁰ Mag, hāu mā t'ōopiba Hēwandamau mā peerdā haujim. Mua k'ap'Λ chirām hīchab, hichdēu mā t'la wai sim haawai māg hatagjā hirua hich jāg mā k'aigpēr wai nārraju,

¹¹ pārau mā kōit hich jāg pālaba jēeu durrumān. K'apank'am k'ΛΛnau mā kōit Hēwandamag jēeu nāmān, magan hich hagjō

häu hirua mΛ wajap'a wai chiraajem paarjā k'apank'am k'ΛΛnauta hirig häu hajim hajurau.

Jägwia Pablo Corintoog mabajī

¹² MΛch wajap'a chitanaa hiek'aawaijā chadcharam hiekta pāar hee Hēwandam dak'īirjā mΛch hiek'a chitaajem k'ap, mΛ honee chiram hi dau na. MΛ mag chitam chan sīi mΛg jēb gayam k'ΛΛn k'īirjug k'augau k'aba, sīi hich Hēwandamau mΛrΛg magpi siewaita t'umaam k'ΛΛn daarjā häu wajap'a chitaajem.

¹³ Pārau wajap'a k'īirjumān mΛchdēupai mΛch higwia pāachig hēsap gaai mag jaaupāaiwajā pārau k'ap'Λ haju, chadcha pāachdēu mΛ hoojemjöpaita mΛchdēujā mΛch jaaau chitam. Jāg mΛchdēu p'ā deepāi chiramān, sīi mΛ gaaimua pāach honee haju haai nΛm wajap'a pāachig k'ap hamk'īrau.

¹⁴ Hīsin sīi pārau bΛchk'unpaita k'ap'Λ nΛm muata nacha pāachig Hēwandam hiek jaauchētarr, pari wajapcha k'ap'Λ haju bΛchk'un waaur nΛm. Maach Pör Jesūs pierrum hedta pāar honee haju mΛ gaaimua, maagwai mΛchjā hagjō honee haju pāar gaaimua.

¹⁵ Mag mΛch gaaimua pāach honee haju k'ap'Λ chiraawai nacha pāar haigta chiraimaju k'īirju chirajim, biek numí pāar hoot'uraag.

¹⁶ MΛch k'īirjungan Macedoniaag mamuajā nacha pāar haigta jērimawi deeu hewag bēewaijā hūwaai pāar haigta chiraichēju k'īirju chirajim. Mag, mΛ Judeaag maagpaawaijā häu pārau mΛ juag hoomjō mua nemdam higju t'umaa mΛrΛg deepālik'am.

¹⁷ Pari magtarra, jägwia mΛ mabajī. ¿Pārau hoowai mua wajap'a k'īirjubanaata pārag maju ha p'ā deepāijī? ¿Wa mΛchta sīi parhoobam k'ΛΛnjō hihāsisisdō chitaawaita nem mag haju hatarrjā nΛrpai hawia deeu hūwaai mag k'abam haajēwa? Magjā k'abam.

¹⁸ Hēwandamaujā k'ap'Λ sim, hi dau jam mua pārag nem mag hawia deeu hūwaai mΛchdēupai hich hag hiek higwia mag k'abam haajē. Mua mag nem jaauba chitam.

¹⁹ Silvano dāi Timoteo maimua mΛchdēujā hagjō maach t'um Jesucristo Hēwandam Hiewaa hiekta jaaau wēnrrraajem. Hich Cristooujā nem mag hawia deeu hich hag hiek higwia-pai mag k'abam haba sierraawai maraujā pōd magju k'aba nΛm. Cristoou hichdēu mag habarmān hich magta nem wau sierram.

²⁰ Hi gaaimuata Hēwandamau maach dāi nem magju hatarrjā chadcha hich hiek'atarrjō haajem. Maguata maach Hēwandaman chadcha hich hiek'atarrjā sēuk'aba sīerram haajem maadēu, Cristo gaaimua hi t'ō hiek'amamua.

²¹ Hich hag Hēwandamauta pāragjā Cristo hiek hāk'apiwi mΛrΛgjā hāk'apiwia maach hich dāi hubΛ p'ē wai sim;

maimua hichdëupaita maar m^{ag} chi Cristo hiek jaau n^{am} k'^{an}jā j^{ar} haujim.

²² Mag hichdëu maachig hich hiek häk'api hat'am haigta maach gaai hich dauchach p'ä sⁱsubarmjö hajim, magbarm haigmua hichdëu k'^{osimjö} nem wau n^{am} hoowia h^{or}rag chadcha hich d^{en}k'a n^{am} k'ap hamk'^{ir}. Mag n^{am} d^{xi} h^{ic}hab hich Hak'aarjā deejim, mag gaaimua h^{at}g^t'ar paimaawai hichdëu m^{ag} hatag maachig nem deeju han^{amjā} chadcha deeb k'aba deeju k'ap hamk'^{ir}.

²³ M^Λ s^{eu}k'a chir^{am} k'ai magan H^{ew}wandamau m^Λ d^{ai} hichdëu hampierr haju haai sim; pari hagt'a m^Λgwaiwe Corintoog p^aar hoon maba chir^{am}an, sⁱ p^aachig hik'^{aba} hiek'abaimaawai warag p^aach hök'^{ir}juu hapimaaugauta maba chir^{am}.

²⁴ M^Λ jam barwia m^{ach}dëu nem jaaubarmta p^arag hajués waupimap'a chir^{am}. Ya p^aar p^aachdëu Cristo hiek häk'a n^{am} gaai hub^Λ naawai p^arav k'ap'Λ n^{am}, j^{aga} haju haai n^Λ m^Λ barju nawe, maagwai mag^{am} hat'ee chan ya p^arav wajap m^Λ higba n^{am}. Magarrau mua m^{ach}dëujā k'^{osi} chir^{am}an p^aar honee hapijuuta h^{ek}'aajem. Mua chan p^aar hök'^{ir}juu hapimap'a chir^{am}.

2

¹ Mag m^{ach} barbaimaawai p^aachta k'^{ir} naauwia hök'^{ir}juu hapimaaugauta hagt'a maba chir^{am}.

² M^Λ mawia p^aachig hiek'abaimaawai p^aar hök'^{ir}juu n^{lisim} hoobaawai, ^{ij}j^{aga} m^{ach}jā honee habarju p^aar d^{ai}? Maig chan maach t'umaa honee haju harpta sⁱ warag hök'^{ir}juuta n^{lisiju}.

³ Mag k'^{ir}juwiata har nacha m^{ach}dëu p^arag h^{es}ap p'ä deepäaiwai hag gaai sⁱ jaaup^{ai} chirajim, m^{ach} barju nawe p^aach happai hiek'awia mag k'aigba haad^{ep} n^{am} t'umaa wajap'a arreglaamk'^{ir}. Mua k'ap'Λ chir^{am} m^{ach} honee haju, m^Λ barju nawe p^arav mag problema arreglaap^{aim}an; mag ham^{an} m^{ach} happaijā k'aba p^aachpata d^{ai} honee haju.

⁴ Pari j^{ag} h^{es}ap p^arag deepäyaag p'ä chiraawai t'umaa k'^{ir}juwia gaai machaaga haad^{em}ua warag m^{ach}ta b^{le}jeejim. Pari m^{ach} meerba chir^{am}, mua h^{es}ap gaai p^arag j^{ag} p'ä deepäitarr chan sⁱ p^aar hök'^{ir}juu hapieg k'abajim. Magju k'^{aa}i hante j^{ag} p'ä deepäitarran, m^{ach}dëu chadcha p^aar k'^{osi} chir^{am} k'ap hamk'^{ir} hajim. Mua p^aar k'^{ochk}'aba chirak'iin, p^aar j^jägk'^{amjā} m^Λ gaai mas k'aba chiraajeek'am.

Hich b^{aa}urr h^{ua}n wai sⁱerr perdonapi jaaup^{ai}itarr

⁵ Pari hiwiir h^{ab}paimua j^{ag} m^Λ hök'^{ir}juu hapitarr chan m^{ach} happai k'aba, j^{aan} chi iglesia heem k'^{an}ndampata t'um hich j^{ag} hök'^{ir}juu hapijim, hich j^{ag} k'aigba harr gaaimua.

6 Ya pāach k'apanaam k'ʌnauta hi castigaatarr haawai ya hich jāgpai häu sim.

7 Sīi jāimua pārāu hi perdonaawia hi k'īir jāsenk'abat, heeu magba hak'iin hich dāi jāgtarr gaaimua warag hök'īirjug pōoma haadeewai tag Hēwandam dāijā nłrraju k'īirjuba k'āijā haduk'am.

8 Hi magpim hugua warr pāachdēu hi dāi narrjö deeu hūmaai, "Marau hagt'a pʌ k'ōsi nłm" habat hirig.

9 Nawe mʌchdēu pārag hēsap deepāitarr gaaijā hich mag mua pārag jaaup̄ijim, chadchata mʌchdēu pārag nem jaau chirʌm hipierraā nʌ wa hipierraā k'aba nʌ ha k'ap haag.

10 Pārāu perdonaabarm woun muajā hagjö hi perdonaaju. Mag mua hi perdonaabarmjā, chadcha hich k'aibag hisegbaawai hi perdonaaju sīerr k'ai, pāar gaaimuata Cristo dak'īir mua hi perdonaaju.

11 Mag hi perdonaaba hak'iin, dösātta jūrr maach gaai hārpaju; ya maadēu hi k'ap'ʌm, hí jāga sīerrā.

Corintopien k'ap jēwaag Pablo Tito dāi hoom k'ōchag sīerr

12 Troas p'öbör hee Cristo hiek jawaan ha maawai maach Pöröu hich hiek jaaumk'īir sīi p'it'urgjā chuk'u mʌrʌg jaaupijim.

13 Pari mag mʌ barimaawai Cristo gaaimua mʌch heeum Tito hooimabajim Troas p'öbör hee. Magbaawai k'ak'aisamjö chichiir hawia, haiguim k'ʌn̄n hermanonaanag hayoo ha pʌawia mua Macedoniaaga, Tito dāi hoog; hí pāar haar hudt'urtarr haawai hirig pāar k'ap jēwaag hawi mʌ Macedoniaag majim, hi sīerr haar.

Cristo dāi k'apeerk'a nłm gaaimuata t'um pödpäräi haajem

14 Pari häu hajim ha chirʌm Hēwandamag, Cristo dāi k'apeerk'a naawai nem p'it'urm nemjā hi gaaimuata häu maach garmua pödpäräi haajem paar. Maguata hīs maach wēnʌrrʌmpier Hēwandam hiek jaauwaijā, warp'am magwe jāgdee t'łap wējömjö, jūrr maach gaaimuata hōrag hich k'augpi sim.

15 Hēwandamau hoowai maach hi hiek jaau wēnʌrrʌm k'ʌn̄nan incienso warp'am magwe t'łap wējömjöta hoojem, mag hi hiek haaidʌmk'īir jaau wēnʌrrʌmuua. Mag nłm gaaimuata chi peerdʌju k'ʌn̄nan peerdʌ nłm, maagwai chi peerdʌbaju k'ʌn̄nan hamachdēu k'ōs hāk'aba hawia sīi hok'oo t'ʌn̄lam.

16 Chi hok'ooju k'ʌn̄nagan, Hēwandam hiekta mag inciensojö warp t'łap haaidʌ wējömpta warag ham t'ōoju pak'ērjö sim, hamachdēu hāk'aba nłm gaaimua. Pari jūrr chi häu hāk'awia peerdʌju k'ʌn̄n hat'eyan mag warp'am magwe t'łap wējömpta bēnhējö sim, warag ham hiiupi hawaag. ¿Magan k'aíuta mag

Hēwandam hiek warp'am magwe haaidʌmk'īir jaau nʌrrʌmuua warag hōor hiiupi hawaag wa t'ōopieg k'āijā jaau k'ap'ʌ sī?

¹⁷ Har pāar hee sēuk'a nem jaaujem k'ʌn k'abam. Hich Hēwandamauta mag jaaupibam chan pōd mag jaaubam. Magarrau maach hich Hēwandamaucha jʌr hautarr k'ʌnnaun chadau mag jaauju haai nʌm. Marau chan mag ham dēnjo sī p'atk'on haum k'ōchgau maach k'īrjug heemuapaita Hēwandam hiek jaau wēnʌrraba nʌm. Maragan hich Hēwandamauchata hich hiek jaaupi sīewai hi dau na nem jaau nʌmjā t'um hagchata jaaujem, Cristo dāita k'apeerk'a naawai.

3

Hēwandamau hiek hiiur deetarr jaau nʌm

¹ Mag, muan nem jaauwaijā t'um nem hagchata jaaujeewai Ɂpāar jāg hee mua mʌch wir haig t'ōwiata mag hiek'a chirʌmjōo sī? ɁWa mʌchjā warm k'ʌnnejō pāar haar hēsap dāita maju haai chirʌwa? Mag k'abam. Hēsap chuk'u mawiajā ya pārau mʌ k'ap'ʌ nʌm. Ni warm k'ʌnnag mʌchdēujā Hēwandam hiekta jaau chirʌm ha k'ap hamk'īrjā pāar juu heem hēsapjā higba chirʌm.

² Mʌrgan, carta chaarta mʌch dāi wai chitaju k'āyau pāach chi hāk'a nʌm k'ʌnnta carta chaarjō nʌm. Mua jaau chitʌm hiek hāk'awia Hēwandam dau na pāar wajap'a wēnʌrrʌm hoowiata carta gaai jaaupäi nʌmjō hōrau k'ap'ʌ naabahab, chadcha mua wajap'a Hēwandam hiek jaau chirʌm.

³ Chadcha hamau wajap'a hoo nʌm hak'iin, pāar k'abahab hich Cristooucha carta p'ātarrjō nʌm. Mag cartajō hichdēucha p'ātarr haawai plumaau p'ātarrjā k'aba, sīi hich Hēwandam warrgarwe hich mag hiiu sīerrʌm hag Hak'arauta hēsap gaai carta p'ātarrjō sim. Mag p'āk'a sīsimjā sīi warrgar Moiseeg p'ā deetarrjō mokdau gaai k'aba, pāar t'āar heechata p'āk'a sīsimjō hajim. Hajapcharan mʌrg hich hiek jaaupi simua warre pāach t'ārauchata hāk'apijim.

⁴ Mua chadcha mag hiek'a chirʌm, Hēwandamauta Cristo gaaimua mʌch hiek'a chirʌmjā k'ap'ʌ hapi sīewai.

⁵ Mag nʌm haig chan mag mʌchdēu nem wau chirʌmjā t'um mʌch juapaauta wau chirʌm haba chirʌm. Mua k'ap'ʌ chirʌm, mʌchdēu nem wau chirʌmjā Hēwandamau juapadam dee simuata waaujem.

⁶ Hichdēuta mʌrg juapadam deejim, hich chogk'anaa hich garmua hōor dāi haju hiek deetarr jaaumk'īir. Pārau k'ap'ʌ nʌm, mag hi hiek hiiur mua jaau chirʌm chan warrgar Moiseeu dau daau p'ā platarrjō k'aba haawai pāach t'āar hee sīechēmjā pārau pōd hooba haajem. Mag Moiseeu p'ā platarran dau daau sījeib pari magua hōor peerdʌ hauba

haajeejim. Mam^λ hīs jūrr hag k'āai Hēwandum Hak'aar maadēu hooba haajemuata hōor peerd^λ haaujem.

⁷ Mam^λ Hēwandumau mokdau gaai p'ātarr hiek Mooiseeu waibēewai, sīi hichta hedau k'īirjō k'īir bālmjō bēetarr haawai, israelnaanau pōd hi k'īir heerpabajierram haajem, dau k'ak'aichgau. Mag bēejieb mam^λ hich mag sīerraag k'aba harr haawai hōk'ar magba pamamua tag bāl k'aba haadējim haajem hi k'īir. Mam^λ pāadē wajap'a k'īirjubat. Mag hich Hēwandumaucha mok gaai p'ā deetarr hiek hajieb mam^λ maach peerd^λ haubaju hiek hajim. Mag sim hāba jaaucheewaijā hich wajaugau sīi mag Moisés k'īir bālmjō hapitarra,

⁸ jāgwia hag k'āyau hatcha wajaug habaju sīi hich Hēwendumau hich Hak'aar gaaimua hōor dāi deeu hiek deebarmua ham peerd^λ hauju jaau nām.

⁹ Wajapcharan mag maach peerd^λ haubaju hiek jaau-tarrjā wajap'a harr k'ai, magan hich hiek hāk'abaadeewai Hēwendumau maach kulp chuk'u hapāiju jaau nāmta hag k'āai wajapcha sim.

¹⁰ Nacha mag mok gaai p'ā sīerr hag hajaug chan hēudee mag Hēwendumau maach peerd^λ hauju jaau nām hiek dāi bālrjā barba sim.

¹¹ Mag hiek p'ā deetarr wajaugau Moisés k'īir bālmjō hapitarra hōtdaujō hōk'ar t'ōmamua chugpatarr k'ai, magan Hēwendumau hich Hak'aar gaaimua hōor dāi hiek deetarrta wajapcha sim, hag k'āyau bālrjā chugpaa k'augba sīerraawai.

¹² Mag hi hiek hāk'abaadeewai Hēwendumau maach kulp chuk'u hapāijemjā wajap'a k'ap'^λ chiraawaita, māchdēu jaauum haig warre hi hiek dawaata jaau chitaajem, hiek wajap'am haawai.

¹³ Moisés Sinaí durrsī gaai Hēwandum dāi hiek'a sīi hawia bēewai hich k'īir sīi bālmjō t'ānarr hōk'ar chugpamam israel-naanag hoom hugua, hich k'īir gar putiu börr haaujeejim hanaabá. Pari hewag paawai mag hirua waiberr hiek k'āai jūrr chi hiek hiiur pierrumta wajapcha sīewai mua chan mag hi dēnjō meerba muan warre dawaata jaaujem.

¹⁴ Pari mag Moiseeu hich k'īir happai börr haaujerrta t'um israelnaan k'īirjugpata Hēwendumau mag put heegar börr hat'amjō hajim. Maguata hewag pawiajā par Hēwandum hiek t'ār nāmjā pōd k'augba haajem, mag börr simjō sim k'echeupäiba sīewai. Mag k'īirjugjā putiu börr simjō sim k'echeupäyaagan Cristo hiekta t'āraucha hāk'aju haai nām.

¹⁵ Hīs hewag pawiajā, mag sīsidām k'ānau hich Moiseeu hēsap p'ā pālatarr gaai t'ālrwai hag'ta hamachdēu t'ārmamjā k'augba nām.

¹⁶ Pari Hēwandamag hamach pekau chugpaapi jēeuwaita mag ham k'īrjug putiu börr simjō simjā warre barbapäimjō haajem.

¹⁷ Warran Hēwandam warp narrta ya hi dāicha wēnərrämjö nám, mag Moiseeu p'ā p̄atarrau tag p'ēet'ʌḡba naawai. Magua mag dich pekau chugpaapi jēeuwain warre hich Hēwandam Hak'aarta wai n̄lisiejem.

¹⁸ Maguata maach hi hiek hāk'a durrum k'ʌn̄n chan mag hagt'a putiu k'īr börr námjö k'aba haawai hēsp'ëg dau wajap'am hee hoo námjöta hich Hēwandam wajaugjā maach gaaita hōrau hoo nám, maach nem wajap'a wau nám gaaimua. Mag n̄mua maachin waragta hich Hēwandam Hak'arau wajaug paamaawai warag maach Pör Jesujöta paauk'amam.

4

¹ Magua m̄ch chan k'usëuk'aba chitám, Hēwandamau hich garmuata m̄ch dau haug k'augwia hichdëuta m̄r̄ag m̄g p'idajā deetarr haawai.

² Hi hipieraa ham k'ōchgau meraa nem wauwia deeu hagám gaaimua m̄ch k'īr naauju hayaam nemjā mua bñlrjā wauba chitám. Mua chan sii jäg k'ap'ám hanámpta har parhooba nem jaau n̄rrjëem k'ʌn̄n k'aba haawai hōor k'ügurwia maach Hēwandam hiek p'ā sim gaai chaauraapajā jauba chitám. Hēwandam dau na magju k'ääi muan hāba nem hagcha jaaujuuta hēk'aajem. Mua mag nem jaunaan wau chitámjā chi m̄ hoojem k'ʌn̄nau ni hābmuajā meraa k'aba nám.

³ Mua m̄g Hēwandam hiek jaau chitámjā hōrau pöd k'aug hauba nám k'ai, magan mak'ʌnan hagt'a putiu dau hēu hār börr námjö naawaita hamach hok'oo nám gaaimua mag k'augba nám.

⁴ Hich chi dösät m̄g jēb gayam k'ʌn̄n hēwandamk'a sñerramuata ham dau k'īpi wai sim d̄xi ham k'īrjug hārjā putiu börr wai simjö sim, maach Cristo t'umaam k'ʌn̄n k'ääi hārpai sim hiekta hāk'apimaaugau. Mag Cristo hiek'aupaita hōtdau bñag nem hoowai k'ap'ʌ haajemjö maachig k'ap'ʌ hapi sim, Cristo gaaita hich Hēwandam k'īr t'eg sim.

⁵ M̄ chan pārag wir haig m̄chta pāar pörk'a chirám ha jauba chitám, muan Jesucristota hōrag hamach pörk'apimk'īr jaau chitaajem; hí k'abahab chadcha maach Pör. M̄ch garmuajā Jesucristo k'ōsi chirám gaaimua, m̄g hi hiek jaau chitámua m̄n̄n sii pāar chogk'ata chitám.

⁶ Har m̄g durr hompaa naawaijā sii hich hiek'aupai k'īchag heemua hararag hompaa hautarr hich hag Hēwandamaupaita

hich hiek'au maach k'īrjug haard^Δ hat'amjö hajim, magbar-mua maach Hēwandam t'umaam k'^Δnn k'āai wajaug sīerramta Jesucristo gaaimua k'ap'^Δ n^Δsimkīir.

Dau hap'^Δ hawiajā Hēwandam maach dāi sim k'ap'^Δ n^Δm

⁷ Pari mag Cristo hiekta p'atk'on k'āaijā hārcha balee simta sīi maar m^Δg dau hap'^Δ durrum k'^Δnnauta jaau wēnrraajem. Pari mag Hēwandamau maar mag k'it'ēem k'^Δnnagta hich hiek jaaipi sim chan maachta wajaug n^Δm hamkīir k'aba, sīi hich Hēwandam jua t'eegauta mag wau n^Δm ha k'ap hamkīrau.

⁸ Maguata m^Δnn m^Δg chit^Δm^Δn, nem k'īrpierramuata chachmamjö haajeeb pari warag magampaita k'īrju chir^Δjā haba chit^Δm. K'ar mag dau haug waauwaijā mag^Δm higwia warag nem wauju k'augba haadeejeeb mam^Δ, mag^Δm gaaimua hök'īrjug pōomajā haa k'augba chit^Δm.

⁹ Hōraun m^Δ k'aibag wawaag m^Δ hēudeejā hēk'aajem; pari jūrr hamau mag n^Δm hee Hēwandamau m^Δ k'a hogd^Δba hichdēuta m^Δ t'^Δa wai n^Δrraajem; t'ōju hēk'a n^Δmua mas deejeeb pari warre t'ō chan t'ōoba haajem.

¹⁰⁻¹¹ Jesujā juauta ham dēn hi t'ōopāitarr haawai m^Δjā hagjö m^Δch chit^Δmpierr hi gaaimua t'ōjuuta j^Δr chit^Δmjö haajem, mag dau haug wau chit^Δm gaaimua hōrau hoowaijā chadcha hich Jesūs m^Δ t'^Δar hee hiiu simuata m^Δch t'^Δa wai n^Δrraajem k'ap hamkīir.

¹² Mag hi hiek jaaau chit^Δm gaaimua m^Δchin chadcha t'ōjuuta hēk'a chit^Δmjö haajem, pari mua mag jaaau chit^Δm gaaimua häu pāar chi hāk'a n^Δm k'^Δnnan jūrr hiiuta hiiu n^Δm, hi hiek hāk'a n^Δm gaaimua.

¹³ Pari chadcha Hēwandamau mag m^Δch t'^Δa wai sīeju k'ap'^Δ haawaita David k'ararrau hiek'atarr hiek'ōoin, "M^Δch hoomap'am k'^Δnn jua heemua Hēwandamau häu m^Δch chig hapiba höbeerpiju k'ap'^Δ chiraawaita warag hi hiekjā högk'aba jaaau chitaajem."

¹⁴ Mua k'ap'^Δ chir^Δm, Hēwandamauta maach Pōr Jesūs meetarrjā deeu p'iri haujim. Magtarr haawai hichdēupaita hīchab m^Δchjā Jesūs p'iri haujarrjō p'iri hauwia pāar dāi hāba hich sim haas maach p'ē harrju.

¹⁵ Mag m^Δch dau haug waaujem t'um pārag jaaau chir^Δm^Δn, jāan m^Δch mag chit^Δm gaaimua pāachta häu hamkīrau, mag^Δm gaaimua hīchab Hēwandamajā dārrcha pāar dāi wajap'a haajeewai hich hagjö hīchab hōor k'apank'am k'^Δnnauta hāk'awia hirig häu hajim han^Δmua hi t'ō hiek'amkīir. Mag-amkīrta mag m^Δch dau haug waaujem pārag jaaau chir^Δm.

¹⁶ Mag Hēwandamau m^Δch p'iri hauju k'īrjubaadeewaita warag k'īrdam hub^Δ hich jāg p'idk'a chitaajem. Maach

mor m^{ag} chi h^ār^{am} chadcha jöoiraa pamampierr warag serbiiba pamáma, pari j^ūrr mag sim maach hak'aran hedau h^āspapak'ampierrta warag juu t'ierrpapagmam, Cristo gaimua.

¹⁷ M^{al}ig heegar haawai año k'apan m^{ag} dau haug wau chitawiajā m^{ag} hatag ya Hēwandam d^{ai} hich mag hogd^{ab}a chiraimanaa hoowain sⁱi k'^ūchpaita mag hap'^{ll} chitarjōo haju, mag^{am} t'um h^āwattarr j^ūrr Hēwandamau m^{ach} wajapcha wai sⁱsiewai.

¹⁸ Chadcha hagt'a m^{achd}eu hooba chirab mam^{al}, magtarr j^ūrr Cristoou m^{ach} d^{ai} hajap'a haju k'^ūirjubaadeewaita m^{ag} j^ēb gaai sⁱi chik'am jua machgau hap'^{ll} chitawiajā mag^{am}jā higba chit^{am}. M^{ag} heegar haawai maadēu nem wajap'am hoo n^{am}lⁿ jöpcha t'um chi matarrjā k'^ūaugba haju; pari h^āgt'arm nem chan chugpaajā k'^ūaugba hich mag sⁱerr^{am} hiek'au, hoojā k'^ūaugba.

5

¹ Keena, maach mor m^{ag} sim^{an} sⁱi k'^ūchpaim hat'ee di hēu sⁱutarrjōta sim. Pari maadēu k'ap'^{ll} n^{am}, m^{ag} j^ēb gaai haawai maach mor mag dijō sim j^ēeubaadeewai j^ūrr h^āgt'ar Hēwandamau maach hat'ee b^{ll}lrjā j^ēeuba haajem diita wai sim. Mag di chan sⁱi hōrau hēutarrjā k'abam.

² Mag k'^ūirjubaadeewaita mag mor dijō sim haum k'^ōchk'abaadeejem. Jāga hak'iin meejā meebla m^{al}iguim mor sⁱi hisegp^xinaa hich m^{al}gta warre mag h^āgt'ar Hēwandamau maach hat'ee mor hiiur wai simta hat'aimak'am.

³ Wajapcharan maach meewai maach hak'aran di chuk'umjōta haadeejewai sⁱi hich m^{ag} b^{ll}lrjā meebara mag mor hiiurta sⁱi k'ajūajō t'eg jūap^āim k'^ōchk'abaadeejem, magbaawai sⁱi di jöoi garmua di hiiur deg d^{ar}babaadēmjō haag.

⁴ M^{ag} j^ēb gaaita maach hēu heepai wēn^{am} haiguin t'^ōmap'a sⁱi warag maach mor m^{ag} sim h^ārpaita mag Hēwandamau maach hat'ee mor hiiur wai sim han^{am}jā jūap^āim k'^ōchk'abaadeejem; magbarmua maach mor m^{ag} dajēk'u k'it^{am}ta j^ūrr dajēgba hich mag sⁱsimk'^ūir.

⁵ Magaag hat'eeta warre Hēwandamau maach hompaawaiwe dajēgba haajem mor k'^ūirta deejim; pari magtarrta pekau gaaimuata maach m^{ag} dajēk'u k'it^ēem. Mam^{al} mag^{am} hāba deeu mag mor hiiur maachig deeb k'aba deeu k'ap hamk'^ūir hich Hak'aarjā maachig deejem.

⁶ Hich Hēwandamauta mag sⁱewai chadcha hich mag haju k'ap'^{ll} chir^{am}. Maachta m^{al}ig heegar hagt'a maach hēu hee wēn^{am} haiguin maachin Hēwandam warp deeum durr n^{am}jōta wēn^{am},

⁷ chadcha daúacha hi hooba naawai. Pari mag^λm hāba hichdēu maachig deeju ha jaau sim chadcha deeju k'ap'^λ hi hiek hāk'a naawaita

⁸ t'ōjujā k'īrjuba chir^λm. Mag m^λ meewiajā hichiita maach Pör Cristo haar hi dāita hāba chiraimaju k'ap'^λ chir^λm.

⁹ Maguata, hagt'a m^λg jēb gaai chitaju wa jöpcha hi haar maju hawiajā, m^λig heegarweran hāba hi dawagaata nem wauju k'īrjuajem.

¹⁰ Hichiita maach m^λg t'λnλm k'λλnan t'umaa Cristo hich pōrk'au pōm sim gaai hoo sim k'īrp'ee wētab k'aba wētju. Maigta m^λg jēb gaai naajewai dichdēu hi hat'ee nem waau-jerr paarjā jūrr hich garmuajā hagpierr deemaju.

Cristo hiekta jaaujem hi dāi k'ōinaa hamk'īir

¹¹ M^λchdēu Hēwandam hök'ö chit^λm k'ap, tagam k'λλnagjā hi högk'awia hi dau na nem k'aigba waupim hugua, hi hiek hāk'api haujuuta hēk'aajem. M^λ mag hagcha chit^λm Hēwandamau wajap'a m^λ k'ap'^λ sim, maagwai pāraujā m^λ k'ap'^λ n^λm mua nem hagchata wau chit^λm.

¹² Mag n^λm haig chan mag m^λchdēupai wir haig m^λch t'ōwiata mag hiek'a chir^λmjā haba chir^λm. Mua mag chir^λm^λn, m^λch mag hagcha nem wau chit^λm hoowai m^λ gaaimua pāach chigaa ham huguata mag chir^λm; maagwai har hamachdēupai hamach t'ō hiek'a n^λrrjēem k'λλnau pāach dak'īir m^λ hēugar k'aigba hiek'aawaijā jaau k'ap'^λ hamk'īir. Chadcha Hēwandam daar hamach t'āar k'aigba n^λmta magba n^λmjō hamachdēupain hamachta t'ō hiek'apim k'ōsi haajem.

¹³ Hōrau hoowai m^λ sīi lōköomjōta p'it'urg hau chit^λm hoo-jem k'ai, m^λ gaai mas k'aba sim; m^λ mag hoo n^λmta jāan Hēwandamau jaau simjō hipierraam ham k'ōchgauta hōrau m^λ jāg hoojem. Pari lōkōo k'aba sīi m^λch k'īir hich m^λg chir^λm^λn, jāan pāachig wajapcha hi hiek jawaagau.

¹⁴ Cristoou m^λch daupii haajeewaita muajā m^λchdēu nem waum k'ōsimpai wauba, hāba hi hiekta m^λch k'apeenag m^λg jaau chitaajem. Mag hāb maach gaaimua meetarr haawai ya maach t'umaam k'λλnta k'ēchp'ōbaadēmjō hajim, tag dichdēu nem k'ōsimpai wauba haag.

¹⁵ Chadcha Cristoou t'umaam k'λλn kōit hād^λraa hich t'ōopiwa deeu hiiu p'iid^λjim, mag hich hiek hāk'a n^λm gaaimua hichdēu hiiu haumam k'λλnag hamachdēu k'ōchagpierr nem wau wēn^λrraba sīi hich hat'eepaita nem wau wēn^λrramk'īir.

¹⁶ Warran muan chadcha Cristo sīi parhoobam k'λλnjōpaita simpii chirajim, pari hīs ya hi hiek hāk'a chiraawai mua k'ap'^λ chir^λm, hī chadcha Hēwandam Hiewaau. Magua war-ramjō k'aigba k'īrjuba chitaawai mua chan sīi parhoobam

k'ʌʌnau hiek'aajemjö hōor hēugar "Jāk'ʌʌnan magta sīerrjēem" ha jaauba chitʌm.

¹⁷ Ya Cristo dāita sim wounan warr hich sīerrjö k'aba, woun chi hiiurigta pa sīsimjö sim. Magbarm haigmua warr nem k'aigba waaujerr k'īrjug t'um hisegpāiwia sīi k'īrjug hiiurta wai sīsim.

¹⁸ Mag simʌn t'um hich Hēwandamauta mag k'īrjug hiiurig paapāimaajem Cristo gaaimua. Hich Cristo gaaimuata hīchab hich dāi tag hiekk'ōr chuk'u k'ōinaa wēnʌrrapināa maachig-paita tagam k'ʌʌnag jāga hamjā hagjō Hēwandam dāi k'ōinaa wēnʌrraju haai nʌ ha jaaupi jaaujim.

¹⁹ Wajapcharan Cristo gaaimuata mʌg jēb gayam k'ʌʌn t'um Hēwandamau hich dāi k'ōinaa naapiju haai hapijim, hich hiek hāk'amam k'ʌʌn pekau perdonaawia tag magʌmjhā higba; pari hichdēu hōor dāi mag sim k'ap hamk'īr maragta mag hich hiekjā jaaupijim.

²⁰ Magua maarta Cristooou hich jūrr chogpāitarr k'ʌʌn haawai maarta hi hiek jaaujem k'ʌʌnau. Magua marau hi hiekta maach hiek gaai t'awi mag nʌm: Hi hiek hāk'awia pāach k'aibag hirig chugpaapi jēeubat, Hēwandam dāi k'ōinaa wēnʌrraag.

²¹ Cristo chan bʌʌrjā pekau wauba k'itajim; pari mag k'itarrta, Hēwandamau hʌdʌraa hi t'ōopijim maach t'umaam k'ʌʌn kōit, hichta mag pekau wauwia chi hik'ʌ harrjō; hi dāi magbarmua jūrr maach dēnta chugpaabapāaiwai pekau chuk'u narrjō nʌsimk'īr.

6

¹ Mʌchjā Hēwandam dāita p'idx'a chiraawai hirua pāach dāi wajap'a ham k'ōsi sim mua jaau chirʌm chan hoob pārau par jāgʌupai hūrmiet ha chirʌm.

² Hēwandamau hich hiek p'ā sim gaai jaauwai, "Mʌchdēu hūrju harr dāicha jēebaawai mua pʌ hiek hūrjim" ha sim;

maimua "mʌchdēu hōor peerdʌ hauju hedcha jēeutarr haawai hāu pʌ k'aigpēr haujim" ha sim. (Is. 49:8)

Magua hīsta pārau hirig pāach peerdʌ haupi jēeumʌn, hīsta chadcha hirua pāar peerdʌ hauju hedau.

³ Mua chan bʌʌrjā hiwiir hābam k'ʌʌn dau najā nem k'aigba wauba haajem, magʌm gaaimua hābmuajā mʌg mʌchdēu jaau chitʌm hiek hisegam hugua.

⁴ Magpiju k'āai mʌch nem wau chitʌmpierr nem wajap'ata waaujem, magʌm gaaimua mʌch chadcha Hēwandam chogk'a chitʌm t'umaam k'ʌʌnag k'ap hamk'īr. Mʌch dau haug wau chitʌmjā higba, mʌchdēu nem hig chirʌm chuk'u haawaijā

magam haba, sii p'it'urg hau chiram paarjā magam haba, sii k'iu hāwaatjem.

⁵ Chaaijō sii məch wə t'ənəluwaijā k'iu hāwaatjem. Məchdēu jaau chitam gaaimua hōor p'ogdawia mə hēudeejā hēk'aajem; k'ar cárcel degjā chiraajem; p'idag t'eegjā p'idk'aajem, maimua dau k'ōreu nəm, jāsog hāwat nəm, magam t'um mua sii k'iu hāwaatjem.

⁶ Hīchab chadcha məchta Hēwandam chogk'a chitamjā hōrag k'ap'Λ hapiejem: məch bəlrjā həlin wauba chiram gaaimua, chadcharam hiekta məchdēu k'ap'Λ chitam gaaimua, maach k'apeen dāijā k'ir t'ūunaa t'umaam k'ən dāijā hō wajap'a chitam gaaimua, məch gaai Hēwandam Hak'aar wai chiram gaaimua, chadcha t'āraucha məchdēu pāar k'ōsi chitam gaaimua,

⁷ chadcharam hiekpaita hōrag jaau chitam gaaimua maimua hich Hēwandam juu t'eegjā məch gaai wai chitam gaaimuajā hōrag k'ap'Λ hapiejem mag məch Hēwandam chogk'a chitam. Mag məch nem hagcha wau chitam gaaimuata məch hēugar hiek'aajem k'ən dāijā sii k'ajap jāau chaar jāau nəmjō jūrr peermiepāpāigmamua məch garmua k'upaa siiujem.

⁸ K'ar ham dēn maach k'ir honee hiek'anaa k'ar jūrr maach k'īraajā hiek'amaajem; k'ar maach wajap'a hig hiyānnaa k'ar maach hāauk'ajā hiek'amaajem. Pari par ham mag hiek'a naawiajā mən maach Pör Cristo dāita hich məg hi chogk'a chitaju. Chadam hiek happai jaau k'itaajemta ham hiek mag sēunemjā chitam haajem.

⁹ T'umaam k'ənnau mua Hēwandam hiek jaau chitam wajap'a k'ap'Λ nəmta, ham dēn maach dāi parhoobam k'ən dāimjōta haajerram. T'ōju jər chitamjō haajemta, cha hag'ta ham hi hee pərba chitam; wajap mas haajeeb mamə, chi t'ōo chan t'ōoba haajem.

¹⁰ Hamau hoowai hōk'īrjuumjō chiraajeeb mamə, honee chiramta jāg chiraajem; hamau mə dau hap'ənmjō hoojeeb mamə, mag chiramuan jūrr hōor k'apan nem juu paraamjō hapiejemta məg chiram; hamau hoowai mə bəlrjā nem hinagdam chuk'u chitamjō hoojeeb mamə, bəlrjā haugchee k'augba chitam.

¹¹ K'odamnaan Corintopien, chadcha məch t'āraucha pāar k'ōsi chiraawai mua pārag bəlrjā nem meerbata jaaubarm.

¹² Məch garmua chan mua bəlrjā pāar higbam haba chiram, mag k'āai pāach garmuata mə higba nəm k'ai mə higba nəm.

¹³ Jōoinau hamach chaainag hiek'aajemjō muan pāragjā, məchdēu pāar k'ōsi chiramjō pāach garmuajā hich hagjō mə k'ōsi habat ha chiram.

Maachin Hēwandam diiu

¹⁴ Hēwandam hiek hāk'aba t'Λnλm k'Λn n dāi chan hoob pamiet; magλm k'Λn n dāi chan p'atk'onau p'idk'aagjā hoob sociok'amiet. Hēwandam hiek hāk'a sim, hāk'aba sim dāi hāba k'aba sim. ¿Pārau hoowai k'īchag hararag dāi hich hagjōo sī? Hich hagjōo k'aba sim. Maach wounaanjā hich jāgta t'Λnaabahab Hēwandam hiek hāk'aba t'Λnλm k'Λn n dāi hoowai.

¹⁵ Cristojā pōd mepeer dāi k'apeerk'aju k'aba sīewai hi hiek hāk'a durrum k'Λn n dāi hich hagjōo k'aba sim. Maach wounaanjā hich jāgta t'Λnaabahab Hēwandam hiek hāk'aba t'Λnλm k'Λn n dāi hoowai.

¹⁶ ¿K'an gaaimua hāba nλm haju haai sī, Hēwandamag jēeu nλm sīi hōrau juau wautarrta ham hēwandam hanλmλg jēeu nλm dāi? Pāadē pāach gaaita k'īrjubat: Maach mλg Hēwandam hiek hāk'a nλm k'Λn nta Hēwandam chadcha hiiu sīerrλm hag dik'a naabahab, hich hiek gaai jaau simjō. Hichdēu hich hiek gaai jaauwai,

"MΛn n ham hee hich jāg chitλmua mλchta ham Hēwandamk'a chitaju,

maagwai jūrr hamach mλ p'öbörk'a nλisiju" ha sim. (Lv. 26:12; Ez. 37:27)

¹⁷ Magua hīchab hich hag hiek gaaipai jaau simjō:

"Hēwandam chaar k'abamλg jēuejem k'Λn n heemua höberwia chaaug hērubaadēt;

hoob ham dēnjo mλ dawag k'aba maach hinaam nem wau-
miet" ha sim. (Is. 52:11)

"Pārau magta mλ hipieraa hamλn mua pāar hauju,

¹⁸ magbaawai mλchta pāar Haaik'a chirsiwai pāar jūrr mλ chaaink'a nλisiju" ha sim Hēwandam maach Pōr chi jua t'ierriu. (2 S. 7:14; 1 Cr. 17:13; Is. 43:6; Jr. 31:9)

7

¹ Magua, Cristo gaaimua k'odamnaan, magta Hēwandamau maach dāi haju ha sim. Maguata maachin nem k'aigbamiā pλawia k'īrjug k'aigbamiā hisegnaa dich morta sark'aju haai nλm. Magnaa Hēwandam dau na pekau wauju hōk'ōnaa warag hi simjō wajap'a hajuuta hēk'aju haai nλm.

Corintopienau hich hipieraa harr gaaimua Pablo honee hatarr

² Keena, mλ hiek hūrbat: mua pāar heem k'Λn n dāi ni hābam dāijā hat'uucha k'aba ni hābjā mua k'aibag wauba, ni Hēwandam hiek chaar k'abam jaauwia hābjā mua k'ūgurba chitλm.

³ Mua mag chirλm chan mag mua pāach dāi mag chirλm k'īrju naawaita mag chirλm habam. Mλchdēu na pārag jaau chirarrjō chadcha mλchdēu pāar daupii wai chitaawai, jāga

hak'iin m^lachta warag p^aar haar mawia hich mag p^aar d^ai chirsik'am. Mag h^aba w^en^lrramua h^aba k'^ëchju hawiaj^a m^l hich mag p^aar d^ai chitak'am, m^lach t'^äar heeta p^aach t'um p'^ë wai chit^lmjö haajeeawai.

⁴ P^arag mua b^llrj^a nem meerba jaau chit^lm, magua p^aar gaaimua m^lach honee chir^lmj^a meerba jaau chit^lm. Chadcha j^ag p^aach wajap'a w^en^lrram gaaimuata p^arau m^l k'^ëir j^asenk'a n^lmjö haajem. M^lan chadcha p'it'urnaa dau haugj^a haau-jeep pari honee chir^lm.

⁵ Macedonia durr m^lach barch^ltarr haigmua chan b^llrj^a jua h^lyyaa k'^{aug}ba chiraajem, p'it'uurga haawai; m^lag hiek jaau n^lm gaaimuaj^a h^lrau hid^l maach k'^{aj}ap s^luba haajem; mag n^lm d^ai h^lchab chik'amnau p^aar d^ai j^aga hajuutaa j^aagjem k'^{ai} ha k'^ëirju chir^lm haajeejim.

⁶ Pari hich H^lwandamauta h^lor h^lök'^ëirjuu k'^{it}'ëem k'^{ll}nj^a deeu k'^ëirdam honee hapiejeeawai Tito barbaich^lm gaaimua H^lwandamaau m^lchj^a hagjö k'^ëirdam honee hapijim.

⁷ Pari mag s^li hi barbaich^lm gaaimuapai k'^{aba}, mag n^lm d^ai h^lchab hichd^lej^a p^aar hoot'urwia p^aar higmamua maach j^agaagaa jaaubaicheewaita chadcha m^l honee haad^lejim. Hi hiek mag p^arau m^l hoom k'^öchaaga n^lm haajem. Mag n^lm d^ai p^aachj^a h^lök'^ëirjuu naajem haajem, p^aach haar j^ag problema wai narr gaaimua m^lj^a mau h^lök'^ëirjuu chirarr h^lrwia. Mag p^arau m^l h^legar hiek'ajem k'^{ll}nj^a d^aij^a j^ürr m^l k^oit hiek'ajem haajem ha jaaubaicheewaita warag m^l honeeubaad^lejim.

⁸ Har nacha m^lachd^leu p^arag h^lesap deep^litarrau chadcha p^aar k'^ëir naaupiju k'^{ap}'^l chirarr haawai m^lachpa h^lök'^ëirjuu chirajim. P^aar chadcha k'^ëir naaujierrab mam^l k'^üchpai hajim. Mam^l häu p^arau m^lachd^leu jaaup^litarr hipierr p^aach problema arreglaabarm han^lm h^lrwia

⁹ h^lis deeu m^lachpa honee chir^lm. Maj^a mag p^aar wajap k'^ëir naautarr gaaimua k'^{ab}am; m^l honee chir^lm^ln, mag p^aach k'^ëir naubaawai deeu H^lwandam d^ai wajap'a n^lisim hanaawaita m^l honee chir^lm. Mam^l h^lis wajap'a k'^ëirjuawai chan b^llrj^a p^aar k'^{aig}ba k'^{ab}ajim; wajapcharan häu hich H^lwandamauta mag h^lesap gaaimua p^aar k'^ëir naaupijim, magbarmua hichd^leu k'^ösi simjö hamk'^ëir.

¹⁰ Har dich k'^{aib}ag gaaimua H^lwandamau maach h^lök'^ëirjuu hapi s^leb mam^l, warag hirigta dich k'^{aib}ag t'um hisegpi j^{ee}uwain hi d^ai k'^öinaa n^lisiejem. Magbarm haigmua k'^{ant}'ee tag h^lök'^ëirjuu haju. Pari har s^li hamach k'^{aib}ag gaaimuapai h^lök'^ëirjuu n^lmta h^lasie hewag k'^ëirjuwia H^lwandamagj^a j^{ee}ubam chan p^od peerd^lbam.

¹¹ P^aad^l hoobat, j^ag p^aar h^lök'^ëirjuu narr j^ürr j^agaj^a H^lwandamau p^aar d^ai: Warr p^arau j^ag woun k'^{aig}ba simj^a

hoobamjö wai naajim; pari hīs pārau hi dāi sīi par daúa hooba chi hiekk'ōr hēudā hauwia ya arreglaapxījierram, pāachpata dāi k'aigba nām ham hugua. Chadcha pārau jāg k'ōchk'aba narr haawai dāi k'īir mas chi hiekk'ōrjā hēudā haujierram. Jāgbarm haig chadcha pārau Hēwandam hōk'ō nām hanām. Chadcha mag pāach hoon mapim k'ōsi narr haawai chi mag hich bāaurr hūan dāi sīerrjā mā barju nawe pārau hi dāi sīi par daúapai hoobajierram. Pārau hi dāi māgbarmua bigaaum k'ānaujā pōd pāachdēujā pāach hipiaarmua jāgpim k'ōsi narr haawaita jāg sīi hoo wai naajim haju k'aba nām.

¹² Mua jāg pārag hēsap gaai p'ā deepāitarr chan, jā chan sīi chi mag hich bāaurr hūan dāi sīerr happaita ayudam k'ōchgau k'aba ni chi haai hat'eepaijā k'abajim. Mua jāg hēsap p'ā deepāitarran, jāan Hēwandam dak'tirjā chadcha pārau mā hiek hāk'aju wa hāk'abaju k'ap hamk'īir hajim. Magua mag p'āawaijā, hamau mā k'ōsi nāman mā hipierraahaju ha chirajim, pāar higwia māch hōdegpai. Pari mua k'ap'ā chirajim, pārau chadcha mā k'ōsi naawai māch hipierraahaju.

¹³ Mag pāach garmuajā mā k'ōsi nām gaaimua chadcha mā honee chirām. Pari hārcha mā honee harran, Titojā pārau wajap'a pāach hee wai naawia hīchab hi k'īir honee hapitarr gaaimuata māchjā honee hajim.

¹⁴ Titoou pāar hoon maju nawe pāar Hēwandam dāi wajap'a nām ya mua hirig jaau wai chirajim. Māchdēu hirig jaautar-rijō chadcha pāar hich mag wajap'a nām hanaawai hāu pārau mā k'īir naaupibajierram. Pārau k'ap'ā nām, mā pāar haar chiraajeewai warm k'ān higwiajā mua sēuk'a nem jaauhaaajeejim. Maagwaita pāar higwi mag māch honee chirām Titoog jaau chirarrjā chadcha hich hag hee hōbējim.

¹⁵ Magtarr haawai mag māchdēu jaau chirarrjō hich daúacha hoobat'uurwaita pāar haarmua bēeu hi honee sīeichējim. Jāg pāachdēu hirua nem k'ōsimjōta waum k'ōchgau hich dāi wajap'a harr k'īirju nām dāi jāga hichdēu nem jaauwaijā pāachdēu hi hipierraahaju naajī ha k'īirjubaadeewaita hichjā warag hārcha pāar gaaimua honee sīejem.

¹⁶ Magua hīs chadau pārau chadcha māch k'ōsinaa māch hipierraahab k'aba hipierraahaju nām k'ap'ā chiraawai chadcha mā honee chirām.

8

Jerusalenpien hat'ee p'atk'on p'ietarr

¹ Hermanonaan, hīs jūrr mua pārag jaaum k'ōsi chirām, jāga Hēwandamau Macedonia durr iglesia nām heem k'ān hāu wai sī.

² Haman chadcha p'it'uurga haadēp naab pari honee naajem. Dau hap'ā naajeeb pari hamachdēu p'atk'ondam

hoo nám heem chan mag deemap'amjā haba haajerram. Hamaun paraam k'λλn dēnjö därrchata deenaa maimuajā deem k'ōsita deejerram.

³ Hamau mag deemamjā hamachdēu deeju harrpierrpai k'aba, hamachdēu deeju harr hatchata deejem. Mua mag jaau chiramn, mächdēucha k'ap'λ chiraawaiu.

⁴ Mag dee nám chan muata deepi jaauwia k'aba, sī hamach k'īrauta mag deejem. Hamach garmuata, hamaujā hagjö hamach hermanonaan Jerusalenpien hat'ee hamach paat deeju haai nʌnʌm nʌ paawaita mua hamag, "Pāachdēu mag k'ōs nám k'ai, magan hāu sim" ha chirajim.

⁵ Maimua chadcha muan hamau jāgcha habajupii chirajim. Nacha hamachdēupaita sī deeum k'λλnjo maach Pör Jesugta wir haig hamach t'as̄lepäijierram, hirua nem k'ōsimpai wawaag. Maimuata jūrr sī mua nem jawaata hoo naisijim, Hēwandamau hamachig hapi simjö.

⁶ Maguata muan pāragjā Macedoniapien dēnjö ofrenda deem k'ōsi deebat ha chiram, hö hāk'āragjā chuk'u. Mag-amk'īir Titoogjā jaau chiram, pāar haar hich maju nawe, jāg hichdēuta nacha pārag ofrenda jlr p'iепi jaubaaderr hich jāg warag t'umaa hāba jlr p'iе haumk'īir.

⁷ Pāar chadcha chi wajap'am k'λλnau, t'āraucha maach Pör Jesucristo hiek hāk'aag. Maach Pör Jesús hiek k'augnaa hiek'aa k'ap'λ hiek'amamua hag hiek jawaaggjā pāran chi wajap'am k'λλnau; maimua nem wajap'a waum k'ōchk'a nám dāi hīchab mächdēu pārag jaautarrjö wir haig dich k'apeen k'a k'ōchag hat'eejā hagjö chi wajap'am k'λλnau. Mag nem t'umaam hat'ee chi wajap'am k'λλn haawai chamag ofrenda deepi jaau námjā därrcha deebat.

⁸ Mag chiram haig chan mua hajuésta deebat haba chiram. Mag chiram haiguin sī pāraujā Macedoniapien dēnjö dee k'augamk'īrta mag chiram. Pārau mag deebapāim gaaimua maach k'odnaan Jerusalén p'ōbör hee hap'λλ k'it'ēem k'λλnau k'ap'λ haju, sī par hiek'aupai k'aba, chadchata pārau ham k'ōsi nám.

⁹ Pārau ni hābmuajā meraa k'aba nám, jāga maach Pör Jesucristojā Hēwandam dāi hāba sīerr haawai dau hap'λλ k'aba sīrrta hich k'īrau māg jēb gaai bēewia dau hap'λλ hajī maach gaaimua. Pari juau hogt'om mag hich dau hap'λλ hapitarran, hich magbarm gaaimua jūrr Hēwandamau maachta hich Cristo dāi hāba wēnʌrramk'īir hajim. Magua Cristo gaaimua maach k'odk'a nám k'λλn dau hap'λλ hoowai ham dau haug k'aug paraa habat.

¹⁰ Mag cha mächdēu jaau chiram hat'ee sī mua pāar wawim hig chiram. Naam aňouwe pāachdēuta nacha hermanonaan

Jerusalenpien hat'ee p'atk'on p'ieju hap'öbaadëwi chadcha p'iep'öbaaderr haawai,

¹¹ päächdëu deeju hayaampierr hagdaujö deemamua päächdëu deeju hap'öbaadeewai deem k'ösi narrjö hich jäg deem k'ösi deepetat.

¹² Pärau ofrenda deewaijä deem k'ösite dee námnan, bärən hawiajä därrcha dee nám däi hāba Hēwandumau haum k'ösi hauju. Hirua maachdëu chuk'u nám hatchajä jéeuba, maachdëu wai nampierrpaita jéeu sim.

¹³ Magba hak'iin wa dich k'apeenag nem deem k'öchgau jürr dichdëu nem hig námta chuk'um haju. Mua pääar magpimap'a chirəm.

¹⁴ Mag k'ääi sii hagdaujö päächdëu nem hig námta t'um paraa hapim k'ösi chirəm. Pärau nem wai nám jürr warm k'ənnau chuk'u nám k'ai, magan hamag dee sim; maagwai jürr pärau chuk'u habarm hed hamau wai nám k'ai, hich hagjö pärag deeju. Mag nám haig sii hagdaujö dichdëu nem hig námdam haugchëba wai nánlid haju.

¹⁵ Cha mua jaau chirəm higwia, Hēwandum hiek p'ä sim gaai jaauwai,

"K'öju pöm hautarr dën heemjä sobba, ni k'öjudam bärən hattarrjä waaurwia haugchëbajim" ha sim. (Ex. 16:18)

Tito hich k'apeen däi pätarr

¹⁶ Mua Hēwandumag häu hajim ha chirəm, hichdëuta mua pääar k'irju chirəmjö Titoogjä pääar k'irjupi siewai.

¹⁷ Mua hich Titoog pääar hoon mamk'ir jaubaawai häu mäg hipierr maju haadëjim. Mag nám däi hichdëujä nawe pääar hoon mam k'öchag sierri haawai hīsin chadau hirua hich daúacha pääar hoon mam. Pari mua hoowai hirig petá haba harr hak'iinjä, hichiita hich k'iraujä maju siejim.

¹⁸ Tito däi mua deeum hermano pää chirəm. Jäguan hīchab mäg maach peerdlajem hiek jaau gaai k'itəm gaaimua mau iglesia nánlidəm hee t'umaam k'ənnau hi hēugar wajap'a hig hiyäla haajem.

¹⁹ Mag nám däi hīchab, mäg p'atk'on jär p'ie wénrraag maar juag hoomk'ir tagam iglesia heem k'ənnaujä hiita jär haujierram. Mag p'atk'on jär p'ie wénrram hap'ən k'it'ëem k'ənnag deepääigau, magbaawai hamaujä maach Pör Jesuuta wajap'a hig hiyäla nám däi chadcha maachdëu hamach k'ösi nám ha k'ap hamk'ir. Magta mäg hermanodam maar dau-maai nárram.

²⁰ Magba maach happaita wénrrak'in, p'atk'on därrcha harrum haawai, heeu hābmua k'āijä wa marau hag heem haujim haju.

²¹ Pari hābmuajā mag k'īrjum huguata hāba nem wajap'a waujupaita k'īrjuajem, Hēwandum dau na maimua sīi māg jēb gaai maach hagdaujöpai t'ānām k'ānān dak'īrjā hagjō.

²² Pāar haar Corintoog māch maba habaawai māch jūrr dewam hermanodamta hagjō ham daumaai pāi chirām. Jājā hagjō hichdēu nem wajap'a wau k'itām gaaimua mua hi k'ap'ā chirām, jāan hermano chaardamau. Magām hīs charā hichdēujā ya pāar wajap'a wēnārrām k'ap'ā sīewai hārcha hirua pāar hoom k'ōchk'a sim.

²³ Hābmuia k'āijā Tito higwia pāachig, “Jā k'aiuma?” habaawai, jūrr mā higwia, “Jāan Pablo k'aperau, pāach juag hoom k'ōchgau hi dāi hāba p'idk'aaejem k'abahab” habat. Wa jūrr hi k'apeen har hi dāi numí wētum k'ānān higwia k'āijā, “Jāk'ānān chijā k'ānāuma?” habaawai, “Jāk'ānānan mau Macedonia durr iglesia nānāidām heem k'ānānau jār hauwia pāitarr k'ānānau” habat, “hīchab wajap'a maach Cristo hiek hig hiyān haajem k'ānān.”

²⁴ Hermanonaan Corintopien, chamā k'ānān wounaan pāach haar bardātk'aimaawai, pāachdēu ham k'ōsi nām chadcha hamach daúacha hoomk'īr, ham dāi wajap'anāa ham jāsene habat. Pārau ham dāi magmān, magan māg Macedonia hee iglesiapierr t'umaam k'ānānauta pārau mag ham k'ōsi nām k'ak'apdō haju, pāachdēu mag hamach dāi wajap'a hatarr jaaut'urtarr hūrwia. Mag hamān magan mājā hīchab parcha honee k'aba habarm pāar gaaimua.

9

¹ Ya māchdēu pāar k'ap'ā chiraawai, hermanonaan hat'ee ofrenda deemk'īr chan tag pārag p'ārba jaauju chuk'u chirām.

² Mua k'ap'ā chirām, pārau pāach k'īrauta hermanonaan juag hoom k'ōchk'aaejem. Jāg nām haiguin chadcha mua pāar t'ō chitām. Mag gaaimua ya hante mua Macedonia pienag jaau wai chirām, naam añaouwe pārau ofrenda jār p'iewi hap'ām k'ānān hat'ee deepāim hig narr. Mag, jam Acaya durr pārau mag k'īrju nām hūrwia mau Macedonia pienaujā hich hagjō k'ōchk'a t'ānarram.

³ Ya mua pāar hamag wajap'a jaau wai chiraajeewai māchcha maju nawe hīs mua pāar haar māk'ānān hermanonaan pāibapāim, chadcha pāachdēu ofrenda deepāiju hag nawe sīi k'īr k'aug wai naamk'īr.

⁴ Magba hak'iin, māchcha pāar haar barm hed Macedonia pien k'āijā mā dāi mawi hagt'a chuk'u nām hoobaimaawai, sīi sēuk'ata pāar hēugar mag chirarrjōo haju. Magbaawaijāh, ḥāga haag hagá? Magan pārau wajapta mā k'īr naaupiwiia

pāachjā dāi k'īir naauju, k'ani mag māch k'īir naaupibajupii hawiata mua pāar hēugar hamag mag jaaujerr haawai.

⁵ Pari magam huguata mua māch nawe māk'ān hermanonaan pāi chirām, pārau hagt'a ofrenda dārrcha pāachdēu deeju hatarrjō chuk'u nām k'ai, dāi pāar juag hooimamk'īir. Maagwai mā baarwaijā ya sīi k'īir k'aug wai naaju. Pari mag chirām chan mag hajuésta deepiba, sīi pāach k'īrauta deepim k'ōsi chirām.

⁶ Pārau k'ap'ā nām, jāga haajē nemjīir jīirwai. Bārān jīirtarr k'ai, paarpaawaijā hich hagpierrpai bārān haaujem. Dārrcha jīrtarr k'ai, paarpaawaijā hich hagpierr hagjō dārrchata haaujem.

⁷ Maguata mag ofrenda dee nām haigjā hich hagjöta sim. T'umaam k'ānnau wajap'a k'īirjuvia k'ap'ā haju haai nām, k'achpaita hagdaujō deemaju haai nā. Pari hich Hēwandamaujā mag deem k'ōsi dee nām k'ānta daupii haajewai mag dee nām haigjā bigaaum k'ānnau hajués deepi naawaita mag deegpamjā haba, ni sīi k'īir mor chigpajā deeju haai k'aba nām.

⁸ Pārau magta hamān, Hēwandamaujā pārag nem wajap'am pōm deewia maimuajā k'īirpierr dārrchata deeju, pāachdēu nem hig nāmdam paraa hamk'īir, mag dārrcha wai naawai jūrr bigaaum k'āndamau mag chuk'u nām k'ānnagjā hagjō dedee hamk'īir.

⁹ Magām jaauwia Hēwandam hiek pā sim gaai,
“Har chadcha hich k'apeen hat'ee nem wajap'a waaujem
k'ānaun hap'ām k'ān dāijā hö hajaugta haajem” ha sim.

Maimua hīchab, “Chi hö wajap'a nem dee sim k'ā chan haugchēbam, mag hö wajap'a hamk'īirta hich Hēwandamau jūrr hirig dārrcha deejeewai” ha pā sim.

(Sal. 112:9)

¹⁰ Hich Hēwandamauta nemjīir jīramk'īirjā maachig nemjīir dau deenaa nem t'um maadēu k'oojemjā deejewai, hichdēuta hīchab nem wajap'a wawaag pārau nem hiigwaijā deeb k'aba deeju. Mag nem deem k'ōsi dee nāmta nemjīir jīirwia bāaumamjō warag hārpapag maju, mag hoowia warag ofrenda deem k'ōsi dārrcha deemk'īir.

¹¹ Pāar magta wēnārrāmān, pāachdēu nem wajap'am hig nām t'um wai naawai, jūrr pāach k'āai hap'ām k'ānnag dārrcha deejā dārr haju. Maagwai pārau mag ofrendadam maar gaau deepāi nāmjā marau hermanonaan Jerusalenpien haar deebaimaawai hag paar hamau Hēwandamagta hāu hajim haju.

¹² Pārau ofrenda deepāi nām marau ham hat'ee harr nām chan sīi hamau nem hig nāmdam deeimaagpai k'abam; mag

ham haar ofrenda deen mamjö deen ma nəmuua hīchab hamag Hēwandumagjā magəm nemdam paarjā hāu hajim habat ha jawaanta maar wēt naabahab.

¹³ Pārau məg ofrendadam hamachig deebapäim gaaimuua hamau k'ap'ʌ haju, chadcha pāraujā Cristoou maach peerdəajem hiek gaai jaau sim hipierraam nəm. Mag nəm dāi hīchab pāraujā pāach garmuata hamag mag ofrendajā dārrchata deepäim k'ōsi deepäi nəm haawai, pāach kōit Hēwandumagjā hāu hajim hawia

¹⁴ warag hamau pāar kōit hirig jēeuju hāu pārag hamach juag hoomk'ir, mag k'irjugdam deetarr jūrr.

¹⁵ Magua məchdēujā Hēwandumag hāu hajim ha chirəm, hich Chaai regalo wajap'am k'āaijā wajaug hatcha simta deetarr kōit. Sīi hirig hāu hajim haajem, hag k'āai wajapcha jawaag tag hiek'aju k'augba haawai.

10

Pabloou hich hiek t'eeg sim jaautarr

¹ Mən Pabloota pāar dāi hiek'a chirəm. Mə pāar dāi meeuk'ajā meeuk'aba, sīi Cristoou hapi simjöta hit'uu pārag hiek'a chirəm. Ham hiek mag pāar hökgauta pāar dāi hāba chirəm haiguin sīi himaa chitəm haajem; pari jūrr warp-mua hēsap p'ā deepääwaita pārag hiek t'eeg hiek k'ēg'ata jaaupäajem haajem.

² Ham hiek mə mag Cristo higar k'aba chirəmjö chitəm hanəm, mamaλ hoob ham hiek hasekasmiet. Pārau mərəg magəm hiekta jaaumən pāach haar baarwai magəm k'ənən dāi hoowaijā sīi par hiek'aupai chan mua chan ham högk'abaju chirəm.

³ Maachin chadcha t'um hāba wounaank'a t'ənəm; mag naab pari mua chan Cristo hiek serbiibag p'eejem k'ənənagjā sīi məch hiek'aupaita meeurrau sīuba haajem.

⁴ Mua jierrnem wai chirəm chan sīi məg jēb gaaaim jierrnem k'ir k'abam. Mə jierrnemen hich Hēwandum jua t'eegau. Mag Hēwandum jua t'eegauta muan par ham jāg hamach k'irjug k'aug t'ōwia maach peerdəajem hiek wau hiek'aajemjā məch garmuata pödpäpäi haajem.

⁵ Maimua t'umaam k'ənənag k'ap hapiju, har hamach k'irjug k'aug t'ōwia hiek t'eeg nəm haajem k'ənənau chad k'abam hiekta jaau nəm. Magbaawai pöd hamau mag hamachdēu sēuk'a nem jaau nəmta chadam hiek gaai t'əju k'aba nəisiju.

⁶ Ya magbaawai har pāach pekau hisegwia chadam hiekta wajap'a hāk'a nəisim hee hiwiir hābam k'ənənau k'āijā hamach k'aibag rəaba nəmən, muan jerrba hik'əaba hiek'amamuata k'ajap'am jierrnem dēnjo ham gaai mas deeju chirəm.

7 Pääch daúgpai chan hooba pääch k'ügurpimiet. Häämuak'äijä hiita chadcha Cristoou jär hautarr ha k'irju sim k'ai, magan hichab k'ap'la haju haai sim, mäjä hagjö Cristoou jär hautarrk'a chiram.

8 K'ar pääar daar mua mäch t'ö hiek'a chiramjöö haajem, maach Pör Jesuu juapá deetarrta hig hiyäla haawai. Mag hirua märläg juapá deetarr chan sii pääar k'aibag waumk'irjä k'aba, warag mächdëu jaaau chiram gaaimua hich hiekta k'augamk'ir hajim. Chadcha mag hiek'awiajä mä chigaa haju k'aba chiram, mächta t'öba Cristo jua t'eegta t'ö chiraawai.

9 Hoob pärau sii mua pääar jäp'ierrpiegta hësap gaai jäg p'ä deepäaijem ha k'irjumiet.

10 Ham hiek mag hësap gaai haawaita mua sii pärag hiek k'ëgk'a p'ä deepäaijem haajem; pari mag chiram pääar däi k'ircha hoowai chan bälärjä magba ni häämuajä högk'abaju hayaa chiramta jäg chiram ha jaaujem.

11 Pari chi mag hiek'a simuan k'ap'la haju haai sim, hich jäg mau warpmua par hiek'aupaijä jaaupäinaa hësap gaaijä mächdëu jaaupäi chiramjö, ya k'ircha pääar däi hääba chiraimaawaijä hik'la hiek'abaju.

12 Chadcha mua chan har hamach wir haigpai t'öojem k'lan dënjo wir haig mäch t'öba chitam. Pari mag hamachdëupai hamach t'ö námua hamach lököomjö nám chan k'augba nám.

13 Chadcha mua mäch t'ö hiek'amjö chiramn, hääba Hëwandamau mächig p'idag deetarrpai wau chitam higwiata mag hiek'ajem. Mua mag ham dënjo chik'am p'idagta mäch dënk'a haumaajem wounjä k'aba chitam. Hëwandamau mächig jaaumampierrpaita nem wau chitaajeewai hichdëuta jam pääar haarjä hich hiek hawaan mapibaawai pääar haar jaaut'urjim.

14 Mag hichdëuta märläg hich hiek pääar haar jawaan mapitarr haawai hagt'a pääar k'ir hok'ooba chiram. Pääadé k'irjubat, ¿k'aiuta nacha pääar hee Cristoou maach peerdl haaujem hiek jaauwimaj? ¿Mächdëu k'abaj?

15 Mua chan chik'am p'idagta mäch dënk'a hauwia jürr mäch gaai t'la hauba, ni sii chik'amnag pääar hee p'idx'apimaaugaujä k'abam; mamä hichiita pääar heeta warag p'idx'aju k'irju chiram, jäg päächdëu Cristo hiek hæk'a nám gaaita warag hubla paauk'amamk'ir.

16 Mag nám däi hichab pääar nám haigmua warag hatag maach peerdlajem hiekta jaaau námua haaidärpäim k'ösi chiram. Pari mag jaauju hawiajä ya chik'amnau jaautarr k'lan hee chan tag jaaubaju; magba hak'in hamau jaauwia hæk'atarr k'lannta jürr mua mäch t'öwi mäch dënk'a hat'am haju. Pari Hëwandam hiek p'ä sim gaai jaaau simjö,

17 "Hābmua k'āijā hichdēupai wa chik'amnag k'āijā hich tō hiek'apim k'ōsi sim k'ai,
magju k'āai maach Pör Hēwandamagta hich t'öpibá hich nem wajap'a wau sim gaaimua." (Jr. 9:24)
18 Dichdēupai dich higwia nem wajap'a waaujem ha jaau nám chan bālrjā baleeba sim; mag k'āai hich maach Pör Hēwandamauchata maach kōit mag simn chadcha balee sim.

11

¹ Mag mā hiek'abaadēm nau lōkōom dēnjö pāach jāgaag k'aba k'āijā hiek'abapāimjā pārau warag sīi mā hiek hūrk'iin hāu hak'am.

² Hēwandam dau na chik'amnag pāach k'ūgurpimaaugau pāach dāi mā nem hanem chitaawai muan pāragan, hāba hālirau hich jaai hauju dāipai hiek dee wai simjö Cristo dāipaita nāisit ha chirām, mag hich dāipai naawai pekau chuk'u harrjö pāach hich haar p'ē haumk'īir. Pārau magta hamn māchjā dāi honee chiraju maach Pör Jesucristo na.

³ Mua chan warrgarwe nemk'ōriu Evaag sēuk'awia k'ūgur hautarrijö pāarjā hagjö sīi parhoobam k'ānnau nem jaau nám hāk'am k'ōchgau hādaraa pāach k'ūgurpiwia jūrr pāach k'īirjug hāba Cristo gaai k'īirju nāmta hisegpimap'a chirām.

⁴ Jāga jāg parhoobam k'ānnau pāachig Jesús higwia hi hiek jaau nám hanāmta mua jaaujemjö k'aba warag chaaurta jaau nāmjā pārau magāmjā haba hāk'anāa, Hēwandam Hak'aar mua jaautarrjā wai nāmta mak'ānnau jūrr hi higwia chaaura jaubaicheewai majā hāk'a nā. Magnaa hīchab jāga jāg maach peerdāajem hiek hanāmjā chadcha hagjōojā k'aba simta pārau bālrjā magāmjā haba hādaraa pāachig jaaupi nā.

⁵ Hamachdēupain hamta Jesuu jār hautarr k'ānn chaar haawai mā k'āijā hārpai nām hanaawai pārau hamau nem jaau nāmta hāk'a naabma; pārau ham dāi mag naab pari mā chan ham k'āyau sīi heegpai k'aba chirām.

⁶ Tale sīi hiek'aju haig chan nem meu k'aug k'āijā k'aba chirām; pari mag hawiajā Cristo hiek jawaag chan hamjö k'augba k'aba chirām. Mua jaau chirām hūrwia hāk'atarr k'ānnauta jaauju haai nām, chadcha mua jaau k'ap'ā chirā wa jaau meraa chirā.

⁷ Mua hoowai, jāg pāachta Hēwandam dāi wajapcha naamk'īir māchta dau hap'ā parhooba p'idk'a k'itāmuu sīi hich jāg jēeujā jēeuba maach peerdāajem hiek jaau chitarrau warag māchdēupaita pāar k'aibag waubarmjö hajim.

⁸ Chadcha sīi hich jāg par pārag jaau k'ōchgau dewam iglesia heem k'ānn jua heem p'atk'onan mua haujim chadcha, mag hat'aawai jūrr pāragta jēeuba haag.

⁹ MΛ jam pāar haar chiraawai hiwiir hābjā mua nem hig chirΛm gaaaimua jūrr dau hap'ΛΛ haba haajeejim, hermanon-aan Macedoniamua bëetarr k'ΛΛnau mua nem hig chirarrjā mΛrΛg deechētarr haawai. MΛ hich magta chitΛmta, mua chan sīi mΛchig nem deepim k'ōchgau jūrr bigaaum k'ΛΛnta hamachdēu nemdam hig nΛmjā chuk'u hapimap'a chitΛm. MΛ hich mag chitaawai mΛg hatagjā hich mag chitaju, bΛlrjā pāar juu heem nemdam jēeuba.

¹⁰ Pārau k'ap'Λ nΛm, mua chadcha Cristo hiek chaarta jaau chitΛm. Mag chitaawai k'ap'Λ habat hīchab, hābmua mΛrΛg, "Cristo hiek jaau chitΛm paar p'atk'on jēeuba k'aba jēeubā" hawiajā mua chan jēeuba hich jäg parta jaau chitaju. MΛch k'īrauta mag jaau chitaawai mΛchin honee chirΛm, p'atk'on jēeuba hawiajā.

¹¹ ¿Pārau k'īrjuawai hamau jaau nΛmjö pāar hoomaugauta mua mag pāar p'atk'onjā haubam ha hiek'a chirā? Mag k'abam. Hēwandumau k'ap'Λ sim mua chadcha pāar jāsene chitΛm.

¹² Pari mua hichiita hich jäg p'atk'on jēeujā jēeubata hōrag jaau chitaju. Magba Cristo hi jaau chitΛm paar mua ham dēnjö jēeuk'iin, magan mag hoowai ham honee haju, ya hamach p'idk'a nΛmjöta mΛchjā p'idk'a chirsim hawia.

¹³ Pari jāk'ΛΛn ham jäg wēnΛrrΛm chan hich Jesuucha hich hiek jaaumk'īrjā jār hauba harrta sīi hamach hiiupaita mag jaau wēnΛrrΛm; mag nΛmta jäg hōor k'ūgur wēnΛrraajem.

¹⁴ Chadcha hich dösät chaarjā Hēwandum chog k'īr t'egwia jäg nΛrrajeewai, chi wounaanjā jäg wēnΛrrΛm hoowai maach dauderra haju k'aba nΛm.

¹⁵ Hich chi mepeerjā hí mag sīerraawaita hi higar t'ΛnΛm k'ΛΛnjā hōor wajap'am k'ΛΛnk'a wēnΛrraba haajeeb, dich k'apeendampai k'ūguraag. Pari mag nΛrrjēem k'ΛΛnan, hamach jäg nΛrrjēem paar Hēwandumau ham gaai juu k'Λabaju.

Cristo gaaimua Pablo dau haug waaujerr

¹⁶ Na mΛchdēu jaau chirarrjö hūwaii pārag mag chirΛm: mΛ chan lököö k'aba chirΛm. Pari pāachdēu hoowai mΛ lököomjö chirΛm k'ai, magan warag hidēu lököomjö mΛ hiek'apibat; lököom k'ΛΛn dēnjö wir haigpai mua mΛch t'ö hiek'a hook'im.

¹⁷ Mag mΛch t'ö hiek'aagpam chan maach Pör Jesucristoo mΛrΛg mag hiek'api sīewaita mag hiek'aagpamjā haba, sīi mΛch lököomjö hiek'a chirΛm gaaimuata mag hiek'aagpam.

¹⁸ Jäg hōor k'apan sīi hamach nem wau nΛm higwiapaita hamach t'ö nΛmjö muajā mΛchdēupai mΛch t'ök'im.

¹⁹ Pāran chadcha pör hōp'ērm k'ΛΛn haawai nem t'um k'ap'Λ sīsidΛm; pari mag nΛmta magbamjö jūrr lököö k'it'ēem k'ΛΛn hiekjā hūrm k'ōsita hūrnnaa

²⁰ har sīi pāachta jūrr hamach chognaan k'apim k'ōsi haajem k'ānnagjā pārau bālrjā magam haba haajerram. Har sīi pāach t'achdam wai nāmjā t'um k'ōpāinaa warag nem jēeujem k'ānnagjā magam haba pāach k'ūgurmaajem k'ānnagjā pārau bālrjā magam haba nām. Har hamachta chi pōrnaan hawi pāach serbiibag p'eejem k'ānnagjā magam haba, maimua pāach dāi mag nām k'ānnaupai hamach hiek hāk'amk'īir pāach p'ārmam k'ānnagjā pārau bālrjā magam haba haajem.

²¹ Chadcha mag hiek'aju chigaa chirām; pari mua hoowai māchigpain hatcha hit'ūuta pārag hiek'aajeejim.

Pari hamau hamachta Jesuucha jar haujim hawia hamachta t'ō nām k'ai, magan muajā hīchab māch t'ōju haai chirām. Mag hiek'abapāim haig chadcha lōkōomjöta mā hiek'abapāim.

²² Pari hamau hamachta hebreonaan meu hiek'aajem hawia hamach t'ō nām k'ai, muajā hagjō hiek'aajem. Hamta israelnaan k'ai magan mājā hich haruu. Hamjā jōoi Abrán k'ararr hag chaain hewagam k'ān dēn k'ai, mājā hīchab hi chaain hewagam k'ān bi heemlu.

²³ ¿Hamta Cristo chognaan haná? ¡Hih! Mā chará ham k'āaijā Cristo chog chaarcharau. Mua k'ap'ā chirām, mag hiek'abapāim haig lōkōomjöta mā hiek'abapāim. Māchta ham k'āyaujā hārcha p'ídk'awia chitām; Cristo gaaimua ham k'āaijā māchta hārcha cárcel deg mawia chirām; wajap jāgad k'ierrjā k'ooodaar chitām; mān ham k'āijā t'ōjuuta wau chitaajem, Cristo hat'ee māch mag chitām gaaimua.

²⁴ Judionaanaau wām cinco sīi mā wā t'ānāluijem. Mag wā nāmpierr jāp hahaugmamua hamach hi haawai treinta y nueve haadeewaita tag wāba hich maigpai sīiujeejim.

²⁵ Biek t'ārjup sīi paau mā pogwā t'ānāluijierram; biek hāb mokoujā mā bar wai nāl hawi ya mā t'ōobapāimpī hajierram. Biek t'ārjup k'ōowia chirām biekk'a chitāmua; mag chitāmua peer t'ōwia chirām. Biek hāb chará mag k'ōo hūrr chitāmua k'āaim hāb hēntēr sīi dō heepai k'ēuwia hedhaarjā hich mag dō heepai hāspa chirajim, p'ūas hee dōjār.

²⁶ Biek k'apan biekk'awia chirām; pari mag biekk'a chitāmān t'ōjuuta jar chitāmjō haajem: dōsīg hee k'odjōrrōmu, k'ar sīi nemjīgmien dāi t'ēeuwai, māch meeunau, māch meeun k'abam k'ānnaujā hagjō sīi maach k'aibag waum hig nāmu peer t'ōwi chirām. K'ar hīchab p'ōbōr heejā hōor p'ogdābaadeewai, sīi hōor chukag hee chitāmua, p'ūas hee chitām haig maimua sēuk'a sīi hamach hiiupai jāg Cristo hiek hāk'a nām hanām k'ānnaujā hagjō maach t'ōjuuta hēk'aajerram.

²⁷ Mālta māg chitām haig wajapp'a p'it'urg haunaa dau

haugta wau chitaajeeba. Biek k'apan bñlrjä k'äijä k'äiba sñi dau k'õreu hëe chiraajem; jäädäúajä masnaa höbichagjä jeedä k'itaajem; biek k'apan sñi Hëwandam hat'ee nem waum k'õchgau wajapp'a jïchagaujä masnaa k'ajüadam hat'eejä dau hap'ññ k'itaajem.

²⁸ Pari magñm gaaimua mag dau haug wau k'itaajeeb mamñ, pñaar chi iglesia hee t'um chi hñk'a durrum k'ñnta hñrcha hed hëepierr k'ñirju chitaajem.

²⁹ Mñch mag chitaawaita hñb k'äijä Hëwandam hiek gaai hubñ k'aba hoowai mñchta hñk'ñirjuu haadeejem; hñb k'äijä deeum k'ñnnau pekau hee burrpiewain mñchta gaai machaaga haadeejem.

³⁰ Mñchpaita wir haig ham dñnjö hig hiyññ haju hak'iinjä, mñchta wajap'a chirñm haju k'ñai, warag mñch serbiibagta jaauju haai chirñm.

³¹ Hëwandaman t'umaam k'ñnnauta hich mag t'ö hiek'aju haai sñerrñm. Hichpaita hñchab maach Pör Jesucristo Hayau; magua hirua k'ap'ñ sim, mñ mag hiek'a chirñmjä bñlrjä sñuk'abata hiek'a chirñm.

³² P'öbör Damasco hanñm hee mñ hudt'uurrwai rey Are-taau gobernadorrag jaaubaawai jñrr chi gobernadorrau judsonaanag p'öbör duubjem hee puertdi nñnñidampierr mñ t'ñapijim, mñ par hawaag hawia.

³³ Pari häu maachjö Cristo higar nñm k'ñnnau mag k'aug hat'aawai kolaauhi gaai jñgadau jñk'anana warre chi p'öbör higaau daaugajär mñ heeg jiir burrpñijierram. Mag, ham jua heemua häu mñ peerdñjim.

12

Hëwandamau Pablo k'ñaipi hauwi hiek jaautarr

¹ Hiin chadcha dichdëupai wir haig dich t'ö hiek'aawai chan häu k'aba sñejem, pari mag nñm hñba mua pñaag nem jaauju haai chirñm. Maan hich maach Pör Jesuuchata mñ k'ñaipi hunaan mñchig hoopinaa jaaumatarra jñrr pñaag jawaagpam.

² Mua woun hñb k'ap'ñ chirñm, magua hñchab Cristo hiek hñk'aaajem. Ya catorce años sim mag woun hich Cristooucha hñgt'ar k'ñaipi hautarr. Mag woun mñchpaita, pari mua k'augba chirñm mñ hich mñg dau daauta mñ harrjñ wa sñi mñ hak'aarpaita harrjñ, mua k'augbam; hñba hich Hëwandamaupaita k'ap'ñ sim.

³ Pari chi chadcha haan chadcha mñ harrjim; maata chadcha cha mñch hiyññ chirñmchata hirua mñ harrjñ wa sñi mñ hak'aarpaita harrjñ, mua k'augbam; hñba hich Hëwandamaupaita k'ap'ñ sim.

⁴ Mag mΛ hāgt'ar harrwia mΛrΛg nem k'īir pogk'e jaaumajim hich higwia, mama mag hichdēu jaautarr hiek mΛg heegarm k'ΛΛnag bālrjā jaaupibajim.

⁵ Sī bigaum k'ΛΛnta mag warrtarr hak'iin mua hi t'ö hiek'aju haai chirak'am; mama mΛch harr haawai mΛchdēupai chan pōd mua mΛch t'öbam. Magju k'āai mΛch higju hak'iinjā sī warag mΛch serbiibagta hig hiyāl haju haai chiram.

⁶ Pari mua mΛch t'ö hiek'ak'iinjā, lōkōo chiraawaita mag hiek'a chiramjā habaju, chadcha hudt'urtarrta jaau chiraawai. Pari hichiita mua mΛch t'öbam; magba hak'iin mag hāgt'ar hudt'urtarr haawai mΛchta hārpai chiram haju bigaum k'ΛΛnau. Pari magju k'āai mΛch nem wajap'a wau chitam gaaimuata mΛ jāsene haju k'ai mΛ jāsene habat.

⁷ Mag Hēwandamau hichdēu mΛchig nem hoopitarr gaaimuua wir haig mΛchdēupai mΛch t'öm huguata juau hogt'omjö hādraraa dösātag mΛ dāi mΛgpiwi miuta k'agt'agpäräik'amjö hagua dau hap'Λ chitaajem.

⁸ Ya biek t'ārjup maach Pör Hēwandamag jēeuwia chiram, hagua mΛg mΛch dau hap'Λ chitaajem chugpaap'límk'īir.

⁹ Pari mag hichig jēeuwai warag sīi mΛrΛg, "MΛ pΛ dāi hogdāba chitabahab, mua pΛ k'ōsi chitam. Jāg k'a t'ūumjö nΛm gaaimuata mΛch juapá hōrag hoopiba haajeeb" ha hiek'ajem Hēwandamau. Hichdēuta mΛ mag wai siewai hāuta jāg mΛ serbiiba chitam, mΛch mag chitam gaaimuua warag Cristo juat'eegta hōrau hooju haawai.

¹⁰ Magua mΛg mΛch serbiibanaa k'a t'ūumjö chiram hāba, honee chiraajem, hōrau mΛch k'īircha hiek'a nΛmjā higba. MΛchdēu nem hig chiram chuk'u hawiajā magam haba, hōrau mΛch pΛr hauju hēk'ajemjā higba, Cristo gaaimuua mΛch dau haug wau chitam hāba mΛLN honee chiraajem. Wajapcharan mΛLN har k'a t'ūumjö chiram haigta Cristooujā warag mΛ juapá jāgpi simjö haajem.

Pabloou Corintoom iglesia k'īirju nΛL haajerr

¹¹ Hamau jāg mΛ hēugar k'aigba hiek'a nΛm hūrwi pārau mΛ higwia wajap'a hig hiyāl haju haai naajim. Pari magarrjā pārau bālrjā magbajierram. Mag pāach warag sīi k'īuu harr gaaimuua pāachdēuta mΛrΛg mag hiek'api nΛmjö haawai chadcha mua lōkōomjōta mΛchdēupai mΛch jaau chiram. MΛLN chadcha baleeba chiram, pari mua hooba chiram, k'an gaaimuua jāg hamach hiiupai hamta hich Jesuucha jār hautarr k'ΛLN charau haajem k'ΛLN mΛ k'āyaujā hārpai haju haai nΛ.

¹² Pāar haar chiraajeewai p'it'urg hau k'itam hāba, maach Hēwandam hiekta hogdāba jaau jēedā k'itamua hi juu t'eegeau mua hōor dauderra nem waaujerr gaaimuua merag chuk'u

pārau mΛ chadcha Jesucristo hi jaaujemk'a chirΛm k'ap'Λ naajim.

¹³ Hāba mua pāar hee haubajimjōo harran, tagam iglesia hee harrjō k'aba pāar juu heem nemdamta mua bΛΛrjā hauba-jim, heeu dēgölp mΛ gaaimua jūrr pāachita haugchēm hugua hawia. MamΛ jāg pāach juu heem nem hauba haajerr paar pāachdēujā dāi mΛ jaauju k'ap'Λnaa warag dārrchata pārag jēeupäitarr hamuan pārau mΛ jāsenecha k'āijā wai naak'am.

¹⁴ Deeu pāar hoon maag hat'ee ya mΛ nem t'um k'īir k'aug wai chirΛm. MΛg petamua ya biek t'ārjupamau pāar hoon mam. Maadēu k'ap'Λ nΛm, chaainau hamach dēnnaan hat'ee p'atk'on jārba chi dēnnaanauta hamach chaain hat'ee nem hinagdam jΛlrjeewai, mΛg maaujā pāar juadam heem p'atk'on chan mua higba pāachchata mΛΛn higmam, pāarta mΛch chaainjō wai chitaawai.

¹⁵ MΛchdēu wai chirΛm t'um mua gastaam k'ōsi gastaawia pāar daupigau mΛchjā mΛg pāar chogk'a chitΛmua warag heeg pawiajā magΛmjā higbaju. Pāach garmua mΛ dāi magcha k'aba hawiajā mΛch garmuata hārcha pāar daupii chirΛm.

¹⁶ Pārau pāachdēujā k'ap'Λ nΛm, mΛrΛg nem deem k'ōchgau jūrr pāachdēu nem hig nΛmta chuk'u k'aba haajem; pari magΛm hāba ham hiek mag sīta mua pāar k'ūgur haujim haajem, mΛch hat'eeta jāg p'atk'on jār p'iépi chirajim hawia.

¹⁷ Mag k'ai magan har mua pāar haar hōor pāitarr k'ΛΛn gaaimuata mua pāar k'ūgurjima.

¹⁸ Titoogta mua pāar hoon mapijim, dewam hermanodam dāi. ¿Magan Titouta pāar k'ūgurjī? Mag k'abajim; Tito mΛ dāi maach numiim k'ΛΛnau chan ni hābmuajā maach k'apeen k'ūgurju k'īirjuba haajem. Maach numiin maran hābam k'īirjugpaita wai nΛm.

¹⁹ Pārau k'īirjuwai sīi mua hiek t'ierrk'a chirΛmpii k'āijā haju; pari mag k'abam. Mua k'ap'Λ chirΛm, mΛ chadcha Cristo dēn'anaa hich Hēwandamaujā mΛ hiek hūr sim; magua mΛ pōd sēuk'aju k'aba chirΛm. Cristo gaaimua k'odamnaan, mua mΛg mΛchpai jaau chirΛmΛn, Hēwandam hiek gaai warag hubΛ naapim k'ōchgauta mag jaau chirΛm.

²⁰ Mua k'īirju chirΛmΛn, mΛchdēu pāar hooimam k'ōsi chirΛmjō hooimabajuuta k'īirju chirΛm; wa magbam k'ai jūrr mΛch k'āijā pāar jāgaag k'aba k'āijā hiek'abaimaawai pārau k'ōchk'abaju k'āijā k'īirju chirΛm. Mua k'īirju chirΛm hagjō heeu dēgölp pāar hee hagt'a dich k'apeen dāi k'āijā hiekk'ōr wai naaju, chik'am nem k'āijā dich dēn hapim k'ōsi t'ΛnΛm, meeuk'a k'āijā nΛnΛidΛm, dich k'apeen k'āai hiek t'eeeg hārpai haju k'āijā hēk'a sīsidΛm, chik'am hēugar k'āijā sēuk'a nem hīgk'a nΛm, sīi chik'am jaau nΛm, dichpai t'ō hiek'a nΛm

maimua sīi pappierr t'ΛnΛmjō k'īirjugjā hāba k'aba sīsidam k'āijā k'īirju chiram.

²¹ Mua hagjō k'īirju chiram hīchab, heeu dēgölp pāar gaaaimua k'āijā Hēwandamau māch k'īir naaupiju. Mag hamān magan har nawe pekau hee nāmta jāg maadēu nem waumap'am wau nāmjā bālrjā plabanaa, hamach hōor k'abam dāijā parhooba k'apesnaa maimua warr hamachdēu nem k'aigbam waaujerrjā hogdlaa hagt'a wau wēnārram k'ān gaaaimua Hēwandamau mā wajapp'a bīepiju.

13

Pablo salud hābmiecharam

¹ Mag petamua ya biek t'ārjup pāar hoon mawia chiraju. Mā barimaawai pārau hiek hēudlaag wai nām k'ai, chi hootarr k'ān numí wa t'ārjup k'āijā nām dak'īirta jaaubat.

² Har nawe pekau wautarr k'ān nag maimua t'umaam k'ān nagpa mua hūwaai plaba jaau chiram, har hābmiecha pāar hoot'uurwai māchdēu jaau chirarrjō: māta hūwaai pāar haar barju hat'een, mua chan pāar dāi hit'ūu hiek'abaju.

³ Cristoouta mārlag hiek'api sim k'ap ham k'ōsi naawai maigta pārau k'ap'ā haju, chadcha hichdēuta mārlag hiek'api sīewaita mā mag hiek'a chiram. Pārau Cristo k'ap'ā nām, hī mag sīi k'a t'ūuta sīerram k'aba haawai hirua chadchata pārag hich juapá hoopiejem.

⁴ Hamau hi t'ōowain chadcha juapadam t'eegjā chuk'umjō pa gaai hādlraa hich meerp'ēpijim; pari magtarran hīsin jūrr hich Hēwandam juu t'eegauta p'iri hauwia hiiu sīejem. Jāg k'a t'ūu hādlraa hich meerp'ēpitarrjō māchjā hagjō k'a t'ūumjō hit'ūuta pārag hiek'a chitam; pari hagt'a k'aigba wēnārraajem k'ān nag hik'āaba hiek'aagan nem k'īir hubag chiram, Hēwandam Cristo p'iri hautarr hag juapaata wai chiraawai.

⁵ Pāachdēupai wir haig wajap'a pāach hoobat, pāachdēu Cristo hiek hāk'atarr gaai hagt'a hubā nām k'ap haag. ¿Pārau k'ap'ā naabā chadcha Cristo pāar t'āar hee sim? ¿Wa hāk'aba nāmta sīi par hiiupaita hi hiek hāk'a nām haajēwa?

⁶ Muan pāragan, jāg pāachig hik'āaba hiek'a chiram gaaaimua hīchab māchta chadcha Cristo dēnk'a chiram k'ap'ā hapim k'ōsi chiram.

⁷ Pari mag hik'āaba hiek'aju ha chiramjā, pāar chadcha Hēwandam dāi hāu wēnārramān, nem wajaug k'ēram. Hante pāach hi dāi hāu wēnārramk'īirta warag mua pāar kōit hirig jēeu chiram. Pari mag jēeu chiram chan pāar hāu wēnārram hoowia jūrr māch hēugarta bigaaum k'ān nag wajap'a hig hiyān hamk'īir k'abam. Mua mag Hēwandamag jēeu chiramān, pāachta hi dau na wajap'a wēnārramk'īrau. Mua pāachig

jaaupäi chiräm hipierraahabarm gaaimua päächig hik'aba hiek'aju harrta hit'uu hiek'a chiräm hõrau hoobaawai, mä hëugar Cristoou jär hautarr chaar k'aba haawaita mag hiek'a chiräm hawiajä, hidëu mag sim.

⁸ Mä päär haar barimaawai päärau chadam hiek Cristoou jaau sim hichaaur k'aba näm hooimamän mua päärag hiek k'ëgk'a hiek'abaju, päär ya wajap'anaa warag häk'a nämäta mächdëujä hoom k'ösi chiraawai.

⁹ Maguata pääarta Cristo däi hubä naapim k'öchgau mächta hiek t'eeg chuk'umjö haawaijä warag honee haajem. Mag honee chiraawai warag mua päär kõit hich jäg jëeu chitaju, wajapcha näsimkïir.

¹⁰ Magua mächcha päär haar barju nawe sii hësapta pää deepäi chiräm, ya päärau mä barju k'ap'naawai hag nawe pääch happai problema t'um arreglaapäimk'ïir; mag t'um chi arreglaam haawai päär haar barwiajä hiek k'ëgk'a hiek'aba haag. Magbamän mag hiek'aju hawiajä mäln chadcha hiek t'eeg chiräm, hich maach Pör Cristoouchata päär k'aibag wauba sii warag päär häu hamk'irta mag hiek t'eeg hapitarr haawai.

¹¹ Cristo gaaimua k'odamnaan, häbmiecha paawai mua päärag magk'im: muan päär honeeta wënärrapim k'ösinää pääch k'aibag t'um hisegbapäit ha chiräm, Hëwandam dau najä wajap'ata wënärraag. Magnaa hëchab hagdaujö dich hermanonaan wawí näm däi hö häba k'irjunaa k'öinaata habat. Päärau magta hamän magan mag dich k'apeen k'a k'ösi hapinää maach k'öinaa hapiejem hag Hëwandamta päärdäi sërraju.

¹² Pääch k'apeen däi hagdaujö k'a k'ösi saludaabat.

¹³ Mau Macedoniaan t'um chi häk'a durrum k'änau päärag salud haajem.

¹⁴ Muan häbmiecha paawai maach Pör Jesucristoogjä päär häu wai chitapim k'ösi, maach Hëwandam t'umaam k'än k'a k'ösi haajemägjä päär heeg hoopim k'ösi, maimua hich Hëwandam Hak'aar maach däi hogdäba k'itaajemägjä hich jäg päär daumaai närapim k'ösite chiraajem. Hayoo keena,

Pablo

GÁLATAS

Pabloou Galaciapienag hēsap p'ā deepāitarr

K'aíu p'ājī maimua chijā k'ān hat'eeta p'ājī. Galacia durr iglesia naajim haajem, hich Pablooucha Cristoou maach peerdā haaujem hiek jaaut'urwi hāk'atarr k'ān. Mak'ān iglesia hee chi hāk'a durrum k'ānagta mag carta p'ājim haajem, Pabloou. Galaciapien chan judionaan k'aba griegonaan hajim haajem. Mak'ānagta Pabloou Hēwandam hiek jaau simua hamag, "Pārau hāba Cristo hiekta t'āraucha hāk'amān chadcha Hēwandamau pāar pekau chugpaawi warrijā hich mag pekau chuk'u wēnārrarrjō pāar hirua hich haar hauju hayaa hapāijugui" ha jaaujim hanām.

Pari magtarrta hi hēudee deuem k'ān bēewi, "Cristo hiek hāk'a nām k'ānaun judionaan k'aba hawiajā hichiita Hēwandam dau na hajap'a naagan mehēujā p'ārbichpiju haai nām" ha jaaujeejim hanaabá. Mamā magpajā k'aba, hich Pablo higwiajā, "Hí chan chadcha Jesuucha hich hi jaaumkīir jār hautarr k'abamta jāg nārrām" haajeejim haajem hich mak'ānau.

K'an jawaag hajī. Mag hich hichaaur sēuk'a nem jaau wēnārrām hich Pabloou hūr hat'aawai, chi hāk'a nām k'ānagta kīir mor chigpai jōirau, "Hamau jaau nāmjō mag Moiseeu ley p'ā pñatarr gaai jaau sim hipierraa nāmuata maadēu dich pekau chugpaaju hēk'a nām k'ai, magan Cristoon parta maach kōit pakuls gaai dau hap'ā meeriebma" hajim hanām (5:2). Magta warag jōoi meeuk'abaadēwi Galaciapienag mag hēsap p'ājim hanaabá, hag gaai hamag hiek k'ēgk'a hiek'amamua, "K'ant'eeta jāg sīi sēuk'a nem jaau wēnārrām k'ānag hādāraa pāach k'ūgurpi nāma" ha jaaupääig. Mag, tag magām k'ān hiek hūrpiba jaaupāijim haajem, jōirau. Pabloowan chi hāk'a durrarr k'ān mag maestronaan hanāmta sēuk'a nem jaau wēnārrām gaaimua hamachdēu nacha hāk'atarr hiek hisegtarr k'āndamjā t'umaa deeu Jesús hiek chaar heeta wēnārrapim k'ōsi sējim.

Salud

¹ ¿Jāgpai nā keena? Mān Pabloou hōrau jār hautarrjā k'aba hich Jesucristoouchata hich p'iriū hautarr Jōi dāimua jār hautarr, hajapcharan hich Haai dāimua jār hautarr wounma.

² Muata hermanonaan māiguim k'ān dāimua pārag mag hēsap p'ā deepāi chirām, Galacia durr iglesia nānidām heem k'ānag.

³ Pāar kōit Hēwandamag jēeu chiraajem, hichdëuta maach Pör Jesucristo däimua häu därrcha pāar heeg hoowi pāar k'ōinaa p'ē wai naamkīir.

⁴ Pārau k'ap'Λ nām, Jesucristo k'urau k'abamuan maachin hagt'a maach pekau heeta wēnλrraajeek'am. MamΛ magba maach Hēwandam hanaa maach Hayau hichdēu k'īirju wai sīerrjö Jesucristoouta häu hädλraa hich t'ōopijim maach kōit, magbarmua pekau juu heemua maach peerdΛ hawaag.

⁵ Hēwandamau mag Cristo pāwi häu peerdλju hayaa nām paar häu hajim hanaa t'umaam k'Λnagta hich mag hi hajaug t'ō hiek'apim k'ōsi chirΛm.

Deeum hiek maach peerdλajem chan tag chuk'um

⁶ Keena, mΛ gaai masi chirΛm chadcha, Cristooujā pāar k'ōsi harr gaaimua Hēwandamau hich hiek häk'amk'īir t'īrk'a hau-tarrta, hagt'a pōmcha k'aba nām hee deeu pāach garmuata hi hisegamjö jūrr marau pāachig jaautarr hichaaur jaau nāmta maach peerdλajem hiek hawi hag higarta t'eerbagk'aag hēk'a nām hanΛm hūr chiraawai. Pārau jāgbajupi chirajim.

⁷ MamΛ mΛ hiek hūrbat: deeum hiek maach peerdλajem chan tag chuk'um; pārag jāg nem jaau wēnλrram k'Λnnaun sīi warag pārau häk'ajujā k'augba hapijuuta hēk'a wēnλrram k'abahab, magΛm gaaimua Cristoou chadcha maach peerdλ haaujem hiekta jūrr hag heyajā k'aba parhoob hamachdēu jaauum haig jawaag.

⁸ Ya magbaadēm chan nem hajap k'abata haadēju. MamΛ häbmua k'āijā pārag maach peerdλajem hiek jaau sim hanΛmta nacha mΛig maachdēu pārag jaauchētarrjö k'aba k'īetta jaau sim wounan, magan hichiita Hēwandam juu machag hāwatab k'aba hāwatju. MΛchdēu wa Hēwandam chog hāb hāgt'armua bēewia k'āijā mag hag hiek chaar k'abamta jaauumΛn, magan Hēwandamau hichiita ham gaai mas hab k'aba mas haju.

⁹ Cha mΛchdēu jaau chirΛmjö pλaba mua deeu mag chirΛm: Häbmua k'āijā maach peerdλajem hiek jaau sim hanΛmta mΛig nacha maachdēu pārag hūrpitarr chaaurta jaauju hat'een, jer-rba Hēwandam juu machag hāwatab k'aba hāwatju.

¹⁰ Mua mag chirΛm haig chan hōragta mΛch hēugar hajap'a hig hiyāΛ hamk'īir k'aba, Hēwandamaga mΛchdēu nem wau chirΛm higwia chadcha häu sim hapiju hēk'aajem; sīi hōrag mΛch hajap'a hoomk'īirpaita mΛ mag chitΛm hak'iin, ya Cristo chogjā k'aba chirak'am.

Pabloou Hēwandamau hich jār hautarr jaautarr

¹¹ Hermanonaan, chadcha k'ap'Λ habat cha mua pāachig jaau chirΛm: Mag maach peerdλajem hiek cha mua jaau

chitam chan sii maig heegar maachjöpaim k'lan k'ürjug k'abam.

¹² Mag hiek chan hörau märag jaautarrjä k'aba wa mach garmua k'äijä deeum k'lan däi k'augtarrijä k'abam. Mag hiek'an hich Jesucristoou mächigcha jaautarrau.

¹³ Pärag k'ap hamk'ür jaauk'im; tale pärau hūurjeejim warrrgar mua nem waaujerr: Warrgar sii maach jöoin judionaan hiigta hee chitaawai mäg Cristo hiek häk'a durrum k'lan dau haugjä k'augba chadcha mua ham hëudee hëk'aajeejim.

¹⁴ Har maach pör hagdaujö bääutarr k'lan happain mächdëuta ham k'äijä härcha maach jöoin hi k'apcha chirajim, mächdëuta ham k'äijä hajapcha hälrk'aajerr haawai.

¹⁵ Mam hagt'a t'aabajä t'aababa chirwe Hëwandamau hich hat'ee mä jär hauju k'ürju wai sierr haawai, mag chitarr häba, häu hich garmua mä heeg hoowi

¹⁶ k'äai häb märag hich Hiewaa k'augpijim, judionaan k'abam k'lan heem magwe hichdëu hoor peerdl haaujem hiekta jaau p'larld chitamk'ür. Mag mächig jaaupibaawaijä mua hiwiir häbamägjä jéeuba,

¹⁷ ni Jerusalenag mawia mä nawe hich Jesuucha hagjö hich hi jaaumk'ür jär hauwi hich däicha wönrraajerr k'lanagjä mua jäga jaauju haai chirá ha jëwaanjä mabajim. Magju k'äai maigpai chiraba, warag Arabiaag mawia, mam chirän hawiata deeu Damascoog majim.

¹⁸ Mag Hëwandamau märag hich Hiewaa k'augpitarr k'ur aña t'ärjup naata Jerusalenag majim Pedro däi hoog; maig mä seman numpai chirajim hi däi.

¹⁹ Hich maagwai maach Pör Jesús heeum Santiago happaita mua hoojim; pari tagam k'lan hagjö hich Jesuucha hich hi jaaumk'ür jär hautarr k'lan chan mua häbjä hoobajim. Magtarr haawai mua chan deeum k'lanau mächig jaautarrta k'augwi jaauba, hich Hëwandamaucha k'augpitarrta jaau chiräm.

²⁰ Cha mua pärag mäg hësap gaai jaau chiräm chadchata mua jaau chiräm Hëwandam dak'ür; hichdëujä k'ap' sim mä sëuk'aba chiräm.

²¹ Mag Jerusalén hudt'urtarr k'urta deeu mäch durr Ciliciaag mawi Siria durrjä hudt'urjim.

²² Pari maagwai chan Judea durr iglesia nñnaidäm heem hermanonaanau chan hagt'a k'ürcha chan bäljrjä mä k'augba naajim, ham heejä maba chirarr haawai.

²³ Sii hamau hūurwai ham k'aibag wawaag mächdëujä ham hëudee hëk'aajerrta hësin warag mächdëupata maach peerdlajem hiek jaau chiräm hanäm hūurjeejim haajem, mächdëujä magäm hiek warre hörag hisegpi jaauba haajerrjö.

²⁴ Pari hamachdëu mag hūr nám gaaimua warag Hēwandumagta häu hajim haajeejim haajem.

2

Tagam apostolnaanaujā Pablo hiek jāgaagaa hūrtarr

¹ Maimua magtarr k'ur catorce añonaata deeu hūwaai Jerusalenag majim Bernabé däi; mag mäch mam däi Tito harrjim.

² Mag mä marran, hich Hēwandumau märläg maju haai chiräm habaawaita majim. Maimua ya Jerusalén barwi iglesia hee chi pörnaan däi maach happai biirdä nám haigta mua jürr hamag jaaubaadëjim judionaan k'abam k'lännag maach peerdlajem hiek mächdëu jaaujem. Mua hamag jaaujim, mächdëu nem jaau chitäm k'ap hamk'ir, magba hak'iin mua nem jaau chitäm k'augbam gaaimua mäch higar k'aba k'äijä habaawai mächdëu nawe jaautarr maimua hewag jaaubar-mjä hisegju hawi.

³ Pari Jerusalenpie jöoin chi pörnaanau hūurwai mua nem jaau chiräm chadcha hag heyaa sïerr haawai, Tito judío k'aba sim mä däi närrarrjä maach meeunau haajemjö mehëu t'lärräju haai simjä habajierram.

⁴ Mua hamag jaaujim, jäga hääur k'länn hermanonaan hanämjä sii söuk'a närrjëemta hamach k'augbajupii hawi maach haig bëejí, jürr hamachdëuta mä hichaaur pärjö judionaan k'abam k'lännaujä Cristo hiek hæk'a nám däi maar jöoin hiita härcha hälrk'aju haai nám ha jawaag. Mamä mua hoowai mag maar jöoin hiita hädäraa mag hälrk'api jaautarr hamuan, warag pääch chi hæk'a durrum k'länta mag maar jöoin hiiu presonaanjö wai sësik'am ha chirajim, pöd chi höbéraajä k'augba.

⁵ Magua mua chi pörnaanag jaau chirajim mag mehëu t'läbichpi námua wa tagam ley maar jöoin dën hälrk'a námua chan maach peerdlba haajem. Magua maach peerdlajem hiekta päräg hich mag pääch hee wai naapim k'ösi narr haawai, magta mag söuk'a närrjëe harr k'lännau mamagk'amjä bäljräjä maadëu hamag maach hädärr deeba, jürr chik'am hipeer hahaujii hawi, maach garmuata pödpäijim ha chirajim.

⁶ Mamä mua mag jaautarr hürwi mag Jerusalenpien chi hæk'a nám k'länn hee jöoin hamach pörk'a wai nám k'lännaujä bäljräjä märläg, "Pua magta haju haai simjä" habajierram, mua jaautarr t'um häu hamach jāgaagaata jaautarr haawai. (Pari Hēwandumau naan maachin t'um hagdaujöpai t'länn haawai hamach Cristo däicha wëñrrajim hawi chi pörnaank'a naawiajä mä gaai mas k'aba sim.)

⁷ Hamach garmuata m_λrag nem jaauju k'āai, warag hamach paarmua, hich Hēwandamauta judionaan k'abam k'_λnagjā hichdēu maach peerd_λ haaujem hiek jaaumk'īir m_λrag jaau wai sim hanaajim, hich jāg Pedroogjā hichdēuta judionaanag hich hiek jaaumk'īir jaau wai simjō.

⁸ Mag Pedroog hich hiek jaaumk'īir p_λiwi judionaan pōm hich hiek hāk'api hautarr hag Hēwandamaupaita m_λjā hīchab judionaan k'abam k'_λn hee hich hi jaaujemk'a p_λibajieb, ham heejā hagjō hōor pōm hich hiek hāk'api hawaag.

⁹ Mag hich Hēwandamauta m_λ d_λi mag s_λewaita Pedroou Santiago d_λimua Juanaupa hamachta chi hāk'a durrum k'_λn hee chadcha chi pōrk'a n_λm k'_λnaujā chadcha hich Hēwandamauta häu m_λragjā magamk'īir hich jua t'eeg dee-jim hanaajim warag. Magnaa chadcha hābam p'itag p'idk'a n_λm gaaimua hāba k'apeen k'a n_λm han_λmua m_λ d_λi jua joot'_λwi Bernabé d_λijā jua joot'_λnaa warag maar k'īir honee hiek'amajierram, judionaan k'abam k'_λn hee hich mag jaaumk'īir. Maagwai hamaujā hich hagjō warag judionaanag jaau n_λisiju hajierram.

¹⁰ Hāba marag k'īir hok'oopiba jaaumjō jaautarran, hermanonaan hee dau hap'_λm k'_λndamau nem hig n_λmjā s_λi hamag hoobamjō hapibata jaaujim. Mam_λ hamau mag jaauba harr hak'iinjā, jāg_λm haiguin m_λn hichiita hich magta chit_λm.

Pabloou hichdēu Pedroog hiek'atarr jaautarr

¹¹ Pari magtarra hich Pedro Antioquia p'öbör hee bari-maawai, hirua nem wau sim häu k'abata s_λejim; magua chadcha mua warre hichig k'īircha hiek'ajim.

¹² K'ani mua hoowai warren, hermanonaan judionaan k'abam k'_λn d_λijā häu hāba t'ach k'oojeejim; pari magk'arrta hōor Santiago higar narr k'_λn Jerusalenmua bard_λtk'abaimaawai, ham k'a hogd_λwi tag ham d_λijā t'ach k'öba haadējim, mag hamachdēuta hamach jöoin hi hajapcha h_λlrk'aajem hanarr k'_λnau hich jaauju k'īirjuwi.

¹³ Pedro magbaadēm hoowi haig hagjō judionaan chi hāk'a durrarr k'_λnaujā hich hagiota hap'öbaadējim hamach k'apeen judionaan k'abam k'_λn d_λi, Cristo higar n_λisiewai tag hamach jöoin ley gaai jaau simjō habaju k'ap'_λ narrta. Mam_λ mak'_λnnpai k'aba, hajapcharan hich Bernabépata d_λi hag hee burrjim, warm k'_λn hoowi.

¹⁴ Mag m_λchdēu hoowai maach peerd_λajem hiek gaai wēnrrapi jaau simjō k'aba haadēm hoobaawaita chadcha hōor k'apanag dak'īir hiek'amamua mua Pedroog mag chirajim: "P_λ, judiok'a simta d_λrrāl pua maach jöoin hijā h_λlrk'aba sim. P_λchjā mag simta, ḥjāgwi magan hīsta deeu

pua warramjö mag^{am} ley h^{ll}ark'a sī?" ha chirajim. Magnaa mua hirig, "¿Pua chan k'augba sīeb" ha chirajim, "p^lachdēu jāg simua warm k'^{ll}an judionaan k'abam k'^{ll}nagjā maach meeun dēnjoتا mag^{am} ley h^{ll}ark'api jaau sim?"

Judionaan hawiajā hāba Cristo hiek hāk'a nām gaaimuata peerd^l nām

¹⁵ Maran chadcha bi heewe judionaank'a naawai hich Hēwandamau ley deetarrjā wai nām. Magua maar chan chadcha sīi Hēwandam k'augbam k'^{ll}njō parhoob nem waaujem k'^{ll}an k'abam.

¹⁶ Mag naab mama^l hīsin ya marau k'ap'^l nām hīchab, mag sīi Moiseeu ley p'ā p^latarr h^{ll}ark'a nām gaaimuapai chan pōd hābjā kulp chuk'u sim haju k'abam. Hāba Cristo hiek t'^āraucha hāk'a nām gaaimuata chadcha kulp chuk'u haajem. Maguata maachdēujā hīchab Jesucristo hiekta hāk'a nām, mag nām gaaimuata mag kulp chuk'u nāisieg.

¹⁷ Mama^l hāba Cristo hiekpai hāk'awi maach jōoin hiita hisegk'iin, sīi ley chuk'u haawai parhooba nem waaujem k'^{ll}an dāi hāba nāisiju, b^lārjā Hēwandam chaain haju k'aba. Chadcha ham dēnjo k'aigba nem wawaag k'abam mama^l mag hak'iin, ¿hābmua k'^āijā Cristoou hich hiekpaita hāk'api simua maachig pekauta waipi sim habaju k'ai, Hēwandamau maach jōoinag ley deetarra hisegpi sīewai? Mag haju haai sīeb mama^l mag k'abam. Hichiita mag ley gaai jaau simjō Hēwandam dau na hajap'a wēnrraju haai nām. Magua mag Cristoog dich peerd^l haupim k'^ōchgauta mag ley dich jōoin hi hisegk'iinjā, k'aigba k'aba sim.

¹⁸ Magju k'^āai, mua hōrag m^lach paarmua maach judionaan ley h^{ll}ark'apiba jaaujerrta hewag pawi deeu hūwaai jāg ley h^{ll}ark'a nāmuata maachin hāu peerd^lajem hawi hag gaai jaau simjō t'umaa h^{ll}ark'ak'iin, magan m^lachdēuta mag ley k'aigba jaaubarm, chadcha maach peerd^l hawaag chan serbiiba simta mag jaau chiraawai.

¹⁹ ¿K'an jāgwi mua mag chir^l? Warran chadcha jāg ley hajap'a h^{ll}ark'a chitamuata hāu peerd^lju hawi parta t'umaa hajap'a h^{ll}ark'aju hēk'aajerr haawaima. Mama^l mag^{am} gaaimuata chan Hēwandamau m^lach haubaju k'aug hautarr haigmua warre tag mag^{am} leijā h^{ll}ark'aba, hāba Cristo hiekpaita hāk'a chirsijim, chadcha hich Hēwandamau k'^ōsimjōta nem wau chitaag.

²⁰ Maguata nem k'aigbam wawaagan m^lan nawe Cristo t'^ōo naawai hi dāi hāba pakuls gaai t'^ōrrjōta chir^lm, mag^{am} ley h^{ll}ark'a nāmuata tag m^lach peerd^lujā k'^īirjuba. Pari tag warramjö mag k'^īirjuba chir^lm^lan m^lach k'^īraupai k'aba, Cristo m^l t'^āar hee sim hag juapaauta m^larag magpi sim.

Maguata Hēwandamau k'ōsimjö wawaag hich Hiewaa Cristoou mächig juapá deeju k'īrju chiramuata nem wau chitam, chadcha hichdëuta hich garmua mə k'ōsi hawi mə kōitjā hichta t'ōpitarr haawai.

²¹ Mə chan har ley hələrk'a nəmta hajapcha sim hawi Cristoon parta meejim ha hiek'aajem k'ən k'aba chiram. Chadcha maach jōoin judionaan ley hələrk'a nəmuata Hēwandam dau na tag maach kulp chuk'u hapiejem hak'iin, k'ant'ee Cristo maach kōit meek'amma.

3

K'an gaaimuata Hēwandam Hak'aar haaujē

¹ Galaciapien, pāarta chadcha k'īrjugjā chuk'uta nəmá. Pārag k'abá warre marau Cristo maach kōit pakuls gaai meetarrjā dawaa pāach daúachata hoo nəmjö jaaumajima. Magtarrta ḥjāgwi hədəraata parhoobam k'ənag pāach k'ūgurpijerrá?

² Mua pārag jēeu hook'im, pari jūrran mə hiek hæk'abat keen: Pārau Hēwandam Hak'aar jua t'eeg pāach gaai haawai, ḥMoiseeu ley p'ā pəatarr hələrk'a nəm gaaimuata haujierrá, wa maach peerdəajem hiek marau pāachig jaautarr hūrwiata haujierráwa?

³ Chadcha pāar k'īrjug wai naak'iin, ḥwarrcha hæk'a p'ōbaadeewajā hich Hēwandam Hak'arauta pārag Cristo hiek hæk'apibají? Magtarrta ḥjāgwi hīs mag Hak'aar hisegamjö pāach juapaaupai sī mag ley hələrk'a nəmuata pāach hajaug paaaju hæk'a nə?

⁴ Magan warr pāachdēu hæk'aawaijā, ḥparta maach peerdəajem hiek hæk'anaa Hēwandam Hak'aarjā haujierrab? ḥHæk'abam!

⁵ Magan jāg Hēwandamau hich juapá deetarrau pāach hee mor masim k'ənrau dau daau monaaupärjä haawaijā, ḥpāragan jāgəmən mag ley hələrk'a nəm gaaimuapá? ḥK'an gaaimuajōo sī pārau k'īrjuawai? Jāg nəm chan magəm ley hələrk'a naawai k'aba, warr pāachdēu maach peerdəajem hiek hūrwiia hæk'atarr gaaimuata jāg nəm.

⁶ Pārau mag hæk'amp'a nəm k'ai hūrbat, jāgajī warrjā Hēwandamau jōoi Abrán k'ararr dāi. Hēwandamau hichig hich dāi magta haju habaawai Abranau chadcha hæk'ajim haajem. Mag hæk'abaawai hē Hēwandamau hi k'aibag hisegpäiwi warre kulp chuk'u hapəijim hanaabá.

⁷ Magtarr haawai pāadē k'īrjubat: Hīs hewag pawiajā har chadcha Abrán chaain hanəm k'ənnan, hich jōoi k'itarrjō Hēwandam hiek hæk'am k'ōsi hæk'a nəm k'ənta hi chaainau.

⁸ Hēwandam hiek p'ā sim gaai hīs hewagam k'ən higwiajā pāarjō judionaan k'abam k'ənrau maach peerdəajem hiek

häk'abaawai Hēwandamau hamjā hauju ha sim. Mag maach hich haar hauju higwi jöoi Abranag, "Mag jēb gaai durpierram k'ɻnnta pə gaaimua häu wēnrrajugui" hajim hich Hēwandamau.

⁹ Magtarr haawaita hīs hewagjā chadcha häk'a nəm k'ɻnan Hēwandamau hich jäg Abrán dāijā hajap'a harrjö ham dāijā hich hagjö haju, hirua häk'atarrjö häk'a naawai.

¹⁰ Pari magba har Moiseeu ley p'ā platarr hərk'a nəmuata hamach peerdəju hawi häba haata hig nəm k'ɻnan, ya Hēwandamau k'aibag waujuuta nəm, mag leíu jaau sim t'um pöd hərk'a hauba nəmta häba haata hig naawai. Hēwandamau hichdēu ley deetarr gaai jaauwai, mag leita hərk'aju k'ai warre t'umaata hərk'api sim; magbamən hichiita hi jua häwatab k'aba häwatju ha p'ā sim.

¹¹ Hichdēucha mag jaau s̄iewai merag chuk'uta sim, s̄i mag ley hərk'a nəmuapai chan ni häbjā Hēwandam dau na kulp chuk'u k'aba sim, Hēwandamau hich hiek gaai jaauwai "Häba hich hiek häk'a nəm k'ɻnpaita hajaug paap̄iwi hich haar haaujem" ha jaau s̄iewai.

¹² Pari Moiseeg ley deetarr gaai chan magba, s̄iita warag Hēwandamag hich haar dich haupiegan mag ley gaai jaau sim t'umaa hajap'ata hərk'aju haai nəm ha sim. Pari chadcha mag hajap'a ley hərk'a nəmuapaita Hēwandam haar höbér wēnrraju hak'iin, ni häbjā hi haar höbérba haajeek'am, häbmuajā pöd t'um hərk'a hauba haajeewai.

¹³ Mag ley gaaimua maach t'umaam k'ɻnnta Hēwandamau k'aibag wauju k'ɻnk'a t'ɻnarrta, Cristoou jürr maach k'aigpēr hauwi maach kōit hədəraa pakuls gaai hich meerppijim. Magtarr haawai Hēwandam hiek gaai jaau simjö, "Har t'ōonaa pa gaaita jiirjop nəm k'ɻnan hich Hēwandamaucha dau häauk'awi juau hōrag hoomk'īrta mag jiirjoppibarm" ha p'ā s̄iewai, maadēu k'ap' haju haai nəm, maachta Hēwandam dāi hiekk'ör paar narrta maach pekau t'um jürr Cristoou hich gaaita paa haujim, magbarmua maach kōit hich gaaita Hēwandamag jua k'ɻaba deemk'īr.

¹⁴ Mag Cristoou häu maach k'aigpēr hautarran, hich Hēwandamau maach jöoin Abranag jaautarrjö, mag Cristo maach kōit hich dau hap'ɻn hapitarr hiekta häk'abaawai judionaan k'abam k'ɻnagpa Hēwandamau hich Hak'aar deeju hatarrjā chadcha haumk'īr hajim.

¿K'ant'ee ley serbii s̄i?

¹⁵ Cristo gaaimua k'odamnaan, pārag k'apcha hamk'īr ejemplo deek'im: M̄ig heegar hawiajā dich k'apeen dāi hiek deewi dich nem wauju hēsap gaai hajap'a p'ānaa dich t'ārjā firmaa s̄ubarm chan nassi pawiajā pöd häbmuajā hich happai

deuem hiek hag gaai p'āju k'aba, ni bʌch'k'unjā borraaju k'aba, chadcha hich hag gaai jaau simjöta haajem.

¹⁶ Hēwandamau hich garmua Abranag hiek deewaijā hich magta hajim. Hēwandamau hich hiek p'ā sim gaai Abrán chaain hewagam k'ʌn gaaimuata nem hajap'a haju hajim. Mamʌ mag hi chaain gaaimuata hatarran hajapcharan Cristo higwiata mag s̄ejim.

¹⁷ Mua pārag jaaum hig chirʌmʌn mʌgau: Mag Hēwandam Abrán d̄i hiek deewain magta p'ānaa hag gaai hamach nu-miim k'ʌnauta firmaa s̄ubarmjō hajim. Magtarr haawaita hag k'ur nassi cuatrocientos trienta años pawi ley Moiseeg deewaijā mag leíu nachgarwe Abrán d̄i hiek'atarr p̄d serbiiba hap̄ibajim. Hirua Abranag hewagam k'ʌn d̄ijā mag hajap'a haju jaautarr hiek chan k'īr hok'ooba hagt'ata balee sim.

¹⁸ Moiseeg ley p'āk'a deetarr gaaimuata Hēwandamau maach peerdʌ hauujeek'iin, magan nacha Abrán d̄i hiek deetarrta jūrr serbiiba s̄isik'am. Pari magba hich meuk'uucha Abranag hich hiek h̄k'a nʌm gaaimuata peerdʌ hauju hatarr haawai chadcha hagt'a hich magta haajem.

¹⁹ Mua k'ap'ʌ chirʌm, magbaawai hābmua k'āijā, magan “¿K'ant'eeta mag Moisés ley serbii simma?” haju. Hajapcharan jāg ley serbii simʌn, hōrau hamachd̄eu Hēwandamau nem jaau sim chaaur nem wau nʌm gaaimuata hamach pekau hee nʌm k'ap hamk'īrta serbii sim. Pari mag ley hag nawe Hēwandamau Abranag Cristo p̄iju jaautarr p̄i nʌm horapaita serbiiju hajim. Mag lein Hēwandamau hich chognaanagta Moiseeg deepibaawai Moiseeu jūrr p'ōbör hee t'umaam k'ʌn hat'ee haib̄ejim.

²⁰ Pari Abrán d̄i hiek'aawai chan Moisés d̄i hatarrjō s̄i hich chognaan gaauta jaaup̄iba, warre hichd̄euchata jaau-jim.

²¹ Pari magbaawai hābmua k'āijā hīchab, “¿Magan mag Moisés leíu jūrr Hēwandamau mag hewagam k'ʌn d̄ijā hajap'a haju ha jaautarr chaaur k'īetta jaau s̄ieb?” haju. Magjā k'abam. Mag hanan mag leíuta chadcha Hēwandamag maach haupiejem hak'iin, magan s̄i mag ley gaai nem jaau sim wau nʌmuapaita Hēwandam dau na maach kulp chuk'u nʌisip haajeek'am.

²² Pari Hēwandamau magta maachig hich hiek gaai jaauba sim. Magta jaauju k'āai maachin t'umaam k'ʌnta dich pekau gaaimuata Hēwandam d̄i hiekk'ōr wai nʌm ha sim, hichd̄eu jaautarrjō hich haar hauju hawiajā Jesucristo hiek h̄k'a nʌm k'ʌnta mag hauju haai nʌm ha k'ap hamk'īr.

²³ Hagt'a Cristo b̄eba haawain mag leíuta Hēwandam d̄i

hiekk'õr wai námjā k'ap'Λ hapiejeejim, hi däi k'õinaa hajujā k'augba. Mag narr haawai hāba hi bēejuuta nΛ naajim, mag maach peerdΛ haujucha pierrwai hi hiek hāk'aag.

²⁴ Hajapcharan maach jöoinag ley deetarrauta Cristoou maach peerdΛjujā k'ap hapijim, chadcha mag Cristo pierrwai t'āraucha hi hiek hāk'a nám gaaimua Hēwandam dau na kulp chuk'u náisimk'ir.

²⁵ Pari mag narrta hīs ya hich Cristocha barchëwi hi hiekcha hāk'a náisiewai ya tag mag ley higba nám.

²⁶ Ya hīsin mag hich Jesucristo hiekta t'āraucha hāk'a nám gaaimua maachin t'umta Hēwandam chaaina.

²⁷ Mag hi chaaink'a nám däi pör choo námua Cristo dāijā k'odk'anaa hi k'ir t'eg nám, hich Cristo mlig heegar haawai nárraajerrjō wēnarraga.

²⁸ Mag naawai ya hīs chan hābmuajā, "MΛn judioou" wa "MΛ chan judío k'abam" hajujā k'aba, ni chik'am chog wa chik'am chog k'abamjā haba, ni "MΛn hemk'ooi haawai hΛi k'āaijā mächtai hārpai chirΛm" hajujā k'abam. Pāran t'um Cristo dēnk'a naawai hōor hābpaimjōta nám.

²⁹ Mag chadcha pāar Cristo dēnk'a nám k'ai, magan chadchata Abrán chaaina. Mag hi chaain haawai, hich Hēwandamau hirig hi chaain hewagam k'Λn däita hajap'a haju harr haawai, pāar däita chadcha Hēwandamau hāu haju.

4

¹ Mua pārag jaaum hig chirΛmΛn māgta sim: K'anim nemjō woun rikk'a simua chaai bārΛ k'itΛm hābpai wai sim; mag sim meebaadee magdamauta hi juagam nem jāaju. Mag hichdēuta t'um jāajup mamΛ, hagt'a bārΛ k'itΛm haiguin, hich hag degam chogjöpai chi jöoinau hichig nemdam ja-jaauk'ampierrta wau k'itΛm.

² Sii chi jöoinauta bāau harrmam däi hirua jāaju nemjā t'umaa hamach dēnjö hajap'a wai nám. Maimua ya chi hayau hich meeju nawe hēsap gaai jaau pāatarr hag aňo wai sīsiewaita ya hichig t'as̄ebapääiwai hichdēucha k'ap sīsī; hajapcharan hajap hich jōipa sīsiewaima.

³ Maach māg Cristo hiek hāk'a nám k'Λn jā hich hagjöta naajim. Warrcha Cristo k'augju naweran sii parhoobam nem maach jöoin hiita hārcha k'ir pogk'e hārk'ajeejim, jöoinau chaainag nem jajaauk'ampierr haajemjō, māgΛmuata chadcha dich peerdΛ haujupii hawi. Pari mag hārk'a nāmuata hich hipierra haawai warag hichta wounjō maach k'āai hārpai sīejim.

⁴ MamΛ mag wēnarrΛ hawi ya Hēwandamau hich Hiewaa pāiju hed haadeewai pāiwi, Hēwandamk'a sīrrta maach t'umaam k'Λn t'aabatarrjō chadcha maar meeun hālirau

hoowi, bãrãa bãaumamua tagam k'ãanjö mag Moiseeu ley deetarr hãark'a k'itãmua jõoipajim.

⁵ Pari Hëwandamaau mag hi pãitarran, mag leita wounjö juu t'eeeg sãerr heemua maach hich hiek hãk'a nãm k'ãan peerdã haumk'ir hajim; mag hãu peerdã hat'aawai hich Hëwandamaajã hãu maach hich chaalink'a wai sãsimk'ir.

⁶ Mamã mag hich chaalink'a nãsimjã maachig k'ap hamk'ir, hich Hëwandamaau jãrr hich Chaai Hak'aarta pãijim maach t'ãar hee sãemk'ir. Mag hi Hak'aar maach t'ãar hee simuata maachigjã Hëwandamag Haai hichépiewai chadcha maadëu Hëwandam maach Haai haajem.

⁷ Magua hãs pãar ya tag mag leita hãrk'aag k'aba nãm; pãran hãsin Hëwandam chaainau. Mag hi chaain haawai mag hatag pawiajã Hëwandamaau pãar hat'ee nem wai sim jãapib k'aba jãapiju.

Judionaan ley hãrk'apimaaugau Pabloou chi hãk'a nãm k'ãan wawitarr

⁸ Chadcha warr pãrau Hëwandam k'augba haawain parhoobam nemta hëwandam hawi hagãmãgta hee haajeejim.

⁹ Mamã hãs ya pãrau Hëwandam chaarta hajap'a k'ap'naa hich garmuajã pãar k'ap'naa simta, ãjãgwi warr pãach narrjö deeu hãwaai magãm nem maadëu higba sãi juu t'eeejã chuk'u sãsidãmãgta hee haju hãk'aaej?

¹⁰ Maimua ãk'an jãgwi deeu hãwaai warrgarmjö p'iesta hedjã hãrk'anaa, hedau wahëe nãm hedjã jãgnaa, maimua tagam p'iesta aõo gaai waaujerrjã deeu wauju k'irju nã?

¹¹ Jãg hoowaita chadcha pãar hee Hëwandam hiek jaauwai jãg mãch p'it'ur chitarrjã sãi par hajim haju hõk'õ chiraajem.

¹² Hermanonaan, mãan chadcha Judiou; mag chirab mamã ya mãan pãar meeunjöta chirãm, tag mãch jõoin leijã hãrk'aba. Magua muan pãragjã mãchjöta habat ha chirãm. Hoob maar jõoin ley hãrk'amiet. Mua k'ap'naa chirãm pãrau mã hiek hãrm k'õsi hãrju.

¹³ Pãrau pãachdëujã k'ap'naa nãm, pãar hee nacha mãchdëu maach peerdãajem hiek jaauwimaawai, mor machpawi warag pãar hee chirsierr gaaimuata hãu pãragjã jaauwi pãrau hãrjierram.

¹⁴ Muan jãg mãch mor machpawi hap'ãa chirãmuata Hëwandam hiek jaau chitãm hoowi, pãrau warag mãch hisegwi pãach heemua mãch jãrpäiju k'ãijã k'irju chirajim. Pari magjã magba, magju k'ãai angelnaan hich Jõiraucha pãitarrjö wa hich Jesucristota pãach hee barbaimamjö hajierram pãrau mã dãi.

¹⁵ ãChadcha maagwain pãar honee naabaj? ãMagtarrta jãga nã hãs? Mua k'ap'naa chirãm, jãagwai maach peerdãajem hiek

mua jaauwi häu pāachdēu hūrtarr paar, honegau pārau pāach dau jēu deebaawai häu mΛ k'īrdam hinaapai k'āijā haju k'ap hamuan, magλmjā haba pārau chadcha pāach dau k'āijā mΛrΛg jēu deek'am.

¹⁶ ¿Mag narrta hīs jāga pāar jāg nΛ? Pāachdēu jāg deeum k'ΛΛn hiekta hāk'aag hēk'a nΛmjā hidēu hāk'apiba mua pāach k'īrcha mΛg hēsap gaai hik'aba mag hiek'a chirΛm hawi, ¿pāach hoomap'a haawaita mag chirΛm haná? Magjā k'abam.

¹⁷ Jāg pārag deeum hiekpa jaau wēnΛrram k'ΛΛnan chadcha pāar hat'ee wΛrpa t'ΛnΛm, mamΛ mag nΛmΛn ham hödiin jūrr k'ietta k'īrju sīsidΛm. Ham k'īrjugan hamach hiekta pārau hāk'a p'ōbaadeewai tag mΛrΛgjā hooba jūrr hamachigta hee hapim k'ōsi nΛm.

¹⁸ Mua mag chirΛm chan mag pārag ham dāi k'apeerk'apimap'a haawaijā k'abam. Chadcha pāar dāi hajap'a haagta jāg naak'iin häuma; pari mag pāar dāi hajap'a hak'iinjā mΛ chukag meerjā hich magta hajupma, jāg sīi mΛ pāar dāi chirΛm dak'īrpai k'aba.

¹⁹ Chaaina, chaain chuk'u chitaawai mΛrΛgan pāarta mΛ chaainau. Magua pāar hat'eyan mΛn hΛli chaai machk'a t'ΛnΛmjo gaai machaaga chiraajem; pārauta Cristo hΛdΛraa pāach gaai t'ierrpapibam haiguin, mΛn hich mΛg pāar k'īrjuau gaai machag chitaju.

²⁰ Pāar dāita häba jooba chirΛm hak'iin häucha hak'am, k'īrcha haawai hajapcha jaaupäräig maag; mamΛ maach mΛg warp naawai k'īrju chirΛm jāga haju k'ai. Mua pöd k'augbam pārau k'ani k'īrju nΛm k'ai, hich jāg warr pāach wēnΛrrarrjö wēnΛrraag.

Pabloou Agar Sara dāi hīgk'amamua jaautarr

²¹ Pāar har Moiseeu ley werplarr gaai nem jaau sim wau nΛmuata pāach peerdΛju hawi hagpierr wau wēnΛrram k'ōsi nΛm k'ΛΛn: ¿Pārau chi ley gaai jaau sim hajap'a k'ap'Λ nΛmā hagá mag leígtä hee haag?

²² Mag leita häba hΛlrk'aju k'īrjuju ham hugua pārag jaauk'im: Mak'Λn libro gaai jaauwai, jōoi Abrán chaain numi wai sīejim haajem: häb daupeer Agar haajerr hich chogk'a wai sīerr dāim maimua häb hich chog k'aba hich hΛli chaar Sara dāim.

²³ Mag hich chog dāi hootarr chaairan sīi hich jāg bΛlr habarm gaaimua hΛlin bi hee paajemjö bi hee pawi hootarr hajim haajem. Pari hich hΛli chaar dāi hootarr chan magba, chi Sara hich daupeer gurjā pöd chaai hooba harpta hag nawe hich Hēwandamaucha hamag chaai hoopiju jaautarr haawai hich hiek'atarr chadcha hamk'īrta hoopijim hanaabá.

²⁴ Mag h^{ll}ain numí chaain hootarran, hich jāg h^{ll}inau chaain numí hootarrjō, Hēwandamaujā biek numí hōor d^{ai} hiek deetarrta jaau sim. Magua mag chi h^{ll}i nacha chaai hootarrau, hajapcharan Agarrauma, Sinaí durrsī gaai Hēwandamau Moiseeg ley deetarrta jaau sim. Chi Agarrjā sīi jōoi Abrán chog harr haawai hag chaain hewagam k'^{lln}jā hich magta chik'am chogk'a n^{lm}isijim. Maguata hich hagjō hīchab mag ley gar t'aaba n^{lm} k'^{lln}jā, sīi chik'am chogk'a n^{lm}jō, mag ley h^{ll}ark'aagpaita t'aaba n^{lm}.

²⁵ Mag leíuta hōor sīi hich chognaank'a wai sīewai, chi ley deetarr durrjā Sinaí hanaa Agar haju haai n^{lm}, chi Agarrta mag ley h^{ll}ark'a n^{lm}ua hag chognaank'a n^{lm} k'^{lln} hād haawai. Mam^λ hīs hewagjā judionaanta mag ley h^{ll}ark'a n^{lm}ua hi chognaank'a naawai mag Agar han^{lm} chan Sinaí durrsīpai jaauba, Jerusalén p'öbörpata jaau sim, jāata judionaan p'öbör haawai.

²⁶ Pari Sara sīi Abrán chog k'aba hi h^{ll}i chaar harr haawai jāqua jūrr hāgt'arm Jerusalenta jaau sim; hajapcharan maach t'um Cristo hiek hāk'a n^{lm} gaaimua hāgt'ar wētju k'^{lln} hādk'ata hōbēr sim. Magua hich jāg Sarajā Abrán chog k'aba harrjō, maachjā mag ley h^{ll}ark'aba n^{lm} gaaimua hag chog k'aba n^{lm}.

²⁷ Mag Sara maach m^λg hāk'a wējōm k'^{lln} hādk'aju higwi Hēwandamau hich hiek gaai p'āpiewai,
“P^{lln} chadcha chaai hooba h^{ll}rraawai b^{ll}arjā chaai k'ierr machag k'augba h^{ll}rrab mam^λ, hichiita honee habá” hajim.

“Chik'amnau jaai k'echeu hauwi p^λch happai h^{ll}rrab mam^λ,
jāg p^λch chogk'a simta p^λch jaai d^{ai} sim k'^{ll}aijā, p^{ll}ta hārcha chaain k'apaana h^{ll}rraju” ha p'āpижim. (Is. 54:1)

²⁸ Hermanonaan, magtarr haawaita Sara hiewaa chaar Isá hag nawe hich Hēwandamau deeju jaautarrjō, pāarjā hag nawe hich hiiu haawai hich chaalink'a hauju jaautarr k'^{lln} k'abahab.

²⁹ Pārau k'ap'^λ n^{lm}, mag jaar jōoi Abranau mag hich chog Agar hanarr d^{ai} hamach k'^{ll}rau chaai hootarr Ismael haajerau Sara hiewaa Isá hich Hēwandam Hak'arau hoopitarr d^{ai} k'^{ll}inaa k'aba haajeejim. Magua hīs hewagjā hich hagjōta sim hīchab: judionaan ley h^{ll}ark'aajem k'^{lln}nau maach hich Cristo hiek chaar hāk'a n^{lm} k'^{lln}nagjā hamach dēnjō h^{ll}ark'apiju hēk'aajem.

³⁰ Pari judionaan hawiajā chi mag n^{lm} k'^{lln} chan Hēwandamau haubaju k'ap hamk'^{ll}ir [?]k'an ha sī Hēwandam hiek p'ā sim gaai Saraau hiek'atarr higwi? Mag sim:
“Abrán, jāg chaai hich hād d^{ai} warre maach haigmua j^λrbap^λi” hajim chi Saraau.

“Jā sīi maach chogk'a sim däím chaai haawai jāguā pöd maach
chaai dāi hāba pə juagam nem jāaju k'aba sim.

Mə pə hāli chaark'a hām däím chaairauta pə juagam nem
jāaju haai simgui” hajim. *(Gn. 21:10)*

31 Hermanonaan, maguata maach Cristo hiekta hāk'a
nām k'ānn chan sīi mag ley hārk'a nāmuā hag chogk'a
wēnārramk'ūirta Hēwandamau hauba harr haawai, mag sīi
Agar Abrán chogk'a sīerr chaainjō k'aba nām; maachin hi
chaain hich hāli chaar däím k'ānnjōta nām.

5

Dich jöoin hiig tag hee hapiba jaautarr

¹ Keena, ya hīsin Cristoou pāar pāach jöoin hi heemua hāu
höbeer hat'aawai hoob tag warramjö haglāmgta hee hamiet.
Mag pāach jöoin hi heemua hich mag peerdə wēnārramk'ūirta
Cristoou pāar höbeer hautarr haawai jāg pāachdēu hi hiek
hāk'atarr gaaita hich mag hubə wēnārrat'ā. Hoob maar
meeun judionaan hiigta pāach hich chogk'apimiet.

² Pari magaagan hajap'a mə hiek hūrbat keena: Mə
Pabloouta pārag mag chirām. Pārauta Hēwandam dau na
pāach hajap'a kulp chuk'u paapāyaag hawi ley gaai jaau
sim hipierraā pāach mehēujā p'ārbichpi nām k'ai, magan
Cristoou maach kōit hich t'ōpitarraupai pöd warre pāach
peerdə haubam hawiata mag nām.

³ Pāadē hūrbat, deeu pārag p'ārbichpi jaau chirām: Hābmua
k'āijā mag mehēu p'ārbich nāmuata Hēwandamag hich
haupim hig sim k'ai, magan tagam nem Moiseeu ley p'ā
pāarr gaai jaau sīsidāmjā hichiita t'umaa hajap'a hārk'ajū
haai sim; mag t'um hārk'a haubam chan hoob Hēwandamau
pāach hauju hamiet.

⁴ Pāar jāg ley hārk'a nāmuata Hēwandam dau na kulp
chuk'u haju hēk'a nām k'ānnan, warag pāach garmuata Cristo
k'a hisegwi hi bā hogdānaa Hēwandamau pāach k'ōsi wai sīerrjā
pāach garmuata hi barpla nām.

⁵ Pari pāar mag nām daumich, maraun chad Hēwandam
Hak'aar gaaimua maimua chadcha Cristo maach kōit mee-
tarr hāk'a nām gaaimuata Hēwandam dau najā maach kulp
chuk'u naaju k'ap'ā nām.

⁶ ¿Jāgwī mua mag chirā? Mua mag chirāmān Hēwandamau
hoowai Cristo hiekta hāk'a nām k'ānnan mehēu p'ārbichba
naawiajā t'um hagdaujöpai hoojeewaita mag chirām. Hiruan
maglām nemta wauju k'āai, hāba hich hiekpai hāk'a nām dāi
hichjā k'ōsinaa dich k'apeenjā k'a k'ōsita hapiejem.

7 Päächdëu nacha hää'atarr hiek gaai pääar nem hajaug wëtmarrta ñjäga jäg maach peerdajem hiek chaarta hisegwi parhooba nem jaau nñmta hää'am hig nñma?

8 Warrcha Hëwandamau päärag hich hiek hää'api haauwaijä tag pääach jöoin hiig hee hapimaaugauta Cristo gaaimua päärag hich hiek hää'api hautarr haawai, pääar jäg nñm chan hich Hëwandamau k'abam.

9 ñPäärau hürba haajë, "Levadura bñrla pääitarrjä harin hee t'um haaidajem" haajem? Hich jägtä naabahab pääar hee jäg chad k'abam hiek jaau wënlrram k'ññnjä. Ham k'apan k'aba naab mamä, hamachdëu jäg jaau wënlrramua pääach t'umaam k'ññnagta maach peerdajem hiek hisegpiju hëk'a naabahab.

10 Hamau jäg naab mamä, pääraujä mä dënjo hää'naawai mua k'ap'ñ chiräm päärau maach Pör Cristo hiek hisegbaju. Pari jäg pääar hidëu k'ajap sñuba wënlrram k'ññnan hichiita Hëwandamau ham gaai mas deeb k'aba mas deeju.

11 Jäg mäch meeun judionaanaupaijä mä hëugar sëuk'a jaau nñmjö chadcha warramjö hagt'a mua mäch paarmua mehëujä p'ñrbichpi jaau chitak'iin, hamach hipierr warag Cristo hiekjä hää'anaa mehëujä p'ñrbichpi jaauwai, hamau mä k'aibag wauju hëk'aju k'äai warag hajap'ata mä hig hiyññ haajeek'am. Mag hak'iin Cristo pakuls gaai t'õotarr hiek jaauwaijä ham gaai mas k'aba haajeek'am.

12 Maestronaan hanäm k'ññnta k'augab jäg parhoob nem jaunaan mehëujä p'ñrbichpi jaau nñm gaaimua hidëu pääar k'ajap sñuba nñm k'ññnan, mag bñchk'unpai p'ñrbichpi jaauju k'äai hamach p'ärpta wir haig hamachdëupai warre ñapäinaa tag pääar molestaaba hak'iin häucha hak'am.

13 Hermanonaan, Hëwandamau päärag hich hiek hää'api haauwaijä tag magäm pääach jöoin hi hñrk'apieg k'aba, hich hipierraan hamk'irta pääar hichig t'ñrk'a haujim. Magtarr haawai hirua k'ñsim nemen chad päächdëu waum haig wauju haai nñm. Mami mag päächdëu waum haig nem wauju haai nñm hawi hoob sñi parhoobam k'õchag pääach k'ñrjug hee bëewai hagpierr hamiet. Magju k'äai pääach k'apeenjä hagdaujö k'a k'ñsinaa ham dñi hajap'a hajuuta hëk'abat.

14 ñK'an jägwi mua mag chirä? Moiseeu ley p'ã pñatarr t'um sñi "Pñch k'apeenjä daupii habá hich jäg wir haig pñchdëupai pñch chig hapimap'a haajemjö" ha sim gaaimuata t'umaan jaau hóbër sñewaita mag chiräm.

15 Pari päärau mag Hëwandamau Moiseeg jaautarrjö k'aba warag päärau pääach wir haigpajä chik'am hoomapnaa sñi k'oojem nemjöta haadëp hak'iin, pöm wënlrraba päächdëupaita pääach k'aibag wauju, Cristo gaaimua hää' wënlrraju harrta sñi parhoobam k'ññnjö naawai.

Parhoob haju k'āai Hēwandam Hak'aar hipierrta haju haai nām

¹⁶ Keena, magua mua pāar wawí chirām, mΛ hiek hūrbat: Pāach hö k'ōchagpierr nem k'aigbamta waum k'ōchk'ak'a haju k'āai, Hēwandam Hak'aarta pāach gaai p'ēsnaa hichdēu pāachig nem jajaauk'amta hagpierr habat.

¹⁷ Nem k'aigbam wauju k'īirjug maach gaai simn Hēwandam Hak'aar maach hee sim dāi wērbla gaai nāmjöta haajem, hābmua nem waum k'ōsim jūrr hābk'aíu waumap'a haadēp haawai. Mak'ānn numí mag hihāba k'aba haajem k'ānn haawai mak'ānn numiim k'ānnauta maach chi hārām k'ānnagjā hamachdēu k'ōsimjöta waupiju hēk'aajem.

¹⁸ MamΛ Hēwandam Hak'aragta hādāraa pāachig hichdēu nem waupim k'ōsimta jaaupinaa hi hipierraanām chan ya tag mag leijā higba nām, hich Hēwandam Hak'arauta hichdēu k'ap nem waumk'īir jajaau haju haawai.

¹⁹ Pāadē mΛ sēu hawi hoobat. Merag chuk'u sīejem har sīi hamach k'ōchagpierr nem waaujem k'ānn; magām k'ānnau māgta haajem: Hamach hōor k'abam dāijā k'apes haajem; mag k'apes haawaijā hat'uuchata haajem, pōd hamach k'ōchagjā hāwat hauba ya hich magta waau k'aug t'ānaawai.

²⁰ Nem parhoobam nem juau wautarrta hēwandam hawi hagāmāgpa jēeunaa bēnēujā hōor hālārt'ānaa k'āngjem. Chik'am k'īirjā hoomapnaa chik'am dāi k'īir bālnaa hamach k'apeendam hajap'a nām hoowai magjā k'ōchk'aba sīerrjēem. Bālr habarm gaaimua nem k'ōrgnaa nem hinagjōm wawaag haawaijā hamachta garpapa haajem, chik'amnag hinpimaaugau. Hamach hidāii haajem k'ānnpai k'ōsinaa jūrr hagjō deeu k'ānn higar nām k'ānn dāijā hamachta hārpai haju k'īirju sīerrjēem.

²¹ Jāgām k'ānnnaun chik'am nemdamjā hamach dēn hapim k'ōssita haajem. Magnaa nag pōm waupāināa sīi k'ēch t'ānaisipnaa t'ach bipōmjā k'ō sīerrjēem. Maimua mag tag hamau nem waumaajem jaaumak'iin, nem k'īir k'apaana t'ānām. Na māchdēu pārag jaaau chirarrjō hūwaai pāaba deeu mag chirām: Cha mua jaaau dichdimam nem waaujem k'ānn chan Hēwandam durr wētbam.

²² Mag k'āai Hēwandam Hak'aragta hichdēu k'ōsi simjō hādāraa pāachig nem jaaupi nāmlān chad warag pāar hee hagdaujō pāach k'apeen k'a k'ōsinaa, honee, k'ōinaata wēnārraju. Mag nām dāi hīchab chik'amnau k'āijā dich meeuk'apiju hēk'aawaijā sīi hāwatpāpāi haa k'ap'ānaa, hich hödeg bigaum k'āndamjā hāuta wēnārrapim k'ōsi, hōor dāi hö hajap'anāa, dich k'apeenag nem magju habarmjā chadcha dich hiek'atarrjō nem wau wēnārraju.

²³ Magnaa hīchab dichta warm k'ʌn k'āai hārpai hajujā k'īrjuba, daumaanaa sī pāachdēu nem waum k'ōsimlgtā hādlar pāach hārpapibaju. Mag hajap'ata nem wau nʌm k'ʌn chan leíujā hāgʌm paar k'aibag waupi jaaubam, mag Hēwandum Hak'arau jajaauk'am hipierr nʌm haig ley gaaijā dich k'apeen dāi hapi simjöta naawai.

²⁴ Cristo dēnk'a nʌm k'ʌnan warr hi t'ōo naawaiwe hamach hö k'ōchagpierr nem wauju k'īrjugpata warre hi dāi pakuls gaai meerppāitarrjöta nʌm, tag magʌm nem k'aigbam wau nʌmuia pekau wauba haag.

²⁵ Keena, mag Hēwandum Hak'arauta Cristo gaaimua hāu maach Hēwandum dēnk'api wai siewai hichdēu k'ōsimta hidēu warag maachig jajaau hapitarrau.

²⁶ Hoob hiwiir hābmuajā hichta warm k'ʌn k'āai hārpai sim ha k'īrjumiet. Chik'am nemjā dich dēn hapim k'ōsi k'aba, ni magʌm gaaimuajā hoob dich k'apeen dāita k'īr bāl dārdar hamiet.

Hagdaujö dich k'apeen juag hooju haai nʌm

6

¹ Hermanonaan, pāachdēu hoowai hāb k'āijā Cristo gaaimua maach k'odk'a k'ērʌm pekau hee buudimam hoobaawai, har chi Hēwandum Hak'arau pāachig nem jajaauk'ampierr haajem k'ʌnnau hi k'aigpērbat. Mag deeu hi k'aibag heemua höbeer hauju hēk'a nʌm haigjā hit'ūu wawimamuata hi wawipetat, deeu hajaug hee sīsimk'īr. Mama mag pekau hee burr nʌm k'ʌn wawiewaijā k'īr k'ap'habat, heeu pāachpata dāi hagjö haduk'am.

² Pāach hee hāb k'āijā problema paarpaawai, warag pekau hee burrm hugua, hoob hirig hoobamjö hamiet. Pārau chadcha hathaba magta ham k'aigpērju hēk'a durrumʌn, Cristoou dich k'apeen k'a k'ōsi hapitarr haawai chadcha magta nʌm.

³ Hāb k'āijā sī hatcharagaupai hichta warm k'ʌn k'āaijā hārʌncha sim ha sim wounan, hichdēupaита hich k'ūgur sim, hich mag hiek'a sim gaaimuapai serbiiba simta mag hiek'a sim merag chuk'u siewai.

⁴ Magju k'āai chik'amnau nem k'aigba wau nʌmta heerpanaa jaauju k'āai, pʌchpaita k'īrjubá, chadcha Hēwandum k'ōsimjöta wau sī ha k'ap haag. Mag hirua k'ōsimjöta nem wau simʌn chad honee haju hawiajā magʌm gaaimuata honee haju haai sim.

⁵ Mua mag dichdēu nem wau nʌmta hāu sī wa hāu k'aba sī ha k'ap haju haai nʌm ha chirʌmʌn, Hēwandum k'īrp'ee dʌnʌutk'abaimam hedjā chik'amnau nem wautarrta hirua maachig jēeba dichdēu nem wautarrta jēeumaju haawaita mag chirʌm.

⁶ Mʌg maach peerdlajem hiekta bën dö nʌmjö k'aug nʌm k'ʌnaun hamachdëu nem wai nʌm heemjā mag hamachig jaau nʌm k'ʌnag deeb k'aba dedee haju haai nʌm.

⁷ Päächta Hēwandum dau na chi hajapcharam k'ʌn hawi hoob wir haig päächdëupai pääch k'ügurmiet. Mʌig maach hagdaujöm k'ʌn happain pārau hōor k'ügurwiajā Hēwandum chan pöd hābmuajā k'ügur haubam. Pārau k'ap'ʌ nʌm, maadëu nem jūrwain deeum nemjir höberba, dichdëu nemjirirtarr k'ürtä höbeerjem.

⁸ Hich hagjöta s̄ebahab mʌig heegar haawaijā: Maadëuta dichdëu k'ōchagpierr parhooba nem waaujerr k'ai, mag dichdëu nem k'aigbam waaujerraupaita Hēwandumag maach haupibaju. Pari magba Hēwandum Hak'araau k'ōsimjöta hagpierr nem waaujerr k'ai, hich hag Hēwandum Hak'araupaita hīchab hich mag maach hich d̄äicha h̄agt'ar wēnʌrrapiju.

⁹ Maguata maach chan mʌg nʌm haig k'usëuk'a p'öbaadëm hawi nem hajap'a wauju haai nʌmjä wauba hich mag s̄i ju haai k'aba nʌm. Jāgwi? Chok'ōgba magta nem hajap'am hap'a wau wēnʌrramʌn, Hēwandumau hoowai hichdëu magju hayaa ham hed mag nem waum k'ōsi waaujerr jūrr maach d̄äi hagjö hāu haju haawaima.

¹⁰ Keena, maguata muan pāragan, häuta dich k'apeen juag hooju haai nʌm haiguin t'umaam k'ʌn d̄äita hajap'a haju haai nʌm ha chirʌm. Pari mag nʌm haigjā Cristo gaaimua maach k'odk'a t'ʌnʌm k'ʌn d̄äita maadëu h̄ärcha hajap'a haju haai nʌm.

Pabloou hābmiecha hōor wawimamua salud deepäitarr

¹¹ Keena, päädë hoobat: Ya höpäyaagpaawai mʌch juadamaucha pārag mʌg h̄esap nem dau dapag p'ä deepäi chirʌm.

¹² Har jāg hajués pārag hamach dënjö dich k'ak'ua dauchachpi jaau nʌm k'ʌnaun, s̄i hamach meeun d̄äi hiekk'ōr haumaaugauta jāg nʌm, mag hamach jöoin hiita p̄api jauba naawai Cristo pakuls gaai meerp'ē t'ōtotarr gaaimua hamachdëu mʌ d̄äi nʌmjö hamach hēudee hēk'am hugua.

¹³ Pari mag nʌm chan mag dich k'ak'ua dauchachpi jaau nʌm k'ʌnaujā hamachdëu ley jaau nʌm gayam t'umjä h̄ärk'a hauba nʌmta mag nʌm. Mag nʌmta hamach garmuan chad pārag hichiita hamau jaau nʌmjö haju haai nʌm hanʌm, mag hamach hippierr habaawai hamachdëu jaauwiata pāraujā jāg pääch mor dauchach wai nʌm ha hiek'aag.

¹⁴ Pari mua chan mag ham dënjö mʌch t'öba, maach Pör Jesucristo chi pakuls gaai dau hap'ʌ Harrta t'ö hiek'aajem. K'ant'ee mua mʌchdëupai mʌch t'öbaadëju? Mag mʌch kōit

pakuls gaai Cristo t'õtarr haawaita h̄is chan warr m̄chd̄eu nem waaujerrjā tag k'̄irjuba, maḡm nem waumaaugau warag chi meemjöta chir̄m; hajapcharan maḡm nem chan m̄ hat'ee chuk'umjöta t'̄n̄m, ya jūrr Cristo d̄ita chiraawai.

¹⁵ M̄ naan par hamach k'ak'ua dauchachpi jaau t'̄naaju. Mag naab pari maachin dauchach chuk'u t'̄n̄m k'̄an̄n d̄i hagdaujöpai n̄m Hēwandam dau na. Magarrau m̄ch paarmuajā d̄i balee sim ha chir̄m̄n, Cristo hiek h̄k'a n̄m gaaimua deeu t'aabatarrjö hi d̄enk'a n̄m̄n chad chadcha balee sim ha chir̄m.

¹⁶ Pāar t'um mag Cristo d̄enk'anaa hichd̄eu jaaumam hip-ierraas wēn̄rr̄m k'̄an̄n kōitta muan j̄eeu chir̄m, k'ōinaa hich jāg pāach heeg hoopaar hamk'̄ir. Maimua h̄chab t'um tagam k'̄an̄njā chadcha Hēwandam chaalink'a t'̄n̄m kōitjā mua j̄eeu chiraajem.

¹⁷ Keena, m̄ hajim mua pārag jaaum hig chirarr. M̄igmua hatag chan ni h̄abmuajā tag m̄chig mag dich k'ak'ua dauchachpi jaau n̄m hiek higpimap'a chir̄m. Maḡm dauchachta higju k'āai, Cristo hiek jaau chit̄m gaaimua hōrau m̄ p̄rnnaa w̄ wai n̄muia pedp'ēmarpta m̄ch mor gaai chadcha dauchachjö wai chit̄m. Jāḡm hoo n̄m gaaimuata hōrau k'ap'̄ haju haai n̄m, m̄ chadcha hi chogk'a chit̄m.

¹⁸ Hermanonaan, magdampai hajim mua pārag jaaum hig chirarr. Muan pāar kōit j̄eeu k'itaajem, maach Pör Jesucristoouta hich jāg pāach h̄ū wai n̄rramk'̄ir. Hayoo keena,

Pablo

EFESIOS

Pabloou Efesopienag hēsap p'ā deepāitarr

Chi p'ātarr. Pabloou carta jayap p'ājim haajem Roma p'ōbör hee cárcel deg simua: chamág Efesopienag deepāitarr, Filipopienag deepāitarr, Colosapienag deepāitarr, maimua jöoi Filemonag deepāitarr.

Biek häb hich Pabloou mag Efeso p'ōbör hee judionaanag Hēwandum hiek jaau sīerr haawai hichdēujā haiguim k'ān k'ap'ā sīejim (Hch. 18:18-21). Mag nām dāi Hēwandum hiek jawaag ham haar mawi año t'ārjupjö hag p'ōbör hee Cristo hiek jaau sīerr haawai chará hichdēu t'um ham k'ap'ā sīejim haajem (Hch. 19).

Chijā k'ān hat'eeta p'ājī. Mag jaar provincia de Asia hee Efeso p'ōbörta chi pömaam hajim haajem. Mag p'ōbör pömaam haawai hōor pōm sīi mercancia haunaa pēr nāmuapaita naajeejim hanaabá. Hich hag p'ōbör heeta ham hēwandum Diana hanāmag jēejem dijā sīejim haajem (Hch. 19:27).

Mag cartaan Pabloou Efesopien t'um chi hāk'a durrum k'ān hat'eeta p'ājim haajem, nacha hamachdēu hūrwia deeum iglesiaag deebapääiwai t'umaam k'ānnag hūrmamak'īir. Mag Efesoom iglesia heen judionaan k'abam k'ānta hārcha naajim haajem.

K'an jawaag hajī. Pabloou hārcha mag carta p'āju k'īirju wai sīerran, jāga Cristoou judionaan hamach meeun k'abam k'ān dāijā hōor hābpaimjōo hapājī ha jawaag hajim (2:13-16). Hajapcharan maach mag Cristo hiekta hāk'awi hi dēnk'a nām k'ānnan, deeum meu hawiajā, t'um meu hābpaimjōnaa dō hābam heem k'ānnjōta nām ha jaaupääig hajim; hajapcharan mag hābpaimk'a nāmuata Cristo iglesiak'a nām jawaag. Jāga mag nām ha jawaag Pabloou magta jaaujim:

- (1) Maach t'um chi hāk'a nām k'ānta Cristo mork'a nām hanaabá; maagwai hich jūrr maach Pörk'a sim haajem (Cap. 4:15-16).
- (2) Maachin di hābpaim hēu hawaag pa k'apaana t'ārrp t'ānāmjōta nām hanām; mama mag dipá pōm t'ānām hee häb sim chi hajapcharan; ma, hich Cristo haajem, chi dihād jārram (Caps. 2:20-22, 4:4).
- (3) Mag Cristo mork'a nām haiguin, hāli hich jaai happai hoo sīerrāmjōta nām haajem (Cap 5:22-32).

Salud

¹ Mān Pabloou, Hēwandumau k'ōsi sīerrjō Jesucristooucha hich hi jaaumk'īir jār hautarr. Muata pārag mag hēsap p'ā

deepäi chiräm, Efeso p'öbör hee Hēwandam dënk'an aa Jesucristo hiek hää'k'a näm k'änag.

² Päär kõit maach Haai Hēwandamag jëeu chiraajem hichdëuta maach Pör Jesucristo däimuä häü därrcha päär heeg hoowi päär k'öinaa p'ë wai naamk'ir.

Cristo dënk'a nám k'än däi Hēwandamau hajap'a haajem

³ Muan maach Pör Jesucristo Haaita t'ö hiek'aajem; hajapcharan Hēwandamma; hirigpaita häü hajim ha chiraajem, chadcha maach däi hajap'a hamk'ir Cristo p'itarr paar. Mag maach Cristo dënk'a naawaita Hēwandamau hägt'armpeen däi haajemjö maach däi mäig heegarwejä hich Hak'aar gaaimua hajap'ata haajem.

⁴ Pari mag maach däi hajap'a sim chan sii heeupemjö k'irju hauwi k'aba, warr mäg jëb hompaaju nawe Jesucristo gaaimua hich Hēwandamau ya maach hich dënk'a hauju k'irju wai siierr haawaita maagjem, hich dau na tag kulpjä chuk'u sii hich hat'eepaita hichdëu k'ösimjö wënnarramk'ir. Mag warrrgarwe hich garmua maach k'ösi harr haawaita

⁵ Jesucristo gaaimua ya maach hich chaalink'a haujujä k'ap'ä sijim, hichdëu maach däi ham k'ösi k'irju wai siierrjö.

⁶ Mag gaaimuata chadcha hich mag Hēwandam hajaug p'ënaa hi t'ö hiek'aajem, mag hich hajaug siierram gaaimua hichdëu hich Hiewaa daupii haajemta häü maach hat'ee p'itarr haawai.

⁷ Maach pekau gaaimua Hēwandam däi hiekk'ör pöm narrta, sii k'ajap'am dëbpaar p'ag nämjö Jesucristoouta maach daupigau hich bagau maach p'ag hat'aawai, häü Hēwandamau maach k'aibagjä chugpaawi warre magam k'ir hok'oopäijim.

⁸ Pari magpajä k'aba, chadcha hichdëu maach k'ösi chiräm k'ap hamk'ir, maachig hich k'irjugjä deewi häü magamjä k'ap'ä wënnarram.

⁹ Hajapcharan hichab warr hichdëupai hich t'är hee nem waumaju k'ap'ä haajerrta maachig k'ap'ä hapijim.

¹⁰ Mag hich t'är heepai nem wauju k'irju wai siierran, mäg hatag chadcha hichdëu magju hed paawaita hichdëu k'irju simjöö haju. Mag hedta hich Hēwandamau hoor t'um hedjä hee nem t'änampa Cristoog t'asijepäiju, ham däi jürr hichdëuta k'ap hamk'ir.

¹¹ Magta hagt'a maach t'aababa nawe Hēwandamau ya maach hich dënk'a wai sijim, Cristo däi k'apeerk'a nisiewai mag nawe hichdëu deeju jaau siierrjä hichdëu mag k'irju wai siierrjö chadcha jämäk'ir; Hēwandamaun chadcha hichdëu hoowai hajap'a haju hayaam nemta wau siierram.

¹² Magta maach chi nacha Cristo hiek häk'atarr k'ʌnñjä hich dën'k'a haujim, mag hichdëu maar hich dën'k'a hau-tarr gaaimua päär maarjö hi hiek häk'a nʌm k'ʌnnaujä hich Hēwandum hajaug k'itʌmta t'ö hiek'amk'ür.

¹³ Maguata pāraujä hīchab chadcha Hēwandum hiek chaar mʌg maach peerdlajem hiek jaau nʌm hūrwi häu Cristo hiek häk'abaawai, Hēwandamau hag nawe hichdëu deeju jaautarrjö pāragjä hīchab hich Hak'aar deetarran, pāarjä chadcha hich dën'k'a wai sim k'ap hamk'ür hajim.

¹⁴ Mʌngwaiwejä ya Cristo gaaimua Hēwandamau maach hich dën'k'a wai sīewai mʌg hatag ya hichdëu maach hauju hed paawaijä warre hich haarcha maach p'ë hauwi hich däichata wai sīsiju. Mag chadcha hichdëu maach hich haar p'ë hauju k'ap hamk'ürta hich Hak'aarjä mag maachig deejim. Mag hich garmua maach däi magju ha simn̄n mʌngwaiwe hich hajaug t'ö hiek'amk'ürtau.

Chi häk'a nʌm k'ʌn kōit Pabloou Hēwandumag k'ürjug jēeu jerr

¹⁵ Maguata, chadcha pārau pāachdëu maach Pör Jesúš hiek häk'atarrta hagt'a hogdʌba t'āraucha häk'anaa t'um Hēwandum hōork'a t'ʌnʌm k'ʌnñjä daupii haajem k'ap'ʌ chiraawai,

¹⁶ Hēwandumag jēeu waijä päär jäg nʌm paar hirig häu hajim hab k'aba häu hajim ha chiraajem.

¹⁷ Häu pārau bʌchk'un Hēwandum k'ap'ʌ naab mama, warag hñrʌnchata hi k'ap'ʌnaa jāgata Cristo gaaimua päär hat'ee nem hajap'am pöm waaujë ha k'ap hapim k'ōsi chirʌm. Maguata muan maach Pör Jesucristo Hayagta jēeu chiraajem, hajapcharan hich Jöoi hñgt'ar chiraajemʌgma, pārag hich k'ürjug deebarmua magʌm k'ap hamk'ür.

¹⁸ Mua jēeu jem hīchab Hēwendumag, hichdëuta warag päär k'ürjug haart'ʌgbapʌimjö hamk'ür; magbaawai mag ya hich haarcha p'ë hat'aawai hich däicha honee wēnʌrraju jaau simjä hajapcha k'ap'ʌnaa, mag hich hōork'a t'ʌnʌm k'ʌnnan chadcha peerdlwi naawai mñigwejä honee naaju haai nʌm ha k'ap'ʌ hamk'ür.

¹⁹ Mag nʌm däi hīchab k'ap hapim k'ōsi chirʌm, jāga mag Hēwandum t'umaam k'ʌn k'āaijä hichta juu t'eeg sīerrʌmta maach chi häk'a nʌm k'ʌn däi sīejë.

²⁰ Hich mag juu t'eegau k'abajieb Hēwandamau deeu Cristo p'iriū hauwi hñgt'ar hich juachaar garcha t'umaam k'ʌn Pörk'amk'ür juppitarr.

²¹ Mag hich juachaar gar juppinaa hichjö juu t'eeg hapibaawai, hichta reinaan t'ʌnʌm k'āaijä hñrpainaa nem t'umaam mʌg jēb gaai wa hedjä hee k'āijä mepeenjöm t'ʌnʌm k'āaijä hichta hñrpai hapijim, mʌg hatag pawiajä hich mag sīerramk'ür.

²² Magta Hēwandamau nem t'ʌnʌm t'umaa sīi hich Hiewaa Cristoogta t'as̄lepäijim. Magnaa hichta maach chi hāk'a nʌm k'ʌnʌn Pörk'apinaa

²³ maachigta hich Hiewaa jūrr, mʌg jēb gaai hichdēu k'ōsimjö nem wauju hayaa hapijim. Cristoon hich happai simta durpierr sierraawai hābmuajā jamta hi sīejē haju k'abam. Mag simta maach chi hāk'a nʌm k'ʌnʌn d̄in hichta chi Pörk'a sim.

2

Hēwandum hōor d̄i hajaug k'itaawaita maachin häu peerdʌajem

¹ Warran pāran pāachdēu nem k'aigba waaujerr gaaimua pōd Hēwandum haar höbérju k'aba naajim, sīi pāach pekau heepaita narr haawai.

² Pāraun sīi Hēwandum k'augbam k'ʌnʌnau nem waaujemta waaujeejim, har m̄l̄ig heegarpain hichta hārpai s̄ierrʌm k'ōchagpierr, hajapcharan dösāt hipierrma, hichdēuta hōragjā warag Hēwandamau nem k'ōchk'abamta waupim k'ōsi haajem hipierr.

³ Maarjā warran t'um hich magta naajim, sīi dichdēu nem waum k'ōchagpierr; nem magju habarmʌn parhoobam k'īrjug dich k'īrjug hee bēe nʌmta hagpierr waaujeejim, warr t'aabaawaijā hich mag pekau heeta t'aabatarr k'ʌnʌn haawai. Chadcha maach mag wēnʌrrarr gaaimua maran sīi parhooba tagam k'ʌnʌnjō Hēwandum juu machag hāwatju haai naajim.

⁴ Mamʌ häu Hēwandamau hōor t'umaam k'ʌnʌn dau haug k'aug paraanaa hich garmua hōor k'ōsi k'itaawai,

⁵ mag maach k'aibag gaaimua haubaju hayaa narrta hich jāg hichdēu deeu Cristo p'iriū hautarrjō maachjā hich haar hauwi hich mag Cristo d̄i hāba wēnʌrraju k'ʌnʌn k'apijim. Mag Hēwandum hōor d̄i hajaug k'itʌm gaaimuata maachin häu peerdʌwi nʌm.

⁶ Ya mag Cristo d̄i hāba hich mag wēnʌrraju k'ʌnʌnk'a naawai chadcha meewi narrta deeu p'iriū hautarrjō nʌm d̄i ya hāgt'ar hich d̄icha hohoodö nʌmjötä nʌm.

⁷ Mag Hēwandamau maachigta nacha Cristo hiek hāk'apiwi hich dēn̄k'a hautarran, hīs hewag pawiajā jāga chadcha hichdēu maach k'ōsi sī ha k'ap hapinaa, mag Cristo dēn̄k'a nʌm gaaimuata chadcha hichjā maach d̄i hajaug k'itʌm k'ap hapiieg hajim.

⁸ Pāran mag Hēwandum hajaug k'itʌm gaaimuata häu Cristo hiek hāk'awi peerdʌwi nʌm; pari mag nʌm chan sīi pāach k'īrauta peerdʌju hēk'atarr gaaimua k'aba, hich Hēwandamau hich garmuata pāar peerdʌ haum k'ōsi harr haawaita häu pāar peerdʌ haujim.

⁹ Hēwandamau maach peerd_Δ hau n_Δm chan dichdēu nem wau n_Δm gaaimua k'abam, magba hak'iin mag_Δm gaaimuata peerd_Δjim ha hiek'aju.

¹⁰ Mam_Δ warrgarwe Hēwandamau k'_īirju wai sīerrjō hich hat'ee mag nem hajap'a wau wēn_Δrramk'_īrta Cristo gaaimua maach peerd_Δ hautarr haawai, maadēun chadcha nem hajap'amta wauju haai n_Δm; pari majā dich peerd_Δ haumk'_īr k'aba, sīi Hēwandamau mag k'_ōsi sīewaita mag wauju haai n_Δm.

Cristo gaaimuata maachin hāu Hēwandam dāi dau pari_i wēn_Δrram

¹¹ Keena, judionaan k'abam k'_Δn, k'_īir heyaa habat. Warr pārau Cristo k'augju naweran, maar meeunau maachta mehēu t'_Δn n_Δm hawi pāar judionaan k'abam k'_Δnnaan sīi saak hoomjöta haajeejim, maachjō mag dauchach chuk'u n_Δm hawi. Pari mag n_Δm_Δn maachjā Hēwandam dak'_īr pāarjō t'_Δar hāk'_ārag sīi maach hinaamjō n_Δmta maagjeejim. Mam_Δ hīsin, mag_Δm gaaimuapai Hēwandamau maach hauba haajem k'ap'_Δ naawai, jāg sīi Hēwandam dāi hajap'a haag hawi jāg maach mor dauchach n_Δm chan bālrjā maadēu higbata sim.

¹² Chadcha warr chan pārau Cristo k'augba naajim. Maar judionaan heeta Hēwandamau mag maach peerd_Δajem pāiju jaautarr haawai mag Cristo gaaimuata hich haar maach hauju hayaa n_Δmjā maraun k'ap'_Δ naajim. Pari mag n_Δm hee pārau chan bālrjā mag_Δm k'augba, ni maar jōoin dāi Hēwandamau hiek deetarrjā k'augba, pāran sīi deeum meu haawai mag Hēwandamjā k'augba, ni hichdēu pāach peerd_Δ hauujā k'augba sīi hok'oota wēn_Δrrajim.

¹³ Pari ya hīs chan magba Cristoou maach t'umaam k'_Δn kōit hich bag hārpitarr gaaimua pāarjā hich dēnk'a wai sīewai mag pāar hok'oo narrta ya hīsin chad maach t'um hābata Hēwandamau hich dēnk'a wai sīejem.

¹⁴ Maguata hīsin Cristoouta maach k'_ōinaa p'_ē wai sīejem, chadcha maar meeun pāar meeun dāi k'_īet n_Δmta hīsin hichdēuta maach t'um k'od hābamjō habap_Δim, sīi maach jārr serrkau t'uur simjō sīerrta k'_Δt sīewerb_Δimjō habaawai.

¹⁵ Mag Cristoou hād_Δraa hich t'_ōopibarmuata mag Moiseeu ley pāatarr gaai nem k'_īir pogk'e hālrk'api simjā warre serbiiba hāp_Δijim. Magta warr chan mag chik'amnagjā hooba hag-daujō dich cuenta n_Δrrjēe harrta, hōor hābpaim_Δg paap_Δiwi warre chi hiiunk'ap_Δijim. Magbarm haig hīchab ya tag warramjō k'aba, maach heepaijā k'_ōinaa n_Δisijim.

¹⁶ Mag pakuls gaai hich t'_ōopibarmuata hīchab mag maach k'_īir hau wēn_Δrramjō narrjā Cristoou warre hajaug paap_Δiwi Hēwandam dāijā k'_ōinaa hapinaa hōor hābpaimjō hapijim.

¹⁷ Mag Cristo bëetarran mag maach k'õinaa wënrraju t'umaam k'ɻnag jawaanta bëejim: Har pääar Hēwandum k'augbagau hi warp narr k'ɻnag jawaan, maimua maar meeun pääar k'ääi bäärl hi k'ap'ɻpai narr k'ɻnagpa jawaanta bëejim.

¹⁸ Mag maach t'um hi hiek häk'a nám k'ɻnaun, hich hääbam Hēwandum Hak'aarpaita wai naawai, Cristo gaaimuata häu h̄sin judionaan wa judionaan k'aba hawiajä Hēwandum chi Haai däi k'apeerk'a wënrräm.

¹⁹ Mag hi däi k'apeerk'a naawai pääar chan ya sii chik'am durr gaai jooba námjö k'aba, h̄sin ya sii dich meeun hap'a hääbam dö hee jooba námjöta nám. Maguata mág maach Hēwandum hōork'a t'änám k'ɻnan t'um hagdaujöpai nám nem t'umaam hat'ee, ya hi chaalink'a nám gaaimua hääba k'odk'a t'änawai.

²⁰ Päran h̄chab sii Hēwandamaau hich hat'ee di hëwaag dipá jär wai simjöta nám. Hich Jesuucha hich hi jaaumk'ir jär hautarr k'ɻan warrgar h̄chab Hēwandum hi jaaujerr k'ɻan däi chi dipák'a nám. Maagwai pääar jürr chi dipá daígk'a naawai mak'ɻan h̄rta chi hëu simua bärk'a harrum. Maagwai hag heegar chi big pömaam chi dihädk'a sim hich Jesucristooou.

²¹ Hajapcharan jäg di hëu nám haig pa jälk'apäräigmampierr warag h̄agt'aag bääau hahaug maajemjöta nám maachjä. Hōrau warag Cristo hiek häk'amampierr hichdëuta hichdëu k'ap maach gaaimua mag di hëu harrumjö simjä warag nem pöm bääau harrum, hich siejem dik'a hawaag.

²² Mag pääar judionaan k'abam k'ɻanjä Cristo dën'k'a naawai maach t'umaam k'ɻanta hääba Hēwandum Hak'aar siejem dik'a nám.

3

Judionaan k'abam k'ɻanagta Hēwandamaau hich hiek jaaupitarr

¹ Keena, mag pääar judionaan k'abam k'ɻanpa Hēwandum chaain k'aju haai nám ha jaau chitám gaaimuata mälan mág preso chirám. Pari mua k'ap'ɻ chirám, mág mä preso chirám gaaimua Cristoou jürr pääar däita hajap'a haju.

² Ya pärau k'ap'ɻ haju haai nám, Hēwandum hōor däi hajaug k'itám gaaimua päärajä dau haug k'augwi märlägtä pääar hee hich hiek jaaupitarr haawai chadcha hag gaaita chitám.

³ Har warr mág h̄esap p'äbaadëwe päärag mächdëu bächk'un jaau chirarrjö, hich Hēwandamaau hich t'ääar heepai k'ap'ɻ sierrjä hichdëuchata märlägtä jaautarr haawai mua k'ap'ɻ chirám, chadcha pääar judionaan k'abam k'ɻanjä hirua hich dën'k'a hauju haai sim.

⁴ Pārau hag gaai t'ārmamua k'ap haju, chadcha mārāgjā mag hichdēupai nem k'ap'Λ sīerr jaaujim, jāga mag judionaan k'abam k'ΛΛn hat'eepa Cristo pāijī.

⁵ Warrgar chan māg hiek chan hīsimjō dawaa jaauba haajeejim; maagjerr hīs hewag pawiata Hēwandamau Cristo hi jaaumkīir hichdēucha maar chi apostolnaan jār hautarr k'ΛΛnag hich Hak'arag jaaupibaawai chadcha jaauwiata hāu k'ap'Λ nām.

⁶ Mag hich hiek k'augpimap'amjō wai sīerr hiek'an māg hajim: Maach meeun k'abam k'ΛΛnjā māg maach peerdlajem hiek hāk'a nām gaaimuata maach judionaan dāi hāba Hēwandamau peerdl hauwi, hich Jesucristoou jaautarrjō hāgt'arjā hōbērpiju. Mag hābam hiek hāk'a nām gaaimuata maach t'umaam k'ΛΛnauta Cristo kōit hichdēu k'ōsimjō wau naawai hi gaaimuata Hēwandamau nem hajap'a haju ha simjā chadcha hich magta haju pāar dāijā.

⁷ Chadcha māch k'īraupai chan māg Cristoou maach peerdl haaujem jaau nām p'idag hauju k'aba chirajim. Mag chirarrta Hēwandam nem t'umaam hat'ee hichta hārpai sīerrāmuata mārāg hich hiek jaaupibaawai hāu hag gaai chitām.

⁸ Hajapcharan mālln t'um māg Hēwandam hiek hāk'a nām gaaimuata hi dēnk'a t'Λnām heejā māchta serbiibacha chirām. Mag chirab māml hich Hēwandamauta pāar maar meeun k'abam k'ΛΛn heejā māg maach peerdlajem hiek jaaupitarr haawai mag Cristo gaaimuata maach dāi nem hajap'a haajem pōoma maadēu chi jaauujā k'augba haajemjā hāu jaau chitām.

⁹ Hich Jöoyau warrgarwe nem t'um hompaabarwe nem wauju hichdēu k'ap'Λ sīerrjā mārāgta jaaujim, jūrr t'umaam k'ΛΛnag jaaumkīir.

¹⁰ Pari mag mārāg jaautarran, mag maach t'umaam k'ΛΛnta Cristo dēnk'a nām gaaimuata chi juu t'ierrnaan t'um hedjā heem k'ΛΛnau hāgt'arm magwe mag Hēwandam kīirjug k'aug sim k'ak'apdō hamkīir hajim. Chadcha hichdēu nem wau nāmpierr nem waau k'aauga sīerrām.

¹¹ Pari mag maach t'um judionaan k'abam k'ΛΛnpa hich dēnk'a p'ē hauju kīirju wai sīerr chan nem hīsim k'aba, ni hōor kīirjugjōjā k'aba, hich Hēwandamau warrgurwe mag kīirju wai sīerr haawaita chadcha mag maach Pōr Jesucristo pāibarm gaaimuata maach t'um hāba hich dēnk'a wai sim.

¹² Maguata ya hīsin mag Cristo hiek hāk'a naawai, hi gaaimuata chadcha Hēwandam bā hignaa hich jāg chaain hamach dēnnaan dāi haajemjō hirig jēeuwimā jēeujem, mag jēubaawai maach hiek hūrju k'ap'Λ naawai.

¹³ Maguata muan pāragan mag chirām keena: Hich Cristoou

päär judionaan k'abam k'ʌʌnag hich hiek jaaumk'ürtä mʌjʌr hautarr haawai hag hiek gaaimua mʌg mʌ dau hap'ʌʌ cárcel deg chirʌm hanʌm hūurwaijā hoop hök'üirjuu hamiet. Magju k'ääi pääch gaaimua mʌg mʌ dau haug wau chirʌmán mʌchdëu päär k'ösinää Hēwandamaujā päär k'ösi haawaita mʌg chirʌm ha k'üirjunaa warag honeeta habat.

Chi häk'a nʌm k'ʌʌn kõit Pabloou jëeutarr

¹⁴ Mag päär maar meeun k'abam k'ʌʌnprä t'umaa maach Haai Hēwandamau hich chaaink'a wai siewaita muan p'öbk'anaa hirigta häu hajim haajem,

¹⁵ hajapcharan har hichdëuta t'umaam k'ʌʌn hält'ar t'ʌnʌm magwe hompaatarr haawai hirigta Haai hichëju haai nʌmʌgma.

¹⁶ Mua päär kõit hirigta jëeu chiraajem, hichdëuta päär däi hajap'a haag hichdëu ham haig haju haai siewai. Maguata muan hirig hich Hak'aar gaaimuata pääar hak'aardamjā warag hich gaaita hubʌ hapim k'ösinää,

¹⁷ päächdëu häk'a nʌm gaaimua Cristojā päär t'ääar heeta slepim k'ösi chiraajem; hirigta päär kõit jëeu chiraajem, mag Cristo gaaita hubʌ naawai hagdaujö dich k'apeen k'a k'ösi hajujā k'ap'ʌnaa,

¹⁸ tagam k'ʌʌn hagjö häk'a durrum k'ʌʌn dënjö jäga hich Cristoou k'üchpaim hat'ee k'aba hich mag daupii wai nʌrraagta t'umaam k'ʌʌn k'öchk'aajē ha k'ap hamk'üir; maimua jäga hōor dau hap'ʌʌ maadëu nem higba k'itawiajā t'et'em k'ʌʌnjö k'ösi haajē ha k'ap hamk'üir.

¹⁹ Mua k'ap'ʌ chirʌm, chadcha mag hirua maach k'ösi sim chan pöd maadëu t'umaa k'augbam. Pari hichiita päär kõit jëeu chirʌm, Cristoou maach t'umaam k'ʌʌn k'ösi haajem ha k'ap hamk'üir, maagwai hīchab Hēwandamta pääch gaai p'ës wai naawai hichdëu pääch däi hajap'a ham hig simjö haju hayaa hamk'üir.

²⁰ Hēwandam juu t'eeg sieraawai chadcha mag maach hee sim haiguin hich hag juu t'eegaupai dichdëu jëeu nʌm hatcha wa dichdëu k'üirju nʌm hatcha k'äijä hajap'a haajem maach däi.

²¹ Magua maach chi häk'a nʌm k'ʌʌn t'umaam k'ʌʌnau Jesucristo gaaimua hāba hiita mʌg hatag pawiajā hich mag t'ö hiek'a wënʌrraju haai nʌm.

4

Hēwandam Hak'aar gaaimua Cristo mork'a nʌm

¹ Keena, maach Pör Jesús hi jaau chitʌm gaaimua preso chirʌmuata muan päärag jaau jöchk'ërʌm: chadcha

Hēwandamau t'ärk'a hauwi hi dēnk'a nám k'lanjöta hagpierraan nárrjée habat ha chirám.

² Päächta warm k'lan k'ääijä chi serbiibacharamjönaa k'üir t'uu habat; chik'amnau dich däi parhooba haawaijä sii k'iu hāwatpäinaa jürr hagdaujö dich k'apeen k'a k'ösita habat.

³ Hēwandam Hak'aragta hidëu pääch k'üirjug hāba hapiju hēk'abat, hich mag k'öinaa wēnlrrämua.

⁴ Maach chi Cristo dēnk'a nám k'lanan k'apan t'anaab mamä, hōor hābpaimk'a nám Cristo gaaimua, maagwai chi Hēwandam Hak'aarjä hābpaita sim maach hee siejem. Hich hagjöta hīchab Hēwandam haar hi däi hāba naaimaju k'üirjugjä hābpaita wai nám, mag hich haar hawaagta warrjä maach t'ärk'a hautarr haawai.

⁵ Maach Pör Jesucristojä hābpaita wai nám; t'umaam k'lanau hagdaujö hāba maach peerdajem hiekpaita t'araucha hāk'awi hābam t'är gaaipai pör choowi nám.

⁶ Hēwandaman hābpai hichta t'umaam k'lan Haaik'a sim, hichta t'umaam k'lan k'ääijä hārpai sieräm; hiin maach t'um chi hāk'a nám k'lan gaaimuata nem waunaa hichpaita maach t'umaam k'lan t'är hee siejem.

⁷ Mag maach t'um hōor hābamjö naab mamä, Cristoou hich garmuata häu maachig hich juu t'eeg hichdëu deem haig maachpierr deematarr maadëu wai nänidäm, hichdëu deemarrpierr, haguua dich k'apeen däijä hichdëu k'ösimjö haag.

⁸ Mag maachpierr Cristoou hich juapá deemaju higwiata David k'ararrau hichdëu Hēwandam hiek p'ä plarr gaai jaauwai,

"Hich hiiu p'iidbarmua mepeer pödpäiwi, hi juu hee narr k'lanjä höbeer hauwia, hāgt'ar siermaju" hajim;

"mamuata mäig heegar hich hōork'a nám k'lanag hich juu t'eeg hamachpierr jigmaju" ha p'äjim. (Sal. 68:18)

⁹ ¿Pari jägwi mag hí hāgt'ar maju hajim? Magtarran warjä hāgt'armuata bëewi maach mäig heegarm k'lan k'ääijä hap'lancha meewi deeu hāgt'ar hich sierhaar maju harr haawai hajim.

¹⁰ Mag hichta hāgt'armuacha bëewi jëb heegarcha hudit'urwi deeu hich sierhaar matarran, mam sierbamä, mäig heegar durrpierr simta maach wēnlrrampierr maach däijä sim. Magua hābmuajä pöd hi jamta sii haju k'aba sim.

¹¹ Mag hich Cristoouta hich juu t'eeg chi hāk'a nám k'lanag jigmaju hatarr haawai chadcha hichdëuta hāaur k'lan hich hiek durrpierr haaidä jaaujem k'lan k'apijim, apostolnaan; hāaur k'lan sii hichdëu hiek jaauamata jürr warm k'lanag chi jaaujem k'lan k'apijim, profetanaan; hāaur k'lan sii maach peerdajem hiek jaauamua hiita hōrag hamach t'är hee

haupi jaaujem k'ʌn k'apijim, evangelistanaan; maagwai hääur k'ʌn ya hich hiek häk'a durrum k'ʌn pekau hee burrm hugua ham t'ajem k'ʌn pastornaan k'apinaa, hich hiek jaau k'aug hamk'ir maestronaan k'apijim.

¹² Magta ya hich hōork'a t'ʌn k'ʌn nag mag hamau nem waujūjā hich Cristoouta nem k'aauga hapijim, mag dichdēu k'ap'ʌgpierr dich k'apeen d̄i nem wau n̄mua chi häk'a durrum k'ʌn t'um hagdaujö hi hiek gaaita warag t'ierrpagk'amamk'ir.

¹³ Mag ya maach hi d̄enk'a naawai hiruan maachigjā hich k'irjugta paarpapim k'ōsi sim, hich hat'ee nem waauwaijā hichdēu k'ōsi simjöta waau k'ap'ʌ hamk'ir. Pari mag hi k'irjug paarpaagan, hichiita maach t'umaam k'ʌnta hagdaujö hö häba maachdēu häk'a n̄m gaaita wajapcha hubnaa hich Hēwandam Hiewaa Cristota maach k'apeerk'a hauju haai n̄m. Magbaawain chadau chadcha maach hi d̄i hubʌ n̄m haju haai n̄m.

¹⁴ Mag k'ai magan ya tag chaain hamachig s̄i b̄l̄r mag habaawai parhoobam k'ʌn hiek häk'ak'arrsö hamach k'ügurpiejem k'ʌnjö k'aba, chik'am k'ügur haum k'öchgau k'irjug k'aug sierrjöem k'ʌn b̄ewi Hēwandam hiek chaar k'abam maachig jaauchëwiajā h̄d̄l̄r maadēu dich k'ügurpibaju.

¹⁵ Mag h̄d̄l̄raa parhoobam k'ʌn nag dich k'ügurpiju k'āai, warag Cristo hiek chaar maachdēu k'augtarr gaaita hubʌ naaju haai n̄m. Pari magaag hat'eyan dich k'apeen k'a k'ōsinaa ham d̄i chadam hiekpaita hig wēnrr̄l̄m d̄i Cristota maach Pör haawai hi k'irjugta haumamua warag dau t'et'e paauk'amaju haai n̄m.

¹⁶ Mag Cristota maach Pör haawai jūrr maach hi hiek häk'a n̄m k'ʌnta hi mor heegamjö n̄m. Pārau k'ap'ʌ n̄m, maach mor gaai nem k'ir hābpai k'aba t'ʌn. Hich hagjöta naabahab hīchab maach chi häk'a n̄m k'ʌn heejā. Maach t'um häba k'aba t'ʌnaabahab Cristo hat'ee nem wawaag. Mam̄ mag t'ʌnmuua maach t'umaam k'ʌnta hi mork'a naawai jūrr hiwiir hābmua nem waauwaijā hagdaujö k'ōsi juag hoo n̄m jö haajem. Mag Cristoouta maach t'um hich mork'a wai s̄iewai hichdēuta maach k'irjugjā bāaupimaajem; mag n̄m d̄i hīchab t'um hagdaujö dich k'apeen k'a k'ōsinaa t'ierrpagk'amaajem.

Hid̄eu Hēwandamagta pāach k'irjug hajaug paapibat

¹⁷ Magau keena, maach t'um häba maach Pör Cristo hiekta häk'a naawai, mua pārag jaaum hig chirʌm̄an magau: Ya hoob tag s̄i Hēwandam k'augbam k'ʌnjö hamiet. Pārau k'ap'ʌ n̄m jāgʌm k'ʌn k'irjug chan s̄i maadēujā nem higba,

18 Sii warag pöd hajap'am nem k'irjubam gaaimua k'irjugpata jöpa s̄isidamjö s̄isidam. Hamach t'aar t'eeg s̄isidam gaaimua Hēwandam warp naawai hamau b̄lrljä k'augba n̄am, jäga Hēwandamau maach honee hich dēnk'a wai s̄iejē.

19 Mag Hēwandam hiek hāk'aag hamach t'aar t'eeg n̄am gaaimuata warag nem k'aigbam hamachdēu waau k'aug t'nlam gaaipaita t'nlasisip'am. Mag hamau nem wau n̄am hoowain t'um maach hinaamjö s̄isidamta wauba plak'imjä haba, warag magamta wauju k'irju n̄am dāi hāba k'apes hajuuta k'irju s̄isidam.

20 Mam̄ warr pārau Cristo k'aaugwaijä magam nemta k'augaag k'aba harr haawai pāar chan hamjö magta wēnrraju k'aba n̄am.

21 Hi hiek jaau n̄am hūurwaijä hi higwia chadcharam nem jaau n̄amta k'augtarr haawai,

22 Jäg warrgar pāach nem parhoob wau wēnrraajerr k'irjug warre hisegbapäit. Jäglm k'irjugan nem k'aigbam wau n̄am gaaimua sii k'ajüa memerk'ömjöta sim; mag s̄iewai sii hāba nem k'aigbam waum k'ōchgauta dik'a t'anaabahab.

23 Pāach k'irjug hidēu Hēwandamagta hajaug paapibat, nem hajap'amta waum k'ōsi haag.

24 Magnaa mag nem hajap'a wauju k'irjugta chihöojö hogd̄ba habat. Magam k'irjugta Hēwandamau haipi sim, hich dēnjo k'irjumk'ir. Magua mag k'irjugta haunaa hich Hēwandamau k'ōsimjö hi hat'epai wēnrramuata pāach hāuu hoopibat, chadcha chadam hiekta hāk'a n̄am k'lanjö.

25 Mag naawai hoob tag dich k'apeenag s̄euk'amiet; s̄euk'aju k'āai hiek'aawaijä chadchata dich k'apeenag nem jaaujeet. Maachin m̄ag n̄am haiguin t'um hagdaujö Cristo mork'a t'anaawai maachin t'um k'od hābam k'lanlk'a t'anaam.

26 Mag naawai k'ir machgau hoob pekau waumiet, mag meeuk'aawaijä hoob k'ir t'ūa chāuu hamiet,

27 heeu magam gaaimua dösätta warag pāach dāi hārpaduk'am.

28 Warr nem jīgk'aajerr k'ai, hich mag n̄rraju k'āai, plach juadamaucha p'idk'abá; maagwai plachdēujä plach nemdam hig sim paraanaa hagjö hig durrumta pari chuk'um k'lanagjä deeju hayaahaju.

29 Hoob b̄lrljä hiparii wa hihachk'a k'āijä hiek'amiet; magju k'āai hiek hajap'ampaita hiek'abat. Hōrau pāach hīyā n̄am hūurwai hamach jāgaagaa haawai warag hamachdēu hāk'a n̄am hiek gaaita hublnaa honee hapiju hayaam hiekta hiek'abat.

30 Nem k'aigba wau n̄am gaaimua chan hoob Hēwandam Hak'aar hōk'irjuu hapimiet. Hich jäg Hak'aarta Hēwandamau pārag deebajieb, hich hiek hāk'aawai chadcha hich dēnk'a

näm ha k'ap hamk'ir. Mag hi Hak'aar wai naawaita mág hatag mág heegar wénarrawi hich haarcha p'ë hat'am hedjä chadcha hich dën'k'am hiek hich dën'k'a wai sísiju.

³¹ Keena, warre pääch gaaimua barbapäit jäg pääch k'apeenau pääch däi bñlr habarm gaaimuajä k'ir hok'oo chluu haadëp haajem k'ir jug, pääch k'ir machag, pääch k'org, hiek k'égk'a hiek'a näm, chik'am k'ir hiek'a näm maimua mag tag nem k'aigbam nem t'umaa pääch gaai t'änäm warre hisegbapäit.

³² Hö hajap'ata haajeet'lä pääch k'apeen däi, hagdaujö chik'am dau haug k'aug paraa. Hiwiir hääbam garmua k'äijä k'aigba haawai, magäm hiekjä tag higba, sii k'ir hok'oopäräi habat, hich jäg Hëwandamaujä Cristo gaaimua maach k'aibag chugpaapäräi hich mag k'ir hok'oopäräitarrjö.

5

Hëwandam chaaink'a näm k'än jäga wénarraju haai nám

¹ Hich Hëwandamau hich garmuajä chadcha pääar hich chaain jäsene haajeewai hichdëu pääch däi haajemjöta habat pääachdëujä pääch k'apeen däi.

² Hich jäg Cristoou maach k'ösi simjö pääraujä hagdaujö pääch k'apeen k'a k'ösi habat. Cristoou mag maach k'ösi harr haawai maach daupigau pakuls gaai hädrraa hich meerpe'ë t'öopijim. Hëwandamau hirua magbarm hoowai häu sëejim.

³ Ya pääar Hëwandam hõork'a näm k'än chan pöd pääch hõor k'abam däijä k'apes haju k'aba, tagam nem maach hinaamjä wauba, chik'am nemjä t'umaa dich dën hapim k'ösi haju k'aba, ni sii magäm hiek hig hiyä haju jäga k'aba näm.

⁴ Sii hiparii dau lököö wa hihachag k'äijä hiek'aju k'ääai, Hëwandamau pääch däi häu haajem paar hi hajaugta p'ebat. Ya pääar Hëwandam dën haawai, hiek hák'äraam chan päärau tag hiek'aju k'aba näm.

⁵ Järgwi mua mag chirämäni magau: Hamach hõor k'abam däi k'apes haajem k'än, Hëwandamau hoowai maach hinaam nem waaujem k'än, wa chik'am dënjo paarpaag hawi hamachdëu nem hig nem hék'abaadëmjä pña chluu haajem k'änjä pöd Cristo Hëwandam däi häba chi Pörk'a sim haar höbärbaju haawaita mag chiräm. Har jäg näm k'ännaun jäg hamachdëu nem wau nämägtä hárcha hee t'änäm, Hëwandamagta hee haju k'ääai. Hamach mag näm gaaimuata pöd hi haar höbärbam.

⁶ Jägäm k'än heem häämuu k'äijä pääch haig bëewi päächig mä hichaaur jürr magäm gaaimuapai chan Hëwandamau pääar chig habam ha jaauämäni, magan hichta sëuk'a nämägtä. Magäm k'änag hädälar pääch k'ügurpimiet. Hamau k'augba näm,

hante mag^{am} waum k'ōchgau hich hipierraar k'aba n^{am} k'^{an}
gaita Hēwandam k'^{iir} machag meeju k'abahab.

⁷ Magua jāg hi hipierraar k'aba hi hichaaur nem wau n^{am}
k'^{an} dāi chan hoob bā dāii hamiet.

⁸ Warr pārau Hēwandam hiek k'augba haawain chadcha
pāachjā sīi k'^{iichag} heemjōta wēnrraajeejim. Pari hīsin ya
pāar maach Pör Cristo dāita k'apeerk'anaa hi hiekjā k'ap'^a
naawai hararag hee n^{am}jōta n^{am}. Mag naawai chadcha hi
hiek k'ap'^am k'^{an}jōta hagpierraar n^{arrjēe} habat'ā.

⁹ Mag Cristo gaaimua chadcha hararag heeta wēnrram^{an},
hōor hajaugta haadeejem; mag n^{am} dāi hīchab nem hagcha
waunaa hiek'aawaijā chadam hiekta hiek'aajem.

¹⁰ Magua pāach nem waaupierr maach Pör Hēwandamau
hoowai hi dawagaa haju hayaam nemta wauju hēk'abat.

¹¹ Cristo k'augbagau sīi k'^{iichag} heemjō n^{am} k'^{an}nau maadēu
nem higbam nem wau n^{am} hee hoob dāi dubmiet; magju
k'^{āai} warag pāach hiparmua hamau nem wau n^{am} chadcha
k'aigba sim ha k'ap hamk'^{iir} warag meerba jaaubapāit.

¹² Jāg^{am} k'^{an}nau meraa nem wau n^{am} chan maadēu higjā
map'a sim, mag^{am} hiigwai warag maach chigaata s̄iewai.

¹³ Pari magba k'aigbam k'^{an} daar maadēu nem wau n^{am}jā
t'um hajap'ata waauwain hōrau hamachdēu nem k'aigba wau
n^{am}jā hōtdau bālgta hoo n^{am}jō haajem. Mag sim haig
chi pekaujā pōd meraa haju k'aba sim, hōtdaúa t'um harar
wai s̄iejemjō maach wajap'a n^{am} gaaimua hamachdēu nem
k'aigba wau n^{am}jā merag chuk'u s̄iewai. Mag maadēu ha-
jap'a nem wau n^{am} gaaimua hōrau hamach k'aigba n^{am}
k'aug hauwi Hēwandamau k'^{ōsimjō} mag hararag hee wēnrram
k'ōchgau hi jārm^{an}, chadcha hi dēnk'a n^{asis}iejem.

¹⁴ Pari magaagan ham hiek'^{ōoin},
“Jāg pāch pekau heepai k'^{āi} simjō sim dauk'anpabá;
chi k'^{ēchamjō} t'^{an}n^{am} k'^{an}n heemua p'iid^{an}baad;
Cristoouta hich dēnk'a haunaa hich dāita p^{an} wai n^{arraju}.”

¹⁵ Maguata muan pāragan hagpierraata wēnrrat'ā ha
chir^{am}, Hēwandamau k'^{ōsimjō}. Sīi jāg nem jaau n^{am}jā hūrba
wēnrraju k'^{āai} k'^{iirjungdam} paraata haajeet'ā.

¹⁶ Hāuta nem hajap'a wauju haai n^{am} haiguin hagpierr
hich Hēwandamau k'^{ōsi} simjōta habat. Pārau hoo n^{am},
hīs hewag paawai chan ya warag chi hajaugjā chuk'uta
paauk'amam.

¹⁷ Hoob jāg sīi Hēwandam k'augbam k'^{an}jō parhoob dau
t'eeg chuk'u nem waumiet. Magju k'^{āai} k'ani maach
Pör Cristoou waupim k'^{ōsi} sī ha k'^{iirjunaa} mag^{amta} wauju
hēk'abat.

¹⁸ Hoob nag dōwia hok'opp'a hamiet. Jāg^{am}uan warag
maachig nem parhoobata waupinaa maach hok'oopijuuta

hēk'aajem. Magju k'āai Hēwandam Hak'aarta pāach gaai p'ēsnaa hidēu hirigta pāachdēu nem wauujā jaaupibat.

¹⁹ Pāach hiyāl̄ haawaijā maach Pör Cristo hiekta honee hig hiyāl̄ habat; meuk'aar hau nāmuajā t'ārauchata hi t'umeuk'arbat.

²⁰ Maach Pör Jesucristo gaaimuata Hēwandam chi Hayau hāu maach hiek hūrjeewai nem t'umaam paar hirigta hāu hajim habat.

Jāga haju haai nā dich k'āai hārpaim k'āan dāi maimua dich k'āai heegpaim k'āan dāijā hagjō

²¹ Cristo hiek hāk'a naawai hirua jaau simjō ham k'ōchgau jūrr dich k'apeen hagjō hāk'a nām k'āanaujā dichig nem mag haawai, hādlraa hamagta dich k'āai hārpai hapibat.

²² Hālin chi jaainpan, hich jāg maach chi hāk'a nām k'āanta Cristo mork'a nām. Maagwai hichta maach Pör hanaa maach peerdā haaujemā. Magua hūrbat: hich jāg Cristota chi hāk'a durrum k'āan Pörk'a simjō, pāar jaainta pāar pöröu.

²³ Pārāu k'ap'ā nām, māg maach chi hāk'a nām k'āan Cristoou nem mag haawai hi hipierra haag hi juu heegpai nāmjō, hālin chi jaainpanjā hagjō nem t'umaam hat'ee pāach jaain hipierra haag ham juu heegpai hārrjēe habat.

²⁵ Hich jāg Cristooujā hich hiek hāk'a p'ōbaadeewai hich iglesiak'a nāisiju k'āan daupigau ham kōit hichta t'ōpitarrjō, pāach chi hemk'ooinaujā pāach hālin daupii habat.

²⁶ Cristoou mag hich t'ōpitarran, maach peerdāajem hiek hūr nām dāi dich pör choopibarmua hajaug paapāiwi hich hat'eepaita nem wau wēnāramk'īir hajim.

²⁷ Mag hajaug paapāiwi hich hat'eepai nem waipi simān, deeu hich bēem hedjā hāli k'īir hajaug k'aibagjā chuk'u t'umaam k'āanau k'ōoigjemjō k'itāmta hich hat'ee hawaagau; hajapcharan bālrjā pekau chuk'u, ni deeum k'aigbam nem jaauju hayaamjā chuk'u, sīi hajapp'a k'itāmta hich haarcha hawaagma.

²⁸ Hich jāg Cristoou maach k'ōsi haajemjō hich hagjōta haju haai nām chi jaainaujā pāach hālin dāi. Jāg chi jayaujā hich mor bālrjā chig hapimap'a haajemjō, hich hālijā chig haba daupiita wai nārraju haai sim. Chadcha hich hālijā daupii wai sim wounaun hichchata chig hapimap'amjō sim, hich hālijā hich mork'a simta mag daupii wai sīewai.

²⁹ Ḷāggwi mua mag chirā? Maach māg nām haig hābmuaajā wir haig dichdēupai dich hoomap'a k'aba haajeewaima.

Hante warag maadēu t'achjā hed hëepierr k'önaa dich chig hapimap'a haajem, hich jāg Cristooujā hich mor haawai hich iglesia t'la wai s̄iejemjō.

³⁰ „Maagwai maachjā mag hirua t'la wai s̄iejem heem k'lan k'abá, maachjā hi mork'a naawai? Chadcha hi morma.

³¹ Pari mag chi jaai hich h̄ai d̄ai h̄abam mork'a n̄am ha n̄amn, H̄ewandam hiek p̄ā sim gaaiaauwaijā,

“Maguata hemk'ooirau hich d̄enñaan d̄ai s̄iejerrjā ham p̄ēplawi hich h̄ai d̄ita hogd̄ba s̄isiju” ha sim,

“warr s̄i hamach hap n̄rrjēe haajerrta ya magbaadēm haigmua s̄i h̄abam mork'a h̄oor h̄bpaimjō wēnrrraag.” (Gn. 2:24)

³² Mua k'ap'la chiram, mag hiek k'ap haag chadcha maach hat'ee p̄it'ur sim. Pari mua mag chi h̄aijā hich jaai d̄ai h̄abam mork'a n̄am ha chiramn, maach chi iglesiak'a n̄am k'lannta Cristo mork'a n̄am higwiata mag chiram.

³³ Pari mag cha m̄chdēu jaau chiram p̄achdēu t'um hajap k'augba hawiajā, hichiita hich jāg p̄achdēupaijā b̄l̄rjā p̄ach chig hapimap'a haajemjō, t'umaam k'lanau hagdaujō p̄ach h̄lin daupii habat. Maagwai chi h̄linaujā p̄ach jaain hipierraam n̄amua ham hōk'önaa hagjō ham daupii habat.

6

¹ Chaaina, p̄ach d̄enñaanau hiek'aawai ham hipierraam habat; maach Pör Cristooujā magta hapim k'ösi sim p̄rag. P̄arau magta ham hipierraam n̄amn magan chadcha p̄ar hagchata wēnrram.

²⁻³ H̄ewandam hiek p̄ā sim gaaiaauwaijā, “Honeenaa h̄äu d̄arrcha aña k'apanaa wēnrrraag, p̄ach haai j̄asenena p̄ach h̄adjā j̄asene habat” ha sim. Tagam nem hagjō hichdēu waupi jaau sim hee maata h̄rcha chi hajapcharamn chaaina.

⁴ Mam̄ keena, p̄ach chi d̄enñaanaujā p̄ach chaain meeuk'amk'irjō hoob ham d̄ai hat'uucha hamiet; magju k'ääi warag ham wajap'a wawí b̄aumam d̄ai maach Pör Cristoou k'ösimjō wēnrramk'irta hamag k'ap hapibat, hich magta jöoinpagk'amamk'ir.

⁵ P̄ar s̄i mag j̄eb gaaia chik'amnaan chogk'a wēnrram k'lanjā, p̄ach pörnaanau p̄achig nem mag haawai hich Cristoouchata p̄achig jaaubarmjō ham hipierraam waum k'ösite waubat, maimuajā hajap'a.

⁶ Mag ham hipierraam nem waauwaijā, s̄i p̄ach haig hoopaar haawaipai k'aba, ham meer hawiajā hich hagjō. Mam̄ mag n̄am chan s̄i p̄ach hajap'a nem wau n̄am hoomk'irpai k'aba, Cristo chognaank'a naawaita hichdēu k'ösi simjō mag hajap'a nem waubat.

⁷ Sii m̄aig heegar dich hagdaujöpai t'ΛnΛm k'ΛΛn hat'eeta nem wau n̄amjö k'aba, maach Pör Cristo hat'ee wau n̄amjö nem waum k'ōsita nem waaujeet'ñ.

⁸ Ya p̄rau k'ap'Λ n̄am, m̄aig heegar haawai sii chik'am chog wa chik'am chog k'aba harr hawiajā, m̄ag hatag paawai dichdēu nem hajap'a waaujerrpierr maach Pör Cristooujā maach d̄ai hich hagjö haju.

⁹ Maimua p̄aach chi p̄örk'a n̄am k'ΛΛnaujā hagjö p̄aach chog-naan d̄ai haairaa habat, hoob ham dak'āk'āujā haba. K'īir heyaa habat, p̄aran hīchab p̄aach chognaan d̄ai hāba t'um maach Pör Hēwandam hāgt'ar chiraajem jua heegpai n̄am. Jāg Jōoi dau naan maachin t'um hagdaujöpai t'ΛnΛm.

K'an jāg n̄amuata mepeer dajēk haju haai n̄a

¹⁰ Hermanonaan, ya hābmiecha paawai muan p̄ragan, maach Pör Hēwandamau hich juapa t'eeg deetarr p̄aach gaai sim̄gta hidēu p̄aach hubΛ paapibat ha chirΛm.

¹¹ Cristo hiek hāk'a n̄am gaaimua Hēwandamau p̄aach d̄ai nem hajap'a waumatarrta k'īir heyanaa haata p̄ör hee wai n̄lisit, hich jāg soldaaun juurhi hee wērbΛan maawai hich t'Λag hich jierrnemta jūapāijemjö, mag p̄ör hee wai n̄amuata hubΛ naawai meperagta hādālr dich k'ūgurpiba haag.

¹² ¿K'an jāgwi mua mag chirā? M̄ag n̄am haig sii dichjöm k'ΛΛn d̄āita wērbΛba naawaima. Maachin sii mepeen chi k'aigbam hedjā heem magwe t'ΛnΛm d̄āita wērbΛ n̄am. Mak'ΛΛnauta m̄ag durr hich k'aibagau k'īsumjö simjā k'ap'Λnaa, hiek t'eegnaa hamachta hārpai t'ΛnΛm.

¹³ Maguata muan p̄aba p̄ragan, Hēwandamau hich jua t'eeg jierrnemjö deetarrta k'ajūajö jūabapäit ha chirΛm, meperau k'aibag hee dich mapiju hēk'acheewajā hāu peerdlíma peerdāp̄rājiji hawi hāu p̄aach garmuata pōdp̄äiwi hich mag hubΛ n̄lisieg.

¹⁴ Muan maguata deeu hūwaii p̄ragan, hich jāg soldaaunau wērbΛan maawai hamach k'ajūapai k'u hee wayēunaa hajap'a hāi k'ōorjā d̄ān̄lisiejemjö, chadcha hiek'a n̄amuata sii hajap k'īir k'aug n̄amjö habat ha chirΛm. Soldaaunau hamach t'Λag hamach t'ūrr gar jierrnem jūapāijemjö, nem hagchata waubat ha chirΛm, meperag p̄aach chig ham hugua.

¹⁵ Soldaaun wērbΛan wētaagpamjö, hajap'ata k'īir k'aug n̄lisit, maach peerdl̄ hauwi maach k'ōinaa hapiejem hiek jawaan wētaag.

¹⁶ Mama mag n̄am d̄ai hich jāg soldaaunau hich t'Λag hich escudota hich na hāa hahau haajemjö, p̄raujā meperau p̄aach k'aibag hee burripiju hēk'a n̄ampierr warag Cristo hiekta t'āraucha hāk'anaat, maagwai par meperau chook'ierrau p̄aach p'ip'isk'am hōtdau k'īir p'ug bēe t'ΛnΛm jö t'Λnaawiajā,

mag pāachdēu hāk'a durrumuata hādlar pāach gaai papiba haag.

¹⁷ Hich jāg soldaaunau hich pōr t'lag casco jūajemjō, pāraujā Cristoou hāu pāach peerdā hautarr k'ap'naa hag k'īrjugta jūa nāmjō wai nāsit, meperag pāach k'ūgurpiba haag. Magnaa hich Hēwandam hiek hich Hēwandam Hak'arau pāachig k'augpitarrta jūrr pāach espaark'a hat'at, haguata pāach garmua jūrr hi dajēk haag.

¹⁸ Pari t'um cha māchdēu jaau chirāmjō dich garmuata pōdpāaigan, jēeub k'aba Hēwandamagta jēeunaat. Hich magta hirig jēeu wēnārrāmua hidēu hich Hēwandam Hak'aragta pāachig jaauipibat, jāga Hēwandamag jēeuju haai nā. K'īr k'ap'habat, heeu bālr habarm gaaimua k'āijā Hēwandamag jēeumap'a haduk'am. Magju k'āai pāaba hirigta chaigpamamua jēeunaa hīchab tagam k'āan t'um durrpierr Cristo hiek hāk'a nām k'āan kōitjā jēeunaat.

¹⁹ Mā kōitjā hīchab jēeubat, Cristoou maach peerdā haaujem hiek hōrag jaauwaijā k'īrjug k'ap'hichdēu hiek'apim k'ōsimta mārlāg jaauumamk'īr, maagwai jāga mag warr hōrau hamach peerdāju haai nāmjā k'augba narrta ya hīsin Cristoou hōor peerdā haaujem ha jaauwaijā högk'aba hiek'aag.

²⁰ Cristoou hich jūrr mā chogpāiwi māg maach peerdā haaujem hiek jaau chirām hat'eeta māan māg hamau mā preso wai nām. Magtarr haawai māig cárcel deg chirāmuajā warag hichta hōrag k'ap hamk'īr högk'aba jawaagjā mā kōit jēeunaat keena.

Hābmiecharam salud

²¹ Maach k'odam maadēu daupiinaa māg maach Pōr Cristo hiek jaau nām p'idag gaai hogdāba maach juag hoo k'itaajemuata mā māg cárcel deg chirāmjā pārag jaauwimaju, hajapcharan hich Tiquicoouma. Hirua jaauju hīchab pārag māig mā k'ani jāg chirā.

²² Mag pārag nem hīgk'aimamk'īrta mua hi pāar haar pāi chirām, maach māig jāga nā ha jaaubaimam hūrbaawai pāar k'īr honee hapieg.

²³ Muan maach Hēwandam chi Hayau maach Pōr Jesucristo dāimua pāar chi hermanonaan t'um k'ōinaata wai naapim k'ōsi chirām. Mag nām dāi hīchab t'āraucha hāk'a naawai pāach heejā t'um hagdaujō chik'am k'a k'ōsi hapim k'ōsita chirām.

²⁴ Mamā mag pāar happai k'aba, har maach Pōr Jesucristota hogdāba t'āraucha k'ōsi haajem k'āan t'umta Hēwandamag hāu wai sīepim k'ōsi chirām.

Magdampai hajim pārag jaaum hig chirarr. Hayoo keena,
Pablo

FILIPENSES

Pabloou Filipopienag hēsap p'ā deepāitarr

Chi p'ātarr. Chamág carta hīchab hich Pablo Roma p'ōbör hee preso simua p'ātarrau. Mag hēsap p'āju nawe ya diez añosjö sīejim haajem Pabloou hichdēuta nacha ham haar Cristoou maach peerdə haaujem hiek jaaut'urtarr. Mag hi Hēwandum hiek jaaut'urtarr k'ap ham k'ōs nām k'ai, Hch. 16:12-40 jārwi hag gaai t'ārbat.

Maimua hag k'ur ya biek t'ārjupam Hēwandum hiek jaau nārraawaijā hichdēucha ham hoot'urjim (Hch. 20:5-6). Mamλ mag Roma p'ōbör hee preso sīsierr haigmua años jayap sīejim haajem, bālrjā ham dāi hooba. Mag hooba dārrā narr haawai Pabloou k'īrjuawai ya hamach garmua hich k'īr hok'oobapāimpia k'ājjā sīejim (4:10). Mag nām hee Filipo-mua Epafroditō barchējim hanaabá, haram k'ānnau hich Pablo hat'ee ofrenda deepāitarr dāi. Magbaawai Pablo deeu k'īrdam honee haadējim haajem. Chi Epafroditojā hurumua peer meejim hanaabá. Mor mas sīewi monaaubaadeewaita deeu Pabloou ham haar hi pāijim haajem, chamág cartadam dāi (2:25-30).

Chijā k'ānn hat'eeta p'ājī. Filipopien peer hamach t'umta judionaan k'abam k'ānn hajim haajem. Ham chan paraam k'ānn k'abajim haajem, pari mag durrumuata ofrenda jār p'ie nān hajim haajem, hermanonaan Jerusalenpien dau hap'ān k'it'ēem k'ānn hat'ee (4:16; 2 Co. 11:9). Pabloou chi Filipopien hat'ee māg hēsap p'āawai chan sīi deeum k'ānn haramjō hiek p'it'urg haadēp'ām gaaimua ham dāi hiek hēudāag k'aba, sīi k'ajap'a hich k'apk'ānn hichdēu hoojem k'ānnagamjōta p'ājim.

K'an jawaag hajī. Mag Filipopienau hich hat'ee p'atk'ondam jār p'ie nān hawi deepāitarr haawai, honegau hag paar hamag hāu hajim haagta p'ājim (4:10-20). Maguata cárcel deg sīerra māg hēsap gaai jaau sim (1:4,18,25; 2:2,17,28-29; 3:1; 4:1,4,10). Mag maach honee haju haai nām ha sim dāi nem k'īr pogk'eta jaau sim; mamλ hārcha jaaupāi simān, māig heegar nāwejā jāga wēnārraju haai nā ha simāu.

Salud

¹ Hermanonaan, pastornaan, pastornaan juag hoojem k'ānn, maimua t'um Filipopien Jesucristo hiek hāk'a nām gaaimua maach t'um hābam bi heemjō k'odk'a nām k'ānn:

Mānn Pabloou. Muata pāar t'umaam k'ānn hat'ee māg hēsap p'ā chirām. Timoteota mā daumaai sim, mā dāita hāba Jesucristo chogk'anaa hi hat'ee p'idk'a sīewai. Maagwai maach

numiim k'ɻnauta pāach t'umaam k'ɻnag saludaanaa häu naapim k'ōsi nám.

² Mag gaaaimua maach Haai Hēwandumag jēeunaa maach Pör Jesucristoogjā jēeu nám, pāar häuu wai nám dāi hīchab k'ōinaa wai wēnrramk'ir.

Pabloou chi hāk'a durrum k'ɻn kōit Hēwandumag jēeujerr

³ Māchdēu pāar k'irju hahauk'ampierr Hēwandumag häu hajim ha chiraajem pāar kōit.

⁴ Mag Hēwandumag jēeuwai pāar gaaimuata warag mā t'āar honee haadeejem,

⁵ maach peerdāajem hiek jawaag maach t'um häbam p'idag gaaipai naawai. Mag warrcha pāachdēu hi hiek hāk'atarr haigmua pāraujā mag p'idx'a p'öbaaderr, hīs hewag pawiajā hich mag maadēu hogdaba wēnrram.

⁶ Mua k'ap'ā chirām, hichdēu jāg pāar t'āar chi hiiurig paapāitarrjō hichdēuta warag pāar k'irjugjā bāaupiju, Jesucristo bēe nám hora hich p'idag waumk'ir.

⁷ Mārāgan pāarta mā t'ārau. Maagwai pāar gaaimuata Hēwandumagjā hich mag honee häu hajim haju haai chirām. Pāarta māig mā dāi cárcel deg häba námjō nám. Mua t'et'emnaan na maach peerdāajem hiek kōit hiek'aawaijā pārauta mā hipierr dāi hag kōit hiek'a námjō nám, jammua pāachdēu Hēwandumag jēeu durrum gaaaimua. Pāran warp nám, māmā Hēwandumau mārāg p'idag deetarr pārau sīi māchig happai deeba, häu pārau dāi mā juag hoo nám, hirig jēeu námua.

⁸ Jesucristoou pāar k'ōsi simjō muajā pāar k'a k'ōsi chitām. Mua mag chirām haig Hēwandumau k'ap'ā sim mā sēuk'aba chirām.

⁹ Maguata mua warag pāar kōit Hēwandumag jēeujem, pāach wir haigjā warag hārcha hagdaujō chik'am k'a k'ōsi hamk'ir; maagwai k'irjug paraanaa Hēwandum dau najā jāga wēnrraju haai nā ha k'augp'ōmam dāi

¹⁰ nem haai k'abamjā hisegnaa nem hajap'ampaита waumk'ir. Mag hamān magan Cristo bēem hedjā pōd häbmuajā "Pāar k'aigba naajim" habaju.

¹¹ Mag hamān magan hīchab hich Jesucristoouta pārag nem hajap'am pōm waau k'augpiju. Hōrau pāar mag hoobaawai hamaujā hīchab Hēwendumag jēeumamua, "Hāuta pua ham jāg p'ē wai chirām; pājōm chan chuk'um" ha hiek'aju.

Pabloou cárcel deg simua hich honee chiraajerr jaaupāitarr

¹² K'odamnaan, mua pārag k'ap hamk'ir jaauk'im: Mag hamau mā cárcel deg pāibapāaiwai hōraun tag mua Hēwandum hiek jaauba hich jāg chirsijupii hajierram. Māmā mag

k'abajim. Hante magtarr haigmuata maach peerdlaajem hiek'an warag haaida k'ap'i haadäm.

¹³ Mag gaaimua m̄lig soldaaun p̄om t'ʌnʌm däimua bit'urgam k'ʌnʌupa t'um k'ak'apdö t'ʌnʌm, Cristo hiek jaau chitʌm gaaimuata m̄l m̄g preso wai nʌm.

¹⁴ Mam̄ hermanonaanaau hoo nʌm, m̄l cárcel deg chirʌm jā Hēwandamaau m̄l chig hapiba wai sim. Mag gaaimuata h̄rcha hi hiek h̄k'a nʌm k'ʌnʌaujā warag k'up'iuiwia högk'aba, d̄i hi hiek jaau nʌm. Hamau k'ap'ʌ nʌm, maach Pör Cristo hamach d̄i s̄iewai hirua h̄dʌlr ham hamach happai deebaju.

¹⁵ Mag Cristo hiek jaau w̄enʌrrʌm hee, h̄aur k'ʌnʌaun m̄l m̄g chirʌm hoowia, m̄l k'āyau hamachdëuta hajapcha jaau nʌm hawia jāg w̄enʌrrʌm, chik'am d̄i k'uylrpaim hiek'au. Magarrau h̄aur k'ʌnʌaun chad magjā k'īrjuba, hamachdëu Cristo k'ōsi nʌm gaaimuata jāg jaau durrum.

¹⁶⁻¹⁷ Har mag Cristo k'ōsinaa m̄ljā dau haug k'aug paraa nʌm gaaimua jaau w̄enʌrrʌm k'ʌnʌau k'ap'ʌ nʌm, Hēwandamauta m̄l m̄lig wai sim maach peerdlaajem hiek jaumk'īir. Mam̄ h̄aur k'ʌnʌau chan chadcha jaauum k'ōsi k'abamta juau hogt'ompaita Cristo hiek jaau nʌm, s̄i h̄rag hamachta chi hajapcharam k'ʌnʌau hamk'īrpai, magl̄m gaaimuata m̄g m̄l cárcel deg chirʌm hawia warag k'a honeg chuk'u hamk'īir.

¹⁸ Mam̄ m̄l gaai mas k'aba sim jāga hamau jaau nʌ. M̄l̄gan t'um hich hagiöpai sim; jaaumap'a jaauwiajā hichiita hamau Cristo hiekta jaau nʌm. Mag gaaimuata m̄lchpa honee chirʌm.

Mam̄ warag m̄l honeecha haju,

¹⁹ p̄rau jāg m̄l kōit jēeu durrum d̄i Hēwandam Hak'aar maach Pör Jesúś k'aigpér hautarrauta m̄lchjā h̄chab heeg hoo sim k'ap'ʌ chiraawai. Mag p̄rau jēeu nʌm d̄i Hēwandam Hak'arau m̄l heeg hoo s̄iewai m̄ligmuajā m̄l h̄u hōbērju.

²⁰ Mam̄ d̄ögöl̄p m̄l p̄od hōbērba hich m̄g cárcel degpai t'ōowiajā m̄l gaai mas k'aba sim. S̄i mua h̄rcha k'ōsi chirʌm n̄l m̄gau: Cristo d̄ita hag na m̄lch chiraajemjō hubʌ chitam k'ōsi chirʌm, t'et'emnaan na hi kōit hiek'aawaijā hinag chuk'u hiek'aag, m̄lch mag chirʌm hoowia hōrau warag Cristota t'ō hiyāl hamk'īir. Hamau chadcha Cristota mag t'ō hiek'am̄n, hamau m̄l t'ōopäiwiajā, monak'a hōbēr nʌm d̄i h̄ba chirʌm.

²¹ H̄u monak'a hōbērk'iinjā, h̄ba Cristo hiek jaau nʌm gaaipaita p̄llrba chitaju; m̄l t'ōopbēik'iin chará hajapcha sim, warre hich Cristo d̄ichata chiraimaju haawai.

²² Mam̄ h̄u chig haba hōbērnan m̄g jēb gaai maach Pör Cristoou warag hich hiek h̄k'apimk'īir hi hat'ee hōor jarju haai chirʌm ham̄n, mag chan mua jaauju k'augba chirʌm k'an hata jaauju k'ai hirig.

²³ K'ar jäguata warag t'oop'em numijā ham k'ōsi haadeejem: t'oop'em hāb Cristo haar chiranaa, t'oop'em hābmua warag hi hiek jaau chitaag. Mua k'īrjuawai Cristoou hich haarta mΛ hauk'iin chadcha mΛ hajapcha hak'am.

²⁴ MamΛ mua k'ap'Λ chirΛm hīchab, pāar gaaimua hidēu mΛ hich jāg mΛg jēb gaai chitaju haai chirΛm.

²⁵ Mag pārau mΛch hig nΛm k'ap'Λ chiraawai mΛlgwaiwe chan Hēwandamau hādΛlr hamag mΛch t'ōopibajujā k'ap'Λ chirΛm. MΛn pāar hee maach Hēwandam hiek jaau chitaju, warag pāar hubΛ paauk'amam dāi honeecha wēnΛrramk'īir.

²⁶ Mag Cristoou mΛ pāach haar monak'a baarpibarm hoobaawai pārau honee nΛm hiek'au, "Cristo, hāuta pua jāg deeu hi waibēewia maar hee pΛ hiekdam jaau k'ēraichēm" haju.

Maadēu jāga haju haai nΛ Cristo higar k'aba nΛm k'ΛΛn dāi

²⁷ MΛn mau pāar warp chirab mamΛ, muan pāragan sīta Cristoou maachig wēnΛrrapi jaau simjöta t'um hi hipierraaw wēnΛrrapim k'ōsi chirΛm. Maagwai pōd mΛch pāar haar barba hawiajā, warppaimua k'āijā hagt'a pāach t'umwe Cristo dāi hubΛnaa maach peerdΛajem hiek jawaagjā hö hāba nΛm hanΛmta mua hūrm k'ōsi chirΛm.

²⁸ Har maach higar k'aba nΛm k'ΛΛnau pāach dāi hamachdēu hampierr hawiajā hoop högk'amiet. Pārau magmΛn magan magΛm hoowiata jūrr hewag k'īrjuvia hamau hāsie, "MΛk'ΛΛnaun chadcha nem jaau nΛm paarta maadēu ham dāi jāg nΛm, jāgan Hēwandamau jāk'ΛΛnta peerdΛ hauwia maachta hisegju" ha k'īrjuju. MamΛ mag hawiajā, hich Hēwandamauta hādΛraa magpī sīewai

²⁹ hoop högk'amiet. Maadēun Cristo hiek gaai hāk'a nΛisiewaita hirig hāu hajim haajem; mamΛ hagjö hi hiek jaau wēnΛrram gaaimua chik'amnau maach k'aibag waauwaijā hīchab hirig hāu hajim haju haai nΛm.

³⁰ Pārau k'ap'Λ nΛm, mΛg maach peerdΛajem hiek jaau wēnΛrram gaaimua hōrāu maach higar k'aba nΛm. Pārau pāach daúa hoojeejim, jāga haajeejī mΛ jam pāar dāi chiraawai; hīsjā pārau hūr nΛm, jam pāar dāi nΛmjöta mau mΛ dāijā t'ΛnΛm.

2

Jāga haju haai nΛ maachjö Cristo hiek hāk'a nΛm k'ΛΛn dāi

¹ Chadcha pāar gaaimua mΛ honee chirΛm, Cristoouta pāar k'īir honee hapi sīewai. Hāu hiruata pāar k'ōsinaa pāar k'īir jāsenk'aajem. Pāach t'umaam k'ΛΛnau hābam Hēwandam Hak'aarpai wai wēnΛrram gaaimua k'od hābamjö naawai hāu

pāar chik'am daupiinaa dau haug k'aug paraajā haajem. Magua mλ honee chiram.

² Mamλ pārau mλ honeechā hapim k'ōsi nλm k'ai, t'umaa hö hābata habat, jūrr chik'am hichaaurjā haba, hagdaujō chik'am k'a k'ōsi, nem wawaagjā chipar chipar k'aba, hābam k'īrjugpai paraa.

³ Pāachdēupaijā pāach t'önaa bigaaum k'λλnagjā sīi pāach hēugar hajap'a hig hiyλλ hamk'īrpai chan hoop warag nem waumiet. Mag k'āyau warag chik'amnaan higwiata, "Jāk'λλnan chad maar k'āajā hārpai naabma" habat.

⁴ Nemdam waauwaijā hoop pārau pāach hat'eepaita nem t'umaa k'īrjumiet. Magju k'āai hīchab dich k'apeen dāijā hö hajap'a hajuuta k'īrjubat.

⁵ Muan pāragjā, "K'īrjug hajap'ata paraa habat" ha chiram, Cristoou k'īrjuajerrjō.

⁶ Hí hīchab Hēwandam haawai hich Haai dāi hāba sīejim, hiwiir hābjā hārλλ k'aba.

Mag sīejieb mamλ, hich mag hich Haai dāi hāba sīerram k'ōchgau hirua hich k'āidu hogdλ plamap'ajā k'abajim.

⁷ Mag k'āyau mag Hēwandamk'a sīrrta, hich hajaugjā higba mλg jēb gaai bēewia, parhoobam chaaidamjō t'aabachēwia, jūrr wounk'a sīeichējim.

Mag, sīi hich Hayag hich hādraa p'ēet'āgpinaa hōor hee Hēwandam chogk'aan bēejim.

⁸ Mag wounag pawia, wounaan hee sīeichēwia, sīi chik'amnaanagta hādraa hich dāi hamachdēu hampierr hapijim.

Mag Hēwandam hipierra ham k'ōchgau sīi hōor t'ōomie harrjō hādraa pakuls gaai hich meerp'ē t'ōopijim.

⁹ Mamλ magtarr jūrr Hēwandamau hirig hichta t'umaam k'λλn k'āai hārpai hapiwia hichta tagam k'λλn k'āajā hajapcharam gaai t'ārjim.

¹⁰ Maagwai t'umaam k'λλnau Jesús k'īrp'eeta jīepöröu p'ōbk'ak'a haju: hōtarra k'λλnaupa hāgt'arm magwe mλg jēb gaaaim k'λλnaujā hagjō.

¹¹ Mag nλmuu t'umaam k'λλnau hi k'ap'λ hamach meuk'īraucha hirig, "Jesucristo, pλchta chadcha t'umaam k'λλn Pöröu; pλchdēuta nem t'um k'ap chiram" ha hiek'amam gaaaimua, hīchab hich Hēwandam chi Haaipata mag t'ō hiek'aju.

Jāga wēnλrraju haai nλ Hēwandam hiek hāk'abam k'λλn hee

¹² Cristo gaaaimua k'odamnaan, mua pāar daupii chitam. Mua k'īrcha pāachig Hēwandam hiek jaau chitaawai pāachdēu mλ hipierra narrjō, magan mλ mau warp chiramjā higba warag hich jāg hāk'anaat. Maach Hēwandam na nem k'aigba

wauju hök'ö sii maach peerdlaajem hiekta warag pääch hee hñrpai hapiju hëk'abat, mag wënlrramua huba paauk'amaag.

¹³ Magaag hat'ee hich Hëwandamauta hich k'õchagpierr päärag mag nem waupim k'õsi hapi siawai hichdëuta pääar juagjä hoojem.

¹⁴ Mag päächig nem waupi sim waauwaijä, warag honee pääch wir haig chipar chiparjä haba, k'üta waubat,

¹⁵ daumaa hãbmuajä päächig hiek'apiju chuk'u, mag hõor k'aibag t'lanam hee k'aibagjä chuk'u Hëwandam chaalink'a wënlrramk'ir. Pääar magta wënlrramln, magan mag durr hich pekau pömgau hedau k'ieejö sim heejä pääar hedjä hee p'ïdag p'up'up t'lanmjöta wënlrraju ham hee,

¹⁶ jäga Hëwandamau maach t'äar chi hiiurig paapääijë ha jaau wënlrram gaaimua. Maagwai Cristo bëem hedjä mächpa pääar gaaimua honee chiraju, mäch par p'idk'aba habarm k'ap'ä chiraawai.

¹⁷ Mua päärag Hëwandam hiek jaautarr gaaimua, häu päärau hãba hirua nem k'õsimta wau wënlrram. Maagwai hich hag hiek gaaimuapai hamau mä t'õoju hak'iinjä, bãlrjä machagjä higba hdlraa mua mäch t'õopiju. Magbarmua muajä päärau nem wau nlmjö, hichdëu k'õsim nemta mächdëujä wau chiram k'ap'ä chiraawai, mag mä t'õok'iinjä märlagan häu k'ëram.

¹⁸ Maagwai mä mag t'õk'iinjä mäln mächin honee chiram. Hoob hök'irjuu hamiet. Mag k'äyau heeu dëgölp mä magwiajä päächta warag honeeta habat.

Timoteo Epafroditō däi

¹⁹ Maach Pör Jesuu k'ös hamän, mäigmua jöpcha mua pääar haar Timoteo päiju, pääar hoon mamk'ir, mag pääar hoot'urwia pääar jäga näha jaaubaicheewai mächjä honee chiraag.

²⁰ Mächdëu pääar k'irju chiram däi tag hi dënjo pääar k'irju nlm k'lan chuk'u haawai, Timoteota mua pääar haar päiju. Jägdamauta chadcha pääar häu wënlrramk'irjä hich k'od hãbam k'lan hat'eemjö haajem.

²¹ Tagam k'lanan sii hamach wir haigpaita k'irjuajerram. Mamä mag sisiidäm Jesucristo hat'ee nem wauju k'irjug chan bãlrjä k'irjubamjöta haajerram.

²² Mama päärau k'ap'ä nlm, hí warm k'lanjö k'aba k'itam. Maar hãba p'idk'a wënlrraajeewijä, hiruata chadcha hich haaijö bãlrjä mä bã hogdiba hich mag hãba maar maach peerdlaajem hiek jaau wënlrraajeejim.

²³ Magua, ya hamau mäch sii höbeerpäiju wa t'õopäiju ha hajapcha k'ap'ä haadeewai hiita mua päiju ha chiram, pääar hoon mamk'ir.

²⁴ Mam₈ maach Pör Cristoou m₈igmua m₈ach häu höbeerp̄iwiā m₈achdëujā jöp'ee pāar hoon maju k'ap'Λ chiraawai m₈ach chan mua hajappai k'īirjuba chir₈m.

²⁵ Mam₈ hichiita m₈lgwaiwe mua deeu pāar haar maach k'od Epafroditō p̄aiju. Pārāu m₈ juag hoomk'īirta hi p̄aitarr haawai chadcha hirua häu m₈ hipierr maach Pör Cristo hiekjā jaau wai k'itanaa woun hat'eemjö hag kōitjā warag k'aigp̄er hiek'a k'itaajem.

²⁶ Hi hiek ya hirua pāar t'umaa hoom k'ōchag chir₈m haajem. Hichdëu maumua hūurwai, mag hi mor machpatarr pāachdëu hūrtarr gaaimua pārāu hi k'īirju n₈m hanaawai, hichdëujā hīchab pāar k'īirju sim.

²⁷ Chi mor mas haan hiin chadcha mor machpawia peer meejim. Mam₈ Hēwandamau häu hi heeg hoowia mon-aaup̄ijim. Maata Hēwandamau mag hi heeg hooba h₈d₈raa meepimuan, m₈nn hök'īirjug pōoma chirsik'am. Mam₈ häu hi monaau hat'am gaaimua Jōoirau m₈achpata heeg hoojim, mag hi bā h₈lhak'arr hoowia gaai machag chirarr warag hatcha hök'īirjug pōm hapimaaugau.

²⁸ Mag hi mor mas s̄ierr gaaimua pārāu hi k'īirju n₈m m₈achdëujā k'ap'Λ chiraawai, jöp'aa pāar haar hi p̄āim k'ōchag chir₈m, hí deeu monak'a barbaimam hoobaawai deeu pāachjā t'umaa honee hamk'īir. Ya mag hí häu barbaimaawai m₈achjā tag hök'īirjug chuk'u chirsiju hīchab.

²⁹ Mua hi p̄ibaawai, chadcha maach Pör Jesucristo gaaimua maach d̄ai k'od hābamjō naawai, honee pāach hee hi baarpi hat'at. Maimua jāgjōm k'ānn wounaan pāach hee baarwai hīchab wajap'a hi d̄ai n₈mjō habat mag d̄ijā.

³⁰ Chadcha hichdëupaita peer hich k'īrau hich t'ōopijim, Cristoou nem waipi jaau sim hipierra ham k'ōchgau. Maimua hīchab pārāu pāachdëucha m₈ juag hoom k'ōsi durrumta warp n₈m gaaimua pōd hooba haawai, jūrr hichdëuta garpapa ham k'ōchgau peer meebar m₈ gaaimua. Maguata muan pārag honee pāach hee hi baarpi hat'at ha chir₈m.

3

¹ Jesucristo gaaimua k'odamnaan, pāar maach Pör Jesucristo d̄ai naawai deeu p̄aba honee habat ha chir₈m.

Nem wau n₈m gaaimuapai chan pōd dich peerd₈ haubam

Cha mua p'ā deepääigpam hiek'an nawe m₈achdëu pārag p'ā deepäitarr hiekpaiu. Mam₈ m₈chigpain häu k'ēr₈m, mag hich hābam hiekpai hawiajā. Hichiita pāar hat'ee nem hajaug sim, chik'amnag h₈d₈lar pāach k'ūgurpimaaugau.

² Mag mua jaaupäyaagpamən məgau: K'ir k'ap'Λ habat, har hichk'umjö nem sēunem nem k'aigbamta jaau sīerrjēem k'ΛΛn dāi. Jāk'ΛΛnan sīi hamach mor härmienau. Hamag chan har dich wir haigpai ham dēnjö dich k'ak'ua dauchachba nəm k'ΛΛn chan Hēwandam chaain k'abam haajem.

³ Mamə par hamach hip'it'ur mag wēnərrawiajā hoob ham hipierraai hamiet. Maach mor hārpain hidēu sīi dauchach paar sīsid hawiajā, maach t'āarta k'aigba sim chan parta hi chaainau haju. Mag k'āai maachin chad hi chaain chaarpama, chadcha hich Hēwandam Hak'arau jaau simjö t'āraucha hirig jēeujeewai. Mag jēeu wēnərrəmuata maach honee naajem, Jesucristo maach kōit meebarra gaaimua Hēwandamau maach hich chaalink'a wai sīewai.

⁴ Mamə hāaur k'ΛΛnau chan magba nəmta sīi haman chadau hōor hajap'am k'ΛΛnau ha jaau nərrjēe haajem. Hamagan sīi dich mor dauchachnaa nem hajap'am wau nəmuata Hēwandamau maach hich haar haaujem haajem. Mamə chadcha magəm gaaimuata maach hāgt'ar höbeerjeek'iin, magan məlata ham k'āaijā hēntércha höbörju.

⁵ ¿K'an jāgwia magk'ajī? Hūrbat, pārag jaauk'im: Mə dēnnaanan hamach numwe judionaan chaar hajierram, warrgar maach jōoin Benjamín k'ararr hag chaain hewagam k'ΛΛn dēn. Bālrjā hamach jōoin hi plaba wēnərrarr haawai, mājā hich mag bāaupäijierram. Bārlwe hautarr hagt'a ocho diaspai chirəm hee, warr jōoinau jaaujerrjō mə mehēudam p'ΛΛrbichpäijierram. Maagwai mājā hagt'a məch t'ār hok'ooba, judío charau. Mən hīchab fariseo hajim, Hēwandamau Moiseeg hich hiek p'āpitarr hiek hajapcha hārk'aajem k'ΛΛn heem.

⁶ Mag Moiseeu p'ā platarr hiek məchdēuta məch k'apeen k'āaijā hajapcha hārk'aajerr haawaita jūrr Cristo hiek hāk'a nəm k'ΛΛn hēudeejā mua hēk'aajeejim, ham k'aibag wawaag. Mag Moisés hiek məchdēu hajap'a hārk'a chitarr gaaimua, ni hābmuajā mə higwia mə hēugar k'aigba nem hīg'aba haajeejim.

⁷ Hich mag jaar məchdēu k'irjuawai magəm t'um hajap'amjö k'ap'Λ chitarr chan hīs jūrr bālrjā maadēu nem higbata sīsidəm.

⁸ Warran mən chadcha magəməg hee chitajim. Mamə maagjerr hīsin jūrr mən Jesucristo dēnēu. Hiita mə Pöröu. Tag hijö nem hajap'am chan chuk'um. Hāgt'ar höbéraag hawi warrgar məchdēu nem wau chitarr, hīs məgnaa hoowai chan bālrjā maadēu nem higbata sīsidəm. Hajapcharan sīi mag məch k'ōchagpierr nem wau chitarr t'um mua hisejim, jūrr Cristo dēnk'am k'ōchgau.

⁹ Mən hīsin Cristo dāita chirəm. Mua mag chirəm chan,

mag sii mächtta hajaug chirám hawia k'aba, ni Hēwandamau hich hiek Moiseeg p'āpitarr hiek mächtdeuta hajapcha hárk'a chitám hawiajä k'abam. Mua mag chirámán, Cristo hiek t'āraucha hák'abarm gaaimua Hēwandamau mua nem k'aigba wautarr t'um chugpaabapääwaita mag chirám. Dichdëu nem wajap'a wau nám gaaimuapai chan pöd dich peerdá haubam. Magju k'ääi Cristo jua heeta hich hak'aardam joot'á sübarm wounan chadau t'ääar hajap'a chirsim haajem Hēwandamau.

¹⁰ Muan Hēwandamagta warag mächtig hajapcha Cristo k'ap'á hapim k'ösinaa híchab Cristo hiiupi hautarr hag jua t'eegta mächtig deepim k'ösi chirám; magbaawai mua hi dënjö gaai machag hääwatju haainaa híchab hijö t'öju hak'iinjä, warag t'ääar p'üuwia k'ürjuba t'öog.

¹¹ Mua k'ap'á chirám, mä mag hap'á hak'iinjä, hichiita Hēwandamau mä hak'aardam mag jébddeg sëepiba hich haar hauju.

Cristooou hichjö hajap'a hamk'ürtta maachig jaau sim

¹² Mua mag chirám chan, mag ya mächtdeuta t'um jaau dichdimamjö mächtta hajapcha chirám haba chirám. Mag chirám haiguin mánna hagt'a hajap'a haju pöoma waaur chirám. Mag chirab mama hajap'a hajuuta hék'a chirám. Cristooou hichjö hamk'ürtta hichdëuta nacha mä jar hautarr haawai hagjö hääba hag k'ürjugta hogdába wai chitámua jürr hich simjö hajap'a hajuuta hék'a chirám.

¹³ Keena, Cristo gaaimua k'odamnaan, mua chan pärag, "Ya mánna hísin chadau mächtdeuta hig chirarrjö hajap'a chirsim" haba chirám, hagt'a t'um Cristooou jaau simjö k'aba chiraawai. Mag hagt'a hajapcha k'aba chirab mama, ya warrgar mächtdeuta nem waaujerr chan tag k'ürjuba chitám. Magju k'ääi mä k'ürjukan, hääba k'anta mua Cristo hat'ee waubaawai hi dawagaa habarju k'ai hanaa hirua nem k'ösimpaita wauju k'ürju chitám.

¹⁴ Maagwai mäg hatag ya hich sim haarcha barbaimaawai mächtdeuta mag hich dawagaa nem wau chitarr jürr Hēwandamau mä däi hajap'anaa hich däi hich mag mä wai nárraju. Mama mag maach hägt'ar höbérju hayaa hamk'üir Jesucristo meebamua chan häbjä Hēwandamau hauba haajeek'am.

¹⁵ Maguata pärjä har mä dënjö Hēwandam hiek hajap'a k'ap'á nám k'ánanan magta k'ürjuju haai nám. Mama häbmua k'äijä pär hee hich hajaug p'ëwia ya hiin t'um hajap'a chiraawai hich hajaug paapääig chan tag nem hajap'am wauju higba chirám hamán, hich Hēwandamau híchab hirig mäg jéb gaaiwe chan hagt'a hi t'um hajapcha k'aba sim ha k'ap' hapiju.

¹⁶ Mam^λ mua mag chir^λm: Maadēu dichdēu nem k'augtarrpierr k'īirjunaata nem wauju hawijā jaauju haai n^λm, b^λlrjā k'augbam k'^λan dēnjō nem parhoob wauba.

¹⁷ K'odamnaan, pārau m^λ jua heerpanaa m^λ dēnjöta habat. Magnaa hīchab pāar hee maach wēn^λrraajerrjō wēn^λrraajem k'^λan hoonaa hagjō hajap'ata n^λrrjēe habat.

¹⁸ M^λchdēu nawe pāachig jaaujem hiekpai hīsjā deeu pārag jaauk'im: Hōor k'apan har maach hee hāk'a n^λm hāk'a n^λm haajem k'^λan t'um chan chadcha chi hāk'aajem k'^λan chaar k'abam. Jāk'^λnan jāg hamach parhoob wēn^λrram gaaimua sīi dau t'eeg chuk'umjöta t'^λn^λm. Hamagan sīi parta Cristo pakuls gaai t'ōtarjō haajem. Har mag k'īirju n^λm k'^λan hoowaita t'āar heepain bīe chiraajem.

¹⁹ Jāg^λm k'^λnaun sīi parhooba hamach hö k'ōchagpierr nem wau n^λmta, hajaug hārpai sīsid^λm haajem. Mag nem k'aigba wau n^λm hawia chigaa hajōjōpajā k'aba, warag hamachta t'ō hiyāl haajerram. Hamau hāba m^λg jēb gayam nempaita k'īirju n^λm. Mam^λ mag^λm paar Hēwandamau k'īmie durrta ham bark'^λipāiju, hich mag dau hap'^λ wēn^λrramk'īir.

²⁰ Mam^λ maachta hāgt'armpeen k'aju k'^λan haawai maach durran hāgt'ariu. Maagwai pōd warm k'^λanjō m^λg jēb gaaim nempaita k'īirjuju haju k'aba n^λm. Maachin hāba maach Pör Jesucristo maach peerd^λ hautarr hāgt'armua bēeta hoo n^λm.

²¹ Mag hich pierrum hedta hichdēucha hich hiiu haawai maach mor m^λg maadēu nem higmap simjā hich dēnjö hajaug paapāiju. Nem t'um t'^λn^λmjā hichdēuta hichdēu hampierr haju haai sīerraawai hich hag juapaaupai hirua chadcha sīi maach hēu meeprāimjō haju.

4

Cristo hiek hāk'a naawai honeeta wēn^λrraju haai n^λm

¹ K'odamnaan, mua pāar jāsenenaa pāar k'ōsi chitaawai pāar hoon mam k'ōchaaga chiraajem. Hajapcharan pāar gaaimuata m^λan honee chiraajem. Mua k'ap'^λ chir^λm, pārau chadcha maach peerd^λajem hiek hāk'atarr haawai par m^λ p'idk'abajim. Jāg pāarta mua k'ajap'am nemjō Cristo hat'ee gan hautarr gaaimua m^λ honee chir^λm. Maagwai hich m^λg hēsap gaai t'um m^λchdēu pārag jaau chir^λmjō hich jāg hub^λ n^λisit, hādraa maach Pör Jesucristoogta pāach juag hoopi n^λmuia.

² M^λch hāp'^λan k'^λ hābam k'^λanagamjō mua mag chir^λm, Evodiaag, maimua Sintiqueegjā hagjō: Chadcha maach Pör Jesucristo k'arannaanjō k'ōinaa n^λisit, hichdēu hapi simjō.

³ Maimua p^λjā, m^λch k'apeer hajap'am, hīchab maach peerd^λajem hiek heemua b^λlrjā hogd^λba n^λrraajeewai p^λragjā jāk'^λan hālin wawibā ha chir^λm, tag hich jāg

wēnrram hugua. Mua hōor hee maach peerdajem hiek jaau chitaawai jāk'ān hālinauta Clemente dāimua tagam k'ān hagjō mā dāi hāba wēnrrarr k'ānnpa mā bā hogdāba dāi mā hipierr jaau durraajeejim. Mag mā dāi wēnrrarr k'ān t'ār ya hāgt'ar Hēwandamau hichdēu peerdā haumam k'ān t'ār p'āk'amaajem hēsap gaai hīchab p'āk'a t'ānām.

⁴ Maach Pör Jesucristo pāach dāi sīejem k'īrjuwia honee habat. Hūmaai p̄laba pārag jaau chirām: ¡Honee habat!

⁵ Maach Pör Cristo ya bēeimā sim k'ap'ā, hōor dak'īr hagpierraata wēnrrat'ā; pāach k'apeenjā chig haba, sīi warag chik'am dau haug k'aug paraata habat.

⁶ Pāach p'it'urg waauwai hoob hōk'īrjuu hamiet. Mag k'āyau warag mag pāach p'it'urg hau wēnrrām t'um Hēwandamagta jaaubapāit, hirig jēeumamua. Mamā mag jēeumamua hīchab pāach hiek hūrjem paarjā hirig hāu hajim habat.

⁷ Pārāu cha mua jaau chirāmjöta hamān, magan Hēwandamau pāar hōk'īrjug meeupiju. Pāar Jesucristo dāi naawai p'it'urg hauwiajā hīchab hichdēuta pāar k'ōinaa wēnrrapiju. Mag pāar k'ōinaa wēnrrām chi hāk'aba nām k'ānnau pōd k'augba haajem, jāgata pāar mag nāisip nā.

Hōrau hoowai hāu hajōjōom nemta wauju haai nām

⁸ K'odamnaan, hābmiecha paawai mua pārag magk'im: Hōrau hajap'a pāach hēugar hig hiyān hamk'īr, t'umaam k'ān dak'īr bālrjā sēu chuk'u hāba chadam hiekpai hiek'ajuuta k'īrjubat. Hīchab jāgata Hēwandam dau najā nem hajap'a waujuuta hāba k'īrjubat, pekau wauju k'īrjugjā chuk'u. Magnaa k'īrjug paraa haajeet'ā hīchab, jāga habarm gaaimuata hōrag pāach daupii hapiju nā, bālrjā pāach hēugar hīg'aju k'ān chuk'u haag. Mua t'um pārag mag chirāmān māgau: Pāachdēu nem wau nām hoowia hōrau hamach hōdegpai k'āijā, jāgan chadcha hāu k'ērām hajōjōom nemta hāba wauju k'īrjubat.

⁹ Pārāu pāachdēujā k'ap'ā nām mua pāar hee maach Hēwandam hiek jaubaaimaawai pāachdēu hāk'atarr. T'umaam k'ānnau mā hiek'a chitām hūrwia mā hoojierram, jāga mā pāar hee chitajī. Hich jāg mā pāar hee p'ālrdā chitāmua nem wau chitām hoojerr t'umaas pāachdēujā mā dēnjo habat. Pāar mag wēnrrāmān, magan hich Hēwandam maach k'ōinaa hapiejemchata pāar dāi nārraju.

Hichig p'atk'on deepāitarr paar Pabloou hāu hajim hatarr

¹⁰ Maach Pör Jesucristoog hāu hajim ha chirām, deeu pārāu māg māch dau hee haug k'augbarm paar. Chadcha pārāu hagt'a hāu māch k'īrju durrum k'ap'ā chiraawai mā honee chirām. Mag chirām haig chan mag pārāu ya tag mā higba naajim haba chirām. Mua k'ap'ā chirām, pārāu mā juag hoom

k'ōsi durrumta, sīi wir haiguimjō k'aba haawai, pōd nawe mā juag hooba naajim.

¹¹ Mag chirām haig chan mag sīi māch dau hap'āā chiraawai pārau māchig nem dedee hamk'īirjā k'abata mag hiek'a chirām. Māan māg chitāmān, parhooba nemdam bārāam dāi hawiajā magām haba chitām.

¹² Māan ya parhoobata k'augwi chitām. Bālīrjā māchdēu nem hig chirām chuk'u chirām haigjā nem k'īir t'um paraamjō chiraajem. Jāsōo chirām haigjā biwaa chirām dāi hāba chitām. K'ar māchdēu nem hig chirām hatcha sob wai chiraajem; wa k'ar magbaju, jūrr bālīrjā chuk'u chirām hawiajā hök'īirjuu hoo chiraat k'augba chitām.

¹³ Mua chan māch dau hap'āā chitajujā k'īirjuba chitām, magām hāwat chitaaggā hich Cristoouta mārlāg juapá deejee-wai.

¹⁴ Mag hab mammā, pārau mā juag hooju haai k'aba naajimjā haba chirām. Hante hāuta pārau mā juag hoob k'aba hoojier-ram.

¹⁵ Filipopien, pārau pāachdēujā k'ap'ā nām, har mā pāar hee Macedonia durr Hēwandam hiek jaau p'āārdā chitawia jūrr deeum durr jaau chiraimaawaijā, maach k'odnaan tagam k'āānau deepāiba nām hee, hāba pāraupaita pāachdēu Hēwandam hiek hāu k'augtarr paar hawi mārlāg p'atk'onjā deepāijierram.

¹⁶ Hag najā hagt'a Tesalónica chiraawai, pāachdēuta k'arii hāu mārlāg p'atk'ondam māch nemdam hig chirām hat'ee deepāi nām mua haaujeejim.

¹⁷ Hāba sīi pāar juu heem nem haum k'ōchgaupaijā k'abata mā mag hiek'a chirām. Mua hārcha k'ōsi chirāmān, hīchab pārau mārlāg nem dee nām paarjā jūrr hich Hēwandamauta pārag hag k'āyau nem hajapcharamta deepim k'ōsi chirām.

¹⁸ Hāu hajim keena. Har pārau mā hat'ee Epafroditō gaau p'atk'on deepāitarr t'um hāu hagcha k'ērajim. Hajapcharan māchdēu hig chirarr k'āyaujā hārāchata pārau deepāijierram. Jāg pārau mārlāg p'atk'ondam deepāitarran Hēwandamaau hoowaijā hāu k'ērām, hichigchata deebarmjō haawai.

¹⁹ Jāg nām jūrran, pāachdēu nem hig nāmpierr maach Hēwandamaau pārag hichdēu nem t'um jāa sim heem bālīrjā hīgk'aba, deeb k'aba deeju, pāar Jesucristo dēnk'anāa hi hiek hāk'a naawai.

²⁰ Hichpaita maach Haai hanaa maach Hēwandamaau. Hijōm k'āān chan tag chuk'um. Maagwai hirigpaita t'umaam k'āānau māg hatag pawiajā hich mag hāu hajim haju haai nām.

Pabloou hamach saluddam deepi jaautarr

²¹ Jesucristo gaaimua t'um Hēwandam chaalink'a t'ʌnʌm k'ʌnʌnag mua salud deepäi chirʌm habat. Hīchab maach k'odnaan mʌig cárcel deg hñiba mʌ hoo k'ʌrrk'aajem k'ʌnʌnaujā pārag salud deepäi nʌm.

²² Maimua tagam k'ʌnʌn t'um mʌig hagjö Hēwandam hiek hñk'a durrum k'ʌnʌnaujā hamach t'umaam k'ʌnʌnau pārag salud haajem. Mamʌ hñrcha pārag salud deepäi nʌmʌn, Jesucristo gaaimua maach k'odnaan mʌg Roma durram rey deg p'idx'aajem k'ʌnʌnauta pārag salud deepäi nʌm.

²³ Mʌgdampai hajim keena, mʌg hñsap gaai pārag jaaupäim hig chirarr. Pāar kõit maach Pör Jesucristoog jëeu chirʌm, hichdëuta pāar dñi hogdʌba hich mag pāar hñuu wai nʌrramkñir. Hayoo keena,

Pablo

COLOSENSEST Pabloou Colosapienag h̄esap p'ā deepāitarr

Chi p'ātarr. Chamag cartajā hīchab Efesios dāi Filipensejō hich jōoi Pabloou cárcel deg simua p'ātarrau (1:24; 4:18). Hāb sim hīchab cárcel deg simua hagjō hichdēu Filemonag p'ātarr. Mag jōoi Filemón Colosapierr hajim haajem. Māk'ān carta t'um jayapwe Tíquico Onésimo dāi pāiwi ham gaau deepāitarrau (4:7-9).

Chijā k'ān hat'eeta p'ājī. Pabloou hūurwai Colosaam iglesia hee maestronaan hanāmta sīi sēuk'a nem jaau nārrjēem k'ānjā nām hajim haajem. Mak'ānau hag heyaa jā k'aba sīi parhoob nem jaau nāmua häu chadcha hāk'a durrum k'āndam warag k'aibagta wau wēnārrajim hanaabá. Magta Pabloou Colosapien chi hāk'a durrarr k'ānnag māg hēsapdam p'ā deepāijim haajem, mag nārrjēem k'ānnag hādār hamach k'ūgur haum hugua.

Hamau jaauwai Cristo hiek hāk'a nām k'ānaujā angelnaan chi t'ierrnaan hāgt'ar nāmāgta jēeuju haai nām ha jaaujeejim hanām. Mag nām dāi hīchab dich mehēujā p'ārbichpinā tagam ley Moiseeu p'ā platarrjā hārk'aju haai nām haajeejim haajem. Mamā magpajā k'aba, hamau nem k'aigbacha jaaujerran, hōrag jaauwaijā Jesús chan Hēwandam k'aba sīi angeljöpaita sim ha jaaujeejim hanaabá, warag hi serbiibag p'ē nām hiek'au.

K'an jawaag hajī. Mag sīi nem hagchajā jaauba nārrjēem k'ānnag häu maach peerdāajem hiek hāk'a durrum k'ān k'ūgurpimaugauta Pabloou hamag hajap'a jaaujim, jāga sīerrā Cristo maimua k'ani jāgī mag Cristoo maach kōit (1:15-23; 2:8-3:4). Biblia gaai libro k'apan t'ānām gaai mag hiek jārk'iin, māg Colosenses gaai jaau sim k'āai hajapcha jaau sīsidām hoobaju.

Māg carta Colosapienag deepāitarr t'ārwai peer Efesopienag deepāitarrö paímā sim, k'īrjug dak'a naawai. Mag naab mama, chi tema chaar hamau jaau nāmān k'iet'uupai sīsidām. Efesios gaai chi carta hēntēr hoowai, jāga maach Cristo hiek hāk'a nām k'ānta hi mork'anaa hi iglesiak'a nām ha simta jaau sim. Maimua jūrr māg Colosenses gaai jaauwai, Cristo Hēwandamk'anaa hichta mag iglesia Pör haawai hichdēupaita hōor hich haar höbērju haya hapiejem ha sim.

¹⁻² MΛΛN Pabloou, hich Hēwandamau k'ōsi sīerrjō hich Jesucristooucha hich hi jaaumk'īir jār hautarr. Muata mΛg hēsap p'ā deepāi chirΛm, Colosas p'ōbōr hee Cristo hiekta hogdΛba hāk'a durrum gaaimua Hēwandam hōork'a nΛm k'ΛΛnag. Mua pāar kōit maach Haai Hēwandamag jēeu chiraajem, häu dārrcha pāar heeg hoonaa pāar k'ōinaa p'ē wai sīemk'īir. Maach hermano Timoteo mΛig mΛ dāi sim; hi hiek hiruajā pārag salud haajem.

Pabloou chi hāk'a durrum k'ΛΛn kōit Hēwandamag jēeujerr

³⁻⁴ Mau marag jaauchewai mag pārau Jesucristo hiek pāachdēu t'āraucha hāk'atarrta hogdΛba hāk'a nΛm dāi hīchab t'um Hēwandam hōork'a t'ΛnΛm k'ΛΛn dāijā hagdaujō k'a k'ōsi nΛm ha hūr naawai, pāar kōit maach oraa nΛmpier Hēwandamagta häu hajim ha durraajem, hajapcharan maach Pör Jesucristo Hayagma.

⁵ Marau k'ap'Λ nΛm, mag chadcha t'um hagdaujō wir haigjā pāach k'apeen daupii nΛmΛn, pāachjā t'um Hēwandamau hich haar hauwi hich mag hi dāi nΛisiju k'ap'Λ nΛm gaaimuata mag nΛm. Warrcha chadcharam hiek pāachdēu hūrwi häu peerdΛ nΛisierr hedwe Hēwandamau pāach hich dāi mag p'ē haujujā k'ap'Λ hajierram.

⁶ Hich jāg pāachig jaaubaawai pārau hāk'atarr hiekpaita hīchab deeum k'ΛΛn heejā durrpierr haaidΛmam. Mag jaau nΛm hūrwi hāk'amam k'ΛΛnjā k'apaana paauk'amam dāi hīchab hōor pōoma warr hamach k'aigba wēnΛrraajerr k'īrjug hisegwi hōor wājāaunag paauk'a t'ΛnΛm, hich jāg häu Hēwandamau chadcha hich garmua maach k'ōsi haajem hiek jaau nΛm hūrwi pāachdēu hāk'atarrjō. Pārau k'ap'Λ nΛm, mag Hēwandamau hich garmua maach k'ōsi haajemΛn chadcharau.

⁷ Hich magta maach k'odam Epafras maadēu hi hiigjemua pārag jaaujim, pārag hich mag hiek jaau sīet'uurwai. Pārau k'ap'Λ nΛm, hiruajā hīchab pāachig Cristo hiek jaau nΛm gaaita hogdΛba hich jāg jēedΛ k'itaajem.

⁸ Hich Epafraauta mag Hēwandam Hak'arau pārag pāach hee hagdaujō pāach k'apeen daupii hapi simjā mau maar haar jaauchējim.

⁹ Maguata maachdēu mag hūr hautarr haigmua warag pΛaba Hēwandamagta jēeu naajem pāar kōit, hich k'īrjugta pārag deemk'īir; maagwai hichdēuta hīchab hich Hēwandamau nem waupim k'ōsimjā t'umaa pāachig k'ap'Λ hapimk'īir.

¹⁰ Hirigta pāar kōit jēeujem, chadcha maach Pör Cristo dēnk'a nΛm k'ΛΛnjō pāach nem wau nΛmpier hirua nem k'ōsimta wau nΛmuua dich k'apeen dāi nem hajap'a haju hayaamjā waub k'aba waumk'īir; mag nem wau nΛm gaaimua warag hich Hēwandamjā hajapcha pāachig k'ap hamk'īir.

¹¹ Hagjö jëeujem hīchab, hich Hēwandam t'umaam k'ʌn k'āijā juu t'eeg sīerrʌmʌgt a hich juu t'eeg pāach gaai p'ēs deebarmua pāach hich dāi hubʌ naamk'īir, maagwai bʌlʌr habarm gaaimua p'it'urg haadēp hawiajā magʌmjā juapadam t'et'e hāwat naamk'īir.

¹² Maagwai pārau honee hich Jōoi chi Hayagjā hāu hajim haju. Hichdēuta pāachjā warm k'ʌn hagjö ya hāk'a wēnarrʌm k'ʌn dāi hāba hich haar hauju hayaa hapʌinaa pāach hich dēnk'a naawai pāar dāijā hāu haju.

¹³ Meperau maach sīi k'īmie durrag p'ē harraag hichta maach k'āai hārpai sīerrjā, hāu hich Hēwandamauta maach peerdʌ hauwia jūrr hich Hiewaa hichdēu jāsene haajemta maach Pörk'apijim,

¹⁴ hich Hēwandam dāi maach hiekk'ōr pōm narrjā hichdēuta hich bagau maach pekau chugpaap̄iwiia hich dēnk'a hautarr haawai.

Cristoou hich t'ōopibarmua Hēwandam dāi k'ōinaa hapitarr

¹⁵ Hēwandam chan maadēu pōd hooba haajem, mamʌ Cristo hich Haai dāi k'īir hāba sīerraawai hāu hi gaaimua k'ap'ʌ nʌm jāga sīerrʌ Hēwandam chi Haaijā. Hichta nem t'um hompaaju nawe hich Haai dāi sīerr haawai hichta nem t'um t'ʌnʌm Pörk'a sīerrʌm.

¹⁶ Nem t'um maadēu daúa hoonaa pōd hooba haajempa mʌg jēb gaaim maimua hāgt'arm magwe t'ʌnʌm jā Hēwandamau hi gaaimuata hompaajim: reinaan, maimua hedjā heem magwe Hēwandam chognaanjōm; magʌm k'ʌnnta hamachta hārpainaa hiek t'eegnaa juu t'eeg sīsidʌm k'ʌn jā hichdēuta t'um hompaajim, magʌm k'ʌn nagjā hichdēu hig simjō hich hipierraā hamk'īir.

¹⁷ Hich Cristoon mag nem t'um mʌg t'ʌnʌm hompaaju nawe sīerrʌm; hichdēuta mag nem k'īir pogk'e t'ʌnʌm jā t'um hamach sīsid hajupierr sīumajim.

¹⁸ Mamʌ magpajā k'aba, hich Cristota iglesia Pöröu, maagwai jūrr chi iglesia sīi hi morou. Mag hichta warrgarwe sīerrarrjō, hiiu p'iidʌju haigjā hichta hīchab nacha p'iidʌjim, magbarm gaaimua nem t'um t'ʌnʌm k'āijā hichta hārpainaa hichta hīchab mag chi p'iidʌtk'aju k'ʌn dāijā hich mag chi Pörk'a sīerraag.

¹⁹ Hēwandamau hich Hiewaa Cristota pāijim, hich Hiewaa hōor k'īir t'egbarm gaaimua hichchata hōor hee sīechemjō hamk'īir. Mag wounag pawiajā hichiita hagt'a hich Haai dāi simjō hich mag Hēwandamk'a sīerrajim.

²⁰ Hi gaaimuata hīchab mʌg durr gaai t'um hōor t'ʌnʌm jā hamach pekau gaaimua Hēwandam dāi hiekk'ōr wai narrjā hāgt'arm magwe t'ʌnʌm k'ʌnnpa hich dāi k'ōinaa naapiju haai hapijim. His mag hi dāi k'ōinaa nʌmʌn, Cristoou maach peerdʌ

hawaag hich bag pakuls gaai hārpitarr gaaimuata mag hi dāi k'ōinaa nām.

²¹ Warr pārau Hēwandam k'augba haawain pāran chadcha hok'oo naajim, mag pāach k'aibag gaaimua hi dāi hiekk'ōr paar narr haawai.

²² Pari hīs ya magba, hich garmuata jūrr hich dāi k'ōinaa p'ē wai sim, mag Cristo wounag pawi hādaraa hich t'ōopitarr gaaimua. Mag pāar hich dāi k'ōinaa hapitarran, hich hat'eepai nem wau wēnārrāmuua bālrjā pekau chuk'u, kulp chuk'u hich haar p'ē hawaagau.

²³ Pari mag bālrjā kulp chuk'u hich haar pāach p'ē haupiegan, hich mag pāachdēu hāk'atarr hiek gaaita hubānaa hīchab pāachdēu maach peerdlajem hiek hāk'atarr hedwe hich dāi hich mag nāisijuāj k'ap' nāisierr k'īirjugta k'īir hok'ooba wai wēnārraju haai nām. Hich māg maach peerdlajem pārau hūrtarr hiekpaita hīchab durrpierr jaau nām; māchdēujā hich hag hiekta jaau k'itaajem.

Pablo p'idag judionaan k'abam k'ān hee

²⁴ Mag maach peerdlajem hiek jaau chitām gaaimuata mān māg dau hap'ā preso chirām. Mamā māch māg chirāmjā jūrr pāachta häu hamk'īir haawai mag hap'ā chirab mamā honee chiraajem. Māch māg wai nām gaaimuata, hich jāg Cristoou iglesia hich mork'a sim hat'ee hich dau hap'ā wai naawai hāwattarrjö, māchdēujā hagjö hi dēnjo haju hēk'a chiraajem.

²⁵ Mua k'ap'ā chirām, Hēwandamau mālta hich hiek hāk'a nām k'ān juag hoojemk'a wai sim, pāar maar meeun k'abam k'ānpa häu hamk'īir. Mag p'idagta hichdēu mārāg deetarr haawai maach peerdlajem hiekta meerba muan t'um jaau-majem;

²⁶ hajapcharan warrgarwe Hēwandamau hich mag bālrjā hōrag jaauba sīi hichdēupai k'ap'ā wai sīerrma; magtarr hīsta ya hich dēnk'a nām k'ānag k'augpibarm.

²⁷ Magta pāarjā hi dēnk'a nām k'ān haawai maar meeun judionaan k'aba hawiajā Hēwandamau pāragjā k'ap'ā hapibarm, jāga mag Cristo maach t'āar hee sīejemta māg hatag hāgt'ar paauk'awijā hoo wai wēnārraju.

²⁸ Mag Cristota muan sīi hik'ōrjā k'aba hōrag jaau k'itaajem, hich Hēwandamau māchig k'īirjug deetarrdamau ham wawimamua; hajapcharan Cristoog sīi k'aibag chuk'u hajapp'a k'it'ēemta hirig hich jua heecha p'ēdeegma.

²⁹ Magaag hat'eeta mān maach peerdlajem hiek jaau chirām, magaagjā hich Cristo jua t'eeg mā gaai simuata mag jaaupi sīewai.

2

¹ Mʌch mag chirʌmuata pārag k'ap hapim k'ōsi chirʌm, chadcha därrcha Hēwandamag jēeu chiraajem pāar kōit, Laodicea iglesia heem k'ʌʌn kōit, maimua k'īrcha mʌchdēu hooba haajem k'ʌʌn kōitpa jēeub k'aba jēeu chiraajem.

² Mag Hēwandamag jēeu nʌm gaaita hogdʌba chiraajemʌn, pāach t'āar honee hamk'īrau, hich jāg hagdaujō dich k'apeen k'a k'ōsi wēnʌrrʌmuwa warag k'īrjug paarpamaawai Hēwandamau hich happaimua k'ap'ʌ sīerrta pāachdēujā hajapcha k'augmamk'īr; hajapcharan pāar maar meeun k'abam k'ʌʌnagjā Cristota hajapcha k'ap hamk'īrma.

³ Hāba mag Cristo k'ap'ʌ nʌm gaaimuata chadcha hichdēu nem waupim k'ōsimjā waau k'ap'ʌ waaujem.

⁴ Mua mag chirʌmʌn, pāachig hābmua k'āijā hi wajaug haadee hiwiir hābamʌgjā sīi pāach k'ūgurpimaaugauta mag chirʌm.

⁵ Chadcha k'īrcha chan pāar haar k'aba chirab mamʌ, mʌ hak'aran pāar haar simjō sim. Magua hīchab mʌ honee chirʌm, mag pārāu nem parhooba wauba sīi pāachdēu Cristo hiek hāk'a nʌm gaaita hubʌ nʌm ha hūr chiraawai.

Cristo gaaimua Hēwandamau hiiupi hauwi hōor hiiurk' a nʌm

⁶ Magua muan pāragan, hich jāg warrijā maach Pör Jesu-cristoog pāach peerdʌ haumk'īr hi higtarrijō warag hi k'a hogdʌbata naisit ha chirʌm.

⁷ Mag hi k'a hogdʌba haagan, pa jēb hee hajap k'aark'amaajemjöta warag hi gaai hubʌ hajuuta hēk'anāa warrcha pāachig jaautarr hiek hogdʌba hāk'a nʌmuata hi gaai t'ierrk'abat. Mamʌ mag nʌmjā nem t'umaam paar Hēwandamagta hāu hajim habat.

⁸ K'īr k'ap'ʌ habat keena: har jāg sīi mʌg jēb gayam k'īrjugta chadam hiek hawi haata hōrag jaau nʌrrjēem k'ʌʌnag hoob hʌdʌʌr pāach k'ūgurpimiet. Jāk'ʌʌn chan Cristo hiekjā jaau, sīi maachjöpaim k'ʌʌn k'īrjug dāi har meperau k'ōsimjō Cristo hichaaur haajem k'īrjugta jaau wēnʌrrʌm.

⁹ Mamʌ Hēwandam k'augaag chan pārāu magʌm k'īrjug higba nʌm, Cristo wounag pawi maach hee pāitarr gaaimua Hēwandamau warre hichchata k'ap'ʌ hapitarr haawai.

¹⁰ Mag Cristota hamau jaau nʌm angelnaanjöm wa mepeenjöm jua t'eeg sīsidʌm k'āajā hichta hārpai sim dāita pāar hōor hābamk'a naawai, hich Hēwandamchata ya pāach dāi wai nʌm.

¹¹ Hich mag Cristo hiekta pārāu hāk'abaawai hichdēuta Hēwandam hat'ee pārag nem waau k'augpijim. Mamʌ mag pāar hi dau na hāu nʌsim chan sīi maar meeunjō dich k'ak'ua gaai dauchach nʌmuua k'aba, pāar t'āar

hajaug paabapäimuata magpijim, päächdëu nem k'aigbam waaujerrjä tag waupimap'a habarmua. Mag Cristoog dich tääar hajaug paapi nñmta hirigan dauchach charau, chadcha Hëwandam hat'eepai wënnrraawai.

¹² Pääch pör choopi nñm hed pääar warre Cristo däicha hääbam jëbdeg hauk'ërbarmjö hajim, hajapcharan mag chi k'ëchamjö nñsiewai päächdëu nem k'aigbam waaujerr hisegpäiwia tag wauba haag. Magnaa hïchab päärau Hëwandamau hich Cristo p'iriu hautarr juu t'eegjä hääk'a naawai warre hich Cristo däichata hiiu p'iidatk'abarmjö hajim, hich hag juu t'eegau hichdëu nem waupim k'õsimpai wau wënnrraag.

¹³ Warran sii päächdëu nem k'aigba wau narr gaaimua pärän chadcha sii hok'oota naajim Hëwandam na. Mag nñm däi hïchab ni judionaanau haajemjö pääch hajaug paaju hawi pääch k'ak'ua gaai dauchachjujä bñlrjä k'ñirjuba haajeejim. Mamä mag hok'oo narrta hïs Cristo gaaimua Hëwandamau pääar k'aibag t'umaa chugpaapäwi hich Cristojö hich mag hiiu wënnrrapiju haai hapijim.

¹⁴ Mag pekau gaaimua hi däi kulp pöm narrta warre hichdëu chugpaapäijim. Magbarm haigta mag Moiseeu p'ä pñatarr leiu Hëwandamag maach k'aibag waupi jaau simjö sñerrjä warre hichpata däi pakuls gaai meerpbapäimjö habaawai warre maach chig haju k'aba sñsijim.

¹⁵ Meperau hich juu t'eegau hôor t'um hich hat'ee p'ë wai sñerrjä Cristo t'umaam k'ññn dak'ñr pakuls gaai jiir jöisim t'umaam k'ññnag hoopibarmua Hëwandamau warre mag chi mepeer pödpäijim, hi juu hee narr k'ññnjä chadcha peerdlju hayaa hamk'ñr höbeer k'hat'amua.

Hägt'ar naaimaju k'ññnjö wënnrrajuuta hëk'abat

¹⁶ Mag leiu maach kulp pöm nñm jaau sñerr juu heemta ya Cristouu höbeer hautarr haawai, mag ley higwi hääbmua jää pääraujä maar judionaan dënjo haju haai nñm hawi, nem hinag k'önaa dödöjö dö nñm hoowi, wa maarjö tagam nem p'iesta hed, hed jop nñm hed wa juu häälijem hed k'äijä hñrk'aba nñm hoowi, jäga haju haai nñ ha jaauju k'aba nñm.

¹⁷ Warrgar Hëwandamau maar judionaanag mag hñrk'apiejerr chan hich mag k'a wënnrramk'ñr k'aba, sii Cristo bëe nñm horapai hñrk'amk'ñr hajim. Hajapcharan mag ñm k'a ñmuua jäga hichdëuta ham peerdl hauju ha k'ap hapiieg hajim.

¹⁸ Har jäg hamachdëuta hajapcha hääk'a ñm hawi päächig, "Maar dënjo Hëwandam chognaanagpa jéeuba naawai pääar chan hagt'a hajapcha k'aba ñm" ha hiek'aawai, hoob ham hiek hasekasmiet. Jägñm k'ññnaun, Hëwandamau hamagta nem hinagjä dau daau hoopiejeeawai hamauta pääar k'äijä

k'apcha nám hanaa, sii hamachdëu nem k'ap'amtä t'ö hiyäa sñerrjëem.

¹⁹ Mamä mag nám chan Cristota chi hëk'a nám k'lan Pörk'a sim däi k'aba námpta mag nám. Maachigan Cristoouta warag hich hiek k'augpiejem, t'achdam k'ö námua chaain därrpamaajemjö. Hich jäg maach padamjä hichdëuta t'umaa sõpik'a wai sñejemjö, maach hich hiek hëk'a nám k'lanjä hichdëuta hõor hëbpaimk'a wënärrapiejem, warrgarwe hichdëu magpiju hatarrjö, hiwiir hëbmuajä chik'am higbam haba.

²⁰ Ya päräu tag parhoobam k'ürjug hõrau jaau nám hñark'aba haag chadcha Cristo däi meewi námjö naawai, meperau maach k'üguraag hëk'aajemjö hamau maach peerdaju hawi nem waapi jaau námjä hipierra haag k'aba nám. Mag námpta, ¿k'an jägwi hagt'a Cristo k'augba wënärräm k'lanjö

²¹ nem parhoobam gaaijä pärju k'aba, nem parhoobamjä k'öju k'aba, ni sii hamau jaaujemjö nem hinagjä parhooba dich juu hee pöd pärju k'abamta hagt'a hñark'a wënärraajë?

²² Jägam nem sii mäig heegar hõor maachjöpai t'änäm k'lanau hamach hiiupai jaau nám k'abahab. Magäm nem sii bñar habarmua chuk'u haadeejewai sii magäm k'oojerr gaaimua wa magäm hñark'aajerr gaaimuapai chan Hëwandamau maach haubaju.

²³ Par daúapai hoowain, chadcha hamau jaau nám hñuumjö sñidäm, Hëwandam dawagaa hamk'ür nem wau nám däi dichta t'umaam k'lan k'ääijä serbiibanaa dichdëupajä dich dau haug k'augpiba jaau naawai. Pari mag nám chan pöd bñarljä nem k'aigbam wauju k'öchag chugpaa haubajuuta mag jaau nám.

3

¹⁻² Ya pär Cristo däi hiiu p'iidatk'awi námjö naawai chadcha hñgt'ar Cristo Hëwandam juachaar gar chi Pörk'a sim haar naaimaju k'lanjö wënärrajuuta hëk'abat, mäig heegarm nemta hatcha k'ürjuba.

³ Päräri ya nem parhoobam wauju k'ürjug hisegtarr k'lanau. Magtarr haawai päräri Hëwandamau hich haar p'ë hauwia Cristo däi hääba jooba wënärrapiju k'lanau.

⁴ Mag Cristo däi hääba jooba wënärraju k'lan haawai hich Cristo bëewi hichdëu hich hajaug t'umaam k'lanag hoopibarm hed pär hichdëu hajaug paa hat'am k'lananta hichdëu hich däi hich mag p'ë wai sñisiju.

Warram k'ürjug hisegpäiwi k'ürjug hiiurta hau nám

⁵ Magua, nem k'aigbam wauju k'öchagjä warre pääch gaaimua k'echeunaa barbapäimjö habat. Ni hëbmuajä hich

hōor k'abam dāi k'apes ham, Hēwandamau hoowai maach hinaam nemjā tag waum, warr hich k'ōchag haig nem waunaa warag bigaaum k'ānnta chigaa hapiejerrjā hoob tag hagjō ham, ni hoob p'atk'onagjā wārpa ham; p'atk'on k'īragta wārpa nāmān nem parhoobamta hēwandamk'a waunaa hagag jēeu nām dāi hāba sim.

⁶ Magām nem parhooba wau nām k'ānna gaaita Hēwandamau juu k'āaba deeb k'āba deeju, hich hipierraar k'āba haawai.

⁷ Warran chadcha pārau magāmta waaujeejim;

⁸ mamā hīs ya pāar magām hat'ee k'āba nām. Magua muan pāragan mag chirām: pāach k'ōrg pāabat; k'īir machagjā hisegbapāit. Chik'am k'aibag wauju, chik'am k'īir k'īir mor chigpai hiek'a nām, hiparii hiek'a nām, jāgām t'um warre hisegbapāit ha chirām.

⁹⁻¹⁰ Warr pāachdēu parhoob nem waaujerrjā ya k'ajūa sörjö hisegpāiwi jūrr k'īirjug hiiurta wai naawai hoob chik'amnag sēuk'amiet. Mag k'īirjug hiiur hich Hēwandamauta deetarr haawai, maach mag k'īirjunaa hirua k'ōsimjō wau nām k'ānan hi k'īir t'egmamua warag hajaug pamam dāi hajapchata hi k'ap'ā paauk'amam.

¹¹ Pāar mag naawai ni hābmuajā hich hajaug t'ōju k'āba sim: judioou wa judío k'abamua, mehēu t'āa simua wa t'āa simua, chi durrk'ālu wa durr chaauramua, hagt'a chik'am chogk'a simua wa chik'am chog k'āba simua, chi k'apcha simua wa k'augba simua, ni hābmuajā maata hiwiir hāb hārpai sim haju k'āba sim. Magāmta k'īirjuju k'āai dichdēu Cristo wai simta nem t'um t'ānām k'āaijā hārpai sim k'ap'ānaa hichpaita hīchab t'um hich hiek hāk'a nām k'ānn hee sīejemjā k'ap haju haai nām.

¹² Hēwandamau pāar k'ōsi sīewai pāarjā hīchab hich hōor k'amk'īir hichdēuta pāar jār haujim. Magua, hich jāg hich garmua pāach jār hautarrjō hagdaujō chik'am dau haug k'aug paraa haajeet'ā, hagdaujō hö hajap'a. Dichta chik'am k'āai hārpai haju hēk'āba dau maata habat, dich dāi k'aigba haawaijā magām higba sīi warag k'īu jāmpāpāi haa k'ap'ā.

¹³ Mag hagdaujō hāwaat k'ap'ānaa hiwiir hāb k'āijā bibigag paraa sim k'ai, hagdaujō perdonaawi magām hiek tag higba warre k'īir hok'oobapāit. Hich jāg maach Pōr Cristooujā maach perdonaatarrjō, pāachdēujā hagjō pāach k'apeen perdonaabat.

¹⁴ Pari mag mua jaau chirāmjō wēnārraagan, pāach k'apeen daupii haju k'īirjugta hādlraa pāach gaai hārpapibat. Magta hamān, pāachjō dāi hāk'a durrum k'ānn t'um Hēwandamau hoawaijā hi dawagaa wēnārraju, hö hāba.

¹⁵ Hīchab mag nām dāi Cristoogta warag hādlraa pāach k'ōinaa hapibat, mag wēnārramua Cristo mor gaai hōor

hābpaimjö k'ōinaa wēnərramk'īrta warrjā Hēwandamau pāar hich dēnk'a hautarr haawai. Mag Hēwandamau pāach hich dēnk'a hauwi pāach wir haigjā k'ōinaa hapi sim paar hirig hāu hajim habat.

¹⁶ Hagjö hīchab Cristoou maach peerd^Δ haaujem hiek pāachdēu k'augtarra k'īr hok'ooba hich mag pāach t'āar hee wai n̄isit. Mag hiek warag k'augmaag, k'īrjug k'ap'^Δta jūrr hagdaujö pāach k'apeenag jaaupetat. Mag n̄am dāi hīchab wawimamua jūrr hagdaujö chik'am k'īr honee hapibat. Chadcha t'āraucha Hēwandamag hāu hajim hanaa hirig meuk'ara Salmos haunaa deeum meuk'aarjā hi jāgaagaamta haubat.

¹⁷ Mama^λ mag^λ nem t'um pāachdēu jaauwai wa waauwai k'āijā, chadcha maach Pör Jesūs dēnk'a naawai, hichdēu waupim k'ōsimjö waum k'ōsita waubat. Magnaa hīchab hich Jesūs gaaimua hich Hēwandam chi Hayagjā hāu hajim habat.

Jāga Hēwandamau k'ōsimjö haju haai n^λ dich k'apeen dāi

¹⁸ Hālin jaainpan, pāach jaainau pāachig nem mag haawai hoob pāachta ham k'āai hārpai haju hēk'amiet. Pāarjā maach Pör Jesūs hiek hāk'a n̄am k'āan haawai pāach jaainagta hālraa pāach p'ēt'āgpiju haai n̄am.

¹⁹ Mama^λ pāach chi jaainaujā mag pāachta ham k'āai hārpai n̄am hawi, hoob ham dāi pāachdēu ham haig hamiet; magju k'āai warag pāach hālindam jāsehneta habat.

²⁰ Chaaina, pāraujā hagjö, pāach dēnnaanau pāachig nem jaau n̄ampierr ham hipierra hajuuta hēk'abat; maach Pör hāgt'ar chirāmuajā magta hāuu hoojem.

²¹ Mama^λ pāach chi dēnnaanaujā hoob k'īr masi hamag meeurrarau hamiet; magta ham^λn, heeu warag meeuk'awi hamachig nem jaau n̄mjā hāk'amap'a haduk'am.

²² Har m^λg jēb gaai sīi chik'am chogk'a n̄am k'āan, pāach patronnaanau pāachig nem jaau n̄ampierr ham hipierra habat. Mama^λ mag ham hipierra n̄am chan mag sīi pāach dāi haairaa hamk'īr pāach hoo naawaipai k'aba, ham meer hawiajā hichiita chadcha nem waum k'ōsi hich magta habat, maach Pör Cristo dau na nem k'aigba wauju hōk'ō.

²³ Mag nem waauwaijā sīi hōor hat'eepai wau n̄mjö k'aba, hich maach Pör Cristo hat'eechata wau n̄mjö pāachdēu nem wau n̄am t'um waum k'ōsita waubat.

²⁴ Pārau k'ap'^Δ n̄am, pāachdēu magta nem wau n̄am jūrran maach Pör Cristoou pāragjā hich dāi hāba hich durr gayam nem jāpiju, mag pāach pōrk'a n̄am k'āanau nem jaau n̄am waum k'ōsi wau n̄am haig maach Pör chaar hich Cristo hat'eepata wau naawai.

²⁵ Mam^λ magba har nem k'aigbamta wau n^λm k'^λλnan mag hamachdēu nem parhooba haajerr jūrr hich Hēwandamauta hagjö ham d^λi hichdēu k'ap haju. Hirig chan hiwiir hābjā warm k'^λλn k'^λāai hajapcharam chuk'um, nem k'aibag wauba haag.

4

¹ Magua pāar har chognaan wai n^λm k'^λλn, pāach chognaan d^λi hagpierra habat. Pāran chadcha ham pōrnaanau, mam^λ k'^λir heyaa habat: hīchab hāb t'umaam k'^λλn k'^λāaijā hārpai sīerr^λmua pāarjā hoo sim hāgt'armua; ma hīchab pāar Pōrk'a sim.

² Hēwandamagta jēeu n^λλ jēeu n^λλ habat. Mag jēeu n^λmuua hīchab hirig hāu hajim habat.

³ Maar kōitjā maach Pōr Hēwandamag jēeubat keena, warag hich hiekta jaauju hayaacha hapinaa jāga Cristoou hōor peerd^λ haaujē ha jawaag. Mag Cristoou hōor peerd^λ haaujem hiek hōrau k'augba haajerr jaau chit^λm gaaimuata m^λg m^λ preso chir^λm.

⁴ Maimua sīi m^λ kōitpaijā jēeubat keena, mua hi hiek jaauwai hajap'a m^λchdēu jaauju haai chir^λmjō warre dawaacha jawaag.

⁵ Har maach dēnjō Cristo hiek hāk'aba n^λm k'^λλn d^λi hiy^λλ haawai, wa nem waauwai k'^λāijā, hajap'a k'^λirjunaata hiek'abat. Maach peerd^λ hautarr hiek jaauju hayaampierr jūrr k'augbam k'^λλnag jaaubat.

⁶ Mag ham d^λi hiy^λλ haawaijā ham jāgaagaata hiek'abat, warag hamag hūrm k'^λōsi hūrmk'^λir. Mam^λ hīchab hamachdēu k'augbam pāachig jēeuwaijā hāk'aa k'ap'^λ haag mag pāachdēu jaau n^λmjā hajap'a k'ap'^λ habat.

Hābmiecharam salud

⁷ Cristo gaaimua maach k'odam maachdēu hi chig hamap'a haajemua pārag jaauwimaju, m^λ mau jāga chir^λ; hajapcharan Tiquicoouma. Hich m^λg hermanodaman hichig nem jaaubarmjā chadcha hich hagpierr wai jēed^λ k'itaajem; magua hīchab hāu m^λ d^λi maach Pōr Cristo hat'ee m^λg p'idk'a k'^λeraajem.

⁸ Magua mua hiita pāi chir^λm, m^λg maach jāga naajē ha jaaubaimaawai pāach k'^λir honee hamk'^λir.

⁹ Hi d^λi mam hīchab Onésimo, pāach haram woun hagjö maadēu jāsene haajem. Jājā hagjö hichig nem mag habarm^λn hag hipier wai jēed^λ k'itaajem. Hamach numiim k'^λλnau hamau pārag jaauwimaju, jāga durrú mau maach chi hāk'a n^λm k'^λλn.

¹⁰ MΛ k'apeer Aristarco mΛig mΛ däi cárcel deg k'ëraajemuajã pārag salud haajem; Marcooujã hagjö salud haajem, hajapcharan Bernabé hi primoouma. Ya Marcos higwi mua pāachig jaaupäitarr haawai ya pāraru k'ap'Λ nΛm, pāach haar baarwai hajap'a hi recibiibat.

¹¹ Maach k'odam Jesús hibΛlr wauwi Justo haajemuajã salud deepäi sim. MΛig judionaan chi hÄk'a durrum k'ΛΛn hee mΛk'ΛΛn t'ärjuppaim k'ΛΛnauta häu mΛ hipierr jaau durrum, Cristota hamach t'äar hee hauwi hirigta hädvara hamach Pörk'apimk'ür. Magua hamauta hīchab häu mΛ k'ürdam jäsenk'a wai naajem.

¹² Mag tag hīchab pāach haram woun Epafras Jesucristo chogk'a p'idk'a k'itΛmuajã pārag salud deepäi sim. Hich mag hichdēun pāar kōit Hēwandamag jēeu k'itaajem, pāachdēu hÄk'atarr hiek gaai hubΛnaa t'umaa hich Hēwandamau k'ösimjöta waumk'ür.

¹³ Mua mΛch daúacha mag pāar kōit jēeu sim hoojeeawai k'ap'Λ chirΛm, hirua chadcha därrcha pāar k'üirjuajem. MamΛ hajapcharan pāar happai k'aba, Laodicea hee chi hÄk'a durrum k'ΛΛnjä k'üirjunaa hīchab Hierápolipienjä hich hagjö k'üirjuajem.

¹⁴ MΛig doctor Lucas maadēu hi chig hapimap'a haajemuajã pārag salud deepäi sim, maimua Demas hanΛmuajã hagjö.

¹⁵ Mag tag hīchab tagam hermanonaan Laodicea nΛm k'ΛΛnagjä salud deebat. Hermana Ninfagjä saludaanaa hi di haig Hēwandamag jēwaag häba biirdlajem k'ΛΛnagjä salud deebat.

¹⁶ MΛg hēsap cha mua pārag deepäi chirΛm pāachdēu ya hajap'a t'ärbapäaiwai jürr Laodicea p'öbör hee hagjö hÄk'a durrum k'ΛΛnag deebapäit, hamaujä hamach haar hag gaai t'ärnamk'ür. Maagwai ham haar päitarr jürr pāach haig deebacheewai hagjö hag gaai t'ärbat.

¹⁷ Arquipoog mΛ himeerba muata hirig "Maach Pör Cristoou hichig p'idag deetarr gaaita hich jäg hogdaba p'idk'a chitá" ha jaaupäi chirΛm habat.

¹⁸ MΛg hēsap mΛchdēuta pārag deepäi chirΛm k'ap hamk'ür, mΛg häbmiecharam saluddam mΛchdēuchata mΛch juadamaucha p'ä deepäi chirΛm, hajapcharan mΛch jöoi Pabloouma. Keena, mΛg mΛ preso chirΛm k'üir heyaaanaa mΛ kōit jēeubat. MΛch garmuajä pāar kōit jēeu chiraajem, Hēwandamau häu pāar heeg hoomk'ür.

Magdampai hajim mua pārag jaaum hig chirarr. Hayoo keena,

Pablo

1 TESALONICENSES

Nacharam hēsap Pabloou Tesalónicapienag p'ā deepāitarr

Chi p'āitarr. Mag carta Pabloouta p'ājim. Hirua carta p'āmatarr k'apan t'ānām hee chamag nacharam carta Tesalónicapienag deepāitarrta tagam k'āaijā nacha p'ājimjöö sim.

Chijā k'ān hat'eeta p'ājī. Pabloou Tesalónicapienag maach peerdlajem hiek jawaan maawai hirua jaau nārrām k'ōchk'abam k'ānān pōoma t'ānaajim haajem (Hch. 17:1-9). Tesalónicapien hārcha judionaan k'abam k'ānān hajieb mamā, Pabloou jaau nārrām hūrwi hāu k'apanaam k'ānānauta hāk'ajierram haajem. Mamā hīchab hāaur k'ānān judionaan haig narr k'ānānau mag Pabloou jajaauk'am hūrwi hamach heem k'ānānupa jūrram k'ānānau hāk'ap'ō t'ānām hoobaawai, warag Pablo dāita meeurrik'a p'ōbaadēwi warre hamach p'ōbōr heemua jārpāijierram hanaabá. Maimua mawia Corinto barbaimaawai jūrr Timoteo Tesalónicaag pāijim haajem, mam chi hāk'a durrarr k'ānāndam wawimamua ham k'īir honee hapimk'īir. Hirua k'ap'ā sīejim, mamaam k'ānān dāi chi hāk'aba nām k'ānān garmua k'aigba nām (2:14; 3:1-5). Maimua Timoteo bēewi hāu hamachdēu hāk'atarr hiek gaai hagt'a hubā nām ha jaaubaicheewaita Pablo honeeubaadēwi mag nacharam carta hamag deepāijim haajem, hich mag hamach narrjö hogdāba wēnārrapi jaaupääig (3:6-7).

K'an jawaag hajī. Mag hēsap gaaipai ham k'īir honee hiek'anaa, ham k'a k'ōsi simjā jaaunaa, warag nem k'īir pogk'e jaaumamua ham wawí sim, jāga naaju haai nā ha k'ap hamk'īir (4:1-12; 5:12-22). Deeu Cristo bēeju hanām hamau k'īirju nāmjā Pabloou k'ap'ā sīejim. Hamau hajap'a k'ap'ā ham k'ōsi naajim haajem, jāga haju Hēwandamau Cristo hiek hāk'a nām hee mee nām k'ānān dāi. Hamau mag k'ap ham k'ōsi narr haawaijöoi Pabloou hajap'ata mag deeu Cristo bēeju hanāmjā hamag jaaupāijim (5:1-11). Hich mag capítulo hö nāmpierri jōoirau hich hag hiekpaita p'ārēu jajawagmam (1:10; 2:19-20; 3:13; 4:13-18; 5:23).

¹ Mag Pabloouta Silvano dāi Timoteopa hāba nāmuu mag hēsap p'ā deepāi chirām pāar Tesalónica p'ōbōr hee Cristo gaaimua maach hāba k'odk'a nām k'ānānag. Mua k'ap'ā chirām, chadcha pāar Hēwandam chi Haai gaai hubā t'ierrk'anaa hīchab maach Pör Jesucristo dāijā hubā nām. Marau Hēwandamagta jēeu nām, pāar hāuu wai sīenaa hīchab k'ōinaa wai sīemk'īir.

Jāga wēnʌrrajī Tesalónicapien hōor dau na

² Maran mau warp naab mamʌ, hed hēepierr maachdēu Hēwandamag jēeuwai hirigta häu hajim ha durraajem pāar kōit.

³ Mag pāar higwia hirig häu hajim hanʌm haig hīchab marau k'ir heyaa haajem, jāga pārau pāachdēu häk'atarr hiek gaai bñlrjā hiekchēba warag p'idk'am k'ōsi p'idk'a nʌ, maimua jāga mag maach Pör Jesucristo bēejujā k'ōsi nʌ nʌm gaaaimua chik'amnau pāach dāi k'aigba haadēp haawaijā hichdēu pāar heeg hoojē, magʌm hiekjā higba hāwat wēnʌrramk'ir. Marau k'ap'ʌ nʌm, pārau chadcha dich k'apeen k'a k'ōsinaa Hēwandamjā k'ōsi naawaita jāg p'idk'a nʌm. Mag gaaimuata hirig häu hajim ha durraajem pāar kōit.

⁴ Cristo gaaaimua k'odamnaan, marau k'ap'ʌ nʌm chadcha hich Hēwandamauta pāar jär haujim. Magtarr haawai hichdēujā chadcha pāar k'ōsi sim.

⁵ Marau pāar haar Hēwandam hiek jaau wēnʌrraawai sīi maachdēu jaaum k'ōchgaupai k'aba, hich Hēwandam Hak'aar hag juu t'eegau jaaupibaawai hajim; maimua mag nʌm dāi hīchab chadcharam hiekk'a sim maachdēujā k'ap'ʌ nʌsiewai hajim. Pārau k'ap'ʌ nʌm, jāga pāar hee maar wēnʌrrajī, pāach häu wajap'a wēnʌrramk'ir.

⁶ Pāach daúa maar mag wajap'a wēnʌrrʌm hoobaawai, pārau maar wēnʌrraajemjö hawia hīchab maach Pör Jesús nʌrrarrjö hajierram. Hich hag gaaaimua pāar p'it'urg haujierrab mamʌ, hich Hēwandam Hak'arauta pāar t'āar honee hapi siewai pārau maach peerdʌajem hiekjā honee häk'ajierram.

⁷ Pāachdēu magtarr gaaaimua Macedoniapienau maimua Acayapienaujā t'um chi häk'a durrarr k'ʌnnaū häu pāar hagierraaw wēnʌrrʌm hoo nʌm.

⁸ Pāar haigmata maach Pör Jesucristo hiek'an sīi haaidʌbaadēm. Mag haaidʌbaadēm sīi Macedonia durrpaijā k'aba, ni Acaya durrpaijā k'aba, durrpierrta haaidʌ jōisim. Mag nʌm dāi hīchab pāachdēu Hēwandam hiek häk'atarrpai hogdʌba häk'a nʌm jā t'umaam k'ʌnnaū k'ak'apdö t'ʌnʌm. Mag k'ak'apdö wējōm haawai marau tag pāar jaauju haai k'aba nʌm.

⁹ Marau hamachig jaauju nawe hamach garmuata marag jaau nʌm, marau pāar hoon weetwai jāga pārau maar pāach hee baarpijī, maimua jāga parhoobam nemta pāach hēwandamk'a wai nʌnʌid harrjā hisegmajierrá, jūrr Hēwandam chaar chadcha hiiu sīejemʌgpaita jēeu wēnʌrraag.

¹⁰ Hēwandam Hiewaa Jesús meewia hiiu p'iidtarr hägt'armua deeu bēeju pārau nʌ nʌm jā mau marag jaau nʌm hīchab. Magua maach Pör Jesuugta häu hajim ha chirʌm,

häu hi gaaimuata Hēwandamau maach hi hagk'am hed maach gaai juu k'aba deeju harrijā maach peerdə hautarr haawai.

2

Pablo p'idag Tesalónica p'öbör hee

¹ K'odamnaan, pārau k'ap'Λ nΛm, maar pāar haar hudt'uurwai häu parcha k'abajim.

² Pārau k'ap'Λ nΛm hīchab, Filipos p'öbör hee naawai hōrau maach k'īrcha jā hiek'anaa maar dāi k'aigba haajerr; mamΛ mag nΛm hāba häu Hēwandamau maar heeg hoowi maar juagjā hoojim, mΛg hiek p'it'urg haadēp'Λm heejā hogdaba warag hichdēu maach peerdə haaujem hiekta pārag jaaumk'īir.

³ Marau maachdēu jaau wēnΛrrarr hiek wajap'a k'ap'Λ narr haawai, himeerk'awi sēuk'ajā nem jaauba, ni juau hog'tom chik'am k'ūguraagpajā k'aba chadchata jaau wēnΛrrajim,

⁴ hich Hēwandamauta maar jər hauwia hichdēu hōor peerdə haaujem hiekta jaaupitarr haawai. Maguata marau mΛg hi hiek jaau wēnΛrram. Mag jaau wēnΛrram chan mag sīi hōrag maach k'ōigpim k'ōchga jā k'aba, hich Hēwandamau hichdēuta maach t'ārjā k'ogreu jərmamjō t'um k'ap'Λ sīerramua hoowaijā magta häu sīewaita mag jaau wēnΛrram.

⁵ Pārau k'ap'Λ nΛm hīchab, marau sīi maachdēu jaau wēnΛrram hiek häk'amk'īrjā chadam hiekjō pāar t'ō hiek'aba, ni sīi mag wēnΛrramua p'atk'on haum k'ōchga jā k'abata mag jaaujeejim. Marau mag jaau wēnΛrrajerr Hēwandamaujā k'ap'Λ sim.

⁶ Marau mag sīi hōrau maachigta hee hamk'īrjā jərba, ni pāragjā maach higwia maarta t'ō hiyāl habatjā habajim.

⁷ Cristoou hich hi jaaumk'īir maachta jər hautarr haawai chadcha hiek t'eeg nΛm hawia marau pāar dāi maachdēu ham haig haju haai naajim. MamΛ magjā magba sīi warag chaain daumeraamjō naajim pāar hee. Pārau hooba haajēh, jāga hΛlirau bΛlrjā hich chaain chig haba jāsene p'ē wai sīejē.

⁸ Hich jāgta pāarjā marau daupii wai naabajieb; magua marau pārag Hēwandam hiek jaaum k'ōchag naajim. Pari mag jaau nΛmpajā k'aba, hag gaaimua pāar kōit maar k'ēchju harr hak'iinjā ya nawe k'ēchwia naak'am, pāar daupigau.

⁹ K'odamnaan, pārau k'īir heyaa nΛm, maar pāar hee hudt'uurwai jāga maar k'ajeeu durrum hāba p'idk'aajeejī maach bidam hat'ee. Hēwandamau maach peerdə haaujem hiek pārag jaau wēnΛrramua hedaram magwe maar p'idk'aajeejim, heeu naspowia hābmua k'āijā maar jāhogam k'ōchga hichta k'ōjudamjā chukk'u chirajim ham hugua.

¹⁰ Pārau k'ap'Λ nΛm, Hēwandam dau na maar bΛlrjā k'aigba k'aba k'ajap'ata wēnΛrrajeejim. Magua pāar heem k'Λnnau

ni hābmuajā bñlrjā marag magam haba haajeejim. Maagjerr pārāu pāach daúa hoowia hīchab hich Hēwandamaujā k'ap'ā sim.

¹¹ K'ir heyaa habat hīchab, chi hayau hich chaain wawiejemjō marau pāach wawinaa pāach k'ir jāsenk'aajerr.

¹² Mag wawimamua marau pārag "Chadcha Hēwandam dau na wēnrraju haai nāmjöta wēnrrat'ā" haajeejim, hichdēu durr jāa sim gaai wēnrramk'ir hichdēuta maach t'ār siewai.

¹³ Maguata marau hich jāg Hēwandamag hāba hajim ha durraajem. Marau Hēwandam hiek jaau wēnrrarr pārāu hūurwai chadcha Hēwandam hiek haawaita pārāu hāk'ajierram. Jā chan sīi k'ajap maach hiekpajā k'abajim; jāan Hēwandam hiek'au. Magtarr haawai hichdēuta pāar wajaug paa harrum.

¹⁴ K'odamnaan, har pāach durr heepai hāba naajem k'ānaupai pāar k'aibag wawaag hat'ee pāar hēudee hēk'a naawai, Judea durrjā hagjō Hēwandam hiek hāk'a durrum k'ān dāi harrjöta hajierram pāar dāijā. Hamjā pāarjō Jesucristo dēn haawai pāar dāi harrjō hamach durram k'ānaupaita ham hēudee hēk'aajeejim.

¹⁵ Hich mak'ān judionaanauta maach Pör Jesús t'ōopäijierram, warrgarwe maach jōoin Hēwandam hi jaau durraajerr k'ān k'eechjerrjō. Mag hi t'ōopäiwia maarjā k'aibag wawaag hēk'a nāmuwa warag maar deeum durrag jār wērppäijierram. Jāk'ānau chan Hēwandam dau na bñlrjā nem wajap'am wauba haajem. Hamach mag nām gaaimuua ni hiwiir hābam k'ānaujā Hēwandam hiek jaau nām higar k'aba nām.

¹⁶ Maguata judionaan k'abam k'ānagpa maach peerdajem hiek jaau hiigwaijā magjā k'ōchk'aba nām. Hamach mag nām gaaimuua hamachta warag Hēwandam dāi hiekk'ōr pōoma naawai Hēwandamau ham gaai mas deeb k'aba deeju.

Pabloou deeu Tesalónicapien hoon mam k'ōchag sīerr

¹⁷ K'odamnaan, pāar haig naawia hērēu p'ōbaadeeu tag marau pāar hoobaa nāsijim. Mamā magam hāba, marau hāiba pāar hiigjeejim. Maguata pāar hoon mam k'ōchaaga naajim.

¹⁸ Mag naawai wētju hēk'ajim; māchchajā maju hēk'ajim. Mamā dösātau hidēu mā mapibajim.

¹⁹ Pāadē k'irjubat: ¿Chijā k'ānta marau hiigjem habarí? ¿Chijā k'ān gaaimuata maar honeenaa māg hatagjā Hēwandamau nem wajap'am deebarm hauju k'irju nām k'ai? Pāar gaaimuama; pāarta marau hiigjem. Maach Pör Jesucristo bēem hedjā pāar gaaimuata maar honee haju.

²⁰ Pāar gaaimuata maar honeenaa māg hatagjā maar hāucha nāsiju.

3

¹ Mag pāar jāga nʌ ha k'ap ham k'ōchag chirʌmjā pōd maba haawai Atenas p'öbör hee mʌch happai t'ʌbawi

² jūrr maach k'odam Timoteota mua pāijim, hīchab Cristo hiek jawaag Hēwandamau hichig nem mag haawai bʌlərjā hi hichaaur magʌm haba k'itaawai. Hiita mua pāijim, pāar hoon mawia pāachdēu häl'ka nʌm hiek gaai hubʌ naamk'īir warag pārag jaaumk'īir,

³ maagwai jāg p'it'urg haadēp'ʌm gaaimuajā ni hiwiir hābjā deeu hewag mam hugua. Pārau k'ap'ʌ nʌm, maachin hich jāgta Hēwandamau hich gaaimua p'it'urg hāwat wēnʌrrapim k'ōsi sim.

⁴ Maach hiparmua nawejā marau pārag, hichiita maachin hich jāg hōrau maach dāi k'aigba nʌm gaaimua hōk'īrjugjā hāwatab k'aba hāwat wēnʌrraju ha jaau naajim. Magtarr haawai chadcha hag hee hōbērjim. Majā pārau k'ap'ʌ nʌm.

⁵ Mag pāar jāga nʌ ha k'ap ham k'ōchag chirʌm tag mʌchdēu hāwatba haadeewaita mua Timoteo pāijim, jāga pārau Hēwandam hiek pāachdēu häl'atarr hee wēnʌrrá ha k'ap jēumk'īir. Mua pāar k'īrju chirajim, heeu dēgölp dōsātau k'āijā pārag nem k'aigba waupibarm gaaimua deeu k'āijā hewag hērēu p'öbaadeewai sīi parta maach p'idk'abarmjō haju k'īrjuvia.

⁶ Mamʌ ya hāu deeu Timoteo Tesalónica camua barbaichēm, pāar hoot'urwia. Hi hiek mag pāar Hēwandam hiek gaai hubʌnaa pāach k'apeenjā hagdaujō k'ōsi nʌm haajem. Hi hiek mag hīchab pāach garmuajā maar k'īr heyanaa maar hoom k'ōchag naajem haajem, hich jāg maraujā pāar hoom k'ōchag naajemjō.

⁷ K'odamnaan, maguata mʌg p'it'urg haadēp'ʌm dāi gaai machagjā haadēp hab mamʌ, maar därrcha honee naajem, pārau pāachdēu häl'atarr hiek gaai hogdʌba hagt'a pēdurraawai.

⁸ Mag maach Pör Jesucristo dāita pāar hubʌ nʌm ha hūurwaita maachpjā warag k'īrdam hubʌ hap'öbaadeejem.

⁹ Jāga hak'iin mʌg pāar gaaimua Hēwandam na maach honee nʌm paar hagpierr hirig hāu hajim habpäik'am.

¹⁰ Hedaram magwe Hēwandamag jēeu durrumua deeu hūwaai pāar dāi k'īrcha hoobark'iina ha durraajem, mag hāba nʌisiewai hagt'a pārau k'augba nʌmdam jaaubarmua k'augbaawai warag hubʌ nʌisimk'īir.

¹¹ Hēwandam maach Hayau maach Pör Jesús dāimua maar päik'iin hāu hak'am ha durraajem, pāar hoon wētaag.

¹² Mag dāi hīchab maach Pör Jesuugjā pāar kōit jēeu nʌm, hich jāg maachdēujā pāar k'ōsi nʌmjō pāarjā warag hagdaujō

t'umaa jūrr chik'am k'a k'ōsi hapimk'īir.

¹³ Hichdēuta pāar t'āarjā hāba hichigta k'īirjupinaa bālrgājā pekau chuk'u wai s̄epim k'ōsi nām maach Haai Hēwandam na, deeu hūwai t'um hich higar hāk'a t'ānām k'ānān dāi bēe nām hora. Hich mag maachdēu jēeu nāmjō hak'iin hāu hak'am keena.

4

Hēwandam hoowai hāuum nem

¹ K'odamnaan, maach Pör Jesūs hiekta maach hiek gaai t'āwi hīs marau pārag magam hig nām: Hich jāg maachdēu pāachig jaautarrjō, Hēwandamag pāach hāuu hoomk'īir, har pāach nāmjō hich jāg hagpierraata wēnārrat'ā.

² Maach Pör Jesuu pārag jaaupibaawai marau pāachig jaautarr ya pārāu k'ap'ā nām.

³ Hēwandamaun hāba hich hat'eepaita maachig nem wau wēnārrapim k'ōsi sim; ni hiwiir hābjā dich hōor k'abam dāi k'apse haba.

⁴ Magju k'āai s̄ii hagdaujō dich hāli chaar haunaa, hi dāi hagpierraanaa, haairaa haju haai nām, hi dāi dichdēu hampierr haba;

⁵ mag dich hāli dāi pawiajā, s̄ii hōor Hēwandam k'augbam k'ānjō hi dāi k'īir lōkōo k'aba, s̄ii hi dāi k'apes hajupaijā k'īirjuba.

⁶ Ni hābmuajā hoob dich k'apeen hālin wau s̄isid hamiet, ni magām gaaimuajā pāach k'apeen k'ūgurmiet. Na maachdēu pāach k'īircha jaau narrjō, magām paran Hēwandamaujā juu k'āaba deejem, hichdēujā jāg k'ōchk'aba s̄ierraawai.

⁷ Hēwandamau maach hich hat'ee jar hautarr chan s̄ii parhooba pekau wau wēnārramk'īir k'abajim. Magju k'āai hichdēu k'ōsi simjō hich hat'ee nem wajap'a wau nāmpai wau wēnārramk'īirta maach hich dēnk'a haujim.

⁸ Magtarr haawai chamāg nem wajap'a wau nāmta hiseg sim wounaun chi jaau wēnārrām k'ānta hisegba, hich Hēwandam hichdēu maachig hich Hak'aar deejemchata hiseg sim, chamāg maachdēu jaau wēnārrām hiekjā hi dēn haawai.

⁹ Mag Hēwandam hiek hāk'a nām gaaimuua k'odk'a t'ānām k'ānān hap'ajā warag chik'am k'a k'ōsi hamk'īir chan mua tag pārag bālrgājā jaaupāibam, hich Hēwandamauchata ya pāar mag k'ōsi wēnārraa k'augpi s̄iewai.

¹⁰ Macedonia durram k'ānān hāu pāar t'um hagdaujō chik'am k'a k'ōsi wēnārraajem chadcha; magām hāba mamā marau waragta jūrr hagdaujō dich k'apeen daupii habat hanām.

¹¹ K'õinaa w  nrrajuuta h  k'an   nem hinagdam wauju haai n  m k'ai, hag gaaipaita n  isit. P  ach juadamaucha p'idk'abat, nawe maachd  u p  achig jaaujemj  .

¹² Maagwai bit'urgam k'  n H  wandam hiek h  k'aba n  m k'  nauj   p  ach mag hoowai, p  ar h  ugar k'aigba hiek'abaju; mag n  m d  i h  chab p  ach mag p'idk'aawai p  achd  u nem hig n  m hat'eej   p  ar haugch  ebaju.

Maach P  r Jesucristo b  eju Pabloou jaautarr

¹³ K'odamnaan, s  i H  wandam hiek h  k'aba haajem k'  njo p  ach h  k'  irjuu hapimaaugau, marau p  rag jaaum hig n  m, j  ga haaj   m  g maach H  wandam hiek h  k'a n  m k'  n mee-wai.

¹⁴ Maad  u k'ap'   n  m Jes  s meewia deeu hiiu p'iidatarr. Magtarr haawai t  raucha hi hiek h  k'a n  m h  totarr k'  nja deeu hich H  wandamaau p'iriutk'a hauwia hich Jes  s pierrum d  i b  ejuj   chadcha k'ap'   haju haai n  m.

¹⁵ Magua maach P  r Jes  s hiekta maach hiek gaai t'awi p  rag k'ap hamk'  ir marau mag n  m: Maach P  r Jes  s b  em hed maach hagt'a chi hiiu durrum k'  n chan maach na k'  chtarr k'  n na hi k'  irp'ee pos haimabaju, maach nawe k'  chtarr k'  nta nacha p'iidatk'aju haawai.

¹⁶ Maach P  r Jes  s hich b  em hedan hichta nem hiek t'eeg b  eju, H  wandam trompeta t  e habarm d  i Arcangelau hi pierrum jaauwai h  a habarm hee. Mag h  gt'armua pierrwai Cristo hiek h  k'a n  m meetarr k'  nta nacha hiiu p'iidatk'aju;

¹⁷ maimuata maach hagt'a chi hiiu durrum k'  n s  i h  gt'aa hedj   baug hee d  g  lp jiirk'a hat'amj   hawi mag chi maach nawe meetarr k'  npa hich mag hi d  i h  ba n  isiju.

¹⁸ Mag hi d  i h  ba naaimaju haawai magam hiek hig hiy  n n  muata warag hagdauj   p  ach k'apeen k'  ir honee hapibat.

5

¹ K'odamnaan, mam   j  agwaita mag maach p'   hawaan b  eju hed chan mua p  rag jaaup  ibam.

² Ya p  rau k'ap'   n  m, maach P  r Jesús b  em hedan, s  i nem j  gk'ajemta hedaar d  g  lp nem j  gk'abaich  mj  ta barch  ju.

³ Maguata chi h  k'aba n  m k'  nau, "H  sin chad maach k'ajap'a k'õinaa hap'  baad  bma" han  m hee, d  g  lp ham h  ju hed barch  ju, s  i k'ajap chaai hawaag d  g  lp h  li chaai machk'abaad  mj  . Magbarm hed chi t'  bagk'a n  isim k'  n chan ni h  bj   H  wandam jua heemua peerd  bam.

⁴ K'odamnaan, pari p  ar hagt'a warramj   s  i k'  chag heeta k'aba n  m, mag maach P  r b  em hedj   hok'opp'a n  m hoocheeg.

⁵ Ya pāran t'umwe hararag heem k'ʌʌnau; ya pāar hāsdawam k'ʌʌnk'a t'ʌnaabahab. Maach chan hedaram k'ʌʌn k'aba ni k'ičag heem k'ʌʌnjā k'abam.

⁶ Magua warm k'ʌʌnjö sīi parhooba dichdēu nem waumpierr wau wēnʌrraju k'aba nʌm; magju k'ääi wajap'ata k'iir k'aug naaju haai nʌm hi bēewaim hat'ee, sīi pōr hee nag wai nʌmjö hok'op'a k'aba.

⁷ Maadēu k'ap'ʌ nʌm, hōran hedaa paawaita k'äidʌtk'aajem, maimua k'ëumamuata dötarr k'ai, hedaa paawaita hīchab k'ēch t'ʌnaajem.

⁸ Pari maachin hāsdawam k'ʌʌn haawai donnaanjö parhoob nem wauju k'aba nʌm. Maachin Hēwandum hiek maachdēu hogdʌba hëk'a nʌmta warag k'ōsi hëk'anaa, Jesucristoou maach peerdʌ hawaan bēeuuta hich mag k'iir heyaa wai wēnʌrraju haai nʌm.

⁹ Hēwandumau maach jʌr haauwai chan deeu hāsie maach gaai jua k'ʌaba hichdēu hampierr haagta maach jʌr hauba-jim. Hirua maach jʌr hautarran, maach Pōr Jesucristo gaaimua hāu peerdʌ wēnʌrramk'īrta maach jʌr haujim.

¹⁰ Hichta maach kōit hʌdʌraa hich t'ōopijim, magbarm gaaimua deeu hich bēewai hagt'a hiiu durrum hoobaicheewai, wa meewi naawia k'āijā, hīchab hich dāi wēnʌrramk'īr hich dāi harraag.

¹¹ Mag hi dāi hāba naaimaju haawai hich jāg pāach nʌmjö pāach k'apeen k'īr honee hapinaa Hēwandum hiek jaau nʌmuajā hagdaujö chik'am hubʌ hapijuuta hēk'abat.

¹² K'odamnaan, marau pārag jaaum hig nʌmʌn hīchab, har pāach hee chi pōrnaan Hēwandum hiek jaaunaa pāach wawiejem k'ʌʌn chan hoob pārau sīi hamag hoobamjö hamiet hanʌmʌu, hamag p'agmaaugau.

¹³ Magʌm gaai p'idk'a durrum paar wajap'a ham daupiinaa ham k'a k'ōsi habat. Magnaa pāach wir haigpajā k'ōinaa naajeet.

¹⁴ K'odamnaan, har jāg p'idk'amap'a sīsidʌm k'ʌʌnagjā hik'ʌaba meeurräu sīubat p'idk'amk'īr. K'a honeg chuk'u nʌm k'ʌʌnjā k'īr honee hapinaa bʌʌr habarm gaaimua pekau hee burrijöö nʌm k'ʌʌn juagjā hoobat. Pari mag nem jaauwaijā k'ajap'a hit'ūu habat ham dāi.

¹⁵ Chik'amnau pāach dāi k'aigba haawai hoob hich hagjö haju hawia ham dāi k'aigba hamiet. Magju k'ääi pāach nem waaupierr nem wajap'a waujuuta hēk'abat, pāach wir haigpai maimua t'umaam k'ʌʌn dāi hawiajā hich hagjö.

¹⁶ Hed hēepierr hich mag honee habat.

¹⁷ Hed hēepierr Hēwandumagta jēeub k'aba jēeubat.

¹⁸ Mag j̄eu n̄mua nem t'umaam paar hirig häu hajim habat. Pāar Jesucristo dēnk'a naawai magta hirua hapim k'ōsi sim pārag hich d̄i.

¹⁹ Hēwandam Hak'arau pāach k'apeenag nem waupiewai hidēu waupibat, hoob maḡm waumiet haba.

²⁰ Hēwandamau k'īrjug deewia pāach hee hi hiek jaau n̄am k'ānau nem jaauwai, hoob s̄i hūrbamjō hamiet.

²¹ Hamau jaau n̄am t'um wajap'a hūrnaa chi wajap'ampai pōr hee hat'at.

²² Nem wau n̄mua maach pekau paarpapiejem nem warre t'um hisegbap̄it.

²³ Hēwandam hichdēu hōor k'ōinaa hapijemuata pāar wajap'a pekau chuk'u wai s̄iek'iin häu hak'am. Magua pāar kōit Hēwandamag j̄eeu chirām, pāar hak'aar, pāar mor maach chi hārām cha maach hiyāl n̄ampa t'umaa wajap'a t'ān̄lāmta maach Pōr Jesucristoou hich b̄ewai hoochēmk'īir.

²⁴ Hich chi pāar j̄ar hautarrau chan hich hiek'abarm bālrjā s̄euk'aba s̄ierrām. Hí mag s̄ierraawai hichdēu mag habarmjā chadcha s̄ierrām.

Pablo salud hābmiecharam

²⁵ K'odamnaan, maar kōitjā hīchab Hēwandamag j̄eeubat.

²⁶ Maach k'odnaan t'umaam k'ānag m̄ salud deebat.

²⁷ Maach Pōr Jesuu m̄rāg jaaupi s̄iewai hi hiekta mua māch hiek gaai t'āwi hēsap gaai m̄g p'ā deepāi chirām. M̄g mua p'ā deepāi chirām Hēwandam gaaimua t'um maach k'odk'a n̄am k'ān jāgdaar t'ārbat, hamach jāglucha hūrmk'īir.

²⁸ Maach Pōr Jesucristoogta pāar kōit j̄eeu chiraajem, hichdēuta pārau nemdam hig n̄am t'umaa dedee hamk'īir.

M̄gdampai hajim pārag jaaupāim hig chirarr. Hayoo keena,

Pablo

2 TESALONICENSES

Biek numiim hēsap Pabloou

Tosalónicapienag p'ā deepāitarr

K'aíu p'ājī maimua chijā k'ʌn hat'eeta p'ājī. Chamág hēudeem cartajā Pabloouta p'ājim hīchab Tesalónicapien hat'ee. Mag nacharam hēsap deepāitarr k'ur därrāa haadém hee hagt'a hamachdēu hāk'a nám gaaimua dau haug wau nám hanámjā hichdēu hūr sijem haajem. Mag nám dāi hirua hūrwai hāaur k'ʌnau hajappai k'augba naajim haajem, mag maach Pör Jesucristo deeu hich chognaan dāi hichta chi Pörk'a bēewi hichdēu higbaju k'ʌnag warre hamach k'īrcha jaaubarm hed chi hāk'a nám k'ʌn dāijā jāga haju (1:8-9). Mag wir haig hamach k'apeenaupai hamach dau haug wau naawai hāaur k'ʌnau k'īrjuawai ya hag hed pabaichémpii naajim haajem. Maguata Hēwandamau juau k'ājā ham dāi jāgpi sim haajeejim hanám. Hamachdēu mag k'īrju nám gaaimua hāaur k'ʌn chará ya p'idk'ajā p'idk'aba naajim hanaabá, heeu dēgölp Jesús barbaicheewai sīi hamach p'it'ur hatarrdam werplaju hawi.

K'an jawaagta p'ājī. Pabloou hamag mág hēsap p'ānaa deepāitarran hamag, jāgwiata mag chik'amnau dau haug waupi námjā hāwat wēnrrá ha jaaunaa Hēwandamau mág durr hi hagk'abarm hedjā jāga haju ha jaaupääig hajim. Pabloou nacha hamag jaaujim, k'ant'eeta Hēwandamau hich chaain hādraa dau haug waupiejē chik'amnaan juu machgau. Hi hiek jāg Cristo hiek hāk'a durrum gaaimua dau hap'ʌn haajerr jūrr hich Hēwandamauta ham hich haar p'ë hauju haajem (1:5). Hajapcharan hich Cristo pierrwaita hich gaaimua dau hap'ʌn haajerr k'ʌn k'īr meeupiwi, jūrr mag hi higar durarr k'ʌn dāi k'aigba haajerr k'ʌn gaai hirua juu k'ababu (1:6-7). Maimua hīchab hamag k'ap hamk'īr hajap'a jaaupāijim, hagt'a Cristo bēewi mag hich hiek hisegtarr k'ʌn gaai mas haju hed k'aba sim (cap. 2).

Salud

¹ Mäch Pabloouta Silvano dāi Timoteopa hāba námua mág hēsap p'ā deepāi chirʌm pāar Tesalónica p'ōbör hee Cristo gaaimua maach k'odk'a nám k'ʌnag. Mua k'ap'ʌ chirʌm, pāar chadcha Hēwandam chi Haai gaai hubʌ t'ierrk'anaa hīchab maach Pör Jesucristo dāijā hubʌ nám.

² Marau Hēwandam chi Hayag jēeunaa maach Pör Jesucristoogjā jēeu nám, pāar hāuu wai nám dāi hīchab k'ōinaa wai wēnrrramk'īr.

Cristo bëewai pekau paraam k'ɻɻn gaai Hēwandamau mas haju

³ K'odamnaan, pārau pāachdēu häk'a nɻm hiekta chadcha warag hogdʌba häk'anaa haguata nem juu t'eeg paauk'amam däi wir haig pāach k'apeenjā waragta daupii paauk'amaawai, chadcha pāar gaaimua marau Hēwandamag häu hajim haju haai nɻm.

⁴ Pāach jāg durrum gaaimua chadcha maachdēujā mɻg maach Hēwandam hiek häk'a nɻnlidʌmpier wēnɻrramua pāar hēugar wajap'a hig hiyāl haajem. ¿K'an jāgwi? Jāg hōrau pāach däi k'aigba pāach hēudee hēk'abaadēp'ɻamjā magɻm higba k'īr t'ūu hāwat durraawaima.

⁵ Pāar jāg p'it'urg hāwat durrum paar, Hēwandam t'umaam k'ɻɻn däi nem hagchata waaujeewai, pāar hirua hich haar hōbēju hayaa hapiju. Mag hi gaaimua maagjerr paar pāar däi mag häu hawiajā, häbmuajā pōd Hēwandamau pāar däi jāgbaju haai sim haju k'aba sim.

⁶ Jōoi t'umaam k'ɻɻn däi mag nem hagcha waaujeewaita jāg pāar dau haug wau nɻm k'ɻɻn dāijā hirua hīchab hich hagjō ham hap'ɻɻ hapiju.

⁷ Magnaa pāach chi dau hap'ɻɻ durrum k'ɻɻnta mɻg hatag maach Pör Jesúus sīi hōtdau huu t'ɻɻnlm hee hich chognaan chi juu t'ierrnaan däi hāgt'armua bëewai maach t'um häba juu hāpiju.

⁸ Mag hi hurum hedan har hōrau hich higmap'a haajerr k'ɻɻn däi maach Pör Jesuu hōor peerdʌ haaujem hiek jaauwaijā hasekasmap'a haajerr k'ɻɻn gaai mas deenta humrum.

⁹ Mak'ɻɻnan sīi hirua bark'ɻɻipäiwia mam hich mag hok'oo nɻnisiegau. Magbarm chan tag maach Pör Jesúus k'īr wajaugjā hooba, ni hi juu t'eegjā hoobaju.

¹⁰ Mag hi pierrwai hi chaain chi häk'a durrum t'umaam k'ɻɻnauta hirig hee haju. Maig pāarjā hi däi naaju, marau pāachig jaautarr hiek häk'atarr haawai.

¹¹ Maguata marau Hēwandamag pāar kōit hich jāg jēeu durraajem, hichdēu pārag hich hiek häk'api haauwai hichdēu wēnɻrapim k'ōsi sīerrjō wēnɻramk'īr. Marau k'ap'ɻ nɻm, pāachdēu chadcha häk'a nɻm gaaimua pārau dārrcha hi hat'ee nem wajap'am waum k'ōsi nɻm. Mamɻ mag nem waujujā, hich juu t'eegauta mag pāachdēu hig nɻmjō hapik'iin häu hak'am.

¹² Mag nɻmuua pāar gaaimua maach Pör Jesujā t'umaam k'ɻɻnau t'ö hiek'aju. Magbaawai hichdēujā hīchab maach Hēwandam dāimua pāach k'īrcha häu pāar t'ö hiek'aju.

2

Cristo bëeju na woun häb chi k'aigbam bëeju jaautarr

¹ K'odamnaan, maach Pör Jesucristo pierrwai maachin chadcha hi däi n̄lisiju. Mamλ mag hi bëeju jaau n̄am gaaimua chan

² hoob parhoobam k'λnag hλdλr pāach k'ūgurpimiet, Hēwandam hiek hawia pāachig jaau n̄muua, sīi hōor hijējēbk'am hūrwia, wa hēsapjöm k'āijā maar hi gaai t'λwia parhooba pāach haig deepäi n̄am gaai ya maach Pör Jesucristoon barbaichäm ha jaauwaijā hoob magλm gaaimua pāach k'ūgurpimiet.

³ Hābmua k'āijā pāachig mag jaauwai maan sēuk'aawaiu. Hich Jesucha bëeju na hichiita woun hāb chi k'aigbam mλg jēb gaai s̄leicheju. Mag wounauta hōor Hēwandam däi meeuk'apiju. Mamλ mλg hatag paawai Hēwandamau jūrr hi gaaita jua k'λaba hich mag hi gaai mas wai n̄rraju.

⁴ Pari hichta mλg jēb gaai s̄iweran hich mag wounauta Hēwandam higwia nem jaau n̄lmjā bλλrjā k'ōchk'aba ni sīi hirigjā jēeupimap'a haju. Maguan mawia hichta Haai hi jēeujem degjā jupimaju; mag jupimawia hiita Hēwandamau haju, hichdēupai.

⁵ ¿Pārau k'īir hee paba nλ, har mλ pāar haar chiraawai hich mag hiek mua pāachig jaaujerr?

⁶ Pārau k'ap'λ n̄am hīchab, k'aniuta mλλgwaiwe hi bëepiba sīi hāba hich bëeju hed haadeewaita hλdλraa bëepi nλ.

⁷ Mλλgwaiwejā hōrau nem k'aigbam pōm wau t'λnλm. Mamλ mag hābmua hidēu hi bëepiba t'λa wai simjö sim chawag k'echeu hat'aawaita warag k'aibag hat'uucha t'λnλisiju.

⁸ Mag hidēu hλdλraa hich bëepibaawain chadau mag woun chi k'aigbam bëewi s̄leicheju; mamλ par mag k'aibag s̄iewiajā maach Pör Jesuu, sīi p'uasirbapäimjö, hich hooimλgau hich juu t'eeg däimua warre t'ōopäiju.

⁹ Mag woun chi k'aigbam bëejuun, mepeer juu t'eeg däita bëeju. Mag simua haawai chi meperau hi juag hooju, hag na hōrau nem hooba haajempa hōor dauderra waumamk'īir; mamλ mag waumamλn sīi hōor k'ūguraagpaiu.

¹⁰ Magbaadäm habarmλn, har pōd peerdλba hawia Hēwandamau hisegju k'λλnan hichdēu k'ūgurm haig nem parhooba waumamua k'ūgurmaj, chadcharam hiek hamachig jaautarrjā warag higba ni hāk'ajā hāk'aba hawia maach Pör Jesuug hλdλr hamach peerdλpiba harr haawai.

¹¹ Mag gaaimua hich Hēwandamaujā hīchab hλdλraa mag nem chad k'abamλg ham k'ūgurpimaju, magλmta chadam hiekjö hāk'amamk'īir;

¹² magbaawai hīchab magλm gaaimua hamach k'ōchagpierr nem k'aigbamtwaum k'ōchgau chadam hiekta hāk'aba harr gaaimua jūrr hich Hēwandamauta ham gaai mas haímλ mas haag.

Hēwandamau hich hat'ee peerdʌ hawaag jʌr hautarr k'ʌn

¹³ K'odamnaan maach Pör Jesuu k'a k'ōsim k'ʌn, hichiita marau pāar gaaimua Hēwandamag hāu hajim haju haai nʌm. ¿K'an jägwi? Pāachta jäig Tesalónica p'öbor hee chi nacha Hēwandamau jʌr hautarr k'ʌn haawaima. Magnaa hīchab hich Hēwandam Hak'aar maachig nem wajap'a waupiejem dāimua pāachdēu hāk'atarr gaaimuapa pāachta nacha peerdʌwi naawaima.

¹⁴ Magaag hat'eeta Hēwandamau hōor peerdʌ haaujem hiek marau jaau wēnʌrrʌm gaaimua Hēwandamau pāar hich dēnk'a haujim, mlg hatag pawiajā maach Pör Jesucristo hajaug hich mag hoo wēnʌrrramk'īir.

¹⁵ Magau k'odamnaan, Hēwandam hiek k'īrchajā marau jaaunaa sīi hēsap p'ā deeplā nʌm gaaijā pāachig jaautarr chan hoob k'īir hok'oomiet. K'īir hok'ooju k'āai pārau warag hag gaaita hubʌ t'ierrk'a nʌisit.

¹⁶⁻¹⁷ Maraun, hich maach Pör Jesucristoouchata maach Hēwandam chi Haai dāimua pāar k'īir jāsenk'anāa pāar juag hoopim k'ōsi nʌm, pārau nem jaaunaa nem wau nʌm t'um wajap'ata hōbēbēr hamk'īir. Hich Hēwandamauta maach k'ōsi k'īir jāsenk'ajim, hich mag wēnʌrramua hich dāi hogdʌba nʌsijujā k'ap hamk'īir.

3

Pabloou hich k'apeen dāimua hamach kōit jēeupi narr

¹ K'odamnaan, hābmiecha paawai marau pārag maar kōit jēebat hanʌm, mag gaaimua pāach hee harrjō maach Pör Jesuu hōor peerdʌ haaujem hiekta jōpcha durrpierr haaidʌbaadee hōraujā hāk'am k'ōsi hamach t'āraucha hāk'amk'īir.

² Pārau k'ap'ʌ nʌm, t'umaam k'ʌnau chan Hēwandam hiek hogdʌba hāk'aba haajem. Maagwai jēeunaat, hōor k'aibag sīsidʌm k'ʌn jua heemuajā hāu maar peerdʌmk'īir.

³ Mamʌ hich maach Pör Jesucristoou hich garmua chan maach k'a hogdʌba sīerraawai pāar hirua hich dāi hubʌ wai sīlenaa mag k'aibagk'am k'ʌn jua hee burrpimaaugaujā pāar t'la wai nʌrraju.

⁴ Pāar chadcha maach Pör Jesucristo dāita wēnʌrraawai marau k'ap'ʌ nʌm, pārau marau nem jaau nʌm hipierr nem waunaa mlg hatagjā hich jäg wau nʌsiju.

⁵ Mag pārau maach hipierraajah k'ap'ʌ naab mamʌ, warag Hēwandamag jēeu nʌm, hich jäg hichdēujā maach k'ōsi harrjō pāragjā warag wir haig pāach hagdaujō daupiicha hamk'īir. Magnaa hīchab maach Pör Jesucristo juapaata pārag deepi jēeu

näm, chik'am juu machgau pāach dau hap'ʌʌ hawiajā hich dēnþö hāwatamk'īir.

P'idk'amap'am k'ai t'achjā k'öbaju haai sim

⁶ K'odamnaan, maach Pör Jesucristo hiekta maach hiek gaai t'ʌwi marau pārag jaaum hig näm: Har hōor pāach hee sīi hamach k'öchagpierr ham k'öchgau p'idk'amap'anaa marau pāachig nem wajap'a jaautarr chaaur nʌrrjēem k'ʌʌn dāi hoob k'apeerk'amiet.

⁷ Pārau k'ap'ʌ näm jāga maar pāar hee wēnʌrrajī. Maar mag sīi parhooba maachdēu hampierr wēnʌrraba harr haawai pārau pāachdēujā k'ap'ʌ näm, k'anjōm nemta pārau maar juu hoowia hagjö maar dēnþö wauju haai nʌ.

⁸ Maar chan mag sīi p'idk'ajā p'idk'aba hōor higaau par t'ach k'öba haajeejim. Hante hiwiir hābmua k'āijā maar jāhogam k'öchgauta hichpa k'öjudam chuk'u chirajim ham hugua, k'ajeeu durrum hāba, maran hedaram magwe p'idk'aajeejim maach bidam hat'ee.

⁹ Maar mag p'idk'a wēnʌrrarr chan mag maach wēnʌrrʌm paar pārau marag sīi par t'ach k'öpiju haai k'aba naawaijā k'aba, maach mag p'idk'a näm hoowi maachjö p'idk'amk'īrta maar jāg wēnʌrrajim.

¹⁰ Maach jam pāar dāi naat'uurwai marau pārag hiek'a plajim. Mag hiek mʌg hajim: "Pāar hee hāb k'āijā p'idk'amap'a sim k'ai, magan t'achjā k'öbaju haai sim." Ma hajim marau pārag jaau platarr.

¹¹ Pari magtarrta marau maumua hūurwai hāaur k'ʌʌn mag sīi p'idk'ajā p'idk'aba, parta naajem hanʌm.

¹² Har mag bʌʌrjā nem waujujā chuk'u näm k'ʌʌnag marau, "Sīi par naaju k'āai p'idk'abat" hanʌm "pāach bi hat'ee." Maach Pör Jesucristo hiekta hi himeerba marau mag jaaupāi näm.

¹³ K'odamnaan, nem wajap'a wau näm gaaimua chan hoob pārau k'ajeeu näm hawia tag nem waubam hamiet.

¹⁴ Mʌg marau pārag p'ā deepāi näm hiekta hābmua k'āijā hasekasmap'a sim k'ai, magan mag wounan warre t'umaam k'ʌʌnag hich mag sim k'ak'apdö hapinaa hoob hi dāi k'apeerk'amiet, hich dāi magbaawai deeu k'īir naauwia deeu hewag k'īirjumk'īir.

¹⁵ Mamʌ magwia k'āijā hoob hi dāi hiekk'ōr paraa nʌmjö hi hoomap'a hamiet. Magju k'āai hagt'a pāach k'odk'a sīewai sīi hi wawibat.

Pabloou chi hāk'a durrum k'ʌʌn kōit Hēwandamag jēeutarr

¹⁶ Maach Pör Jesús maach k'ōinaa hapiejemʌgta pāar kōit jēeu chirʌm, pāar wēnʌrrʌmpippierr hichdēuta pāar k'ōinaa wai nʌrramk'īir. Hichchata hich mag pāar dāi sīepim k'ōsi chirʌm.

¹⁷ Mʌch Pabloouchata mʌch juadamaucha pārag mʌg hābmiem saluddam p'ānaa deepäi chirʌm. Mʌch hēsap p'āapierr hich jäg mʌchdëucha mʌch t'är firmaapääijem, chadcha mʌchdëuchata deepäi chirʌm k'ap hamk'īir.

¹⁸ Maach Pör Jesucristoogta pāar kōit jēeu chiraajem, hichdëuta pārau nemdam hig nʌm t'umaa dedee hamk'īir.

Mʌgdampai hajim pārag jaaupläim hig chirarr. Hayoo keena,

Pablo

1 TIMOTEO

Nacharam h̄esap Pabloou Timoteoog p'ā deepāitarr

Chi p'ātarr. Cham^λ k'^{λλn} carta numí Timoteoog deepāitarr maimua Titoog deepāitarr d̄xi mak'^{λλn} t'ārjupta hābmiecha Pabloou p'ātarr k'^{λλnau}. Mak'^{λλn} carta pastornaan hat'eeta p'ātarr haawai negōonau "cartas pastorales" haajem.

K'aígta p'ā deepāijī. Pabloou m^λg carta deepāi sim jaar, Timoteo pastor hajim haajem Efesoom iglesia hee; magua hirigta deepāijim haajem. Warrcha Pabloou Efeso p'ōbör hee maach peerd^λajem hiek jaauwimaawai hōor k'apaana hāu Cristo hiek hāk'ajierram haajem. Mag hāk'a p'ōbaaderr haigmua Timoteoogta Pabloou chi Efesoom iglesia jaau p^λatarr haawai Timoteon p'idag pōomata wai s̄ejim haajem. Mag jaar chan h̄isimjō Hēwandamag jēwaag hāba biird^λajem dijā chuk'u harr haawai s̄ii parhoobam degta hamach dārr habarmpiere hagdaujō hamach pastor d̄xi podpaajeejim haajem. Mag t'anarr t'um chi pastornaan Timoteoogta jaau p^λajim Pabloou.

Timoteon chadcha Hēwandam hiek hichig jaaupi jaautarr gaaita hogd^λba p'ik'd^λanaa Pablo d̄xi k'apeer hajap'am hajim haju haai n^{λm}. Chadcha hich jōoi Pablooujā hi chig haba haajeejim (Fil. 2:19-20).

K'an jawaagta p'ājī. Pabloou Timoteoog m^λg h̄esap p'ā deepāitarran hi wawieg hajim; hiruajā h̄ichab Cristo hiek hāk'ajerr haawai hōor heejā hī jāga n^{λrraju} haai s̄ejī ha jaaupāaig; mag n^{λm} d̄xi h̄ichab hich chi Timoteo Efesoom iglesia hee pastor harr haawai chi hāk'a durrarr k'^{λλn} dāijā hirua jāga haju haai s̄ejī ha wawieg. Mag Pabloou Timoteoog hich iglesia hee jāga haju haai s̄ejī ha jaaupāitarr gaaimua h̄is hewagjā maadēu k'ap'^λ haju haai n^{λm} jāga naaju haai n^λ maach iglesia (3:15).

Salud

¹ M^{λλn} Pabloou, Jesucristoou hich hi jaaumk'īir j^{λr} hau-tarr. Hēwandam maach peerd^λ haumieu Cristo dāimua chogpāitarrauta p^λ hat'ee m^λg h̄esap p'ā chir^{λm} Timoteo.

² Mag Jesucristo cha mua jaaupāitarrauta m^λg hatagjā hāu maach k'^{λīr} meeupiju. Maachdēu hi hiekpai hāba hāk'a wēn^{λrram} gaaimua p^λata mua m^{λch} chaaijō hārcha hig chit^{λm}. Maach Haai Hēwandamag jēeunaa maach Pōr Jesucristoogjā jēeu chir^{λm}, p^λ dau hee haug k'aug paraanaa hāuu wai n^{λm} d̄xi p^λ k'ōinaa wai wēn^{λrramk'īir}.

Chad k'abam hiek jaau nám gaaimua Pabloou hiek t'eeg jaaupäitarr

³ Har na mäch Macedoniaag maagpaawai mächdëu pørag jaau chirarrjö, hich jäig Efeso p'öbör heepai chirsí, jäg sii sëuk'a nem hagchajä k'aba jaau wënrram k'lanag tag jägäm hiek jaaupiba haag.

⁴ Hoob sii jäg hamach jöoin higwia hamau waaujerr higp'öbaadëmjä warag hag gaaipai par hamach hip'it'ur pña chluu hapim hamag. Jägäm hiek jaau námuu siiita warag hoor hee hiek póm maadëujä k'augbata hapäi sim. Sii hoor k'ügur p'ë wai námuu warag hõrag Cristo hiek hæk'api haujujä k'irjubata nám, Hëwandamau maachig jaau simjö hamachigjä hagjö jaau simjä k'augbamjö.

⁵ Mua pørag mag jaaupäi chiramän, hich mag wënrraju k'ayau warag chik'am k'a k'ösi hamk'irta mag ham wawibá ha chiräm, magbaawai hamau hagdaujö hö hajap'anaa nem k'aigba waujujä k'irjuba sii t'ärauchata Cristo hiek hæk'amk'ir.

⁶ Mamä har chi sëuk'a nem jaau nám k'lanau magba, warag k'irjug chaaur k'irjuwia sii parhooba maadëu nem higmap'amägtä hee t'änarram.

⁷ Mag wënrramta hamaun hõraujä hamachig hamta Moiseeu p'ä pñatarr hiek jawaagjä chi machnaanau hapim k'ösi nám. Mamä mag hamachdëupaijä nem jaau k'aug nám hanamta, hamachdëu jaau wënrramjä k'augba nám.

Chijä k'lan hat'eeta Hëwandamau ley deejī

⁸ Jäg Hëwandamau Moiseeg ley p'äpitarran chadcha chi hajap'amäu. Mamä hïchab maadëu k'ap'ñ haju haai nám, chijä k'lan hat'eeta Moiseeu mag p'ä pñají.

⁹ ¿Pñarau k'irjuawai nem hajap'a waaujem k'lanag tag nem waupiba haagta Moiseeu mag ley p'ä pñají? Mag k'abam. Moiseeu mag Hëwandam ley p'ä pñatarran, har nem jaau námjä hürba warag chaaur hæk'a hæk'a siierrjëem k'lan hat'eyau: nem k'aibag sii pekau waujupai k'irjuajem k'lan hat'ee; har Hëwandam högk'abanaa hi hiekjä hæk'aba, warag hi wau hiek'aajem k'lan hat'ee; har hamach dënnaanjä wir haig t'oojem k'lan hat'ee; maimua har t'um chik'am juau t'oojem k'lan hat'eeta p'ä pñajim.

¹⁰ Lein hïchab har dich hoor k'abam dñita k'apes haajem k'lan hat'ee; har dich k'amannaan happaita hñlin dñimjö, wa hñlin k'äijä hamach happaita hemk'ooin dñimjö haajem k'lan hat'ee; har hajués hoor pñrnaa hamach hat'ee p'idx'amk'ir dñr harrjem k'lan hat'ee; sëunemk'am k'lan hat'ee, maimua har chad k'abam nemta chadam hiek gaai t'ñ hiek'a siierrjëem k'lan hat'eeta p'ä pñajim. Hajapcharan lein har t'um Hëwandamau hich hiek gaai nem hajap'amta

waipi jaau sim hipierra k'aba, warag nem parhooba wau wēnarram k'lan k'aibag waumk'irta p'ā plajim.

¹¹ Mua mag nem hajap'amta waipi sim ha chiram chan mäch hiekpajā k'aba, jāan hich Hēwandam hōor dāi hajaug k'itamuata mārlag jūrr jaumk'ir jaautarau. Magua mua maach peerdajem hiek jaau chitampierr hich magta jaau chitam.

Hich peerda hautarr paar Pabloou Hēwandamag häu hajim hatarr

¹² Maach Pör Jesucristoou hich hi jaumk'ir mäch jar hautarr paar hirig häu hajim ha chiram. Hichdēuta häu mā juapá jāppibarmjö habarm mag hich hiek jaumk'ir. Hirua hoowai mua hich p'idag gaai hogdaba chitaju k'ap'a sīerr haawai māg p'idag mārlag deejim.

¹³ Muan warran Cristo hēugar k'aigba hiek'a chitajim; magnaa hi hiek hāk'a nām k'lan k'aibag wawaag ham hēudeejā hēk'anāa hich Cristo t'ärcha t'ärts'ärnaajā hīchab hi wau hiek'ak'a haajeejim. Mag chitarr hāba, Hēwandamau mā dau haug k'augjim, hagt'a hi hiek hāk'aba chiram gaaimuata mäch mag chitamjā k'augba chitaajerr haawai.

¹⁴ Jūrran mag chitajieb māmā, maach Pör Hēwandamau häu magamjā higba mäch k'aibag t'um chugpatarr haawai hāba Jesucristo hiekpaita hāk'a chitam. Magua hīsin mua hi k'ōsinaa mäch k'apeenjā t'um hāba daupii chitam, har chadcha hi hiek hāk'a nām k'lanau haajemjö.

¹⁵ Dich hin hiek'ōin t'umaam k'lanau k'ap'a haju haai nām: "Jesucristo māg jēb gaai bēewain pekau paraam k'lan peerda hawaanta bēejim." Ma chan sēuk'aawaijā k'abam. Warran mālan mächta hārcha pekau pōm chitajim, tagam k'lan k'āijā.

¹⁶ Māmā mag mächta hatcha nem k'aibag chitarr haawaita Hēwandamau warag mā dau haug k'augam k'ōsi dau haug k'augjim, mā magbarm gaaimua t'umaam k'lan nem k'aibag sīsid hawiajā magam higba, Hēwandamau hamagjā "Mua pāar mächig bēeta hoo chiram pāar peerda hawaag" ha sim k'ap hamk'ir. Magua hewag pawiajā hamau mā dēnjo hāk'amān, häu peerda nāisiewai Cristo dāi hamach hich mag nāisiju k'ap haju.

¹⁷ Maguata t'umaam k'lanau Hēwandampaita t'ō hiek'aju haai nām, hichta hich mag Rey chaark'a sīerraawai. Hichta hāba t'ōjā t'ōba, hich mag sīerram warrgarwe. Hí pōd maadēu hooba haajem. Hichta hāba Hēwandam charau. Hichdēupaita nem t'um k'ap'a sīerram. Maata maach Hēwandamau.

¹⁸ Hajap chirā Timoteo. Pālta mäch chaaijō wai chitaawai mua pārlag jaauk'im: Na har Hēwandamau k'apeenag hiek'apibaawai pā higwia jäga pā p'ik'aju haai chirā ha

jaautarrjö, hich jäg Cristo hiek maachdëu häk'a nám gaaita hublñaa, nem k'aigba waujujä k'íirjuba, warag maach Héwandum hiekta jaaubá, sii meeuk'a jääu námjö nem pla chuk'u.

¹⁹ Pua k'ap'Λ chiram, maach k'apeen hääur k'Λnau hamachdëu nem hajap'am wauju haai nám k'ap'Λ narrta warag chaaaur k'íirjuwia ya hís parhoobata wénrram.

²⁰ Magta hajierram maach k'apeen Himeneo Alejandro däi. Maguata hamau deeu hewag k'íirju nám hora mua warag meperagta ham t'Λsieberäim, ham däi hichdëu hampierr hamk'íir; hamach däi jägbaawai hëudee tag sii Héwandum däi hiblñr wau námjö hi däi jägam hugua.

2

Jäga haju haai nám Héwandumag jëeu nám haig

¹ Keena, mua päräg jaaum hig chiramn mágau: Hõor t'um mág jëb gaai t'Λnám k'Λn kõit Héwandumag jëeubat. Mag jëeumamua nem t'umaam paarjä híchab hirig häu hajim habat.

² Presidentenaan kõit jëeunaa híchab tagam k'Λn t'um chi t'et'emnaan maach pörk'a t'Λnám k'Λn kõitjä Héwandumag jëeubat, maach t'um häba k'óinaa wénrraag. Mag warag maadëu jëeumamua hirig: "Héwandum, pua hamag k'íirjug k'ap'Λ hapibarju, nem hajap'a waumk'íir" ha jëeju haai nám. Pärau magta jëeumän, Héwandumau hamag k'íirjug hajap'a deebaawai maach t'umaam k'Λnta honee nám däi k'óinaa wénrraju, Héwandumau k'ósim nemjä maachdëu waum haig wauju hayaa. Maagwai mag Héwendumau k'ósim nem waauwaijä bigaaum k'Λnnau magam habaju.

³ Pärau mag t'umaam k'Λn kõit jëeu nám magan häu k'éräm. Mua päräg mag jëeupi chiramn, Héwandum maach peerdlajemuajä hich magta hichig jëeupiejeewaita mag jaau chiram.

⁴ Hiruan t'umaam k'Λnnag chadcha hichdëu maach peerdl haaujem hiekta k'ap'Λ hapim k'ósi sim, mag k'ap'Λ náisiewai t'umaam k'Λnnau hamach peerdlju haai nám ha k'ap hamk'íir.

⁵ Mam mag maach t'umaam k'Λn peerdl hawaag hichta Héwandum häbpai sñerraawai híchab maach dich pekau gaaimuia Héwandum warp narr k'Λnta deeu hümaai hi däi k'óinaa wénrrapiejemjä hagjö häbpai sñerram. Mag woun hich Jesucristoou.

⁶ Mag t'umaam k'Λn peerdl hawaagta hädraa hich t'óopijim, magbarmua Héwandum däi mag pekau gaaimuia hiekk'ór póm narr t'um hichdëupai p'ag höbeerþyaag. Mag Jesús t'óotarr gaaimuia maadëu k'ap'Λ nám, chadcha t'umaam k'Λnta Héwendumau peerdl haum k'ósi sim.

⁷ Hich magtarr jaaumk'īrta hichdëucha mΛ jΛr haujim, hich hiek jaaujemk'a hawaag; mag jaau chitΛmua judionaan k'abam k'ΛΛnagta jägata chadcha Cristo maach t'umaam k'ΛΛn kōit hich t'ōopitarr haawai maadēu hi hiek häk'a wēnΛrraju haai nΛm ha jaaumk'īir. Mag chadcha hi hiek häk'a chiraawai bΛlrjä sëuk'aba mag hiek'a chirΛm.

⁸ Maguata muruan chi häk'a durrum k'ΛΛn nΛnΛidΛmpierr Hēwandamag jëwaag hägt'aag juu jark'aawai chi hemk'ooinauta Hēwandamag hiek'amamua jëeupi chirΛm. MamΛ mag Hēwandamag jëeu nΛmua hägt'aag juu jark'a nΛm k'ΛΛnjä pekaúa juu p'nis meu sīsidΛm k'abam; hagt'a dich k'apeen däi k'āijä meeuk'a nΛrrjëenaa dich k'apeen däi hipeer hahaujä k'abata Hēwandamag jëeubat.

⁹ HΛlinagjä mua mag chirΛm: Päach chihöowai hoob hat'uu chihöomiet; hagpierrpaita chihöobat. Hoob sīi nem hatcharag hōor dauderra pör megmiet. Hoob chihöo hooimΛ sīi p'up'up p'ir dënpa k'āijä pör hee p'ik'a jüamiet; hoob k'ajūa k'āijä nem parhēpagk'am jüamiet, magΛm gaaimua hōrau pāachig heerpaada ham hugua.

¹⁰ Magju k'āyau chadcha hΛlin Hēwandam hiek häk'anaa hirigpai jëeu wēnΛrrajem k'ΛΛnau haajemjö, nem hajap'a wau nΛmuata pāach higpiju hawiajä pāach hēugar hig hiyΛΛ hapibat.

¹¹ HΛlinan culto hee weetwaijä, Hēwandam hiek jaaubaadeewai sīi k'īuuta hūr hohoodö haju haai nΛm, hamachdëuta jaau nΛmjö sereubaadëp k'aba.

¹² Mua hΛlinag chan culto hee hōor k'apanag hee Hēwandam hiekjä jaaupiba, ni hamachta hemk'ooin k'āaijä hārpai hapiba chirΛm. Magju k'āai sīi warag k'īuuta Hēwandam hiek hūr hΛrrjëe hawi höberju haai nΛm.

¹³ ¿K'an jägwia mua mag chirΛ? Mua mag chirΛmΛn, warrcha maach hompaawaijä Adanta nacha Hēwandamau hompaawia jürr hēudeechata hΛli hompaatarr haawaita mag chirΛm.

¹⁴ Maimua hīchab k'īir heyaa habat k'aita nacha dösätau k'ūgurjī: Adán k'abajim. Chi nacha k'ūgurwia pekau hee burrtarran Eva hajim.

¹⁵ Hichta nacha mag pekau hee burrtarr gaaimuata Hēwandamau hirig, "PΛ chaai hoogpaawai hich jäg pΛ gaai machag hāwat hΛrraju" hajim. Magjieb mamΛ hirua Hēwandam hiek t'āraucha häk'a hΛrrΛmΛn, hijä hīchab hemk'ooijö peerdΛju. MamΛ mag nΛm däi t'umaam k'ΛΛn k'a k'ōsinaa, Hēwandamau k'ōsi sim nempaita waunaa, hīchab hich hΛrrΛmpierr hagpierrraa hΛrraju haai sim.

Iglesia heem chi pörnaan jāga wēnarraju haai nə

¹ Magam hiek chan sëuk'aawai k'abam keena: Hāb k'āijā hichta Hēwandam hiek hāk'a t'ʌnʌm k'ʌnʌn pörk'am k'ōsi k'īirju sim k'ai, magan hagchata k'īirju sim, p'idag hajap'am gaaita parju k'īirju sīewai.

² Mag chi p'idagjā hajap'am haawai mag chi hāk'a durrum k'ʌnʌn pörk'ajujā hīchab woun parhoobam k'abata hig sim. Magba hak'iin, hōor dak'īir parhooba haawai jūrr hichigpata bigaaum k'ʌnʌnau hiek'ak'a haju. Mag ham huguata mag chi pörk'a simʌn, hālī hābpaita paraa haju haai sim. Sīi donjō parhoob nem wauba, k'īirjug paraanaa hajap'ata nʌrraju haai sim, hich wau hiyāl ham hugua. Magnaa hīchab hōor bēewaijā hich deg jēerpim k'ōsi jēerpinaa Hēwandam hiek hōrag jawaagjā nem jaau k'augta haju haai sim.

³ Chi pörk'a sim k'ʌ chan hoob mag nag pignaa, hich k'apeen dāijā k'ujʌrnem haju k'aba, ni sīi nemdam b̄rʌm wau nʌm paarjā hāba p'atk'onta hauju k'īirjubaju haai sim. Magju k'āai, t'umaam k'ʌnʌn dāi hō hajap'anaa k'ōinaata nʌrraju haai sim, ni p'atk'on hichdēu hau sim hatchajā warag paarpaju k'īirjuba.

⁴ Dich degam k'ʌnʌn dāi t'um dich nempa hajap'a haairaanaa dich chaainjā wawik'aju haai sim, dich hiperraanaa dich hōk'ö bāaumk'īir.

⁵ Hābmua k'āijā pōd hich chaainpajā wawie meraa sim k'ai, magan ɻjāga hōor k'apanaa Hēwandam hiek hāk'a t'ʌnʌm k'ʌnʌn hajap'a wawí wai nʌrraju k'ai? Magam k'ʌnʌnau pōd Hēwandamau hig simjō habaju.

⁶ Mag chi Hēwandam hiek hāk'a durrum k'ʌnʌn pörk'apieg chan har hewaa Hēwandam hiek hāk'a sīsidʌm k'ʌnʌn j̄r hauju k'aba nʌm, heeu magba hak'iin hichdēupai hiita wajapcha chiraawaita hi j̄r hat'am hawia hich t'ō hiek'aduk'am. Magbaawai mepeer hatarrjō hichdēupaita Hēwandamag wir haig hich k'aibag waupiju.

⁷ Meperan hāba hōrag pekau waupijuuta hēk'a sīerraawai b̄l̄r habarm gaaimua chi pörk'a nʌm k'ʌnʌn hēugarta Hēwandam hiek hāk'aba haajem k'ʌnʌnag k'aigba hiek'apim k'ōsi haajem. Maguata mag chi pörk'a nʌm k'ʌnʌnan har hāk'aba nʌm k'ʌnʌn daarjā hagchata wēnarraju haai nʌm.

Chi pörnaan juag hoojem k'ʌnʌjā jāga wēnarraju haai nə

⁸ Mua hīchab p̄rl̄g jaauk'im, jāga haju haai nə chi pörnaan juag hoojem k'ʌnʌjā: Hamjā hīchab t'umaam k'ʌnʌn daar k'ajap'ata wēnarraju haai nʌm, hamach hēugar chik'amnau hīgk'am hugua. Hiek hābata haju haai nʌm, hiwiir hābam̄g nem mag hawia jūrr deeum̄g k'īet jajaau haba. Magam k'ʌnʌn chan hīchab nag pigjā k'aba, ni sīi nemdam b̄rʌm wau nʌm paarjā hāba p'atk'onta hauju k'īirjubaju haai nʌm.

⁹ Magju k'āai maach peerdlaajem hiek cha maadēu heeu k'augbarmta warag hogdlaa hāk'anāa hīchab Hēwandamau nem waipi jaau simpai wau wēnrrām haawai, gaai k'aibagjā chuk'u honeeta wēnrraju haai nām.

¹⁰ Magua mua p̄l̄rag mag chirām: Chi pōrnan juag hoomk'īir hōor hig nām k'ai, nacha hamau wau nāmja hoonaa t'ūr hajap'a p'aabarmjō bēgōhne bālrjā k'aigba k'aba höbērbaawaita mag chi pōrnan juag hoomk'īirjā jār hauju haai nām.

¹¹ Ham hālinjā hīchab t'umaam k'āan daar hajap'ata wēnrraju haai nām, sēunem nem hīgk'aba, ni nem waauwaijā sīi don hālinjō parhoob nem wauba. Hīchab hamach jaai happai hoonaa, nem waubaadēmjā hōpāiba hich mag werba sīsiu haju haai k'aba nām.

¹² Har mag chi pōrnan juag hoo nām k'āanān hāli hābpaita paraanaa hīchab hamach chaainjā t'um hamach degam k'āanpa haairaa haju haai nām.

¹³ Pua k'ap'ā sim, har hamach pōrnan juag hoo nām k'āanau hajap'a ham juag hoowai, bigaaum k'āanagpa warag hamach daupii hapinaa hīchab hamachdēu hāk'a nām hiekjā warag högk'aba jaau k'ap'ā hōrag jaaujem.

K'anjawaagta Pablood māg hēsap p'ā deepājī

¹⁴ Timoteo, mua jöpcha pā hoon maju k'īirju chirām. Maagwai p̄l̄rag k'ap hamk'īir māg hēsap p'ā deepāi chirām.

¹⁵ Mā da barba hawiajā ya pua k'ap'ā sim, jāga wēnrraju haai nā Hēwandam hiek hāk'a k'it'ēem k'āan. Mag hi hiek hāk'a durrum k'āanta t'um maach Hēwandam chi hiwam chaainau. Mag hamachta Hēwandam chaain haawai, bit'urgam k'āanagjā parhooba hamach hichaaur jaaupimaaugau, chadam hiek hamachdēu hāk'a nāmta hich jāg warm k'āanag hamach hādāar deeba jaau durraajem.

¹⁶ Mag hiek warrgar t'umaam k'āanau k'augba haajerrta hīsin maadēu dawaa hoo nām, hich Hēwandamau maachig k'augpitarr haawai. Mag maachig k'augpitarr hiek'an māgau:

Cristo Hēwandamk'a simta maach t'aabaajemjō māg jēb gaai t'aabachēwia, maach wounaan k'īir t'egwia, māg jēb gaaim k'āanag hich hoopien bēejim.

Maimua meewia Hēwandam Hak'arau deeu hi p'iriu hat'amua chadcha hí pekau chuk'u k'itām ha k'augpijim hōrag.

Māg jēb gaai sēichēwia hirua nem wautarr t'um Hēwandam chognaanau hāgt'armua hoojierram.

Maimua hamach haar pabaimaawaijā sīi honee hamach jua hee baarpi haujierram.

Magtarr, durr warp'am magwe haaidə jaauupäiwia meupier-ram k'ɻnau k'ak'apdö t'ɻnɻm däi h̄chab durrpierr hi hiek h̄k'a durrum k'ɻn pñnlidəm.

4

Hāaur k'ɻnau Hēwandum hiek hamachdēu h̄k'atarrjā hisegju

¹ Mamə Hēwandum Hak'arau k'apeenag jaaupibaawai jaau-tarr gaaimua pua k'ap'ə sim, məg hatag paawai hāaur k'ɻn hi hiek hogdəba h̄k'a wēnrraju haajerr k'ɻnta məg hiek hajap'am hisegwia jūrr parhooba dösātau nem jaaupi sim jaau nəmta hee hajurau.

² Magp'öbaadēmən hajap'a Hēwandum hiek jaau nəm hanəmta hamachdēu jaau nəmjöjā k'aba, sīi parhoob nəm waunaa sēuk'a nem h̄gk'a sñerrjēem k'ɻn hiekta hūrm k'ōchk'ak'a hajurau. Mamə har mag sēuk'a nem jaau wēnrram k'ɻnnaun k'ap'ə nəm, hamachdēu chadcha nem hagcha jauba nəm. Mamə hich mag jaau k'aug naawai hamachdēu mag sēuk'a nem jaau wēnrramjā ham gaai mas k'aba nəm.

³ Chi mag parhooba nem jaau wēnrram k'ɻnnaun hñli haupiba jaunaan hñlinagjā jaai haupiba jaau nəm däi h̄chab nem parhoobajā k'ōju k'abam ha jaaujem; majā parhooba k'ömk'ñrta Hēwandumau nem t'um wautarr haawai maach məg chadam hiek k'ap'ənaa h̄k'a durrum k'ɻnnaun warag hirig hagəm paarjā hñu hajim hanaa k'ōju haai nəmta mag jaau nəm.

⁴ Hēwendumau nem wautarr t'um hajap'amə. Maguata maadēu Hēwendumag jēeuwia, hirig hñu hajim hanaa, bñlrgjā nem hisegba k'ōju haai nəm.

⁵ Mag hichdēu nem k'ömk'ñr deetarr t'um hichdēujā chi hajap'amə ha jaautarr haawai, hinag hawia k'öbaju haai nəmjā haba, warag hirig hñu hajim hanaata k'ōju haai nəm.

Jesucristo chog chi hajapcharam k'amk'ñr Timoteo wawitarr

⁶ Timoteo, maach k'odnaanag pua magta jaau chitəmən, pə Jesucristo chog chi hajap'amk'a chirəm. Mag hamən, pən h̄chab jua t'eeg chirsiju, hiek hajap'am pəchdēu h̄k'a chirəm jaau nəmta t'ach k'ö nəmjö pəlabə jaau chitəm gaaimua.

⁷ Hoob sīi jāg warrgar hamach jöoin nem h̄gk'aa haadēmjā maadēu k'augba warag pəla chluu haajem k'ɻn hiek hñr chitam. Mag k'āai Hēwendumau pəchig nərrapi simjöta hagcha nərraju hēk'abā.

⁸ Sīi k'apá jāpaagpai nem wau nəmən hñu sim. Mamə Hēwendumau nem k'ōsimpai wau nəmta nem t'umaam hat'ee hajapcha sim. ¿K'an jāgwi mua mag chirá? Mua mag

chiramān, mag jēb gaai nəwejā hirua nem k'ōsim waauwai maach k'īir honee hapinaa hīchab mag hatagjā maach k'īir meeupiju haawaita mag chiram.

⁹ Cha mua mag chiramān chadcharam hiek'au. Maagwai t'umaam k'ānnau hāk'ak'iin hāu hak'am.

¹⁰ Mag mag jēb gaai nəwejā Hēwandamau maach dāi hajap'a haju k'ap'ā naawaita, hich jāg t'et jaau nəmua, hi hiek hōrag hāk'apiju hēk'a durrumua, hīchab chik'amnau maach hīgk'abaadēp'āmjā magam higba, warag pēdurraajem. Chadcha Hēwandamta hāba t'umaam k'ānn peerdlajemāu, pari hajapcharan har hich hiek hāk'a durrum k'ānn dēnpai mamā.

¹¹ Cha mua pachig jaau chiram hiek hamag mā himeerba jaauaa hīchab pachdēu jaau sim hipieraa hapibá.

¹² Pach hēwanaa chiraawai jōoinagpa pōd mag jaauju k'aba chiram hawia, hoob hādār hamag pach k'a hisēe hapim. Mag pach k'a hisēe hapim hugua, t'umaam k'ānn daar hagpierra chitā; maagwai chi hāk'a durrum k'ānn heejā jōoinaupa pach mag hoowai hīchab jāgata hamjā wēnrraju haai nā ha k'ap haju. Magnaa t'umaam k'ānn k'a k'ōsinaa Hēwandam hiek pachdēu hāk'a chiramjā hogdāba hāk'a chitā. Hīchab pach hiek'aawaijā, nem hagchata hiek'a chitām dāi pachdēu nem jaau chiramjā sīi par hiiupai k'aba pachdēu jaau simjöta habá t'umaam k'ānn dak'īir. Hoob pachdēu nem jaau chiram hichaaur nem bār habarm gaaimua k'āijā pekau paarpa chitam.

¹³ Mā bar nām hora, t'umaam k'ānnag hamach jāgucha hūrmk'īir, Hēwandam hiek p'ā sīsidām gaai hāiba t'ārbā. Mag t'umaam k'ānn jāg daar t'ārwia hich hag hiek'aupai ham wawimamua hamag hajap'a jaaubá.

¹⁴ Pachig mag p'idk'amk'īir k'abajieb, har nacha Hēwandamau k'apeenag jaupibaawai mak'ānnau pā higwia jūrr chi pörnaanag jaautarr. Magbaawai hajim, har hamau pā hār jua hausubarmua Hēwandamau hich jua t'eeg pārāg deetarr. Mag p'idk'amk'īirta mag jua t'eeg pachig deetarr haawai hoob sīi hich jāg par wai chitam.

¹⁵ Timoteo, Hēwandam hiek jaau nām gaaita warag pach t'ierrpamam t'umaam k'ānnau hoomk'īir, cha mua pachig jaaubarm t'um k'īirjunaa hag gaaipai chirsi.

¹⁶ Pachdēu jaumaajem hiekpai hajap'a k'īirjunaa k'īir k'ap'ā chitām dāi warag hich hag hiek gaaipai hāk'a chitāmua hubā chitā. Pua chadcha cha mua jaau chiramjöta hamān, magan pach peerdā chirsim dāi hīchab bigaaum k'ānn har pach hiek hūr durrum k'ānnjā hāu pua ham peerdāpi hauju.

5

Jāga haju haai nā Cristo gaaimua maach k'odk'a nām k'ānn

däi

¹ Pach k'āai jöoinag hoob meeurrau hiek'am. Hamag meeurrau haju k'āyau, pach hayagta hiek'a chiramjö hit'uu hiek'amamua warag ham wawibá. Pachjö chaainpaim k'āanjä pach k'odnaan k'aba hawiajä pach heeugpeen k'ā hābam k'ānjö jāsene habá.

² Maimua hūanaan dāijä pach hād dāimjö hanaa chi daupeen dāijä pach hāp'ālin k'ā hābam k'āan dāimjöta habá, bālrjä ham dāi k'īirjug chaauraahaju k'īirjuba.

Iglesiaau jāga haju haai sī k'oopaa hālin dāi

³ Har k'oopaa hūanaan chadcha dau hap'ān higju chuk'u k'it'ēem k'āan dāi hö hajap'anaa hamau nem hig nāmdam hau dedee habá.

⁴ Mamā k'oopaa hūan hāb k'āijä chaain paraanaa yētonaan k'āijä p'ē wai sim k'ai, magan chi chaainaauta k'ap haju haai nām, hamachdēuta nacha hirua nemdam hig sim haudeeg garpapa haag. Hamau k'ap'ā haju haai nām, hich jāg jöoinau hamach dau hap'ān bāaupāitarrjö, ya hamach dēnnaan dau hap'ān paawai jūrr hīchab hamach chi chaainaauta hamach dēnnaan chaain dau meraamjö hoo wai wēnārraju haai nām. Dich dēnnaan dāi magta hamān, Hēwandamau hoowaijä nem hajaug sim.

⁵ Hālī har chadcha t'āraucha Hēwandam hiek hāk'a simta k'oopawia hich happai higjujä chuk'u sīsiewain, "Higjujä chuk'u hārraawai tag k'ai juu nābarju" hawia, hāba Hēwandamagta hedaram magwe jēeu k'itaajem hichdēu nemdam hig sim hat'ee. Pāach hee k'oopaa hālin magām k'āanagta nem deeb k'aba deeju haai nām.

⁶ Mamā har k'oopaa hālī mag Hēwandamag jēeubanaa sī warag Hēwandam hiek k'augbamjö parhooba hichdēu nem k'ōchagpierr nem wau simāg chan, parhoob nem deeju k'aba nām. Mag simān Hēwandamau hoowai meebsimta chi t'ōmjö sim, hich pekau gaaimua.

⁷ Har Hēwandam hiek hāk'a nām k'āanag t'um cha muu jaau chiramjöta hapibá, hamach dēnnaan dāi. Maagwai ham hēugar chik'amnau jaau jaau habaju.

⁸ Hābmua k'āijä dich k'odk'a simta dau hap'ān k'itām hoo simjä mag hoowai warag gaai mas k'abamjö sim wounan dārrchata hö hāk'āraa chirām. Mamā hat'uucha k'aigba nāmlān, har hamach chaain wa hamach dēnnaan k'āijä dau hap'ān k'itām hoo nāmta warag hoobamjö nām k'āanau. Magām k'āanau chan cha maadēu Hēwandam hiek jaau nām hāk'aba nāmta hamach hiiupaita hāk'a nām hanām. Mag nām k'āanan har bālrjä hāk'aba nām k'āan k'āyaujä hatchata k'aigba nām Jōoi dau na.

⁹ Mua p^lrlag jaauk'im, chijāg^lam k'oopaa h^llinagta pāach t'umaam k'^llnau nem deeg ham t'^lřr pāach hēsap gaai p'^lā s^luju haai n^l. Pārau nem deeju k'^llnan m^lgau: K'oopaa hūanaan sesenta añomua hāgt'aagam k'^lln har warrcha hamach jaai hautarr dāipai k'oopawia tagjā jaai hauba n^lm k'^llnpraiu.

¹⁰ Magnaa hīchab hamau nem hajap'am waaujemta hooju haai n^lm, k'an nem hagá: ¿Hamach chaain hajap'a bāauk'ap^liwia jöoin hee hagpierraam wēn^lrrá? ¿Hōordam parhoobam k'^lln hamach haig bēewajā, hamach deg jēerpim k'^losi jēerpinaa, ham dāi hö hajap'anaa, hamach k'apeen Hēwandam hiek hāk'a n^lm k'^lln hat'eejā b^ll^lrgjā nem waumap'am haba s^li nem par daúa hooba k'it'^lee haajē, ya "Maar jāg^lam hat'ee k'aba n^lm" ha hiek'aba? ¿Hōor k'amor masi wa gaai masi k'^lāijā haawai, dau haug k'augwi dāi nem par daúa hooba haajē? Mag^lam happaijā k'aba, ¿tag nem parhoobamdam wau n^lmuu hōrau ham hēugar hajap'a hig hiy^ll haajē? Mag^lam nem t'um chadcha waaujem pāachdēu k'ap'^l n^lm k'ai, magan hamau nemdam hig n^lmjā hoob s^li par daúa hoomiet.

¹¹ Mam^l har k'oopaa h^llin hagt'a sesenta añojā barba n^lm k'^lln t'^lřr chan hoob jāchag pāach hēsap gaai p'^lāmiet; ham hagt'a k'a chaainaas s^lsid haawai heeu deeu hūmaai hemk'ooi k'^lirju p'^lōbaadeewai jaai j^lrduk'am, Cristo hat'ee nem wau wēn^lrram gaaipai wēn^lrraju ha hiek'atarrjā k'^lirjuba.

¹² Magbaawai hamachdēupaita Hēwandamag hamach k'aibag waupimjō waupijurau, tag jaai j^lrba hāba Cristo hat'eepai wēn^lrraju ha hiek'atarrta jaai j^lrbarm gaaimua.

¹³ Chaainaam k'^lln t'^lrp^la pāach hēsap gaai p'^lāk'a s^lum^ln, hamachig s^li nem dedee haju k'ap'^l hap'^lōbaadeewai, s^li warag k'us^lugau dik'a p'^lōbaadeewai, dipierr hōbēr hōbēr hap'^lōbaadēm dāi hīchab k'us^lugau dik'aju. Mam^l s^li magpajā k'abam. Magp'^lōbaadēm dāi warag nem hieknem nem hīgk'anaa, hōor hamach hap hiek'a n^lmjā hamach dāita hiek'a n^lmjō bigaau naawia chik'am hipeermie hat'aadēp'^lm dāi, hiek'aju hayaan k'abampata hōor jāg daar hiek'aa k'augjurau.

¹⁴ Hāb k'^lāijā mag n^lrram hugua, har jaai hauju hayaam k'^llnan muan waragta jaai j^lrpim k'^losi chir^lam. Magbaawai chaain paarpawia, hich jaaijā hichdēuta k'ap'^lnaa, degam nemjā hichdēu t'um k'ap'^l s^lsiewai, tag mag s^li parhoobam k'^llnjō n^lrrabaju. Magta hapim k'^losi chir^lam, maach k'a huk'urm k'^llnagjā ham hēugar k'aigba hīgk'apimaaugau.

¹⁵ ¿K'an jāgwia mua mag chir^l? Mua mag chir^lam, cha machdēu jaau chir^lamjō haba hawia ya hāaur k'^llnau Cristo hiperraajā k'aba s^li dōsātau k'^losi simjō wēn^lrraawaita mag chir^lam.

¹⁶ Pāar hee Hēwandam hiek hāk'a nām k'ān k'od hālī hāb k'āijā k'oopawia k'itān k'ai, magan hamach chi k'odnaanaauta wa chi chaain k'ānau k'āijā sī hamach paarmua bit'urgam k'ān juata nāju k'āyau, hamachdēuta mag hūnau nemdam higbarm t'um haudedee haag k'ap haju haai nām. Magba hak'iin, iglesiaauta mag higju paraam k'ānagpa hoowai, jūrr har k'oopaa hālin chadcha higju chuk'u k'it'ēem k'āndamta hajappai haair haba, hamau nemdam hig nāmjā pōd t'um dedee habaju.

Jāga haju haai nā dich iglesia heem chi pörnaan dāi

¹⁷ Har hajap'a chi hāk'a durrum k'ān pōrk'anaa Hēwandam hat'ee p'idk'a nām k'ānan maadēu daipiinaa hamau nem hig nāmjā k'ap haju haai nām, sī hich jāg par p'idk'apiba. Mamā hārcha mag daipiinaa hamag p'agju haai nām, har Hēwandam hiek jaaujem p'idag wai nām k'ānagta hārcha p'agju haai nām.

¹⁸ ¿K'an jāgwia mua mag chirā? Mua mag chirāmān, Hēwandam hiek p'ā sim gaaijā, "Pach nemjīir dau bibt'āg deemkīir p'ak hemk'ōi p'idk'api wai chirām haig, nemjīir dau k'ōm hugua hawi, hoob hi hi k'ōorjā sīum" ha jaau sīewaita mag chirām. Maimua hich hag Hēwandam hiek gaaipai hīchab hagjö mag sim: "Har p'idk'a nām k'ānagan, hichiita ham p'idk'a durrum paar p'agab k'aba p'agju haai nām" ha sim.

¹⁹ Pā chirām haig woun hāb bēewi maach chi hāk'a durrum k'ān pörnaan higwia hiwiir hābam hēugar k'āijā k'aigba nem hīgk'acheewai hoob hāk'am. Hāk'aju hawiajā hamach chi hootarr k'ānauchata numiim k'ānauwa t'ārjupam k'ānau k'āijā bēewia jaaubaicheewaita hāk'abá.

²⁰ Mama har warr hamach wēnrraajerrjö hagt'a hamach pekau hee wēnrrām k'ānag chan hoob hik'āa hiek'am. Magām k'ānagan, t'umaam k'ān hābam haig biirdānaa mag t'um t'ānām dak'īir hik'āaba hiek'amamua ham wawibā, mag hoobaawai tagam k'ānaujā hōgk'awia warm k'ānjö pekau hee burrm hugua.

²¹ Maach Hēwandam dau na maimua maach Pōr Jesucristo dau na muan pārāg magta habá ha chirām. Hēwandam chognaan angelnaan hichdēucha jār hautarr k'ānaujā mua pārāg mag chirām k'ap'ā nām. Cha mua jaau chirāmjö, chi mag pekau wau nām k'ānājā hoob sīi par daúa hoom. Pach dāi k'apeen hajap'am k'ānag hawiajā hinag chuk'u hiek'abá hamag.

²² Hīchab mua pārāg jaauk'im: Pāach hee hāb k'āijā chi pōrk'āmkīir jār hawaagpaawai, hoob sīi hajap'a hāk'a sim hawia, parhoobam k'ān hār jua hausūnāa hi kōit Hēwandamag jēwam, heeu magba hak'iin meraa pekau hee

hich burrtarrjā jaauba, naspawiata k'aug hat'aawai, jūrr pach gaaipata chik'am pekau t'aduk'am. Magam hugua, chi pörk'amk'ir hōor jär hawaagpaawai hajap'a hoo nllaata hi hār juu hausūnaa Hēwandumag jēeubá hi kōit. Naspawia k'aigbajim ham hugua hajap'a k'iirjunaata nem waubá.

²³ Mua mag chirām haig chan mag sīi bālr habarm gaaimua chik'amnag pach jaaupim hugua hawi pōd vinodamjā dōba, pā sīi hich jäg dō happaita dō chitaju haai sim haba chirām. Mua k'ap'ā chirām, bi machgaujā hāiba hagagai haajem. Pach jägbaadēp haajem hāupamk'ir, dō happenai dōba hīchab vinodamjā bāchk'un dōbarp'ā chirā.

²⁴ Pua k'ap'ā sim hīchab, k'ar maach k'apeen hamach nem k'aigba wau nām gaaimua, hamachig jēeubamta warre merag chuk'u hamachdēucha jaau nāmjō, dawaa deuem k'ālnau hoojem. Mamā k'ar chan ham mag hamach pekau hee wēnārrāmjā bigaaum k'ālnau chan k'augba, māg jēb gayan hich mag sīsiejem. Mamā hichiita māg hatag Hēwandumau t'umaam k'ālnag k'ap hapiju.

²⁵ Hich jägau hīchab nem wajap'am wau nāmjā. Maadēu dau daau nem wau nām, wa mag dau daau nem wauba hawia k'āijā, hichiita Hēwandumau t'umaam k'ālnag k'ap hapiju māg hatag.

6

Chi chognaanau jāga haju haai nā hamach patronnaan dāi

¹ Har sīi chik'amnaan chogk'a par p'idk'a nām k'āln, pāach patronnaan daupii habat, mag hoowai bigaaum k'ālnau Hēwandum higwiajā k'aigba hiek'aba ni maachdēu nem jaau nām hēugarjā k'aigba hiek'am hugua.

² Pāach chi chogk'a nām k'ālnjā pāach patronnaan Jesucristo hi hāk'aajem k'āln k'ai, hoob pārau pāach hödegpai, "Jāk'ālnan hīchab Jesucristo hiek hāk'aajem k'āln haawai jāk'ālnau chan marag bālrjā magju k'abam" hawia, "Marau ham högk'abam" ha hiek'amiet. Mag k'āyau hante Jesucristo hiek hāk'a nām gaaimua pāach k'odnaan haawaita ham hat'ee hajapcha p'idx'aju haai nām, hamjā hīchab Hēwendumau daupii p'ē wai sim k'āln juagta pārau hoo naawai.

Timoteo, hamag cha mua pachig jaau chirāmjota t'umaam k'ālnag jaunaa pach hipieraa hapibá.

Hēwandum hi k'ap'ām hanāmta parhoob nem jaaujem k'āln

³ Hābmua k'āijā pāar haar barwia Hēwandum hi hawia jaaubaimam, mamā mag hirua jaau nārrām jūrr maach Pör Jesucristo hiek chi hajapcharamjōo k'aba, ni maachdēu jaau wēnārraajem dāi harjōojā k'aba sim chan,

⁴ magan mag wounau chan hichdēu jaau nərrəmjā bələrjā k'augba simta sīi hich t'ōwiata mag nərrəm, hichdēu k'ap'Λ chirəm hamk'īir. Mag wounan sīi nem hiek nemta sim. Mag gaaimua hāba sīi hōor dāi magəm hiek higbaadēmjā rəaba warag harpaita hijējbk'amua hichdēuta chik'am pödpäju k'īrjuajem, magəm gaaimua hamach hagjöm k'ΛΛN hap'ajā jūrr hichigta t'umaam k'ΛΛnau hee hapim k'ōchgau. Ya magbaadēmuə höbēr nəm: chik'am dāi k'īir k'ΛΛuk'a nəm, chik'am k'īir hiek'a nəm, warmua dich dāi chadcha magba sim k'āijā dich garmuata chik'am hēugar k'aigba k'īirju nəm.

⁵ Magəm k'ΛΛN chan meeuk'a chik'am hipeer hahau k'ap'ōbaadēmjā rəam higba, hich mag sīerrjēem, ya ham hamachdēu mag nem parhoob k'augba jaau nəməgtə pör haragpa nəm gaaimua Hēwandam hiek chi hajapcharamta hiseg wai naawai. Ham k'īirjugan jāg Hēwandam hi hawia, hamachdēu jaau wēnərrəm gaaimuata sīi p'atk'on pōm hau wēnərraju k'īirju t'ΛNəm. Har sīi magəm k'īirjug wai sīsidəm k'ΛΛN dāi hoop k'apeerk'a chitam.

Sīi p'atk'onagta hee haajem k'ΛΛN

⁶ Hēwandam hiek maachdēu jaau nəm hōrau hūurwai jāg chi hūrm k'ōsi hūr nəm k'ΛΛnagan chadcha hāuma; hamagan mag hūrwia hāk'aawai p'atk'on pōm hau nəmjōta sim, majā har hamach nemdam wai nəm dāipai honee durrum k'ΛΛnau māmə.

⁷ Warr maach t'aabaawaijā bələrjā juagam nem chuk'u maach hādau maach t'aabatarr haawai, juagam nem pōm wai naawiajā maach meem hed pōd maadēu bəchk'unpajjā nem harrju k'aba nəm.

⁸ Mamə dich t'ach k'ōjudam paraanaa k'ajūa jūajudamjā wai nəmən, ya magdam dāipai honee naaju haai nəm.

⁹ Mamə magba hāaur k'ΛΛnan sīi p'atk'on pōm paarpajuuta k'īirju t'ΛNəm. Mak'ΛΛnaun p'atk'onau haawai parhooba nem wau nəmuajā chadcha hamachdēu nem k'ōsim paarpajuuta hēk'aajerram. Mag nəm gaaimua wounagamjō hādəraata nem parhoobaməgjā hamach bāyeu harrpi nəm, mag p'atk'onagta hee t'Λnarr gaaimua naspawia hamachdēupai wir haig hamach k'aibag waupimjō Jōoirau hamach hisegjujā k'īirjuba.

¹⁰ Har chadcha p'atk'onag wərpa nəm k'ΛΛnaun nem k'aigbamta k'īirpierr waaujem, p'atk'on paarpam k'ōchgau. Hōor magəm k'ΛΛN t'ΛNəm. Hāaur k'ΛΛnau mag p'atk'on paarpam k'ōchgau, nem parhooba wau nəmuata warag maach Hēwandam hiek hamachdēu hāk'a narrjā hisegjierram. Hamaun hamach p'atk'on paarpa p'ōbaadeewai hamach honee hajupii haajerram. Mamə magəmjā hichiita hich mag honee k'aba naajem.

Hajap chirá Timoteo

¹¹ Mamə pə Hēwandum hat'eeta p'idk'a s̄iewai, hoob warm k'ʌn̄jö nem k'aigba wauju k'īrju chitam. Magju k'āai Hēwandum dau na hagchanaa hirua k'ōsimpai waubá. Maadēu hāk'a n̄m hiekta bālrjā hogd̄ba hāk'a chirām d̄ai t'umaam k'ʌn̄ k'a k'ōsinaa hit'ūu ham wawibá. Mag hiek gaaimua p̄ch dau hap'ʌ hawiajā hāwatnaa warag högk'aba pēnaa.

¹² Timoteo, Cristo hiek chaar maachdēu hāk'a n̄m gaaita hubʌnaa warag maach Hēwandum hiekta nem p̄la ch̄uu jaaubá, s̄i k'ajap meeuk'a jāau n̄mjö. Tag maach meeба hich mag wēn̄rraju haar barjuuta hēk'abá, p̄ch mam s̄leimamk'irta warrjā Hēwandamau p̄ch jar hautarr haawai. K'īr heyaa habá, har p̄achdēu hōor k'apan t'ʌn̄am dak'īr mag p̄achdēu hāk'a chirām hiek chan hogd̄ba hich jāg hāk'a chitaju ha hiek'atarr.

¹³ Hīs mua mag chirām, Hēwandum hichdēuta nem t'ʌn̄am t'um hiiupi wai s̄iejem hag dau na, maimua hīchab har maach Pör Jesucristo Poncio Pilato na t'umaam k'ʌn̄ jāg daar hiita chadcha Hēwandum Hiewaau ha jaautarr hag dak'īrjā hagjö mag chirām.

¹⁴ Cha mua p̄chig jaau chirām t'um hipierraa habá hich Hēwandamau k'ōsi simjö, bālrjā nem chaauraapaijā jauba. Hich magta hajap'a chitá maach Pör Jesucristo bēe n̄m hora, ni hiwiram hābmuajā p̄chig p̄ch k'īr naau hiek'am hugua.

¹⁵ Mag Jesucristo Hēwandamau bēepiju hed haadeewai t'umaam k'ʌn̄nag warre dau daau hoopiju, hichdēuta hāba maach t'umaam k'ʌn̄ wai d̄naajeewai. Hichta hīchab mag jēb gaai reinaan t'um t'ʌn̄am k'ʌn̄ Rey hanaa hīchab hichta har hōor t'umaam k'ʌn̄ pōrk'a t'ʌn̄am k'ʌn̄ Pör charau.

¹⁶ Hichta hāba warrgarwe hich mag hiiu s̄ierrām, meejā meeба. Hichta s̄i hatcha hich hararagau pōd hōrau haḡg hooju k'aba s̄i bālmjö sim heeta s̄iejem. Maach mag heegarm k'ʌn̄nau chan ni hābmuajā dich daujādamau pōd hi hoojā hooba, ni hooju haaijā k'aba n̄m. Maguata hāba hirigta maach t'umaam k'ʌn̄nau hich mag hee haju haai n̄m, hichta chi juu t'ierrk'a s̄ierraawai. Maata maach Hēwandamau.

Jāga haju haai n̄ p'atk'on paraam k'ʌn̄nau

¹⁷ Har p'atk'on paraam k'ʌn̄nag, hamachta warm k'ʌn̄ k'āaijā hārpai n̄m hawia wir haig hamach p'atk'onta t'ō hiek'apiba jaaubá. P'atk'on pōm paraam k'ʌn̄jā bālr habarm gaaimua deeu dau haug hee maju chan pōm k'abam. Maguata hāba haata k'īrjuju k'aba n̄m. Mag k'āai hāba maach Hēwandampaita hamag k'īrjupi jaaubá, maach hāu wēn̄rramk'īr hichdēuta maadēu nem hiigwaijā hō hāk'ārag chuk'u deejeeawai.

¹⁸ Hamag, bñlrgjä hamach p'atk'on hïgk'aba warag haguata nem hajap'am waupi jaaubá, hõor parhoobam k'lan dñijä hö wajap'a.

¹⁹ Hamau magta hõor hat'ee nem hajap'am pöm wau nñmuua gaai machag chuk'u p'atk'on därrcha k'äijä werbamñn, magan mag nñm haiguin warre mag jëb gaaiwe hñgt'archata hamach p'atk'on hãk'a p'iemamjö nñm, hamachdëu hõor däi mag nem wau nñm jürr Hëwandamau par hok'oopibaju haawai. Hajapcharan mag nñm haiguin mag nem wau nñmuua tag maach t'õjä t'õba haajem haar wëtwi naaimajuuta k'irju nñm.

Pabloou häbmiecha Timoteo wawitarr

²⁰ Timoteo, häbmiecha mua pñrñg jaauk'im: Hëwandamau pñrñg hich hiekta jaaupitarr haawai pñ p'idagan hãba hi hiek jaau nñmuu. K'ir k'ap'ñ chitá. Hoob sñi jäg Hëwandam hi hawia hamach heepai bñlr habarm gaaimua hiek p'it'urg haadëp haajem k'lan däi sñi par pñch hip'it'ur hiyññ chitam. Jägñm k'ñnaun par k'augbamta k'ap'ñm k'ap'ñm hawia jäg sñerrjëem.

²¹ Hääaur har chi mag wëñrram k'lan hamachdëu mag parhooba jaau wëñrramñgta hee ham k'õchgau Hëwandam hiek chaar hamachdëu hãk'a narrta hisegjierram.

Mñk'ñndam hajim pñrñg p'ñ deepäim hig chirarr. Pñ kñit Hëwandamagta jëeu chiraajem, pñ hñu t'la wai nñrramk'ir. Hayoo kakë,

Pablo

2 TIMOTEO

Biek numiim hēsap Pabloou Timoteoog p'ā deepāitarr

Chi p'ātarr. Mag biek numiim carta Pabloou Timoteoog p'ā deepāiwai chi Pablo deeu preso siejim haajem, Roma p'öbör hee. Maig k'érəmua jöoyau ya hich pöm k'itabajujā k'ap'Λ siejim hanaabá (4:6). Mag jaar Cristo hiek hāk'a durrarr k'ΛΛn hajapp'a dau haug waaujeejim hanΛm, mag hamachdēu hāk'a durrum gaaimua. Mag nΛm heeta hich Pablojā hīchab deeu Romapienau hi pΛr hauwi sii hōor t'ōotarrjō cárcel deg pāijierram haajem (2:9). Maig paawai hi k'apeenaujā hi bar pΛawi hāba jöoi Lucas happaita hi daumaai siejim haajem (4:10-11).

K'aígta p'ā deepāijī maimua k'an jawaag hajī. Chamag carta gaai hiek jaaupāitarr hiek'an ya jöoi Pablo hich meeju hat'ee häbmiecha hiek'apāitarrau. MamΛ mag hich dau hap'ΛΛ hajuuta hārcha k'īrjunaa haata jaaupāiju k'āai, chi hāk'a durrarr k'ΛΛn hichdēu hajap'a naapim k'ōsi simta jaaupāijim. Timoteota Efesoom pastor harr haawai hiruan Timoteou hich iglesia hee nemdam waauwajā t'umaata hajap'a höbērpim k'ōsi haajeejim hanΛm. Magamk'īrta ya hichdēu tag hi hoobaju k'ap'Λ sīerr haawai hajapp'a wawipāijim mag hēsap gaai.

Salud

¹ MΛΛn Pabloou, Jesucristoou hich hi jaaumk'īir jΛr hau-tarr. Mag jΛr hauwi, Hēwandamau hich k'īrau mΛ pāim k'ōsi pāijim, hich hiek jaaumamua warrgarwe t'ārau hich hiek hāk'a nΛmΛn Jesucristo gaaimua hirua peerdΛ hauju ha jaa-tarr hiek hōrag jaaumk'īir.

² Timoteo, pΛΛta mΛch chaaijö daupii wai chitaawai pΛrΛg mag hēsap p'ā deepāi chirΛm. Muan Hēwandam maach Hayau maach Pōr Jesucristo dāimua pΛ dau haug k'aug paraanaa pΛ häuu wai nΛm dāi k'ōinaata pΛ wai wēnΛrrapim k'ōsi chirΛm.

Chigag chuk'u Cristo hig hiyāΛ haju haai nΛm

³ Timoteo, pΛ higwi k'īir heyaaanaa hedaram magwe Hēwandamag hāu hajim ha chiraajem, hirig jēeupierr. Mua mag hirigpaita jēeunaa hāba hi hat'epaita p'idk'a chitΛmΛn, hich jāg warrgarwe hīchab mΛch jōoinau haajerrjō Jöoi dau najā mΛch k'īrjug hajap'a chirΛm k'apta mag p'idk'a chitΛm.

⁴ Hag'ta k'īir heyaa wai chitaajem, har maach hayoyoo k'aawai pΛ dauhi paraa t'Λnarr. Magarr haa deeu pΛ dāi hoom k'ōchag chirΛm, mag hoobaawai honee chirsieg.

⁵ ¿K'an jāgwi mua mag chirá? Mua mag chiramán, pua chadcha pach t'āraucha Cristo hiek hogdaba hāk'a sim machdēu k'ap'ā chiraawaita mag chiram. Hich mag hāk'aajeejim pā hādhūan Loidaau pā hād Eunice dāimua. Maagwai mua k'ap'ā chiram, puajā hich hagjō hāk'a sim.

⁶ Mag gaaimua mua pā wawí chiram: Har machdēu pā hār juu hausubaawai Hēwandamau pārlag hich juu t'eeg deetarr, hoob sīi hich jāg par wai chitam. Magaag warrjā haguā p'idx'amk'īrta Hēwandamau pārlag mag hich juu t'eeg deetarrau.

⁷ Hirua maachig hich Hak'aar chi juu t'ierrta deebajieb, hōrag hinag chuk'u hich hiek jaauumk'īr. Mag Hak'araauta maachig dich k'apeenjā k'a k'ōsi hapinaa nem waauwaijā wajap'a k'īrjunaata nem waupiejem.

⁸ Timoteo, hoob pachdēu maach Pör Jesucristo k'augtarr higwia hōrag jaauju chigaa chiram, ni Cristo gaaimua mā māg preso chiram hōrag jaaujujā hoob chigaa ham. Magju k'āai Hēwandamau pāchig juapadam deetarrau warag mā hipierr dāi maach peerdlajem hiekta jaauum k'ōsi jaaubá, hagam gaaimua pach hap'ā hajuā k'īrjuba.

⁹ Hēwandamaun maach peerdā hauwi sīi pekau chuk'u hich hat'eepai wēnrramk'īrta maach jār haujim. Mag maach jār hautarr chan mag hichdēu hoowai maachdēu nem wajap'a wau wēnrram gaaimuajā k'aba, warrgarwe hich Hēwandamau māg durr t'um hompaaju nawe hich gar-mua maach heeg hoowia, Jesucristo gaaimua maach k'īr jāsenk'awia, hichdēu k'ōsi simjō wēnrramk'īrta maach jār haujim.

¹⁰ Mag warrgar maach k'īr jāsenk'atarran maach peerdlajem Jesucristo pāitarr gaaimuata hīs hewag pawiajā k'ap'ā nām. Magtarr haigmua hich Jesucristoouta maach dajēegjem juu t'eeg chuk'u hapāināa jūrr maach peerdlajem hiekta hārpai hapijim. Magtarr haigmua hīchab warr maach meewai hich mag hok'oo wēnrraju harrta hāgt'ar hōberju haai hapijim.

¹¹ Mag hich hiek jaaujem k'amk'īrta Hēwandamau mā jār hauwi judionaan k'abam k'ān hee pāijim.

¹² Magtarr haawai mag hiek jaau chitam gaaimuata chadcha māg mā p'it'ur da hap'ā chitaajem. Mag chitab mamā jāgām hiek gaaimuata mān wajapp'a k'īr naau chitaajemjā haba chitam. Mua k'ap'ā chiram, k'ai hiekta machdēu hāk'a chirá. Mag hāba Hēwandam hiekta machdēu hāk'a chiraawai hi juu t'eeg simjā mua k'ap'ā chiram. Maagwai hich haar mach t'ār nām hora mach t'ā wai nārrajujā k'ap'ā chiram.

¹³ Timoteo, har hiek wajap'am maach Hēwandam dēn mua jaau chitarr hūrwi pachdēu k'augtarrta wajap k'īr heyanaa

hagpierr chitá. Magnaa jāg pachdēu hāk'atarr hiek hich jāg hogdaba hāk'anaa, Cristoou hich garmua maach k'ōsi harr gaaimua hi dāi wēnrraawai, pach k'apeen k'a k'ōsi chitá.

¹⁴ Hēwandam Hak'aar maach hee sīejem hag juu t'eeegau Hēwandamau hich hiek pachig jaaupitarr wajap'ata jaaubá; chik'amnagjā hoob chaauraas jaaupim.

¹⁵ Parag k'ap hamk'ir jaauk'im: Hēwandam gaaimua maach k'odk'a t'ānām k'ān Asia durrmuā mā dāi hāba bēetarr k'ānnau ya tag mārāgjā hooba māch happai mā barpāajierram. Chi mag mā barpātatarr k'ān hee Figelo Hermógenes dāi narrjā mak'ānnaujā mārāg hooba sīi wētjierram.

¹⁶ Onesíforoouta māg mā cárcel deg chirām hoowia bālrgjā chigag chuk'u biek k'apan hāu mā k'ir jāsenk'aajerr haawai Hēwandamag hi kōit jēeu chirām, hich chaain dāi hich hālira heeg hoomk'ir.

¹⁷ Hichdēuta hich Roma barbaichēm bārre, bā hāijā chuk'u, mā jar p'ārrdā k'itā hawi hāu mā chirām haar bēejim.

¹⁸ Pua mā k'āyaujā wajapcha k'ap'ā chirām, jāga hi p'idk'aajeejī Efeso p'ōbōr hee sīejewai. Magua mua parag tag jaaubam. Hirua māch dāi jāgtarr jūrr, deeu hūmaai Cristo bēem hed Hēwandamag hi dau haug k'augpim k'ōsi chirām.

2

Jāga soldaaunjō Jesucristo chogk'aju haai nā

¹ Timoteo, pāta māch chaai chaarjō wai chitaawai pā wawik'im: Pach k'irjugaupai nem jaauju k'irjuba Jesucristoou hāu pach heeg hoowi pachig juapá deetarrauta hi hiek jaaubá. Pua magta hamān, hich mag nem jaau chitāmuata warag hi dāi pā juapá jāpmaju.

² Hōor k'apanag dak'ir mua jaaujerr pachdēu hūrwi k'augtarr hiek jūrr har pachdēu hoowai chadcha deuem k'ānnagjā jaau wai nānālu hajöjöom k'ānnag jaaupet, magbaawai jūrr mak'ānnau hagjō deuem k'ānnag jaaumk'ir.

³ Pach chadcha Jesucristo chogk'a chitām gaaimua bālrgjā pach dau hap'ā hajujā higba, soldaaunjō hi chogk'a chitá.

⁴ Pua k'ap'ā sim, soldaaun habarm chan mag sīi hich p'idagjā k'augba nem parhoobam gaaita hoo sīi haba haajem. Magju k'āai hāu hich pōrk'a simjā hich gaaimua honee hamk'ir, hāba hich p'idag waujupaita k'irjuajem, hich pōr hichaaur haju k'irjuba.

⁵ Maimua hīhab jemk'a nāmuā premio gaanjem k'ānnjōta chitá. Pua k'ap'ā sim, hamau hamach reglamento wai nām gaai jaau simjō jemk'abam chan pōd mag premio gan hauba

haajem. Magua puajā Hēwandamau pachig jaaau simjö nem t'umaa wajap'ata waubá.

⁶ Hich hagjöta s̄iebahab nemjīir jīirwaijā. P'idk'aba harr k'ʌnau pōd hamachdēuta nacha hag heem k'ōju k'aba n̄am. Juachö k'aisö nem jīir n̄am k'ʌnauta mod paarpaawaijā nacha hag heem k'ōju haai n̄am.

⁷ Cha mua pachig jaaubarm wajap'a k'īrjubá. Pua mag wajap'a k'īrjumān, maach Pör Jesucristoou p̄l̄r̄g k'īrjug deeju, jāga hich hiek jaauju haai s̄i ha k'ap hamk'īir.

⁸ Mag mua jaaau chirām k'īrjunaa warag jaaubá, jāga maach Pör Jesucristo rey David k'ararr hag chaain hewagam k'ʌn heemk'a s̄ierpta meewi deeu hiiu p'iidjī. Hich hag hiekta muajā hich mag jaaau chitām, hajapcharan maach peerdājem hiekma.

⁹ Mag hiek jaaau chitām gaaimuata m̄ag p'it'urg wau chitām dāi hōor t'ōtarrjō hīs warag m̄a preso wai n̄am. Mamā m̄ag m̄a preso chirām gaaimua chan hoob hamau Hēwandam hiek mag haaidapimaaugau hawi, cha m̄a wai n̄amjö hābam haigpai hi hiek p̄l̄r wai naaju hamiet.

¹⁰ Maguata muan warag maach peerdājem hiek haaidapim k'ōchgau, hich jāg p'it'urgjā higba hāwat chitaju, m̄ag hatag Hēwandamau hich hiek hāk'api haumam k'ʌndam hāu hamk'īir; mag Jesucristo gaaimua peerdā n̄isiewai hich mag hi sim haar wēnrrramk'īir.

¹¹ Cha mua jaaau chirām chan s̄euk'aawaijā k'abam: Maach hi dāi wēnrramta k'ēchmān, magan hīchab hāgt'ar pawijā hich mag hi dāi hiiu wēnrraju.

¹² Hi gaaimuata p'it'urg hau wēnrramjā magām higba n̄amān, magan hīchab hirua durr jāa sim haar pawijā maach hiek t'et'e wēnrraju hi dāi.

Mamā maadēuta hi hiek hāk'amap'am hiek'au hi k'augbam hamān, magan maach meem hedjā hagjō hirua maach haubaju hiek'au, "Muajā pāar k'augba chitām" haju.

¹³ Hiruata nem magju habarmān, hich magta haju hich higbam k'ʌn dāi.

Maadēun dichdēu nem wauju hatarr hichaau pawia wauba hawiajā, hichin hich hiek'atarrjō chadchata nem wau s̄ierram, pōd hich hiek'atarr meerju k'aba s̄ierraawai.

Jāga Hēwandamau k'ōsimjö hi chogk'aju haai n̄a

¹⁴ Timoteo, har s̄i jāg maadēu higmap'am hiek higp'ōbaadēmjā p̄la chluu haajem k'ʌnag deeu p'ʌrba jaaubá, tag jāgām hiek gaaipai hich jāg wēnrram hugua. Jāgām hiek chan b̄l̄rjā maadēu nem higbata s̄isidām. Jāgām k'ʌnnaun s̄i jāg hiek'a wēnrramua warag hōor k'aibagta wau n̄am.

15 Hāba Hēwandam na wajap'a chitajuuta hēk'abá, wajapp'a hi hiek jaau k'ap'Λ jaau chitamua. Magaag hat'een hōor hamach hajap'a p'idk'a nám gaaimua chigag chuk'u naajem k'ΛΛnjö habá, chadcharam hiekta hag heyaa jaau chitamua.

16 Har sii maadēu higmap'am hiek hiyām k'ΛΛn haig dāi par hip'it'ur hiyāhaju k'āai, pächtawarag chaaug pet. Pua k'ap'Λ sim, har sii jāgām hiekpai hig hiyām k'ΛΛnan, sii hamachdēupaita warag Hēwandam na hamach k'aibag wau nám dāi

17 mag hamau jaau wēnārrām hiek hūr nám k'ΛΛn k'īirjugpata warag hār wēnārrām. Himeneo dāi Fileto magta wēnārrām.

18 Maguata hamach mag wēnārrām k'ōchgau warag hamachta mag maach Hēwandam hiek chaar heemuajā höbērdatk'awi sii nem parhooba jaau wēnārrām. Mag hatag hök'ar maach p'iidatk'ajuuuta ham hiek mag ya maach hiiu p'iidwi nám haajem. Magām hiek hūrwi hāaur k'ΛΛnau hāu Cristo hiek hogdāba hāk'a narrta ya warag hiseg wētum.

19 Par hamau mag hamach hip'it'ur hamach k'ōchagpierr jaau wēnārrab mama, Hēwandam hiek chan cambieba hich mag sīerrām. Mag sīewai hich hiek gaai, "Maach Pör Hēwandamau hich chaainan t'um wajap'a k'ap'Λ sīerrām" ha p'ānaa hīchab, "T'um maach Pör Hēwandamag jēeu wēnārraajem k'ΛΛnan hamach k'aibag hisegju haai nám" ha p'ā sim.

20 Pua k'ap'Λ sim, riknaan deg juu choogjem nem k'īir pogk'e t'Λnaajem, p'atk'on dēn dāi p'īr dēnpa. Pari mag happai k'aba, pa dēnja paraanaa jēb dēnja t'Λnaajem. Ham nem mag sīsidām hāaur k'ΛΛn sii parhooba juu chogaagau; mama hāaur k'ΛΛn chan mag sii parhooba hag hee juu chogaag k'aba, k'arii hich higam hedta hiigjem.

21 Mua pərlag jaauk'im, mā hiek hūrbá: Maach chan mag nám haig sii parhooba juu chogaag hat'eem nemjō k'aba, nem wajap'a wau nám gaaita maach Pör Cristoog hādāraa dichta hich juu choogjem k'apiju haai nám. Mama magaagan hidau na bālrjā k'aibag chuk'uta naaju haai nám. Mag k'aibag chuk'uta námān chadau, hirua hichdēu higam haig maach higju, hich hat'ee nem wajap'a waumk'īir.

22 Timoteo, har hēwannaan hamachdēu k'ōchagpierr nem waaujem k'ΛΛn k'īirjug hoob pächtawarag chaaug pet. Mag k'āai har par hiiupai k'aba chadcha maach Pör Hēwandamag jēeu durraajem k'ΛΛn dāi chitamua Hēwandam dau na hagcha chitaju hēk'anāa hirua nem k'ōsimpaita waubá. Maadēu hāk'a nám hiekjā bālrjā hogdāba hāk'anāa dich k'apeenjā t'umaa k'a k'ōsi habá, ham dāi k'ōinaa chitamua.

²³ Mama har maadëu higmap'am hiekta parhooba jaau wënrraajem k'lan däi chan hoob ham hipierr däi magam gaai par pach hip'it'ur hiyäa chitam. Ya pua k'ap'a sim, jägäm hiek gaaimuan sii warag chik'am hipeer hahaujii hawi, warag k'ir k'luuk'a p'öbaadëp haajem.

²⁴ Pua k'ap'a sim hïchab, maach mag maach Pör Jesucristo chogk'a nám k'lan chan pöd dich k'apeen däi meeuk'a nrrjëe haju k'aba nám. Mag k'ääi t'umaam k'lan daar wajap'ata wënrraju haai nám, Hëwandam hiekjä wajap'a jawaag.

²⁵ Mag jaauwaijä har warag chaaur hïk'a hïk'a sïerrjëem k'lanagjä jaau k'ap'a hit'uu jaauju haai sim. Maadëu k'augbam, mag hit'uu jaumam gaaimua k'äijä Hëwandamau ham k'irjug hichig k'irjupi haju. Mag hak'iin k'augbaju harr k'äijä häu Hëwandam hiek chaar k'ap'a haadeewai

²⁶ meperau sii hichdëu nem k'ösimpierr waumk'ir hich las hee k'ook'a wai simjö narrjä häu peerdltk'aju.

Jäga t'naaju k'ai Hëwandamau mag durr hi hagk'aimaa paawai

3

¹ Timoteo, hïchab k'ap'a habá: Mag hatag ya Hëwandamau mag durr hi hagk'aimaa paawai warag Hëwandam hiek hïk'ajujä p'it'uurga haju.

² Mag jaar paawai hïrau hamachpaita wir haig k'irju sïsid haju. Mag nám däi p'atk'onagta heenaa hïchab wir haig hamachpai t'ö hiek'aju. Hëwandam k'ochk'aba warag parhooba chaaur hiek'a sïsidnaa, dënnaanpan hamach dënnaanau hiek'aawaijä warag däi hïk'a hïk'a sïsid haju, hamach däi hajap'a haajerrjä deeu hewag k'irjuba. Mag maadëu hïk'a nám hiekjä hïrau hïk'amaaugau warag hamachdëu hampierr haju:

³ dich dënnaan däi hagdaujö chik'am daupii k'aba, bâlrjä dich k'apeen dau haug k'aug chuk'u haju. Magnaa nem hieknem, nem k'aibgam wauju k'irju hat'amjä pöd hawat hauba, dich k'apeen gaajä jua k'abanaa, dau lököö, bâlrjä nem wajap'am k'ochk'abaju.

⁴ Mag nám däi hïchab dich k'apeen dich däi wajaug haajerr k'lanjä himeraa dak'ügne par hauwi k'aibag wauju. Heem k'lanau hamach t'et'emk'a nám hawia wir haig hamachpai t'ona, Hëwandamau nem k'ösijä wauba sii hamachdëu nem k'ösimaga hee haju.

⁵ Magam k'lanau hamach hiiupain chadcha hïk'a nám haju. Mama mag hamachdëu hïk'a nám hanamjöjä wënrrabaju mag wënrraag Hëwandamag hâdlar hich jua t'eeg hamachig deepiba naawai.

Hõor mag nərrjēem k'ʌn däi k'ir k'ap'ʌ habá.

⁶ ¿K'an jägwia mua mag chirʌmʌn, jāgʌm k'ʌnauta parhoob dipierr dub wēnʌrrʌmua har hʌlin sii bʌlr habaawaijā chik'am hiek hæk'ak'arrsö s̄ierrjēem k'ʌn hamachig paa haumaajeewaita mag chirʌm. Magʌm hʌlinta parhoobam pekau pōm hamach k'ōchagpierr nem wau s̄ierrjēem k'ʌnau.

⁷ Hamachigan warag k'irjug hajap'amta k'aug wëtum hanʌm; mamʌ mag nʌm chan maach peerdʌajem hiek chaar chan bʌlrjā k'augba nʌmta mag nʌm.

⁸ Hich jägtä hajierram warrgarjā bën'ʌn Janes haajer-rau hāb hagjö Jambres haajerr däimua. Moiseeu Hēwandum hiek jaau k'itaawai jürr mak'ʌnau warag hi hichaaur hajierram. Hīsjā hich hagjöta nʌm. Har jäg nem k'aigba jaau wēnʌrrʌm k'ʌnан sii warag k'irjug memerk'omjöta s̄isidʌm. Mag gaaimua jägʌm k'ʌnан ya chi hok'oomta nʌm, Hēwandum hiek hæk'aba naawai.

⁹ Par ham jäg nʌm, jägʌm k'ʌnau pöd hich jäg hõor k'ūgur wai wēnʌrrabam. Jäg naawia mag warm k'ʌn Moisés hichaaur harr k'ʌnjö hōrau ham higwia "Jäk'ʌnан bʌlrjā k'augba nʌmta jäg wēnʌrrʌm" ha k'aug hat'aawai, tag hamag hee habaju.

Pabloou hābmiecha Timoteo wawitarr

¹⁰ Puata chadcha mua nem jaau chirʌm hipieraa haajem. Pua k'ap'ʌ sim, mʌ jäga chitaajē maimua k'ant'eeta mʌ mag chitā. Pua k'ap'ʌ sim, hõor däijā mʌ k'ir machag chuk'u chitʌm. Magju k'ääi mua t'umaam k'ʌn k'a k'ōsi chitʌm däi hīchab mʌ Hēwandum gaaijā hubʌ chirʌm,

¹¹ hōrau mʌch däi k'aigba haawai mʌch dau haug wau nʌmjā higba magʌm hāwat chitaag. Pua k'ir heyaa sim jäga hajierrá mʌ däi Antioquia p'öbör hee, Iconio p'öbör hee maimua Listra p'öbör heejā hagjö. Hamau chadcha peer mʌ t'ōojierram, mamʌ maach Pör Hēwandumau hāu ham jua heemua mʌ peerdʌ haujim.

¹² Har chadcha Jesucristo dën'k'anā hāba hi hat'eepai nem wau wēnʌrram k'ōsi nʌm k'ʌnан, chadcha hōrau ham däi k'aigba haawai därrcha ham dau hap'ʌ haju.

¹³ Mamʌ hīchab har jäg hõor k'ūgurnaa k'aigba nem wau wēnʌrrʌm k'ʌnан mʌg hatag paawai warag hat'uucha paauk'amaju, hamachpata dösātau k'ūgur wai s̄iewai.

¹⁴ Mamʌ pʌ chan hoob magʌm k'ʌnjö chitam. Magju k'ääi, chi jaautarr k'ʌnaujā chadam hiekta pʌchig jaautarr k'ap, pʌchdēu Hēwandum hiek k'augtarr gaaita warag hubʌ t'ierrk'a chirsí.

¹⁵ Mag nám däi hīchab Hēwandam hiek p'ā sīsidám gaai pachdēu herraawe k'augtarrta k'īir heyaa habá. Mag pach bārlawé k'augtarrdamuata p̄arag k'īirjug wajap'am deejim, pachdēu t'āraucha Jesucristo hiek hāk'abaawai peerdāmk'īir.

¹⁶ Hēwandam hiek p'ā sīsidámán, t'um hich Hēwandamaucha k'īirjug deewi p'ātarrau. Maguata sīi hōrag jawaagjā nem wajaugnnaa haguapai hōrag meeurrau sīwaagjā nem wajaug sim. Hōor wawiegjā nem wajaug sim, haata jaau nāl jaau nāl haadee k'ap'haadee Hēwandam dau najā hagchanaa hōor dau najā hagcha wēnārramk'īir.

¹⁷ Jāg hiek pua k'augtarrauta har p̄ajō Hēwandam chogk'am k'ōsi nám k'ānnag k'ap'hapiejem, jāga hamau Hēwandam hat'ee hamachdēu waum k'ōsimpierr waau k'ap'haju.

4

¹ Timoteo, Hēwandam Jesucristo däi nám dak'īir mua p̄aragan, Cristoou maach peerdā haaujem hiek jaau nāmta warag pēnaa ha chirām. Pua k'ap'sim, hich mag Cristoouta hōor pōrk'aan bēem hed t'umaam k'ānnag jaauju, hich haar hauju wa haubaju. Mag sim dak'īirta p̄aragan,

² hōrau mag pachdēu jaau nám hiek hūrmap'a hawiajā, hichiita jaaubá ha chirām. Cristo hiekta hōrag hāk'api hauju hēk'abá; k'aigba wēnārram k'ānnag hik'āaba hiek'abá; har Hēwandam hiek hat'ee k'a t'ūu nám k'ānnjā k'īir honee hapibá. Magnaa nem jaauwaijā hit'ūuta nem jaaubá.

³ Māngwaiweran hagt'a hōrau hūrju nám. Mamā māg hatag paawai chan māg hiek wajap'am jaauwaijā hōrau bālrjā k'ōchk'abaju. Hiek wajap'am jaau nám k'ānn hiek hūrju k'āyau, warag hamach maestronaan hamach k'īetta jār hauwi hamachdēu hūrm k'ōsimpaita hamachig jaaupiju.

⁴ Mag nám gaaimua chadcharam hiek'agta warag hoojā hooba, sīi parhoobam hiek jaau nāmāgta hee haju.

⁵ Mamā pā chan hoob magam k'ānnjō chitam; magju k'āai t'umaam k'ānn dak'īir hagpierraata chitá. P'it'urg hau chitawi k'āijā hāwatbá. Tagam nem wauju k'āai, Jesucristo hiek maach peerdālajem jaau nám gaaipaita chitāmua pachig p'idag jaau-tarrta wajap'a wau chitá.

⁶ Timoteo, warrgar Hēwandam hat'ee nemchaain k'eechjerrjō mānn ya hamau juauta t'ōopāiju dak'a pamaawai māg hatag jōpcha mua tag pā juag hoobaju.

⁷ Hēwandam hi jaau nāmta sīi k'ajap jāau chaar jāau nāmjō hādlar māch deeba, mānn ya hag hiek kōit woun hat'eemjō wērbābarm. Woun hāb k'ap'ig nārrāmua hich barju hatarr haat barbaimamjō, muajā hīchab Hēwandamau māchig p'idag deetarr t'um waubāpāim. Maach Pōr Jesucristo hiek māchdēu hāk'atarrjā hisegba hagt'a hich mag hāk'a chitām.

⁸ Mʌch mʌg p'idx'abarm jūrran, jāg k'ap'ig nʌm haig chi ganbarm k'ʌn̄g pōrsir deejemjō, mʌrʌgjā hñgt'ar pabaimaawai maach Pör Jesucristooucha, "Pa hñu mʌ na hajap'a chitajim" hawi nem deeb k'aba deeju, hichdēuta t'umaam k'ʌn̄n dñi hagcha hich jua k'ap nem waaujeewai. Mamʌ mag hirua nem deeju chan mʌrʌgpai k'aba, har t'um chadcha hi deeu bëepim k'ōsi nʌ durrum k'ʌn̄nagjā hirua deeju.

Hñbmiecha Timoteoog nem jaautarr

⁹ Timoteo, mʌ hap chitʌm jöpcha mʌ hoobahur.

¹⁰ Mʌn̄n mʌch happaita chirʌm, Demaaujā Tesalonicaag mam k'õchgau mʌ barpʌabajewai. Sīi mʌg jēb gayam nemegta hñrcha hee ham k'õchgau mʌrʌgjā hooba petajim. Crescentejā Galaciaag petaawai Titoou jūrr Dalmaciaag petajim.

¹¹ Mliguin Lucas happaita mʌ dñi sim. Marcos jär haunaa hirig jaawi pʌch dñi haipidú; mua mau hi higju mʌch juag hoomk'īir.

¹² Tiquicoon chadau mʌchdēuta Efesoog pāijim.

¹³ Mag pʌch bëewai Troas p'öbör hee Carpo di haig mʌ capote pʌlatarr haipidú. Mag dñi hñchab mʌ hñsapjā p'ëpidú. T'um p'ëbëeba hawiajā har pergamo gaai p'ā sñsidʌm chan hoop p'ëplam.

¹⁴ Alejandro chi jierr dēn nem waaujemuan wajapta mʌ k'aibag waubarm. Hirua mʌ dñi jāgtarr jūrr maach Pör Hēwandamauta k'ap chirʌm, hichdēu hampierr hi dñi haag.

¹⁵ Timoteo, jāg dñi k'ai k'īir k'ap'ʌ chitá. Jāgua chan maachdēu Hēwandam hiek jaau wēnʌrrʌm k'õchk'aba, warag chaaurta hiek'a sñerrʌm.

¹⁶ Nacha chi t'et'emnaanaau mʌ hamach haar t'ñrpñiwi hiek'at'uurwai, ni hñbjā mʌ bigaau chuk'u hajim, mʌ hip-ierr dñi mʌ kōit hiek'aag. Magju k'ääi sñi t'umaam k'ʌn̄nau mʌrʌg hoobamjō hajierram. Hamau jāgtarr paar Hēwandamau hamag hag hiek hñudʌba hak'iin hñu hak'am.

¹⁷ Hamau bñlrjā mʌ k'aigpérbajierrab mamʌ, maach Pör Jesuuta chadcha hñu mʌ heeg hoowia mʌrʌg hich juapadamjā deejim. Mag gaaimua hñu mua k'īrdam hubʌ maach peerdʌajem hiekjā jaawi parhooba judionaan k'abam k'ʌn̄nauhaa hñrjierram. Mag, maach Pör Hēwandamau hñu mʌrʌg juapadam deewiata, k'um hi hee chirʌmjō chirarrjā, hñu mʌ peerdʌajim.

¹⁸ Mua k'ap'ʌ chirʌm hñchab, mʌg durr gaai mʌg k'aibag pōm t'ʌnʌm heemuajā hirua mʌ peerdʌ hauwia mʌ t'la wai nñrraju, k'aigbam k'ʌn̄nag chig hapiba hñgt'ar hichta t'umaam k'ʌn̄n Pörk'a sim haar barmk'īir. T'umaam k'ʌn̄nau hñta t'ö hiek'aju haai nʌm, hichta hich mag wajaug k'itaawai.

Pabloou salud deep'itarr

¹⁹ Timoteo, mΛ salud Priscaag jaaubá, Aquiloog maimua Onesíforoogjā hagjö, t'um hich chaain däi hich hΛΛiragpa.

²⁰ Erasto Corinto p'öbör hee t'Λabajim, maagwai Trófimo mor mas sim mua werplajim Mileto p'öbör hee.

²¹ Hed k'õrg jaar paju nawe pΛchdëujā jöpcha mΛ hoobahur. PΛrΛg salud deepäi nΛm Eubuloo, Pudenteeu, Linoou, Claudioou maimua t'um Cristo gaaaimua maach k'odk'a t'ΛnΛm k'ΛΛnaujā hagjö pΛrΛg salud deepäi nΛm.

²² Timoteo, maach Pör Jesucristoou pΛ t'Λa wai nΛrrapim k'ōsi chirΛm däi tagam k'ΛΛn däjjā Hēwandamau häu hapim k'ōsi chirΛm. Hayoo kakë,

Pablo

TITO

Pabloou Titoog hēsap p'ā deepāitarr

Chi p'ātarr maimua k'aígta p'ājī. Pabloouta hīchab māg carta p'ājim. Hichdēu Timoteo wawieg nacharam hēsap deepāitarr hed gaapai hīchab hich māg cartajā Titoog deepāijimjōo sim. Hich māg Tito dāijā hīchab Pablo k'apeer hajap'am hajim haajem. Jerusalenam iglesia hee chi pörnaan dāi hiek'aag Pablo Bernabé dāi weetwai, chi Tito ham daumaai majim haajem (Hch. 15:1-35). Maimua ya haar pabaimaawai Pabloou hi presentaajim haajem haram k'ānnag, jāga hijā hīchab judío k'aba simta Cristo hiek hāk'ajī maimua jāga hī judío k'aba haawai mehēu p'ārbichbaju haai sīejī ha k'ap hamk'īir (Gá. 2:1-3).

Māg carta gaai hoowai Creta p'āram gaai Pabloou chi Tito werpajim ha sim. Maig hi pñatarran hichdēu jaau pñatarrjō nem hinju pōm t'ānarr t'um hinwi p'ōbōrpier hōor jār hauwi iglesia hee chi pörnaan k'apimamk'īir hajim haajem (1:5).

K'an jawaagta p'ājī. Pabloou Titoog māg hēsap p'ā deepāitarran, Creta p'āram gaai sīi Cristo hiek jaau nām hanāmjā parhoob hamach k'īirjugta jaau nārrjēem k'ānn neeme t'ānarr haawai hajim hanaabá. Hārcha chi mag t'ānarr k'ānnan judionaanta mag wēnārrajim haajem. Pabloou hich Titoogjā hajap'a k'ap'ā hapim k'ōsi sīerran, Hēwandam hiek chaarta hajap'a hag heyaa jaau nām hajim. Māg maach peerdāajem hiek hajap'a jaauwaita mag sīi sēu paraam k'ānnjā pōdpāinaa, Hēwandam hiek gaai t'āwi parhoob hamach k'īirjugpai jaau nārrjēem k'ānnjā dich garmua poodjemgui hajim. Maguata mag maach peerdāajem hiek chaar jaau nāmta Pabloou hāiba Titoog p'ārēu hahau haajeejim (1:3,9; 2:1,5,10).

Magnaa hīchab hich Titooujā hajap'a k'ap'ā haju haai sim hajim, jāga Hēwandamau maach peerdā haaujē, mag hichdēujā hajap'a k'ap'ā sīewai jaau k'ap'ā jaaumk'īir. Mag hichdēu jaau sim hajap'a k'ap'ā hamk'īir biek numí jöoyau hajap'a Titoog jaaujim (2:11-15; 3:4-8). Mamā hīchab Titoou k'ap'ā haju haai sim hajim, mag dichdēujā Hēwandam hiek chaarta hajap'a k'ap'ā haadēmān hīchab nem hajap'am happaita waaujem (1:16; 2:7,14; 3:1,8,14).

Salud

¹ Mān Pabloou, Hēwandam chog hanaa hīchab Jesucristoou hich hi jaaumk'īir jār hautarr. Magtarr haawai mā p'idagan, har hich Hēwandamau jār haumam k'ānnag warag hi hiekta

häk'amk'īir hamag jaaau n̄lmlu, mag jaaumam gaaimua chadcha Hēwandum hiek maachdēu häk'a n̄lm chaarta t'umaam k'ānnau k'augp'ōmamk'īir.

² Mag maachdēu häk'a n̄lmn, hāgt'ar paauk'abaimaawaijā hich magta Hēwandum dāi maach hiiu n̄lisiju ha jaaau simlu. Mag maachig hich dāi hich mag wēnarrapiju ha jaautarran, hich Hēwandum bālrjā sēu chuk'u k'it̄muachata m̄g jēb hompaaju nawe mag jaaujim.

³ Magtarr haawai ya hīs hewag pawiata hōrāu hi hiek jaaau durrum gaaimua mag hiek t'umaam k'ānnau hajapcha k'ak'apdō pamam. Magua mua hich mag hiekta jaaau chitlm̄, mag jaaumk'īrta Hēwandum maach peerdlajemua m̄l j̄r hauwi p̄itarr haawai.

⁴ Tito, muata m̄g hēsap p̄rlag p'ā deepāi chirlm̄. Maach numiim k'ānnau hābam hiekpai häk'a wēnarram gaaimua p̄lājā hīchab m̄lch chaaijō hig chitaawai, maach Haai Hēwandumag jēeunaa maach Pōr Jesucristo maach peerdlajem̄gjā jēeu chirlm̄, hamachdēuta p̄l dau hee haug k'aug paraanaa p̄l hāu wai n̄lm dāi hīchab p̄l k'ōinaa wai wēnrramk'īir.

Chijāḡlm wounaanta iglesia hee chi pōrk'amk'īir j̄r hauju haai n̄l

⁵ Har dōjārr Creta p'āram gaai mua p̄l werp̄latarran, hagt'a nem hinju pōm t'ānaawai, maglm̄ t'um hinwia hīchab p'ōbōrpierri chi häk'a durrum k'ānn n̄nnaidampierr hōor j̄r hauwi chi pōrk'apimamk'īir hajim, hich jāg m̄lchdēu p̄lchig jaaau p̄latarrjō.

⁶ Mag Hēwandum hiek häk'a n̄lm k'ānn pōrk'aju wounan t'umaam k'ānn dak'īir hajap'ata n̄rraju haai sim, magba hak'iin hōor dak'īir parhooba haawai, jūrr hichigpata bigaaum k'ānnau hiek'ak'a haju. Mag chi pōrk'a sim k'ānn hāli hābpaita paraa haju haai sim. Chi chaainaujā hīchab Hēwandum hiek t'āraucha häk'aju haai n̄lm. Maagwai nem bālr habarm gaaimua hōrāu ham hēugar k'aigba hiek'aba ni hābmuajā ham higwi, "Jāk'ānnan chi dau lōknaanau; hamachig nem jaauwaijā dāita warag häk'a häk'a sīerrjēem" habaju.

⁷ Chi häk'a durrum k'ānn pōrk'a sim wounan hāba Hēwandum hat'eeta p'idk'a sīewai t'umaam k'ānn daar hagchata n̄rraju haai sim, hichta hārpai chirlm̄ hawia bit'urgam k'ānn hiek hūrmap'ajā k'aba, k'īir k'ānuk'ak'arrsō k'aba, nag pig k'aba, dich k'apeen dāijā k'ujlārnem k'aba, ni sīi nemdam bārlālm̄ wau n̄lm paarjā hāba p'atk'onta hahau haju jāk'īirjuba.

⁸ Magju k'āai hōor hich haig bēewaijā, hich haig jēerpim k'ōsi jēerpinaa, t'umaam k'ānn dāi hō hajap'ata n̄rraju haai sim. Magnaa hīchab sīi donjō parhoob nem wauba, Hēwandum dau

na nem hagchata waunaa hāba Hēwandam k'ōchagpierrpaita n̄rraju haai sim, sīi dich k'ōchagpierr haba.

⁹ Maach peerdajem hiek hichdēu k'augtarr gaaita warag w̄rppa haju haai sim, tagam k'ɻnagjā hiek hajap'a hiek'amamua wawie k'ap'ɻnaa, cha maachdēu hāk'a n̄m hiek higwia warag chaaur hiek'amaajem k'ɻnagjā hajap'a jaau k'ap'ɻ jaaumamua Hēwandam hiigta p'ūrreu hawaag.

Nem parhoob jaau wēnarram k'ɻnag hik'ɻaba hiek'aju haai n̄m

¹⁰ Pua k'ap'ɻ sim, pāach heepaijā har hamach wawiewai hūrba warag chaaur hāk'a hāk'a haajem k'ɻn k'apan t'ɻn̄m. Mak'ɻnan sīi nem maadēu higmap'amta jaau wēnarramua warag hōor k'ūgur wēnarrajem. Mam̄ hārcha mua mag jaau chiram̄n, har chi hāk'a n̄m k'ɻnan hamach mor gaai dauchachmaju haai s̄isidm̄ ha jaaujem k'ɻn higwiata mag chiram̄.

¹¹ Jāgm̄ k'ɻnan hi k'ōorjā s̄umaju haaita s̄isidm̄. Magba haawai sīi p'atk'on paarpam k'ōchgaupai jāg nem jaauju haai k'abampa jaau wēnarramua hōor di hēntēr k'ūgur p̄amaajerram.

¹² Hīchab pua k'ap'ɻ sim, Cretapien hamach jāg chit'ēem gaaimua hamach heepai hāb Hēwandam hi jaaumie gaai t'ār wai narrau ham higwia, "Cretapien k'ai nem s̄eunemnaa nem k'aibag saakienjöta s̄ierrjēem; magnaa sīi k'usēugnaa degpai t'ach bipöm k'ōju happaita k'ap'ɻ s̄ierrjēengui" hajim.

¹³ Chi mag hiek'atarr wounaun chadcha hag heyataa hiek'ap̄ijim, ham chadcha hich magta s̄ierrjēe haawai. Maagwai mua p̄rlag, hik'ɻaba hiek'abá ha chiram̄, maach hipierr Hēwandam hiek hāk'a durrum k'ɻnag cha maadēu hāk'a n̄m hiek heepai hagcha wēnarramk'īr;

¹⁴ maagwai judionaanau hamach k'īrjug heepai hompaawia parhooba ham hēugar nem jaau wēnarrawiajā magm̄ k'ɻn hiek hasekasba, ni har maachjō Hēwandam hiek chaar hāk'a narrta hiseg p̄lawia parhoob wēnarram k'ɻnau nem waipi jaau n̄m k'ɻnagjā magm̄ k'ɻn hipierra ham hugua. Mak'ɻnanu jaauwai nem parhooba k'ō n̄muwa wa nem parhooba p̄rbarmua k'āijā Hēwandam dau na maach hāarjem ha jaaujem.

¹⁵ Mam̄ har k'īrjug wajap'a wai n̄m k'ɻnag chan mag k'abam, nem t'ān̄m t'um hajap'a t'ān̄m. Mam̄ har Hēwandam hiek hāk'aba ni k'īrjugjā hajap'a k'aba n̄m k'ɻnag chan, b̄llrjā nem hajap'am chuk'um, hamachdēu k'aigba k'īrju n̄m gaaimua sīi k'īrjug memerk'ōmjō s̄isid haawai.

¹⁶ Hamachdēupain haman Hēwandam dēnk'a n̄m haajem; mam̄ hamach nem wau n̄m gaaimua merag chuk'u

sīerrjēem, sīi par hiiupaita mag nārrjēem haawai. Hamach mag wēnārrām gaaimua hōraujā ham k'a hisēe haajem. Hāk'a nām hanāmta warag Hēwandumau nem waipi jaau sim hichaaurta hāk'a hāk'a sīerrjēem. Jāgām k'ānn chan bālrjā serbiibata sīerrjēem nem hajap'am wawaag.

2

Jāga hōor wawiju haai nā

¹ Tito, pāchdēu hōrag nem jaauwai har chadcha Hēwandum hiek chaar t'āraucha hāk'aajem k'ānn wēnārraajemjōta hamag wēnārrapi jaaubá.

² Jōoin wawiewai donnaanjö parhoob nem wauju k'āyau hajap'a k'īrjunaata nem waipi jaaubá hamag. Mag nām dāi hīchab k'īr masita hapibá, hōrag hamach hōk'ō hamk'īr. Magnaa hīchab mag Jesucristo hiek maachdēu hāk'a nām gaaijā hubā wēnārrām dāi t'umaam k'ānn k'a k'ōsinaa hīchab p'it'urg waauwaijā k'īr t'ūu hāwaat k'ap'ā hāwatpi jaaubá.

³ Hich hagjö hūanaanagjā chadcha Hēwandum hiekpai hāk'anaa hirigpai jēeujem k'ānnjōta wēnārrapi jaaubá, sēunem nem hīgk'a nārrjēe k'aba, nag pigjā k'aba. Magju k'āai hamag hagpierraata wēnārrapi jaaubá, chaainpaim k'ānnau mag hoowai hamjā hich hagjōta wēnārraju haai nām ha k'ap hamk'īr.

⁴ Magnaa hīchab hamach k'āai chaainpaim k'ānnjā wawie k'ap'āta wawipi jaaubá, hamach jaain daupiinaa chaainjā jāsene hamk'īr;

⁵ mag nām dāi hīchab nem waauwaijā k'īrjug paraa nem waunaa, deeum hemk'ooi dāijā hoob pāplr haju k'āyau hich jaaijā hichdēuta k'ap'ānaa degam nemjā hichdēuta t'um k'ap'ā hamk'īr; magnaa hīchab t'umaam k'ānn dāi hō hajap'anaa hich jayau nem mag haawai hipierraas haa k'augamk'īr. Magta hamag pāch hipaarmua wawipi jaaubá; magbaawai ni hābmuajā Hēwandum hiek maadēu hāk'a nām higwia k'aigba hiyāl habaju.

⁶ Hich hagjö chi hemk'ooin hagt'a chaainaam k'ānnagjā hajap'a k'īrjunaata nem waipi jaaubá, dau p'ip'irag chuk'u.

⁷ Mamā ham mag wēnārramk'īran, pāchdēujā pāch chitāmpierr hajap'a nem waunaa hagpierraata chitā hīchab. Hēwandum hiek jaauwaijā chadcha nem hagchata jaaubá, bālrjā hibālr wauba,

⁸ Cristoou jaaupi simjö hiek hajap'a hiek'amamua. Maag-wai hābmuajā pā hiek'atarr sēunemeg p'ēbaju. Mag nām dāi hīchab cha maachdēu Hēwandum hiek hāk'a nām higwia, har warag chaaur hiek'aajem k'ānnaujā hamachdēu

pöd pāar hëugar k'aigba hiek'aju hooba haawai warag jaauju k'augbaju.

⁹ Har sīi chik'am chogk'a par p'idk'a nám k'ɻnagjā hīchab hamach patronnaan hipierraanaa hamau k'ōsi haajemjöta nem waipi jaaubá, nem jaauwaijā waumaaugau dāi hāk'a hāk'a haba.

¹⁰ Hamag wir haig hamach patronnaan nem jīgk'apiba jaaubá. Ham nem jīgk'aju k'āyau warag hamach patronnaan nemjā hamach chi mor k'ɻn dēnjo hajap'ata waipi jaaubá, maagwai mag nem jaauwaijā dēgölp hamach meer ham nem haair habaju k'ājā ha k'īirjuba nem jaauum k'ōsi jaauumk'īir. Hōrau pāar mag hoowai, "Hāa chadcha jāk'ɻnau hāk'a nám hiek'an chadcha nem hajaug k'ērəm" haju, Hēwandam maach peerdajem hiek maachdēu hāk'a nám higwia.

K'ani Hēwandamau maachig k'ap'ɻ hapiejē

¹¹ Hēwandamau hichdēu hōor dau haug k'augaag hich Hiewaa pījim, mag pāibarm gaaimua maach t'umaam k'ɻn hāu peerdaju haai nám ha k'ap hamk'īir.

¹² Mag hich garmua maach peerdā hawaag maach dau haug k'augtarrpí, jūrr maadēu dich k'īirjug k'aigbam t'um hisegnaa māg jēb gayam nem sīi dich hö k'ōchagjā warre werba sīuju haai nám, jūrr hajap'a k'īirjunaata nem wau-naa hōor dak'īirjā hagcha wēnərramua hāba Hēwandamagpai hichdēu k'ōsi simjō jēeu wēnərraag.

¹³ Jesucristooou maachig bēeju ha jaau pāatarr hag hed pa nám hora, maachin hich magta honee hi nā wēnərraju haai nám, chadcha mag hi bēeju k'ap'ɻ naawai. Hich bēem hedan hedau bā wāl jēer hurumjō hooimata dau daau maachig hich hoopiju. Maata maach Hēwandam hanaa maach peerdā haaujem Jesucristooou.

¹⁴ Hich mag Jesucristota maach kōit hādāraa hich t'ōopijim, magbarmua maach k'aibag t'um chugpaapāiwia maach peerdā hawaag, mag peerdā hauwia ya hich dēn chaark'a nāisiewai jūrr hāba hich hat'eepaita nem hajap'a waum k'ōsi wauju k'īirju wēnərramk'īir.

¹⁵ Tito, cha māchdēu pāchig jaau chirāmjōo mā himeerba hich mag jaauumamua ham wawibá. Pāchdēu mag jaau sim hūrba nám k'ɻnag warre meeurrtau sīubá, bālərjā pāch hipeer hahau hapiba. Pāchta ham pōr haawai puata hamag mag hiek'aju haai chirām. Hoob pāch higwia hiwiir hābamāgjā, "Pua chan marag mag hiek'aju k'aba simta mag hiek'a sim" hapim.

3

Jāga wēnərraju haai nā Hēwandam hiek hāk'a nám k'ɻn

¹ Tito, pach haig chi hāk'a durrum k'ʌʌnag deeu p'ʌʌrba jaaubá, mág jēb gaai chi pörk'a t'ʌnʌm k'ʌʌn hipierraanaa hīchab nem wajap'am wawaaggjā sīi nem par daúa hooba hamk'īir.

² Hamag ni dich k'apeen hiwiir hābam hēugarjā k'aigba hiek'apiba jaaubá, magnaa hīchab sīi k'ōinaa wēnʌrranaa, t'umaam k'ʌʌn dāi hö hajap'a, chum k'īir masi dārdār haju k'āyau sīi dich k'apeen daupii. Magta hamag jaaubá.

³ Pua k'ap'ʌ sim, warran maachjā bʌʌrjā k'īirjug chuk'umjö haawai sīi Hēwandam hipierraajā k'abata wēnʌrrajim. Mag hi hipierraajā k'aba narr gaaimua hi haar barju k'ʌdjā k'augba hok'oo wēnʌrrarr haawai sīi mág jēb gayam nem dichdēu k'ōchagagta hee wēnʌrrarr gaaimua hich magʌmuapaita sīi maach p'ēet'ʌg wai nʌmjo naajeejim. Mag dich k'aibag hee narr haawai dichta jūrr chik'am k'āajā hārpai ham hiigjeejim, chik'am dāi k'ujʌrpaim hiek'au. Mag nʌm dāi hīchab hōrau maach hoomap'a haawai hīchab maach garmuajā dāi ham hoomap'a haajeejim.

⁴ Mag naajieb mamʌ Hēwandam maach peerdʌ haaujemua hāu hich Chaai p̄ibarmua chadcha hichdēu hōor dau haug k'aug paraanaa jāsene simjā t'umaam k'ʌʌnag k'ap'ʌ hapijim.

⁵ Mag hirua maach peerdʌ hautarr chan nem hajap'a wau wēnʌrrarr gaaimuajā k'abajim; hirua maach peerdʌ hautarran, sīi hich garmua maach dau haug k'augwi hajim. Mag maach dau haug k'aug nʌm haig, hich Hēwandam Hak'arau maach pekau dō badag barbap̄imjö t'um chugpaabap̄āiwaita, ya tag warr dich wēnʌrraajerrjō k'aba, jūrr maach k'īirjugta chi hiiurig paap̄āijim.

⁶ Magaagta Jesucristo maach peerdʌajem gaaimua Hēwandamau hich Hak'aar p̄ijim, maach dāi hogdʌba maach k'aigp̄er nʌrramk'īir.

⁷ Mag, maach k'aibag hee wētju harrta jūrr Hēwandamau maach k'aibag t'um chugpaap̄āiwia hich haar hōber wēnʌrrajujā maachig k'ap'ʌ hapijim.

⁸ Mua cha jaau chirʌmʌn chadcharam hiek'au. Maguata muan p̄arʌgjā hich magta hamag jaau nʌʌhapim k'ōsi chirʌm, har Hēwandam hiek hāk'a durrum k'ʌʌnaujā hāba nem hajap'a wau nʌm gaaipai durramk'īir. Pārau magta hamʌn chadcha hāu k'ērʌm, hōrau nemdam hig nʌmjjā pārau par daúa hooba naawai.

⁹ Mamʌ hoob pua sīi har maadēu higmap'am hiek gaaimua chan par pach hip'it'ur hōor hipeer hahau hiek'a chitam. Hoob sīi jōoingarm k'ʌʌnau nem waaujerrpai hig hiyʌʌ ham k'ōchgau pach p'idagta warag werba sīsiu ham. Hoob sīi Moiseeu ley p'ā p̄atarr gaai nem jaau sīsidʌm hiek higam k'ōchgaupai warag pach k'apeen dāi k'īir jāadʌbaadēmua

meeuk'a chitam. Jāg nəmuā chan pōd maadēu hōrag Hēwandam hiek hāk'api haubam. Mag hāu k'aba sim.

¹⁰ Hābmua k'āijā pāach hee Hēwandam hiek maachdēu hāk'a nəm chaaur jūrr parhooba jaauwai mag woun wawibā. Mam̄ par pachdēu biek numí wawibarm k'āijā bālrjā pach hiek hūrba habaawai, pāach Hēwandamag jēeu nəm haig magl̄m k'ānnag pāachdēu nem wau nəm hoob hamag waupimiet.

¹¹ Magl̄m k'ānnauñ hamach hödegpai sīi hich mag nem k'aigba jaau wēnarraju k'īirju naawaita mag wēnarram. Mag hamach wawitarrjā hūrba warag pekau wau wēnarram gaaimua maadēu k'ap' nəm, hichiita Hēwandamau ham gaai mas hab k'aba mas deeju.

Dich k'apeenau nemdam hig nəm hoowai sīi par daúa hoobaju haai nəm

¹² Tito, māchdēun Artemas k'abam̄an Tíquico k'āijā pā haar pāiju k'īirju chiram. Hāb k'āijā pach haar barbaimaawai hichiita mā hoon bēeb k'aba Nicópolis p'öbor hee mā hoobahur; jāig mā chiraju. Māg noseg jarān hich jāigmua hogdāba chiraju k'īirju chiram, deeu döchlumie burr nəm hora.

¹³ Hīchab abogado Zenas juag hoonaa Apolos juagjā hoobá. Ham biek'aju haawai, pach paarmua t'achdamjā jār deewi hamau nemdam higju t'umaa k'īirjunaa p'ëdeebapäi.

¹⁴ T'um har maachjō Hēwandam hiek hāk'a durrum k'ānnaujā hīchab magta dich k'apeenau nemdam hig durrum hoowai sīi par daúa hooba haju haai nəm. Magta maadēu hōhajap'a chik'am juag hoo wēnarram̄n, magan hāu maach par k'abata wēnarram.

Pablo k'apeen salud

¹⁵ Tito, māg hiekdampai hajim pārl̄g māg hēsap gaai p'ā deepāim hig chirarr. Māig maach k'odnaan mā dāi nəm k'ānnaujā hamach t'umaam k'ānnau pārl̄g salud deepāi nəm. Maach k'odnaan pach haar cha maachdēu hogdāba hāk'a wēnarram hiek gaaimua maar mau nəm k'īirjuwia hig durraajem k'ānnagjā hīchab maar salud deebá. Mān hāba Hēwandamagta pāar kōit jēeu chiraajem, pāar dāi hogdāba hich mag pāar t'la wai nərramk'īir. Hayoo kakē,

Pablo

FILEMÓN

Pabloou Filemonag hēsap p'ā deepāitarr

K'aíu p'ājī maimua k'ai hat'eeta p'ājī. Mʌg cartadam Pabloouta p'ājim haajem hīchab, jöoi Filemón hat'ee. Chi Filemón Colosapierr hajim haajem, hich Pabloou maach peerdʌajem hiek jaau nʌrrʌm hūrwi hāk'atarr (v. 19). Pabloou hichdēucha chan Colosapienag Cristo hiek jawaan maba harr haawai Efeso p'öbör hee año t'ärjupjö s̄iet'uurwai k'āijā jöoi Filemón dāi hoojim, haigmua chi Colosas dak'a s̄ierr haawai (Hch. 19).

Hagtarr k'ur Pabloou mʌg carta p'āawai haigmua warp jūrr Roma p'öbör heeta preso s̄iejim haajem, hich jöoi Pablo. Maagwai hīchab Onésimo hanʌmta Filemón chogk'a s̄iejim haajem. Mag chi Pablo Roma preso sim heeta mag Onésimo hanʌmua hich patrón jöoi Filemón p'atk'on jīgk'awi dʌrmajim hanaabá. Mamta Pablo dāi t'ēuwi Pabloou hirig maach peerdʌajem hiek jaubaadējim haajem. Mag hichig hajap'a jaubaadeewaita hāk'awi warag hich Pablo haig s̄isijim haajem, hirua nemdam hiigwai haudedee haag.

K'an jawaag hajī. Mamʌ Pabloou hīchab k'ap'ʌ s̄iejim haajem, Onésimojā hich pap haar deepāiju haai sim. Mag, chadcha Onésimo hich pap Filemón haar deepāijim haajem. Mag Onésimo hich pap haar deebapāim dāita hich gaaupai mʌg cartajā deepāijim haajem. Deeu Filemonag hich chog Onésimo hajap'a recibiimk'īir Pabloou mʌg carta gaai hirig chaigpajim. Mag recibiwaijā s̄ii hich chogjöpai k'aba, ya hīchab hichjö Cristo hiek hāk'awi hich k'odk'a simjöta hi recibiipijim jöoi Filemonag.

Salud

¹ Filemón, ¿jāgpai chirā? Mʌʌn Pabloou. Maach Pör Jesucristo hiek jaau chirʌm gaaimua preso chirʌm. Mag preso chirʌmuata pʌrlag mʌg hēsap p'ā deepāi chirʌm. Pʌjā maar dāi maach Pör Jesucristo hiek jaau nʌm gaai hogdʌba k'itaawai, maach hermano Timoteo dāimua muata pʌrlag saludaa chirʌm.

² Mʌg hēsap gaai mam hīchab salud: maach hāp'ʌi Apia hat'ee; Arquipo, maach hipierr dāi hogdʌba maach Hēwandam hiek jaau k'itaajem hat'ee; maimua hīchab chi hāk'a durrum k'ʌʌn t'um pʌ di haig hāba biirdʌwia Hēwandamag jēeujem k'ʌʌn hat'eejā hagjō salud deepāi chirʌm.

³ Maach Haai Hēwandamag jēeunaa hīchab maach Pör Jesucristoogjā jēeu chirām pāar kōit, pāar hogdāba t'la wai wēnarrām dāi hīchab pāar k'ōinaa wai wēnarramkīir.

Filemón gaaimua Pablo honee hatarr

⁴ Filemón, Hēwandamag jēeu chirām haig māchdēu pā kīirju hat'aawai warag pā higwia hirig hāu hajim ha chiraajem.

⁵ Mua chadcha hirig hāu hajim haajem, māchdēu hūurwai pua t'um Hēwandam hiek hāk'a durrum k'ānja daipiinaa maach Pör Jesucristo dāijā hubā chitām ha hūurjeeawai.

⁶ Hīchab mua pā kōit Hēwandamag jēeu chiraajem, cha maachdēu hāk'a nām hiek deeum k'ānag jaaumam dāi pāchdēupaijā jāga Jesucristo gaaimuata maachin Hēwandam dāi hāu wēnarrāajē ha t'umaa hajap'a k'ap hamkīir.

⁷ Pua mag maach Hēwandam hiek hāk'a durrum k'ān t'um k'a k'ōsi haajem ha jaau nām gaaimua, mau chirām hāba, pua hīchab mā t'āar honee hapi sim. Hāu nām hermano. Puata hāu maach hermanonaan dāi hō hajap'a ham kīir jāsenk'a chirām gaaimua hamjā kīir honee durrum.

Onésimo kōit Pabloou Filemonag chaigpatarr

⁸ Mag pua t'umaam k'ān k'a k'ōsi haajeewai, pāch chog harr Onésimojā hagjō warm k'ānjo pua daupii haju haai sim. Cristoou hich hi jaaumkīir mā jar hautarr haawai mua pārāg warre hi daupii habá ha jaauju haai chirām.

⁹ Mamā muata hajués pārāg hi daupii hapi chirām ham hugua, maach numijā hagdaujō chik'am k'a k'ōsi nāmjō hi k'a k'ōsi hamkīir, sīi hik'ōrjā k'aba pārāg magam hig chirām. Mā ya jōoira chirām. Mag chirām hāba, Cristo hiek jaau chitām gaaimua preso chirām.

¹⁰ Mag chirāmuata pārāg chaigpa chirām Onésimo kōit. Hiita chadcha mua māch chaaijō wai chirām, māch māg preso chirāmuata hāu hirig maach peerdāajem hiek hāk'api hautarr haawai.

¹¹ Warran chadcha Onésimo pā chog sīi pā hat'ee p'idk'aajem hajim. Mamā mag sīerrta pā haigmua dār mawi, dārrāa pā hat'ee tag p'idk'aba, sīi tag hich higpibajujō sīsijim. Magjieb mamā ya hiruajā maach dēnjo Cristo hiek hāk'abaarwai, mā māg chirām haigjā hāu dārrcha hirua mā hoo wai k'ērāa hawia, pā hat'eejā deeu hirua p'idk'aju mua k'apā chirām.

¹² Mag deeu pā chogk'a sīeimamkīir, hūmaai mua pā haar hi pāi chirām. Mamā mag mua pāch haar hi pāibapāaiwai, māchchata pāch haar barbaimamjō hajap'a hi wai chirsí pāch dāi.

¹³ Mua chadcha māch haigmua hogdāba hi wai chirām k'ōsi chirām, māg maach peerdāajem hiek jaau chitām gaaimua

preso chiraawai mʌchdëu nemdam hiigwaijā hichdëuta hau deebarp'ʌ hamk'īir. Mua k'ap'ʌ chirʌm hīchab, pua mʌ hoon bëem k'ōsi sim. Mamʌ warp'agk'am gaaimua pöd bëeba haawai mua jūrr hichta mʌch däi s̄lepim k'ōsi chirajim, mag hirua pʌ kōit mʌ hat'ee nem wau simta jūrr pʌchdëuchata wau simjö hamk'īir.

¹⁴ Mamʌ mau mʌch happai hagt'a pʌ hiekjā hūr hauba chan mua mag jūrr hiita hajués mʌch chogjö wai chiramap'a chirʌm, heeu dëgölp pua mag k'ōchk'abaju k'āijā mua magbaadëju. Magju k'āai pʌchdëuchata hirig pʌch k'īrau jaaumʌn chadau, mua hi mʌch haig wai chiraju.

¹⁵ Jāg Onésimo pʌ haigmua dʌrtarran, jāan Jöoirau hich hiiu k'āijā jāgpijim, deeu nassi pawia hūmaai pʌch haar petaawai deeu pʌch däi hich mag hi wai chirsimk'īir.

¹⁶ Mag pʌch haig wai chirsim chan ya tag s̄ii pʌ chogpai k'aba, ya hīsin warram k'āaijā hajapchata s̄isim. Hajapcharan hiin ya maach k'od chaardamau, hiruajā hīchab däi maach Hēwandam hiek hāk'a k'ërsiewai. Mʌch himeerba muan hi jāsene chirʌm. Mamʌ puata mʌ k'āyaujā hārcha hi jāsene haju haai sim. S̄ii pʌch chog haawaipajā k'aba, hiruajā maach Pör Jesucristo hiek hāk'a s̄isiewaita hi daupii haju haai sim.

¹⁷ Magua mua pʌrlʌg mag chirʌm: Pʌchdëu k'īrjuawai chadcha mʌjā pʌch k'apeer k'ai, magan Onésimo pʌch haar barm hedjā mʌchchata pʌch haar barbaimamjö honee hi baarpi hat'ā.

¹⁸ Hirua pʌ däi k'aigba hawia dëbpaar k'āijā pʌrlʌg paraa sim k'ai, mʌrlʌgtä jēeubá, mua hi kōit p'agpäiju.

¹⁹ Hoob k'īrjum. Muata pʌrlʌg mʌch juadamaucha, "Mua chadcha p'agpäiju" ha p'ā deepäi chirʌm mʌg hēsap gaai. Mamʌ pua k'īir heyaa haju haai sim, dëbpaar chaar k'abam mamʌ mua Cristo hiek jaau chitʌm gaaimua pʌchdëujā Cristo hiek hūrtarr haawai puan mʌrlʌgjā dëbpaar paar simjöta sim. Mamʌ mua magamjā higbam.

²⁰ Magau k'odam Filemón. Puajā maach Pör Jesucristo hiek hāk'aajeeawai, Onésimo chig haba s̄ii warag hi daupii wai chirsimk'īir, muata pʌrlʌg chaigpa chirʌm hi kōit. Mag pʌjā hīchab Cristo dën haawai cha mua jaau chirʌmjö habá hi däi, magbarmua warag mʌchpata mʌ k'īrdam honee hapieg.

²¹ Mua k'ap'ʌ chirʌm, pua cha mʌchdëu jaau chirʌmjö haju. Magua mua mʌg hēsap pʌrlʌg p'ā deepäi chirʌm. K'ap'ʌ chirʌm hīchab, cha mʌchdëu jaau chirʌm k'āaijā hatcha pua hi haairaa haju.

²² Mʌ hat'ee hīchab didam jʌrwi hajap'a k'īir k'aug k'ërbá, mʌch maawai hag hee chiraimaag. Mua pʌrlʌg mag chirʌmʌn, jāg hāu pāachdëu mʌ kōit jēeu durrum gaaimua Hēwandamau mʌchig pāar hoon mapiju k'ap'ʌ chiraawaita mag chirʌm.

Hābmiecha salud deepäi narr k'ʌn

²³ MΛ k'apeer Epafras hīchab Jesucristo hiek jaau k'itam gaaimua mΛig mΛ däi cárcel deg k'ëraajemuajã pΛrΛg salud deepäi sim.

²⁴ Mag tag hīchab pΛrΛg salud deepäi nΛm: Marcoou, Aristarcoou, Demas haajemua, maimua Lucaaujã hagjö. MΛk'ʌnauta däi mΛ hipierr hogdaba maach peerdΛajem hiek jaau durraajem.

²⁵ Magdam jawaag hajim pΛrΛg mΛg hēsap p'ã deepäi chirΛm. MΛn maach Pör Jesucristoogta jëeu chiraajem pÃar kōit, pÃar däi hogdaba hich mag pÃar t'Λa wai sÃemk'īir. Hayoo kaké,

Pablo

HEBREOS

Hebreonaan hat'ee hēsap p'ā deepāitarr

K'aíu p'ājī maimua chijā k'ɻɻn hat'eeta p'ājī. Mag carta gaai jaauba sim k'aíuta p'ājī. Mag librojā hīchab Jesucristo hiek hāk'a narr k'ɻɻn hat'eeta p'ājim, mamañ sīi parhoobam k'ɻɻn hat'ee k'aba, judionaan hat'eeta p'ājim. Judionaan meu hebreo haajem; k'ar maguata chi hōorjā hebreonaan gaai t'ɻɻrjem hīsjā hagt'a.

Judionaan Cristo hiek hāk'a durrarr k'ɻɻnan chadcha hāk'aba narr k'ɻɻn garmua hajapta dau haug waaujeejim haajem. Mag durrarr haawaita hāaur k'ɻɻnau Cristo hiek hisegwi deeu warr hamach wēnɻrrarrjō haju hēk'aajeejim hanaabá, warrgar hamach jōoinau nemchaain k'ēchnaa jēejerrjōta Hēwandamag jēwaag; hajapcharan Moiseeu ley p'ā platarr gaai jaau simjōma. Magta hamau Cristo hiek hamachdēu hāk'atarrta deeu hisegjōjō haadēp naajim.

Judionaan pōm hamach jōoin hi warr hamachdēu hāl̄rk'ajajerr ya plawi naajim haajem; mamañ mag hamach jōoin hi plawi narrta hagt'a sīi Cristo hat'eepai k'aba naajim hanaabá. Pogan ya chi hāk'a durrarr k'ɻɻn dāi k'apeerk'a naajieb mamañ, mag hamach k'apeen dau haug wau nām hoowi maach peerdajem hiekta warre hisegpāim hig naajim hanām. Maguata mag libro p'ājim haajem, hag gaai ham k'īir honee jaaubaawai hamachdēu hāk'atarr hiekta hisegwi parhooba ham hugua (2:11).

K'an jawaag hajī. Mag libro p'ātarran, judionaanau hamachdēu hāk'a narr hiekta warag hajapcha hāk'amk'īir hajim. Maguata hamag chi hēsap deepāi chirarr jōoiraujā seis veces hamag jaaujim, jāga haajē Cristo hiek dichdēu hāk'atarrta warag hāk'abanaa hewag maawai. Hīchab jōoirau dawaa hoopi simān Cristota t'umaam k'ɻɻn k'āajī hāl̄rācha sim hanāmāu (1:1-10:18).

Ya chi carta hōpāiju hat'ee paawai jōoirau ham wawí sim, jāga wēnɻrraju haai nā ha k'ap hamk'īir (10:19-13:21). Ham jāg chik'amnaan juu machgau dau hap'ɻɻ wēnɻrrajem hāwataagan, Cristo hiek jaau nām hūrwi dichdēu hāk'atarr gaaita hubā naaju haai nām ha sim. Capítulo 11 gaai hamach jōoinau hāk'ajerjōta hamagjā hāk'api jaau sim.

Hēwandamau hich Chaai pāibarmua maachig hich k'augpitarr

¹ Warr jōoingar Hēwandamau biek k'apan hichdēucha hōor jār hauwi mak'ɻɻnagta hichdēu nem jaaum hig sim jaaujejjim

haajem. K'ar k'ääipi hau nəmua, hich chognaan päi nəmua, wa magbaju k'ai hichdëuchata hamag jaaujeejim haajem, mak'ənau jaau nəm hür nəm gaaimua hōrau hich k'apcha pamamkūir. Mag, chadcha mak'ənnauta jürr maach jöoinag hich hagjöö jaaujeejim haajem.

² Mamə hīs hewag pawi Hēwandamau jürr hich Chaai pāibarm gaaimuata maachig hāu hich k'augpibarm. Hi gaaimuata hīchab nem t'ənəm jā t'umaa hompaawi hichigta Hēwandam chi Hayau mak'ən nem t'umaa hich dāi jāapijim.

³ Hichdëuta hīchab mag hich Haai dāimua nem t'umaa hompaatarrjā sīi hich hiiu haawai hichdëuta wai dənəm. Hichta hich Haai k'ūir t'egnaa bēetarr haawai hi gaaimuata hīchab Hēwandam hajaugjā k'ap'ə haajem. Hichta maach kōit hədəraa hich t'ōopiwi, hichdëuta hich bagau maach k'aibag t'umaa chugpaawi, hāgt'ar mawi, Hēwandam juachaar gar jupimajim, hichta hich mag maach t'umaam k'ən Pörk'a sierraag.

Hēwandam Hiewaata angelnaan k'ääijā hārpai sīerrəm

⁴ Mag gaaimua hich Hēwandam Hiewaata hīchab angelnaan hāgt'ar t'ənəm k'ääijā hārpai sīsijim, ham k'ääi hirigpaita hich Jōoiraujā Hiewaa hichēnaa warm k'ən nag sīi hich chognaan haajeewai.

⁵ Mag hichta t'umaam k'ən k'ääi hārpai sīewai Hēwandamau bələrjā hich chognaanag chan hich Hiewaag hiek'atarrjō hiwiir hābaməgjā,

"Pə mə Hiewaa haawai hīs mua t'umaam k'ən nag mag k'ap hapi chirəm" habajim. *(Sal. 2:7)*

Ni bələrjā hich chog hiwiir hābam higwiajā,

"Məlta hi haaik'a chitaju, maagwai hich jürr mə chaaik'ajujā" habajim. *(2 S. 7:14; 1 Cr. 17:13)*

⁶ Pari magju k'ääi, warag mag hich Chaai hābpai k'itəm məig heegar pāaiwai warag angelnaan hich chogk'a t'ənəm k'ən nagta,

"Pāach t'umaam k'ən nau hirigta jēeubat'ā" hajim. *(Dt. 32:43)*

⁷ Hich mag warag Hēwandamau hich chognaan hich dāi t'ənəm higmamua jaauwai,

Angelnaanan hirua p'ūjö nem k'ap'í hapinaa, sīi hōt huu jējēerk'amjö hichdëu nem jajaauk'ampierr k'odpepet hapijem haajem. *(Sal. 104:4)*

⁸ Mamə hich Chaai higwia chan sīi hich angelnaanagamjö hiek'aba, warag hich paarmua,

"Hēwandam, pəchta nem t'um t'ənəm Pöröu" ha hiek'ajim chi Hayau hich Chaairag.

"Məg hatag pawiajā pəchta hich mag chi Pörk'a chitaju.

Puan nem hagcha waunaa k'ajap'ata waaujem.

⁹ Puan nem wajap'amta k'ōsinaa nem k'aigbam hoomap'a haajem.

Maguata Hēwandamau p̄lrgta h̄lḡt'arjā chi Pörk'apijim; hajapcharan m̄chdēuma, m̄chdēuta p̄lrag chi Pörk'apijim. M̄chdēuta hīchab t'umaam k'ān k'āajā p̄lhoneecha hapijim" ha hiek'ajim Hēwandamau hich Chaairag. (Sal. 45:6-7)

¹⁰ Maimua hīchab hich Hēwandam hiek p̄ā sim gaai hābmua p̄āmamua chi Hiewaa higwia,

"Señor, p̄lchdēuta chadcha warrgarwe m̄g durrjā hompaawi hedaujājā p̄lchdēuta waujim" hajim.

¹¹ "Chi chugpaan chadcha pua mag nem hompaatarr t'um deeu chuk'u haju, mam̄ p̄lch chan t'ōojā k'augba hich mag chit̄m hiek'au.

Tagam nemen t'um s̄ii k'ajap'am k'ajūajō j̄eudubju.

¹² Magbaawai hich jāg k'ajūa jōoi chi hiiur d̄ai t'eg jūajemjō, pua m̄g durr jōoi hisegp̄äwi chi hiiurig paap̄äiju.

Pari p̄lch chan b̄l̄rjā k'īir k'let'uupaijā k'aba, p̄l̄n hich mag chit̄m hiek'au" ha p̄ājim. (Sal. 102:25-27)

¹³ Mag hich Hiewaata t'umaam k'ān k'āai h̄rpai s̄iewai s̄ii hich chognaanagpai chan ni hābam̄gjā Hēwandamau hich Hiewaag hiek'atarrjō,

"M̄ch hiek t'eeg chir̄mjō haag p̄l̄ta m̄ d̄ai hāba m̄ juachaar gar jupbā" habajim,

"p̄lch hoomap'a haajem k'ān t'um mua p̄lch jua hee p̄l̄k'a dee n̄m hora." (Sal. 110:1)

¹⁴ Mam̄ angelnaan t'um s̄ii Hēwandamau nem jajaauk'am hip-ierraa haagta t'naawai hamag chan hirua mag hiek'abajim. Jāk'ānan, s̄ii hich Hēwandamau hich d̄ai hich mag wēn̄rraag maach hich haar p̄ē hauju k'ān juag hoomk'īir p̄l̄itarr k'ānau.

2

Cristo hiek chan s̄ii par j̄ḡlupai h̄rju k'aba n̄m

¹ Keena, mag hich chi Hiewaata h̄rpai s̄erraawai hi hiek chi jaau durrum k'ānau maachig jaau n̄mta wajap'a h̄rwi hāk'aju haai n̄m, heeu magba hak'iin s̄ii par j̄ḡlupai h̄urwai hewag mawi warr hāk'aba naawai haajerrjō s̄ii parhoob haduk'am.

² Warrgarwe Hēwandamau s̄ii hich angelnaanag hich hiek Moiseeg deepitarran chadcha nem jua t'eeg s̄ejim. Magua hag gaai nem waupi jaau n̄m hichaaur nem waaujerr k'ān chan s̄ii Hēwandamau hich mag par k'īir hok'ooba, hamach pekau paar hich hagpierr ham gaai deejeejim.

³ Mag ley s̄ii angelnaan gaau deepāitarr hichaaur nem waubarm paar ham d̄ai maaggerrta, jāgwi maach gaaijā hirua mas deeba habarju, m̄g maach peerdājem

hiek hag k'āai wajapcha sim jaau n̄amta sīi hūrbamjō habarm paar. ¿M̄g maach peerd̄ajem hiek warrjā hich maach Pör Cristoouchata nacha jaaubajī? Magtarrta hich dāicha wēn̄rrawi hūrtarr k'ānnaujā hamachdēu hoowai chadcharam hiek haawai jūrr maachig jaaawi maadēujā k'ap'ā naabá.

⁴ Mam̄ magpajā k'aba, mag maach peerd̄ajem hiek'an chadcharau ha k'ap hamk'īir, hich Hēwandamaucha mag hich hiek jaau durrum k'ānnag hōorjā dau daau monaaupi maa-jeejim. Mag n̄am dāi hīchab hīs hewag pawiajā hichdēupai hich Hak'aar jua t'eeg gaaimua maachigjā nem k'īir pogk'e waupiejem, magam gaaimua mag hi hiek jaau n̄am̄an chadcharau ha k'ap hapieg.

Magua m̄g maach peerd̄ajem hiek jaau n̄am hūrwai par j̄ḡlupai hūrba hāk'aju haai n̄am.

Jesuu maach hich heeugpeenk'a hawaag maachjō wounk'atarr

⁵ Hīs hewag pawiajā, chaig m̄achdēu jaau chirarrjō, Hēwandamau hich Chaai gaaimuata maachig hich k'augpi siewai, sīi hich chognaan hich dāi n̄am k'ānnagta hiek t'eegnaa maach pōrk'apiba hich Hiewaagta maach Pōrk'api sim.

⁶ Magua Hēwandam hiek p'ā sim gaai hābmua,
“¿K'an hajaug n̄a” hajim “maar m̄ig heegarm k'ānn pua jāgcha
maar k'īrag hee haag?

¿Jāga n̄a pua jāgcha maar dau haug k'augaaag?

⁷ K'ūchpai m̄ig heegar wēn̄r̄weran, chadcha pua angel-naan k'āaijā maarta heegpai deejim.

Mam̄ mag n̄ān hawia maachta nem t'um t'ān̄am k'āaijā hārpai hapijim.

⁸ Nem t'ān̄am t'um pua warre maar jua heeta p'ēdeejim” ha p'ājim, “maachdēuta t'um k'ap n̄aisimk'īir.” (Sal. 8:4-6) Chadcha magta p'ā s̄eb mam̄, mag hāaurpajā k'aba nem t'um maach jua hee p'ēdetarr han̄amta, chadcha mag t'umaa hichdēu jaautarrjō nem t'um maach jua heegar t'ān̄am chan hagt'a hooba n̄am.

⁹ Magarrau Jesuuwan chadau, m̄ig heegar wounk'a s̄iet'uurwai maachjō angelnaan k'āaijā Hēwandamau heegpai hi deejieb mam̄, hīs jūrr hichdēuta nem t'ān̄am t'um chadcha wai dān̄am. Mam̄ Hēwandamau mag maachjō angelnaan k'āaijā heegpai hapatarran, maach dau haug k'augwi maach peerd̄a haum k'ōchgau maach kōit dau hap'ān̄ hamk'īir hajim. Mam̄ mag maach gaaimua meetarr jūrr, hich Hēwandamau hichta nem t'um t'ān̄am k'āaijā hārpai hapijim.

¹⁰ Nem t'ān̄am t'um Hēwandamau hompaatarrau hich hat'ee, hichdēu hig s̄ierrjō hamk'īir. Mam̄ mag hārcha

hichdëu hig sñerran, hõor põm hich chaaink'a hauwi hich haar p'ë hawaag hajim. Magaag hat'ee hirua hädraa hich Hiewaa Jesuuta dau hap'ë hapijim, mag hap'ë habarm gaaimua hëu ham peerdajemk'a sñiewai hichdëuta Hëwandam haar hõor höberpiejem k'amk'ir.

¹¹ Mag hich Jesús Hëwandam Hiewaa harrta, maachjö angelnaan k'ääjä heegpai simuata Hëwandam hat'ee maach hajaug paapäwi hich Haaita maach Haaik'apijim. Mag gaaimata chadcha hich Hëwandam Hiewaa Jesuujä chigag chuk'u maachig heeugpeen haajem.

¹² Mag hichdëu maach hich heeugpeen hich däi haai hëbam k'ëank'a wai sim higwi, hich Hëwandam hiek p'ä sim gaai mag sim:

“Tata, mua mäch heeugpeenag jaauju p' jäga chiräm; magnaa mächdëupa ham däi p' t'umeuk'arju” ha sim. (Sal. 22:22)

¹³ Hïchab Isaías gaaijä hich hag hiek higwi,

“Tata, p'ächdëu märläg hõor p'ëdeetarr däi mä cha chiräm” ha sim, “hajapcharan p'äch chaaink'a t'änäm k'ëan däima. Ham gaaimua mäch p'it'ur chiräm haigjä, pua märläg hoobamjö chan habaju mua k'ap'ä chiräm” ha sim. (Is. 8:17-18)

¹⁴ Mag mäig heegar chi chaaink'a t'änäm k'ëanjä wounaanta mag hi chaaink'a t'anaawai hich Jesuujä mäig heegarm k'ëanjö wounk'ata sñleichejim, wounjö meeg; mag hich meebarmuu mäig heegar hichta chi durr k'ä hawi hõor dajëk wai sñerrta hiek t'eeg chuk'u hapääig; hajapcharan mepeerta hich garmuu pödpääigma.

¹⁵ Mag Hëwandam Hiewaa k'aba harrjö hich Jesús maach kõit meebarmuata, jäg sñi chik'am chogk'a nám k'ëanau hamach patrón jua högk'a durraajemjö, maach dajëgbawai hok'ooju högk'ajerr k'ëanjä hëu peerdätk'a hat'aawai tag hi högk'aba náisijim.

¹⁶ Mag hi bëewaijä hich chan angelnaan peerdä hawaanta bëeba, maach mäig heegarm k'ëan peerdä hawaanta bëejim; hajapcharan maach hñs mäg Hëwandam hiek jöoi Abrán dënjö häk'a nám k'ëan peerdä hawaanma.

¹⁷ Pari mag maach peerdajemk'anaa hïchab hichta warrgarm p'adnaan pöröu haajerrjö Hëwandam däi maach kõit hiek'ajem k'aagan, hichiita hich Jesuujä nem t'umaam hat'ee maach hich heeugpeenk'a nám k'ëanjö wounk'aju haai sñejim. Mag sñiewai p'adnaanau hõor k'aibag paar nemchaain k'eechjerrijö, jürr hichta maach kõit hädraa hich t'ðopibarmua maach k'aibag t'um chugpaa haujim.

¹⁸ Mag hichjä woun harr haawaita maachjö dau haug wauwi meperaujä hirig nem k'aibam waupiju hëk'ajeejim. Mamä

hichdëujā magʌm t'um hāwattarr haawai, maachdëü mag nem k'aigbam waujöjöomjö haadëp'ʌm haigjā häu hirua maach dau haug k'augwi maach k'aigpeerjem, hich dënjo magʌm t'um pödpärpi hamk'ür.

3

Jesuuta Moisés k'ääi härpái sim

¹ Magua hermanonaan, pääar har Hēwandam däipai wēnarräm k'ʌn, har maachta hich haar p'ë hawaag hich chaalink'a hautarr k'ʌn, päädë mʌ hiek hūrbat: Jesucristota chadcha hich Hēwandamaucha hich hiek jaaumk'ür jlr hauwi päitarrau. Hichta hīchab hīsin warrgar p'adnaan pör haajerrjö maach kōit Hēwandam däicha hiek'aajemn. Häu hi gaaimua maadëü chadcharam hiekta hök'a nʌm.

² Hich jäg Moiseejā Hēwandamau hichig jajaauk'am t'um israelnaan däi haajerrjö, Jesuujā Hēwandamau mag hichig hich hiek jaaupinaa hich hiek hök'aajem k'ʌn kōit hiek'aajem k'apibaawaijā chadcha hirua t'uma hichig jaautarrjö hajim.

³ Mamʌ hagdaujö mag hamachig nem jaautarr t'um waujierrab mamʌ, hichi Jesuuta Moisés k'ääijā härpái sim. Jägwí mag chirá? Pärau k'ap'ʌ nʌm, hābmua di hēeuwai chi hēutarr wouna chi di k'ääijā hārcha hig hiyʌn haajem. Hich jägtä nʌm hīchab Jesujā Moisés däi: Moisés sii maachjöpai mäig heegarm haawai hiin sii Hēwandam juau. Mamʌ magba Jesuun hi nawe hich mag sīerraawai hichiita hi k'ääi härpái sim.

⁴ Pärau k'ap'ʌ nʌm, hābmua di hēubam haig chan bʌlräjä di chuk'um. Hich hagjö sim hīchab nem t'um mäg t'ʌnʌmjä; hich Hēwandamauta nem t'um waubajieb, maach wounaanjä t'um, Moisepa.

⁵ Magua Moiseejā sii hich Hēwandam chog harr haawai hichig jajaauk'amjöta haajeejim hi hōor däi. Hajapcharan hi p'idagan, Hēwandamau mag hich hōork'a t'ʌnʌm k'ʌn däi hajuuta jürr hōrag jajaau haajeejim. Ma hajim hi p'idag.

⁶ Mamʌ Cristo Jesús chan magba, Jesuun hich Hiewaa chaar hichdëü päitarrau. Magtarr haawai hichdëuta maach hich Haai hōork'aju k'ʌn t'um peerdʌ hauwi hichdëuta k'ap sim, hichig jaautarrjö. Maata hi p'idag haawai hi gaaimata maach mäg Hēwandam dën'k'a nʌm. Majā chadcha mag hi hōork'a naawai parta hi hiek hök'aba nʌm k'ap'ʌnaa honee hirua maach hich haar p'ë hauju k'ürjugta hogdʌba wēnarrämʌn mamʌ.

Hēwandamau hich hōork'a nʌm k'ʌn k'ür meeupiju

⁷ Magua hoob t'ääar t'eeg hamiet, heeu pääch däijā Hēwandamau israelnaan däi harrjö haduk'am. Magju k'ääi

Hēwandam hiek p'ā sim gaai hich Hēwandam Hak'araucha jaau simjö,

"Hīs pāachdēu Hēwandam hiek jaau nām hūurwai

⁸ hoob israelnaanjö t'āar t'eeg hamiet.

Hōor chukag hee p'ār wēnrraaawai hamau warag Hēwandam dāita serereu nāa hawi hi meeuk'api pāijierram.

⁹ Cuarenta años mag hōor chukag hee wēnrraaajeewai, pāar jōoinau nem hooba haajempa hamach k'aigpērm k'ōchgau hirua hich jua t'eeg hoopiejerrjā, hamau warag hi jūramjö haajeejim.

¹⁰ Maguata chadcha ham dāi meeuk'awi, hirua magjim hamag:

'Pāran sīi parhooba pāachdēu hampierr ham k'ōchgau hok'oota wēnrrām; mama mag nām mua nem jaau chirām chan waumap'a nāmgui' ha hiek'ajim.

¹¹ Magta chadcha k'īr machgau hirua chi hich hichaaur nām k'ān chan hich haar höbeeribamgui ha hiek'ajim hich Hēwandamau." (Sal. 95:7-11)

¹² Hermanonaan, maguata muan pāragan, "Hēwandam hich hiek'abarmjā chadcha nem wau sīerrām hiek hāk'aba nām gaaimuapai chan hoob t'āar k'aigba nārrjēe hamiet" ha chirām, pāach mag nām gaaimua warag Hēwandamta hisegam hugua.

¹³ Magju k'āai Hēwandam hiek p'ā sim gaai jaau simjö, hāu hagt'a dich k'apeendam wawiju haai nāwe hed hēpierr hagdaujö pāach k'apeen wawibat, pāach pekau hee nem k'aigbam wau nāmuapai pāach k'ūgurwi warag t'āar t'eeg ham hugua.

¹⁴ Pari mag Cristo dāita k'apeerk'anāa hichdēu jaautarrjō chadcha maach dāi hāu hapim k'ōsi nām k'ai, magan warrcha hi hiek hūurwai chadcharam hawi hāk'a nāisierra hich mag dich t'ōm haar hogdāba hāk'a wēnrraju, warrcha hāk'atarrjō.

¹⁵ Pari magaagan, Hēwandam hiek gaai p'ā sim chaig jaau chirarrjō,

"Hīs pāachdēu Hēwandam hiek jaau nām hūurwai hoob t'āar t'eeg hamiet;

hoob har israelnaanau warag Hēwandam dāita serereu nāa hawi hi meeuk'api pāitarrjō hamiet" ha chirām. (Sal. 95:7-8)

¹⁶ ¿Pārau k'ap'ā nā, Hēwandamau hich hiek jaaupi sim hūr nām hāba, chijā k'ānauta warag mag hi meeuk'api pāijierrá? ¿Maach jōoin Egiptomua Moiseeu chawag p'ē harrtarr k'ān hamach t'um k'abají?

¹⁷ ¿Chijā k'ān dāita Hēwandam cuarenta años mag meeuk'ā sīejí? Hich hichaaur harr k'ān dāima, hamach pekau wau-tarr gaaimua. Mag gaaimuata mag hōor chukag heepai p'ār

wēnarramua t'um k'ëchjierram hanaabá, hamach barju harr haarjá barba.

¹⁸ Maimua hīchab ḡhich mak'ɻɻnag k'abají, hamach k'ōchagpierr ham k'ōchgau bāl̄rjá hich hiek hasekasba harr jūrr hich Hēwandamaucha, “Cha mɻ hiek'a chiram hiek'au pāar chan mɻachdēu pāach k'ñir meeupiju ha chiram durrjá mua dubpibamgui” ha hiek'atarr?

¹⁹ Hajapcharan mag pōd barba harran, hamachig Hēwandamaau jaautarrjá hajappai hāk'aba narr gaaimuata mag pōd barba k'ɻd jārrpai k'ëchjierram hanaabá.

4

¹ Keena, hīs hewag pawiajá, hich Hēwandamauchata jaautarr haawai, hagt'a hi haar barju haai nám. Maguata maachjá k'ñir k'ap'ɻ wēnarraju haai nám, heeu hamjö hāb k'āijá mag hirua maach k'ñir meeupiju ha sim haar pōd barba haduk'am.

² Hamag jaautarrjö maachigjá maach peerdajem hiek jaauwi nám. Mamɻ hamaun mag hamachig jaautarrjá sīi par jāḡupai hūrtarr haawai ham hat'ee chan bāl̄rjá serbiabajim hajem, hāu chi hāk'aba narr k'ɻan dāi warag k'ñirjug hāba ham dēnþö hi hipierraahaba harr haawai.

³ Maach chi hāk'aba nám k'ɻan, mag Hēwandamaau maach hich haar p'ē hauwi hich dāi k'ñir meeupiju ha sim haar barju. Mamɻ hi hichaaur nám k'ɻan chan hichdēu ham k'ñir meeupiju ha jaautarr durrjá barbamgui hajim. (Sal. 95:11)

Mag hamau hi hichaaur habamuan, hamjá dubk'am, ya Hēwandamaau mag durr hompaawaiwe mag hōor k'ñir meeupiju durrjá sīi wai sīerr haawai.

⁴ Mag k'ñir meeū nñisiewai juu hāiju higwi, hīchab hich Hēwandam juu hāitarrjá jaauwi,

“Hēwandamaau nem t'ɻnám t'um seis días nám hee wau haaipapäiwi hag noram siete diam gaai hichjá juu hāijim” ha sim, “hichdēu nem hig sīerr t'um waubapäiwei.” (Gn. 2:2)

⁵ Mag israelnaan k'ɻd jārrpai k'ëchtarr k'ɻan higwiajá, hich Hēwandamaucha, hi hichaaur nám k'ɻan chan hich sim haig hich dāi juu hāimk'ñir dubpibaju hajim hīchab hich hag hiek gaaipai. (Sal. 95:11)

⁶ Magta nacha hi hiek hūrtarr k'ɻan hamach jāg t'eeg gaaimua dubbajierram haajem. Mamɻ hagt'a hewagam k'ɻan dubju waaur nám, hi hipierraahaba nám k'ɻan.

⁷ Mag hi hipierraahaba nám k'ɻan dubju haai nám higwi, Moisés meetarr k'ur nassi pawijá David k'ararrau Hēwandam hiek p'ääawai,

"Hīs pāachdēu Hēwandam hiek jaau nām hūurwai hoob tāar t'eeeg hamiet" ha pājim. (Sal. 95:7-8)

Magua hichdēu jaau p̄latarrjō, hīsweta hāk'aju haai nām, hagt'a hāk'aju haai nāwe.

⁸ Mamā mag hirua hiek'aju nawe, chi Moisés meetarr k'ur Josueu israelnaan Canaan durr wai duubwaijā warre hich Hēwandamau maach kīir meeupiju ha sim haarchata wai dubtarr hamuan, Hēwandamau hīs hewagam k'ānagjā hich haar wētju hayaa hamkīir "Hīsweta hāk'aju haai nām hagt'a hāk'aju haai nāwe" habak'am.

⁹ Magua maadēu k'ap'ā nām, mag Hēwandamau maach kīir meeupiju ha sim chan māig heegarpai k'aba, ya māg hatag hich haarcha maach p'ē hat'aawai hich jāg hichjā māg durr t'um waupāiwi jua hāitarrjō jua hāi wēnrrajuta jaau sim.

¹⁰ Chi mam Hēwandam sim haarta häu barbaimam wounan, chadcha tag p'it'urgjā hauba, hich jāg māg durr hompaawi hich Hēwandamjā jua hāitarrjō, hich mag hi jua hāi chitaju.

¹¹ Maguata maachin Hēwandam hiek jaau nām maachdēu hūrtarra warag hogdāba hāk'a nāmuia mag hi dāicha naaimajuuta hēk'aju haai nām, ni hābmuajā israelnaanau Hēwandam hiek hāk'aba harrjō haba.

¹² Māg Hēwandam hiek'an hich mag chugpaa k'augba sīerranaa nem jua t'eeeg sīerrām, hich Hēwandam hiek haawai. Maguata t'ut'ui p'ōpā garm magwe dee sim k'āaijā nem degcha sīewai maach pa hak'aar hoonaa maach hö hak'aarjā k'aug haaujem. Maach kīirjugjā k'ogreu jārnaa dichdēu nem wauju dich tāar heepai wai sīsidāmjā k'aug haumaajem.

¹³ Māg t'ānām haig chan pōd hiwiir hābmuajā Hēwandam dau merpāiju k'aba sim. Hirigan nem t'ānām t'um hich dau haig haunaata hoo nāmjō dawaa t'ānām. Hēwandam mag maadēu nem wau nāmjā t'umaa hoojem kīirp'eeta maachin dānānāid haimaju, maachdēu nem waaujerr t'umaa hirig meerba jawaag.

Hich Jesuuta maach kōit hiek'ajem chaark'a sīsijim

¹⁴ Mamā hich jāg warrgar p'adnaan pōrōu hōor kōit Hēwandamag jēejerrjō, hīsjā hagjō maach kōit hiek'ajem chaar wai nām; hajapcharan hich Hēwandam Hiewaama. Hichta mawi hāgt'ar sīejem, mammua maach kōit hiek'aag. Maguata maachin maachdēu hi hiek hāk'a nāmta warag hogdāba hāk'anaa hag gaaita huba wēnrrajuta haai nām.

¹⁵ Mag hāgt'armua maach kōit hiek'ajemuan chadcha maach dau haug k'aaugjem. Hēwandama maach wounk'a sīerr haawai hichdēujā k'ap'ā sim, jāga haajē maach pekau hee burrjōjōo haadēp'ām haig. Meperau maach pekau hee

burrpiju hēk'aajemjō haju hēk'aajeejim hi dāijā hagjō; mam₮ maagjerrta hich chan bāl̄rjā pekau hee burrba k'itajim.

¹⁶ Maach kōit hiek'aajemua mag maach dau haug k'aaugjem k'ap'₮ naawai bāl̄rjā högk'aba warag Hēwandum t'umaam k'₮₮n Pörk'anaa t'umaam k'₮₮n dāi hajap'a k'itamta jārju haai nām hirig jēeu nāmua, pekau hee burrjööö haadēp'₮m haig hi hiigwaijā häu hirua maach dau haug k'augwi maach k'aigpērmk'īir.

5

¹ Pārau k'ap'₮ nām, maach judionaan hee p'adnaan pörk'apiegjā hōor heemta jār hauwi chi pörk'apiejem, maguata hōor kōit Hēwandumag nem hinagdam ofrendak'a deenaa nemchaainjā t'ōonaa p'aamamua hirig jēeumk'īir, mag jēebaawai Hēwandumag ham chig ham hugua.

² Mam₮ mag p'adjā hīchab maachjö pekau pōm k'itaawai, pekau hee buburrsöm k'₮₮njā dau haug k'aug paraa haju haai sim.

³ Mag hichjā hīchab maachjöpai sīewai, hich jāg hōor kōit nemchaain k'ēchnaa Hēwandumag ham chig ham hugua ham kōit jēeujemjō, hich kōitjā jēeuju haai sim.

⁴ Pārau k'ap'₮ nām, häbmuajā pōd hichdēupai, "M₮₮ta chi pörk'aju" hawi hichta p'adnaan pōr k'aba haajem. P'adnaan pörön hich Hēwandumauta jār haaujem, hich jāg hichdēuta nacharam p'ad Aarón haajerr jār hautarrjō.

⁵ Hich jāgta hajim Cristojā: Hirua hichdēuta, "M₮₮ta p'adnaan pörk'aju" habajim. Magju k'āai hich Hēwandumauta hirig,

"P₮ m₮ Hiewaa haawai p₮chta t'umaam k'₮₮n Pörk'a sīsim t'umaam k'₮₮nag k'ap hapi chir₮m" hajim. (Sal. 2:7)

⁶ Maimua mag warre hichta chi Pörk'apibarm higwiajā, hich Hēwandumauta hich hiek p'ā sim gaai hagjō,

"P₮₮n hich jāg Melquisedec p'adk'a sīerrarrjō hich mag P'adk'a chit₮m hiek'au" hajim. (Sal. 110:4)

⁷ Cristo hagt'a m̄ig heegar k'ēraawai häu hich meem hiekcha meepiba haag juu t'eeg sim₮g jēeu simua nem t'eeg hijējēbk'am dāi bīe jöchk'ēr₮muata jēeu k'ērajim haajem; hajapcharan hich Hayag jēeu k'ēr₮muama. Mam₮ mag hich Hayau k'ōsimjō hi hipierraam hik'ōchgauta hichig jēeutarr haawai häu Jōoirau hi hiek hāk'ajim, deeu hi p'iriū hat'amua.

⁸ Mag Cristo Hēwandum Hiewaa hāba, chadcha hap'₮₮ meebar-muata warag hich Haai hipierraam haa k'augjim.

⁹ Mam₮ hagjō mag meebar-muata hichta hīchab t'umaam k'₮₮n Pörk'anaa ham kōit hiek'aju haai sīsiewaita hīchab t'um hich hipierraam nām k'₮₮njā häu hāgt'ar höbērpiejemk'a sīsijim.

10 Magta chadcha Hēwandamau, warr Melquisedec p'adk'a sñerrjö, hich Hiewaata P'ad chaar k'apijim hāgt'ar, t'umaam k'ān kōit hiek'aajem.

Hēwandam hiek hāk'a nām hanarrta hi hiseg nām k'ān

11 Cha māchdēu jaau chirām hiek'an pārag jaauju pōoma hagt'a wai chirām; mamā pārau k'augmap'amjö naawai mālgwaiweran jaauju p'it'ur sim.

12 Pārau nawe Cristo hiek hūurjem k'ān haawai ya mālgwai jūrr pāach k'apeenagta jaau k'aauga haju haai nām. Mamā magba jāg Hēwandam hiek hat'ee hagt'a dau meraamjö naawai pāragan deeu chaainagamjö merag chuk'umdamta nacha jaauju haai chirām. Pārau k'ap'ām, chaainagjā nacha jūdchödam happai dee nāl hawi hewag paawaita jōoin dāi hāba nem parhooba k'oo k'augpiejem. Hich hagjöta sim hīchab Hēwandam hiek jaau nāmjā.

13 Magua mag maach chi jōoi chirāmta chaainag jaaujempai k'ap'ām, magan hagt'a chaai jūdchö hik'ōrroo k'itāmjöta sim, nem k'aigbamjā k'augba ni hāuumjā k'augba sñewai.

14 Mamā magarrau jāg chi jōoin nem parhooba k'oobjem k'ānjö, k'ani hāu sī wa k'ani hāu k'aba sī ha k'ap'ām simuan chad Hēwandam hiek p'it'urm hichig jaauwaijā hāu hajap'a k'ap'ām haju, hag nawejā hichig jaautarr hee nārrāmuata magāmjā k'aug haumaajeewai.

6

¹ Keena, maguata maachin warag naagta wēt hahaug maju, warag hi hiek k'augmamua hag gaaita jōoinpaag. Mamā magaag chan Cristo hiek jaau nām hūrwai nacha maachdēu k'augtarrpaita k'ap'ām wēnrraju habam. Jāg sī:

dichdēu nem k'aigbam waaujerr hisegwi Hēwandamag chug-paapi jēeu nāmpai k'aba,

dichdēu Hēwandamau maach peerdāajem hiek hāk'a nāmpaijā k'aba,

² dich pōr choopi jaau nāmpaijā k'aba,

dich k'apeen pōr hār jua hauslunaa Hēwandamag jēeu nāmpaijā k'aba,

māg hatag maach hiiu p'iidātk'aju jaau nāmpaijā k'aba, maimua Hēwandamau maach hi hagk'aju jaau nāmpaijā hāk'a wēnrraju habam.

³ Magām t'um hāuma chadcha. Mamā magām hiekpaita dich hip'it'ur p'ārba jajaau haju k'āai, tagam nem hagjö hich Hēwandamau maachig k'augpim k'ōsi simta pārag jaau hig chirām. Magām hiek hāk'aag pāragjā hich Hēwandamau k'iirjug deek'iin hāu hak'am. Maiguin chad warag hi hiek k'augmamua hag gaaita jōoinpagk'aju.

⁴ Mam^λ har maach peerdlajem hiek hūrwi, Hēwandamau hich Hiewaa maach peerdlajem k'amk'ir pāitarrjā k'augwi, Hēwandam Hak'arau hōrag nem hajap'a waupi sim haig hich paarmua dāi wauwi,

⁵ maimua m^λg Hēwandam hiek jaau n^λmjā hich jāglucha hūrnāa hich daúacha hich Hēwandam Hak'arau nem k'ir pogk'e waupi sim hootarra,

⁶ hūwaii hewag mawi warre Hēwandam hiseg sim^λg chan parta deeu Hēwandam hiek hāk'api hawaag hēk'aju. Mag sim haig hāk'aba k'abahab, mag^λm gaaimua pakuls gaai hi meerp'ētarr k'^λn dēnjō hichdēujā hich paarmua Hēwandam Hiewaata t'umaam k'^λnag hisegpi jaaunaa parhoobam k'^λnjō hi wau hiek'api simjō sīewai.

⁷⁻⁸ Mag^λm wounaan jēb k'aigbamjöta n^λm. Nemjīir hajap'a hōbērmk'ir par Hēwandamau hag hār noseg pōm chēpipik'amjā hag gaai nem jīrwai sīi p'ūak happaita hōbērbaadēp'^λm; hich jāgta n^λm har Hēwandam hiek hūrtarrjā hāk'abam k'^λnjā. Jāg^λm k'^λnnan, jāg p'ūakjā sīi hābam^λg pāard^λnaa hōrpāijemjō, ya sīi Hēwandam juu machag hāwatjupaita n^λm. Mam^λ magba har Hēwandam hiek hūrwi t'āraucha hāk'a n^λm k'^λnnan jēb hajap'amjöta n^λm. Mag^λm k'^λn dāi Hēwandamaujā hāu haajem.

K'an k'irju n^λm gaaimua maach Hēwandam dāi hub^λ n^λ

⁹ Hermanonaan, mua mag chadcha hōrau Hēwandam hiek hūr n^λm hāba hi hiseg n^λm ha chirab mam^λ, mua k'ap'^λ chir^λm, pāar chan magba n^λm. Pāar ya peerdlwi nem hajap'amta waaujeeawai mag jēb hajap'amjöta n^λm.

¹⁰ Hēwandamau t'umaam k'^λn dāi nem hagchata waaujeeawai pārau Hēwandam k'ōsi n^λm gaaimua pāach hermanonaan juag hoojemjā hirua par sīi hich jāg hok'oopibam.

¹¹ Muan hich jāgta pārag pāach hermanonaan pāach dēnjō hāk'a n^λm k'^λndam daupii wēnrrapim k'ōsi chir^λm, hich jāg pāachdēu ham dāi n^λmjō, mag wēnrr^λm gaaimua pāach hi dāi naaimaawai Hēwandamau pāachig deeju k'irju n^λmjā hich hag hee chadcha pāachdēu k'irju n^λmjō hōbērmk'ir.

¹² Nem hajap'a wawaag chan hoob k'usēuk'amiet. Magju k'āai maach jōoin hōtarr k'^λnnau haajerrjō warag hāk'anaat ha chir^λm. Hamau hogd^λba hāk'a durruu haajerr jūrr Hēwandamau warrgarwe hamachig deeju haajerrjā ya hamach juu hee wai n^λm, ya hich dāichata wēnrraawai.

¹³ Hēwandamau jōoi Abrán k'ararrag chaai paarpapiju jaauwai, hich hiek'abarmjā sēuk'aba ni tag hich k'āai hārpaimjā chuk'u sīerraawai, hichdēupai hich t'ōnaa,

¹⁴ “MΛ cha hiek'a chirΛm hiek'au mua pΛ därrcha heeg hoowi mΛg hatag paawai pΛ chaain hewagam k'ΛΛnjā k'apaana hapijugui” hajim haajem hirig.

¹⁵ Magbaawai chadcha Hēwandamau hichig jaautarrjö haju k'ap, jöoi Abranau nΛ k'itΛm hee Hēwandamau hirig hichdēu jaautarrjö häu chaaidam hi hΛΛirag hoodeepiwi hag gaaimua chadcha jöoi chaain hewagam k'ΛΛn k'apaana t'ΛnΛisijim, hi meetarr k'ur.

¹⁶ Maach mΛig heegarm k'ΛΛnau juraawain maach k'ääijä hñrpai sim higwiata juraajem, hajapcharan Hēwandam higwiama. Mag juraanaata nem magju habarm chan tag sii dich hip'it'ur hijējb nΛΛjä haba, chadcha dich hiek'atarrjöta haajem.

¹⁷ Magta Hēwandamaujä hi hiek'atarran chadcharau ha k'ap hapiieg, mag juraamamuata Abranagjä hiek'ajim haajem, maagwai hich chaain hewagam k'ΛΛnaujä chadcha Hēwandamau hamach däi magju k'ap hamk'ir. Mag sim haig hirua hich hiek'a simjä chadcha hich mag haju ha sim hajim hanaabá.

¹⁸ Magta Hēwandamau juraanaa hōor däi hiek deejem hürwi, chadcha hi sëu chuk'u sïerram k'ap'Λ nΛm gaaimuata hīs hewagjä maach peerdΛ haumk'ir Hēwandam jΛr nΛm k'ΛΛnaun k'ap'Λ haajem, chadcha hirua maach peerdΛ hauju. Mag gaaimua hi haar naaimaju k'irjugta wai nΛm, hichdēu maach p'ë hauju jaau simjö haju k'ap'Λ naawai.

¹⁹⁻²⁰ Mag hāba Hēwandam haar naaimaju k'irjugta wai nΛmΛn, magan hich jāg barco hich anclaa hūrrpiba wai wējöm haig p'üasaujä bāyeu harrba haajemjö, maach hak'aarjä Hēwandam gaaichata pΛr wējömjö sim. Mag Hēwandam däi maach mag nΛmΛn maach Pör Jesúus gaaimuau, hichta hich jāg p'adnaan pöröu Haai hi jēeujem hee put parrg hēu wējorr hēugar añopierr biek hābpai duubberrjö maach na hāgt'ar mawi sim haawai. Mammuata maach kōit hich Haai däi hiek'aag hich mag P'adk'a sïerram, hich jāg warr Melquisedec p'adk'a sïerrarrjö.

7

Melquisedec p'adk'a sïerrarrjö Jesuuta hich mag P'adk'a sïerram

¹ Mag maach Pör Jesucristo Melquisedecjö sim ha chirΛmΛn mΛgau: Maach jöoin Abrán k'ararr hagt'a häu pΛarba k'itΛm jaar, Melquisedecta p'öbör Salem hanΛm heem rey hanaa hīchab p'adk'a sïejim haajem, hich Hēwandam cha hāgt'aa p'uu nΛmuia p'adk'apitarr. Mag jaar biek hāb jöoi Abrán reinaan däi wērbΛwi hich garmua reinaan pödpäiwi hurum hee, chi

Melquisedec hi k'īrp'ee mawi hāba t'ēubaimam haig, hi bendiciemamua hirig, "Hīsmua hatag hāu pΛ Hēwandamau heeg hoo wai chitaju" hajim hanaabá chi Abranag.

² Magbaawai Abranau mag reinaan däi wērbawí hichdëu ham pödpáiwi, ham juagam nem p'ë hurarr heem chi décima parte deejim haajem chi rey Melquisedeeg. Mag rey t'är Melquisedec haawai, "t'umaam k'Λn däi hagcha nem waaujem rey" haawaiu. Mag chi p'öbör t'är Salem haawai, maach meúan "k'ōinaa" ha simlu. Mag "k'ōinaa" hanΛm p'öbör heeta reik'a sīerr haawai chi Melquisedec higwia hōrau "hōor k'ōinaa p'ë wai sīejem rey" haajeejim.

³ Hēwandam hiek p'ä sim gaai bñlrjä jaauba sim, k'ai hají hi haai wa k'ai hají hi hād, bñlrjä ham jöoinjä jaauba sim. Hagjö bñlrjä hi t'aabatarrjä jaauba, ni hi meetarrjä jaauba sim. Hajapcharan mag p'adën peer Hēwandam Hiewaa Cristo däi hagjöota sim; maguata hichjä Cristojö hich magta p'adk'a sierrajim.

⁴ Pāadë hūrbat jāga sīejī Melquisedec: Hí chan sīi parhoobam p'ad k'abajim. Mag nΛm däi hīchab chi Melquisedecta jöoi Abrán k'āaijä hārpai sīerr haawai chi Abranau, hichjä chi t'et'em harr hāba, mag reinaan däi wērbawí hichdëu gan haumarr heemjä hirig chi décima parte deeb k'aba deejim haajem.

⁵ Pārau k'ap'Λ nΛm, Moiseeu ley p'ä pΛarr gaai jaauwai, Levinaanta p'adnaank'a nΛm k'Λnnaun, tagam k'Λn hamach k'apeen israelnaan t'um jöoi Abrán chaain hewagam k'Λnk'a nΛm gaaimua wir haig hamach k'odnaan hāba, hichiita hamau nem wai nΛm heem chi décima parte hamag jēeub k'aba jēeju haai naajim haajem.

⁶ MamΛ chi Melquisedec Levinaan t'är heem k'aba harr haawai chadcha Moiseeu jaautarrjö hich paatëm chi décima parte jēeju k'aba sīejim jöoi Abranag. Mag p'adk'a sīerrjä Levinaan k'aba sīejieb mamΛ, hichiita Abranag jēeubaawai jōoirau deejim haajem hich dën heem chi décima parte. Mag Melquisedeeu hi bendiciewai, ya Hēwandamau hag nawe hich bendicietarr hāba, Abranau hñdrraa deeu hich bendiciepijim hanaabá.

⁷ Maadëu k'ap'Λ nΛm, chi hich garmua warm bendicij simta chi bendición hau sim k'āaijä hārpai sim. Ham mag narr haig, ¿k'aiu mag Melquisedecta Abrán k'āaijä juu heegpai sīejim habarju?

⁸ Chadcha mñig heegar chi décima parte jēeujem k'Λnnan hīchab maachjö dajék'u deetarr k'Λnnau; mama Hēwandam hiek chi p'äm gaai Melquisedec jaau simΛn, chi hiwamta jaau sim, bñlrjä meejimjä haba.

⁹ Mag Abranaau Melquisedeeg chi décima parte p'aagwai hewag pawi Levinaan k'aju k'^{ΛΛΝ} hagt'a t'aababa naajieb mam^Λ, ya warre ham kōitpata p'agbapläimjö hajim. Magua hīs hewag pawi hoowaijā hamach paarmua chi décima parte jēeuju k'^{ΛΛΝ}naupata warre Melquisedeeg p'agierram haju haai n^{ΛΜ}, ham tat'oyau ham kōit p'agtarr haawai.

¹⁰ Chadcha mag Melquisedeeu Abrán k'^Ϊirp'^{ee} mawi hi bendiciewai chan hagt'a chi Levinaan hābjā chuk'u hajieb mam^Λ, hichí hich gaaimuata hewag pawiajā mak'^{ΛΛΝ} Levinaan paarpaju hajim. Magta, hich Melquisedecta chi Abrán k'^Ϊaijā hārpai sīerr haawai hichta hīchab Levinaan k'^Ϊaijā hārpai höbēr sim.

¹¹ Ya hag k'ur hewag nassi pawi Hēwandamau Moiseeg ley deewiata chi Levinaanjā p'adnaank'a n^Λisijim. Chi Levinaan heem p'adk'a narr k'^{ΛΛΝ}, nacharam p'ad Aarón k'ararr hag chaain hewagam k'^{ΛΛΝ} hajim. Mam^Λ mak'^{ΛΛΝ} p'adnaanaau mag ley gaai jaau sim h^{ΛΛ}rk'a n^{ΛΜ} k'^{ΛΛΝ} hajaug paajerr hak'iin, Hēwandamau deeum p'ad hich Hiewaa mak'^{ΛΛΝ} k'^Ϊaijā hajapchara pāibak'am. Mag hirua pāitarr chan Aaronjö k'aba, hag k'^Ϊaijā hajapcha Melquisedecjömta pāijim; ma hich Jesucristo hajim.

¹²⁻¹³ Mam^Λ Hēwandam hiek p'^ā sim gaai jaauwai, mag p'ad hiiur, Cristo, Levinaan k'od k'aba Judanaan heemta höbērju hatarr haawai, chadcha hich magta hajim, mag Judanaan heem chan p'ad hābjā höbērba haajerrta. Mag Cristo p'adk'abaadeewai Levinaan heem p'adnaan tag serbiiba hap'ōbaadējim. Magbaadēm dāi hīchab Cristoou hiek hiiur jaubaadeewai mag ley warrgarm p'adnaanaau h^{ΛΛ}rk'apiejerrjā tag maadēu nem higba haadējim.

¹⁴ Mag p'adnaan k'apiewaijā, mag Judá chaain hewagam k'^{ΛΛΝ}ag chan p'adnaan k'aju haai n^{ΛΜ}jā haba harr haawai, maadēu k'ap'^Λ n^{ΛΜ}, hāba maach Pör Jesucristo hich happaita Judanaan heem p'adk'a höbērjim.

¹⁵⁻¹⁶ Mag p'ad hiiur Hēwandamau maach hat'ee pāitarrjā sīi mag ley nachgarm gaai jaau sīerrjö k'aba, Melquisedecjö Levinaan k'od k'aba simta bēetarr haawai, merag chuk'u sim, chadcha magbarm haig mag hich pierrumua warre chi p'adnaanaau waaujerr p'idajjā ya tag wauju k'aba haadēm dāi chi leijā tag sīi warramjö k'aba sīsim. Hirua chadcha cambieju haai sīejim, hí mag mak'^{ΛΛΝ}jö k'ūchpai p'adk'awi meeg hat'ee k'aba hich mag meejā meeja p'adk'a sīerraagta bēetarr haawai.

¹⁷ Hí mag hichta hich mag p'adk'a sīrraju higwi, Hēwandamau hirig,
“P^{ΛΛΝ} hich jāg Melquisedec p'adk'a sīerrarrjö, hich mag p'adk'a chit^Λm hiek'au” hajim. *(Sal. 110:4)*

18 Chadcha magta Moiseeu ley deetarr gaai p'adnaan k'apiju jaau sim leijā warre Hēwandamau chaaur hausubarmjō hajim, hōor peerdə hawaagjā serbiiba sīerr haawai.

19 Mag leíu pōd hōor hābjā Hēwandam na hajaug paa hauba haajeejim. Mamə ya hīs Cristo maach kōit hiek'aajem chaar wai nām gaaimua maadēu k'ap' nām, ya hīs chan tag warramjō k'aba sim; hīsin Hēwandamau maach hich haar hōbērju hayaa hapinaa maach dak'ata sīejem.

20 Mag Moiseeu ley p'ā plarr gaai jaau simjō Levinaan p'ad k'apiewai chan Hēwandamau bālrjā juraa hiek'aba, sīi ham haaijā p'adnaan harr haawaita hich mag p'ad k'apiejeejim.

21 Mamə Hēwandamau maach Pōr Cristoog p'ad k'apiewai chan magba, hichdēuchata hich t'ō hiek'amamua Cristo higwi, "Pān hich jāg p'adk'a chitām hiek'au" hajim.

"Machdēuta mag juraanaa hiek'a chiraawai naspawiajā mā mag hiek'abajim habam" hajim Hēwandamau. (Sal. 110:4)

22 Mag Jesuuta hich mag maach kōit hiek'aajem p'adk'a sīsierr haigmua, hichdēuta chadcha k'ap hapiejem, hīs Hēwandamau maach dāi hiek dee simta nacharam ley Moiseeg deetarr k'āaijā hajapcha sim, māg hiek hiiuriuta Hēwandam dau na maach hajaug paapāaijeeawai.

23 Mag hagt'a Jesús bēeba haawain p'adnaan k'apanta hiigjeejim, hāb meebaaradēm jūrr deeumua hag p'idag haumaag.

24 Mamə mag p'ad hiiur Jesús chan meejā meeba hich mag sīerraawai, mag hi meebaraawai hābmuajā hi p'idag hauwi jūrr maach kōit jēeujujā habam.

25 Maguata hich gaaimua Hēwandam jār nām k'ānan, hirua peerdə haub k'aba peerdə hauwi hich mag hich dēnk'a wai sīsiejem. Mag hichjā hich mag hiiu sīerraawai hich hiek hīk'a nām k'ān kōitjā hich mag hichdēuta Hēwandamag jēeu nārraju.

26 Magua hichta chadcha maachdēu hig narr p'ad k'abahab, maach kōit hiek'aajem chaar. Hich chan nacharam k'ānjo k'aba haawai bālrjā pekau chuk'u k'itām; k'aibagjā chuk'u, ni bālrjā chik'am k'aigba hajōjōopaijā k'aba, maachjō pekau pōmk'am k'ān heemjā k'aba sim. Mag sīewai hichta nem t'um hāgt'arm magwe t'ānām k'āaijā hārpai hapijim Hēwandamau, hich dāi hāba.

27 Magba haawai hi bēeju na p'adnaan t'ānarr k'ānaun hed hēepierr nemchaain k'ēchnaa nacha hamach pekau kōit jēeuwiata jūrr hōor pekau kōitjā jēeujeejim. Mamə Jesuu chan hamjō k'aba haawai, nemchaainjā k'ēk'ēch haba, hichta biek hābpai hādraaa hōor pekau kōit hich t'ōopijim. Mag biek hābpai hichta t'ōopitarrau ya tag hōor pekau kōit nemchaain t'ōju k'aba haadējim.

²⁸ Warran Moiseeu ley p'ā p̄larr gaai jaau simjō p'adnaan k'apieg j̄r haauwaijā maachjō pekau pōm k'it'ēe harr k'ʌʌnta j̄r haaujeejim. Mam̄ mag ley jōoi deetarr k'ur nassi pawi Hēwandamau hichdēupai hich gaai juraanaa hich Hiewaa b̄llrjā pekau chuk'u k'it̄lmta t'umaam k'ʌʌn Pörk'apinaa maach kōit hiek'aajem k'apitarran, m̄ag hatag pawiajā hichta p'ad chi hajapcharamk'a s̄ierramua dajēgjā dajēgba hich mag maach kōit hiek'amk'īr hajim.

8

Hēwandamau hich Chaai p̄ibarmuata hiek hiiur deetarr

¹ Mua pārag hajapcha k'ap hapim k'ōsi chirʌʌn m̄agau: Chadcha Cristo t'umaam k'ʌʌn k'āaijā h̄rpainaa maach kōit hiek'aajemta h̄gt'ar Hēwandam d̄i hāba chi Pörk'a hi juachaar gar jus sim.

² M̄lig heegar p'adnaan pöröu Haai hi jēeujem deg haajerrjō, hichta h̄gt'ar Hēwandamag jēeujem heejā chi Pörk'an aa maach t'umaam k'ʌʌn kōit hiek'aajemk'a sim. Mag h̄gt'arm Haai hi jēeujem di chan m̄lig heegarmjō s̄i hōrau hēutarr k'aba, hich Hēwandam juau.

³ Hich jāg p'adnaan pöröujā Hēwandamag nem hinagdam deenaa nemchaain k'ēchnaa hōor kōit Hēwandamag jēeumk'īrta j̄r haaujeeawai, Jesucristooujā h̄chab ham dēnjo Hēwandamag nem hinag deeju haai s̄ejim, mag p'adk'an aa maach kōit hiek'aajem k'aag. Maagjerr haawai hiruajā chadcha deejim; mam̄ hirua hichpaita nem hinagdamjō deejim.

⁴ Hí hagt'a maach hee m̄lig heegarta sim hak'iin, mag p'adjā k'aba s̄iek'am. ¿Jāgwí? Moiseeu ley deetarr gaai jaau simjō ya Hēwandamag nem hinagdam deenaa nemchaainjā k'ēchnaa hirig jēeujem p'adnaan k'apan t'ʌnaawaima.

⁵ Hēwandamau Moiseeg m̄lig heegarmua hichig jēeumk'īr di hēupi jaauwaijā hirig, "Hajap'a hoona Sinaí durrsī gaai m̄achdēu p̄lchig h̄gt'arm di hoopitarjōota hēubá" hajim hanʌʌn. Magtarr haawai mag p'adnaanau m̄lig heegarmua hōor kōit nem wau durrumjā s̄i hich Jesuu h̄gt'ar Hēwandamag jēeujem degcha wau simjō hajuuta hēk'a durrum, mam̄ pōd hagjōcha wauba n̄lm.

⁶ Magua, Jesuuta h̄gt'armua maach kōit hiek'aajeewai hirua nem wau simta m̄lig heegarm p'adnaanau hōor kōit nem wau n̄lm k'āaijā hajapcha sim. Maguata h̄chab mag hichdēu maach kōit nem wau sim gaaimua häu h̄sin hich Hēwandam haarcha barju haai hapi sim. Hajapcharan hich Jesús gaaimua Hēwandamau hōor d̄i hiek deetarrta nawe Moisés d̄i hiek'awi ley deetarr k'āaijā hajapcha sim, mag gaaimuata häu Hēwandamau maach peerd̄ haaujeeawai.

⁷ Mag nacha Hēwandamau maach jöoin däi hiek deewi ley deetarrta hajapcha hamuan, hewag pawiajā tag hirua hich garmua deeu hōor däi hiek deebak'am.

⁸ Mamλ hichdēu hoowai hōrau pōd hamach hiek'atarrjō mag ley hλrk'a hauba ni chi leíujā hichdēu k'ōsimjō hōor hajaug paa hauba sīerr haawai, hich Hēwandamaupai magjim hanλm:

“Jäg sīi hawi mua hūwaai mλch garmua deeu Israel durr nλm k'λλn däi hiek deewi Jūdā durr nλm k'λλn däijā hiek deejugui” hajim hanλm; “hajapcharan israelnaan hamach t'umaam k'λλn hat'eema.

⁹ Mag mua deeu ham däi hiek deebarm chan Egiptomua mλchdēu ham wai höbertarr k'ur maach hiek'atarrjō k'aba hap'ōbaadeewai mλchdēu ham hisegtarrijo tag ham hisegbamgui” hajim hanλm hich Hēwandamau.

¹⁰ “Deeu mua israelnaan däi hiek deebarmλn mλgta hajugui” hajim hanλm:

“Mλchdēu ham däi hiek deebarmλn mua warre ham t'āar hee p'ā sīubarmjōta hajugui” hajim hanλm “mλch hipierraam ham k'ōsi hipierraam hamk'īir.

Mλchta ham Hēwandamk'a chirsiewai hamach jūrr mλ hōork'a nλisiju.

¹¹ Magbarmλn t'um chaain bλrλλmdamaupa mλ k'ak'apdō t'λnisiiju haawai tag dich dō hābam heem k'λλnagjā jauba, ni dich k'odnaanagjā mλ hiek jajaau habaju, tag magju higba hap'ōbaadēju haawai.

¹² Ham mag nλsim haig hīchab hamau mλ dau na nem k'aigbam waaujerrjā mλchdēu chugpaapāiju.

Mag chugpaabapāim chan mua tag magλm hiekjā higba, warre hich mag k'īir hok'oopāiju” hajim haajem hich Hēwandamau. *(Jr. 31:31-34)*

¹³ Mag Hēwandamau hiek hiiur deeju ha hiek'a sīerr haiguin, ya chi nacharam tag serbiiba haadeewai jūrr hiek hiiurta sīuju jaau sim hajim. Maadēu k'ap'λ nλm, nem hinagta ya jōoiraanaa serbiiba haadēmλn sīi barpāijupaita sim. Hich hagjöta habajieb Moiseeg ley deetarrjā.

9

Warrgarm p'adnaanau haajerr chan hīs Cristooou maach kōit haajem däi barba sim

¹ Mag Hēwandamau nacha maach jöoin däi hiek deewai jaautarrjō Haai hi jēeujem di hēutarran, sīi hich mλig heegarm dipaaupai hēu sīejim haajem. Mamλ magλmjā, hag hee parhooba haju k'aba, hich Hēwandamau jaau wai sīejim hanaabá, jäga hōrau hichig jēeuju k'ap hamk'īir.

² Mag di m^gta h^{eu} s^{ejim} haajem: Di h^{abpa}i simta, hag hee t'uram numí t'uurk'a s^{ejim} haajem. Nacharam, "Lugar Santo" ha t'är s^{ejim} hanaabá; maigpain p'adnaan parhooba dubju haai naajim haajem. Mag hee lámpara haus^{uij}em d^{ai} H^{ewandam} hat'ee pan haus^{uij}em mesj^a s^{ejim} haajem.

³ Maimua h^{abak}'ai hagjö hich hag gaaipai h^{eg}ugar t'uur sim "Lugar Santísmo" ha t'är s^{ejim} haajem. Mag heen h^{aba} chi p'adnaan pörk'a sim happaita año gaai biek h^{abpa}i duubjee-jim hanaabá.

⁴ Mag dub n^{am} haig s^{ejim} haajem, incienso p'aag k'arr p'ir d^{en} nas^{ad}jö h^{agt}'aa wau sim; maimua hierr s^{ejim} haajem h^{ichab}, baaudi p'ir d^{en}. Mag baaudi, H^{ewandam}au mag maach jöoin d^{ai} hiek deewai hich hiek p'ã deetarr hag h^{ak}'ajem baaudi hajim haajem. Chi baaudeg "maná" han^{am}jä s^{ejim} haajem, jarr pör hagjö p'ir d^{en} sim hee. Mag tag naajim haajem hag hee: Aarón k'ararrau bordón jua hee wai n^{arraaj}err, biek h^{ab} h^{orrda}wi s^{urk}'atarr; maimua H^{ewandam}au Moiseeg ley mokdau gaai p'ã deetarrjä hagjö.

⁵ Mag hee nem t'^{an}n^{am} baaudi h^{ar}ta hich H^{ewandam} s^{ejeej}im hanaawai, mag h^{ar}ta h^{ichab} querubinnaan numí naajeejim haajem, hich paraa hich h^{adék}k'ér hirig j^{eeu} n^{am}jö wauk'a sim; hajapcharan angelnaanma. Mag hagdaujö k'^{ir}cha hag h^{ar} d^{an}n^{at}utk'a naawaita hamach hichi^u chi baaudi börr wai n^{am}jö naajeejim hanaabá. Maigta b^{ew}ei p'adnaan pöröu mag biek h^{abpa}i año gaai mag baaudi h^{ar} nemchaain bagau j^{ip}'emamua H^{ewandam}ag j^{eeu}jeejim hanaabá, h^{oor} pekau k^oit. Mag^{am} jaauju pöoma wai chirab mam^{am}, mag^{am} jawaagta mag h^{es}ap p'ab^a chiraawai magdampaita jaau chir^{am}.

⁶ Mag sim haawai mag "Lugar Santo" han^{am} heepain nemchaain k'^{ech}naa p'adnaan h^{liba} dudub haajeejim haajem, H^{ewandam}ag h^{oor} pekau k^oit j^{ewaag}.

⁷ Mam^a hag h^{eg}ugar mag "Lugar Santísmo" han^{am} gar chan p'adnaan hawijä pöd parhoobam k'^{an}n^{am} dubba, h^{ab}a ham pör happaita año gaai biek h^{abpa}i duubjeejim han^{am}. Mag duubwaijä hich jua par k'aba, nemchaain bag d^{ai}ta duubjee-jim han^{am}, hich k^oit j^{eeu}wi k'ar h^{or}rau hamachd^{eu} nem wau n^{am}jä k'^{aug}ba n^{am} gaaimua pekau hee burr n^{am} k'^{an}n^{am} k^oitpa j^{eeu}mamua mag baaudi h^{ar} chi nemchaain bagau j^{ip}'eeg.

⁸ Mag sim haig, h^{is} H^{ewandam} Hak'arau jaauwai, mag p'adnaan dudub haajerr haigta hag'ta H^{ewandam}ag j^{eeu} n^{we} chan Lugar Santísmo gar dubaag put parrg h^{eu} w^{ej}orr hag'ta weeud^{ab}a s^{ier} haawai, pöd parhoobam k'^{an}n^{am} H^{ewandam} haarcha dubju k'aba naajim ha sim^u.

⁹ Magta mag ley Moiseeu jaau p^{ar}r gayamjö sⁱⁱ H^{ewandam}ag nem hinagdam deenaa hirig j^{eeu}jeejim haajem.

Mamʌ hīs maadēu k'ap'ʌ nʌm, mag nemchaain k'ëchnaa jëeu nʌmuapai pöd mag chi jëeu durrum k'ʌn t'āar hajaug paa hauba haajeejim Hēwandam dau na.

¹⁰ ¿Jāgwi? Hagt'a mag ley serbiiba hapłyaag Cristoou hiek hiiur haibéeba sīerr haawaima; magnaa hīchab hamach ley gaai jaau simjö sīi nem parhoob k'öba nʌm dāi nem parhoobajā döbanaa tagam nem mag leíu waupiba jaau sim hʌlrk'a nʌm gaaimuapaita hamach hajaug paa hauju hēk'ajjerr haawaima.

¹¹ Mama hīs chan ya mag ley gaai jaau sim wauba, ya hich Cristocha bēewi hīsin hichta hāgt'armua maach kōit hiek'ajjem chaark'a sīsiewai, hichdēuta chadcha hōor dāijā hajap'a haadēm, Hēwandamau warrgar hōor dāi haju jaaujerrjö. Hīs mag maach kōit hi hiek'ajjem di chan m̄lig heegar Haai hi jëeujem di k'īr k'aba, hag k'āaijā hajapchata sim. Mag di chan heegarm k'ʌnnaū hēutarr k'aba, hich Hēwandam juau.

¹² Mag hōrau hēutarr k'aba sim heeta Cristo sim. Mama hīs chan ya tag mag chīb bagta Hēwandamag deeg k'aba, ni p'ak hemk'öi bagjā k'aba, hich bagchata deejim. Mama majā mag warm k'ʌnnaū haajerrjö biek k'apan k'aba, biek hābpai magbarmua tag deeum bagjā higpiba haagta mag hich bagta deebarm. Magbarmuata ya maach peerdʌ haum hiek peerdʌ hat'am.

¹³ Hiin chadcha mag hamau chīb bag p'ak hemk'öi bag dāi haunaa, hīchab mag p'ak hʌlidam p'aatarr k'ʌrr mep'orrág pa simjā dö hee waaurēunaa, leíu jaau sim chaaur waubarm gaaimua Hēwandamag jëeujujā k'aba sīi hār sīsim hanʌm hār jīp'eewaijā, hārpain hāu chadcha hajaug paa nʌmjö haajem, deeu Hēwandamag jëeju hayaa hapieg.

¹⁴ Mag nemchaain bagaupai deeu Hēwandamag jëeju hayaa hapiejerr k'ai, magan Cristo bag chará hag k'āaijā hārcha juu t'eeg sim, maach t'āarpa Hēwandam dau na hajaug paapäaig. Pari magaagan, Cristo meejā meeba hich mag sīerrʌmta wounag pawi hichdēupai hichta nemchaai chi hajapcharandamjö hʌdʌraa hich t'ōopijim maach kōit. Magtarr haawai hi bagauta dich k'īrjug k'aibag gaaimua maach hok'oopijjōomjā warre chugpaapäajem, hāba Hēwandam chadcha hich mag hiiu sīerrʌmʌgtä jëeu wēnʌrramk'īr.

¹⁵ Mag hich Jesucristo bag hārtarrauta maach k'aibagjā t'um chugpaajeewai hichta maach k'aigpeerjemk'a sīerrʌm, Hēwandam dāi hajap'a nʌsimk'īr. Hichdēu maach kōit mag sim haigta Hēwandamau hōor dāi hiek deewai maach k'aibagjā chugpaanaa maach peerdʌ hauwi hich haarcha p'ē hauju hatarrjā chadcha hich hag hee hōbēr sim. Magtarr haawai mag hich t'ōopibarmuata warr mag ley jöoi gaai jaau simjö

nem waaujerr k'lan pekaujā chugpaawi hīchab hewag pawi maach hich Hēwandamau jär haumam k'lan dēnja chugpaa-jim, magbaawai hich Hēwandamau nawe deeju jaau wai sierrjō chadcha hich däicha hāba wēnrramua hich juagam nemjā hich mag jāa naisimk'ir.

¹⁶⁻¹⁷ Mag Jesuu hich t'ōopibarmuata Hēwandamau hich hiek'atarr chadcha hag hee höberpi sim ha chiramn m̄gta sim: Hōrau k'ar hamach meeju nawe hēsap gaai p'ā s̄iujem, hich meeabaadeewai hich nem dāi jāga haju haai n̄ ha k'ap hamk'ir. Mam̄ mag t'um hēsap gaai jaau s̄ubarmjā chi p'ātarr woun meebam haig chan bālrjā mag hēsap gayam hiek baleeba haajem. Maimua ya meeabadeen chad mag hēsapta nem hiek t'eeg haadeejem. Maguata mag hēsap gaai jaau simjō haagan, hichiita chi p'ātarr woun chadcha meeabaadeeta hichdēu p'ā p̄latarrjō hi juagam nem jigu k'ai jiijem.

¹⁸ Maguata nacha Hēwandamau hōor dāi hiek deetarr hiek t'eeg hapiegjā, hīchab nemchaaindam k'ēch n̄m haig ham bagdam hār n̄muata mag ley hiek t'eeg hapijim.

¹⁹ Mam̄ mag Hēwandamau hamach dāi hiek deetarr hiek k'ap hapieg, Moiseeu t'umaam k'lanag hūrmk'ir t'ārjim haajem, hag gaai hich Hēwandamaucha hamachig nem waipi jaau sim t'umaam k'lanag k'ak'apdō hamk'ir. Magnaa landam oveja k'aar dēn p'urii k'itam dāi hisopo piu hāba bālr haujim haajem. Magnaa mag p'ak bag chīb bag dāi dō hee waaurēu sim hee t'naa, mag Hēwandamau hamach dāi hiek deetarr p'ā sim hag libro hār jīp'ēnaa, hīchab hōor hārjā t'umaam k'lan hār jīp'ēmajim hanaabá.

²⁰ Magnaa hich Moiseeupai, “Mua m̄g bagau pāar hār m̄g jīp'ē chiram haig, Hēwandamau hich garmua maach dāi hiek deebarmta jaau chiramgui” hajim han̄m. “Mag maach dāi hiek dee sim chadcha hich hiekta wounjō hiek t'eeg hapiegta mua m̄g chiramgui” hajim han̄m, “hīsmua hatagan hag gaai waipi jaau simjöta haju haai n̄m ha k'ap hapieg.”

²¹ Mam̄ magpajā k'aba hich Moiseeupai mag nemchaain k'ēchnaa jēeujerr haigjā, dijā t'um bagau jīp'ēpāiwi hag heem chi p'adnaan juu choogjem nemjā t'umaa hich hag bagau jīp'ēpāijim hanaabá.

²² Hajapcharan mag ley jōoi gaai jaau sim hoowai, Hēwandamag jēeuwain peer nem t'lanm t'umta bagau jīp'eejeejim hanaabá, chi jēeuju k'lanra, Hēwandamag jēeuju hayaa hamk'ir. Maguata bag hārba chan pōd pekau chugpaa hauba haajeejim haajem.

²³ Mag, sii h̄agt'ar Hēwandam k'īrcha Jesuu maach kōit hiek'aajemjöta haju hēk'a durrarr haawai hichiita hamau mag nemchaain k'ēchnaa hag bagauta Hēwandamag jēeuju haai naajim. Mamā h̄agt'ar chan mag m̄ig heegarmjö sii nemchaain bagpai k'aba hag k'āajā hajapcharamta hig s̄ejim.

²⁴ ¿Jāgwí? Cristoou sii hōrau di hēutarr heepai dubba, warre Hēwandam d̄ai k'īrcha maach kōit hiek'aag h̄agt'archata dubtarr haawaima. M̄ig heegarm k'ānau nem waaujerran sii h̄agt'ar jāga s̄errl̄ ha jaau n̄m d̄en chi s̄eudampai hajim.

²⁵ M̄ig heegarin añopierr p'adnaan pōr Haai hi jēeujem deg nemchaain bag d̄ita duubjeejim haajem, hōor pekau kōit jēwaag. Mamā Cristoou chan ham d̄enjō k'aba haawai biek hābpai hich bagchata maach kōit hārpijim. Mag biek hābpaita hich t'ōpitarr haawai ham dubwi hōbēbēr haajerrjō k'aba, biek hābpai h̄agt'arjā hōbērwi hich mam s̄errl̄m.

²⁶ Maataa, mag biek hābpai hich t'ōopibarmua nemchaain bag d̄enjō pōd hōor pekau chugpaa hauba harr hamuan chad, p'adnaanau biek k'apan nemchaain k'eechjerrjō m̄ig jēb gaaai hōor n̄isierr haigmua hagjō biek k'apan hōor pekau paar hich t'ōopienjā hudk'ārrk'ak'a haajeek'am. Pari magba h̄ista ya Cristo hudit'urwi biek hābpai warrgarm k'ān kōitpa hich t'ōopibarm. Mag hich t'ōopibarmuata mag nemchaain k'eechjerr tiempojā hōpāwi ya jūrr hōor peerd̄ju hayaam jaar k'abapāim.

²⁷ Maadēu k'ap'ā n̄m, maach cha k'it'ēem k'ān t'um biek hābpaita meejem, maimua m̄ag hatag Hēwandamau maach hi hagk'am hedta hichdēuta maachig maach jāga wēnrrajī ha jaauju.

²⁸ Hich jāgta h̄ichab hich Cristojā biek hābpai hich t'ōopijim chik'amnaan pekau kōit, mag biek hābpai harrau warre t'umaam k'ān pekau chugpaa hauju haya hapāaig. Mamā hí deeu bēju; mag hurum chan ya tag pekau chugpaag deeu hich t'ōopieg k'aba, hich bēejujuk'amjā chadcha hi bēepim k'ōsi hich n̄ naajerr k'ān p'ē hawaanta hurum.

10

¹ Hēwandamau Moiseeg ley deetarr gaai nem waipi jaau s̄errjō nem wau narran, sii hōk'ar hewag paawai hichdēu maach d̄ai nem hajapcha wauju d̄en chi k'ūgurpai harr haawai, hich hagjöcha k'aba s̄ejim. Maguata chi leiu chan chi ley hārk'anaa añopierr nemchaain k'ēchnaa Hēwandamag jēeuek'amjā pōd hōor hajaug paa hauba haajeejim.

² Chadcha ley gaai jaau sim hipierr nemchaain k'ēchnaa Hēwandamag jēeubarmuapai hōor pekau chugpaanaa t'āarjā hajaug paajerr hak'iin, ya kulp chuk'u naawai hamau biek hābpai mag wauwi tag nemchaaindam k'ēchba haajeek'am.

³⁻⁴ Mam^λ par mag jējēuk'amjā mag p'ak bagau chan ni chīb bagaujā pōd pekau chugpaa hauba haajeejim. Magju k'āai sīi mag nemchaain añopierr k'ēchnaa jēeupi jaau sīewai warag mag leíuta hamag hamach pekau k'īir heepapi simjō haajeejim.

⁵ Maguata Cristoou m^λg jēb gaai bēewai hich jāg David k'ararrau hich Cristoouchata Hēwandamag hiek'aju higwi p'ātarrjō,

"Tata" hajim han^λm, "jāg sīi nemchaain k'ēchnaa ofrendak'a p^λchig deewai pua k'ōchk'abapai haajeewai, pua m^λta chadcha p^λibarmgui" hajim han^λm, "wounag pawia m^λchchata hōor kōit t'ōopimk'īir.

⁶ Jāg pekau chugpaag hawi nem hinagdam deenaa nemchaainta p^λch hat'ee k'ēch n^λm pua k'ōchk'aba haajem, jāg^λmua chadcha pekau chugpaa hauba haajeewai.

⁷ Magua m^λta cha chir^λmgui" hajim han^λm "Hēwandam, p^λch hiek p'ā sim gaai m^λch higwi jaau simjō hich hagpierr p^λchdēu k'ōsimjō haag." (Sal. 40:6-8)

⁸ Chi ley gayan chadcha mag nemchaain k'ēchnaa ofrendak'a deepi jaau sīeb mam^λ, hich Cristooucha jaauwaijā Hēwandam hiek hirig chan jāg pekau chugpaag hawi mag nem wau n^λmjā hāu k'aba sim haajem.

⁹ Magnaa hīchab hich Cristoou mag "M^λta cha chir^λm Hēwandam, p^λchdēu k'ōsimjō haag" ha sim haigjā, mag nemchaain k'ēchnaa jēejerrjā warre hisegp^λiwī jūrr hich gaaimata hīsin hōor pekau chugpaa t'^λn^λm ha sim^λu.

¹⁰ Mag hichta Hēwandamau k'ōsi sīerrjō meebarmuata maachin Hēwandamau hich hat'eepai nem wau wēn^λrramk'īir hich dēnk'a wai sim. Mag hichta warrgar nemchaain k'eechjerrjō hād^λraa maach kōit hich t'ōpitarran, mag biek hābpai meebarmuua tag meebarhaag hajim.

¹¹ Mam^λ mag^λm hāba, maach judionaan heen hagt'a p'adnaanau nemchaain k'ēchnaa hedau hāspapak'ampierr jējēeu haajeeb mam^λ, jāg^λmua chan bāl^λrjā pekau chugpaa haubam.

¹² Magarrau Jesuuwan chad biek hābpai meetarrau tag meebarhaag warag hāgt'ar mawi hich Haai juachaargar hoo sīsijim, hich Hayau hichig hōor kōit waupitarr t'um waup^λiwia. Magbarm haigmua warre hīchab pekau chugpaag hawi tag nemchaainjā k'ēchju haai k'aba hap^λijim.

¹³ Mammua Hēwandamau hich hoomap'am k'^λll t'um hich jua hee p'ēdeeta hoo sim,

¹⁴ hichdēu hichta mag biek hābpai mag meebarmuua sīi ofrendak'a hich Hayag hich deetarrau hich dēnk'a haumam k'^λllnjā warre hajaug paap^λimaajeeewai.

¹⁵ Mag hirua hōor hajaug paapäimaajemān chadcharau ha k'ap hapieg, Hēwandam Hak'araujā nawe hich Hēwandamaucha hiek'atarr higwi,

¹⁶ "Nacha māchdēu israelnaan dāi hiek deetarrjā hamau mā hipierraā k'abajierrab mamā, mua hūwaai ham dāi hiek deejugui" hajim hanām.

"Ma māgaugui" hajim hanām hich Hēwandamau:

"Mua ham dāi deeu hiek deebarmān, warre ham k'īirjug heeta sīuwi ham t'āar heejā p'ā sīubarmjöta hajugui" hajim hanām, "māch hipierraā ham k'ōsi hamk'īir." (Jr. 31:33)

¹⁷ Magnaa hīchab,

"Hamau māch dau na nem k'aigbam waaujerrjā mua chug-paapäiwi, tag magām hiekjā higba hich mag k'īir hok'oopäijugui" hajim hanām Hēwandamau, hichdēu hōor hajaug paapäajem higwia. (Jr. 31:34)

¹⁸ Magtarr haawai ya tag dich pekau kōit hagt'a magām nemchaainta k'ēch wēnārraju k'aba nām, hichdēu jaau simjō chadcha hichdēuta warre maach k'aibag chugpaapäiwi k'īir hok'oobapäaiwai.

Hēwandamta jārju haai nām

¹⁹ Magau keena. Māig heegarin chadcha p'adnaan pōr happaita mag Lugar Santísmo hee duubjem. Mamā hīs chan magba, mag Jesucristoou maach kōit hich bag hārpitarr gaaimua hīsin maach t'um chi hāk'a nām k'ānta hāu warre hich Hēwandam sim haarcha hōbērju haai nām.

²⁰ Mamā mag hāu hi haarcha wētju haai nāmān, mag Lugar Santísmo gar dicham hugua put parrg hēu wējorrou t'uur sīerrjā hich Jesucristoouta hich meebarra warre t'orreubapäimua k'ād wau deebaawaiu.

²¹ Magwia hichta Hēwandam haarcha maach t'um hi chaaink'a t'ānām k'ānn Pōrk'anāa maach kōit hiek'aajemk'a sim.

²² Mag chadcha Cristoou hich bagauta maach hajaug paabarm dāi p'adnaanau chi hārāmpai hāpäiwi Hēwandamag jēwaag hajaug paajerrjō hich Hēwandam Hak'arauchata maach t'āar hajaug paawi dōoujā hajap hātarjō naawai, warag t'āraucha Hēwandam jārtarrou keena, bālārjā hirua maach hisegjujā k'īirjuba.

²³ Hirua chadcha hich hiek'atarrjō haajeeawai, dich hipeerdā hiek'ajujā k'īirjuba, hīsin warreta maachin ya peerdāwi nām haju haai nām, hichdēu jaautarrjō maach hich haar p'ē hauju k'īirjugjā hogdāba.

²⁴ Mag k'īirjunaa hīchab warag hagdaujō dich k'apeen juag hoonaā ham daupii hajuuta hēk'aju keena.

²⁵ Magam hīs mag maach Pör Cristo bēejujā warag dakpapa k'aawai chará, k'ar maach k'apeen haajemjō, culto hee maba sīi degpai naaju k'aba nām. Magju k'āai hagdaujō chik'am wawí nāmuwa warag dich k'apeen honee hapijuuta hēk'aju.

²⁶ Mamā magba maadēuta mag Hēwandamau maach peerdā haaujem hiek wajap'a k'ap'ā narrta, juau hogt'om hi hiseg nām hiek'au parhooba nem wau nām gaaimua hūwaii warr hi k'augba haawai naajerrjō hich mag parhooba wēnārrām chan, magan Cristoo parta maach gaaimua hich t'ōopibarmjō hajim, maadēu hirig maach peerdā haupiba naawai.

²⁷ Magta hamān, tag maach peerdā hauju chuk'u haawai, magan Hēwandamau maach hi hagk'am hed maach sēúa maach gaaita hich k'īir machag meeunaa tagam k'ān hich k'ōchk'aba haajerr k'ān dāi hāba sīi hōtdau hee jēerjupaita nām.

²⁸ Pārau k'ap'ā nām, warr Moiseeu ley pñatarrta hōrau serbiibag p'ēmjō hamach k'ōchag haig nem waauwai, chi hootarr k'ān nau, numiim k'ān nau wa t'ārjupam k'ān nau k'āijā t'et'emnaanag jaaubaawai, mak'ān bñlrjā dau haug k'augba, warre k'ēchpi jaaujeejim, chi ley gaai jaau simjō.

²⁹ Pāadē k'īirjubat: Maagjerr k'ān dāi magta haajerr k'ai, ḥjāgaju k'ai Hēwandamau hoowai hich Chaaita hōrau k'ōchk'abam hiek'au sīi maadēu nem higmap'amjō hamach kōit hi bag hārtarrjā warag hisegnaa, hich Hēwandam Hak'arau hāu hamach Hēwandam dēnk'a haaujem higwiajā sīi wau hiek'ajem k'ān dāi? Hamau mag hiseg naab mamā, ḥmag hi Chaai bagau k'abajī, Hēwandamau hich garmua hōor dāi hiek deewai jaautarrjō chadcha hōor pekau chugpaawi peerdā hauju haai hapitarr?

³⁰ Mamā maadēu k'ap'ā nām, chi mag nām k'ān nag chan Hēwandamau sīi par daúa hoo nān habaju. Magua chi mag nām k'ān higwi, hich Hēwandamau hiek'atarrjā hich hiek p'ā sim gaaai,

"Muata hōor dāi hamachdēu nem k'aigba waaujerrpierr ham gaai mas hab k'aba mas deeju" ha sim. (Dt. 32:35)

Magnaa hīchab hichdēupai,

"Muata hōor t'umaam k'ān dāi hamachdēu nem waaujerrpierr hich hagjō haju" ha sim "ham dāi." (Dt. 32:36)

³¹ ḫAay hapk'iitā, maach Hēwandam cha maach wai dānāmāgta mag hich gaai mas hapi sim woun!

³² Mamā pāar hāu magba nām. Magba naab mamā, k'īir heyaa habat: Warrcha pāachdēu Cristo hiek chadcharam hāk'atarr k'uriipai haawai pāach wajapp'a p'it'urg hau durumjā pārau magāmjā haba hāu hathaba chadcha pārau hāwaatjeejim. Hich jägtä pēnaat warag.

³³ Chadcha pāar hee hääaur k'ʌn nʌm; mak'ʌnan hōor pōm wējōm dak'irjā sīi wau wai nʌn hawi ham dāi hamachdēu hampierr haajeejim. Maagwai pārau ham dau haug k'aaugwai pāachpata k'arin dāi mas waunaa sīi hōrau k'a hisēejā haajeejim ham gaaimua.

³⁴ Mag durrum gaaimua pāach k'apeen cárcel deg durrum k'ʌnjā pārau hāu dau haug k'aaugjeejim. MamΛ magpaijā k'aba, mlig heegar pāachdēu nemdam wai nʌm k'āaijā hajapchanaa bālrjā hārba haajemta paarpajujā k'ap'Λ naawai, pāach nemdampa k'echt'Λg haumam kōitjā hiek'aba, gaai mas k'abamjō warag honee magΛmjā pārau k'īu hāwaatjeejim.

³⁵ K'odamnaan, jāg pāachdēu hāk'a nʌmjöta warag hogdiba hāk'anaat, hīsin par k'āijā maadēu hāk'a nʌm ha k'īruba. Pāach jāg durrum paar deegan, Jōoirau nem hajap'am pōoma wai sim.

³⁶ MamΛ mag hich Hēwandamau k'ōsimjō nem wawaagan, dau haug wau wēnʌrramjā magΛm haba, hichiita warag hāwat wēnʌrraju haai nʌm. Mag nʌmΛ chadau hichdēu jaau simjö pāar dāi hajap'anaa hich dāi hich mag wēnʌrrapiju.

³⁷ Mag p'it'urg hau wēnʌrramjā, Cristo deeu bēeju k'ap sīi hāwatju haai nʌm higwi, hich Hēwandamau hiek'atarr hich hiek p'ā sim gaai,
“Nʌnaat, pārau nʌ nʌm woun bēeju chan pōm waaurba sim”
ha jaau sim.

³⁸ “Pāar har mʌrgta pāach pekau chugpaapitarr k'ʌnaun mΛ
pāach dāi chirΛmjā k'ap'Λ wēnʌrraju;
mamΛ chi mΛ hiek hāk'a narr k'ʌnta deeu hewag wēt nʌm
k'ʌnau chan, hoob mΛ hamach dāi chitaju hamiet;
mʌchdēujā tag hamag hoohbam” ha sim. (Hab. 2:3-4)

³⁹ MamΛ maachig chan mag hirua hoobam habaju, heem k'ʌnjō hewag wētwi hok'ooju k'ʌn k'aba naawai. Hok'ooju k'āai, maachdēun chad t'ārauchata hi hiek hāk'a naawai maachin peerdΛwi hich dāicha wēnʌrraju k'ʌnau. Hich jāgta hāk'anaat keena.

11

Jōoin Hēwandamau hichdēu jaaubarmjō haju k'ap'Λ harr k'ʌn

¹ Mag Hēwandam hiek hāk'a nʌmΛ, hichdēu maach dāi hajap'a haju ha simjā chadcha hich mag haju k'ap'Λ nʌmΛ, hichdēu jaau simjā hagt'a hooba nʌmta chadcha haju k'ap'Λ.

² Hēwandamau maach jōoin warrgarm k'ʌn hāu hajap'a heeg hoojeejim, hichdēu ham dāi nem magju haawaijā chadcha hich magta haju hawi hamachdēu hi hiek hāk'aajerr haawai.

³ Maguata hīs maachdēujā hagjō hāk'a nʌm gaaimua maadēu k'ap'Λ nʌm, Hēwandamauta mΛg durr, hedaujā, p'īdag

maimua tagam nem t'um t'ΛnΛmjā chadcha hompaajim; hich hiek gaai mag jaau s̄iewai chadcharau. Hajapcharan b̄l̄rjā nem chuk'u harrta s̄i hichdēu hompaapi jaaubarmuapaita nem t'um hompaajim hanaabá.

⁴ Pāadē k̄ūir heyaa habat, jāga warrgar maach jōoinaujā chadcha Hēwandam hiek hāk'aajeejī: Magua Abelau Hēwandam hiek hāk'a sierr haawai Jōoirau hichig jaautarrijō hi hat'ee nemchaai t'ōonaa hirig jēeujim. Magtarr Hēwandamau hoowai, Caín dēn k'āai hajapcha hōbērjim haajem. Magbaa Hēwandamau, "Pua mΛ hat'ee nemchaai t'ōonaa mΛrΛg jēeubarmΛ nem hajaug k̄ērΛm; pΛn chadcha woun hajap'amΛu. Muan jägtä k'ōsi chirΛmgui" hajim hanaabá Abelag. Chadcha Abel nachgarwe meejiel mamΛ, h̄s hewag pawi hoowai Hēwandam hiek hāk'anaa magtarr gaaimua maachigjā hich dēnjö hāk'amk̄iirta magjim.

⁵ Enocjā h̄chab chadcha Hēwandam hiek hāk'aajerr gaaimua Hēwandamau hi meepiba s̄i maach hēntēr hich mΛg hich haar haujim hanaabá. Magtarr haawai par j̄r nΛmjā baauba-jierram haajem. Hich Hēwandam hiek p'ā sim gaai jaauwai, mag hi harrju nawejā Hēwandamau hoowai hi dau na hajap'a k'itaajeejim haajem.

⁶ MamΛ maachta wajap'a Hēwandam hiek hāk'aba nΛm chan pōd hi dau na hajap'a k'aba nΛm. Hēwandamta dich dāi s̄iepim k'ōsi chirΛmΛn, k'ap'Λ haju haai sim, hí chadcha hiiu s̄iejewai chadcha mag hich j̄r nΛm k'Λnagjā hirua hich k'augpinaa ham dāi hajap'a haajem.

⁷ Jōoi Noeeujā h̄chab Hēwandamau hichig mΛg durr gayam k'Λn dōhādau hōpāiju jaubaawai hāk'awi, maagwai chan hagt'a noseg k̄iirjā k'augba haajerr hāba, chadcha hichig jaautarrjō barco pōm waubaadējim haajem, hag hee hich chaain dāi peerdΛag. Tagam k'Λn hamach t'āar t'eegau t'um pekau hee t'ΛnΛm daar, mag hich happai hāk'atarr gaaimuata, tagam k'Λn t'um hōdubtarrijā, hichin hāu Hēwandamau peerdΛ hauwi hich haar hayaahapāijim.

⁸ Abranaujā h̄chab Hēwandam hiek hāk'aajerr haawai k'āaim hāb hich t'ārchēwi hichig mapi jaubaawai, chadcha hi hipier petajim haajem. MamΛ maagwaiwe chan hagt'a hirig durrk'apiju durrjā jauba nΛwe harr haawai, s̄i hich barjujā k'augbata petajim haajem, s̄i Hēwandam hiek hāk'awi hi hipier.

⁹ Mag Hēwandamau hichig jajaauk'amjö chadcha haju k̄iirjunaata nΛrrarr haawai, hichig durr deeju hatarr haar pawiajā nawe barimatarrta s̄i heeu bar simjö chi durr k'Λn hee s̄i di k'ōmarii hēunaa magreu hahau haajem heepai s̄iejeejim haajem. Hich magta hi hiewaa Isājā hi yēto Jacob

dāi naajeejim hanaabá, bālrjā hamach di chaar hēu hauba, hamagjā hich hagjö Hēwandamau durr jāapiju jaautarrtá.

¹⁰ Pārau k'īirjuawai, ḥjāgwi mag di chaarjā chuk'u nāmta warag Hēwandam hiekta hāk'a naajī? Māig heegarm di k'āaijā p'ōbör hajapcharam hee di t'ānām hee joobaanta Hēwandamau hamach harrju k'ap' narr haawaima; hajapcharan hāgt'arma. Mamaam p'ōbörön hich Hēwandamauchata waujū haadēwi hichdēucha hēutarrau.

¹¹ Chi Abrán hālī Sara k'ahārrarraujā hīchab hathaba Hēwandam hiek hāk'a sīerr haawai, hich daupeer garjā pōd chaai hooba harrta, ya hūanaa k'itām heeta Abranag chaai hoo deejim haajem, hāu hichdēujā Hēwandamau chaai deeju hatarr hāk'atarr haawai.

¹² Magta chadcha jōoi Abrán ya jōoiraan k'itām heeta chaaidam dau hāb paarpajim hanaabá. Mag chaairau chaain hīubaadēmuata jōoi chaain k'apaana t'ānāisijim hanām, hewag pawi. Jōoi chaain k'apanan sīi p'ūas higawam mosdau k'apanagjōnaa hedjā hee p'īdag p'up'up haadeejemjōta t'ānāisijim hanām, hamach k'apangau chi beerjujā k'augba.

¹³ Mag Hēwandam hiek hāk'aajerr k'ānān cha maadēu jaau nām k'ānnan chadcha t'um k'ēchjierram, mag Hēwandamau hamachig nem deeju jaautarrjā hagt'a hauba durruwe. Mamā mag Hēwandamau jaautarrjō chadcha haju hāk'a narr haawai hamau k'ap' naajim, ya hāgt'ar paauk'abaimaawaita māig heegar deeju harr k'āaijā hatcha Hēwandamau hamachig deeju. Mag k'īirju p'ōbaadeewaita māig heegarwejā warag honee nām hiek'au, "Māiguin maachin sīi chik'am durr gaaita wēnārrām" haajeejim hanām.

¹⁴ Hamau mag hiek'aajerran deeum durr gaaita durrk'aa chaar durrk'aimaju k'īirju narr haawaita maagjeejim; hajapcharan hāgt'archata naaimaju k'īirjuwiama.

¹⁵ Hamau warrcha hamach naajerr durrta k'īirjuajerr hamuan, deeu Egiptoogta wētk'am, warrjā mammuata bēetarr k'ānān haawai.

¹⁶ Mamā hamau hig narran, māig heegarm k'āaijā durr hajapcharamta hig naajim; hajapcharan hich Hēwandam sim haram durrma, hāgt'ar. Maguata hich Hēwandamaujā chigag chuk'u hamag, "Mālta pāar Hēwandamau; māch dāi joobamk'īir durr hajap'amta mua pāar hat'ee k'īir k'aug wai chirāmgui" hajim hanaabá.

¹⁷⁻¹⁸ Jōoi Abranau k'ap' sīejim, Hēwandamau hichig jaautarrjō chadcha hich chaai hābpai k'itām gaaimuata hewag pawiajā jūrr hōor pōoma t'ānāisiju, hi chaain hewagam k'ānn. Mag hichig jaautarrjō haju k'ap' sīerr haawaita chadcha hich hipieraaj haju k'ap haag hawi Hēwandamau hichig, "Pāch chaai hābpai k'itāmta t'ōonaa p'aamamua mārlag ofrendak'a

deebá" habaawaijā, mag^λm haba chadcha hi hipierr peer hich chaai t'ōojim hanaabá.

¹⁹ Mag sim haig Abranau k'ap'^λ sīejim, Hēwandam chadcha chi juu t'ierr haawai hirua hich chaai t'ōop̄itarr hak'iinjā deeu p'iriu hawaag nem juu t'eeg sim. Maguata chadcha Hēwandamau hichig jaautarrjō haagpajim han^λm, hich chaai dāi. Mam^λ mag ya hirua t'ōogpam hee, Hēwandamau hoowai Abranau chadcha hich hipierra sim hoobaawai, hāu hādār chaai t'ōopibajim haajem. Maigt Abranau hoowai hi chaai chi t'ōm harpta hāu deeu monak'a diig hat'aadēmjō hajim han^λm, mag ya t'ōopāaigpam heeta deeu hich Hēwandamau jaaubaawai juu k'lap̄itarr haawai.

²⁰ Isaaujā Hēwandamau hich hayag jaautarr chadcha hāk'a sīerr haawai hich chaain Jacob Esaú dāi paarpaawaijā ham bendiciemamua chadcha Hēwandamau ham dāijā hāu haju ha jauujim haajem hamag.

²¹ Maimua Jacouujā Hēwandamau hichig jaautarrjō haju hāk'a sīerr haawai, ya jōoi hich meegpamua hich bordón gaai mob^λ hoo k'ēr^λmua Hēwandamag jēeumamua hich yētonaanjā hajap'a bendicie plajim hanaabá, ham gaaimuata chadcha Hēwandamau hichig jaautarrjō hōor pōoma chi t'et'emnaanjā hōbērmaju k'ap hamk̄ir. Mag hirua bendicietarr José chaain hajim haajem.

²² Maagwai chi Joseeuujā hagjō Hēwandamau hich tat'ōoinag, "Pāar mua p'ē harrwi deeum durrta durrk'apiju" ha jaautarr k'ap'^λ sīerr haawai, chadcha Hēwandamau hich magta haju k'īrjuwi ya hich meegpamua, "Hēwandamau pāach māig Egip̄tomua p'ē harrwai mā pa t'um wa hauwi pāach dāi hat'aadēt" ha jauujim han^λm tagam k'ān israelnaan hich k'odnaanag.

²³ Moisés dēnnaanaujā hamach jōoinag Hēwandamau mag jaautarr chadcha hāk'a narr haawai, reiu israelnaanau chaain hoomam t'um k'ēchpi jaau sīerr hāba, ya chi Moisedam t'aaba k'ērsiewai hamach chaai k'ōigwi, "Mag chaai jōoipa k'ērsiewai māgagtā Hēwandamau Egip̄topien juu heemua deeum durr maach p'ē harrpiju" hawi, hādār hi t'ōopiba sīi warag hed t'ārjup hich mag meer wai nūisijim hanaabá, mag chaai gaaimua hamachta k'aigba hajujā hōgk'aba.

²⁴ Mag nawe Hēwandamau hichdēu jaautarrjō haju hich chi Moiseeuujā k'ap'^λ sīerr haawai, hiin chadcha Egip̄toom rey k'aauta bālāwe bāaup̄iijieb mamm, hí chan mag rey k'a hag hiewaa k'abam hajim han^λm.

²⁵ Rey dāi hābam deg joobam k'ōchgau warag hich meeunta hisegamjō habaawai Hēwandam na k'aigba haju k'īrjuwi, warag hichta hich meeun Hēwandam hōork'a t'ānām k'ān dāi hāba sīi hich dau hap'^λ hapijuuta k'īrjubaadējim hanaabá.

Hichdëu k'ap'Λ s̄ejim, mag rey d̄ai m̄aig heegar k'ūchpai nem hajap'am t'um paarpawiajā s̄ii hich meebaraadee deeu chuk'u haju.

²⁶ Hirua k'īirjuawai Hēwandamau maach meeun judionaan heemuata hōor peerdΛ haumk'īir p̄äiju harr haawai, chadcha hich mag hamk'īir hichpa dau haug wau n̄amta nem t'um paarpa n̄am k'āaijā hajapcha s̄ejim, hich mag sim paarjā Hēwandamau m̄ag hatagjūrr hich d̄ai hajapcha haju k'ap'Λ s̄ierr haawai.

²⁷ Mag, Moiseeu hichigta Egiptomua Hēwandamau hōor wai höbeerpiju k'ap'Λ s̄ejim. Magua hichdëu hooba s̄iejieb mamΛ, Hēwandam hich d̄ai sim k'ap, reiu hich d̄ai meeuk'ajujā k'īirjuba, warag hichta Egiptomua majim haajem, Hēwandamau chadcha hich hōor p̄ē harrpi n̄am hora.

²⁸ Maimua hag k'ur nassi pawiata Moiseeu Hēwandamau hichig jaautarr hāk'awi, deeu Egipto b̄ewi hichdëu hich meeun p̄ē harrju noram ovejadam t'ōonaa, hag bagau puertdi hi gaai maach meeun dipierr bΛchk'un p̄uurr'api jaaujim hanaabá, mag hedaar hich Hēwandamau hich chog dipierr chaain chi nacharam k'ΛΛn k'ēchamk'īir p̄ibaawaijā mag p̄uur s̄isidΛm haiguim k'ΛΛn chig ham hugua.

²⁹ Mag chadcha Egiptopien jua heemua hōberdΛtk'atarr hedjā Hēwandamau hāu hamach peerdΛ hauju k'ap'Λ narr haawai p̄ūas Chi P'ur hanΛm heejā maach jöoin s̄ii durr j̄sarg heemjö t'oom higar d̄arba dichjierram hanΛm. Mag hoowi chi Egiptopien ham hēudee hēk'a wēdurarr k'ΛΛnaujā hagjö haju hēk'ajierrab mamΛ, deeu chi p̄ūas hābamΛg t'ērrdΛbaadee t'umaa hōjierram hanaabá dō hee.

³⁰ Hēwandamau chadcha hichdëu jaaubarmjö haajem hāk'awi maach jöoinau hamachig jaautarrjö, Canaan durr barwi, p̄öbör Jericó haajerr higaau siete días p̄ΛΛrdΛpi jaautarrjö p̄ΛΛrdΛbaawai, ya hābmiecharam gaai paawai chi p̄öbör higaau hāgt'aa t'uur p̄ΛΛrdΛ s̄ierr s̄ii jēk'Λt hap'ēgk'a warre k'Λip'ōbaadējim haajem.

³¹ Mag p̄öbör hee s̄ejim haajem hīchab hālīi hāb chi durpat'ierrmie harr Rahab ha t̄xr sim. Mag hālirau maach Hēwandam higwi maach Hēwandamta t'umaam k'ΛΛn k'āaijā chadcha chi juu t'ierriu ha k'ap'Λnaa hi hiekjā hāk'a s̄ejim haajem. Magua maach jöoin heem k'ΛΛn Josueu p̄iwi mag chi p̄öbör k'Λiju na hoot'urtarr k'ΛΛnjā hāu hich di haig barpiwi ham peerdΛ haujim haajem. Mag ham peerdΛ hautarr haawaita tagam k'ΛΛnau Hēwandam juu t'eeeg simjā hāk'aba harr gaaimua t'um k'ēchp̄itarr hee, chi Rahab chan t'ōoba hāu Hēwandamau peerdΛ haujim haajem.

³² ¿Mag tag k'aita mua pārag jaaubark'iin? Hagt'a jaauju pōoma t'ʌnʌm: Gedeón, Barac, Sansón, Jefté, David, Samuel maimua tagam k'ʌnʌn hijo Hēwandum hi hōrag jaaujerr k'ʌnʌn pōoma t'ʌnʌm, jāga hamaujā Hēwandum hiek hāk'a nʌmuia nem waaujeejī; mamʌ mak'ʌnʌn t'um jaauk'iin da jaaupāibaju.

³³ Hamau chadcha Hēwandum gaai hāk'aajerr haawai deeum durram k'ʌnʌn dāi wērbʌawaijā hamachdēuta pōodjeejim haajem; hamachdēu durr jāa nʌm hee hōor dāi nem hagchata haajeejim; mag hamachdēu hāk'aajerr gaaimua Hēwandamau hamachig deeju harrjā chadcha haujierram; león p'āark'a t'ʌnʌm hee bark'ʌnʌinaa

³⁴ horno huu wējōm hee p'āartarrjā bʌlʌrjā chig haba hāu hōb̄erjierram haajem; chik'amnau t'ut'uíu k'ēchp̄xiju harr k'ʌnʌnjā hāu peerdʌwi, h̄ichab ya pōdba warm k'ʌnʌn jua heegar pajōjō narrjā deeu hāu jua t'eeg hauwi, jūrr hamachta hemk'ooin k'aajeejim hanʌm; mag nʌmuia hamach dāi wērbʌ nʌm k'ʌnʌnaujā ham hōgk'awi warag hamachta weetjeejim hanaabá.

³⁵ Hʌlīnaujā h̄ichab hamachdēu Hēwandum hiek hāk'a narr gaaimua hamach chaain chadcha mee narrjā deeu hūwaai hamach daúa hiiu p'iidʌ nʌm hoojierram haajem.

Mamʌ hāaur k'ʌnʌn chan magba, hāaur k'ʌnʌnan jūrr t'et'emnaanau wau t'ōomamuata k'ēchjierram hanaabá. Par hamachig "Pārau Hēwandum hiek tag hāk'aba p̄lamʌn pāar marau k'ēchba sīi p̄lapr̄iju" habaawaijā, peerdʌm k'ōchgau hawi "Magan tag marau Hēwandum hiek hāk'abamjā" haba, warag hldʌraa hamach k'ēchpijierram haajem, hamach hiiu p'iidʌwi jūrr hāgt'archata Hēwandamau hamach hat'aawai hāucha naaimaju k'ap'ʌ narr haawai.

³⁶ Hāaur k'ʌnʌn sīi ham k'īrpaijā wau hiek'anaa wʌjā wʌmaajeejim hanʌm; hāaur k'ʌnʌn cadenau jānaa caden paraajā cárcel deg hook'ēk'ēd haajeejim hanʌm.

³⁷ Hāaur k'ʌnʌn mokou bar wai nʌmuajā t'ōop̄xīmaajeejim hanaabá; k'ar chará sīi serruchoujā maach jārrcha t'ʌnʌmamua t'ōop̄aiejeejim hanʌm; wa magbaju k'ai sīi t'ut'uíu k'āijā su k'ēchmaajeejim hanaabá. Maimua hāaur k'ʌnʌn hamach k'apeenjō mag ham jua hee dau hap'ʌ hamaaugau parhooba wēnʌrraajeejim hanʌm, hamach hēudee hēk'aawai; k'ajūadam jūaju chuk'u haadeewai oveja hēu wa chīb hēu k'āijā jūajeejim hanʌm, dau hap'ʌ; mag nʌm dāi gaai machagjā haajeejim hanʌm, mag hamach dāi k'aigba haawai mag parhooba wēnʌrramua.

³⁸ Mag durrarr k'ʌnʌnan, hōor wājāaun harr haawai, mag durr hāk'ārag sim gaai bʌt'āgbaju haai narrta mag parhooba hamach barjujā k'augba wēnʌrraajeejim hanʌm, hōor chukag

hee pabā heem magwe. Maguata jēbdegjā naajeejim hanaabá, dλλrwai.

³⁹ Mag Hēwandamau hichdēu warrgarwe jaautarrjö chadcha haju k'ap'Λ narr gaaimua hich hiek hogdλba hāk'a nλmjā hich Hēwandamau hoowai hāu s̄ejim hanaabá. Mag hichdēucha hoowaijā hāu s̄ejieb mamλ, m̄ig heegar wēnλrrλwe chan mag Hēwandamau maach jōoin d̄ai wauju jaautarr t'umaa pōd hamach daúacha hooba durrajim.

⁴⁰ Mag hamau hooba harran, Hēwandamau Cristo pāibarm gaaimuata h̄is m̄ag maach hewagam k'λλnpa hāba hajapcha paapλiwi hāba hich haar naaimaju hayaa hapiju k'īrju wai s̄ierr haawai hajim.

12

Hāba Jesūs gaaita dich k'īrjug s̄iuju haai nλm

¹ Mag warrgarm k'λλn jōoin k'apan Hēwandamau nem jaau sim chadcha haju hāk'a narr gaaimua hamau nem waumatarr k'ap'Λ naawai maachin s̄ii k'ap'ig wētumjö warag naagta wētju, pekau wauujā k'īrjuba ni bλλr habarm gaaimua Hēwandamau maachig waipi jaau simjā waubam haba. Magju k'āai dichdēu nem waum k'ōsimpai wauju k'īrju nλm gaaimua pōd Hēwandamau waipi simta wauba k'āijā ham hugua, magλm k'īrjugta warre t'um hisegju haai nλm. Magba hak'iin magλmuia maach bā gaai pλλrbaadēp'λmjö haawai pōd Hēwandamau k'ōsimjö habaju. K'ajēe hamk'īrjö maach na nem hinag pōm t'λnaawiajā magλmλgjā hooba,

² hāba Jesūs gaaita dich k'īrjug s̄iuju haai nλm. Hichdēuta warrjā hāu maachig Hēwandam hiekjā hāk'apiwi m̄ag hatagjā parta hāk'a naajim hapibaju, hich Hēwandamau maach d̄ai wauju jaautarr t'um chadcha hoopiju haawai. Hich Je-suuta chi k'aigbacharam k'λλnjö pakuls gaai hādλraa hich t'ōopibajieb, chigagjā higba, mag hich t'ōopibarmua hōor peerdλ hat'aawai hichpa honee hich mag s̄ieraju k'ap'Λ s̄ierr haawai. Hichta hīchab hich Haai jup sim k'u juupjem gaai d̄ai hi juachaar garcha hāba jupimawi hich mag s̄ierλm.

³ Magua, k'ar pāach k'a t'eeg chuk'unaa k'a honeg chuk'u nλm haig k'īrjubat, jāga Jesuujā hōor k'aibagk'am k'λλn jua machag k'iu hāwatjī. Hichdēujā maach kōit magtarr haawai pāach p'it'urg haawaijā magλm gaaimua hoob "Jāg chan mua tag pōdbam" hamiet.

⁴ Pāar d̄ai chan hagt'a mag maach Pör Jesūs d̄ai harrjöcha k'aba naawai hajués nem k'aigbam waipi nλm waubam paarjā hagt'a hōrau pāar k'ēchba nλm.

⁵⁻⁶ Mamλ mag hi dau haug wautarrjöcha k'aba nλmta, Hēwandamau hich hiek gaai maach wawí simjā ya pārau k'īr

hak'oo wai nʌm. Pāadē hūrbat hichdëucha hich hiek gaai maach wawimamua hiek'atarr hiek. Mag sim:

"Hiewaa, muan mʌchdëu k'ōsim k'ʌnnañ nem k'aigba haawaijā hajap'ata wawiejem;

maimua mʌch chaaink'abaadëm k'ʌnnañ gaaijā mas deejem, mʌch dak'īr k'aigba haawai.

Maagjeewai hiewaa, mua pʌch gaai mas deewai, wa sīi pʌchig nem hagcha k'āijā jawaag pʌch dau haug waupiewai, hoob hiseg chitam;

pʌch k'aigba habarm paar mua pʌchig meeuk'a hiek'aawaijā hoob warag, 'Mag pʌchdëu jaau simjö chan mua pödbam' ha hiek'am" ha sim Hēwandamau maachig hich hiek p'ā sim gaai. *(Job 5:17; Pr. 3:11-12)*

⁷ Maguata muan pāragan Hēwandamau pāach gaai mas deewaijā sīi k'īu jʌmbat ha chirʌm; maach hich chaain haawai hirua maach dāi magju haai sim. ¿Pārau hoowai chaainau nem hārbarm paar chi dēnnaanau wʌba haajē?

⁸ Mamʌ pārau hoowai pāachdëu nem k'aigba wau nʌm paarjā Hēwandamau bʌlərjā pāar chig haba ni wawijā wawiba sim k'ai, magan pāar chan hich chaain chaar k'aba haawaita mag hirua sīi pārag hoobamjōo sim.

⁹ Pārau k'ap'ʌ nʌm, warr maach daii haawai, maach dēnnaanau maach wʌlawai wa wawí k'āijā wawiewai, maadëu chadcha ham hök'ō haajeejim. Maagjerrta ¿jāgwi maach Haai hāgt'ar simua maach dāi maagwai maadëu högk'abaju haai nʌ? ¿Hichdëuta maach hich haarcha höbérju hayaa hapinaa hich mag hiiu wēnʌrrrapiejem k'abá?

¹⁰ Maach dēnnaanau maach daii haawai mag maach wawiejerran, sīi k'ūchpai mʌg jēb gaai nʌm hora dich hajap'a hamk'īrpaita maach wawiejeejim, hamachdëu hoowaijā magta chadcha hāu s̄iewai. Mamʌ Hēwandamauta maach gaai mas waunaa maach wawí k'āijā wawí simʌn, mʌg hatag pawiajā dich hajap'a hamk'īrau; hajapcharan hichjā hajap'a k'itaawai maachjā hichjöta hajap'a hapim k'ōsi sim.

¹¹ Hiin chadcha dich hiek'aa hūrbag gaaimua maach wʌlawai chan hāu k'aba s̄iejem; maach gaai masi s̄iejeeb mamʌ, magʌm gaaimua hāu hiek'aa hūur k'aaugwain dich chitʌmpier chitʌmjā hāu maach k'ōinaa chitaajem.

Hēwandamau nem jaau sim sīi par jāgʌupai hūrju k'aba nʌm

¹² Jāg pāach p'it'urg hau nʌm gaaimua tag pödbajujö sīi k'a t'ūu piu hūhūraamjōnaa sīi warag bā duuijijö t'ʌnʌmjā, deeu hūwaai k'īr hubʌnaa b̄pajā hubʌ t'ierrk'a nʌmjö k'a honee habat, mag p'it'urg hau nʌmjā hāu hāwataag.

¹³ Magnaa hīchab k'a t'ūumjö durrum k'ʌnnañ daarjā hich Hēwandamau k'ōsimjö hajap'ata nʌrrjēe habat, bigaaum

k'ʌʌnaujā pāach hoowi hagjö hamk'īir. Pārau magta hamʌn, Hēwandam dāi hajap k'aba nʌm gaaimua mag k'a t'ūumjōnaa bā hāk'āraamjō nʌm k'ʌʌnjā pāach hoowi deeu monaau nʌisimjō hamjā hīchab pāachjō Jōoi dau na k'ajap'a wēnrraju.

¹⁴ T'umaam k'ʌʌn dāi k'ōinaa wēnrrajuuta k'īrjunaa maach pekau paarpapijōjōom nem t'um warre hisegbap'it. Magʌm nem t'um hisegwi hich Hēwandamau k'ōsimjō hi hat'eepai k'aba nʌm k'ʌʌnau chan pōd hi haar hōbērwi hi k'īir hoobam.

¹⁵ Magam hugua Hēwandamau pāach dāi hich garmua nem hajap'a ham hig sim chan hoob hʌdlar hok'oopimiet; ni hābamagjā hoob pāach hee sīi pak'ēr k'aigbamjō hōbērpimiet. Hʌdlaraa magta hapimʌn, mag hoowi deeum k'ʌʌnaujā hi dēnjo haadeewai, bigaaum k'ʌʌn gaaipata warag bēn hāk'āraamjō dərbabaadeewai, hōor pōm Hēwandam dāi hāu narr k'āijā k'aigba haju.

¹⁶ Pāach hee hiwiir hābmuajā hoob dich hōor k'abam dāi chan k'apes hamiet; hoob Hēwandamau waupim k'ōsimʌgta sīi hoobamjō ham k'ōchgau warr jōoingar Esaú harrjō hamiet. Esaú hichta chi naam harr haawai hichdēuta hich haai nem t'um jāak'am; mamʌ mag jāaju harpta sīi jāsogau t'ach t'ēp hābpaim dāi jūrr hich heeumʌgta hichdēu nem jāaju harr t'um t'ʌs̄lep̄ijim hanʌm.

¹⁷ Maimua pārau k'ap'ʌ nʌm, jāgajī hagtarr k'ur ya hich haai meegpaawai deeu hūwaii k'īirju hauwi. Hich haai juagam nem jāag hirig hich bendiciepiewaijā jōoirau hirig hich bendición deebajim hanʌm, hag nawe mag lenteja t'ēp hābam paar hisegtarr haawai. Parii dauhi pōmjā hārrieb mamʌ, pōd hich haai juagam nem jāaju k'aba hich mag sīsijim hanaabá. Magua pāraujā hoob Esau hich bendición hok'oopitarrjō nem bārlʌm gaaimua Hēwandamau pāachig nem deeju harr hok'oopimiet.

¹⁸ Keena, pāadē hūrbat, mua pārag jaauk'im: Hīs mʌg Cristo gaaimua Hēwandamau maach hich dēnk'a hawaag maach dāi hiek deebarm chan warr maach jōoin dāi hiek deetarrjō k'aba sim; hīsimʌn hiek hiiuriu. Warrcha Hēwandamau maach jōoin dāi hiek deewain sīi durrsī Sinaí hanʌm bāk'ārrta wētpi jaaujim haajem, maigpaimuata hich hiek'a sim hūrmk'īir. Hamau hamachdēuchata maigmua hoo naajim hanaabá chi durrsī sīi huurdʌ wējōmjō t'ʌnʌmta sīi hedjā k'īssu t'ʌnʌm; mag nʌm dāi hed k'ōrga sīi p'ū t'eeeg wē t'ʌnʌm dāi maach nem hōk'ō pagt'ʌm daujō p'ʌrjēer hahauk'amjā hoo naajim hanaabá.

¹⁹ Hamau maach k'āai hamach jāgʌucha chi trompeta hiekjā hūrnāa hich Hēwandamcha hiek'a simjā hūr narr haawaita warre hamach t'āar heyaa jaauumam hūrwi tag hi hiekcha hūrmaaugau hirig, "Aay Hēwandam, marau pōd pʌ

hiek'a sim hāwatbam" hajierram hanaabá.

²⁰ K'ani hamau hūurwai warre ham t'āar heyaata "Chijāg pāach nām haigpai naaba māg durrsī gaai bā t'āg sim wounan hichiita t'ōob k'aba warre t'ōpōlīju haai sim nemchaai hawaijā, mokou bar wai nāmuwa wa t'utk'ērēu k'āijā" ha hūrbaawaita mag jāp'ierr naajim hanaabá.

²¹ Mag chadcha sīi maach nem hök'ö t'ānarr haawaita hich Moiseejā hīchab, "Māchjā jāp'ierr hajaugau k'a duui chirāmgui" hajim hanām.

²² MamΛ hīs hewag Hēwandamau maach dāi hiek deewai chan hamagamjō sīi mag warp durr bāk'ārrpaimuata hich hiek hūrpi jaaubajim. Maachin ya māig heegarwe Sión p'ōbōrpienau; hajapcharan hāgt'ar wētju k'ānnma, Hēwandam p'ōbōr Jerusalén hee hich dāicha naaimaju k'ānn. Maman Hēwandam chognaan pōoma hamach k'apangau sīi maadēu chi beerjujā k'augba t'ānām k'ānnauta Hēwandamag jēeup'ö t'ānām.

²³ Mam hāgt'arta hīchab mag hiek hiiur deetarr gaaaimua maach dēnjō Cristo hiek hāk'awi hich chaaink'a t'ānām k'ānn t'ārjā Hēwandamau p'āk'a wai sim. Hich mamta sim hich Hēwandamjā, maach t'umaam k'ānnau māig heegar haawai dichdēu haajerrpierr hagjō maach dāi nem hajap'a haju Jōoi. Hichdēuta hīchab hag nawe jōoin hich hiek hāk'a durrum hōtarra k'ānn hak'aarjā hichjō hajaug paak'apāwi hich dāi p'ē wai sim.

²⁴ Mam hāgt'ar hich Jesujā dāi sim haarta maach t'ār sim, har mag hiek hiiur deewai hich Jōoirau jaautarrjō chadcha hapiieg hich bag hārpitarr woun haar. Maadēu k'ap'ā nām, mag hi bag hārtarr chan warr jōoingar Abel t'ōowai bag hārtarrjō k'aba harr haawai, maach pekau chugpaawi Hēwandam dāi maach k'ōinaa hapiieg hajim. MamΛ chi Abel bagau chan magba, warag hich naamta hiekk'ōr hee pāajim Hēwandam dāi.

²⁵ Magua keena, hīs Hēwandamau maachig jaau simjā hoob hasekasba hamiet. Mag hīs hichdēu maach dāi hiek dee simta warr maach jōoin dāi hiek deetarr k'āajā hajapcha sim. Magua pāadē hūrbat: Sīi Moisés maachjō māig heegarmk'a sierrau Hēwandam hiek jaau k'itām hūrba harr paarjā chi hasekasba harr k'ānn Hēwandamau sīi par daúapai hooba ham gaai juu k'āaba deejerr k'ai, hīs māg hāgt'armua hichdēucha maachig hiek'a sim hasekasba haawaijā hoob pārāu mag maachta hi juu heemua peerdāju hamiet.

²⁶ Hich mag Hēwandam Sinaí durrsī gaai Moisés dāi hiek'a sim jaar hich hiek'a simua chadcha jēbpata duuipijim hanaabá. MamΛ Hēwandamau hich hiek gaai jaauwai,

"Deeu mua biek hābpai māg jēb duuipiju, mama mag duuibarm chan māg jēbpai k'aba hedjā heem magweta duuipiju" ha sim. (Hag. 2:6)

27 Mag hirua deeu biekdam hābpai duuipiju ha siman, sīi k'ajap'am hālur chaar k'aba haawai, magbarmua warre māg durr hoorpäiwi hedaujājā chuk'u hapäijuuta jaau sim, mag maach hi hagk'aju higwi. Mamā pāadē hūrbat: Hichdēu nem wautarr t'um hālrrppäiwigājā mag maach wētju haar hichta chi Pörk'a sim durr chan bālrjā chugpaba hich mag sīerrām hiek'au.

28-29 Pāadē k'īirjubat keen: Mag Hēwandam hiek hiruan maach k'aibagjā sīi hōt hee p'aabapäimjō warre chuk'u hapäajem hanaawai, mag nām dāi hīchab hiruata durr jāa chirām chan bālrjā chugpaa k'augba hich mag sīerraju hanām durrta maach p'ē hauju hanāpí, hirigta hāu hajim hanaa warag t'āar honee jēeuju keena, hichdēu hichig jēeupiejemjō, hi dau na nem k'aigba waujujā hōk'ō.

13

K'ani Hēwandamau maachig waipi sī

¹ Mua pāar wawí chirām hūrbat keena: Pāach k'apeen t'um k'od hābam k'ān happen t'ānāmjō daupii habat.

² Pāach haig hōor bēewaijā hamag di hīgk'aba warag pāach haig jēerpim k'ōsita jēerpibat; k'arin hōrau hamach hō hajau-gau hich Hēwandamaucha angelnaan pāitarr k'ānnpa hamach haig jēeupiejeejim, mama sīi parhoobam k'ānnprii hawi mag Hēwandam chognaanjā k'augbata hamach haig jēeupiejeejim.

³ Pāachta preso nāmjō pāach k'apeen preso durrum k'ānjjā k'īir heyaa habat. Har pāach dēnjō hāk'a durrum gaaimua hōrau ham dāi hamachdēu ham haig ham gaai dee nām gaaimua dau hap'āl durrum k'ānjjā hīchab k'īir heyaaanaa, pāachta mag dau hap'āl nāmjō hamau nemdam hig nāmjā hamag hau deebat, chik'am juu machgau pāach dau hap'āl haawai pāach dāijā magta hapim k'ōsimjō.

⁴ Har dich hōor k'abam dāi k'apes haajem k'ān gaai chan Hēwandamau sīi hich jāg hoobamjō sīubaju haawai hemk'ooin hālinpan wa hālin k'āijā jaainpan hagdaujō pāach hōor resptaabat, hoob bālrjā deuem dāi hamiet.

⁵ Hich Hēwandamaucha jaauwai, hirua chan bālrjā maach k'a hogdāba ni sīi parhoobajā maach k'augba barplabaju ha sīewai, pāach dau hap'āl durrum hawoob p'atk'onag wārppa hamiet; Hēwandamau pāachig dee sim dāipai honee habat.

⁶ Mag nām haig hīchab maadēu bālrjā k'īirjuba, sīi warag hich Hēwandam hiek p'ā sim gaai jaau simjō

“Maach Pör Hēwandamauta mān k'aigpeerjeeawai hōrau mā dāi k'aigba hawiajā k'ani mua högk'abarju” habat. (Sal. 56:3-4,9-11; 118:6)

7 Pāadē har warrcha pāachig Hēwandam hiek jaaunaa mag hamachdēu jaau nāmjō wēnrrapi jaautarr k'ānta k'īrjubat, jāga mag p'itt'ur durrarr hāba hamach meewaijā hagt'a hogdāba hich mag hāk'a nāmuua hubā durrumta k'ēchjierrā; magāmta pārau k'īr heyaanaa hamau hāk'aajerrjō hāk'abat.

8 Pāadē hūrbat: Jesucristoon warrgar hich sīerrarrjō māg hatag pawiajā cambieba hich mag sīrraju. Hí mag cambieba sīerraawai hi hiekjā hagjō cambieba sīrrām.

9 Magua pāachig hi hiek hawi jūrr deeum hiek pāachdēu nacha k'augtarr chaaur nem parhooba k'āijā k'ōpiba jaauwai hoob hādār pāach k'ūrgurpimiet. Mag nem parhoobam k'ōpiba jaau nāmta chadamjō hāk'aju k'āai, Hēwandamau mag Jesucristo pāibarmua chadcha hich garmua nacha maach k'ōchk'atarr k'ap'ā nāmuata hubā naaju haai nām. Jāg sīi nem parhoob k'ōpiba jaau nām hipierr nāmuapai chan bālrjā Hēwandamag maach haupijōjōopajā k'aba sim.

10 Magarrau Cristo hiekta hāk'a nāmuau chad Hēwandamau maach hauju, hich Cristota maach kōit hādāraa hich t'ōopitarr haawai. Mamā jāg Haai hi jēeujem degam p'adnaanau par nemchaain k'ēch nāmuata hamach haupiju hēk'a nām k'ān chan pōd hirua haubam, sīi maach jōoin hi gaai jaau sim hālark'a nāmuata peerdāju hēk'a naawai.

11 Pārau k'ap'ā nām, añopierr biek hābpai p'adnaan pōrōu nemchaai t'ōonaa chi bag Haai hi jēeujem deg harrjem, Hēwandamag hōor pekau kōit ofrendak'a deeg. Mamā chi nemchaain modon warag warp p'ōbōr higaau harrnaa sīi p'aapāaijem, bālrjā k'ōpiba.

12 Hich mag hajim hīchab Jesuu mag maach kōit nemchaaijō hich t'ōopiewaijā: Warag p'ōbōr higaau harrnaata hi t'ōopāijierram, mag hich bag hārbarmuata Hēwandam dau na hōor hajap'a naaju hayaa hapāaig. Hichdēu magtarraupaita maach Hēwandam dau na hajaug paajeewai, k'ant'ee maadēu mag nem hinag k'ōju haai nā wa k'ōju k'aba k'āijā sīi ha jaau nāmta hipierraahaju haai nā.

13 Mag hi t'ōon harrwaijā hi waunaa hi hiseg nām hiek'au warag p'ōbōr higaauta hi harrwi t'ōotarr haawai, magan maach jōoin hi pāaba hāk'a nām gaaimuata dich peerdāju hēk'aju k'āai, Jesuuta jārju haai nām, hi gaaimuata chik'amnau maach dāita jūrr hich dāi harrijō wau hiek'ajujā higba.

14 ¿K'an jāgwi mag Jesús gaaimuata dich wau hiek'ajujā higba warag sīi hāwatju haai nām ha chirā? Sīi hich māig heegarpai

wēnʌrram hiek k'aba, maach durr chaar hāgt'ar hich Jesú sim haarta wētju k'īirju naawaima.

¹⁵ Mag k'īirju naawaita hāba Jesucristo gaaimuata Hēwandamag hāu hajim haju haai nʌm, hi gaaimuata hāu mag Hēwandam haarcha naaimaju k'ap'ʌ naawai. Mag hirig dich hiiucha pʌaba hi t'ö hiek'a nʌmta warrgar nemchaain t'ōonaa p'aa nʌmuua hirig jēejerrjō jēeu nʌmlu.

¹⁶ Mamʌ mag happai k'aba, dich k'apeen dāi hō hajap'a haju chan hoob k'īir hok'oomiet. Pāachdēu nem wai nʌm heem jūrr chuk'um k'ʌn dāi jig haupetat. ¿K'an jāgwi pārag mag chirʌ? Mag hagdaujō nemdam jig hau nʌmta warrgar mag nemchaain t'ōonaa ofrendak'a hichig deejerrjō Hēwandamau hi dawagaa hoojeewaita mag chirʌm.

¹⁷ Keena, iglesia hee pāach pōrnananau pāachig nem mag haawai ham hipierraau habat, pāachta jūrr ham k'āai hārpai haju hēk'aba. Pāar gaaimua Hēwandamau hamachig hiek jēeuju k'ap'ʌ naawai hamauta jua hāyaajā k'augba pāar t'lajem k'ʌnnaau. Pari mag pāach hajap'a t'lamk'īran, pāachdēujā ham hipierraata habat, wajap'a hamaujā hamach p'itag honee waumk'īir. Pārau magbam chan pāar gaaimua ham hōk'īirjuu hap'ōbaadēmuu hamach p'itagjā waumap'amta waup'ōbaadeewai pāachpata heeg paauk'amaju.

¹⁸ Keena, mʌ kōit Hēwandamag jēeubat. Mag mʌch kōit jēeupi chirʌm chan k'aigba chiraawai k'abam; mua k'ap'ʌ chirʌm, mʌch Hēwandam dāi hāu chirʌm. Mamʌ warag mʌg hatagjā t'um mʌchdēu nem wau chirʌm gaaimua hich mag hi dāi hajap'a chiram k'ōsi chiraawaita mag pārag mʌch kōit jēeupi chirʌm.

¹⁹ Mag pāachdēu mʌ kōit Hēwandamag jēeuwai hāu deeu hūwaai mʌigmua jöpcha pāach haar mʌ barpita jēeubat; mʌ pāar dāi chiram k'ōsi chirʌm.

Hābmiecharam salud

²⁰ Muan mʌchdēujā Hēwandam maach k'ōinnaa p'ë wai s̄ejemʌgta pāar kōit jēeu chirʌm; hajapcharan har maach Pör Jesú, maach Pastor chi hajapcharam, har chi meem harrta deeu p'iriū hautarr hag Hēwandamagma. Hich mag Jesuu k'abahab, Hēwandamau hōor dāi hiek deewai jaautarrjō, chadcha hich bagauta hōor pekau chugpaawi hāu peerdʌju hayaa hapiejem.

²¹ Mag Hēwandamagta muan pāar kōit jēeu chirʌm, hichdēuta hichjō warag pāar hajaug paamaawai hichdēu k'ōsimjō pāachdēu nem wau nʌmjā t'umaa hajap'a hōbēbōr hamk'īir. Magnaa hīchab Jesucristoog hādʌraa maach Pörk'api nʌm gaaimuata Hēwandamau maach dāi hichdēu ham haig hamk'īir hirigta jēeu chirʌm. Mag nʌm dāi hīchab t'umaam k'ʌnag

maach Pör Cristota m^{ag} hatag pawiajā hich mag t'ö hiek'apim k'ōsi chir^{am}.

²² Maimua hābmiecha paawai hūrbat keena: M^{ag} carta hiek duurjā k'aba b^{at}'^l k'it^lm pāach jua hee pabaimaawai hag gaai mua pāach wawí chir^{am} hajap'a hūrm k'ōsi hūrbat; pāach k'^lir honee hamk'^lirta mua m^{ag} p'^ã deep^{äi} chir^{am}.

²³ Pārau hagt'a k'augba n^{am} k'ai, Cristo gaaaimua maach k'odam Timoteo ya cárcel degmua höbérjim haajem. Magua m^a maju nawe maig barchëm^{an}, m^{ach}dëu pāar hoon maawai mua hí m^{ach} d^{ai} harrju.

²⁴ Keena, pastornaan t'umaam k'^{ll}nag maimua tagam k'^{ll}andam maachjö hāk'a durrum k'^{ll}nagjā t'umaam k'^{ll}nag m^a salud deebat. Cristo gaaaimua maach k'odamnaan Italiapi-enaujā hīchab pārag salud haajem.

²⁵ Chaig jaau chirarrjö deeu p^laba pārag jaau chir^{am}: M^{ll}n hāba Hēwandamagta pāar kōit jēeu chiraajem, hichta pāar d^{ai} hogd^lba hich mag pāar t'^la wai n^lrramk'^lir.

Hayoo keena. M^{ag}dampai hajim pārag jaaum hig chirarr.

SANTIAGO

Santiagoou hēsap p'ā deepāitarr

Chi p'ātarr. Warr hich Hēwandam Hiewaa Jesuucha hich däi hogdaba wēnarramk'ir doce jär hautarr k'lan hee Santiagoon numí naajim haajem: dau hāb, Juan dxi k'od hābam hichta chi naam hajim haajem, jöoi Zebedeo hiewaa; hābak'ai jöoi Alfeo hiewaa hajim haajem (Mt. 10:2-3). Mam hāb sīejim haajem hagjö, dewam Santiago; ma hich Jesús heeum hajim haajem, hi dxi hād hābam (Mt. 13:55). Hich mag Jesús heeumuata mág carta p'ājim haajem hewag pawi.

Chi Jesús mág heegar n̄rraawai chan Santiagoou hagt'a hich naam hiek hāk'aba sīejim haajem (Jn. 7:5). Maimua hag k'ur Jerusalén p'öbör hee chi Jesús k'apeen hāba biirdawi oraa narr haigta merag chuk'u sim, ya hichdēujā däi hāk'a sīerr (Hch. 1:13-14). Pedro Jerusalenmua petaawaijā hichta jūrr haig chi hāk'a durarr k'lan pörk'a sīsijim ha sim (Hch. 12:17).

Chijā k'lan hat'eeta p'ājī maimua k'an jawaag hajī. Hamach Cristo hiek hāk'a narr gaaimua hāk'aba narr k'lanau hidēu k'ajap sīuba haawai judionaan pōm deeum durrag dārjeejim haajem. Mag durrierr haaida t'lanam k'lanagta Santiagoou mág carta deepājim haajem, mag dau haug wau nāmjā högk'aba warag k'ir huba haju haai nām ha jaaupääig.

Hāaur k'lanau jaauwai Testamento Hiiur gaai mág librota nacha p'ājim haajem. Chadcha magtarr k'ai, magan chi hāk'a durarr k'lan mag hamachdēu hāk'atarr haigmua warrpem dau haug waup'öbaaderrta mág carta gaai jaau sim (1:13-15). Hamag k'ir heyaa hapi sim, jäga jöoi Job maimua tagam k'lan Hēwandam hiek jaaujerr k'lanjā dau haug waaujeejī (5:10-11). Magnaa dich dau haug waauwaijā warag oraapita jaaujim.

Salud

¹ ¿Jāgpai nā keena?

Mān Santiagoou, Hēwandam chog hanaa hīhab maach Pör Jesucristo chog. Durrpierr maach meeun judionaan Cristo dēnk'a nām k'lan pāach nānqidampierr pāragta mua saludaa chiram.

Hidēu Hēwandamagta dichig k'irjug deepiju haai nām

² K'odamnaan, nem t'umaamua pāach k'irpierr chachmawiajā warag honeeta habat.

³ Pārau k'ap'ā nām, mag prueba k'ir pogk'e pāach gaai burruamuata mág maadēu hāk'a nām hiek hisegk'imjō haadēp haawaijā magam gaaimuata häu warag juapá jāpmajem, magam hāwaat k'augag.

⁴ Mamʌ mag prueba hāwat wēnʌrrʌmuata hidēu Hēwandamag pāach wajaug paapinaa pāachig k'īrjugjā deepibat, hichdēu k'ōsimjō n̄lisieg.

⁵ Mamʌ magʌm prueba hāwataag pāar hee hiwiir hāb k'āijā mag hich Hēwandamau k'ōsimjō haju k'augba sim k'ai, hichigta jēebat. Magbaawai hirua k'īrjug deemamua k'augpiju. Hēwandamau nem deewai chan maach dēnjo mag, "Mua k'achpaita deejujā" haba, ni chik'am k'īr p'ʌrnnaajā nem deeba haajem.

⁶ Mamʌ mag pāachdēu hirig k'īrjug jēeuwaijā chadcha pāachig deeju k'īrjunaata jēebat. Har mag hamachdēu jēeubarmjō deebaju k'āijā k'īrju n̄lm k'ʌn k'īrjungan s̄i p'ūasdau p'ūu parhoob hichdēu harrm haig harrjemjōta s̄isidʌm.

⁷ Har mag deebaju k'āijā jēwaagpam ha k'īrjunaata jēeu n̄lm k'ʌnau chan hoob hamachdēu jēeu n̄lm maach Pör Hēwandamau deeju hamiet.

⁸ ¿Jāgwi mag chirá? H̄is hamachdēu nem wauju k'īrjutarrjā noram paawai jūrr deeum k'īrjugta hau s̄ierrjēe haawaima, hamachdēu jēeubarmpaita hamachig deeju k'īrjuba. Mag k'īrjug hāba k'abam gaaimuata pōd Hēwandamau nem k'ōsimpai waujujā haba s̄ierrjēem.

⁹ Hāb k'āijā m̄l̄ig heegarm k'ʌnau hoowai serbiibanaa dau hap'ʌn k'itʌm mamʌ chadchata Cristo dēnk'a k'itʌm k'ai, m̄l̄g hatag pawiajā Hēwandamau hichig nem t'um j̄apiju k'ap, mag hermano honee habá.

¹⁰ Maagwai jūrr rik hagjō Hēwandam hiek hāk'a sim gaaimua m̄l̄ig heegar hich p'atk'on wai sim hok'oowiajā, mag hich Cristo dēnk'a simta mag p'atk'on k'āijā hajapcha sim k'ap, honee habá. ¿Jāgwi mag chirá? Riknaanan pamaarjōta k'it'ee haawaima. ¿Pārau pamaar k'iugp'ēbaadēm hooba haajē?

¹¹ Hedau pes wʌnbaadee, k'urbaadee, s̄i k'ʌlijem. Mag k'ibaadee hooiml̄ t'ʌnarrjā warre chi hooiml̄g hok'oojem. Riknaanjā hich hagjōta t'ʌnaabahab. P'atk'on warag paarpaju hēk'a n̄lm hee meeбаadee magʌm nem t'umaa s̄i werplajem.

K'an jāgwıata nem k'aigbam wauju k'īrjuajē

¹² Woun hābmua mag prueba k'īr pogk'e hich gaai burr n̄lmjā hāuta d̄i juapadam hubʌ hāwatbapäimʌn honee habá. Mag hamʌn magan hich Hēwandamauchata hirig, "Hāu chadchata pua jampłijim" hawia, hich haar hauwia, hich mag hich d̄i wai s̄isiju, t'um m̄l̄ig heegar haawai hich daupii haajerr k'ʌnan warrgarwejā magta hich haar hauju jaautarr haawai.

¹³ Mag prueba hāwat n̄lm hee nem k'aigba wauju k'īrjubaadeewaijā hoob hich Hēwandamauta maachig magʌm

k'īrjupi sim hamiet. Hēwandamau chan nem k'aigba waujōjōopajā k'aba haajeewai maachigjā hichdēu chan hirua mag₮m k'īrjug deeba haajem.

¹⁴ Maachin nem k'aigba wauju k'īrjug dāi t'aaba naawaita mag₮m nem waum k'ōchk'aajem. Maguata mag₮m nem wauju k'īrjubaadeewaijā sīi wounagamjō hādaraa dich hēud₮ harpiejem.

¹⁵ Mam₮ mag k'īrjubaadēmjā hisegba wai nāmuata jūrr pekaúg paajem. Maimua mag pekau maach gaai hajap t'ierrpa sīsiewai jūrr maguata warre hok'oom hiek hok'oopiwi Hēwandamagjā maach hisegpiejem.

¹⁶ K'odamnaan, mag prueba hee nām haigjā Hēwandamauta mag nem k'aibag wauju k'īrjug deejim hawi hoob wir haig pāachdēupai pāach k'ūgurmiet mag k'īrju nāmuua.

¹⁷ Hēwandam hedjā hee nem t'ān₮mpa wautarraun maachig nem t'um nem hajap'am happaita deejem. Hich chan maach māig heegarm k'ān₮njō cambibieerrsö k'aba sīerr₮m. Mag sīewai prueba hee nām haigjā hiruata mag₮m k'īrjug deejim hawi hi gaai t'āju k'aba nām.

¹⁸ Mag maach dāi hajap'a sīerraawai hewag pawi hagjō hich chaaink'aju k'ān₮ k'āaijā maachta nacha hich chaaink'a haujim, hichdēu maach peerd₮ haaujem hiek hūrpibarm gaaimua. Mam₮ mag hich chaaink'a hautarr chan maach garmua k'aba, hich garmuata mag hich chaaink'apim k'ōsi sīerr haawai hajim.

Par jāg₮upai hūrba Hēwandamau jaau simjō haju haai nām

¹⁹ K'odamnaan, māg mua pāachig jawaagpam hiek k'īr heyaa habat: Maachin t'umaam k'ān₮nta jāg hār₮ll haju haai nām, Hēwandam hiek jaau nām hūraag. Mag jāg hār₮ll naaju haai naab mama, hiek'aagpaawain hajap'a k'īrjunaata hiek'aju haai nām. Hēwandam dāi wa hi hiek gaaimua k'āijā hoob meeuk'ak'arrsö hamiet.

²⁰ Mag meeuk'ak'arrsöta nām chan Hēwandam najā hāu k'abata nām, hichdēu k'ōsi simjō k'aba naawai.

²¹ Magua mua pārag mag chir₮m: Jāg Hēwandam na parhooba maach hārpiejem nem pāach gaai sīsid₮t'um warre hisegbap̄it. Magnaan chadau k'īr machag chuk'u Hēwandam hiek pāach t'āar hee hautarrta warag bāaupibat, hūr nāmuua. Jāg hiekta nem juu t'eeg sim, pāar peerd₮ hawaag.

²² Hich Hēwandamau jaau simjō haag chan sīi par jāg₮upai mag hi hiek jaau nām hūr nām haju k'aba, chadcha hich hiek gaai waipi jaau simjōta haju haai nām. Magba nām chan magan pāran pāachdēupaita sīi pāach k'ūgur wai nām, mag hūr nāmpaita hāu simpii hawi.

²³ Har maach peerdlajem hiek hūr nāmjā hag gaai jaau simjō k'aba nām k'ānan sīi woun hāb k'omariipai hēsp'ēg hee hich k'īir hoojemjōta nām.

²⁴ Ḷāggwi? Hirua hich k'īir hootarrta, deeu hag k'ur nālpai hawia k'īirjuawai, k'augba sim jāga sīejī hi k'īir.

²⁵ Mama hīchab har Hēwandum hiek hamachdēu hūrbarmta k'īir hok'ooju k'āai, warag wajap'a k'īirjunaa hag gaai jaau simjō wau nām k'ānan mag hamach nem wau nām gaaaimua honee haju. Mag hamachdēu hūr nāmjā t'um Hēwandum hichdēu waupim k'ōsim hiekta jaau sīewai hi hipierraam nem wau nāmuwa tag warramjō pekaúgt hamach hārpapiba nām.

²⁶ Hābmua k'āijā, “Mān culto waaupierr peert'āba manaa hich Hēwandum jaau simjō chitām” ha sim, mamā mag simta dich k'apeen k'aibag jawaag wa chik'am k'īir hiek'aag k'āijā bālrjā hit'ābēpba sim chan, magan maguan hichdēupaita hich k'ūgur sim, Hēwandum waapi jaau simta wauba sīewai.

²⁷ Maach Haai Hēwandum hich dēnk'a nām k'ānnag waupi jaau simān, wouchnaandamau wa k'oopaa hālinau k'āijā nemdam hig nāmjā haudeenaa ham hōk'īirjuu haawaijā ham k'īir jāsenk'a nām. Mag nām dāi hīchab sīi parhoobam k'ānnau nem waaujem nemjā wauba haajem k'ānta chadcha hi dēnk'a nām k'ānnau.

2

Hiwiir hābam k'ānnpai daupii haju k'aba nām

¹ K'odamnaan, pārau maach Pōr Jesucristo hich Haai Hēwandum dāi hāba sīerrām hiekta hāk'aajeewai mua pārag magk'im: Pārau pāach hee p'atk'on paraam k'ān dāipaita hajapchanaa jūrr hap'ām k'āndam dāi haair haba haju k'aba nām.

² K'aním nemjō pāar k'apanaa culto hee nām; mag nām hee hōor numí dubbaichēm: hāb rik, maimua hāb sīi dau hap'ām k'itām. Chi rik k'ajūa wajapp'a hooihmā jūanaa jīgpīr gaaijā p'īr dēnta sorrtik p'up'up sim.

³ Magbaawai mag hoowia hirig, “Māigta jupbá, māigta pāhat'ee wajapcha sim” hawia, hirig sie wajapcharam gaai juppibarm. Maimua hābak'ai jūrr hap'ām k'itaawai k'ajūadam jōoiraa jūa k'itām hoowi jūrr hirig, “Pādēu hich jumpai bājāau sīsī,” wa magbam k'ai, “Jāig jēk'āt hoo chirsí” hamān,

⁴ magan pāraun hiwiir hābam k'ānnagpaita heenaa jūrr tagam k'ān k'a hisēe nām. Mag nām haig pārau pāachdēu hāk'atarr hiek gaai jaau simjō k'īirjuba, sīi ham k'ajūa hajap'a jūa nām hoo nām gaaaimuapaita mag nām.

⁵ Cristo gaaaimua k'odamnaan, pāadē mā hiek hūrbat: Maadēu pōd hap'ām k'āndam k'a hisēe haju k'aba nām. Jāg hap'ām k'āndamjā hamachdēu maach peerdlajem

hiekta hūrwi häk'a naawai m̄ig heegarweran hap'la k'it'ee hawiajā paraam k'lan k'āaijā wajapcha wēnrramk'ir hich Hēwandamau j̄r hautarr k'lan k'abahab. Mag n̄m d̄i hīchab mag hich daupiim k'lannta t'um hich haar hauju hatarr haawai hamjā h̄gt'ar hich mag hi d̄i wēnrraju k'lan k'abahab.

⁶ Mam̄ maḡmta pāachdēuta jūrr ham k'a hisēe haajem. ¿Pārau k'augba n̄, riknaanauta pāach dau hee haug k'augba nemdam b̄rlam hat'eejā pāach t'et p̄pl̄r haajem? ¿Hamachdēu k'abá hīchab chi t'et'emnaan haarjā pāach har̄naa pāragta h̄rcha p'agpi jaaujem?

⁷ ¿Hamach k'abá Cristo higwiajā hi jūur hiyā s̄errjēem? Mag Cristo hiek häk'awi hi dēnk'a naawai pāach p̄ör choopitarra, ¿jāgi mag Cristo jūur hiek'aajem k'lanagta pārau hee haajē?

⁸ Pārau Hēwandamau hich hiek p'ā s̄isidam gaai jaau simjō pāach k'apeenta t'umaa wir haig pāachjō daupii n̄man chadau, chadcha h̄lu k'ērlam, Hēwandamau h̄rcha waupi jaau simta wau naawai.

⁹ Mam̄ mag hi hipierr n̄m hanlmjā s̄ihiwiir hābpaita daupii haadēp'lam chan, magan pāran warag pekauta wau n̄m. Mag n̄m haig mag hi hiek pāachdēu hasekasba n̄muapaita woun dēnjō pāar Hēwandam d̄i kulp pōm n̄mjā dawaa jaau sim.

¹⁰ ¿Jāgi pārag mag chirā? Hābmua k'āijā pōd Hēwandamau Moiseeg ley deetarr t'umaa h̄lark'a hauba hāb k'āijā waaurpāimān hichiita kulp pōm sim, pōd ley t'um h̄lark'a hauba s̄iewai.

¹¹ Pari maigjā ¿jāga mag hōber s̄ima? Pāadē hūrbat: Hich hābam Hēwandamaupai, "Hoob chik'am t'ōom" hanaa, "Hoob chik'am hālijā waum" hajim. Pari magtarrta pua hōor t'ōoba hawiajā chik'am hāli waumān, magan hichiita pekauk'a hōber sim, mag hirua ley jaautarr hichaaur habarm haawai.

¹² Pārau k'ap'la n̄m, mag Hēwandamau hich hiek pārag häk'apitarr chan s̄ihi pekaúgtā hādl̄r pāach hārpapimk'ir k'aba, t'umaam k'lan hagdaujō k'a k'ōsi hamk'irta hich hiek pārag häk'apijim. Magtarr haawai, mag hiek pāachdēu häk'atarrauta Hēwandamau pāach jaauju k'ap, muan pāragan, hiek'aawaijā hagpierra hiek'anaa nem waauwaijā t'umaam k'lan d̄i nem hagchata waubat ha chirām.

¹³ ¿Jāgi mua pārag mag chirā? Maan Hēwandamau hichdēu hōor hi hagk'am hedjā har dich k'apeen dau haug k'augba haajerr k'lan chan hagjō ham dau haug k'augba hisegju haawaita mag chirām. Maggarrau har dich k'apeendam dau haug k'aug paraa haajerr k'lanan chad, mag Hēwandamau hōor hi hagk'am hedjā hamach k'aibag waubaju k'ap, hi högk'aba naaju.

Chadcha häk'a nám k'ai jāga haju haai ná

¹⁴ Keena, Cristo gaaimua k'odamnaan, ¿k'an hajaug sī pārau k'irjuawai, maadēu "Muan t'āraucha Hēwandam hiek häk'a chitám" haju, mamá mag simta Jöoirau dich k'apeen juag hoopi jaau simjö k'aba nem wau sim? ¿Pārau k'irjuawai häk'a sim hanámta mag nem wau sim woun chadcha peerdaju k'ai?

¹⁵ K'anim nemjö woun hāb sim; ma, Cristo hiek häk'a k'érám gaaimua maach k'odk'a sim. Mag simta k'ajúajá chuk'u ni t'achdamjá k'öju chuk'u k'érám.

¹⁶ Mamá ya hi ma nárrám hoowia hābmua k'āijā hirig, "Hāu mawia biwaa chítá; hoob jīchagagjá pách gaai mas hapim" ha sim; mamá mag sim chan hirua nem higjudamjá deepáiba simta mamagk'am. ¿Pārau hoowai mag häuta sī?

¹⁷ Hich hagjöta sīebahab Hēwandam hiek häk'a námjá. Maadēu t'āraucha häk'a nám hanámta dich k'apeen juag hoo námua bñárjá ham dau haug k'augba nám chan, magan parta mag häk'a nám hanám.

¹⁸ Wa hābmua k'āijā, "Mua chan chadcha warm k'áan dēnjo nem hajap'am wauba chitab mamá, mäch t'āar heepain chadcha häk'a chitám" k'āijā haju. Mamá mag k'abam. Jāga mua k'ap habarju, chadcha hirua mag häk'a sim, Hēwandam hiek gaai jaau simjö hich k'apeenjá dau haug k'augba simta. Hajapcharan Hēwandamau jaau simjö mäch k'apeen dāijā hajap'a chirám gaaimuata mag häk'a chirám haju haai chirám.

¹⁹ Pua k'ap'á sim, maach Hēwandam hābpai k'itám. Pua mag k'ap'á sim haig nem hajaug sim. Mamá mag k'ap'á námuapai pöd hāgt'ar höbérbam. Meperaujá k'ap'á sim, Hēwandam hābpaita sīerrám; mamá hamau hīchab hi högk'aajem, hamach gaai jue k'áaba haju k'ap'á naawai.

²⁰ K'irjug chukdam, k'ap'á habá: Hēwandam hiek t'āraucha häk'a nám hanámjá hichdēu waipi jaau simjö wauba nám chan, chadcha häk'a nám k'abam.

²¹ Pua k'irjuawai ¿k'an gaaimua Hēwandamau jöoi Abrán k'ararrag chadcha hi pekau chuk'u harrjö chirám ha jaaují? ¿Hich chaai hīgk'aba hirig ofrendak'a t'ōo deeju harr gaaimua k'abají? Hajapcharan hichdēu hi hipierraar harr gaaimuama.

²² Pádē k'irjubarí: Abranau mag wauba harr hak'iin, ¿jāga hirua Hēwandam hiek chadcha häk'a chirám hak'ají? Hēwandamau hichig nem mag habaawaijá hich hipierraar harr gaaimuata Abranau chadcha hich hiek t'āraucha häk'aajerrjá hōrag k'ap hapijim.

²³ Mag hich hipierraar harr haawaita hag nawe Hēwandamau hirig, "Pua chadcha mā hiek hāk'abarm gaaimua pekau chuk'u harrjö hāu pā mua mäch haar haub k'aba hauju" hatarrjá par k'abajim, chadcha t'āraucha hich hiek hāk'atarr

haawai. Magtarr haawai, Abranaau mag hich chaai hīgk'aba hichig deeju hēk'abarm haigta hōragjā k'ap hapijim, mag par hiiupai k'aba t'ārauchata hichdēu Hēwandam hiek hēk'a sīerr. Mag nām dāi hīchab mag t'āraucha hēk'awia hich hipierraar harr haawaita, hich Hēwandamaujā jōoi Abrán warag hich k'apeerk'a haujim.

²⁴ Maigta pārau hoo naabá, Hēwandamau hāb k'āijā pekau chuk'u harrjö sim ha jawaag chan, sīi t'ārau hēk'a nāmpai k'abam. Hēk'a nām dāi hichdēu waupi jaau simjō hich hipierraar nem waauwaita chadcha pekau chuk'u harrjö sim ha jaaujem.

²⁵ Hūan Rahab k'ah̄lrrarr chi durpat'ierrmiejā hich hagjöta hajim hīchab. Pārau k'īrjuawai, ¿k'an gaaimua Hēwandamau hijā pekau chuk'u harrjö hāu hi heeg hoojī? ¿Israelhaan hich di haig jēerpiwi ham chig ham hugua meraa p'öbör higaau jiir burrpāiwia jūrr deeum k'ād gar pāitarr gaaimua k'abajī?

²⁶ Hajapcharan jāan māgta sim keena. Jāg maach mee-baadeewai ya maach gaai tag maach hak'aar chuk'u haadēm haig, ¿maach chi meemk'a sīsiba haajē? Hich jāgta sim hīchab t'āraucha Hēwandam hiek hēk'a nām hanāmjā. Dichdēu hēk'a chirām hanāmjō bigaaum k'āndam dāijā nem hajap'a waubam chan, magan maan chi t'ōmjō simta hiiu sim ha sim, t'āraucha hēk'aba simta mag hēk'a sim ha sīewai.

3

Jāga sīerrā maach meuk'īr

¹ Hermanonaan, hoob t'umaam k'ānnau Hēwandam hiek jawaag maestronaan k'aju happaita k'īrjumiet. Pārau k'augba narr k'ai, k'ap habat: Maach chi maestronaank'a nām k'ānta maachdēu deeum k'ānnag jaau nāmjō hagpierraar k'aba wēnārrāmān, maach gaaita Hēwandamau jua k'ābabacha deeju.

² Maach chan hiwiir hābmuajā t'umaam Hēwandamau nem k'ōsim happaita wauba haajem. Hāb k'āijā bālrgjā sēuk'aba chik'am k'īr wa chik'am hēugar k'āijā hiek'aba haajeek'iin, magan mag wounaun hichdēu nem wau simjā t'um Hēwandam dau na hajap'ata waau k'ap'ā haajeek'am.

³ Pārau hoowai cabaai pōm sīewiajā hi hi hee waaijānaa hewag hēudāawai, ¿dichdēu harram k'ōsimpierr harrba haajē?

⁴ Hich hagjöta sim hīchab barcojā. Hidēu par barco pōm chiraju, chi p'ūjā nem t'eeg wē t'ānaaju, mamā mag nem pōm simān timondam bārā k'itāmua chi capitanau hichdēu harrampierr p'eerl'ārāpāig harrjem.

⁵ Hich jāgta k'itām hīchab maach meuk'īrjā. Hoowai chan pōm k'aba k'itām, pari mag simuan hiek pōoma hiek'a

t'ʌnʌuju hak'iin, hiek pöm maach jāgaag k'abampa hiek'a t'ʌnʌuju. ¿Pārau hoowai hōtdau k'īrdam bārʌʌmuajā p'ajēb pöm k'ar chará hooichaar heem magwe hōrpäiba haajē?

⁶ Hajapcharan maach meuk'īran hīchab hōtdau k'īrau. Maguata jāg hōtdaua hichdēu barmampierr p'aamaajemjō, hichta benenjō sim, hiek k'aigbam hiek'amamua maach pekau paarpapie. Mag hōtdau k'īirk'a sim t'ōm hugua chi dösātau hijeeuba p'up'uak'amjō s̄lēwaita maach meebam haiguin maan hidēu t'ōpiba hich mag p'uū wai simjōta s̄lējem, warag parhooba hiek'apie.

⁷ Maguata pāadē k'īrjubat: Hōrau māg jēb gaaaim nemchaain k'īrpierr daumeerpaa haaujem: pabā heem nemchaain chi k'ōrpim k'umjōm, nem hichpan, nemk'ōr, p'ūas heem hāwarrpa daumeerpaa haaujem.

⁸ Mamā dich meuk'īir chan hābmuajā pōd t'abēp hauba haajem. Jāan pabā heem nem maach k'oojem k'āaijā hārpainaa nem k'aibagcha sierraawai, jāqua chan hādālr hich daumeerpapiba, k'ierr hach dēnjō hich garmuata hōor k'aibag waaujem.

⁹ Mag sim meuk'īraupaita maach Haai hanaa maach Hēwandam t'ō hiek'anaa, hich hag meuk'īraupai dich k'apeenjā hāauk'anaa t'ōp hiek'abaadēp haajem, Hēwandamau maach t'umaam k'ān hich k'īir t'egwiata hompaatarrjā k'īrjuba.

¹⁰ Hajapcharan jāg nām haiguin, hich hag hiiupaita hiek hajap'amjā hiek'anaa hiek k'aigbampa hiek'abaadēp haajem. K'odamnaan, maadēu chadcha Cristo hiek hāk'a nām k'ai, pōd magju k'aba nām.

¹¹ ¿Pārau hoowai hābam dösīg heepai dō k'op'am jōi hau nām dāi warre hāba dō k'iyaamjā jōi haaujē?

¹² Hich jāg higo bā gaai olivo dau p'ierrba ni uva gaaijā pōd higo p'ierrba haajemjō, dōjā hierrmuata hich mag k'iyya hōbērche sim hee pōd hich hag heemuapai dō k'op hōbērbam. Magua dich hiek'aawaijā hāba hiek hajap'ampaita hiek'aju haai nām.

Jāga t'ānā Hēwandamau dee sim k'īrjug wai nām k'ān

¹³ Hāb k'āijā pāar hee hichdēuta hōor wawieg nem k'īrjug k'aauga hichdēuta t'um k'ap'ā sim ha k'īrju sim k'ai, magan chadcha hich mag sim bigaaum k'ānag k'ap hamk'īir hagpierraanaa nem hajap'a wau nārrāmuata hich hoopibā. T'umaam k'ān dāi mag hich hō hajap'a simjā higba magba haajemjōo simān, magan chadcha hi k'īrjug paraa sim.

¹⁴ Pari magba pārau pāach t'āar heepai k'āijā pāachta jūrr chik'am k'āaijā hārpai ham k'ōsinaa pāachdēu nem jaau nāmpaita hūrpim k'ōchgau hōrag jaau nām k'ai, magan hoob

chadam hiekta jaaau nʌm hawia pāachta hajap'a nʌm hamiet. Pāach mag wēnʌrrʌm haig sīi chik'am k'ūgurta wēnʌrrabahab.

¹⁵ Jāgʌm k'īirjug chan Hēwandamau dee sim k'abam, jāan sīi hich mʌig heegarm k'īirjugpaiu. Jā sīi dösāt k'īirjug k'abahab; hichdēuta hōrag mag k'īirjupi sim.

¹⁶ Maguata mag hiwiir hāb warm k'ʌʌn k'āaijā hārpaina hich hiekpaita hūrpimjā k'ōsi haadēp'ʌm haig, magʌm gaaimua sīi warag nem k'aigbamta parhooba hamachdēu k'ōchagpierr waaujem.

¹⁷ Mama jūrr hich Hēwandamaucha k'īirjug deewi wai nʌm k'ʌʌn magba, ham Hēwandam na nem hagcha wau nʌmu hajap'a nʌm. Mag nʌm dāi hamau sīi hōor k'ōinaa hapijuta hēk'anaa dich k'apeenag hat'uucha nem waupi jauba haajem. Hamau jūrr warm k'ʌʌnau hamach k'īirjugdam jaaum hiigwaijā hagjö hūrm k'ōsi hūrjem. Hōor dau haug k'aug paraanaa, hiwiir hābamʌgpaijā hee haba, chadchata hiek'anaa nem hajap'ata waaujem, hamachdēu hiek'aajemjō.

¹⁸ Har mag k'ōinaa wēnʌrram k'ōsi haajem k'ʌʌnan nem waauwaijā nem t'um hagchata waaujem, hamach mag nem wau nʌm hoowi bigaaum k'ʌʌnaujā hamach dēnjo nem hagchata waunaa k'ōinaa wēnʌrramk'īir.

4

Parhoobam k'ʌʌnjō haawain Hēwandamta hiseg nʌm

¹ Hīs mua pārag jēeu hook'im: ¿Jāgwiata pāar jāg pāach heepaijā k'ōinaajā k'aba hiek p'it'uurga t'ʌnʌm dāi, chik'am dāi k'īir masi dʌrdʌrnaa jūrr bēhbē haajerráma? Mua hoowai jāan sīi pāach t'āar hee jāg pāachdēu nem waum k'ōsimpaita waum k'ōchk'a t'ʌnʌm gaaimuu.

² Pāraun chik'am nemta pāach dēn hapim k'ōsi haajem haajem; maimua mag pāachdēu nem hig nʌm pōd paarpaba haawaijā, par hiek'aupai chik'am t'ōojem hak'in, chadcha t'ōopłik'am ha hiek'aajerram hanʌm. Pāach k'āai bigaaum k'ʌʌndam puesto hajapcha k'āijā wai nʌm hoowai magjā k'ōchk'aba, jūrr pāachta garpabam haig chan nem p̄laba s̄ierrjēem haajem. Magʌm gaaimuata pāach heepaita juurhi p'iidʌ t'ʌnʌmjō t'ʌnaabahab. ¿Pari k'an jāgwi mag pāachdēu nem hig nʌmjā pōd paarpaba haajē? Hēwandamag jēeba haawaima.

³ Maimua mag hichig jēeuwaijā hirua deeba haajem. ¿Jāgwi? Ya mag pāachdēu nem hig nʌm paarpabaadeewai haguia sīi pāach hō k'ōchagpierr nem wawaagta hig nʌmjā hichdēu k'ap'ʌ s̄iewaima.

⁴ Pāran Hēwandam hiek hāk'a nʌm hanʌmta, sīi hi hiek hāk'aba haajem k'ʌʌnjō jāg pāachdēu k'ōchagpierr nem wau nʌm gaaimua, hll̄i jaai paraamta deeum dāi s̄iujemjōta

t'λnλm. ¿Pārau k'augba nλ, pāachdēu mag hamau nem wau nλmta dλi waum k'ōchk'aawai jūrr Hēwandumta hiseg nλm? Har sii hamach k'ōchagpierr nem waaujem k'λλn dλita k'apeerk'aawain jūrr Hēwandumta hiekk'ōr paarpa nλm.

⁵ Mamλ Hēwandumta maach hich dλipaita naapim k'ōsi sλewai hich hiek gaaijā,

"Mua mλch Hak'aar pārag dee chirλm chan sii parhoobam k'īirjug hauwi magλm nem k'aigbampa wau wēnλrramk'īir k'abam" ha sim. (Zac. 8:2; Dt. 4:24; Ex. 20:5)

⁶ Mamλ Hēwandumta maach dλi hö wajaug k'itaawai, mag wēnλrramk'īirjā hichdēuta maach juag hoojem. Hōor dλi hich mag k'itλm higwi, hichdēupai hich hiek p'āpitarr gaai,

"Har mλjā higba hamach juapaaupaita wēnλrraajem haajem k'λλn chan mλchdēujā higba chitλm" ha sim.

"Magarrau hamach serbiibag k'ap mλchdēu nem jaau chirλm wawaagjā mλch juapadam hiigjem k'λλnan chadau, mλch garmuajā ham juag hoojem" ha p'āpijim Hēwandumta. (Pr. 3:34)

⁷ Magua Hēwandumta hidēu hichdēu hampierr hapibat pāach dλi. Magnaa meperag pāach t'λ haum hugua, t'et'e t'ierrk'abat. Mag hichdēu pödba habaawai hirua pāar högk'awi pāar hogdλ pλaju.

⁸ Hēwandumta pāach haig dλi p'ēs t'īr hahau habat; magbaawai hichdēujā pārau hich hig nλm k'ap pāar dλi hogdλba nλrraju. Pekaúa juu p'λisimjō sīsidλm k'λλn, hirigta hidēu pāach pekau hλpibat. Pāar jāg Hēwandumta k'ōsimjō nem waum k'ōsinaa hīchab parhoob pāach k'ōchagpierr nem waum hiigjem k'λλnjā, hidēu hirigta pāach t'āar hajaug paapibat.

⁹ Pāach pekau pōm nλm k'īirjuvia, gaai machgau hicharaucha bīenaa hidawaa habat. Jāg pāach pekau hee naajeewai honeenaa hiuk'aau haajerr k'īirjuvia, jūrr hicharaucha hö jāsehne bīewia hök'īirjuu habat.

¹⁰ Deeu pλaba muan pāragan, pāach serbiibag k'ap Hēwandumta chaigpa nλmuu pāach dau haug k'augpibat ha chirλm. Mag k'aita pāar deeu hajaug paapλiwi mλg hatag pawiajā t'umaam k'λλn dak'īir hirua pāar hajaug p'ēju.

Dich k'apeen jaauju k'aba nλm

¹¹ Hermanonaan, hoob dich k'apeen hēugar hiek k'aigba hiek'amiet. Mag dich k'apeen jaau simuan jūrr Hēwandumta Moiseeg hich hiek p'āpitarr gaai dich k'apeen k'a k'ōsi hapi jaau simta warag serbiibag p'ēnaa hichdēuta k'apcha sim ha sim. Mag sim haiguin mag hiek gaai jaau sim k'āai hich hiekta hajapcha sim ha sim.

¹² Mam^λ chadcha k'aita hich haar hauju wa k'aita hisegju ha jaauju wounan hābpaita sim; ma Hēwandamau. Hich mag Hēwandamauta mag dich k'apeen daupii hapi jaau sim leijā deetarr haawai, ¿chichdēuta k'apcha sīebá? Magtarrta, ¿jāgwi maach hagdaujöpai t'λnλm k'λnauta dich k'apeen jaauju haai nλ?

Dich juapaata t'ö hiek'aju k'aba nλm

¹³ Pāar har sīi pāachdēu nem waum haig nem waaujem k'λnλ, m^λ hiek hūrbat: Pāar hiek'aawai, "Hīs wa nan k'āijā maach chum deeum p'öbör hee wētwi jūrr jamta aňo hāb p'idk'aju" ha hiek'aajem, "p'atk'on pōm ganaag."

¹⁴ Mam^λ mag nλm chan pāach mag hiek'atarr noramjā hagt'a monak'a naaju wa ya meewi naaju k'āijā k'augba nλmta mag hiek'aajem. ¿Pārau jλnλt'umie bau wējōm hooba haajē? Mag bau wējoowi deeū nλlpai hawi hoowai, ¿chukk'u t'λnaaba haajē? Maachin jāgta k'it'ēem; maadēu hiwiir hābmuajā dich t'ōju hed k'augbam.

¹⁵ Jāg pāach juapaupaita nem t'um waaujemjō hiek'aju k'āai, ¿jāgwi pārau sīi, "Maach Pör Hēwandamau k'ōsnaa maach monak'a wai simλn, maachdēu k'īrju nλmjō wauju" haba haajē?

¹⁶ Pari magba pārau chan pāach dajēk'u k'it'ēemjā k'īrjubanaa, hök'ar naspawi nem waujupata k'īrjuwia, pāachta warag t'ö hiek'aajerram. Jāg dich juapaata t'ö hiek'a nλm chan Hēwandamau k'ōchk'aba sīerrλm, hichta t'ö hiek'aju haai nλm t'ö hiek'aba haawai. Jāg nλm k'λnλ chan hamach mag nλmjā hoob pārau Hēwandamau k'augbamjō sīi k'īr hok'oopäiju hamiet.

¹⁷ Pāadē hūrbat: Nem hajap'a haju haai sim k'ap'λ simjā wauba simλn, magan mag sim haigjā warag Hēwandamau hoowai pekauk'a hōbēr sim.

5

Riknaanag hamach k'īrcha jaautarr

¹ Riknaan, m^λ hiek hūrbat: Hīsin chad jūrr pāragta m^λ hiek'aagpam. Hēwandamau m^λg durr hi hagk'am hed pāach gaaai jua k'λaba deeju k'īrjuwia hicharaucha bīebat.

² Hīs pārau pāach p'atk'onta hig nλm, mam^λ mag simλn, Hēwandamagan sīi nemmījöta sim. Pārau jāg k'ajūa wajap'a jūa nλmλn, jāan hirigan sīi nemchaaina t'λrrk'ich simjō bλlrjā maadēu nem higbata sīsidλm.

³ Pārau jāg p'ir p'atk'on dāi wai nλmλn, hirigan jāan sīi jierr chi sōsp'ēmjō baleebata paauk'amam warag. Jāg pāach p'atk'on baleeba paauk'amamjō, pāachjā m^λg hatag paawai hag dāi hok'oob k'aba hok'ooju. Pari mag simλgta, ya m^λg

maach hi hagk'aju k'āai k'apan k'aba waaurmam heejā, warag pārau magλmāg heenaa nem pōm paarpa haujuuta hēk'aajem.

⁴ Mamλ pāadē mλ hiek hūrbat: Pāach p'atk'on hλark'am k'ōchgauta pārau hōordam pāach p'idag hee p'idx'apiejem k'λλnagjā haai p'agba sīerrjēem. Maagwai mag pāach p'idag hee p'idx'a durraajem k'λλnauta pāachdēu hamach dxi maagjem jūrr, Hēwandamag pāar gaai juu k'λaba deepi jaau nλm. Hamau mag jēeu nλm chan maach Pör Hēwandam chi juu t'ierriu hūr sīewai par hok'oopibam.

⁵ Chadcha mλig heegar pāachigan pāar nem hajaauga t'λnλm, pāachdēu nem hig nλmjā t'um paraanaa pāach k'ōchagpierr nem wau nλmuua. Mag pāach k'ōchagpierr nem wau nλmuua, di heegarm nemchaai t'ōopäaig hōtpaapi nλmjö, pāachdēupaita pāach hōtpaa harrum, Hēwandamau hichdēu mλg durr hi hagk'am hed sīi hirig pāach t'ōopäimk'īirjö.

⁶ Pāachdēuta hōordam hiekk'ōr chuk'u hamach kōit hiek'ajupaijā jaauju k'augba k'it'ēem k'λλnjā k'aibag waupi jaauaa t'ōojā t'ōopimaajem, pāachta hārpai nλm hawi.

P'it'urg haauwai warag Hēwandamagta jēeunaat

⁷ Hermanonaan, Hēwandamau magλm k'λλn gaai juu k'λaba deedu k'ap, hich jāg hamau pāach dau hap'λλ wai naawiajā magλm higba maach Pör Jesucristo deeu bēejuuta nλbat. ¿Pārau hooba haajē, jāga nemjīir jīirjem k'λλnau hamach nemjīirdam p'ierraag noseg hig nλmjā da chēba haawai hichiita nλajē?

⁸ Pāachdēu hāk'atarr hiek gaai hubλ nλmuata pāraujā hich hagjō maach Pör Jesús bēeju nλbat; hí barchēju hed chan ya pōm waaurba sim.

⁹ K'odamnaan, pāach mag p'it'urg hau wēnlrawiajā hoob magλm gaaimua jūrr pāach heepai chi parpem dxi dau p'uu hamiet, heeu magλm paar Hēwandamau jūrr pāachigta "Pārau jāgu k'aba naajimwai" haduk'am. Mag bigaaum k'λλnjā jaauju haai simλn hich Hēwandamau. Hichta ya bēeimλλ sīebahab, maach t'umaam k'λλnag hagdaujō dichdēu nem waaujerrpierr jawaag.

¹⁰ Keena, pāadē hoobat: Warrgar Hēwandam hi jaaujerr k'λλnjā maachjō chik'amnau dau hap'λλ waunaa p'it'urg haupiejeejim, mamλ magλmjā hāu hamau hāwatpāaijeejim. Magtarr haawai maadēujā hagjō ham dēnjō jāmju haai nλm.

¹¹ Pāadē k'īirjubat: ¿Hīs hewagjā maadēu, "Jāg warrgar-wejā p'it'urg hau nλmjā hāu hāwatpāi nλm k'λλnan chadcha Hēwandam dxi honee nλm" haba haajē? Pārau hūrjem, jāga jōoi Job k'ararr meperau hajapp'a hich dau haug waupitarrjā hāu hāwatpāijī, maimua mag hāu hāwatpāitarr jūrr jāga maach

Pör Hēwandamau hōor dau haug k'aug paraa k'itaawai häu hi heeg hoojī. Hīsjā maadēu mak'ʌʌn jöoin dēnjö hāwatpāi nʌmʌn, jāga hirua maachjā heeg hooba habarju.

¹² Tagam nem mua jaau chirʌm hūrmap'a hawiajā cha mua jawaagpam chan hoob par jāgʌupai hūrmiet keena. Hōrau mag pāach dau hap'ʌʌ hapiewai, hich hagjö haju hawi, hoob sīi haai k'īirjuba hiek'amiet. Magju k'āai pāach hiek'aawaijā chadchata hiek'abat. Nem wauju k'ai, warre wauju habat; wa waubam k'ai, hich hagjö warre waubam habat. Mamʌ mag hiek'aawaijā hoob hedjā higwi, mʌg jēb higwi, wa deeum nem hinag parhoobam higwia k'āijā nem wauju ha hiek'amiet, heeu magba hak'iin mag pāach hiek gaaimuapai Hēwandamauta pāach k'aibag wauduk'am.

¹³ Pāar hee hāb k'āijā mag p'it'urg hau sim k'ai, hök'īirjuu haju k'āai, warag Hēwandamagta jēeubá. Wa jūrr hāb k'āijā honee sim k'ai, Hēwandamta t'umeuk'arbá.

¹⁴ Hāb k'āijā mor mas sim k'ai, iglesia heem chi pörnaan t'ärk'ʌʌlibá, hich kōit Hēwandamag jēeumk'īir. Magbaawai hamau bēewi chi haaunaan nemk'aúa k'a p'uur nʌm dāi maach Pör Jesúس juu t'eeg t'ō nʌmua hirigta jēeumaju, monaaupäimk'īir.

¹⁵ Mag pāachdēu jēwaagpamjā chadcha monaauju k'īirjunaata jēeumʌn chi haaunaan chadcha Hēwandamau monaaupäiju. Mag monaaubapäaiwai hich pekau gaaimuata mag mor mas sīerr k'ai, chi pekaujā chugpaapäiju hich Hēwandamau.

¹⁶ Keena, chadcha Hēwandam na hajap'a nʌm k'ʌʌnau hirig jēeu nʌm k'ʌʌn hiek'an chadcha hichdēu hāk'aajeewai, muan pāragan, pāach pekau wai nʌmjā hagdaujö dich k'apeenag meerba jaaunaa jūrr hagdaujö dich k'apeen kōitjā Hēwandamagta jēeubat ha chirʌm. Magnaata pārau jēeumʌn, mor mas k'ëk'ëdʌm k'ʌʌnjā monaauju.

¹⁷ Mʌ sëuk'a chirʌm ham hugua, pāadē k'īirjubat: Pārau hūurjem warrgar jöoi Elías haajerr: Hijā hīchab maach p'it'urg hau nʌmjö p'it'urg hau jēedʌ k'itaajeejim haajem; mamʌ mag k'itʌmua sīi warag Hēwandamag noseg chëpiba jēeubaawai, chadcha Hēwandamau hi hiek hāk'awi año t'ärjup hawi jārr bñlərjā noseg chëba sīsijim hanaabá.

¹⁸ Maimua mag aña t'ärjup hawi jārr nʌm hee, deeu hichdēupai jēeumamua nosegdam chëpi jēeubaawaita, Hēwandamau noseg pōm chëpójim haajem. Magta häu hīchab nemjīirdamjā deeu k'öju paarpajim haajem. Magua pāach Hēwandamag jēeuwai hoob sīi pardēu k'ōs k'āijā jēeu nʌm hamiet.

¹⁹ K'odamnaan, hābmiecha paawai pāadē mʌ hiek hūrbat: Hāb k'āijā pāar hee maach peerdʌajem hiek hichdēu hāk'a

s̄ierr hisegwi s̄ii parhoob hichd̄eu ham haig nem wau n̄arr̄amta deeu hābmua k'āijā wawí hauwi hūwaai k'ād hajaug hee p'aibap̄im̄n,

20 magan mag parhoob narrarau pekau pōm s̄ierrjā hāu Hēwandumag chugpaapi hat'am. Magbarm haig hīchab Hēwandumau mag woun gaai jua k'āaba deeju harrta hāu hādār deepiba peerdā hat'am. Hayoo keena. Magdam hajim pārag jaaum hig chirarr.

Santiago

1 PEDRO

Nacharam hẽsap Pedroou p'ã deepäitarr

Chi p'ãtarr. M̄ag carta Pedroouta p'ājim. Hichdēuta hōrau hichig Jesús higwi “Pajā hi d̄ai narrarau” habaawai, hirua magam Jesús k'augba chitam ha hiek'ajim haajem (Jn. 13:36-38; 18:15-27). Hirua mag hiek'ajieb mama, Jesuu deeu hi kōit Hēwandalamag jēeuwi hewag hich hiek hāk'aju k'ānja warag hirigta jaau p̄lajim haajem (Jn. 21:15-19). Mag Jesús k'augbam ha hiek'atarr gaaimua burrjeb mama, Hechos gaai hoowain, burrba harrjō, hichdēu Jesús hiek hāk'atarr gaai nem hubag sim. Hich mag sim gaaimua chadcha hich Jesuu hi higwia hiek'atarrjō (Jn. 1:42), hichta Jerusalenam iglesia hee chi pōrk'a s̄isijim haajem (Hch. 1-2).

Chijā k'ān hat'eeta p'ājī. M̄ag carta judionaan hamachdēu Cristo hiek hāk'a narr gaaimua hidēu hamach k'ajap s̄iubam gaaimua dar wētwi parhoob durr chaaur nānqid harr k'ān hat'eeta p'ājim haajem (1:1). Mama mag chi hāk'a narr k'ān hee judionaan happajā k'aba, judionaan k'abam k'ānnpata t'ānarr haawai, mak'ān hat'eepata p'ājim haajem. Pedroou m̄ag carta p'āawai “Babilonia” hee simuata p'ājim haajem (5:13). Mama mag Babilonia hanam chan Babilonia chaar k'aba, Romata chi hāk'a narr k'ānnau mag t'ār wai naajim hanaabá. Chi Romapienauta chi hāk'a nām k'ān hēudee mag hēk'ajerr haawai sī bigawaapai deeum gaaita t'ār wai naajim haajem.

K'an jawaag hajī. Mag Pedroou m̄ag hēsap p'ātarran, mag chik'am juu hökgau dar wēnrram gaaimua dau haug wau narr haawai magamjā higba hamachdēu hāk'a nām gaaita warag huba hapi jaaunaa hīchab jāgwiata jāg dau hap'ā haju haai nā ha jawaag hajim. Maguata mag ham dau hap'ā durrum k'ūrjunaata hārcha ham wawí sim (2:19-20; 3:14,17; 4:1,12-15,17,19; 5:9-10). Mag jaaupäitarr haawaita hīs hewagjā m̄ag librodam gaai t'ālrwai maadēu k'ap'ā nām, jāga haajē Cristo hiek gaaimua dau haug waauwai.

Salud

¹ Mān Pedroou, Jesucristooucha hich hi jaaumk'īir jar hautarr. Pāar pāach durr chaaur parhooba haaidā durrum k'ānnag muata pārag m̄ag hēsap p'ā deepäi chiram: Ponto hanam durram k'ānnag, Galaciapienag, Capadociapienag, Asiapienag maimua Bitiniapienagjā hagjō; hajapcharan maach meeun t'um maach peerdlaejem hiek hāk'a nām gaaimua durr chaaur dar durrum k'ānnagma.

² Hermanonaan, hōor juu hökgau pāar mag chik'am durr dər durrab mamə, pāarjā hagjō hich Hēwandamaucha jər hautarr k'ʌn k'abahab, hichdēu warrgarwe k'īirju wai sīerrjō chadcha pāar peerdə hautarr haawai. Magtarr haawai pāarta hich Hak'arag hich hat'ee k'īet p'ē haupijim, Jesucristo mee-wai bag hārtarrau pāach hajaug paabapāaiwai hich hipierraawēnrramk'īir. Hēwandamau warag pāar hāu heeg hoonaak'ōinaata pāar wai sīepim k'ōsi chiraajem.

Jesucristo dāicha naaimajuuta k'īirjuajem

³ Mua hāu hajim ha chirəm maach Pör Jesucristo Haai Hēwandamag, hāu hichdēuta maach dau haug k'augwi maach hak'aar dich pekau hee chi k'ēchamjō narrta hāu peerdə hauwi hich chaalink'a hautarr haawai. Mag hi chaalink'a nʌmʌn, hāu Jesucristojā deeu p'iidətarr gaaimuata mag hi chaalink'a naawai,

⁴ ⁴ jāg nʌn hawi hich Hēwandamau hich sim haar maach p'ē hauju jaau simjō hich dāi chadcha wai joot'ʌujujā k'ap'ʌ nʌm. Mam paauk'abaimam chan tag meejā meeja, k'aibagjā chuk'u, ni jōoiraan paajā k'augba hich magta nʌisiju.

⁵ Pāraujā pāach t'ārauchata Hēwandam hiek hāk'a naawai hirua hich juu t'eegauta pāar t'la wai sīeju, māg hatag deeu Cristo bēewi maach hich haarcha p'ē harr nʌm hora. Mag pāar p'ē hat'aadēm hedta pāachdēu nem hajap'am paarpaju k'īirjuajerrjā t'umaa chadcha pārau wai nʌisiju.

⁶ Maguata pāar pāachdēu hāk'a nʌm hiek gaaimua gaai machgau hōk'īirjuu haju hawiajā maan k'ūchpau. Magwiajā chadcha Hēwandamau pāach dāi mag hajap'a haju k'ap'ʌ naawaita magʌmjā higba chadcha pāar honee nʌm.

⁷ Mamə mag pāar p'it'urg hau nʌmʌn, p'īr chaar k'ap haag hōtdau hee chach hoojemjō, pārau chadcha hich hiek t'āraucha hāk'a nʌ ha k'ap haagau. Mag p'it'urg hau nʌmjā hi hisegba hāu hāwat nʌmʌn, magan maata p'īr chaar k'āaijā hārcha balee sim, p'īr hawiajā māg hatag chuk'u haadēju haawai. Mamə mua jaau chirəmjō mag hāwat nʌmʌn, magan deeu Cristo bēem hedjā hich Jōoirauchata k'apanag dak'īir pāar t'ō hiek'aju, mag hāu hāwattarr jūrr.

⁸ Pārau mʌ dēnjō Jesucristo k'īircha hoobajieb mamə, pārau hi k'ōsinaa hi hiekjā hāk'a nʌm. Maguata hatcha honeg nʌm hiek'au pōd pārau pāach honegjā jaauju k'augba nʌm, jāga naaimaju k'ai ya hich dāicha naaimaawai.

⁹ Mag pārau pāach daúa hi hooba naab mamə, jāg hi hiek hāk'a nʌm chan par k'abam. Jāg hich hiek hāk'a nʌm gaaimuata hāu hirua pāar peerdə haubajieb.

¹⁰ Warrgarwe Haai hi jaauumienau jaaujeejim, jāga Hēwandamau mag hōor peerdə hauju. Mamə mag hajap

estudiewi därrcha hag hiek hig hiyäa haajerrjä hich maagwaiwe chan mag hamachdëu jaau nämjä pöd hajappai k'augba haajeejim, jäga Hēwandamau magju.

¹¹ Mama hich Hēwandamau hich Hak'aragta hamag nem jaaupiejerr haawai chadcha chi Hak'arauta mag Cristoou hőor peerdä hawaan bëeju nawejä hi higwi, "Woun hăb bëewi hőor hee hap'äa habarmuata nem t'um pödpäiwi hichta hñgt'ar mawia t'umaam k'äan k'ääi chi juu t'ierrk'a sísiju" ha jaaujeejim hamag. Hamachdëu mag hürbaawai warag hajapchata k'ap'ä ham hiigjeejim, chijäg wounchata mag bëeju ha jaau sī maimua mag pierrwaijä jäägwaichata barchëju ha k'ap haag.

¹² Mama mag nám hee hich Hēwandamau hamag k'ap'ä hapiejeejim hñchab, mag hamau woun bëeju jaau nämjä hamach daúa hoobaju; hajapcharan maach hñs hewagam k'äan hat'ee bëejuuta mag jaaujeejim. Maagjerr haawai hñs maach peerdlajem hiek jaau nám k'äanaujä, hich hag Hēwandam Hak'arauta maachig jaaupibaawai, hich mag woun bëeju jaaujerr hiekta maraujä jaau wënarrabahab. Hñsin mag hőor peerdä haaujem hiek maadëu k'ap'ä nám hee, Hēwandam chognaan angelnaanaujä hagt'a k'augba naawai, hamau k'augam k'õchaaga haajem, jäga mag Hēwandamau hőor peerdä haaujë.

Hēwandamau k'õsi simjöta wënarraju haai nám

¹³ Maach Pör Jesucristo mag chi juu t'ierr haawaita muan pâragan, hichdëu päächig nem mag haawai hi hipierra haagta k'ir k'aug nlisit ha chiräm, hichdëu pääch jaraan bëem hed Hēwandamau pääch däi hajap'a haju k'irjugjä hogdaba, ni Hēwandamau waupiba haajem nemjä wauju k'irjuba.

¹⁴ Ya päär Hēwandam hipierra haagta hi chaalink'a naawai hoob hñdñr warrgar päächdëu hi k'augju nawe nem k'aibgam waaujerragta deeu pääch gaai hñrpapimiet.

¹⁵ Magju k'ääi maach Pör Jesucristo gaaimua maach peerdä hautarr Jöojäjä pekau chuk'u sîerraawai päärajä pekau wauba pääch wënarrampierr hñba hi hat'epaita nem waubat.

¹⁶ K'ir heyaa habat, Hēwandamau hich hiek gaai,
"Mäjä pekau chuk'u chitaawai päärajä mäjö pekau chuk'u
habat" ha sim. (Lv. 11:44-45)

¹⁷ K'ap'ä habat hagjö, Hēwandamaun mlig heegar hamachdëu nem waaujerrjöta haju t'umaam k'äan däi. Mag simägta pääru Haai hichë naawai mlig heegarmua hñgt'ar wëtju k'irju durruwe hi dau na nem k'aibgam wauju hök'ö habat.

¹⁸ Warrau chadcha pääru pääch jöoin hi maadëu higba simägta hñrcha hee haajeejim, pääch dënnaanau päächig jaau

bāautarrjö. Pari maagjerr ya hīs Hēwandamauta hich hat'ee pāar peerdā hat'am. Pārau k'ap'Λ nām, mag pāar peerdā hawaag, p'īriujā p'agba ni p'atk'onaujā p'agbajim, jāgām nem hārb k'aba hāarjeewai.

¹⁹ Jāgām nemeu p'agju k'āai, hich jāg warrgar Hēwandamau hōrag corderodam chi hajapcharamta jārwia hichig ofrendak'a t'ōonaa deepiejerrjö, jūrr hich Hiewaa Cristo bālrjā pekau chuk'u k'itāmta maach kōit t'ōopijim. Mag hi t'ōopitarren hi bag p'īr dāi p'atk'on k'āaijā hajapcha sim hārbarmuata maach k'aibag heemua hōbēr hawaag hajim.

²⁰ Mag Cristo hōor kōit t'ōopijujā hich Jōoirau māg jēb hompaaju nawe ya k'īirju wai sīejim. Magtarr haawai pāar dau haug k'augwi hīs māg jaarta chadcha pārag hich k'augpibarm.

²¹ Hich mag Cristo k'urauta hāu pārau Hēwandam hiek hāk'a durrum. Mag Cristo t'ōowaijā, hich Hēwandamauta hāu hi p'iri hauwi, hich haar hauwi, hich dāi juu t'eeg hāba hapijim. Maguata chadcha pārau pāach t'āraucha hi hiek hāk'a durrum, hich jāg Hēwandamau Cristojā p'iri hauwi hich haar hautarrjö pāachjā hagjō hich haar hauju k'ap'Λ naawai.

²² Mag nām dāi hīs maach peerdāajem hiek chaar Cristoou jaau sim pāachdēu hāk'a nām gaaimua, ya pāar hirua hauwi paabap'āim, pāach wir haigjā hagdaujō dich k'apeen dāi daupii wēnārramk'īir. Ya mag hi juu hauwi paap'āitarr k'āan haawai par hiiupai k'aba t'ārauchata pāach k'apeen daupii habat, dich k'apeen hēugar parhooba k'īirjuba.

²³ Magaag ya pāar warr pāach naajerrjö k'aba nām, mag Cristo hiek hāk'awi hauwi paap'āitarr gaaimua heeu t'aaba nāmjō pekau chuk'u hi chaalink'a naawai. Mamā mag pāar deeu t'aabatarr chan pāach hād bi heemua k'aba, hich Hēwandamau hich hiek hāk'api hat'amuata mag heeu t'aababarmjō hapijim. Hajapcharan hi hiek'auta maach hāgt'ar hōbērpiejem. Mag hiek chan bālrjā chugpaa k'augba hich magta sīerrām.

²⁴ Maguata hich hiek p'ā sim gaaijā hich hiek hich mag chugpaa k'augba sīerrām higwi magjim:

"Sīi hich mag hēumee wēnārraag k'aba haawai māig heegarin hōran sīi pabā k'ēr k'uk'uur t'ānaawi k'āibaadeejemjōta nām."

Par hamau wir haig hamach t'ōo haawaijā sīi mag pabā k'ūchpai maar bau t'ānaawi deeu k'iugp'ē k'āibaadēmjōta haajem, ya meeabaadeewai.

²⁵ Magarrau mā hiek'an chadpama, bālrjā chugpaa k'augba hich magta sīerrām" hajim maach Pōr Hēwandamau. (Is. 40:6-8)

Mag hiekta maach peerdāajem hiek'au. Hich mag hiekta pāragjā jaaubajieb.

2

¹ Mag hich hiek hāk'api hat'amuata Hēwandamau maach deeu t'aabapibarmjō hapiejeeawai muan pāragan, pāachdēu nem k'aigba k'ūrjuajerr t'um warre hisegbapäit ha chirām. Hoob chik'am k'ūgurmiet; hoob chad k'abamta chadam hiekjō hiek'amiet; hoob chik'amnau nem wai sīsidāmjā pāach dēn hapim k'ōsi hamiet, ni chik'am hēugarjā hoob k'aigba nem hīgk'amiet.

²⁻³ Magju k'āai ya mag pāar heeu t'aababarmjō naawai, hich jāg chaai heeu hau k'itāmua jūd doog bīe k'itaajemjō, Hēwandam hiek warag k'augam k'ōchgauta dō dōm k'ōsimjō habat, mag k'augmampierr pāach t'āar hajapcha paauk'amamk'īir. Pārau chadcha maach Pör Hēwandam pāach dāi hajap'a k'itām k'ap'naawai pāach hich haar p'ē hau nām hora hi hiekta k'augam k'ōsi habat, mag k'aug nāmuwa warag hag hiek gaaita hubā naag.

Cristo chi dihād jārram, hōor hiiupiejem

⁴ Mag hi hiek gaaita hubā naagan, Cristoouta hichjō maach hich mag hiiupiejewai, hi bālta hēk'abat. ¿Pārau k'augba nā, Hēwandamau mag Cristo hiek hāk'apimampierr hich hat'ee di hēumamjōta sim? Mag di hēumamjō sim haig, Cristota mag chi dihād jārramk'a sim; maagwai maach jūrr chi dipá chi daigk'a nām. Hōrau hi hisegjierrab mamā, Hēwandamagan hichta dipá chi hajapcharam haawai hichta jār hauwi chi dihād chaark'apijim. Hāba hi gaaimuata hāu maach Hēwandam hōork'a nām.

⁵ Mag pārau Cristo hiek hāk'a nāmuata Hēwandamau hich hat'ee di hēu harrumjō sim. Di chaar hēu nām k'abamta pari pāachta chi dipá daigk'a nām, hajapcharan hi hōorma. Mag hi hōork'a naawai hāba hirigpaita jēeunaa hirigpaita hee haju haai nām, hichig magamk'īrta maach hich hōork'a wai siawai. Pari mag hi hat'ee nem hajap'a wau wēnārrām chan pāachta hajap'a nām gaaimua k'aba Jesucristo hajaug t'ō nām gaaimuata mag wēnārraawai, Hēwandamaujā hich dawagaata hoojem.

⁶ Mag dibig higwiata Hēwandamau hich hiek p'āpitarr gaai, "Pāadē hūrbat: Mua māch p'ōbōr hat'ee woun hāb pāi chirām" hajim, "dibigjō chi hajapcharam māchdēu jār hautarr hichta chi dihād jārram k'amk'īir.

Hi gaaimua k'abam chan pōd hiwiir hābjā mā hōork'abaju. Magua hi hiek hāk'a sim woun chan naspawia parta hi hiek hāk'ajim habaju, mag mua pāi chirām wounau hi k'ūrgurbaju haawai" hajim. *(Is. 28:16)*

⁷ Pāar chi hāk'a nām k'ānnagan Cristoon chadcha dibig hajap'amālu. Mamā har hāk'aba nām k'ānnagan maadēu nem

higmap'amjöta sim. Mam_λ mag hi hisegju higwi Hēwandum hiek gaai jaau simjö,

"Di hēu narr k'λλnau dipá hisegtarra jūrr chi dihād jārramk'a sīsiju" ha sim.

(Sal. 118:22)

⁸ Maimua hīchab hich hag woun higwiapai,

"Jāg dibig gaaimuan hōor bāhēu sub k'aba bāhēu suwi burrju" ha sim.

(Is. 8:14)

Mam_λ mag ham bāhēu suwi burrju ha sim_{λn}, maach peerd_λajem hiek jaau n_{λm} hūr n_{λm}jā hamachdēu hāk'aba harr gaaimua Hēwandamau hich haar haubajuuta jaau sim, hich warrgarwe mag hich hiek hāk'abam k'λλn dāin hich magta haju harr haawai.

⁹ Pari pāar chan Hēwandamau mag hisegbam. Pāran hich Hēwandamauchata hich chaain k'amk'ir hich garmua j_λr hautarr k'λλnau. Pāarta p'adnaanau haajemjö hōor kōit jēeujem k'λλn k'abahab, maach Rey Cristoou sīi hich hat'eepai nem waumk'ir j_λr hautarr k'λλn. Pāarta warr k'īchag heemjö naajerr k'λλn Hēwandamau hich hiek hāk'api hat'amua hararagag höbeer hautarr k'λλn k'abahab, mag pāach hararag hee höbeer hautarr Hēwandum chadcha hōor dāi hajap'a k'it_λmta jūrr deuem k'λλnagjā jaaumk'ir hich hōork'a hautarr k'λλn.

¹⁰ Warran chadcha pāran sīi parhoobam k'λλnk'a t'λnaajim. Pari mag t'λnarr hīsin ya pāran Hēwandum hōrau. Mag hagt'a hi hōor k'aba t'λnaawai chan pārau bāl_λrjā hirua pāach dau haug k'aaugjem k'augba naajim; mam_λ hīsin chadcha pārau k'ap'_λ n_{λm}, Jōirau pāach dau haug k'aaugjem.

Hēwandamaun hich hipierra hamk'īrtta maach hompaajim

¹¹ Keena, Cristo gaaimua k'odamnaan, m_λ hiek hūrbat: Maachin Hēwandum dāita durrk'aimaju k'λλn haawai, m_λig m_λg jēb gaai wēn_λrr_λm haiguin sīi dijā chuk'u k'ūchpaim hat'ee chik'am durr gaaita wēn_λrr_λmjö n_{λm}. Mag hi dāi naaimaju k'λλn haawai hoob sīi pāach hö k'ōchagpierr nem waum k'ōchgau Hēwandamau k'ōchk'abam nemta waumiet. Jāg_λm nem wauju k'īrjungan maach burrpieg maach dāi wērb_λ n_{λm}jöta n_{λm}.

¹² Hēwandum hiek hāk'abam k'λλn daarjā nem hajap'ata waaujeet. Maagwai hamau pāar hēugar hōor k'aibgam k'λλn hēugarmjö hiek'awiajā, Hēwandum bēem hedjā chadcha pārau nem hajap'a waaujerr k'īrjunaa jūrr hamau, "Jāgan chadcha hamau nem hajap'ata waaujeejiebma" haju.

¹³ Pārau Cristo k'ōsinaa hi hipierra haajeewai m_λig heegarjā t'um chi t'et'emnaan t'λn_{λm} k'λλn hipierra habat: Rey t'umaam k'λλn pör haawai hi hipierra habat.

¹⁴ Reiu gobernadornaan k'apitarr k'λλnau nem mag haawaijā ham hipierra habat. Mak'λλnauta hōrau nem

k'aigba haawai p_arnaa castigaamk'ir wa hõor nem hajap'a wau nám k'lan higwia hajap'a hiek'amk'irta Hëwandamau mag chi t'et'emnaank'a wai sïebahab, hichdëu k'osimjö.

¹⁵ Hëwandamaun pârau nem waauwaijä nem hajap'ata waupim k'osi sim, mag nem wajap'a wau nám gaaimua hi hiek k'augbagau sii k'irjug chuk pâach hëugar parhooba hiek'am hiigjem k'lan warag k'upaa sïwaag.

¹⁶ Pâran Hëwandam hipierra haagta naawai hirua k'osim nemen pâachdëu waum haig wauju haai nám; mam_ mag pâachdëu nem waum haig wauju haai nám hawi, hoob sii Hëwandam k'augbam k'lan dënjo nem k'aigbam wawaagta mag pâachdëu nem waum haig wauju haai nám hamiet.

¹⁷ Hagdaujö dich k'apeen t'umaam k'lan respetaabat. Cristo gaaimua pâach k'odnaank'a t'lan nám k'lanjä daupii habat. Hëwandamta t'umaam k'lan k'âaijä hök'ö habat, maimua maig heegar hichdëu hõor chi pörk'api nám k'lanjä hîchab respetaabat.

Jäga haju haai n_ Cristo gaaimua dau haug waauwai

¹⁸ Har sii chik'am chogk'a nám k'lan, pâach patronnaan hök'önaa hamau nem jaau n_mta hipierra habat. Mam_ mag nám chan sii pâach däi hajap'anaa hagpierra haajem k'lan däipai k'aba, pâach däi hat'uucha haajem k'lan däijä hich hagjö ham hipierra habat.

¹⁹ Hëwandamau k'osi simjö pâachdëu mag ham hipierra nem wau n_mta pâach däi hat'uucha nem k'aibag haadép'ämjä k'iu j_m n_mtan häu sim; magan maach Haai Hëwandamauta pâar t'ö hiek'aju.

²⁰ Mam_ nem k'aigba wau nám gaaimuata pâach gaai mag hat'uucha wau n_mjä sii k'iu j_m nám paar chan, hoob Hëwandamau pâach t'ö hiek'aju hamiet. Magarrau nem hajap'a wau nám paarta warag pâach dau haug wau n_mjä k'iu j_m durrumtan chadau, chadcha Hëwandamau pâar t'ö hiek'ab k'aba t'ö hiek'aju.

²¹ Hich Cristooucha jaauwaijä, hichdëucha hich hat'ee j_ar haumam k'lanan hichiita chik'amnau dau haug waub k'aba dau haug wauju haajem, hich jäg hichjä maach kõit dau hap'la Harrjö. Wajapcharan mag chik'amnau dau haug waauwai jäga haju haai n_ ha k'ap hamk'irta maachjö wounag pawi hichta nacha hap'la hajim.

²² Cristo chan bñlrjä pekau wauba ni chik'amnag sëuk'ajä nem jaauba k'itajim, mam_ mag k'itarrta chadcha hamau hi t'oojierram.

²³ Mam_ mag hi t'ooogpamua jürram k'lanau hich k'ir hiek'a t'anaawaijä, hi hiekk'or chuk'u chir_mta hi däi mag nám hawi hamach dënjojä hiek'aba, ni ham dak'äujä dak'äuba, sii warag

Hēwandam t'umaam k'lan dāi nem hagcha waaujemagtā jēeu k'itajim, hich dāi mag nām k'lan dāi hichdēuta k'ap hamk'ir.

²⁴ Maachta maach pekau gaaimua Hēwandamau k'ēchpāiju haai naajim; mamā mag narrta Cristoouta jūrr maach kōit hādlraa pakuls gaai hich meerp'ē t'ōopijim, magbar-mua maach hich hat'ee peerdā hauwi ya tag pekau waujujā k'augba sīi hich dāipaita nem hagcharam happai wau wēnlrramk'ir. Magta Cristo dau hap'la hōor juu machgau bag k'a hālipa k'itajim, maach pekau hee narrta hāu peerdā hawaag.

²⁵ Warr Cristo k'augba haajeewain sīi oveja chaaindam pap chuk'u hok'oo wēnlrramjōta naajim; mamā hīs ya hi k'augwi hi dāita naawai, pastorrāu hich nemchaain hoopaar t'la wai nrraajemjō, hichdēuta maach t'lanāa hoopaar wai sim.

3

Jāga hapim k'ōsi sī Hēwandamau dich hōor dāi

¹⁻² Hālin, pāarjā hagjō hīchab chi jaainpan, pāach jaainagta hādlraa pāach p'ēet'āgpibat; pāach jaaina Hēwandam hiek hāk'aba haajem k'ai, pāachdēu Hēwandam hōk'ōnaa hi hipier-raa ham k'ōchgauta hādlraa pāach p'ēet'āgpibat, hamach dājā mag hajap'a nām hoowia hamachig Hēwandam hiek jaaujā jauba sīi pāach hoowiapai k'āijā pāach dēnjō hāk'amk'ir.

³ Chihöowaijā hoob sīi hat'uu chihöomiet, nem hatcharag hōor dauderra pör megba, chihöo p'ir dēn wa k'ajūa parhēpagk'am k'āijā jūabaawai magam gaaimua pāachig heer-papa ham hugua.

⁴ Mamā mag chihöo nāmuata pāach hooimā hoopiju k'āai, pāach t'āarta Hēwandam dau na wajap'a hapiju hēk'abat. Hajapcharan pāach jaain dāi k'ir machagjā chuk'u, ham hiek dāi hāk'aprālijā haba wēnlrramuata pāach hajaug hoopibat. Magam nemen chadau sīi chihöo mor gaai jūajemjō t'ārrdāwi hok'oojem nem k'aba haawai hich Hēwandamaujā dawagaata pāar gaai hooju.

⁵ Hich magta warrgarm hālin Hēwandam hiek hāk'anāa hi hat'eepai nem waaujerr k'ānnjā mag hamach jaain hip-ierraanaa hamach p'ēet'āgpi nāmuata hajap chihöo nāmjō hamach hathaba hoopieejim.

⁶ K'ir heyaa habat, jāga Saraaujā hich jaai Abrán hipier-raanaa warag hirig hi pör haajeejī. Pāraujā pāach jaain dāi Hēwandamau k'ōsimjō hajap'ata nem wau nāmān, magan hāu pāraujā Saraau hāk'ajerrjō Hēwandam hiek hāk'a nām.

⁷ Mamā pāach chi hemk'ooin chi hālinpanaujā hagjō pāach hālin hajap'ata haairaa habat, hich Hēwandamau ham dāi magta hapim k'ōsi simjō. Mamā mag nām chan mag hālin

haawai pāach k'āai juapá heegpai k'it'ēe haawaipai k'aba, hamjā pāachjō hīchab hich Hēwandamau hich haar p'ē hauju jaau siēwaita ham chig haba warag jāsene habat. Heeu magba hak'iin, mag k'aigba haadēp'ām gaaimua hāba hohoodönaa Hēwandamag jēeum k'ōsi jēeuba haduk'am.

Jāga haju haai nā nem hagcha wau nām gaaimua dau haug waauwai

⁸ Maimua hābmiecha deeum k'āan dāijā jāga haju haai nā ha k'ap hamk'īir pārag jaauk'im: Cristo hiek hāk'a nām gaaimua t'um pāach k'odk'a t'ānām k'āan dāi hö hāba habat, Hēwandamau k'ōsimjō haag. Pāach hee hāb k'āijā gaai masi wa hōk'īirjuu k'āijā haawai pāachta mag nāmjō dāi gaai masi habat, hagdaujō dich k'apeen k'a k'ōsi chadcha k'odk'a nām k'āanjō. Hagdaujō chik'am dau haug k'aug paraata habat, dichta warm k'āan k'āijā hārpai nām ha k'īirjuba.

⁹ Chik'amnau pāach dāi k'aigba haawai hagjō haju hawi hoob ham k'aibag waumiet. Pāach hāauk'a t'ōp hiek'a t'ānāluwaijā hoob ham hēugarjā hamach dēnjō hamiet. Magju k'āai mag pāach dāi k'aigba haajem k'āan kōitjā warag Hēwandamag ham heeg hoopita jēeubat, magamk'īrta warjā pāar hich dēnk'a hautarr haawai. Magbaawai pāachpata Hēwandamau hajap'a wai sīeju.

¹⁰ Mag dich dāi k'aigba haajem k'āan dāi hajap'a haju haai nām ha k'ap hamk'īir, Hēwandamau hichig p'āpibaawai jōoi Daviu,

“Hich magta honee nārram k'ōsi sim k'ai, pāch meuk'īir t'āwaau hat'ā” ha p'ājim, “nem k'aigba wa sēuk'a k'āijā hiek'amaaugau.

¹¹ Chik'am dāi k'aigba haju k'āai, hōor dāi nem hajap'a waujuta jārnāa k'ōinaa hajuuta hēk'abā.

¹² Maach Pōr Hēwandam dau na nem hagcha waaujem k'ānan hichdēuta t'āanaa,

hamau hichig jēeuwaijā hēu ham hiek hūrjem” ha p'ājim.

“Mamā hich dau na nem k'aibag waaujem k'āan dāin k'īir masita sīerrām” ha p'ājim. (Sal. 34:12-16)

¹³ Hēwandam mag sīerraawai hichdēu magpibam haig chan hi dau jam hōrau pāar chig habarju, nem hajap'a wau nām paar.

¹⁴ Hichiita mag nem hajap'a wau durrum paar hamau pāach dau haug wauwiajā honee habat; pāar mag hap'ā habarm paarjā Hēwandamau sīi par hok'oopiba nem hajap'am deeb k'aba deeju. Magua hamau warag pāach dak'āauwaijā hoob ham hōgk'amiet, ni hatcha hōk'īirjujā hamiet.

¹⁵ Magju k'āai warag pāach hōdegpai, “Maach Pōr Cristooouta k'ap chirām” hawi, hāba hirigpaita jēeubat. Hābmua k'āijā pāachig, “¿K'an jāgwiata jāgcha pārau Cristo hiekta hārcha

häk'anaa hi däi k'üircha hoojuuta k'üirjuajerráma?" ha jëeuwai, hamag jawaagjä hag nawe pääch hiek'aju k'üirju wai naisit, dëgölp häbmua jëeuchëwiajä hagcha jawaag. Mamä mag jaauwaijä sii hit'uu hamag jaaubat, chadcha Hëwandam hök'ö haajem k'ünnjö.

¹⁶ Pääch hiek'aajemjöta hõor dak'üir nem waauwaijä hajap'a nem waubat, pääch k'üir parhooba hiek'aajem k'ünnaujä pääch mag Cristo hiek häk'a nám gaaimua hajap'a wënarram hoowi deeu hamach hiek'atarrpai k'üirjunaa hamachta chigaa hamk'üir.

¹⁷ Hich Hëwandamaujä magta hapi sim k'ai, nem hajap'a nem wau nám gaaimua dau hap'üü námta nem k'aibgam wau nám gaaimua dau haug wau nám k'ääijä hajapcha höbér sim, magam t'um häu pödpäitarr paarjä Hëwandamau sii par hok'oopibaju haawai.

¹⁸ Pärau k'ap'üü nám, Cristojä maach k'ääai hajap'a k'itarrta, jürr maach Hëwandam däi hiekk'ör pöm narr k'ünn kõit hñdaraa hich dau hap'üü hapijim. Pari mag hi meetarran, warr hõrau hamach pekau hat'ee hñiba nemchaain t'öojerr k'üir k'aba harr haawai, mag biek hãbpai meebarmuu maach chi k'aibagnaan Hëwandamau häu maach hauju hayaa hamk'üir hajim. Hí woun harr haawai chi meen chadcha meejim; mamä hí hñchab hich Haai gaaimua Hëwandam harr haawai mag meetarrjä hich mag hiiu sñsjim.

¹⁹ Mag Haai gaaimua Hëwandam harr haawaita, hñchab mag hich t'öobaawaijä, meetarr k'ünn Hëwandamau preso p'ë wai sñerr haar ya hichdëu nem t'um pödbapäim jawaan majim.

²⁰ Mag preso t'änarr k'ünn warr jöoingarwe Hëwandam hichaaur harr k'ünn hajim, Noé barco wau sim jaar Hëwandamau hõrag hich hiek häk'amk'üir Noeeg jaauupibaawai parii jöoirau jaau jöchk'ërüü haajerrjä häk'aba harr k'ünn. Hich mag jaar mag durr t'um döhädau hierrpawi hõor pöm wëjorr hee ochopaita peerdäjierram haajem, chi Noé hich chaain däipai.

²¹ Hich jäg Noé hich chaain däi mag döhäd heemua peerdätarrjö, maachjä hagjö dö hee pör choo námuaata maach peerdä námjä hõrag k'ap'üü hapiejem, Jesucristo hiiu p'iidlarr gaaimua peerdä naawai. Pari mag döou pör choo nám chan maach mor chi hñrämäta hñpäyaag k'aba, Hëwandamag dich t'ääarta hajaug paapi jéeunaa hichdëu k'ösimjö wënarraga mag pör choojem.

²² Mag hiiu p'iidlarr Cristota hñgt'ar mawi, t'umaam k'ünn k'ääijä hichta Hëwandamau hich däicha hich juachaar gar jupipiwi, hñgt'arm magwe hich chognaan t'um chi t'et'echaram k'ünnagpa hiita högk'awi hi hipieraa hapijim.

4

*Cristoou dichig juapá deemarrpierr hagua nem hajap'a
haju haai nám*

¹ Mag, Cristojā maach gaaimua hōrau mas wautarr haawai pāarjā hagjō hi gaaimua dau hap'ΛΛ haag magΛm habaju haai nám. Cristo gaaimua dau haug wau námjā magΛm haba, waragta hi hipierraajampärik'amΛn, pekaujā maach dāi jua t'eeg chuk'uta haadeejem,

² magbaadēm haigmua chan ya tag dichdēu nem k'ōchagpierra nem wauba, hāba Hēwandamau k'ōsimjōta nem wawaag.

³ Chadcha warrgarin Hēwandam hiek hāk'abam k'ΛΛnau nem waaujemjō pāraujā pāachdēu ham haig haajeejim. Maguata pārau ham dēnjō parhooba dich hōor k'abam dāijā k'apes ham k'ōsinaa tagam nem k'aigbamatjā waum k'ōchk'aajeejim; nagjā doojeejim; p'iesta pōmjā waunaa, dōnaa sīi k'ēch t'ΛΛnisip haajeejim. MamΛ magpajā k'aba, chadcha Hēwandamau magpiba simta pārau nem parhoobam waunaa hēwandam hawi magΛmΛgpata jēeujeejim.

⁴ Maagjerrta hīs ya pārau Cristo hiek hāk'a nám gaaimua mag tag hamach dāi parhooba nem wauba sīi warag hamachig hoobamjōo hap'ōbaadēm hoowi, pāar dēnjō hāk'aba nám k'ΛΛnau pāar hēugar parhooba hiek'aajem.

⁵ Hamau pāar hēugar mag naab mamΛ, hichiita jāg nΛΛ hawi Hēwandamau jūrr hamag magΛm hiek hēudΛb k'aba hēudΛju. Mag hedan nachgarwe hōtarr k'ΛΛn hawiajā deeu hichdēu t'umaa p'iriutk'a hauwi hagt'a hiiu durrum k'ΛΛn dāi hāba hamagjā hamach k'īircha jaauju, jāga haju ham dāi hamach k'aigba wēnΛrrarr paar.

⁶ Magju haawaita mag meewi jēb hee durrum k'ΛΛnagjā, hagt'a ham dau p'uun nΛwe, hich hiek jaaupijim, hāk'amk'īir. Mag hāk'atarr hak'iinjā, hēumee deeba harr haawai, hichiita maach chi hārΛmΛn hich jāg meek'am. MamΛ mag hamachig jaaubaawai hāk'atarr hamuan, hich Hēwandamjō ham hak'aarjā hich mag hich dāita nΛisimk'īir hajim.

⁷ Ya Hēwandamau mag durr hi hagk'aimΛ pam. Mag maach höju gayaa pamaawai sīi donnaanjō nem parhoob wauba, hāba Hēwandamagta jēeu nΛΛ habat.

⁸ Pari hārcha dich k'apeenta daupii habat. Mag chadcha ham daupii wai nám chan, maach dāi biek k'apan k'aigba hawiajā, ham dāi magΛm hiek higba sīi warag ham perdon-aaju.

⁹ Pāach haig hōordam bēewaijā, bΛΛrjā hiek chigaa hiek'aba, pāach haig jēerpim k'ōsi jēerpinaa nem k'oojem nemdamjā hö hāk'ārag chuk'u deebat.

¹⁰ Cristoou hichdëu k'õsimjö nem wajap'a waumk'ir pāachig hich juapá deemarrpierr hich hagua hagjö pāach k'apeen däi pāachdëu k'ap'agpierr habat, magamk'irta pārag hich jua t'eeg deetarr haawai.

¹¹ Hāb k'āijā Hēwandamau hich hi jaaujemk'api sim k'ai, hich Hēwandam jua t'eeg dichig deetarrauta magam p'idagjā waubá. Nem t'um Hēwandam hat'ee waauwaijā, maach Jesucristo dēnk'a n̄muua mag wau n̄m hoowia bigaaum k'ānagpa Hēwandam t'ö hiek'amk'irta nem wauju haai n̄m. Pāar Jesucristo dēnk'a naawaita magman häucha sim. Hich Jesucristota m̄g hatag pawiajā hich mag jua t'eeg sīrraju haawai hirigta maach t'umaam k'ānau hee haju haai n̄m.

Cristo hiek hāk'a n̄m gaaimua dau haug wau n̄m

¹² Keena, Cristo gaaimua k'odamnaan, pāran chadcha dau haug wau n̄muata t'ür hajap'a höbörju k'ap haag hōtdau hee p'aa hoo n̄mjö haajem. Mam̄ Hēwandamau hādlraa mag pāach dau haug waupiewai, hoob "¿K'an jāgwiata pua hādlraa m̄g maar dau haug waupi chirá?" hamiet. Pāar jājāgk'am chan pāach happai k'abam.

¹³ Magju k'āai mag pāach dau haug waauwai warag honee habat, Cristojā maach gaaimua hap'ān harr k'ap'ān n̄m gaaimuata mag naawai. Pārau magta hamān, m̄g durr gaai hich Cristocha t'umaam k'ān Pörk'ananaa hōor däi hichdëu k'ap haag bēem hedjā warag hatchata pāar honee haju hich dāicha.

¹⁴ Mag dau haug waauwaijā, hich Hēwandam Hak'arauta warag hich Hēwandam t'ö hiek'apiegjā juapá deejeeawai, hābmua k'āijā pāachdëu Cristo hiek hāk'a n̄m gaaimua pāach k'ir hiek'a t'ānluwaijā warag honee habat. Hēwandam Hak'aar chan pāar däi hogdlaa hich mag sīejem.

¹⁵ Mag chadcha chik'amnau pāar jaauju hawiajā, hōor t'ōotarr gaaimua k'aba, nem jīgk'a n̄m gaaimua wa parhooba nem k'aigbam wau n̄rrām gaaimuajā k'aba, ni dich däi k'abamta dich gaai paa hauwia hiekk'ōr paarpataarr gaaimuajā k'abata mag pāach jaaupibat.

¹⁶ Cristo hiek hāk'a n̄m gaaimuata chik'amnau pāach jaau n̄m k'ai, hoob k'ir naaumiet. K'ir naauju k'āai, warag Hēwandamaga hāu n̄m habat, hi chaaink'a n̄m gaaimuata hōrau pāach däi mag naawai.

¹⁷ K'ap'ā habat, maach m̄g n̄m haig maachta nacha Hēwandamau dau haug waupi sim, hich chaain hāba. Mam̄ mag maach dau haug waupi simān, magam gaaimua warag hich dāita hajaug paauk'amamk'irau. Hēwandamau maach hich chaain dāijā magta sim k'ai, ¿jāgaju k'ai har maach peerdā haaujem hiek bālārjā hāk'aba mee n̄m k'ān gaai?

¹⁸ Hēwandamau hōor dāi magju higwi, hābmua hi hiek p'ā sim gaai,

“Mag chi hajap'a hāk'a sim wounjā hajap p'it'urg hauwiata hāu peerdā sim k'ai,

magan ḥjāga peerdāgáwa” hajim, “har bālārjā maach Pör Hēwandam hipierraā k'aba nām gaaimua hamach pekau hee mee nām k'ān?” (Pr. 11:31)

¹⁹ Magua pāadē k'īrjubat: Hichiita Hēwandamau hich gaaimua māig heegar pārag magta dau haug wau wēnārrapi sim k'ai, warag nem hajap'amta hi hat'ee waunaat, pāach dāi chik'amnau mag nāmjā higba. Pari magaagjā, hich maach hompaatarr Jōoiragta pāach t'āpibat. Pāar hak'aarta jāg Jōoi juu hee pam chan chig habam.

5

Pedroou chi hāk'a durrum k'ān wawitarr

¹ Hābmiecha paawai pāar iglesia hee jōoin chi pōrnaank'a nām k'ānagjā wawí hiek'am k'ōsi chirām. Ya māchjā hīchab jōoinau hamjō. Mua māch daúa pakuls gaai Cristo dau hap'ān jōchk'ērām hoojim; mag Cristo deeu hich jua t'eeg t'um bēem hedjā māchjā hamjō hīchab hi dāi chiraju. Mag ham wawim hig chirāmān māgau:

² Hich jāg pastorrou hajap'a hich oveja t'ājemjō, pāach hee Hēwandam hiek hāk'a nām gaaimua hi dēnk'a durrum k'āndam pāachig jaautarrta hajap'a hoopaar habat. Mag ham t'āa nāmjā hajués bigaaum k'ānau jaauwai k'aba, hich Hēwandamau jaau simjō pāach k'īrauta hi chaain t'āam k'ōsi t'ābat. Mag p'idk'a nām gaaimua p'atk'on pōm paarpajujā k'īrjuba, sīi pāach t'ārau waum k'ōsi haawaita waubat.

³ Pāachta chi pōrnaan hawi sīi hamagpaita nem jajaau haba, pāachdēuta nacha haudādā habat, hamachig nem jaauwaijā dāi k'ōsi waumk'īir.

⁴ Magta pārau ham t'āa nāmān, maach t'ājem chaar Cristo dēgölp t'umaam k'ān Pörk'a dānāubaicheewaijā pāarta hirua hich haig t'ārnaa hich garcha p'ē wai sīsiju. Magbarm chan sīi pamaarjō k'ūchpai hooimāt t'ānaawi p'uajem nem k'aba haawai hich magta hi dāi nāsim hiek'au.

⁵ Hich hagjō hēwannaanagjā mua mag chirām: Hēwandam hiek hāk'a durrum k'ān hee pāach k'āai jōoinau pāachig hiek'aawai, sīi ham hipeer hahau haju k'āai, hādāraa pāach wawipināa warag ham hipierraata habat. T'umaan hagdaujō jūrr dich k'apeen chogk'a nāmjōta habat. Magbaju hat'een Hēwandamau hich hiek gaai jaau simjō:

“Har mājā higba hamach juapaaupaita wēnārrajem haajem k'ān chan māchdēujā higba chitām” ha sim.

“Magarrau hamach serbiibag k'ap mλchdēu nem jaau chirλm wawaagjā mλch juapadam hiigjem k'λλnan chadau, mλch garmuajā ham dau hee haug k'aaugjem” ha p'āpijim. (Pr. 3:34)

⁶ Maguata pāach serbiiba nλm k'ap, pāach dau hap'λλ haawaijā, magλm higba, Hēwandam chi jua t'ierrigta warag, “Hēwandam, pλchdēuta k'ap chirλm” habat. Pārāu magta hamλn, mλg hatagta hichdēu k'ap hirua pāach dau hap'λλ hapiejerr k'λλn k'āaijā jūrr pāachta hārpai hapiju.

⁷ Pāachdēu nem k'īirju nλm t'um hidēu Hēwandamagta deebat. Hirua pāar k'ōsi haajeewai jāg pāar p'it'ur nλmjā sīi hoobamjōo habaju.

⁸ K'īir k'ap'λ habat: Meperan k'umau nem pλr haum hig sim haig sīi jīerrbλgt'λ haadēp'λmjōta sim maach bigaau, maach pekau hee burrpiju hēk'aawai.

⁹ Magua pāachdēu hēk'a nλm hiek gaaita warag hubλnaa hλdλlr pāach t'λ haum hugua, dāi t'et'e t'ierrk'abat. Pāar dāi jājāgk'am chan pāar dāipai k'aba, pāar dēnjö hēk'a durrum k'λλnjā durrpierr hich jāg p'it'urg hau nλmta magbamjōo nλm.

¹⁰ K'ūchpai pāar mag dau haug wau dichdimaawai hich Hēwandamauta pāar hajapcha hajaug paapλiwi warag hubλ hapiju, hajap juapá jāp nλisimjō nλisiewai hich hat'ee nem waum k'ōsi waumk'īir. Hīs pāar mag dau haug wau naab mamλ, hich Hēwandam maach daupii haajemuata maach peerdλ hawaag hich garmua maach jλr hautarr haawai Jesucristo dāi hāba hich hajaug hich mag hoo wēnλrapiju.

¹¹ Magua hirigta hee haju haai nλm, hichdēuta mλg hatag pawiajā nem t'λnλmλn t'um hich mag k'ap sīrraju haawai.

Hābmiecharam salud

¹² Keena, chadcha mλchdēu hoowai nem wawaag magλm haba k'itaawai maach hermano Silvanoogta jaaumajim, mλg hēsap p'āmk'īir, mag p'āwi pārag deepāaig. Mλg cartadam bλt'λ k'itλm gaai pāar wawí chirλm, Hēwandam maach t'umaam k'λλn daupii haajem dāita hich jāg hubλ naamk'īir, bλlrgjā hewag wētjūjā k'īirjuba. Jāg pāach dau haug wau nλm gaaimua hirua pāar dāijā hāu haajemλn, chadcha hichdēu pāarjā k'ōsi sim ha k'ap hapiewaiu.

¹³ Mau Babilonia iglesia heem k'λλnaujā pārag salud deepāi nλm. Hamjā hīchab pāarjō hich Hēwandamauchata hich hiek hēk'amk'īir jλr hautarr k'λλnau. Mλchdēu jaau chirλm hūrwia hēk'atarr gaaimua mλ hiewaa haajemuajā pārag salud deepāi sim, hajapcharan Marcoouma.

¹⁴ Cristo gaaimua pāach t'um hāba k'odk'a t'λnaawai hagdaujō pāach k'apeen k'a k'ōsi saludaabat.

Pāarjā t'um Cristo dën haawai pāar kōit jēeu chiraajem, hich
mag k'ōinaa wēn̄rramk'īir.

Magdampai hajim keena, pārag jaaum hig chirarr.

Pedro

2 PEDRO

Biek numiim hēsap Pedroou p'ā deepāitarr

K'aíu p'ājī maimua chijā k'ān hat'eeta p'ājī. Chamλjā hīchab jōoi Simón Pedroouta p'ājim. Warrcha comenzaabaadëwe chan jaauba sim k'aíg deepäaigta mλg hēsap p'ājī, mamaλ hök'ar hoomaawai 3:1 gaaita "mλg k'urau ya biek numí pam pārag hēsap p'ā deepāi chirām" ha sim. Mag sim haawai magan nacha hichdēu deepāitarr k'ānagpaita deeu deepāi sim, har 1 Pe. 1:1 gaai hichdēu jaau sim k'ānagma.

K'an jawaag hajī. Pedroou hūwaai hamag mλg hēsap p'ā deepāitarran, Hēwandum hiek jawaag maestronaan hanλmjā sīi parhoob nem jaau nλrrjēem k'ān dāi k'īir k'ap'λ naaju haai nλm ha jaaupāaig hajim haajem. Mak'ān maestronaan hanλm k'ānau hamachdēupain hamauta tagam k'ān k'āijā k'apcha nλm haajeejim haajem. Hamau jaauwai parta hagpierraā wēnrraju haai nλm hajim hanaabá. Cristo bēeju hanλmjā sēuk'a par bēebamta nawe mag bēejujuk'am haajeejim hanλm. Mag sēuk'a nem jaau nλrrjēem gaaimua hāu chi hāk'a durrarr k'āndam k'ūgurpimaugauta ham wawijim.

Chamλg carta gaai, Juanau dau t'ārjup p'āk'atarr k'ān gaai, maimua Judas gaaijā hagjö hamach t'umaam k'ānau mag Hēwandum hiek gaai t'āwi parhoob nem jaau wēnrrarr k'ān dāi chi hāk'a durrarr k'ān k'īir k'ap'λ haju haai narrta jaau nλm. Mag jaar mag nλrrjēe harr k'ān nem t'ānarrjō, Pedroou hich hēsap gaai jaauwai hīs hewag pawiajā hich jāgta t'ānaaju hajim (3:3).

Salud

¹ Mān Simón Pedroou, hich Jesucristooucha hich hi jaaumk'īir jār hautarr; muata pārag mλg hēsap p'ā deepāi chirām, pāraujā maach hich Jesucristooucha jār hautarr k'ānau hāk'a nλm hiekpaita hāk'a naawai. Pārau mag hāk'a nλmλ, maach Hēwandum hanaa maach peerdλ haaujem Jesucristo t'umaam k'ān dāi nem hagcha haajeewai, hi-wiir hābam k'ānagpaita mag hich hiek hāk'apim k'ōsi k'aba, t'umaam k'ānagta hagdaujō hāk'apim k'ōsi haajeewai. Magua maach hich Jesucristo dāicha wēnrraajerr k'ān k'aibag chugpatarrjō pāar maar k'āai hēudeecha hāk'atarr k'ān k'aibagjā hichdēuchata chugpatarr haawai, maach t'umaam k'ān honeg hābata nλm, hābam hiekta hāk'a naawai.

² Pāar kōit jēeu chiraajem, jāg pāachdēu warag Hēwandum k'aug wētum dāi maach Pör Jesujā k'ap'λcha paauk'amam

gaaimua häu pāar därrcha heeg hoonaa pāar k'õinaa p'ë wai s̄iemk'īir.

Dichdēu häk'atarr hiek gaaita warag hub₈ paauk'amaju haai n₈m

³ Hēwandamaun maachig chadcha hich hiek häk'a n₈m k'ₘnjo hich hat'eepai nem hajap'a wau wēnrrajuuta k'ap hapim k'ōsi sim. Magaag hat'eyan hich hiiu haawai maadēu nem higju t'um warre k'īir k'aug s̄ubarmjöta hajim: Nacha maachig Cristota hajap'a k'ap'₈ hapijim, har hichdēu nem hajap'am happai waunaa hich hajaugjä hoopī n₈mua maach hichig paa hautarr hag Cristo.

⁴ Cristo hich mag sim gaaimuata Hēwandamau maachigjä k'ap'₈ hapi sim, jāga m̄g hatag paawai maachjä hichjö n₈nisiju; mag hichjö hajaug paauk'aju k'īirjugjö chan tag k'īirjug hajap'am chuk'um. Magta maachjä warm k'ₘnjo k'aibag waum k'ōchgau warag heeg paauk'amatarra hāu Hēwandamau maach peerd₈ haujim, magbarmua m̄g hatag paawai hichjö hajaug paap̄iwi hich d̄ai wēnrramk'īir.

⁵ Maguata muan pāragan, pāachdēu häk'a n₈m hiekta warag hogd₈ba t'āraucha häk'anaa Jöoi dau na hagchata wēnrrat ha chir₈m. Mag hi dau na hagcha wēnrranaa k'īirjug paraa haajeet, k'ani Hēwandamau waupim k'ōsi s̄i maimua k'ani waupiba s̄i.

⁶ Mag k'īirjug paraanaa pāach k'īirjug hee nem k'aigbam wauju k'īirjug bēe n₈m waum k'ōchgau p'irir t'ₘnaawiajä hoob magm k'īirjugta warag pāach gaai h̄rpapimiet. Magju k'ääi magm k'īirjug dich garmuata mag pödpöpäik'am d̄ai, p'it'urg hauwiajä, s̄i k'īuta jampäp̄i habat. Mag s̄i k'īu hāwatpöpäik'am d̄ita Hēwandam dau na nem k'aigbam waujujä hök'ōnaa hi dawagaam nempaita waubat.

⁷ Magnaa dichjö Hēwandam hiek häk'a durrum k'ₘnja k'a k'ōsinaa bigaaum k'ₘnja t'umaa daupii habat.

⁸ Cha m̄achdēu pārag jaau chir₈mjö, chadcha mag hajap'a nem wau n₈muata warag pāachdēu häk'atarr hiek gaai hub₈ paauk'amam₈n, magan pāar serbiabajä k'aba, ni s̄i parta maach Pör Jesucristo k'augjierramjä habaju.

⁹ Mam₈ har mag häk'atarrjä magm nem hajap'am wauju hēk'aba haawai k'īirjug bāaubamjö sim woun chan, s̄i dau k'īsu wa daus̄i warpp'a nem hoo n₈m k'ₘnau wajap nem wauju k'augba haajemjöta sim, hich pekau hee n̄rraajerrta hāu maach Pör Hēwandamau hich k'aibag chugpaatarrjä k'īirjuba.

¹⁰ Cristo gaaimua k'odamnaan, mag Hēwandamau pāar hichdēucha j̄r hauwi hich d̄enk'a hautarr haawaита hi dau na mag nem hajap'a wau n₈mta k'ajap'am bēnjo hidēu pāach gaai

t'ierrpapibat. Magta nem hajap'am happai wau nám chan, meperau k'ujarchéwiajā, pārau pāach hädllr deebaju.

¹¹ Pārau magta hamán, maach peerdā hautarr hanaa maach Pör Jesucristo haar barimam hedjā hirua pārag "Pāar hāu bēejim" hawi, hich mag hich durr hich dāi hajap'a p'ē wai sīsiju.

¹² Chadcha maach peerdāajem hiek pāachig jaautarr pārau hāk'awi hag hiek gaai hubá nám hawiajā hichiita cha māchdēu jaau chirám hiek'an pāaba hich jāg pārag jaau wai chitaju, k'īr heyaa wai wēnarramk'īr.

¹³ Mua k'īrjuawai mālta hāu hagt'a hiiu pārba chitám haiguin hich jāg pāar wawí hiek'a chitaju haai chirám.

¹⁴ Maach Pör Jesucristoo māchigcha jaauwai hi hiek ya mā pōm chitabaju haajem.

¹⁵ Maguata māch meeju nawe mua pārag hajap'a k'ap'ā hapiju hēk'a chirám, maagwai ya mā meebaaradēwiajā mag māchdēu pāach wawitarr hiekta k'īr heyaa wai nāisimk'īr.

Hich Jesuucha jār hautarr k'āanau chadam hiekta jaau wēnarrarr

¹⁶ Ya mua māch k'apeen hagjö hich Jesuucha jār hautarr k'āan dāimua pārag jaaujim, jāga maach Pör Jesucristo juat'eeg sīerrá, maimua jāga deeu hi bēeju. Jāg marau pārag nem jaau nám chan sīi sēuk'a maach k'īrjug heepaim nem hīg'aa k'abam. Maran maachta maach Pör Jesuu hich dāi Hēwandam durrsī gaai p'ē harrtarr haawai maraun maach daúacha hi juat'eeg hoowi hi hajaugjā maach daúacha hootarr haawaita mag hi jaau nám.

¹⁷ Maar dak'īr hajim Hēwandam chi Hayau hich Hiewaa k'īr hajaugau sīi bālmjō hapiwi hich Hēwandam t'umaam k'āan k'āai hārlācha sīerramuata hi higwi jānt'umiejō bau wējōm heemua, "Chamālta mā Hiewaa, māchdēucha jār hautarraw; hiita mā t'ārau" ha hiek'atarr.

¹⁸ Hich mag hed mag Hēwandamau hich juapá hoopiewai, maachta maach Pör Jesús dāi mag durrsī gaai narr haawai, mag hedjā heemua woun hiekjö hiek'abarmjā maach jāgluchata marau hūrjim.

¹⁹ Mag, warrgarwe Hēwandam hi jaaumienau bēeju jaaujerr wounta chadcha marau maach daúacha hootarr haawai marau k'ap'ā nám, chadcha tagam nem hamau jaaujerrjā hag hee hōbērju. Mua k'ap'ā chirám, pāraujā hagjö hamau jaaujerr hiek k'ap'ā nám; mag Hēwandam hiek hamau jaaujerran hīs hewag pawiajā k'īchag hee hōtdau paa dānāmjōta sim. Mag hōtdaujō sīewai, hag bālg hoo nāmjō Hēwandamau k'ōsimjōta wēnarraju haai nám, Cristo chi hedp'err garm p'īdag dānāluchē nám hora. Mag hich dānāubaichēm hedta, hedau

hăspa t'ʌnʌisiewai hag băag nem hoo nʌmjö, maach k'īrjugjā haardʌbaadeewai warrgar Hēwandum hi jaaujerr k'ʌnʌnau p'ā pratarrjā t'umaa k'ap'ʌ nlisiju.

²⁰ Magua k'ap habat: Hēwandum hiek hichdēucha hich hi jaaugienag hichdēu nem wauju jaauamua p'āpitarr chan hābmuajā hichdēu k'īrjuawai magjōo habaawai sīi hich k'ōchagpierr jaauju k'aba sim.

²¹ ¿Jāgwi? Warr p'āawaijā hich Hēwandum Hak'arau jaauamata p'ātarr haawaima. Hēwandum hi jaaugienau bălrjā sīi hamach k'ōchagpierr p'ām k'ōchgauta p'ābajierram. Hamaun hich Hēwandumau hamachig k'īrjug deemampierrta p'āmaajeejim.

2

Chad k'abam hiekta jaaujem k'ʌnʌn

(Jud 4-13)

¹ Cristo gaaimua k'odamnaan, hich jāg warr jōoingarwe hīchab maach jōoin p'ōbör hee Hēwandum hi chaar k'abamta jaaujerr k'ʌnʌn paraa harrjö, m̄ag hatagjā maestronaan hanʌmta pāar hee sēuk'a nem jaau nʌrrjēem k'ʌnʌn paraa haju. Mag nʌrrjēemn sīi chadam hiekjō nem jaau nʌmuata hōrau hamachdēu maach peerdlajem hiek hāk'a narrjā hisegpi nʌmuua warag hōor k'aibag wau wēnrraju. Mag sēuk'a wēnrramua maach t'umaam k'ʌnʌn peerdlaju hayaa hamk'īir maach Pör Jesuu hich t'ōpitarrjā chad k'abajim ha jaau nʌrrjēe haju. Mamʌ hinaata ham jāg wēnrramn, Hēwendumau dēgölp ham gaai mas hab k'aba mas haju.

² Hamau mag nem jaau wēnrram hūrwi, chi hāk'aajerr k'ʌnʌn k'apan ham higar wētwi, hamau nem k'aigbam wau nʌmpa dāi parhooba hamachdēu ham haig haju. Mag hāk'a nʌm hanʌm k'ʌnʌnpa mag t'ʌnʌm gaaimua, m̄ag chadam hiek maach peerdlajem hiek higwiata woun hēugarmjō k'aigba hiek'amamua, "Chadam hiek k'abam hāk'a wēnrraawaita mag hamachdēu hāk'a nʌm hanʌmjō k'aba nʌmgui" haju bigaaum k'ʌnʌnau.

³ Jāg pārag jaau wēnrram k'ʌnʌnan sīi p'atk'on hat'eepai bīe sīsid haawai, mag chad k'abam nempa jaau wēnrramua pāar k'ūgurnaa pāar juu heem p'atk'onpa haumaju. Mamʌ hamach mag wēnrram paar ham dau haug waupijuun, ya nawe Hēwendumau jaau wai sim haawai ya chadcha ham gaai mas haju dakpamam.

⁴ Ham k'āai hich chognaan hāgt'ar hich dāi hāba naajerr k'ʌnʌnjā hirua perdonaabajim haajem, pekau hee burrwai. Perdonajju k'āai warag hich haarmua k'īmie durr bark'ʌlīpāiwi hich mam k'īchag heeta cadenau jāk'a wai sim

hanaabá, hichdëu mág durr hi hagk'am hed "Mam hich mag náisiju" hamachigcha jawaag.

⁵ Ni warrcha hichdëu mág jéb hompaawai hag gaai híchab hőor paarpapitarr k'ɻnñjä hatcha hich dak'ir pekau pöoma hap'öbaadeewai Jöoirau perdonaabajim hanaabá. Sii warag döhäd póm bëepiwi, mág durr t'üppäiwi, hőor hamach k'aibag hee t'anarr k'ɻnñ t'umaa hödubpäijim haajem. Hääba ochopaita peerdatk'ajim hanaabá, jöoi Noé hich hñli däi maimua hich chaain seis narr k'ɻnñpai, hich mag jöirauta hich paarmua deeum k'ɻnñagjä hich dënjö hajap'a Hëwandam dau na nem waapi jaaujerr haawai.

⁶ Hëwandamau híchab p'öbör dau numí narrjä hörpäiwi warre k'ɻrr mep'örr happaita bau joppijim hanaabá. Mak'ɻnñ p'öbör Sodoma hajim haajem, Gomorra däi. Hëwandamau ham däi magtarran, hamach mag k'aigba t'anarr gaaimua hewag pawiajä hich mag nám k'ɻnñan hich hagjö k'aigba haju t'umaam k'ɻnñag k'ap hamk'ir hajim.

⁷ Mamä warm k'ɻnñ däi magtarra, jöoi Lodjä hich dau na hajap'a k'itarr haawai, Hëwandamau hi dau haug k'augwi ham däi p'aapäiba, häu k'aigpér haujim haajem, warm k'ɻnñau hich daar mag nem k'aigbam wau námjä ham dënjö haba haajerr haawai.

⁸ Mag, jöoi Lod däi ham hee sïerrjä, hamjö k'aba, sii mag hed hëepierra hamau nem wau t'änámjä hoonaa ham parhooba hiek'a t'änámjä hürwi warag gaai machaagata haajeejim hanaabá.

⁹ Magua, har hich hat'eepai nem wau nám k'ɻnñta maach Pör Hëwandamau hoowai pekau hee burrjöjöo haadëp haawain, hichdëuta häu k'aigpér haaujem. Mamä k'aigbam k'ɻnñan deeu hich bëem hed mág durr hi hagk'awi warag ham k'aibag wawaagta sii p'ë wai sim.

¹⁰ Har jäg t'um hamach k'õchagpierra nem waum k'õsinaa Hëwandam juua t'eegjä högk'aba haajem k'ɻnñ gaaita härcha Hëwandamau mas hab k'aba mas haju. Jäg pärag sëuk'a nem jaau nám k'ɻnñan jäg k'ichagnaa k'ir nagjä chuk'uta sïsidäm. Maguata leinaan hamach k'ääjua t'eeg sïsidäm k'ɻnñ higwiajä warag ham serbiibag p'ëmaajem.

¹¹ Ham k'ääj Hëwandam chognaan juua t'eeg härpainaa hiek t'eeg sïsidäm k'ɻnñaujä jürr ham dënjö leinaan hëugar mag k'aigba hiek'aba haajem.

¹² Maach k'apeen jäg hiek'ajem k'ɻnñan sii nemchaainjöta t'änäm, bñrjä k'irjugjä chuk'u. Maguata nem hinag pöd hamachdëu k'augba haawaijä warag parhoobata hiek'apximaajem. Jägäm k'ɻnñan hamach mag nám gaaimua hamachdëupaita Hëwandamag hamach mod hñmk'a

nʌm̥jö naawai, sīi nemchaain hōtpaanaa k'eechjemjöta haju Hēwandamau ham d̥ai,

13 hamachd̥ejā hamach k'apeendam dau hap'ʌʌ hapijerrjö. Hamachigan honee nʌm hanʌm, jāg hamachd̥eu k'ōchagpierr hat'uucha haawai. Pāar d̥ai p'iesta waauwai t'ach bipöm k'önaa döjä dö nʌm gaaimua k'ëch t'ʌnʌisip haawai, pāachta wajap k'īir naau naabahab, hōor daar jāg nʌm gaaimua. Pari mag pāar k'īir naau nʌm chan ham gaai mas k'aba, sīi warag honee nʌm, hamachigan pāar d̥ai nem hagchata wau nʌm hanʌmua.

14 Hamach mag naawai, hʌlin hoowaijā warre hag d̥ai k'āiju k'īirjugta k'īirjuajerram, mag pekau wauba hak'imjā haba. Mag naawai Hēwandam hiek gaai hubʌ k'aba k'it'ëem k'ʌʌnagjā hamach dēnjöta waupiju hēk'aajerram. Mag sīsidʌmʌn hīchab Hēwandamau nem k'ōch k'abam hat'eeta wʌrppa sīerrjëem. Jāgʌm k'ʌʌnan ya sīi hich Hēwandamau hisegju k'ʌʌnau.

15 Hamach mag t'ʌnʌm gaaimua ya chi hok'oomta t'ʌnʌm, Hēwandam haarcha hōbéraag nem wauju k'ap'ʌ narrta sīi hamach k'ōchagpierr wēnʌrraawai. Warr nawe haajeewai Beor k'ararr hiewaa Balam chi Haai hi jaaumieu harrjö, parhooba nem k'aigbam wau nʌm gaaimuapata p'atk'on hauju hēk'aajerram.

16 Pārau k'ap'ʌ nʌm, Balamau hich hiek hūrba habaawai, Hēwandamau burroogta hirig hiek'apibaawai, hich nem-chaaíupai Balamag woun dēnjö hiek'ajim, Hēwandam hichaaur nem waum hig sīerr waupimaaugau.

17 Pāar hee mag maestronaan hanʌm k'ʌʌnan, sīi noseg cheegpamjö hedjā k'īt'ʌnarrta p'ūu haaisirbapäaiwai chëba sīi hōor k'ūgurpäijemjöta sīerrjëem, chadam hiekjöo jaau nʌmta sīi sēuk'a wēnʌrraawai. Wa magba, jāgʌm k'ʌʌnan sīi dösig chaai jʌʌubaadëmjöta sīsidʌm. Mamʌ hamach mag nʌrrjëem gaaimuata, meewaijā Hēwandamau k'īchag hee bark'ʌʌpäiwi hich mampaita wēnʌrrapiju, hōbéraajā k'augba.

18 Hamau mag nem jaau wēnʌrrʌm hūrwain chadcha nem hūrimʌgma; mamʌ mag jaau nʌmʌn sīi parhooba dau lōkōo hamach nem wau wēnʌrrarr jaau nʌmuata hōor k'ūgur nʌm. Mag nʌmuata hamach k'aibag pʌawi heeu hāk'awi hagt'a Hēwandam hiek gaai hubʌ k'aba k'it'ëem k'ʌʌnjā hamachig paa hauwi hūwaai hārpäimaajem.

19 Mag nʌmta hi wajaugan, "Maar hiek hāk'ak'iin, tag chik'amnauta pārag nem jajaau haba pāachd̥eupaita pāach k'īrau nem wauju" ha jaau sīerrjëem. Mamʌ mag nʌmʌn hamachjā mag hamachd̥eu nem parhooba hamach k'ōchagpierr nem wau nʌmuata, woun hamach k'āai hārpai sim dēnjö p'ēet'ʌg wai nʌmta mag ham chan chik'amnaan

chognaan k'abam haajem. Pari pāadē hūrbat: Maata pārau hārcha waum k'ōchk'aajem k'ai, magan maata pāar k'āai hārpai simjō sīewai maguata pāran woun dēnjo hich chogk'a wai sim.

²⁰ Har maach Pōr hanaa maach peerdāajem Jesucristo k'augwi hamachdēu nem k'aigbam waaujerrjā hisegpāiwi hāu hajap'a nāisiercta, deeu hūwaai warram k'īirjug k'aigbam hauwia magāmāgta hādāraa hamach hārpapiewain, warr Cristo k'augba haajeewai hamach naajerr k'āaijā warag hat'uuchata nāisiejem.

²¹ Jāgām k'ānnau warrjā māg k'ādau chaar hich Hēwandam haar mapiejem hiek hūrbamuan, hajapcha hak'am, jāg sīi k'ūchpai hāk'awi tag hich Hēwandamau jaau simjā wauba parta hāk'aju k'āai.

²² Jāgām k'ānnan, hōrau jaaujem hiek'ōoin, saakiu hich chāgapaita deeu k'ōbaimamjō nām. Wa magbam k'ai, k'ūs hajap'a domeerpinaa sīubarm bārre deeu hich k'at'ajemeerjem hee pārbaba k'abaimamjōta sīsidām, Hēwandam hiekta hisegwi warr hamachdēu nem k'aigbam waaujerr heeta deeu nāisiewai.

3

Cristoon bēeb k'aba bēeju

¹ Keena, Cristo gaaimua māchdēu pāar k'ōsi chitaawai māg k'urau ya biek numí pam pārag hēsap p'ā deepāi chirām. Hich māg gaaijā napem gayamjō pāar wawí chirām, nem hagchata k'īirjumk'īir.

² Pārag k'īir heyaa hapim k'ōsi chirāman, warrgarwe Hēwandamau hich hi jaaumk'īir jār hautarr k'ānnau jaaujerrta k'īir heyaa hapi chirām. Mag nām dāi hīchab hich maach Pōr hanaa maach peerdāajem Cristooucha jaau pāawi jūrr maach hichdēu jār hauwi pāitarr k'ānnaucha pāachig jaautar-rta hagjō k'īir heyaa hapim k'ōsi chirām.

³ Hajap'a hūrbat cha mua jawaagpam. Māg hatag paawai māgta t'ānnāisiju: Ya Hēwandamau māg durr hi hagk'aju gayaa paawai hōrau hamachdēu nem waum k'ōchagpierr parhooba nem k'aigbamta waum k'ōchk'anaa chi hāk'a durrum k'ānnjā wau hiek'aa neeme sīsid haju.

⁴ Mag chik'am wau hiek'amamua hamau, "Pāar hiek mag Cristo deeu bēeju hajim hanāmta, ḥjāga jāg bēeba k'īir waaurdābaadēma?" haju. "Bēeba nām hee ya maach jōoinjā hōdubjim; magāmājā barchēbam. Warr Hēwandamau māg jēb hompaatarr haigmua t'um chigjā haba hich magpai sim" haju, chik'am wau hiek'amamua.

⁵ Mamā jāgām k'ānnau chan warrgarwe Hēwandamau hich hiiuta māg jēb hedaujā dāi hompaatarrjā hāk'amap'a nām.

Hamaun hīsjā hagt'a warrgarmjöta simpii nām. Hamau hāk'amap'a nām, dōjā happai pālrk'oo wējorr heemuata jāsargjā hōbeerpi hauwi hich hag dōoupaita māg jēb gaai nem t'ānāmjā t'um hāu hiiu wai sīepitarr.

⁶ Ham hiek mag nem t'um hich hag'ta maach dau chaaurraajā k'aba sim hanām, magan Hēwandamau dōhād pōm pāiwi hich hag dōoupai māg durr gaai nem t'ānarr t'um k'ēchpāitarrjā ?k'an hajimma? Magtarr chan bālrjā cambieba harrpá?

⁷ Mamā cha maadēu hedau hoo nām dāi cha maach bā dānālu nām jēb chan maagwaimjō deeu dōhādauta hālrppāig k'aba, hich maagwaijā hich hiek'auta magpierrjō hōtdaúa jēraagta sīi wai sim Hēwandamau, hichdēu māg durr hi hagk'awi hich dau na k'aigba wēnārraajerr k'ān hich mag dau haug wau wēnārraju jaaubarm hedta jūrr hōtou deepāaig.

⁸ Mag nām dāi pāadē k'īir heyaa habat keena. Māchdēu pāar jāsene chitaawai pārag pālaba jaau chirām: Mag hi da bēebam hawia hoob hi nāba hamiet. Maach Pōr Hēwandamagan māg k'āai hāb k'ēubaadēmān, mil añosjöta sim; maagwai mil años jūrr k'āai hābpaimjöta sim. Maachigta da bēeba sim, pari hichigan hatcha jōp'ēe sīewaita nā sim, hōrag hich hiek hāk'amk'īir.

⁹ K'ar hōrau jaaujemjō māg hi da bēeba sim chan mag hichdēu nem magju hatarrjā hāsie wauba haajeewai k'abam. Jāan hichdēu hiwiir hābjā hok'oopimap'a sīewai hich bēe nām hora t'umaam k'ānāu hāsie hamach k'aibag hisegwi hichig chugpaapi jēeumk'īirta jāg da bēeba sim.

¹⁰ Mamā jāg sīi hawia hich bēem hedan dēgölp hōrau nem jīgk'abaichēmjō dēgölpeta dānāluchēju. Magbaawai hedjā hee maach jāp'ierraa hārlgrālmjō hat'amua warre hedaujā chukk'u haadēm dāi hedjā hee nem nānāidāmjā t'um hōtdaúa bāludubwi chugpaju. Magbaadeewai māg jēbjā hīchab hag gaai nem t'ānām dāi t'umaa juau nem waumatarrpa p'aadubwi chukk'u hapāiju hich Hēwandamau.

¹¹ Keena, hichdēu hōor hi hagk'am hed māg durr gaai magta haju k'ap'ā naawai, hi dau na hichdēu k'ōsi simjō hi hat'eepai nem waunaa hāba hirigpaita hee haju haai nām.

¹² Chadcha Hēwandamag pāach hawaan bēepim k'ōsita hi bēeju nābat. Hi mag jōpai bēemk'īir, hichdēu k'ōsimjöta habat, bigaaum k'ānagjā hi k'augpiju hēk'a nāmuia. Mag pierrum hedan, hedaujāan hag hee nem t'ānāmjā dāi warre hōtk'ierr pechgau bālumaju.

¹³ Chadcha magjup mamā, maach chi hāk'a nām k'ānagan, Hēwandamau hedjā hiiur dāi jēbjā chi hiiurta deeju ha sīewai, haata nā nām. Mag durr hiiur gaai chan māg durr jōoi

gaai haajerrjö k'aba, nem t'um t'ʌnʌmjā hajaugnaa t'umaam k'ʌnʌnau nem hagchata haajeeju.

¹⁴ Cristo gaaimua k'odamnaan, maguata muan pāragan Hēwandamaau mag maachig durr hiiur deeju ha sim hed pa nʌm hora, pekau chuk'u wēnʌrrajuuta hēk'anaa t'umaa k'ōinaa wēnʌrrat ha chirʌm, maagwai dēgölp hich dʌnʌlʌubaicheewaijā pāach hajap'a nʌm hoochëmk'īir.

¹⁵ Mag nʌm dāi hīchab chaig mʌchdēu jaau chirarrjö k'ap'ʌ habat: Jāg maach Pör Hēwandam da bēeba simʌn, hich bēeju nawe hich hiek hāk'awia hāu peerdʌtk'amk'īirta jāg da bēeba sim. Hich mag hiek higwi maach k'od jōoi Pablooujā hich hagjö ya pārag jaaupāijim, hichdēu hēsap p'ā deepāitarr gaai. Jāg hirua pārag jaaupāitarran, hīchab hich Hēwandamaau hirig k'īirjug deetarrauta pārag jāg p'ā deepāijim, k'ap hamk'īir.

¹⁶ Hirua hēsap deepāimarr gaai pogk'a nem jaau sīsidʌm chadcha p'it'ur sīsidʌm, k'ani jaau sī ha k'ap haag. Mamʌ hichdēu hēsap p'ā deepāpāik'ampierr ya hirua pārag jāga wēnʌrraju haai nʌ ha jaauwi sim, mag deeu maach Pör Jesucristo bēeju haawai. Mag hirua nem jaau sim pogk'a p'it'ur sīsidʌm haawaita, chadcha meraam k'ʌnʌnaun maimua mʌg hiek hamachdēu hāk'atarr gaai hubʌ k'aba nʌm k'ʌnʌnaun warag chaaaurta jaaujem, tagam Hēwandam hiek p'āk'a sīsidʌm hamachdēu parhoob jaaujemjö. Mamʌ hamau Hēwandam hiekta jāg parhooba jaau nʌmuʌn, wir haig hamach k'īrauta Hēwandam juu machag jʌr wēnʌrrʌm.

¹⁷ K'odamnaan, mag maestronaan hanʌmta sēuk'a nem jaau nʌrrjēe haju k'ʌnʌn bēejujā ya mua pārag hag nawe jaau-tarr haawai pāach heejā magju nawe k'īir k'ap'ʌ habat. Jāk'ʌn hōor k'aibgam k'ʌnʌn k'abahab, hamach jāg nʌrrjēem gaaimua. Magba hak'iin heeu jāg parhoob nem waunaa parhoob nem jaau jēedʌ sīerrjēem k'ʌnʌnaun pāach k'ūgur hamachig paa hauwia pāachdēu hāk'atarr hiek gaai hāu hubʌ narrta deeu hewag wētduk'am.

¹⁸ Magju k'āai maach Pör hanaa maach peerdlajem Jesucristota hajapcha k'ap'ʌ haju hēk'a nʌmuata warag pāachdēu hāk'atarr hiek gaai k'īirjug bāauju hēk'abat. Hichta hich mag chi juu t'ierrk'a siewai mʌg hatag pawiajā hich mag hirigpaita t'umaam k'ʌnʌnaun hee hapim k'ōsi chirʌm.

Mʌgdampai hajim pārag jaaupāim hig chirarr.

Pedro

1 JUAN

Nacharam h̄esap Juanau p'ā deepāitarr

K'aíu p'ājī. Mag carta jūrr Juan chi Jesuucha hich dāi n̄lrramk'ir j̄ar hautarrauta p'ājim; hajapcharan Evangelio de San Juan p'ātarr wounauma. San Juan gaai hirua jaaujim, jāga h̄äu maach peerdlaejē; mam̄ jūrr mau mag hich carta nacharam gaai jaaujim, jāga mag ya h̄äu peerdawi n̄lm̄jā maadēu k'ap'ā haajē. Jōoi Juanau mag cartadam p'āawai ya jōoiraaj k'itajim haajem.

Chijā k'ān hat'eeta p'ājī maimua k'an jawaagta p'ājī. Juanau mag nacharam carta p'āju nawe año k'apan Cristoou maach peerdla haaujem hiek'an ya h̄oor hee haaidla wējoojim haajem, durrpierr. Mam̄ mag n̄lm̄ hee h̄ichab hich maagwaiweta sīi Cristo hiek hawi parhoob nem jaaujem k'ān k'irjug dāita waaurēu jaau n̄lrrjēe hajim hanaabá. Mak'ānau jaauwai maach mor mag siman Hēwandamau hoowai nem hāk'āraaga simgui haajeejim hanam. Magua hamag chan pōd Cristo h̄oor k'ir t'egwi wounag paju k'aba s̄ejim hanaabá. Mag wounag pawi maachjō mor paraa n̄lrram haiguin hamagan Cristoon sīi hich pekau heeta n̄lrramjō s̄ejim hanam. Mag hamau jaau wēnrrarr hāk'apimaaugau Juanau jūrr hamag, "Cristoon chadcha woun hajim, hí maachjō hich mag s̄ebajieb" ha jaaupājim haajem (1:1-3; 4:1-3).

Maagwai jūrr hāaur k'ān mag s̄euk'a wēnrrarr k'ānau jaauwai Jesuun sīi maachjöpaita s̄ejim haajeejim hanam; mam̄ mag hichpai Hēwandamk'a s̄ierram hanamta hamau hāk'aba haajeejim haajem. Hamau mag parhoob nem jaau n̄lm̄ hee, jūrr Juanau chi hāk'a durrarr k'ānag, "Jesuuta warrgarwe hich Hēwandamau hichdēucha j̄ar hauwi maach peerdla haumk'ir pāiju haajerr Cristo k'abahab" haajeejim hanam, "hichta chadcha Hēwandam Hiewaa" (1:3,7; 2:22-23; 3:23; 4:15; 5:1,20).

Juanau chan mak'ān dēnjo parhoob nem jawaag k'aba maadēu Hēwandam hajap'a k'augwi hi dēnk'a n̄lisiwain hāba hi hipieraanaa hichdēu k'ōsimjō wēnrrraajem ha jawaagta mag h̄esap p'ājim. Magta wēnrram̄ maadēu chadcha hich Hēwandamjā k'ōsinaa, dich k'apeenjā k'a k'ōsi, mag n̄lm̄ dāi h̄ichab sīi parhooba dichdēu nem waum haig nem wauba hap'ōbaadēju (1:6-7; 2:4-6,9-11,28-29; 3:4-10,23; 4:7-8,20-21; 5:1-5).

¹ Warr nem t'um hompaawaiwe sīerr higwiata mua mág hēsap p'ā chirám, tagam k'lan hich Cristooucha jar hautarr k'lan dāimua muajā mäch jāglucha hūrwia mäch daúacha hootarr jawaag; maachdēuta maach daúacha hoonaa maach juacha hi gaai parjim. Wajapcharan magan har hāgt'ar hōor höberpiejemma, hich Cristo; hi higwiata mua pārag mág hēsap p'ā chirám.

² Mag hichdēuta hōor Hēwandam haar höbeerpiwa hich mag hiiupiejemán warrgarwejā hich Haai dāita sīejeejim; pari magtarrta dau daaucha hich hoopien bēewia marau maach daúachata hi hootarr haawai maachdēu hootarrta jaau nám.

³ Mag maach daúacha hoowia maach jāglucha hūrtarrpa pārag jaau námán, mág maachjā hich Jöoi chaar dāijā k'apeerk'anana chi Hiewaa Jesucristo dāijā k'apeerk'a námjö hīchab pāarjā maach dāi k'apeerk'anana hōor hābpaimjö naamk'irau.

⁴ Mag t'um hēsap gaai mua p'ā deepāi chirámán, pāachdēujā cha mächdēu jaaupāi chirámjö habaawai warag pāach honeecha hamk'irau.

Hēwandaman hōtdauu

⁵ Pārag jaaumk'ir hich Jesucristooucha marag jaautarr hiek'an mágau: Hēwandaman hōtdau paa dānámjö hararaata sim; hi gaai bālrjā pekau chuk'u sīewai hi sim haig chan bālrjā k'ik'isupajā k'aba sim.

⁶ Hi mag sim dāita maachin k'apeerk'a nám. Pari mag hi dāi k'apeerk'a námta maachdēu nem k'aigba wau nám gaaimua k'ichag heeta wēnárrámjö nám chan magan maachin sēuk'aawaita mag hi dāi k'apeerk'a nám ha hiek'a nám. Mag nám dāi hīchab maachdēu nem waauwaijā k'aigbata wau námán magan parta mag hi dāi nám ha hiek'a nám.

⁷ Pari hich jāg Hēwandamjā pekau chuk'u hararag heeta sīejemjö maachjā hīchab pekau wauba nám gaaimua hararag heeta wēnárrámjö námán, magan Hēwandamau dich k'apeen dāijā hōor hābamjö hō hāba hapinaa hīchab hichdēu hich Hiewaa Jesucristoog hich bag maach kōit hārtarrauta maach k'aibagjā t'umaa chugpaapiejem, hich jāg dōou memerk'ög hlawai chugpaajemjö.

⁸ Maadēuta dich higwia bālrjā pekau chuk'um ha námán, chadcha pekaupanta mag pekau chuk'um hanaawai, maachdēupaita wir haig maach k'ügur nám; mag nám haig chan chadam hiekjā k'augbata nám.

⁹ Pari chadcha dich pekau pōm nám k'ap hirigta chaigpanaa dich k'aigba habarm jaaumán, magan chadcha Hēwandamau nem hagchata waaujeewai hagpierr maach k'aibagjā t'um chugpaapäimaju.

¹⁰ Wa sīi k'āijā maadēu maar chan bñlrjā pekau wauba haajem ha hiek'ak'iin, magan jūrr maadēu hich Hēwandumta sēunemeg p'ē nām, hi hiek mag maachin t'umta pekau pōm k'it'ēem haajeewai. Mag nām haig chan magan maadēu hi hiek hāk'abata nām.

2

Cristoou maach kōit hiek'aajem

¹ Keena, pāar t'um mua māch chaainjō daupii wai chitaawai pārag k'ap hamk'ir māg hēsap gaai māgta jaaupāi chirām, mag k'ap'ā hap'ōbaadeewai pekau waum hugua. Pari māg jaaupāi chirām hāba, hāb k'āijā pekau hee burrmān maach abogado wai nām, Hēwandum chi Haai dāi maach kōit hiek'aajem; ma Jesucristoou. Hirua hōor dāi hagpierraas hichdēu k'ap nem waaujeewai maach dāijā hagjō haju.

² Jesucristota maach pekau kōit hādlraa hich t'ōopijim, mag hich t'ōopibarmua maach pekau happaijā k'aba t'um hich hiek hāk'a nām k'āan dēnpa Hēwandumau chugpaap'imamk'ir.

³ Maachta Hēwandumau nem jaau sim hipierraas nāmān magan chadcha maadēu k'ap'ā nām, ya maach hi dēnk'a nām.

⁴ Pari hābmua k'āijā "Māan hi dēnēu" ha sim, pari mag simta bñlrjā hirua nem jaau sim hipierraas k'aba simān magan sīi sēunemgau hich hiiupaita mag hi dēn ha nārrām; magan maguajā hagt'a chadam hiek k'augbata sim.

⁵ Pari jūrr maach hi hipierraas nām k'ānnaun chadau chadcha wajapchata hi k'ōsi nām. Mag hi k'ōsi nām gaaaimua maadēu k'ap'ā nām, chadchata hi dēnk'a nām.

⁶ Hiin Hēwandum dēn haawai hi dāi chirām ha sim wounan chadcha māg jēb gaai haawai hich Cristo nārrajerrjöta nārraju haai sim.

Hiek Hiiur

⁷ Cristo gaaaimua k'odamnaan, cha mua pārag jāga haju haai nāha jaaupāi chirām chan hiek hiiurcha k'abam. Māg hiek'an har nawe pāachdēu warrcha Jesucristo hiek hāk'a p'ōbaadēwe hūrtarr hiekpai; wajapcharan dich k'apeen k'a k'ōsi hapi jaau sim hiekma.

⁸ Mag nawe pāachdēu hūrtarr hab mamā mua māg p'ā chirāmān, ya tag warrgar pāach k'ichag hee naajerr k'āan k'aba hararag chaar heeta hich Cristo dāicha naawai, hichiita pāar hat'eyan chi hiiurk'a sim. Magua hich Jesuu hich k'apeen daupii haajerrjö pāraujā hagjō pāach k'apeen daupii wai nām.

⁹ Hābmua k'āijā Cristo dāi sīewai hararag hee sim ha sim, pari mag simta Cristo gaaaimua hich k'odk'a simjā hoomap'a sim chan magan maan hagt'a k'ichag hee sīewaita mag sim, bñlrjā maach peerdāajem hiek k'augba.

¹⁰ Magarrau har chadcha Cristo gaaimua hich k'odk'a t'ʌnʌm k'ʌn n t'um daupii wai sim wounan chadcha hararag heeta k'ajap'a nʌrrʌmjö sim, bʌlrljä k'aibag waujujä k'irjuba.

¹¹ Pari magba har Cristo gaaimua dich k'odk'a k'ērʌmjä hoomap'a wai simʌn hagt'a hich mag k'ichag heeta simjö sim; hich mag sim gaaimuata dau k'isumjö nʌrraawai pekaúa hich hēudʌ harrumjö simjä k'augba sim.

¹² Keena, har hewaa Hēwandam hiek hæk'a nʌm gaaimua hagt'a chaainjö k'it'ëem k'ʌn, Hēwandamau Jesucristo gaaimua ya pāach pekau perdonaabarm pārau k'ap'ʌ naawaita mʌg hësap pārag p'ã deepäi chirʌm.

¹³ Keena, pāachdëu Hēwandam hiek hæk'atarr gaai hubʌ nʌm gaaimua ya chi jöoink'a nʌm k'ʌnjä hagjö warrgar nem t'um hompaawaiwe s̄ierr hag Hēwandampaita pārau k'ap'ʌ naawai pāragjä mʌg hësap p'ã deepäi chirʌm. Maimua pāar har Hēwandam hiek hæk'atarr hagt'a därrächa k'aba nʌm gaaimua s̄i hewaa jöoinpagk'amam k'ʌnjö nʌm k'ʌn, pāraujä ya hagjö chi dajäumie nem k'aibag s̄ierram pāach garmua pödpäwi nʌm haawaita pāragjä hagjö mʌg hësap p'ã deepäi chirʌm.

¹⁴ Deeu hūwaai pārag jaauk'im: Hagt'a chaainjö k'it'ëem k'ʌn, ya pārau Hēwandam pāach Haaik'a simjä k'ap'ʌ naawai, pārag mʌg hësap p'ã deepäi chirʌm. Jöoinaan, warr nem t'um hompaawaiwe s̄ierr hich hag Hēwandampaita k'ap'ʌ naawai pāragjä mʌg hësap p'ã deepäi chirʌm. Hēwannaan, pāraujä pāachdëu Hēwandam hiek hæk'atarr gaai hubʌnaa pāach t'är heecha wai wénrrʌmuha hīchab chi dajäumie nem k'aigbam waupiejemjä pāach garmua pödpäwi naawai pāragjä hagjö mʌg hësap p'ã deepäi chirʌm.

¹⁵ Magua ya chi jöoinag hawiajä pārag mag chirʌm: hoob pārau s̄i mʌg jēb gaai parhoobam k'ʌn nau hamach k'ōchagpierr nem waaujemʌgt hee hamiet. Hābmua k'āijä magʌm nem waujuuta hārcha k'irju sim k'ai, magan magua chan jūrr Hēwandamta k'ōchk'aba sim.

¹⁶ Mʌig heegar jäg dichdëu nem k'ōchagpierrta nem waum k'ōchk'abaadëp haajem k'irjug, wa nem dich dawagaa hoowaijä dich dēnk'apim k'ōsim k'irjug maimua har p'atk'ondam paraam k'ʌnjä hāba haata t'öbaadëp haajem k'irjug chan hich Hēwandamauta dee sim k'aba s̄i hich mʌig heegarm k'irjugpaiu.

¹⁷ Pari mʌg jēb gaai jäg hōor pekau waupieg nem k'aigbam pōm t'ʌnʌmʌn mʌg durr hōm hed t'um däi chugpaju; pari magba jūrr har Hēwandamau k'ōsim nempaita waaujem k'ʌnnan chad hich Hēwandam däita hich mag nlisiju.

S̄eu paraam k'ʌn maimua s̄eu chuk'um k'ʌn

¹⁸ Chaaina, mág durran ya hich heegar paju hora pabaadém. ¿Párau hürba haajé, anticristo bëeju hanám? Ya mágwaiwejá maach Cristo chaar hoomap'anaa hi higar k'aba hiek'aajem k'án nám, anticristonaan haajem k'án. Hőor sëuk'a jág nárrjéem gaaimua ya maadéu k'ap' nám, chadchata ya mág durr heegar paimá sim.

¹⁹ Pari jág nárrjéem k'ánnaan maach heem harr k'ánnpaita hís jág Cristo higar k'aba hiek'a nárrjéem; mag maach heem k'án hajieb mamá, ham chadcha maachjö Cristo dén k'abajierram. Ham chadcha maachjö Cristo dén harr hak'iin hagt'a maach dái hogdába wénárrak'am. Pari juaujö hich Héwandamau jágpi simán, jāan maach hee maach k'apeen hanám k'ánjá chadcha Cristo dén chaar k'aba námta jág nárrjéemjá merag chuk'u k'ap hamk'írau.

²⁰ Pari páragjá Cristoou hich Héwandam Hak'aar chaar deetarr wai naawai mua k'ap' chirám párau jágabaj. Mag párau chadam hiek k'ap' naawai jág warm k'án dénjö hi hichaaur habaju.

²¹ Magua mua párag mág hésap p'á deepái chirám chan mag párau bálrjá k'augba naawai k'abam; mag k'áai párau chadam hiek k'ap' naawaita párag mág hésap p'á deepái chirám. Mag nám dái párau k'ap' nám híchab, har chi sëuk'a nem hígk'aajem k'án chan chadam hiek hák'aajem k'án heem k'abam.

²² Párau k'ap' nám chijá hágá chi sëumie chaar. Chi sëumie charan, har Jesús higwia "Já chan Héwandamaucha jár hauwia páitarr Cristo k'abajim" ha hiek'aajem k'ánnaau. Hich magám k'ánnpai k'abahab anticristonaan, hamach garmuata Cristo dái hiekk'ór hautarr k'án; hich hak'ánnpaiu híchab Héwandam chi Haai hiekjá hák'aba, hi Hiewaa Cristo hiekjá hák'aba haajem k'án.

²³ Har chi Héwandam Hiewaa Cristo hiekjá hák'aba simuan waragta Héwandam chi Haaijá hiseg sim; magarrau har chadcha Héwandam Hiewaa Cristo higar simán chadau híchab chi Haai dái jág k'apeerk'a sim.

²⁴ Maguata muan páragan warrcha páachdéu maach peerdajem hiek hák'atarrta hich mag páach t'áar hee wai naapi jaau chirám. Jág maach peerdajem hiekta párau páach t'áar hee wai nám, páachchajá híchab Cristo dái k'apeerk'anaa chi Haai dái jág hich mag k'apeerk'a wénárraju.

²⁵ Hich Cristooucha jaauwaijá maachin hich dái hich mag p'ë wai nárraju ha jaaujim.

²⁶ Jág sii páach k'üguraag hék'aajem k'án gaaimuata mua párag k'ap hamk'ír mág p'á deepái chirám.

²⁷ Pari párau hich Héwandam Hak'aarta páach t'áar hee wai naawai muata párag jaauju k'aba chirám, mag páar t'áar hee

simuata hichdëu k'ap pārag jaaumaawai. Hirua nem jaau sim chan sëuk'aa k'aba chadcharau. Maguata hich chi Hēwandum Hak'arau pāachig jaaujemjö Cristo däita hogdaba hich jāg n̄lisit.

²⁸ Chaaina, deeu p̄aabaa muan pāragan, Cristo däita hogdaba n̄lisit ha chiram, maagwai deeu hi bēewajā hi högk'aju k'āyau warag chigag chuk'u hi däi naag.

²⁹ Pārau k'ap' n̄am, maach Pör Jesucristoou nem hagchata hichdëu k'ap nem waaujem. Maagwai hīchab k'ap' n̄am haju haai n̄am, t'um nem hagcha nem waaujem k'ānnjā hagjō Hēwandum chaaink'a n̄am.

3

Hēwandum chaaink'a n̄am k'ānnjā jāga n̄a

¹ Keena pāadë k'īrjubat jāga Hēwandummaa maach k'ōsi sī: mag hich garmua maach k'ōsi siewai hirua maachig hich chaain ha t'īrju haai sim, maach chadcha hich chaain haawai. Sī har parhooba hi hiek hāk'aba n̄am k'ānnau chan hich Hēwandum Hiewaa m̄ag jēb gaai sīet'uurwajā pōd hi k'aug hauba harr haawaita hīs m̄ag maach Hēwendummaa hich chaaink'a wai simjā pōd k'augba n̄am, jāga hawia mag n̄a.

² Cristo gaaimua k'odamnaan, ya maachin chadchata Hēwandum chaaina. M̄agwaiwe chan maadëu k'augba n̄am, jāga n̄lisiju k'ai m̄ag hatag pawiajā; hāba maadëu k'ap'āmjö n̄amn̄, Cristo dānālubaichēm hed maach hichjö hap'ōbaadējupaita k'ap' n̄am, ya mag hedan dau daau k'īrchata hi hoop'ōbaadēju haawai.

³ Pari t'um mag hamach daúacha hi hooju k'īrju n̄am k'ānnan m̄agwaiweta wajap'a naaju hēk'aajem, hich jāg Jesucristojā k'aibag chuk'u wajap'ata sīerrāmjö.

⁴ Hēwendummaa hoowai nem k'aigbam t'um pekau haawai t'um har nem k'aigbamta waaujem k'ānnan pekauta wau n̄am.

⁵ Pārau k'ap' n̄am, Jesucristo m̄ag jēb gaai bēewai m̄lig heegarm k'ānn pekau chugpaaju jāraanta bēejim, hichjö pekau chuk'u paapāimaag. Maadëu k'ap' n̄am, hī bālrjā pekau chuk'u k'itam.

⁶ Magua har hi däita hich mag k'apeerk'a wēnārram k'ānn chan hich mag pekau hee wēnārraba haajem. Pari magba har hagt'a hamach pekau heeta hich mag wēnārraajem k'ānnau bālrjā hi k'augba naawaita mag wēnārraajem.

⁷ Chaaina, ni hiwiir hābamāgjā hādāraa pāach k'ūgurpimiet: Hōor wajap'am k'ānnau nem hagchata waaujem, hich Cristojā woun wajap'am haawai;

⁸ pari magba har pekauta wau n̄am k'ānnan mepeer dēn haawaita mag n̄am, hich chi mepeerjā hich warrgarwe hich

mag pekau wau sīerraawai. Wajapcharan hich Hēwandum Hiewaa m̄ag jēb gaai bēetarran, mag meperau hōor k'ūgur wai simua pekau hee preso p'ē wai sīerrjō narr k'ān hi jua chaaaur weeuk'ap̄yaanta bēejim, tag meperagta maach hārpai hapi-maaugaū.

⁹ Chadcha Hēwandum Hak'aar hat'am gaaimua hūwaai t'aabatarrjō haadēm chan tag hich mag hich pekau heepai n̄rraba haajem, ya hich Hēwandum deebarm k'ūirjugta wai sīewai. Wajapcharan mag Hēwandum chaak'a sim haawaita ya tag hich pekau hee n̄rraba haajem.

¹⁰ Har nem wajap'am wauba ni dich k'apeenjā k'a k'ōchk'aba sim chan Hēwandum dēn k'aba sim. Mag gaaimua hīchab k'ap'ā haajem, chijā k'ānta Hēwandum chaainā maimua chijā k'ānta mepeer chaainā.

Hagdaujō dich k'apeen k'a k'ōsi nām

¹¹ Keena, warrcha pārag maach Pör Jesucristo hiek jaauwai pārau hūrtarren hagdaujō dich k'apeen k'a k'ōsita hapi jaaujim; ma hajim pārau nacha hūrtarr hiek.

¹² Magua maach chan pōd Caínjō k'aibag haju k'aba nām. Cainau mepeer higarta sierr haawai hich heeum t'ōop̄āijim. ¿K'an jāgwi hirua mag hich heeum t'ōojī? Hichdēu nem k'aigba wau sim daar hich heeumua hich k'āai nem wajap'a wau sim Hēwandomaujā wajap'a hoo sīerr gaaimuama.

¹³ Cristo gaaimua k'odamnaan, jāg Cainau hich heeum hoomap'a harrjō Hēwandum hiek hāk'aba nām k'ānnau jūrr pāachdēu hāk'a durrum gaaimua pāach hoomap'a haawai, hoob magām gaaimua warag, “¿Jāgwia jāg maach hoomap'a nā?” hamiet.

¹⁴ Mag k'āai warag dich k'apeenta k'a k'ōsi habat, hich Cristoou jaautarrjō. Dich k'apeenta k'a k'ōsi hamān, maadēu k'ap'ā nām, chadcha chi hok'oomk'a narrta hich dāi wēnārramk'ūir hich dēnk'a wai sim, Cristoou. Maimua k'ap'ā nām hīchab hagjō har dich k'apeen k'a k'ōchk'aba simān, maan hagt'a hok'oo nārrām gaaimua Cristo dēn k'aba sīewaiu.

¹⁵ Har Cristo gaaimua dich k'odk'a k'ērāmta k'a hisēe simān magan maguan hōor t'ōojemua k'ūirjuajem dāi hābata k'ūirju sim. Pārau k'ap'ā nām, hōor t'ōojem k'ānnau chan hābmuajā Hēwandum hich t'āar hee chuk'u sim.

¹⁶ Jesucristoou maach kōit hich t'ōopitarr gaaimuata maadēu k'ap'ā nām, k'an hagá dich k'apeen k'a k'ōchag. Mag maach daupigau hich t'ōopitarr haawaita maachdēujā hagjō Cristo gaaimua dich k'odk'a durrum k'ān kōit ham daupigau dich t'ōopiju hak'iinjā hagjō hād̄raa dich t'ōopiju haai nām.

¹⁷ Pari hāb p'atk'on paraa simua k'āijā Hēwandum hiek hāk'a sim ha simta hich k'apeenau nemdam hig nām k'ap'ā simjā

hoobamjöö sim, jāga mag wounau Hēwandum t'umaam k'ʌn daupii k'itʌmta hich t'āar hee wai chiraawai hiruajā hagjō hōor daupii chirʌm habarju.

¹⁸ Chaaina, maadēu sīi dich k'apeenag par hiiupaita “Muan pʌ k'ōsi chirʌm” haju k'aba nʌm; mag k'āai chadcha ham hat'ee nem wajap'a wau nʌmuata hamag k'ap'ʌ hapiju haai nʌm, maadēu chadcha ham k'ōsi nʌm.

Jāga k'ap'ʌ haju haai nʌ maach Hēwandum dēnk'a nʌm

¹⁹ Mag dich k'apeen t'umaa k'a k'ōsi wēnʌrrʌmʌn chadau maadēu k'ap'ʌ nʌm, maach Hēwandum hiek chaarta hēk'a naawai hi higar nʌm; mag nʌm haiguin chadau hēk'aa chaarta hēk'a nʌm haju haai nʌm.

²⁰ Mag hēk'aa chaar hēk'a nʌmta nem k'aigba waauwaijā maach k'irjugaupai maachig jajaauk'amjō hak'iijā, maach k'irjug k'āijā hērpai sim wai nʌm: ma Hēwandumau. Hiruata nem t'um k'ap'ʌ haajeewai maadēu hi dau na nem hagcha wauju hēk'a nʌmjā hirua k'ap'ʌ sim.

²¹ K'odamnaan, pari maach nem k'aigba wauba naawai maach k'irjugjā k'ōinaa simʌn, magan Hēwandumag jēeuwaijā maadēu hinag chuk'uta hirig jēeuju haai nʌm.

²² Magta hirig jēeu nʌmʌn, maadēu hichig jēubarm t'um hirua maachig deeju, hichdēu hoowai maadēu hi hipieraanaa hirua nem k'ōsimpaita wau naawai.

²³ Hirua maachig waupi jaau simʌn hāba hich Hiewaa hiekta hēk'api simʌu; mag nʌm dāi hīchab hich Jesucristoou waupi jaautarrjō hagdaujōta dich k'apeen k'a k'ōsi hapi sim.

²⁴ Har mag hi hipieraan wēnʌrrʌm k'ʌnnta hi k'apeenau, maagwai hichjā jūrr ham k'aperau. Mag chadcha hich Hak'aar maachig deetarr gaaimua maadēu k'ap'ʌ nʌm, chadcha hí maach dāi sim.

4

Jāga k'ap'ʌ haju hōor chadcha Hēwandum higar nʌmuia nem jaau nʌm

¹ Keena Cristo gaaimua k'odamnaan, hīsin hōor sēunemk'am k'ʌn neeme t'ʌnʌm; mag sēuk'a wēnʌrrʌmta hamach hiiupain Hēwendumau jaaupitarr hiekta jaau wēnʌrrʌm haajem, sīi magʌm gaaimua hōor k'ūguraag. Hoob jāg parhooba nem jaau nʌmta Hēwendumau jaaupitarr hiekta jaau wēnʌrrʌm haajem k'ʌn hiek hēk'amiet. Hamau jaau nʌm k'ap haag, hēk'aju nawe hajap'a k'irjubat, chadcha Hēwandum Hak'aar chaar hamach hee wai naawaita mag hiek'a nʌ wa sīi dōsātauta mag hiek'api sī.

² Hēwandum Hak'arauta mag hiek'api sim k'ap haag māgta habat: Pāachdēu hūurwai Jesucristoon chadcha

hich Hēwandam Hiewaa chaarta parhoobam chaaidamjö t'aabachëwia sīi hich m̄g wounk'ata hōor hee n̄rrajim ha jaaum̄n, magan chadcha Hēwandam Hak'arau jaaupitarr hiekta jaau wēn̄rram.

³ Pari har Jesús chan mag k'abata bēejim ha jaau n̄m k'ɻnau chan Hēwandam Hak'aar charau jaaupi simjö jaaubata n̄m. Chi mag sēuk'a nem jaau wēn̄rram k'ɻnaun Cristo hoomap'anaa hi higar k'abata nem jaau n̄m. ¿Pārau hūrba haajē mag anticristo bēuju han̄m? Magtarr haawai jāg sēuk'a nem jaau wēn̄rram k'ɻnaun hi bēuju nawe ya hi hiekta jaau wēn̄rrabahab.

⁴ Keena, pāar chadcha Hēwandam chaain haawai hi Hak'aar chaar sīi dōsāt m̄g jēb gaai s̄ejem k'āaijā juua t'eeg h̄rpai s̄erramta wai n̄m; magua jāg sēuk'a nem jaau n̄rrjēem k'ɻnagjā hāu hādlaa pāach k'ūgurpibajieram.

⁵ Jāg chi sēuk'a nem jaaujem k'ɻnaun sīi m̄ig heegarm k'ɻn k'ūrjugpaita jaau naawai Cristo hichaaurta jaau n̄m. Magua hōrau ham hiek hūrm k'ōsi hūrjerram, hamach k'apeen hiek haawai.

⁶ Pari maach hagjö m̄ig heegarm k'ɻnk'a n̄mta jūrr Hēwandam dēnk'a n̄m. Maagwai chi Hēwandam hamach t'āar hee wai n̄m k'ɻnaupaita maach hiek hūrm k'ōsi hūrjerram. Pari Hēwandam dēn k'abam k'ɻnau chan bāl̄rjā maachdēu jaau n̄m hiek hūrmap'a haajem. Maguata hābmua k'āijā Hēwandam hiekta jaau n̄rram han̄mta maadēu jaau n̄m hūrmap'a sim̄n magan maig merag chuk'u sim, chadam hiek jauba sīi chik'am k'ūguraagta mag n̄rram.

Hēwandamau t'umaam k'ɻn daupii haajem

⁷ Keena Cristo gaaimua k'odamnaan, Hēwandamau hich garmuata maach k'ōsi s̄iewai maadēujā hagdaujōta jūrr dich k'apeen k'a k'ōsi haju haai n̄m. T'um har hagdaujō dich k'apeen k'a k'ōsi haajem k'ɻnan Hēwandam chaalink'anaa hich Hēwandam k'ūrjugjā k'ap'la paauk'amam, hichdēu hōor k'ōsi simjōta hamaujā k'ōsi naawai.

⁸ Mam̄ har hamach k'apeenjā k'a k'ōchk'aba n̄m k'ɻn chan warrcha hamachdēu Hēwandam hamach t'āar hee haujim han̄m hedjā chadcha t'āraucha hāk'awia hauba harr haawaita mag n̄m. Magba hak'iin hamau hamach k'apeen daupii haajeek'am, hich jāg Hēwandamaujā t'umaam k'ɻn daupii haajemjō.

⁹ Mag hichdēu maach daupii sim k'ap hapietga Hēwandamau hich Chaai hābpai k'it̄m m̄g jēb gaai pāijim, mag pāiwia meebarmua maach hich dēnk'a hauwia hich mag hich dāi wai n̄rraag.

¹⁰ Mag Hēwandamau maach k'ōsi sim chan mag maachdēuta nacha maach garmua hi k'ōchk'atarr haawai k'aba, hich garmuata maach daupigau hich Chaai pāijim, maach kōit hñd̄raa hich t'ōopimk'īir, mag hich t'ōopibarmua maach k'aibag chugpaap̄yaag.

¹¹ Hēwandamau mag maach k'ōsi haajeewai maachdēujā hagjöta jūrr dich k'apeen k'a k'ōsi haju keena.

¹² Mam̄ ɿjāga Hēwandam maach dāi sim hōrau k'ap'Λ nΛ? Chadcha dau daau chan maadēu Hēwandam hooba haajem; pari maadēu hagdaujō dich k'apeen k'a k'ōsita wēnΛrrΛmΛn, magan chadcha hich Hēwandamauta hamag dau daau hich hoopi simjō sim, mag dich k'apeen k'a k'ōsi nΛm gaaimua. Wajapcharan mag nΛm haigta Hēwandam maach dāi sim, hagt'a hichdēu hōor k'ōsi sim hamag k'ap hamk'īir.

¹³ Mag maach Hēwandam dāi k'apeerk'a nΛm hanΛmjā k'ap'Λ nΛmΛn, hich Hēwandamau maach dāi mag k'apeerk'am k'ōchgau hich garmua hich Hak'aar maachig deetarr haawaiu.

¹⁴ Mag nΛm dāi hīchab chi Hayau hich Hiewaa hōor peerdΛ haumk'īir pāitarrjā marau maach daúacha hootarr haawaita mag k'ap'Λ jaau nΛm, chadcha Hēwandam maach dāi k'apeerk'aju haai sim hōrag k'ap hamk'īir.

¹⁵ Maadēuta Jesuun chadcha Hēwandam Hiewaa haawai hich dāi hāba sim hawia hi haumΛn, magan maachin Hēwandam dāita k'apeerk'am hiek k'apeerk'a nΛm.

¹⁶ Mag Hēwandam maach dāi s̄iewaita maadēu k'ap'Λ nΛm, chadcha hirua maach k'ōsi sim. Hēwandamau t'umaam k'ΛΛn daupii haajemjöta dich k'apeenjā daupii simΛn, magan Hēwandam dāi k'apeerk'a s̄iewaita mag hich k'apeen daupii sim.

¹⁷ Mag maach k'ōsi sim k'ap'Λ naawaita warag maach garmuajā hārcha maadēu hi k'ōsi nΛm. Mag, hōor hi hagk'a nΛm hedjā hi högk'aba naaju, mΛig heegar nΛwejā Hēwandamau hich Hiewaa k'ōsi haajemjö maachjā hirua k'ōsi sim k'ap'Λ naawai.

¹⁸ Hēwandamau chadcha maach k'ōsi sim maadēu k'ap'Λ nΛm haig hi högk'aba haajem; magju k'āai dich k'ōsi sim k'ap'Λ naawai bālrjā dich dāi k'aigbajujā k'īirjubaju. Maadēu hi högk'a nΛmΛn, magan dich k'aibag k'āijā wauju k'īirjuwiau. Magua, Hēwandamau hōor hi hagk'am hed maachjā hirua k'aigba haju k'īirju nΛmΛn, magan hagt'a wajapcha maach k'ōsi sim k'augba naawaita mag k'īirju nΛm.

¹⁹ Hich garmuata nacha maach k'ōchk'atarr haawai hīsin maachdēujā maadēu hi k'ōsi nΛm.

²⁰ Hābmua k'āijā, "Mua Hēwandam k'ōsi chitΛm" ha sim; pari mag simta dich k'apeenjā k'a k'ōchk'aba simΛn, magan maan

sīi sēuk'aawaita mag hiek'a sim. Chi mag hiek'a simua hich k'apeen dāi k'īrcha hoo simta mag k'a k'ōchk'aba sim k'ai, jāga mag Hēwandam hichdēu bālrljā hooba haajemta hirua k'ōsi habarju.

²¹ Jesucristoou maachig jaau p̄atarr maadēu k'ap'Λ n̄m. Mag hirua jaau p̄arran m̄gau: "Pua chadcha Hēwandam k'ōsi sim k'ai, magan p̄ach k'apeenjā hich hagjō k'a k'ōsi habá," ha sim.

5

Jesús hiek hāk'aawain dich garmuata k'aibag t'um pödpäaijem

¹ Jesuun chadcha Hēwandamau hich Hiewaa hichdēucha p̄itarr haawaita hi dāi hāba sim hawia hau sim wounan magan ya Hēwandam chaairau. Magbarm haig hagjō tagam k'Λn Hēwandam chaaink'a n̄m k'Λnaujā hagjō hi k'ōsi haju haai n̄m. Ḷāgwi? Chi Haaijā k'ōsi naawaima; pōd chi Haai happai daupiinaa chi chaain k'ōchk'aba haju haai k'aba n̄m.

² Ḷāga mag maadēu hi chaaink'a n̄m k'Λnjā k'ōsi n̄m k'ap habarju? Chadcha hich Hēwandamjā daupii naawai hirua nem jaau sim hipierraar nem waauwaima. Mag hi hipierraar wēnrramn, hi chaainjā daupii wai wēnrraju.

³ Chadcha Hēwandam daupii n̄m hanmān hirua nem jaau sim t'um hi hipierraar n̄m; mag hirua maachig waipi jaau sim nem chan maadēu pödbaju hayaam nem k'abam.

⁴ T'um maach chi Hēwandam chaaink'a n̄m k'Λnau chan pekaúg hādār dich deeba haajem, dich garmuata pödpäräi haajeewai.

⁵ Mag maadēu magam pekau pōd n̄m, Jesús Hēwandam Hiewaa hich Hēwandam dāi hāba s̄ierram hiek hāk'a wēnrram gaaimuata mag pödpäaijem.

Hēwandamau hich Chaai k'augpitarr

⁶ Ḷāgi jāga mag Jesús Hēwandam Hiewaak'a sim maadēu k'ap'Λ n̄? Jesús pōr choo n̄m haig hich Hēwandamaucha hāgt'armua jaauwia pakuls gaai ya meemaa haawaijā hagjō jaautarr haawaiima. Mag n̄m dāi hich Hēwandam Hak'aar chadcha nem jaaujemuajā k'ap'Λ hapiejem, Jesús chadcha Hēwandam Hiewaak'a sim.

⁷⁻⁸ Haragan biek numí hich Chaai hichē sim hōrag hich hiekcha hūrpijim hāgt'armua: hi pōr choo naawai maimua ya t'ōpäyaag pakuls gaai hi wai naawaijā hagjō hūrpijim. Maimua hīs hewag pawiajā hich hag hiekpaita Hēwandam Hak'aar maach t'āar hee simuajā k'ap'Λ hapiejem, hí chadcha Hēwandam Hiewaak'a sim.

⁹ Māig heegarm k'Λnaujā maachig nem mag haawai maadēu hāk'aajeewai hich Hēwandamaucha Jesús higwia

hich Chaai ha jaau sim chará wajapcha häk'aju haai nám, hichdëuchata mag jaau siewai.

¹⁰ Chadcha chi Hēwandam Hiewaa hiekta häk'a simuan hich t'āar hee k'ap'Λ sīsim, chadam hiekta hichdëu häk'abarm. MamΛ mag Jesúś higwia hich Hēwandamaucha hi Hiewaa ha jaau simjā häk'aba simuan warag hich Hēwandamta sēunemeg p'ē sim, hirua jaau sim häk'abam gaaimua.

¹¹ Mag hirua maachig jaau sim hiek'an, maach hich dēnk'a hauwia hich mag hich dāi wēnarrapijuuta jaau sim; pari mag hi dēnk'anaa hi dāi hich mag wēnarrajuun, hāba hich Hēwandam Hiewaa gaaimuapaiu.

¹² Magua chi Hēwandam Hiewaata hich t'āar hee hau simΛn hīchab warreta hiiu sīsiejem, hi dāi hich mag hi dēnk'a nārraag. Pari chi Hēwandam Hiewaata hauba sim chan hagt'a hi dēn k'aba sim, hi dāi hich mag hiiu nārraag. MagΛm k'Λn pōd hi dāi hich mag nārrabam.

Juanau hābmiecha hōor wawitarr

¹³ Keena, pāar Hēwandam Hiewaa hiek häk'ajem k'Λn nagta māg hēsap p'ā deepāi chirΛm, ya pāar hi dēnk'a naawai chadcha pāach hi dāi hich mag wēnarraju k'ap hamk'īir.

¹⁴ Maadēu k'ap'Λ nám hīchab, hich Hēwandamau k'ōsi simjö maadēu hirig jēeuwain hirua maach hiek hūrb k'aba hūrjem.

¹⁵ Mag hichig jēeuwai maach hiek hūrjem k'ap'Λ naawai mag jēebarmjā ya wai nāmjöta k'īirjuju haai nám, chadcha hirua deeb k'aba deeju haawai.

¹⁶ Hābmua k'āijā dich k'aperau pekau wau sim hoomΛn, hi kōit Hēwandamag jēeuju haai sim; majā juau hogt'om kīmie durr hich barpāimk'īirjö Cristo hichaaur nem jaau nārraba sim k'ai mamΛ. Mag hi kōit jēeumΛn, Hēwandamau hiiupi hauwia hich dēnk'a hauju, hich mag hich dāi wai nārraag. Hēwandamau pōdba haawai k'abam, pari pogk'a hōrau pekau wau nám hirua chugpaaba haajem, mag hamach barpāimk'īirjö Cristo hiek k'ap'Λ nāmta juau hogt'om hi hichaaur nem jaau wēnarrawai. MagΛm pekauta wau nám kōit chan mua pārau jēeuju haai nám haba chirΛm. MagΛm paran pārau parta jēeuju, hichiita Hēwandamau hisegju haawai.

¹⁷ Nem k'aigbam t'um pekauk'a höber sim, pari magΛm Hēwandamau chugpaabapääiwai kīmie durr maju harrjā maba haajem.

¹⁸ Maadēu k'ap'Λ nám, Hēwandamta hich Haaik'a wai sim woun chan hich mag hich pekau hee nārraba haajem, hich Hēwandam Hiewaauchata hi t'Λa wai siewai. Magua dōsātaujā pōd pekau hee t'Λ haum hiek hi t'Λ hauba haajem.

¹⁹ Maadëu k'ap'^Λ n^Λm, maach chadcha Hēwandum dēnk'a n^Λm; pari k'ap'^Λ n^Λm hīchab, m^Λg jēb gaai hōor pōm sī dösätauta hich jua heegar p'ë wai sim.

²⁰ Maadëu k'ap'^Λ n^Λm hīchab, Hēwandum Hiewaa maach hee bēewiata maachig k'īirjug deechējim, Hēwandum chaarta wajapcha k'ap hamk'īir. Mag gaaimuata maachin chadcha hich Hēwandum chaar dāita wēn^Λrr^Λm, pari wajapcharan chi Hiewaa Jesucristo dāijā hagjō naawai mam^Λ. Mag Cristota Hēwandum chaar hanaa maach hich mag hiiupiejem^Λu.

²¹ Chaaina, hābmiecha pārag jaauk'im: Jāg Hēwandum hiek jaau n^Λm han^Λmjā Hēwandum hiek chaar k'abam^Λgta hee hapiju hēk'aajem k'^Λrn dāi k'īir k'ap'^Λ habat.

Magdam hajim pārag jaaum hig chirarr. Hayoo keena,

Juan

2 JUAN

Biek numiim hēsap Juanau p'ā deepäitarr

K'aíu p'ājī maimua k'ai hat'eeta p'ājī. Hachamá maimua hābak'ai biek t'ārjupam hich Juanau p'ātarr dāi hoowai bāgt'ā k'it'ēem, maimua hābpaim dāi hamach numpai hiyāl nāmjöta p'ā sim. Deeum k'ān jaau simjō hichdēupai hich jaauwai hiin "jōoin" haajem (v. 1). Hīs nasi pawi hoowai maadēu hajappai k'augba nām k'aíta deepäijī. Pogk'a negōon dēn gaai hoowai iglesiaag hajimjōo sim; mamā hīchab hoowai hāli hāb Cristo gaaimua hich dāi k'odk'a sīerragta deepäijimjōojā sim. Maach hat'ee chan mag hajap dawaa k'aba sīewai k'augba naab mamā, hich chi p'ātarr jōoirau nem k'aauga sīejim, k'ai hat'eeta p'ā sīejī.

K'an jawaagta p'ājī. Māg cartadam bāt'ā k'itab mamā Juanau nem hiek t'egta hiek'a sim, mag Hēwandam hi gaai t'āwi sīi parhoobam k'īrjug jaau wēnārrarr gaaimua chi hāk'a durarr k'ān k'ūgur hauwi hamachig paa hauju hēk'a wēnārrarr k'ān hēugar. Hi hiek jāgām k'ānau Cristoou jaau pātarr hiek k'abamta dich haig bēewi jaauchewai dich di haigjā jēerpibaju haai sim haajem. Magām k'ānag chan "Hāu pāar bēejim" wa "Hāu petat" hajujā k'aba sim hanaabā. Mag nārrjēem k'ānta maadēu dich haig jēerpinaa ham hajap'a trataawain dich paarmuata hamau mag sēuk'a nem jaau wēnārrāmjā dāi jaaunaa hamau nem k'aigba wau wēnārrāmjā dāi wau nāmjō sim hanām (vs. 10-11).

Dich k'apeen daupii wēnārraju haai nām

¹ Mān Juanau. Māch chi jōirauchata pāar hich Hēwandamaucha hich iglesiak'a hautarr k'ān hat'ee māg hēsap p'ā chirām, hag hee t'um chi hāk'a durrum k'ānag. Mua chadcha pāar k'ōsi chitām; wajapcharan māch happaimua k'aba, t'um har maachjō Hēwandam hiek chaarta k'ap'ā nām k'ānaujā hagjō pāar k'ōsi nām.

² Mua mag pāar k'ōsi chitām, Hēwandam hiek chaar māchdēu hāk'a chirāmta pāraujā hāk'a naawaiu; mag chadham hiek maachdēu hāk'a nām māg hatag pawiajā hich mag maach t'āar hee sīerraju.

³ Hēwandam chi Hayau maimua chi Hiewaa Jesucristooujā pāar hāu wai naapim k'ōsinaa pāar heeg hoopim k'ōsi chirām dāi hīchab pāachdēu chadham hiek hāk'a nām gaaimua k'ōinaa hagdaujō dich k'apeenjā k'a k'ōsita wēnārrapim k'ōsi chirām.

⁴ Mā honee chirām keena, chadcha pāar hee hāaur k'ān hich Hēwandamau maachig wēnārrapi jaau simjō hamachdēu

chadam hiek hëk'atarr hipierraata wëñrram mach daúa hootarr haawai.

⁵ Hësjä nawe päächig jaautarr hiekpaita deeu pääba päärag, hagdaujö dich k'apeen k'a k'ösi haju haai nám ha chiräm. Mua päärag mag p'ä deepäi chiräm chan hiek hiiur k'abam; mág hiek'an warr päächdëu hürtarr hiekpaiu.

⁶ Chadcha chi Hëwandam k'ösi simuan hirua nem jaau sim t'um hi hipierraata nem waaujem. Pari hërcha hirua maachig waupi jaau simän, har nacha päächig jaau nám haig hürtarrjö, hagdaujö dich k'apeen daupiita wëñrrapi jaau simäu.

Süi chik'am k'üguurjem k'än

⁷ Jäg hõor pöm süi sëuk'a pääar k'üguraagpai Jesúus chan woun chaar k'abamta jäg nárrajim ha jaau nám k'än k'apan t'anaawai, muan pääragan warrgarwe mag päächdëu hëk'atarr hiekta k'ür heyaa hapi chiräm, hädär pääach k'ügurpimaugau. Chi jäg wëñrram k'ännan süi chik'am k'üguurjem k'än hanaa Cristojä hoomap'a nám k'änna.

⁸ Päächdëu Hëwandam hiek hëk'atarr gaai huba wëñrram paar hëgt'ar paawaijä hirua deeju ha sim t'um chadcha haum k'ösi nám k'ai, k'ür k'ap'anaa hõor süi jäg sëuk'a nárrjëem k'än hiek hoob hëk'amiet. Pärau magba hädäraata hamag pääach k'ügurpim chan hirua mag nem deeju ha simjä t'umcha haubaju.

⁹ Hëbmua k'äijä maach Pör Jesucristo hiekta bigaau sünnaa hag k'äai wajapcharamta jawaag hawia hi hiek k'abamta jaau nárramän, magan Hëwandam hi däi k'aba sim. Mamä Cristou jaau plarr hiek hichdëu hëk'atarrta hogdäba hëk'a simän chadau hich Hëwandam chi Haai däi chi Hiewaajä hi däi nám.

¹⁰ Hëbmua k'äijä pääach di haig bëewia Cristou jaau plarr hiek k'abamta jaauchewai hoob pääach di haig jëerpimiet, ni süi hirig hëu pl bëejim wa hëu pet k'äijä hamiet.

¹¹ Chi mag nárrjëem k'änag saludaa nám k'ännan hamau mag nem k'aigba jaau námjä däi hamach paarmua jaau námjöta nám, magäm gaaimua warag hõor hok'oomk'ür.

Hëbniem salud

¹² Päärag nem jaauju pöoma wai chiräm; pari süi mág hësap gaapai chan mua jaaupäibam. Magju k'äai mächchata pääar haarr mawia pääar däi k'ürchata hiyäla ham k'ösi chiräm, maach t'umaa hëba wajapcha honee haag.

¹³ Maujä hëhab päärjö hich Hëwandamaucha jar hawia Cristo gaaimua pääar iglesia heem k'än däi k'odk'a durrum k'änna päärag salud deepäi nám.

Mägdam hajim päärag jaauum hig chirarr. Hayoo keena,

Juan

3 JUAN

Biek t'ärjupam hësap Juanau p'ã deepäitarr

K'aíu p'ãjí maimua k'aíg deepäaigta p'ãjí. Chamag t'ärjupam cartadamjä hichab hich Juanau hich k'apk'lan hanaa hich k'apeer Gayo haajerrag deepäaigta p'ãjim (vs. 1). Mag hermanodaman hag perasöm iglesia heem k'lanau hajap'a k'ap'naajim haju hayaa sim.

K'an jawaag hají. Biek numiim carta hichdëu p'ã deepäaiwai hag gaai sii Cristo hiek chaar k'abamta parhoob nem jaau nrrjéem k'lan chan hõrag hamach haigjä jéerpiba jaaup'i sim. Pari mag Gayoog deepäitarr gaai chan magba, hante jürr maach peerdlajem hiekta jaau wénrram k'lanan hajap'ata hamag recibiimk'ir warag ham k'ir honeeta hiek'a sim. Juan hiek'ðoin di chaaurmua wa dö chaaurmua k'ajä hõordam dich haig bëewai mag hajap'a recibiipi namlan, mag Testamento Hiiur gaai biek k'apan chadcha hich magta haju haai nám ha sim (Mt. 10:40-42; Ro. 12:13; 1 Ti. 3:2; Tit. 1:8; 1 Pe. 4:9).

Gayo gaaimua Juan honee harr

¹ ¿Jägpai chirá Gayo, k'apeer wäjäu? M hich jöoi Juanauta prag mag hësap p'ã deepäi chiram, chadcha mchdëu p k'osi chitaawai.

² Cristo gaaimua k'odam, muan Hëwandamagta p koit jéeu k'itajem, jäg pach Hëwandam däi häu chiramjö tagam nemdam waauwaijä wajap'ata höbëberk'am däi pach k'a monak'ata chitamk'ir.

³ M honee chiram chadcha, hermanonaan bëe nám k'lanau jaauwai p chadam hiek gaaita huba hogdaba chiraajem ha mchig jaauchë nám hürwia.

⁴ Mchdëu Cristo hiek jaau chitam hürwia hæk'atarr gaaimua jäg mch chaainjö k'it'ëem k'lan chadcharam hiek gaai jaau sim hipierraawenrram ha hürwita chadcha m honee chiraajem; deeum nem jaau nám hürwai chan jägcha m honee haba chitam.

⁵ Hermano, pua chadcha Cristo gaaimua maach k'odk'a t'nlam k'lan däijä Hëwandamau waupim k'osi haajemjöta haajem ham däi; pari maagjem chan sii pach k'apk'lan haawai k'aba, warpmua Hëwandam hiek jawaan bëe nám k'lan däita pua mag wajap'a haajem.

⁶ Mag hamau mrlag p jaauchewai hamau chi hæk'a durrum k'lan k'apan t'nlam dak'irta jaau naajim, jäga pua häu

ham k'īir jāsenk'ajī. Jāk'ān wounaan deeu pach haar weetwai Hēwandamau waupi jaau simjō hamau nemdam hig nām t'umaa hamag jār deebá, hamach dāi warramk'īir.

⁷ Ham jāg wēnārrāmān, chadcha Cristo hiek chaar jawaagta jāg wēnārrabahab; mag wēnārrāmjā Hēwandam hiek hāk'aba nām k'ānag chan nem jēeba wēnārrām.

⁸ Magua maachdēuta jūrr hamau nem hig nāmjā k'ap haju haai nām, mag hamau nemdam hig nām dee nāmuwa warag Hēwandam hiek chaarta jaaumk'īir. Mag nām haig maadēu warag Hēwandam hiekta maach paarmua haaidāpi nām.

Ejemplo wajap'am jaaunaa ejemplo k'aigbamjā jaautarr

⁹ Mua jam chi hāk'a durrum k'ānag hūrmk'īirta nawe māchdēu hēsap p'ā deepāitarr gaai jaaupāijim, hāu mag Cristo hiek jaau wēnārrām k'ān pāach hee recibiimk'īir. Mamā magtarrta Diotrefeeu, hichta t'umaam k'ān k'āaijā hārpai ham k'ōsi sīewai, hirua mā hiek hasekasmap'a sim.

¹⁰ Hich jāg chitām hat'ee, māchcha jam baarwai mua pāar dak'īir hirig hiek'aju; maumua mua hūrwai hichdēuta jāg mā hēugarjā sēuk'a chadam hiek k'abampa hōrag jaau nārraajem haajem. Pari wajapcharan mag sēuk'a simpaijā k'aba, hermanonaan warpmua Hēwandam hiek jawaan bēewaijā hōor recibiiba simta bigaaum k'ānau recibiim hiigwaijā hidēu recibiipiba haajem hanām. Mag nām hee hābmua k'āijā hōor recibiimān mag hermanodam warre iglesia heemuajā jāgrāipiejem haajem, mag warpmua berr recibiitarr kōit.

¹¹ Hermano, hoob pua ejemplo k'aigbam chan hau chitām; mag k'āai exemplo wajap'amta hat'ā. Pua k'ap'ā sim, har chi nem k'aigbam waaujem k'ānan Hēwandamjā k'augba naawaita mag nem k'aigba wau sīerrjēem; pari nem wajap'a wau nām k'ānan Hēwandam dāi naawaita mag nem wajap'a waaujem.

¹² Magta sim maach hermano Demetrio. Chadam hiek hichdēu k'augtarr hipierr nem hajap'a wau simuata hich hiiucha jaau simjō merag chuk'u k'ap'ā hapi sim, hichdēu chadcha nem wajap'a wau sim. Magua t'um chi hāk'a durrum k'ānau hi hēugar wajap'a jaaujem. Māchdēujā mag k'ap'ā chiraawaita hirua chadcha nem wajap'a wau sim ha chirām. Pua k'ap'ā sim, mua chadcha nem jaau chitām.

Hābmiecharam salud

¹³ Mua pārāg nem jaauju pōoma wai chirām; pari māg hēsap gaai pōd t'um jaaupāibam.

¹⁴ Māchdēun pā dāi jōpcha k'īircha hooju k'īirju chirām; maigta maach hiyāl haju.

¹⁵ Gayo, pā k'ōinaa chiramk'īir muan Hēwandamagta pā kōit jēeu chiraajem. Pā k'apk'ān mawaam k'ānaujā pārāg salud

deepäi näm; maagwai jürr m₄ k'apk'₄₄n p₄ch haram k'₄₄nagjä
hagjö hamachpierr m₄ salud jaaupet.

M₄gdampai hajim p₄r₄g jaaum hig chirarr. Hayoo kakë,
P₄ch k'ap'₄m, Juan

JUDAS

Judas hēsap deepāitarr

K'aíu p'ājī maimua chijā k'ɻn hat'eeta p'ājī. Mág carta p'ātarr woun Judas ha t'är s̄ejim haajem. Hich mág Judas Santiago däi Jesús heeugpeen hajim hanaabá, hād hābam k'ɻn. Mág cartadamjā hīchab, jöoi Juanau hichdëu nacharam deepāitarrjö, iglesiapierr deepāp̄xigmamua t'umaam k'ɻnag t'ärmk'irta Judaau deepājjim haajem.

K'an jawaag hajī. Judas hiek, warr hirua mág cartadam p'āju k'īrjutarran, jäga Jesuu maach peerdə haaujē ha jawaagta p'āju k'īrjubaadéjim haajem. Mamə magtarra hichdëu hūurwai, mag Hēwandam hiek jaau nám hanám k'ɻnjā sii parhoob nem jaau námua chik'am k'ūgur wēnarram ha hūrbaawaita jūrr chi hāk'a durrum k'ɻnag hamachdëu nacha hūrwi hāk'atarr hiek gaai hubə hamk'irta p'ājim hanaabá. Hirua chan hichjö hāu hāk'a durrarr k'ɻndam sii mag n̄rrjēe harr k'ɻnau k'ūgurwi sii hamachjö hapimap'a s̄ejim (vs. 3-4). Magarrau mag nacha hamachdëu hūrtarr hiek'an chadau hich mag hogdaba hāk'anaa, hamach paarmua jaaunaa, bigaaum k'ɻnagjā hich magta jaaupi jaauju haai n̄mgui hajim hanám (vs. 3,20; Gá. 1:6-9; 1 Ti. 1:19; 6:3,20-21; 2 Ti. 1:13-14).

Jāg Hēwandam hiek jawaag chi machnaan hanámjā sii chik'am k'ūgur wēnarram k'ɻnan hamach jāg wēnarram gaaimua Hēwandamau ham gaai jerrba mas hab k'aba mas haju k'ap hamk'ir, warr hamach parhoob wēnarrarr gaaimua Hēwandamau sii par daúa hooba harr k'ɻn higwi, Judaau maachig ejemplodam jaau sim:

Israelnaan hamach t'āar t'eegau hāk'ajā hāk'aba harr (v. 5); angelnaan Hēwandam chognaan harrta hi hichaaur hatarr (v. 6);

Sodomapien däi Gomorrapien parhoob hamach hōor k'abam däipa t'ānarr (v. 7);

Cainau hich heeum t'ōotarr (v. 11);

Balaam sii p'atk'on ganam k'ōchgau Hēwandam hiek hūrba harr (v. 11);

maimua Coré hichta warm k'ɻn k'āaijā hārpai haju hēk'atarr (v. 11).

Salud

¹ Mān Judaau, Jesucristo chog; māchpaiu Santiago heeum. Muata pārag mág hēsap p'ā chiram, pāar har hich Hēwandamaujā k'ōsinaa hich hiek hāk'amk'ir hichdëucha t'är hautarr k'ɻn haawai Jesucristoou t'la wai s̄ejem k'ɻnag.

² Keena, mΛ salud hat'at. Muan Hēwandamagta pāar kōit jēeu chirΛm, hichdēuta därrcha pāar heeg hoowia pāach heejā k'ōinaa hapinaa hich dēnþo warag dich k'apeenjā k'a k'ōsi hapimk'īir.

*Chad k'abam hiekta jaaujem k'ΛΛn
(2 Pe 2:1-7)*

³ Keena, maach peerdΛajem hiek maach t'umaam k'ΛΛnau hāba wai nΛm jawaagta mΛg hēsap p'ām k'ōchaaga chirajim; pari magtarrta jāg Hēwandam hiek hāk'a nΛm hawi hamach k'augbajupii hawi hermanonaan chaar hee jāg sēuk'a nΛrrjēe haawaita heeupemjö mΛg pārag p'ā deeplī chirΛm, pāachdēu hāk'a nΛm hiek hisegba warag hag kōitta dich k'apeen kōit jāau nΛmjö dāi hubΛ ham dāi hiek t'ierrk'a durrumua hΛdΛlr pāach k'ūgur haupimaaugau. Jāg pārau hāk'a nΛmta Hēwandam hiek charau, har Jesuu hich hi jaaumk'īir hichdēucha jΛr hautarr k'ΛΛnau nacha pāachig jaautarr. Jāg hamau pārag jaautarran, parhoobam k'ΛΛnau hagjö hi hiek hawi jaau nΛm hāk'am hugua hajim.

⁴ Pari jāg sēuk'a nΛrrjēem k'ΛΛnan hōor k'aigbam k'ΛΛnau; jāk'ΛΛn Hēwandamau hich hiek gaai jaau simjö jerrba k'īmie durr bark'Λliju k'ΛΛn k'abahab. Maguata hamau maach Pör Jesucristo hichta hābpai t'umaam k'ΛΛn k'āaijā hārpai sierrΛmta higba, warag hi hisegnaa, Hēwandam hōor dāi wajap'a k'itaawai hamach chig habaju hawi, sīi hamachdēu nem waum haigta waaujem.

⁵ Mua k'ap'Λ chirΛm, pārau meraa k'aba nΛm cha mua jawaagpam hiek. Pari k'īirjubat jāgajī warrgarjā Hēwandamau hich hisegtarr k'ΛΛn dāi: Maach Pör Hēwandamau maach jōin israelnaan hichdēu Egiptopien juu heemua hāu peerdΛ haujim. Pari magtarrjā hichdēu nem jaau sim hipierraar k'aba harr k'ΛΛnan israelnaan harr hāba hichiita k'ēchpāijim.

⁶ Maimua hagjö k'īir heyaa habat hīchab, jāga hich Hēwandam chognaan hich Hēwandam dāicha naajerrta hich k'āai hārpai haju hēk'atarr gaaimua hich chognaan harr hāba hich haarmua bark'ΛΛipāijī. Pāadē k'īirjubat hīs ham jāga nΛ: Hēwandamau jāk'anaa k'īchag hee ham preso p'ē wai sim, hich maig hōbēraajā k'augba, hichdēu mΛg durr hi hagk'am hedta warag ham k'aibag wauwi hich mag wēnΛrraju jawaag.

⁷ K'īir heyaa habat hīchab jāgajī Hēwandamau Sodomapien dāi, Gomorrapien dāi maimua hag dak'a deeum p'ōbōr nΛnΛid harr k'ΛΛn dāijā hagjö. Hamau parhooba sīi hamach hΛlin k'abam dāita hamachdēu ham haig hanaa hamach k'amannaan hap'ajā hΛlin dāimjö haajeejim. Hamach mag t'Λnarr gaaimua Hēwandamau sīi chi p'ōbōr t'um hag hee hōor t'Λnarrpa warre hōrpāijim. Mag ham hörtarran, magΛm

gaaimua jāga k'īmie durrjā mag p'öbör hörtarrjö hōt huu wējöm t'ōjā t'ōba sīerrəm heeta hichdēu bark'ʌlju t'umaam k'ʌnag k'ap hamkīir hajim.

⁸ Warrgarwe Hēwandamau hōor k'aigbam k'ʌn dāi maaggjerr k'ap'ʌ nəmta, jāg pārag sēuk'a nem jaaujem k'ʌnaun warag Hēwandamauta hamach k'āapi hauwia hiek durag jaautarr wajap'a k'ap'ʌ nəm hawia, warag hamachdēupai hamach morjā sərk'aba hārpinaa bigaaum k'ʌnjā hārpiejem. Mag nəm dāi hīchab maach Pör Hēwandam chadcha juu t'eeg sīerrəmta serbiibag p'ēnaa hamachdēuta k'apcha nəm hawia, Hēwandam chognaan wa mepeen hawiajā högk'aba jūr hiek'aajem.

⁹ Pari ham k'āai Hēwandam chognaan pör Arcángel Miguel haajemuajā, Moisés meebaraadeewai, hi mor hat'ee mepeer dāi jūrr chik'am hipeer hahau k'aawaijā bālrjā hirig k'aigbajā hiek'aba, sīi warag "Pach mʌ dāi jāg chirəm paar nau Hēwandamauta pərlag meeurrau sīujugui" hajim.

¹⁰ Hēwandam chogaujā k'aigba hiek'aba harrta, magju k'āai sīi jāg sēuk'a nem jaau nərrjēem k'ʌnauta hamachdēu nem k'augbam higwiapa k'aigba hiek'aajem. Maimua mag hamau nem k'ap'ʌ nəm hanəmjā sīi nemchaain k'īirjugjöpai nəmta mag k'ap'ʌ nəm haajem. Mag k'ap'ʌ nəm hanəmlən sīi wir haig hamachdēupai hamach k'aibag wau nəmjö nəmta mag nəm.

¹¹ ¡Hēh, hapdurr jāg nərrjēem k'ʌn! Jāgləm k'ʌnnan Caínjö dich k'apeen hoomap'anaa hamach daar nem wajap'a waauwaijā k'ōchk'abata sīerrjēem. Jāgləm k'ʌnnan hīchab Bal-aamjö sīi p'atk'on ganam k'ōchgaupaita jāg nərrjēem; magnaa hamachta warrgar woun Coré haajerrjö chi pörk'am k'ōchk'a nəm. Coré mag Moisés hisegwia jūrr hichta chi pörk'am k'ōchk'atarr paarjā hich higar narr k'ʌnpa Hēwandamau warre k'ēchpāitarrjö hamjā hagjō k'ēchpāiju hich Hēwandamau.

¹² Jāgləm k'ʌnnan Cristo maach kōit meetarr k'īir heyaa haag biirdənaa pāar dāi hāba t'ach k'oowaijā, hatcha t'ach pōm waibēenaa dōdōjō pōmjā waibēe nəm gaaimua sīi pāar k'īir naaupiejem, mag waibēenaa k'oowaijā warm k'ʌn dak'īir jūrr hamachta hatchapai haawai. Jāgləm k'ʌnnau chan bi-gaaum k'ʌndamjā k'īirjuba sīi hamachpaita k'īirju sīsidəm. Jāg chadam hiekjō nem jaau wēnərrəm k'ʌnnan par noseg chēbamta sīi hedjā noseg chējujō t'ʌnarr p'ūu haaisirbapāiwai chēba sīi hōor k'ūguurjemjōta sīsidəm. Jāgləm k'ʌnnan hīchab nemjīir bālrjā chēba haajemjōta sīsidəm, hamau nem jaau nəm hūrwia hōrau bālrjā k'īirjug wajap'amjā hauba naawai. Hamach mag sīsidəm gaaimua ya biek numí k'ēchwia nəmjōta nəm, hamach k'aibag hee hich mag t'aabatarr gaaimua maimua Cristo hiekjā hisegwi hi hichaaurta nem jaau nəm gaaimua. Maigta ya pa chi k'aarpa jēunaa hōrbapāimjō haju

Hēwandamau ham dāi.

¹³ Jāgäm k'ɻnau chan nem wajap'a wauba sīi maach dawag k'abam nem hap'ata waaujem. Mag hamau nem wau nām k'iirjuawai chan sīi dō higaau nem maach hinaam t'ɻluba t'ɻnāmjöta sīsidäm. Jāgäm k'ɻnan hīchab har sīi p'īdag p'ug mawia k'ichag hee chukk'u haadeejemjöta sīsidäm, hamau nem jaau nām gaaimua b̄l̄rjā hōrau nem wajap'am k'augba haajeewai. Hamach nem k'aigba wau nām gaaimua hamjā hich jägtä Hēwandamau ham k'ichag hee pāib k'aba pāiju, hich mam naam hiek nāisimk'īir.

¹⁴ Hich jäg k'aigba sēuk'a nem jaau nārrjēe haju k'ɻan higwiata hīchab Hēwandam hi jaaumie Enoc haajerraujā warrgarwe Adán homparr haigmua hagt'a hōor pōmcha k'aba nāwe ya hichdēu hoo wai simjö magju k'ap'la māg p'ā pāajim haajem:

"Mua maach Pör Hēwandam hoojimgui" hajim hanām "hich chognaan pōoma t'ɻnām dāi hurum.

¹⁵ Mag hurumān hōor t'um k'aigbam k'ɻnag hamachdēu nem k'aibag waunaa

parhooba hich higwia hiparii hiek'aajerr paarjā ham k'aibag wauju jawaanta hurumgui" hajim hanām.

Magta hiek'ajim haajem jöoi Enoc haajerrau.

¹⁶ Maguata jäg sēuk'a nem jaau nām k'ɻnan hamach k'aigba haawaijā sīi k'īu jāmba warag deeum k'ɻan gaai t'ɻwia chik'am gaaimuata jäg nām haajerram; jägäm k'ɻnau chan hamachdēu nem hoowaijā sīi par daúa hooba warre hat'uuchata jaaupāimaajem. Mag hāba hamachdēu nem k'ōsimpaита wau nām gaaimua hamachpai hāu hajuuta k'iirju sīerrjēem. Hamachpaita t'ö hiek'a sīerrjēem; maimua chik'am t'ö hiek'aawaijā mag hiek'abarm gaaimua jūrr hamach dāi wajap'a hamk'iirpaita mag hiek'a sīerrjēem.

Chi hāk'a durrum k'ɻan wawitarr

¹⁷ K'iir heyaa habat keena, har maach Pör Jesucristoou doce hichdēucha jār hautarr k'ɻnau pāachig jaautarr hiek.

¹⁸ Hamau pārag magjierram: "Keena, ya Hēwandamau maach hi hagk'aju gayaa paawai sīi hōor hamach k'ōchagpierra nem waum k'ōchk'anaa chi hāk'a durrum k'ɻnjā wau hiek'aa neeme sīsid haju" ha jaaujierram pārag.

¹⁹ Magtarr haawai chadcha merag chukk'u sīsidäm, har pāar hee sēuk'a wēnrraajem k'ɻnau chan b̄l̄rjā Hēwandam Hak'aar chukk'u haawaita mag hamachdēu nem waum haig waunaa hōor hō hāba t'ɻnarrjā warag haaidl̄bapxim.

²⁰ Hermanonaan, pari pārāu hāk'atarr hiek hich Hēwandamauta k'augpitarr haawai b̄l̄rjā māg heegarm k'iirjugjö k'aba sim. Magua muan pāragan hag hiek gaaita

pāach k'apeenjā hagdaujō bāupiju hēk'abat ha chiram. Pāach Hēwandamag jēeuwaijā hich Hēwandam Hak'arau jēeupi simjöta jēuebat.

²¹ Hēwandamau pāach k'ōsi sim k'ap nem wajap'a wau nām gaaimua hich jäg pāach daupiita p'ē wai nārrapibat hirig. Mag nāmuia hāba deeū maach Pör Jesucristo bēeju hedta nābat; mag hich pierrwaita maach dau haug k'augwi hichjō hich mag tag meejā meeба hich dāi p'ē wai sīsiju.

²² Har sēuk'a nem jaau nām k'ānau deeum hiekta jaau nām hūrwia maach Hēwandam hiek chaarta warag hāk'aju k'augba haadēp'ām k'ān dau haug k'aug paraanaa warag hamag Hēwandam hiek chaarta p'ārba jaunaat, hūwaai hāk'amk'īir.

²³ Maimua har warre parhoobam hiekta hāk'a nām gaaimua ya hōt huu t'ānām heeta dārbaagpamjō nām k'ānjā, hok'oom hiekcha hok'ooju nawe, ham k'aigpēr hat'at, Hēwandam hiek chaarta jaau nāmuia. Pari warm k'ān har hat'uucha nām k'ānjā hagiō dau hee haug k'aug paraa habat; mag ham dau haug k'aug naab mamā, ham dāi k'īir k'ap'anaa hamau nem waaujemjā put sōr memerk'ōmjō warre hisegbat. Jāk'ānan hamach parhooba pekau wau nām gaaimua k'ajūapata sīi hagua p'uur sīsidāmjō sīsidām.

Hābmiecha Hēwandam t'ō hiek'atarr

²⁴ Pari pāar chadcha maach Hēwandam hābpai k'itām dēn haawai hoob k'īirjumiet. Hichdēuta maach Pör Jesucristo gaaimua maach peerdā hauwia, hich juu t'eeegauta maach pekau hee burrpiba t'ānaa, maach hi hagk'am hedjā honeeta bālrjā pekau chuk'u p'ē hauju, hich mag hich dāi naamk'īir.

²⁵ Mag Hēwandamta warrgarwejā t'umaam k'ān k'āai chi wajapcharam hanaa chi hārācharamlu; hichpaita mag hatagjā chi juu t'ierr hanaa hich mag hiek t'eeegjā sīerraju.

Māgdam hajim pārag jaaum hig chirarr. Hayoo keena,

Judas

EL APOCALIPSIS

Juan k'āitarr

Juanau m^{ag} hich k'āitarr hōrag jawaag p'āawai ya jōoiraan k'itajim haajem. Hich mag jaar hīchab Jesūs higar hāk'a durrum k'^{lln} hoomaaugau hōrau ham hēudeejā hēk'anaa, cárcel deg pāinaa wajapp'a dau haug waupiejeejim haajem. Hēwandamau hoowai mag hich chaain wajap dau haug wau durrum hoobaawaita jōoi Juan k'āapi haujim hanaabá, mag k'āapi hat'amua nem t'um t'^{lln}m^{an} hichdēuta k'ap haajeewai mag hich chaain dau hap'^{ll} hapi n^{am} k'^{lln} dāijā hichdēu k'ap haju jawaag.

Magta chadcha Juanau Hēwandamau hich k'āipinaa hichig hoopitarr t'umaa p'ājim haajem, chi hāk'a durrum k'^{lln}ndam warag k'^{ir} honee hamk'^{ir}; mag n^{am} dāi hīchab hich Cristojā hūwaai deeu bēewi hōor hich dau na k'aigba haajerr k'^{lln} t'um t'eernaa hisegju k'ap hamk'^{ir}. Juanaun hich paarmua ya chi hāk'a durrum k'^{lln}nag Cristoou magju k'ap hapinnaa, m^{ag} jēb gaai p'it'urg hau wēnarrrawiajā, warag mag^{am}jā higba Cristo dāita hogd^{ab}a hub^{la} wēnarrapim k'ōchgauta m^{ag} hēsap p'ājim haajem.

Juanau hichdēu nem hoomatarr hīgk'amam hūurwai, chadcha maach dauderra haju haai sim, dichdēuta hootarr hak'iin. Pari maagwai chi hāk'a narr k'^{lln}nau k'ap'^l naajim hanaabá, Hēwandamau m^{ag} durr k'aigba haju jaau sim. Juanau hich daúachata hoojim haajem, Hēwandamau m^{ag} durr hi hagk'abarm hed jāga hirua hōor gaai juu k'^laba deedu. Hēwandamau magta hirig nem k'^{ir} pogk'e hoopimajim hanaabá, t'um hichdēu hootarrjōo jaaumamk'^{ir}. Pari chi Hēwandam hiek hāk'aba n^{am} k'^{lln}nau chan par Juanau mag hichdēu hootarrjō wajap'a hēsap gaai p'ātarr t'^{llr}jerrjā k'augba haajeejim hanaabá.

Ya hīs hewag paawai Juan k'āitarr higwia hōrau hamach k'^{ir}jugpierr jaaujem. Pari Hēwandamau t'umaam k'^{lln}nag hārcha k'ap'^l hapim k'^{osi} sim^{an} m^{ag}gau: Mag n^{ll} hawia dēgölp Hēwandamau Jesucristo dāimua hamach k'a huk'ur harr k'^{lln} t'um warre sīi hichdēuta pödp^liwigia hichta hārpai sīsiju. Mag hedan chi mepeerpata Hēwandamau sīi heeg bālu bicht'agbaadēmjōta haju hanaabá. Pari magtarr k'ur har hi hiek hāk'awia hogd^{ab}a hich mag durrarr k'^{lln}nan hich dāi hich mag wēnarramk'^{ir}, hāgt'ar p'^ēharrwia hich mag hich dāi p'^ē wai sīsiju haajem.

¹ M^{lln} Juanau, Jesucristo chog. Muata pārag m^{llchdēu} hootarr jaaum hig chir^{am}. Mag mua jawaagpam hiek'an

hich Hēwandamaucha Jesucristoog jaautarau. Mag hichig jaaubaawaita mΛ k'āapi hauwi mΛrΛg jaaujim, jūrr mua hich hiek hāk'a durrum k'Λnag jaaumk'īir. MΛg hiek t'um hich jaaubarmjö chadcha jöpcha haju k'ap hamk'īir, Jesucristoou hich chog hāb hāgt'ar hich dāi sīejemlgtja jaaujim, mag mΛ k'āapi hat'am hee jūrr magua mΛrΛg jaaumk'īir.

² Magbaawaita Hēwandamau Jesucristo dāimua mΛchig hoopinaa mΛchig hūrpitarrpa t'umaa p'ā chiram.

³ Chi mΛg mua p'ābarm hēsap t'ār sim woun honee haju; maimua honee hajurau hīchab mΛg hich hiek p'ā sim gaai Hēwandamau nem t'um hichdēu jaaau sim hiek hābmua t'ārmam hūrwia hag gaai jaaau simjö hi hipierraas wēnΛrram k'Λn. Ya chadcha t'um mΛg hēsap gaai hichdēu jaaau simjö hōbēberg maju dakk'a pamam.

P'ōbōr siete narr hee iglesiapierr Juanau hēsap p'ānaa haaidtarr

⁴⁻⁵ Muata mΛg hēsap p'ā deepāi chiram Asia durr p'ōbōr siete nΛm hee Hēwandam hiek hāk'a nΛm k'Λnag. Mua pāar kōit jēeu chiram, hichta warrgarwe hich mag sīerranaa mΛg hatagjā hich mag sīerraju higwia, hich k'u juupjem k'īrp'ee hich Hēwandam Hak'aar sīerram higwia, maimua Jesucristo chadam hiek chaarcha jaauchētarr higwiajā jēeu chiram, pāar dau hee haug k'aug paraanaa pāar häu wai nΛm dāi hīchab pāar k'ōināa wai wēnΛrramk'īir. Mag Cristota meebsa harrjō nacha hiiu p'iidawia mΛg reinaan t'ΛnΛm k'āijā hiek t'eeg hārcha sīerram. Hich hag Cristota maach daupigau hādraraa hich t'ōopijim. Magbarmua maach k'aibag chugpaapāiwia

⁶ hich Haai hanāa hich Hēwandam hat'ee maachta p'adnaank'a haujim, hich dāi hagdaujō hiek t'et'e wēnΛrramk'īir. Hirigta hāba t'umaam k'Λnau, "Hich hoppaita hāba Hēwandam chaark'a sīerram" ha hiek'anāa, "Hichdēupaita warrgarwejā nem t'um k'ap'anāa mΛg hatagjā k'ap'Λ sīerraju; maata maach Hēwandamau" ha t'ō hiek'aju haai nΛm.

⁷ Cristo, Hēwandam Hiewaa, hedjā baug hee hurum t'umaam k'Λnau hamach daúa hooju, hi t'ōotarr k'Λnauupa. Magbaawai durrpierram k'Λnau hamach daujā merag p'ēwi, jūrr hamach gaai mas haju k'ap, hi hökgau hicharaucha bīejurau.

Magju hanΛm chan sēuk'aawai k'abam.

⁸ Hich Hēwandamauta hich higwia, "MΛchpaita nacharam hēsapdau Ajōnaa chi hābmiecharam Zetajō chitam" ha hiek'ajem, hich warrgarwejā hich mag sīerrawi mΛg hatagjā hich mag sīerraju Jōoirau. Hichdēu mag sim haawai hoob

k'ürjumiet. Hichta Hēwandamau, t'umaam k'ʌn Pör; hi hat'ee chan p'it'urm nem chuk'um.

K'āapi hat'amua maach Pör Jesucristo hootarr

⁹ Mʌn pāach k'od har Jesús hiek gaaimua pāachjö p'it'urg hau pʌrbə k'itaajemuata pārag mag hēsap p'ā deepā chirʌm. Mag p'it'urg haajeeb mamʌ, hich Jesucristoouta magʌm hāwataagjā juapá deejeewai, magʌmjā higba, p'it'urg jēedʌ k'itʌmua hi haar barwi hi k'īr wajaug hoo wai chitaju. Hēwandam hiek jaau chitʌm dāi Jesuu nem wau nərrarr mʌch daúacha hoojerrta jaau chitʌm gaaimua, mau dōjār p'ʌram Patmos hanʌm gaai preso chirʌm.

¹⁰ Mag mʌ preso chirʌmta biek hāb domighed hich Hēwandam Hak'aarta mʌ gaai p'ēs haicheewai, mʌ dau heert'ʌg hat'amjö habarm hee, trompeta hiekjöta nem jēbag mʌ hēgarmua mʌrʌg hiek'achēwia,

¹¹ "Nau mua pʌchig nem hoopibarm t'umaa hēsap gaai p'ānaa Asia durr p'öbör siete nʌm hee mʌ hiek hāk'a nʌm k'ʌn haar deebapäi" hajim: "Efesopienag, Esmirnapienag, Pérgamopienag, Tiatirapienag, Sardipienag, Filadelfiapienag maimua Laodiceapienagjā hagjö."

¹² Mʌchig mag hiek'abaichëm k'ap haag hawi mua hewag p'ʌrbanaa hoowai, lámpara bā hausluijemta p'īr dēn p'urii k'it'ēem hābam haig siete nʌm hoojim.

¹³ Maimua mag lámpara siete nʌm jārr mua hoowai, woun hāb hich Jöoi Hiewaa Jesujöhö simta hichk'aarjā haraa correerjö p'īr dēn p'uu k'itʌmua hāi jānaa k'ajūa bā duurga k'īeb bā k'ādau haar jūa dʌnʌm hoojim.

¹⁴ Mag simʌn k'īrjug k'aauga sīerraawai sīi lanjöta pördam bæpp'ä k'itajim, hich k'īrjug k'augau. Maagwai hich daúapai nem t'um k'ap'ʌ haajeewai, hi dau hoowain sīi hōtdaujöta huujēer huujēer sīsid hajim.

¹⁵ Hi bā, sīi nem hinag hōtdau hee bʌlupinaa wau simjö nem t'eega sīejim, broncejö. Mag nem t'eeg sīewai sīi huhbʌ hoodʌnaajim, bʌlrjā burju k'aba. Mag hi bā broncejö sīewai sīi p'uu k'itajim. Mag sim hiek'a sim hūurwai, hichta t'umaam k'ʌn k'āai hiek t'eeg sīerraawai, sīi p'ūasdau dapagta dō higaau jurrdʌbaichëm hiekjö sīejim, hi hiek.

¹⁶ Mag simua hich juachaar gar p'īdag siete wai dʌnaajim; hich hi hee spaar k'ēu mii k'itʌm p'ōpā garm magwe dēe k'itʌmjā wai sīejim, hagua hich hoomap'am k'ʌnag bʌlrjā hich jua jampiba haag. Maimua hi k'īr hoowain sīi hedau pechagk'am hee nem p'uum hoo nʌmjöta maach dau pērpērmjö sīejim, pōd hi dāi k'īrcha heerpaju k'aba.

Magta mʌrʌg mʌch daúacha maach Pör Jesucristoou hich hoopijim.

¹⁷ Mag hoobarmān mān sīi chi meemjöta t'λbēpjā chuk'u hi bāk'λrr buju haimajim. Mamā magbaawai hichdēu mā gaai p̄rnāa, "Hoob jāp'ierram" hajim. "Māchta nem t'um hompaaju nawe chirajim; māg durr t'um höwiajā māchta hich mag chirsiju k'abahab" hajim mārāg.

¹⁸ "Māchpai k'abahab" hajim, "har meewi deeu hiiu p'iidltarr; magtarr cha hagt'a hiiu chirām, māg hatagjā hich mag hiiu chitām hiek'au. Māchdēuta k'ap chirāmgui" hajim, "jāagwaichata hōor meeppiju, maimua mag meewaijā chijā k'λnta k'īmie durr wētju" ha hiek'amajim mārāg.

¹⁹ Maimua mārāg, "Cha pāchdēu nem hoobarm dāi nau pāchig hoopibarmpa hēsap gaai t'umaa p'ā sīubá" hajim, "māagwai nem hin t'λnām, maimua māgtarr k'urjā nem höbēberg maju t'um p'ā sīubá" hajim.

²⁰ Maimua mārāg, "¿Pua k'ap'λ chirā" hajim "k'ani jaau sī har mua māch juachaar gar p'īdag siete wai chirarr, maimua lámpara hausīujemjā p'īr dēn siete wai chirarr?" Magnaa hichdēupai, "Har p'īdag siete narr, jā mag siete iglesia nām hee hagjō pastornaan siete nām k'λnta jaau simgui" hajim. "Maagwai mag chi lámpara hausīujem hagjō siete narr, jāk'λn Asia durr mag iglesia siete nāmta jaau simgui" ha jaaujim mārāg hich Cristooucha.

2

Asia durr p'öbör siete narr hee iglesiapierr hiek jaaupāitarr
Mag māchig Asia durr mag iglesia siete nām heem pastornaanag hamachpierr hēsap p'ānaa haaidāpi jaautarr haawai māk'λn hēsap pāar hat'eyau:

1. Efeso p'öbör heem pastorrag hiek jaaupāitarr

¹ Efeso p'öbör heem pastor:

Maach Pör Jesucristoouta hich himeerba jaaupitarr haawai muata p̄rāg māg hēsap p'ā chirām. Mamā chi hiek'an hich chi iglesia siete nāmpierr nārranaa hich juachaar garmua pāar chi pastornaan siete nāmjā burrpiba wai sīejemuata p̄rāg hich himeerba māg hēsap p'ā deepāipijim. Magtarr haawai p̄rāg jaauk'im, chamā pā hat'eem hiek p̄rāg jaaupitarrau:

² Hi hiek pua nem wau sim t'umaa hirua k'ap'λ chirām haajem. Hirua k'ap'λ chirām haajem, pā p'īdag chadcha nem t'eeg sim, mamā pua magāmjā higba hich mag juu jeeuba p'īdk'a k'ītaajem. Pāch k'apeenau nem k'aigba waauwaijā pua sīi k'īuu hāwatba haajemjā hirua k'ap'λ chirām haajem. Har hamach hiiupai hamta Hēwandamau hich hi jaaumk'īir jār haujim haajem k'λn sēu pār hawaaggā ham dāi jāau nāmjō

par hiek'aupai juapá chach hoowia chadcha ham sëunemeg pər̄ hautarrjā hirua k'ap'Λ chirΛm haajem.

³ Hi hiek pΛ chadcha hi gaaimua p'it'ur k'itaajem haajem. MamΛ magΛmjā pΛ k'īir bΛΛ haa k'augba ni k'ajewaajā k'augba p'idx'a k'itaajem haajem.

⁴ PΛ mag k'itab mamΛ, hi hiek hirua warr pΛ pΛch sīerrjō hooba chirΛm haajem. ¿K'an jāgwi pua jāg warramjöcha hi k'ōchk'aba sī? ha sim hichdēu.

⁵ Magua hirua pər̄ag, k'īir heyaa habá ha sim; hi hiek warr pΛ jāg k'aba sīejim haajem. Hāsie hewag pΛch k'aibag k'īirjuvia hiseg jēeubá, warr pΛchdēu hi k'ōsi haajerrjō hi k'ōsi haag. MamΛ pua magbamΛn, pΛ haar mawia hi hiek hirua warre pΛ iglesia lámpara sörjö hisegpäiju haajem, tag higba haag.

⁶ MamΛ jāg hirua Nicolás higar nΛm k'ΛΛnau nem jaau wēnΛrrΛm hichdēujā k'ōchk'aba simjō puajā ham higar k'aba sīewai hāu sim haajem. Pua jāg sim haig hi hiek hichjā pΛ higar chirΛm haajem.

⁷ Magnaa hichdēupai, "Har chi jāg hārΛΛ nΛm k'ΛΛnau Hēwandum Hak'arau mΛk'ΛΛn iglesiaag nem jaau sim hūrbat" ha sim. Har p'it'urg hau wēnΛrrawiajā hich mag hi k'ōsi wēnΛrrΛm k'ΛΛnan hāgt'ar hich Hēwandum dāicha wēnΛrraju haajem. Mak'ΛΛnag hirua Hēwandum nemjīir gayam nemjō jōpiju haajem, hōor hich mag hiiu wēnΛrrapiejem nemjō.

2. Esmirna p'öbör heem pastorrug hiek jaaupäitarr

⁸ Esmirna p'öbör heem pastor:

Maach Pör Jesucristoouta hich himeerba jaaupitarr haawai muata pər̄ag mΛg hēsap p'ā chirΛm. MamΛ chi hiek'an hich chi Nacharam hanaa chi Hābmiecharam haajemuata pər̄ag hich himeerba mΛg hēsap p'ā deepäipijim; hajapcharan har meewi deeu hiiu p'iidΛtarrauma. Magtarr haawai pər̄ag jaauk'im, chamá pΛ hat'eem hiek pər̄ag jaaupitarrau:

⁹ Hi hiek pua nem wau sim t'um k'ap'Λnaa, pΛ wajapp'a hi gaaimua p'it'urg hau k'itaajemjā hirua k'ap'Λ chirΛm haajem. Hi hiek hirua k'ap'Λ chirΛm haajem, pΛΛn chadcha dau hap'ΛΛ k'itΛm. MamΛ hāgt'arin pΛΛn nem wajap'am paraam haajem. Har hamach hiiupain hamta judionaan haawai Hēwandum chaaina hirua k'ap'Λ chirΛm haajem. MamΛ pər̄ag ham hiek hasekaspiba sim. Jāk'ΛΛnan sīi dösät higar naawaita jāg t'ΛΛnΛm hanaabá.

¹⁰ Hi hiek pΛch dau hap'ΛΛ hajujā hoob högk'am haajem. Chadcha pāar Hēwandum dāi hubΛ nΛm k'ap haag hawi pāar heem hāaur k'ΛΛn dösätau cárcel degjā dubpäimaju hanaabá. Maagwai tagam k'ΛΛn hēudeejā hēk'awi dārrcha p'it'urg haupiju haajem. Pari magΛmjā higba hich dāita hich

mag hub_A naapi sim. Mag wēn_Λrr_Λm_Λn, hāgt'ar pawiajā hich mag pāar hi dāi nlisiju haajem.

¹¹ Magnaa hichdēupai, “Har jāg hār_Λ n_Λm k'_Λlnau Hēwandam Hak'arau m_Λk'_Λn iglesiaag jaau sim hūrbat” ha sim. Har högk'aba hāu mag_Λm t'um hāwatpāi n_Λm k'_Λlnan, warm k'_Λln k'_Λmie durr wēt t'_Λn_Λm daar, Hēwandamau jūrr hich haarta p'_Λe hauju haajem.

3. Pérgamo p'öbör heem pastorrág hiek jaaupāitarr

¹² Pérgamo p'öbör heem pastor:

Maach Pōr Jesucristoouta hich himeerba jaaupitarr haawai muata p_Λr_Λgjā m_Λg hēsap p'_Λ chir_Λm. Mam_Λ chi hiek'an mag hich hi hee espaar k'_Λeu mii k'it_Λm p'_Λpá garm magwe dēe k'it_Λm wai s_Λejemuata p_Λr_Λg hich himeerba m_Λg hēsap gaai m_Λg jaaupāipijim. Magtarr haawai p_Λr_Λg jaauk'im, chamā p_Λ hat'eem hiek p_Λr_Λg jaaupitarrau:

¹³ Hi hiek pua nem waaujem t'umaa hirua k'ap'_Λ chir_Λm haajem. P_Λ sim p'öbör dösāt p'öbör hanaabá. Mam_Λ hirua k'ap'_Λ chir_Λm haajem, mag_Λm hāba pua hich k'a hogd_Λba k'it_Λm. Hirua k'ap'_Λ chir_Λm haajem, har Antipas k'ararrau hich daúacha hoowia hich hiek jaau k'it_Λm hat'ee chi dösāt higar t'_Λnarr k'_Λlnau hi t'_Λoo n_Λm jaarjā, pua hāsie p_Λchdēu hich hiek hāk'atarrjā hisegba chadcha hīsjā hagt'a hich mag hich k'a hogd_Λba k'it_Λm.

¹⁴ Mam_Λ mag_Λm hāba, hi hiek p_Λ k'aigba simjā hirua hoo chir_Λm haajem. Maguata pua Balaam higar n_Λm k'_Λlnagjā hiek'aba s_Λi hoo wai sim hanaabá. Hich jāg Balamau hajim hanaabá, deeum woun Balac haajerrag israelnaanag nem k'aigba waupi jaaujerr. Hich jāqua hajim hanaabá, har hamach juu wautarrta hēwandamk'a wai n_Λm_Λg jēwaag hag k'_Λirp'ee nemchaain t'orrp'_Λe wai narr nemek modjā k'_Λopi jaunuua hīchab parhooba dich hōor k'abam dāijā k'apes haju haai n_Λm ha jaautarr. Pua mag k'ap'_Λ simta mag Balaam higar n_Λm k'_Λlnag b_Λlrjā hiek'aba sim haajem.

¹⁵ Mam_Λ hi hiek mag happaijā k'aba, p_Λch iglesia hee Nicolaitanaan higar n_Λm k'_Λlnjā j_Λrwērppāiba, pua s_Λi hoo wai sim hanaabá. Nicolaitanaanau nem jaau n_Λm chan hirua k'_Λchk'aba chit_Λm haajem.

¹⁶ Magua hirua p_Λr_Λg, “Hāsie hewag p_Λch k'aibag k'_Λirjuwia Hēwandamag hiseg jēeubá” ha sim. Magbaju hat'een, p_Λ haar mawia hich hi heem esparaupai warag pāach dāipata wērb_Λimaju jaau sim.

¹⁷ Magnaa hichdēupai, “Har jāg hār_Λ n_Λm k'_Λlnau Hēwandam Hak'arau m_Λk'_Λn iglesiaag jaau sim hūrbat” ha sim. Har högk'aba hāu mag_Λm t'um hāwatbapāim_Λg, hāgt'ar pawiajā m_Λg jēb gaaim nem k'oojem k'_Λir k'abamta

k'öpinaa mokdaudam bärä k'itäm gaai t'är hiiur pää k'itämjä hichdëucha deeju haajem. Mag t'är chan bigaum k'änau k'augba, häba chi hat'amuapaita k'ap'la haju haajem.

4. Tiatira p'öbör heem pastorrag hiek jaaupäitarr

¹⁸ Tiatira p'öbör heem pastor:

Maach Pör Jesucristoouta hich himeerba jaaupitarr haawai muata parag mag hësap pää chiräm. Mamä chi hiek'an Hëwandam Hiewaa har dau sii hõtdau huu t'änämjönaa bärä sii broncejö p'uunaa bärä t'eeg sierramuata parag mag hiek jaaupäipijim. Magtarr haawai chamä pl hat'eem hiek jaaupitarrau:

¹⁹ Hi hiek hirua k'ap'la chiräm haajem pua nem wau sim. Hi hiek pua hõor k'a k'ösinaa plchdëu hich hiek häl'atarrjä chadcha hisegba hogdaba häl'ä sim haajem. Pua nem waauwaijä k'ir t'üu waaujem haajem, waumap'amjä haba. Maimua hi hiek hïs pua warram k'äajä härcha nem wau sim haajem, maimuajä wajapcha.

²⁰ Mamä par pl mag sim häba, pl jaauju paraa sim haajem: Pua hädaraata Jezabelag hi chaain k'ügurpi sim haajem. Järgwi? Hichdëupai hiita Hëwandam hi jaaumie hawi hädaraa dich hõor k'abam däijä k'apes haju haai näm ha jaaupinää hïchab Hëwandam chaar k'abamag jëwaag nemek mod wai narrjä k'öpi jaau simjä bäljrjä hirig hiek'aba hädaraa mag jaaupewaima.

²¹ Hí jäg simän hirua sii hoo chiräm haajem, chi Jezabelau jäg nem k'aigba wau sim t'umaa häsie hewag k'irjuvia magam k'aibag hichig chugpaapi jëeumk'ir. Mamä magamta jëeujööpajä k'aba, ni jäg sii hemk'ooin parhoobam däi sierrämjä hich juu plaba, hich hagt'a sierräm hanäm.

²² Hürbä, mua parag jaauk'im: Jöoirau jaauwai hich jäg hälrräm gaaimua warre wajap hi dau haug waupiju haajem; maimua har hirua nem jaau sim higarnaa hi däi k'apes harr k'änjä hamach k'aibag hiseg jëeuwia hich higar t'eebabamän, hïchab hirua hamjä wajap dau haug hauwi ham hök'irjug pöoma hich hagiö hapiju haajem.

²³ Hi chaainjä warre k'ëchpäiju hanaabá. Mag hoobaawaita t'um iglesia nänidäm heem k'änau k'ak'apdö haju hanaabá, hichdëuta chadcha hõor t'umaam k'än t'äar k'ap'änna ham k'irjugjä k'ap'la chitäm. Hi hiek hõrau k'ap'la haju haajem hïchab, hamachdëu nem waumarrpierr hichdëuta ham däijä hamachdëu haajerrjö haju.

²⁴ Mamä hi hiek pää har dösät hiekta hõrau hamachdëupain chadcharam hiek hawi hagag hee t'änarr k'än higar bäljrjä wëtba harr k'änag chan hirua tag hatcha nem waupi jaaubam haajem.

²⁵ Mam^λ hichiita hich deeu m^λg jēb gaai pāach hawaan bēe n^λm hora, pāachdēu hich hiek hūrwia hāk'atarran warag hogd^λba hich jāg hāk'api sim.

²⁶ Har hewag wētba warag hamachdēuta mag^λm t'um hāwatpāiwi hichdēu nem jaau simpai wau wēn^λrram k'^λnag hirua hich jāg hich Hayau hichjā hiek t'eeg hapitarrjō hamjā hiek t'eeg hapiju haajem, hich dāi hāba m^λg durr gaai hōor t'um t'^λn^λm pōrk'amk'īir.

²⁷ Mag hamachta chi pōrnaank'a n^λisiewai, hamauta m^λg jēb gayam k'^λn dāi nem juu t'eeg hamach garmuata t'ūr t'orrbar sīubarmjō dajēk wai n^λisiju hanaabá.

²⁸ Hi hiek har chi mag n^λm k'^λnag hirua hīchab hamag hedp'err garm p'īdagjā deeju haajem; hajapcharan hichpaita ham dēnk'api hauju hanaabá.

²⁹ Magnaa hichdēupai, “Har jāg hār^λla n^λm k'^λnau Hēwandam Hak'arau m^λk'^λn iglesiaag jaau sim hūrbat” ha sim.

3

5. Sardis p'öbör hēem pastorrag hiek jaaupāitarr

¹ Sardis p'öbör heem pastor:

Maach Pör Jesucristoouta hich himeerba jaaupitarr haawai muata p^λr^λg m^λg hēsap p'ā chir^λm. Mam^λ chi hiek'an har Hēwandam Hak'aar hich gaai wai sīenaa p'īdagjā siete wai sīejemuata p^λr^λg hich himeerba m^λg hiek jaaupāipijim. Magtarr haawai chamá p^λ hat'eem hiek p^λr^λg jaaupitarrau:

Hi hiek p^λan chadcha t'ārp'oo sim haajem, Hēwandam hi jēwaag. Mam^λ mag sim^λn p^λan p^λch pekau heepai sīi chi t'ōmjō simta jāg sim hanaabá.

² Hichdēu p^λ mag sim hoo sīewai p^λr^λg “K'īir hub^λ habá” ha sim; “maimua har hāk'a durrum han^λmta k'a t'ūu k'it'ēem k'^λnjā k'īir honee hapiibá” ha sim. Magbam^λn jāk'^λnjā warag heeg pawia k'ēchju hanaabá. Hi hiek hirua hoowai pua nem wau sim Hēwandamau hoowaijā hāu k'aba sim haajem.

³ Har nacha p^λchdēu hūrwia hāk'atarr hiekta k'īirjunaa, p^λchdēu k'aigba harr Hēwandamag chugpaapi jēeunaa, deeu hi dāi hub^λ habá. Hi hiek pua magbaju hat'een, nem jīgk'aajem k'^λn sīi dēgölp nem jīgk'aimajemjō, hōor barbajöö sīerr hee dēgölp p^λ haar barwi p^λ gaai mas deeju haajem.

⁴ Mag naab mam^λ jāig Sardiim iglesia hee hāu hagt'a n^λm haajem, hāaur k'^λn hād^λlr pekaúg hamach hārpapiba durrum k'^λn. Mak'^λnanta k'ajūa bāp'ā jūanaa hi dāi wēn^λrraju hanaabá, ham hamachdēu hich hipierr wajap'a harr gaaimua chadcha mag wēn^λrraju haai naawai.

⁵ Har högk'aba häu magam t'um hāwatpäi nám k'ānnagan hirua k'ajūa bāp'ämta jūapiju haajem. Hi hiek magam k'ānn t'ār chan hirua hich haar hauju k'ānn t'ār p'āajem hag hēsap gaaimua borraap'ibam haajem. Magju k'āai warre hirua hich Haai dak'īir maimua hich chognaan dak'īirjā, "Chamā k'ānnan mā dēnēu" ha jaauju haajem.

⁶ Magnaa hichdēupai, "Har jāg hārrā nám k'ānnau Hēwandum Hak'arau māk'ānn iglesiaag jaau sim hūrbat" ha sim.

6. Filadelfia p'öbör heem pastorrag hiek jaaupäitarr

⁷ Filadelfia p'öbör heem pastor:

Maach Pör Jesucristoouta hich himeerba jaaupitarr haawai muata p̄lāg māg hēsap p'ā chirām. Mama chi hiek'an Cristo hiek'au, har hichta bāllrjā pekau chuk'unaa sēu chuk'u k'itām hiek. Hichdēuta warr rey David k'ararr yabmejā wai chirām haajem. Hiruata mag yabmeeu puertdi weeu sīubarm chan ni hābmuajā pōd p'āar haubam haajem; wa hiruata warag k'āijā p'āar sīubarm chan hābmuajā pōd weeu haubam haajem. Hich mag sīerrāmuata p̄lāg hich hiek jaaupäipitarr haawai p̄lāg jaauk'im:

⁸ Hi hiek pua nem wau simjā hirua t'umaa k'ap'ā chirām haajem. Hirua k'ap'ā chirām haajem, chadcha pā chan magcha nem juu t'eeeg k'aba k'itām; mama magam hāba, pua hi hipierraas k'itaajem haajem. Pua hāsie hi higwi, "Mua chan tag hi hiek hāk'abamjā" haba, hich mag hogdāba hāk'a k'itām haajem. Pāch mag k'itām gaaimua hirua pā na puertdi weeu wai chirām haajem, hich hiek jaauju hayaa hamk'īir. Mag puertdi chan ni hābmuajā pōd p'āar haubam haajem.

⁹ Har dösāt higarnaa judionaanjā k'aba nāmta nem sēunem hamach hiiupain hamta judionaan haawai Hēwandum chaaina hāna nārrjēe haajem k'ānnag, hirua hajués pā k'īrp'eeta jīepör p'öbk'apiju haajem, hichdēu chadcha pā k'ōsi chirām hamag k'ap hamk'īir.

¹⁰ Pāchdēu hirua jaautarr hipierraanaa bāllrjā juu hāyaajā k'augba k'itaajeewai hirua pā t'āa wai chitaju haajem. Hichdēuta mag pā t'āa wai chirām chan māg jēb gaaim k'ānn t'um Hēwandamau chachwi hōk'īirjug pōoma t'ānām jaarjā pā warm k'ānnjō k'abaju hanaabá, hichdēuta pā t'āa wai sīewai.

¹¹ Hiin jöpcha bēeju haajem. Pāchdēu hi hiek hāk'atarr hich jāg hāk'a chirāmjō, hich jāg wajap'a hāk'api sim, pāchig nem deeju harr jūrr chik'amnagta deem hugua.

¹² Har högk'aba häu magam t'um hāwatpäi nám k'ānnan hirua hich Haai Hēwandum iglesia hee dibā jārramjō chi t'ierrnaanag paap'īwi hich mag bāllrjā hisegaajā k'augba wēnārrapiju haajem. Hichdēuta ham gaai Hēwandum t'ārjā p'ānaa hi sīejem p'öbör t'ārjā p'ā sīuju haajem. Mag p'öbör t'ār

Jerusalenau, Hēwandam sīejem haarmua bēeju p'öbör. Hīchab ham gaai hirua hich t'är hiiurjā p'ä sīuju haajem.

¹³ Magnaa hichdëupai, "Har jāg hārəm nəm k'ənnaū Hēwandam Hak'araū mək'ən iglesiaag jaau sim hūrbat" ha sim.

7. Laodicea p'öbör heem pastorrage hiek jaaupäitarr

¹⁴ Laodicea p'öbör heem pastor:

Maach Pör Jesucristoouta hich himeerba jaaupitarr haawai muata pərləg məlg hēsap p'ä chirəm. Mamə chi hiek'an har chadam hiekpaita hiek'a sīerrəm hiek'au. Hichdëun hich daúa hoonaā hich jāgəucha hūrtarrjā hich hagjōota jaaujem. Hi gaaimuata warrjā Hēwandamau nem t'um hompaa haujim. Mag sīerrəmuata pərləg hich himeerba jaaupäipitarr haawai pərləg jaauk'im:

¹⁵ Hi hiek pua nem wau simjā t'umaa hirua k'ap'ə chirəm haajem. Hirua k'ap'ə chirəm haajem, pəl jāga sī: Pə chan nem pechagjā k'aba ni nem k'uk'unagjā k'abata sim hanaabá. Hajapcharan puan hāk'abaaderrau hāk'aba haadëpta sim haajem. Jāgbanaa pəl warag k'uk'una k'āijā sīek'iin, hi hiek hāuchā hak'am haajem; wa magbam k'ai nem pechag k'āijā hak'iin, hāuchā sīek'am hanəm hīchab.

¹⁶ Mamə hi hiek pəlch jāg k'uk'una k'aba ni nem pechagjā k'aba sīi pēdchuchuupai sim gaaimua, pəl hirua dōba sīi deeu chōipäiju haajem.

¹⁷ Pəchdëupain pua, "Mən p'atk'on paraaməu; p'atk'on pōm wai chiraawai deeum nem hat'eejā haugchēba chitəm" haajem. Mamə pəlch k'a honegjā chuk'unaa pəlch dau haug sim chan pua k'augba, ni sīi pəlch maadëu higmap dau k'īsumjōnaa mor k'arramjō simjā pua pəlch k'augba sim hanaabá. Mag simta pəl jāg hiek'a sim haajem.

¹⁸ Pədë hirua jaaupäitarr hiek hūrbarí, pərləg jaauk'im: Pə chadcha p'atk'on pōm paraa ham k'ōs chirəm k'ai, p'īr hōt hee bālunaa ya chi wajaug happai deeu jāppi simta hich juu gaai pēr haupi sim. Mag k'ai chadcha pəl p'atk'on paraa chitaju haajem. Jāg mor k'arraa nərram hugua, hi juu gaaita k'ajūa bāpp'ä bālərjā memerk'ög chuk'um pēr hauwi jūabá ha sim. Maimua daujā wajap'a nem hoog hat'eejā hichdëu bēnhē wajap'am wai simta pēr hat'ā ha sim.

¹⁹ Hirua hichdëu hōor k'a k'ōsim k'ənagan meeurrtau sīunaa hīchab wawijā wawiejem haajem. Magua puajā pəlch k'aibag hiseg jēeuwia k'īrdam hubə Hēwandamta jərbamən, hi hiek pəl gaii mas haju haajem.

²⁰ Hiin maach t'āar bāk'ərr chiraajem haajem, weeu hau-naa hichig dubbā hamk'īir. Hābmua k'āijā weeu hauwi hirig

dubbaad hak'iin, hiin hierrcha dubju chiram haajem, hi däi k'apeerk'aag.

²¹ Har nem p'it'urm hawiajä hogdaba häu hamachdëuta hi dënjo nem t'um pödpäi nám k'lanagan, hirua hich jup chiram gaai däi häba hich bigaau juppiju haajem, hich däi häba hiek t'eeg násimk'ir, hich jäg hichdëujä nem t'um pödtarr jürr hichab hich Hayau hich däi häba hiek t'eeg hapitarrjö.

²² Magnaa hichdëupai, "Har jäg hárll nám k'lanau Héwandam Hak'arau mäk'lan iglesiaag jaau sim hürbat" ha sim.

4

Hägt'ar Haai hi jëeu nám hootarr

¹ Mag märlag t'umaa jaau dichtarr k'ur mua hoowai, hedjäata puertdijö weeudä wëjom mua hoobaadëjim. Mag heemua nacha mag mächdëu trompeta jëbag sim hiek hürtarr hag hödijö simuata märlag, "Mau hägt'ar pidú, mäg hatag nem t'umaa höbëberg maju mua päräg hoopik'im" ha sëejim.

² Magbarm hee hich Héwandam Hak'arauta mä hägt'ar hat'aadeewai hich Héwandam juupjemta nem pörk'au pöoma sim hooimajim. Hag gaai woun häb jup sëejim.

³ Mag pörk'au gaai jup sëerr woun sii mokdaudam jaspe haajemjö bällnaa cornalinajö p'up'up'umjö sëejim. Mag pörk'au pöm sim bigaau hichab pirm p'auraanaa dau bäll esmeraldajö simta jää wëjoojim.

⁴ Mag pörk'au pöm sim bigaau deeum hich hagjö pörk'au chaaindam daii k'it'ëem k'apan veinticuatro hohood p'ärdä wëjomjä mua hoojim. Maig hichab jöoin k'ajüa wajapp'a bëpp'ä jüanaa pörsirjä p'ir dën jüa sësid hajim. Mak'lan jöoin chi k'apanagjä veinticuatro narr haawai mak'lan pörk'au mag veinticuatro narr gaai hich hagpierr hohood wëjoojim.

⁵ Mag pörk'au warm k'lan järrcha sim haarmua pagt'am dau p'lr jëjëer k'abaadäm däi hichab p'ip'is k'abaadëmua sii hiyälmjö haadëp sëejim. Mag pörk'au pöm sim k'irp'ee hötdau siete paak'anaa dñanänäid t'naajim. Mak'lan hich Héwandam Hak'aar hajim.

⁶ Hich hag pörk'au na hichab p'üasjö simta sii dau bäll simjä sëejim.

Mag pörk'au pöm sim bigaau järrcha sii k'anjö sësidämäta k'ir gar maimua hëugarm magwe dau k'apan p'up'up sësidäm jayap naajim. Mag sësidämä hiiu sësid hajim.

⁷ Chi nacha sëerr leonjö sëejim; mag hëudeem, p'ak hemk'öidamjö sëejim; mag garm wounk'a sëejim; maimua hëudeecharam, jayapam, sii jimiejä pöm simta hürr jörrömjö sëejim.

⁸ Mag s̄̄sidam̄an hamach jayapwe s̄̄i nem hich k'apan hagdaujö seis wai s̄̄sid hajim, hamachpierr. Hierr jägarm magwe dau p'up'upnaa hārjā s̄̄i dau k'apan p'up'up s̄̄sid hajim. Hamach mak'ānau bāl̄rjā hijeeuba hedaram magwe Hēwandum t'ö hiek'amamua,

"Hēwandum, p̄l̄jō bāl̄rjā pekau chuk'um k'ān chan hooba haajem" hanaajim.

"Pachta t'umaam k'ān Pör hanaa t'umaam k'ān k'āaijā chi juu t'ierriu.

Pachta warrgarwejā hich mag s̄̄erranaa m̄ag hatagjā hich mag s̄̄erraju" ha t'ö hiek'amajierram.

⁹ Mag s̄̄i hich k'apan s̄̄sidamua maach Hēwandum hichta hich mag t'ōojā k'augba mag hich pōrk'au gaai hoo sim̄ag jēeu n̄amua, hāu hajim hanaa hi t'ö hiek'a naajim.

¹⁰ Mag hi t'ö hiek'ak'ak'ampierr mag jōoin veinticuatro hohood wējöm k'ānau hi jup sim k'īrp'ee, "Pachta chadcha chi juu t'ierrau" hanaa hamach pōrsir p'īr dēn jūa narr juu hee hauwia hirig hānaa p'ōbk'ak'a haajeejim, mag hichta t'ōjā t'ōba warrgarwe hich mag hiiu s̄̄erram̄ag jēeuwai.

¹¹ Mag t'āk'ōok'anaa meuk'arauta hirig,

"Pālta maar Pör Hēwandumau;

pālta chadcha chi juu t'ierr haawai pa k'īragta t'umaam k'ānau heenaa t'ö hiek'aju haai n̄am" hanaajim.

"Pachdēu nem t'um hompaam k'ōsi hompaawiata chadcha nem t'um t'ānām" ha t'umeuk'ar majierram.

5

Corderooupaita hēsap k'aar s̄̄sid harrjā t'ārrēuju hajaautarr

¹ Mag järrcha k'u juupjem sim gaai woun hoo s̄̄errau, hajapcharan hich Hēwandumama, hich juachaar gar pa gaai hēsap pālrt'ā sim wai simjā mua hoojim. Mag hēsap, jägarjā p'ānaa hēugarm magwe p'ānaa, t'ārmajupierrpai k'ibjārjō simua k'aar s̄̄sid hajim. Magam siete naajim mag hēsap pālrt'ā sim gaai.

² Mua mag hoo hat'am dāi hīchab hich Hēwandum chog hāb nem juu t'eeg simua hiek k'ēgk'a, "¿Chijāguata magan m̄ag m̄ag hēsap k'aar s̄̄sidam t'ārrēupāinaa m̄ag hēsap heeureu hauju haai s̄̄?" ha s̄̄ejim.

³ Mam̄am mam hāgt'ar, ni m̄ag jēb gaai, ni m̄ag jēb heegarjā hōor hābjā chuk'u hajim, mag hēsap pālrt'ā sim heeureunaa hag gaai t'āraag. Ni s̄̄i haḡag heerpaju k'ānpaijā chuk'u hajim.

⁴ Mam̄am mag hēsap heeurjāgnaa hag gaai t'ārju hayaam woun ni hābjā chuk'u ni s̄̄i haḡag heerpajupaijā chuk'u

habarm m^λchdēu hoobaawai, jāga hag gaai p'ā sim k'ap habarju hawi, mua pōd hāwatba warag m^λ bīebaadējim.

⁵ Mag m^λ hich dak'īir bīe chir^λ paawai mag jōoin veinticuatro narr heem hābmua m^λ haig bēewi m^λrāg, "Hoob tag bīem, har sīebahab" hajim, "David k'ararr hag chaain hewagam k'^λan bi heem Chaai leonjō jua t'eeg sīerrām. Jāguata ya hichdēu nem t'um t'^λnām pōdpāitarr haawai hichdēuta jāg hēsap k'aar sīsidāmjā t'^λrrēupāināa heeurjāg hooju haai sīebahab" hajim.

⁶ M^λchig magbaa mua hoo n^λl haawai, chadcha mag sīi k'anjō daujayap hich paar sīsidām bigaau jōoin hohood wējōm jārr, har corderodamjō hādlraa hich t'ōopiwia deeu hiiutarra hoot'ēu k'ērajim; hajapcharan hich Jesuma. Hamau hi t'ōo naawai pa gaai meerp'ētarr hag'ta merag chuk'u sīejim. Mag k'it^λmān sīi kach k'apan sietenaa dau k'apanjā hagjō siete p'up'up sīejim. Mak'^λan dau k'apanag siete n^λmua chi Corderoou Hēwandam Hak'aar gaaaimua nem t'um k'ap'^λnaa durrpierr hoo p'ē wai sīejemta jaau sim.

⁷ Mag chadcha mag corderodamjō k'it^λmua mawi, mag pōrk'au gaai jup simua juachaar gar hēsap p^λlart'^λ sim wai sīerr jūrr hi jua heem jēeu hauwimajim.

⁸ Mag Corderodamau hamach dak'īir mag hēsap pa gaai p^λlart'^λ sim jēeu hat'aimam hoobaawai mag sīi k'anjō hich paar sīsidāmua hagjō haig jōoin veinticuatro narr dāimua sīi hi k'īirp'ee t'^λk'ōk'ōod hap'ōbaadējim. Mak'^λan jōoinau hamachpierr arpa wai naajim, maimua jarrdam p'īr dēn p'urii k'it'ēemjā hagjō hamachpierr wai naajim. Mag jarr hee incienso hipir wai sīsid hajim. Ma, Hēwandam chaalink'a n^λm k'^λanau hirig jēeu n^λm k'^λan hiek haajem, mag jarr hee hipir sīsidām.

⁹ Mak'^λan jōoin mag t'^λk'ōk'ōod t'^λnāmua chi Cordero t'umeuk'armamua meuk'aar hiiurta hau naajim. Hamau meuk'aar hau narr m^λg hajim:

"P^λachdēupaita hāba jāg hēsap jua hee hauwi chi k'aar sīsidāmjā t'^λrrēu werbaju haai sim, p^λchta t'umaam k'^λan kōit hādlraa p^λch t'ōopitarr haawai.

P^λach t'^λo n^λm haig bag hātarrauta pua hōor durrpierram k'^λan hamach meupierr Hēwandam hat'ee pērk'a haujim.

¹⁰ Mak'^λnta pua Hēwandam na p'adnaan k'apiwia hīchab chi pōrnan k'apiju.

Magbaawai m^λg durr jūrr hamachdēuta k'ap n^λisiju" ha t'umeuk'armajim hich k'īircha.

¹¹ Maimua mua hoowai, mag pōrk'au bigaau mag k'anjō hich paar sīsidām dāi jōoin hohood wējōm hēugar, Hēwandam chognaan pōoma sīi sereu p'^λlarda wējoojim. Mag t'^λnām^λ chi k'apanag millones y millones t'^λnarr haawai, k'apaana

sīi maach dau warpta pos p̄lart'ʌ, pōd maadēu chi beerjujā k'augba t'ʌnaajim.

¹² Mag t'ʌnʌm k'ʌnʌnau t'et meuk'aar hau nʌmua mag naajim:

"Jäg Corderodam hōor gaaimua hʌdʌraa hich t'ōopitarrauta jua t'eeg t'ʌnʌm t'um hauwia nem hajap'am t'ʌnʌmjā t'um hauju haai sim.

Hāba hichpaita t'umaam k'ʌnʌn k'āaijā nem k'īirjug k'augnaa juapa t'eegjā hichdēupaita hauju haai sim.

Magna hirig heenaa, hi hooimʌgjā t'ö hiek'anaa, hirigpaita t'umaam k'ʌnʌnau jēeju haai nʌm" ha t'umeuk'ar majierram.

¹³ Hēwandam chognaanau mag meuk'aar hau dichdimaawai, hīchab t'umaam hich Hēwandamaau nem wautarr hedjā hee t'ʌnʌm k'ʌnʌnau, mʌg jēb gayam k'ʌnʌnau, k'ēchwia ya jēb hee nʌm k'ʌnʌnau, maimua nem t'um p'ūas hee t'ʌnʌm k'ʌnʌnauha hīchab hö hāba meuk'arau hārbabapāimjā mua hūrjim. Mag hamau hārbapāitarr meuk'aar mʌg hajim: "Har pōrk'au gaai Jōoi jup simʌg maimua Corderodamagjā hagjō hāba pāragpaita mʌg hatag paawaijā hich mag t'umaam k'ʌnʌnau jēeunaa hee haju haai nʌm" hajierram.

"Pāar wajaugpaita t'umaam k'ʌnʌnau t'ö hiek'aju haai nʌm.

Magna, 'Pāachta mʌg hatag pawiajā t'umaam k'ʌnʌn k'āaijā hich mag juu t'eeg nʌm' haju haai nʌm" hahaug majierram meuk'araupai.

¹⁴ Magbaawai mag k'anjō hich paar sīsidʌm k'ʌnʌnau hīchab hamach paarmua hö hāba, "Jāan chadcha hich magau" haajeejim. Mak'ʌnʌnau magbarm dāi hīchab mag jōoin veinticuatro narr k'ʌnʌnaujā deeu jīepör p'ōbk'anaa ham wajaug t'ö hiek'ajierram hamag jēeumamua.

6

Hēsap k'aar sīsid harr t'arrēu nʌm hootarr

¹ Mag hēsap pa gaai p̄lart'ʌ sim jēeu hauwi, mʌ dak'īraa mag Corderodamaau chi hēsap nacha k'aar sīerr t'arrēupāiwi heeureu hoobaadējim. Magbarm hee mag sīi hich paar sīsidʌm heem hābmua mʌrʌg, "Pidū, hoobahur" ha sīejim.

² Hirua mag hoobahur habaawai mua hoowai, cabaai bāpp'ā simta haig sīejim. Mag cabaai hār woun sīerrau hich juu hee choop'ō wai sīejim. Mag simʌg pōrsir deewi jūapi sīubaawai, hichdēuta t'umaam k'ʌnʌn pōdpāiwi, hichta hemk'ooik'a hōbērjim, hich garmua hich juu jāmpiba sīerraag. Ma, mʌg hatag paawai hichdēuta mʌig heegarm k'ʌnʌn hich juu jāmpiba hichta chi pōrk'a sīsiju. Pari ma chan chi Cordero k'aba haawai hich mag chi pōrk'a sīerrabaju.

³ Maimua chi Corderodamau deeu chi hēsap hauwia mag k'aar sīerr napemjö t'arrēubapääiwai, mag dau jayap hich paar sīsidäm heem hāb p'ak hemk'öijö simua hagjö, "Pidú, hoobahur" hajim mārlag.

⁴ Mag hirua hoobahur habaawai deeum cabaai p'uríhi simta dānāubaichëjim. Mag cabaai p'ur sim hār woun sīerr juu hee espaar joot'la sīluwi juu t'eega hapijim, hōor k'ōinaa t'ānarr meeuk'apiwi wir haig chik'am k'ēchamk'īir. Magbaawai durrpierr juurhi t'eega sīi wērbāp'ōo haadējim. Ma hajim sello numiim gayam mārlag hoopitarr.

⁵ Maimua sello t'ārjupam t'arrēuju mārlag hoopijim. Majā harjö chi Corderodamau t'arrēubapääiwai mag jayap narr hee hāb wounk'a simta hich k'apan seis wai sīrrau warm k'ān dēnjö, "Hoobahur" hajim mārlag. Magbaawai sīi cabaai p'āis simta dānāubaichëjim. Mag gaai woun bēetarrau hich juu hee lib chach wai bēejim.

⁶ Mag cabaai p'āis sim dānāubaicheewai mag jayap hich paar sīsidäm heem hābmua jādau t'eega burrju higwi magjim: "K'āai hāb p'idk'abarmuata trigo libdam t'ārjuppai hauju. Mamā nemk'au vino dāi hawaag chan p'atk'on chuk'um" ha sīejim.

⁷ Mag k'ur sello jayapam t'arrēubaadējim. Maimua Corderodamau mag sello jayapam t'arrēubapääiwai jūrr mag jīmiejāu pōm sim hūrr jōrrömjö simuata, "Pidú, hoobahur" hajim mārlag.

⁸ Magbaa mua hagag hoowai cabaai huashāu k'īirk'a sim gaai hāb wounjö simta mua hoojim. Mag wounjö sim t'ār "Chi Meem" ha t'ār sīejim. Mag gar deeum hurajim. Ma, hi t'ār "K'īmie Durr" ha t'ār naajim. Mak'ānnag juu t'eeg deewi māg durr peer jārrchapaím hamag jaaujim, esparau hōor k'ēchnaa, jādaúajā k'ēchnaa, bēn t'eeg hōor hee burrpiwi hagamua jāk'ēchnaa, sīi nem pabā heem nem maach k'oojemāgjā hōor k'ēchpāimk'īir.

⁹ Mag k'ur chi Corderodamau chi cincoom sello t'arrēubapääiwai nasādjö wau sim heegar mua hoojim, Hēwandam hiek jaau durrum gaaimua k'ēchpāimarr k'ān.

¹⁰ Mak'ānnau hamach dau hap'āa juau k'ēchmarr jūrr Hēwandamag ham dāi hagjö hamk'īir jaau durrumua t'et mag naajim: "Hēwandam, pāchta t'umaam k'ān k'āai juu t'eeg hārchanaa, pekaujā chuk'u, pāch hiek'atarrjā chadcha k'itām, jāagwaita pua maar bag hārtarr jūrr hōor hi hagk'awi maar k'ēchtarr k'ān dāi hich hagjōo hajuuta jāg sīma?" hanaajim hirig.

¹¹ Hamau magbaawai hamag k'ajūa bāp'ā sīsidäm p'ēdeewi sīi warag, "Pāar k'odnaanjā pāach k'ēchtarrjō Cristo hiperraas

hi hiek jaau durrum gaaimua k'ëchpäiwia pääch haig hääba paauk'achë nám hora, hidëu bächk'un hoo hat'at" hajim.

¹² Maimua chi Corderodamau jürr ya seim sello t'arréubapääiwai hääur t'eega duui dichdimamjä mua hoojim. Magbaadeewai mág hedau hääsdawam sii put p'lichjö p'liissi haadëjim; maagwai jürr hedau chi hedaram, hajapcharan hedau hargma, bagjö p'urii haadëjim.

¹³ Magbaadee hichab hedjä hee p'üdag t'anarrjä, sii p'ü t'eeg wëbaadeewai nemjö hagt'a k'ügut'u k'itwe k'li duubjemjö, mág jéb gaai k'li t'anlisijim.

¹⁴ Magbaadëm däi hichab hedaujäjä sii hësapjö plärsiirmamua chukk'u haadëjim. Magbaa t'umaa durrsi sësidämjä hamach narr haigmua chawag hëréubaadee hichab döjärr morr sësidämjä hich hagjö chawag hiiudäjierram.

¹⁵ Mág durr gayam reinaanjä mag hoobaa, hääaur k'lan jéb degjä hierr paauk'amaawai, hääaur k'lan durrbä hee mokpör dapagk'am heegarjä dubjierram, daumeerwai. Mamä mak'lan happaijä k'abajim. Hich hagjö daumerjierram hichab, chi dap'am k'lan, soldaan pörnaan, riknaan, chi juu t'ierrnaan, sii chik'am chogk'a par p'idk'a sësid harr k'lanpa; t'umaam k'lan hich hagjöö daumerjierram, jäp'ierr nám hiek'au.

¹⁶ Mag daumer námua durrsüigta wounaanagamjö chaigpanaa, "Jäg pör'au gaai hoo simág maar hoom hugua, maar här därbagk'awi pääch heegar maar meer hat'at" hanaajim.

¹⁷ "Maar meer hat'at! Maar gaaita Cordero k'ir machag meeju hed barbaichëm. Jäg sim, k'aiu hi juu jaambarju?" hanaajim, hi hökgau.

7

Israelnaan chi dauchacham k'lan

¹ Mag t'anarr k'ur mua hoo náa haawai Hëwandam chognaanta dau jayap mág jéb här dänlanlihdä naajim: hääb dok'eu gar hedau höbeerjem gar, hääb dök'ierr gar, hääb t'oom higar juachaar garm bijär, maagwai hääb juawé gar, harag dau jayap naajim. Mak'lanau bäljräjä p'ü dichpiba t'la wai naajim, ni mág jéb gaaijä p'ü wëba, p'üas härjä wëba, ni bäljräjä pabädam gaaijä p'ü wëm hugua.

² Hichab deeum Hëwandam chog hedau höbeerjem garmua hurumjä mua hoojim. Magua hich juu hee hoor dauchaachjem waidurajim, hich Jöoi charau hagua hoor dauchachamk'ir deetarr. Hich mag Hëwandam chogau mag warm k'lan jayap mág jéb k'aibag waunaa p'üasjä k'aibag wawaag juu t'eeg narr k'lanag t'et k'iesirnaa,

³ "Hëwandam hiek jaau wënlrraju k'lan dag gaai marau hagt'a hich Hëwandam dauchach p'æk'aba náwe chan, hoob

jächag mág jéb, mág p'úas, ni pabäjä k'aibag waumiet" hajim hamag.

⁴ Mua hūurwai mag chi dauchachpäitarr k'lan t'um chi k'apanag ciento cuarenta y cuatro mil nám hanaajim, Israel chaain hamach t'ärpierr mág:

⁵ Judá k'odnaan: 12,000

Rubén k'odnaan: 12,000

Gad k'odnaan: 12,000

⁶ Aser k'odnaan: 12,000

Metalí k'odnaan: 12,000

Manasés k'odnaan: 12,000

⁷ Simeón k'odnaan: 12,000

Leví k'odnaan: 12,000

Isacar k'odnaan: 12,000

⁸ Zabulón k'odnaan: 12,000

José k'odnaan: 12,000

Benjamín k'odnaan: 12,000

Harag ciento cuarenta y cuatro mil naajim mag Hēwandamau dauchachpitarr k'lan.

Hōor póm k'ajúa bau happ'a júa narr k'lan

⁹ Magtarr k'ur hūwaai deeu Hēwandam juupjem pörk'au pöoma simág mua hoowai, hōor pöooma sii bājāupaita baurur wējom hoojim chi Cordero na. Mag sīsidamán t'umaa k'ajúa chi bau happ'a júanaa sot'ark piujöö k'it'ëemta juu panhapp'a t'anaajim. Maig t'anaajim hōor p'öbörpierram k'lan, meupierr meu k'ir pogk'e; wajapcharan durrpierram k'lannta maiguin hāba podpa t'anaajim. Mag sii k'apan maach dau därrk'ab warp'am magwe p'lanrdə wējom haawai pöd hābmuajā beer haubajim, k'arra naajim k'ai chi k'apanag.

¹⁰ Mag t'lanm k'lanau serereuk'amua, "Har pörk'au gaai hoo sim gaaimua maimua Cordero gaaimuata maachin hāu peerdə nám" ha serereu k'ajierram.

¹¹ Maagwai chi Hēwandam chognaanjä t'um bājāupaita dñanlnaid p'lanrdə wējoojim, mag pörk'au bit'urg jöoin hohood wējom dxi hīchab mag sii k'anjö hich paar sīsidampa t'lanm hēugarm magwe. Mag dñanlnaid t'lanla hawi, mag pörk'au gaai hoo sim k'irp'ee p'öbk'anaa, hi t'ö hiek'amamua hirig mag naajim:

¹² "Mág hatag pawijā hāba maach Hēwandamta hāucha chitaju. Hiita hāba hooimág p'ënaa t'ö hiek'aju haai nám.

Hichta hāba k'irjug k'aug sñerram.

Hirigpaita hīchab t'umaam k'lanaujä heenaa hāu hajim haju haai nám.

Hichdëupaita chadcha juu t'eeeg t'um hauju haai sim.

Jāan chadcha hich magta haju haai sim" hanaajim hamachdëupai.

¹³ Magbaawai mag jöoin veinticuatro narr heem hābmua mΛ haig bëewi mΛrΛg, —Har hōor sīi k'ajūa bæpp'ä jūa sīsidΛm, ¿pua k'ap'Λ chirā haichëjim, chijā k'ΛΛn hagá maimua jāk'ΛΛn jammua bëejíerrá?

¹⁴ Magbaa mua hirig, —Señor, pΛchdëuta k'ap chirabahab, mua chan k'augba chirΛm ha chirajim.

Magbaa hichdëu mΛrΛg jaaubaadëwi magjim:

—Jāk'ΛΛnan Hēwandamau hōor hōk'īirjug pōoma hapi nΛm jaar hāu hi hiek hogdΛba hāk'a durrawia peerdtarr k'ΛΛnaugui hajim. Magua k'abahab hajim, jāg ham k'ajūa bæpp'ä jūa sīsidΛm, chadcha hich chi Cordero bag hārtarauta hamach k'aibag t'um chugpaatarr haawai.

¹⁵ “Magwiata jāg bΛΛrjā hijeeu k'augba hedaram magwe pörk'au gaai hoo sim k'īirp'ee hi hipierraas hirig hich k'īircha jēeu durrumgui” hajim.

“Maagwai jāg pörk'au gaai hoo simuata ham t'Λa wai sīeju.

¹⁶ Ya jāgbarm haigmua tag ham jāsog hāwatba, ni höbichagjā hāwatbam;

hed pechagaujā k'ak'aichag k'aba, ni hedaujā ham p'aabamgui” hajim.

¹⁷ “Jāg pörk'au bigaau hohood wējom jārr har corderodamjö simuata ham t'Λa wai sīejugui” hajim.

“Hichdëuta, dö parag haar nemchaain dö döpien p'ë har-
rjemjö, hamau nem hig nΛm t'umaa deewi hichdëuta
ham dauchöjā jārpäpäi haju” ha jaaumajim mΛrΛg mag
jöoirau. (Sal. 23:1-2; Is. 49:10; Ez. 34:23)

8

Hēsap k'aar sīerr hābmiecharam t'Λrrëutarr

¹ Maimua chi Corderoo ya hābmiecha sieteem sello t'Λrrëuplīnaa chi hēsap heeurjāg hat'aawai, hedjā hee hora jārrjö sīi k'īuhu jōisijim.

² Mag k'īu t'ΛnΛΛ harr k'ur mua hoowai Hēwandam chog-naanta siete hi na dΛnΛΛnid t'Λnaajim. Mak'ΛΛnag siete trompetas deejim, hamach pipied hāhābdö hauwi hōk'ar hichdëu jaaumam haig sirmamk'īir.

³ Mag warm k'ΛΛnag jigtarr k'ur deeum Hēwandam chog bëewia, deeum incienso p'aajem p'īr dēn bΛrΛΛ p'urii k'itΛm jua hee waibëewi, hagjö hich hag p'aajem nasād hāgt'aa wau sim k'īirp'ee dΛnΛΛuchëjim. Mag hi dΛnΛΛubaicheewai warag hirig incienso pōm deejim, Hēwandam chaainau jēeu durrum hiek dāi k'ajap'am nemjö pōmaacha waaurëunaa mag p'īr dēn nasād wau sim gaai p'aamk'īir.

⁴ Mag incienso p'aabaadeewai chi naar Hēwandum chaainau jēeu durrum hiek däi mag Hēwandum chog chi p'aa sim juu heemua hāhba Hēwandum sim haarta naar jīubaadējim.

⁵ Maimua mag chi Hēwandum chogau hichdēu incienso p'aajem bārəl k'itəm waiberr hauwi, jūrr nasād gaai chi daupaan heemta hauwia, hich dēn hee hipirnaa məg jēb gaai p'öpāijim. Mag p'öbapāiwai, pagt'əmta bubuju k'abaadēm däi hōor hiekjö hiyālmjö jōisim hee, pagt'əm dau p'ar jējēer k'abaadēmuu hāurpa duuibaadējim.

Ma hajim hābmiecha sieteem sello t'ərrēupəi nəm mərlag hoopitarr.

Siete trompetas narr hāhābdö sirmam hootarr

⁶ Maimuan chad mag Hēwandum chognaan siete hamach pipied trompeta hāhābdö wai narr k'əlnau ya siraag paauk'abaadējim.

⁷ Chi nacha sir sīrrau hich trompeta sirbaadeewai nosegdau dap mokpörjö sīsidəmta hōtk'īir sīi bag p'uriimjö sīsidəm däi k'īibaadējim məg jēb hār. Magbaawai pabā jārrchapaím k'ēchwi p'ūakdam p'āauraa k'ēk'ēd harrjā sīi t'umaa p'aadubjim.

⁸ Maimua mag nosegdau dap chē dictarr k'ur mag nacha sirtarr gar sīrrau hagjö hich trompeta sirjim. Mag biek numiim sirbaadeewai sīi nem pōm durrsjö simta hōtdau k'īirjö hug bēewi p'ūas hee burrjim. Magbaawai jārrcha hatcha p'ūas bagag pajim.

⁹ Mag p'ūas heem dō bagag pabaadeewai hagjö jārrchapaím hāwarrjā k'ēchdubwi mag p'ūas hee barco jōrrjēe harrjā hagjö jārrchapaím warre hārwi joot'ūpjieram.

¹⁰ Magbaawai hābak'aíujā hagjö hich trompeta sirjim. Mag ya sirm t'ārjupam gaai paawai, hedjā heemua p'īdag pōoma simta hōtdau k'īirjö p'ug bēewi, məg jēb gaai dōsīg k'apan dök'um dipa nənəidəm hār burrwi, peer jārrchapaím dōsīg heem dō hārpāijim.

¹¹ Ma, p'īdag "Chi Hach" ha t'ār sīejim. Magua hich burrtarrpierr dō nənəidəm t'um hachag habpāiwai hōor pōooma höjim.

¹² Maimua deuem chi Hēwandum chog hagjö haig sīrrau hīchab hich trompeta sirjim. Ma, jayapam hajim. Mag sirbar-mua məg hedau hāsdawam jārrchapaím t'ōo hauwia, hedaram hed hargjā jārrchapaím t'ōo haunaa, p'īdagjā hīchab jārrchapaím dau t'ōok'a haujim, hamach wāljemjö wālm hugua. Maimua hedau k'ēubaadeewaijā sīi hat'uuchata k'issu haadēmuu da hāspabajōjōomjōta haadējim.

¹³ Magbaa mua hoo nəl haawai Hēwandum chogta hedjā hee hāpēpērgmamua hiek'a jōrrajim. Hi hiek'amatarr məg hajim: "¡Hēh! ¡Aaay, hīsin chad! Hagt'a Hēwandum chognaan t'ārjupam

k'ʌʌnau hamach trompeta sirju waaur nʌm. Nau jāk'ʌʌnau sirp'öbaadeewai mʌg jēb gaai jooba durrum k'ʌʌnan chadcha hap'ʌʌta durraju" ha hiek'a jörrajim chi Hēwandam chogau.

9

¹ Maimua chadcha chi Hēwandam chognaan sirju waaur narr heem hābmua hich trompeta tēee haadējim. Mag siram cincoom gaai, Hēwandam chogta hedjā heemua p'īdagjō p'ug bēem muahoopāijim. Magʌg sīi jēbdijō hierr maach dau warp hit'urm jaaba wējōm hee t'ʌrrdō sim dēn chi yabme deepijim hich Hēwandamau.

² Magbaa mag yabmeeu mag hit'urm jaaba wējōm heem t'ʌrrdō weeu hat'aawai, hag heemua horno pōmk'am heemjō sīi hāgt'aag naar p'ʌissi k'ōrr jīubaadēmua hedau k'īir gar t'ʌa jōisiewai, warre hedaujā k'īssu haadējim.

³ Mag naar jīubaadēm heemua langosta dap hasp'itjō sīsidʌm pōooma hōbērdʌtk'awi durrpierraaa haaidʌjierram. Mag sīsidʌmua k'aawai k'ierr machag dōjūr k'ierr machagjō hapijim chi Hēwandam chogau.

⁴ Mag langosta dap sīsidʌmʌg bʌʌlrjā pabʌ chig hapiba, pak'ērjā t'ʌrrk'ichpiba, p'ūakjā hārpiba, ni nemjīirjōmjā hārpiba jaaujim. Hāba hamag jaautarran, hōor Hēwandam dauchach hamach dag gaai chuk'um k'ʌʌnta k'aibag waupi jaaujim.

⁵ Mag hamag hōor k'aibag waupi jaaujieb mamʌ, pōd t'ōo chan t'ōoju k'aba nʌm ha jaaujim. Hōor t'ōoju k'ää siita ham gaai k'aa nʌmua cinco meses sīi ham gaai mas waupi jaaujim. Mag k'aamam k'ierr machagan dōjūriu k'aamamjōta haajeejim chi machag.

⁶ Mamagk'am jarai parii hōrau wir haigpai hamach t'ōo hēk'awiajā pōd hamach t'ōobajurau. T'ōm k'ōchaaga haadēp hawiajā meeg k'abata t'aabatarrjō haadēp hajurau, bʌʌlrjā t'ōba.

⁷ Mag langosta, hōor k'īirk'anaa pōr gaaijā pōrsirjōhō sīsidʌm paar sīsid hajim, p'īr dēn. Mag sīsidʌmʌn sīi cabaaai juurhi hee wērbʌan harraag wajap k'īir k'aug sīsidʌmjōta sīsid hajim.

⁸ Mag sīsidʌmʌn hīchab sīi hʌʌinjō pōrbʌ wərnāa k'ierrjā k'um k'ierrjō sīsid hajim.

⁹ Ham mor sīi jierrjō simua meu sīsid hajim. Mag sīsidʌm hūrrp'öbaadeewai hich jēbag sīi juurhi hee wērbʌajem carrota wērbʌ p'öbaadeewai cabayou wai k'ap'ig p'öbaadēp'ʌm hiekjō sīsid hajim.

¹⁰ Mag sīsidʌmʌn dōjūrjōta dur gaaijā jur paar sīsid hajim. Mag sīsidʌmʌgta hōor k'aibag waupi jaautarr haawai ham k'ierr machag mag dur gaaita sīsid hajim, mag k'aamamua cinco meses hōor gaai machag hāwatpi wai naag.

¹¹ Mag langosta pōm durrpierr haaid^λ t'Λn^λm pōr hīchab hich mag hierr hit'urm wējōm hee t'Λrrdō sim haar chi pōrk'a sim hag mepeerpaiu. Mag mepeer t'λr Abadón haajem hebreonaan meúa. Maagwai griegonaan meúata Apolíon haajem. Mag sim haig maach meúan "hōor pōm k'ēchmie" ha sim^λ.

¹² Ma, trompeta cincoom sirbarmua nacha hōor dau haug wautarr hajim. Mam^λ hagt'a dau numí sirju waaur naajim.

¹³ Mag k'ur chadcha chi Hēwandam chogau warm k'Λn^λn dēnjō hich trompeta sirjim. Ma, seim hajim. Maig Hēwandam k'īrp'ee p'īr dēn nasādjō simta kach jayap ja^λr^λ sim sīejim. Mag chi Hēwandam chogau hich trompeta tēee habaawai

¹⁴ mag nasād kach jayap ja^λr^λ sim heemuata woun hiekjō chi Hēwandam chog mag hich trompeta sir sīrrag hiek'a simua, "Har dōjā pōoma Eufrates haajem higaau mepeer dau jayap hō jāk'a t'Λn^λm hēerk'^λlībapāi" ha sīejim.

¹⁵ Magbaawai chadcha mag mepeer dau jayap jāk'a t'Λnarr hēerk'^λlīpāijim, hamach hēerk'^λlīju hed pabaadeewai. Hich har maig hajim ham hēerk'^λlīju hatarr hora, mag hēerk'^λlīpāiwai hōor m^λg jēb gaai jooba durrum k'Λn^λn jārrchapaím k'ēchpāimk'īir.

¹⁶ Mak'^λn hēudee soldaaun cabaai gaai wēdurajim, hōor k'aibag wauju k'Λn^λn. Mua hūrwai ham k'apanag doscientos millones hanaajim.

¹⁷ Magta m^λrl^λg mak'^λn cabaaijā hoopijim. Mag cabaai gaai wēn^λrr^λm k'Λn^λn hamach t'ūrr gar jierrjō sīsid^λmta hōtdau k'īrjō p'uu p^λl^λrd^λ jūa sīsid hajim; hāaur k'Λn^λn dēn sīi p'āaura jacintojō sīsid haawai tagam k'Λn^λn dēn azufrejō huashāu k'īrk'a sīsid hajim. Chi cabaai pōr, león pōrk'a sīsid hajim. Mag sīsid^λm hi heemua sīi hōtdau k'īrta k'ībchēug hōbēr t'Λn^λm dāi naar jīubaadēp'^λm heemua azufrepata jīerrarau k'ajim.

¹⁸ Mag hōtdau k'īr naar dāi azufrepa jīerrarauk'amua hōor pōooma peer m^λg jēb gaai jooba durrum k'Λn^λn jārrchapaím hōdubjim.

¹⁹ Mam^λ ham hi hee mamagk'amuapai k'abajim, mag hōor pōm k'ēch t'Λnarr. Mag sīsid^λm durin hīchab sīi nemk'^λorjō pōr paar sīsid haawai mag^λmuapata hīchab hōor dajēk wai naajim.

²⁰ Mam^λ mag hōor pōm hōdubtarr hee chi hiiu nāisierr k'Λn^λnau hamach daúa mag hootarrjā hamachdēu mag nem k'aigba waaujerr chan bālrjā p^λabajierram. Mag k'āai warag meperagta Hēwandamagamjō jēeunaa, sīi nem parhoob p'īr dēn, p'at^λk'on dēn, bronce dēn, mokdau dēn maimua pa dēnpa nem hoob waunaa, ni hiiujā hiiuba sīsid haawai d^λrd^λlrjā haba ni hamachig jēeu nāmjā k'augba sīsid^λm^λgta warag jēeu nāisiijim.

²¹ Mamʌ magpajā k'abajim. Magp'öbaadēmʌn wir haig chik'amajā hamachdēu k'ëcham haig k'ëchnaa, bënëujā chik'am k'agnaa, hamach hōor k'abam dñijā k'apesnaa hich mag nem jñignemjā naisijim, hamach juu pñaba.

Mag trompeta seem sirbarmua Hēwandamau mʌg hatag hōor hi hagk'aju mʌrʌg hoopitarr hajim.

10

Hēwandam chog chijuua t'ierr hāgt'armua hēsapdam dñi bëetarr

¹⁻² Magtarr k'ur mua hoo nʌl̄ haawai, Hēwandam chog dewam nem juu t'eeg simta hāgt'armua sñi jñant'umie bau t'ñnl̄m heemua bëewi, mʌ dak'ir bëchaar garm bñ p'ñas hee dñnñlunaa bāwē garm bñ durr jēb gaai dñnñluchëjim. Mag simua pirm hich pör hñr wai sñejim. Hi k'ir, sñi hedau k'irjö bñll̄ maach dau k'ak'aisamjö sñewai hi bñ sñi hōtdau hāgt'aag huu jējēerk'amjöta sñejim. Hēsapdam pa gaai pñl̄rt'ñ k'itñmjā juu hee wai sñejim.

³ Mag dñnñluchëwi nem hiek t'eeg häaa hajim. Mag häa ha simñn sñi león puu ha sim hiekjö sñejim. Mag hirua häa habaawai pagt'ñm siete narrauta dñi hi hiek hñk'a, häaa hajierram.

⁴ Maimua mag pagt'ñm siete narrau hiek'a dichdimaawai ya mua hēsap gaai p'ñag hñk'a chirajim. Mamʌ magbaa hñchab hāgt'armua mʌrʌg woun hiekjö, —Jäg pagt'ñm siete narrau nem jaaubarm pñchdēu hñrtarr hoob p'ñm; sñi pñch t'ñar heepai wai sñsí hajim.

⁵ Magbaawai mag Hēwandam chog bñ hñb p'ñas hee dñnñlunaa bñ hñb durr jēb gaai dñnñlu sñerrau hich juachaar garm juu hāgt'aag hedjäag hnanaa magjim:

⁶ —Hēwandam hichta hich mag meejā k'augba sñerranaa mʌg hedaujā hompaawi, mʌg jēb, mʌg p'ñas maimua mak'ññn hee nem t'ñnl̄m t'um hompaatarr Jöoi hiek'au, mʌgbarm haigmua ya chadcha maachdēu jaau nñmjö haimñl̄ pamgui hajim.

⁷ Ya hñbmiecharam Hēwandam chogau sieteem hich trompeta sirbaadeewai Hēwandamau hichdēu hich t'ñar heepai nem wauju k'ap'ñ sñerr t'umaa hich hi jaaumienag jaautarrjö haag-pamgui hajim chi Hēwandam chogau.

⁸ Magbaawai mag hedjä heemua mʌrʌg woun hiekjö hiek'a sñerrau deeu mʌrʌg, —Har Hēwandam chog bñ hñb p'ñas hee dñnñlunaa t'oom bñ durr jēb gaai dñnñm haar mawia hirua juu hee padam gaai hēsapdam pñl̄rt'ñ k'itñm heeurjäg wai dñnñm jéeu hat'amí hajim mʌrʌg.

⁹ Magbaawai chadcha mua hi haar mawia hichig mag hēsapdam jéebaimaawai mʌrʌg, —Ya magan warre k'öbapñi hajim. Nau pua hi hee haauwain chadcha k'ñwaa mieljö

k'öpäiju; mama pΛ bi hee pabaimaawai nem hachaaga pΛ biiu hāwatbajgui hajim mΛrΛg.

¹⁰ Magbaawai mua chadcha mag hēsap hi juu heem hauwi k'ōbaadējim. Warran chadcha mua mieljö k'ūwaa k'öpäijim; mama ya mΛ jā gar paawaita sīi nem hachaaga mΛ biiu hāwatbajim.

¹¹ Magbaawai mag chi mΛrΛg hēsap dee sīerrau mΛrΛg, — Hagt'a Hēwandamau nem waumaju pōoma t'anaawai puajā hagjö p'āju pōoma chirΛngui hajim, p'obörpierr hōor meu k'ür pogk'e hamach meupierr nΛnΛidΛm hee durrpierr reinaanagpa jawaag.

11

Hēwandamau hōor numí hich hi jaaumk'īir pāitarr

¹ Maimua hābmua padam duraa k'itΛm mΛrΛg deejim. Mag deewi, —Jägu chachbamí hajim; Haai hi jēeujem di, hag hee nemchaain k'ēchnaa p'aa nΛmua Hēwandamag jēeujem nasād, maimua hag hee Haai hi jēeu nΛm k'ΛnΛjā hagjö chi k'apanag beerbabxi hajim mΛrΛg.

² MamΛ har daau gajārcha hōor biirdΛajem wēu wējöm chan hoob chacham hajim, jā sīi bΛlrjā hāk'aba haajem k'ΛnΛ hat'eem haawai. Mak'Λnauta aňo t'ärjup hawi jārr Hēwandam p'obör dāi sīi hamachdēu hampierr hajugui hajim.

³ Pari mamag k'abaadeewai Hēwandamau hīchab hich hi jaauju k'ΛnΛ numí pāijugui hajim, aňo t'ärjup hawi jārr mak'Λnauta sark'aajem k'ajūa jūanaa hirua hamachig nem jaaubarm jūrr hōrag jaaumk'īir.

⁴ Chi Hēwandam chogau jaauwai hich mΛk'Λnanta jöoi Zacarías k'ararrau olivo bā numí jaunaa hīchab lámpara hausšijemjā numí jautarrau. Hajapcharan mak'ΛnΛ numiim k'Λnauta hajap hōor dau haug wau nΛm jaar maach Hēwandam t'umaam k'ΛnΛ Pörk'a sīerrΛm hiek jaauju k'ΛnΛnau.

⁵ Mak'Λnanta hābmua k'ājjā k'aibag wauju hēk'aju hat'een, sīi hamach hi heemua hōtdaujö huu jējēer k'abaadēmu warre hamach dāi mag nΛm k'ΛnΛ sīi p'aa k'ēchpāiju hanaabá.

⁶ Mak'Λnauaun aňo t'ärjup hawi jārr hamachdēu Hēwandam hi jaau wēnΛrrΛm hee bΛlrjā noseg chēpiba haagjā nem juu t'eeg naaju haajem. Dō bagag paapāimaaggjā juu t'eegnaa hīchab hōor dau haug wawaaggjā hamachdēu ham haig haju hanaabá.

⁷ Maimua mag aňo t'ärjup hawi jārr Hēwandam hiek jaau wēnΛrrΛ hawi, t'um jaau haaipabaadee, mag hierr hit'urm wējöm hee t'Λrrdö sim heemua mepeer sīi jāgaamjö sim hōberchēwi, ham dāi wērbΛchēwi, hich garmuata ham pōdpāiwia ham k'ēchpāiju.

⁸ Mag k'ëchpäiwi, t'umaam k'ɻnag hich jua hoomk'ir, maach Pör Jesucristo meerp'ë t'ðotarr hag p'öbörjä wëug hee hamach numwe sii hëudatk'a siiju. Mag p'öbör Jerusalenta hich k'aibag gaaimua jürr Sodoma ha t'ärnaa hïchab Egípto gaai t'är sim, mak'ɻnja hich hagjö k'aibag hat'ee t'ärp'oo sñerrjëe harr haawai.

⁹ Mag k'ëchpäiwi k'ääi t'ärjup hawi järr sii kaaijä hee hëudatk'a siiju, hõor p'öbörpierram k'ɻn hamach meupierr meu k'ir pogk'e bëe t'ɻnäm k'ɻnag hoomk'ir. Mamä hiwiir hãbam k'ɻnau mag hoowi bëpam hiigwajä chi k'ëchtarau hñdlaar bëppibaju.

¹⁰ Mak'ɻn numí mag Hëwandum hiek jaau wënlrram k'ɻn mag mepeer sii k'anjo simua k'ëchbapläim habaawai, hõor durrierram k'ɻnta honee hajrau, Hëwandum hi jaau durrum gaaimua hamach k'ajap sñuba haajerr k'ɻnta ya k'ëchbapäiwai. Mag honegau jürr hagdaujö chik'amnag regalojä hlaahlanaa p'iestajä wauju.

¹¹ Mamä ham mamagk'am hee, mag k'ääi t'ärjup hawi järrnaa, deeu Hëwandum ham hak'aardam ham gaai p'äart'ɻ sñubaawai hamach numwe deeu p'iidatk'aju hanaabä. Mag k'ëchpäiwia k'ääi t'ärjup hawi järr narrta deeu Hëwendum p'iriutk'a hat'am hoobaawai chi hoo nám k'ɻn wajapp'a jäp'ierrju haajem.

¹² Mag chi Hëwandum hi jaau wënlrrarr k'ɻn deeu hiiu p'iidatk'a nñisiewai hñgt'armuata hõor hiekjö hamag, "Mau hñgt'ar pidut" haju. Magbaawai chadcha hedjä baug hee hñgt'aa paauk'abaadëju. Mag ham hñgt'ar paauk'abaadëm ham hoomap'anaa ham k'a huk'ur haajerr k'ɻnaujä hoopläiju.

¹³ Ham mag hñgt'ar paauk'abaadëm hee hñaur t'eega duuibaadëmua p'öbör heem dijä di k'apan sii dñrbagk'aju. Mag di chaabagk'abarmua hõor siete mil warre k'ëchju. Magbaawai mag hñaurlu k'ëchba hñu hiiu nñisim k'ɻnau hïchab jäp'ierr durrumua Hëwandum hñgt'ar k'ëraajem t'ö hiek'a námua hirig, "Hëwandum, pñchta chadcha hemk'ooirau; pñjom chan ni hñbjä chuk'um" hajrau, jäp'ierr nám hiek'au.

¹⁴ Ma, trompeta seim sirtarr hõor dau haug wauju jaau sim hajim, biek t'ärjup waaur narr heem ya biek numiim.

—Mamä hagt'a chacham hñb waaur sim hajim, t'ärjupam. Ma nau jöpcha hoopijugui hajim mñrñg.

Hñbmiecharam trompeta sirtarr

¹⁵ Mag dau hñb waaur sim hatarr haawai chadcha hïchab deuem Hëwandum chogau chi hñbmiecharam hich trompeta sirjim. Ma, sieteem hajim, hñbmiecharam. Mag sirbaadeewai hñgt'ar sii hõor hiekjö sereubaadëmua mag naajim:

“M_Λg durran t'umaa maach Pör Hēwandamaujā jāanaa, hichdēucha j_λr hauwi maach Pōrk'apitarr dāimuuta jāaju haai n_λm.

Mag, maach Hēwandamauta m_Λg durr gaai t'um hichta hich mag chi Pōrk'a sīsiju” hanaajim. (*Ex. 15:18; Dn. 7:14,27*)

¹⁶ Magbaawai hīchab Hēwandam k'īrp'ee mag jōoin veinticuatro hamach pōrk'aupierr hohood wējorr k'ālaujā heeg p'ōbk'a jēk'at dagau dārk'anaa hirig jēeumamua mag naajim:

¹⁷ “Hēwandam, p_λata maar Pör t'umaam k'ālān k'āaijā chi juu t'ierr haawai p_λr_λgta hāu hajim han_λm.

Hāba p_λchta warrgarwejā hich mag chitanaa hīsjā hich hagt'a hiiu chit_λm.

Hīs pua p_λch juu t'eeg t'um hauwi m_Λg durr chadcha p_λchdēuta ya jāa chirsim.

¹⁸ Durrpierram k'ālānta p_λ dāin meeuk'a t'ān_λm; mam_λ ya pua ham gaai p_λch k'īr machag meeuju hed pachējim.

Hīsin chad pua nawe k'ēchtarr k'ālān k'īrcha jaaumamua hamachdēu nem waaujerrjō p_λchdēujā ham dāi haju.

Hīsta hīchab p_λch chogk'anaa p_λch hi jaaumien dāijā wajap'anaa p_λch chaaink'a n_λm k'ālān dāijā wajap'a haju hedau, t'et'em k'ālān wa sīi parhoobam k'ālān hawijā har p_λchig hee haajerr k'ālān dāi.

Mam_λ hīchab hīsta pua har m_Λg jēb gaai nem hār n_λm k'ālānjā hōpāiju hedau” hanaajim, hirig hee n_λmua.

¹⁹ Hamau mag Hēwandamag jēeup'ōbaadēm hee mua hoowai Hēwandamag jēeujem diita weeud_λ jōisijim, hāgt'ar. Mag weeud_λbaadēm hee hierr mag warrgarwe hich chaain dāi hiek deetarr hāk'aajem baaudiita dawaa haadējim. Mag chi Hēwandam di weeud_λbaadeewai, pagt'_λmdau p'_λr jējēer k'abaadēm dāi hōor hiekjō sereu jōisimua, pagt'_λm t'eega wāwia hālur t'eegjā duuibaadēm dāi noseg dau dap sīi mokdaujō sīsid_λmta chē t'ān_λsisijim.

12

Hōoirjō simua hālī hēudee hēk'atarr

¹ Maimua hedaujā hee hijaaur hōbērjim, Hēwandamau hich juu t'eeg hoomk'īr p_λitarr. Mag hijaaur hōbērtarr m_Λg hajim: Hālirauta sīi hāsdawam hedauta k'ajūajō jūanaa jūrr hedaram hedau harg gaai hoo d_λn_λm hedjā heemua hōbērchējim. Hich mag hālirau pōrsir jūa sim gaai p'īdag sīi docen hāb p'up'up sīejim.

² Mag k'it_λmān jōor k'itarr haawai hagāa hagāa k'itajim, ya chaai hawaag bi machgau.

³ Mag hʌ̄l̄i höbärchétarr k'ur deeum hijaaur hedjā hee höbérjim. Mag hijaaur jūrr mʌ̄g hajim: Hōoirjö nem pöoma sīi p'uríhi simta hābam gaaipai pör k'apan siete nener simpierr pörsir panhapp'a s̄ejim. Mag siman hīchab kach k'apanjā jʌ̄l̄arlar diez wai s̄ejim, p'ak kachjö s̄isidam.

⁴ Mag simua dur p'is ha t'ūap'ēbaraau warre hedjā heem p'īdagjā jārrchapaím mʌ̄g durr hār t'ūp'āau s̄lujim. Magwi mag hʌ̄l̄i chaai hawaag bi machk'a s̄ierr k'īrp'ee nʌ̄ s̄isijim, hich dak'īir hat'aawai hag bärre chi chaaidam k'öpäyaag.

⁵ Magua mag nʌ̄ sim hee, mag machk'a t'ʌnarr haawai, mag hʌ̄l̄irau chaai chi hemk'oidam hoojim. Mamʌ̄ mag hat'am bärre hābmua chi chaaidam jiirbaadëwi Hēwandum hich pörk'au gaai hoo sim haar wai dñaaaimajim, hʌ̄dʌ̄l̄r k'öpiba. Mag chaairauta jōoipa s̄isiewai nem hiek t'eeg jūrr durr mʌ̄g wējöm t'umaa hichdëuta jāa s̄isiju ha jaaujim mʌ̄rʌ̄g.

⁶ Magbaawai chi hād jūrr sīi jāhog wai naamk'īir Hēwandumau hi hat'ee nem t'um k'īir k'aug wai s̄ierr haawai warp hōor chukag hee mawi mamta aňo t'ārjup hawi jārr s̄leimajim.

⁷ Maimua magtarr k'ur hedjā hee juurhi p'iidamjim. Hāgt'arm Hēwandum chog Miguel hanʌ̄mta tagam hich k'apeen hagjö Hēwandum chognaan dāimua jūrr mag mepeer hōoirjö simta sīi pör k'apan sim dāi wērbʌ̄ naajim. Mag hōoirjö sim higar nʌ̄m k'ʌ̄l̄njā hagjö k'apan t'ʌ̄naajim.

⁸ Mamʌ̄ chi angelnaanau hamach garmua chi mepeer pödbapääiwai chi mepeer warre hich k'apeen dāi hāgt'armua jʌ̄r wērppäijim.

⁹ Magta chadcha chi mepeer mag hōoirjö sim hich k'apeen hich higar t'ʌ̄narr k'ʌ̄l̄n dāi hāba hāgt'armua mʌ̄g jēb gaai bark'ʌ̄l̄ipäijim. Hich mag mepeerpaita warrgarwe nemk'ōr gaai t'ārnnaa hīchab Satanás ha t'ʌ̄l̄rjem, durrpierr hōor t'umaam k'ʌ̄l̄n k'ūgurmie, hajapcharan dösätma.

¹⁰ Magbaawai angelnaanta sereubaadém mua hūrjim. Mag sereubaadémua mag naajim:

“Hīsta ya hōor peerdʌ̄ju hed pabaichëm.

Mʌ̄g durr gayam juu t'eeg t'um jūrr maach Hēwandum dēnëu. Maach Pör Cristo hichdëucha jʌ̄r hautarrjā warag hatcha hiek t'eegta s̄isim.

¿K'an jāgwí? Hedaram magwe maach hermanonaan hēugar Hēwandumag sēuk'a nem hīgk'a nʌ̄rraajerr hāgt'armua hisegbapääiwaima.

¹¹ Maimua jēb gaaijā maach k'odamnaanau hamach garmuata mag mepeer pödbapäim, corderodamjö hʌ̄dʌ̄raa hich t'ōpitarr hiekta hāk'awia hag bagauta Hēwandumag hamach k'aibag hʌ̄pi nʌ̄mua.

Mag nám däi hīchab hamach dau hap'ɻɻ k'ëchjujā higba, warag högk'aba hi hiekta jaau durrarr gaaimuapata chadcha hamach garmua hi pödpäijierram.

¹² Magbarm gaaimua hedaujājā wounaanjö honee habat.

Maimua pääch chi hag hee t'ɻnám k'ɻanjā t'umaa honee habat'ɻ.

Mamɻ jhēh, hapdurr, pääar jēb gaai jooba durrum k'ɻan däi p'ūas hee jooba durrum k'ɻanjā hagjö!

Ya hich hūjārr barapäiwai meperan hīsin meeuk'ata s̄sim t'umaam k'ɻan däi.

Hirua ya k'ap'ɻ sim, m̄ligmua jöpcha ya tag hichdēu hampierr habaju" ha serereu k'ajieram.

¹³ Ya mag chi meperau hich m̄ag jēb gaai barapäim hoobaawai k'īir machgau jūrr mag h̄lai chaai hemk'ooi hootarr hēudeeta hēk'abaadējim.

¹⁴ Mamɻ magbaawai hīchab mag h̄lirag nem hich dapag jīmiejāu hichjö s̄sidäm deejim, mag nemk'ōr hanäm haigmua warre warp hūrramk'īir. Mag hich paarpabaadeewai chi nemk'ōrig hich chig hapimaaugau warp hūrrbaadējim, hōor barbag ch̄lai s̄leimaag, mamta año t'ārjup hawi jārr s̄i hi jāhog wai naaju harr haawai.

¹⁵ Magbaawai chi nemk'ōriu waa döota soo habarmān, hich hi heemua nem pöm dösīgjö bau jīerrau jōisijim, magbarmua dök'ierr ch̄lug pogbar jōisiewai hag hee chi h̄lai k'ēu k'uurbā t'ōmk'īir.

¹⁶ Mamɻ magbaawai hīchab jēbēujā h̄lai k'aigpērmjö k'aigpērjim, mag nemk'ōriu hich hi heem döou döjā pöm hompaa hautarr s̄i heeg bereu hat'aawai.

¹⁷⁻¹⁸ Magbaawai chará chi mepeer mag hōoirjö s̄ierr warag chi h̄lai däita meeuk'a s̄isiwi, jūrr chi chaain hewagam k'ɻan gaita juu machag deeju hawi, warag ham däi wērbāan petajim. Mag chi chaain hewagam k'ɻan hanämān, har Hēwandamau nem jaau sim t'um hipierraanaa Jesucristoou chadcharam hiek jaautarrjā hāk'awi hagt'a hogdāba hich mag hāk'a wēnərrām k'ɻanau.

13

¹ Mak'ɻan däi wērbāagta mag chi hōoirjö simua s̄i p'ūas higaau nā dānəsisijim.

Mepeer numí s̄i k'anjö s̄sid harr

Maimua mua hoowai mepeer pöm s̄i hābam gaaipai pör k'apan siete nenernaa kach k'apanjā diez jājr̄ simta p'ūas heemua mā dak'īraa hōberchējim. Mag p'ak kachjö jājr̄ s̄sidāmpierr pörsir jūak'anaa hīchab mag pör k'apan nener s̄sidäm gaaijā Hēwandam higwi parhoobata p'ā s̄sid hajim.

² Mag mepeer p'ūas heemua höbérbaichëm mua hootarr, sīi k'um chi jojot'orjö sīejim. Mamʌ mag simta jūrr chi bā, jos bāk'anaa, hi hi, león hik'a sīejim. Mag simʌg mag hābak'ai sīi hōoirjö sīerrau hich jua t'eeg deebaawai hichjö hiek t'eeg hapijim.

³ Mag chi mepeer p'ūas heemua höbérchétarr pör, dau hāb sīi nem pōm t'oop t'naajim, ya hagua pōd hiiubajujö. Mamʌ mag t'naarr, hābak'ai mag p'ūas higaau hōoirjö sīerrau hirig hich jua t'eeg t'um deetarr haawai hichdēupai hich pör monaaupājim. Mag monaaubaadēm hoowi dauderra nʌm hiek'au t'umaam k'ʌnau hirigta hee hap'öbaadējim.

⁴ Magp'öbaadēmua warag mag hōoirjö simʌgta Hēwandumagamjö jēeujierram, mag hābak'ai p'ūas heemua höbérchétarrag hich jua t'eeg deetarr jūrr. Mamʌ mag k'umjö simʌgjä hīchab Hēwandumagamjö jēeumamua, “¿K'aita magan jāg mepeerjö jua t'eegnaa hemk'ooik'a sī, hi dāi jāwaag?” ha hiek'amajierram.

⁵ Mag k'umjö jojot'or sim dō heemua höbérchétarrag hīchab nem hiek k'aug hiek'apinaa Hēwandum higwiajā parhooba hiek hāk'āraam hichdēu hiek'am haig hiek'aju haai sim ha jaaujim, chi hōoirjö sīerrau. Mamʌ mag hi hiek t'eeg hapi-tarran, año t'ärjup hawi jārrpaim hat'epaita Hēwandumau hi magpijim.

⁶ Magbaa chadcha mag hōoirjö sīerrau hichig jaautarrjö parhooba hiek'anaa, Haai hi jēeujem di higwiajā parhooba hiek'a, ya hāgt'ar höbérwi durrum higwiajā parhoobam hiekta hiek'a t'ʌnʌlujim.

⁷ Magʌ hīchab Hēwandum hiek hāk'awi hi chaalink'a durrum k'ʌn dāi wērbʌmk'īirjā jua t'eega hapijim, mag wērbʌwi hich garmua ham pōdrāimk'īir. Magʌ hīchab hichta hārpai hiek t'eeg hapijim mʌg durr gaai hōor t'umaam k'ʌn dāi. Magbaawai durrpierram k'ʌn dāi hichta hārpai sīsijim, t'umaam k'ʌn k'āajā.

⁸ Mag mepeer k'umjö jojot'or simʌgta mʌg hatag paawai Hēwandumagamjö jēeju, har t'um Corderodam hʌdʌraa maach kōit hich t'ōpitarrau warr mʌg jēb hompaabarwe hich hēsap gaai ham t'ār p'āk'a hauba harr k'ʌnau. Mak'ʌnta mag mepeer higar naaju haawai mak'ʌnauta maach chi Hēwandum hiek hāk'a nʌm k'ʌn dau haug wauju.

⁹ Magua jāg hārʌ nʌm k'ai wajap'a hūrbat:

¹⁰ “Preso maag t'aabatarr k'ai, chadcha preso pʌr hauju.

Tut'uíu t'ōog t'aabatarr k'ai, chadcha t'ut'uíu t'ōju.”

Pari mag nʌmʌn, t'um Hēwandum hiek hāk'a nʌm gaaimuau. Maguata Hēwandum chaainan, hamach mag p'it'urg hauju

k'ap, sīi hamachdēu hāk'atarr hiek gaaita warag huba hāk'a wēnrraju haai nām.

¹¹ Magtarr k'ur deeum mepeer jēb heemua hōbēr hurum mua hoojim. Ma jūrr corderojō kach numí wai sīejim. Mag sim hiek'aawain sīi hōoir hiekjō simta jägaamjō sīejim.

¹² Mag simua hīchab hābak'ai p'ūas heemua hōbērchtētarr juu t'eeg t'umaa hich gaai wai sīejim. Maguata hich dak'ir hich hiek'au mag jēb gayam k'ān t'umaam k'ān nag mag p'ūas heemua pōr pōm t'oop sim hōbērchtētarraga Hēwandalagamjō jēeupibaawajā, chadcha hi hipierraajā jēeu naajim.

¹³ Mag juu t'eeg simua haawai hīchab hōrau hag na nem wau nām hooba haajempa waumamua hedjā heemua hōtdau k'īrta noseg chē t'ānāmjō hapijim, t'umaam k'ān dak'ir.

¹⁴ Mag mepeer pōr pōm t'oop sim p'ūas heemua hōbērchtētarr dak'ir mag nacha hōoirjō sīerrau warm mepeer corderojō sīerrag hōor dauderraajā nem waupijim, mag nem wau simua hōor k'ūgur haumamk'ir. Mag hōor k'ūgur hauwi chi corderojō sīerrau warm mepeer hich k'apeer k'īrk'a waupijim; hajapcharan mag sīi pōr pōm t'ut'uūt'oop simjō sīerrta deeu monaautarr k'īrma.

¹⁵ Maimua jūrr mag corderojō sīerrag chi hōoirjō sīerrau hich juapá deewi mag k'um jojot'orjō sim k'īrk'a wau sīerr hiiu haupijim. Mag nem hinag dēn mepeer k'īrk'a wau sīerrta hiiu hauwi hiek hōbēr sīsiewai t'umaam k'ān nau hichigta Hēwandalagamjō jēeuba nām k'ānan k'ēchpi jaaujim.

¹⁶ Mamā magpajā k'abajim. Mag hich k'īrk'a wau sīerr hiiupi hat'aawai t'umaam k'ān nag hich dauchachta juu gaai wa dag gaai k'āijā p'āk'api jaaujim. Chaaindam bārlāmdam gaai, ya dārrcharam k'ān gaai, p'atk'on paraam k'ān gaai, dau hap'ān k'ān gaai, sīi chik'am chogk'a sīsidam k'ān gaai, chik'am chog k'aba hamach k'ōchagpierr nārrjēem k'ān gaaijā, t'umaa mag dauchachta hādlraa hamach gaai p'āk'api jaaujim.

¹⁷ Mamā har mag hamach gaai mag mepeer dauchachjā chuk'u ni hi numerojā chuk'u nām k'ān nau chan pōd hamach garmua nem pērjujā k'aba, ni dich nem hig nāmjā pēr hauju k'abam ha jaaujim chi meperau.

¹⁸ Mag mua jaau chirām k'aug hawaagan dārrchata k'īrjug paraa haju haai sim. Chi mag k'īrjug k'ap'ā simua k'aug hat'ā, magan mag mepeer dauchach k'an número hagā. Wajapcharan mag numeroon hīchab woun mag hatag sīeju dēnēu. Chi número, 666 k'abahab.

14

144,000 meuk'aar hau narr k'ān

¹ Magtarr k'ur mua hoo n^{ll}a haawai hich Jöoi chi Cordero chaarta durrſi Sión han^lam gaai hood^lam mua hoojim; hajapcharan hich Jesuma. Hi d^äi hōor k'apan ciento cuarenta y cuatro mil naajim. Mag Cordero d^äi n^lam k'^{ll}anau hīchab t'umaam k'^{ll}anau hi t'^{är}ta hi Haai t'^{är} d^äi hamach dag gaai p'āk'anaa hag panhapp'a s̄isid hajim.

² Maimuata hedjā hee s̄i hōor hiekjō simta mam^l salt pōm jurur wējōm hiekjō mua hūrbaadējim. Mag sim^ln hīchab nem jēbag pagt'^lam p^{ll}arbabaadēm hiekjōnaa hōor k'apan arpa sir n^lam hiekjō t'^{ll}naajim.

³ Mag t'^{ll}anam mag Hēwandam juupjem pōrk'^{au} sim bigaau hīchab jōoinpa hohood wējōm d^äi mag dau jayap nemchaainjō hich paar s̄isid^lm bigaau p'^{ll}ard^l meuk'aar hiiur hau n^lam k'^{ll}an hiekta mag t'^{ll}naajim. Mag hamau meuk'aar hau narr chan hābmuajā pōd k'^{ll}augbajim, ham dēnjo hawaag. Hāba mag jēb gaai jooba durrarr k'^{ll}an heem mag ciento cuarenta y cuatro mil peerd^latk'atarr k'^{ll}anupaita ham dēnjo haau k'augjierram.

⁴ Mak'^{ll}an chan m^lg jēb gaai haawaijā, jāg deeum h^{ll}in d^äi k'apes hapiba jaaujemjō, hāba Hēwandamagpaita hee haajerr k'^{ll}anau. Hamauta chadcha Cordero n^{ll}anluk'ampierr d^äi hi b^ä hogd^lba wēn^{ll}rrajim. Hamachta mag Hēwandam hat'ee maimua Cordero hat'eejā ham chognaank'a wēn^{ll}rraju haai naajim, chadcha mag hat'eeta warm k'^{ll}an heemua Hēwandamau ham peerd^l hautarr haawai.

⁵ Ham mag sēuk'a n^{ll}rrjēejā k'aba harr k'^{ll}an haawai b^{ll}arjā ham hēugar jaauju k'^{ll}anpjā chuk'u hajim.

Hēwandam chognaan t'^{är}jupam k'^{ll}anau hiek jaau'turtarr

⁶ Maimua mua deeum Hēwandam chog hedjā hee hūrr jörröm hoo hat'ajim. Magua m^lg jēb gaai naajem k'^{ll}an hat'ee Hēwandamau hich mag maach hiiupi wai n^{ll}rraju hiekta jaau jörrajim, durrpierr hōor n^{ll}anlid^lm hee hamach meupierr.

⁷ Mag hirua jaau jörrarr hiek m^lg hajim: "Hēwandam dau na nem k'aigbam wauju hōk'^ö habat. Mag k'^äai hirig jēeunaa hiita t'^ö hiek'abat. Ya hīsta hirua hōor hich haar p'^ë hauju wa p'^ë hauba warag hisegju k'^äijā hamach k'^äircha jaauju hed pabaichēm. M^lg hedjājā hompaawi m^lg jēbjā hompaatarragta jēeubat'^ä. Hichdēuta hīchab p'^üasjā hompaawi jēb heemua dō k'umda hōbēr s̄isid^lmjā hompaajim" ha jaau jörrajim, hūrr jörrömua. Ma nacharamua hiek jaau dictarr hajim.

⁸ Mag hēudee deeum Hēwandam chog hagjō hähäag hura-jim. Magua, Babilonia p'^öbörön ya heegar pabaadēmta jaau jörrajim. "Ya heegar pajim" ha s̄iejim, "har hich dēnjo durrpier-ram k'^{ll}nag parhoob pekau waupiejerr p'^öbör."

⁹ Mak'ʌn hēudee ya t'ärjupam hagjö dewam Hēwandam chog hūrr jörrömu magmajim: "Har jäg p'ūas heemua mepeer höberchétarragjä jéeunaa sii hi k'iirk'a wau simagjä jéeuwi hʌdʌraa hamach dag gaai wa juu gaai k'āijā hi dauchach p'āpitarr k'ʌnan

¹⁰ hichiita Hēwandam k'iir machag sii maach t'ōojem benenjö simta hāwatab k'aba hāwatjogui" hajim. "Hi k'iir machag mag simta ham gaai meubapääwai Cordero dak'īir maimua pekau chuk'u hāgt'ar nʌm k'ʌn dak'īirjā hōtdau azufre dāi waaurēu wējöm heeta jēerjogui" ha sīejim, "hich mag dau hap'ʌ hag hee hōt k'ierr jēmer wēnʌrramk'iir.

¹¹ Mag ham hōt k'ierr jēmer nʌm naar jū wējöm chan chug-paajä k'augba, hich mag sīerrʌm hiek'au. Mag hōtdau hee nʌm k'ʌn chan bʌlrjä gaai nak'a haa k'augba, hich mag hedaram magwe machag jēmer wēnʌrrajogui" hajim, "hamachdēu mag meperagta Hēwandamagamjö jéeunaa hīchab sii hi k'iirk'a wau sīerragjä jéeunaa hʌdʌraa hamach gaai hi dauchach p'āpitarr kōit."

¹² Magam huguata har Hēwandam dēnk'anaa hirua nem jaau sim hiperraanaa hīchab Jesús bājā hogdʌba wēnʌrram k'ʌnan warag hubʌta hāk'a wēnʌrraju haai nʌm.

Ma hajim Hēwandam chog t'ärjupamua jaau dichtarr.

¹³ Maimua mua hūurwai hāgt'armuata woun hiekjö mʌrg, "Cha mua pʌchig jawaagpam p'ābā" ha sīejim. Mag hirua p'āpi sīerr hiek mʌg hajim:

—Hīsmua hatagta chadcha hīuhcha hajugui hajim, har maach Pör Jesús hiek t'āraucha hāk'a durrumua mee nʌm k'ʌn.

Magbaawai Hēwandam Hak'araujä, —Jāan chadcha hich magau ha sīejim. Mʌg jēb gaai haawai chadcha p'it'urg haaujerrjä par k'aba haju haawai k'iir meeū nʌsisjogui hajim, Hēwandam hat'ee hamachdēu nem wajap'a waaujerr jūrr.

Hēwandam chognaanau hōor pōm hʌlrppäiju hoopitarr

¹⁴ Magtarr k'ur deeu hoo nʌl haawai jʌnt'umieta hedjä hee bau wējoojim. Mag bau wējöm hār woun hāb Hemk'ooi Hiewaa Jesujöhö simta hoo sīejim. Magua pōrsir p'īr dēn jūanaa hich juu hee hoz hanʌm wai sīejim, t'ut'uijō dēe simta sii jūurt'ʌ sim.

¹⁵ Maig hīchab deeum hagjö Hēwandam chog Haai hi jēuejem degmua höberchëwi mag jʌnt'umie bau wējöm hār hoo sīerrag magchëjim: "Ya nemjīir p'ur wējoowai heeuju haai t'ʌnʌm. Har pʌch juu hee t'ut'ui wai simua t'ʌrrp'ëwi heeubá" hajim, mʌg jēb gayam k'ʌn k'ëchpäiju hora pabaadēm jaauwi.

¹⁶ Magbaawai chadcha mag jaant'umie bau wëjöm här hoo sierrau hich t'ut'uú mæg jëb här hælrp'ëbarmua waa nemjíir dau t'umaa heeu haujim.

¹⁷ Mag k'ur deeum Hëwandam chog höbérjim mag Haai hi jëeujem di hægt'ar sim heemua. Maguajä hagjö hich jua hee mag t'ut'ui hoz hanam wai sëejim.

¹⁸ Mag hëudee hagjö deeum höbérchëjim, hierr nasadjö sim haarmua. Maguan hïchab sii hiek'abarmuapai mæg durr t'um huurdæpi jaaubaawai, hötdaúapai mæg durr t'um höpääig nem jua t'eeg sëejim. Magua mag hëbak'ai jua hee t'ut'ui wai sëerrag t'et k'ësir magjim: "Jëb gaaai uvadö nñanidam heen ya sii waau hñidam, jäg pñch jua hee t'ut'ui wai simua chi hierr t'arrk'a haupet. Ya waau t'anaabahab" hajim, hõor warre hælrppäju jaauwi.

¹⁹ Magbaawai chadcha mag t'ut'ui jua hee wai sërrau mæg durr här hælrp'ë, waa uvadö nñanid harr heem t'umaa t'arrk'a haunaa chi chö piirjäujem hee bark'läipäijim chi chö piirjäumk'ëir. Mag chi chö piirjäumk'ëir ha simän, maan wajapcharan Hëwandamau hõor gaai jua k'ëaba hich k'ëir machag meejuuta jaau sim.

²⁰ Magta p'öbör higaau harrnaa chi chö piirjäupäijim. Mag piirjäubaadee, hag heemua chi chö sii dösigjö p'ur jüubaadëmua, warp'am magwe trescientos kilómetros sii bag p'ur hñur jöisijim. Mag döjö hñur wëjöm naug hee cabaai dñanäupi hootarr hak'iin, hi höpierrjö sëejim, chi naug. Mag döjö hñur wëjöm ha simän, hõor k'ëch nám jaar bag pöm hñruuta jaau sim.

15

Hëwandam chognaan siete hëbmiecha hõor k'aibag wauju jawaan bëetarr k'än

¹ Maimua deeu hedaujä hee hijaaur maach dauderra hompa jöisijim. Ma, mæg hajim: Hëwandam chognaanta siete hedjä heemua höberdætk'ächëjim. Mak'änauta hëbmiecha wajapp'a hõor dau haug waupiju k'än hajim. Magbarm däi hïchab ya mag hamau nem t'umaamua mag chach dichdimaaawai Hëwandam k'ëir machagjä hich maigpai meeju hajim.

² Mag k'ur mua hoojim hïchab, p'üasta sii vidrio dënjo sim higaau Hëwandamau hamachig sirmk'ëir arpa deetarr däi hag panhap'a hõor dñanäid t'änäm. Mak'än mag mepeer k'um chi jojot'orjö sim p'üas heemua höberchëtarragjä jëeuba, ni hi k'ëirk'a wau simägjä jëeuba, ni hi t'är ni hi dauchachjä hñdraa hamach gaai p'äpiba harr gaaimua mag mepeer hamach garmua pödtarr k'än hajim.

³ Mak'ʌnau Corderota t'umeuk'ar naajim. Mag meuk'aar warrgar Hēwandam chog Moisés k'ararau p'ātarr hajim. Mag hamau meuk'aar hau narr mʌg hajim:

"Hēwandam, pʌn maar Pöröu.

Pʌchta t'umaam k'ʌn k'ääi chi juu t'ierrau.

Pua nem wautarr t'um chadcha wajap'anaa hooimʌ sim.

Pua nem waaujemjö chan ni hābmua pödbam.

Durr t'um mʌg wëjöm hee pʌchta t'umaam k'ʌn Reik'a sñerram.

Pʌ hiek'an chadcharam hiek'au;

maimuajä puan chad nem hagchata waaujem.

⁴ Señor, ¿k'aíuta mʌg t'ʌnʌm haig pʌ högk'abaju habarí?

¿K'aíuta bñlrjä pʌrlag jëeubaju k'ai?

Pʌch happaita bñlrjä pekau chuk'u k'itaawai durrpierram k'ʌnau bëewi hāba pʌrlagta jëeuju.

Ya pua t'umaam k'ʌnag jaaubarm, chijä k'ʌnta pua pʌch haar p'ë hauju k'ʌn hagá, maimua chijä k'ʌnta pua bark'ʌniju k'ʌn hagá" ha haumajierram, meuk'arau.

⁵ Maimua mag t'ʌnarr k'ur mua hoowai, hñgt'ar Haai hi jëeujem degam Santuariota Hēwandamau israelnaan dñi hiek deetarr hiek hāk'ajem haar dawaa weeu dñnaajim.

⁶ Mammuata mak'ʌn Hēwandam chognaan siete k'ajap'am nemjö hamachdëu haguua hōor k'aibag wauju juu panhap'a höbärchëjierram. Mak'ʌnau put lino hanʌm dënta bñlrjä memerk'ög chukk'u sñi p'ugp'ugamjö sñsidʌmta jüanaa, hichk'aarjä dak'a p'ir dën hāi jñajem p'urii k'itʌmua hāi jñ sñsid hajim.

⁷ Mag ham höbärdat'k'abaicheewai nacha mag nemchaainjö hich paar sñsidʌm jayap narr heem hābmua hamag hamachpierr jarrdam p'ir dën hāhābdö deemajim. Mak'ʌn jarrdampierr maach Hēwandam hichta warrgarjä hich mag sñrawi mʌg hatagjä hich mag sñrraju hag k'ñir machgauta k'ajap'am dö dënjö hipir sñsid hajim. Mag sñsidʌm chook'ʌibaadeewaita hichdëu chachmampierr nem k'ñir pogk'e höbärmaju.

⁸ Mag jarr hamachpierr hāhābdö jigbapäaiwai Hēwandam chi wajaug sñerramua hich hiiu mag Santuario heem naar k'ñ joppijim. Mag Haai hi jëeujem deg chi Hēwandam chognaan siete narr k'ʌnau hamachpierr nem k'ñir pogk'e chachmamua, t'um höbeerpäibam haig chan pöd ni hābjä dubju k'aba haajeejim.

16

Hēwandam k'ñir machag jarr heem choopäimam hootarr

¹ Maimua mua hūurwai mag Haai hi jēeujem deg naar jīu wējōm heemuata mag Hēwandam chognaan siete narr k'ʌnag nem t'eeg woun hiekjö, “Hērēubaadëwi jäg mΛ kīir machag jarr siete nΛm hee dōjö jöjöid t'ʌnΛm, jēb hār chook'ʌlibamit” hajim hich Hēwandamaucha.

² Magbaawai chadcha hābmua petawi hich jarr hee wai sīerr mag jēb hār choopäijim. Mag choobapäaiwai t'um mag mepeer k'um chi jojot'orjö sim p'ūas heemua höbérchëtarr k'īrk'a wau simag jēeunaa hi dauchachjā wai narr k'ʌn gaai bēn burrijim. Mag bēnēn mor gaai sīi p'īedaujö höbérdatk'abaadëmta machaaga sīejim. Mag simuan waragta hōor hārmaajeejim.

³ Maimua jūrr hēudeemua hich jarr heem p'ūas hee choobapäaiwai sīi p'ūas t'umaa bagag pajim. Mag p'ūas heem dō, sīi hōor meem bagjöta sīsijim. Mag bagag pabaadëmta hag hee nem t'ʌnarr t'umaa k'ēchdubjim.

⁴ Mag k'ur t'ärjupam hurum, hagjö Hēwandam chog. Maguajā warm k'ʌn dēnjö hich jarr heem choopäijim. MamΛ magua jūrr dösīg dāi jēb heegarmua dō k'umda nʌnlaidam hārta choobapäaiwai, napem dēnjö hīchab dō t'umaa bagag paapäijim.

⁵ Magnaa mag dösīgpier dō hārpi sīerraupai hiek'amamua, “Hēwandam, pachta bālrjā pekau chuk'u k'itam; pachta warrgarwejā hich mag k'itaawai hīsjā hich hagt'a sīerramgui” ha sīejim.

“Pachdēu ham dāi chachbarm haig, pua ham dāi nem hagchata habarmgui” hajim, “hamachdēu nem wau-marrpierr.

⁶ Hamau pΛ chaain bag hārwi pΛ hi jaaumien bagjā hārjierram. Magtarr haawai hīs pua jūrr hamag bagchata döpibaadëmgu” hajim.

“Jūrr hamau pΛrΛg hich hagjö jägta hapim k'ōsi naabajieb hamach dāi” ha hiek'amajim.

⁷ Magbaawai hīchab hierr incienso p'aajem nasādjö wau sim haarmuata hagjö Hēwandam chogau, “Hēera, jāan chadaugui” hajim. “Maar Pör Hēwandam, pachta t'umaam k'ʌn k'āai chi jua t'ierr; puan chadcha k'īrjug k'ap'ʌnnaa ham gaai hagchata habarmgui” hajim, “bālrjā k'aigba haba.”

Ma biek t'ärjupam Hēwandam kīir machag chootarr hajim.

⁸ Mag k'ur deeu chi Hēwandam chog jarrdam dāi bēewi jūrr mag hedau hāsdawam kīir hārΛ choopäijim. Mag choobarm ya biek jayapam hajim. Mag hedau kīir hār choobapäaiwai warag hedau pechaaga haadëmta sīi hed pechgau hōor gaai mas hajim.

⁹ Mam₮ mag hedauá p'aa t'₮n₮luwi, sii p'ausumjö s̄isid₮mjā hamach k'aibag hāsie hewag k'irjuwi Hēwandumagiā chug-paapi jēeuba, ni sii hi t'ö hiek'ajōjōopaijā k'abajierram. Magju k'āai sii warag hirig parhoobaa hamachdēu hiek'am haig hiek'a t'₮n₮lujierram; majā hichdēuta mag₮m k'aibag bur-ribaju hak'iinjā jua t'eeg sim₮gta mag hiek'ajierram.

¹⁰ Mag k'ur Hēwandum chog cincoom bēewi, hīchab hichdēu jarrdam wai n̄rrarr heem mag p'ūas heemua mepeer höbērchtarr juupjem pörk'au h̄r choopāijim. Mag choobapāaiwai hirua durr jāa s̄ierpierr t'umaa k'ichag hee jōisijim. Magbaawai hōor hi higar n̄m k'₮nan gaai machgauta sii hamach meuk'irpajā t'ett'e k'abaadēp haajeejim.

¹¹ Mam₮ mamagk'amjā hamachdēu nem k'aigba wau n̄m chan p̄ajōjōopaijā k'aba haajeejim. Magju k'āai chāddauta mor gaai sii p'edaujö dau dap s̄isid₮m machgau, Hēwandum hāgt'ar chirajem d̄ita k'ujlrmjö warag parhoobaa hirig hiek'a t'₮n₮lujierram.

¹² Mag k'ur Hēwandum chog seim bēewi, hich jarr heem dōjā Eufrates haajem h̄r hagjō choopāijim. Mag choobapāaiwai dōjā pōm simta sii j₮ubaaadējim, hedau höbeerjem garmua reinaan wēdurarr k'₮n d̄rbagk'a dichamk'ir.

¹³ Maimua mua hoowai, mag nacha mepeer hōoirjö s̄ierr hi heemua jāchēumiejö sim höbērwi, hābak'ai k'um chi jo-jot'orjö s̄ierr hi heemuajā höbērwi, maimua hābak'ai chi s̄euk'a nem hīgk'amie kach numpai cordero dēnjö jajr s̄ierr hag hi heemuajā hagjō jāchēumiejö k'itlm höbērjim.

¹⁴ Mag jāchēumiejö s̄isid harr, chi mepeer hak'aar hajim. Mak'₮naun hīchab hag na hōrau nem hooba haajempa wau wēnrrajim. Mag wēnrram̄n māg jēb gaai reinaan s̄isid₮m k'₮n d̄i hiekta dee wēnrrajim, t'umaa hāba biird₮naa Hēwandum hichta t'umaam k'₮n k'āaijā chi jua t'ierr d̄i hamach wērb̄ju hedam hat'ee k'ir k'augag.

¹⁵ Mag n̄m hee maach Pōr Jesucristooucha, "Keena, k'ir k'ap'₮ n̄isit; hōor chik'am nem jīgk'a n̄rraajemjö m̄an sii hōor bēebajōjōo s̄ierr hee dēgölp barchējugui" hajim. "Mag mā pierrwai honee haju k'₮nan, har dauk'ananaa pekaúgta b̄llrjā hamach hārpapiba n̄m k'₮nau. Mag n̄m haiguin haman, k'ajūa bāp'ā memerk'ög chuk'u jūa n̄mjöta t'₮n. Maagwai mag hed hōrau dich mor k'arr hooba haawai chigaajā habajugui" hajim hichdēucha.

¹⁶ Maimua chadcha mag jāchēumiejö s̄isid harr k'₮nau hamachdēu māg hatag hajujō mā dak'raa wētwi māg jēb gaaim reinaan hābam haig biird₮ haujierram wērb̄ag. Mag ham biird₮ narr haig hebreonaan meúa Armagedón ha

t'ñlrjem. Hich maigta chadcha wërbä nñmuua Hëwandam däi juapá chachju hanaabá.

¹⁷ Mag k'ur hääbmiecha sietemua paawai, hagjö deeum Hëwandam chogau hich jarr heem sii hich jäg hägt'aa hedjä heepai wëpäijim. Mag hirua wëbapäaiwai, mag hägt'ar Haai hi jëeujem degam Santuario haarmuata nem t'eeg, "Hïsin chad ya t'um haaipa sësimgui" hajim.

¹⁸ Mag hirua ya haaipabaadëm habaawai, pagt'ñmta dau p'ñrp'ñr habarmän jëhbä hahau k'abaadëm däi, sii hiyälmjö jöisimua hñaur t'eegajä duui dichjim. Mag hñaur t'eeg duui dichjujö chan mag jëb hompaatarr haigmua hewag pawiajä duuiba haajem.

¹⁹ Magbaadëmua p'öbör pöm sim Babilonia hanäm heegarta waa sii jëb t'orrdak'ñr haadëmua, p'öbörön warreta perás t'ärjup höbeerpäijim, jëb t'orrdabaaadëmua. Magbaadëm däi hñchab deeum durrjä p'öbör heem di k'apaana sii pogueu ñlamajim. Magbaawaita Hëwandamau Babilonia p'öbör gaaita hñrcha juu k'ëgk'apäijim, hich pekau waaujerr k'ñir hok'ooba wai sñerr gaaimua.

²⁰ Mag hñaur t'eeg duuitarrau p'ñas hee morr p'ñnr hñid harjä, sii warag hierr paauk'abaadeewai, durrsi nñnlid harrjä hñchab warag jëb hee hierr paauk'abaadëjim.

²¹ Magbaawai hñchab hedjä heemua sii noseg dau dap mokdaujö chë t'ñnlisijim. Chi noseg dau chñgag ochenta libras sñsid hajim. Hëwandamau mag noseg chëpiwi wajapp'a hamach dau haug waubarm hoowi, hñrau warag Hëwandam t'ñrcha t'ñrnaa, parhoobaaa hamachdëu hiek'am haig hiek'a t'ñnlajierram.

Ma hajim Hëwandam chogau hääbmiecha hich jarr heem Hëwandam k'ñir machag choobapäim mua hootarr. Mama mag mua hoojim ha chirñmn, maan mäg hatagjä t'um cha mächdëu jaau chirñmjö hajuuta märläg mäch daúacha hoopimajim.

17

Chi durpat'ierrmie k'aibag wauju jaautarr

¹ Magbaawai Hëwandam chognaan mag jarr panhap'a siete narr heem hääb bëewi märläg, —Pidü mua pñrläg hoopik'imgui hajim, chi durpat'ierrmie har döjä nem pöoma bau wëjom hñr hoo sim k'aibag wauju.

² Magnaa märläg, Mäg durr gayam reinaanau t'umaam k'ñnau hich hag hñlpiraita wai k'äijierramgui hajim. Maagwai tagam k'ñn hagjö mäg jëb gayam k'ñnjä sii mag parhooba saak hñli bag chë simjö sñerr gaaimua hichig paa wai simgui hajim.

³ Mak'lan t'um hoopieg chi Hēwandum Hak'arau m^λ k'āapi hat'am hee, chi Hēwandum chog mag m^λr^λg pidú ha sīerraupai jūrr m^λ warp hōor chukag hee hat'aadējim. Mam pabaimaawai, h^λlita sīi mepeer pōm p'uríhi sim h^λär hoo sim m^λr^λg hoopijim. Mepeer pōm mag p'ur sim^λn sīi pōr k'apan hābam mor gaaipai siete nenernaa kach k'apanjā diez wai sīejim. Mag sim moron, sīi hēsapdau parhoobaaa Hēwandum higwia hiek'a p'ā sīsid^λmuata hēntēr mor hipir sīejim. Mag sim h^λrt^λa mag h^λlī chi durpat'ierrmie hoo sīejim.

⁴ Hīchab chi h^λlījā mag sim^λn, sīi k'ajūa wajapp'a p'uriimjōnaa k'ichp'^ē k'īirk'a simta jūa sīejim. Mag h^λär hīchab p'īrjā jūanaa, mokdau hooihm^λ nem parhēpagk'am d^λi perlas han^λmpa jūanaa, hīchab jarrdam p'īr dēnk'a k'it^λm hee sīi mag hemk'ooin d^λi hich parhooba sīrrta k'ajap'am nemjō hinagjā chuk'u hippir jōi wai hoo sīejim.

⁵ Hi dag gaai hoowai hi t'ār han^λmta maadēu wajappai k'augba sīi, "Babilonia hichta p'ōbōr pōmaacharam, t'um chi durpat'ierrmie hād hanaa nem k'aigbam t'um m^λg jēb gaai t'λn^λm hag hād" ha p'ā sīejim.

⁶ Ya mag m^λchdēu hoobaawai mua k'aug hat'ajim, sīi Jesús hiek hāk'a durrum k'lan pōm k'ēchbapāaiwai bag pōm hārbarm hoowiata honegau sīi don h^λlījō hoo sim.

⁷ Mag hoowia mua k'īrju chir^λ paawai chi Hēwandum chogau m^λr^λg, —¿K'ant'ee hatcha k'īrju sīma? hajim. Mua p^λr^λg jaaubajup hajim, chijā hagā jāg h^λlī, maimua k'ai hagā hīchab har chi mepeer pōr k'apan sietenaakach k'apanjā diez wai simua hich h^λär chi h^λlī juppi warrum.

⁸ Maimua chadcha m^λr^λg jaaumamua magjim: 'Jāg meperan warran m^λg jēb gaai n^λrrajim; mam^λ meewi ya tag hooba haajem. Pari m^λg hatag Hēwandumau hierr t'λrrdōjō sim heemua h^λlraa hōerpibaawai deeu n^λrraichējugui hajim. Magbaawai har hich mag hiiu wēn^λrraju k'lan t'ār p'āk'amaajem hēsap gaai warr m^λg jēb hompaaju nawe p'āba hawi hag gaai t'ār chuk'u n^λm k'lan wajap dauderraahajugui hajim, mag meetarrta deeu n^λrraichēm hoowi. Mag deeu hiiu n^λrraichēup mam^λ, hich Hēwandumauta warre hi juu k'ēgk'apāijugui hajim, hich mag hok'oom hiek hok'oomk'īr.

⁹ Maimua m^λr^λg, 'Wajap'a hūrbá, mua p^λr^λg jaauk'imgui hajim chi Hēwandum chogau: Jāg hābam mor gaaipai pōr k'apan siete n^λm pua hoo sim, jā chi h^λlī hoo sim heegar durrsī k'apanag siete n^λmta jaau simgui hajim.

¹⁰ Jāg pōr siete nener sim hīchab reinaan siete narrta jaau sim. Mag reinaan siete narr heem cinco ya heegar pawia hābpaimuata hagt'a hich durr jāa simgui hajim. Maagwai hābak'ai hagt'a reik'aju waaur sim. Mam^λ mag hābmiecha

reik'aju waaur sim reik'awijā, k'ūchpai mag s̄lewi, warm k'ʌnjō heegar pajugui hajim.

¹¹ MamΛ hāb simgui hajim ochoom reik'aju. Maan har chaig mua p̄l̄r̄g mepeer p'uríhi sim m̄g jēb gaai s̄erra t̄owi chuk'u haadēm ha chirarraugui hajim. Hichpai mag reinaan siete p̄l̄r̄g jaau chiram heemk'a sim. Ya mag biek numí hichpai reik'abarm haigmuan chadau warre t̄ōm hiekcha t̄ōjugui ha jaaumajim m̄l̄r̄g.

¹² Maimua mag jajawagmamua, 'Mag chi mepeer kach k'apan diez jajr̄ sierrau hīchab chi kach k'apanagpierr hagjō reinaan diez n̄amta jaau simgui ha jaaumajim m̄l̄r̄g chi Hēwandam chogau. Mak'ʌnau hagt'a b̄l̄r̄jā gobernaaba n̄am. MamΛ Hēwandamau hamag mag chi mepeer p'ūas heemua höbérchētarr dāi hiek t̄eeg hapijugui hajim, s̄i k'ūchpaim hat'ee.

¹³ Mak'ʌn reinaan diez hāba hibēpwi, mag mepeer p'ūas heemua höbérchētarragta hamach juu t̄eeg t̄umaa deewi, warag hamach garmuata Cordero dāi wērb̄l̄jugui hajim.

¹⁴ MamΛ chi Corderoou hich garmuata hamach t̄um pödp̄āiju, hichta m̄g durr gaai chi t'ierrnaan t̄um t̄ʌnʌm k'ʌnau Pör hanaa reinaan Rey haawai. Hi dāi t̄ʌnʌm k'ʌnnan, hich Hēwandamaucha ja hauwi hamachdēu hāk'atarr hiek t̄āraucha hāk'a wēnʌrr̄am k'ʌnau.

¹⁵ Maimua deeu m̄l̄r̄g magjim, chi Hēwandam chogau: 'Har pua jäg chi durpat'ierrmie hoo sim heegar döjājō nem pöoma bau wējōm hoo sim chan, döjā chaar k'abam. Jāan hōor k'apanagta jäg t̄ʌnʌmgui hajim, durrpierram k'ʌnau hamach meupierr meu k'īr pogk'e.

¹⁶ Maagwai har p'ūas heemua mepeer pōm sim höbérchētarr gaai kachjō k'apan jajr̄ diez t̄ʌnʌmjā, hi kach chaar k'aba, jäk'ʌnnan reinaan hi dāi hāba m̄g durr gobernaaju k'ʌnnaugui hajim. Hich jäk'ʌnnapai jäg chi h̄l̄i chi durpat'ierrmie hoomaug hap'öbaadēmua hi k'aibag wawaag hi hēudeejā hēk'aju. Maimua hi juu heem nemjā k'echt'ʌngwi, hich hap barp̄awi, hi dijā hōrp̄aijugui hajim.

¹⁷ Hamau mag n̄amn̄, hich Hēwandamau juau hamag magpi s̄lewaita mag hamachdēu hampierr t̄ʌnaajugui ha jaaumajim. Magnaa, Maguata hamau hamach reinaan happai hiek'awi, chi mepeer mag p'ūas heemua höbérchētarragta hamach hiek t̄eeg t̄um deejugui hajim, Hēwandamau hichdēu jaautarrjō höbēr n̄am hora.

¹⁸ Hīchab har pua h̄l̄i hoo simjā jä chan h̄l̄i chaar k'abam. Jāan har p'öbōr hābpai nem pōm simuata m̄g jēb gaai reinaanag t̄umaa hichdēuta nem k'ap jajaau haajem hag p'öbōrōugui hajim.

Magta chi Hēwandam chogau hichdēu hoopimatarr t'umaa mərəg jaaumajim.

18

Babilonia heegar patarr

¹ Magtarr k'ur mua hoo nən haawai Hēwandam chog dewamta hāgt'armua bēem hoojim. Mag simən hīchab chi juat'ierr haawai nem hiek t'eeq sīejim. Mag pierrwai jēbēn sīta hararaa haadējim, hi mor gaaimua.

² Magua t'et hāhāggamua mag sīejim:
“¡Ya Babilonia p'öbörön heegar pajim!
Hīsin ya sīi pabə hee sīerrjēem k'ən diiu;
mepeen k'aigbam k'firpierr naajem di hanaa pabə heem nem
maach k'oojem k'ən diigta pabaadēbab” ha sīejim.

³ “Warran hiin chadcha jäg hich parhooba deeuum gaaijā
pərpər sīerrarr gaaimua durrpierram k'ənta nag dēnjo
t'umaa k'ēch wai sim dāi hichig paa wai sīejim.

Reinaanagjā hamach hələi dāímjō hich dāita k'apes hapiwi,
nem juu paraam k'ənnagjā sīi mag hag hee nem parhooba
hamachdēu k'ōchagpierr nem waipi sim gaaimua
warag p'atk'on paraam k'ənnag paapəijim.

Mamə hich paarmua maagjerrta hīsin jūrr hichta heegar
pabaadēm” ha jaaumajim.

⁴ Mag chi Hēwandam chog hiek'a höbaadēm hee, deeu
hāgt'armua woun hiekjō,

“Pāar mə chaalink'a nəm k'ən, jäg p'öbör heemua höbérwi
chawag hērēubaadēt” hajim.

“Magbamən pāachpa dāi hamau pekau wau nəm hee burrwi
pāai höbérbaadeewai, pāachpata p'it'urg hee mawi dau
haug wauju.

⁵ Jäg p'öbörön sīi pekau pöoma simgui” hajim.

“Hi pekau pömagān sīi hāgt'aa hedjā hee sīmii wējömjō sim.

Maagwai jäg nem k'aigbam parhooba hichdēu waum haig
wau sim gaaimua, mua hi gaai juu k'əaba deejugui”
hajim hich Hēwandamau.

⁶ Magnaa jūrr hich chognaanagta,

“Hichdēu chik'am dāi haajerrjō habat” hajim, “jūrr hi dāi.

Hichdēu nem k'aigba waaujerr hār jūrr hag k'āai hatcha biek
numí hi gaai deebat.

Hichdēu chik'amnag döpiejerr k'āaijā jūrr hat'uucha nem
hachag waaurēu deebat.

⁷ Jäg hichdēupai hich t'öwi parhooba hichdēu k'ōchagpierr haajerr
paar, hich hagjō hi gaai mas waunaa hi dau haug
waupibat” hajim.

“Hiruan hichdëupai hich higwi, ‘MΛΛN mΛiguin rey hΛLijöta hΛm, mΛ chan k'oopaa hΛL i k'abam; mΛg hΛrrΛm chan mΛ chan bΛLrjä dau hap'ΛΛ hΛrrabaju’ ha hiek'aajem.

⁸ MΛmΛ mua mag chirΛmgui” hajim hich Hēwandamau:

“Hich jāg hΛrrΛm paar hi hed bēeju paar sim.

Mag hed, k'āai hābpaim hee hi gaai mas haju. Mua hi gaai nem k'aigbam k'fir pogk'e chachmamua, hōor pōm höpiwia, jādau t'eejā burrpijugui” hajim.

“MΛch pāar Pōr chi jua t'ierrauchata mag hi dau hap'ΛΛ hapi chiraawai,

wajap hi dauhi hārpiwi,

hābmiecha paawai chi p'öbörjä t'um sīi hōrpäijugui” hajim hich Hēwandamaucha.

⁹ Mag p'öbör hōrbapäaiwai, reinaan hag hee hamach hΛLin dāímjö k'apes hawi parhooba hamachdēu hampierr harr k'ΛΛnau hΛapēpērk'amua, hi hat'ee bīeju hanaabā, chi naar happai hāgt'aa hedjā hee jīu t'ΛnΛm hoowia.

¹⁰ Mag hoowia dēgpölp hamach gaaijā hagjö haju k'īirjuwi, haigjā bēeba, warp hamach nΛm haarpaimua,

“¡Hēh! ¡Ay, Babilonia!

P'öbör pōomanaa chi jua t'ierr harrta hīs chad pΛ chan hat hoobam.

Sīi sēuk'abarmjö habarm hee pΛ gayan Hēwandamau masta deebarmgui” haju jūrram k'ΛΛnau.

¹¹ Hīchab nem jua paraam k'ΛΛnaujä hamach daúa p'öbör magbarm hoobaawai, bīe nΛmuia hΛapēpēr haju hanΛm, hamachdēu hoowai ya tag hamach nem pēr hauju k'ΛΛn chuk'u hap'öbaadēm k'īirjuwia.

¹² Jāgbaawai, nem hinag pōm waibēewiajä, “¿K'aíu pēr hat'aju? MΛig pēr haaujeejim: p'īr, p'atk'on, mokdau parhēpagk'am, perlas; put wajap'am lino dēn seda dēn dāi sīi p'uriinaa k'ichp'ē k'īirk'a sīsidΛm; pa t'ūp'am k'īirpierr; marfil dēn nem wau sīsidΛm, pa wajap'am dēn, jierr dēn, cobre dēn maimua mármol dēn nem wau sīsidΛm.”

¹³ Maimua hamach wir haigpai, “¿K'aíu hat'ajugui?” haju, “t'ūpag pōm p'ēbēe nΛm, canelajöm, incienso, mirra, jāgdee; vino, nemk'au, harin, trigo; nemchaain dap'Λm nem huajem, cabaai, oveja, carro, maimua par p'idk'amk'īir hōor pēr nΛmjä, ¿k'aíuta jāgLm nem t'um hawaagáwa?” haju, hamach hödegpai.

¹⁴ Mag nΛmuia chi p'öbörögta wounagamjö,

“Nemjö sīp'amjö pua hārcha pii haajerr ya hīs chan tag chuk'u haadēmgu” haju.

“PΛ nem hooimΛ sīsid harrjä t'um p'atk'onpa hīsin ya pua hok'oom hiekchata hok'oobapläim.

Jägbarm chan pua tag hoog k'abamgui" haju, mag chi p'öbör
huu t'ʌnʌmʌgta.

15 Maimua jürr nem juu paraam k'ʌnʌn magʌm t'um për
nʌmua mag p'öbör gaaimua warag p'atk'on paraamʌg patarr
k'ʌnʌnaujā hamachdëu mag hoobaawai, hīchab hamach
gaaijā hagjö haju k'īirjuwia, haigjā bëeba, warp hamach nʌm
haarpaimuata bïenaa hłapēpērk'amua,

16 "¡Hëh! ¡Aay, p'öbör pöoma heegar pajim!" haju.

"Pʌnʌn chadcha p'öbör hooimʌganaa, sīi hllí k'ajūa wajap'am
lino dën jüanaa, k'īirpierr chi p'urjā jüanaa, k'ichp'ë k'īirjā
jūa simjöta sñejim.

Mag jüanaa chihöö p'īr dën, perlas, maimua mokdau
parhēpagk'ampa jūa simjö sñerrta,

17 jöpcha sīi sëuk'a nʌmjö harr hee p'atk'on pöoma
hok'oobarmgui" haju.

Magbaawai hagjö barco heem capitannaan, marinernaan
maimua t'um har döjärr jörrjëemuata p'atk'on k'īirdamjö hoo-
jem k'ʌnʌnjā t'um warppai nʌisiju hanaabá.

18 Mam warppaimua mag p'öbör huurdə t'ʌnʌm naar hedjā
hee p'lis jīu t'ʌnʌm hoowia, t'et hähäak'amua, "¿Jamta deeum
p'öbör hich mʌgjök'am maadëu hoog hagá?" haju hanʌm.

19 Magnaa chadcha hamach gaai masi nʌm hōrag hoomk'īir,
hamach pör hee jëb p'öpäinaa hłapēpērk'am däi bïe nʌmua,
"¡Hëh! ¡Aay, p'öbör pöoma k'itarr!

Maar t'um p'ūas hee barco paraam k'ʌnʌn, pʌ gaaimuata chad-
cha maar riknaanag paauk'ajimgui" haju.

"Magtarrta jöpcha harr hee pʌnʌn warreta heegar
pabaadëmgui" haju.

20 Mamʌ warm k'ʌnʌn mag bïep'öö t'ʌnʌm daar, hāgt'arm
magwe honee habat.

Honee habat hīchab Hēwandam chaain, Hēwandam hi jaau-
mien, maimua hich hi jaaumk'īir hichdëucha jär hau-
tarr k'ʌnʌnjā hagjö honee habat.

Hēwandamau Babiloniapien däi jägbarmua, jürr päärtä hirua
dau hee haug k'augwi ham gaaita mas dee sim
k'abahab, hamachdëu pääch däi haajerrjö.

21 Magbaawai hāb Hēwandam chog hīchab nem juu t'eega
simua, mok pör pöoma sim p'ūas hee barpäinaa magjim:
"Babilonia, p'öbör pömaam, pʌnʌn cha mua mok barbapäimjöta
buudimamgui" hajim.

22 "Jägbarm chan mʌg hatag pawiajā, pʌ kaaijā hee chan bʌlərjā
tag arpa sir nʌm hiek hürba, karris hiekjā hürba, ni
trompeta hiekjā hürbam.

Nem hinag wau nʌm gaai p'idx'a nʌm k'ʌnʌnjā chuk'u, ni mok
bä nʌm hiek järrik'amjā tag hürbamgui" hajim.

23 “P_Λlta jāgbarm chan m_Λg hatag pawiajā p_Λ hee hōtdaudam p_{uu} d_Λn_Λm_Λ hooba, ni hōor juu p_Λrwai honee serereu haajerr hiekjā hūrbam.

P_Λ heem nem juu paraam k'_Λnan, chadcha m_Λg durr gaai chi juu t'ierrnaan hajim.

Maimua p_Λchdēujā pua durrpierram k'_Λan sīi k'ūgur wai sīejim, p_Λchdēu nem k'aigba wau simta hōrau k'augbam gaaimua.

Pari mag sīrrta, ya p_Λan chadchata heegar pabaadēmgu” hajim.

24 Magta chadcha Babilonia p'öbör heegar paju. Mam_Λ mag hi heegar pajuun, hag heeta Hēwandam chaain bag hārtarr pōoma t'_Λn_Λm gaaimuau. Haigtta t'_Λn_Λm: Hēwandam hi jaamien dāi t'um hi chaain bag hārmatarr, maimua t'um har hi gaaimua durrpierr chik'amnau juau t'ōopäimarr k'_Λan bagjā hagjō.

19

Hāgt'ar Haai hi jēeu n_Λm hootarr

1 Mag Babilonia heegar pabaadēm hootarr k'ur, hōor pōoma sereu wējōm mua hūrjim, hāgt'ar. Mak'_Λnanau serereuk'amua, “jHēwandam maach Pörögta t'umaam k'_Λnanau jēubat'ā! Hichta hōor peerdlajemu” hanaajim.

“Hijōm chan chuk'um;
hichpaita t'umaam k'_Λan k'āai chi juu t'ierriu.

2 Hichta hōor dāi hagpierra sīerram, chadcha hamachdēu nem waumaajerrpierr ham gaai haag.

Chi durpat'ierrmiejā hichdēu nem parhooba hampierr nem wau sīerrarr gaaimua durrpierram k'_Λan pekau waupiejerr jūrr,

ya hich gaaijā mas deebarmgui” hanaajim maach Hēwandamau.

“Hi chaain hanaa hi chogk'a n_Λm k'_Λan k'ēchmam chan sīi hich jāg par k'īir hok'oobam harr haawai, ya chadcha hi dāi hich garmua hōor dāi haajerrjō habarm” ha serereu k'ajierram.

3 Mag sereu t'_Λnarr k'ur, hūmaai deeu magjierram chi hāgt'armpeenaupai:

“Hēwandam, hāuta pua jāg Babilonia hörpäijim;
chi naar jāg nat'oo jīu sīsim_Λn jāan hich jāg sīerram hiek'augui” hanaajim.

4 Magbaawai mag jōoin veinticuatro narr k'_Λnanau hagjō jayap sīi k'anjō sīsid_Λmta hich paar sīsid harr k'_Λan dāimua Hēwandam hich k'u juupjem gaai hoo sim k'īirp'ee kanieu t'_Λk'ōok'anaa, k'īeb jēb gaai dagau d_Λrk'anaa hirig jēuemamua,

“¡Jāan hich magau! ¡Chadcha hiita maach t'umaam k'ānau t'ō hiek'aju haai nāmgui!” hajierram.

⁵ Mak'ānau magbaawai hīchab mag Hēwandam k'u juupjem pōm sim haarmuajā hōor hiekjō,
“Maach Hēwandamta t'ōbat'ā” ha sīejim, “pāach t'um har hi hōk'ōnaa hi chogk'a nām k'ānau.
Jōoinaujā hi t'ōnaa chaainaupa hiita t'ōbat” ha sīejim.

Cordero jua p̄arju jaautarr

⁶ Maimua mua hūr nān haawai, sīi hōor pōm wējōm hiekjō t'ānāmta mamā hīchab salt pōm jurur wējōm dāi pagt'āmpa turururk'am hiekjō t'ānaajim mua hūurwai. Mag sīi sereu wējōm k'ānau mag naajim:

“¡Maach Pōr Hēwandaman chadcha hemk'oirau!
Maach Pōr Hēwandam t'umaam k'ān k'āai chi t'ierriuta ya nem t'um gobernaa sīsim.

⁷ Keena, ya Corderoon jua p̄raagpam, honee hajuga.
Mag honeenaa hi happaita t'ō hiek'aju.

Chi hāli, ya har chihōowia sīi kīir k'aug sim.

⁸ Hirig jūapijim k'ajūa wajap'am, lino dēn.
Maan sīi memerk'ōgjā chuk'u, hich bāpgau sīi bālmjō sim.
Mag hich bāpgau bālmjō simua Hēwandam chaalink'anaa hi dau na wajap'a wēnrraajerrta jaau sim.

Magua mag kīirta hirig jūapijim” hanaajim.

⁹ Maimua chi Hēwandam chogau mārlag, —Nau mua hiek'abarm p'ā sīubá hajim. Mag hiek'an hich Hēwandamaucha hich himeerba jaaupitarra mua p̄rlag jawaagpamgui hajim mārlag. Magnaa hichdēupai, Corderoo hich jua p̄ar nām p'iesta hee t'ārk'āliwi chi wēt nām k'ānan chadcha honeeta hajugui hajim.

¹⁰ Māchig magbaawai, mua hi bāk'ārr p'ōbk'aimajim hirigta Hēwandamagamjō jēwaag. Mamā mag mua hich bāk'ārr p'ōbk'abaimaawai mārlag, —Hāhā, hoob jāgam mā dāi. Hēwandamagta jēeubá hajim. Mājā sīi pā dāi hāba Hēwandam chog k'abahab hajim, pā k'odnaan har Jesús hiek hamachdēu hāk'atarrta hogdāba hamachdēu hootarrijō jaau durrum k'ānōjō. Hēwandamagta jēeubá hajim mārlag.

Cabaai bāpp'ā sim gaai nārrarr

¹¹ Māchig magbaawai, mua p'iidānaa hoo nān haawai, hedaujāata sīi weeudā wējoojim. Mag hedjā weeudā wējōm heemua woun hāb cabaai bāpp'ā sim gaai hōberchējim. Mag t'ār “Māchdēu Nem Wauju Habarmān Chadcha Wau Chitām” hajim hi t'ār, hichdēuta t'um wajap'a gobernaanaa juurhi heejā wērbāajeewai.

¹² Mag sim dau hoowain, sīi hōtdau k'īrjöta nem dapag p'up'up sīsid hajim. Hich pör gaai pörsir k'apan paarnaa hīchab hich gaai hich t'ārjā p'ā wai sīejim. Mamā mag t'ār chan bigaaum k'ānaujā k'augba, hāba hich chi warrum k'ānupaita k'ap'ā sīejim hich t'ār.

¹³ Mag simua k'ajūa jūa sim gayan, sīi dawaa bag p'ur sīsid hajim. Hich mag wounpai hīchab, "Hēwandam Hiek" ha t'ār sīejim.

¹⁴ Hich mag hēudee Hēwandam chognaan k'apaana pālart'ā wēnārrajim. Mamā mak'ānajā mag sīsidāmān, sīi t'um k'ajūa chi wajap'am lino dēn bāp'ā memerk'ögjā chuk'u sīsidāmta jūanaa, cabaai bāpp'ā sīsidām gaaita wēnārrajim.

¹⁵ Mag cabaai bāpp'ā sim gaai hōberchētarrau durrpierr hōor nānāidām juu k'āaba pāauk'apāimaag hich hi hee t'ut'ui dēe k'itām wai sīejim. Hichdēuta māg durr t'um jāa wai sim haawai jūrr hich juu jāmpiba dajēkta wai sīsiju. Magbaadēmua hōran sīi uva chō piirjāu hawaag bālu heeg pibt'ai nāmjöta haju ham gaai. Magnaata hamachigpai Hēwandam t'umaam k'ān k'āaijā hārpai sīrrām hag k'īr machag k'ajap'am dōjō jarr hee choo wējomta dōpīlāmaju.

¹⁶ Mag wounau hich k'ajūa gaai maimua hich k'upā gaaijā hagjō hēsapdau p'āk'a wai nārrajim. Chi hēsapdau mag p'ā sīerr, "Reinaan Rey hanaa chi pōrnan Pör" ha p'ā sīejim. Hajapcharan jāan hich maach Pör Jesucristo hajim.

¹⁷ Maimua jūrr dewamta pari hagjō Hēwandam chogk'a simta cha hedau p'uu nām gaai dānālunaa, nem hichpan wir haig hamach k'apeenpai pār k'oojem k'ān t'ālārwai, hāhāak'amua mag sīejim:

—Nemchaain wir haig pāach k'apeen pār k'oojem k'ān, daaig pidut ha sīejim. Hēwandamau pāar hat'ee p'at'au pōoma wai sim, jk'ōbahut!

¹⁸ Pāar hat'een t'ānām: reinaan mod, soldaaun pōrk'anāa hemk'ooink'a t'ānarr k'ān mod, cabaai mod, mag cabaai gaai nārrjēe harr k'ān mod, maimua t'umaam k'ān mod. Hōor sīi chik'am chogk'a nārrjēe harr k'ān mod, maimua chik'am chogk'aba sīi hamach k'ōchagpierr nārrjēe harr k'ān modjā hagjō t'ānāmgui hajim. Magnaa, jk'ōbat, jā pāar hat'eemāugui! ha jaaujim, nemchaainag.

¹⁹ Maig hoowai hīchab chi mepeer k'umjö jojot'or sim p'ūas heemua hōberchētarr dāi māg jēb gayam reinaanpa hamach soldaaun dāi hāba biirdā t'ānaajim, mag cabaai bāpp'ā sim gaai nārrām dāi hi k'apeen hi hēudee wēnārrām k'ānra hāba hamach garmua wērblag.

²⁰ Mamā magbaadēm hee chi mepeer mag p'ūas heemua hōberchētarr preso sīsijim. Mag preso sīsim dāi hābak'ai chi

sëuk'a nem jaau nàrraajerrjä hagjö pár hauwi, däi híchab preso sísijim. Hich mag sëuk'a nem jaaumieuta mag k'umjö sim p'üas heemua höberchétarr dak'íir hõrau nem hooba haajempa wau nàrram gaaimua hõor k'ügur haumaawai, hñdaraa hamach gaai mag p'üas heemua höberchétarr hag dauchachjä hamach gaai p'äpiwi hi k'írk'a wau simágjä Héwandalagamjö jéeujierram. Mag hamach numwe párk'a hauwi, hich jääg t'ðojä t'ðoba hiiu sísidamta t'árrdö hee azufre hõtdau däi waauréu huu wéjom hee bark'áliplíjim.

²¹ Magbaawai tagam k'áan ham k'apeen, mag cabaai gaai nàrrarau hich hi hee espaar durag sìerrau, hajapcharan hich Jesucristoouma, sii su k'echpáiijim. Mag k'echbapääiwai, chadcha nemchaain póm bëewi sii k'odubbaapläimjö habaawai, hõor póm t'ánarrta chukk'u haadéu.

20

Mil años

¹ Maimua Héwandalam chogta hãgt'armua heeg hurum mua hoojim. Magua hich jua hee jébdì hierr nem póm t'árrdöjö sim heem yabme waidurajim, caden póm sim däi.

² Mag bëewia, mag nem póm hõoirjö sim pár hat'aichéjim. Mag hõoirjö simta warrgarwe "nemk'õr" ha t'álarjem; hich harpai híchab mepeer ha t'árnnaa Satanás ha t'álarjem. Mag pár hauwi mil años sii hibálr súujim.

³ Mag hibálrnaa mag hierr jébdijö simta t'árrdöjö wéjom hee barpáiwi wajap'a p'áar súujim, mag mil años pa nám hora tag hich mag durripierr hõor k'ügur nàrram hugua. Maimua mag mil años dichdimaawaita deeu k'üchpaim hat'ee hëerpáiju hajim.

⁴ Maimua k'u juupjem k'apan t'ánamjä mua hoojim. Hag gaai hohood hap'öbaadéjim, hamach garmua warm k'áan k'aibag waumk'íir wa ham kõit k'áijä hiek'amk'íir hich Jöoirau hiek t'eeg hapitarr k'áan. Híchab maig naajim, Jesucristoou Héwandalam hiek jaautarr hák'awia júrr hamach paarmua jaau durrum gaaimua chik'amnau hõ t'árrp'ë k'echtarr k'áan hak'aar. Mak'ánta híchab mag p'üas heemua k'um chi jojot'orjö sim höberchétarragjä jéeba ni hamach dag gaai wa jua gaai k'áijä hi t'ár p'äpiba harr k'áanau. Mak'ánta deeu hiiu náisiwi Cristo däi hâba mil años chi pörnaank'a náisijim.

⁵ Ma nacha hiiu p'iidatk'a nám hajim. Mamá warm k'áan har Héwandalam hiek hák'aba k'echmarr k'áan chan tag hiiuba, hich mag náisiwi, mag mil años dichdimaawaita húwaai deeu hiiu náisijim.

⁶ Mag nacha hõor hiiu p'iidatk'a nám hee däi p'iidatk'abarm k'ánan, chadcha honeeta hajurau. Mag hiiu náisim chan júrr warm k'áan p'iriutk'a hauwi k'ímie durr bark'áli nám

hedjā ham chig habaju. Mag k'īmie durr barpäi nāmta, maach meetarrta deeu meeju ha jaau simlu. Magbarmn mag warm k'ān k'īmie durr wēt t'ānām daar, Hēwandum hat'eeta p'adnaank'anaa Cristo hat'eejā p'adnaank'a wēnārrāmua hich Cristo dāi hāba mil años chi pörnaank'a nāisiju.

Hōtdau huu wējōm hee mepeer barbapāim hootarr

7 Mag hamachta chi pörnaank'a nām hee mil años dichdi-maawaita mag mepeer Satanás hibār wai narrjā deeu hēerpāiju haajem.

8 Mag hich hēerbapääwaita, durrpierr hōor k'ūgur nārrāmua, Gog durram k'ān dāi Magog durram k'ānprā hābam haig biirdā hauju hanaabā, mag biirdānaa Hēwandum higar nām k'ān dāi wērbāag. Mag chi wērbāju hanām k'ānanan, k'apaana sīl p'ūas higaau mosdau t'ānāmjöta t'ānaajim, chi k'apanag.

9 Mak'ānta mag hāba biirdānaa hēréuwi, sīl Hēwandum chaain hirua hārcha jāsenecha haajem p'ōbōr dāi p'ār t'uur hauwimajieram. Mamā hamau mag p'ār t'uur hat'am hee, wērbābamjō harrta, Hēwandumau hāgt'armua hōtdau k'īrta noseg daujō k'āipiwi sīl warre p'aa k'ēchpāijim.

10 Magbaawai hīchab chi mepeer mag hōor k'ūgur sīerrjā jūrr warm k'ān numí mag k'um chi jojot'orjō sīerr dāi hābak'ai chi sēuk'a nem jaaumie dāi narr haar barpājim, t'ārrdō hee hōtdau k'īrta azufre dāi waaurēu huu wējōm hee, māg hatag pawiajā hich mag hōtk'ierr machgau dau hap'ā hidawaa wēnārramkīir.

K'u juupjem pōm bāpp'ā sim k'īrp'ee warre dich k'īrcha jaauju

11 Maimua mua hoojim hīchab, k'u juupjem pōoma bāpp'ā sim; hag gaai chi woun hoo sīerrjā mua hoojim. Mag k'u juupjem gaai hoo sim hoowi, māg durr hedaujā dāi sīl dēgölp chukk'u hap'ōbaadējim. Tag hoojā hooba, hich mag nāisijim.

12-13 Hōor nawe k'ēchmarr k'ānijā Hēwandum k'īrp'ee bājāaupai dānānāid t'ānām mua hoojim, māg jēb gaai haawai chi t'ierraan harr k'ānprā. Mag hich k'īrp'ee hōor p'ārbaadēm dāi, haig libro t'ānarr gaai heeureutk'a hoopijim. Mag heeureutk'a hoopiwata mag libro t'ānarr gaai p'ā sisid harrjō t'umaa māg jēb gaai haawai hamachdēu nem waumatarrpierr ham dau hap'ā haju jaaumajim. Pari magaagan, k'ēch nām k'ān hak'aar naajem haarmuajā t'umaa Hēwandum dak'īr hōbērchierram, p'ūas hee k'ājā hok'oowi k'ēchtarr k'ānprā. Mag t'um hābam haig nāisiewaita, chadcha ham dāi Hēwendumau hamachdēu nem waumaajerrpierr hajim. Mamā deeum libro sīejim hīchab; mag gaaita t'ānām, hōor hich mag hiiu wēnārraju k'ān t'ār.

14-15 Mag hēsap hōor hiiu wēnārraju jaau sim gaai t'ār hōbērba habarm k'ānanan, mag t'ārrdō hōtdaujō huu wējōm

heeta bark'ʌliräijim, hajapcharan k'ĩmie durrma. Mag bark'ʌli n̄lmta, m̄ag j̄eb gaai meewi deeu hūwai mee n̄lm haajem. Maigta hīchab hōor dēnjo maach dajēgpiejerrjā tag dajēgba haadēju, hichpa chi k'aibgam k'ʌn d̄ai mag t'ʌrrdō hōtdaujō wējom hee barbapääiwai.

21

Hedjā hiiur durr hiiur d̄ai

¹ Magtarr k'ur nacharam hedaujā m̄ag durr d̄ai narr Hēwandamau t'um chi hiiurig paapäitarr haawai hedjā hiiurta durr hiiur d̄ai mua hoojim. Magtarr haawai ya p'ūasjā chuk'u hajim.

² M̄ach daúachata mua hoojim, b̄l̄rjā pekau chuk'um k'ʌn p'öbör, Jerusalén chi hiiur, h̄gt'ar Hēwandam sim haarmua heeg hurum. Mag hurumlan ya h̄l̄li wajap chihöowi hich jaai d̄ai sua p̄raagpamjö, s̄i t'um chi k'īir k'augamta hurajim.

³ Magbarm hee h̄gt'armua nem t'eeg hōor hiekjö, "H̄isin chadau Hēwandaman hōor hee dau daauta n̄rr̄amgui" hajim, "ham k'a hogd̄ba hich mag s̄ierraag. Ham hi p'öbörk'a n̄lisiewai jūrr hichta chadcha ham Hēwandamk'a s̄isiju.

⁴ Hichdēuta t'umaa wajap'a ham dauchöjā järpäri haju. Mam chan tag hōor meebam, hōor dauhi paraajā habam. Tag chik'am h̄lapēpērjā haba, gaai machagjā tag k'augbajugui" hajim, "ya warr nem t'ʌnarr t'um hisegpäwi t'um chi hiiur hap'a t'ʌnaawai."

⁵ Magbaawai chi k'u juupjem gaai hoo s̄ierrau, "Muata nem t'ʌn̄am t'um chi hiiurig paapäajem" ha hiek'ajim. Mag hiek'apäiwia, jūrr m̄r̄agta, —Cha mua hiek'abarm hiek t'umaa p'ā hat'ā. Jāan chadcharam hiek haawai p̄rau hag gaai häk'aju haai n̄mogui hajim.

⁶ Magtarr k'ur deeu m̄r̄ag, —Ya nem t'umaa haaipa s̄isimgui hajim. M̄achpaita nacharam hēsapdau Ajönaa chi häbmiecharam Zetajö chit̄m; m̄achta nem t'um hompaaju nawe chirajim, m̄ag durr höwiajā m̄achin hich mag chirsijugui hajim. Chi höbisi n̄lm k'ʌnag mua s̄i hich jäg par hōor hiupiejem dö k'umda höbör sim heem döpiju.

⁷ Har högk'aba hamach garmua pödpäri n̄lm k'ʌnnaun, m̄a juagam nem t'ʌn̄am t'um hamachdēuta hauju. M̄achta ham Hēwandamk'a chirsiewai jūrr hamach m̄a chaaink'a n̄lisijugui hajim.

⁸ Mam̄a m̄a hiek jawaag k'uwaam k'ʌn, m̄a hiek häk'aba haajem k'ʌn, mua k'ōchk'abam nem waaujem k'ʌn, juau hōor t'ōojem k'ʌn, dich hōor k'abam d̄ai k'apes haajem k'ʌn, bēnk'ʌn, parhooba juau nem wautarragta m̄r̄agamjö jēuejem k'ʌn, maimua t'um hōor s̄eu paraam k'ʌn, maḡam

k'ɻ̄nan t'um t'ɻ̄rrdö hōtdau azufre däi waaurëu huu wējöm heeta mua bark'ɻ̄lir̄ijugui hajim. Mamta biek numiimua paawai t'õo chaarcha t'õ nɻ̄mɻ̄ugui ha hiek'ajim.

Jerusalén chi hiiur

⁹ Maimua Hēwandum chognaan siete narr k'ɻ̄nnau hamach pipied hagjö jarr siete wai narr hee häbmiecha hagua hōor k'aibag wauju waiberr k'ɻ̄n heem hāb bēewi mɻ̄r̄ag, —Mau pidú, mua pɻ̄r̄ag hoopik'imgui hajim, Cordero hɻ̄li paju.

¹⁰ Maimua Hēwandum Hak'arau mag mɻ̄r̄ag hoopipigmamua chadcha durrsī pöoma h̄gt'aa sim gaai mɻ̄ hat'aadéjim, chi Hēwandum chogau. Mag harrwi p'öbör pöoma sim mɻ̄r̄ag hoopijim, h̄gt'arm p'öbör Jerusalén hanɻ̄m. P'öbör pöm mag simta h̄gt'ar hich Hēwandum sim haarmua heeg huraawai, sīi harar hurajim.

¹¹ Hag bā hararagan, sīi hooihmɻ̄ mokdau wajap'amjöta k'itajim, mokdau jaspe haajemjö, dau bāl̄ vidriojö.

¹² Mag simɻ̄n h̄gt'aa t'uur p'ɻ̄lrd̄ sīejim. Mag t'uur p'ɻ̄lrd̄ simta puertdi k'apan doce sīejim. Mak'ɻ̄n puertdi k'apanagpierr Hēwandum chognaanjā hagpierr hāhābdö dñ̄nlnlid hajim, chi t'ɻ̄anaan. Mag däi hīchab warrgar jöoi Israel k'ararr chaain doce narr k'ɻ̄n t'ärjā mag puertdipierr p'āk'a sīsid hajim.

¹³ Hed höbeerjem gar puertdi t'ärjup wai sīejim; hed burrjem gar hagjö t'ärjup, margajārm bi garjā t'ärjup, maimua bagajārm bi garjā hagjö puertdi t'ärjup sīejim.

¹⁴ Mag p'öbör higaau t'uur p'ɻ̄lrd̄ simɻ̄n, mokdau pör dapag doce nám gaaita k'aark'a t'ɻ̄naajim. Mag mok pör nampierr hīchab Corderoou hich hi jaaumk'ir doce j̄r hau-tarr k'ɻ̄n t'ärjā gaaai p'āk'a sīsid hajim.

¹⁵ Maagwai chi mag mɻ̄ däi hiek'a sīerrau padam p'ir dën jua hee wai sīejim, hagua chi p'öbör chach p'ɻ̄lrd̄p̄iwiia, t'um chi puertdi mag sīsid harrjā chachk'ap̄inaa chi p'öbör higaau t'uur p'ɻ̄lrd̄ sīerrjā chachpääig.

¹⁶ Mag p'öbörön sīi t'um jā hagdaujöö hiwiir duraajā k'aba, chi jā p'eeugjā chi jā durag däi hābata sīejim. Maimua chadcha chi p'öbör chachbaadéjim. Mag chach hoowai, chi jā durag, chi jā h̄gt'aag maimua chi jā p'eeugjā t'um hagdaujö hich mag dos mil doscientos kilómetros sīejim.

¹⁷ Maimua jūrr chi p'öbör higaau t'uur p'ɻ̄lrd̄ simjā chachbaadéjim. Majā chachpääinaa hoowai, sesenta y cinco metros sīejim, chi parrg happai. Mag hirua chach sīerr, sīi maach hich m̄ig jēb gayam k'ɻ̄n chach hajim.

¹⁸ Chi p'öbör higaau t'uur p'ʌʌrda sīerr mokdau jaspe hanʌm dēnta wau sīejim, maagwai chi p'öbör p'īr chaar dēn hajim. Mag p'īr chaar dēn haawaita sīi vidrio memerk'ög chuk'umjōta sīejim.

¹⁹ Chi p'öbör higaau t'uur p'ʌʌrda sim bā gaai hīchab mokdau k'īrpierram dēn hooihmʌ wau sīsid hajim. Nacharam jaspe dēn hajim; numiim, zafiro dēn; t'ārjupam, ágata dēn; jayapam, esmeralda dēn;

²⁰ cincoom, ónice dēn; seim, cornalina dēn; sieteem crisólico dēn; ochoom, berilo dēn; nueveem, topacio dēn, diesam, criso-prasa dēn; onceem, jacinto dēn; maimua doceem, amatista dēn hajim.

²¹ Chi puertdi doce narrjā hīchab perlas dēnta wauk'a sīsid hajim. Mag chi puertdi k'apanagjā chi perlas k'apanagpierr narr haawai puertdipierr perla k'īir hābpaimua wau sīsid hajim. Maagwai mag p'öbör heem kaaijā chi wajapcharamjā hīchab p'īr chaar dēn haawai sīi vidriojō dau bʌʌmjōta k'itajim.

²² Mag p'öbör hee mua bʌʌrjā Hēwandamag jēeujem di hoobajim, hich maach Pör Hēwandam t'umaam k'ʌʌn k'āaijā juat'eeg hārpai sīerrʌmpaita Hēwandamag jēeujem di hanaa hīchab hichpaita chi Cordero haawai.

²³ Hich Hēwandamaupaita hich mor gaaaimua harar wʌʌ jēer wai sīewai mag p'öbör chan mʌg hāsdawam hedaujā chuk'u ni hedaram hedaujā chuk'u sim. Hi lamparaan hīchab chi Corderodampaiu.

²⁴ Mag sīewai hīchab p'öbör durrpierr t'ʌʌmjā sīi mag p'öbör harar wʌʌ jēer t'ʌʌm bʌʌgta wēnʌrraju hanaabá. Maagwai hīchab mʌg jēb gayam reinaanaujā mag p'öborta t'ō hiyāʌ haju haajem.

²⁵ Mag p'öbör heem puertdi chan p'āraajā k'augba hich mag sīerraju haajem. Mag nʌm dāi hīchab hedau k'ēwaajā k'augba sīerraawai, hedau k'ējā chuk'u haju hanaabá.

²⁶ P'öbör durrpierram k'ʌʌnauta mag p'öbör higwia, “Keena, jāgjōm p'öbör chan chuk'um” ha hiek'anaa, woun hēugarmjō wajap'a hi hig hiyāʌ haju hanʌm.

²⁷ Mag p'öbör hee chan hīchab bʌʌrjā maach hinaam nem chan dubbam. Nem maach dawag k'abam waaujem k'ʌʌn jā dubba, ni sīi chik'am k'ūguurjem k'ʌʌn jā pōd dubbam. Hāba chi dubju k'ʌʌnan, Cordero hēsap gaai t'īr p'āk'a t'ʌʌn k'ʌʌnpaita dubwi hich mag hi dāi hiiu wēnʌrraju haajem.

22

¹ Mag hoopitarr k'ur chi Hēwandam chogau mʌrləg dōsīg dau bʌʌ k'itʌm jā hoopijim, hōor hiiupiejem dōsīg. Mag dōsīg sīi vidriojō sim Hēwandam k'u juupjem Cordero dāi sim haarmuata hōbēr sīejim.

² Mag p'öbör heem kaaijā chi wajapcharam järr, maimua dösig hipierr, pabä naajim döhi numwe, hőor hich mag hiiu wënarrapiejem nemjō bë. Mag nemjōon hedaupierr hich mag chë sïerräm haajem, bălrjä k'üir jaraajä k'augba. Wajapcharan añopierr doce veces cheejem haajem. Mag nemjō gayam chi k'ër k'limamuata jürr durrpierram k'lan hich mag monak'a hapiejem hanaabá.

³ Mag p'öbör hee chan Hëwandamau k'öch k'aba haajem nem wau nám gaaimua hirua mas deeju hayaam k'lanjä chuk'um haajem. Hich Hëwandamta Cordero däi mag p'öbör hee chi Pörk'a náisiju hanaabá. Maagwai chi chognaan mag hirig jëeu nám k'lanau,

⁴ hi däi k'üircha hoona hi t'ärta hamach dag gaai hich mag p'ä wai wënarraju haajem.

⁵ Maig chan hedau k'ëwaajä k'augbaju hanám. Maagwai chi maig wënarräm k'lanau hõtdau paagjä hõtdau higba, ni mág hăsdawam hedaujä higbaju haajem, hich maach Pör Hëwandamauchata ham wäl wai nárraju haawai. Mag hich däicha násim k'lanauta mág hatag pawiajä hi däi hich mag gobernaa náisiju haajem, mag durr hiiur gaai.

Jesucristo ya bëeimäl sim

⁶ Maimua chi Hëwandam chogau märg, —Mág hiek'an chadcharam hiek haawai, hag gaai hæk'aju haai námgui hajim. Hich Hëwandamau hich hi jaauumienag wajap'a hich hiek jaaumk'üir k'üirjug deejemuachata hägt'armua mäch hich chog pääbarmgui hajim, jürr muata hőor hich chognaan hagjö mág jëb gaai t'änäm k'lanag hichdëu mág hatag jöpcha nem wauju t'um hoopimk'üir.

⁷ Mag nám däi hichab hich Jesuupai hich higwia, hiin mägtarr k'ur jöpcha maach hawaan bëeju haajem. Har mág hiek p'ä sim gaai hóbëberg maju jaau sim t'umaa hæk'awi hag hipierraan nám k'lanag warag honee hapi sim.

⁸ Mäch chi Juanauchata cha mächdëu nem jaau dichdimam t'umaa mua mäch daúacha hoowi mäch jägucha hürjim. Mag mächdëucha hoowi hür dictarr k'ur, mua chi Hëwandam chog mag mächig nem t'umaa hoopitarr bæk'arr kanieu p'ök'abaimajim, hirig jëwaag hawia.

⁹ Mamä magbaawai hichdëu märg, —Hähñ, hoob mä däi jägam, mäjä sii pajo Hëwandam chog k'abahab hajim, pä k'odnaan Hëwandam hi jaauumien har mág hësap gaai p'ä sim hæk'awi hag hipierraan haajem k'lanjö. Märg jëeuju k'äyau Hëwandamagta jëeubá hajim.

¹⁰ Maimua hichab märg magim: 'Hëwandamau nem t'umaa mua hichdëu chachmaju mág hësap gaai jaau simjö haimäl sim haawai, hoob pua sii hõragjä jauba päch t'är

heepai k'ap'la wai chitamgui hajim. Mag k'ayau t'umaam k'lanag jaaupet hajim.

¹¹ Har nem k'aigba waaujem k'lanag jaaau nlmjā hāk'abamān, hidēu hamach k'aibag hee naapibá hajim. Mamā har chi wajap'a hāk'a nlm k'lanagan, warag nem wajap'ama waupinaa, maimua chi Hēwandam hat'eepai wēnlrram k'lanagjā warag hi gaaita huba wēnlrrapi jaaubá ha jaaumajim mārlg, chi Hēwandam chogau.

¹² Magbaawai, "Hēera, mān jöpcha pāar jraan majugui" hajim hich Jesuucha. "Mag māch mam dāi māch chaainag hamachdēu waumarrpierr deemaaggā mua nem p'ē harrjugui" hajim.

¹³ "Māchta nacharam hēsapdau Ajōnaa, chi hābmiecharam Zetajō chitām. Māchta nem t'um hompaaju nawe chirajim; māg durr t'um höwiajā māchin hich mag chirsijugui" hajim, hich Jesuu hich hidamaucha.

¹⁴ Har sīi k'ajūa wajap jā simjō t'āar wajap'a pekau chukk'u nlm k'lannta hāuhcha t'ānlm k'lanau, hamauta maach hiiupiejem nemjō mag mua jaaau chirām gayamjā jōnaa, mag p'obör puertdi k'apan wāwār wējōm heejā dubju haai naawai.

¹⁵ Mamā bēnk'ān, hamach hālin k'abam dāi k'apes haajem k'ān, juau chik'am t'ōojem k'ān, parhooba hōrau nem wau-tarragta Hēwandamagamjō jēeujem k'ān, maimua har sēuk'a nem hīgk'anaa chik'am k'ūguurjem k'ān chan, ni hābjā dubba, t'um Hēwandamau hisegpāiju.

¹⁶ Mag māchdēu jaaau chirām chadcha haawaita, hich Jesuujā hich higwi, hichdēuchata hich chog pāijimgui hajim, magām t'umaa har hich hiek hāk'a durrum k'lanag jaaumk'īir. Magnaa hichdēupai hich higwi, "Māchta sīi k'ajap nemjīirjō David k'ararr chaain hewagam k'ān heemua sūrk'a p'iidātarr hanaa hīchab hedaupe'err garm p'īdag wāl hōbeerjemāugui" hajim Jesuu, hich bēju higwia.

¹⁷ Magbaawai Hēwandam Hak'arauta chi Cordero hāli dāimua, "¡Pídú!" hanām. Maagwai pāar chi hūr nlm k'lanaujā hīchab, "Jesús, jöpcha pidú" habat hirig. Maimua Hēwandam k'augam k'ōchgau hōbissi nāmjō nām k'ai, maach peerdāajem hiek sīi hōor hiiupiejem dōjō simta sīi hich jāg pēr haujā pēr hauba hāk'abat.

¹⁸ "Har māg hēsap gaai mua māch hi jaaumienag jaaupitarr hiek p'ā sim hūr nlm k'lanag mua mag chirāmgui" ha sim, hich Jesuu: "Hābmua k'āijā chamāg mua nem jaautarr hār jūrr mā hichaaur jaaumān, Hēwandamaujā hīchab hich māg hēsap gaai jaauwai hōor chachmaju ha sim t'umaa hi gaaita burrpiju.

¹⁹ Wa magba hābmua k'āijā māg māch hi jaaumienag jaaupitarr hiek p'ā sīsidām higba sīsidām hawi bāchk'un k'āijā

hisegpäimamän, Hēwandamaujā jūrr hirig hōor hiiupiejem gayam nemjō jōpiba, ni mäg hēsap gaai jaauwai chi hāgt'ar höbēr näm k'ānag nem deeju ha jaau simjā deebaju.

²⁰ Maach chi nem magju t'um jaau chirāmuata chadcha mälan jöpcha maju ha chirām, pāar hawaan."

Maadēujā chadcha hich magta jēeuju haai nám: "Señor Jesús, deeu jöpcha pidú."

²¹ Maach Pör Jesuu pāar t'umaa häu hoopaar p'ë wai s̄epim k'ōsi chirām.

Mag hajim keena, hich Jesucristooucha mä k'āaipi hauwi märläg hoopitarr.

Juanau